

Ročník XXV.

Zde tisků jeden s významných dokladů, že církev sledovala plně občanské morálce a vůbec kromě poměry drobného lidu i v době, kdy morální a papavství moudra. V svých dočasných stavů obzvláště v něm byla s tím, když přicházela, v níž byla s tím.

[illegible]

porušení lidé ti, kteří hájí svoje starodávna práva; zato však v době tolik válce, kdy republika tolik potřebuje obětavosti svornosti, navijují nepokoje a sváry ti radikálové, kteří staré řády chtějí rychle přivést na ruby. Zase polemizování: orbem má samknouti ústa fariši, který chce vorovati lid před nevěrou a frásami protikatolických rušitelů klidu. Proti umlčovacímu pokusu a každému násilí na projezech katolického předsednictva nechtějí všude protestují se vši energií. Nechtějí svíze váleční, jakou vlastně svobodu má v programu naše republika.

Největší slavnost Čechů trutnovských.
Ze soboty na neděli 15. prosince přibýlo za největšího klidu do Trutnova československé vojsko, vedené setníkem Dvořákem, obsadit město, chránit bezpečnosti a uplatnit práva menšiny trutnovské. Národní výbor zdejší ustanovil pořádky v neděli poté 22. prosince manifestační slavnost národní, slavnost vzkříšení menšiny, spojenou s oslavou vracení jeho do prezidenta Masaryka do zlaté Prahy. A slavnost vyvrcholila v nezměrnou jásavou radost, jaké menšina dosud nikdy se nedožila. Samo nebe nám přálo. Východ slunce oděl bílé Krákoně.

odveky svedky zasileny zarycnu casu v pur-
purovy havy. Slavnost zacala sluzbami bo-
zimi, které poprvé odbyvány byly v arcidie-
kanském chrámu, do něhož přes hou-
ževnatý odpor městské rady po celá desít-
letí nebyly připuštěny a kde nyní pravidel-
ně se odehrávají. Mohutný dav českého na-
lidu (všecky zdejší spolký a přibylí hosté
v krásných národních krojích) rozvinl se
z Národního domu o 1/9 hod. učiteli mě-
sta, proudil do prostranného chrámu, jeho-
ž zcela vyplnil. — Zdejší kaplan V. Vaněk

sloužil mši sv. za asistence kateckých vyučůdků. — Chrámem hlaholili za mše velebný chór „Sv. Václave“ a po požehnání zapínavá hymna Věgerova „Kde domov můj“. — Všechni ležící lidé posvátného nadšení vrátili se ve vzorném průvodu do Národního domu. Na jevišti zjevila se malebná skupina národních krojů. Dostala se vojenská posádka se svým důstojníkem. Zpěvácký sbor za řízení učitelů Jehličky zapíval s citem hymnu Jindřichův

Vaněk slavnostní, nadšenou řeč, jež mohut-

ným dojmem působila na přítomné, plně
prostrannou dvoranu do posledního místa.
Po té přednesla slečna Mrázová, pěstoun-
ka mateřské školky, krásný proslov, po
kterém paní a dívky trutnovské odevzdaly
státněmú vojínům vzácný prapor běloché-
věny na důkaz vděčnosti a úcty, zače-

setník Dvořák vše děkoval. Na konec začal zpívat hymny národní a vojsko s vlnajícím praporem a s hudbou, doprovázené Sokolem a ostatními spolky, vracelo se do posádkové budovy. — Odpoledne byl srážka vojska, sokolských jednot z Jaroměře, Čáslav, Skalce, Červ. Kostece, Úpice, Náchoda a Jilemnice a všech spolků domácích v Národním domě, odkud rozvinul se impozantní malebný průvod na náměstí. — Zde u sochy císaře Josefa promluvil fedulař ubelivých dolů ve Svatoňovicích Vítek řeč, plnou jasným hlasem krátkou a říznou, leč, po níž zapínavý za průvodu vojenských hudby hymny národní. Po návratu do Národního domu pořádán zde vojenský koncert a v 8 hod. večer slavnostní akademie, jejíž se rovněž skvěle zúčastnil. — Taková slavnost ovšem Trutnov ještě neviděl. Celá slavnost odbyla se za úplného klidu bez jakékoliv nejmenší výtržnosti ze strany namnožené občanství, což má jest jen zasloužitě.

Otrazujeme se.

Radikální živly, které za silné vůle aké byskavice při počátku války ožímly, pojednou začaly zakazovat každou oslavu mladé naší republiky. Jste totiž někteří sarpentili fanatikové, kteří raději viděli národ v nových poutech anebo v hrobě, než by v zájmu všelid solidarity popřili katolickému lídu na v sluní aspoň takového mista, jaké je v klidu našim majitel českých minek

chyťli s bohatlicí a — občané nešetili
pávodů.

Jestliže radikální plameny při výbuchu
váleky rázem se změnilý v plámy, tichý
dým, vlečkou se do lesů, nebylo to
nyní povzbuzením konservativců k
gickému výboji. Vždyť katolíci posorev
se by při svých rozmachu stáli osam
ceni. Přes to však náclini stárali se
dobro společně národní věci tenkrát, b
salesio do hlnobých slzí mnoho lv
kteří si předtím dávali své vlastnosti
dobře plati.

Jak se právě náclini stárali o souhlas
čechů had a chovadomou politikou
rodni v době tuhé persekce, svědčí
dodnky. (Na př. z. 1915 v 49. čísle
nový). (3. předst. občiny tuž k
Naspravu politika kladeš tuž ov

nost spravedlivě narušena všem, tedy i nám, Československým katolíkům.

Už jsme v tomto listě napsali, nač mluvíme vzhledem k chování občanů proti židovskému vyznání o nějakém antisemitismu jako systému nebo o nějakém ismu. Tím se poskytuje židům námitka ke kritice o „konfesi“ židovství. Jestliže občan, prohlášený za antisemitu, zavádí o židovském wertheimismu, okamžitě se spustí kvilivé lamento, jak jsou židé napadáni pro své vyznání.

Jenom nekalte vod! Dovedeme velmi dobře rozlišovat. Ale jestliže tepíme kořistnictví občanů pokřtěných, nesmí se kořistník židovský domnívat, že mu poskytneme jeho nekřesťanské konfesi proti takové kritice imunitu. Lichváře židovské, který pro český lid v dobách nejtěžších nic dobrého nevykonával, nelze pokládati za privilegovaného a nedotknutelného; vždyť přece samo národní cítění tu vybízí měšiti při nejmenším — stejným loktem. Jestliže jiné „protikapitalistické“ strany vytvářejí hovoří o kapitalistech agrárních a šlechtických, ale kapitál židovské bázi obchází, pak té národohospodářské, opravdu vlastenecké upřímnosti jest u nich velmi málo.

Děti postup proti výchově náboženské. Jako ironie se čte, že v den, kdy Praha byla silně rozrůsnena zločinným nevěreckým mládím, zástupci pokřtěných učitelův stěžovali si ministru Habermannovi jak někteří kněží „zavádí do škol agitaci proti svobodě školy a školního vyučování a že zneužívají škol i školních dětí k politické činnosti.“ — Tázeme se, kdo se vynasnaží pečlivě učiniti školu v naší republice politickou arénou? To přece nebyli kněží. Ale duchovenstvu a katolíkům vůbec dává se na ista zámek i tenkrát, když jsou vyprovokováni k obraně proti nespravedlivému zlehčování církve v samé škole. Jestliže katolíci rodící sbírají podpisy proti znárodnění náboženské výchovy vlastních dětí a jestliže samy děti jsou povrhovány, aby zůstaly věrny náboženským povinnostem, pak to není nemístná politická činnost, nýbrž povinná sebeobrana. To je právě ten blud, že pokřtěný vychovatel pokládá za svou první povinnost rozhodovati o náboženských věcech jako zvlášť kvalifikovaný porůčník.

Něco deputace zamítla. V zákonu Habermannově se zapovídá přemlouvání k náboženskému cvičení. Ale není připojeno, že se zakazuje laickým vychovatelům přemlouvati žactvo k opaku. A to se děje nyní v tak značné míře, že i věřící a zbožní žáci z bázně před energickým osvětářím bohoslužby vynechávají. Taci pokřtění porůčníci už neruší klid a republikánskou svornost? Vůbec s právníckého hlediska jest příslušný výnos ústavní. Deputace také neřekla, že výnos namířený proti náboženskému cvičení jest činem protidemokratickým, k němuž došlo v době, kdy všechny složky národa mají s chutí pracovati na společném velkém díle národním. Protižidovské nařízení vysvětluje netoliko z toho, že návrh nebyl odhlasován zastupitelstvem řádně zvoleným na základě všech práv hlasovacího, ale zvlášť z celé laviny protestních podpisů. To právě pány nepřijemně omračuje, že budoucí historik zaznamená, jak se dály záhubné pokusy na znásilnění většiny českých občanů ve formě radikální diktatury.

Jest charakteristické, že interkonfesi škola zpozna a našemu národu vnucena od židovských liberálů vídeňských v době, kdy naši zástupci ve vídeňském parlamentě nezasedali. Uvažme, že tehdy byla zhožnost v našem lidu ještě hlubší než nyní. Kdyby býval náš národ tázan, jakou školu si přeje, byl by odpověděl: Nechť ze státních prostředků se vydrží školy interkonfesi anebo bezkonfesi v těch obcích, kde liberálně rovní většinu. Jinde však nechť jest škola náboženská!

Právě nyní, kdy jsme od Vídně odpoutáni, měla být dána českému lidu příležitost k odstranění zrušného útvaru, který se nemohl libiti ani radikálům ani katolíkům. Ale místo plné úvahy páni si zašermovali proti katolickým zástupcům okamžitě. Vědi dobře, že se vynořila otázka, zdať jsou rodice povinni poslati své děti tam, kde vychovatelé dělají soudece nad náboženským přesvědčením. A tohle pomýšlení páli. Nyní si mohou volnomyšlenkři deklamovati o svobodě a snášlivosti jakkoliv; jejich lícoměrnost již žádného věřícího občana neošálí.

O státnosti na prvním místě napsaly „Národ. listy“ dne 7. t. m. (tedy již před atentátem): „Zatím co se řeční o státních nezbytnostech, zatím co se pracuje o zlepšení strašného přepjatého stavu věci, zatím co se mnoho děje a bohužel mnoho také ne děje, zatím co se mnoho jenom zastírá, vynořují se jisté drobné i větší úkazy, před kterými nelze zavírat oči. Děje se monarchistická agitace, reakce, nepří, a její síly i prostředky se nesmějí podceňovat. Vylancí ruských sovětů, bolševičů agitátoři se trousí do Čech. Na důvěrných schůzkách malují ubohým, z bídy nevykupným lidem, Mivě ráje komunismu. S chibiastickou hysterií líhají ženy katy těchto nových spasitelů. Nesmíme se klamati: přes revoluce socialismu a proti nim rozsvět se mezi ženami a havlíci církve bolševismu. Její členky jsou nekonečně avdenné; nikdo nenalezne programu lákavějšího, nikdo nepoví dosti přesvědčivě, že tento naivní a krásným slovům odpovídá praxe nejstrašnější. Dnes vidíme jen plamínky; ale běda těm, kdo doufají, že si i na nich mohou obháti své hmyčky! Současně trvá lichva s potravinami. Váletně obhatlivci se rostahuje nepotrestáno. Hříbný luxus válečné konjunktury kvete nad propastmi. Z velkého dětu války se vyrovnalo tak pramlo! A zatím herlivý, neohrožený Kereský mluví, radí se, pracuje, a hlavně hrdí se odpovědností. Má všechny dary ducha i srdce, ale jaksi mu schází ruka. Pevná a nebožtík vlna, světlá a tichá, dává, dává...

ruka, která bere i dává, tichá, která bere i dává, by dopadla i na ty, kteří nechtějí dělat práci; ruha pro dávání a vykonávání práce. Kde takhle nebláhavě rukou berou, tam je třeba ruky, která by je dovedla svému, at by už patřily komukoliv.

Odpověď na to přišla hned. Soc. demokráta předstírali velkých strach o Munu, jako by ho čatěl kdosi nespravedlivě a bez výsledku potrestati. Utvořili (dle „Práva lidu“ z 8. t. m.) „frontu proti bílému teroru“ a zavázali se státi proti němu „osobně všemi prostředky a vědomí všech důsledků, které vyplývají ze zásady oko za oko, zub za zub, „bílým terorem“ vnučené. Zodpovědní za případné činy „bílého teroru“ nebudou jen skuteční jejich pachatelé, nýbrž v prvé řadě morální jejich původci. „Sestoupíme se ve stálý Výbor na ochranu proti bílému teroru, na ochranu proletariátu akce, na ochranu právní jistoty, kulturních i mravních hodnot v československé republice. Oznamujeme to dělnictvu.“

Ale kdo pak to napadal přímo soc. demokraty? A proč tato strana, která pomíjí mlčením anebo omlouváním krutá pronásledování jiná, najednou se tolik rozčiluje pro zdůvodněné kritiky činnosti Munovy? Soc. demokraty bojí se v Praze ublížit kde kdo již proto, že má strana slušné zastoupení v Národ. shromáždění i v ministerstvu. Nač tedy ta dělová paiba na vrabce, kteří pouze jeví vášnou starost o svou bezpečnost?

Relativní rozhodnutí v příštím katolickém jednání. V C. Budějovicích byly od social. demokratů bezohledně vypuzeny z práce dvě dělnice, které jsou členkami našeho Všeoborového sdružení; se nechtěly přistoupiti do organizace soc. demokracie, byla jim ukázána práva tvář moderní „svobody“. Ovšem ústřední představenstvo naše zakročilo na ochranu našeho práva spolčování. Na dotaz poslanců Čuřika a Sedláčka (ze dne 27. listop. m. r.) odpověděl ministr spravedlnosti: „Volně agitovati nemůže býti nikomu zamezeno, pokud nepřekročí mez, vytyčených některými zákonnými nařízeními. Pouhé tvrzení, že dělnictvo musí býti organizováno pouze v jistých organizacích, a že jiné trpěny nebudou, nemůže samo o sobě býti pokládáno za trestné. Pokud však by násilím nebo jinakým trestným jednáním působeno bylo na tu nebo onu stranu nebo organizaci, státní úřady neopominou zajistě na příslušné oznámení zahájit vyhledávání a podle platných nařízení postupovati.“

Tudíž nechť se die toho naše dělnictvo zařídí; každý případ propuštěl z práce z důvodu přehlášlosti k Všeoborovému sdružení až ihned oznámí klubu poslanců československé strany lidové. Ovšem jest potřebí každý případ hodně doložiti.

Nekatolíci žádají papěže za ochranu. Bylo by lze uvéstí dlouhou řadu příkladů, jak papežská stolice často zakročila ve prospěch uťiskovaných nekatoликů. Jakou morální moc představuje Vatikán, jest patrné z toho, že i v čase nejnovější papěž od jinověrců požádán, aby je hájil. Právě noviny sdělují, že arménské obyvatelstvo nekatolického vyznání obrátilo se na Benedikta XV. s prosbou, aby vzal pod svou ochranu všechno arménské křesťanstvo bez rozdílu konfese.

Uvěrni **ELIŠKA** v Hradci Králové Adambornum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Sociální obzor.

V ústředním výboru české strany socialistické se předsedalví dr. Krejčího a min. Křofáče dne 2. t. m. bylo schváleno, aby bylo uveřejněno memorandum z 23. prosince 1918, v němž se praví: „Cílem socialismu jest hospodářsky zabezpečiti svobodu a vývoj každého jednotlivce ve společnosti. Tomuto cíli by překážel také kolektivismus centralistický. Je tedy nutno, aby držitelé pracovních prostředků byli pracovníci sami, národní moci státní pak aby byly ponechány právo vrchnostnické a z něho plynoucí právo nejen dozoru nýbrž i regulativní. Jde nám o jednotnou socialistickou organizaci politickou i odborovou... Naším předpokladem pro sloučení je, že osoby, které se za války probrhly oportunismem na socialismu, nesmějí zastávat vůdčí postavení ve sjednocené straně socialistické. Nezodpovědní těchto návrhů letošním vánočním sjednocením považovali bychom za odpověď negativní.“

Na schůzi přijata jednomyslně resoluce, v níž se praví: „Šíří výkonný výbor české strany socialistické pojednání nezvrubné o otázce sjednocení pod dojemem unášené sjednot českoslov. soc. dem. strany dělnické. Výkonný výbor vítá, že také z druhé strany sjednocení socialistů v československé republice bylo v zásadě přijato a prohláše proto ochotu jednati s legitimními zástupci českoslov. soc. dem. strany dělnické o zásadách tohoto sjednocení.“

Výkonný výbor české strany socialistické tímto oficiálním jednáním své obav, že jednomyšlné schválení oportunistické politické strany soc. dem. za války, tedy i schválení tak zvanou opozice ze strany soc. dem. narazí na silný odpor a vlastní části dělnictva a svého proletariátu, které již cti stejné silné nacionální jako socialistický, a které jest si vědomo, že i uvnitř republiky naší otázka národnosti bude uplatněna.

Stojana ústřední výkonný výbor před dělníky, které má mezi mnohým dělnickým proletariátem (živnostanským, zemědělským, zřizeneckým, úřednickým a inteligentním) vzbudit úzký třídní ráz socialismu, pokud jeho výlučným nositelem budi se jediný star mezi proletariátem — dělnictvem v užším smyslu.

Ohrabujeme se rozhodně proti taktice, která i neoprávněnými požadavky prohláše za bolševism, ale nepřipustíme ani žádné zahrávání si s metodami bolševické diktatury v řadách socialistických. Nikdy nepřipustíme, aby sjednocené strany socialistické, i když k jejich splnění nedojde, vcházely v nemravné kompromisy všeobecné a politické se stranami nesocialistickými.

Křesťanští volební předsedové. Když ministr dr. Rašín řekl, že republika nemá chuti platiti válečným upisovatelům, měli židovští čachráři hody. Skupovali rychle úpory; ve vlasteneckých novinách českých plno insertních nabídek ke koupi úpisných listin. Vědělo se přece předobře, že hlásící se finančníci nekupují k vůli vlastním ochuzení. Vláda naše sama mohla pověditi lidu, jak možno bez velké škody prodati úpis bez prostřednictví kořistníků, ale ubožáci postarali se zůstávali bez návodu a veliký soukromý křesť se trpěl. Teprve nyní, kdy veliké miliony již v kapsách ochotných prostředků zmizely, přicházejí z Národního shromáždění hlasy uklidňující. — Nevycházíme z údivu! Tak pilně se staraly kruhy rozhodující o obstarání majetku pozemkového a průmyslového. Ale odtok obrovského jmění národního do zahraničních wertheimů byl ponechán svobodné vůli. A přece se vl, že finanční otázka jest jedním z hlavních pilířů existence naší republiky.

Drobný lid a zkrácená doba pracovní. Při zemědělství bylo r. 1902 zaměstnáno v Čechách a na Moravě skoro dva miliony majitelů a jejich členů rodin. Stojí tu proti sobě 1,981,358 zemědělských činných lidí proti 116,507 osobám dělnickým. Skoro dva miliony budou pracovati na vlastním 12—14 hodin denně, dělníci budou mít dobu zkrácenou; nemají zemědělství utrpěti těžkých škod, měli by vlastně malorolníci pracovati ještě déle. Tu se tedy hlásí neobdoby a obtížná otázka, co se učiní pro zlepšení životního losu malorolníků, kteří nikoho nevyssávají a za velice těžkou práci si zaslouží také trochu sociální spokojenosti. Na jejich útraty pomáhati jiným nelze.

Čestí centralisté ve Vídni vystoupili z činnosti. Z Vídně sděluje se dne 8. t. m.: „Čestí centralisté vystoupili z Dolnorakouského československého národního výboru a to pro volby, dle své o tvrzení, ale ve skutečnosti asi jim nelahodila některá společnost, ve které zastoupeny jsou všechny ostatní československé kruhy a československé strany. Jejich zástupce Doležal prohlásil na příklad před časem velmi neomalené, kdy diskutováno bylo o příštích vídeňských volbách, že čestí centralisté by musili voliti s Němci, jestliže by na kandidátní listině vídeňských Čechů nalézal se třeba i jen jediný měšťák. Ostatně čestí centralisté budou pry v ro. okrese, kde kandiduje Bedřich Adler, voliti tohoto. Na námitku, že Bedřich Adler, respektive jeho poněkud práva ostatních národů, nemá kandidovati v nejtežším okrese vídeňském, ve kterém český kandidát měl by naděti na úspěch, zůstali čestí centralisté odpověď dlužni. Jakkoliv je litovati útraty každé jednotky z české fronty ve Vídni, přece si myslíme, že s takovými zásadami, jaké hlásali čestí centralisté za každé příležitosti, jejich trvání v ostatní československé společnosti vídeňské bylo poněkud monstrosní. Byla to stále a stále jen nenávisť, pohrdání a urážky, se kterými dávali se na ostatní společnost československou.“

Organizační věstník.

Odbočkám a skupinám Všeoborového sdružení křesť. dělnictva a vojákův dělnictva

Podali jsme ministerstvu stížnost na teror některých soc. demokratů, kteří hrozbou vyhánějí z práce vnucovali násilným organizaci vlastní. Bylo od nás žádáno, abychom vždy podali přesné dokazy.

Žádáme tudíž, aby nám byly oznámeny pověřené doklady ze všech míst, kde k takové násilnické taktice došlo. Oznamte místo, osoby i den, kdy takový nátlak prováděn; jmenujte svědky! Tam, kde se vám vyhrožovalo vyhozením z práce, svolte ihned své výbory a všecko řádně vyšetřte!

Žádáme, aby se všude dělnictvo vůbec opřelo násilnému vhnání do organizace soc. demokratické a druhé s ní spojené. Musíme energicky poukazovati na to, že žijeme ve svobodné republice. Křesťanský dělník patří jen do odborové organizace křesťanské.

Sociální Všeoborového sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové.

1. ústřední československé strany lidové koná se v neděli a pondělí 26. a 27. ledna t. r. v Brně ve velké dvoraně Besedního domu. Na pořad jednání jsou: 1. Schůzka sloučená obcí dosavadních stran. 2. Organizační lid strany. 3. Volba Výkonného výboru československé strany lidové. 4. Ratifikace mandátů strany do Národního shromáždění. 5. Nové volby do obcí. Společně o 10. hod. dopol ve velké dvoraně Besedního domu. O 9. hod. dop. se koná delegáty v konání s Redemptoristami mše sv. Nebudí ani jediné místní organizace, která by stála na prvním místě československé strany lidové seznámená. V době veřejného jednání, odp. zastupitelů a volebních komisí.

Čestí centralisté v novém státi. a aby oni směřovali před postup strany v republice. V Brně dne 5. ledna 1919. Výkonný výbor československé strany lidové.

Vážené schůze orléanská v Brně dne 5. t. m. měla předsedu velice užasný. Bylo přítomno 130 delegátů z 69 odborů a 32 hostů. Dostavili se i delegáti Orla českého a vídeňského. Prof. Šrámek ve své řeči prohlásil, že Orlové stojí pevně na půdě republikánské a žádají pro sebe plnou svobodu. Je naší národní povinností pracovati zvláště dnes pro křesťanskou kulturu národa. Orlové mají býti organizací křesťanského sebevzdělání v národě. Republika má být klidná, neboť my ji budeme zakládali, na nichž má být vždycky spoehlivé spočívati. Mezi pozdravy byly i jihoslovanské. Z valné hromady zaslán pozdrav i Francouzské Federaci katol. gymnastů do Paříže, s níž se opět brzy naváží styky. Zvolena 25letá ústřední rada Orla československého. Po větším doslovu prof. Šrámka zazpívána národní hymna a „Hoj, Orlé!“. Následně, jevíci se na valné schůzi, jest předzvěstí energické práce.

Z redakce.

Opětovně všeobecné zdražení výrobků knihtiskářských následkem zvýšení mezd dělnictva od 1. ledna 1919 nutí nás zvýšiti předplatné. Ježto však lze v druhé polovici roku očekávati při normálním rozvoji zlepšení poměrů drahotních, rozhodli se správa „Obnovy“ upravit ceny pouze do 30. června t. r. a bude předplatné obnoveni na prvé pololetí 1919 K. 8.—, na čtvrt roku K. 4.—, na měsíc K. 1.50, jednotlivě čísla po 32 haléřích. Doufáme, že P. T. odběratelé uznají oprávněnost našeho opatření a zůstanou našimi příznivci i dále. Jiné listy zdražují více.

Současně sděluje se P. T. čtenářstvem, že se nám podařilo pro čast: politickou, sociální, národohospodářskou a literární získati nové spolupracovníky zvučného jména a přičiníme se ze všech sil o obsahově dokonalé vybudování „Obnovy“. Prosíme tudíž, aby snahy naše byly podpořeny též intenzivním šílením listu našeho.

REDAKCE A ADMINISTRACE.

Rozmanitosti.

Maďarští četní bývalí dříve rozhazovali peníze na útraty možná slováckých a rumunských. Teď veliké počty vládnoucích třídní jsou ovšem krazeny výhradně z peněz lidu maďarského, což velice páli. Organ maďarských obchodníků sděluje, že vláda vydala od 30. října do konce prosince 3 miliardy korun. List vytýká ministru financí velkou marnotratnost, která jest um křiklavější, že vlastně vojsko jest rozpouštěno. Vláda zřizuje z protekcionářství nepotřebná stády. Kdežto po čas války obnášela státní výdání měsíčně 800 milionů, „demokratická“ vláda nyní má ve státi polovičním vydává dvakrát tolik. — První adhérmá novinka rádi. vypěstovaná v Netolických firmou Adolfa Nováčka, pojmenována „Doktor Masaryk“. — V Senově u N. Jičína vyhořel veliký lihovar: škoda činí na 6 mil. K. Zločin ten provedli dva chlapci (9- a 13letý) z Mor. Ostravy. Oba kradli již delší dobu Mh a zanděšili se do Ostravy. Neakryvá se za tím chlapci nějaký starší svědek? Jak mohli děti beztrápně vykrádat lihovar? — V Anglii se zdárou sociální reformy se pokračuje rychleji než jinde. Dne se imáti tam bude obnášeti 40 proc. a dále z válečných státek 90 procent. Při tom jest iisto, že ti bohatí poplatníci hladem nezemrou. Plán na takovou sanaci poslal sám Lloyd George a proto:

jeho strana při volbách má akčně svítěti. — V prostředním cařihradském chrámu Boží Moudrosti, který od Turků proměněn na mešitu, nachází se sbírka 2000 rukopisů, které zůstaly státní, dokud se k vladě nedostali Mladotureci. Některé rukopisy jsou psány řečt, které rozumí jen někteří učenici v Cíně a Turkestáně. Nyní konečně ten převážný poklad vykoná své kulturní poslání. — V soc. dem. časopisu pro baráčníky („Rozhledy“) uveřejňuje se vyhláška, dle níž všichni, kteří činí nárok na přidělení pozemků z vyvlastněných velkostatků, mají se přihlásiti a smlouvu „zápisné“ 2 K. Nu — a koruny už se hromí. Ještě neprominulo zastupitelstvo řádně zvolené lidem — ale už se vl, že z vyvlastněných pozemků nedostanou ničeho ani baráčníci konservativní ani ti, kteří nezaplátí taxa pšedem. — Papež Benedikt XV. zahájil velkou akci ve prospěch válečných zajatců v Rusku. Státní podnikatel Vatikánu Ceretti dostal od papeže rozkaz, aby Wilsona upozornil na bídu sibijských zajatců. Kardinálové Mercier a Bourne ve stejném směru pracují ve Francii a Anglii. Ve Spojených Státech již založeno sdružení katol. mladíků, které chce pomáhati zajatcům prostřednictvím Japonska. — Ve Vídni ve Schmelzgasse v posteli bytu rabína Hagera nalezeno 2580 sportek. 2400 uherských, 200 československých domůlků a 12 balíčků cigaretového tabáku Trochu mnoho pro spotřebu domácí. — Die zprávy „Děti Hirlapu“ uherská bramborová ústředna vydávala během války na 20 mil. korun. — Známo, jak veliké vzrušení způsobila poprava bývalého soc. dem. poslance Batistello; posunec přeběhl z rakouské fronty na italskou a bojoval proti Rakousku, až byl zajat. Nyní vychází na jevo, že papež pověřil kardinála Scapiniello, aby intervenoval u císaře Františka Josefa I. v tom smyslu, aby Batistelli nebyl popraven. Ale dříve než přimluva byla odevzdána, zběh byl oběšen; tenkrát se postupovalo velmi rychle. — V nejbližší době bude zřizeno přímé vlakové spojení mezi Paříží, Múdnem, Terstem, Zábřehem, Bělehradem, Larissou a Athénami. — V protestantském kostele fínském proběhl dne 6. t. m. Wilson, že jen ve víře nalezl energii, které potřeboval a vykonávali děláho škola, jaký mu světlí Prosvětlenost. — Die cizokrajných zpráv papež usiluje, aby na mírové konferenci byl upraven poměr církve ke státu ve všech zemích, které mají tvořiti svaz národů. — 20 německých básníků podepsali „výstrahu“ (1) čtyřdohodě, v níž se protestuje proti „znásilňování“ Němce. Prý se má vystoupiti pro přirozené právo člověka. Páni básníci se nerozpouštějí o humanitu, když prusácká pěst rdousla svobodu jiných dle vzoru mongolského. Teď, kdy rozhodla (dle samého přání Němců) děla, listů dvů „výstraha“ jest zbytečná. — Rakouský dvůr měl 14,000 osob, které musly mti za války aprovisaci v nelepším pořádku. Trochu příslušná státní nezbytnost v době hladu. Třetina lidí by byla ty funkce dvorní listů také zastala.

Zprávy místní a z kraje.

Prý se socialistům rozvráse! Píše se nám: Vracel se z vojny mužovč, kteří byk od svého mládího zaměstnání odtrženi tvrdým zocem dvojhříhvého orla. Ale hlásili se o své místo, jsou odmítní a poukazem na to, že jejich stoly v kancelářích zaujaly zatím dívky, které často postaradali odborné průpravy. Mnoho dobře situovaných výdělečných podniků nabralo si řady bezplatných anebo mizerně placených volontérů. Ale vojín, mající odborné vzdělání (na př. absolventi obch. akademie) jsou bez práce. Možná si domysliti, jak se asi dívá dočasně inteligent na takovou sociální „reformu“. Volemeocná paní protekce vládní i v republice. Zaměstnejte mladé inteligenty znovu na dem. odkud byli volnou vypuzeni, aby sociální rovnováha uklidnila roztrpčené.

Dlouhé zimní večery

stráti si každý ve vlastním prostěhu nejlépe knihou. K výběru nabízi se Vám věcným a poučným obsahem dobré knihy našeho nakladu :: :: :: ::

Knihy theologické:

Dr. Jos. Novotný: <i>Člověk bez svobodní vůle?</i>	brož. K	8-20
Dr. Jos. Novotný: <i>Index a věda</i>	„	2-40
Dr. Jos. Novotný: <i>Spiritismus s dokonalým stanovem?</i>	„	2-40
Dr. Jos. Novotný: <i>Světlem k Bohu</i>	„	6—
Dr. Fr. Reyl: <i>Úkoly sociální politiky</i>	„	8—
Dr. Fr. Reyl: <i>Jádru křesťanské sociologie</i>	„	5—
Dr. Xav. Novák: <i>Křesťanské problémy</i>	„	5-50
Ant. Kálka: <i>Pravda a činnost</i> (Kázání a nábož. a světební)	„	4-50
Ant. Kálka: <i>Hvězda poboje</i> (Májová pobožnost)	„	1-60
Fr. Kohout: <i>Čestí drakokany</i> (Májová pobožnost)	„	2-60

Knihy zábavné a poučné:

Boh. Brodský: <i>Náš přítel</i>	brož. K	—60
Ed. Brynash: <i>Duch katolické církve</i>	„	4—
Ed. Brynash: <i>Křesťan a katolík</i>	„	2—
Ed. Brynash: <i>Svět víry, cena paš.</i>	„	—50
Al. Dostál: <i>Posledy apokaly</i>	„	—80
Fr. Mírma: <i>Obrazy se smíšením oady řada I.</i>	„	—88
Fr. Mírma: <i>Obrazy se smíšením oady řada II.</i>	„	2—
B. Počinková: <i>Ženy</i>	„	2-80
Dr. V. Šeaniček: <i>Křesťanské tajemství</i>	„	1-40
Jiř. Šabala: <i>Dobrá představení a křesťanství</i>	„	1-60

Spisy humoristické (il. Thuma):

Jiř. Šabala: <i>Domovní příhody I. II.</i>	brož. K	1-90
Jiř. Šabala: <i>Domovní příhody I. III.</i>	„	2-90
Jiř. Šabala: <i>Věští ohně</i>	„	2-90

Družstevní knihkpectví v Hradci Králové, Adambornum.

Předplatné:
Na rok 18 K, na půl roku 8 K,
na čtvrt roku 4 K, na měsíc 1 K.
Jednotlivé čísla 32 hal.
Inzeráty
— platí se hotově —
Účet poč. spočítaný v Praze
čís. 49.000.
Ročník XXV.

OBNOVA

V Hradci Králové, dne 17. ledna 1919.

Reklama
— inzeráty —
— platí se hotově —
Účet poč. spočítaný v Praze
čís. 49.000.
Číslo 3.

Ing. Pospíšil B.

Volební řád do obcí.

I.

V nejbližší době bude projednáván v N. S. návrh zákona o řádu volení v obcích. Chceme tedy své čtenáře zde blíže informovat o této předloze.

Aktivní volební právo do obcí mají muži i ženy nad 21. rok věku, kteří bydlí v obci aspoň 3 měsíce ode dne vyložení volebních seznamů (zpět počítáno).

I volní volí a to: gázisté v místě poldy, ostatní ve svých bydlících civilních.

Vyloučení z aktiv. volebního práva jsou:

1. kdož soudem zbaveni byli práva volné nakládati se svým majetkem.
2. kdož upadl v konkurs.
3. kdož neshodil účtu ze správy veřejného jmění.
4. kdož odsouzen byl pro čin z pohrdání občanských spáchaný.
5. chovanci robotárn.

Volebním jest muž i žena nad 26 let stáří, kteří aspoň 2 roky v obci bydlí.

Volební do obcí nemají být:

1. zaměstnanci obcí pod 5000 obyvatel.
2. úředníci úřadů na obec dohlédacích.
3. kdož nezaplátí, upomenut, dávky obecní.

Nemohou být členy obecní rady současně oba manželé, rodiče a jejich děti, tchán a tchýně se zetěm neb snachou, švagři nejbližší.

Voli je každý volič povinen.

Vyjmuti jsou: lékaři, starší osoby 70 let, nemoc voličova, neodkladné povinnosti povolání, vzdálenost voličova přes 25 km od místa bydliště nebo je-li volič zdržen přerušením dopravy.

Každý volič je povinen volbu přijati.

Osvobození od této povinnosti jsou: ženy: občané přes 60 let věku; ti, kdož byli po 2 období členy obce zastupitelstva; nemocní; ti, jejich povolání vyžaduje delší pobyt mimo obec nebo brání vykonávat úřad; členové sborů zákonodárných.

Obecní zastupitelstvo má mít v obcích s méně než 200 obyvatel 9 členů, pod 500 obyvatel 12 členů, pod 1000 15 členů, pod 1500 — 18 členů, pod 2000 — 24 členů, pod 3000 — 30 členů, pod 4000 — 36 členů, pod 5000 — 42 členů, přes 20 tisíc 48 členů, přes 50 tisíc — 60 členů.

Praha má svůj statut.
Počet členů obecní rady činí 1 pětinu všech členů.

Obecní zastupitelstvo volí se na 4 (resp. 3) léta.

Voličské seznamy sestaví komise, která také má dozor nad prováděním předpisů o volbách, dle abecedy a v městech nad 10 tisíc obyvatel dle ulic a čísel domů. Seznamy musí být vyloženy po 14 dní a rozmnoženy tištěm a na požádání každému vydány za náhradu výroby, nákladů. Námitky proti nim mohou být podány písemně na obecním úřadě.

Volby obecního zastupitelstva dělí se dle zásady poměrného zastoupení.

V obcích s méně než 700 obyvatel konají se tyto volby tímto způsobem pouze volby, zádání o to aspoň 1 desetina voličů. Pro Slovensko platí zvláštní ustanovení.

Volení děje se kandidátními listinami vzájemně. Tyto musí podepsati v obcích do 5 tisíc obyvatel nejméně 20 voličů, v obcích přes 5 tisíc obyvatel nejméně 50 voličů a v obcích přes 20 tisíc obyvatel nejméně 100 voličů.

Listiny kandidátní nesmí převyšovati jeden a půl násobný počet osob, jež mají být voleny. Ke kandidátní listině musí být připojeno vlastnoručně podepsané prohlášení všech kandidátů, že kandidaturu přijímají a že se jim kandidátní listina navržená se souhlasí.

Na konečné upravených listinách nesmí volič nikoho měnit. (Listiny vázané). Kandidátní listiny se vyhláší nejméně 8 dní před volbou a rozmnoženi jejich se opatří na náklad obce a to v počtu nejméně o 1 pětinu větším než je počet voličů.

Listiny všech volebních skupin (polit. stran) musí být tištěny na papíru téže barvy jakosti a velikosti.

Více volebních listin může být sdruženo, čímž má být umožněn kompromis stran, tak, aby při prvním rozvrhu mandátů se k nim hledělo jako k celku.

Volby se konají v neděli.

Před volbami a za voleb nesmí se alkohol prodávati.

Kandidátní listiny všech stran i s legitimním listem musí být doručeny každému voliči aspoň 3 dny před volbou.

Volby řídí volební komise, složená ze zastupců (po jednom) volebních skupin (stran). Každý člen má svého náhradníka.

V obcích přes 10 tisíc obyvatel nemohou být kandidátní členy těchto komisí.

Z návrhu voleb. skupin musí být k volebnímu aktu připuštěni z každé voleb. strany tři voliči jako důvěrníci.

Do volební místnosti smíjí pouze voličové a nesmí se tam agitovat.

Způsob hlasování. Volič vykáže se legitimním listem (v obcích pod 1000 obyv. stačí domovský list, prac. knížka a j.) a dostane obálku opatřenou obecním razítkem, do níž v oddělené místnosti vloží pouze jednu kandidátní listinu a odevzdá ji do urny.

Nebo: položí hlasovací listek (kandidátní listinu) na stůl ružem vzhůru a komise opatří jej razítkem a pak vloží jej volič do urny.

Odevzdání listku hlasovacího se ve dvou volič. seznámech poznají členy komise.

Komise a důvěrníci stran mohou před odevzdáním listku hlasov. namítnuti proti totožnosti a oprávněnosti voličův k volbě.

Volby mohou být z důležitých příčin přerušeny i na druhý den odloženy. V tom případě se urna zapečetí.

Po vypršení hodiny konce volby mohou odvolit ještě voličové, kteří jsou již v místnosti volební nebo bezprostředně před ní.

Při skrutině smíjí být přítomni pouze členové komise a důvěrníci. Listy z urny se vymydí, spočtou, porovná se jejich počet se záznamem v obou volič. seznámech, vyloží se listy neplatné rozděl se dle voleb. skupin a zjistí se výsledek dvojím zápisem. Každý z přítomných smí nahlížet do hlasov. listků.

Hlas. listky jsou neplatné: nejsou-li na listku jméno obce, úřadem vydané, jsou-li všechna jména na kandidátní listině skrutin. ta, jsou-li v obálce vložené dvě různé kandid. listiny nebo není-li rub její opatřen razítkem.

Přítomní mandátů stranám dle poměrného zastoupení: Součet všech platných list-

ků všem skupinám odevzdaných rozděl se počtem k obsazení určených mandátů, zvětšených o jednu (s: m+1 v). Výše číslo nejbližší vyšší výsledku je číslo volební. Tím se pak dělí počet hlasů odevzdaných pro každou kandid. skupinu a výsledky udávají počet mandátů, které připadají jednotlivým skupinám (stranám).

Neobsadili-li se tímto způsobem všechny mandáty, připadnou se postupně zbyvajícím mandátům skupinám vykazujícím největší zbytek dělení.

Kandidát. listiny stran sdružených (kompromisních) sečtou se každá zvlášť, avšak při rozdělení mandátů se čítají jako celek. Jemuž se mandáty přiřadí. Tyto mandáty se ony sdružené strany mezi sebe rozdělí dle zásad poměrného zastoupení v předu vyložených.

V obcích, kde se nevolilo dle poměrného zastoupení, zvítězí ona kandidátní listina, která dostala největší počet hlasů.

Z jednotlivých volebních skupin zvolení jsou kandidátní v pořadí, jak uvedeno jsou na kandidátní listině.

Naučení z ciziny.

Silný, cílevědomý duch přemáhá hmotu všude. Ideál, je-li pečlivě sřezaný, odolá i nejhruščímu fyzickému útlaču. Když jsme slyšeli o revolučních smrtích v poraženém Německu, hned jsme předvídali, že z kalné zátopek vyjdu organizovaní katolíci tamější bez vázání po romy. Bolo možno na krátký čas jim připravit i krutá souzení. Ale síla prosulového centra nemohla být zlodilna ani celými divisiemi bolševiků.

Katolíci postavili se energicky proti odkřesťanění školy v pravý čas. Protestovali napřed rázně episkopát. Pak začala rozsáhlá obranná akce samých laiků. Když seznali protestanté zmužlost katolíků, posílili je vlastní soudností. V Berlíně na společné schůzi pronášeli katolíci a protestantští řečníci proti záměru ministra Hoffmanna k zrušení poslušnosti. Profesor evangelické fakulty na universitě berlínské prohlásil, že přítomná revoluce má tu dobrou stránku, že může obě církve vyvést z rozkladu. Řečníci přiznávali, že společný postup nemá posílit církve na úkor církve druhé: zato však si mají obě konfese podati bratrskou ruku proti pohánění ministra Adolfa Hoffmanna.

Poslouchající davy vzrůstaly tolik, že k budově ministerstva kultu šlo v průvodu na 60.000 věřících. Zde provolávali: „Přeč se socialistickou republikou! Zadržme vládu, aby zjednala rovné právo všem!“ Evang. farář Heckert prohlásil, že církve obou vyznání jsou skálou, o kterou si Hoffmann rozbije hlavu. — A tak pan ministr, jehož nedemokratické jednání hluché bylo odsouzeno, opatrně — ustoupil.

Katolíci Bavoři liší se od Prusů značně; toužili a touží upřímněji po klidném soužití se sousedy než bývalá domovina Viléma. Svobodu své konfese však dovedou houževnatě hájiti proti každému. Když se za revoluce ujali vlády samozvané demagogové, nastávalo pronásledování konservativců, které však nemohlo trvati dlouho. Došlo k volbám, které skvěle osvědčily, že v Bavorsku katolická a bolševická živly tvoří neparuемую menšinu. Konservativní centrum, jež jest ovládáno katolíky, získalo 750.000 hlasů s 55 mandáty. Umírnění Scheide-

mannovi socialisté obdrželi 697.000 hlasů s 50 mandáty, demokraté 280.000 s 25 mandáty, selská strana 250.000 s 18 mandáty, národní liberálové a konservativci 80.000 se 7 mandáty. Největší pochodili soc. demokraté fanatikové, kteří touží po převratu dle návodu Marxova. Tito socialisté, kteří se blíží k bolševikům, nazývají se nyní „nezávislými“, obdrželi pouze 67.000 hlasů se 4 mandáty.

Tudíž po chlubných výkřicích a prosvětlování Spartakovců střízlivý rozum Bavorů pracoval tak, že konservativci shrnuli na své kandidáty velikou většinu hlasů. A mezi konservativci rozhodně katolíci mají obrovskou převahu.

Ve Württembersku rovněž zvítězily strany občanské. Centrum obdrželo 38 mandátů, neodvislí soc. demokraté pouze 4, selský svaz 10, soc. demokraté Scheidemannovi 31, selský svaz 10, malí zemědělci 4, občanská strana 11.

Tyto i jiné zjevy z Německa volají ke všem konservativcům českým: Jen se nebát bolševiků a jiných demagogů! Jen zbabělost konservativců v různých státech zavinila, že hrstka svedepých násilníků poroučela milionům. Jestliže sama poražená říše nestane se kořistí dobrodruhů, tím méně se mají strachovati konservativci Čechové, vždyť přirozený a zdravý vývoj věcí u nás jest chráněn i rozhodujícími světovými velmocemi.

Třídní boj odsouzen.

Soc. demokracie, toť výplod materialistické kultury germánské — hrubý, násilnický kapitalismus germánský vytvořil duševní předpoklad pro materialistickou, násilnickou soc. demokracii. Náznaky a celá soustava marxismu tkví svými kořeny a ssaže životní mizu z materialistické kultury germánské rasy. Proto také v oblasti germánských národů vyrostly stromy soc. demokracie nejvyšší. U nás, protože kulturní a hospodářsky jsme byli připoutáni k Německu a kultura germánská má u nás velké aktivum, vidíme zjev podobný.

Zajímavost jest, že první výkřik „Marx nám pomůže nemáme“ vyšel z úst předáka soc. demokracie německé Scheidemanna (20. prosince m. r.). Ve stejnou dobu vědecký orgán německé soc. demokracie „Neue Zeit“ přinesl v 11. čísle (18. úřadu) Arne Franka, v níž staví se proti třídnímu boji, bez něhož soc. demokracie nebude soc. demokracií. Píše: „Jsem osamocen. Žádný člověk nám pomáhati nebude. Jsme a budeme odkázáni jen sami na sebe a proto v nastávajících těžkých časech potřebujeme všechny sil německého národa. Německé dělnictvo jest bez odporu středem a páteří německého hospodářského života, avšak za mimořádných těžkých podmínek, za jakých budeme nuceni o svoji existenci zápasiti, musí býti každý jednotlivec povolán ke spolupráci. Jest nemožno, aby jediná třída všem ostatním prostě diktovala. Ti, kteří diktují, chtějí přezírají různorodost německého národa. Dá se snad diktatura dělnictva provésti v několika velkých městech a průmyslových střediscích, avšak v ostatních krajích Německa potupně a žalostně ztroskotá. V ohledu hospodářském nesmí být přehlížen ani psychologický moment. Nynější stav znamená všeobecnou nejistotu a nejistotu. Potrvá-li dosavadní nejistota delší dobu, zcela jistě povede k hospodářské katastrofě. Německo jest státem průmyslovým. Musí

postupně a po straně „a protivná bába“. Mokyň před krámem se rozložil: „Co tu, kluci tak dlouho okouníte? Alou, paká, dál. Jest tu něco ukradené.“ — „Já ne“, odpovídá pokorně jeden z chlapců. „Tuhle Vota si chce koupit za 100 Kč, když jsem mu řekl, že jsem jen 10 Kč.“ — Mokyňá hned změnil masku a se slovy: „Smevem zval: „Prosim, važenosti, ráte si jen vybrati. Tyhle ty, mladý pane, jsou nejšladší.“

Ubohé tituly! Bylo vám bázeň sem tam jako bezcenným písmem. Testanci do kriminálu se psalo: „Volební pán — číslo testance 4.“ Redakce jest „slavná“ — ale jen na obálce dopis: v obsahu obálky jsou už nadávky. Věru ty všechny tituly na obálkách jsou hlavně k zdržování listonosů, jímž se jedná výhradně o imago, přitíhání a ulici. Na tituly jest satyrických bláhlost. Na př. v české parodii na Oldřie záměšal Laus, básník Pátek, „Prořekni nám, slavná babo.“ V americké operě ustrašená volá občan na člověka choromyslného: „Pase bláma, prosím vás...“

Ve Francii šlo se ve zdravotnosti tak daleko, že rodiče vytkali vlastním dětem.

Všeho dobra s mírou! Přátelé honorovaných titulů jsou nyní velice zaraženi. Zřejmě, že skutečný čest každý si musí získati vlastním čestným, vlastní činností. Potom každé po-hmýování — ať už jakékoliv — stane se sázem čestným. Němci tituly a více upomínají!

Titulová pán Váta Jasmont, — ať straně se řekne, že dělá. S titulem se řekne: „Em-

konkurovati s průmyslem jiných zemí, zvláště Anglie, která Německo nyní neobvykle předstihá. Má-li býti naše konkurence úspěšná, nestačí samo dělnictvo, jest třeba i práce německé inteligence, německé vynalézavosti, německého organizačního talentu, což všechno může býti produktem celého národa a ne jen některé jeho třídy. Jsou to slova velmi důležitá a cenná, tím cennější, že pocházejí z pera muže, jenž v řadách soc. demokracie těší se vážnosti pro svoji vysokou vzdělanost.

Ze zásada soc. dem. třídního boje jest nesmyslem a škůdcem i našeho národa, kdo by pochyboval? Chť v naší republice nastolí vládu socialistickou a zavěští diktaturu socialistického dělnictva, znamená vyvolati revoluci a republiku sničiti. Jukli.

Podvrtné živly v republice.

Těmi rozhodně nejsou konservativci, kteří varují před uhaňenými kroky proti posvátným tradicím českého lidu. Kdo bojuje proti oligarchickým diktátům a násilí, podporuje demokratickou republiku a posiluje důvěru širých zástupů v sílu práva v novém státním útvaru.

Zato však podpory připravují baště národního soumrčenství lidé zcela jiní, jak přiznává sám tisk radikální. Oposiční orgán soc. dem. poslance Modráčka „Socialistické listy“ dne 12. t. m. praví: „Nelze popřít, že způsob psaní „Práva lidu“ slouží nezodpovědné politice, která může vésti k rozdmýchání občanské války a k největšímu poškození lidu pracujícího a republiky. Máme naprosto zaručené informace, že četní bolševici, přicházející z Ruska, organizují plánovitý rozvrat v našem státě. Hájení těchto lidí „Práva lidu“ nelze omluviti ani s hlediska národního ani s hlediska strany a vedlo i k odcizení z českou stranou socialistickou a k zneuzmožnění sjednocení dělnictva českého, jež na sjednání strany bylo schváleno.“

Jinde též list odsuzuje dráždívou činnost protisocialistickou některých listů agrárních a měšťanských. Hned pak dodává: „Leč co v minulých dnech hned po sjednání strany mohli jsme čísti každý den v ranním a večerním vydání orgánů naší strany — to byla již agitace, směřující přímo k revolučnímu povstání, a to proti vládě, v níž zasedá šest socialistických ministrů, kteří za vlády republiky doposud bez námitky přijímali spolupodpovědnost. Nezodpovědným tiskem a nezodpovědnými řečmi na schůzích, známých i neznámých, vlivem berlínských událostí, přávanou agitací bolševiků, podporovaných vlivnými kruhy naší strany, vytvořena byla skutečně atmosféra jako před občanskou válkou. V posledních dnech panovala již takové napětí, že každým okamžikem čekali jsme, že dojde ke krvavému pochodu jitičích se mas — proti vládě.“

Obrátíme se nyní k tomu, kde vidí škůdce republikánské pomoci. Klofákovští čestí socialisté. V neděli dne 12. t. m. konali svůj sjed. Prohlásili, že dále chtějí usilovati o sloučení se soc. demokracií. V příslušné resoluci však se čte doslov: „Nemůžeme zatajovati, že poslední dobou byly vytvořeny jednání socialistické strany postaveny překážky velmi závažné.“ Jednání zračila se veliká nevůle, že soc. dem. strana bývalého nepokojného politického dra. Smerala postavila do svého čela. Čestí socialisté v resoluci důrazně praví, že nechťají mít nic společného s taktikou, která by z důvodu jakýchkoli schvalovala tento oportunismus a dávala mu rozfěření pro minulost, ponevadž v tom je nebezpečí zpětného pádu, jehož stínky v minulosti ohrožovaly nejvíce nejdříve pomoci, a nyní se stávají po staletí touží a jemuž nejlepší jeho synové zasvětili všecku svou práci až do těch hrdel a státek.“

Sjed obdržel se proti terorům kterékoli strany a v té příčině poukázal výslovně na četné články a spisy „Práva lidu“ se poslední doby, jakož i agitací některých činných stran soc. dem. na př. na Kladně a jiných místech.

Resoluce navržené Svazem akcentuje část státní na budování republiky a dokládá: „Hlasíme se hrdě k oddanosti, postaviti se proti organizování celku třeba takové zbraně v rukou proti každému, kdo by násilným rozvratem ohrožoval tuto naši práci ať námi vybojovanou a námi budovanou republiku československou.“

To jsou věru historické dokumenty, kdo vlastně v době tak vážné s chladnou myslí přispíval k rozvratu. A přitom ta nedůvěra! Na jedné straně křik, že „klerikálové ohrožují republiku podpírají protestujícími proti socialistické diktatuře, na druhé straně křik, že „socialisté ohrožují republiku podpírají diktaturou“ —

FEUILLETON.

Respektivně zachování titulu.

Tituly byly se nyní v nervosním rozechvění. Prodávají metamorfozu: z vázancích patriciů stali se tékaví díblci, kteří se ukrývají před pichlavou prskou ironie do horských mlh a hlubokých stůlů.

Svíjí tragická osud zavlnil si tuto slekani psanci velkým dílem sami — bezhlavou anarchií. Na některou osobu zcela bezvýznamnou přilpila se hned celá řada titulů, tak že se stávaly zbrojím velice lucnými. Tituly zvedly se i proto, že u sedaly tam, kam jich nikdo nevolal a že asistovaly poslušně i takovým lidem, jejichž vlastnosti vyžadovaly názvy přímo opačné.

Nemysleme si, že lidská keřnost bažila po zvutných titulaturách teprve ve věku novém. Soběbíllost dávala se přeměně polehčavati okrasnými přílivskými již dávno a dávalo. Na př. za vlády Václava IV. v titulech zaváděna přesně vyměřená soustava. Die stáda mnoho die spápné urozenosti propůjčovaly tituly. Zdálo se, že v XV. století Táborci hlásali bratrství polonose přílivskými v některých krajích zcela polita. Ale vedení veřejných záležitostí brzy i mezi Táborci dostali do svých rukou šlechtici — a tak tituly zachránily. A tak v tábořské korespondenci zhaňali knize: „z Boží milosti, pan „urozený, rytíř, statečný“, panos „slavný“, panovník a „oprávněná a mezdá.“

Ovšem varovali odlišnosti v XV. století je-

_____

upravěním se bezohledně a bez omezení vy-
lani pod čem. Jistě stará žena byla chvilu.
se rozbíralo se velkého hluku na písku. Ná-
střední ani nepatřily; patřilo to a toho, že za chvilu
trouba prodává asi kilo po 5 K. Kdo byl výrobce,
šelce skupili za velkého klínu maso. Ale vě-
lina koupěckých, kteří si chtěli opatřit potr-
aviny pokročilá a přiležitá, odevla se předseda;
a byli mezi nimi lidé suší. Občasno se se odvě-
stalo, co právě v sobotu měli na práci na ná-
městí volání; lidé, o které se stará stát dost-
nět, vyvěřili si právo nahlednutí s jedním vo-
sem potraviny jako komisaři, kupci a prodáváči.
Byli prý mezi nimi náleži civilisté, kteří se ob-
těžili z chytrosti do uniformy. Nejtrpělivěji byli
podiváni, jak při nadávkách starších konsumentů
braly šroub šatů nedopadlé děti, jak se směly
a škemaly. Okresní starosta Srdínko přišel do
trhu, aby připomínal producentům, co bylo u-
sneseno v soc. radě o slevěnině potraviny. Byl však
však spřísněn a hlukem. Obklopi jej zástap,
který ho pronásledoval až k okresnímu domu.
Je to následek neřízených divokých povstání.
Měsících tendencí o hospodářské politice rodí-
ny Srdínkové zbývá. Jen to je zvláštní, že lí-
telé takových věcí střední národů ne neseďvají a
svědké nevolají; rovněž tak noviny o těch „ne-
pravostech na chudém lidu“ mlčí. Ačkoli náleži-
me do důvodu jiného a liché mnoha agrárníků
ošetřujeme, vyzýváme dárce: Kdo něco
proší p. Srdínkovi podstatněji ví, ať to udá na
přiležitých místech. Jinak auto považovali tu
a tam proklamující žaloby za jedovaté pomluvy.
Připomínáme, že při jedné interpelaci p. Srdínko
přislíbil, že nad maximální cenu sám nikdy za
váleky neprodával. Kdo ví něco jiného, jen ven
na světo před přiležitou formu! Pokouší trávit
studii jsou schopni spřehat všechny pásky so-
ciálního soužití mezi městem a venkovem. Ven-
kované v rozptýlenosti prohlášovali, že teď za-
stíjí jen tolik, co budou potřebovat pro sebe.
Bylo jim odpovídáno cynicky: „My oselame pšdu
ostatní.“ Ale rádi bychom viděli, s jakou chutí
by se ti žijící chápali plinu. — Faktum jest, že
sobotní zmatek uškodil sevice potčivým konsu-
mentům, že se nemělo dostat na ty, kteří byli
nepotřebovati. Měsíce však rolníky ujistí, že
všecko řádně obstará bradecké vysvleky nad
tím scénami živé politování. Zároveň natno od-
mítknutí tendencí povstání v okolních městech o
velikém rozsahu násilnosti. Doufáme, že v tuto
sobotu bude oběsán trh dostatečně. — Sama so-
ciální rada nyní veřejným provoláním pro-
stětuje proti zmatkům a výtržnostem. Práví:
„Vyvarujte se každého srovnání na ulici! Do
každého hloučka, který stvoříte, vloďte se živly,
které čekají na rabování krámě a které učiní
věci neobří, aby provodily pých na majetku. V
shůrku na ulicích nesmí být přiležitelná soci-
stických stran, který nečiní by přilhlí k to-
mu, co nerozumí, agenty-provokátory živny
dáv by podnikal.“ Nechtě tedy se stará o př-
chod práva na trhu každý řádný občan v zámu
vlastním. Nastalo nyní uklidnění a předáci ro-
lnictva zastře rozečtvělé venkovany uklidni a
povzbudí, aby v bojem počtu přibýh na trh brze
vlí bázni. Spravedlivé strádání občanstvo za
hrubství nezodpovědných živá země — a nyní
budet postarano o bezpečnost prodáváků.

Druhobní poměry. Trvalou náprava se neucí-
ní díkati jedné strany v jediném okamžiku — tof
jisto. Jestliže v sousedních okresech trvají ceny
vyšší, těžko zabrániti prodávacím másta, vaje-
a pod, aby nevyvěřili pokoutě do okrest so-
sedních. Když v minulém roce se rozšířilo, že
ceny masla na bradeckém trhu se zvýšily, jedna
překupce skupila zde pět centu a prodala vy-
hodně v okrese pardubickém. V ministerstvu radě
jeon strany socialistické zastoupeny slušným
počtem a ministři vývíjí jest socialisté. Což se
už před měsícem nemohli nalézt ceny, jak by
se vyvíja zlevnila? Jest pravda, že i na ven-
kově se lichévalo více, než jak to nedávna mas
mývali. Ale jestliže jsou přiležitosti toliko
lichviti drobní, k sanaci poměru to nepřispěje.
Proti velkým vydíráním vláda jest rázně ne-
saktrochla. Referate soucitně o bídné valetě pe-
něžní, ale kroků k nápravě to posad nevidíme.
Prodávací si videných papírů nevědí, jelikož
neví, co za ně za měsíc obdrží. Vitáme přiležit-
ný vládní náležen proti lichviti, které mělo by
vydáo masobem dítve. Ale mohlo a mělo se říti
k samým pramenům. Za rakouského režimu ave-
telovány tříděné případy lichvy drobné. Ale
jestliže české časopisy poskakovaly na střediska
velikochvity, byla jejich upozornění koniskována.
Byly by dobře prohlédnuty staré listy a a ve-
řejně v novinách aspoň nyní jména plavici, kte-
ré byly chráněny videňskou vládou a jež velkým
dílem provokovali zachry dále. Také jest záhodno
dobře prozkoumání činnosti všech velkonákup-
ních společností, skutečný stav velkostatků a li-
sasatel poměry majitelů dotů. Víme, že i listá
část maleobchodníků naučila se ochotně prakti-
kám bohatých dodavatelů. Ale jest nepřiměřeno,
aby se hrázilo malými obchodníky za to, že
nemohli s velkonákupci dostati zboží levněji.
Dříve-li si na ně zhrta, pak hledají poctiví i
nepoctiví pokoutní cestičky k odškodnění. Máme
nyni levné ceny — na plakátech; hledíte v
kráměch tak laciné nepotřebné zboží a nedo-
stáváte ničeho. — Jak se má zakrpatí prakticky
proti velikochvátám, naznačili jsme již za války.
V berních řádech jest zákon, z čeho a jaké
části platit tito lidé před váleky. Naše — jest
tak obtížno srovnati jejich majetkové poměry
s poměry předválečnými. Jestliže komise
dříve prohlížely u domkáře každý výkonek a
při boudu, snad se přece málo dovolili, aby v
demokratické republice bylo důkladně zkontrolo-
váno movité i nemovité jmění válečných zboat-
ků a — aby při tom proměnlivý zápis v i ban-
kách. Ať se takovému ponechá přiměřené odmě-
ny za sloužebou práci — a ostatní ať se vrátí
bádně. Ale durno mluvit! Vídyr za mnoha ná-
střední právi taci zboatků jsou přiměřeni i nyní
se sprádně, do komisi, že kontrole svých pro-
středků. A pak chápě důkladnou reformu.
Jestliže upadáme na trhu oděvné toka, která
nepod silou chce jisti přiměřený oděs křutí
trst. Veliké chasníci však chodí dále velice
obohatěním.

Tiskem na Prahu konal 25. 26. a 27.
průběh P. Jos. Jos. K. 28. 2. na velkého sta-
stavního výhled. Náležející knzeal přeměsval
všude jak i o politických opěšších přiležitých dob-
v. O. upomínal: náboženství se škola a o rovece

manželství. Podstatně i s těmito předloženými
hledáči a výrobci knzealových a podstatně
archy proti zmatkům návrhům Bontča a Kre-
čičho. Nejen ženy, ale i mužové přistupovali četné
ke stole Páně. Zdejší návrhy na oděsání
ní společností lidé probírali lid na obranu zá-
jme náboženských. Četné jen dychtivě, jak sta-
novovali k smíšeným návrhům sázně a pre-
sident Manaryk, který 3. ledna prohlásil slavně k
deputaci knzealů, že s sevěřiti rozhodnost od-
sazuje amblemem ve všech jeho formách! Spr-
vedlnost žádá, aby tím spíše odsoudivi antikato-
liem: vidy knzealům je — ať na malý zlomek
— vymádem náboženským českého obyvatelstva
celé republiky.

Výhledy. Dnem 10. ledna 1919 počínáme vy-
ložen jest die 72. ob. st. resp. počet příměv a
výsledky obecních důchodů, elektrických podálků,
plynárny, vodárny, měst. ást. jatek, stáva pro
výrobu dětského mléka, městského živého lyca-
ref. rad. gymnasia a měst. výšší školy pro žes-
ské povolení hospodářské, veškerých fondů a do-
bročinných a škol, nadací města Hradce Králové.
Jakož i měst. školní rady a kuratoria obch. aka-
demie na rok 1919 a podstatně obědu parki-
mistrovského v budování třídách, kde lze po 14
dnů do oběho nahlednutí a přiležitosti k němu
čísti. — Starosta: JUDr. Fr. Uřířek.

Holice. Mařenka Málková a Jan Vokralík o-
znamenali, že sázně jejich bude podstatně v sob-
otu dne 18. ledna 1919 v chrámu Páně sv. Ondřeje
ve Chvoletě. — Srdceť milým těmto přátelům
gratulujeme.

**Dvůr Králové a L. Kanovská dr. Ruyi před-
náší dne 26. ledna ve Dvůře Králové. O budou-
nosti katolíků v republice československé.**

Z Místrovie nám sdělili: Dne 14. ledna odpo-
ledne uspořádali jsme veřejnou schůzi, do které
se dostavily všechny strany. Pan Šupka z Hradce
promluvil krásně a nadšeně. Všichni se zájmem
poslouchali. Do debaty věcně zasáhl p. inženýr
Doleček a za soc. demokraty p. Mlýžka, který
bez trůtk se neobešel. Potřeboleme takové
schůze častěji.

Z Orlicí a Kyšperka přichází zpráva. Je ve-
řejná schůze, kterou po důkladné přípravě naši
lidé 14. ledna večer uspořádali, měla zářný vý-
sledek. Všechny strany zahrnovaly své stou-
pence a četnický, takže s velkým napětím se o-
čekávalo, jak schůze dopadne. Dik obězřetnosti
a věcnosti řečníka p. Šupky skončilo vše šťast-
ně. Do debaty proti těmto zásadám pl. Vilém
Malý, odb. učitel z Kyšperka a Václ. Orlicí, říd.
učitel z Orlicí a učitelka, Záleský, rolník z
Lábnice za agrárníky, Šesták, skladník dráhy za
soc. demokraty, Rud. Reimelt, řed. továrny na
sírky v Kaničovicích za státoprávní demokraty; p.
red. Šupka každému vzápětí a ihned odpověděl.
Napínavá debata vedena do půlnoci. Po záple-
ní národní hymny následoval přátelský rozechod.
Jeden hlas měl se Orlicí, že tak zajímavé schůze
jesti neudělá.

Chocel. Dne 12. t. m. konala se spolková
schůze československé strany lidové v místnosti
kaol. jednoty za potěšitelé a pěkně áčati. Šel-
si zaháhl Jos. Bok, říd. učitel v. v. v. Chocel, jenž
přítomné srdečně přivítal a vhodné upozornil, aby
bedlivě sledovali notap přednášky „Rozlučka
manželská neštěstím národa“, o čemž promluvil
Aug. Michálek, kaplan. Ke konci pak směl se
řečník též o bídném atentátu na přednáhu z ná-
lečn osavoboděné dra Kramáře, kterýžto skatek
také ode všech přítomných p. zásluze byl od-
souzen. Po doslova četkanově zřetěš schůze skon-
čena. Po schůzi přilhlíli se noví odhřatelé do-
níku „Lid“ a setly se nové dary, takže do dneš-
ního dne máme jarnost odvěda na darch 1362 K.
Odběratelé „Lidu“ máme u nás dosud 82.

Poděbranský oavěděl. Poděbr. Nov. uvádějí
výnos ministerstva školství, ale samčí, že ne-
jedná se pouze o návštěvu kostela „álých“ dítek
nebo pro chudobu chasné oděvny v době zimní,
nybřž že celý ten výnos jest první etapou na vy-
lovení náboženství ze škol vůbec. Pouhé však
vynocování náboženství bez cvičení se v něm je
práve tak jakovím jako učiti se polnima hospo-
dářství a knihy bez cviku na poli. V článku „Cir-
kev a škola“ zde se vyjadřuje o poměru učitele
ke knězi. Inu, když pokrokový učitel pletí se do
věci náboženských, na př. vyhazoval kříže ze
školy anebo žákoví řekli o katechismu: „hod to
pod levici“ a tak „vzdělávní“ mládež, od rodičové
dítek má tím se pozastavovali, pak ovšem knze
míteli neamí, ale musel se dovolávat úředního
zakročení právě tak, jako to dělá učitelé proti
knězi, jestliže se citlivě nelíbě dokument. Je knze
a učitel byli by dva protichůdné póly, to je ve
skutečnosti jen skrytá touha, aby bezkonfesi-
šola už co nejdříve byla zavedena a knze ze
školy vyhozen. Kde učitel jest věřícím, tam je
shoda mezi knzeem a učitelem. Tam jedna dra-
hého podporuje a škola tím jen prospívá a proto
je domýšlivostí, připisuje-li si učitel všechno po-
krok školy jen pro sebe a práci knzeze ve škole
nezauváž. Lex Liechtenstein je návrhem jeho,
a připisování kni církvi, je pokračováním stavu vě-
ci. „Ze církve nikdy pokroku nepřijde“, to sice
písal tvrdí, ale zapomíná udati, jaký ten pokrok
jest. Pokrok bez Boha není řádným pokrokem. To
je krok do tmy, protože ani Mormonové bez Boha
nelsoň. Ze na půdu církve vynořky univerzity, že
je na sta profesorů univerzitních, kteří byli a jsou
věřícími katolíky, kterým církve ani nebrání ve
smáčkách jejich, učenci světového jména, o tom
písal ani neví. Ošepasos povídačům o Galile-
ovi chca si dodat lesku, ale savi o něm správ-
ného nic. Už Mikuláš z Cusy a Kopernik dávno
před Galileem tvrdili, že země točí se okolo slnec-
e, ale proto od církve za kacíře prohlášeni ne-
byli. Je to tedy něco lež, tvrdí-li se, že církve
pokroku nepřijde. Inu pozorujte v Praze proslulé
památky středověké kultury katečká. Galilei
nemohl ani své tvrzení patřičně dokázat. Konec-
ný důvod byl napsa posadlá dá, když Newton
objevl zákon gravitace, Kopernik byl tak mo-
drým, že své tvrzení neprohlásil se absolutní
pravdou. Ale Galilei tak čini. Mimo to zasahoval
nešťastně svými slovy do věroky, ale tím pře-
šel na pole, kde nepatřil a proto šlápl roz-
savný člověk na sebe se sama diviti, jestliže cí-
rkve učenci proti tomu je obžalovali. Církve
jedná s Galileem dle lidských poměrů co nej-
trpělivěji a Galilei směl jako věrný katolík s po-
děšením od papeže Urbana VIII. Církve tedy
nemá se bít žádných vědeckých výzkumů a

zastupování výroby pokrokůvých už dosti má.
Nehleděním hvězdářem XIX. století byl Jozef
Secchi. V Maseňu samel r. 1807 věhlasný fysik,
univerzitní profesor (po 80 let) Dr. Antonín Costa
Salis, věrný katolík. Zároveň přednáška nasačil
bez Boha. Říkal: „Věktrá věda počází z Bo-
ha, těleso se pohybuje, podlévají Báh, jenž se
křmí, lipi křbo.“ — Pamatuje si to, pane —
a učitel — Taký učitel.

Čáslav. Výtržnost. Jako v mnohých
ných městech došlo i u nás v sobotu 11. ledna
k politováníhodným událostem, při nichž poče-
něn byl smutek česky obchodník židů i křes-
ťanů. Die zavedeného vyšetřování zdá se, že
stalo se to přiležitím živit cílich, které vyžily
rozsvětlé náklady chudších vrstev, aby do nich
vazny kvas nepořádná a odboje. Bolestno jest
při tom, že zlástala se tohoto násilnictví i mlá-
dež. Škola jest velmi mačatá, neboť někde vnuky
davy také do obydli obchodníků a začty a roz-
nealy i ženy a přádky. Přivolané vojáky učinilo
vzbura konec všem násilnictví a částníci budou
nyni pykati za nerozvážené svoje činy. Odsuzae-
me sice všechny podobné násilné svěpomocné akce,
neboť přiměšli konec konců škodu jenom jejich
převodům, ale nemůžeme při tom nevykynouti i
jedním nákrvých obchodník, kteří jednak nutně
životní potřeby nadmíru zdržovali a — co jesti
horšího — utajovali. Nalezny byly totiž při
plnění v některých kráměch zásoby staré, již
zastaralé, zlelé kávy, mýdla, aro i zkaže-
ných krmeců. Marně byly tu výzvy politického
ářada, hospodářské rady a výborů jednotlivých
politických organizací. Jest v předvečer bouři
městská rada marně se namáhala pohotou zá-
stapce obchodnictva, potravinových živností a
rolnictva k míření em. Teprve toto hrubé me-
mento pomohlo všechny výrobni i obchodní kruhy
k tomu, aby na schůzích, svolaných politickými
organizacemi, slyšeli saliti ceny potraviny, lék a
oděv. Snížení toto má platiti od 16. ledna a ce-
ník bude veřejně v obchodech vyvěšen. Dostaví
se tím také zase židovci klid a uspokojení. —
Vyjde pravda na vrch. . . . Věktré pohor-
šení způsobilo před časem hrubé poškození svato-
jánských soch na náměstí, u rybníka ažd. Pachtel
nemohl být objeven, ať veřejné mínění se cel-
kem o něm shodovalo. V posledním čísle „Pod-
vynových listů“, vycházejících opět v Kutné li-
te, záhadu tato byla konečně rozluštěna. Die vlast-
ního přázního učinil to obě. Peřikán, aby dal vý-
raz svému antiklerikálnímu smýšlení! Uvidíme
to jenom na dáž, jak často se osvědčuje pravda
přislavy: „Hlas lidu — hlas boží.“ — Zbyteč-
ně dráždění. Po bouřlivých událostech sobot-
ních uzavřeny byly příchody do města vojenský-
mi kordony s čteny občanské stráže, aby zabrá-
něn byl vstup do města venkovanům, o nichž se
proslýchalo, že se chystají dodělati co bylo v
sobotu počato. Opatření celkem rozumné. Než
kteří z těchto obě. strážců šli v horlivosti své
tak daleko, že nedovolovali příchod kordonem ani
školní mládeži a studentstvu, idoucím na služby
boží. Při tom pronášeli poznámky, které nesvědčí
naprosto o smáslivosti a svobodě občanské. Není
diva, že byli tím rodiče nelibě dočleni a že pro-
něstli velmi ostro kritiku stávajících poměrů.
Tak se jistě ke klidnému životu nepřispívá.

Podstatně Zemínová v Čáslavi nemluví
pravdu. Dne 6. ledna pořádala místní organizace
socialistická veřejnou schůzi žen, na které pro-
mluvala členka Nár. shromáždění obě. Zemínová.
Měla mluviti — jak plakaty ohlašovaly — o ú-
kolu našich žen v československé republice. Než
ještě přednáška zvrhla se ve sprosté žvání proti
katolickým kněžstvem. A co vše řekla? Před-
evším tvrdila, že český klérus v době války byl
vypovídaný, až prý jak se karta obrátí! Dokud
bylo staré Rakousko a rvalo ženám muže i sy-
ny, byl to katolický kněz, který neprotestoval,
ale mlčel! Ba co více! Ani tehdy se nezval, když
se rekvirovaly zvony a varhany, aby z nich se
lily slzami na zabíjení lidí. Ba naopak, on ze-
hnal rakouským zbraním! — V tomto aměru, ob-
čanka Zemínová, jest nemluvíva pravdu. Mnoh
na počátku války papež — a ten přec je také ka-
tolický knze — Pius X. nazval válku vraždění
Jeho nástupce Benedikt XV. učinil projev, zře-
sovaný: Nyni válčím národem a jich blavám, v
němž pamatuje ty, kdo řidi osudy národů, na
boží soud, takže listy i nám nepřátelské psaly:
„Ne bez poměti náš jistě jeho řádky všichni
rodiče, bratři, sestry, děti.“ (Venkov.) Ba přály si,
aby tento projev papežův přilepen byl na kaž-
dém návěštím sloupu, na každé návěští ta-
buli, na každém příše, na všech vrstech veřej-
ných budov, aby všemi mohli býti čten! (Soc. Ar-
beiterzeitung.) Zde papež protestoval jménem
všech knězů a všech věřících! — Umýslnou ne-
pravdou bylo tvrzení Zemínové, že kněžstvo ne-
protestovalo při snímání zvonů, odebrání přislí.
Zde jedná mlčí biskupové i konsistore, ba sami
faráři, aby zachránili, co se zachránit dalo. Ze
na př. Čáslav dosud stým svého Petra a má ve-
lé varhany celé, le dílem místního občanů! Zato
však „protekřímá“ kofistika udávala knze a
konsistore, že nepravem hájí varhany a zvony.
— A že český katol. kněžstvo četalo, že se
karta obrátí? I zde vědomě nemluvíva pravdu. Ci-
tečtie jest provolání katol. duchovenstva, ve kte-
rém probíháje naprosto solidaritu s národem ze
dne 3. září 1918! A nebyla taková prohlášení už
dříve? Přeš to prohlášení knzešava Stival tak
váleho kalibru proti kněžstvu, takže bylo nuceno
svoým prohlášením hájiti svou čest! — Než, jde-
me dále! Pravila obě. Zemínová: Dnes se ovy-
váž, a svádí (knězi) naše ženy, aby svými po-
chyby protestovaly proti rozluce manželské a vy-
ločování náboženství ze škol; než doufáme, že
naše české ženy nebudou slezákmi lary! — A vy-
kládala, že oni chci rozluce manželství jen v
těch případech, kde klidně soužití manželů je vy-
ločeno a ne jak knze tvrdí, aby muž mohl mliti
každý týden s ženou! — Prohlásila: Knze
neřekni, že manželská rozluce spočívá v močn-
osti mužů každý týden s ženou, ale tvrdí, že roz-
luce manželů žem a svádí ji v otroctví libové
mluvy! Tvrdíme, že rozluce manželství ne-
stojí se počes sešastných domácností, ale na-
opak, počes jich vzroste! Mladice! Chcete-li od-
stranit nepřátelství manželství, nerozlučte ne-
přátelství manželů od ženy, ale spíše a raději muž
i žem od nepříátelství životní! A proč jsou knze
proti rozluce manželství? — Mladice se Zemínová
a odpovídala: Knze mlčí! Co Báh spoli, toho
člověk umocňuje, ale hájryne knzei sam-
otit, ani Pán Báh vás neposlí! Nic knze, než

cože, peníze za svaibu, nuť knze agitovatí proti
rozluce a civilnímu manželství! Občanka Zemí-
nová, tedy nepatrnou stělu knzei vyčítáte a zá-
vidíte? Ale jak se to shoduje s programem naší
socialistické úpravy, když vy sama, jako členka Nár.
shromáždění, máte měsíčně 1000 K a k tomu za
své foči cestovné a listé slavnou dietu, kdežto
knze za svou kulturní činnost pro dobro lidu má
za celý rok 1000 K (kaplan) a mnohá žena, kte-
rou jste štvala, na 1000 K musí dítí (těba kolik
roků! — Občanka Zemínová tvrdila: My soci-
alisté nejme nikterak proti výchově náboženské,
ba ani ne proti náboženství, my říkáme: Nábo-
ženství patří do srdce a do kostela! Řek! Kri-
stus: Mlmi svého bližního, ale tato krásná Jeho
nauka se opomíjí a dětem vypravují se nesmysly
„Možili, Gabriele, Přistupníci! Jsmo pro
svobodu náboženského i politického smýšlení!
I zde, obě. Zemínová, jste posluchače klamala.
Kristus řekl: Mliti budes Pána Boha svého z
celé duše své atd. a bližního svého jako sebe
samého. Lásko k Bohu spočívá v plnění přikázá-
ní desatera a církevních. A vy našizáste dětem,
že nemají choditi do kostela, ani k znovědi, ani k
přijímání, a tím zabírajete jim plnit vůli Boží.
A tu vám připomínám: Pamatuje si, že komu
není zákon Boží svatým, tomu ani zákon repub-
liky neporadí! Nechtě děti nesmyslům, ale věktré
lásko Kristově a ke Kristu, jehož dokonale po-
znání a následování je pilfem mravní velikosti
každého člověka i národa! Až bychom měli ná-
boženství jen pro kostel, pak byste nás nazy-
vali právem pokrytci a ramedři. Náboženství
není jen modlením, nybřž jest směrnicí veřejného
života všude. — Zahrála jste si také na ka-
tečtu. Tvrdila jste, že Vlasta, 7 letá, kdou k prvé
zponěvř, tážala se vás: Teti, co je to, nepožádá
manželský bližního svého? Odpověděla jste trochu
hlcupě, jestliže jste ji řekla: „Víš, to máš tak,
když vidíš, že jím paní má jitrnici, nemá ji od
ní chutí! Ale jesti nešťastně jste vysvětlovala,
neboť není knze, který by děti takhle ke zpyt-
ování svědomí vodil! — Tvrdila jste, že jste pro
naprosto volnost náboženského přesvědčení! Co
říkáte tedy stržení mariánského sloupu, co ulič-
nickému komku vašich stoupenců, kteří na Klád-
ně a řinde stropili velké výtržnosti o pámoční
mlsi sv. Ať nejen náboženská svoboda, ale i
svoboda mínění ve všech čistě světských je va-
ším stoupencem španělskou vesnici! Co říkáte
na př. tomu, že ve Zbraslavici u Kutné Hory
vyloučili Sokolové tamního lékařku ze spolku
proto, že nesobášila s manželkou rolníkem a
vyloučením náboženství ze škol? Což to vyhá-
nění katolických dělníků z fabrik? — Postila jste
se do hierarchie. To se prý vezme zachvřtí šlech-
tic anebo dragoun a udělá se z něho biskup, arcie-
piskop, po případě papež! Odpovězte veřejně,
který papež byl dříve a dragounem! A dovolte mi
jesti něco: Ve své zmínce o pražském arcibisku-
povi udělala jste, jakoby jste se přetekla a užila
slovo hmlí. Takové přetékání může si do-
voliti snad chasník z karpatských hor, ale ne po-
slankyně československého národa shromáždění!
— Zemínová také mluvíla o blahobytu kněžském
za války, jakoby nevěděla, jak i knze ožebra-
vali privilegovaní uprchlici balčiti. A při tom
všem knzei pomáhali chudí, jak mohli. Praž-
ská chudina dobře ví, co na př. byl j. klášter
Pražský; 400 chudých pražanů denně bylo sy-
ceno v klášterě zadarmo. I naše lary venkova-
ze svého mála dávaly chudým! Ohledně kanov-
níků u sv. Víta a útavn šlechticů se vás jen
ptáme: Nežte vy dodavatelku mléka a učli
pražských kanovníků a klášterů, že tak všecko
na chlap vte, co se jim dodává? A ohledně
řidla na farách: Dovolte mi zvědavosti, jakpak
jste častovali v Čáslavi? To je přece faktum, že
socialisté ve státních dílnách měli lepší zaopat-
ření než knzei na farách. Řekla jste — a jest
členem Nár. shromáždění: „Naše republika je více
ideálem nežli skutkem. Republika si musíme te-
prve vytvořit.“ Jsmo toho náhledu také. Předsta-
vujeme si naši republiku takto: Otulný ovčinec, v
kterém pamej lásko, svornost a jednotu. Nezdá se
vám, že vy, občanka Zemínová, svým žitvám
byste udělala z republiky klubko potýkačnické se
lidí? — Vešm chytěte jste to návěstí, aby nále-
ci neodrazili nepravdy hned se místě. Ať schůze
byla hlášená na půl 2, a šel byl v tu dobu prý,
začala jsem mluvit o čtvrt na 3! Pak nemluvíla
je o úkolech ženy v české republice, jak jste
slyšela, ale — až na něco o valetě, co nejme-
ně knze žadám, stvala jste do tří čtvrtí na 4.
Nak pro krátkost času schůze jste ukončili. Od-
povídáme lidž veřejně a tvrdíme: Uváděla jste
prosluchačstvo do klamu nepravdami!

Agituje pro náš deník „Lid“
a sbírajte na něj příspěvky!

**Znovuzlacení a opravy oltářů,
kazatelů i soch,** vedlejšího kostelního náčiní
provádí
ověřený odborný závod podstatně
Adolf Horák v Hradci Králové 45.
(Dlina i byt se nalézá naproti Sv. Ducha.)
Četná doporučení nám po roce. Rozpočty a veškeré informační česty na požádání bezplatně.

Orelský věstník.
Orlím. V neděli dne 9. února koná se v
Hradci Králové o 1. hod. odp. schůze přípravná.
Schůzou se štf. výbor, předsedové a náčelníci
šupni a okrakoví. Tato schůze sáctatli se mu-
hou i příznavci Orla. Odbory a jednoty orelské
se řádají, aby oznámily počet svých členů cviči-
cích a v jakém rozsahu cvičí. Ti, kteří dosud ne-
cvičili z jakýchkoliv příčin, nechť započnou svoji
činnost. Přání a dotazy zasílejte na Zemský svaz
Orla v Hradci Králové.
(Zasláno.)
Pan Václav Poláček, stavitel varhan a har-
mon v Rychovně a. K. opravil ve zdejším chrá-
mu Páně starobylé varhany soustavy zásvukové
o 14 rejstřících, pocházející z roku 1794; potídl
k nim nové moderní měchy a stroj s nevědní
pečlivostí důkladně opravil a naladil, takže var-
hany vyrovnají se téměř novému stroji. To vše
za cenu na dnešní poměry levnou. Projevujeme
mu za to své plné uznání a doporučujeme ho co
nejlépe k podobným pracem.
V Čáslavích. 26. prosince 1918.
Jan Němec, Jaroslav Petr.
patronátní komise. farář.

Filatelisté, pozor!
Koupim drobné sbírky známek, značek pošt atd. i jed-
notlivé draky. J. E. Malin, Hora Kutná, Andělská 201

Mešimci!
Své úspory nejvýhodněji a nebespečněji uložíte jedi-
n u naší katolické

Československé záložny v Praze
Spálená ulice 46-11.
na úrok dle 3% Smlouba platky
ujednání až sázně.
Dah dšobedkovou plati sádnos sama. — Povinné
revize „Jednoty záložny“ v Praze.
Zápůjčky váho družu
Smlouba dšobedkovou plati sádnos sama. — Povinné
dobách sádně výhodny.

Máte dosti papíru? Nemáte-li, ob-
rátíte se k ob-
jednání

Dražba knihovnictví v Hradci Králové
Adalbertum.

Kostelní paramenta
prapory a bokošatné ástini v nejvýhodnějších
cenách nakoupíte a doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vyládejte si ceny, nežli objednáte
u firmy jiné.

Na veškeré zástavy,
které až do konce měsíce lste-
padu 1918 propadly, odbývá se

dražba
v obec. zastavárně královéhradecké
(v místnostech zastavárny) v sobotu dne
23. ledna 1919. (Začátek o 9. hod. ranní.)
Zástavy do dražby propadlé možno ještě
před dražbou ve úterek dne 23. ledna
1919 do půl 1. hod. odpolední pouze
u potěšitelů zastavárně zůroho-
vati nebo vypláti.

Každý, kdo se chce vyvarovat placení dra-
žebních poplatků a sice z 1 koruny 2 hal-
mimo drok, nechť zůrokuje listky zástavní
do 11. ledna 1919 v pátek před draž-
bou a v den dražby se neobracuje.
Správní odbor zastavárně.

Poděkování.
U příležitosti pobytu naší dražby a seznámení s její činností
Anežky Krumpllové,
dostalo se nám tolik důkazů upřímné soucitnosti, že nebylo možno osobně všem poděkovati.
Proto činíme tak touto cestou.
I první řadě děkujeme všem dávkami úpravi řady dr. Frant. Paklvi na krásné
poběžné obědy a občerstvení proměnou v rukou a světlé se jmenář dšobedkovy, které
přeslibila jako boží přání, dšobedkovy občanského čaru a p. Mladík Dřevákem v dšob-
a školním dšobedkovy na dšobedkovy občanského čaru a p. Mladík Dřevákem v dšob-
v tak bojebné počtu dšobedkovy občanského čaru a p. Mladík Dřevákem v dšob-

V Telčevě v Polčavě, dne 19. ledna 1919.
Za truchlivou rodinu:
Jan a Julie Krumpllové,
rodiče.

Mírová konference zahájena byla v Paříži 18. ledna, právě v den, kdy před 48 roky — r. 1871 — pruský král Vilém, sídlící od podzimu 1870 ve Versailles s generálním štábem a obléhající Paříž — vyhlásil říši německou a sebe prvním císařem jejím. Francouzský prezident Poincaré zahájil zasedání mírové vzletnou řečí, v níž vytkl základní úmysl Německa a s ním spojeného Rakousko-Uherska, zmínil se o postupném zasažení spojenců do války, která se stala vlastně křížáckým tažením lidstva za právo. **Rojneceť pochváliť. Očechostě váky, kteří si v Sibíři, Francii a Italii vydobyli právo na neodvislost** President Wilson šasten jsa, že shromáždění tomuto dává se koruna diplomatických dějin světa = ukončuje se tato strašlivá válka, navrhuje za předsedu konference francouz. ministerského předsedu Clémenceaua. Za volbu Clémenceaua přimlouval se i anglický ministr. předseda Lloyd George, který tvrdí, že při řízení světa po míru Clémenceau nedovolí, aby došlo ke zbytečnému prodlužování konference. Zvolen také Clémenceau předsedou, který ve své řeči zdůraznil, že úspěch je možný jen tehdy, zůstanou-li všichni pevně spojeni, budou-li jako bratři kráčet všichni. Je na shromážděných, aby uvedli v život společnost národů, a neulnícho, jak pravil Wilson, čeho by nebylo nutno obětovati a co by nebyli shromáždění ochotni povolit. — První otázka

Ale! Ležna máš dále čerň, dva žánry,
kapeš z celého lámeš, přerývavě na cizích
postech, až na. O! křehký, bílý, plavý, mladý!

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl roku 8 K,
na čtvrt roku 4 K, na měsíci 1 40 K.
Jednotlivě dle 20 hal.

Inzeráty
— platí se hotově —

Účet pošt. spořitelny v Praze
číslo 40.000.

Ročník XXV.

OBNOVA

V Hradci Králové, dne 31. ledna 1919.

Předplatné a inzeráty přijímá admi-
nistrace „Obnova“ v Hradci Králové
(Adalbertův). Tiskárna je rožnová,
tiskárna a expedice. — Kuponky
se nevracují a neobchodují se se-
honozí.

Reklamacce
mohou se namítnout a neobchodují
administrací.

„Obnova“ vyhledává každý pátek
v polodni.
Tiskárna.

Číslo 5.

Propast rozkolu.

Ve chvílích ožehavých, kdy dochází k obrovitému převratu evropskému, jest potřebí každý počin velice zrale uvážiti; za chybný krok by mohla kterákoliv společnost pykati celá státní.

Ozvalo se slovo o možnosti církevního rozkolu v našem národě. Tu nutno míti na zřeteli jak velice spletité, nesnadné otázky toho převratu tak také všechny možné následky.

1. Církev chtěla mít Kristus jednotnou pro všechny národy, všeobecnou. Tato církev nemá být nikde služkou přepjatého nacionalismu, ale jejím úkolem jest krotiti tužbu po nespravedlivém nadprávi. Sovinistický hypernacionalismus větších národů ostatně se ztrestal krutě sám, zhroutil se jeho pycha s velikým rachotem. Nyní národové budou hledati, co je spojuje jako souřadné, rovnocenné rodiny lidstva. Tu nastane velice důležitý úkol církve obecné.

2. Církev Ježíšova jest a být musí apoštolská. Má-li vykonati své všelidské poslání k dobru národů veškerých, nesmí dojíti k lehkomyšlným přesunům arcipastýřské moci a k trháni tělesa církevního na řadu suverenních oblastí. Už proto ne, že by takové dělení vyvolalo řadu těžkých sporů vnitřních a se sousedy v okolních oblastech. Pravou obecnou církev musejí spravovati arcipastýři posloupnosti apoštolské. Kdo by toho neuznával, netoliko podporuje schisma, ale ocitá se v konfliktu s katolickou věroukou.

3. V době na sektářství velice bohaté (v XV. a XVI. století) žádná sekta si neodvážila přisvojiti název církve národní. Naopak sektáři tvrdili, že jejich společnost jsou pro všechny a lákali vesměs do svého středu i občany národů jiných. Kdyby byla některá ta společnost fukla, že jest jen pro určitý národ anebo že její právo a působnost se má omeziti na hranice určitého státu, byla by se stala terčem nejostřejší kritiky. Všude převládá názor, že církev Kristova musí být pro státy a národy všechny, protože samo Písmo tak svědčí zjevně.

Proto také pražští kališníci přátelsky vítali cizince valdenské a přijímali do svého středu ty Němce, kteří v počtu skrovném přistupovali v Praze ke kalichu. Táboři přijímali do svých řad celé houfy cizinců a posílali své proklamace do států okolních. V družině Prokopa Velikého na cestě do Basileje se nacházeli Němci, pro které konaly německé tábořské bohoslužby. Čeští bratři rovněž ochotně vítali ve svém středu Němce stejně nábožensky smýšlející; pomáhali oběťv pronásledovaným sektářům zahraničním a pátrali po souvěrcích — až v krajích asijských.

Podobně sektáři němečtí a francouzští konali daleké pouti, aby získali hojně přivřenců v národech jiných.

4. Zevnější situace některých sekt utvářela se tak, že opravdu představovaly jakési církve národní; dospěly k takovému útvaru skoro bezděky prostě proto, že sousední národy přátelských výzev neodbýaly. A tu pozorujeme, že církve omezené na menší národy velice upce počítaly své osamocení. Bylo tu netoliko těsnivé vědomí izolace církevní, ale trápě se také pocítovaly přerávaní důležitých styků kulturních, sociálních a obchodních. Proto malé církve usilovaly hledati přátelství a záštitu církvi velkých. Co tu bylo na př. ceat Českých bratří do Německa a Švýcarska! Jak horečně těkali valdenští do různých krajů střední Evropy! Za cenu

silné záštity zvolna měnily malé sekty i svou dogmatiku dle povelů mocných patronů.

5. Kdyby nastal rozkol v Čechách nyní, stará historie by se opakovala ve zhoršeném vydání. V době tak zdokonalených komunikačních prostředků, v čase, kdy všechny národy evropské jsou spojeny telegrafickými a telefonickými dráty, stal by se církevní separatismus u nás tím osudnější. Jestliže národ náš potřebuje v politickém ohledu těsné přimknutí k dohodě, rovněž tak po stránce církevní nutně musí zachovati spojení a rozsáhlou církevní oblast; netoliko k vůli zdárnému vývoji vnitřnímu, ale i k uhájení určitých práv svých krajanů za hranicemi naší republiky. Náš národ musí bráti podíl na prospěchu, plynoucím z všelidské církve, veliké; vždyť při tom jako národ samostatný dovede uplatniti svůj vliv na záležitosti církve katolické daleko lépe, než pokud byl v područí Vídně. Bylo by také pošetilo mstiti se právě nyní na církvi za to, co páchala dříve Vláda často proti úspěchům tendencím Říma.

6. Ale i uvnitř republiky došlo by k zmatkům velikým, které by nijak neprospěly šíření království Kristova na zemi. Byli by nuceni přistoupiti k rozkolu a k jiným řádům Němců? Nikoliv. Teď si představme vzájemný poměr různých církví v krajích národnostně smíšených, boj o právo ke kostelům, církevnímu jmění, vliv na školství atd. A co s těmi Čechy, kteří by právem svobodných občanů setrvali při církvi obecné? Nemá nám dvoustoletý zápas náboženských Čechů proti Čechům v XV. a XVI. století nejvýmluvnější výstrahou? Volnomyšlenkáři spojují se v obrovskou internacionální obec, aby evangelium snadněji všude potfeli; jak by jim mohly odolávati církve v sebe uzavřené?

7. Jednalo se dávno a jedná se dosud o církevní spojení všeho Slovanstva. Prosplela by tomuto velkolepému plánu náhlá radikální separace našeho národa? Poláci, Chorvati, Slovinci a častí jiných slovan-ských národů trvají při katolicismu pevně.

8. Má-li vůbec církev obecná dostáti svému velkolepému úkolu, jest potřebí, aby všechny její provincie pracovaly svorně a vzájemně se podporovaly. Trvalou reformu neprovede některá provinciální synoda, ale všeobecný církevní sněm, při němž má náš národ spolupůsobiti jako složka rovnocenná. Každá společnost hledá nyní ve vlastním zájmu okna do ciziny, ale my bychom si je separatismem zastřeli.

9. Církev částečně, znárodněle, stávala se téměř všude nevolnicem žití politických. Byly ovládnuty buď aristokracií nebo oligarchií anebo dvorskou kamarilou. Při takovém ujmání jejich morální význam byl nepatrný; majice duchovně věsti, stávaly se polozbytečnou přikrasou hned té, hned oné politické moci.

Jen důkladně uvažujeme, proč husité přes sto let usilovali, aby se aspoň formálního separatismu zbavili. Pak budeme na radikální slova skoupější.

Dopis z Prahy.

Referovali jsme již, že v úterní schůzi N. S. o vládním programu ujal se slova i ministr financí Dr. Rašín, který dělá se svými plány velké tajnosti. Chce být i zůstati záhadou až do posledního okamžiku. Ze tím však způsobí velikých hospodářských škod, snad si není ani dobře vědom.

Na př. s válečnými půjčkami děje se úžasná spekulace. Lidé prodávají je skoro

za polovinu a dostávají za ně znehodnocené bankovky a tím jsou okrádáni dvakrát. Proto varujeme: Neprodávejte válečných půjček! Ministr financí bude muset přiznat barvu zcela jasně a určitě! Bude vyprovokován k takové odpovědi v N. S. přímým dotazem, co zamýšlí s válečnými půjčkami.

Jinak debata o vládním programu byla skončena odhlasováním důvěry vládě. Ve středu pak zahájena byla rozprava o řádu volení do obcí referátem ústav. výboru Dr. Meisnerem — za pranepratrné účasti sněmovny! Klade se základní kámen naší ústavy — a stavitelé této velkolepé budovy nepovažují za nutno — ba ani ne za slušné, aby byli tomuto památnému aktu přítomni! Jako hlas syčky působil v poloprázdné zasedací síni výkřik: „Sněmovna umírá!“

Je smutným zjevem, že předseda N. S. byl nucen zavést presenční listinu přítomných, ale ani toto opatření — nepomohlo! V pátek o 2. hod. se sice sněmovna naplnila, páni členové N. S. se podepsali do presenční listiny — a ve 4 hod. byla zasedací síň — opět prázdná! Jest to zjev nesmírně smutný. Nezabude nic jiného, než aby jednotlivé strany postaraly se o nápravu ve svých poslancích. Klubech, třebas i tím, že odvolají své nedbalé delegáty z N. S. a nahradí je lidmi svých povinností dbalejšími. Za 1000 K měsíčně může přec každý delegát oněch několik schůzí ve sněmovně aspoň — odsedět!

V povšechné debatě o řádu volení promluvil věcně za klub naší strany inž. Pospíšil a Mons. prof. Šrámek, který zase za velkého hluku socialistů účinně odrážel útoky posl. Bechyně a Slavíčka na stranu naši, která prý směřá k rychlému zřízení do Prahy a používá kazatelny ku politickému štvání!

Historie se k omrzení opakuje! Beránek kalí vlkům vodu, proto na něj polčíli už v právním výboru „Kancel. paragraf“, jehož doslovné znění otiskujeme na jiném místě jako důkaz nesporného a policejtského talentu našich socialistů obou směrů i našich svobodomyšlných a pokrokových nadlíd! Ať žije svoboda v pokrokové demokratické republice!

Náš klub svým prvním řečníkem ohlásil řadu pozměňovacích a doplňovacích návrhů k řádu volení do obcí, jako: aby ti, kdož jsou nuceni svým povoláním bydleti dlejší dobu mimo své stálé bydliště, jako dělníci, studenti a vojáci, měli k vykonání své volební povinnosti volnou jízdu na drahách do místa svého bydliště i zpět; aby byla umožněna tajnost volby t. zv. odděleným prostorem ve volební místnosti; aby volba s poměrným zastoupením byla povinná ve všech obcích — nikoli pouze v obcích nad 700 obyvatel; aby bylo pamatováno již nyní na to, aby v budoucnosti jednými jedinými volbami obsazovaly se všechny sbory (obecní, župní, zemské i říšské) a j.

Ve speciální rozpravě, která začala v pátek, odůvodňoval náš řečník inž. Pospíšil požadavek volné jízdy pro voliče-dělníky, studenty a vojiny — a narazil tímto ryze sociálním a spravedlivým požadavkem u — národ. socialisty posl. Hroudy, který se vyslovil proti! V této speciální debatě opětně objevil se zarážející zjev, který výslovně konstatoval i refer. dr. Meisner, že mnozí řečníci svoji duševní ubohost chtějí zastřít tím, že jakost řeči nahrazují její délkou, že ne-

mluví k věci, ale s oken sněmovny k ulici. Znovu to dokázali zvláště nár. soc. posl. Hrouda a pl. Štychová-Landová.

V páteční schůzi učinil také ministr Švehla památné sdělení, že naše vojsko pod vedením dohodových důstojníků obsazuje Těšínsko.

Minulého týdne bylo v Praze hodně živo i mimo parlament. Ve čtvrtek konala se obrovská schůze katolíků pražských ve velkém sále Žofinském, na níž hlavní referáty o nynější těžké době podali: ministr Dr. Hruban a p. opat Zavoral. Kromě nich promluvil ještě: spisovatel Dr. Fr. Xav. Novák, za Moravu Mons. prof. Šrámek a tov. Zbořil, za Slezsko posl. Rýpar. Praha se politicky probouzí! V každé čtvrti i předměstí jsou založeny polit. organizace, které mají nebyvalý počet členů. Všude se již plně připravují k blízkým obecním volbám dle nového volebního řádu.

Nastává orientace ve všech stranách a vrstvách. I katolické kněžstvo se orientuje a šikuje. Část hledá svou existenční ochranu ve stranách dnes mocných: agrární a státopr. demokratické.

Klub kněží lidovců, t. j. kněží, kteří své přirozené místo hledají v polit. organizaci katol. lidu československého, bude konat ustavující schůzi v nejbližších dnech. Již dnes je přihlášeno přes 700 členů a každým dnem přihlášek valem přibývá. Všichni kněží do práce na místo pro Vás jedině možné: do československé strany lidové Světlo ksvě. mu! Katolický lid Vás neopustí!

Politický přehled.

Národní shromáždění.

V 21. schůzi 24. ledna ministr vnitra Švehla jménem vlády a v zastoupení ministrského předsedy oznámil obsazení celého revíru karvinského našim vojskem. Nato projednává se dále předloha o volebním řádu do obcí. Zpravodaj dr. Meisner vyslovil nespokojenost nad úrovní valné části generální debaty o předloze právě skončené. Jen menšina řečníků obírala se skutečně předlohou, většina pro- váděla buď volební agitaci nebo se zabývala docela jinými věcmi. — Ve 22. schůzi N. S. jednáno o zprávě školského výboru o zřízení university s českou vyučovací řečí (Masarykovy university) v Brně. Zpravodaj čes. dem. dr. Budinský žádá, aby v osnově zákona v odstavci 1. a 2. bylo vedle fakulty lékařské a právnické použito pojmenování fakulta přírodovědecká a duchovněvědná. Proti tomu posl. dr. Stojan podal návrh, dle něhož má se zřídit v Brně Masarykova universita o pěti fakultách: bohoslovecké, právnické, lékařské, přírodovědecké a filoso- fické a dosavadní bohoslovecký ústav v Brně aby byl organizován v bohosloveckou fakultu. Návrh Stojanův však zamítnut a zpráva školského výboru schválena. — V N. Shr. dne 29. ledna sdělil předseda Tomáček pozdrav našeho mi- nistra vojenství Štefánika, meškajícího s československou armádou v Sibíři. Mi- nistr setrvá s armádou až do jejího návratu. Práce, láska, poctivost je heslem jeho, což budí i heslem ce- lého národa. — Poté pokračovalo se dále v rozpravě o řádu volebním do obcí. — Vedle toho přijata předloha o poskytnutí drahotných přídatků učitelstvu škol obecných a měšťanských.

Kdo vojsko obsazuje Těšínsko.

Již v Národ. shromáždění 24. ledna prohlásil ministr Švehla, že naše vojsko za vedení francouzských, anglických, amerických a italských důstojníků obsadilo celý karvinský revír, což se stalo za vě- domí vlády a také ne bez vyrozumění vlády polské ve Varšavě. Vláda naše od- vodňuje čin svůj velikými nepořádky a nejistotou v území okupovaném Poláky a i voláním o pomoc a ochranu se strany Čechů, Poláků a Němců těšínských. Kraj moravsko-ostřavský stal se totiž sídlem bolševických agitátorů a tlup, které vpa- dají i do území našeho, podněcující k ži- ním podvratným. Tak došlo k nástupu obsazení Těšínska. Polské posádky kladly místy odpor. Padl už Bohumín, obsazena Dombrová, Fryšták, Karvin a jiná místa. O Karvin rozptal se zvlášť prudký boj. Naše ztráty činí 8 mrtvých a 23 raně- ných. 27. ledna ocitl se i Těšín v moci našeho vojska. Varšavská vláda obhajuje násilnosti slezských Poláků, protestující proti vojsku československému a proti dohodovým důstojníkům. Proto také čes- koslovenský konsul v Krakově dr. Locher uvězněn, ale po rázném protestu na rozkaz z Varšavy zase propuštěn.

Česká delegace do Paříže.

Výprava, která 25. ledna vyjela z Prahy, aby byla v Paříži pomocnou rukou našich zástupců na mírové konferenci dra. Kra- máře a dra. Beneše, skládá se většinou z pracovníků národohospodářských, práv- níků a politiků, dále z odborníků umě- leckých, pedagogických, soc. politiků a žurnalistů. Všecky pražské deníky mají tu své zástupce. Výprava súčasnila se i řada členů Národ. shromáždění. S českým vlakem jeli také jihoslovanští ministr Jan- kovič a chorvatský politik Giunio. Vy- prava čítá 73 osob a doprovází ji 15 zří- zenců společnosti spacích vagonů a 25 legionářů.

Mírová konference.

V plenární schůzi 25. ledna projedná- vala konference otázku Svazu národů. Předseda Clémenceau přečetl resoluci o Svazu národů. Tento Svaz musí být o- tetven každému v civilisovanému národu, kterému by se mohlo dá- věřovati. Svaz má mít permanentní organizaci, sekretariát atd. — President Wilson odůvodňoval nutnost Svazu ná- rodů, aby již nikdy nemuselo se lidstvo podrobiti podobné hrozné zkoušce. Musí býti zjednan trvalý mír. — V této schůzi dr. Beneš požadoval za- stoupení československého státu ve všech výborech. Nato odpověděl Clémenceau, že se vzrůstajícím počtem členů výboru kle- sá její naděje v úspěšnou práci a prohlásil se proto proti velkému zastoupení ve výbo- rech. Přes to však povolal malé státy k volbě jejich členů výborů. V této schůzi předložena též resoluce o porušení váleč- ných zákonů a o mezinárodním zákono- dářství sociálním. Všecky resoluce schvá- leny. — Mírová konference usnesla se demobilisovati na základě společného plánu. — Ministerští předsedové dohodo- vých států rozhodli osud německých ko- lonií. Západní a jižní Afrika se spojí, Togo, Kamerun a východní Afrika stanou se neutrálním pásmem. — Dne 28. ledna byli poprvé vyslýcháni zástupci varšavské a pražské vlády v pařížském dohodovém výboru o sporu československé a německé konference dodatečně přiznala Česko- slovenské republice i delegáty v komisi Ligy národů, 2 delegáty v komisi šlezn- ské.

FEUILLETON.

Základní výsledek.

V klenovském hostinci „U modré malice“ slavila své střední sezóně veselá společnost „Pilků“. Vtipy aršely jako jiskry z ohňostroje, když kotouče hustého dýmu silně zavířily pod mocným přlivem čerstvého, mrazivého vzduchu zimního. To otvíral dveře streje Plecháč. Pomalu se kolébal ke stolu. U měkkých, rezatých holínků veliká poutka se týčila jako zaječí uši. Červený šátek na krku byl rozhalen. Na hlavě seděla čepice neurčité barvy se šitkem a knoflíkem na temeni, jako by se širokou lebkou srovnala. Vlak tu při- krývku svých řdkých vlasů kmotr smekal jenom před starostou. Teď přilodil na po- zdřav jen prsty k uchu a prohlodil: „To ten severák řekne jako bítva, až se oči kalí. A tady máte zas kouře jako v ko- mině.“

Pepík Lánanec dvakrát zamrkal, pro- vedl rychle inspekci zarudlé Plecháčovy tváře a poznamenal: „Možná dost, strejče, že jste si už někde tak trochu octi ro- svítli. Máte posvěcení celý rok — šanta- lujete se s hospody do hospody.“

„Hm, usmál se Plecháč udešaje, smu- sím vždycky přece chytat křetí tam, kde

se tají jako hlemýžď ve skořápce. Ty sta- rosty, které při tom mám, nechť byste si vzít na záda.“

„No — no, ale výdělek bývá obyčejně větší, než dovoluje paragraf pana souce- — to nám nezapřete. Vy byste mohli dá- vati kondice i advokátům; umíte tančit mezi vejci pruně jako baletka, tak že ani jednoho neroztlápnete.“

„Inu — kdyby scházel fortel, nevydělal bych si těmi pochůzkami ani na sůle, odpovídal Plecháč, naspávaje si kofenku. Byl to zbankrotělý řečník, který nyní se živil zaměstnáním nejpestřejším. Dohazo- val telata i nevěsty, brambory i ženichy; na trzích dělal prostředníka, obstarával posílky, sem tam byl pozván na zabítí domácích zvířat, prodával léky na všelék nemocí lidské i zvířecí. Kdo s ním měl co činiti aspoň pětkrát, již se ho nedě- věhlivě vzdaloval. Kmotr uměl mluvití jako obětavý přítel, ale při nejradějiším hovoru myslil hlavně na to, jak by co nejvíce peněz z cizí kapsy vytlákal.

Když Plecháč mluvil klidně spodním rejstříkem, chraštělo to, jako by někdo blápal po skořápkách. Když řečník doha- sovat varuště, hořejší rejstřík zněl sytě, lásově; v nejvyšší poloze jako bys alyšel lkvaňiti se sádlo.

„A kde jste chodil tak dlouho? tákal

se Tonda Křepek. „Žena vás čekala už včera večer, ale vy bloudíte jako kometa.“

„Che, kde pak hloupá ženská rozumí, co vyžaduje obchod, baš Plecháč a od- plivl. „Však ty mě pochůzky teď nedí vynesly. Já vím, že ji vyrazí ze zubů celý vosí roj, ale až ji ukáži výslužku, smekne jako tvaroh. To já už znám.“

„Kde — jakou výslužku?“ dělal udi- vené oči Tonda.

„I to máte také, odpovídal strej, „zdržel jsem se náhodně při zabíjačce v Krončkově. Viděl jsem takovou legraci, že by se při ní mohlo vybrat vstupné. Víte, že chalupník Košta je lakota. Aby usetřil a nikomu nemusel poslati výslužku, chtěl tajně popraviti vepře za pomoci svého synka Francka. Ale to si dali oba! Vždyt to hovádsko se vyhlilo spíš pro cirkus než pro chlívek. I při své tloučce bylo mrštné jako srna. Hoch kde si alyšel, že je nejlip stělit zvíře do oka, že tak zhyne hned. Sebral starý revolver a bál! Střelil snad trochu hloupě, protože vepř sakvíkl, vy- skočil a vjel střelci pod nohy tak, až ho vynesl do pól dvora. Starý, který držel provázek, uvázaný zvířeti k zadní nožičce, natáhl se jako při pádu se střechy. Prace kvikalo a rejdlilo po dvoře do kolečka, jako by dělalo zkonku na závody. Táta se vzpomínal, popadl sekuru a za po- moci domácích začal nadbíhat. Chytil

provázek — jen mu huba dychtivostí klapala. Zatím se kupili s velkým smíchem u branky sousedé. Jeden křikl: „Kmotře, kdo z toho prasete bude jist jitrnice, ten bude mít pak v noci moc divoké sny.“

Konečně Košta chytil provázek a praštil zvíře sekou. To však vyvádělo ještě hůř; řvalo a oběhlo hospodáře pět- krát tak, až nohy byly omotaný. Pak trhlo a povolalo hlupáka znovu. Přišel jsem k tomu divadlu právě ve chvíli, kdy Francek držel kvikající a řvoucí zvíře za ucho. Všecko kolem se smích jen hálelo. Hospodyně v rozčilení mňkala očima; když mne uviděla, hned mne požádala, abych tu popravu dokončil sám.

Rozumí se, že jsem byl hotov hned; taky jsem řekl: To hovado by zabilo dřív dva takové nešiky, než by samo zhylo. — No — a pak už musili mne posvat i na děláni jitrnice a jelit. Dobře jsem se poměl, pravda. A tamlie v ranečku mám ještě dvě jitrnice a jedno jelitko, jen se svítí.“

Křepek naslouchal s velikou úctou a mňkala očima. Osnoval plán: Počkej, strej- do, tobě něco provedu; teď budeš pykat! že s mne před měsícem tolik okradl. Ne- vedl tajně kamarády, aby Plecháče upo- nali v širý rozhovor a hájdy do kuchyně k hostinákům: „Polyte, snad ještě máte trochu pařených otrub...“

Zatím Plecháč vykládal stále živěji své kratochvilné dobrodružství na častých pochůzkách. Nabíral to trvale hořejším rej- stříkem — a pil a pil: —

Raneček zatím s lavičce zmizel. Po chvíli kradl se s ním zpět se sán Křepek. Když byl strejce v hovoru nejrychlejší, Tonda za zády řečníkovými se přiklonil k la- vici, položil uzel a přisedl — jakoby nic.

Výklady rozmáhliraného jazyka kmo- trova byly i pak dlouhé, tak že se hnul z teplého místa teprve po desáté. Boty mu v mrazivé noci silně klousaly. Když se blížil k své chatě, nějak v něm píchlo. Hm — blíká lampička; to tedy ještě máma bdi. Snad bude mrazitá debata. Bylo by líp, kdyby spolu mohli mluvit až ráno — po vyspání. Pak by jí odevdal výslužku rukou jistěji.

„Kde's tak dlouho vandrovat, ochmeš- ko?“ sdírala žena, mračíc se sán.

„Hm — ale co bys — co bys mluvila. Dej raději vešle, máš-li co přysvětlit.“

„Přčne s tebe jako se starého řada. To's byl zas „U modré malice“.“

„Ženo, jak tu stojíš, nepravda, ne- pravda. Stavil jsem se chvíli po dohodě a laciněm oběd jsem v Krončkově. Hm — že páchnu? Počkej, dám ti coal, co vůni — a hned budeš spokojenější. To abyš vě- děla, že se o tebe starám ve dne v noci — a huba dala za zámek.“

První světová válka

President Wilson, ministrů představitelů a ministrů zahraničních vztahů Francie, Anglie a Itálie a zástupců japonské vlády po schůzi nejvyšší válečné rady v Paříži prohlásili, že jsou velice dojatí zprávami z různých zemí evropských a východních, že poukázáno bylo na to, že tím účelem, aby zabráněno bylo ústupu, o jehož právo platném zpět není požívání, jest povolání mírové konference rozhodnouti. Proto prosí, aby slavnostní výstava, že každé národní zmocnění škodí nejvíce věci těch, kteří sahají k takovým prostředkům. Tato výstava platí především Polákům, kteří besprávně žádají Těšínsko, severní část Slovenska, ruské a ruské kraje atd.

Mezinárodní hnutí v Portugalsku

Tvrdí se, že se v celém zemi agituje pro znovusostavení na trůn krále Manuela. Došlo prý proto k revolučnímu povstání především v Lisabonu a Oportu. V Lisabonu revoluční hnutí potlačeno, proti Oportu stahuje se vojsko.

Proti italským útokům

Wilson odmítá prý co nejrozhodněji italské nároky na Dalmácii a Rijeku a s Wilsonem souhlasí i Francie. Následkem toho italské vojsko opustilo už Rijeku, kterou obsadili Srbové. Do Pulje přibyl pak francouzské, anglické a americké válečné loďstvo, z čehož se soudí, že Italové vyhlíží i Istrii.

Bolševismus a lenin

Lenin a Trocký v ústředním sovětu v Moskvě nedávno otevřeně doznali, že komunismus jejich došel se bankrotu a to hlavně ve směru finančním. Považují pak dále nynější dobu za zrádnu, aby si další vedení zajistili rozumnou spoluprací středních stavů, především v otázce zásobování. Podobně obrací se i k inteligenci. Proto také petrohradský sověz so. t. m. navrhl, aby do městské správy byli opět povoláni živly měšťanské. — Východně od Kovna porazili Litevci bolševiky, zabíjeli je na 6000. — Dr. Kramář prohlásil prý před zpravodajem Timesu, že boj proti bolševismu jest jedním z nejhlavnějších úkolů západní Evropy. poněvadž je obava, že poražené Německo využije bolševického hnutí pro své účely. Dr. Kramář považuje zakročení dohod za nezbytné.

Rozmanitosti

Dle správy „Venkovské zpravodajství“ rolníci v prosinci kráva pro apromisaci okres. města. Přiznáno za kilo 350 K. B řezníkům vyjedalo si rolník, aby mu se krávy přenechal 3 kg. masa. Když sluška o svatošské maso přinesla, musel zaplatit rolník kilo po 12 K. Tedy jest potřeba vědyky pilně přihlížeti k samým pramenům sdružování — a to všude, sviděti ve velkoobchodech. — Když dne 19. prosince m. r. vřadily první oddily bolševiků do Německa na Litvě, uvítali je bohatí lidé s velikou pompou. Nešli jim naproti standardy s nápisem: „Smrt buržoazii! Nechtějí rudy teror!“ Rozumí se, že buržoazie řídovská v té příčině měla generální pardon. Proč by tedy nevolali? — Jaké jest skutečné stanovisko soa. demokracie k náboženství, avšak tyto výrok: „Býti socialistou znamená býti protivníkem Krista vřm. Konečně vítězství socialismu bude možno jen tehdy, až bude zdeptáno křesťanství.“ (Lousinský v „Social. Monatshefte“). „Křesťanství a socialismus jsou sobě tak protivny jako oheň a voda.“ (Bezel „Křesťanství a socialismus“). „Zastávám jsem vždy stanovisko, že každé náboženství, každé vyznání nutno potlačit.“ (Kautsky, na shromáždění v Halle). „Jsem s Liebknechtem mínění, že až dosáhneme sociálního státu, zatvrdíme lehkou a náboženství.“ (Soudruh Oertel na shromáždění v Halle). — Pardubický „Výhled“ ve zprávě z Ústí n. Orl. praví: „Staré poměry? Israelita Rosa, který pro nepřátelské smýšlení protibolsheviků a nesprávnosti apromisací byl nucen před spravedlivým soudem lidu uniknouti do Prahy, zaujímá prý tučné honorované postavení v petrolejové

Strejc rozvažoval uzel. „Tuhle si vezmi nejlepší jitrnici a sněz hned; a máš taký jednu posvěcení. Žena sáhla po dárku, přičichla, ale hned čelo svraťla. „Poslouchej, to ta jitrnice voní moc divně — skoro jako stuchlina.“ Vytáhla prý, okusila — a už hodila záluďné nadítě aťho svému muži přímo do obličeje. „Tímhle si uctívaj, blázne starý, prasata — a ne poctivé lidi. Vždyť jsou v tom otruby.“

Strejc vykukil oči, uťel potřáskanou jehotou bradu a bral do ruky jitrnici novou.

„Kdo pak si a tebe tropil šalky? podepřela si žena boky. „To máš jistě v hlavě aspoň deset sklenic, když takovou vylušku přijímáš.“

„Rota zlodějaká! zaslovočil Flecháč a pleskl o podlahu druhou jitrnicí. „To ti kluci „u Modré malice. Jiný ne. Vždyť jsem ty jitrnice v Kroučkově sám nabíjel.“

A už pleskla na tvář ohněné dškladné rána. „Teda, láhli, byl's „u Modré malice“ čili ne?“

Není vyluška jako vyluška. Ta, kterou obdržela Flecháčova žena, byla nezdárná a nebezpečná; ale kmotr dostal se svou záměnou a dobrou vůlí vylušku bohatou, jakou ostatně nabízel.

„Teda, láhli, byl's „u Modré malice“ čili ne?“

Není vyluška jako vyluška. Ta, kterou obdržela Flecháčova žena, byla nezdárná a nebezpečná; ale kmotr dostal se svou záměnou a dobrou vůlí vylušku bohatou, jakou ostatně nabízel.

Zahradník-Brodský o rozkolu

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Jednota katol. duchovenstva žádá za revizi procesu Husova. Ale Zahradník-Brodský sám tuto žádost učinil zcela zbytečnou různým prohlášením: „Je faktum, že na Husovi byla spáchána justiční vražda.“ Ví-li to ředitel tak určitě, nechť ihned předloží příslušné dokumenty; budou mu vědci netoliko liberalové, ale i katolíci; vždyť pro nás není žádnou rozkoší hájiti přesvědčení jiné, málo populární, ale přece pravdivé. Revisi procesu Husova mohou v nynějším čase prováděti se zdarem výhradně historikové. A co ti tvrdí na základě dosud známých pramenů? Soudcové domlouvali Husovi snažně, aby odvolal; tak učinil ti, kteří osnují justiční vraždu. Dr. Sedláček sucal přesvědčující doklady, že Hus stál na jiném věroučném principu o centrální autoritě církve než otocové kostelníci. Nevíme věru, proč se namáhal, jestliže vývody ty netou ani kněží, kteří se odvažují o sporu tom tak kvapně a řízně rozhodovati.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Jednota katol. duchovenstva žádá za revizi procesu Husova. Ale Zahradník-Brodský sám tuto žádost učinil zcela zbytečnou různým prohlášením: „Je faktum, že na Husovi byla spáchána justiční vražda.“ Ví-li to ředitel tak určitě, nechť ihned předloží příslušné dokumenty; budou mu vědci netoliko liberalové, ale i katolíci; vždyť pro nás není žádnou rozkoší hájiti přesvědčení jiné, málo populární, ale přece pravdivé. Revisi procesu Husova mohou v nynějším čase prováděti se zdarem výhradně historikové. A co ti tvrdí na základě dosud známých pramenů? Soudcové domlouvali Husovi snažně, aby odvolal; tak učinil ti, kteří osnují justiční vraždu. Dr. Sedláček sucal přesvědčující doklady, že Hus stál na jiném věroučném principu o centrální autoritě církve než otocové kostelníci. Nevíme věru, proč se namáhal, jestliže vývody ty netou ani kněží, kteří se odvažují o sporu tom tak kvapně a řízně rozhodovati.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Rozhled po literatuře

J. S. Machar: Kriminál.

Historik, který někdy v budoucnosti bude se obírat Macharovým životem, neocitne se v situaci tak svízelné, jako třeba u Shakespeara. Jak citelile Macharovi (Mardnek, Buzková a j.), tak i on sám starý se poctivě o to, aby každou významnější událost v životě uplatnil ve svých spisech. Jeho rozsáhlé série Feuilletonů (zejména dvoudílné Konfese literární, Nemocnice atd.) jsou toho dokladem. Do té kategorie dlužno zařadit i jeho knihu poslední, Žitou, jak autor sám naznačuje, v roce 1916, psanou v letech 1917—1918.

Stará rakouská byrokracie provedla, jak všecbude známo, slušnou řadu všech jakýchspudností i nepodařených vtípů. Zatýkala, věznila, internovala, soudila, odsuzovala. K těm spudnostem patří začtení Dr. Kramáře, Preise, Rašina, k nepodařeným vtípům pak uvěznění autora „Kriminálu“. Za záminku si vzala čtyři básničky z cyklu jeho veršů „Křipčice“ a držela ho na Hernalser Gürtlu nějaká dva měsíce. Což pak vydalo knihu o 30 kapitolách a 226 stranách.

Mačar nebyl ostatně z českých literátů jediným, kdo se ocitl během válečné persequce v kriminále. Týž osud stihl na př. I. Bezruč a Dyka, ale žádný z nich neuznal za vhodné rozpísat se o tom tak široce jako Machar. Dyk psal velmi krátce, Bezruč vůbec ne. A tak byl-li proces Dr. Kramáře a soudruhů pohutlivým dramatem, jež sledoval s napětím celý český svět a který se pak Vidni zle vymstil, byla přihoda Macharova jen krátkodobou a zcela přechodnou epizodou, jež neměla jiných následků než právě všude uvedený „Kriminál“.

Kdyby tyto kapitoly napsal lokálkát některého českého listu řekl bychom o nich, že je to čtení sice tu a tam zajímavé, ale jinak mluví a významu zcela pomalivého. Napsal-li je po dlouhém literárním průboji Machar, pak možno zcela bezpečně v přirovnání s jeho knhami dřívějšími říci, že „Kriminál“ je nesporným dokladem jeho klesající literární potence. Jak celkovým svým polemím, tak i formou. Bylo by možno říci se Saldou, že je psán „děravým hadrovitým jazykem, jakým zametá se po žurnálové podlaže prach vědního dne“ (Viz doslov F. X. Šalca k Loutkám i „Hádkám Božími“). Zvětralé stýly „pámbů a i“ už nepůsobí a také působí se účinkem. Autor jedem napojených pamětí, drobné lyrky, polemiky, plných zřihavého sarkasmu, velkých básnických cyklů, milencantiky a nenávisťnických křesťanských stůlů tu před námi v fríských likvidaci. Své kredo básnické a umělecké už dávno pověděl, a co předkládá dnes, jsou už jen trosky a zbytky. Nemes's těch, kdož nedovedli závčas usoudit se scény...

Jest něco, co při čtení kapitol „Kriminálu“ zaráží: je to důl oči bílého pása a jejítná chvástávnost. Sledujte Macharovy rozmluvy se sekretářem excellence Siegharta, s drem Promingerem, auditorem Frankem a přísvoďčíte. Je za mřížemi sotva tři dny na pan strážmistr. Jeden ze spoluvězňů (bylo jich ke 20) už běží k němu se poradit, jak to navléci při raním a večerním raportu; prohlížečnicku lékař na otázku, proč je zavřen, zasvěčí zlostně, zda je před lékařem či vyšetřujícím soudcem, až pan Spöner (jiný kněz z kriminálu) se na něho dvírá tuze překvapeně; jednoho krásného rána dostane z nemadání misku černé kávy od trauťance Kranze, zlobě a lumpa, který by zase rád viděl v kněze, již o vězení Machar napíše, své jméno napadno rukou poctivou; halčského žida pana Felse přivádí do duševní rovnováhy a mazaný žid pak mu tiskne ruku a povídá nesmírně potěšen, že by byl jinak doista „necoc provedl; přijde do cely jiný žid, Simon Lamm a sotva se okoukne, už se vyptává na Machara, proč je máš před námi takový respekt; přede Macharův lapáček vepřel, pak vepřel

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Neupíráme, že mnoho slov generálního ředitele na schůzi Jednoty katol. duchovenstva bylo dobře míněno. Ale kdo chtěl v řeči, která má mít význam historický, posuzovat povahu českého rozkolu v XV. století, měl přece aspoň trochu přihlídnouti k faktům, jež jsou potvrzena i moderními badateli pokrokovými.

Kulturní listy

Parlamentní vítězství německo-rakouského křesťanství. Když se sešlo německo-rakouské Národní shromáždění, neměl vudce Volné školy baron Hock nic pilnějšího na práci než podati návrh na odkřesťanění školy. Vídeňští liberálové, kteří jsou ve věku židovstva, honem usilovali, aby byl zaveden povinný rozlučitelý sňatek civilní i u katolíků.

Hockovi se fekló, že by projednávání jeho návrhů vyvolalo krizi ve státní radě a že by venkov alpských zemí byl jen posílen ve svých snahách po odtřzení od Vídně. Hock nekřičel na křesť. socialy, že sou nepřáteli republiky — a opatrně své návrhy odvolal.

Návrh na rozluk katolického manželství podal již Friedmann a Ofner. Výbor vídeňského Národní shromáždění jest až na křesť. socialy oběsán samými židy a volnomyšlenkáři; ten tedy předlohu schválil. Protože však občanské strany touží po společném postupu proti soc. demokratům (kteří uchvátíli moc a státní peníze), přidali se v otázce křesť. manželství ke křesť. socialům agrárníci, selský svaz a štyrské centrum. V pátek dne 25. ledna přišla předloha z výboru do plenu. Jakmile zpravodaj domluvil, byl podán návrh, aby se přešlo k denišmu pořádku (na zamítnutí projektovaného zákona). A tak návrh padl pod stůl 62 hlasy proti 52. Zajímavé, že při hlasování scházelo více než 100 socialistů a jiných „protiklerikálů“. Patrně, že i pánové z táboara protivného seznávali, že zákon by neměl ná sledků nejprospěšnějších. Patrně tedy, že s tou rozlukou není na pilno ani ve Vidni. Tim méně jinde.

Odpadl pachal zrada na národě. Po věstný dr. Iška, který odpadl ke staro katolictví, po nezádařeném působení v Praze odjel do Ameriky. Tam za války pracoval proti naší samostatnosti, jak americký tisk sděluje. R. 1916, kdy dohoda se zmocnila různých tajných aktů německých a rakouských, uveřejnily americké listy dopis rakouského vyslanectví ve Washingtonu rakouskému generálnímu konsulu v Chicagu. Dopis ze dne 14. ledna 1916 zní: „Vzhledem k důvodům uvedeným v t. podání č. j. 7. res. ze dne 8/1. b. r. a na základě rozhovoru s panem A. C. Melicharem, zástupcem pana dra. Išky, redaktora českého týdeníku Vesmír, rozhodlo se o. a. k. vyslanectvím jmenovaný list dále obnosem 200 dolarů měsíčně subvencionovati. Žádám o. a. k. generální konsulat, aby přiložený šek na 200 dolarů jako další subvenci na měsíc leden, únor, březen a duben 1916 pru Iškovi vydal.“ — C. a. k. vyslanec: Zwidonek. — Od zrazení viry k zradě národa jest jen malý skok. A český židáš přijímal za svou zradu odměnu značnou.

Ze světa vědeckého a uměleckého. „Český Západ“ dne 24. ledna upozorňuje, že o starých dějinách Slovanů jest mnoho neprozkoumaných pramenů netoliko ve Vatikánu a Benátkách, nýbrž i v Číně. R. 1901 odvezli Rusové z Číny dva vagony rukopisů, které se mají teprve prozkoumati. — Že duše může poznávati i bez pomoci svých smyslů, a že tedy jest něčím zcela odlišným od smrtelného těla, dokázali učenci, kteří se zabývají hypnótiem. Ale zdravý duch může poznávati a tvořiti úspěšně bez pomoci některého smyslu i prostřednictvím podivuhodných technických pomůcek. Na př. birminghamský fysik Pournier d'Abbe vynalezl přístroj „optofon“, který zastane při čtení službu zraku. Slepec může čísti — uchem. Dle toho, jak jest selčen osvětlen, jest menším nebo větším světlem elektrického proudu. Různé vlny elektrické, vyvolané nestejným zářením, převádějí se ve zvuk jako při telefonu. Každý tvar písmena vyvolává zvláštní telefonický zvuk. D'Abbe svůj přístroj, sestávající podstatně z řady selénových buněk, ještě zdokonaluje. — V nakladatelství Laichtrově vyjde dílo V. Novotného a V. Kybala „Mistr Jan Hus“. S uspokojením konstatujeme, že po

rozšíření lyrikách posledních let přešla al česká veřejnost o Husovi zase něco solidního, protože vědeckého. — V prvé, především vypravěním sešitů VII. ročníku „Archy“ píše V. Oliva „O roce moudrých smrti sv. Jana Nepom.“ Přispěvkem k současnému rozkvětu katolické drky ve Francii jest úvaha Černého „Vůnk Romanůve. V přiloze (Archiv literární) V. Bitnar pokračuje v hodnocení díla Brezinova a Siehlík uveřejňuje korespondenci Douchovu. — Ružombercký „Slovák“ napsal: „Církev katolická i v novom teskoslovenskom štáte podržat si chce svoje školy. Tak ku pr. trnavské gymnázium odovzdat chce pátrom jezuitom, ktorí už majú schopných ľudí k obsadeniu tejto školy. Majú pátrov, čo budú vykonávať v slovenskej reči. Jezuiti majú velké zásluhy o slovenský ľud, ktorý v Trnave a na okolí prebýva. A čo sa vychovávanía a vyučovania týka, tak znameniti sú, že páru nemajú. Na žiaden pád nepristane na to Církev, nepristane na to slovenský katolícky ľud, aby toto cirkevné gymnázium štátom uchvátené a svetkými profesorami obsadené bolo.“ — Protestantký pedagog Dr. Dörfel poučuje: „Núti rodiče, aby poslali deti do takové školy, ve které by se více svých otců odvolával, k tomu nemá práva žádná autorita, žádný král, ani parlament.“ Jiný protestantský pedagog — Todendorf, praví: „Stunce se nebo trhá, roku jaro běže, kdo vyučování náboženství ze školy vyhání anebo mu chce vykazati pouze podřízené místo.“ — Theorii divadelních naděnců z pražské porovnála na všečské schůzi v Praze Holicová-Laudová. Vysvětlila, proč se herečky vzdávají společného života. Ženy „bud umělkyni vynášejí jako bohyni, nebo ji pomlouvají a snižují frivolními posmávkami, jež jí některé z nich ochotně donesou, ovšem že ocukrované účastným protestem a bez udání původce klepů. Nestává-li žádné romantiky, musí se ke každé umělkyni vydupati, vem kde vemle.“ — V I. sešitě „Vychovatelských listů“ jsou zajímavé stati: Dr. K. Černochův „Účebnice psychologie na školách středních“ a Dr. J. Kratochvíla „Bucké názory V. S. Solovjeva.“ — V Gentu byla universita znovu otevřena slavnostním zpřibozem. — Sotva mrtvola Rodina vychládla, již se objevilo 47 padělů děl tohoto proslulého francouzského sochaře. Část padělků zavezena do Anglie.

Republikánské obžerství. Pokrokový moravský „Pozor“ napsal: „Úplatky, protekce a byrokratismus dále řadí v naší republice. Za úplatek možno nabýti všeho. Protekce různých strýčků a přátel dopomáhá lidem neschopným a bezcharakterním do vedoucích úřadů, starý rakouský byrokratismus ovládá a ztěžuje všekoro jednání jako kdysi v bývalé monarchii. Nazýváme se republikou demokratickou a po demokraticku není ani stopa.“

Vauk Romanůve, jmenem Anotý Pichari, věnoval se dráze vojenské. Jeho vnučavou duši zajímaly důležité otázky životní, na něž mu věda nedávala patřičných odpovědí k rozluštění. Roku 1909 opustil válečnou školu, odešel do Afriky a v Marokku zůstal až do roku 1912. Mnoho roztáhl a zatoužil po církvi katolické. Svému příteli napsal: „Vie, co krásného a velkého chováme ve svém srdci, obdrželi jsme od katolicismu. Vše vzešené a šlechtěné v morálce vyvěrá z jednoho krásného pramene: křesťanství; opustíme-li je, zbývá nám jen falešná věda a falešná morálka.“ V roce 1912 vrátil se do Paříže a rozhodl se proti vůli své matky a bez ohledu na společnost, že vstoupí do církve katolické. Pokřtěn byl dle ritu českého dne 4. února 1913 složil před P. Čerissacem vyznání a po vytkonané zpovědi zvolal: „Jsem šťasten.“ 8. února byl birmován na jméno Pavel a 9. února 1913 byl v prvního sv. přijímání v kapli sester svatého Dětství Ježíšova. Následně pronesl: „Citím, že vše dávám Bohu, od mne požádá. Ježíši a Maria, osvětlete mne. Dejte mi síly, abych s nedělním srdcem stál u paty kříže a naslouchal Vašim rozkazům.“ Nastoupil opět službu vojenskou v posádce cherburgské. Touha jeho nesla se výše, chtěl se zasvětit Bohu a věnovat se řádu sv. Dominika. O velikonočních r. 1914 navštívil superiora semináře v Issy a s ním se radil. Zatím vypukla válka a v ní obětoval život svůj; dne 22. srpna 1914 poručík padl. Pohutky svého návratu do církve uveřejnil ve spise Le Voyage du Centurion. C. M.

V „Věstníku“, časopisu pro hudbu posvátnou, v r. čísle letošního ročníku J. Kuhn uvádje o činnosti ředitele káru a hře na varhany při bohoslužbách. Velice zajímavá ukázka kusu národní liturgie české od Pauknera. Pozoruhodná jest stať Němečkova o liturgické řeči a liturgii.

Nedělní českých posvátných káři ostře dne 25. ledna „Venkov“. Konstatuje, že dne 24. ledna musili podpisovati poslanci přesešl listinu. Ale ani to nepomohlo, „neboť už po čtvrté hodině odpoleď bylo ve sněmovně tak málo členů, že nevelká místnost rokovala zcela přímou prázdnotou.“ Agrární list o tom „chceval za školou“ d

Dep. adres: Alibanka. Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárské na podmínkách nejvýhodnějších. — Přijímá a vyplácí veškeré vklady bez omezení. — Spravuje a vydává všechny bankovní papíry, jakož i věcných příkazů.

Veškeré obchody s nářím, dřevem a kovem.

číslo 444 v všech velkých bank. Číslo 444 v každé spořicí bance.

mladší manžel Pán Báb a první manželka, aby i v roce 1919 na druhé nezapomněli.

Společnost hudebníků. Odvětví společnosti se uspořádají, že žádosti za příděl mluví a láného aboků ku provozování živnosti potřebného jest možné podávat prostřednictvím Ústředny na Československou textilní komisi, odbor látkový v Praze II, Žitná 14. V žádosti jest třeba uvést přesné množství, látku a účel látkového aboků. — V vývozní firmě se žádají, aby Ústřední oznámily, které aboků a kam hodlají vyvézt.

Příjezd legátů do Hradce Králové (z francouzské fronty) dne 28. t. m. vyvolal velikou radost mezi všemi vrstevmi zdejšího obyvatelstva. Jest mezi nimi mnoho amerických Čechů a Slováků. Obecně se obává jejich důstojné a při tom skromné vystupování; dobrovolně jejich ukázněnost jest nám vysoce ceněna, proč tato státní hrdinové vykonali věci tak veliké.

Mezi námi. Členové našich organizací dostávají návštěvy soc. demokratů, přímou nutí je, aby se dali zapasti k nim, poněvadž by jinak nebyli připuštěni do továren. Tedy teror nejhrubšího ura. A ti lidé vytýkají nám, když v spravedlivé sebeobraně vysvobodíme katolíky, aby svými podpisy — souhlasili — zaujali stanovisko proti manšestrově rozluce a vyloučení náboženství ze škol. Nutíme snad k tomu? Na to je náš lid příliš vyspěl, aby si dovedl sám udělati důsledek o návrzích volno-myšlenkářů, jež nejen podřínají kořen křesťanství, ale jsou na škodu spořádaného společenského řádu a blaha národa. Vyřváme naše lidi, aby si různé zapověděli útok na svobodu svědomí a práva občanská. V demokratické republice musí povstati tolik svobody, aby mohl každý občan a občanka uplatnit své volební právo a nemusel se bát ohrožení ze strany lidí, kteří slova „svoboda“ stále berou nadarmo, t. j. chtějí mít ji jen pro sebe. O samostatnosti v továrních budovách rozhodovati také jiní činitelé než jen organizace dělnictva. To by byla pěkná republika! Tak daleko nedli ani ve Francii.

Semice a L. Sdružení katol. mládeže sebralo v neděli 26. ledna divadelní hru „Továrna dělnice a její dva milence“ a jednoaktovku „Bratři s velkým zdarem“. Zvláště pochluba zasluhuje neuvážená pracovníce tamní odbočky Mařenka Chramostová, která velmi pěkně sebrala hlavní dílo. Zdař Báb!

Rychnov a M. (Pohřeb kons. rady Frant. Šafránka.) Dne 22. ledna doprovodil klérus traktu rychnovského na poslední cestě do ohrazení a na hřbitov rychnovského svého spolubratra Frant. Šafránka, bisk. kons. rady, bisk. notáře, o. děkana a býv. seculárního faráře Lukavického, který zemřel dne 19. ledna v početněm věku 89 let. Odešel nestor vik. duchovenstva k bolu věděl, kteří slatě jeho srdce znali. Narodil se 1830 ve Vamberku; po absolování gymnasia a výtečným prospěchem vstoupil do semináře v Hradci Králové, kde byl r. 1866 na kněze vysvěcen. Pro svou bodrou povahu, zřetelnost a horlivost získal si Šafránka vřelých sympatií, úplné důvěry a lásky farníků jak v Dešné, Kunětické, Bělé, Rychnově a Hradišti u Blavie, tak posléze v Lukavici, kde jako farář po 35 let od r. 1868 působil. V r. 1903 odebral se na odpčině do Rychnova, kamž jej sprovázely slzy, láska a vděčnost farníků. — Slavný pohřeb stařického kněze konal se za neobvyklé účasti. Církevní obřady v domě smutku vykonali vikář Frant. Tomáček z Vel. Ouhma za asistence 13 kněží. Když smuteční průvod, sahající sborem hradským z Lukavice, stanul v děkaněm ohrazení Páně, vystoupil na kazatelnu farář Rössler a lidu horlivou činnost svěřeného hodnostáře, načež se jménem všech se seculárními rozloučil. Zpívané requiem sloužil vikář Tomáček a u vedlejších oltářů celebravali synové v Pánu zesnulého kons. rada a děkan v. v. Šafránek z Brna a bisk. vik. sekretář a děkan Kubánek. Po exequiích, které vykonal notář Ehl, nastoupila poslední cesta na hřbitov, kde cír. obřady dokončil a všem účastníkům tklivě poděkoval místní děkan Kubánek. Pohřbu účastenstvo se zastupitelstvo obce lukavické se starostou Šabatou v čele, velká řada býv. farníků, pens. Hd. učitel Markl z Lukavice, Hd. učitel Balcar ze Skuhrova. Místního občanstva bylo hojně. Milý spolubratře, odcházíš v pokoji. Nuže, spí klidně, ty dobrá a šlechtná duše! K tvému rovu zaletati budou vzpomínky tvých spolubratřů a tvých vděčných farníků.

Šafrán. Trochu více ohledu k českému pravopisu měli by míti ti pánové, kteří spisují různé vyhlášky na černou radniční tabuli. Působí to trapně, když tyto úřední nebo poloúřední vyhlášky padají jsou a četnými a to někdy až křiklavými chybami. U nás v přímo typické českém městě je to věru národní ostuda. Voláme po nápravě veřejné, když všechno opravování čerčenou a modrou tuškou pranic nepomáhá. Snad až přece dají páni Hoi a zastupitel. — Bál se vojenského asistence a k tomu ještě sokolový bál, to věru sde ještě nebylo. Stalo se však v sobotu 25. ledna v Čáslavi. Tronali se totiž před tím pověsti, že jistě šivý hodlají podniknouti útok na sokolovnu a zakříditi se tam podle svého. I o anonymních listech bylo mluveno. A protože podobné správy vykazovaly se i před rabováním hrád, není divu, že pořadatelé byli starostliví a že učinili náležitá opatření. Uběhlo však všechno klidně a účastníci mohli do svých ústí tanec i zábavy. Jasnou tlesce za sebou někteří panští křesťané, které všude tomu, že si seopatřily nádherné toalety, byly strachem dohnány státní domy. — Dráha, která byla jednou s příčin bouři obehodávkám, stále obdrhuje ještě neklidný vlnový klavír. Bylo nice na sešlých vědech klavíru, ale tato slova

jest proti jímým městům nepatří a pak aboků vůbec nápadně s křesťanskými. Není divu, že jest všeobecně reptání a že se ukazuje na jiné místo jako by tam nebylo dosti energie. Na poslední sešli obchodníci, které nyní nestáří se raditi, stanoveno bylo, že bude se veškeré zboží prodávati za čtyřlístkovou cenu mírovou. Tedy s přírůstkem 400 proc. A nyní vymysleli se v domácnosti dělníka který v nejkrásnějším případě dostává 50 proc. zvýšení mírové gáse. Kde má vaří těch sešlých 350 proc.? Pomáry ho přímo vhašují buď do bluhů nebo k nepostiivosti, ohebi býti šiv. A při tom, ať se začne se sbíráním na oekoliv, začíná se u dělníků a sdružili se, pak váli a oceňují se jeho vlastností v úsměvy více než podestelými. A kruhy dělnické považují ho za buržoazie! Také na výrobky hospodářské byla stanovena cena, ale od té doby trhy jsou prázdné. Za to však obchodníci, kteří už v době mírové a pak zvláště válečné se zakřídili na vývoz másla, vajec a pod., mají aboků dostatek — ovšem na ceny své, nikoliv úřední. Jest nejvzášdnější, aby tyto poměry se směnily, jinak seboe slavnější ujistování vládních míst nezadrží roztrpění lidí.

Školní život. Značné pohnutí způsobilo mezi zdejšími občanstvem, když se rozneslo, že jeden se zdejších kluků nafackoval učitele. Bylo to ovšem přirozené odsouzení a pronášení při tom znova žaloby na nevedenost mládeže jakož i šetrnosti na všechny ty příčiny ji zavazující. Nechceme býti naprosto slomyslní, ale tolik můžeme říci, že ukazuje se to pěkný počátek laicisované školy. A což teprve konečně! Přes to však bude se veselo z kruhů učitelských volati i dále po největší volnosti mládeže od Boha i od medy.

Bohemia (okres čáslavský). Co se páni socialisté narozčilují nad tím, že klerikové sbírají podpisy na petice proti rozluce manšestrově a proti vyloučení náboženství ze škol? Skoro by si přáli, aby byli vládou stíháni jako rušitelové veřejného pořádku. A co se napomlouvají, že ty podpisy jsou i od školních dětí a nerozumných mladenců a panen. Jáme zvědaví, co řeknou tomu, když jim uvedeme, že právě od nedospělé mládeže dává u nás podepsovat petice pro rozluce manšestrovou jeden z našich vychovatelů mládeže. To bude jistě v pořádku a možná, že se mu dostane ještě pochvaly. Vt ovšem, proč to dělá. Potřebuje taze nátru republikánského, neboť ještě před půl letem byl až strach černohlutý a div se nepotřhal upisováním a sháněním válečné půjčky. Nechtělo byti osobními, ačkoli to přímo svádí a látky by byl nadbytek, dríme se pouze fakta a řádíme, aby, co jest dovoleno jednomu, bylo přáno i druhému, a aby nebylo agitováno nepravdami a vymyšlenými fantasiemi literárních podvodníků. Bláským i vzdáleným duchovním pak to budí pobídka, aby v petiční akci pokračovali co nejhorlivěji.

K jubileu Magra Pavla Rozínka. Den 16. ledna byl dnem svátečním pro Skalku i pro celé okolí, neboť téhož dne oslavil „skalecký pán“ své osmdesátiny. Ač bylo počasí krajně nepříznivé, přece byla účast jak vikariálního kléru, tak přátel a cizích pánů oslavencových velká. Slavnost započala v 10 hod., kdy v útulné, překrásné vyzdobené a věčím lidem nepřeplněné kapli promluvil k panu oslavenci srdečnou a vzletnou řeč vsrd. Ferd. Audrický, farář z Bilné Ujezda, kancl. Skalka přifařena jest. Poté předšloupila před n. sverce družička Doležalova, předšloupila vřelý přání jménem školní mládeže; za skupinu katol. mládeže, založenou Magrem Rozínkem, blahopřáli p. Jos. Gram a sl. Bětuška Moravcová, za Skalku Podbírezi gratulovali p. starosta Feleman významný učiniv projev, že vědecki odhodlanci oslavenci nikým a nikdy si nedají z nitra svého vyvratit, co zasel kněz vznešených vlastností. Konečně za místní záložnu a spolky blahopřáli pp. Josef Moravec a Jos. Grím, který proslil Boha, aby v knize života ještě dvacet let obliběnému knězi zaznamenal. Oslavenc zřejmě dojat a se zaroseným okem děkoval všem, kteří přispěli k lesku této slavnosti. Nato zapěna papěská hymna. Následovala slavná mše sv., kterou oslavenc celebravoval za asistence vsrdp. kons. rady, ředitele bisk. semináře a profesora bohosloví dr. H. Doskočila z Hradce Králové, bisk. vikáře a děkana Tomáčka z Vel. Ouhma, bisk. notáře a děkana v. v. Ehl ze Solnice, farářů Finka z Dobrého, Audrického z Bl. Ujezda, Novohradského z Černovic, Pecháčka ze Skuhrova, Švorce z Lukavice, Rösslera ze Solnice, kaplanů Tichého z B. Ujezda, Macháče z Rychnova n. Kn. a Hálky z Dobrého. Zpěvácký, chrámový sbor přednesl zdárně skladby a vložky za bezvadného řízení osvědčeného ředitele káru a místního správce školy V. Smrče, který před slavností vsrdp. jubilatovi upřímně blahopřál jménem scalecké školy. Při obědě pronesi vsrdp. bisk. notář Ehl zdalivý přírůček, v němž p. jublanta velebil jako vzor vřelé, bratrské lásky; Magr Rozínek vřelě poděkoval těm, kteří vzpomněli významného dnešního dne. K Hídce této slavnosti došla spousta gratulačních projevů ástních i telegrafických; blahopřáli: ndp. Biskup dr. Doubrava, ndp. bisk. konsistoř, kapit. děkan Grím ze Staré Boleslavi, scalecký to řodák, vsrdp. vikář domášínský z Dobrušky, prof. dr. Jindra z Hradce Králové, vikariální sekretář a děkan Kubánek z Rychnova n. Kn., prof. Doatál z Klavna a m. j. Kéž se všechna přání upřímných přátel oslavencových vyplní! Magr! Byl jse až domá a poštovním, milým spolubratrem, přítelem, rádcem a otcem naším, buďte jím i na dále! Přemnoho významného dostalo se Vám jak od církevní, tak i od světské vrchnosti; kčž dostane se vám jednoho za všechny Vaše skutky dobré a šlechtné od věčného soudce toho nejvěššího významného — blaženosti věčné!

Pardubice. Sdružené katolické spolky poděly při vánočních nadávkách 18., 22. a 24. prosince 1918, té sta sedmácti dospělých, dítek, vdov a sirotky z Pardubic potravinami, šatem, palivem, obuvi a školními potřebami v celkové výnosce 4672 K 80 hal. Při všech nadávkách promluvil o ně zasloužilý představa dr. Jos. Novotný. Nežádání si

děla byla v sáh, mříževné besedy, při níž mali obdarování předem krásné zpěvy, básně a promluvy. Všem šlechtným dárcům, dámám a páním o nadávky zasloužilým, volá ze srdce „Za plať Báb!“ věčný výbor. — Sylvestrovský večer, pořádaný v kate. domě s vybraným programem katol. mládeže, získal čísteho výnosu 577 K 16 hal. ve prospěch katol. domu, divadelní hra „Chudý písníkář“ sebrala katol. divadel. kroužkem v městském divadle dne 19. ledna 1919, odvedla čísteho výnosu 730 K 40 hal. ve prospěch vdov a sirotků. — Výbor oznamuje P. T. členstvu, že záložna a spořitelní spolek řídí každé ne- dle v kate. domě od 11 hod. dopol. do 1. hod. odpol., sdružení katol. mládeže má pravidelné schůzky s přednáškami, vzdělávací, zábavní čtení a hraní každou neděli a svátek od 4. hod. do 6. hod. odp., knihovna mužů otevřena v neděli ve 4 hodiny odpoledne, knihovna žen každé středy od 1. hodiny do 2. hodiny odpoledne. — Přihlášky nového členstva do sdružení mládeže, dělníků, spořitelního spolku, katol. jednoty žen, mužů, přihlášky na odbírání časopisu možno učinit u předsedy i členů výboru, kteří dají potřebné vysvětlení. V místnostech spolkových v kate. domě v přízemí vyloženo na 20 různých katol. novin a časopisů. — Výbor.

Různé zprávy.

Dosavky sionistického sjezdu pražského. „Česká Svoboda“ dne 17. t. m. píše: „Svolavatelé sjezdu dají si záležeti na tom, aby vešli v přímý styk s českou politickou veřejností, pozvali politické strany a skutečně také sjezd navštívili zástupci politických stran v hojném počtu. Ověně na tohoto fakta nedala na sebe dlouho čekat: „Bohemia“ 9. ledna konstatovala, že sionisté pražští, sdružení v Národní radě židovské, zvali ke své schůzi, svolané jako součástce sjezdu sionistického, českými pozvánkami pražské židy, „kteří, jak dobožila, „i po převratu zůstali z větší části Němci, dokonce i ti, kteří se prohlašují za sionisty. Na oně sionistické schůzi promluvil o národních židovských snáhách spikovateli dr. Max Brod, jenž „Bohemia“ vytýká, že dosud patil za německého spisovatele, a že ještě nedávno v „Neue Rundschau“ složil vyznání víry, z něhož vysvítá, že Brod stále ještě stojí německému národu blíže než českému, a že dokonce dosáhl svého místa u pražského postovního ředitelství jako Němec. Připomínky „Bohemia“ nejsou tentokrát charakteristické pouze pro její „strach židovský“, nýbrž i pro hnutí sionistické samo. Nás aspoň utvrdil v mínění, na tomto místě již projevem, že sionism v našich poměrech vyvolává do našeho národa stálého třetí národnosti, která pohodlně bude plout mezi Čechy a Němci, pokládá asimilační proces českožidovský a konec konců bude na prospěch onomu živlu, který svým anacionalismem bude brzditi přirozený vývoj národnosti v československém státě. Případ dra Broda jest přece přímo školním příkladem tohoto druhu. Českožidovskému hnutí sjezd sionistický přidává národní důležitosti, stavě je před nové konkrétní úkoly národní, k jejich řešení bude třeba více než denního tisku. . . . Zkrátka není nad chytrou politiku židovskou! Usmívá se na všechny strany a umí obracet ihned pláň po větru tam, kde věří v obratu zisk. Jaraleli chtějí mít své zastoupení všude, aby měli práva na všech místech.

(Zasláno).

Mimořádná valná hromada Tiskového družstva pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové, koná se v úterý 4. února 1919 v Adalbertinu o 1. hod. odpol.

Program: Změna stanov.

V Hradci Králové, 28. ledna 1919.

Dr. Fr. Šule, předseda. Dr. Fr. Eysl, jednatel.

Záložna v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením obomeným Československé národní. **Vitědy na knížky:** staré 2%, nové 1%. **Půjčky. - Úvěry osobní a hypoteční. - Zálohy. - Kauce. - Vědi. - Šekompt účtů a směnek.**

Hledám byt pro studenta (na celé zaopatření kromě prádla a chleba). Laskavé nabídky do administrace t. l.

Řidici učitel který koncem tohoto školního roku vstoupí do výlužby, přijal by jako milovník zpěvu a hudby chrámové

místo ředitele káru ve farnosti, kde jest stanice dráhy. Přijmy nerozhodují. Žadatele jako upřímného katolíka a výtečného hudebníka i zpěváka vřele doporučuje a ctěné nabídky z ochoty přijímá farář Rössler v Solnici.

ŽENA (dříve „Žitka“), politický, sociální a kulturní list československých žen, je společlivou přítelkyní každé uvědomělé ženy katolické.

Redaktorka: Běla Pečínková v Milovicích. Hlavní spolupracovnice: Lud. Kosařová v Dobrušce.

Předplatné na půl roku 4 koruny. Objednávky přijímá Administrace „Ženy“ v Hradci Králové (Adalbertinum).

Starší nábytek sídlo, křesla, pohovky prodá továrna nábytku Skuhrovský, Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní, prapory atd. dodává nejlevněji **JOSEF VEND,** odborný závod Jubilem nad Orlicí. Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na úkásku se franko mailing.

Píšťaly varhanové prospektové ze zinkového plechu, čisté stříbrené dodává, objednávkou přezně a rychle vyřizuje **Jos. Hubička, stavitel varhan,** P R A H A VII., Kostelní čp. 952.

Odeberte Obnovu!

Kostelní paramenta prapory a bohoslužebné náčiní v nejvhodnějších cenách nakoupíte u dopravní fy. **JOSEF NEŠKUDLA** Nový Hradec Králové, Čechy. Vyšleďte si ceny, nešli objednáte u firmy jiné.

Bareoná **kostelní okna** v odber. provedení zhotovuje a dodává **Fr. Uhlíř,** uměle sklenářství a malba skla v Třeboslovicích a Hradce Králové. Cenníky a rozpočty na požádání zdarma.

Zinkové prospektové píšťaly dodává a opravy varhan provádí levně továrna varhan a harmonií **Jan Tuček, Kutná Hora** (Čechy).

České upomínky a obrázky k primiciím a prvnímu světému přijímání reprodukované dle originálu českého malíře F. Urbana: „Kristus v Emausech“.

Upomínky ve velikosti 35 x 31 cm. k opatření píšťalky na přední straně, v prodejní ceně za obraz 80 hal.

Obrázky ve velikosti 10 x 8 cm k opatření píšťalky na zadní straně v prodejní ceně za 100 kusů K 7.—

Přítisk opatřime za režijní cenu.

Umožňujeme vydáním našich obrázků rozšiřovati české umění, které předčá německé výrobky po stránce umělecké a reprodukční; taktéž i cena obrázků je v nynější době válečné nízká. — Papírnickým a knihkupeckým závodům: v době, kdy kurs marky a cile je vysoké a hlavně doprava z Německa téměř nemožná, opatřením našich obrázků ušetříte a vyděláte mnohem více. — Vyšleďte si podmínky.

Na skladě

v Družstevním knihkupectví umělec. závodě, nakladatelství, papírnické a vydavatelské farních tiskopisů v Hradci Králové (Adalbertinum).

BISKUPSKÁ KNIHTISKÁRNA

DOPORUČUJE SE KU VŠEM PRACÍM V OBORU KNIHTISKU

PROVÁDÍ VKUSNĚ ZA CENY PŘÍMĚRNĚ LEVNĚ TISKOPISY PRO POTŘEBU OBCHODU, PRŮMYSLU A ŽIVOTA! VEŘEJNÉHO, SPOLEČENSKÉHO A SPOLKOVÉHO; ČASOPISY, BROŽURY, DÍLA, CENÍKY, UČTY, TABELE, OBÁLKY A DOPISNÍ PAPÍRY; PLAKÁTY, POZVÁNKY PRO PLESY A ZÁBAVY, ADRESKY, VISITKY ATD. UDRŽUJE STÁLÝ SKLAD TISKOPISŮ PRO ÚŘADY CÍRKEVNÍ DLE NEJNOVĚJŠÍCH NAŘÍZENÍ, PLESOVÉ POZVÁNKY, PLAKÁTY, POZVÁNKY KE SCHŮZÍM S NÁRODNÍMI ZNAKY!

PODNIK „TISKOVÉHO DRUŽSTVA“.

HRADEC KRÁLOVÉ, ADALBERTINUM

projevy odpovídají slovesně, rozdílně a s odlišnou intencí, že Bratislava, jako svém národnostním složením v matém obrazem celé republiky, bude abstraktním kamenem, kterak spravedlivě řeší otázky politické, národnostní, kulturní a sociální.

Těšinská otázka

Obě strany, československá a polská, proklamují příměří až do rozhodnutí dohod, která k sjednání poměrů na Těšinsku vyřeší mezinárodní komit, v jejíž čele je známý generál s buraké války Botha a pozdější ministr předseda Transvala.

Spis Jiráskova s Německem

Za krvavé demonstrace v Mariboru, které úmyslně způsobili Němci, musí se dále vláda ve Štýrském Hradci, kde mnozí Slovinci jsou policejné hlídání a občanská práva jim odepřána. Proti tomuto jednání podala zemská vláda hlučická telegraficky ultimatum, žádající plné odvolání zahájeného státní Slovinský Státní úřad zahraniční, kterému zemská vláda, štyrsko-hradská sdělila ultimatum, ohlašuje, že německo-rakouská vláda je ochotna odvolat pronásledování Jihoslovánů ve Štýr. Hradci, jestliže prý současně všechna opatření proti Němcům ve sporných územích budou odvolána. Aby pak učiněn byl konec porušování příměří, oznámilo vrchní hlučické velitelství do Cetove, že porušili-li Němci ještě jednou příměří, podniknou ihned Slovinci kápnou výpravu.

Mírová konference

Zahraniční náš ministr dr. Beneš na mírové konferenci zdůraznil, že otázka válečné náhrady nemůže být řešena bez Čechů. Četli kladou také své požadavky v otázce železniční, chtějí mít přímé spojení se sousedními velkými národy. Češi musí být také vyslechnuti při tvoření ligy národů, protože existence československého státu snadno mohla by být ohrožena obklopením jinými zeměmi, kdyby společnost národů neposkytla dostatečné ochrany. Clémenceau odpověděl, že mírová konference bude vůči Čechům spravedlivá. Je prý již hotovou věcí, že dojde k odzbrojení všech států. Svaz národů bude sám vydržovat mezinárodní armádu a mezinárodní loďstvo. — President Wilson ve francouzské sněmovně, kde byl návštěvou, pravil, že v budoucnosti není již žádné ohrožování (Francie) možné, aniž by se postavil proti tomu celý svět. Nelze připustit, aby se tato tragédie opakovala. Sily celého světa budou v budoucnosti zárukou bezpečnosti Francie. — Československé požadavky na mírové konferenci obsahují vlastní Čechy, Moravu, rakouské Slezsko a Slovensko, dále úpravu hranic Čech, Moravy a Slezska proti Německu a německému Rakousku, připojení uherských Rusínů a ochrannu hučických Srbů. Vedle toho přejí Čechoslováci zjednat přímé spojení s Jihoslovany zřetelným koridorem.

Sociální kongres v Bernu

Američtí a belgičtí delegáti zasedali odměti obsadili tuto mezinárodní konferenci v Bernu, poněvadž nechtěli jednati s Němci. Spolu i švýcarská soc. demokratická strana na schůzi v Bernu ostře vyslovila se proti účasti na konferenci, poněvadž nemají tamní dělníci důvěry ke konferenci, ve které nejvícejším živlem jsou němečtí socialisté. Samé Právo Lidu doznává, že Němci jsou pány konference a že pod jejich vlivem panuje tam nálada proti Českoslovákům. Čes. soc. dem. blok má tu své zástupce soudruhy Němce, Bechyně, dra Franka a Buriana. — Předseda schůze Branting rozhodně odmítá počinání, které dělníci tímto jednáním jen škodí a může socialisty pouze kompromitovat — jest tedy proti bojkování, kteří sice užívají jména socialistického, avšak podstatu své činnosti zadržují.

Anarchie v Německu

Situace v Německu dle doznání časopisu »Deutsche Tageszeitung« jest velmi neutešená. Dozrávající hospodářství spíše k bankrotu, rozhraní se nadarmo miliony. Voláci jsou dnes strach. — Podobal při violu. Hradci jako na hoře; jenom že protiklad první pokusy odpovídá protikladu horečného třetí pokusy. Viola má již al-terv.

»Teda bych sice zahrál brzy tak. Teška jako by píchlo. Vše — poslech, pokračování po-mluvy. Májek, »Pálil bys mi violu na dva dni? Máš sice takové skladby od Lubického?«

Ted píchlo v srdci Teškova ještě hlubší. Při- pomínám, že značné čtení not violových není lehké, svěřil při molových tonách, používal přívalem skýsleným. »Boré jako by to a za- tím to je. — Teška. To ti máš pro horečnou violu přívalem v tonách. A při tom violu při přívalem dráma tím nárok na značnou sílu odhod- nání, důležitá politika na drobnou a suchou postavku Karlova.

»No — vi — Máš tak s karabaty, abych o- lupti tak po svém soubě s náboženským, od- povídal Karliček.

Po těchto rozpravách přišel Teška svůj poklad, svůj poselství spíše slůvy Májkoví, když Karol odšel. Májek mosk bojkovat komitě nepokročil nepřítel. Fin — kde ví, co má vlastně na ka- laberství a přímé pohledy student za sebou. Má nyní nemotivní skýslené směř v hrdě. Spad se podobá brzy hrůzy, že ty křak tak daleko vy- hore — a glorijs Teškova zjedná.

Májek nepřítel náhodou máš, při té do- pletání směr v hrdě Teškova hore. Německo-

rozhraní jenom, důležitá politika na drobnou a suchou postavku Karlova. Každý musí, že může žít na území státu. Práci musí se vrátit její práva, a sice se je- nak celé Německo proměnit ve stát náhleji- cích bojkovických mas. K tomu musí se zprávy, že Spartakovi se připravují zase k nové revoluci a že se už v některých městech znovu vraždí lidé na veřejných náběh.

Kulturní histy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Or- gan Jihoslovanských socialistů v Sarajevě »Zvon« vydá překlad Čechových »Planů o- troka«. — V československém ministerstvu umění bude jmenován ministrem J. S. Ma- char a státním sekretářem Jar. Kvapil. — Za války mnoho cenných památek ve Fran- cli, Itálii a jinde rozkradeno chamtivou so- datestkou. Voláci prodávají nyní vzácné sta- rožitnosti za pakatel. Tak na př. jistému praž- skému muzeu byl prodáván bohaté malbou vyzdobený burgundský rukopis ze XIV. sto- letí (ukofistěný u Assiaga). Museum koupí odmítlo, ale stopa po paměťce tak vzácné zcela zmizela. Ministerstvo školství a národ- ní osvěty varuje před koupí předmětů ve vál- ce ukofistěných a vyzývá, aby se případy takových pokoutních nabídek oznamovaly zemskému památkovému úřadu v Praze III. Májstr. nám. č. 24. — V nakladatelství dra. Hajna v Praze vyšel »Bílý lev« (kniha o českých legích a zahraniční propagandě). krámská cena 10 K. Tamtéž vyšlo důležité dílo »Odcizené části českého státu«. Jest to svazek prací, pořízený od vynikajících znalců. Cena 1 K 50 h. — Brněnská »Hlidka« seznamuje nás s obsahem pastýřského listu brněnského biskupa Schratzenbacha z roku 1800 (o osvěcenství a protestantismu). Ohle- dně chování kněžstva k protestantům pouká- zal na svůj pastýřský list, jež vydal jako gener. vikář salcurský u příležitosti prohlá- šení náboženské svobody. Otevřen v tom přiloženém listě praví, že snahy Marie Tere- zie o upevnění katolicismu neprospešly; na- opak proměnily sektáře v pokrytce, kteří škodili jak pastýřům tak posvátným nábož- nostem katolické církve. V řádcích o opatření Jose- fa II. praví, že nyní aspoň líceměrníci ukáží pravou svoji tvářnost, opustí ovčinec církve katolické, což bude prospěšné. Schratzen- bach co nejhlavněji zakazuje používat v ko- stelech promluvy ostrých výrazů proti ji- nověrcům. Slova horkokrevná, urážlivá a výsměšná vzbudila by nenávisť; byla by v odporu s láskou, kterou nám Bůh tak velice doporučil. Chťte-li kněží přesvědčiti, jest jim vzíti na pomoc vířnost. Dále biskup pika- zuje, aby katolíci kněží byli k protestantům snášliví a laskaví. Volá drázně: »Konečně, milí bratři! Dávejte příklady snášlivosti, oně čnosti, která při vašich přitomných o- kolnostech musí být taková hlavou všech jiných.« Tuto myšlenku osvětlil biskup roz- vádí a vysvětluje věčnými slovy šife.

Sociální právo. »Česká Svoboda« dne 1. t. m. píše: Zajímavou zprávu vyjímá- me z moravských novin: »Zid v Opavě prohlásil se za příslušníky samostatné ži- dovské národnosti. V první schůzi správní komise v pondělí prohlásil zástupce Židů dr. Sonnenschein, že v národnostních otázkách zachová neutralitu.« — Nic neposlouží k praktickému pochopení hnutí sionistického jako případ opavský, který stane se názor- ným příkladem všem dosud německým a maďarským židům v československém státě! Pokud v Opavě vládli Němci, byli opavští ži- dé i s drem Sonnenscheinem Němci, odpůrci, ba nepřátelé všeho českého; padla výhradná vláda Němců, a zástupce židů prohlašuje za ně, že se prohlašuje za příslušníky samostat- né židovské národnosti a že v národnostních otázkách zachová neutralitu. Ani Vymazal ne- učil jazykem tak snadno a rychle, jak se tihle židé učí samostatné národnosti žido- vské a neutralitě. Na celém světě nikdo tak snadno a bez obětí nerozřeší »svou« otáz- ku, jako sionisté otázku židovskou v česko- slovenském národě.

Vešce vřelý loyální projev. Známo, že rakouská vláda na českých korporacích »pa- triotické a loyální« projevy vynucovala. Ne- bylo však potřebí kláněti se černožlutému praporu až k zemi. Socialistické představen- stvo okresní nemoc. pokladny v Praze po smrti císaře Františka Josefa I. zasalo praž- skému místodržitelství tento projev: C. k. místodržitelství pro král. České v Praze! Představenstvo okresní nemocenské pokladny v Praze ve schůzi své, dne 22. li- stopadu 1916 slavnostně projevilo svůj ne- lichéry bol nad úmrtím Jeho Veličenstva cí- saře a krále Františka Josefa I. a vzpomín- lo ústy svého starosty zejména Jeho vel- kých zásluh o veřejná práva a zajištění ne- nižšího lidu. V paměti toho, že pod blahovol- nou vládou Jeho Veličenstva proti český lid od roboty k úspodářské nezávislosti, a dělnictvo farně dosáhlo spolu s rozkvě- tem průmyslu dokonce blahobytu i sociálně- pojišťovacími zákony zajištění své existence; v paměti toho, že bezprávnost nejnižších vrstev proměněna v dobrou věc v občanskou rovnost; a zejména, že českému lidu umožně- no zdvihnouti se z naprostého zapomnění do řady kulturních národů; stojí představenstvo okresní nemocenské pokladny v Praze v řa- dě všeho lidu v rakve svého Nejvyššího vládcе zrceno. Historie dobu Jeho Veliče- nstva císaře a krále Františka Josefa zaji- stě tímž směrem cení a potvrdí budoucí ge- nerací zářivou vzpomínku na jeho vpravdě oteklou lásku k lidu a blahoplodný běh jeho vlády. Z představenstva okresní nemocenské pokladny v Praze, dne 23. listopadu 1916.

Je docela Karel nějaký podatek? Čas má na zlé myšlenky dost.

A ehlé — Teška místo violy po dalších dvou dnech obdržel zprávu, že Karel připravuje sla- vnostní akademii, na které bude hrát také violová sóla. Černá hřiva se na hlavě Teškova zjeví. Takhle tedy zachází akademický občan s dobro- myslným plebejem! Hanba bídnému zrádci! A snad chce ještě hrát na Teškova violu a s Tes- kových not Teškile lupit bere žabrákovi mošnu. chroméme hál, chudákovi jediné poštění. Teška začal pít a přemýšlil o srázném poměti. Jistě tyž dne si vzkázal pro violu, kterou obdržel okamžitě i e notami.

Zvěsti byly správné. Slavomír a láska jsou schopny i velkých zločinů. Když tak jednou Má- nika zasedla rukama, jak ta bodla v páru plyne tak libaná, Májek vyhrkl s volovým plásem. aby svou ctišlou potěšil a povznesl. I v srdci divně kmital plamének citůvosti — a tak pří- kročeno k přípravě na veřejné vystoupení. Za několik dní po vrácení violy měl už doma Májek plný nádobí vlastní a celou sbírku not poslou- na vřel.

»Zdrá, státní, tihle« vytřískoval zhrzená- ním Teškova. »Pochť, státní, div ne zahře- na podle téh, zabiješ si chromotický kvapil sám — a to se takový bombardér, má si má zabíje- (Dobrot.)

saře a krále Františka Josefa I. a vzpomín- lo ústy svého starosty zejména Jeho vel- kých zásluh o veřejná práva a zajištění ne- nižšího lidu. V paměti toho, že pod blahovol- nou vládou Jeho Veličenstva proti český lid od roboty k úspodářské nezávislosti, a dělnictvo farně dosáhlo spolu s rozkvě- tem průmyslu dokonce blahobytu i sociálně- pojišťovacími zákony zajištění své existence; v paměti toho, že bezprávnost nejnižších vrstev proměněna v dobrou věc v občanskou rovnost; a zejména, že českému lidu umožně- no zdvihnouti se z naprostého zapomnění do řady kulturních národů; stojí představenstvo okresní nemocenské pokladny v Praze v řa- dě všeho lidu v rakve svého Nejvyššího vládcе zrceno. Historie dobu Jeho Veliče- nstva císaře a krále Františka Josefa zaji- stě tímž směrem cení a potvrdí budoucí ge- nerací zářivou vzpomínku na jeho vpravdě oteklou lásku k lidu a blahoplodný běh jeho vlády. Z představenstva okresní nemocenské pokladny v Praze, dne 23. listopadu 1916.

Tedy předák strany, která se do nedáv- na nazývala revolucí (posl. Johanis), osvě- ňoval nejvícejší přichylnost k habsburskému domu. Nyní jest lehe vysvětlitelno, proč po- litické úřady rakouské projevovaly soc. de- mokratům tak velkou přiznání a proč jim dá- vali přednost i před loyálními katolíky. Vime velmi dobře, jak se bezohledně jednalo s pří- slušníky naší strany v době, kdy dvojhlavý orel řádil na Balkáně a v Brestu.

Obrazky na památku prvního nebo prv- ního sv. příměří. Družstevní knižkupec v Hradci Králové vydalo obraz mistra F. Urbana: »Kristus v Emauzích«, reproduko- vaný »Unie na klíčovém papíře dvojí veli- kosti: 35 krát 31 cm a 10 krát 8 cm.

Po záplavě cítil obrazy, dýšících ka- lašnou, nasládlou zbožností, vílame toto de- ské dílo, jevíci mistrovské pojetí, sílu a vrouc- nost.

Umělec zachytil okamžik, kdy učení: v Emauzích poznávají Mistra. Za stolem sedí Kristus Pán. Uslechlí jeho iťav podána je v profilu. Pozvedaje oči k nebesům, žehná pravici chléb, jež drží v levé ruce. Na stole před Mistrem stojí kalich. V postavě Mistro- vě poí se velebnost a klid; klidně též sply- vá roucho jeho. Po tvaři, vlasech, rukou i šatu měkce je rozloženo světlo vycházející z ka- lahů, zakončeno rázovitou postavou star- šího učeníka. Jaký tu rozdíl mezi klidem Kri- stovým a vzrušením učenikovými! Obličej jeho prozrazuje prudké překvapení, záhyby jeho šatu naznačují náhlý pohyb. S úžase- m žlá na cizince a poznáváje v něm Krista, sdílne se chápá ramene svého druha, který s vroucí zbožností a sepiatými rukama odda- ně hledí na Spasitele.

Obraz vrouben je dekorativním rámem, skládajícím se ze dvou hlavních částí, sty- lovanými perutemi obraz obepínajících. Pod obrazem prostý ornament vroubí místo určené k nápisu vhodného textu. Rám tento byl vytištěn toliko na obrázcích větších, vhodných k zarámování. Na menších obrá- zcích, hodících se do modlitebních knížek, rám tento odpadá a text možno natisknouti na zadní straně.

Tak vydán byl českým nákladem a čes- kou reprodukcí vynikající obraz českého mistra, by sloužil za památku prvního sv. příměří neb první mše sv. Cena je velmi levná. Neomluvitelný tedy bude, kdo by z ciziny objednával podobné obrazy, du- chem nás vzácné, většinou umělecky bez- cenné a dnes vždy velmi drahé.

Obrana.

Tvorba nového světového názoru. Záklá- dy křesťanské se buď bagatelisují anebo zřejmě podkopávají. Co se má na místo je- lich okamžitě pod pilfe a klembu národního charakteru podložiti, aby se nezřítli, o tom se teprve mluví, debatuje, přemýšlí nejrůz- nějšími způsoby. Hovoří se o »krásnu a dobrotu, jež má vystitit náboženství. Ale jaká jest hlavní podstata tohoto krásna a dobra, národní filosofové se ještě neshodli. Náhrádkou za náboženství má být také vlastenečtí. Ale v čem mají být nejpevnější kořeny tohoto ušlechtilého citu, pánové ještě nepověděli. Proto také heslo vlastenečtí po- mohlo k znamenitým úřadům a velikému jmění celé řady čtyřtých kořistníků.

Pozoruhodné řádky čteme v 2. čísle e- vangeličského »Nového Života: »Novou ná- hražku náboženství si vymyslí dr. Karel Kramář, když v Národních Listech k Nové- mu roku napsal úvodník o věrnosti, stateč- nosti a povstlosti našich legionářů. Pravi v něm toto: »Přihlí k nám noví lidé, kteří se úplně obrodili, přišli s docela jinou mentalitou, li- nými mravními názory. Láska k národu není pro ně jen jednou ze složek jejich vnitřního života, nýbrž je jim vším, jednou pružinou veškerého jejich konání... Naučme se vě- řiti jejich vírou, že přední a hlavní povinnos- tí každého věrného Čcha je milovati svou vlast, skoužiti jí vše, než sobě samému, a z lásky k vlasti a národu učíme sobě mravní základ všeho života, všeho konání a po- níkání.« Dr. Kramář se může jednou dočkat, že to u nás na základě jeho učení o novém základu mravnosti dojde tak daleko jako v Německu. I tam byla láska k vlasti a národu základem všeho života, všeho konání a po- níkání. A poněvadž neměli Němci nic jiného, než lásku k vlasti, proto byli tak bezohlední surovi a podlí. Kdy už dojde k tomu, aby nás lid pochopil, že spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích je k pohánění národů! Kdy lid náš pochopí povědomí Husovo, že má raději pobožného Němce než bezbožného Čcha, byt to vlastní bratr byl? Nemá-li láska k národu hlubší mravní základ, je to pouhé vlastenectví, jež nepřinese žádného užitku. My pak věříme, že u legionářů je jejich láska k národu výsledkem mravního převratu, kte- rý předcházeli. Myslet si pak, že láska k ná- rodu přivede mravní převrat — je starý ná- dobový blud.

Zivnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akciový kapitál K 120.000.000.—. Rezervní a pojišťovací fondy přes K 40.000.000.—.

Centrála v Praze, zal. r. 1898.

Filialky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Kroměříž, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Parda- bice, Plzeň, Prostějov, Tábor, Tereš a Vídeň.
Expozitory: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stála v Opavě, Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se sekontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu- i cizině; obstará úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

na podmínkách co nejvýhodnějších.

Volná škola moderní. Frázi o té chy- stané volnosti už bylo dosti. Každý občan naší republiky však má právo tázati se konečně, pro koho a jaká volnost se tu míní. Učitelé jsou zástupci rodičů; tudíž v demokratickém státě mají povinnost aspoň poněkud bráti ohled na přání ro- dičů. Škola není politickou arénou ani zkušební stanicí premeditovaných the- orií, které se v jiných státech neosvědčily. Volnost školy tedy nemá být pseudony- mem pro samovolný radikální učitel. Volnost školy nesmí znamenati útlak pře- svědčení rodičů. Poslanec starosta a úřed- ník v demokratickém státě sami o sobě tvrdí, že lidu slouží, že lid není zde pro ně, ale naopak. Rovněž tak děti a jejich rodiče nejsou pro vychovatele, nýbrž vy- chovatel pro ně. Pro koho má tedy pa- titi ve škole vlastně volnost? A chce ve- kdo učitelovo faktické přesvědčení uyu- školu vůbec ujařmovati? Vždyť mu u- kdo neporoučí činiti náboženské výklady. Hlavně má dbáti toho, aby se děti naučily čtení, psaní a jiným nejpotřebnějším předmětům.

Jestliže se tolerance poroučí systema- ticky vyhradně katolíkům, tážeme se, zdali katolíci, tvořící většinu národa, nemají na snášlivost jiných také trochu práva. Začínají-li učitelé věci týkající se církve vykládati ten de u ně, ptáme se, jak by jim děkovali židé a evangelisté, až by před dětmi začali kritizovati Talmud, knihy Kalvinovy, poměr Komenského k Drábi- kovi, husitské přijímání, kalíšnou inkvi- sici a pod. K jinověrcům jsou pánové ve- lice setrhlí. V obcích, kde před půlsto- letím nebylo žádného židovského ušedého občana, odstraňují se nyní ze škol kříže, aby jedno židovské dítě ve třídě nebylo silně pohoršeno. (Jako by těch křížů ne- vidělo dost na cestě do školy!) Ale kato- lícké mládeži má se trpěti náboženský kult jen jako soukromá podružná zálež- nost, ba jako nepřijímatelná »dočasná cho- roba.« Což to dítě katolické nevyčítá, že právě ono o to jest okázale odtržováno? Rádi bychom věděli, kteří jinověrci by- ly spokojeni u nás s takovým bagatel- sováním vlastní konfese, kdyby tvořili v národě většinu.

V tom se shodujeme se svými od- půrci, že má být ve škole výchova jed- notná. Ale chtějí-li pánové postaviti tuto výchovu na základy mimonáboženské, ra- cionální, nechť nerikají, že »odcirkvené- ním« školy nechťji zlehčovali pozitivní konfesi. Víra reguluje netoliko zásady, ale i život. Kdo však volí základnu nekato- líckou, nevyhne se konfliktu s nábož- ským cítěním dětí svěťených žádným způ- sobem.

Naše veřejnost má právo žádati, jaké pozitivní hodnoty poskytne moderní škola za náboženství. Má-li mít výchova pevnou páteř, má-li budovati důstojné charaktery, musí mít podrobný, ucelený a důsledný plán na základě pozitivního názoru světového. Fráze o volnosti nejsou přece dostatečným materiálem k fak- tickému vývoji charakteru. Ale tážeme-li se na kostru nového pedagogického směru, slyšíme odpovědi nejrůznější, předkládají se nám fatalistické příznaky, které se při doteku rozplývají jako mlha.

Předpokládáme, že by každý učitel vychovával volně dle vlastních zásad. Tu by změna učitele znamenala za dnešní situace změnu směrnice výchovy, ale nic uceleného, vyvrcholenoého.

Psychologové sprásknou ruce při čtení, jak si leckterý pedagog novou cestu před- stavuje. Na př. v kromčické »Hauze« jest hned jeden velice zajímavý návrh. Pravi se tam, že budou dětským evangeliem knihy Husovy a Komenského; o nábo- ženství bratrském poučí knihy Jiráskovy a pak poučí také Macharův »Jed z Judey« (To bude tedy náhrázka za historii.) Kdo ty spisy zná, zůstane mu věčným pro- blémem, jak ta všechna navzájem se kři- žící učení uvéstí ve shodu. »Hauze« do- voluje, aby se také ve škole vykládalo o »mladém rabbim« (totiž o Jesulátku). Ko- runu všemu postavil navrhovatel slovy: »V pozdějších letech (teprve tedy v po- zdějších) počneme s mravoukou.«

Tabule ukázka stačí k nálehavé otázce, pro koho a jaká svoboda bude vlastně platiti v zmodernizované republikánské škole.

Sociální obzor.

Německá socialistická vláda ani k práci. Konstatuje, že k řádnému obdělání polí schá- zi 600.000 osob, takže jsou ohroženy jarní práce. Pravi: »Proti hrozivě rostoucí neza- městnanosti záhy sama od sebe ve vnutí do- nucovací opatření.« Prvním krokem jest na- řízení z 15. ledna, podle něhož mají obce prá- vo odejmouti podporu v nezaměstnanosti ve všech případech, kdy se bezdůvodně odmítne práce.

Bursa už láká. Dychtíme po okamžiku, kdy už konečně v hlavních bodech slovo demokracie vtělí se ve skutek na poli náro- dohospodářském. Jeví se tak málo užiti k lepšímu! Dělnictvu se sice přidává, ale na druhou straně kapitalisté dovedou chytře drobnému lidu životní potřeby znovu zdra- žovati. Tážeme se, kdy konečně se převe- lavinoví velkoobchod chytříků s tisícerými mozoly lidu? Nemí možno, aby v zdravém sociálním prostředí jedni do úpadu ze dne na den dleli a druhí klidně v Karlových Va- rech stříhali kupony, utrácíce každý týden tisícevkou.

Čekali jsme, jak demokratické hnutí zpřetřhá nitky spekulace bursovní; zatím však jsme nyní svědky něčeho zcela jiného. Sféroevropská bursa po mračných dnech si oddychuje a roztlahuje své chapadla směleji než před válkou. Vždyť židovské jmění za války tolik vzrostlo — a listy zakoupené ne- ho podplacené ženou vodu na bursovní mlýn. V Berlíně po skončení války domácí bur- sovní obchod zkvětlá znamenitě; stoupají ak- cie paroplybní, vzestup se jeví i v cenách drasla a petroleje. Bursáři již chystají vel- kovýrobu hospodářských strojů. I jiná omi- ska bursovní spekulace jásají, že nastaly o- kamžiky růžové. Brzy i jiné odboje dají se do velkého pohybu pod velením těch finan- cieri, kteří se technické práci neaučili a pře- ze k ní berou největší zisk. Bursa se ocitla v nové vítězné etapě: ujařmí svět znovu ne- toliko finančně, nýbrž i mravně. Bursovní vladaři znají dobře korupci a lačnou úplat- nost těch, kteří vedou velké zástupy důvě- řivého lidu; bankéři vědí velmi dobře, jak- kým nehluchým způsobem mohou získati mezi lidovými vůdci — své vlastní advokáty. Demagogové proticirkovními křikly hledí přehlušiti hlasy poctivci, kteří poukazují správně, kdo válku vlastně vedl a koho tato obhatila nejvíce.

Rozdělení statků v Jugoslávii. Náši spá- tleni Jihoslované nesnaží se tlačiti drahý o- lejček z prchavých červánků. Nechávají fan- tomy stranou a připravují takové rozdělení statků, které bude pro drobný lid i stát pra- ctickou a trvalou výhodou. V návrhu minist- ské rady čteme: »Jokud nebude rozdělena půda, budou prozatím dány veľkostatky do námu, který potrvá nejdéle rok. Půdu obdrží jen ti, kteří j. sami obdělají. Kolk se zaplatí odstupného, určí se zákonem. Bez odškodně- ní se vezmou panství bývalé dynastie. Všechny lesy se prohlásí za státní majetek s právem kmetů dřeviti.« — Tedy půda nebude sespo- lečněna ani trvale pronajímána; bude rozpo- dána, stane se pak majetkem jen těch, kdož ji sami chtějí obdělávati. — U nás jest potřbi místo různých experimentů a dlouhých roz- poků jiti za příkladem Jugoslaviie. K čemu jsou nám úvahy nejbystřejších českých náro- dohospodářů, jestliže máme úzkostlivě čekat, až zmoudří ti, kteří žádají socialisaci? Proti této mluvi hlasitě sociální zkušenost.

Vypátrejte a potrestajte hnízda záluďných kořist- níků!

Dr. Bouček a soudruzi interlovovali mi- nistra financí dra Rašina pro jeho nejasné li- nanční vývody, které zavlnily velký a ne- bezpečný rozruch. Drobní lidé, kteří mají skrovné úspory, kupují šmahem nejzby- tečnější věci, protože se domnívají, že do- savadní peníze budou znehodnoceny na desti- nu. Velcí kapitalisté, mající styk s bankami, jsou klidni. Nejdůležitější výška týká se Ra- šinova prohlášení o valčném půjčce. Interpe- lanti pravi: »Mnozí menší upisovatelé válem prodávali papíry tyto za 80 proc. i méně o- chotným spekulacím, kteří pak prostým lombardem u rak-uherské banky bez jaké- hokoliv rizika získávali 25 proc. hodnoty. Tihle se nám do našeho státu znovu nahrnulo za miliony rakouských korun; ale nejen tu,

Dep. adres: Alibank. Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí valkové obchody bankovní a směnárny na podmínkách nejvýhodnějších. — Přijímá a vyplácí valkové vklady bez omezení. — Spravodlivě nakup a prodá valkových záluďných papírů, jakož i valčých půjček.

Velkoobchod obilím, ořivím a kukuřicí.

Žirové účty v všech valčích bank.

Číslo účtu post. spořicího 160.378.

Na shromáždění Dětve jest hlavně přednášky, kterou pořídila Kuba fotografická amatér v pátém 14. t. m. v. m. v. 130 výtisků obrázků před-
vidí se kněž v ústředí Slovače, jehož obyvatelé přes
velikou štěstí se „čirou nadšeností zachovaly si
své národní rty a jsou vsem pravé mluvit krá-
sy. Dětve dlely odedávna zvláštností a ne-
obohodněnou, takže Matyáš Korvin vybíral si z
nich ovou lovcovou družinu a doplňoval jimi svůj
„boraz pluk“. — Po přednášce promluveno bude
20 dopisův dle fotografií, známá, které přinesl
hradecký rodák kaplan Fr. Kryštof a Francie a
Slova. Předpřednáška v káňské p. Fr.
Příh.

Při prvním porotním obědě v Hradci Králové
v lednu t. r. občanští: Tom. Pukrovský pro zlo-
čin grostí vraždy na 4 roky, Jan Šrajtr pro zlo-
čin krádeže na 5 let, Jan. Hlilman pro zločin krá-
deže na 6 měsíců, Jan. Vachek pro zločin krádeže
na 1 rok, Jan. Polák pro zločin podvodu na 8 mē-
síců, Lad. Schabla pro zločin krádeže na 5
roky, A. B. Polák pro zločin vraždy, pokus vraždy
a krádeže na 2 roky.

Růžná shromáždění, zastupitelstva v Hradci
Králové budou se v pondělí 10. února o 3. hod. odp.
v zasedací síni okres. výboru v Hradci Král.
— Přednáška se občan. rozpočtu na r. 1919.

Demobilizace a propuštění mužstva ročníků
1882—1886. Ministerstvo Národní obrany demobil-
izuje a propuští mužstvo narozené v letech 1882
až 1886 (37—33let) na trvalou dovolenou. Pro-
puštění provede se v době od 14.—28. února t. r.

Předpisy o hlášení císařů. Dle sdělení do-
stých ministrů vstoupilo do státní nepospor-
ovatelné práva hranice státní náležitosti pod-
střední osobám, které svého pobytu zde zasa-
dily k agendám proti existenci nebo integritě to-
hoto státu. Tyto osoby je nutno vypátrati a sled-
ovat se jejich činností nebezpečnou, zadržeti proti
nim se vší příslušností zákona. Vypátrati tyto oso-
by umocní zejména příslušné prověřovací předpisy
o hlášení císařů, a nichž uvádíme: K přechovávání
císařů oprávněný hostitelský jsou povinni vésti v
příslušné obyvatelské císařů „Káňské císařů“, do
nichž se státní zápis na základě výkazů císařů
lístů, jež císařů předložil. Ubytování císařů po-
vinen jest dotýkat hostinský jest též dle, neb
někde dráhože dle rano oznámí obecnímu úřadu.
Povinnosti tato mají i ti, kdož neprovozuje
živnost hostinskou, poskytnou osobám císařů
osoby. Osoby císařů, dlehlivost, učel a pod.
povinen jest hlášení a mēstanský úřad nedele
ve 3 dnech po nastoupení a obec úřadu. V tom směru
předpisy i § 88. živ. řádu, že v každém podniku
živnostenském má býti o osobách pomocných pra-
covnických vedem seznam ve zvláštní knize, do ně-
hož volno bezpečnostním orgánům kdykoli nahlí-
žeti. V seznamu třeba i změny bytu zaznamená-
vat. Také dle osobám podléhajícím nomeni nádo-
stů poskytovat, vybrati povinen jest také o so-
bách osobách bezpečnostním úřadu oznámiti.
Přestupky trestají se pokutou od 10—200 K nebo
vězením od 1—14 dnů.

Převládání shromáždění o práva shromážděním
a spolkův. Některé živly, pracující proti klá-
sné rozvoji československé republiky v duchu
pravé demokracie, rozšiřují zprávy, že netřeba
přidání spolkových a ostatních veřejných schůzí
okresní politické správy oznamovati, jakožto
o práva spolkových a shromážděním povinnosti
platnosti. Tyto zprávy nejsou pravdivy a nebo
tudiž každou veřejnou spolkovou schůzi a schůzi
dle zákona shromáždění i nedele pošt. hlášení
včas písemně oznamovati. Každá schůzka a shro-
máždění bez oznámení se soudě stihá.

Jedním z. Jiz. Veliký prorok přišel k nám
na svém turné, aby nás poučil o prospěšnosti roz-
luky manželství a o volné škole. Je to MUDr. Ku-
draka, bývalý kněz a nyní lékař v Vysokém. Tam
až mají jeho rozmaru, že proto uchlivil se do
Jablonec. Přímě žilsem nás naplňovalo, jak ve-
likou ignoranci o církevních věcech měl na trh
bývalý bohoslovec. Nele si to jinak vysvětliti,
než že tečnick přednáška sepsaná od štvavého ne-
vědomce jednoduše přišel, naspaměť naučil a tě-
mi žemi si hlavy učelmal. Vždyť na př. o samém
neopokřtěném počtu mluvil tak, že by ho mohl
chlapce z obecní školy lépe poučiti. Ještě pro-
hlásil za „výborového esamotera“, zadržem se
posmíval, neboť proč přj se nedějí čes? Pane
doktore, zadržky se dějí i dnes. Ještě do Lurde
— a ovídne. Dokážte o jednom z nich, že stal se
přirozenou osobou a obdržel značnou odměnu,
která je tam uhořela. Písmo sv. nazýváte „sa-
kusa nemravnosti“ a při tom ukazujete na Abra-
hama a háká, že měl hádky s nich více než jednu
manželku. Zapomněl jste, že starý Zákon je nedo-
kladem a že proto přišel Ježíš na svět, aby dal
dokonalší zákon. — Sv. Aloisius pro, že přj od
7. roku nechtěl se podívat na matku svou, aby
čistota zachoval, nazýváte „nevěstivým nemravnou-
“. Je tedy dle vás nečestnější člověkem, kdo
drze žije bez žen? — Sv. Jan Nep. pro vás vá-
bec nebyl. Kdo pak tedy naši předkové uctívali?
Byli aspoň a bíbí ti, kteří byli při očiřování hrobu
jeho, kdy nalezli jazyk neporněný a kdy byli
svědky i jiných zázraků? Jednou Boha uctíváte,
po druhé popíráte, posmíváte se jeho vůli osudem.
Na př. spravedlnosti, proč přj netrositi keřasy,
proč trpí lidé nespravedlivosti zje na zemi, lna, u-
čl-k se národ redit chytrosti talmské než sprave-
dlnosti křesťanské, pak se nechce Báh vau-
covati. Měsln jest přj Boha v semínku, kam late
šel jen na přání matky své. Tím hledám zapo-
měti jest se na učel, poslévně nemohu počlo-
pit, jak by se vám to-vše mohlo tak brzy z hlavy
vykouřiti. — Každé nazýváte obchodníky, kteří
famešně stavem svým, vyvíkají jim lemm, bo-
haství a lid vady. Nebočí se vás páčí, že to
znáte s vlastní zkušeností, ale pokud kůle znám,
mají práce dost a snad více než vy. Každé se ve-
vymlouvá, že k nemocnému nepáče, že až má
telo dost, nemocní pro sebe třískati posílají jako
se stalo hoda. To bratřiči jistě jest se vaše-
ma nevyrovná. Který pak kůle ve válece kompi
si vlnu za půl mílonu a Prahy, jako se to vypro-
valo o jednomu plánu z Vysokého? Kde na hále
mělo se tolik pradátek za války jako a téhož
plánu ve Vysokém? — Dospěl-li se kůle počleku
náležného, chytom tím hlídá vlnu než, ale člověk
sám. Ale vstávejte na to všelky — to jest je
od vás nezavědové a neodvratné. — Jest pro
rozhlasit manželství. Tou přj zamezovat budou
samosoudné děti. Nevím, jak si málo předsav-
lám, ale dle osudu mého jest se to neopane. Ne-
mámohat porady tím se osoudem, zřel roz-

maoši. Čárter přj je tím vlnu, že se nemohou
mladici a dívky brzo vdávati a ženiti. Učel jest
se přece v seznamu, že církev dovoluje štáky
od 14 let pro chlápce a od 12 let pro dívky. Stát
však hádí přímohost, lo je od 24 let, lina musí
býti dáno osovské svolení k sňatku. Vykřídál
late, že církev ochetla uzati vaše dítko za ma-
nělské a že zapsáno bylo jako nemanželské, jako
by to bylo dítko nějakého čeledína neb dčvy. Ach,
to jest velký demokrá! Tedy dle počtůvho čel-
edína by platlo méně než dítko inteligentního! Na-
rodilo-li se vám dítě před manželstvím, pak ma-
nělským nebylo, poněvadž jste sňatku neuzavřeli.
Narodilo-li se vám již v manželství civilním, pak
jste neměli na faře co dělati, protože děti rodičů
bez vyznání, jakými jste oba byli, zapisují se na
hejmanství. Jednalo-li se snad o legitimaci téhož
dítko, pak jste to mohli oznámit hejmanství a to
podě včt mēstodržitelství a toto legitimaci prostě
nařídí. — Ze školy náboženství chcete vyhodit.
kněze vyhazet a nevzpomenete, že přispíváte k
dálceu božství Ježíšova, který pronesl prorocství:
„Ven ze škol vyženou vás.“ A co pak tam dáte?
Cím vzdělávati budete srdce dítek a je zůlehlí-
vat? Vědom? Tou se srdce nevzdělá, jak jste vi-
děl ve válece. Lidé mnoho věděli, ale vždy použíli
za nástroj bubení lidí, na zbebrání a zmrazení
milosrdí. Chytráci dovedou si z osvícenosti uděliti
zodělskou hucerňaci. Republikánské svobodě ji-
nak rozumějí ve Francii i v Americe. V obou ze-
mích jsou školy bezvědecké, ale jsou tam i školy
náboženské, kam si mohou svobodně rodice dítky
posíliti. Zámý nálek se na ně nevede a přece
kru školy náboženské plné a laické (státní) živo-
ří. Sám ministr vyučování Habermann řekl: „Jsem
bez vyznání, žena má také, ale děti náboženství
uči se musí.“ — Učelvá, že náboženství U-
včv se zůlehlituje a vzdělává v srdci. Kam to
přivedla Itálie s nevěroukou školou, vidno z počtu
mrdilových zločinů. Roku 1830 měla jich 6979 a
r. 1905 už hned 31.411. Proto nyní staví se v Itálii
školy náboženské. Reknete: postavte si také své
školy a učte si v nich! — Rekní bychom: ano —
kdyby ve svobodné republice české to dovoleno
bylo svobodným občanům — a to to dovoleno být
nemá dle známých návdů, ale nichž náboženské
školy stavěti, má být zakázáno. A pak nevíme,
proč bychom měli své školy opouštěti. Kdo pak
postavil školy nynější? Byli to katolíci redicové,
katolíci občané. Jsou-li tedy nevěrou: ať si u po-
staví své školy vlastní a v nich ať si učel, čemu
chtějí. Co dali oni na naši školu, to jim rádi vrá-
time i s úroky. — Podobá se, že si chcete učla-
pati cestičku k poslaneckému mandátu. Ale pamat-
ujte, že bude mlti také slovo strana národní so-
ciální, která svého poslance Lisého neopustí, a
něk to budou i jiné strany. Takovým štváním ztrá-
cíte čtu lidí, kteří ji k vám chováli, když jste si
nedej svého lékařství a dal pokoj církvi a ne-
rozráželi svorný šik. Poslane Lisý nabádal nás
ke svornosti. Vy sekte nesvárv. Říkáte, že tak
činíte proto, že katolíci podpisovali petice pro ne-
zrušení manželství a pro náboženství ve škole.
To však katolíci učini musili, aby páni u vlády
věděli, že oni sami národním nejsou, a že lid s je-
jich plány nesouhlasí. Ale řeč, vašeho druhu vlast-
ně přispívá k úpravě cestu pro bolševismus. Jen
se zepetie ve Vysokém, co o vašich řečech lidé
smýšlejí. Vite, co bolševik Šťasný chtěl učini?
Mělem by býval největší ozdoha Vysokého a
chluba celé republiky — náš slavný Dr. Kramář
— chladnou mrtvolou. Proto poučte lid, jak se
ná chováti v dobách tak bouřných a nejistých,
varujte před lichvou nejen v potravinách, ale i ve
všem jiném, hleďte protivy vyrovnávat v nárdě.
S jakou vědomostí byli bychom uvítali vaše před-
nášku v době epidemie chřipkové! Ale kdo ne-
přimluvil, kdo nepoučil, — byl jste vy, slovnitý
pane doktore! — Zakusil jste ve Vysokém, jaká
„fava“ proti vám se strhla b. Jedna a mē jest
viděti v Jablonci, jak si lidé řekli: „To je huus
posloucheb.“ A to jste mluvil před školní mládeží,
které tam tolik bylo. Kdo mluví tak finarický ja-
ko vy, sám prozrazuje, že nemá pravdu. Neza-
jati svědkové váš řeč si řekli, že náte víra musí
býti jistě vznešená, když se proti ní pronějí
všelky tolik počtů.

Orlička. Mēstodržitelství rozpuštění dosavadní
úplně německé tamní obecní zastupitelstvo a u-
stanovilo obecní správní komisi, v níž zasedá po
2 členech obou národností a předsedou jmenovalo
místního správce tamního úřadu Viléma Krenka.

Dobruška. Zeměl u nás 31. ledna na násled-
ky chřipky vzorní jinech, studující obch. akade-
mie Karel Zitzmann, syn četnick. strážmistra. Zbož-
ná smrt koronovala jeho zbožný život. Za velkého
účastnatelví smutečních hostů po mši sv. převezen
k pohřbu do Pardubic, kdež po pěkném sboru žák-
ků pardubických škol reálných a za četné účasti
kolég z hradecké obchodní akademie i jiného o-
becnativa pohřben.

Báň pod Bezdězem. U nás kradou páni, kte-
ři si přiledno odněkud na automobilu, prasata a co
se dá. Provádějí „dělení“ trochu okatě. Nečuvno
ukradli prasátko p. Kotkyčkov, chahupníkové, vel-
kému sroupení dělení velkostatku a církevních po-
semků. Co tomu řekne, když se dělí s ním?

V Pravci na Pardubicku utratil rolnický syn
K. ze sousední vsi za muziku K 1000.—!

Kupte si nový
Volební řád do obcí
republiky Československé
se zákonem o změně obecního
zřízení a komunálním programem
Československé strany lidové.

Objednávky přijímá
„Družstevní knihkupectví“
v Hradci Králové, (Adalbertinum).

Pišťaly varhanové
prospektové se zinkového plechu,
ústě stříbrné dodává, objednávky
přesně a rychle vyřizuje —
Jos. Hubička, stavitel varhan,
P R A H A VII., Kostelní čp. 95a.

Jičín. (Štvrtice protináboženské.) Občan-
stvo čtené proti naší církvi vyvíjí ve zdejším městě
několik párn, mezi nimi hlavně dr. Čihel. Ve
schůzích socialisticko-pokrokových vystupují
jako na koutkovém divadle jednotlivé osoby, kte-
ré mají svoji úlohu dobře nacvičenou a připravili
poslušnost na to, že jim budou posílány formu-
láře k vystupování z církve, jen aby všichni po-
desali. Jakási žena — patrně navedená — vybi-
zela zvlášť mluví, které mají děti do školy, aby
i s nimi „masivně“ vystupovali z církve. Je to
hotové protináboženské třeštění, jakého nezná
snad ani pokroková Francie. Když jim někdo ve
schůzích katolických odpoví, prohlašují to v
„Kraťonosi“ za štvání proti republice a vyhrožují
ihned všim možným. Red. Hylský z oběd-
ních se propukuje k službám rád. Sám v
„Kraťonosi“ jenně naznačoval po stržení skoupu
marjánského, že i v Jičíně je podobný sloup, pa-
matník vlády jezovitské. Skutečně také kolo-
val již po městě oběžník, kdo by souhlasil s od-
straněním tohoto krásného, uměleckého díla, ale
akce ta narazila na všeobecný odpor a skončila
nehorázným tiskem. Vůbec svoboda česká se zde
jeví neobyčejným počtem schůzí a zábav, zvláště
tanečních, jež bývají tak přepínající, že leckdy ne-
leže vůbec tančit. — Organizace katolická za
předsednictví p. dra. Neubaueru utěšeně zkvetá a
při pokrokových posílají do našich schůzí své a-
genty a špiely, kteří každé slovo sledují a do red-
akce „Kraťonosi“ donášejí, lnu strach má velké
oči.

Zámbr. Po velezdáhlé schůzi p. Katnara z
Hradce Král. obnovena dle Odbočka Všenobor.
sdružení (odbor textilní). Veliké množství nových
členů se ihned přihlásilo. Povinnosti každého ná-
leho stoupence, dělníka i dělnice, je státi se čle-
nem naší obdovové organizace křesťanské. Dr.
Dovrtělovi dik za svolení schůze a činnosti další
„dát Báh!“

Různé zprávy.

Všelcos. Nyní mají na Slovensku židovští
obchodníci znovu hody. V Košicích na př. ke kon-
ci minulého měsíce křa slavný se počítalo za 36
K, akční krátce před příchodem českého vojska
se prodávala za 12 K. Lidu se pak náseptava ne-
povědě, že drahotu přivoil — české vojsko.
„Nár. listy“ 3. t. m. pavi, že jich dochází zpráva
o přijímání národních nespolehlivých aktivních čle-
nův do republikánské armády. Pravi: Sde-
lují se nám četná fakta o jejich vystupování proti
českým vojákům. Bylo by potřebí mnoho místa k
uveřejnění těchto stížností. V Třebíči odnesl
opli vojáci sochu sv. Josefa do vyškřebeného do-
mu. — Zdrčující kritiku jakouské statistiky jest
nedávne sčítání v Brně. Němci tam nyní napo-
četno 46.100, Čechů 69.700. „Neutrálních“ sionist-
ických židů se přihlásilo 5.000; ostatní židé přihlá-
sili se do tábora německého. Dle rakouského sčítá-
ní bylo v Brně 63 procent Němců a jen 37 proc.
Čechů. — Praktické důvody povzbuzují k přemě-
ně lidí válečných na lidi obchodní. Pancetový
Kuzník Boston, který byl puštěn na vodu v A-
merice r. 1884, byl nedávno upraven jako plavid-
lo obchodní. Světlo chce předělati právě dosta-
vat dvě lidi válečné rovněž na lidi obchodní.
Chvalitebně to pláň. — V Uhrách r. 1897 dalo se
rozvésti 672 manželů, r. 1899 již 1800, r. 1900 bylo
rozvodů 2904, r. 1904 bylo případů 5712 a r. 1905
dokonce 6417. Během 10 let vzrostl počet rozvodů
osmdesátinásobně. — V Pech dostavila se k mi-
nistru vyučování a k ministru kultu deputace
všech vyznání v Uhrách (5 katolíků, 1 kalvin, 1
luterán 1 unita a 2 židé), předkládající resoluci
proti zamyšlenému zrušení konfesionálních škol. Mi-
nistr vyučování Kunz prohlásil, že jest sice zastup-
cem strany soc. demokratické; jelikož však se
jedná o záležitosti veřejné důležitosti, rozhodne o zá-
dosti celý kabinet. Ministr kultu Bass projevil
nad deputací veliké počešení; řekl, že sám jest
pro výchovu nábožensko-mravní. Bude se tedy o-
mířiti při jednání o této záležitosti o posulát přitom-
né deputace. Tito ministři tedy vedli si vážněji a
opatrněji než Habermann, který na hlasy národní
odpovídá bezohlednými dikty.

Liberec. Se katolíky nezavádějí nikdy. Když
na valné schůzi Jednoty katol. duchovenstva byly
také proneseny výkřiky hodně radikální, domní-
vali se někteří prostomyslní lidé, jaký respekt si
získají řečníci před liberální částí českého náro-
da. Misto okouzlení však jen suché konstataování.
Ironické poznámky anebo hovor o bezpřet-
nosu. To si musí každý katolík uvědomiti, že od-
půrci mu nedají pokroje, pokud se neztekne neto-
liko papeže, ale i Kristu jako Bohu. Radikalismus
zmírěný neimponuje ani evangelikům. Oficiální or-
gán českých evangeliků „Kostnické Jiskry“ píše
o duchovenské schůzi z 23. ledna ve státi „Smutní
rytíři“ (hlavně v přímě řeči Zahradnický) tak-
to: „Nuže, zač boují tyto rytíři nynější velké do-
by? Hlavně o obmezení bohoslužebné latiny, o
odstranění celibátu, ... a o revisi Husova pruce-
su ... Co tomu řekne národ, nevíme, ale prv-
ní, v kom se po této „velké“ kněžské schůzi mu-
sila vzbouřiti krev, jest česká mládež. Jistě si
řekla a řekne: až do pádu Rakouska vstěrovali
jste nám jen nezávisť k Husu a husitství a dnes
přiznáváte, že to všecko byla falešná hra a lež?
Nyní rozumme Havlíkovu heslu: Nic vám nedá-
vat a nic vám nevěřiti. ... Připomínáme, že
katolické korektury liberálních posudků o husi-
ství byly zcela správné: byla to vyprovokovaná
ohrana náše proti nepovinnému výkladu české hi-
storie. Jestliže by však nyní někteří kněží kato-
ličtí sami chtěli přisvědčovatí nezodpovědným
frázím liberálů, pak by ovšem začínali hru veli-
ce falešnou. — Dr. Herben rovněž neváhal se svou
všimhou. Dle „Národ. listů“ z 2. února pravil i.
t. m. na schůzi v Dejvicích, že kněží katolictí hlá-
se dnes do strany vstřípavě-pokrokové a uzná-
vali potřebu reform. Ale tyto reformy dnes už
nestačí; proces Husův při církve revidovati ne-
bude. Vystupováním katolického kněžstva není je-
ště otázka náboženská a otázka české církve ro-
zeřena. Vše, co ze strany katol. kněžstva dosud
je navrhováno, není žádná reforma, nýbrž jen po-
levňatost; navrhovaná změny jsou samozřejmě
podřadné. — Takovou chabou a pohrdavou o-
zvěň tady vzbudily radikální hlasy ze dne 23.
ledna. — Věděli jsme předem, že jiné strany str-
pí mezi sebou kanálky jen jako z mláosť; za rovno-
cenné činy je však považovati nebudou, k jejich
přesvědčení lehkostí nezachováli. Pokud se taci

katolíci budou chováti „pokorně“, totiž pokud pro
svá nezadájí práva náboženská nebudou vyža-
dovati podpory, pokud se jim dá z ústnosti par-
don — jako nutným podmíněním. Jinak se jim
dá výpověď. To už přece bylo zřejmo dávno dle
ve. Pokud ovšem liberálové potřebují k svým zá-
měrům katolické šiky rozšířiti a větší vyseti ve
zmatek, předstírají toleranci aspoň k některým.
Ale aktivní spolupráci od nich nečekate.

Ženy, polit. social. a kultur. Hstu českoslo-
venských žen, číslo 2, vyslo 30 m. m. Mimo jiné
obsahuje tyto články: B. Pečínková, Matka v po-
pularní politice naší republiky; Inž. B. Pospíšil;
Volební řád do obcí; B. P.: Praporečnicki; M. Ka-
vánová: Pozdrav!; B. Pečínková: Dvě lásky; Dr.
K. Vrátný: Španělský hlas o ženských otázkách;
J. S. Turgeněv — B. P.: Taťana Borisovna; Dr.
Fr. Reyl, Rozluka manželství; Hlídka: ženská
kultura, naše odbor a organ; J. Sahuha: Vychov-
vatelka sv. Václava; drobnosti. — List se velice
záměrová, zájem oh živý; lze jej doporučiti našim
katol. ženám a dívkám všech stavů co nejlépe.
Administrace v Hradci Králové (Adalbertinum).
Předplatné na půl roku 4 K; při hromadných ob-
jednáváních slevy.

Katechismy (veliké, střední i malé), jakož i
„Oltáře“ (váz., tištěné na jemném papíru
velinovým) má opět na skladě „Družstevní
knihkupectví“ v Hradci Králové (Adalbertinum).

Nezapomínejte, že v Dolních Rakousích jest
přes půl milionu Čechoslovanských, vydaných i dle
germanisací, které našemu národu zachraňuje
spolek „Komenský“ ve Vidali III 1, Münzgasse 9.

Zase pověrněc šikovlna. „Právo lidu“ dn. 21.
t. m. předstírá veliký úžas nad tím, že na Pluňan-
sku rozasílají klerikálové poštu různým osobám.
Pan. žurky o „Zjevení vznešené a vždy neporušené
Panay a Matky Boží Marie roku 1916 v Jablupě na
Moravě.“ Tážeme se: kteří klerikálové? Kolik-
rát ještě máme ve svých listech protestovati
proti rafinovaným pokrokovským švindlům na pod-
vídání katolické veřejnosti? Když byly na Hra-
decku i jiné poštu zasílány pověrněc modla-
bičky, konstatovali jsme dle poznámek velice ur-
čivých, že vyhazují peníze na balancování nabe-
hlu občané inteligentní. Kde byla dílna takových
švindlů, patrně z toho, že hned po rozeslání práv-
ě v pokrokovém tisku se ozvaly farizejské kriti-
ky. „Zázrak v Jablupě“ byl odsouzen církevní
vrchností; protože tedy na Moravě již neprobí,
chytřáci s ním hauslovali až na Pluňansko, aby
pováděli na místě přiležitelně. Jen ať „Právo
lidu“ místo tupení klerikální tmy poví, která ti-
skárna brožuru tiskla a kteří klerikálové ji roze-
sílali.

Záložna v Hradci Král.

uzapené společenstvo s ručením obmezeným
Československé náměstí.
Vklady na knížky:
staré 2%, nové 1%.
Půjčky. — Úvěry osobní
a hypoteční. — Zálohy. — Kauce. —
Vadla. — Eskompt účtů a směnek.

Paramenta, kostelní náčini,
prapory atd.
dodává nejlevněji
JOSEF VEND,
odborný závod
Jablonec nad Orlicí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové
předměty na ukásku se franko sahou.

Starší nábytek
stůle, křesla, pohovky prodá továrna nábytku
Škuberský, Hradec Králové.

Barenná
kostelní
okna
v obor.
provedení
stavební a
dodává
Fr. Uhlíř,
směle sklenářství a malba
skla
v Třebosovicích
u Hradce Králové.
Cenníky a rozpočty na
pořádání zdarma.

Společitelna Králohradecká.

Vyhláška.

Unesením výboru ze dne 31. ledna 1919 snižuje se úroková míra ze
vkladů dosavadně 2 1/2%, úročených na

2 1/2%

a platností od 3. února 1919.

Další vklady přijímají se jen do úschovy bez úroků.

Ze zápisůvek hypotečních a komunálních smíží se úrok počínaje nej-
bližší aplatností annuit (t. j. od 1. dubna resp. 1. července 1919) na

4 1/2%

V Hradci Králové, dne 31. ledna 1919.

Ředitelství.

**Ihned objednejte
pokud je zásoba!**
Kalendáře
Jsou již zase na skladě.
Jejich zabavnou četbou ukrátíte si
příjemné dlouhé večery.
**Kotrbovy kalendáře všechny
druhy, dále**
Venkován (350 K)
a Třebízský (350 K),
a rozbízíte se směchy, opatřte-li si
Humoristický kalendář
na rok 1919 (380 K).
Družstevní knihkupectví
a nakladatelství
v Hradci Králové.

Kostelní nádoby,
kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské
prsteny, hodiny, jídelní příbory, opravy a
znovuzřízení odborně a levně provádí
JAN STANĚK,
pasíř a oceluár, stálý přísečný znalec zem-
ského trestního a okresního soudu,
Praha L. 979, ul. Karolíny Světlé, 12 n.

Varhany a harmonia

moderních soustav sestavuje a veškeré
opravy i restaurování varhan provádí

Vaoslav Polaček
v Rychnově nad Kněžnou

Pochvalná doporučení odborných znalců
Rozpočty a ceníky na požádání.

Kostelní paramenta

prapory a bohoslužebné náčini v nejvýhodnějších
cenách nakoupíte a doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradeec Králové, Čechy.

Vyžádejte si ceny, nežli objednáte
u firmy jiné.

Máte dosti papíru?

Papír kancelářský, obchodní, různé
papíry dopisní (10 obálků a 10 papírů
od 180 K výtě, obálky dle dle, ob-
hodní, ve velkém výberu na skladě má

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.
Adalbertinum

ŽEN A

(dříve „Jitřenka“).

politický, sociální a kulturní list česko-
slovenských žen, je spolehlivou přítel-
kyní každé uvědomělé ženy ka-
tolické.

Redaktorka: Běla Pečínková v Mi-
lovicích. Hlavní spolupracovnice: Luď.
Kosařová v Dobrušce.

Předplatné na půl roku 4 koruny.

Objednávky přijímá

Administrace „Ženy“ v Hradci Král.
(Adalbertinum).

byl od učitele Apollona-Troického umčen bezohledně fyzickou mocí. Jaký tak malý mluvitelský univerzální, o tom nerozhodují odborníci, ale demagogové zcela obvyklí.

V »Národ. listech« dne 8. t. m. jest uveřejněn dopis ruského profesora a slavisty N. J. Piatel naříká na veliký hlad, anarchii a na to, že pouhé knihy přestaly vycházet. Pro universitu se připravují »reformy«, které znamenají umrtvení vědy. Do rady univerzitní fakulty uvedeni zástupci studentstva s právem rozhodujícího hlasu ve všech otázkách. Zapověděny zkoušky, udlílení učených studií a vědecké kvalifikace vůbec. Všichni soukromí docenti, kteří přednášejí přes tři léta, jmenování řádnými profesory se všemi právy. (Ovšem za takový podar docenti museli své vědecké názory jistě podříditi náladám bolševickým.) Od 15. února všichni bývalí profesori i noví »professores decretales« ztrácejí své postavení (kromě těch, kteří ještě neslouží 10 let). Na uprázdňené místa vyplně se »všeukřivá konkurs«; zhotoví se kandidátní listina, vláda škrtne jména dle vlastního dobrozdání; z osob na listině zbývajících budou voliti své profesory studenti.

Takový jest tedy na Rusi výsledek vysokoškolského rozumového pachtní. Ze stánku vědy má se státi rejdiště zřetěšených sociálních a politických hokus-pokusů. Co na tom, že i ruskí vědci odsoudili komunismus po plném a všestranném studiu zcela? Co platí, že předložili národu i markantní výstražné příklady z historie? Ubouhoučké je pice přes hlavy učenců se sletují do smrtelného ohně dále.

Ale taková žalostná scenerie není jen v Rusku. I jiné university hrají truchlivou roli Kassandry. Otázky reformní, které universitní profesori právem označili jako spleť a obtíž, demagogové úskočnou sofistikou »zjednodušili« tak, že davy se poskládají neváženým znalcom. A při tom tytéž zástupci majestátně prohlašují, jakými jsou přáteli vyššího vzdělání.

Věru vtrá se otázka, proč vlastně i u nás universitní profesori tolik pověděli o pozvazce a důsledcích sociálních a hospodářských směrnic, jestliže socialisté projevovali přilehlé bolševikům. Posice Munova se upevňuje. Když někteří profesori se odvážíli k několika praktickým úvahám, sociálních sociálních zjevch, byli hodně příkře od soc. demokratů zakřiknuti. Nuže — k čemu tedy projektované vysokoškolské paláce pro filosofii a vědu hospodářskou? Kassandrá stejně se nevěří; ba ti, kteří reformy chtějí prováděti prakticky, odmítají docela přátelskou diskusi s vynikajícími odborníky. Universitní kruhy pyšně odmítaly spojení s vědci katolíky, jichž předkové založili vysoké školy z ideální tužby po skutečném vzdělání; profesori hledali okázale přilehlé v krázích radikálů — a nyní klidí odměnu. Apollonové se mstí, že Kassandry nechťejí býti zcela ujařmenými nevolnicemi.

Obrana.

Němečtí soc. demokraté a naše republika. Na bernské socialistické konferenci český delegát Němec pravil, že na počátku války čeští soudruzi obrátili se na Seitzu do Vídně v přičině nespravedlivé národnosti politiky rakouské. Ale odpověď vídeňská zněla: »Teď s vámi nemůžeme jednat. Kanony nechtě rozhodnou pro nás nebo pro nás.« Tvořila se stále osvětlující atmosféra proti slovenskému žvilu v Rakousku. Nastalo velké pronásledování českého žvilu. »Nejhorší jest to«, dodal Němec, »že němečtí soudruzi pro nás nemají prstem.«

Na téže konferenci vídeňské židovský lékař a socialistický předák Ellenbogen jednalo se o naší republiku. Liberický socialista Seliger prohlásil: »Stane-li se český stát skutkem ve způsobu, jak jej propaguje česká buržoazie a bohužel také čeští socialisté a budou-li němečtí socialisté vyláčení do českých hranic, pak bude tento stát opakem starého Rakouska ve formě ještě horší, tento stát by nebyl možným jako stát demokratický a mohl by existovati jen pomocí monarchistického nássilí. Čeští socialisté by pak podporovali politiku své buržoazie a stali by se proti své vůli nástrojem protirevoluce. Tato politika, která se dnes projevuje ve vojenském obsazování německých Čech, měla v Čechách za následek, že revoluční socialisté nejsou s to, aby sčítávali s válečnými stáží, neboť bylo Němcům zabráněno ve volbách projevit vůli národa.«

Předák Kautský (z bývalé Vilémovy říše), který náležel k neodvislým, postavil se rovněž proti českému právu. Prý jako rodilý Čech musí prohlásiti vůči českým delegátům vystupující pod posvátnou klenbou z místa tak privilegovaně! Teska blýskl hněvivě okem, začal zuby do dlaní ruku a již se chtěl vrátit. Málok však, pozoruje jeho rozechvění, přikročil k němu, chopil ho přátelsky za ruku a vřel: »To já bodat. Vojtíšku, že's přece přispěchal. Rychle nařad' a hle si part vlastní, solový. Svadeli lo lépe. Radu dopravzatu dle druhého partu.«

Dvě violy hraly v malém orchestru tak melancholicky, že vzbuzovaly obecnou pozornost. Jakkoli demavá harmonii přeflékala se do srdcí, které smírnou elegií mklá tak, až se Vojtíškovi v oku zaperila drobná slzička. A Máninka zpívala tak vroucně, jako by usilovala zesnulou dušičku vzbudit k novému pozemskému životu.

Když bývalí sokové vycházeli z kostela, Karel řekl přítelům: »Odpust, hochu, nevěděli jsem, že máš instament té tolik zarmoutit. Účelem mého plánu bylo něco jiného...«

»Už slyšelaš neppipomínej, pohodil rakou Tesku.« Bláznivě hrne oba — ale ta tichá dáse, která odešla tak záhy, stala se nám »šitkou«. Radna má povzdech, nikoliv plodit rznice. Ten komunistický sám i do dle vsavčelí smírné shody. Tohle rakovním vřídlyky vo mal' pmbuzi počty tolik tázivá.«

V čas vřáskotní potěšila ve Vělově slavné akademie. Teska v sí hrdí na vřel a Karel jen se haneba.

těm, že nemůže rozuměti, že vzhledem ku právu sebeurčení má býti pro Čechy dělána výjimka a že tam má býti upuštěno od lidového hlasování. Český návrh je nepřijatelný, tak zvaná historická práva náleží minulosti a nemohou býti úžná demokratickou internacionálou. Zvláště je nepřijatelný požadavek Čechů, aby se bral ohled na jazykovou mapu minulosti. Rečník opakuje, že jako rodilý Čech chápe úžasně rozhořčení Čechů po dlouholetém potlačování, ale dodává, že důševní spojení mezi českou buržoazií a českou sociální demokracií nebude dlouhého trvání, že čeští socialisté brzo se dovědí, že v boji proti buržoazii mohou se opírat jen o internacionálu a o mezinárodní zásady.

Zkrátka soc. demokraté němečtí jsou dále toho náhledu, že německá zvule se může rozťahovati všude — ale rodilí Čechové že nemají býti pány ani ve vlastním domě.

Takové tažení sotva se podniká ve službách plnokrevného lidu německého. Orientální kapitalisté napínají své nitky všude. Proč jenom v době krutého pronásledování vídeňského nepovzbudili soc. demokraty německé, aby se aspoň trochu Čechů zastali?

Neodkladná povinnost ministra osvěty a vyučování. Habermann už se namluvil ve funkci ministra o potřebě pokroku a svobody dost. Velkovýroba takových řečí kvetla již před 20 lety, tak že od ministra právem čeká veřejnost na něco více. Hlavně si má pan ministr uvědomiti, že jest potřebí důkladné péče o nositele české vzdělanosti. Kdo jest členem strany sociálního pokroku, má náležitou, že středškolský učitel nemá býti odhýván třetímu platu toho, jaký bere dělník v továrně.

Právě dne 11. t. m. suplentská sekce plzeňského odboru Ústředního spolku českých profesorů uveřejňuje tento otevřený list: »Pane ministře! Situace suplentu je katastrofální. Měsíční plat 270 korun (nebo o několik korun více), jehož se jím dostává, nestačí daleko na jídlo a byt. Ale nemáme ani šatů. Potřebujeme pomoci okamžitě, ne slibů do budoucna. I v přechodné době chceme za svou poctivou práci býti placeni existenčním minimem. Vždyť i podpora nezaměstnaných je ve většině případů vyšší, než celý náš plat po dlouhých a namáhavých studiích. Jak lze námi žít? Prošli jsme ministerstvem za úlevu, dostalo se nám vyhovujících odpovědí, opakovali jsme žádost, byli jsme odmítnuti. Byl nám tak nucen zoufalý prostředek: jednodenní demonstrační stávka v úterý 11. t. m. podporována solidárně plzeňským odborem Ústředního spolku českých profesorů, jež má upozorniti Vás, pane ministře, i českou veřejnost, že stojíme před katastrofou. Dovolujeme se Vašeho sociálního citění, ptáme se Vás veřejně, zda chcete pomoci vychovatelskému dorostu středškolskému, aby se mohl najíst a bydlet?«

Kdo vytrvá v boji o »Deutschböhmen« až do konce? Jsou to ti, kteří jevíli bezohlednou pohrdavost k požadavku českého sebeurčení. Dne 3. t. m. v pražském síle Typografické besedy (tudíž v české místnosti) konali schůzi němečtí soc. demokraté pražští. (Kolik bylo mez. nmi dělníků a kolik křesťanů, zpráva »Bohémie« neuvádí.) Dr. Emil Strauss z Teplic pravil, že něm. soc. demokracie stojí neochvějně na požadavku sebeurčovacího práva Němců v uzavřeném jazykovém území. Jestliže konference rozhodne nepřijmí, něm. soc. demokraté budou pokračovati v boji, až vybojují pro »Deutschböhmen« právo sebeurčení. Boj proti červenobílému imperialismu vedou soc. demokraté němečtí statečně; když vyslovili požadavek, aby »Deutschböhmen« bylo přičleněno k Německu, vstoupily do jejich tábora velké masy neproletářů. — Ovšem proti Vilémově imperialismu tací rytíři nebyli pranic zaujati.

Politický přehled.

Okolování našich peněz.

Dle pražského tisku viditelné označení korun u nás v oběhu se nalézajících jako českých korun je nutné jednak proto, aby se zjistil celkový oběh peněz, jednak též proto, aby naděle k nám neplýnuly něm. rakouské bankovky a neznehodnocovaly naší měnu. Naše finanční správa provede prý »okolování« křky 10, 20, 50, a 100 halčovým na bankovkách 10, 20, 50 a 100 korunových a vytisčením lokurnového kolku na bankovky 1000korunové. Bankovky 25 a 200korunové budou v výměny vyloučeny, poněvadž už dříve našim ministrem financí nebyly uznány za platidlo pro naše území. Bankovky 1 a 2 korunové jako drobná měna zůstaly by nadále v oběhu v dosavadní formě. Výměna chystá se pro dobu jednání hranice státního budou pevně v naší moci. Nejde tedy o snížení hodnoty bankovek, nýbrž o pouhé vyznačení bankovek u nás obíhajících, aby se lišily od ostatních. Nekolkovane bankovky ztratily by nucený oběh, staly by se cizí měnou. Provede-li se kolkování způsobem dokonalým a nenapodobitelným, znemožní se tím, aby nám někdo jiný mohl naši vahotu stále zhoršovat, nebudou se k nám moci dále vřhat nové korunové peníze z Vídně, ani z Krakova, ani z Maďarska.

Spor česko-polský.

Zástupcové velmocí, zabývajících se sporem mezi Čechy a Poláky na Těšínsku, rozhodli, aby až do definitivního rozhodnutí část železnice, ležící mezi severem Těšína a dlním obvodem, obsazena byla vojsky českými, kdežto úsek jižní linie od Těšína, toto město v to polijmaje, až do Jablunkova včetně byl svěřen vojenskému dozoru Poláků. Do sporného území vyslána pak kontrolní komise, která zjišťá pravý stav, a dle toho mírový kongres stanoví příslušné hranice mezi Čechy a Poláky. Zároveň zástupcové čeští sdělili, že země české poskytnou Polákům

válečný materiál a usnadní jim provážeti zbraně a náboje. Těžba v dolech kraje karvinského-ostřavského bude se provozovat, aniž budou dotčena práva soukromá. Zástupcové čeští také sblížili, že propustí se zbraněmi a zavazadly polské zajatce, vzaté při nedávné srážce.

Nejvyšší hospodářská rada.

President Wilson předložil nejvyšší válečné radě resoluci, v níž zdůrazňuje potřebu nejvyšší hospodářské rady, která by v nynější době projednávala otázky rázu hospodářského, týkající se především výživy a surovin. Tato nová korporace nemá však mít více nežli pět zástupců z kruhu měšťanských. Zřízení její bylo usneseno jednomyslně. Je možno, že tato rada potrvá i po podepsání míru, aby upravila podmínky hospodářského života spojenců.

Národní shromáždění.

Ve schůzi N. S. dne 11. t. m. projednáno a schváleno prodloužení zákona o podpore nezaměstnaných do 15. března; dosavadní zákon platí do soboty 15. t. m. Dle zprávy odjeda Dr. Engliš udílí podpor nezaměstnaným stouplo, nezaměstnaní se naušili podpor zneužívat, vys. upují z práce, nechťejí pracovat. Proto do původního zákona vsunut předpis, že každý je povinen pracovat, každý musí přijmout práci, ke které je způsobilý, a nepřijme-li, pozbuje podpory nezaměstnanosti a bude zápsán do zvláštního seznamu živlu, šunících se práce. Počet příslušníků rodiny, pro něž bude platiti podpora, se zmenšuje, maximum podpory snižuje se na 10 K. Platí tedy pouze příspěvek pro manželu (nebo družku), vlastní nebo nevlastní děti, u kterých hranice věku snižena s 18 na 14 let. Dr. Engliš také prohlásil, že obec a demobilizační výbory namnoze potvrzovaly nesprávné údaje žažatelů o podporu; proto nyníšší osnova předpisuje tresty pro takové předpisy. Sám ministr sociální péče dr. Winter přiznává, že jednotlivci naušili se zneužívatí zákona o podpoře; jsou to jednak známí povelci, jednak osoby poměrně zámožné, chtějící využítkovat republiky. Pozoruhodno, že se Němci sice nepočítají za příslušníky republiky, ale podpory nezaměstnanosti od ní nejen přijímají, nýbrž i v daleko větší míře než v českých krajinách sobě požadují.

Revolutionář o československém vojsku na Rusi.

Soc. revolucionář Lebeděv, ministr námořnictví v někdejším kabinetě Kerenského, rozepsal se v ruském orgánu soc. revolucionářů v Paříži vycházejícím, také o činnosti Čechoslováků na Rusi. Čechoslováci pivodně nechťejí se vměšovati do ruského vnitřního zápasu, toužíce na západní frontu do Francie proti Německu. Když se o tom dověděli v Německu a v Rakousku, nafidlii odud bolševiků, aby Čechoslováky odzbrojili a vydali je, nebo je posílili. Tak došlo k boj Čechoslováků s bolševickými vojsky, tak se stali z Čechoslováků spojenci ruského národa v jeho boji s bolševiky. Od té chvíle československé oddíly někde bez hoje jinde bojem se protínaly k velké sibiřské dráze a rozprostřely se po ní na tisíce verst. Kamkoliv přišli, obyvatelstvo nadšeně vítalo své osvoboditele Čechoslováky i národní armádu, která byla sestavena pod záštitou Čechoslováků.

Japonec o našem národě.

Japonský plukovník Hirayama, meškající právě v Praze, jenž přiel k nám proto, aby se blíže seznámil s národem našim, ve zvláštním veřejném projevu vyslovuje Čechům jménem japonského národa blahopřání a obdiv u příležitosti vítězství a neodvislosti naší republiky. Vypravuje zajímavě o svých stycích s naší armádou v Sibíři, jak naši ranění jsou pečlivě ošetřováni v Japonsku. Praha ho upoutala tak, že tu zustane delší dobu, ba něj se i český. Uchvacují ho slavné naše dějiny a výsledek národa.

Na Japonce, příslušníka národa, jenž nikdy netrpěl nad cizím útekem, působilo zvláštním dojmem, když za slavnosti v Bratislavě viděl lidi plakatí radostí nad dobytou svobodou. Plukovník Hirayama chce pracovat k navázání blížších styků mezi československým národem a Japonci.

Nová vláda v Německu.

Národní shromáždění ve Výmaru zvolilo si konečně novou vládu. Presidentem republiky jest B. Ebert, bývalý sedlák, pak rektor a hostinský a konečně nástupce Bebelův v předstávnictví soc. demokracie strany. Svými citěním a vystupováním řadí se mezi německé »nouřisty a to nejnebezpečnějšího řádu. A už také po německu vyhrožuje: Nedá-li dohoda Němcům potravín, hlavně maso a tuky, nedá-li jim potřebných surovin k výrobě — pak vlna nepokojů nezastaví se na holandské hranici nebo na Rýně; ona se přenese dále, zejména do Francie a Belgie. Porazený diktuje vítězi. — Budou-li Němci uhoženy podmínky takové, které zardouší jeho hospodářství, pak takový mír Němci nepodepíší. Se sloučením Německo-Rakouska s Německem nová vláda souhlasí.

Německo nechce splnit podmínky příměří.

Německo oddaluje stále plnění podmínek příměří a nové podmínky chce ponechat k rozhodnutí národnímu shromáždění ve Výmaru. Naproti tomu komise pro příměří ohlašuje, že bez plnění podmínek nelze s jistotou počítati na pravidelné dodávání potravin, které Německo žádá. Proti stálým oddávkám německým chystají se při nezbytné vážné opatření, jako vydání všech zbraní,

zmenšení stavu armády, obsazení Esenu a vesnických železnic. Doboda žádá také, aby Německo vydalo všechny obchodní lodí, které se právě stavějí, a aby za potraviny platilo hotové zlatem.

Národohospod. hídka.

Nová tvář kapitalistické organizace. Za optimistického prozpěvování demokratických hesel kapitalismus vzrůstá na obra, který hrozí zotročiti všecko. Nekřesťanskí bankéři kupují divadla, velké statky, noviny i s redakcemi, státní pučky atd. Nyní banky utvářily trust na snížení úroku vkladatelům; při tom od svých dlužníků berou starý úrok. Tedy muslo demokracie — do opravdy bankokracie. Aby pracující lid si nevšmál, jakému zotročení jde vstříc, vytrubují se před ním signály protikabotické. Taková hudba aspoň na čas bude lákavá, ale zavede do otročiny tím jistěji jako ta cikanova píšťalka.

Co stojí »representační ples«. »Čech« napsal: Člen výboru studentského representativního plesu dal nám výpočet výdajů takového plesu. Sál v Obecním domě, dekorace, přípravy, posluha 5000 K, hudba — 40 mužů při platu 5 K za muze za 1 hodinu a dvojí večere za noc — za 6 hodin tedy s večerí 2000 K, pozvánky, taneční pořádky, tisk a plesová kancelář 3000 K, při dím 500 nejméně polovina má nové toalety v nejménější ceně 1000 K, celkem 250.000 K, celková návštěva 1500 osob, z nichž nejméně polovina musí mít nové rukavice (kravaty) v průměrné ceně 25 K, 19.000 K, utratí-li každý návštěvník o plesu jenom 10 K, činí úhrn 15.000 K. Nejběžnější výlohy plesové obnášejí souhrnem 300 tisíc K, ve skutečnosti jistě dvojnásobně tolik. A tak obrovská suma se musí utratit, aby čistý výtěžek plesový byl — 1000 K. »Representační« plesu je v Praze za salsou nejméně 25. — Počítejte...

Počátek se již zlaté internacionále podařil. Židé s velikým uspokojením již loni se těšili, že naši republiku ve třech letech koupí. Také své hídky rozestavili ihned účelů na mista nejdůležitější. První finanční rozhěhy v přičině státních puček již se zdály. Židé skupováním válečných opsu vydělali velké miliony právě na upisovatelích drobných, kterým právě zodpovědné kruhy české neposkytly žádné praktické rady; zmatení ubožáci nenalezli zastání nikde. Ale český lid nyní volá hlasitě, aby se další etapě chytrácké spekulace učinila různým způsobem přítrž; jinak židé provedou již letos plán ten, na který si dali lhuu tři let.

Pro koho se vlastně vedla válka? Iu — ve prospěch těch občanů, kteří byli předními válečnými dodavateli. Posud zůstává záhadou, proč ve všech zemích fabrikanti a bankéři měli zisky až desateronásobně větší než v době míru. Tu předcházely jistě tajné smlouvy s ministry, kteří za pokoutní odměnu ochotně platili z cizích kapes tolik, kolik dodavatelé diktováli. Jest přece nápadno, proč se kapitalisté aspoň trochu neobtěžovali financie v době, kdy od miliónů pracovních lidí žádali i obět vlastní kvy. Proč spekulant vydělával denně statisíce, když jinde hladověla matka, která měla ve válce tři syny?

Nyní vycházeli na jevo věci vešce ponučené. Dokazuje se, jak blíž spolu smluvení spekulanti i ze zemí nepřátelských v zájmu zku společného. Na př. německý Krupp měl políceno na peníze francouzské. Nyní francouzský poslanec Barthé poukázal na machinace kovového průmyslu. »Comité des Forges« uplácelo tisk. Předsedou jeho jest poslanec Wendel, který za války byl ve spojení s Kruppem a německým kovovým průmyslem. Ačkoli bylo zakázáno obchodovati s nepřitelem, komité pokračoval v dodávkách. Holandské lodí dopravovaly kov pro »Comité des Forges«. Když byly jako válečná kořist internovány ve francouzských přístavech, jakousi neviditelnou rukou byly propuštěny a dodaly materiál Kruppovi. Komité prodávalo se stoprocentním ziskem francouzskému státu, ocel koupenou v Anglii. Bylo sice vládní nařizení, aby se ustavila úrazová pojistovna ze zisku, plynoucího z prodeje oceli. Zisk činil na pul milióny, ale nelze objeviti ani pojistovnu, ani těch 500 miliónů. Sensaci budí také odhalení, že bylo za války Francouzům zakázáno bombardovati rudnou pánev v Bréy, odkud Němci brali materiál pro vojenskou obranu. Generál, který čelil prováděti palbu, byl protestán; rovněž tak jeden letec. Článek v »Oevru«, který vyjadřoval podiv nad štetným tak důležitým místu, byl zkonfiskován. — Nyní v listech francouzských víří rozčilené státi nad německými výdělkářskými činy, které válku protahovaly.

Státní pacht.

Jak soc. demokraté tak národ, socialisté odporučují dále nikoli rozdělení velkostatků drobnému řádu, nýbrž pacht. »Česká Demokracie« 7. února napsala: »Nové nabytá punda kolonizační zůstane navždy vyhazena vrchním panstvím státu, jednoduše se nedá novým držitelům do vlastnictví, nýbrž jen do pachtu.« Podobně »Večerník Práva Lidu« 20. ledna: »Všeho majetku vůbec bude více než dosud majetkem stát, republika.

celý národ. Druhá zemědělců, jež mají býti ihned na počátku utvořena, zaručí vám výhody pro vaši práci, pro nákup, obdělávání, odbýt a pro způsob vašeho života.« Zároveň »Večerník« načrtává luský obraz: »V republice má býti zajištěna každému slušná existence, dostatečná ochrana v nemoci, řádné zaopatření v stáří, bezplatná výchova nadaných dětí.« Proto prý nebude potřeba mít za každou cenu kousček půdy a dít se na ní 16 hodin denně nebo chodit ještě vedle své práce robotovat pánům.

Mají-li nastati tedy časy radské, musí někdo na takový blahobyt vydělávat. Budou to snad hejna nejrůznějších nových hospodářských úředníků a dohlížitelů, jestliže drobný lid bude pracovat; mnohem méně?

Navrhovatelé pachtu by se měli mřed důkladně informovati u těch, kteří pole dělají dobu vlastnoručně vzdělávají.

Předně nemají-li nastati vážné poruchy v hospodaření, jest potřebí převod vlastnictví prováděti zvolna a světovali půdu společlivým a přičinlivým lidem. Jejich prvním údelem nebude blahobyt, ale namáhavá práce a veliké starosti. Nová režie pro počátek pohltí obrovské sumy.

A pohrnou se lidé do pachtu s velikou chutí? Od nejstarších dob v Čechách zemědělci toužili vždy raději po vlastním sebe menším hospodářství než po robotě i takové, která slibovala jisté výhody. Pozorujeme přece jasně již v době knížecí, jak nevolníci se dleli do řádu, aby se vykouplili i z lehkého jha. Němečtí kolonisté přicházeli na pozvání panovníků do Čech jen pod tou podmínkou, že puda přidělená stane se jejich vlastnictvím. Hospodářství polní není jednotlivému pracu u fabrického stroje. Půdu jest potřebí často několik let zkoušeti a meliorovat, než vydá zisk skutečný. K tomu jest zapotřebí mnoho svědomitě námahy, starostí i nákladů; a k těmto čtětem se odhodlá pouze člověk takový, který se nemusí bát, že ve dvou letech bude vytřídán na téže půdě pracovníkem jiným. Pachtýl dobrou půdu vymrskává, protože mu jde o zisk okamžitý; majitel jí stále šlechtí. Zepete se, co vynáší statky městské, spravované silami zjednanými, které jsou dnes zde a zítřa onde. Na př. sama obec pražská zbavila se statku Lútenrgrunu, aby nemusila každoročně mnoho doplácti.

Pozorujeme, jak i nyníšší dlouhodobí nájemci snaží se všemi silami zbavit se otročiny a z pozemků obdělávaných učími vlastní majetek. Robotu v jakékoli formě jest venkovanu nemilá, zrovna tak jako jinému člověku jest milejší vlastní barák než krásný byt v cizím domě. Zemědělec chce mít jistotu, co z jeho dřelů budou jeho děti a vnukové na určité půdě mít. A jestliže z výnosu zapachtovaných velkostatků se budou vypláceti celé pluky nových úředníků, každý jest zvědav, odkud se budou vlastně bráti prostředky pro zvýšený blahobyt zemědělců zaměstnaných na půdě státní. Stanou-li se velkostatky pasivní, od tovarých dělníků nebude možno vyžadovati, aby zvýšenou námahou nějak ztráty hradli. Nejbezpečnějším základem národního blahobytu musí býti půda obdělávaná s největší svědomitostí; a potřebná péče se nevynutí rohotou.

Sami soc. demokraté videášti, kteří o věci přemýšlejí důkladněji, v němec. národ. shromáždění mají zásluhu o schválení zákona z 4. prosince 1918 o právu pachtýlů na výkup pozemků. Podobně směrnice jeví se v jiných státech. A tak forma státního pachtu nemůže býti uznána za prospěšnou ani u nás.

Rozmanitosti.

V naší republice vyplaceno bylo na podporu nezaměstnaným v prvých třech týdnech 3 miliony K. ve čtvrtém již 7 miliónů K. V Praze ozví se silný stesk, že na 2000 vysokoškolských studentů jest bez přístřeší, takže jsou nuceni přespávat hůře než potulní lidé. Poukazovalo se již dávno na to, že samostatně byti má v Praze na jeden tisíc prostitutek, umělců a jiných žen žijících bez vážné práce rozmláté; posud však tyto ženy nejsou donuceny, aby vykládaly přespávací byty ve prospěch lidí řádých. — Ubersko-brodští židé byli žádáni, aby prodali potřebné zboží za snesitelné ceny. Odpovědili, že žádného nemají. Roztrpčené malomocnictvo a dělničtí skřady zkonrovaly, mnoho zboží nalézlo z rozkoupení za mensi cenu. O nějakém rabování nemělo býti řeči. Nyní však židé žádají 3 miliony K jako náhradu škody. (Jak se to tedy srovná s jejich lhaním, že zboží nemějí? Na čem tak velikou škodu utrpěli?) Tito židovští obchodníci požádali pražského dra Boucka za právní ochrannu. Dr. Bouček soudní zastupování přikl, vyhradil si odměnu 60.000 K. — Sochaře Fr. Anžy spolek vřivných umělců »Mánes« ze svého středu vyloučil. Anž byl na návratu z ruského zajetí rakouským úřadům prozrazoval jména našich legionářů na Rusi. — Minulý týden noviny oznamovaly, že proslulý náš skladatel J. B. Foerster, který byl povolán na konservator do Prahy jako profesor komposice, od vánoce nemůže nalézt byti. Tisni se u svých příbuzných; vážnější práce umělecká jest mu znemožněna. — Řádná úprava kalendáře jest požadavkem dlouholetým. Na mírové konferenci snad se rozhodne, aby všude byl přijat kalendář gregoriánský. To by byl značný pokrok — který však někdy nestál. Jest potřebí na př. sváky pohyblí-

Dep. adresa: Alibabka. Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové. Velké nám. č. 99

provádí veškeré obchody bankovní a směnové na podmínkách seřýhodných. — Přijímá a vyplácí veškeré vklady bez omezení. — Sprostředkuje nákup a prodej veškerých vkladacích papírů, jakož i vkladových půjček.

Veškerobchod uhřim, dřivim a koksem.

Železné dřevo a všech velkých bank. Číslo účtu post. spořitelny 161378.

ze učinili jedinou. Měli poselství, aby lidé, an. Němci byli zvráceni proti svým náslám. Jž. dříve řá-
dáno, aby měl rok 52 týdnů a jeden den aby byl
úplně osamocen jako den Nového roku. — Bosko-
vické školské místo přilpši se po dlema správu
k českému, křesťanskému. Ale lidé chápí pona-
chání ve své škole školské učitelé; tvrdí, že v š-
kolských dlema jejich dlema tak vychovávali
mnoho lidí školských učitel. Řádi věřím. Zato
však dlema katolických střel se učitel volnomy-
šlenských; a rodice nechť ani slovem se neztáží,
proti ten dvoji klet. — Záněv válce soc. demo-
kratické v Německu Kantahy ve „Freiheit“ vel-
mi oslve vystupol proti zážbě ve stávkách, které
jsou nyní dlemaobně škodlivé. Probláš, že socia-
lisci nete provede náhle obrátem raky, nýbrž
jen postoupě a to po sevrubem zkoumání věcí. —
Na předmlouvě v Desivich dr. Herben řekl, že v
Sylabus, zákonník 90 článků, na němž spočívá
církve katolické, stojí: „Kdo by řekl, že vě-
cka moc pochází z lidí, buďž proklet.“ Pravdou
však jest, že Sylabus má pouze 80 článků; ke-
vemu ani v jednom z těch článků po větě Her-
benem uváděné není ani stopy. — Národním
shromáždění zasláno bylo z Čech a Moravy lí-
stky na jeden milion podpisů proti odštěpení školy.
— Pověstný Clam-Martinič jž se do Čech ne-
vrátil. Všechny jeho statky stánu se majetkem
naší republiky. Nyní prý žije v Holandsku ve
společnosti Viléma II. Tedy zcela správně: Svět
k svému. — Benediktinská knihárna v Brně,
která si získala tolik zásluh o šílené dobré
tisku, přede v majetek „Zemědělské družiny“,
která také přejala celé nakladatelství a knihku-
pectví. Tiskárna nyní nazývá „Občanskou ti-
skárnou“. — V „Münchener N. N.“ stýská známý
odborný učec dr. Zambach, jak strašně málo
pohlavní nemoc. Dnes jsou poměry horší než
za války. Vojenské správy místo co by laza-
rety rozpouštěly, musí zřekovati nově. Prý již
varšavě demé. V nemocnicích oddělení pro
hlavní choroby jest nutno rozšiřková. — Strýč
kovatví v naší republice vletě za sebou velké
stíny. Naším zástupcem v republice počká me-
nován Želutý dr. Karel Locher, býv. chovan-
Strakovy akademie šlechtické. Za války vstou-
pil do služeb c. k. místopředsedství v Praze. Je
smad schopný a smělý; ale má dostatek zkušen-
nosti k velkému diplomatickému poslání? Prá-
vo do Polska se nemá poslati začátečnick. — V
46. „Červánků“ se konstatuje, že zmizelo ve vo-
jenské přáze jméno Boží. K tomu „Červánky“
pomemavěly poslehně: „Pámětky se tot-
v této válce ukázal tak malomocnou, že už o le-
pomoc aniho nestojí. Ne tak! Malomocnou se
kázala chlebiavá věda, která se změnila v dvo-
sáš, pohlcující vlastní nositele. Proto také stí-
lívi pozorovatelé prohlašovali, že záchrana
božských vln moderní civilizace jest jen v uk-
že. Kdo nestál a nestojí o pomoc Boží, stává
korstí lidových kapitalistů a jejich podlé-
ných sluh; křesťanství se ovšem k pravému B-
hu nemodlí. O pomoc Boží nestojí socialisté, a
milión katolicko-českých protestantů podpis je
skvělým důkazem, že většina našeho národa
Bohu lre více než před válkou. — Když zem-
váde prokřálá Hebel, který tak často úm-
roti kapitalistům, zanechal své rodině na milio-
korun. A což slavný bolševik Liebknecht? B-
olševickozemské miliónárů; měl několik
Mladí Spartakovci (v počtu asi 300 osob) při
slechu udali, že je Liebknecht vyzval, aby jen a
bíl hodně občán. — Takhle se úřaduje v
republice. Nadkomisari finanční stráž ve Zno-
Kleiner, který nevdává ani slova českého, d-
tato státními příslahy svému zřizenci; ten je
kládá do českých; nato je nadkomisar opět o-
má. Tedy dře placené síly k jedné práci.
Jedliň samy „Lidové Noviny“.

Každému občanu

naši republiky, by seznámil se o politický
otázkách,

nezapomenutelná jsou naše knihy!

Byzysch:	Duch katolické obcevy.	...	K 1
Moravský Dr.:	Člověk bez svědomí v dě	...	6
"	Index a věda	...	5
"	Světová k Bohu	...	5
Šafář Dr.:	Máto křesť. sociologie	...	6
"	Úlohy socialist. politiky	...	5
Šandala	polohování tisku	...	5
na	na základě v		

Československá strana lidová.

Nákladem sekretariátu orgán. čtenářův.
Hradec Králové vydaly právě tyto organizace
složení takové: 1. Členek listky přílohy (for-
mát 7 krát 15,5 cm). 2. Legitimace člen-
ské (karty 8 krát 13 cm). 3. Bloky k při-
stoupným přihláškám (12 členských listků při-
v obce s poukazem — hodí se zejména na po-
míst). 4. Seznam členů (tabula, přehled; hod-
í též pro brožované přílohy). 5. Seznam důvě-
rů (tabula, přehled). 6. Plakáty o oznámení vo-
né schůze (formát 31 krát 47 cm; stačí na
vyplnění jen místo, datum, místnost a pře-
schůze). 7. Návod pro důvěrníky se seznamem
členů (konfideční, malé osmerka). 8. Cirkulár
Zákonem ustanovení, ličeb natno šetří pí a
sich, osmerka). 9. Pozvánka k okresní konfe-
renci (doplněno; stačí jen vyplnit adresu, místo, a
pořadí). 10. Pozvánka ke schůzi důvěrníků před-
kolemání místní (okresní) organizace (osmerka).
— Co vše Československá strana lidová? (li-
šek, malé osmerka). 12. Legitimace k dů-
věrníci (konfideční). Obdobní lze v zmlu-
se sekretariátu.

Náze schůze 14. února: Okr. konference
Fajst, ref. H. Stráský, kaplan. — Okr. konfe-
rence v Hradci; ref. z Hradce Král. — Schůze:
předseda a 2. hod. odp.; ref. Fr. Matoušek.
Druhá Králové a L. o 2. hod. odp.; ref. J.
m. — V Chrastě; ref. dr. Fr. Šala. — V
Libči; ref. J. Baryšský, kaplan. — V Hradci
Králové, schůze místní organizace Hradce Krá-
o předseda a 2. hod. odp.; ref. J. J. Šala.

Sekretariát orgán. poskytl čtenářům a
lidová v Hradci Král. (Adalbertinum) 244
Přilo. by mu P. T. 66. Členka a seznamy
listky. Místní stranami nepřijímány, a po-
4. listky o členských listech stran.

V. Kadeřáček jako legionář. — Těchto dva večer pořídila ve dvoraně příslušníci velitelé českých stran lidové za velkého štěstí. Sál byl celý naplněn. Velice srdečně se jednalo o „Rozhodnutí bohy a škole“. Leden provedl o- peraci „Večerní sdělení“ a pak parodie na „Ot- tola“. I kvarteto skládalo zaskvělých potoků. Po vyčerpání bohatého programu byla následná zá- ba. — Dne 12. t. m. tle rozloučili se s tímto životem horlivý členové jednoty katol. ovaryš Jan Černý, který v katolické škole vykonal práci velkou. Byl rutinním hercem, plným tumburáky a sloužil jednotě se vzácnou obětí- ností. Jeho druž zachoval v dědictví čestnou vzpo- mínku na dlouholetou a často pracovní i zodpově- dnou roli při hraní divadla i při pořádání častých tumburáckých výprav do okolních i vzdálených měst. Zbožná, ideální duše odpoví Bůh na vě- nost!

Jednotou stávkou podnikli dne 11. t. m. sup- lement zdejším středním škol, aby manifestacním spůsobem upozornili, že jejich platy za namáha- vou práci pedagogickou jsou zcela nedostatečné. Jestliže v republice přímou srší heula o zvýšení energi osvětlové, jest věcnost zvěda, jak se pohrme dorost do nových paláců vědy při dosa- vadních vyhlídkách. Osmnáctiletý mladík, který se nevyvíjí ničím, má nyní vyšší plat než stredo- školský učitel. Patrně tedy, že ani v republice se nemají řešiti sociální otázky jednostranně. A pomě zmušlen pro kulturní pokrok nestačí.

Výšší školní škola v Hradci Králové. Staro- sta dr. Ulrich podal velice energickou akci k zřízení této školy v našem městě již před vlá- kou. Úsilí albovalo zdar. Nyní, když rozhodnuto o umístění ředitelství drah, záležitost školy do- zřela sama sebou. Ve školském výboru Národního shromáždění usneseno, aby vláda s urychlením připravila zřízení výšší školy textilní v Hradci Králové.

Přednáška v Maseu. Dne 16. února o 10. hod. dopol. přednášl v Museu univ. docent dr. Čadík z Prahy: „Problém národnosti v umění“. Jest to první přednáška projektovaného cyklu: „Duch če- ského umění výtvarného.“ Přednáška bude prová- zem světelnými obrazy.

Osmnáctiletý náhradní praporek pořídil 20. února za společníkování plukovní budby č. 2. p. 2. pluku č. 18 ve dvoraně Adalbertina ples ve sp- sých fondech po pedických osmnáctiletých.

Dělnáček. Vzdávám tímto ct. obchodnímu gremiu v Hradci Králové aktivě díky za dar v obnosu K 365.— k zřízení podpůrného fondu vá- leč. invalidů naší skupiny a obnos ten tímto sou- časné kvitujeme. — Místní skupina Drahný čes- koslov. válečných invalidů na Pražském Před- městí.

Východočeské divadlo. Smetanův Dalibor proveden ještě jednou (5. února) se st. Kriston Moravcem v úloze Milady. Vedle toho skvělého výkonu zariadila nepohotovost pěvecká i herecká druhého hosta p. Svobody v roli Zalkánka; též or- chestr měl slabé chvíle. — Janáčkova Její pa- storýka (6. února) měla díky svému libretu, dobrému obsazení a pečlivému provedení opět velký úspěch. O její hudební stránce zmínil jsem se již při loské premiéře a přes všechny jiné nášory o jejích krásách trvám na mínění, že tes- to směr zůstane u nás kuriozitou, jež s dobou se přehraje. P. Krampertová, Janová a zvláště st. Schenková i s p. Kuittem, Flisou a Svofkem měli hlavní podíl na zduzu večera. Opera rozlou- čila se s námi provedením Smetanovy překrásné komické opery Talmesství (9. února). Přes některé nedostatky, jež hlavně spočívaly v či- selné nedostatečnosti obsazení sboru, který zde zvláště v 1. jednání hrál velmi důležitou úlohu a měl by být aspoň zdvojnásoben, působilo velké umění genie Smetanova mocným koziem. Poslouchat nestačí ani pro poprvé duchem obna- štou bohatství invence a kompoziční provedení, ať už uvádíme obdivuhodné působivý motiv ta- lemativ, hudební vyjádření mladistvého zane- cí vrací náky Vítka a Blaženky, neb strasidelný motiv řídící Bonifáce, udušný projev mužné resignace, tonby po bohatství a opět nalezeného štěstí v Kalny a Rosy a zase veselé písně Skřiv- ákovy a celé umělecké využití nádherné příro- ní scenerie pod Bezdězem s klivou písní patu- čích procesí a s tím ostře kontrastujícími zjevy duchů a skřiváků (které jsme ovšem na naší scéně neviděli). Vše tak překypující bohatstvím melodií a uměleckého provedení a přec prostě svou jas- ností a rytmostí hudebního projevu a českého ci- selu. V roli Blaženky debatovala s úspěchem kon- certní pěvkyně st. Tichá, v úloze Maliny p. inž. Votke. S námi závodili pp. Kuitl (Vít), Patocka (Bonifác) a zvláště p. Svofsk (Kalina) a p. Jan- čovon (Rosa). Zednický mistr p. Petřoví dobe- pedl. Part Skřivánků vyžaduje vyššího tenora lahkého a jasného timbru. — Představení ú- častnil se vzácný host, n. praporek V. Špěnk, jenž po oavertuře uspořádaný nadšené ovace — C.

Výpověď podpoř v nezaměstnanosti. Jelikož každodenní výplata podpoř nezaměstnaných byla by s to ohrozit správný chod řádu, určuje se k výplatě těchto podpoř áterek každého týdne od 8—12 hod. dopoledne.

Konec placení hraná hotovými. Počínaje 15. únorem zrušeno se povinné placení hraná hotovými za zaplacené zásluhy a důlno tudíž k vypláče- ní zásluh těch užívá zase jen známek, bu- díž však nyní v první řadě užívámo podřadných známek bývalé rakouské správy, jež- to jejich platnost bude v krátké době obnove- na.

Náze. Cestou k nádrži na Stenák Před- městí nalezena byla peněženka s menším obnosem. Kdo ji stratil, nechť se přihlásí u p. Václava Med- ka, Hradec Král., Volek náze. č. 34.

Staneč. O zdejším rodáku Petru Sahnovi, který upadl r. 1914 do rakého zajetí, celý minulý rok napíslá zpráva tádná. Nyní se dovídáme, že jest v Raku českým legionářem.

Svatobratství v Sedlici u Kutné Hory. V noci ze 8. února vypáchli lupiči ohromné dvě po- řadí chránového, roztvářili pakliči svatozlatky na hlavním i posazních oltářích, sloupů monstran- ci (slovo však ona starostlivosť a oemou). Větší škodu způsobem sloposmá cborla s dob klíčer- ských, potom 2 kalichů ze sakristie, kromě opět pa- klích se dostali, kde si přivlastnili nádobu kora- nek ministrantských a novy, 18 ověřit dlouhý pro- vas ten ovšem v ceně 90 K. Kam pošli se volá- ov. heau s monstrance, nebylo jim siliti; malé částky s obřadů na dleších vyzpupá a předměty hovoré palubovány a k lapli dopravé reaktly.

Zasne nad tou smutností kněžy, kdo zná, jak ko- stel skorem s polovice sahá do tůkavy na mlu; vesku i svatí jsou ponocni, světa svítí svatí i košem tovary — a přece svatostředí.

Práva dělníky v Náchodě. Firma „Spinnerei- Abtheilung der Textilwerke vormals Isaac Man- ner & Sohn“ vydává s náš takovéto poukázky na divit: „Web. Anweisung auf Brombohl. Fir- ... auf 3 la Schwarze ... m 3 II a Abschnitte. Nachod, den 4.2.“ — Po česku tam čteme pouze: „Předem platit! Chce-li totiž žid peněz, hned umí česky. Těšme se: Není právé v Náchodě pino radikálních vlastností, kteří houkáji do svě- ta, jakým hrozným nebezpečím pro republiku jsou klerikálové? Je-li žid milionářem, hned ví, že má v takovém radikálním prostředí výsadu.

Záložna v Hradci Král., zapsané společenstvo s ručením obmezeným Československé námitky.

Vklady na knížky: staré 2%, nové 1%. Půjčky. — Úvěry osobní a hypoteční. — Zálohy. — Kauce. — Václav. — Škrompt účtů a smének.

Různé zprávy.

Falešná sběratelka pro štátní slepých dívek v Praze na Kampě byla zatčena v Čechovicích; dávala si jméno Procházková, je to však Marie Hájková. — Pravá sběratelka útlun té musí se vždy vykazati sběraci knížkou, opatřenou její podobiznou, mlohodržitelstvím v Praze vydanou a dočasným hejmanstvím podepsanou; do knížky té každý dárcce svůj příspěvek zapisuje.

Zjeme ještě ve svobodném státě? Tak taže se dne 12. t. m. „Náše“ a pokračuje: Prvním členem oživového výboru České obce sokolské je válečné zažení proti našemu Orlu. Výbor vydal toto prohlášení: „Oproti znovu se vynořující sna- ze oddělení trvání klerikálních jednot tělocvíc- ných „Orlů“ prohlašuje podepsaný výbor, že od- sazuje se rozhořčením činnosti těchto spolků, jak se projeví v prošlé době válečné, kdy „Orlové“, vedeni lanočným svým vůdcem, farářem Do- stálem-Lutnovem, stáli proti boje proti našim osvoboditelům a s nejkravnějšími hesly a otroč- kou zasloupenosti se stavěli ve služby rakouské vojenské tyranie, jako žádný jiný člen české spo- lečnosti. Sokolstvo, národ náš, nemůže nikdy za- pomenouti této smutné činnosti „Orlů“, poskvě- né zradou vlasti a nevěstějším zájmů jejich. Proto očekáváme od vlastních představitelů kr- ků klerikálních, že tuto skvrnu našich dějin sami odstraní zakončením zvláštní, něčím odůvodně- ním „Orlů“, a tím i nebláhé roztržky v u- celové výchově národní. — Nad tímto zupným, urážlivým a živým projevem zůstává čestnému a svobodomyšlnému člověku rozum stát. Kde to žijeme? Žijeme ve svobodné republice, v níž je v účtě odlišné přesvědčení, či žijeme ve stá- tě, kde se roztahuje tyranický absolutismus několika pamovačůch a nesnášlivých jednotlivců? Kd- pak dal sokolské obci vůbec právo rozhodovati o trvání nebo netvání Orla? Orel tu je a zůsta- ne! To slavnostně a veřejně prohlašujeme. A do- dáváme, že bráněti si ho brániti, poněvadž v Orlu budeme brániti svou svobodu, svou volnost a své státní-občanské právo. Nactutruhačné po- křikování po Orlu, že byl rakuský a pod., se vsí rozhořčeností a co nejrůznovějšími odmítání. My na orléské sloty jsme nezvali rakouské ge- nerály a mlohodržitelce, Orli se nezaprodávali k. k. rakouskému vojenskému eráru a pod. Obvinění, která Sokol házuje na Orla, jsou též mravní ho- noty, jako obvinění, proti nimž se posledně sám Machar a v „Nár. listech“ sám dr. Herben (Připad Nejedlého) ozvali. Proto my teroru samozvaných soudců a rozhodčích z řad Sokola, jehož poro- čivost mají i řině dosti, se nelekáme a před ním neocouváme! Voláme: Sáhnete nááhou rukou na Orla a uvidíte! Žádnou tyranii sokolskou si libit nedáme!

Jak církev žehnala zbraním. Kolikrát už vy- čítali nověrci církvi, že žehnala vražděním zbra- ním. Je to už stará výtka a také dnes ji vya- huk, když katolický lid se probouzí a nadšen se hlásí do své Československé strany lidové. Naše strana má skvělé naděje do budouca a proto ji chtějí nověrci (mezi nimi: hlavně čeští socialisté) pokřtiti: Církev žehnala zbraním, kterými se vraždilo a prošlo tolik krve, církev žehnala ka- nony a šavle, které bojovaly za věc nespravedli- vou. Ptali jsme se polních kurátů, zda žehnali zbraně a kterak zněla ta modlitba. Ale ode všech jsme dostali odpovědi, že nikdo z nich zbraním neželal. Ptali jsme se voláče, zda slyšel ono žehnání zbraním. Nevěděl nic. Nikdo za této války zbraním neželal. Ale přes to odpórci o- pakují, že církev zbraním žehnala. Dali jsme si práci a hledali jsme v církevních obřadních kni- hách (římálech), zda tam někde taková modlitba není. Ale ani tam nebylo nic. Teprve po dlou- hém pátrání jsme zjistili, že skutečně, ovšem už ze středověku; ale nikoli už za této války, cír- kev zbraním žehnala. A docela zde v listě ono žehnání avefeklujeme, aby čtenáři poznali ono barbarství. Když za středověku odcházeli vojn do války, tu ho duchovní žehnali a modlili se: „Pane Bože, jenž jsi chtěl ustanovit vojenský řád ku ochraně svého lidu, uděl tomuto služebníku své- mu, který na sebe vzal jho vojenských povino- sků, sily ku nebeské zbrojnosti a odvahu ku o- chráně víry a spravedlnosti; dej mu dostatek vy- rý, nechte a lásky; a uděl mu bláze před Tebou, tátnu, pokoru, vytrvalost, poslušnost a trpělivost, spořádek v něm správně všechno dobré, aby ni- komu mečem tmou neškodil, ale všechno spra- vedlivé a správné jim hátil.“ — Při odevzdávání meče: „Přijmi meč tento a užívaj jej ku obráně své, svaté církve, ku zmatku nepřátel Kristova kříže a víry křesťanské a nikomu s ním neopra- vedlivě neodstři!“ — Žehnání meče: „Rač pože- lant, Pane Bože, tento meč, aby tento služební- kův mohl být obráncem církve, vdov, sirotků a všech Boží slovečků před suřivostí nepřáteli.“ Zda jest ono žehnání? Kde jest v něm jen slovo, které by mohlo pobouřit? Zda tu církev tak krutě a vmeškal nebláze, že zbraně se nemá u- žívat k násilí a k nespravedlnosti, sřtřk ku o- chráně vdov a sirotků? Toto člo řáta malého

schovejto si všichni, abyta štváče a lále pro- mloženěké navědili se již, ale budou mlávit o žehnání zbraní. Nevidí všichni spravedliví a prav- domořní? Neopomínají, že pravda jest na straně naší a na druhé jest jen lež, zlobe a štvání. Kdo jsi spravedlivý, proměšit a jednat! (Lid.)

Uděl čestného umění. Drávě jsou zprávy „Čes. Svobody“ o tragedii zemřelého skladatele Jar. Jeremiáse. Před 7 roky přišla byla jeho opera „Starý král“ pro Národní divadlo od šla opery Kovařovic. Ale dne 16. ledna 1919 autor zemřel, aniž se dočkal provedení. Kompoze jest nádherná a plná originality, ale s uvedením na scénu se stále odkládalo. Jeremiáš zatím skládal grandiozní mysterium „Rimoni“ na slova Zeyero- va; našel v tom čase mnoho bíd. Vyjádřil se: „Až bude Rimoni dokončena, mohu ji klidně spá- k.“ Co je pláno, že jsem ji napsal, když nemohu spóhoť v její provedení. Vždyť není ještě potu- chy ani po Starém králi. Jeremiáš žil se těžce kondicemi a jezdil po světě pořádat koncerty pro dobročinné účely. Zkusil při tom mnoho, takže si podkopal zdraví. Z Nár. divadla bylo Jeremi- ásu naprámo, že „Starý král“ nemůže se bráti, protože jest nedostatek hudebníků. Skladatel té- že nabídl, že na vlastní útraty potřebných více hudebníků opatří. Ale odpovědi se nedočkal. Když šlo o Wagnerovo „Rýnské zlato“ a „Valkyru“, bylo v Nár. divadle hudebníků dost. Jeremiáš zemřel v 30 letech, isa ustávná rpkosami života.

Rozsah školské a kulturní práce „Kome- ského“. Činnost „Komenského“, Videa III.-I, Müngasse 8, neomezuje se jen na české poře- by Čechů vídeňských. I dolnorakouský venkov prosycen je živem českým, Linac a venkov hor- norakouský má útlace a tisíce českých lidí, kteří žádají na „Komenském“ zřízení aspoň škol lazy- kových, jako jedného pramene českého uvědo- mování. Když česká veřejnost uvědomila si rozsah našich školských úkolů, jímž jedině dá se zachrániti čestní naši kolonie v zemích ra- kouských, neváhala ani okamžik systematic- ky a trvale hmotně podepirat „Komenského“, který ani dnes nemá žádných subvencí a žádné pomoci z fondů veřejných.

O moderních přeměnách v ženském otázce napsal již před 10 lety (14. ledna 1908) časopis „Týde- nato pozoruhodná slova: „Ujařmené ženy“ vyba- zuji: do povětří celé wertheimky bankovek za ma- jezátní totality, dopouštěli se nemilosrdného ha- rakiri na tobolkách svých manželů a ne-li v nich již ničeho, podkopávají existenci svých vlastních i nevládních mužů zločinými svody. Zvonice zlatými řetazy, ověnčují spoutané ženy své klo- bouky celými otypkami drahocenného perli. To na dlezk své poroby u mucednického utrpení. Co na tom, biskrá-h se mnohdy osuštěly manžel jako ocelový rytíř? Když jeho tvář starostami seslvi, okó vyhasne únavou, jest krátce prohlášen za protivného a nemůže-li zlatem zaspávající trhný v ženě kramářské láve, zachvátí ji náhle „ne- přemýšlelný odpor“. Hned začne snášet slámu všemožných vřčtek a obvinění, na něž by mohla lonem uplatit povinnost své oddanosti ... Lec- které ujařmené, ztotočené, porobené, nedoceho- vené ženy jsou věšinou, ne-li zamožené, tedy a- spoň znamenitě zaopatřené paníky a slečny, kte- ré pro nadbytek ásu a neschopnosti k jinému u- žitícnému zaměstnání z nudy, která z této ne- schopnosti jako následek vyvěrá, vydři celý den přemýšlet o tom, co je „ujařmuje“, či lépe řeče- no, co by je tak asi mohlo ujařmuvat. Příčinou tohoto neblahého stavu prohlavajcí mysli, bývá obyčejné duševní prázdnota a nedostatek zdra- věho pohybu. Ale protože ičné borové necky, s pořádnou kupou prácla jsou příliš prostým, lac- ným a účinným lékem proti podobným náladám. scházeli se raději nedoceňované dámy v klubov- ních místnostech, k jalovému řečnění ... Důstoj- ný stav hospodyně, na její rozřadnosti, jako na uruě stav, spočívá blaho celé rodiny, jest jim stavem příliš těsným, v němž prý žena nemže své utvářené schopnosti rozvíjet do žádoucí šíře ... A nevědomitě zelenáčka je denně šití! Tak hu- brě přehlíží ve své povrchnosti významu tohoto základního stavu, že jej prohlašuje za stav poní- žený, za stav otroctví! Dejme jim za pravdu, ale za to nechť řeknou, kdo z nás dnes není otrokem svého stavu, komá-li svědomitě své povinnosti? Ano, těsně jsou prostory našich domácností pro bujně tance s lehkomyslnými vřtchy, podlaha ku- kelných je příliš drsná pro hadovité vřvoky ko- kelných vřčků, domácí život jest vázný ... Ale muž, jenž životní zkušenost přibrousila bystrost zraku tak, že proniká ty navěšené cetky povrchu, až do oné prázdnoty ženské duše, tomu stýdnou na rtech ohlává libůvělka — a proto se podce- ňovaná žena musí emancipovat z jeho otroctví. A- le jak? Vytrhne všechny nepřijemné stránky z knihy svých povinností a odkáže je sluze! Ona sama páde do khubu! Staré se, manželé! Dvěčko, ty pracuj! Pam domácnosti bude pti jen u šmí- vou pěnu života a zahofky mmt nechť dopře- muž a děvčata! Ta se emancipovat nemže, až- také ženou — nemá peněz. A kdyby přece tu a tam svědomitě žádau vysvětlení, tu zažehná se vni- čitka chladnou odpovědí, že chudoba je proti vni- mavosti otužilá. — Zlato světa není dosti těžké, aby vyvážilo ty dobré hlavy našich matek, kte- ré s lože svolávalo bléde žito a k spánku uklá- dala ospalé přinoc — a jejich přepínané sly měly přece vždy dostatek šlechetné vlá, vzpružití naší klesající trpělivosti, jejich srdce bylo vždy dosti hluboké, aby tře pohlbilo všechny strasy, jež v nás probouzeje reptavé odbojníky osadu. Připa- dají mi ty zkušené stařeny jako světky pod gloriolou svých šedín.

Přichází na nás slova. Řídný profesor na če- ské universitě dr. J. Hoetzl v úvaze o ústavodár- ním shromáždění píše: „Neumíme (v republice) do- sledně pevně zříditi právního pro své státní p- činy. Užíváme výrazu zákon a našim mnohdy ve smyslu velmi pochopným. Pevný základ prá- vní nám může dát jen řádne ústavodárné shro- máždění, jímž naprosto není synější Národní shro- máždění. Z toho plynou určité auté následky. Naše Národní shromáždění mže vyřizovati jen věci nejméně, t. j. takové, které nesnesou o- pravdu odkladu. V pschubnosti musíme zmoc- nití Národního shromáždění vykládati spíše ob- mezivě. Dle mého názoru nelo se vnést: jen na volebním řádu do vlastního ústavodárného shro- máždění vedle některých „in“h, zcela nezbytných záležitostí hlavně rázu hospodářského.“

Marný pokus o rehabilitaci Švihova. V so- botním večerku „Českého Slova“ napsal red.

Svazil „klidné rosmé případy Švihova.“ Je to však rosmé nepravdivé. Red. Svazil, obháje ne vždy dobrých věcí, prohlašuje za pravdu, co dr. Švihl mu za pravdu předkládá; věř mu více než ministru valtra, který z ářed. aktů prokázal že Švi- ha byl za služby vládě a Konopišti „hmotně po- dopen“. Poprvé sice pan Svazil doznává, co do- sled nikdy nedoznal ani on, ani Švihl: že totiž dr. Švihl přijal z Konopišti 10.000 korun; to však byl prý jen „poklesek“, který pan Svazil všemožně omlouvá: Švihl prý přijal tyto peníze jako homo- rář následníka za memorandum o české politice a federaci Rakouska. Proto prý jest vlnk Švi- ha dále mravně schopným, aby mu byl svěřen — úřad ať soukromý, či veřejný (II). Nepochopitelné tyto názory odmítne listě celá česká veřejnost s odpořem, zvláště když jsou opeřeny o nepravdy. Budě znovu konstatováno, že Švihl byl „podpo- řen“ po několik let za služby vládě, že existoval Švihovy kvitance, podepsované jménem Wiener, což je potvrzeno i rukopisem i kausuli potk. pre- sidenta Křikavy. Je skutečně odporné, že „České Slovo“ i dnes chce dále obhajovat dra Švihl i po jeho mravní popravě v Národním shromáždění. Za články páne Svazilovy na obranu národní zra- dy a poškozování cti českých poslanců, nutno o- všem člnit zodpovědnou i českou stranu socialisti- ckou, která dovoluje zneužívání svého orgánu k obhajování dra Švihy. Žádná strana na světě o- statně by nepřipustila, aby člověk, který tak těž- ce se prohlésl na české věci i vlastní straně, již i tím, co pan Svazil dozal, byl ještě za to obha- jován ...

O rychlém morálním stavu mládeže píše v 3. úle agrárního „Havlíkova Kraje“ učitel: „Pře- svědčil jsem se, že jsem včti své mládeži v mu- hém případě bez moci ... Kde je vina? — Do- ma, v rodině. Kdyby naši zákonodárci a dobří ro- dičové věděli, co dovede zničití nehoďná matka a nerozumy, nevychovaný otec, jaké nebezpečí ob- čanům, státu vyvrstá pod ochranou nevzdělaných neb nevychovaných rodičů, kolik neřpého jedu nalévá špatná rodina do duše učitelovy, musí by uznati, že učitel musí být zároveň zákonodár- cem ve výchově, který smí stvořiti si zákon své- ho svědomí dle potřeby. zákon, jímž musí se žák i jeho rodiče v tom okamžiku řídit. Dnes trpí ne- kázní život společenských i život mládeže ve škole a hlavně mimo školu. Mimoškolní chování mláde- že je přecasto hrušné a rodiče, ač vědí o tom, ne- dovedou a nechťli zjednati nápravy. Dnes není ani radno, aby cizí člověk napomenul neslušné dítě, nechce-li stržiti posměchu neb i hrubých na- děvek. Proč si toho smí dovolit? Ví dobře, že doma trestáno nebude a ve škole potrestá je učitel horší známkou z mrvy, čehož si mnohde ono ani rodiče jeho nepovšimnou. A proč jsou ta- ková rodičové? Politika a společenské postavení tak je vychovalo. Dnes se rovnost všech lidí pro- jevuje narmoze jen hrubostí a sprostotou a bo- hužel, že musím to jako učitel říci, že právě ní- žší vrstvy obyvatelstva a jejich děti jsou nelhorší. Právě ony jsou ty, které chtějí dokázat rovnost svých dětí s dětmi zamoženějších vrstev tím, že dávají dispens každé hrubosti a sprostotě, které se děti jejich dopustí vůči dětem neb i občanům zamoženějších neb inteligentnějších vrstev. Jsou mezi nimi výjimky a velmi krásné výjimky. Jak jako zase najdeme totéž chování i u vrstev L. zv. „středních“ i „nevyšších“. Jedno je však jisto, že je mnoho lidí ve všech vrstvách, kteří nemají smyslu pro společenskou kázeň, nechápou, čím se projevuje rovnost společenská a lidská a že tou- to jejich nevychovou trpí pak sraše výchova jejich dětí a dětí vůbec. Nepochopení sociálních poměrů ubíjí výchovu a tak ze školy narmoze vycházejí jinoši plní hrubostí, nenávisí, msty spo- lečenské, lidé bez smyslu pro život, jeho potře- by a krásu, lidé, kteří nedovedou ukázněné žít, a- le chtějí jen zápat a oháně se planými hesly.“

O zastaralém hlasovacím právu do okres, nemoc, pokláden uveřejnil „Nár. listy“ 29. ledna tyto řádky: „Páni socialisté v sociálně- politickém výboru zapominají odklidiiti ne- přímé volby pomocí delegátů tam, kde se to jich týká a kde by měli především zakro- čiti; ale nezdá se jim odstraniti tento staro- rakouský šlendrián a to asi z dobrých sobec- kých důvodů, protože by tím doživotním předsedám, tajemníkům, správcům, účetním atd. okresních nemocenských pokladen šlo snadno o jejich teplá, doře placená místačka, kdyby členové dělníci mohli svůj výbor pří- mo voliti a tak vždy důkladnou očistu uči- niti; mohlo by se také státi, že by následkem toho nemocenské pokladny okresní vrátily se ke svému původnímu účelu, t. j. k opatře- ní řádne pomoci při nemocech a potom by panstvo ztratilo fondy pro ty různé politické agitace a volby a tomu musí se předejiti. Jak jest to krásné a pohodlné zařizeno při ne- přímých volbách pomocí delegátů do výbo- řů okresních nemocenských pokladen, hlav- ně tam, kde jest několik tisíc členů: Natis- kou se volební listky s několika desítkami delegátů, kteří jsou zpravidla titíž při všech volbách; nějakých předvolebních bouřlivých schůzí by obecní není ani třeba, a jsou-li, potom pokouže se opocit vždy na to, že ti delegáti to již spraví. Ještě lépe a snáze sestaví se li-

Přichází na nás slova. Řídný profesor na če- ské universitě dr. J. Hoetzl v úvaze o ústavodár- ním shromáždění píše: „Neumíme (v republice) do- sledně pevně zříditi právního pro své státní p- činy. Užíváme výrazu zákon a našim mnohdy ve smyslu velmi pochopným. Pevný základ prá- vní nám může dát jen řádne ústavodárné shro- máždění, jímž naprosto není synější Národní shro- máždění. Z toho plynou určité auté následky. Naše Národní shromáždění mže vyřizovati jen věci nejméně, t. j. takové, které nesnesou o- pravdu odkladu. V pschubnosti musíme zmoc- nití Národního shromáždění vykládati spíše ob- mezivě. Dle mého názoru nelo se vnést: jen na volebním řádu do vlastního ústavodárného shro- máždění vedle některých „in“h, zcela nezbytných záležitostí hlavně rázu hospodářského.“

Marný pokus o rehabilitaci Švihova. V so- botním večerku „Českého Slova“ napsal red.

stina spolehlivých delegátů, když kde o boj s protivnou stranou politickou; zvláště-li ta- to, opakuje se s ní totéž, jako se stranou po- raženou se dělo. Dejte však dělnictvu přímé volby výboru a stane se ihned zážrak: Na- lezne vždy těch šest pravých, kteří je mají zastupovati a kteří při nepřímých volbách mezi těmi šedesáti delegáty jako by se ztra- tili; ví vždy, na koho se má obrátiti při svých stížnostech, kdežto po vykonané volbě de- legátů mnohdy ani neví, kteří jsou v před- stavenstvu voleném od těchto; kdežto výbo- ři voleni přímo hledí na své úřednictvo s po- tra a klepou je přes prsty, jsou výboři, vole- ní od delegátů (vlastně od úředníků), staří známí a kolegové doživotních správců a ú- četních, kteří již dovedou do nějak s nimi: zaříditi, aby neměli s nimi mnoho práce a starostí ... Proto ať žije starý okra- sský v nemocenských pokladnách okresních i v republice.“

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Paramenta, kostelní náčiní, prapory atd.

dodává nejlevněji

JOSEF VOND,

odborný závod

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy státní. — Hotové předměty na ulisku se franko pošlou.

Barevná kostelní okna

v obor, provedení stavební a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství a malba skla

v Třebetechovicích u Hradce Králové.

Cenníky a rozpočty se požádání zdarma.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klečoty, notářské prapory, hodiny, jidelní přístroje, opravy a znovuzřízení obřadů a levně provádí

JAN STANEK,

pasíř a olealeur, stálý přístroj malce sem- ského trestního a okresního soudu, Praha L-079, ul. Karlový Světlé, 13 a

Starší nábytek

stádo, křesla, pohovky prodá továrna nábytku Šanberský, Hradec Králové.

Kostelní parámenta

prapory a bohovněné náčiní v nejvýhodnějších cenách nakupíte a doporadíte fy.

JOSEF NEŠKUDLA

Nový Hradec Králové, Čechy.

Vyádejte si ceny, nežli objednáte u firmy jiné.

Píšťaly varhanové

prospektové ze zinkového plechu, čistě stříbřené dodává, objednávky přesné a rychle vyřizuje

Jos. Hubička, stavitel varhan,

P R A H A VII., Kostelní čp. 952.

Školní

Švé úspory nejvýhodnější a nejbopřebnější sloužíti jedné u náš katolické

Československé záložny v Praze

Spálená nlice 46-11.

na úrok dle 3% Služba knihy

objednat si zdarma.

Dat dlehodkovou pti sloužna sama. — Povinné revize „Jednoty národní“ v Praze.

Záplky všeho druhu.

Emocionál ávř (knížkody) sejmáno v dnešních dobách vříděte výhodě.

Přeměny pojištění válečných půjček

uzavřené u pojišťovny „FÉNIX“ na pojištění v hotových pe- nězích provádí s plným zařčováním vřech dosavade zaplacených premii za nejvýhodnějších podmínek bez kur- sovních strát

Pojišťovna oddělení vdovského a st- ročího fondu, expositura v Hradci Králové čis. 254.

zámě, která již ministrům talně své rozkazy diktuje. Jestliže se stává do pozíce rytířské sbrnění polskanci, jest to hra neuspinná, která dlouho nemůže nikoho, koho zaujatost nečiní slepým.

Protestní podpis katolické nejsou výrazem despotie ani výronem laického hmotářství, jsou to projevy ideálního čestství. A za její hrdinové dočkají se, že odstraněné jádro českého lidu promluví ještě důrazněji.

Pravý tvář bolševických vědců.

Pověděno již mnoho o těchto tyranech lidských duší i též o jejich ziskných cestách křivotlačích; ale posud jim konají služby advokátské i šifronosti rovnosti a svobody v Čechách.

Nyní však »Venkov« 18. t. m. přináší dokumenty zvlášť výrazné. Duši bolševického hnutí jsou židé. Zinovjev se jmenoval vlastně Apfelbaum, Radek Zobelsohn.

Trockij pracoval již v Sofii v době první balkánské války ve prospěch centrálních mocností, zejména Rakouska a Německa. Spolu s Qamčickým byl nejaktivnějším agentem rakousko-uherského vyslance v Sofii hr. Tarnowského. Tehdy právě Němci usilovali o vzbuzení nedůvěry Bulharů vůči balkánskému svazu. Trockij pod pěti falešnými jmény zahrnoval ruský tisk úvahami v tom směru. V době bukovinského vyjednávání znovu pracoval v listu »Minerv« pro Vídeň a Berlín.

Sotva vypukla válka r. 1914, ubytoval se tento zloduch ve francouzské vile německého agenta v Mérou a shromažďoval katolické existence k sabotážím na francouzských železnicích. Sami socialisté Sembat a Quesada vymyloní, že byl Trockij vypověděn.

Na ostrově Kubě zahájil Trockij plachty s německým konsulem. V těchto pokračoval v New Yorku. Nežli odjel při vypuknutí ruské revoluce do Ruska, uspořádal německá kolonie na jeho počest banket. Při té příležitosti také Trockij prohlásil, že spěchá bojovat za společnou věc.

Brožura »Die deutsch-bolschewistische Verschwörung« (vyšlá v Bernu) přináší 70 výmluvných dokladů, že vůdce bolševiků stáli ve službách německého generálního štábu a německé vlády. Ve srozumění s hlavním německým státem jednali nejen politicky, ale i vojensky proti dohodě. Přijímali přímé rozkazy německých velitelů a byli podporováni obrovskými penězi německými.

Tedy nyní již jest jasno, proč jevíli při jednání tak nápadnou ústupnost a proč dovoili armádu, aby se rozprchávala bez ladu a skladu a prodávala děla i koně komukoliv.

Berlínská banka poukázovala Leninovi, Trockému a jiným bolševikům peníze prostřednictvím svých zástupců ve Švédsku, Norsku a Švýcarsku. Důvěrná nota německé říšské banky z 8. ledna 1918 sdělila, že ze Stockholmu odesláno 50 milionů ve zlatě k dispozici sovětské vlády, aby z nich byli podporováni bolševiči; koreši a rudé gardy.

Jiný dokument odhaluje přímý styk německých úplatkářů tak s Krylenkem, nejvyšším velitelem ukrajinským. Ten dal německému štábu k dispozici 10 důstojníků, aby ve Varšavě a zajateckých táborech šířili pacifistické snahy!

Dne 14. ledna 1918 stáhl německého námořnictva žádal, aby ruská vláda dala k dispozici vlak, v němž by se dopravily tři ponorky do Tichého oceánu. 28. února 1918 německý hlavní stan oznamoval ruské vládě, že Němci chtějí zříditi mohutné obchodní loďstvo, které by vyplulo pod ruskou vlajkou a čelilo americko-japonskému obchodu.

I z jiných dokladů vysvítá nad slunce jasněji, že bolševiči »pacifisté« byli vlastně podplacenými žoldnéři německého bezcílného militarismu. Němci nadto věděli, že peníze darované zrádcům brzy se do Berlína vrátí zpět. Vždyť mírová smlouva brestská žádala, aby se do Německa odvezly z Ruska hromady zlata jako válečná náhrada.

Nebýlo na světě nikdy švindlu tak velkého a hrozného, jakého se dopouštěli bolševiči semítá na ruském lidu. Ze budou židé ruskí v případě válečného konfliktu Německa s Ruskem pomáhati Berlín, prohlášovali Němci sebevědomě dávno před válkou. Ale že se tyto živly tak účelně zorganizují ve prospěch krvavého femela Viléma, přeskupuje přece jen i obratné politiky.

Internacionála a národní práva.

Předválečné ujišťování soc. dem. Internacionály, že sama rozluští nejlépe paktivé otázky práv jednotlivců národů, mělo dutý zvuk. Při vzpomínce se nám ty hlasy jeví jako fádni šestění podzimního větru v suchém listě.

Za války němečtí soc. demokraté se vybarvili jako ohniví nacionalové, které neuváděl z rovnováhy bolestný křik utlačovaných a olupovaných slovanských národů. Nyní, kdy již se dočkala naše vlast samostatnosti, němečtí pohlaví soc. demokraté hněvem se necítí. Ve Vídni proti obrovské mase Čechů za volebního ruchu nejvášnivěji vystupovali právě soc. demokraté. Hrozili českým lidem, že s nimi po volbách sčítají a docela jim vyrobou revolvy.

Ve Sv. Hypolitovi němečtí soc. dem. důvěrníci postávali dělnictvo závodů Voítových proti Čechům, kteří se odvížili 9. února u spojování vlastní voličskou schůzi. Hned druhý den počal ve veškerých závodech něm. soc. demokraté po českých spoludělnících pokřikovat, že nesprávně československou kandidátní listinu. Za naděvek zastavili kolem 3. hod. odp. práci a šli žádat správu továrny, aby okamžitě české dělníky propustila. Sotva předvolala české důvěrníky Křížka a Káblana a pokročila jim, že budou okamžitě propuštěni, neuzavřeli-li agitovat pro českou kandidátní listinu; prý se jim neradi

zámě, která již ministrům talně své rozkazy diktuje. Jestliže se stává do pozíce rytířské sbrnění polskanci, jest to hra neuspinná, která dlouho nemůže nikoho, koho zaujatost nečiní slepým.

Protestní podpis katolické nejsou výrazem despotie ani výronem laického hmotářství, jsou to projevy ideálního čestství. A za její hrdinové dočkají se, že odstraněné jádro českého lidu promluví ještě důrazněji.

Nyní však »Venkov« 18. t. m. přináší dokumenty zvlášť výrazné. Duši bolševického hnutí jsou židé. Zinovjev se jmenoval vlastně Apfelbaum, Radek Zobelsohn.

Trockij pracoval již v Sofii v době první balkánské války ve prospěch centrálních mocností, zejména Rakouska a Německa. Spolu s Qamčickým byl nejaktivnějším agentem rakousko-uherského vyslance v Sofii hr. Tarnowského. Tehdy právě Němci usilovali o vzbuzení nedůvěry Bulharů vůči balkánskému svazu. Trockij pod pěti falešnými jmény zahrnoval ruský tisk úvahami v tom směru. V době bukovinského vyjednávání znovu pracoval v listu »Minerv« pro Vídeň a Berlín.

Sotva vypukla válka r. 1914, ubytoval se tento zloduch ve francouzské vile německého agenta v Mérou a shromažďoval katolické existence k sabotážím na francouzských železnicích. Sami socialisté Sembat a Quesada vymyloní, že byl Trockij vypověděn.

Na ostrově Kubě zahájil Trockij plachty s německým konsulem. V těchto pokračoval v New Yorku. Nežli odjel při vypuknutí ruské revoluce do Ruska, uspořádal německá kolonie na jeho počest banket. Při té příležitosti také Trockij prohlásil, že spěchá bojovat za společnou věc.

Brožura »Die deutsch-bolschewistische Verschwörung« (vyšlá v Bernu) přináší 70 výmluvných dokladů, že vůdce bolševiků stáli ve službách německého generálního štábu a německé vlády. Ve srozumění s hlavním německým státem jednali nejen politicky, ale i vojensky proti dohodě. Přijímali přímé rozkazy německých velitelů a byli podporováni obrovskými penězi německými.

Tedy nyní již jest jasno, proč jevíli při jednání tak nápadnou ústupnost a proč dovoili armádu, aby se rozprchávala bez ladu a skladu a prodávala děla i koně komukoliv.

Berlínská banka poukázovala Leninovi, Trockému a jiným bolševikům peníze prostřednictvím svých zástupců ve Švédsku, Norsku a Švýcarsku. Důvěrná nota německé říšské banky z 8. ledna 1918 sdělila, že ze Stockholmu odesláno 50 milionů ve zlatě k dispozici sovětské vlády, aby z nich byli podporováni bolševiči; koreši a rudé gardy.

Jiný dokument odhaluje přímý styk německých úplatkářů tak s Krylenkem, nejvyšším velitelem ukrajinským. Ten dal německému štábu k dispozici 10 důstojníků, aby ve Varšavě a zajateckých táborech šířili pacifistické snahy!

Dne 14. ledna 1918 stáhl německého námořnictva žádal, aby ruská vláda dala k dispozici vlak, v němž by se dopravily tři ponorky do Tichého oceánu. 28. února 1918 německý hlavní stan oznamoval ruské vládě, že Němci chtějí zříditi mohutné obchodní loďstvo, které by vyplulo pod ruskou vlajkou a čelilo americko-japonskému obchodu.

I z jiných dokladů vysvítá nad slunce jasněji, že bolševiči »pacifisté« byli vlastně podplacenými žoldnéři německého bezcílného militarismu. Němci nadto věděli, že peníze darované zrádcům brzy se do Berlína vrátí zpět. Vždyť mírová smlouva brestská žádala, aby se do Německa odvezly z Ruska hromady zlata jako válečná náhrada.

Nebýlo na světě nikdy švindlu tak velkého a hrozného, jakého se dopouštěli bolševiči semítá na ruském lidu. Ze budou židé ruskí v případě válečného konfliktu Německa s Ruskem pomáhati Berlín, prohlášovali Němci sebevědomě dávno před válkou. Ale že se tyto živly tak účelně zorganizují ve prospěch krvavého femela Viléma, přeskupuje přece jen i obratné politiky.

Politický přehled.

Ve 30. schůzi 18. t. m. jakási rozechvěná budila chystaná osnova zákona ministra Rašina o překotování bankovek a zmešnění jich počtu. Schválen plán: finančnímu výboru se ukládá, by ihned zpracoval návrh finančního ministra dra Rašina a aby o něm: hned referoval, načež Národní shromáždění ihned o nich rozhodne. Jako první bod vyřizena v rychlosti osnova zákona o zařazení oficiantů do úřednických tříd hodnostních a platových. Nato pokračoval se v rozpravě o zprávě právního výboru, týkajícího se návrhu dra Boučka a soudr., aby byl doplněn § 303. tr. zák. o zákazu politiky v kostele. Zpravodaj dr. Bouček začal pěkně. Právě, že morálka bez Boha je možná ale že náboženství zůstane nevyváženější kulturní a sociální složkou života a z tohoto hlediska má stát zájem na tom, aby náboženství bylo chráněno.

Mámo kostel může kněz vykládati, co mu libo, ale v kostele je služebníkem Božím, služebníkem své církve a svého náboženství. Opat dr. Zavoral přiznal ovšem, že politika na kazatelnu nepatří. že i papež Benedikt zapověděl přenesení politické spory na kazatelnu a pravil, že v době tří set let po bitvě na Bílé Hoře tisíce kněží napravovali a napraviti chtějí, čím se dříve chybovali. Kněží nechť nic jiného než spravedlnost věcí sobě, aby vytíkali za hříchy, i když se oni nedopouštějí, nebylo jim ztěžováno jejich těžké a odpovědné postavení. Kněží chtějí a budou připomínati lidu povinnost jeho k republice, proto nezavazujte ústa těch, kteří po té stránce v těžkých dobách mohou vlastní náši prokázati velké služby. Agrárník děkan Kroiher vytkl zpravodaji dra Stránskému, že měl uvést fakta o zneužívání kazatelny a že šel dále, než bylo jeho povinností. Na Kladně nebylo při třítní mši kázání, ale přišli tam lidé, kteří kouřili cigarety a hráli na harmoniku — a přes to nebylo s nimi provedeno vyšetřování na základě § 303. Kroiher na konec prohlásil, že bude hlasovati pro návrh, aby kostel skutečně zůstal místem modlitby.

Slovák dr. Juriga pravil, že zákonem tím má být poslána svoboda slova, přesvědčení, svědomí a náboženství, nejlépe však víťazství revoluce a republiky. Duch svobody musí každému dá právo kritizovati vše, co se děje, pokud neurčí nikdo na cizí nepokoj. Za násilí a násilnou republiku. V nynější době zejména opatřením chleba, uhlí zemi lépe se poslouží.

O nebezpečí německém. V rozmluvě s americkými žurnalisty přiznal francouzský ministrský představa Clémenceau, že spojenci odhali sice Německu obchodní loďstvo a odzbrojí nepřítel, zbývá však Rusko chudobné, ale úrodné, které může být Německu velkou oporou, až anglická a americká armáda vrátí se domů a Francie zůstane osamocena. Proti tomuto nebezpečí postavili Francouzové své plány na skvělé základě presidenta Wilsona a v součinnosti s jeho zájmy, umějí si zdravějším ideem v politice. — A president Masaryk při kritice jednání soc. konference v Bernu pravil zpravodaji, Tempo, že Němci hrají svou hru, omyšlají Německo a snaží se vyvolat rozpor mezi spojenci. Vláda Scheidtmannova je stále nebezpečná jako byla vláda císaře Viléma. Němci se soustředí.

Němci se soustředí a pokračují ve své propagandě. Některá (m odzbrojí svého nepřítel vojensky, zatímco také zabráni jeho tradičním náhledům na východ proti Rusku, a jehož politické a hospodářské ovládnutí uhláje.

Svaz národů.

V mírové konferenci 15. února sám prezident Wilson předložil 14 národnostní podmínky nálehu Svazu národů. Ačkoliv nastíní tento je celkem sepsán všeobecnými rysy, přece tvoří definitivní zárukou míru. Svaz národů není však pouze orgánem obrany, nýbrž je také orgánem spolupráce pro obchod, práci a průmysl. Lord Robert Cecil vyložil na to základy, týkající se ochrany světového míru, které zabráni každému národu rušiti mezinárodní mír a klid. Práce Svazu národů ovšem bude těžká. Francouz Leon Bourgeois pak vysvětlil, že každý stát musí udržovati určité vojsko, které v případě potřeby, společno s vojsky ostatních států, provádí výkony Svazu národů.

Do Svazu národů budou přijati s počátku pouze členové spojeneckých států, neutrální státy budou připuštěni později a nepřátelské státy nyní ze Svazu vyloučeny; přijaty budou později, až splní určité podmínky. Vznikne-li nějaký rozpor mezi členy Svazu národů, bude věc předložiti závaznému smírčímu soudu Svazu národů. Neuposlechně-li některá strana rozhodnutí Svazu národů, vypukne přirozené nepřátelství. Výkonný výbor Svazu může poslat četných donucovacích prostředků proti tomu nebo onomu státu. Donucovací prostředky mohou být rázu hospodářského, finančního nebo dokonce vojenského.

President Wilson, který se zatím vrátil do Ameriky, telegraficky požádal komisi pro zahraniční záležitosti při kongresu, aby odložila rozpravu o zřízení Svazu národů, dokud nebude mít příležitost odůvodniti každý člunek.

Volby do německo-rakouského národního shromáždění.

Volby konaly se ve Vídni 16. t. m. za hučivé účasti a blesnění proti českým lidem. Zvoleno 70 soc. demokratů, 68 křesť. sociálů, 25 svobodomyšlných měšťanů, poslanců, 1 sionista, 1 Čech. Sociální demokraté jsou sice nejsilnější stranou, nemají však většiny a jsou odkázaní na kompromis s měst. stranami. Českoslováci sformovali 65.000 hlasů a mohli získati dvojnásobný počet dle přízní samých Němců. Přičiny tohoto malého úspěchu jsou různé. Především teror něm. soc. demokratů, kteří české voliče na ulicích přepadali, voličské kandidátky jim z rukou rvali, poplivali je a ztrýali, z místností volčských české lidi holemi rozháněli atd. A pak česká inteligence ani živnostnictví české nesplnilo zcela svou národní povinnost. Za nedělní volby něm. soc. demokraté viděti vyhazují nyní české dělnictvo z práce na nádražích, z dílen a továren.

Předložení příměří s Německem.

Vláda německá přijala konečné dodatky ke smlouvě o příměří ze dne 11. listopadu 1918. Němci musí ihned upustiti od veškerých válečných akcí proti Polákům v území Poznaňském a ostatních krajích. Za tím účelem zakazuje se německému vojsku překročiti území čáru a hranice Slezska. Příměří prodlužuje se znovu na krátkou dobu bez udání lhůty. Podmínky smlouvy původní i další dodatky musí býti co nejdříve splněny. — Zdravím dojem působilo v německém národním shromáždění ve Výmaru sdělení, že i Wilson výslovně schválil podmínky dané Němcům. Německo prý váleční nechce a nemůže.

Pro obnovení sjednoceného Ruska.

Dne 10. února sešla se v Moskvě poprvé konference bolševické vlády s deputací býv. ústavodárného shromáždění. Všeruská konference socialistů už před tím usnesla se, že Rusko musí býti obnoveno jako volná, svobodná říše — pouze vlastní silou.

Vražedný útok na Clémenceaua.

Dne 19. února ráno, když minister. představa francouzský vstupoval před svým domem v Paříži do automobilu, vypálil naň útočník Coliin pět ran z revolveru. Clémenceau raněn vzadu do lopatky a prý i do hlavy, ne však nebezpečně. V činu tom již mají prsty němečtí bolševici.

Připojení něm. Rakouska k Německu.

Německo-rakouský vyslanec dr. Hartmann již vyjednává ve Výmaru o připojení něm. Rakouska k Německu. A Národ. shromáždění ve Výmaru bude prý předloženo co nejdříve návrh, aby vláda zahájila okamžité jednání s vládou něm. rakouskou o sloučení. Naproti tomu francouzský tisk prohlašuje, že dohoda při uzavření míru zabráni jakémukoliv vlivu Německa na vnitřní poměry německo-rakouské.

Rumuní proti Maďarům.

Podobně jako na Slovensku vedou si maďarští náslánci i v Sedmihradsku proti Rumunům. Proto předseda rumunské vlády v Sibině nařídil povolání tří ročníků do zbraně proti zběhlému řádění hord maďarských.

Uvedl ELIŠKA v Hradci Králové Adalbertem

přijímá vládu na úrok do doby vyprávění a poskytuje výhodné půjčky.

Velmi výhodné a naprosto bezpečné srovnání kapitálů
křijají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2% dluhopisy
Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filiálky

v Hradci Králové

kteří provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
za podmínek co nejvýhodnějších.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Základem slovinské univerzity v Lublani stane se nová theologická fakulta; jistě proto jhoslovanský pokrok nezakrni, třebaže českí pokrokaři pokládají odluku theologické fakulty od univerzity za majestátní triumf kultury. — Divné věci se dějí mezi Giganty, kteří si rozparcelovali český Olymp mezi sebe tak, že tam není ani mística pro vzdělance »klerikálních«. Dr. Herben v »Nár. Listech« oznámil dra. Zd. Nejedlého jako falešného hráče, člověka zlomyslného a bezcharakterního. Nejedlý na oplátku v »Čes. Slově« Herbena prohlásil za člověka špatných úmyslů a špatného charakteru. V »Třibuně« dr. Nováček obžaloval nynějšího ministerského tajemníka prof. Petra Zenkla jako ziskného spíhalu, který využíval Osvětového svazu k svým ziskným prospěchům; prý jest ramedátem a člověkem bez charakteru. K. Jesenská v »Nár. Listech« vytkla prof. Vodákovi, že má sporné úmysly, že nemá práva býti rozhodlím o důstojnosti; nebo nedůstojnosti činů, protože není ani gentleman ani charakter. Takových přestřelek jest více. Patrně olympští vladaři sami už pochybují, že by o svícenosti stáli k tvorbě žalových charakterů bez pohntek náboženských. — Němečtí zloději italských starobylých památek jsou voláni k vypořádání účtů. Vídeň musí vrátiti i věci odložené r. 1866. — Čes. státoprávní demokracie vypjala konkurs na dvě studentská stipendia: Kramářovo a Rašino. Ale o stipendium se mohou hlásiti pouze ti studenti, kteří buď sam. anebo jejich rodiče jsou organizováni v české státoprávní demokracii. Když katolický tisk žádal, aby inteligenti, vystudovávali za peníze kněžské, zachovali k církvi trochu šetrnosti a nelhali bezceťně o »mťáfství« jeim, hned bylo plno křiku, že klerikálové vyčítají studentům darované sousto. Nyní však se za stipendia mají kupovati duše pro — stranu politickou, která dnes jest a zítra se může rozplynouti. — V Národním shromáždění vyvolalo senační sdělení prof. Srdinka. Ze jeden vysokoskolský profesor s titulem dvorního rady musil požívat podpory Českého srdce, aby hladem nezhylnul. — Podmořský tunel z Dánska do Švédska, k němuž plán projektován již r. 1912, stane se přece skutekem. Budou to vlastně dva tunely. První bude vyhlouben od ostrova Amageru na ostrově Saltholm. Druhý bude pokračováním a vyústí na švédském pobřeží. — Ve školském výboru Nár. shromáždění na návrh dra. Stojana usneseno, aby se zřídily na theologické fakultě olo-moucké nové stolice a aby této fakultě byl propůjčen název cyrilometodějská. — Konal se přípravy k zřízení rybářské školy v Čes. Budějovicích. — Sarah Bernhardtová, ačkoli jest již vetchou staženkou, vystoupila v Paříži opět v divadle Athénée. — Americký způsobem hodlá ministr Habermann provésti rychlení vědy. Prohlásil v Národním shromáždění, že otevře brány našich vysokých škol každému schopnému a nadanému občanu bez středoškolského vzdělání. Bude tedy možno střední školy zavřít? Naposledy se ještě dopouští, aby se uhlý děti goniometrie dříve než pochopti násobilku. — Leonardo da Vinci, proslulý katolický malíř a sochař, odmítal veřejnosti bázeň před velehorami. V antickém starověku básníci neopovážovali horských velikánů; grandiosita jejich je děsila. Ale Leonardo slovem i příkladem povzbuoval své vrstevníky k vystupování do ledných pásem horských. Nyní »Česká Svoboda« přináší zprávu, že tento genius byl vlastně prvním vynálezcem tanku. Když nabízel své služby Ludvíkovi de More, napsal: »Dovedl bych sestřeliti křyté a neznámé vozy, obsazené dělostřelectvem, které by byly schopny prorazit nepřátelské řady a rozdrtití odděly a posice sebe udatnější. Za nimi následovala by pěchota beze všech obtíží.«

Plány a přemety česká oligarchie. Ještě nebyla prohlášena republika, ale již bylo v užším kroužku zájemalco ustanoveno, kde bude vládnouti beze všech planí, koho si chce v čelo postaviti český lid. Kdyby se jednalo o první dny mladého státního útvaru, nikdo by se nepodivil, protože někdo se musí stát kormidelníkem a kapitánem ihned, aby se předešlo zmatku. Ale jestliže samozvanci bez vědomí národa se odvažují uzavírat se sousedními státy důležité smlouvy politické, to jest přece trochu mnoho.

Osvědčený přítel českého národa a vynikající polský politik univ. prof. Grabowski prohlásil, že Čechové sblíbili Polákům Slezsko, Spis a Oravu. A kdo při oně smlouvě mluvil za český stát? Byl to volnomyšlenkářský režisér Národ. divadla Kvapil, evangelický předák a spisovatel Ad. Černý a redaktor Sís. Kdo pak jenom dal těm pánům legitimaci k jednání tak významnému? A proč jsme se nedověděli, o tajemném paktu ani v době, kdy již spory polsko-české vyvolaly krveprolití? Kdo nyní odpovídá za bole Slovanský přítel Slovanský?

Bolševická »Svoboda« na Kladně prohlásila, že ani na výzvu kladenské správy politické nebude se hlídi ustanovením platného tiskového zákona. Rozkaz ministra Švehly se nepočítá.

Osvědčený přítel českého národa a vynikající polský politik univ. prof. Grabowski prohlásil, že Čechové sblíbili Polákům Slezsko, Spis a Oravu. A kdo při oně smlouvě mluvil za český stát? Byl to volnomyšlenkářský režisér Národ. divadla Kvapil, evangelický předák a spisovatel Ad. Černý a redaktor Sís. Kdo pak jenom dal těm pánům legitimaci k jednání tak významnému? A proč jsme se nedověděli, o tajemném paktu ani v době, kdy již spory polsko-české vyvolaly krveprolití? Kdo nyní odpovídá za bole Slovanský přítel Slovanský?

Bolševická »Svoboda« na Kladně prohlásila, že ani na výzvu kladenské správy politické nebude se hlídi ustanovením platného tiskového zákona. Rozkaz ministra Švehly se nepočítá.

Obrana.

Republikánské zvláštnosti. Platnost starých kolků zrušena, ale nové — nebyly. K vůli 2 nebo 10 halcům se mělo běhati na berní úřad. Rozkázáno aby poletní vysvědčení se psala již na nových národních blanketech, ale ty právě — scházely. Němcům Habermann dovolil psati vysvědčení na německých formulářích (bez podpisu znaku naší republiky), ale českým posthorum zpřisobeny svízelce. Min. Kiofáč zapověděl v době, kdy jest tak velká nouze o látky, důstojníkům čepice »olčirký«, protože jsou rakusácké. Jedna taková stála 50 K, takže odložili důstojníci najednou čepice za píl milionu korun. Ale při tom německý jazyk mezi důstojnictvem ozývá se dále. Poštovní halčky na Slovensko se přijímají, ale adresátům nedojdou; za několik dní je má odesílatel zpátky, ale vyplacené porto pošta nevrací. Z Uher do Čech telezramy dojdou, ale do Uher nelze ani telezramovat ani zaslati zboží poštou či drahou. Min. Rašin promluvil o válečných půjčkách tak, že tisíce polekanci je považovali za bezcenné, takže se úpisy rychle prodávaly. Nyní však úřady pro vyměňování daní obdržely příkaz, aby válečné půjčky v bílancích se uznaly jen za plnou nákupní cenu. Vláda zdírazňuje, jak jest potřeba šetřiti; ale v době velké bytové nouze ministr zemědělství najmul pro své presidium hotel Viktorii za 20.000 K ročně a za zařízení, které stálo dosavadního majitele 70.000 K, zaplatil 120.000 K.

Deputace učitelstva u presidenta. Dne 13. února přijal president deputaci učitelstva. Jménem přítomných pozdravil presidenta učitel Mrázek z Moravy. Po hude promluvil tato pozoruhodná slova: »Národní výchova v nové národní škole byla budována na ideálech XV. století, které nám uvolní školu i ve směru náboženském zbaví i útlaku církevnictví a uzpůsobí k velikým úkolům sociálního nového doby. Ideály Tyrsovy a Figueirovy, péče o tělo a ducha budoucích generací jsou nám svatým příkazem. — Potom prosil uč. Mrázek o přijezení presidenta učitelstva a jeho snahám. Zajímavou odpověď přinesl president. Poděkovav, řekl toto: »Revoluce učinila učitele volným ve dvou směrech: nemusí lhat ani se bát! Lhali jsme všichni, někdo více, někdo méně. Já jsem lhal! Toho jsme nyní sprostili! Po té ušlál pan president deputaci, že zná, oč se učitelstvu jedná a sblíli — pokud ústavní poměry dovolí, přičiní se o uskutečnění a splnění jeho tužeb a přání! (Časopis učitelů, roč. 1919, č. 7.)

Podivné vysvědčení dal učitelstvu president. Ale mělo by se dobře stopovati, jak páni lhou nyní. Tvrdí, že nevědná se jim o boji proti náboženství; vyžadují-li výtluk náboženství ze škol, chtějí prý zbavit školu útlaku církevnictví. Dobře, že ukázal svoji hru. Vyhodil křfž, odstránil modlitbu a překrucovat pravdu církevních dějin. — to je ukaz, oč se učitelům jedná.

Pro nás těž poučná slova, jež president řekl: pokud ústavní poměry dovolí — že splní jejich přání. Na nás jenom jest, aby ústavní poměry zlepšily se v náš prospěch. A to se stane, vstříže budeme řádně zastoupiti. A proto naši povinnost je: stát se členy strany československého lidu a volit jedině svého kandidáta. Zádny hlas nebude zhytečným, ani jedné se neztratí! — ave —

Slovanská a římská papežové. Byla nám zaslána malá vzpomínka. Je tomu již přes dvacet let, co děl jsem na zotavené v kněžském sanatoriu na Adrii v lce u Opatie. S několika kněžími z Čech i z Moravy navštívili jsme památný kostel i klášter františkánský na Trstě u Rieky. Rehočníci, nadšení Slovanské (Chorvati i Slovinci), uvítali nás s velikou radostí jako své bratry, ukazovali nám všechny památky kostela i kláštera, upozorňovali nás na posvátné knihy a missály staroslovanské a zvláště na agendu (rituál) — obřadní knihu) úplně chorvatskou, v níž všechny obřady a modlitby při křtu, úvodu šesti-neděly, pohřbu, ženění a svěcení a t. p. jsou psány řečí lidu — nejnovejší správnou chorvatským. Ale nejzajímavější při tom je, že knihu tu die římského rituálu upravil kněz jesuita rodem Chorvat a vydal ji svým nákladem Propaganda de fide v Římě, ústav, jenž je pod bezprostředním dozorem římského papeže a nákladem římského papeže vydřovaný. Ohledně staroslovanské bohoslužby nám vypravovali tamní foholníci, že řeč staroslovanská nemá nepřátel v Římě, nýbrž ve Vídni, odkudť nejednou činíval se nátlak na Řím, aby staroslovanská bohoslužba byla odstraněna; ale nebýval to nátlak ze strany duchovní, nýbrž ze strany zástupců státní — nyní tak velebené svobody — se strany rakouských ministrů osvěty, kteří nejednou stáli ve službách zednářského Velkého Orientu.

Kdo rehabilitoval kaceřovaného slovanského vlastence faráře ružomberského Ondřeje Hlinku, když uherská vláda — uherští protestanti ministři jej pronásledovali a žalářovali? Kdo nařídil a také na místech nejvyšších prosadil, že kaceřovaný slovanský vlastenec farář Hlinka byl znovu doazven na svou slováckou faru v Ružomberku? Byl to římský papež Lev XIII. a Plus X. A na cíl lidost se to stalo? Na lidost českoslovanskou?

lého kněze. — Veliký biskup jehoslovan-
ský a chorvatský vlastenec Jifi Ruskamayer
pro známý svůj telegram do Strossa byl po-
kárán z Vídně, ale z Říma od papeže Lva
XIII. — přes všelike žaloby vídeňské —
pro šlechtěné vlastenecké skutky své vyzna-
menán.

Záložna v Hradci Král.,

společnost s ručením omezeným
Československé náměstí.
Vklady na knížky:
staré 2%, nové 1%.
Půjčky. — Úvěry osobní
a hypoteční. — Zálohy. — Kauce. —
Vadla. — Eskompt účtů a směn.

Národohospod. hlička.

Budou se velostatky dělit? V »Nár.
Listech« 18. t. m. čteme insert: »Čestí velko-
statkáři, statkáři a nájemci dvorů v Česko-
slov. republice, organizují se a hlásí se
za členy Hospodářského družstva statkářů a
nájemců v Praze-III., vyzváni ul. 6. n. Člen-
ské podily K 400. a zápisné K 100.«
Snad ten insert byl přijat administrací
proto, aby se parcelace latifundia provedla
hladce? Poradí snad velostatkářská orga-
nisace lidu, jak by likvidace velostatku po-
kračovala hladce? Ani zdání. Vidíme tu roz-
běh k organizování sebošobraně — a jest vá-
žnou otázkou, která strana naposledy bude
vítěztem. Spojili se velostatkové s 2 dovkými
velikopoklady, ani tisíc demokratických
schůzí a resolucí mu neškodí. Před semi-
skými bankéři uskakují. Před vlivem po-
lekané za keř jako zvěř před červy.

Hra kapitalistické kočky s proletářskou
myš. Po Rašimových finančních vývozech
výdobytky kapitalistů vědu, kde zasadí pá-
ku, aby obratným spekulacemi vyhráblí hřst
miliónů z rukou českého národa.

»Právo Lidu« 18. t. m. píše: Inzeráty,
jimiž doporučuje se umístění rakouské váleč-
né půjčky, svědčí ze všech, že pokoutní ban-
kéři, kteří při tom vydělávali obratem ruky
ohromné částky, mohou poděkovat panu mi-
nistru financí za jeho projev a také o sled-
ní naznačení 50 procent půjčky mělo již
účinek. Nastalo bouřlivé stoupání jistých pa-
pírů na burse, a tak vidíme zjev zajímavý:
ministr financí, ačkoli nechťel, dává signál
k všelijakým manipulacím a spekulacím. Spe-
kulanti vydělávají na každém takovém mi-
nistrském projevu, ať již na stoupání či kles-
ání papírů. A to je příznak nesmírné nezdrá-
vých poměrů. Mstí se tu ona polovčinnost,
která neodvažovala se sáhnouti radikálně
a ihned na ohromné válečné zisky, nechťela
dolehnouti železnou rukou na všechny váleč-
né milionáře; výsledek je, že anarchii ve fi-
nančnictví trpí nikoliv kapitalisté, kteří již
dovedou utéci z jednoho ohroženího rayonu
na místa bezpečná, ale drobní lidé a chudá-
cové, kteří jsou odkázáni na skromný užiteč-
ný proz z častých předělávkách, a kte-
ří nyní jsou v tom hore nešťi ztráti. Ne-
šťastná finanční politika postihuje také vše-
cky osoby, odkázané na první plat. Co mají
dělati ti chudšáci v tom velkém tanči o-
kolo zlatého tele? Dříve se, že nekřesťan-
ská finanční politika, jejíž základní chybou bylo,
že nemá vůbec žádného přehledu, co máme
a co jsme povinni platit, povede ještě k dal-
ším hrozným zmatkům.

Národní kráz u státní pokladny. Pouka-
zali jsme už několikrát, jak zrušený obrovský
milióny národního jmění proto, že zodpověd-
ní činitelé ve vládě poněkud a šid ve sta-
vu bezradnosti. Nyní konečně v samém po-
krokovém »Pozor« napsal dr. J. Bašta:
»Tajné plány« ministra dra Rašima přinesl:
českému kapitálu na burse vídeňské, neby-
čejně těžké ztráty. Bude třeba velmi mnoho
našeho cukru a našeho oleje, aby se vážení,
než ztráty našeho kapitálu právě utrpěné bu-
dou náhrady. České burzovní publikum an-
gažovalo se v kontremint rak. vál. půjček
předprodávalo je za tehdejší kurs 62 — a vy-
ny kupuje za kurs 70. Vemhi neblaze po-
sobilu přilší pesimistické lčení německo-ra-
kouských hospodářských poměrů. Černé
zprávy z isobily velké blanko-prodeje v pa-
pířích vídeňské burzy pro český účet. Nevy-
školené české burzovní publikum bylo ve-
hánáno do pastí vídeňské a maďarské vypo-
čít. ance burzovní. Vídeň a Budapest skupily
vše a způsobily tak umělé nedostatky kusů
v papírech předprodaných českou kontreni-
nou. Noční příjezd automobilu známého bu-
dapeštského matadora burzovního Šimona
Krause do Vídně byl signálem k značení vel-
ké české kontrenim. Za vedení Krausova
vynáhaly byly kursy na vídeňské burse do
úžasné výše. Čímž katastrofa české spekulace
a la baisse v německo-rakouských papí-
rech byla dovršena. České ztráty se pátí na
několik set miliónů. Naproti tomu angažova-
la se vídeňská burza v českých papírech
a vydělává rovněž několik set miliónů. Vídeň-
ský majetek českých papírů pátí se asi na 2
miliardy a je tedy stálým a dlouho trvajícím
ohrožením české valuty, kterou si Vídeň kdy-
koliv může započítat prodejem českých
papírů v Praze. Z toho vidíme, jak dovedlo
bystře vedení burzovní ve Vídní využití če-
ské náldy, způsobené neblahou řecí ministra
dra Rašima. — Otázka válečných půjček bu-
de se asi zabývat konference mírová.

Demokratická podpora války. Všecko
jmění církevní měla Vídeň v evidenci, když
náhlá zosra na duchovenstvo, aby upo-
salo na válečné půjčky nejen za své osoby,
ale i za majetek zadržní. Něco jiného však
znamenalo jmění různých spolků a stavov-
ských organizací; tu se dalo mnoho utajiti.
Ale soc. demokratické půlčlověky do války ve-
lice hbitvě. Samy soc. dem. »Dělnické listy«
nyní přiznávají, že jmění svazů, institucí

spravovaných německými soc. demokraty,
existuje dnes více méně jen na papíře. V po-
kladnách jsou na místě peněz válečné půjč-
ky. Válku vedla Vídeň na porobení Slováků
— proto byla tak člá a obětavá Internacio-
nala v německých krajích, ta Internacina,
která hrozila, že »všecka kola zastaví«, jest-
liže by stát podnikal nějakou osudnou veli-
kou akci na úkor pracujícího lidu.

Pod svícem tma — právě v Praze.
Pražské hotely »U zlatého anděla«, »Angli-
cký dvůr«, »U císaře rakouského« a jiné byly
tiše prodány — a to většinou cizím centrál-
ám a jiným spekulacím podnikům. Palác
Schönbornův koupil továrník Škoda, palác
Harrachův prodán vídeňské centrálě Poldiny
huti. Podobně jsou na přechodu do cizích ru-
kou i jiné významné pražské budovy. Tak se
bojuje proti českému národu způsobem zá-
ludnějším a nebezpečnějším než dělem a ba-
jonetem. Němci mají v Praze důmyslné spro-
středkovatele v židovských kapitalistech,
kteř se budou moci brzy roztaňovati v Pra-
ze ve vlastních nejlepších palácích pohodi-
něji než před válkou. Pro samé slavnosti a
nejpečlivější hlídání Emauzského kláštera se
zapomnělo, kde číhají protivníci nechytrých,
takže pod samým svícem nebylo vidět nic.
Dřív jsme nafikali na drahotu; nyní však
pomalu nebudeme mlít, čím bychom vůbec
platili. Koruna klesla asi na 26 předválečných
haléřů. A co máme vyvážeti výměnou za
potraviny? Průmysl jest ochromen. Ještě tak
to uhlí může za hranice — ale při tom se lfe-
seme zimou sami. Že by se stávali tak vše-
mocnými poručníci miliardáři i v demokr-
tické republice, toho jsme se přece jenom
nenadáli. Což není žádného prostředku ke
zkrocení těch, kteří výsledky možného pře-
ce drobného lidu přeměňují chladně v před-
mět vlastní spekulace?

»Vlastenecké« obchody. Dne 27. ledna
v Praze před senátem se ocitli obchodníci
Kraupner, Rychnovský a Doktor. Byli obža-
lováni pro přečin řetězového obchodu. Senát
se přiklonil k náhledu, že žalovaný nešlo o
zdravování, nýbrž o obvyklé machinace a-
gentské a bursovní. Při přelčení však sle-
dáno, že pražská Agrární banka koupila r.
1916 od Kraupnera dvakrát zásobu fazolí,
které prodala téhož roku liberecké společ-
nosti »Mehlverteilung für Nordböhmen G. m.
b. H.«. — Také jeden doklad, proč český lid
zůstal za války tolik nouze. Česká společnost
by byla ty fazole nekoupila?

Nedemokratická správa nemoc. pokladen.
Jest nutno, aby i v nemoc. pokladnách se za-
kořenoilo poměrné zastoupení. Ke konci mi-
nulého roku 31 poslanců Národ. shromáždění
podalo návrh na zrušení některých nemo-
cenských pokladen, které nejsou ovládnuty
soc. demokraty. A již se proslychá, že v sa-
mé Praze bude zrušena řada pokladen — i
nemoc. pokladna spolku čes. žurnalistů bude
prý potlačena. Zkrátka soc. demokraté usi-
lí, aby nesocialistické pokladny odevzdaly
své jmění i členy režimu socialistickému, o-
kres, nemoc. pokladnám. Pak by byla dobře
zaopatřena nová velká řada soc. dem. agi-
tátorů. »Nár. Listy« 12. t. m. k tomu připo-
jují upozornění: »Když sociální demokraté
přichlí se již o »reformování« nenocenských
pokladen, upozorňujeme sociálně-politický
výbor, aby provedl reformy skutečné a
spravedlivé. Především ať zruší volby dele-
gátů a usnese se na volbách přímých. A když
uznává spravedlnost poměrného zastoupení
do obcí i Nár. shromáždění, ať se uzákoní
také při volbách do nemocenských pokladen,
by tyto humánní ústavy nebyly demónou je-
diné strany, již se zneužívá k pašovství a již
nelze kontrolovat.«

Katolické ženy a dívky!

Čtěte, odebírejte a rozšiřujte náš jediný
politický, sociální a kulturní týdeník

ŽENA

(třetí »Žití«),
Redaktorka: Běla Pečínková v Mi-
lovicích. Hlavní spolupracovnice: Lu-
d. Kosařová v Dobrušce.

Předplatné na půl roku 4 koruny.

Objednávky přijímá

Administrace »Ženy« v Hradci Král.
(Adalbertinum).

Sociální obzor.

Dotaz člena Národ. shromáždění Kadi-
čka, Čechů, Rýpára a soudruhů na ministra
vlastní Svobodu o záněšném dělníku Emanuelu
Motlocha, hutníka z Vítkovic na Moravě.
Emanuel Motloch, dělník v apretuře ocelárny
vítkovické, bytem v Hrabčovic, není členem
soc. dem. organizace, aniž jiné dělnické orga-
nisace. Koncem r. 1918 vyzván byl breským
delegátem soc. dem. organizace, aby do ní
vstoupil. Odmítl to. Vyhržováno mu, ne-
vstoupil-li do nového roku do soc. dem. orga-
nisace, že bude donucen opustit práci v zá-
vodě. Po Novém roce, 8. ledna 1919 o pil 12.
hod. dop. přistoupil opět k Motlochovi soc.
dem. delegát breský s několika dělníky, v
počtu asi 20, mezi nimiž byli Tomaševský,
Grüner, Kusin, Sommer a jiní, a vyzval Mo-
tlocha, aby opustil dílnu jelto nevstoupil do
soc. dem. organizace. Motloch ustupuje nšlil,
upozlechl, vzal si své věci a chěl odejít. Při
odchodu, ještě v dílně, byl ze zadu napaden,
pohledkovan, lakován, k zemi stržen a po-
šlapán. Pak znovu do výše vyzvážen a zno-
vu lakován, pohledkovan a ždučán. Pak
Tomaševský vzal provaz, sáhl ankych a
hodil ankych Motlochovi po hlavě, ale chy-

bil hlavu; dělal znovu smýčku na provaze,
v tom přišel do dílny vážený Holaschke a ten
to překazil. Jakmile však Holaschke odešel,
svázali Motlocha provazy, rukama k tělu, a
vedli jej na provaze přes ocelárnu na po-
směch druhým. Při tom Motlochovi škubali,
posmívali se mu a nadávali mu. Pak jej vy-
střelili za bránu a pravili mu: Ať se tu v díl-
ně více neukazuješ, jdi, ať tě živí církev.
Motloch, ženatý to muž, 39 roků starý, otec
4 dítek, měl velmi řádný a pevného charak-
teru, po tomto ukrutném trýznění onenocněl
a dosud jest práce neschopen. Závod se stra-
chu před terorem socialistu se ho neujal a
odkázal jej k soudu. Příklad se soudně vyšet-
řuje. Právním zástupcem Motlochovým je p.
dr. Savrda, advokát v Mor. Ostravě.
Podpsaní táží se pana ministra: 1. Je
pan ministr ochoten tento případ a podobné
případy nestrannou komisí dáti vyšetřiti a
vinníky potrestati? 2. Je pan ministr ochoten
podobné znásilňování dělníků křesťansko-so-
ciálních bezvýhradně zameziti? V Praze, 7.
února 1919.

Proti nášlil. V Národ. shromáždění podali
nové dotaz na ministra Švehla posl. un.ž. Po-
spíšil a soudruzi v příčině znásilňování svobody
předsědění A. Kukackový a M. J. Mayerové,
dělníci firmy Harandmuthovy v Č. Budějovicích.

Všechny případy znásilnění budíž řádně
ověřeny a ihned hlášeny klubem poslanců če-
skoslov. strany lidové v Praze. Klub zakročí
na ochranu svobody našich dělníků.

Jednostranná cesta k odškodnění. Soc.
demokraté nyní chodí po poliích se žádostí,
aby jim vrátili přeplatky za prodané potra-
viny ve válce. Těžko nyní rozhodnouti, kteří
sedláci si napočítali své právo a kteří s roz-
hodným úmyslem lichvářským. Vždyť na př.
sám socialistický úsk nejednou vystavil poli-
tostní nad řim, jak již v nepřiznáním okol-
nostmi donikáti buršák. Některému rolní-
kovi zrekvírováno tolik, že se pak hleděl ho-
jiti při soukromém prodeji. Co sedláci do-
stali, to zůstává národním majetkem. Ale
srovnávejme! Neotliko haléřů uprchlici, ale
i ti spekulující cízci, kteří se zařídili v Če-
chách již po doniknutí vydrábi na českých li-
dech sumy obrovské. Dlouhá řada těchto pi-
javců jest velmi dobře českému lidu známa.
Proč pak proti těmto keřasům a vysavačům
není podniknuta spravedlivá odvetná výpra-
va? Vždyť velká část těchto keřasů
prochází v drahých šatech po Praze. A prá-
vě tyto bezemkové, kteří nikdy v rukou
pluhu neměli, naněhli venkovany spekulovat.
Není žák nad mistra.

»Venkovu« napsala žena želez. žrízence
z K. na Zálábí, co na dělnících vylichovala.
Její muž (otec dvou dětí) měl po tři léta
válečné 3 K denně. Teprve čtvrtým rokem
mu bylo malíčko přidáváno. Proto žena za-
čala zažehňavati nouzi chovena selat. Krnivo
musila kupovat, a pracovat 12 hodin denně.
Neprodává selata draze než za počítal
velkostatek. Při tom koupila 9letému chlape-
ci do rokta patery chatrné botky po 100 K. Ny-
ní chodí na hospody ve všem, ti, kteří od ní
za války kupovali, aby jim udeřná matka
vrátila přeplatky nad maximální ceny. Ke
všemmu má býti ještě odsouzena pro lichvu.
Ale což ty pražské obchodní sklady, v
kterých se čítal za 100 K takový kus látky,
jaký stál před válkou 5—10 K? Tyto obcho-
dní domy mají pokoi Nelze zastavati ani lich-
vové-rolníka, zvláště ne statkáře. Ale jen mě-
řit stejným loktem i spekulantům, kteří vli-
bec tělesně nepracují!

Československému lidu katolickému!

Zahajujeme kulturní boj! Tak s enfasí
volal v Národním shromáždění dne 13. února
t. r. dr. Stránský, jenž v úloze referenta
doporučoval přijetí výmnožného zákona o ka-
zatelích, jímž pod rouskou ochrany kazatel-
ů před politikým zneužíváním jest zajiš-
něna svoboda a volnost náctelského úřadu
kněžského. Zákon o kazatelích jest prvním
článkem řetězu, jímž mají být spoutána prá-
va československých katolíků, svoboda cir-
ve a křesťanský charakter českého národa.
neboť po jeho přijetí mají být uzákoněny
předlohy zákonu o rozluce manželské, odkře-
stání školy a rozluce církve od státu.
Protestujeme proti projednávání a pří-
padnému schválení těchto zákonů především
ve jménu svobodné demokracie, jež nepři-
pouští, aby zákony zasahující přímo svědomí
lidu byly projednávány od nahodile slože-
ného sboru, postrádajícího nejdůležitější po-
dminky každého demokratického zřízení: vo-
lení lidem.

Protestujeme proti jmenovaným záko-
nům i ve jménu miliónu občanů a občanek
Českoslov. republiky, kteří svými podpisy
dokumentovali, že československý národ ne-
přeje si kulturního boje.

Protestujeme proti uzákonění navrho-
vaných předloh i ve jménu šťastného rozvoje
mladé naší republiky k jejímuž zdravému
vývoji zvláště v prvních, obtížných dobách
jest třeba pokojné a svorné práce všeho ob-
čanstva a nikoliv zmatků a rozvratů, plynou-
cích z vnitřních bojů mezi občany.

Poněvadž však se zdá, že jistá část Ná-
rodního shromáždění nemá porozumění pro
tyto důvody, jest naší povinností, abychom
se připravili ke vnučenému boji.

Nuže ve jménu Páně ku práci! Česko-
slovenští katolíci přítomných dob nechť u-
káží, že jsou hodnými syny mučednické krve
i apoštolských prací svatých patronů če-
ských. Požehnání jejich bude s námi!

Katolický lid československý! Kulturní
boj začal. Vlášli nad Tebou karabáčnickí ví-
deňští, nyní by Ti rádi poručili karabáčnickí
domáci. Oni Tě chtějí připravit o Tvou ná-
rodnost, tito chtějí o Tvou víru a učení
národ český národem poháněným.
Oni jsou smetení, poněvadž Tvá věc ná-
rodní je spravedlivá; tito budou smetení,
poněvadž Tvá věc náboženská je také sprá-

vedlivá. Neřekneme Tě proti republikánské
vládě, poněvadž bychom se protivili zřízení
Božimu; ale varujeme Tě před lidmi a vybí-
zíme k boji proti těm, kteří i tuto vládu chlí
svěsti na cestu zhouby. Bez boje není vít-
ězství. Spoj se, katolický lide českosloven-
ský, v jednotný voj a vítězství Tvé jest jisté.
V republice musí každý občan a občanka ná-
ležet k některé politické straně, jinak nic ne-
znamenají. Pro Čecha katolika, který v Bo-
ha věří a se svou vírou to upřimně myslí,
není jinde místo než v československé stra-
ně lidové. V té se pevně zorganizujeme všich-
ni, a pak budou marné snahy všech moderních
pohanů, budou časy smetení, jako byli a
jsou smetení jiní.

Výkonný výbor československé strany lidové v Čechách.

B. Stašek, Fr. Šabata,
tajemník. předseda.

Rozmanitosti.

Jihoslovany nazývá jedovatý zednář D'An-
nanzio v »Popolo d'Italia« liznu, »která bastar-
dským jménem špatně ukrývá staré oklívě pače-
sy«, chtějí prý urvat to, čeho Italové »dobyli«.
Zatím vole italské zmocnily se rakouských líní
jenom z milosti jihoslovanských pluků, které z
přátelské útrpnosti své posice vykládily. Nyní hy
se měla česká veřejnost tážati, co takové cha-
rakteristické italského herce říkali zednáři čestí.
— Die dra. Fiedlera v naší republice bude 63
miliónů Čechů, 2 milióny Slováků, 250.000 Po-
láků, 50.000 Maďarů a něco Rusínů. — Průmyslová
banka v Brně dala českému nájemci Brumovské-
mu výpověď, jelikož potřeboval rozšířeního by-
tu žid Nathan Weigl v sousedním bytě usazen.
Dosavadní byt byl malý, tomuto přistěhovalci,
který se nechal v Brně i po odchodu německého
prapore a přihlásil se do československého vojs-
ka s podmínkou, aby byl ustanoven v garnisonu
nemocnici. A také se tam dostal. — Bolkevic lu-
velice jednoduše a řízně problémy, které uváděly
v rozpak nejvyššího myslitele celých století, R.
1918 pro město Vladimír vydali zákon o změně
máželství. Dívky do 18. roku prohlášeny za ne-
dokutné. Ale v 18. roce stane se dívka majet-
kem státu a musí se dát zapsati do úřadu volné lá-
sky. Každé zapsané dívce přidělí se muž mezi 19.
a 50. rokem. — V Soli cena tabáku klesla.
— Dvojlaví orli u nás zhynuli, ale v Brně byl vítán
ministr Kiofát »generálmarsm«. Také při příjezdu
z vlastní dějvické vily na pražský hrad jest vítán
Kiofát »generálmarsm«. — Náchodský okres. Školní
inspektor Paul vybízí správy škol, aby se vyzdo-
bovaly školní budovy národné a aby všude byla
podobizna Masarykova. »Pokrok« k tomu pozna-
menává: »Není tomu dávno, kdy chtěl pan Paul,
aby ve třídách vedle Karla byl i Franz Joseph a v
jedné škole městi, to protikolárně nařídil řediteli,
aby se o to na jeho školu postaral.« — Do polského
parlamentu zvoleno 400 poslanců národního bloku,
10 soc. demokratů a 15 židů. To znamená velkou
porážku soc. demokracie, která za války místo
podpoření utiskovaných přilší se spřátelila s ví-
deňskými židy. — V čase, kdy podepsáno pří-
měří, bylo na západní frontě 2.559.000 Francouzů,
1.718.000 Angliků, 1.950.000 Američanů 200 tisíc
Belgicánů a Italů. — Decra vídeňského purkmi-
stra Weisskriehnera byla přijata za vlastní 2 den
Weisseu, odpadla k protestismu a v dala se. Ta-
kové manželské ovšem katolické není. Ale sociali-
stický »Duch Času« vyrazil se spílavou zprá-
vou, jak prý církev udeřila děti »klerikálů« dysens,
aby se mohla po rozvodu znova provdati. — Soci-
ální studentské sdružení katolické v Kroměříži po-
řáá 13. dubna v Olomouci v Katolickém domě
pracovní sjezd. Informace lze si vyžádati u pří-
pravného komitě Praha II. č. 144. Židovská
»Tribuna« libuje si v »Kancelariu« a »projekto-
vém« proti svobodě slova katolických kazatelů. Za
války zase židé měli radost nad rozkazy, jaké u-
dělala žido-liberální vláda vídeňská katolickým
kněžím v přičině »rakouského patriotismu«. —
Berlínské ministerstvo vnitra vydalo výnos: Obce
jsou povinny odepřít podporu zdráhali se neza-
městnání přímoutní práci mu píkázanou, byt by
neodpovídala jeho povolání nebo bydlišti. — Bol-
ševický »hrdina« Radek choval se v Berlíně při
zařazení velice nerytiský. Téměř na kolenu prosil
zařaditci ředitelky, aby mu neublížili. Docela již
dávno před začtením napsal svému právnímu zást-
upci, aby ihned podal námítky říské radě a
prosil, za ušetření života, dolde-li k začtení. Tedy
tygřáček chystal se německých paragrafů jako to-
noucí stěbla. — Ve Vídní začal vycházeti list pro
maňe státních půjček. — Modráčkovy »Sociali-
stické Listy« si posteskly, že na internacionálních
sjezdech socialistických nikdy není dbáno hlasu
českých soc. demokratů. Přiznávají, že čestí dele-
gáti mluvili dobře jenom česky a špatně německy.
Taci učenci tedy z Čech demonstrují před cizinou,
že v přední řadě soc. demokracie má býti stráž-
cem moderní kultury. — V Praze přišlo se na ci-
garety keřaství povedeného trojhlavku: Bernarda
Mandla, K. Gerstela a Theodora Kleina. Chlapci
opatřili si »exportní Damen« a prodávali sklepni-
kům 100 kusů za — 50 K.

Československá strana lidová.

Nákladem sekretariátu organ. komitětu v
Hradci Králové vyšly právě tyto organizační a
agitační listopisy: 1. Členské listy přihlašovací
(formát 7 krát 15,5 cm). 2. Legitimační listy
Členské (karty 8 krát 13 cm). 3. Bloky k přilži-
lostným přihláškám (12 členských listů přilže-
lo, v obálce s poučením — hodi se zejména pro větší
mista). 4. Seznam členů (tabula, piláři; hodi se
též pro hromadné přihlášky). 5. Seznam důvěrní-
ků (tabula, piláři). 6. Plakáty o oznámení veřej-
né schůze (formát 31 krát 47 cm; stačí na nich
vyplnit jen místo, datum, místnost a předmět
schůze). 7. Návod pro důvěrníky ke seznamu
členů (knížka, malá osmerka). 8. Cirkulár A:
Zákonná ustanovení, jejich nutno četiti při schů-
zích (osmerka). 9. Pozvání k okresní konferenci
(dopisnice; stačí jen vyplnit adresu, místo, čas a
pořadí). 10. Pozvání ke schůzi důvěrníků před za-
ložením místní (okresní) organizace (osmerka). 11.
»Co chce Československá strana lidová?« (Letá-
ček, malá osmerka). 12. Legitimace k důvěrné
schůzi (šestmáčka). 13. Požadavky českosloven-
ské strany lidové (4). Objeďnatí lze u zrušného
sekretariátu.

Sekretariát organ. komitětu českoslov. strany
lidové v Hradci Král. (Adalbertinum) žádá zdvo-
řile, by mu P. T. důvěrníci a pracovníci zasílali
letáky, šířené stranami nepřátelskými, a podávali
zprávy o činnosti jiných stran.

Česká Třebová. Dne 9. února ve 3 hod. odp.
konala se důvěrná schůze katolického lidu v míst-
nosti »Orlovně«. Místní katecheta Pavlaš v 10h
hodinu trvalci upozornil přítomné na deník »Lid«,
na volbu a na československou stranu lidovou;
vysvětlil některé body programu této strany i
cyrilometodskou ideu. Reč byla provázena
častým souhlasem přítomných. Předsedával míst-
ní organizace č.-slov. strany lid. al. Hendrychová
svým pěkným proslaven povzbudila přítomné že-
ny a dívky k činnosti spolkové a k podpoře katol.
tisku. Byvali členové strany křesť. sociální i katol.
národní ochotně vstoupili do nové organizace.
Kdž i ostatní členové »Svobody« a horliví podpo-
sovatelé protestů rozluky manželské a volné školy
se již rozhodnou a přistoupí mezi adal Přilži-
lky odběratelů »Lidu« i do organizace přilhi-
dů. Jste, jednate.

Církevní věstník.

Kaž zastavová se moderním osvícencům ná-
ldy. Uvěřování jme některé pokrokové kritiky
duchovenského radikalismu. Vysvítá z nich, že
duchovní nezachová se racionalistům nikdy, po-
kud bude uznávati nezměnitelné učení Kristovo
za kategorický imperativ. O tom ani nemluvíme.

Dep. adresa: Albibanka. Telefon číslo 88.
Královéhradecká bankovní jednotna
v Hradci Král. Velké nám. č. 30
Provádí velké obchody bankovní a směnárenské na podmínkách nejvýhodnějších.
Přijímá a vyplácí velké vklady bez omezení. — Sprostředkuje nákup a prodej
velkých uhlaďních papírů, jakož i válečných půjček.
Velkoochodní obřím, obřím a obřím.
Živě účty a všech bank.
Číslo účtu pošt. spořitelny 140.978.

Svoboda slova Božího.

Svobodně hlásali ve Starém zákoně proroci slovo Boží i proti králům, připomínajíce jim zodpovědnost před Hospodinem. Bez bázně sv. Jan Křtítel vytýkal Herodovi, že zločinně přestupuje Desatera. Apoštolé nedali si takovou svobodu vzít ani žalářováním ani krutým mráčením.

Sv. Jan Zlatoustý v Konstantinopoli kázal energicky, čím se císařský dům provlčuje proti evangeliu.

A v Čechách? Proslulý císař Karel IV. nebyl uražen a nemstil se ani tenkrát, když veliký reformátor Jan Milíč z Kroměříže vnošil mu v chrámu do uší nespravedlivou výtku, že jest Antikristem. Bylo to slovo velice neprofitelné, ale česká vláda nechtěla omezovatí akeťoví svobodu slova.

Vikléřští kazatelé systematicky provolávali heslo o svobodě slova Božího. Vědělo se, že se činí pokusy na umlčení pouze kazatelů těch, kteří kázali morální očišty od katolické víry. Ale heslo vířilo síle mluviteli.

Mezi památnými čtyřmi články pražských, přijatými od všech husitských sekt, čteme tento požadavek: „Najprve aby slovo Boží po království českém svobodně a bez překážky od křesťanských kněží bylo zvěstováno a kázáno, jakož Spasitel náš přikazuje.“

Husité sami ovšem tuto svobodu vzali konservativním theologům, které již před válkou vypudili za hranice. Ale pro sebe tuto volnost reklamovali při všelikém jednání se Sigmundem a s koncilním basilejským.

Jak velkou volnost slova si osobili kněží táborští, není potřeby široce vykládati. Vždyť docela činní svůj hlas rozhodnutím i v záležitostech čistě vnitřních, politických a v samoprávě obecní. Jakkoli sami v theorii přiznávali, že kněz nemá světské panovati, bylo důvodně vytýkáno, že přes to panují a „cislařují“, není přímě jejich strany, aby v něm kněz nebyl „hucmanem“, kněží táborští dosazují koně, z měst není, kdo chytí, v soudcích rozhodují. Jestliže die táborští nauky všechna práva zemská, městská a selcká bytí lidská, zavrhují hodné náležky, bylo poněkud bláznovské rozhodovati jak upraviti veřejné řády dle slova Božího.

Kněží si troufali i proti zkušeným, poctivým a velice váženým hejtmánům táborským. Táborští kněží Antoch páchal v Praze roku 1421 přímo vlezradu, když tupil Žižku a Táhorův vyzval, aby opustili předního hejtmána svého tak Pražany. Proč Žižka kněžím opozičním pádnou rukou natloukl? Protože byl býval těžko vymáhati, potrestání fanatických a blouznivých výstředníků před řádným soudem. Co se nakládalo za slovo Boží, smělo býti vysloveno volně. Jak tyranisoval Jan Želivský obce Pražské na základě svého náboženského blouznivství, o tom netřeba zvláštního výkladu.

Po válce kázal sám Rokycana: proti politice krále Jiřího. R. 1457 mu král řekl: „Mistře, dosti's mistroval; nechť my již také mistrujeme.“

Tedy volnost kazatelů byla dlouho velká; bylo jim dovoleno netoliko podrobně vykládati, co proklamáno za slovo Boží; směli také široce vykládati veřejné záležitosti, pokud se dotýkaly řádů církevních.

Námítkou může se uvést kalná a táborská bezohledná inkvizice proti jinověrcům. Ano — stoupenci kalicha přikře se chovali proti lidem jiné konfese. Ale výhradně proto, že dle jejich názorů jinověrci slova Boží převraceli. Ale že by se měl čísti výklad bib-

lických zásad potlačovati z důvodů politických, na to nepřipadá náboženská strana žádná.

Ze taková volnost měla i své stinné stránky, lež na bliední. Věk husitské vrchnosti učinily svobodě kněžských promluv konec, když začaly nad duchovenstvem biskupovati. Ale faktum jest, že nynější politické, kteří se považují za citelce hlusa a husitů, potlačují přikře to, co bylo kardinálním požadavkem husitského hnutí. Husité se nesnížili k úskočným tvrzením, že jest náboženství věcí soukromou. Zcela správně byli přesvědčeni, že musí býti kvasem pronikajícím skutky jednotlivců i celých společností. Jinak by jejich horování pro reformaci nebylo mělo reálného základu, bývalo by povzdechem na pouhém pergamentu.

Nedáv jsem se narodil a pak jsem byl pokřtěn.

Takové rčení zastavá logiku zrovna tak jako heslo o soukromosti náboženství. Prostomyslný posluchač vybere si zásadu: „Co bylo u mne dříve, to jest důležitější.“ Ale takový chronologický výpočet by měl považlivě slabiny. Kdo vyslovuje frazi shora zmíněnou, tomu by mohl připadeti odpovědi některý řetina: „Jdeš-li tak daleko, až k okamžiku, kdy jsi spatřil světlo světa, promkně ke kořenům ještě hlubším. Než jsi se narodil, vzal si tvůj otec Němkyň. A než se tvůj otec narodil, byla vychovávána tvá babička v prostředí zcela cizím.“

Samo narození ještě neurčuje zrození do ovzduší určitého národa. Teprve svobodná výchova matčina nebo otcova přelíná děťá k některému z národních kmenů. Málokterý Němec v Čechách na př. může říci, že v něm koluje více krve německé než české. Celá řada renegátů, kteří slouží německému nacionalismu, nesmi se pochlubit, že upevňují německé posice právem svého německého zrození.

Narození v přední řadě jest událost fyzická; ale dříve než se začne dítě učit se čí oné řeči, podrobí se aktu církevnímu — křtu, přijímá svátost.

Proč se rodí člověk? Proč vůbec žije a mohutní národové? V přední řadě pro Boha a pak pro své věčné spasení. Tak učí katolický všeh křesťanských vyznání. Jak užitek národ z toho, který sice na všech rozích ulic provolává, že jest Čechem, ale postupuováním křesťanského Desatera sužuje a poškozuje své vlastní sourozence? Co by znamenalo češství bezbožné? Byl by to strom bez ovoce. A právě k obětavé práci a vývoji důsledného charakteru nepovzbuzuje je pouhé poimenování některé národnosti, nýbrž určité, kategorické příkazy náboženské. Vroucí cit náboženský jest i vlasteneckého ducha nejpnevnější a nepostradatelnou oporou.

Průstří Němci také si dobře pamatovali, že se napřed narodili a pak teprve byli pokřtěni. Bývalo by jim však prospělo vědomí, že se narodili pro čistnou konšel křtu, pro evangelium, které poroučí i setrnost a spravedlivost k jiným národům. Protože měli na mysli jen a jen svůj původ a požadavky svého kmene, loupili, věšeli, uskovali, spílali a posmívali se cynicky poraženým lnu — napřed se narodili a pak teprve byli pokřtěni.

Když širší vrstvy národa třeští a bít spravedlnost, ba i zdravý rozum v tvář, měl by se k nim přidati i filosof na základě před-

nostního práva zrození? Je-li dobrým křesťanem, má povinnost právě v zájmu národa se postaviti proti kalným proudům. Sv. Štěpán také se napřed narodil a pak teprve byl pokřtěn. Ale čteme, jak energicky se postavil proti zatvrzelým pokrevencům!

Socialista dle uvedených zásad by měl také říci: „Napřed jsem se narodil a byl jsem vychováván zbožnou matkou. Protikatolická organizace počala se o mne starati teprve tehdy, když jsem vyšel ze školy. Tedy zásady zbožné matky, vlastní krve, zůstanou mi světlší než program soc. dem. organizace. Přijme kterýkoli socialista takovou časoměrnou, kalendářní logiku? Volnomyslenkáři napřed se narodili a pak teprve čili cizí spisy zednářské. A přece se spojili s cizími zednářskými židy na půdě kulturní proti vlastní krvi.“

Kdyby někdo přijal názor o přednostním právu zrození opravdově a pevně za vlastní, směl by jako dospělý muž všeho času užívat k dětským malicherným hrám a hájiti se: Napřed jsem byl chlapečkem a pak teprve se ze mne stal jinoch a muž.

České bratry ani jednou nenapadlo užití podobného rčení. Naopak když jim hrozila persekuce, raději opustili zemi a žili mezi Němci, než by se pro přibuznost krve vzdali svého náboženského přesvědčení a životasprávy tímto přesvědčením řízené.

Napřed jsme se narodili a — pak teprve jsme byli pokřtěni. To už proto, že — člověk nemůže býti křtěn dřív, než se narodí. Ale — v češtině může být vychováván teprve ve věku chlapcovosti. Napřed jest pokřtěn a pak teprve se učí Bohu i vlast svou znáti. Jestliže se zrodí někdo už před křtem jako kovaný Čech anebo Němec, proč jenom ve škole teprve se v národním duchu vychovává? Proč se tolik přikazuje, aby chlapeček čel vlastenecké články, zpíval vlastenecké písně, aby se vzdělával v národní historii? Co je zcela přirozeno, k čemu není, potřeby vymléti zvláštních pravidel a metod, to by mělo přijíti samo sebou. Zkrátka jak dobrý křesťan tak dobrý Čech teprve se musí vychovávat. A právě náboženská výchova vede k lásce rodičů, k obětavé práci ve prospěch rodiny i širšího rodu — celého národa.

Dopis z Prahy.

Dne 25. února 1919.

Kazatelnicový paragraf je uzákoněn! Zasedání N. S. v minulém týdnu bylo věnováno této nesmírně důležité a neodkladné věci.

Nic nezmohla vzácná slova opata Zavorala ani posl. Jurig. Nic nepomohly pokusy, že kanonické právo sv. Otce zakazuje neuznávání kazatelny — že i dosavadní světské zákony stačí, aby dům Páně nestal se jevištěm politických bojů a stanic. Opat prohlásil, že kdykoli půjde o odstranění toho, co my sami cítíme jako těžké závaží na své povinnosti kdy přijde o reformy, které budou mít za účel povznést mravní úroveň lidu a kléru, budeme se hledět domluvit. Ve všech reformních snahách půjde o to, aby se hradily, které nám pro zvýšení a zúčelnění katolického života sv. Otce určí, za ně však ani krok dále!

Přes toto upřímné prohlášení s naší strany provedli nepřátelé svou... Škrtili sice z původního znění slova „při příslušování svátostem“ a „budší přímo nebo nepřímou“, ale ostatní bylo přijato hlasem všech proti hlasům členů českoslov. strany lidové a dra. Kolíška.

„Mladíku, mladíku“, zahrozil starý osmahlý ukazovákem s nehtem kávové harvy, „z tebe jest něco může býti, možná, že si šapeš po štěstí. Se mnou — starým pátezem — už nen. nic. Mne drží už jen to masťování, všechno je mi jedno.“

„Hm — a to je právě nejlepší, pochvaňoval si Kláš, vykračuje ke společnosti v Vokřálem. Který cestující má dobrý chů, na které dvě se zaklepaní nevíce vyplácí, má příjemný život. Jsem se zdejšího kraje a tak jsem se už trochu oblédl, kde nejspíše něco na dlah kápné. Já takhle dostal od rukou člověka, který začal první dělat, špatně by se mu vedlo.“

Když se za jsem otevřel širý kopcovitý obzor, prohodil Vokřá tázavě: „Teda snad nějaký do téhle malé vesnice?“

„Ale co by tě napadlo, tam sami nemají; říká se, že tam o posvěcení uměl držetalk za plotem hladem. Tuhle na pravo jest obec bohatá. Ale jedná hospodyně tam je pověsť, že je na chudáky ostřejší než ten jejich černý hafan. Ale přidáme tam taky... Kláš měl teď napřed v „brinelových“ botkách s vysokými podpádky, které dříve nosila jedna selčinka. Podpatky u levé roztrhané botky byl až bráza sešmatčáta, tak že Kláš na jednu nohu napařal. Vandrovál předešl si umlavití hebrecké vystoupení. V prvním státku začal skemrat starý: „Paměť má, dva chudí vandrováci vstali, aby se jim něco odpravovali. Těhle ten je ubohý stroskot, přiběhl s poručníkem ho o všechno připravili.“

Hospodyně zastavla, vřpila sotný kus jahelad kade a pláče si starému do dlaní nastavených ve formě obrázků. Z kade se kouřilo, byla horká. „Zaplať Pán Bůh častokrát,“ děkoval Vokřá, přelobuje a kade s ruky na ruku převracuje. „Moc krátká dělá — dělá — babo rarákovi! Kde

Agrárníci hlasovali pro zákon a kněží agrární odešli před hlasováním... Pomáhali udělat výjimečný zákon proti katolíkům! Naši kněží však znají svou povinnost; vědí, co je a bude blahem státu a národa — a toto bude jim nejvyšším zákonem. Znají slova Písma: „Více sluší poslouchati Boha než lidi.“

Jsem přesvědčen, že tento zákon nebude mít dlouhého trvání — že zůstane na papíře... Ba — jak nejnovější zprávy praví — bude to naše vláda první, která jej poruší! Pomůž jej rozkazem, aby kněží s k a z a telen (!) poučovali lid o finančních opatřeních, která sluší financí v nejbližší budoucnosti učiti... To bude ono Rašínovo tajemství.

Politický přehled.

Finanční zákon.

Národní shromáždění československé republiky dne 25. února schválilo zákon dalekosáhlého významu. Vláda chce totiž osamostatnit naši měnu a postaviti ji na pevný základ. To stane se především okolkováním dosavadních bankovek. Im má býti zároveň zjištěno jejich množství, př. 10—12 miliard. Bankovky 1—2 korunové jsou zatím z okolkování vyloučeny. Z okolkování, jež bude provedeno mezi 1. až 9. březnem, má býti vyhrán jednorozměrný poplatek. — Při okolkování bankovek má býti jejich polovice zadržána a za ni vydány býti mají majitelům nepřeveditelné, nezastavitelné a nezabavitelné dluhopisy, které ponesou i proc. úrok. Dále má býti učiněn soupis všeho movitého majetku ke dni 1. března t. r., totiž válečných výpěsků a pohlednicích poukázek Rakousko-uherské banky, nemovitostních pohledávek, vkladů u peněžních ústavů, podílů atd., cenných papírů, jež mají býti rovněž okolkovány za půlprocentní poplatek. Dále nařízen soupis drahých kovů, cizích valut, dobytka, strojů, surovin, polotovárů, zásob zboží, přepychových a uměleckých předmětů a konečně i soupis polítek. — Okolkování bankovek a soupis majetku provádějí se za účelem uložení částky z majetku. — Zároveň schválen Národ. shromážděním zákon, jímž se vláda zmocňuje, aby vypjala státní půjčky ve zlatě, stříbře, zlatých nebo stříbrných mincích a papírových penězích cizozemských. — K snazšímu zjištění bankovek počínaje 26. únorem až včetně do 9. března budou uzavřeny hranice pro veškerou dopravu osob a zboží drahou, poštou atd.

Počínaje pak 1. březnem do 9. března zastavuje se dále i v dopravě luhemské přijímání peněz atd.

Otázka těšínská.

Z čista jasna nařizeno vojsku československému, aby vyklidilo celé Těšínsko, ač nedávno za vedení dohodových vůdců nařizeno vojsku našemu obsaditi Těšínsko. Dohodoví generálové provádějí pařížskou úmluvu, kterou velmoci, nesprávně Poláci informovaní, vynutily na české delegaci v Paříži. Těžce dotkla se nás tato nařízení, protože spravedlivé nároky národa československého na Těšínsko nebyly uznány spolenci, kterým byl národ náš nejvěrnější. Ztráta Těšínska byla by zřízením hospodářské existence československého státu a přezřetím bohumilsko-kolické dráhy, spojující nás se Slovenskem, bylo by rovněž těžkou pohromou. Zatím musíme

plaskat na zem, hospodyně se chytily smíchem za boky, zatím co si mnul vousák zarděnou dlah.

Dcera smíchem zavřela a řekla: „Počkete, maminko, dejte jim radši trochu do hrnčku...“

V třetím stavení si hospodyně vykasala rukávy: Tebe, mladý lumpo, dobře znám. A ten starší Babinský jistě není lepší. Už se klidě, ať vám nezem poleno pod kolena.“

„Teda ať vám tahle přívětivost na dětech někdo tiskrát odpítí, rozklebil se Kláš a stávil se, jakoby chtěl rýzem odjet. Jakmile hospodyně se obrátila, loukl do brčky a hned se vytrýpce se soudrubem. „Teď bude mít na luncce odměnu za svou vyfildiku, cenil se na ulci.“

„Ale poslouchej, hochu, ten mistr, který tě učil, měl na tvář hbit výrobil pořádný lemen. Tohle už je trochu moc. Zvěřil a pak snad půjdeš z kriminálu do kriminálu. Nikdy jsem se nechoval tak neomaleně — a věš, nikomu dosud ani krejcaru neukrád, třeba že za mnoho nestojím.“ Vokřálovi se vodnaté oči rozešly, zamysli se — chvilu bylo ticho.

„Ale — nač kázání, vzpomáloval se náhle Kláš. „Dobrámu člověku jsem neohlábil nikdy, spíš pomohl.“

V prvním stavení drabé obce bratři mladý před hospodářem: „Nemáte, panáče, něco k snědku? Celý týden jsme neměli teplo, žijí v žaludku.“

„Hm — já mám, ale vy nemáte, chasno lemoš. To vám, že byste rádi papali.“

„Nechejte-li se smálovat zade mnou, máte štrapačt sepoť tahle nad mým hladovým strýčkem, žebráci přerývaným hladem Kláš. Hospodář dlel uhlátem po krejcaru.“

„Já jsem šel na vandru nálných příhod, rohovohl se v širém poli starý. „Jedno se vybere v Uhrách od učtra na pastu; nikdo jsem se

důvěřovat, že se vše zase v dobré obrátí. — Die rozhodnutí mezispojenecké komise vypravena bude do Prahy a Těšina zvláštní komise ze zástupce Francie, Italie a Anglie za tím účelem, aby spor československý co nejdříve byl rozřešen.

Spor československo-italský.

Jihoslovani podarilo se na konferenci pařížské přesvědčiti Francii a Angli o nezbytnosti reise londýnské smlouvy z roku 1915, dle níž Italii přisílí Terst, Istrie a severní Dalmacie a všechny pobřežní ostrovy až na řiti. V Paříži uznávali, že Italy požadované území má většinu obyvatelstva slovanského a že by tedy bezpodmínečně nemělo se odevzdati Italii. Proti tomu protestuje italské poselstvo, že se nepodřídí rozhodčímu soudu a že trvá na londýnské smlouvě. Italská vláda vyzvala také všechny studenty jihoslovanské, aby opustili italské university, ti pak rozhodli se odejet ze studie do Brna a do Paříže.

Mírová konference.

Na konferenci pracuje se pro rychlé uzavření míru. Wilson, když pouští Paříž, projevil názor, že bude možno, podepsat předběžný mír v první polovici května a možná ještě dříve. Podle plánu dohody bude prý mír uzavřen v tomto pořádku: Německo, Rakousko, Uhry, Bulharsko a Turecko. — Wilson po svém návratu do Ameriky k německým žurnalistům prohlásil, že nabytí přesvědčení, že nynější Německo je vlastně starým Německem a že může býti přijato do svazu národů teprve později. — President Wilson vrátí se dne 17. března do Evropy. — V první řeči po svém návratu do Ameriky nazval Wilson Ameriku nadějí světa. Nesplnění Amerika tuto naději, mělo by to nedozírné následky pro svět. Mírová smlouva může býti potomstvu jen tehdy platná, bude-li zaručena spojenými silami civilizovaného světa. V této své řeči zmínil se Wilson i o československé: Věřte ve snahy československé tak jako já v ně věřím. Víte, kolik moci by je přepadlo, kdyby za jejich svobodou nestála záruka světa?

Revolvere v Mnichově.

Výlučně socialistická vláda bavorská, většinou původu židovského, neměla důvěry v širokých vrstvách lidu, už také proto, že opravy touto vládou zaváděné byly většinou na prospěch stran kapitalistických. Nedivno tedy, že zorganizováno bylo spiknutí monarchistické. Tak uspořádána na bavorské ministry honba. Minister, předseda Eisner zastřelen, těžce zraněn též ministr Auer, Rosshaupter, Unterleutner a Tjmm. Nevztáhli však monarchisté, naopak zmatku využili Spartakovci, kteří rozvřili v Mnichově divý boj, všech proti všem. Zatýkáni na všech stranách. V Mnichově ovládla rads dělníků a vojáků; vláda radí má však v celém Bavorsku přamáko přivrženců, ostatně v Bavorsku nechce nikdo o bořivcích ani slyšet. I v řadách neodvyslých soc. demokratů raste odpor proti Spartakovcům.

Kulturní listy.

Ze života vědeckého a uměleckého. V slovenské Nadeši zemel katolický farář a bývalý poslanec Martin Kolár. (Od r. 1900

na cestu nepal. Jdu celý den, žížal jako trám — a k večeru se ocitnu zrovna u té osady, z které jsem vyšel.“

„Inu — jako provazník šel's račím puchodem. To není divu.“

„Ale jindy v zímě s kamarádem jsme se stali v hospodě, která stála na vysokém skalku. Sněhu bylo tehdy po pás. Šestčtyř v kapse byly; teda se pilo. A za chvíli jsme začali vyvádět hlouposti. Vždyť jsme byli oba mladí. Než jsem se nadál, už mne drlil hostinský za límec. A než jsem se pořádně opeřel, už jsem ležel se skály do sněhu. Zabořil jsem se hodně. Co se tak vytráhuju, ležím do té pínky. A než jsem se na nohy postavil, už ležím kamarád.“

„No — to už byty hodně řízné hlouposti, když jste udeřili tak přehlasný výlet. Co jste lemom vyváděl?“

„I darmo mluvit, zamleoval chrtivě starý. Pátnec už je tak zákeřný sevrnulí věšty jak starý křeč, až ani šeder neclil. Jednou jsem sám zatoužil po rodném hradě. Knížek jsem měl už proloho; táhl jsem se tedy na šup. Šel proti četníkovi ve městě kurážně. Ale ten byl v náhlém náladě. Křikl jsem mu podíh hlou. Ten to prohlédl, vrátil a hned zase dlel. Povídal: „Ta křikla už je proleha.“

„A ty si prodáš taky anebo pojdě,“ zavřel šotník nemorálně. „Páchnal jako skaleňý křem. Štebou by bylo hamba št, jak vypadáš.“

„Hned jsem mu odvětl: „Však to chám a však by mi taky v obci nedělna pravdivětlá čest.“ No — a bloudil jsem dlel. Viděl — ani šopou má nezval, tak jsem odlel. Za chvíli jsem se rozpátl a vzpomněl, že by přece se mně soby tak velký ošroť, kdyby vyřvala maminka dlel šit. A ty — ty máš nádeť mluvit.“

FEUILLETON.

Z VANDRU.

Kdo má takové oči, jaké nazývá Zeyer ve svých apších hvězdách, ať si jich nezakalí čtením těchto řádků, prospaných prosalickým koptem.

Právě když zartěboval stánek rozvážlivý první paprsky na koruny mohutných stromů širého lesa, ubíral se po zvlášť pěkně obstáří vandrovál, ubrostlý na tvářích hustě jako omšlý stoletý smrk. V ruce měl sukotivou bál, provlečenou féminkem. Stínko a pamobarevné čepice se lesklo. Kabát vandrovál prozrazoval, že byl podroben nelméno dovedkrát abumálé operaci. Jeden šos byl rezatý, druhý zamezlaký, jeden rukáv hnoďý, druhý kostkovaný, vyrobený z nějaké nahovice. Mezi hrubými a pldkými stahy vadach pronikal k umokované a rozseřené kolli volně.

Vrabci v ovse cvrkali; aktivánek vzletli a vysoko coní radostného švábili vstří zlatoradé maderchutným obláčkům přetokným trtky. Vleobec vasedi v letní přifodě vyloudilo zpěv i z hrdla tuláková. „Když jsem vandrovál, mazlika bráha, drabá svracl bas divokého muže na králi lesa, až vrdy s popaláváním skřehotem se zvedaly nad vrcholky lesních vršků. Prykyřice po tepelně dání slně volně.

Vandrovál zvolnil krok a blýskal očima po boobích. Počínou státní a upřeně se zadíval do mlží. Náky mladí vyřádkové křelí tam nad světlým trávníkem, vykráše oči, jako by páral po trnkách zla.

„Ča — ča —, známá se hřmotná příchozí. „Kamaráde, co to křídíš? Pílec vede mladého tuláka křelí provraclí, že jeho malotěn jest také

do r. 1904 redigoval »Katholické Noviny«. O slovenský lid zůstal si zásluh velkých. — Redakce českých škol vystavily se pro vyučování náboženství ve škole. — K pedesátinám Jar. Kvapila vydalo Družstvo »Máj« knížku, ve které dr. Borecký k věci o slávu abrahamovín dramaturgických sděluje, jak u Kvapila byly pokoje proslaveny a zasloužily; byla také knižková a klavír; na zarádce byl ten ke střebě. Zato zajímavá jest zpráva: »Jaroslav Kvapil stal se dramaturgem, ač převodně »Máj« kandidoval na toto místo M. A. Šimáčka. K tomu poznamenává kritik v »Čech. Svobodě«: »O této věci vím mnohé od předsed zemského M. A. Šimáčka a při čtení tohoto bezděčného přiznání, jak se tehdy postupovalo, myslím si člověk něco o ostrých loktech, o neomaleném drání se vpřed — vše ve jménu prostřednosti! Ductete a nevíte, máte-li se smát nebo zlobit nad tím, co všechno je možno v Čechách oslavovat. Dobří a skuteční umělci (Čapek, Holéček a jiní) oběsí se bez tohoto nakuřování.« — Slavnostní položení základního kamene k pomníku Havlíčkovu v N. Brodě stane se již letos. Model pomníku vytvořil sochař Kalika a architekt Gočar. — V Listech filologických (1918, sv. 5). Fr. Táborský praví o vlivu německých osvícenců a jejich předchůdců na Havlíčka: »Logou technikou epigramu, Lessing jeho teorií, Abraham pak hrubozrností a hrdostí invetiv a vtipů zanechali trvalé stopy v jeho díle a z části i v jeho bytosti.« Táborský uvádí doklady, že ještě více působili na Havlíčka Bürger. — Kdy už v pravopise našem nastane jasno a jednota? Lid se vyzývá, aby dbal přísné správné češtiny, ale pán sedící na Olympu dá vedou spory o vzorná česká čtení. Předloha zákona o volebním právu do obcí byla dříve před tiskem znalci českého jazyka k případné opravě slohových poklesků. Ale po učinění opravě při druhém čtení předlohy referent navrhl celou řadu slohových změn, jelikož jiný znalc českého jazyka našel v opravě předlohy chyby. Ale při návrhu korektur i třetí znalec (člen Nár. shromáždění) volal, že navrhované změny jsou také chybné. Ačkoli při předání sněmovny je zvláštní úředník pro slohovou úpravu předloh (vynikající jazykozpytec), přece se reptá dále. Jak dlužno se tedy bude odkládat: určité slovo v otázce českého pravopisu? Má lid čekat ještě 20 let, než se pánové dohodnou? — Při známém fyziologickém vítězi názoru starobrněnského učeného opata Mendla († 1884). Zkušenosti jsou potvrzeny, že rodinný typus ve 2-4 pokoleních se mění: někdy vynikají znaky otcovy sice se na syny jeví, ale v 3. nebo 4. pokolení mizí, ustupuje známkou po předcích; celkem obojí pohledy co do přenášení vloh jsou rovnocenné. — Italská komise již přejala ve Vídni z uměleckých sbírek značnou část italských obrazů. V novém hrade ze sbírek d'Este ředitel benátského muzea Fogolari vzal 37 obrazů. Z obrazové galerie muzejní sebráno 21 obrazů. Podobně i jiné došlo k ochuzení sbírek. Kromě obrazů žádají Italové i vydání řady vzácných rukopisů a kódexů z dvorní knihovny, množství italských dokumentů ze státního archivu a četné umělecké předměty z muzea pro umění a průmysl. — Moderní přesně vědecké studium rozptyluje stále zřejměji pohádky o vševládne moci církve ve středověku. Právě v posledních letech na př. dokázáno, že duchovenstvo v Čechách až do počátku XIII. století žilo v těsném sáhu laickém a že Řím do té doby zasahoval do církevních věcí českých jen výjimečně, aniž by byl měl z naší země prospěchů hmotných. Dle výzkumů lipšického profesora A. Schulze ve středověku měla v Německu městská obec značný vliv na obsazování církevního úřadu (zvláště t. zv. olátních), na správu záležitostí, ochranu klášterů a jejich kázeň. Bylo-li to církví příliš zdravé, napovídá rozhořanosť v církevním životě na rozhraní věků XV. a XVI. Když pak došlo za Luthera k velikému rozkozu, městské obce jednoduše novou nauku si oddektrovaly. Taková rozhodnutí však šla z kruhů vrchnostenských, aniž se hledělo úzkostlivě na minulé skutečné většiny obyvatelstva. Ostatně víme již ze starších studií, že nová víra se neujímala v Německu způsobem demokratickým, nýbrž kategorickým imperatiivem slechty a jiných vrchností.

Jak se bude dělitelně nazývat naše republiky? Otázka ta jest jistě velikého významu. Ale proto jsem se na ni neozlobil, že mále poňak mále dítě napomínala. Proto jsem radši ze všeho utkl.

— Hm — vš, i když matka mská, nemysli to. Máte pět stůle lidí cizích... Taláci kráčí hodnou chvíli mlčky. K večeru prošli v jedné vesnici: »Pánští, přejte vás prosíme o ten nějaký fedník; třebaže jen nocle na slámě nebo v mašli. My nemáme aniž...»

Vypáli se a samostatně směrem ku Praze. — Křem, ty umíš brečet, že bys na televi mlčky vyvolal. Toť mám groš jako mlčky. Takle si teď vezmí šestadvacet krejcarů z mého. Beztoho je to tvá koloda.

— Ale dle potok, to aic, odmítal mladý. »Je máš té žito, starý kofále. Já si pomohu spít. Vlak's řekl sám, že ještě něco může se mně být.«

— Ba — tak — tak, přivítal starý hašit. »Je ti to potřeba, aby ses tolik přetvařoval a žil k lidem jako pes?«

— Perdo, Ferdáku, orval se náhle hlas za křepotem. Mladík sebou škubl a ohlídl se. Tvář se mu zaplula. Vyzval Vokřá, aby šel dále, že ho dohání, až s tou ženou bude bolov.

— Toť se má starý oči přece nezbláznil, dýchala tále starý žen. — No — ty přece vybláznil. Ať si přivede ženu, máma se zbízí. Perda reboval se státním dělníkem a pak svozna odcházel s hlavou světlou.

Na otázku Vokřálova odpověděl kritce, že to byla lež.

Na otázku postu vedu se vandrovalm st. Staro vlnu je vlnit spít si pa sež lid.

Když si aliance zapadla, navrh mladý: »A jen do kráje, máma je již dávno v Libni nebo v Praze. Ale když postatí spítí vyvolá vlnu, že se ještě chýzy rozptýly ve větrném

znamu. Jestliže tvrdíme, že od Plzně a Domněle až k Tatrám bydlí slovenský národ jeden, jest choulivost fikci »Čechoslováci, čechoslovenská republika«. Vždyť na př. i ty velké vzdálené kmeny německé, jejichž lidové nářečí jsou velice odchylná, nazývají se prostě Němci. »Moderní Kevue« poznamenává vhodně, že neříkáme republika českomoravská ani československá. Proto se nemá také jmenovati čechoslovenskou. Jestliže píšeme »česká pošta, české vojsko«, pak nic nepřekáží, abychom zvali svou republiku prostě Českou.

Martin Luther o duchu školy napsal: »Především vyšším i nižším školám hlavní četbou mělo by býti Písmo sv. a mladým hochům evangelium. Kde navládá Písmo sv., neradím nikomu, aby tam dítě poslal. Všecko musí získati, cokoliv nepěstuje ustavičně slovo Boží.« Po náboženství dle Luthera jsou staré jazyky, kterým se při mládě učiti z gramatiky, ale četbou. Znalost přirody může sloužiti k pěstování náboženského ducha. »Školnímu musí umět zpívat, jinak ho neochotí ani viděti. Mladé má tomuto umění státi navykati, neboť ono dělá i j. jemné obratnými.« Tělocviki pokládá za prospěšný. Doporučil pro případ potřeby »dubovou pomazánku jako ochrannu masť; ale co by bylo vynuceno pouze a jediné metlou a ranami, nebylo by dle Luthera žádného prospěchu.

Rozmanitosti.

V Bernu maďarský soc. dem. delegát Buchinger proti Čechům dovozoval, že Slovensko jest k Uhrám vázáno ústí hospodářskými nitkami. Promluvil i proti jihoslovanským a rumunským nárokům na uherská území. Žádal Internacionálu, aby se Maďarů zastala. — Stále patří se vidi, komu neví zaležlo na prodláždění války. Na ministra Erzberga (kteří jest členem katol. centra) podnikla židovská kapitalistka: »Frankfurter Zig.« delší dobu ostré útoky. Zástupce železářského průmyslu Vögler docela interpeľoval v něm. Nár. shromáždění proti Erzbergovi. Napadený nato odhalil zásluhy německých, spojených a placených železářských průmyslů; uokázal, že majitelé tohoto průmyslu vmezoňe protahovali válku a stavěli se proti míru dorozuměním. Nár. shromáždění ve své valné shromáždění zahrnuo Erzberga pochvalou. — »Právo Lidu« 7. t. m. napsalo: »Naše poměry nejsou takové, abychom slavili karneval, jak se pohřbhu děje. Piliš mnoho reprezentace, piliš mnoho slavnosti a radovánek... Ovčovat bídu lidskou lesklými cetkami je počínání pošesté a děje se tak jen proto, aby ukonejšil se nespokojený lid a zapomněl na své neúspěšné poměry, rozvrácené a zpustlé domácnosti. Právě republikánské cílům, oves hluboký smysl pro celkový sociální stav našeho státu, je dosud vzácný a nemožno ušetřiti výtek měšťanské listy. — V Budapešti, v tomto pověstném patení velkých zlořád, organizovaly se ve svaz protistatky. Již také konaly valnou hromadu a zvolily své předsednictvo a činovnice na hájení svého »stavu«. Žádají vlastní nemocnici a vlastní lékárnu. Chcejí také vlastní ústý, v němž by mohly bezstarostně trávit své stáří. Ať jim to zaplatí pešáci lichváři, kterých jest jako kobylek! — Přes 800 kovářů a ketašů bylo v poslední době odsouzeno v Praze do vězení ve Fšpance; přes to drachota nepolevuje. Náprava hospodářství měla býti hned v počátcích republiky radikální. Systém zasobovací, spočívající na šlendriinu židovských ústředí, měl býti bez dlouhých průtahů zrušen. — V Bratislavě bylo nalezeno u židů na 90.000 litrů lihu. Proto tedy tak cholerické protesty maďarských židů proti českému zabrán Bratislavě. — Dělnický personál na hrade pražském projevil na zvláštní schůzi velikou nespokojenost se svým dosavadním poměry. — Konference zemského zastupitelstva české strany sv. dem usnesla se 15. února na protestu: »Konference protestuje proti prokřivení dělnické krve na Slovensku a Těšinsku i proti obmezování občanských práv, proti utlačování svobody tiskové, spočívající, shromáždovací a koutiční.« V přímě Slovenska nechť pán napomenou v své řadě maďarské židy a socialisty. — Spojením dvou největších stran dělnických v Čechách jest zmařeno. »Socialistické listy« napsaly: »Obě socialistické strany, sociálně demokratická i česká strana socialistická usnesly se, že půjdou do obecních voleb každá zvlášť, samostatně. Je to další doklad, že se sledovní již neduje a že obě strany s tímto faktem počítají. Kdo jest vinen tímto ohromným zklamáním dělnictva, loučícího se

semaraku. Za úplného temna přišli k nějaké zdi. První ani nevěděl, ke které obci zeď patří. Byl dnes celý pomaten.

— Tady bych se zkrátka a dobře už nejraději vypsal, zatoužil Vokřá.

— Ale co — jen ještě dál, pobízal Perda. »Ať aspoň víme, kde jsme.«

Postnící šli dlouhou chůví, ale zeď jako by byla nekonečná. — No — to jsme v nějaké zakleté krajině, zavřel Vokřá. Vandrovní šli a šli — ale pořád ta nemluvná, syrová, chladná zeď.

— Ale teď už dost, ať se s námi děje cokoliv, zarazil starý hlů do země.

— Máš pravdu, souhlasil Klátil. Každý si o vimef femen od piniku kolem ruky, pinike si dali pod hlavu... Starý chrápal z hluboka, mladý předt jako kocour.

Když si Vokřá ráno protřel zrak, udiven se rozhlížel. Perda zmizel jako ranní mlha. »Zdali pak mne ten rováček neokradl?« zahuhlal temně do ležatých vosa. Z toho kluka sekoukalo nic dobrého... — Přec byl v pořádku. Starý ještě ohmatával náprní kapsu. Zastuřel v ní papírek. Vandrak s těžsem četl: »Kamaráde, máš pravdu, že jestiže za mne něco může být. Tetička mi říká, jak matka přáče, že ani neví, v kterém kriminále sedím. Tota fika, že obdržíš dobré místo. Neří to daleko. Málo jsem v noci spal. Také šaty dostanu. Pročtoť jsi na tom hlů než já, přikládám pět tetičků, aby sis na mne přátelsky vzpomněl, až od tebe zmlíná. Maminka to přece myslila dobře. S Bohem! Perda Klátil.«

Starý si přepočítal peníze a pak si utíral dojatým zrak znovu a znovu. Vetrtil papírek tělovou rukou popasý do kapsy, svedl se, přetořel doba a vyběhl: »Ale co tábě má — co tábě má?«

sjednosoci, objasněno přiležitostně. — V Uhrách už začalo dít pty. Slavnostně zahájeno na státních brátre Karolyho. Prvních 10 iter přiděleno válečným invalidám. — Francouzský akademik Ratenou vymlel zvláštní typ léta, které došli rychlostí žasné (z Paříže do Afíry za 5 hodin) a výše dosud nedosažené. — Slavný ruský historik Danielovský zamřel v Petruhradě hladem. — Bolševí Carl Eisner krátce před smrtí první si objednal nový německý překlad dělnické encykliky papeže Lva XIII. — Andrej Hlávka ve »Slováku« uveřejnil obhovou výzvu, aby se katolíci organizovali ve Slovenské straně Bódav. Práv, že jejich healem musí býti: »Bůh, národ, svoboda!« — Jině nam českoslov. strany lidové pod samostatný návrh na rozdělení velkostatků posl. Samalík.

Obrana.

Uprímné přiznání aliance židovsko-soci. aliance. Na nedávné schůzi voličů pořádané židovským národním spolkem ve Vídni židovský předák Stand prohlásil ve své řeči veřejně: »My židé dali Píse sociálním demokratům všechno, své hlasy a také velkou spoustu židovských peněz.« — Pozoruhodné, že se nyní přiznává veřejně to, co bylo dříve hrouzvené a nejapně popíráno. Ovšem německí soc. demokraté budou tvrditi dále, že jsou nepřáteli velkokapitálu — ale židé, kteří jsou jejich největšími učitelé, budou se tím hereckým výstupem do hrsti potají usmívat.

Rabín proti odluce církve od státu. »Frankfurter Zeitung« z 13. února sděluje, že bavorští rabíni na své konferenci proklamovali usnesení učiněná na výroční schůzi své, konané v Norimberku. Prohlašují v ní řadu náboženských požadavků židovských, které však rovněž mohou platiti pro členy a církve jiných vyznání. Žádají náboženskou svobodu a zákonnou ochranu všech rituálních ústavů a zřízení, jakož i náboženskou rovnoprávnost. Přejí si, aby jejich náboženské i školské potřeby byly hrazeny z peněz veřejných a náboženské vyučování na školách aby bylo povinné. V oddělení státu od církve spatiují nebezpečí pro náboženskou výchovu. Nikdy nesmí býti rozlučka tato provedena ve smyslu náboženství nepřiznávám. Dojde-li k ní vůbec, nutná jest mnohotletá doba přechodná, zajistiti pak nutno trvání nebo vyvazení správně nabytých práv, dále poskytnouti vhodné hodiny a místnosti k náboženskému vyučování ve školách, nedopustiti, aby vyučování státní mravouce bylo povinné, dále volnost v zřizování škol, odstraniti dvojí poplatky školské, zajisti výchovu náboženských učitelů a úředníků, svobodu svědomí pro učitele i žactvo na veřejných školách, přiznání daňového práva náboženským obcím a nedotknutelnost: jmení církevního a dobročinných ústavů.

Takto tedy rabíni bavorští — dle vzoru rabínů jiných. Kdo jim vytýká klerikalismus? Co jest právem pro nepatrnou menšinu židovskou, to při nejménším musí zůstatí právem pro obrovskou většinu katolickou.

Nerepublikánská takтика. Stále určitě: lze stopovat, že radikály vlastně mrzí upřímná spolupráce katolického lidu na budování všénárodní republiky. Nejlépe by se jim zamlouval »revoluční konvent«, vydávající stručné a řízné příkazy na poručení všelikých práv obrovského množství konservativců českých. Organizace každé strany jest svobodná, žádný poplašný protestní křik proti různým politickým útvarům. Jen katolíkům se vykládá jako černý přelín, že se snaží dáti příchod republikánské volnosti vlastním sdrůzováním. Když jsme již za války častokrát určité prohlašovali, že katolíci i v době nejkritičtější plnili proti Vídni věrně s národním celkem, radikální přer. míst, co by projevila uznání, odhývala naše upřímné a obětavé rozhodnutí kousavými poznámkami. V takových okamžicích bylo potřbi mnoho sebezáporu k setrvání ve společném národním šiku.

Nedělali jsme žádných politických námluv ani s centralismem vídeňským ani s německými katolíky českými. Vytýkal se katolickému táboru sklon k aktivní politice, který při společné věci škodil. (Šmeralovci však v té přímě měli volnost.) Konstatujeme, že »Obnova« v té době takového sklonu nejevila. (S našim listem v tom směru souhlasily katolické listy v Čechách.) Ocitli jsme se v té přímě v otevřeném sporu s katol. listy moravskými. A radikální posudek? Prý jsme »chyťřejšími«. Bylo patrné, že se radikálům naše svornost — nelíbí.

Po převratu hledli nás pánové vydráždití bezohledným útlakem k opuštění společné věci národní. Nepodařilo se — a to ony »chotlivé a upřímné« republikány mrzí. Neutíkáme se o pomoc ke katolickým Němcům. Ale radikálové spojují se s židovským národem proti katolickému lidu českému — nepochybnému jádru národa pravého. Pánům jest nemožno, že nášinci chtějí navléci aspoň část německé kontroly těch jejich akcí, které nejsou ani republikánské ani demokratické. Proto ohlašovali kulturního boje, proto vymýšleli návrhy protikatolických v době pro naši vlast tolik svržlené. Proto nebezpečnému Munovi se poprává mnohem větší svoboda než pokojným katolíkům, ačkoli se přece velmi dobře ví, zdaž prospívá kulturní boj české věci zvláště na Moravě a na Slovensku.

Při těch všech ústředích voláme mocně ke všem našincům: Nedejte se vyprovokovati k odstupu od spolupráce všečeské! Zůstaňte nadále věrnými republikány. Bylo by to pokládáno za známkou naší vnitřní slabosti, kdybychom se odhodlali brániti se proti nespravedlivosti odchodem ze sněmovny anebo docela hledáním pomoci u živlů nečeských. Krátce před převratem jsme prohlásili, že chceme v samostatném českém státě jen to, co nám plným právem patří, že netoužíme po nadvítěd nad živly jinak smýšlejícími. A svých práv uhlíme způsobem republikánským, zákonným. Správa republiky musí se přecevéřiti, jak velké davy katolictvo v naší zemi cítí a jak dovedeme uhláti vnitřní sílou bez protekce kokokolv to, co nám jest nejdůležit.

Největšími protičeskými loutkami ve Vídni soc. demokraté. »Viedeňský Deník« dne 22. února uveřejňuje tyto řádky z Mödlingu: »Volební boj byl u nás krutý a krvavý. Nejlépe se vybarvili sociální demokraté. Šívaní, jaké prováděli, přesahovalo všechny meze. Proti žádným stranám německým neuvádali takového teroru jako proti českému lidu. Podvod, a jakým se pracovalo, je úžasný. Naši lidé byli po ulici honěni a zbiti u krve tak, že se museli dovolávat lékařské pomoci. Občan Fluhner byl zbit pro agitaci u svých známých Čechoslováků, takž: aspoň z 10 ran na hlavě krvácel a měl tělo plné modřin. Naším lidem domlouváno, že české hlasovací listky neplatí a že prý pomáháme křesťanským sociálům. Zejména německí socialisté se osvědčili v podvodech nade vše, jim připadla podlá úloha zlodějů českých hlasů. Chodili po domech, na ulicích chytali naše lidi, přemlouvali je a vyhrožovali jim krveprolitím, jaké prý nastane, když německí soc. demokraté nevyhrají. Lidem se namlouvalo, že v pondělí, nevíte-li-li sociální demokraté, bude generální stávka, pogrom a zadržování se vši pakáží, která proti nim volila. Tím se stalo, že celá řada našich lidí nešla ze strachu k volbám. Vídeňské soc. dem. »Dělnické Listy« obviňují opět výslovné vedení německé soc. demokracie ve Vídni, že ono je vlastně původcem všech násilných kousků proti českým lidem při nedělních volbách. Někde prý docházelo k násilnostem na povol německé soc. demokracie. Vydan byl pokyn, aby byli znásilňováni čeští dělníci, nebudou-li voliti německé soudruhy! Z některých továren byli čeští dělníci hned po volbách propuštěni na rozkaz něm. soudruhů — ale také za všelého souhlasu jejich ředitelů a úředníků. Jako zločinci byli v těchto záležitostech vyslýcháni čeští dělníci a z práce vyhnaní! »Dělnické Listy« volají po odplatě. Práv: »Nechceme, aby čeští dělníci stejným způsobem počínali si proti německému dělnictvu, jak i se to dělo ve Vídni se strany německých sociálních demokratů proti nám. Nikoli! To český dělník nedovede. Přiliš si váží svobody přesvědčení u jiného, neboť sám na sobě poznal, jak těžko žiti pod cizím jhem a pod cizí vládou. Ale soudíme, že vláda československé republiky nebude ochotna zásobovati uhlím surovinami i potraviny tovární druhu Shuttleworthova, že v československé republice nenajde se ani jediného hospodáře, který by kupoval od této továrny stroje — a posílání jich bylo do Čech a na Moravu už před válkou více nežli za 300 milionů! —, že němu násilníkům se ukáže, že dávno už minuly doby, kdy směl býti český dělník pro svoji národnost pronásledován a ubíjen!«

Tedy je tedy vidění jasné, jak obrodí svět Internacionála a jak utvoří žulové, poutivé charaktery tam, kde »buržoazie« šířila nerovnost, nesvobodu a nebratrství. Vídeňská soc. demokracie svou vlti povahou dokázala, že se cvičila v rafinovaně tyranii a nikoli v osvobozovací akci vřafimenců.

Zahájení polského sněmu. Před zahajovací schůzí dne 9. února sloužena slavná mše sv. v katedrále. Před chrámem uvítal náčelníka státu Pilsudského arcibiskup Dalbor. Slavnostní kázání měl lvovský arcibiskup Theodorowicz, mši sv. celebroval arcibiskup Kakowski. Nato bvalý poslanec první dumy ruské Gradewski přál sněmu a plně práci za ideu Polsky požehnání Bžžho.

Evangelický protest proti zákonu o zneužívání kazatelů. Kostnické listy v posledním čísle přinášejí tento protest: Co je zneužívání kazatelů? Agitace politická vůbec, práce pro některou politickou stranu oproti jiné, řeči proti určitém novinám, proti směrům — nu budíž ale i to jsou slova velice široká. Nad to vše návrh obsahuje větu, že se zakazuje všeliká kritika vládních nařízení. Vím, co chce návrh říci: Kritika může býti agitací, a agitace nemusí překročiti hranice a porušit formu kritiky.

Ale je správně zakázat kritiku vůbec? Nehledě ani k tomu, že nařízen vládní nemohou býti zákonem povýšena nad kritiku a nad její dosah — kde bychom to byli? — nesmím já jako křesťan, nesmí ten a onen jako farář pronést svůj soud? Můj soused, státoprávní demokrat, siní kritisoval, sociální demokrat a agrárník také. Soused s druhou stranou, učitel, to má také dovoleno. Kritisoval se siní v novinách a na schůzích a v hospodě, ale já jako křesťan nesmím pronést svůj kritický názor. A nesmí to náš farář? My od něho prostě čekáme, že nám osvětlí s našeho křesťanského hlediska všechny zjevy, které zasahují do našeho života. To je povinnost svědomí. Náš farář nám za doby nesvobody válečné mluvil o válce a míru, pro mír a proti válce, když to bylo zakázáno, a o právu a bezpráví, o lásce k nepříteli a »svatě« nenávisti, a o sebezručení národu, a o bratrství a o nedostatku bratrské vzájemnosti v zásobování, o lichvě s potravinami, o vlasti a národu, o svobodě a bolševismu, o práci a mzdě — a my nechceme, aby náš farář mluvil jinak, aby musel mlčet a nesměl osvětlovat všechny zjevy světem: našeho náboženského a mravního názoru. Církev nesmí býti odsouzena k mlčení tam, kde ji svědomí přimou nuti k hlasitému projevu souhlasu neb odporu. Na jedné straně se církví vytýká, že příliš mlčela, když měla ze svědomí mluvit a na druhé straně se ji zakazuje mlu-

vit i kritisoval, a obojí dělají namnoze tuž i lidé.

Proti zneužívání kostela a kazatelů — budíž! Ale právo věcné kritiky vzít — pozor! Což je naše vláda neomylná? Její úkazy nedotknutelné? Smí být církev odsouzena k trpnému mlčení? Smí někdo snížit její »strážce« na »němé psy«? (Izai 56, 10.)

Jest patrné, že věc není tak jednoduchá, jak se na první pohled zdá. Bude nutno rozlišit mezi agitací a kritikou, mezi zneužíváním a plným právem. Čekáme, že v naší republice bude mít i církev svobodu projevu. — Necht' nikdo nezkrucuje náš protest. Myslíme, že mluh smělé a bez bázně zaručí za všechny: my kazatelny a kostela nezneužijeme a nedovolíme zněuziti. Necht' se nás nedovolávají klerikálové: my se s nimi nestotožňujeme, my sami se od nich odlučujeme. Ale dobrého práva se zavině nenecháme.

Národohospod. hůlka.

Moravsko-slovenská banka nazývá se nový peněžní ústav, jenž jest zakládán našimi kruhy v Olomouci. Nová banka vypisuje emisi 5000 na majitelé znějících akcií po K 400.— nominale, v kursu K 435.—, v úhrnně jmenovité hodnotě 2.175.000 K. Na emisi tuto upozorňujeme. O prospekty a upisovací listiny pište si na adresu Spolitelního a záloženského spolku v Olomouci, Dolní nám. č. 17. Upisovací lhůta končí dne 31. března t. r. Nový peněžní ústav zasluhuje co největší podpory.

Jmení církevní a majetek slechty peněz. — Ale je odvrátila pozornost od přepelných žuků nekřesťanských lichvářů, hovot placení sluhové zlaté internacionály soustavne o jmění církevním. Nyní však se zjistilo, že všekeren církevní majetek u nás obsahujtemě tři procenta naší orod pty. A to je velice málo. Proto u těch, kteří dychtí po »vyvlastnění ve prospěch lidu«, nastalo rozčarování. Ten pakatel církevního jmění žil 30.000 osob, které vykonávají své úřady, kdežto z bank tyjl lidé bez řádu a práce. Štyrská zbrojovka vyplatila v r. 1916 jen svému prezidentu 443.000 K na tantiémách 7 radím kromě toho dostalo se 1.327.000 K. V r. 1913 dostalo 140 radí v 10 bankách vídeňských průměrně po 54.000 K, což dělá přes 15 milionů. Wiener Bankverein dal r. 1917 svým 20 radím 928.425 K tantiem. Wiener Merkur téhož roku 7 radím 347.717 K. Anglobanka 12 osobám 951.527 K. Länderbanka dala 16 radím 472.000 K. Skodawerke 10 členům 1.763.000 K. Oesterreichische Bergund Hüttenwerkgesellschaft 8 pánům 851.000 K. Alpinky daly 17 pánům 1.763.000 K. To jsou malé ukazky. Iestliže si naši zákonodárci a jich plukbenstvo pohdí takové vedlejší zlatodoly v bankách a právě utvořeném trustu, tážeme se prostě: a zdravého rozumu, jaké bude asi naše zákonodárství? Pod kterým vřvem bude? Jestli jsme neslyšeli úřední a jasné prohlášení, že trubi, tyjlčí bez práce z bankovních sinekur, přijdou o svůj nadměrný blahobyt. Naopak pozorujeme hluboké poklony před zlatými velmoži — a to i před těmi, kteří do nedávna podporovali naše národní nepřátele. Jest nevyšší čas, aby se jasné prohlásilo, že nikdo ze zákonodárců nesmí přijímati bankovní sinekury. Jest také potřebno, aby sama vláda vysvětlila lidu přesně a nestranně, jak se žije z bank a co přijímají kněží z církevního jmění k vlastnímu osobnímu prospěchu. Vždyť přece každý člověk, který není zaslepen štvavým tiskem, musí pozorovati, že z církevního jmění plyne do kapsy laiků více než k vydržování kněžstva. Bylo-li veliké rozčarování z konfiskací círk. jmění ve Francii, nastalo by v takovém případě rozhodně i v Čechách. Proto jen důkladné poučení předem! Udržováním demoralisujících sinekur a lhaním o kněžském blahobytu se drobnému lidu nepomůže.

Cesty našich úředníků. »Čech« 21. února napsal: Naše úředníci, které jsme neromuně převzali od starého Rakouska a nechali v nich řádit německé židy, slouží trojlímu účelu: 1. aby nebylo zboží, 2. aby obecnostv bylo okrádáno, 3. aby židé z ústředí báječně bohatli. Sděluje se markantní případ z československé textilní komise. Tato komise vybírá »k svému dobru« 7 procent ze zboží a to: za uvolnění přlze musí průmyslník za platiti 3 proc., prodává-li vyrobené zboží, musí odevzdati ústředně další 3 proc., mimo to zvláště platí 1 proc. Toto 1 proc. připadá na vídeňské ústředně (!). V posledních drcích bylo ústřednou uvolněno 15.000 kop přlze. Kopa přlze stojí 700—800 K. Procenta, která ústředna vybrala, činí z 10—11 mil. K kolem 700.000 K. V neblížší době bude uvolněno dalších 15.000 kop přlze, půjde tedy zase o nové statisíce. — Nejinak tomu jest v jiných ústřednách. Na př. v t. zv. československé komisi pro kůže a usně, kterou řídí německý žid Langweil. Tato ústředna vybírá »pro své účely« z uvolněného zboží 2 proc. Týdně uvolní se zboží za 3—4 mil. K, sbírá tudíž ústředna za každý týden statisíce a při tom kůže koupiti nelze. Ptáme se, do kterých kaps mezí tyto statisíce a miliony? Kdy konečně zruší vláda tyto všechny ústředny?

Slovenské živnostnictví pro nešťastní strann. Dne 23. t. m. konal se v Turč. Sv.

Dep. adresa: Alibibanka. Telefon číslo 22.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

prevádí velkové obchody bankovní a směřované na podmínkách nejvýhodnějších. — Přijímá a vyplácí velkové vklady bez omezení. — Spravuje nákup a prodej velkých ukladacích papírů, jakož i velkých půjček.

Velkoobchod uhlím, dřívím a koksem.

Živostní úty a všech velkých bank. Číslo účtu post. spořitelny 140.578.

Matěj Drulove zahoví v Hradci Králové, — Těšim Stalwald knihobádný v Hradci Krá. — Vydávati a odpovídá redaktor Jos. Šiml.

Předplatné:
Na rok 10 K, na půl roku 5 K,
na čtvrt roku 2 K, na měsíc 1-40 K.
Jednotlivě dle 28 hal.
Inzeráty
— platí se hotově —
Číslo podl. speciální v Praze
čís. 40.000.
Ročník XXV.

OBNOVA

V Hradci Králové, dne 7. března 1919.

Předplatné a inzeráty přijímá
redakce „Obnova“ v Hradci Králové
(Adalbertinova). Tímto je řečeno:
Čekárna a expedice. — K poklady
na noviny a na osobní poštu se
nemohou.
Reklamacce
mohou se namáhat a neobnovovat
administrativně.
„Obnova“ vyžaduje každý příspěvek
v pokladě.
Telefon č. 94.
Číslo 10.

Právo katolika.

Dle referátu židovské „Tribuny“ pravil dr. Bouček na pražské schůzi: „Bráníme se područenství, protože víme, co znamená nadvláda církve ve starém Rakousku. Když církev katolická dovedla zničit tak starý stát, máme odůvodněnou obavu o naši mladou republiku.“

Ale — pane doktore, nepopletky se vám všechny figury na vaší šachovnici? Zdá se spíše, že svou slepotu předstíráte neupřímně k vůli určité tendenci, že dosud vybarvených nepřátel jádra českého lidu nevidíte. Aliance lutherského Berlína s Kruppem, Skodou, Rotschildem, Vídní, Koburkem a Turkem přece nebyla — katolickou církví. Kdyby býval Berlín uposlechl papežových mírových podnětů, mohli Němci a Rakousko existovati dosud. Není dokázáno, že výdělečními průmyslovci války byli právě stoupenci synagogy? Biskupové nerozhodovali ve zbrojovkách a neposlali do fronty osmnáctileté chlapce. Rakousko se rozpadlo právě proto, že bylo přestárlo a že mlovalo víc půlměsíce a nekřesťanské wertheimky než Vatikán a kříž. Jaká pak to u nás byla za liberála Stürgkha (židovsko v manželství církevní neplatnosti) nadvláda klerikalismu? Dvorní liberální kamarila poroučela, kdo má být kde jmenován biskupem nebo kanovníkem. Nepoleptali poručili rozkazovali duchovním správcům, kdy mají být jaké bohoslužby. Občané, kteří veřejně notoricky přestupovali zákony vydané na ochranu církve, měli nejlepší postup. Císař se dal zlehčati od vrchního rabína. Katolík tu byl proto, aby byl komandován za posluhu hned sem hned tam — a při tom se z něho ždimaly poslední groše, aby se vedlo dobře líným halickým židovským uprchlíkům. Raději republikánské katakomby než takové ujaření pod dvojhlasným orlem!

Jestliže dr. Bouček píše bezbranné církvi tak veliký vliv, jen ať si povšimne, jak ho kritizují výmluvné události jinde. Pochyby katolík a zednářská Francie se nijak nebála, že ji ten „církevník“ přivede k pádu. Přední představitelé polských krajin byli a jsou horlivými katolíky a udržovali okázale za války přátelské styky s Vatikánem. A ejhle — Polsko vzrůstá. A což katolická Belgie? Sužovali ji katolíci kněží či protestantský Burkuš? Nerozpáda se, ale zvířetila, protože ji nebyl vůdcem protestantský Tisza. Kdo pak to utlačoval lužické Srby? Nyní vstávají z hrobu právě zásluhou katolických kněží. Američtí čeští katolíci byli nejhorlivějšími podporci našich legionářů. A což katolíci Jihooslováci? Nemají velikou zásluhu o nynější Jugoslavii?

Proto jen žádné obavy před nadvládou katolíků. Zato dobře naslouchejte, kde jest ohnisko nebezpečného chrastění na Slovensku a ve smíšeném území v Čechách.

Kdo se přičinil o povážlivé otřesy v republice, byl sám dr. Bouček se svou pokrokovou družinou. Tehdy neměl odůvodněnou starost o mladou republiku, když podnikl proti české katolické krvi výboj jako proti obtížným cizincům. Potlesk cizáků byl mu milejší, než klid domácího obyvatelstva.

Na to si už musí radikálové zvyknout, že svoboda katolika v našem státě není žádnou milostí, nýbrž plným a nezadatelným právem domácích synů. Jestliže radikálové vyčarovali strašáky, aby zdůvodnili návrh kazatelnicových, my zase právě na základě jejich dedukcí žádáme, aby se nestaly školy rejdištěm proticírkevních útoků. Jestliže na kazatelně nemá kněz o politiku ani zavazet, nechť v „zlačené“ škole pedagogové se neotrápí o katolické věrohlavky, ať ani přímá ani nepřímá nebudí v mládeži náladu proti katolickým bohoslužbám. A jestliže vyškubávají tendenci z historie slabé stránky několika málo papežů, ať počtvě referují, co nejvážněji současní historikové soudí o papežství vůbec. Vím totiž, že pánevy ani

slovem se nezměňují o nedovolené politice vynikajících rabínů a stinných stránkách protestantských defensorů předbellohorských. Ať republikánské národní slavnosti se nesnižují na protikatolické akce.

Také není přípustná, aby školní mládež dělala při hodinách náboženských dotazníkové gramofony nesnášlivých dospělých pokrokatů.

Má-li být v kostele jen pouhé slovo Boží, nechť při učení světským předmětům nedělá ze sebe vychovatel (zapomínající katechismus) přímého poručníka theologie. Jen žádná nadvláda, ale každému, což jeho jest.

Výsměchy velikému strádání lidu českého.

Z českých krajů za velké přeplatky podloupné se mnoho dováželo netoliko do znečištěného území, ale i do Vídně. Divíme se, jak úspěšně a klidně smí v českých krajích pracovati dlouhá řada cizích agentů.

Dne 2. března v noci vypátráno v Brně v Minoritské ulici karbanické doupě. Vstup byl dovolen jen nejbližším přátelům na udání hesla. Policie agenti, kteří byli vpuštěni po zvolání vypátrného hesla, našli u osmi hráčských stůlů 18 keřasů. Ve vedlejších pokojích byly nevěsty. Shledala se tam spusta drahých doutníků, přepychových jídel a nápojů. Karbanici se většinou rozutekli, ale jsou zjištěni. Mezi zadrženými jest též vídeňský agent Jakob Hüller. Ted čekáme, zdali jména zjištěných hazardních hráčů budou na výstrahu uveřejněna v novinách. Posud se k takovým zločinům zachovávala přenášadná šetrnost.

Pražské kabarety jsou pořád přeplněny, ačkoli jest vstupné velice vysoké. Jest zakázána nyní hlavní kabaretní atrakce, totiž docela volná zábava se zpěvačkami, která začínala o 11. hodině. Ale židovští keřasové dovedli na to vyzrát. Jakmile padne 9. hodina, nakoupí v bufech drahých vín a panísku a pak se zpěvačkami jdou do soukromých bytů, kde se hýjí do rána.

V Brně zjištěno, že v domě žida Pollaka jsou neobydlené byty. Proto byl žid vyzván, aby dvě vstoupil. Vymlouval se, okolkoval, ale konečně vydal klíče. V 5 světnicích a 2 předních obouhelných s předválečnou kuží, motouzen, hřebíky atd. Zboží to zabaveno. Za zmlínku stojí, že „Právo Lidu“ nazývá tohoto Pollaka „Polákem“, aby ztulovalo semitský původ lichvářův. Vždy hlavní představitelé kapitalismu nacházejí v socialistických redakcích šetrnost až příliš přátelskou.

Přerovská židovka Charlota Wollová a želez. zřízenec Ant. Laks keřasovali s ním, které byly „zastaveny“ do Hlavič z různých koncu Rakouska, aby se pak zas vyvážely za úžasně ceny. Když byla Wollová zatčena, nabídl milion korun kaucí! Ted ji byla vyměněna za nitafskou činnost pokuta — 7000 K. Laksovi 3000 K. To je příznačné. Za rakusáckého režimu byla všechna nařízení vynášena a stylisována tak obrátě, aby se nemusili židovští spekulanti a podloupní obchodníci nijak znepokojovat. Žid mohl vydělávat miliony i v takových oborech, ke kterým neměl úředního povolení a v nichž se řádnou cestou veřejně nevzdělával. Byli-li přistiženi při lichvě příliš odvážlivě, zaplatili za svůj zločin z obrovského výdělků jako pokutu pouhou diskreci. Zato však rusínští a srbští chlapi věšeni na šibenice proto, že projevovale lásku k rodné krvi. Nuže — takový nemravný a nekřesťanský dvojitý loket má už být konečně zcela odstavěn. Židovka, která nabízí jeden milion kaucí, má netoliko tento lehce získaný obnos vydati, ale zločin její má být ještě exemplárně potrestán. Aby jiným vydřiduchům zaslá chut.

V Brně halitři židé v minulých dnech nabízejí za stříbrné koruny 150 až 180 K.

by byl ucpán tak děkdně, že by ji dva lupiči nevystříčili. „A já bych se chlepa dráho nekletla“, zařve bleska kurážně studovaná Fany. „Já jsem energická vlada. Právě bych ho něčím do hlavy, že by do smrti pamatoval.“

„Minka: holka, co myslíš, že takový vychytralý šakal bude čekat na tvé posravně? Než by ses nadělala...“

„Ale co, přerušila Fany zafikovanou výstrahu staré, však se mělome nějak na nevkusnou návštěvu připravit. Přičemž lotry těžko začneme.“

Zornice matiny se rozšířily. „Máš pravdu, dítě. Snad by bylo dobře postaviti pod okno kupač vodu. Chlap při seakoku se zmáchá; sety se na něm smrtí, že sotva poleze. Ano — na to místo dáme prkno s hřebíky, aby se podobal.“

Fany vyrazila ze sebe několik silných třísk smíchu, až rozesměvala kanárka. „Co ti to napadá, mamí! Jestli bys vložila pod okno trumpek s mouchem, aby lepic na moucha jskdně šel! Ale to by musel vedle čekat náš Váň, aby darebákoví přiloupali nohu. Mě přichází na mysl něco praktičtějšího. Ten náš kluk má pistolku. Kapale sotva ještě všechny vystřílet. S tím by se dalo něco dělat. Pistolka by se přivázala k rámu provázem za bobotek. Až by chlap tříl oknem, pistolka bochna...“

„Dítě, dítě, ty máš děsný! horovale matka

za dvoukoruny 3 K. Neměli být tito lidé již dávno posláni do svého domova? Zatím naši radikálové vykládají své rozmyšlky o vyhánění obětavých českých fcholnic z jejich útulků.

Z Itálie k nám posláno 15 vagonů rýže a 15 vagonů s různými jinými potravinami. V Čes. Budějovicích náhle zapadla tato obrovská zásiika do neznáma. Ale vyšla částečně na povrch jako krasová pomná feka na jiných místech. Polovice vagonů s potravinami se ocitla až ve Vídni, rýže pak na Moravě, kdež ji prodávali vojáci kilogram po 15—20 K.

V Praze byl zadržán telegram poslaný Jos. Rosenzweigovi v Brně od Rud. Liesnera, který sděloval, že má ještě dva vagony krup, vagon mouky pšeničné a vagon žitné. Vyšetřováním se zjistilo široce rozvětvené podloupné obchod, směřující až do osad kolem — Rumburku. Rosenzweig při výsledku se přiznal, že vyvezl do Vídně vagon bílé mouky a dva vagony bramborů. Vyšetřeno, že do Brna se zatoulaly dva vagony krup, ale — vyslyšani nechťeli udati místo, kam vagony zašantročeny. Věru každý nezaujatý pozorovatel se táže, jak možno posud žítím v naší republice celé vagony potravin zasílati kamkoli. Což přece tohik státních zřízenců nemá tak obrovské zásoby na samých nádražích pod kontrolou? Nejsi tu také velká spolovina těch, kteří na schůzích a v novinách protestují proti ožebračování lidu, ale — za hmotné výhody osobní dovedou přimhouřiti oči?

Vidíme tedy, že v době hluchého volání po demokratizaci některé privilegované kasty nadále svým drzým počínáním si smejí tropiti posměch ze skutečného strádání chudého lidu českého. Kdo tu chce odpomoci upřímně, nesmí postupovati jednostranně. Nestčí systematicky bičovati keřasy agrárníké; nutno ještě ostřeji zakročit proti těm nekřesťanským živlům, od nichž se bohatí agrárníci lichváři naučili a které producentům obrátě nedovolený obchod obstarávají. Jen až ke kofenům!

Dopis z Prahy.

Dne 3. března 1919.

Chťe nechtě musím se ještě vrátit k paragrafu o kazatelkách. Má zvláštní usud! Jestliže nebyli ani zákonné platnosti a už se potvzuje pověst — kterou jsme již poslední zaznamenali — že první, kdo tento zákon přestoupil, bude — vlada!

Ve sbírce zákonů a nařízení ze dne 25. února pod č. 86 vychází nařízení ministra financí o okolkování bankovek, kde v § 7. se dí: „Starostm všech obcí, kdež tím vech státem uznaných církví... ukládá se za občanskou pracovní povinnost, aby v oboru své působnosti vyhlášili... a uvedli ve známost obsah vyjmenovaných paragrafů tohoto nařízení. Oznámení to staniž se vhodným způsobem, jako veřejnými vyhláškami, vybudňováním nápisů v místnostech, sdělením s kazatelou, poučením ve školách atd.“ A k tomu ještě něco. Dovidáme se, že tomuto nešťastnému paragrafu jest odpráta presidentem sankce, ježto je špatně stylisováno a pln právnických nedostatků. Bude tedy vrácen Národnímu shromáždění. Jaká to ostuda „zákonodárce“ dle vzoru Stránského a Boučka! Nešťastný počátek — jaký bude teprve konec jeho! Nám neškodí.

Ale všeho dobrého od repetice! A tak také se toho dostalo i dru. Boučkovi. Na pořad čtvrté schůze N. S. (27. února) konečně se dostala i jeho tak dlouho čekaná oprava manželského práva. Galerie sněmovní byla proto pln zvědavců a nedočkavců manželství svobody, jichž napětí dostoupilo vrcholu, když dr. Bouček ujal se slova a řekl: „Na přání právního výboru navrhuji, aby předložila byla vrácena výboru, aby vlá-

nařídila. „Ale kde ten náš rarášek vězí? Vrtí se a polezuje jako konípek, skáče jako veverka po všech stromech, že nestáčí spravovat.“

„No — za chvíli tady bude jistě, protože na žaludek nezapomene ten skřítek nikdy.“

„Jak to bochna, hned budeme vědět, že se k nám někdo vloupl. Ostatně chlapi hned po té ráně asi chytě zmizí, karkulovala rošťaná matrona.“

„Vzbudí-li mne ta rána, hned tam skočím se sokerou“, dodávala myslí Fany.

Paní Břečková už se spokojeně usmívala. Náhle však se jí obocí chmurně stáhlo. Zapíchla jehlou a poznamenala: „Nálec ted není nikde jistý — ani před lidmi v domě. Hned vede se nám naházeti takový obstarý kořál. Je to prý bezděčný vdovec. Oči má takové rošťácké, ažli sem i tam, pořád tak nejistě přimrkává. Na nos věra — bys bych klidně, kdyby se ta usadit šlejit, mš taková záhadná a podzřelá existovala. Směví-li se s některými cizími mčými, jáme pak v jeho rukou. Ty jeho jedovaté oči vědí dobře, že ted v naší domácnosti schází dospělý muž.“

„Přý kámi nový nájemník Lusk pšatí a večer si přivydělává v tanečních zábavních hudebn. Ale co bychom se o něho přitě staraly“, pohodila rukou smíchem.

Večer opravdu pistolka připravila tak, aby v případě nočního vlouplu dala výstražný signál.

ma mohla k ní zaujmouti stanovisko! Tablo posluchačstva — hlavně galerie!

Nemohl dr. Bouček dostati většího počtu, než který si zasadil — sám. Tři měsíce se o návrhu jeho jedná a vláda nemohla k němu zaujmout své stanovisko! Ale nejedná se zde o stanovisko vlády, nýbrž jedná se o něco zcela jiného!

Jsou to poměry vnitřní — hlavně na Slovensku — i zahraniční, které si vynutily obrat v „kulturní“ politice našich politiků na celé čáře.

Nerovné protináboženské počiny našich pokrokatů působily takovým „domem“ na Slovensku, že slovenský soc. demokrat Lehotský ve slovenském klubu 27. února navrhl resoluci, která byla přijata a evangel. farářem Janoškou na příslušných místech tlumocena. Mezi jiným se v ní praví: „Slovenský klub, užívaj potize, s jakými se setkává Československá republika a jmenovitě Slovensko, je toho názoru, že první a nejdůležitější úlohou všech činitelů jest pracovati na konsolidaci poměrů, na zabezpečení řádného chodu záležitostí státních a na uspokojení nejdůležitějších potřeb lidu. Klub sloven. poslanců považuje za taktických i věcných důvodů za oportunní předkládati Nár. shromáždění a řešiti tam jen otázky, které jsou nutným předpokladem zabezpečení řádného stát. života a které nemohou býti odloženy až do ted, kdy zasedne první volený sněm Československé republiky. Proto se zasadí, aby v Nár. shromáždění nebyly vyřizovány věci, které by v dnešní těžké době mohly působiti jen nepokoje v širokých vrstvách a překážeti konsolidaci poměrů a svorného spoluziti všech občanů. V tomto smyslu bude slovenský klub a všichni jeho členové působiti jak v plenu Nár. shromáždění tak i v jednotlivých výborech.“

Když my jsme ukazovali na nepřislusnost tohoto N. S. řešiti otázky kulturně-náboženské, byli jsme vyhlášeni za nepřátele republiky. Po tomto prohlášení sloven. klubu bude snad každému jasno, že nepřáteli republiky jsou ti, kteří stojí s dětskou umíněností na svém, aby v N. S. již nyal by vyřizovány věci, které v dnešní těžké době jsou s to, aby působily nepokoje v širokých vrstvách. Proto pod dojmem tohoto prohlášení a nepřiznivých zpráv ze zahraničí (Těšinskó) způsobila vláda vzeti Boučkova návrhu na reformu manžel. práva s denního pořadu, aby mohl býti přepracován ve smyslu kompromisu s naší stranou, kterým zaručena by byla svoboda každého občana i svátostnost a nerozvířitelnost katolického církevního sňatku.

Pro nejbližší dobu bude N. S. pině zaměstnáno řešením otázky agrární, t. j. parcelace a kolonizace velkostatků.

Politický přehled.

Národní shromáždění.

V 34. schůzi N. S. jednalo se o zprávě školského výboru, aby především označení „universita Karlova“ přiznáno jen universitě české, poněvadž „otec vlasti“ Karel IV. vybudoval pražskou universitu jen pro český národ. Rečníci vytýkli, jak macešsky nakládala vláda rakouská s českými vysokými školami. Na př. vídeňská universita měla v rozpočtu více než 6 milionů korun ročně nákladu, takže její rozpočet činil více o půl milionu korun než náklad na všechny tři slovenské university dohromady. Zpráva o universitě byla vrácena školskému výboru. V téže schůzi schválena zpráva ústavního výboru a dvě resoluce téhož smyslu, aby vláda sdělila s Nár. shromážděním jména členů dosud jmenovaných, jejich odbornou kvalifikaci a způsob obživení a aby vláda co nejdříve předložila osnovu zákona, jímž se

O třetí hodině v noci, když venku ostrý vítr rozhazoval velké chomáče vítrného sněhu, paní Břečková probudil podězeletí čramot. Když napjala sluch, čtyři podpatky dusaly po schodech do prvního poschodí. „Tak — už jsme konečně v bezpečí, pronášel jakýsi těžký jazyk trhaně.“

„I nemůžu tak hlasitě, ozval se druhý hlas, ať tady paraje zbytečně nevzbudíš.“ Dvěte Luskova bytu se otevřely a čtyři boty v něm se zastavily. „A ted už jáme v seou — vidíš, že jsem ti dobře radil, mluvil zase hlasitě Lusk. Za tenkou záclonu rozmršlá Břečková, která se na loži posadila, každému slovu.“

„Hm — a žádný ani neví, kam jáme s tou starou zmrzlou, opěti drabý hlas.“

„Teda ted ty zvláště hadry doš, vele! Lusk.“

„Potřebuji, aby zpra byly už suché. Vezmi ji tady za krk — tak. Pozor, abychom nezarušili nohu. Ach — ta se ještě mouchala, ta už zbláznila.“

„Právě“, potvrzoval tajemný host. „Vidíš, jak má praskit hřbet. Proto jak tolik chmurněla a sténala. Necháš tu rachotu tady do večera?“

„I mne to je jedno. Ke mně stejně nikdy nechodí, odpovídá ledárně Lusk.“

„Tak — a ted ji otáčme a dáme tady opatr- uš za kama. Hodaš opatrně, aby ještě nezvalila rámeček! Do brumce podržek smeknou kouska se to dít, ale ešit rána.“

Ted už se Břečková neopavovala. „Pomůžte,

zabezpečí veřejná kontrola obživení míst ve veřejných úřadech. — Zpráva právního výboru o návrhu zákona na reformu manžel- ského práva vrácena právnímu výboru.

Významná resoluce slovenských poslanců.

Klub slovenských poslanců na své schůzi 27. února přijal resoluci, v níž s rozhořčením odmítá všechny pokusy maďarské o rozvrat na Slovensku a stojí věrně při Československé republice. Zároveň však prohlašuje, že první a nejdůležitější úlohou všech činitelů jest pracovati na konsolidaci poměrů, na zabezpečení řádného chodu záležitostí státních a na uspokojení nejdůležitějších potřeb lidu. Proto se zasadí, aby v Nár. shromáždění nebyly vyřizovány věci, které by v dnešní těžké době mohly působiti jen nepokoje v širokých vrstvách a překážeti utužení poměrů a svorného spolupůsobení všech občanů. V tomto smyslu bude Slovenský klub působiti jak v plenu Nár. shromáždění, tak i v jednotlivých výborech.

Otázka těšinská.

Těšinské poselství generála Nieszela oznámilo českým zástupcům, že spojené mocnoti trvají na tom, aby Češi provedli podmínky své dohody s Poláky. Nato čeští zástupci podepsali dočasně ujednání, dle něhož české vojsko podrží Bohumín na dráze z Karvína do Těšína a území západně od této čáry, vyjma město Těšín, které obsadí Poláci. Železniční trať z Prýstátu do Těšína a z Těšína do Jablunkova zůstane v rukou Poláků. Území Čechy obsazené začne 5 km západně od této čáry. Obě strany budou oprávněny udržovat posádku 3000 mužů bez dělostřelectva v celém území mezi demarkačními čarami. Všichni úředníci a zřízení, kromě politických, zůstanou na svých místech. Každé bezdůvodné začetí oznámí se ihned mezopojenecké komisi. Svobodná doprava na všech železnicích musí býti zachována.

Jihoslované proti Itálii.

V celé Jugoslavii pořádány byly 2. března hromadné navštívené schůze, na nichž protestováno proti londýnské smlouvě a žádáno o připojení Gorice, Terstu, Istrie, Rieky a Dalmácie k Jugoslavii. V srboňský výbor Jugoslovanské demokratické strany na schůzi v Lublani usnesl se vyzvatí ústřední vládu v Bělehradě, aby bezodkladně odvolala delegaci v Paříži dleci na mírové konferenci, kdyby londýnská smlouva i dále měla býti podkladem pařížského jednání.

Podmínky příměří pro Německo.

Německá vojenská moc podmínkami příměří je úplně podvázána. Tak německá armáda nesmí přesahovati 500.000 mužů. Válečné dílny, které Německu zůstanou, nesmějí překročiti určité výrobní maximum. Německo musí platit ročně mezinárodní komisi 10—15 miliard po dobu 30 až 50 let. Dále musí vydati 15 válečných lodí, 41 torpédoborců a 50 torpédovek. Všechny válečné lodě ve stavbě jsouci musí býti zničeny. Rovněž musí býti zničen přístav helgolandský a všechna opevnění na Baltickém moři. 31 německých a 40 rakouských křižníků musí býti co nejdřív přeměněno v lodě obchodní. — Rakouské loďstvo, sestávající ze 13 obrněných, 10 křižníků, 19 torpédoborců a 51 torpédovek, 33 hoto- vých nebo budovaných ponorek a 12 dunajských monitorů musí býti také vydáno dohodu. To platí i o válečném loďstvu tureckém a bulharském.

Nařízení o soupisu peněžních věcí.

Na základě zmocňovacího zákona ze dne 25. února t. r. vydala vláda nače 5. března nařízení, dle něhož všechny vklady peněz u

ložit, lupiči! dralo se špenkové ze stinného hrdla hlasem tak zméněným, že probouzel Fany si ani několik okamžiků nemohla uvědomiti, kdo vyráží steny tak zoufalé. Obě ženky vstaly a šly se jako osky.

Po výměně několika dorozumívacích vět e- nergická dívka vyběžela: „Mamí, já se podíval se svítkou na chodbu, kdo tam vlnasé řád.“

„Ale dítě, dítě, kdo pak! Tam dohlíží nějakou zavazdžnou bábu a ted se přichytává na nás. A nikdo se neboje na ochranu svých žen, kvílela matka, komic rukama.“

Vlák vyřetěl hohohohým hláskem tempera- mentní molovou elegii. Fany se stáhla jako roční fana v bublačím potoku. V smrtelném rozci- lení spěchala k oknu, aby přivolała polku. Jakmile však trla blikou s rámem, třeskla rána nová, kterou sama k večeru smloula. — Ted už půl domo bylo vlnasé. Mělnička na chodbě usmívaly obor blá- sů mladých i starých. Ted už věročila mami e- smeni v notní bzuze také paní Břečková. Mělnička vedle jsou vlnasé a lupiči, mlasovala do- movníci, obrovskáma tyčkou.

„Chlapi ven — a vlnasé se! Ve jména sňko- nai, zavazet domovník po kaprčích — ab první otevřel si stromček!“

V tom klíza ozvala a ve dveřích se objevil Lusk s matným leskem v umrštěných ošlech, vlničky, kdo pak ty lapče blázno? Vladyk ošle-

FEUILLETON.

STRÁŠIDELNÁ NOC.

Bylo ke konci masopustu. Zaválá paní Břečková spravovala kabinok neposedného synkovi Váňkovi. Dcera Fany čila nějaký román a chvillemi zřvala. V bytě bylo dnes nějak ládně, vzhled obou dom byt zemdlený. Pan Břečka jako zástupce firmy Kautlíček a spol. odjel daleko a posud se ar- čně nevzdělo, kdy se vrátí.

Pan zvedla od šiti zrak, ozbrojený kořádnými brýlemi a poznamenala: „Mám bych zapomenla. U Branků se včera strauý dva husy a v bytě ú- četního Kalicha byla vykřadena vlnička aprovi- sace. Pomahu v této ulici nobude doma, kde by notal výti něčoho neodstáti. Kdo ted bydlí na pe- řitářské mšeta, aby strachem aspal. A právě ted si vzpomněla Kautlíčková poslati muže až za de- státem feka. Přepadne-li nás v noci nějaký Ba- bíněk, jak se má obrátíme my — abotě ženy.“

Fany, malic race založený lůž se hlavu, na- slouchala obavám matčiným beze všeho vzrušení. Při poslechní slovoch o sběsnosti žen se smrdila. Váňův s horpalením paní Břečková mohly býti penězky dvě. Kdyby se posadila v noci do okna pohlede, v něm byla uschována aprovisace, otvor

Mnoho si dělá nářad lidem, kteří se tak pramáti
zprodali při posledních volbách náho-
ských. »Měřítko z lásky k republice snáší
těle netruďnější strádání a — ještě se mu
hrozí oprátek na doklad, jaká vlastně svo-
boda jest právě na pochodu. A jak se chová
k bratce takových bouřliváků česká radniční
lově, kteří se hledí zasloužit v pěst ry-
tířské šikanováním občanů pokorných? Už
je nejvyšší čas, aby lyžníci občan republik-
lánský se utišili vědomím, že nezakládá
nikdo práva se třít energetické ostraně.

Napjatá situace na přelomu let Toto radikálně-levicové období se projevuje realitami. »Myslivé noviny« sdělují, jakého úředníka přišel ministrstvo pro záborování lidu. Jde o myslivského pomocníka Fr. Vácha z Pošová. V Jistebnici na Táborskou revidoval 6. února miny a obchody. Konečně se spálil, že na náměstí se scházel a musel být odnesen od hlídačů do obecního šatny. Pak se shledalo, že Vácha byl trestán pro krádež, podvod, tuláctví atd. Zlatěm celkem patnáctkrát. Za svou revizní práci dostával měsíčně 500 K.

Jak to přijde? Trutnovská městská spolekna oznamuje v německých krajských listech, že snižuje úrok z vkladů dnem 1. března ze 4 proc. na 3 a půl proc. Při tom úroky vklady ode dne vložené do dne zvýšednou a platí ze svého dan z důchodu s válečnou přírůbkou. A u nás? Vkladatelé budou pomáhat sami platit za uložení peněz.

Sociální obzor.

Výběrovací boj proti všedním sdružením Křesť. dělnictva zahájili čestí soc. demokraté. S počátku přemlouvali násilně listy, že přý jest potřeba spojení všedního dělnictva v jedné velké straně, která by šetřila svobody různých kulturních směrů členstva. Následující však nepochodili, protože naši brzy poznali, jaké jho jim hrozí. Vždyť přece spoludělníky protikřesťanských stran neznali od věrohodnosti.

Přikročilo se tedy v demokratické republice k bezohlednému násilí, jen aby se nepřipustilo katolickým korunkám socialistické kany, jejich obsah vyprázdnit k podpoře válečných pútek. Bylo hned patrné, že se jedná o promyšlenou systematickou akci na zmaření našich organizací. Náklady na bezohledný fyzický nátlak přicházely do ústředí našeho sdružení téměř současně. Patrně tedy, že krajští soc. dem. poddůstojníci jednali dle komanda pražských generálů.

Lidé, kteří Manu omlouvali a zrádám soc. dem. centralistům dali pokoj, vyháněli »neuposlechné« náhlive z továren jako zločince. Dojemno bylo čísti, jak naši trpěli ohlasovali všemu ústředí: »My se nedáme!«

Okamžitě pak se postavilo ústředí o přislušenství »interpelace«. Když soc. demokraté věděli, že velká část našeho dělnictva nedá si hlomiti vaz jen tak snadno, utkali se k zádušným výměnám.

V »Právu Lidu« dne 22. února se př. bylo prohlášeno, že dvě dělnice v Čes. Budějovicích nebyly z Hardtmuthovy továrny vyhozeny »pro své náboženské smýšlení, aniž proto, že byly členkami křesťanské-sociálního sdružení«. Zato všem všichni dělníci mají vyjádřiti svůj souhlas s touto solidaritou, přičiněností k odborové organizaci. Když by ony členky »nebyly stvány«, byly by se svými druhy a družkami solidární. »Vstoupily by prostě do odborové organizace, aniž by jim vadila jejich současná příslušnost k organizaci náboženské.«

Tak! Písaři »Práva Lidu« nevěle vě, že iuskoň hájí čtenářstvu pisek do očí. Naše Všeodborové sdružení jest jen »organizací náboženskou«? Vždyť přece sami soc. demokraté píše sledují každoroční bilanci našeho Všeodb. sdružení v Čechách i na Moravě. Davidal se, kolik stávek jsme vyhráli, co bylo vyplaceno na podporách v nezaměstnanosti, nemocí, při stěhování, kolik právních porad uděleno atd. Zkrátka naše »náboženská« organizace jest v přirovnání k socialistické rovnocennou. A sami soc. demokraté masejí uznati, jak dělnictva prospělo, když důvěrníci naši v mzdových otázkách šli se soc. demokratickými svorně proti zaměstnavatelům.

Nyní také v Plzni po nejdůkladnějším šetření dokázáno, že nás dělník Karas byl vyhozen z práce rudým terorem. Naprosto chytře předstírá, že musel odejít »pro neuposlechnost«.

Právě čteme, jak na veřejné schůzi v Třebíči prohlásil šikanovaný náš člen z Borovavy, že neustoupí násilí a že dluhy sociálně-platit nebude.

Všeka čest našim hrdinům! A nyní mály dotaz: Což neměli naši trpěliví náležeti trochu zastání také u stran jiných? Což se neviděl, že soc. demokraté čim hnohloňným pronásledováním proletářů z republikánských svobody hotov karikaturu? Našinci již neustoupí a vyhlazovací boj se nezdaří, protože pizeňský úřední a nepřepjatý rozumdek rozhodl, že svobodné organizování našeho dělnictva jest požadavkem nezadajného práva.

Zase »nová orientace«. Ačkoli tak často katolíci dokazovali neudržitelnost soc. dem. záměr, žáci Marxovi a Bebbioi rozhazovali hlučně blýskavé ctky svých radikálních hesel; to proto, že platí sliby by chytřím a vydatným agitacím prostředkem mezi nemyslnými davy. Za války náhle šláhl se radikální bod programu rudého za bodem. Tomu se říká »nová orientace«, ačkoli se tak dostávalo satelace jen zásadám již stávaním, konservativním.

Teď zase kus staronové orientace! Soc. dem. vůdcové totiž nahlížejí potřebu sociálního převýchovy soudruhů. Soc. dem. »Rovnost« 27. února sděluje ze schůze dělnických dělníků: »Soudr. Hampel vážně důvěrníky upozornil na příštnou výbojnost části dělnictva při kladech mzdových požadavků. Těmto živlům nelze žádnou smlouvu vyhovět, vlněže je jim málo. Je nutno, abychom postoupili v mzdových bojích střídmě a přehledně i ke skutečné situaci toho kterého odvětví výroby. Je mnoho dělníků, kteří pracovali dle hladí co nejdříve obdít. Náš soc. gro, aby důvěrníci pzanili ke zvýšení mzdových a smlouva pro společenovodnost za prosperitě výroby.« — O taktice v mzdových bojích sdělávali řečníci potřebu širšího národněpolitického rozhledu dělnictva. My jsme pro politiku výroby, ne pro politiku náplavy a přelotnou. Chceme naše záležitosti ve výrobní tlači ku předu, docelať v jeho výhledu »všeobecné občanské záležitosti«.

potřebí proto znát společnou situaci průmyslu a dle toho také zařizovat svou taktiku. Nutno prohlubovat uvědomění v dělnictva a vše, co dobudem, učme se podepřít čistými a celými karaktery. »Rovnost« přiznává: »Potřeba převýchovy našeho dělnictva vyniká nedělní schůzi velmi vážně a bude nyní na všech zodpovědných činitelích odborových, aby razili této převýchově všude a pronikavě cestu do duší našeho dělnictva.«

Sociální stav naší inteligence. Honosně se chlubíme, jak velký počet škol bude u nás ještě založen. Ale kdo se stará o to, aby absolventi našli v republice zaměstnání? Jakkoli řady občanů studovaných válek silně profidly, těžce se plahočí za existencí i ti, kteří ještě zbývají. Ministerstvo Národ. obrany vyspalo schválně krátký termín pro obsazení 24 úředních míst ve státní zbrojovce brněnské, protože se obávalo spousty osobních intervencí. Do dne 17. února bylo podáno 600 žádostí, jejich počet do 22. února vzrostl na 2000. Patrně tedy, že studovaným »měšťákům« po bolševickém převratu huře by se nevedlo. Kdo by pak měl dáti vlastně blahobyť stoupencům Munovým?

Co je to spiritismus ??? a jak na něj nazírat, poví vám

zajímavý, obšírný a důkladný spis z pera známého spisovatele Dr. Novotného:

Spiritismus .. zdokonalením křesťanství?

Cena 3 K 30 h.

Na skladě v Družstevním knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové.

Rozmanitost.

Radikálně s největším šlism sáhl do »zločinů« úmyslech amazeckého opata a kláštera na Sv. Hoře. A tak pilným pozorovatelem »kerikál« ušlo, jak se strojil vědka přepadení republiky od skutečných zavilých nepřátel kamarádů Voňovců. Špiónka německá, která v kanceláři kate pracovní nedověděla, dostala se do Tiskového odboru prezidia ministerské rady. Jest absolventkou německé obchodní školy. Té už se tedy věřilo. — Ti, kteří »pěče o bezpečnost a pořádek v republice« připravovali kazatelnyový příkrý paragraf, měli se raději postarat o pravý čas o bezpečnost zásek na drahách, kde se tak velká spousta předemti rozkrádala. Ale ještě něco napředějšlo! Ti radikálé, kteří dříve do kostela nechodili, přicházeli tam na hřída, zdali kněz někde »něco bouřlivého«. A zatím — na samých Hradčanech s trestnice přelho 40 skutečných lotrů z té přímky, že hřída byla slabá. Knih vlastně vesměš hřída trestance, že tío stráž snadno přemohli? Zato však parád »hradní sešima« Kloučova jest zcela v pořádku. — Katolíci se každou chvíli vyhrožuje, ale před žity v Praze i jiné sáma národní pokona. A lidé proč? Protože nehorlivější českými legionáři byli židé a protože se jich dalo pho oběsit za českou samostatnost. Také se chudáci z útlipnosti k českému lidu ožebračili. Proto tedy tak veliký respekt k těmto »obětavým hrdinům«. — Velikým protikatolickým bojovníkem jest profesor obchodní akademie karlínské Petr Zenkl. Tento »pěpí vlastence« po 28. října 1918 ryčel hlásal, že všechny naše úřady musejí být obsazeny jenom spoletlivými českými republikány. Jeho silný hlas nebyl omlýán. Zenkl stal se ministerským radou. V tom však profesor Nováček obviňal Zenkla, že svého postavení v Osvětovém svazu využil k »mlátné záměšnosti« Plátněli dokumenty, že »pověstnost jest rannost. Zenkl na to mluvil. K tomu však přispíval jiný důkaz. V době těžkého pronásledování našeho národa r. 1915 byl vydán pamětník k oslavě česlavosti, v knize se pily velké hymny na rakutášství. A v redakci tohoto »vlastenostního« díla seděl polonist spíci J. V. Alexander a prof. Petr Zenkl. — V Liberci 23. února na sledu německých evangelických obcí v Čechách bylo odhlasováno, aby se oficiálně poměrově »dosaďovali obce »německé evangelické obce«. Církev se bude nazývat »německá národní evangelická církev«. Dosaďovali označování »evangelického a hebrejského vyznání« odpadá. Tedy čím dle lépe! Tohle má snad sloužit dle ducha Kristova k sbratření národů? Jestliže zase u nás se volá po národní církvi české, jak pak se porovnají sektám v krajkách národnostní smíšených? A Kristus chtěl přece církev obecnou pro všechny národy; nechť, aby církev byla poslouhá přídatkou a šlechetu národnostních přeměd, protože by pak vlastně byla abyčká. Jak se nyní po libereckém rozhodnutí národnostní útravice uklidní, alko neuhodno. — Bezohledná soc. demokracie vykopává z fabrik i staré seděné dělníky, nechť-li tío plemi do nové organizace. Také v pizeňské škodovce byl vyhozeno několik »neuposlechných« dělníků. Když se aléra proletářův před státností komisi, povstal sekretář soc. dem. »Kovodělník« Krumholc a prohlásil: »Ano, my jsme pro svobodu, ale také pro svobodu s nozem v ruce a také tak si ji budeme dobývat. V zápětí nato jeden z přítomných soc. dem. důvěrníků vrhl se na jednoho ze žandálých vyhozených dělníků a kravavě ho zranil na oběh. Tak se chovají »hrdinové« i proletáři. Za války však ve sborovcích posloucheali kapitulaci jako bockty. Před židm jsou hned malí a velké zdražili. — Modráčkovy »Socialistické Listy« s největší rozbohdostí »občanů socialistického díla o vyvlastnění vlastnictví bez náhrady. Rovněž varují před nepodobením bolševictví v naší republice. — Úřední ruská bolševická státníka okamem, že v pražské i jedné »soudu« zrušila Občanské 14800 lidí hladem. V tío době smřelo hladem v celém Petrohradě přes 100000 lidí. — Dle »Dailly Telegraph« »Trošák« vzal se sámsí »občanův«, protože v bolševické armádě vypukla častá nepokoj. Ovšem bolševické gardy nezdí pohromadě idea, vybrli obrovské bockty — tedy vlastně špičky. Ale ani »všeobecné občanské záležitosti« a dohodě

řídí tam, kde buň mravní korupce. — Při invastaci jmel se sběhlo, že sběharon Weinmann má domateleho jmel na půl čtvrti miliónardy. Kdyby se tento majetek rozdělil rovým dílem, dostalo by milion občanů po 3500 K. — V Praze zabaveno 300 párů bot, které byly z Trebenic zasílány do Vídně. — Italským děsoňákům, sloužícím v Kroměříži v armádě máli, vystrojen písm, který prý stál na 100.000 K. Ostatně — representční plesy pražské nemou lacinější. — Trocký obnovil nyní ve vojsku všechny tělesné tresty, jak bývaly v carském vojsku až do války japonské. Zdrázněl, že jde o tresty disciplinární, bez nichž není možno se obejti. — Šéfem veskerého tisku agrárního stal se protestant Vraný, šéfredaktorem »Večera« a »Lidového deníku« jest odpadlík Dr. Loskot, spoluredaktorem pak známý volnozemský-křesťský agitátor Pelant (který přelzel ze služeb Stránského do služeb agrárních). — V Litomyšli zabavil důvěrník dělnictva komisionáři Válek, obil, ústavu A. Janderovi půl centu máku, cent obilí a 5 centů otrub v okamžiku, když to chtěl Jandera vyvézt pod rukou do německého území. — Ozvaly se stesky, že v účetní kanceláři posádkové nemocnice na Karlově náměstí v Praze poddůstojníci provokativně němci. Strany přicházeli do kanceláře oslovit teprve, když svou německou zabavu ukončí. — V Národ. shromáždění neklerikální poslanec Lukavský poukázal na to, že naše vláda posud nerozhodla nepalčivějšího problému ochrany českých menšin a menšinového školství. Dosud se germanisují tisíce a tisíce českých dětí. Co tedy v otázce tak ožebrač čim ministr školství Habermann? Právě čteme, jak dne 28. února v prostějovském dělnickém domě odůvodňoval nutnost rozluky církve od státu a církve od školy. Teď se povede menšinovým dětem znamenitě! — O náboženskou výchovu vojska se ovšem republika nestará, protože »jakýkoli klerikalismus vede k demoralizaci«. Teď je tedy vidět vyšší úroveň. Na Slovensku ve Štiavici asi 50 vojáků vniklo do biskupského kostela, kdež pusť řádili. Na 20 vojáků se obělo do bohoslužebných rouch, v nichž se tancilo. Oltářní kámen s ostatky svatých vytržen a zneuctěn. Kostelní zařízení zničeno: kalichy a pateny nalezeny pohozeny na hnojišti. A tahle volnozemská škvalost má pak být kulturní náhradou za náboženství. Katolícký deputace se dožadovale u ministra Srobrára nápravy. Ministr sblil přese vyšetření. Nevěděli oni zvláště, že se takto nelze maďaronské agitaci? Nejhoršími škvalci mladé republiky jsou ateisté.

Československá strana lidová.

Zahleďte vládě místní organizace! Některé našinci projevuji obavu, že při volbách obecních se zmocní nadvlady agrárníci nebo socialisté a že naši upřímně křesťanský smýšlejší lidé zůstanou bez zastoupení.

Ano, to by se mohlo státi, kdyby naši lidé jen naříkali nad budoucností a nepracovali!

Nezoulel, ale pracovat musí být heslem každého křesťanský smýšlejšího muže a každé křesťanské ženy i v nejméně dědicce!

Alé jak pracovat?

Zakoťte si v každé obci místní politickou organizaci strany československé lidové. Je to naprosto nutno! I v malých obcích vystupují socialisté se svou samostatnou kandidátní listinou, jak už oznamují.

A volební řád stanoví: »Každá politická strana sestaví kandidátní listinu, která bude obsahovatí kolk kandidátů, kolik členů zastupitelstva se v té obci volí.«

Volby do obecního zastupitelstva tedy budou zápasem politických stran a proto musí každý ať muž, ať žena, kteří mají volební právo, přihlásiti se k některé politické straně v obci. Proto musí býti v každé obci založena také místní organizace politické strany katolíků, t. j. strany československé lidové.

Jak založití vlnk náboev organizaci, když nás je tak málo?

Mýlíte se? Není vás někde málo. V každé obci je vás velký počet, ale neznáte se politicky. Je potřeba, byste se poznali! V mnohých obcích zrovna překvapí velký počet členů, vstupujících do naší organizace! Stačí, když jeden nebo dva neobojatí katolíci domluví se se svými známými a svolají si důvěrnou schůzi a prohlásí, že vstupují do strany československé lidové, zvolí si ze sebe výbor a důvěrníky, a organizace místní je hotova! Takovou akci může zlá i žena, která má volební právo! Pak jen agituje u známých, aby se přihlašovali za členy strany naši, která mimo praktický hospodářský program má úkolem hájiti i zájmů náboženských. Potom vytvoření organizace oznámte sekretariátu organizačního komitétu v Hradci Králové. Nezapoomejte získávat členy pro organizaci naši! Nečekejte, až k vám přijde nějaký řečník z naší strany! Sami začněte bez bázně a pak nemusíte mít obavu ani z obecních voleb, ani z voleb do Národního shromáždění. Začínáte! Jest nejvyšší čas!

Všem výborům okres. organizací Č. S. L. Ministerstvo Národních obrany přikládá výn. ze dne 20. února 1919, dopl. č. j. 4600, k reformě sprostřování od činné služby vojenské, jejíž účelem jest odstranění vady a nedostatku dosavadního způsobu a vložiti společenství v ruce občanstva. Za tím účelem budou zřízeny při okr. polit. úřadech i instance (okr. hajtmy) okresní sprostřovací komise. Předsedou komise jest polit. úředník, jenž jest zároveň referentem, členy jsou zástupci jednotlivých polit. stran v okrese organizovaných. Starostové obcí a jejich zástupci, podepisující (smrč.) listky evidenci, nemohou býti členy komise, rovněž nemohou býti členy osoby, náležející ročníkům té doby, ještě službou voj. povinným. Vykročí-li se komise pro záměrnou žádost, na-bede rozhodnutí moci práva a žádost se nepředkládá ministarstvu Národ. obrany. Okr. správní komise přezkoumá všechna domed plátné sprostřování ročníků cílmo voj. službou povinných a jest oprávněna, neodvolatelně nebo na dobu seřpěně-bede dlechoh povolená sprostřování stříšiti nebo akortiti. Tío komise vydává »vyhlášení osvědčení« (na základě předložené žádosti za sprostřování, že každý, když tío osvědčení vyřadí, veřejně nebo hospodářské zájmů a když se kamisi na-veluje ministarstvo sprostřování). — Sdělujeme obsah uvedeného výnosu s děkující výzvou, by okresní organizace (ať již formální sdružení jsou nebo dohodou ustavené) potah, že více náležející organi-

Dobré knihy kupujte

při zakládání a doplňování knihoven soukromých a spolkových.

Naleznete v »Knihovně Obnovy« tyto:

Dr. Novotný: Člověk bez svobodné vůle ?	K 4—	Ed. Brynch: Duch křesť. obnovy	6—
Index a věda	8—	Křesť. a katolický	240
Spiritismus zdokonalením křesťanství?	880	Štít víry	—38
Štětím k Bohu	760	Darčí: Počty rapidity	1—
Dr. Bayl: Úkoly sociální politiky	870	Mimra: Obřady se smíšené candy I/II.	870
Jádro křesť. sociologie	680	Pedátor: Ženy	880
Dr. Novák: Křesťanské problémy	410	Dr. Basilek V.: Křesťanské vzpomínky	170
Počasovatel: Zrodil pokrokového tisku	310	Sabala: Doba předhistorická a historická	3—
Brodský: Naši předešlí	—70	Bossmard příběhy II/III	5—
		Veselá chvil	870

Lze obdržeti

v Družstevním knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové.

sací Č. S. L. na okrese je zřízeno), nedostalo-li se jim již výzvy okr. hejtmanství k delegování svého zástupce do jmenované sprostřovací komise, samy o zastoupení u okr. hejtmanství požádaly. Důležitost věci je nemalá, hleďte dle toho práva svého použiti. Jména delegátů nutno nám sděliti. — Sekretariát Org. kom. Č. S. L. v Hradci Králové.

Výbor organizačního komitétu královéhradeckého Č. S. L. seje se k plenární schůzi dne 28. března v Hradci Králové. Protože budou při tomto shromáždění provedeny nové volby do výboru, žádáme všechny výbory okresní, aby ustanovení místních organizací urychlily. — Sekretariát v Hradci Králové.

Zamské schůze. Sl. Běla Pečinková přednáší v oblasti král.-hrad. komitétu: 9. března v Úpici, 16. března v Ranné u Hlinska, 23. března v Kutné Hoře, 25. března v Humpolci, 30. března v Nové a Staré Pace.

Místní organizace Československé strany lidové v Hradci Králové koná v neděli dne 9. t. m. o 2. hod. odpol. schůzi ve dvoraně Adalbertina. Promluví prof. Dr. Gustav Domabyl: »O kulturních bojích«. Hosté vítání. Legitimace vydává Družstevní knihkupectví v Hradci Králové a důvěrníci místních organizací.

Všeodb. sdružení v Hradci Kr. koná v neděli 9. t. m. schůze v N. Městě n. M. o 3. hod. odp. Rečník z Hradce Kr. v Červ. Koštelci o 10. hod. dop. a večer ve Vel. Poříč. Ref. p. A. Mrkvička. Konference v Červ. Koštelci po schůzi.

Na Novopacko. V neděli dne 9. března odpol. koná Č. S. L. veřejnou schůzi v Oustí (ref. P. H. Široký) a důvěrnou schůzi ve Vrchovině (ref. p. prof. Schwarzer).

Hradec Král. a okolí. V neděli dne 16. března pořádá místní organizace Č. S. L. v Hradci Král. (dvorana Adalbertina) o 2. hod. odpol. veřejnou schůzi, na které o programu českoslov. strany lidové a politické situaci promluví člen Národ. shrom. p. inž. B. Pospíšil z Prahy. Důvěrníci a důvěrnice v Hradci Král. a obcích okolních, agituje pro hojnou účast!

Propagace programu československé strany lidové. Jeví se živý zájem o program naší strany. Kanovník dr. Reyli podával instruktivní výklad o požadavcích kulturních, politického a hospodářského programu naší strany na schůzích v Poděbradech (2. února) a na Praž. Předměstí (3. února). Ježto vojenské vzdělávací svazy na rozkaz velitelství Národní obrany pořádají informační přednášky o programech jednotlivých politických stran, vytvořil kanovník dr. Reyli zásady našeho programu mužstvu náhrad. praporu č. 18 dne 26. února v Hradci Král. Programové naše zásady, které sledují dva základní cíle, obranu křesťanského názoru světového a záchranu sřídenních stavů společenských, nalézají u stoupenců našich nadšení a též u jiných stranáků vřemoucí si uznání.

Z Hořelavě. Při minulých volbách do říšské rady v bývalém Rakousku odezdáno u nás katolíckému kandidátu p. Šupkovi 67 hlasů, agrárníku p. Kotlandovi 69 hlasů. Z toho patrné, že v naší obci i nyní bude dosti těch, kdož do řad katolíckých se přihlásí. Nutno však založiti organizaci československé lidové strany. Za tou přímou koná se v neděli dne 9. března o 3. hod. odpol. důvěrná schůze našich stoupenců v sále p. Paděry, na níž o postavení katolícků v naší republice promluví místní kaplan vp. Fr. Novotný.

Žiželova. O postavení katolícků v československé republice a o jejich povinnostech promluví na důvěrné schůzi v nedělí 14. března odpol. ve hostinci p. Henky v Žiželovsi vp. Fr. Novotný, kaplan v Hořelavě.

Černilov. Organizace naší strany uspořádala důvěrnou schůzi 4. března. Promluvil Msgr. dr. Fr. Šulc o povinnostech katolícků za dnešních dob. Reč p. referenta jistě utvrdila v práci členy cíle a povzbudila ty, kteří dlouho trvalí válkou klesali na mysli. Kéž československá strana lidová nalaze v Černilově pevnou baštu, člou prací, svorností a láskou křesťanskou opevně! V práci a svornosti jest kye vítězství naší spravedlivé věci! — J. V. jednatel.

Přelouč. Místní organizace československé strany lidové dne 2. března pořádala veřejnou schůzi, na níž promluvil osvědčený pracovník v Národním shromáždění p. inž. B. Pospíšil z Prahy. Pan řečník zevrubně pojednal o časových otázkách, imenovitě o parcelacích velkostatků, o kolokování peněz, kasatelckém paragrafu, náboženství ve škole a změně zákona o manželství. Přednáška jeho věcná a přesvědčivá opět posil-

ila posice naší strany, za což jsme panu řečníku díky zavázáni. Samu sebou se rozumí, že přítomní byli stoupenci jiných stran politických, kteří, poněvadž nemohli věcně něčeho panu řečníkovi vytknouti, použili starých oteppaných frází, jimiž snažili se dojem přednášky setřiti; dokázali však pravý opak. Jsou to političtí hoši, kteří jako »praví republikáni« aby se uplatnili, ukázali, že jim dal Bůh také dar řeči. První debaty se zdácnosti B. Bulíček, takto sloup zdejších evangelíků a majitel závodu sklenářského. Povídal nám, co na té vojně zkusil, on chudák, který dál nepřelšel, než poležeti si do Terezína a opět do Přelouče. Chudák kupoval prý bochník chleba za 12 K a pšel tím tak na mizinu, že si koupil chalupu u pole. Kdyby ještě talife a skleničky neprodával o mnoho procent dražé, přišel by jistě na mizinu. Vojákem byl každým coulem a proto nám vybíjaval za peccí tu naši drahou svobodu!

Cirkevní věstník.

Papežský nuncius v Hradci Králové. Od nepaměti po prvé hostilo naše město papežského nuncia. Arcibiskup Valdré di Bonzo přijel v sobotu na zdejší nádraží před polednem v právoce přelita a sekretáře dra. Lad. Dvořáka, aby navštívil ochravněho apostoła administrátora arcidiecése pražské a královéhradeckého biskupa. Nejd. nuncius po uvítání na nádraží za hlubokou zdejším zvónů přijel po poledni do bisk. residence, kdež byl pozdraven mistodrž. radou Puchtem, zástupci měst. rady Isakovcem a Pokorným. Místní duchovenstvo skložim mu zde hold jménem celé diecése. U nejd. biskupa setrval papežský nuncius v dlouhé rozmluvě. Odpoledne navštívil arcibiskup katedrální chrám, kostel Panny Marie, bisk. seminář, Rudolfinum a pensionát Škol. sester. Knězův královéhradeckému na ráz se zalíbila bodřá povaha vysokého hodnostáře, který bratrsky a s nehledanou srdečností se všemi rozmlouval. Pošlilo nás opětovně jeho uláštění, že si na Hradec odnáší vzpomínky nejlepší. Bylo jeho věleým přáním prohlédnouti si i jiné památky hradecké, ale čas kvapil. Rozloučili se s našim arcipastýřem slovy útěchy a posly, před půl 6. hod. odejel na nádraží, aby se vrátil do Prahy.

Osobní. Jak se z bezpečného pramene dovídáme, nenastalo v nemoci p. biskupa dra. Jos. Dvořáky zlepšení, a nutno stav jeho oznámiti za vášní.

První volený vikář. Když na Horsovo-Týnském vikariátu zasluhožil vikář M. Pittman zemřel, vyzvala budějovická bisk. komisiť, aby si kněžstvo zvolilo vikáře samo. Zvolen a biskupem potvrzen vik. sekretář Josef Randa, farář v Sembovicích.

Nevozdělovská vikariátní škola bude konati měsíční schůzi ve čtvrtek dne 13. března v Chlumci n. C. o 2. hod. odp. Program: 1. Zpráva předsedy. 2. Rozluka církve a státu. 3. Rozhovor o právu patronátu. 4. O naší pojišťovně.

Schůzi duchovenstva svolává diec. komitét král.-hradecký na 20. března do N. M. B. r o u. Blíží se včas oznámí.

Zprávy místní a z kraje.

Oslava 69. narozenin Masarykových koná se dnes v našem městě ve školách a mezi vojskem. Vzdáváme povinný hold velikému osobovoditeli, oslavujeme svorně s jinými národními stranami obrovské jeho dílo, jehož zdar vyžadoval ženílního demyslu a dlouhé, houzevnaté námahy. Jako upřímní republikáni přeteme si z té dabe, aby dílo jím tak skvěle započaté korunováno bylo sdělním dobrodůlním mládě naší republiky. Dílo je těžké, obtížnější, než jsme si snad představovali. Je tudíž důrazným kategorickým imperativem zejména za příhodné situace, by všechny složky politického usilování našich stran stály ve svorné frontě jako ve dnech před 28. říjnem 1918. Pokud na nás, československé straně lidové jest, můžeme dnes oslavovaného prezidenta i celou veřejnost národa nášého občastiti, že se pro svým povinnostem národním a občanským neprohláíme, naopak věrně spolupracovati budeme na výstavbě státu našeho. Zdráhuje se znova, že špatně prozírali naše smýšlení, kdož se odvážali tvrditi, že bouce »ultramontány« nemůžeme býti upřímnými republikány, anebo že stále prý ještě vadycháme po »blázných« časech rakudského režimu. Všecky tyto pochybovače poukazujeme na tu skutečnost: Řím je pro katolícké směroutatým v otázkách čistě církvevých náboženských, naprosto však nezasaňují jeho dekréty do činnosti politické.

Dep. adrom: Alibanka. Telefon číslo 88

Královéhradecká bankovní jednotna v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směřované na podstatně nejvýhodnějších. — Přijímá a vyplácí veškeré vklady bez omezení. — Sprostředkuje nákup a prodej veškerých ukladných papírů, jmenitě vkladných příkazů.

Velikostatků uhlím, dřívím a křeslem.

člově dity a všech velkých bank.

Číslo účtu post. spořitelny 160.978

Málo při takových povstáních spouští...
Ale ani vláda nebyla s to, aby...
Krvavé události posledního týdne ve...
Hned v začátku upravit trvale a uspořádat...
Když zabíhají starou říši podpalnou...

Zbožnění Caesara Augusta.

Kdo opustí kult Božstva, necítí dlouho...
Proto jak v čase pohanské antiky tak v...
Kolem času narození Kristova mezi svobodnými...
Při tom pozoruhodno, že nejčastěji si...
Kult Caesara Augusta měl vznik mezi...
R. 19. př. Kr. zřízen veřejný chrám...
V západních románských provinciích...
V Malé Asii kult rychle se šířil po...
R. 9. př. Kr. na návrh prokonsula...
Vznikla úřední příloha »Při Diuvi, Zemi...
Augustus reorganizoval stav duchoven...
Staré zachvaty modloslužebné se v po...
Účinné podněty s kolkou.

Užito napřímo k...
Vedle dobrých opatření byla Rakouso...
Ještě významnější jest pražská zpráva...
Jistě by bývaly ty dopisy objasnily za...
Nyní se ovšem těžko zjistí, o kolik mili...
Teď má být provedeno kolkování jedno...
Ve schůzi Nár. shromáždění dne 11. břez...
Věřejná nota Československé republiky...
Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Užito napřímo k...
Vedle dobrých opatření byla Rakouso...
Ještě významnější jest pražská zpráva...
Jistě by bývaly ty dopisy objasnily za...
Nyní se ovšem těžko zjistí, o kolik mili...
Teď má být provedeno kolkování jedno...
Ve schůzi Nár. shromáždění dne 11. břez...
Věřejná nota Československé republiky...
Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Politický přehled.

Národní shromáždění Československé republi...
Ve schůzi Nár. shromáždění dne 11. břez...
Věřejná nota Československé republiky...
Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Věřejná nota Československé republiky.

Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Věřejná nota Československé republiky.

Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Věřejná nota Československé republiky.

Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Věřejná nota Československé republiky.

Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Věřejná nota Československé republiky.

Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Věřejná nota Československé republiky.

Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Užito napřímo k...
Vedle dobrých opatření byla Rakouso...
Ještě významnější jest pražská zpráva...
Jistě by bývaly ty dopisy objasnily za...
Nyní se ovšem těžko zjistí, o kolik mili...
Teď má být provedeno kolkování jedno...
Ve schůzi Nár. shromáždění dne 11. břez...
Věřejná nota Československé republiky...
Dne 11. března prohlásil v Národ. shromá...
Dne 9. př. Kr. na návrh prokonsula...

Otázka tělnosti.

Národní rada česká na schůzi 5. března...
Uherští Rusáci.

Uherští Rusáci.

Dle svatomartinských »Národních No...
Zakročení Ameriky proti Itálii.

Zakročení Ameriky proti Itálii.

Spojené státy podaly Itálii notu, v níž...
Boje v Německu.

Boje v Německu.

Všeobecná stávka byla v Berlíně a v...
Americký dvůr spojencům.

Americký dvůr spojencům.

Pokladnický úřad Spojených států povolil...
Mírová konference.

Mírová konference.

Italský ministr, předseda Orlando pro...
Mírová smlouva je prý už hotova. Čechy...
Kulturní listy.

Kulturní listy.

Židé pro křesťanské školy. Sionistický t...
Kulturní listy.

Kulturní listy.

Židé pro křesťanské školy. Sionistický t...
Kulturní listy.

Kulturní listy.

Židé pro křesťanské školy. Sionistický t...
Kulturní listy.

Dep. adresa: Alibanka. Telefon číslo 78.
Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30.
providi veškeré obchody bankovní a směnové...
Velkoobchod obilím, dřevem a koksami.
Číslo účtu pošt. spořitelny 160.978.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Časové potřeby ke vstupu a společné práci.

Obrana.

Náboženská tolerance soustavně se přik...
Kdo z patentovaných vlastností se »dva...
Dne 6. t. m. studující mládež, přijíždějící...
V »Čes. Svobodě« dne 8. března čteme...
K saračnickým fiktivním citovaným časopis...
Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Kulturní listy. Kulturní listy.

neobavět, nemá náležitě historicko-politicko-sociální — vědeckých výzkumů.

Na obecné škole na Maninách v Praze-VII. učitelé a učitelky dali žactvu hlasovati, chtějí-li chodit v neděli a ve svátek do kostela a modlit se před a po vyučování. Žactvo odhlasovalo záporně. Předně pedagogové věděli, že právě mládež dává obyčejně přednost přímému před učitelem. A pozorovali-li samo žactvo, že vychovatel nejso- přátele bohoslužeb, pak ovšem výsledek takového hlasování nepřekvapí. Vždyť se na- skytá příležitost k srovnání povinnosti, která vyžaduje jistý sebezápor. Ale obrátíme-li list! Což kdyby pánové dali hlas: „Ano, ch- tějí-li se děti učit náboženské či něčemu jinému nazpaměť? Hlasování by dopadlo podobně. Ale když svobodně sebeurčili, tedy jen dů- sledně!

Při tom se vtrhla neodbytná otázka: Po- třeba nynější mládež kázání, katolických imperativů? Scenerie odpovídá rozhodně: Ano. Ale má-li být kázání opravdové, jest potřeba určité vymezení morálky. A kde ja- kou pevnou morálku stanovili, ti, kteří záklá- dově pozitivní etiky náboženské podkopávají? Taková mravovuka teprve se hledá. Provisor- ně trpí se tolik paragrafů starého Rakouska, jen aby nenastala právní anarchie! Ale křes- ťanskou mravovuku nechtějí radikálové v době tak velkého myšlenkového Bábulu trpěti ani provisorně, ačkoli vědí, že tak podporují chaos a že nemají po ruce ani obstojné ná- hražky. A ke všemu: učitel má být ve škole zcela volný — ale žák vlastně také. Jak se oba elementy o svobodu v této učební síni rozdělí, aby nedošlo k nejmrzutějším karam- bolům, to ani jasnovidec nerozlučí.

Dotaz kn. B. Pospíšila a souhrubě na- panna ministra pošt a telegrafů o tom, že vrá- ceno jsou poštovní zásilky časopisů „Lid- ťa poštovních úřadů. Poděpsání si stěžují, že čas- opis „Lid“ ve velmi četných případech není dodáván adresátem-přijímatelům a že jest administraci vrácen s poznámkou: „Nepřijímá se, která jest psána v obvodě určitého po- št. úřadu, na př. v Dobru, touze rukou, nebo jest psána opatřena razítkem „Nepřijímá se, Zpět, jak přiložené psádky dokazují. Z přilo- ženého seznamu adresátů, kteří jsou touto manipulací postiženi, jest patrné, že nejde o zjev snad místně omezený, nýbrž všeobecný, ježto mezi postiženými jsou adresáti z cizi- ny (Maříč, Chorvatska, Kránska), a i ze Slovenska, Slezska, Moravy a polní pošty. Stejnými nepřijímateli postiženi jsou i ji- ně časopisy v Čechách, na Moravě, ve Slez- sku i Slovensku. Nechceme v tomto zjevu vi- dět něco horšího než snad pouhou pohodnost poštovních úřadů, ale přes to, ježto takový- mi případy jest podtržována důvěra k instituci tak důležitě, jako jest pošta, činíme na pana ministra dotaz, zda jest ochoten tak vyšetřit uvedené případy a zda jest ochoten pro bu- doucnost zjednat nápravu. V Praze, dne 27. února 1919.

K poštovní době

doporučujeme:

Kaňka: Křesťanská cesta . . . broj. po 30 h
Jal: Křesťanská cesta . . . 18
Křesťanská cesta, die Oltáře . . . 18
Písmo ke křesťanské cestě:

„Židáři-li, křesťané“
100 kusů K 6—
„Mařka pláše, ruce spíná“
100 kusů K 8—

Pro kazatelny:

Milich: Nespomněl, šestero řed
postelch . . . K 1—
Dr. Benš: Křesťanské ranní promluvy
na všechny neděle a svátky . . . K 3-50

Kaňka: Pravdu ke slasti.
Lidová kázání na všechny ne-
děle a svátky roku církevního K 5 60

Na skladě
v Bratřevěm
knižkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové.

Reklamnost.

Vědecké komitamenty předložen návrh záko-
na, aby byl počet ministrů snížen na sedm. V naší
republice je ministrů 17 a pro osamělého se př-
pravuje místo. Jestliže ministr Radin prohlásil, že
má státní správa jest neudržetelná, je to okolnost
známá oběma stranám demokratické? — Před zlo-
děl se teď mnoho lidí klání aspoň tak. Věřejně tak
málo obávaný nešťastník v „Mařce osamovalit-
“Nár. Politiky“ tímto inzerem: „P. T. zlo-
děl, jest vytržiti se dne 26. má 27. února v 8. 84 v Cerno-
věcké, se státní zá-
děl, aby za odměnu 200 K dle-
žitě rodné dopisy v počtu 28 vrátil. Vída! Zlo-
děl tedy máte nyní bráti peníze dvakrát. — Asi
10.000 vídeňských úředníků uspořádali dne 9.
t. m. před vídeňskou radnicí schůzi a demonstro-
vali proti nedělnímu vyučování ve školách a pro
skrácení učební doby na 2 roky, úprava platů uč-
lovských, 44hodinový pracovní týden, česná-
dovolená a jiné požadavky. — Jest pozoruhodné,
jak se posad z naší republiky vyvíjí. Z boskovic-
ká továrny Mostnerovy posílají dva vagony š-
kazelských stánek do Jugoslavia. Tyto vago-
ny doprovázel lidový předák dr. S. Sarale-
ve. Celostevila byla náhodou jedna velká bedna,
kterou přivázali se sáží ukrýt ve vagoně se
stánek. Byla otevřena a nalezeno v ní 40 kg
smetky, hrnce sádla, pytlí plazené křepice, kus
šusky a 6 kg mála. Tuto zboží mělo být propa-
lováno továrníkem Mostnerovi do Vídně. Všechno
zabaveno a zavedeno vyšetřování. — Ve škod-
vých závodech stánek počto se pracovní
zavaz ve všech dílnách, v nichž se na války vy-
ráběly náboje a děla. — Vojákům i moravského
pluku postavou v čelo lidových státek Bratřev.
— Sami jsou státek posádkou, jak rakouská
vláda státek státek, státek státek státek.

Reklamnost.

Vědecké komitamenty předložen návrh záko-
na, aby byl počet ministrů snížen na sedm. V naší
republice je ministrů 17 a pro osamělého se př-
pravuje místo. Jestliže ministr Radin prohlásil, že
má státní správa jest neudržetelná, je to okolnost
známá oběma stranám demokratické? — Před zlo-
děl se teď mnoho lidí klání aspoň tak. Věřejně tak
málo obávaný nešťastník v „Mařce osamovalit-
“Nár. Politiky“ tímto inzerem: „P. T. zlo-
děl, jest vytržiti se dne 26. má 27. února v 8. 84 v Cerno-
věcké, se státní zá-
děl, aby za odměnu 200 K dle-
žitě rodné dopisy v počtu 28 vrátil. Vída! Zlo-
děl tedy máte nyní bráti peníze dvakrát. — Asi
10.000 vídeňských úředníků uspořádali dne 9.
t. m. před vídeňskou radnicí schůzi a demonstro-
vali proti nedělnímu vyučování ve školách a pro
skrácení učební doby na 2 roky, úprava platů uč-
lovských, 44hodinový pracovní týden, česná-
dovolená a jiné požadavky. — Jest pozoruhodné,
jak se posad z naší republiky vyvíjí. Z boskovic-
ká továrny Mostnerovy posílají dva vagony š-
kazelských stánek do Jugoslavia. Tyto vago-
ny doprovázel lidový předák dr. S. Sarale-
ve. Celostevila byla náhodou jedna velká bedna,
kterou přivázali se sáží ukrýt ve vagoně se
stánek. Byla otevřena a nalezeno v ní 40 kg
smetky, hrnce sádla, pytlí plazené křepice, kus
šusky a 6 kg mála. Tuto zboží mělo být propa-
lováno továrníkem Mostnerovi do Vídně. Všechno
zabaveno a zavedeno vyšetřování. — Ve škod-
vých závodech stánek počto se pracovní
zavaz ve všech dílnách, v nichž se na války vy-
ráběly náboje a děla. — Vojákům i moravského
pluku postavou v čelo lidových státek Bratřev.
— Sami jsou státek posádkou, jak rakouská
vláda státek státek, státek státek státek.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

Reklamnost.

ELIŠKA

Adalbertina

přijímá vládu za úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Zprávy místní a z kraje.

Oslovy prezidentských narozenin konány v Hradci Králové. Město bylo vyzdobeno praporemi. V krytém dělostřeleckém hřišti shromáždilo se sedm tisíc vojáků. Zde významně ocenil pl. insp. Mořiz. Poruč. Hruška promluvil o osobě a zásluhách našeho prezidenta. Jeden ohlasů zúčastnění požaduje kázání a práce v nynější těžké době. Provolaň prezidentova sláva, zahrány národní hymny a uspořádáno defilé. Ve školách konány oslavy zvláštní, při nichž uplatnily svůj hlas a umělecký talent značné množství žactva. Konečně tedy konány státní slavnosti bez příkazu Vídně, kdy a jak mají kostely přislubovati; nebylo působeno na jinověrce a lidi nevěřící, aby si dávali světské dostaveníčky v našich svatyních na pohorlení věřících. Ke třetí den přispěl ke konsolidaci českého občanstva, k sledování všennárodního svorného cíle! Přijemné si, aby zasluhovali osvoboditel v nynějších obtížných dnech uplatnil jako muž velice zkušený pro dobro národa svoji silnou individualitu více, než jak mu posud dovolují proudy v Nár. shromáždění! Kdo chvalofečí, má vzdát autoritě hold i praktickým počinům.

K otázce bytové v Hradci Králové. Když před lety prozíravost místních církevních kruhů budování byly rozsáhlé veřejné vzdělávací ústavy v Hradci Králové, nalezlo se dosti šosáků, kteří nevěřili, že tato stavba bude i činiti různé nesnadné stavebníkem. Při stavbě pensionátu Školských sester bránili v prodeji pozemků někteří členové obecního zastupitelstva a teprve po delším vyjednávání byl pozemek stavební prodán. Dnes výhled v městě našim veliký nedostatek bytů, a tu šíří davy pod vlivem bolševických názorů příklady na myšlenku konfiskace církevních ústavů bez všech ohledů na to, že v nich byli občané, kteří mají také právní nárok na plnou rovnost a svobodu občanskou v užívání svého majetku. — V. Krali Kr. navrhuje p. J. v dobrém prý úmyslu, pouze dočasně využít těchto církevních ústavů a předpokládá, že se tím značně kráti bytové poměry. Do ústavů hluchoněmých a pensionátu Školských sester měla by se umístiti některá třída škol obecních. Také při budova Borromaeu není pro dostatečné zúčtování. V Komenského pensionátu Boženy Němcové jsou studující, kteří dříve bývali v soukromých bytech a proto mohli by se zase v soukromých bytech umístiti. K návrhu tomu namítáme, že je trochu opožděno, protože při budově ústavu hluchoněmých tak i v pensionátu Školských sester skutečně dnes některé třídy škol jsou umístěny. V Borromaeu je na pátý rok umístěno vedle chovanců celé státní gymnasium a stěží zde nalézá dostatečné pohodlí. Nechápeme, jak ještě více mělo by se Borromaeum využívat, když nedostatek ani dosavadního svému podání. V Borromaeu je přes 100 chovanců, kteří z větší části žijí v Borromaeu studují v Hradci Králové také rozpuštěním pensionátu Borromaeu utrpí gymnasium. (V Rudolfinu jest přes 70 hluchoněmých, v pensionátu kolem 80 osob.) Není snad úmyslem obce zabíjet staré podniky novými? Ne-li pochoby, že ještě i v jiných církevních budovách budou nabídnuty místnosti prázdné k prodeji, protože dosud za doby války jenom majitelé církevních budov měli pro potřeby obce pochopení a nabídky zcela bezplatné obci své budovy v době nouze. Tak v Rudolfinu byla kuchyně pro mládež, několik tříd školních a rezervní nemocnice, v pensionátu bylo 6 tříd, v Borromaeu celé gymnasium, v Adalbertinu voj. besídka. Dostali tedy majitelé církevních budov skvělé občanské povinnosti a proto je též na druzích občanech, aby se nedali předstihnouti krubhy, jimž se stále nějaký nedostatek smyslu pro veřejnost předhazuje. Zde se naučíte pro p. J. věčné pole, aby učinil moudrý návrh občanským kruhům k závodění v patriotizmu s „klerikálií“. Když po 50 měsících některá občanská strana poskytuje obci 30, pravíme 30 protoměrů, uplatňujemech místností úplně bezplatně k užití, jak lze se zřejmým rozumem činiti návrhy na větší ještě využitelnosti ústavů církevních bez jejich poškození! Perkmistrovský úřad měl by veřejně kvitovat tuto příkladnou ochotu církevních kruhů, aby přestaly státi apely na nářec, kterým se dosud někdo v místním patriotizmu nevyrovnal. Až druzí občané dokážou přiblížit stejnou ochotu, bude lze činit návrhy na další uskutečnění. V republice musí se měřiti všem stejným lžkem. — Dr. R.

Mohutné manifestace pro Těšínsko pořádány v našem městě. V neděli dopoledne rozvinuli studenti i studentky velké prapore; uspořádali tábor na náměstí, jehož se účastnilo i množství občanů svěprávných. Rečníci vyslovili pevnou nádej, že Těšínsko od naší republiky odtrženo nebude. — V úterý večer všechny strany politické (kromě soc. demokratů) svolaly protestní schůzi proti násilnému převzetí polského v Klicperově divadle. Zájem byl veliký, že dvorana pro všechny účastníky nestačila. Především schůze svolal p. Víček. P. Balcarík z Mor. Ostravy promluvil v důkladné přednášce o vývoji poměrů těšínského území, opíraje se o 6 století se zeměmi koruny české. Dovedl, že při kulturním závození tří národů těšínských polský živel prozrazoval velkou samostatnost. Oermastenci a polonistaci bořili tam podporovali vídeňská vláda na potlačení živa českého. Když obzorovala Těšínsko vojskem naše republikánská vláda, zachovávala k polskému obyvatelstvu největší šetrnost. Proto neto protestovali proti naší „Práva lidu“, které požadovalo naše vojsko. Těšínsko musí státi ve svazku naší republiky i s divokými hospodářskými, protože těšínské nerostné bohatství jest pro nás nepostradatelné. Pro čestné řeči proslavili předseda souhlasné prohlášení zápisu stran (za českou stranu šlovoval p. Dr. R. R.). Všechny a povážlivě zvlášť důležitých otázek p. Víška velice podnětně řešila slovo.

Bratři Králové Schůze, kterou dne 9. t. z. pořádali v Adalbertině českoslov. strana lidová, byla plně obsazena. Místní zastupitelé celou prostorou

dvorana. P. dr. Domaby jako povolaný odborný znalec v dané postavě řeči vysvětloval povahu a přehled kulturních bojů v Německu, Francii i u nás. Uváděl převážně historické dokumenty o spravedlnosti a zasluženém úspěchu naší obrany. Pak p. sekretář Benáš jedné vysvětlil význam a účel naší politické strany, její existenci vyprovokovala fanatická nenávisť protivníků věčného lidu. Jsme stranou upřímně národní, neobceme tříštící český lid politickou útlak, jsme nuceni občanskou svobodou hájiti vlastní organizací. — Obě řeči provázely velikým zájmem a nadšením sklamovány. Před přednáškou a po ní zapěny vlastenecké písně. Přihlásila se řada nových členů.

Svební družstvo pro Hradec Králové a okolí z. sp. s. r. o. svolává veřejnou schůzi na úterý dne 18. března 1919 na 8. hod. večer do Dělnického domu „Na střelnicích“, s programem: Jak odpomoci mami bytově? Při tom zástupci se přesně počítají reálnosti na byty v rodinných domech, jež družstvo hodlá vystavět. Na pozvání přihlášky nebudou lze vstoupit zle.

Spol. a záložní družstvo První všeob. jednoty tělesné v Hradci Králové konají bude 37. řádnou valnou hromadu 25. března o 10. hod. dop., pro případ o hodinu později, v kanceláři družstva č. 543 (proti Adalbertinu). Na programu: Stanovení výše zálohových podílů a úrokové míry záloh, pak určení úhrny příspěvků. Ustanovení odměny za vykonávání různých funkcí při družstvu. Volba ředitelstva a dozorců rady. Volné návrhy. Připomenutí: Nesedě-li se dostatečný počet členů v určité době, bude se dle čl. 26. stanov za hodinu konati druhá valná hromada se stejným předem rokovacím, jež bez ohledu na počet přítomných členů platně může uzavírat.

Ruský virtuos houslí Vlad. Rozmukov uspořádá v Hradci Král. 25. t. m. velký koncert. Absolvoval školu prof. Ševčíka. Je to fenomenální talent.

Koncert. Místní dámský odbor U. M. S. uspořádá v sobotu 8. března v Klicperově divadle koncert, na němž vedle klavírní virtuosky sleč. Olgy Tomáškové, prof. petrohradské konservatoře, spolupůlčinkou (slovně dle oznámení) koncertní pěvkyní sl. M. Novákové a virtuosa na housle a prof. hudby p. Hřešl, z čehož vidno, že ani v republice nešetí se zvucnými tituly, ač právě v domácích sál byla by skromnost na místě. Dle mého mínění sledoval ovšem koncert hlavně účel dobročinný, jehož hojnou účastí plně bylo dosaženo, a s tohoto stanoviska je nutno ceniti také jeho uměleckou stránku. Sl. prof. Tomášková projevila v klavírních skladbách (Dvořák Humoreska a mol, Noční cesta, Smetana Furiant, Rachmaninov Praeludiu cis mol a Liszt Campanella) při úhozu mužné síly plně porozumění a plastické podání ve slohu poměku akademickém. Sl. Nováková v několika fragmentech z Novákových písní a rukopisných novinek nemohla zcela uplatnit pěvecký svůj talent, čemuž ostatně i zjevná indispozice byla na závalu. Vystoupení virtuosa na housle, prof. hudby p. Hřešl, pro koncertu Kocianové mohlo vyvolati předem různé pochybnosti, které byly však odstraněny provedením Griegovy Sonaty P dur; začala se zde při pochopitelné nervose veřejného vystoupení horoucí snaha a píl. Reprodukce ostatních skladeb (Wienawski Souvenir de Moscou, Dvořák Slovanské tance a Smetana Ondřek Škočná) při nestejném úspěchu působila různým dojmem. Svérázné vedení právě ruky, ubírající nesené kně udu jednotnosti, lze ovšem různě posuzovati. Doprovod p. Blažkův vynikal se klidem opravdové stoikky. — C.

Studentské divadelní představení. Studentská organizace zdejší reálky připravuje veselohru L. Stroupežnického: „Pan Měšček, obchodník“. Sehraji ji v Klicperově divadle ve čtvrtek 20. t. m. studenti a studentky reálky za spolupůlčinkování s Karáskovy a sk. Polákovy. Hru cvičí p. prof. Teršl. Listky má v předprodeji knižkupec p. Piša. Jest to první výsledek nového organizačního života studentstva ve škole, nesené novým duchem a studentstvo se těší, že mu občanstvo vyjde vstříc s porozuměním a povzbudí je k další činnosti.

Zábava školní mládeže. V pondělí po 11. hodině dopoledne nalezla si naše školní mládež při svém odchodu ze školy zvláštní zábavu. Na stromech před vojenským skladištěm na Velkém náměstí vypátrala mládež ukrytou veverku, na niž uspořádala ihned lov. Celou hodinu pobíhala po děšené zvěři se stromu na strom, až posléze k polednímu sešlo se stromu a hledalo ve smrtelných úzkostech ukryt na ulici. Za přehácním zvířetem pustil se za hromolehého řevu celý zástup, a 100 chlapců čtárců, a v divokém úprku hnali se po náměstí do ulice divadelní, kde veverku dopadli a srovně ukopal. Za tu celou hodinu pustilo lomozu po náměstí nenašel se ani jediný pedagog, aby mládeži vylumliv rábské choutky, ha nebylo by spáčil ani jediného strážníka, jenž by učinil přízr srovně zábavě mládeže. Snad nesmí nyní strážník napomenouti mládež ze strachu před republikánskými tatky, kteří idne republikánskou dosud dobře nezažili. Reknete snad, že bželo jen o pouhou veverku, ale nezapomente, že již státi poháně obává se mladých trzínětek zvířat, protože srovnat ke zvířeti obrací se v pozdějších letech v nečistotu proti lidem. Zde by měla se uplatnit „vědecká“ morálka!

Nadace. Zemědělský kontrolor Záložny v Hradci Králové pan B. E. Tolman, knižkupec, založil roku 1896 nadaci. Požitek z této nadace K 94. — udílí se výborem záložny dne 26. března každého roku. Nárok na požitek ten měl by vlastni vlny schůzí členové záložny v Hradci Králové, v prvé řadě se stava fernesnického. Záložní podány buděť šesté nre písemně dn 25. t. m. v kanceláři záložny.

Čestování do obilny je zatím obmezeno na dělnické cesty obchodní, které se podnikají v zájmu přím. francouzských a obchodních odvětví. Pokud jde o Francii a Anglii, rezervuje k tomu účelu zahraniční úřad v každém vlaku, který odjíždí v pondělí a ve čtvrtek z Váňanova nádraží v Praze, ačkoli míst a to na doporučení obchodních komor, resp. Královohradecké Ústředny, Ústředního svazu průmyslníků nebo ministerstva obchodu. Pasy vystavěti okresní hejmanství na základě výkazu o zaplacených daních resp. o složené kauci s daně přidepsané. Povolení k překročení hranic nář ministerstva financí. Všem francouzské a švýcarské vlády opatřiti při oficiálních cestách obchodních zahraniční úřad, jinak se to ponechává jednotlivcům. O hotovosti, kterou lze vstít a sebo, vydáno právě nář ministerstva financí.

Vábec se povolání cesty jen za státní naprosté spolehlivosti a to na pokyn ze čtyřdohody, která neobdělá se živly pochybností jednati. Rovněž s Jugoslavií se s námi sděluje, že se uchází o obchodní spojení vstátrze spolehlivě. — Obchodní úředna Královohradecká.

Kura pro začátečníky fotografy-amatéry uspořádá po Velikonocích za vedení osvětleného odborníka inž. Jari. Krupky český klub fotografů-amatérů v Hradci Králové. Poplatek 10 K a 5 K zápisného netno sňžiti při první hodině. Členové klubu platí pouze zápisné. Přihlášky přijímá starosta klubu Boh. Hložek, gymn. profesor v Hradci Králové.

Pomocný spolek pro nemocné plicními chorobami v Hradci Králové. Valná hromada spolku konána dne 8. března 1919 v zasedací síni okresního výboru. Dle výroční zprávy bylo za dobu od měsíce dubna m. r. lékařsky ošetřováno a kontrolováno 193 nemocných. Z toho: 175 tuberkulózních, 12 diabetiků, 5 chron. bronchitid, 1 hypoholiosia s chron. bronchitidou (zkrivení páteře). Ze 175 tuberkulózních bylo 25 chrliků bacilů. Ostatní byla tuberkulóza uzavřena. Nemocní rekrutovali se z Hradce Králové a nejbližšího okolí. Dle pohlaví 105 mužů a 70 žen. Nemalým poskytnuty i léky. Nejvzdálenější pomoci dostalo se chorým udelem hovězího masa v dávkách půl až 1 kg týdně, zcela nemalým zdarma, namalým za polovinu obvyklé ceny. Celkem bylo vydáno poukazů na 39.43 q masa. Při okresní nemocnici v Hradci Králové vystavěna pro plicně nemocné dle osvětlených plánů velkého sanatoria na Pěší p. stavitelem Rejchlem účelná léčárna nákladem K 40.622. — Firmy darovaly: cibily: „Tegula“, společnost pro výrobu vápených cihel v Hradci Král., Společná cihelna ve Svob. Dvorech, Gustav Monke, Předměstí. Lepenku: Česká banka, Kummer & Zöllner, Častolovice. Dříví: Hugo Stein v ceně K 1.000. Nastalým járem budou moci plicně nemocní již užívatí lehný. Dle zprávy pokladní měl spolek přím K 79.693, vydání K 55.723 a zůstatek jest K 21.651.80. K návrhu předsedy vzdala valná hromada díky všem dárcům peněžních částek, zvláště pak Okresnímu národnímu výboru v Hradci Králové za dar K 20.000. — okresnímu výboru a městské radě v Hradci Králové a ostatním P. T. přiznivcům okresu Královohradeckého. Za předsedu zvolen opět p. Jos. Materna, za jednatele p. MUDr. L. Pícmán, za pokladníka továrník p. Arnold, do výboru: p. medic. rada MUDr. L. Butěk, p. insp. Kochlöffel, p. Šebánek, p. vrch. uč. rada Obermann, p. prokur. Herink a ordinující polkový lékař p. MUDr. J. Vanický, jenž bezplatně od prosince 1918 lékařské ošetřování vede. Za revisory účtů zvoleni opět p. řed. Císař a p. dirigent Nepasický. Jen obtavostí zakládajících členů, jichž jest 66, jiných se 4 K, jichž jest 101 a přispívajících se 2 K, jichž jest 89, bylo umožněno spolku vyvinout v prvním roce tak značnou lidskou činnost, jež jest začátkem toho, co provedeno býti má. Valná hromada obrací se k vskermému našemu občanstvu s prosbou, by ochotně přispívalo za členy a nezapomínalo s hojnými darů peněžními na humaní spolek ten.

Večer slovesné písně. uspořádá v měst. Klicperově divadle v Hradci Králové v sobotu dne 15. března o 7 a čtvrt hodině národní slovenský pracovník a poslanec prof. dr. Al. Kolisek, jehož výklad a přednes slovenských písní národních i umělých vzbudil všude zasluženě nadšení. Poslanec dr. Kolisek je našemu občanstvu dobře znám ze své zdařilé přednášky, v minulém podzimě pořádané, takže nelze pochybovati, že i večer slovenské písně bude co nejtepleji navštíven. Čistý výnos připadne Slovenskému srdci. O večer zájma se též slovenský klub v Praze. Předprodej lístků převzala knižkárná bratři Peřinů. — Jindra, divadelní novinka, v Adalbertinu. V neděli dne 16. března bude sehraána o půl 8. hod. sensační novinka „Jindra“ na spolkovém jevišti v sále Adalbertina. Ve prospěch vdov a sirotků po padlých legionářích. Předprodej lístků v Družstevním knižkupectví v Adalbertinu. — Jenkož všechna sedmdna na nedělní představení jsou vyprodána, opekaje se hra v úterý dne 18. března o půl 8. hod. večer.

Pokročiteli a dělníci list o katolické modlitbě. Dostalo se mi náhodou 18. číslo německobrodských novin „Hlas z Posázaví“. Divíte se té živlivosti a nenávisti, s jakou psán jest článek (Přibylavský) „Z kruhův občanských“. Ale dle mého zdání korunnou jest částka z Ledčska, vyňatek to z úředního listu okr. hejmanství a okr. školní rady v Ledci. Opisati dovoluji: „Ve středním katolickém katolické náboženství, vydáném v Hradci Králové, dle něhož učí se již na našich měšťanských školách v okresu, čtu také toto poučení: „Č. 233. Modlit se můžeme: 1. toliko vnitřně, 2. vnitřně a spolu i zevnitřně. Č. 236. Má-li modlitba toliko zevnitřní před Bohem nějakou cenu? Modlitba pouze zevnitřní nemá před Bohem žádnou cenu; vychází jediné z úst. Tolik psáno jest v katechismu. Mimoděk naskytá se čtoucímu otázka, jakého asi druhu jest modlitba školních dětí, zvláště nejmladšího věku, před vyučováním a po vyučování? A proč svádějí se ledť tak kruté boje o něco, co dle katechismu nemá žádné ceny? — Neví ten pán, který tu tam napal nároky napasati dal, že díky se musí všemru teprve učiti, učiti i správné modlitbě? Proto byla do školy od rozumných předků zavedena modlitba před vyučováním a po vyučování, aby se díky modlitb učili? Rodiče nemají doma tolik času, aby vycvičili své děti jak v modlitbě a náboženském životě, tak i v ostatních potřebných vědomostech, proto zřizovali školy a tyto s takovým nákladem vydávají (viz tu krásnou budovu školní v Ledci a vřude jiné po okrese). Stejnou logikou mohli úřední list okresní školní rady jiti i na ostatní předměty, čímž se ve školách vyučuje. Poslouchajte jen chvilku díky — zvláště ty nejmladšího věku, když se učí číst, počítati atd. (A což to odřkávatí násobilky?) Povězť se děti od dítě v tom poklesky, které často i „Humorism“ látky daly, mohlo by se vyučování těch předmětů také tak osouditi a zavrhnutí, což však nřko rozumně naučiti. Tvrdí snad někdo, že modlitba zevnitřní stačí? Vždyť přece hlavně modlitba má býti a jest podporou podvědomých myslí k Bohu. Správný závěr asi byl by ten, který by předal list má učiti. Nedočkavost modlitby školních dětí není v modlitbě samá, ale v některých důtkách, které pro svou úzkost jest dobře modlit se možná, anebo spíše v tom, kdo modlitbu čítá říd.

Časov. Bytová komise, jež zřídila bylo již dávno zřízeno, počala právě v posledních dnech svojí činnosti. Zastoupení dostalo se v ní opět všem politickým stranám, jenom se ztránil českoslov. lidově. Té pěti stále a stále uznati nechtějí. I strana sociálně-demokratická dostala zastupce, ač bylo oficiálně prohlášeno, že se spojuje s českoslov. sociální stranou. Zmatek veřejného života ovšem tu rovnoprávnost nepřekvapí. Komise prošla celou řadu domů a zabavila dosti značný počet bytů, které buď byly čistě luxuální nebo používaly za různé skladiště, většinou účelům křesťanským sloužící. Nelze však přece pomíjeti o různé praktič, které se při tom zdánlivě objektivním jednání občanstvo dožívá. Jsou jisté objekty, které těší se zvláštní přízni komise, na př. hned různé byty i republikánských hodností. Zaručuje-li republika rovná práva všem, předpíše jistě i rovné povinnosti všem. Při takovém rovnoprávné praxi nebudou se pak jisté vyskytovat případy, že chudá matka s dítětem žiti musila na nádraží v čekárně. — Odfeknutí chlebeček, ke kterému vydala provolání místní aprovisační komise, provedeno bylo občanstvem s chvalyhodnou obětavostí. Nalezli se však i při tom sobci, kteří přes všechny nátlak nechtěli se ze svých křesťanských zásob něčeho odříci. Už zájem veřejné mravnosti žádá, aby bylo nyní také po právu, jak bylo slibováno, proti nim zakročeno. Jinak dočkáme se téhož, co bylo dříve, že byla nařízena vydávání, ale za bláznů byli považováni ti, kdož jich zachovávali. — Okolkování dalo se u nás v úplném klidu. Všecky finanční ústavy zařídily si jednání tak prakticky, že obecnostvo bylo velmi rychle obslouženo. Jenom v neděli, kdy byli na řadě obchodníci a občanstvo městské, stály před některými peněžními ústavů fronty. Celkem bylo předloženo z celého okresu na 17 milionů korun. Obnos na bohatý okres čáslavský dosti nízký. — Na podivnou nesrovnalost pronášeny byly stížnosti při posledním rozdělování chlebečků. Týž den vyplaceny byly totiž i podpory k nákupu chleba, jak usnováno bylo nejnovějším nařízením ministerstev. A tu bylo pozorováno, že dostávají se těchto podpor i lidem, kteří toho pro své postavení společenské nemají potřeby, ano že poukázány byly tyto příplatky na chléb těm lidem, kteří se vůbec chlebeček — zlekli. Ovšem poukazování těchto příplatků dalo se jinou komisí, než která rozdělila chlebenky; odtud tato podivná nesrovnalost. Ale nemohly se obě tyto instituce dohodnouti? Nač tímto způsobe dráždit lid a přilepšati oteje do omě sociálních protiv, když beztoho chleba již dosti vysoko? — Neobvyčejně úspěšnou dočkala se u nás Mahenova hra „Nebe, peklo, ráj“. Bylo i nutno hráti po třikráte a ještě při poslední reprise celá řada občanstva nedostala lístků. K tomuto zřadu přispěla nejen velká vnitřní její cena umělecká, ale také to, že autor byl před lety žákem zdejšího gymnasia a že značný kruh přátel zachovával mu stále nejlepší vzpomínku. — Návštěva ministra železnic ze dne 8. března přispěje snad k tomu, aby různé záležitosti, na něž dávno občanstvo si stěžuje, byly odstraněny. Jsou však mnohé, které při dobré vůli by mohly býti odstraněny hned. Je to zvláště ono lsnění se u pokladny. Kdyby byla pro vojsko otevřena pokladna vedlejší a dobře se to osvědčovalo. Proč to bylo zrušeno, nevíme. Nádražní správa by se zavděčila občanstvu, kdyby tuto starou praxi opět zavedla. Stává se nejednou, že občanstvo, které si již lístek zakoupilo, nedostane se k vlaku pro hrůzný nával vojska, které pro civilistu má stále tutéž lásku a vážnost jako v starém Rakousku.

Polka. V neděli 2. března večer zažili jsme v místnostech Svatojosefské jednoty veselou chvilku. Dp. Alois St. Novák, t. č. předseda jednoty, uspořádal humoristický oštěvův večer, k němuž sám program vypracoval a navičil s členy zábravního kroužku. Semku nebylo konce zvláště za hry „Slavnost ve Vystrčilově“ a při výstupech s časovými a místními žerty a nápady. Z účinnějších nejvíce se líbilo šásek exklsafe Viléma p. Jilek, výstup se zpěvem nelépe provedla sl. Boženka Friedlová. Mezi programem vybíraly se příspěvky na zasklení oken, které nám nedávno rozbil příslušník nepřátelské strany. Po posledním výstupu vyzval jednatel p. Janele všechny přítomné, aby dp. předsedovi a autorovi večírku provolali hřimavě: „Ať žije!“ Po programu byla taneční zábava, která rovněž uspokojila všechny tanečnické, jako i ples pořádaný za hojně účasti v neděli 23. února. Člen místní organizace českoslovanské strany lidové ustavilně přibývá, dle organizační i spisovatecké činnosti dp. předsedy. Na programu další činnosti je aktovka „Vyléčení přístěra“ z pera téhož autora a přednášky se světlými obrazy. Zdať Báh!

Kostelní krádeže se množí. Památný Chlomek, filiální kostel děkanství Holohlavského, nezastal také ústřední znečištění zvrhlých lupičů, kteří paklikem otevřeli sakristii, vnikli do kostela a ukradli skoro všechno prádlo a souku Panny Marie obrali o cenné devocionality. Zloději byli tak „nábožensky uvědomělí“, že hledali ve svatostánku všech tří oltářů posvátné nádoby. Ač v kostele z opatrnosti ponechány jen nejménší potřeby, přece škoda jest značná.

Starý poctivec. Josef Kobrle, varhanář z Lomnice n. Pop., zemřel. Kdo jej znal, poznal v něm muže nábožensky upřímně cíličho, skromného a nezištného. Pro čest a slávu Boží rád pracoval a obdivovali-li se kdo jeho umělecké hře na varhany, říkával: „To mi Pán Báh nadělil.“ Škoda, že tu ještě nezařítal.

Milost. Správní zemská komise svolila ve svém zasedání 3. února záložní zemské školní rady o zřízení měšťanské chlapecké školy v Milešíně. Tím uskutěčnilo se dávné přání zdejších občanů. Po prázdných děti již nebudou mešny choditi do Horic. Vřelé díky všem, kdož o její zřízení se zasazovali a pracovali. Je našim přáním, abychom dostali na školu za ředitele svědomitého a snášlivého pedagoga, ale nikoli demagoga.

Účme se svobodě od Ameriky! Pod tímto názvem vydal brožuru opravdu časovou katecheta v Blatné Jan Staněk, jenž působí v Americe téměř 2 roky jako duchovní správce slovensko-polské osady v St. Clara. Vřelá si bedlivě veřejného života v Americe a věčné své zkušenosti obral ve své brožurě. Z ní se dozví čtenář, kterak ve Spojených státech severoamerických rozlezeny jsou otázky, jež tak rozvírali náš český život, jako: Odhození chleba od státa, rozluka manželství, náboženství ve škole americké a t. Brožura má při formátě velké osmeryk 32 stran a stojí pouze 60 hal. Objednávejte brožuru v Občanské knižkárně, Starobrnánská ul. 1921.

Brno. Všim, kdož se zajímal o tyto vysoké dělejší kulturní otázky, je brožura Staňkova nepostrádně!

Pro dobu svatopostní jest poučnou četbou spis P. Fr. Bláčka C. Ss. R.:

Sv. missie.

Probrány zde podstata, účela dějiny sv. missie. Odmítnuty námětky a uvedeny podmínky zřadu sv. missie. Stran 64. Cena 64 hal.

Velice časovou novinkou jest spis Aloisa Sládečka:

Výchova a náboženství.

Jest zde uvedena velká řada vynikajících úsudků o nezbytnosti náboženství při zdárné výchově. Stran 32. Cena 32 hal.

Objednávky vyřídí obratem administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Páperky.

Bodry Staročech byl zmýlený vyznal prostodušně: „To jsem byl hlupák.“ Moderní posr s povyšným hledím hraje si na hlubokomyslného filosofa prohlášením: „Opět jsem nabyl nové orientace.“

Středověké řády učinily obchodníka pracovitým službou lidu. Moderní liberalkasmas obchodník povýšil na diktátora velkých zástupů, který obchoduje libovolně i krvavými mozoly lidu pracujícího.

Které město bylo za války od vojenských front nejdále? Budapešť, protože právě tam bylo nejvíce židů.

Při velikou chybou středověku bylo zanedbávání děl přirodních. Nyni se zanedbává obor důležiší — zpytování skutečných nezbytných potřeb duše, která se nenasytí formulkami vhodnými pro techniku a jiné fyzické obory.

Dítě porozumí matce a přilne k ní vroucně nikoli pro pokrm, jež každý den od ní přijímá, ale pro dobrotivé oko, z něhož žrá neupřímně lásku. V oku, zrcadlu duše dovede děcko často svým instinktem lépe čísti než člověk dospělý.

Pravdě, že náboženskou lásku bliženskému lze nahraditi příslušnými paragrafy, ukládajícími humanitu jako povinnost. Ale — budou-li malky plnit pouze to, co bude nařizováno zákonem, dvě třetiny dětí zhyne dříve, než se dočkají dvojnásobného narození.

Přepjatý individualismus rozmnožil hypochondry, námačkáky a mladé starce; celé řadě mladých individualistů po několika vášnivých rozběhích zbyla jen v koutku út papírosa a v šéřích pohrávavý bohémský pohled.

Ke Kristu přišel římský setník pokorně prosit za uzdravení chorého burše. Za nymější válk devatenáctiletý německý kadet dovedl sežvotit celou obec, hrubě šikanovat inteligentního otce několika dětí a vydírat poddané vlastního státu. V Palestíně rozžaly v srdci setníkova lásku bliženskému paprsky vycházející ze zraku Kristova! Kadeřní se stal vzorem vyznavač Mohamedův.

Absolvent

VYBÍRÁ: akad. mie prosl pp. Mlý o mlsto. Adresu redči administrace t. l.

Kostelní paramenta

prapore a bohobázebné účelny v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA Nový Hradec Králové, Čechy.

Vytádejte si cesty, nežli objednáte u firmy jiné.

Vydali jsme ve velice vkusném provedení obrázky dle originálů akademického malíře Urbana:

Kristus s učedníky v Emauzích.

100 obrázků velikosti 8x10 stojí 7 K.
100 obrázků velikosti 31x35 stojí 80 K.

Drahé velikosti se velmi dobře hodí za dárky k prvnímu sv. přijímání — Objednávky vyřizuje Drahobrná knižkupectví v Hradci Králové.

Paramenta, kostelní náčiní, prapore atd. — dodává nejlevněji

JOSEF VOND, odborný závod Jabloně nad Ústí.

Nabídky, návrhy, výkresy odrazma. — Motore předměty na ulážku se franko mlouo.

Pišťaly varhanové

prospektově se smlouvého plecliu, čistě stříbřené dodává, objednávky přerant e rychle vyřizuje

JOE. HUBIŠKA, starost varhan, P R A H A VII., Kostelní čp. 952.

Továrna a sklady nábytku,

naše tabulové, skleněné, smet, ve velkém a malém množství, Hradec Králové.

JUC. J. Trnka:

V soumraku bohů . . .

Germaňský věk stál svou tvář v horký, strhaný skléb. Tři staletí rozumu stojí nad ovocem svým, dnešní dny a posunuté gesty a vyvalenými očima. Fridrich Hegle, co se děje, je všechno rozumné, že?

Germaňský věk se končí. Těžký mrak germaňské filosofie se trhá a nyní vidíme vás, dělníci, germaňské věže, jak vaše oči jsou strhané a jak zoufale pročítáte ze sna. Byl to omamný sen.

Odbor německých filosofů proti více zjevné, zahálčí vlastní Luther, on uvedl první základy racionalismu do německé vědy a protestantism, jenž popřel autoritu a rozum lidskému otevřel brány vývoje, připravil pudu i dalšímu odboru a odstupu od náboženské víry. Nemí to přece náhodou, že protestantská rasa germaňská, Angličané a Němci, dali novému věku největší hlavy, oni tvořili vlastní nový věk a ten byl v naprostém protikladu se základní ideou středověku. Revoluce ve smýšlení a názoru světovém způsobil Karel Darwin; učení jeho a filosofové, kteří nauku jeho provedli ve všech oborech myšlení, aplikovali poznatky i teorie jeho na poměry sociální, vědecké a na základě toho zbudovali moderní názor světový, jehož základním rysem je popření Boha. Já zde uvedu základní myšlenky filosofů těchto, abych ukázal, kterak Němci teorie tyto provádějí v celém svém životě, v zahraniční i vnitřní politice, jak tyto teorie žijí a že tedy světový názor není věcí soukromou. U celého člověka nikdy tomu tak není, neboť on myslí a jedná stejně.

Charles Robert Darwin položil základ k stavbě devatenáctého století svou naukou o původu a rustu ústrojného tvorstva na základě neměnných změn. Změny ty jsou buď různé vnější podmínky životní a buď na nich, i na jiných ještě vlivem založené užívání či neuvžívání některých ústrojů. Dále hlavně z nadprodukce, z velké plodnosti (nadvýroby) ústrojů tvoří a poněvadž všichni ti to nemohou uhládit svůj život, buňují oh mezi sebou. V boji mnoha jedinců vítězí ten, kdo je lépe vyzbrojen, kdo má ústroje přizpůsobenější poměrům, jež se mění a tyto vlastnosti, právě tyto zvláštní znaky jedinců, jež jim pomáhají vítězí v boji životním, přenášejí se na potomstvo. Všecko se utkvá v souboji, každý organismus bojuje o volnost, potravu, pohodlí, světlo, růst. (Základní boj o život). Tak je tomu i u člověka. Na myšlenku tu přiveden byl Darwin spisem Malthusovým (1806), v něm se mluví o geometrickém vzrůstání lidstva. Lidé se srazí v zápas o pohodlí, místo, svobodu růstu, světlo a blahobyt . . . a silnější, lépe vyzbrojený vítězí. Dříve se mluví o účelnosti v přírodě, Darwin ji popřel a ukázal na nutný, mechanický zákon boje o život, kde silnější vítězí. Tímto přizpůsobením se okolnostem vykládá se rozmanitost druhů. Čím rozmanitější tím lépe obstojí ve světě, neboť si nepředkládá. Proto i rozmanitost v potravě, ohybnosti, zbraních. Zde je druhý zákon vývoje — **dělná práce**. Tak vytvořil Darwin vývoj všech druhů z nižších k vyšším na přirozeném pokladě až k člověku.

Já jsem úmyslně shrnul hlavní rysy teorie Darwinovy a podtrhl je. Nauka ta měla obrovský vliv na celé myšlení i jednání 19. století a bylo jí užito aplikací i ve vědách jiných, zvláště v psychologii, jazykozpytu, historii, fyziologii a sociologii. Co je pozruhodného na celé věci, že zmizelo slovo Bůh, ba později je staven celý vývojový zákon proti zjevení (ať si nikterak neodporují, ba se potvrzují). Vše děje se mechanicky, samočinně a nezbytně tak, jak se právě děje, bez zatašování něčeho nadpřirozeného. Když tato zásada aplikována byla na lidstvo (Marx), stala se **dělným materialismem**. Kant ukázal, že Bůh rozumem nemůžeme poznati a ostatní po něm řekli, že ho tedy není.

Z Darwinu vyšel Hegel a pravil, že vývojový zákon má všeobecnou platnost ve všem tvorstvu, hvězdách, zvířeti i člověku. V každé věci je obsažena již protiva její, a tyto protivy jsou zdrojem pokroku. Každý vývojový stupeň je jednostranný a právě svou jednostranností budí již reakci, z níž pak vznikne vyšší typ. Tak tomu je i v dělnické lidstvu. Ideu, která se jednostranně vyhnala v extrém, budí přirozenou reakci (tlak budí protitlak). Ovšem i křesťanství má tuto ideu v pojmech dobra a zla a věčném boji proti němu.

My nejen poznáváme rozumem, avšak rozum dává nám prostředky, jak uskutečnit se sama ve světě, rozum jedná a tím svět v činu je obrazem, vtělením rozumu. Vše má svůj důvod rozumem pochopitelný. Rozum je podstatou světa, byl před světem a bude po něm. Hegel nepopíral ještě absolutno, nazýval je rozumem, ideou, která pomocí boje a mnohosti protivů vtáhne se v světové dění. Všecky války i zlo pomáhají rozumu k zbudování všeobecné. Strany se navzájem přemáhají, jednotlivci i národové. Před státem mizí jednotlivci.

Zde opět je vidět pojetí názoru německého na stát, stát je cílem, cílem je pořádek . . . kdežto Slovanský vše je jen prostředkem, nutným zlem. Mnohem dále šel učenci Hegle

vi, rozdělení v několik větví: theisty, pantheisty; a krajní levice (Marx, Lassalle) utonula již v čirém ateistickém materialismu.

Celá řada filosofů propracovala idey tyto s důkladností Němců vlastní ve všech oborech badání. Pantheism, materialism, racionalism i monism a jak se všechny ty útoky: mifené na základy Skály jmenují — jsou z největší části plodem germaňského ducha. Přece však zmíním se ještě o dvou mužích, v nichž typicky se vyhranily dva směry moderní filosofie a i moderního života, praktického názu světového; proto také, že jejich vliv na ducha Německa je nepopíratelný a také že z tohoto ducha vznikli.

Jsou to Nietzsche, krajní individualista a Marx, socialista. Jedno spojuje oba dva: Ne-návisť k Bohu a křesťanství.

Fridrich Nietzsche zatancoval šílený tanec nad koncem devatenáctého století. Nebylo větší nenávistníka křesťanství od jeho založení nad tohoto. A nebylo tak rafinovaného. Sám sebe nazval Antikristem. Podnikl titanský boj proti náboženství a ctnosti a byl v tomto boji přiznávaje mu tu zásluhu ve zlu — **dělný**. Alespoň ukázal, kam vede disledné popření křesťanství nejen v teorii, avšak i v praxi, což naši zbabělí nepřátelé současnosti nedovedou. Oni potírají křesťanství, avšak současně jako zloději vykradli nauky jeho o rovnosti lidské, o právu chudých a slabých na život, o humanitě. Nietzsche, popíraje víru v Boha, popřel i morálku, to jest **náboženskou prádel**. Budu zde citovat jeho názory, hlavně o morálce: „Vznešený druh lidí pokládá sebe sama za určujícího cenu, nemá zapotřebí, aby hledal u něčoho jiného schválení svého úsudku; on soudí: co mně škodí, to jest sama o sobě škodlivým. Jest o sobě sám přesvědčen, že on to jest, jenž věcem vůbec teprve cti dodává. On jest tvůrcem cen. Vše, co na sobě má, cti. Taková morálka jest oslavou sebe sama.“ Nietzsche vyvodil důsledky z německé filosofie i povahy (Schopenhauera, Hegla atd.). Či není to vše typicky německé? Neřídili se tím německí státníci, vojevůdci, Všem, celá politika německé říše? A politika Anglie a všech národů? Celý moderní věk?

A naopak — praví Nietzsche — ti, kdo jsou nesvobodní, otroci, mají morálku opatnou. Oni cti to, co jim zase prospívá, to jest: milosrdenství, smilování, dobročinnost, vřidnost. To je opět jejich záchrana. Morálka křesťanská je Nietzscheovi **vzbuřením otroků v morálce**. Vzpouře započali Židé. Morálka Říma, antiky byla morálkou pánu, a potom byl Řím silný a mocný. Teprve jedem z Judev, křesťanství, byl povalen.

Nevidíte, kterak zatažena řec o jedu z Judev? proti celému smyslu našich dějin k nám? Vždyť my, Češi, jak ukáží později (Marx), patříme dle nich k otrokům a Němci k pánu. Morálka Nietzscheova, panská by nás zabila.

Nietzsche praví, že otrocká morálka křesťanská musí se vyšší lidé zbavit. **Nuže, Německo se jí tedy zbavilo**. Otrocká morálka vede k se slabosti, k úpadku lidské síly. Ona snižuje lidi. Mravní zákon je relativní věc. Dobrým je, co život podporuje a povznáší. Zavržení hodné neboli špatné jest vše, co život lidský snižuje a oslabuje. To je **morálka nadčlověka**.

Nuže a Německo, jehož duch mluví z Nietzschea, vzalo si k srdci toto naučení a důsledně se cti chovalo . . .

„Deutschland, Deutschland über alles“, to nebyla jen národní hymna jejich, to bylo největší předsvědčení, to bylo vyznání víry u nich, oni se pokládali za vyvolený národ, s nímž „německý bůh“ ještě něco zamýšlí, za **národ nadčlověka**, jemuž všichni musí sloužit a nemohli pochopit, jak je možno, aby jiní totéž právo reklamovali pro sebe. U nich bylo vědomí příslušnosti k německému národu prvním a posledním příkazem, oni svou národnost a **národ téměř zbožňovali**. Nacionalism postavil na trůn a císař, nápadník trůnu světa, neznal než Němce. Řídili se **morálkou pánu**, neboť se pokládali za ně.

A proti tomuto Německu povstali celý svět, vzbuřeni otroci **byla tato válka**, kteří si nechtěli dát libiti panství vyvoleného národa německého a celý svět ve jméno křesťanské morálky, ve jméno křesťanství — ať to popře či přizná — vzbouřil se proti Německu. Proti Německu Nietzscheovi, proti Německu jeho filosofii a národohospodář, proti nacionalismu, jež není nejvyšší hodnotou lidskou — a tento boj lidstvo vyhrálo.

Na straně lidstva stál i náš národ. Odvěky nepřítel německého ducha, náš Hus, Komenský, Chelický, to byli křesťanství otroci dle Němců, ne páni — celé dějiny naše říkají ke křesťanství, my jsme idealisté — a tento idealismus náš dobyl nám samostatnost proti naturalistickému, bezvěreckému Německu.

Otroci zvířetí, a německí božové se kácí — Soumrak padá na ně. Na všechny filosofy monismu, pantheismu, materialismu a zkrvavená hlava lidská počíná věřit a doufat. Germaňský věk se končí.

Nuže — a co řeknete nyní o příslušnicích českého národa, kteří prohlašují národnost za nejvyšší statek lidský? Vlastenectví za nejvyšší cti. Co řeknete o dr. Ullrichovi, kte

lý z národnosti chce učiti náboženství? Nacionalism postaviti na trůn chrámů?

Co řeknete dr. Hájekovi, jenž chce zakládati národní církev? Co řeknete těmto sluhům skácených model germaňských? Já nechci je vinit z takové hlouposti, ne. Oni nevidí pod povrch a klamají se uctí. Každý den mluví jinak. Jako P. V. Krejčí, který před válkou propagoval monism, ve válce v „Době“ klaní se křesťanství a dnes hledá zas světový názor nový — a vždy se klaní dává a dnu, vteřině.

Germaňský svět byne v soumraku. A věřme, že nad ním vzejde slunce naše, slunce křesťanství, k němuž lidstvo 2000 roků žije a ještě nedozrálo. Moderní věk skeptický byl smutně ranná ve světové válce — (Přítel marxismu — rovněž německé filosofii).

Kulturní aparchie.

Jestli nikdy náš národ nebyl v takové nejistotě, co jest skutečné dobro, morálka, spravedlnost jako v čase nynějším. Racionalistický kriticismus se stal ostrým mečem do konzervativní tradice jak dlouho, až přesekl notně k svému vlastním zásluhám.

Všude v mládí a pubescenci vyžaduje se i úředně, aby osoby, vyznající svým postavením, pěstování a šíření krásno a dobro. O pozitivní víře se už vůbec nemluví, ale co má v Čechách a v jiných hačských „krásnem a dobrem“, o tom slyšíš z různých táborů nejpestřejší a protichůdné dohady. Co tu mělo být jako nepevnější základ republiky hned v počátcích naší samostatnosti, o tom se teprve uvažuje; úvahy se však říší a při tom provádí se rej nad sopkou racionalistickou výpravou proti morálce náboženské, aby se stali ubohými vydědenci Čechové všichni. Faktum jest, že všeceká, svorná a jasně propracovaná mravouka mezi Čechy protikatelickými neexistuje. A kde začne mít důrazné slovo přepjatý individualismus, tam vůbec není naděje na vytvoření systematického řetězce morálních zásad.

Když zvedl odbor proti konservativní tradici Václavští, Husité a Čeští bratři, mohli tyto společnosti po skácení tuných zápasů okřiviti, protože jejich mravní principy tvořily praktickou a dosti podrobně zpracovanou soustavu. Ale rozumámsky Čech moderní jest duševním žebrákem; pozitivní hodnoty poletují kolem jeho očí jako mňivé bubliny.

„Zlaicsování školy v přímě světového názoru směřuje zatím prakticky k negaci. Kdo se jen trochu nad tím kaučukovitě pružným slovem zamyslí, snadno prohlédne, že laicisace i v mírné formě se ocitne v ostrém konfliktu s řadou stěžejných zásad různých konfesi. Laicisace, jak jest chápána nyní, neznamená toleranci, jak chytřáci prostomyslným davům namlouvají, nýbrž stupňování kulturního boje. Zatím se řeklo, že má být učitel ve škole prost jakéhokoli nátku církevního, že má vyučovati svobodně. Ale jaký necirkovní světový názor má dětem vštěpovati, o tom není žádné jistoty. Ale při tom katolický pedagog neví, je-li také jemu dáno vychovávat děti dle vlastního přesvědčení. Nejistota všude právě v době, vyžadující charakteru nejpevnějších, které dovede vychovávat pouze přesně vyznačená morálka. A dala by se uvést celá haldá citátů ze spisů nejbystřejších myslitelů světa (všech věků), že morálka bez náboženského podkladu jest stavbou na písku. Dovedoucí to ostatně sami dějiny různého duševního proudění až příliš zřetelně.

Kde vládní místo určitých principů neustálé debatování a stříbení náhledů, tam se rozlévá stále do větší šíře bahno, v němž se hemží larvy boševických komarů — jak jsme svědky. Tu nepomáhají výstražné hlasy, poukazující na dobro vlasti. Kdo necití zodpovědnost před Bohem, necití ji ani před lidmi. Ušlechtilému, čestnému a obětavému vlastenectví dala se jen na půdě náboženské, jen pod ochrannou kategorických bezesporných imperativů.

Po krátkém plesu nad svobodou chytají se za hlavu i pedagogové nekatolíti. Mladší si řekla: Má-li být škola opravdu svobodná, pak ta svoboda neplatí jen pro učitele; žáci jsou také bytostmi jemnějšími a také mají právo na kus volného sebeurčení.

A to žákovské sebeurčení se provádí dle náhledy, dle stupně chápavosti anebo dle míry sugerce, čerpané ve společnosti osob svéprávných.

V č. 9 „Národa“ (jež nikdo neobvinil ze sklonu klerikálního) ukazuje Vincenc Červinka, jak středoboloká mládež hledá sebeurčení v napodobení dospělých. Žáci chtěli odstraňovati ředitele a profesory pro „rakulství“. S některými gymnasty spojili se dočela členové profesorského sboru na vypěchnutí „rakulského ředitele. A ředitel byl opravdu vyřván. Pisatel d: „Uplynulé tři měsíce stáčky k vyřazení, ba někde přímo k rozčarování. Mezi profesory ulmá se čím dále tím přesvědčení, že to takhle dci nepřijde, rodičové pak, pokud si těch věcí všimají, jsou konsternováni. Semestrální vysvědčení z polovice února v mnohých rodinách způsobilo bolestné překvapení.“

Ve IV. třídě vyřadí divčí školy si žačky diktovaly „náležitě“ přestávky a hlavní přestávky chtěly věnovati koufeli. Na jiném ústavě žáci zvedli protest proti opoedelnému vyučování z té příčiny, že se nemohou účastniti „kulturního života“. Potud „Národ“.

Děti-li se také přesílekly ve věcech formálních, jak jest postaráno o základní směrnici duševního vývoje žactva? Tu jsou chmury ještě černější. Svorně se uznává, že mládež nutně potřebuje kázně. (Vždyť přece ji potřebuje i tolik dospělých občanů, kteří bez rozkazu ničeho prospěšného nevykonají.) A je-li nutná kázeň, musí spočívat na pevné půdě nějaké morální soustavy; a ta — schází i rozumářům dospělým.

Za takových okolností, kdy mizí pevná pátel životního názoru, ocitají se všechny čarovné sny osvobozeného národa na šikmé ploše. Kdyby byl národ přímo zahrnut zlatem, šťastným a svorným se nestane. Občan nevychovaný i velké jmění brzy obětuje svým náladám; bude vydávati peníze nikoli na věci prospěšné, ale na ty, které zpřemňují prohavé chvíle. A vření, zápas duchů tápajících v mrakách bude se stupňovati. Jen ať přemýšlí i racionalistická inteligence, proč jedovaté byly nevlástenectvého boševismu tak rychle se šíří a kde nalézá půdu neúrodnější.

V okamžicích tolik vážných, kdy se chvěje všecko, naprosto není radno podkopávati základy ucelené morálky tam, kde posud tyto existují. Chce-li republika přestati krutou zkoušku ve zdraví a bez nejosudnějších ořesů, nemá nyní času k lehkomyšlnému a nebezpečnému sportu, jež nazývají naši protivníci „protiklerikálním bojem“. Katolíti občané a jejich zásady totiž republiku neohrožují.

Výzva ke všem příslušníkům strany českoslov. lidu.

Bezcitným terorem soc. demokratů byla připravena řada neohrožených a obětavých našich o chleb. Tito naši sloupení, byvše vyhnáni pro své přesvědčení z továren, trpí nouzi. Naše organizace dělnická poskytuje jim podpory dle svých řádů. Ale má-li dělníci žítví celou rodinu, potřebuje pomoci mnohem větší. Proto **žadáme všechny spolky, aby přispěli našim bratrům jakýmkoli způsobem**. Právě nyní jest zapotřebí osvědčovat křesťanské cítní prakticky.

Příspěvky příjmá Všeoborové sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum. Členstvo Všeob. sdružení se žádá, aby při placení členských příspěvků pamatovalo dobrovolnými milodary na naše mučedníky. První příspěvek (20 K) složili bratři z odbčky ápké.

Dopis z Prahy.

17. března 1919.

Vše to pod námi jako v sopce. Každým okamžikem hrozí výbuch. Nepřítel to — jak se snad nezasvěceným zdá — nenadále. Hof-levin i u nás bylo a jest dost — jen zapáliti A k tomu stačí jiskřička! Jen zavádět trochu o soc. demokracii, a je oheň na stěle.

Stavila malíčkost v ústavním výboru při projednávání zákona o shromáždě, a společnaci svobodě — a krise je tu.

Vláda prý je slabou — prý nespěhuje program svůj z 9. ledna t. r. dosti rychle, jak by si soc. demoklité přáli. Jako by jejich zástupci ve vládě byli vykonali dvy. Na př. Vrbenský s tím zásobováním. Zajisté naše zásobárny veřejné i soukromé jsou přeplněny . . . A dr. Soukup se svojí spravedlností! O té by mohli dělníci a dělnice „neorganizovaní“ vypravovati! A dr. Winter se svojí soc. péčí již dospěl k ideálu, že nebude mezi námi už ani jediného chudého — žida. A což teprve Habermann! Plody jeho práce doarávali ku podivu rychle — tak rychle, že neví, budou-li v Praze včas bohoti se „zásobárnami, do nichž by shromáždili „základny, t. j. s tím soudem pro mladistvé zločince a příslušnými kriminály . . . Návrh v N. S. už je podán — jen jej projednat, uskutečnit a provést!

Chápeme proto zcela dobře, že oboli socialisté chtějí odvést pozornost od práce svých ministrů a proto ženou štokem proti — agrární ministrům: Práškovi, Staškovi a Švehlovi.

Do 14 dnů vyvlastní velkostatky, do 14 dnů svolat anketu, kde by se mluvílo (!) o vyvlastnění hutí, dolů a továren . . .

Tak velkostatky císařské, fideikomisi (které nemohou utéci) a — aby nezapomněli — tedy i agrárníci připomněli, že i církevní se musí ihned vyvlastnit . . .

Velkostatky alodní jsou ovšem výjizny — ježto jsou v rukách židů a keřasů — a tu vrána vrání oči nevyklove.

O vyvlastnění dolů, hutí a továren se bude zatím jen mluvit — a socialisté budou moci aspoň potírat velkokapitál dál — a půjde to k duhu jejich volebním fondům. Vohy jsou přede dveřmi a budou stát hodně peněz!

Abyste však verteminky epíně nevyprázdnily, pomohly si ty dobré duše: socialisté vydávají poukázky na celé velkostatky, agrárníci aspoň na kousek jich — a to ještě, aby nemuseli dát ze svého, sahali do kapsy cizí. Jen stačí-li to! Nebudou-li muset dáti také ze svého. Aby je ta štedrost nemrzela!

Tentokrát, myslím, nebude platit: „Sliby se sibiž, blázní se radují. Tentokrát poukázky budou předloženy k výplatě. Jen aby run potřebných neohrozil republika v základech!

Když dr. Soukup řekl: „Nemáme ještě republiku, jistě věděli, co se chystá — a kdo ví, nemá-li v tom prsty . . . Na Kladně aspoň přilí často řečňuje ve společnosti — Muňové.

Tvrdíme: Republika je ohrožena více smád, než tušíme — a to právě ve chvíli, kdy má státi nepevnější — kdy se o ní rozhoduje v Paříži! Proto na stráž!

A ještě na jedno nebezpečí upozornit pokládáme za svou povinnost. Na nebezpečí, které hrozí našemu státu — z centralismu, po př. z dualismu československého.

Na život a na smrt bojovali jsme proti centralismu vídeňskému a dualismu rakosko-uherckému, jichž úžasně porážky jsme právě svědky. A nyní my autonomisté na včerejška zavádíme si strohý centralismus — pražský a jen okolnostmi donuceni přivohujeme k autonomii Slovenska, která však hrozí zvrhnutí se v dualismus československý, t. j. v podobný útvar, jaký byl přitčen pádem staré říše podomáhlí.

Vystřihme se chyb, jichž zhořebá čelky máme před očma!

Čechy, Morava spojená se Slezskem a případně i Rařbořskem obývaným „Moravci, Slovensko a podkarpatská Rus — přepojí-li se k nám dobrovolně — ať tvoří samosprávné součásti našeho státu, které by si listě věci (jako na př. školství, zemědělství, živnostenské věci atd.) zařídily a spravovaly samy dle svých poměrů. Zastoupení zahraniční, vojsko, obchod, železnice, pošta, finance a pod. byty by společné. Správa byla by ovšem jednotná.

Z vohab s poměr. zastoupením vycházeti by poslanci říší, kteří by byli součástí i zákonodárci zemskými, jakož i poradními sbory správy jednotlivých žup, v nichž by byli zvoleni.

Tot jen několik myšlenek o těžkém problému, kterým se bude v nejbližší době saměstnávati N. S. a kterým bude říst rozvířena celá naše veřejnost. Tolik zatím k labor-maci.

Politický přehled.

Národní shromáždění.

Ve 36. schůzi schválena osnova zákona o nouzových stavbách aliničních. Celkový obnos, zařazený pro tyto práce, obnáší 15 mil. 440.849 K. Pro Slovensko bude rozpočet 8-plně zvláštní. Dále schválen vládní návrh zákona, jak vyhlášovati zákony a nařízení. Rovněž přijaty dvě resoluce, navržené školským výborem, aby se dostavila žactvu poučování o zhoubných účincích alkoholismu a nikotinu, a aby vláda vydala zákonný zákaz kouření mládeže. Živěji byla vohba Tělesné komise kontrolní dle zákona z 23. února t. r. Socialisté hlasovali proti členům Nář. sh. dr. Preisovi a K. Svobodovi. Křičeli: Vohs si všechny ředitele bank! Přes to dr. Preis a Svoboda zvoleni 71 proti 67 hlasům. Ostatních 5 členů komise zvoleno shromádnou jednohlasně: dr. Dolanský (čsl. str. lidová), dr. Franke (čsl. sociál), dr. Kolář (Slovák), dr. Veselý (str. pokrok.) a red. Stivín (soc. dem.) Zvoleni členové Stivín, dr. Franke a dr. Veselý prohlásili, že vohbu nepřijímají. — V 4-terý dne 18. března schválil Nář. shrom., aby

Dop. adres: Alibanka.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí všechny obchody bankovní a makléřské na podmínkách nejvýhodnějších. — Přijímá a vyplácí vohové vohy bez omezení — Spravuje účty náky a prodej vohových základených popř. jakož i vohových přloek.

Velkoobchod uhlím, dřívím a koksom.

Živostě dity a všech velkých bank.

Telefon čís. 98

Číslo účtu pošt. spořitelny 120.778.

Warto było do takiego przewrotu przystąpić, bo-
dy racjonalizacji i skracaniu czasu, a nie skracaniu

„Večer slovenské piesne“ nám schystal 15. m. horlivý národný pracovník a poslanec dr. A. Koláček. Nikoľ koncert, jak při začátku vlnod, podotkl pořadatel, ale seznámení s pokladem písní slovenských. Několik písní na ukázkú sám vybral, — a interpretky musly se podrobiti; volba nedá se k vůli chvilkovému efektu, ale pro hlubší chápání slovenského uměleckého svérázu. Seznali jsme při poucném večeru, že opravdu „slovenský zpěv v zemi v létě je ten nejkrásnější na tom Boží světě“. Stě. L. Fridrichova a stě. Šámanova vslovob, se z zdánem sněžily se vstříplostí charakteru slovenského zpěvu pěkně se nesoucím hlasem. Klavírní doprovod, který vyžaduje zvláštního temperamentu, obstarala dovedně stě. M. Nováková. Nevěděl však zásluhu získal si dr. Koláček, který vromel lásku k slovenskému lidu pružným a v státním rozborem (jmenovitě písní lidových) vlnad, ale sdělil našich. Zpívány písně různých národností, melancholické, erotické i politické; zejména z těchto uměleckých projevů slovenské dle velké národní uvědomění, dokázky, že tato domovina musí pro svérázném životě. Lid písní své prohlásil, že i Dunaj bude jeho úsudek. V státních pláních politických zrcadlil se jare pro roční o zjevch, které jsou nyní skutečností. Elgické vzdechy nad pomězením koněl se pevnou věrou v příchod okamžiků slunných. Písní umělý jest málo, jelikož Slováci za maďarského útlaku nemohli se dostatečně vzdělávali odborně. V prafadž stáli zde jmenovitě skladatelé Milana Richa, dr. redaktora pestského (nyní v Bratislavě), komci přednisi dr. Koláček písní složenou dělníci, píli roku před politickým převratem, která by ve dnech osvobození rozdávána jako písně národní (Dr. Koláček ji zahrmonisoval). Písně chabí aťteruše velmi dobře slovenskou náladu v doposleduce a připomíná energicky, že maďarsko brzy pomine; Slováci již není potřeba nati „bom-bé-t“ (hlásky Slováci). Mezi písními komci přednisi dr. Koláček, strhla zvířetí tato písní volání prosvětlachstvo k naděsné pochvle. Závěti umělecko-výchovný večer ukončen písní, aby slovenské písně byla zárukou opravdovosti, že vlnění písní dávatelného života našl reproduktr. Dr. Koláčekovi jest všecko obcasem vto

Prostředí. Dne 15. března konán byl u nás s bohatým programem Masarykův večer, jehož konání nebyla přednáška zjevně rodná p. prof. Nembořera z Brna: „Mýslankový svět Masarykův“ Hluboce založen přednáška, svědčí o dlouholeté studiu spíše Masarykových bývalého jeho kádrů upomíná svou časovostí i význam, zde nezvyklým, maláka kasatelův přednesem vleců a sluchatstvo, jež po pětihráde hodiny trávící chvále řeci odmělné skromného tlumočnicka k Masarykových bohatým potleskem. S povděkem

Kobře Josef, stavětel varhan v Lounecku n. zemí v Pánu dne 8. března ve věku 67 let a úterý 11. t. m. byl pohřben. Budící požehnání k památce věnováno těchto několik řádků. Kobře Josef byl příkladem křesťanem a vynikajícím mělnem. Byl umělcem. Je to uměním, rozkoší, tem bratřích stola varhan do té skříň všechny přikaly, každé dání je přemýšl zvuk a všechny diti v jednom harmonický souzvuk – diti ty mnohé jemné odstíny, upravit řetězy, k němu připomínají hlasy andělů, jiné pak, které vedou nepodobit hluk rozbušeného mfu. Toh umění dokonalým mistrem byl Josef Kobře. o tom svědčí skříň a dva nádherných varhan. hře Josef byl příkladem křesťanem. K vso

1. díl „Souhrny filosofie křesťanské“ již se liší od p. Kothby. Přihlášky přijímám do 30. dubna t. r. Cena všech tří dílů 45 Kč; plati nebo doplň se před vydáním 3. dílu. Ta cena bude také křesťanskou. Filosofie křesťanská potírá nezabožňovací hlášku, jsouc pravou vědou rozumovou, na základě zbudovanou pravdu, mravnost a blaženost, sčtu, spravedlnost a svornost. První díl obsahuje: vod do filosofie, obranu filosofie křesťanské, logiku formálnou, logiku kritickou, metafyziku obecnou a její doplněk o krásu a estetice obecné. Druhý díl bude obsahovati tři metafyziky zvláštní: o přiro-

Stuhlsack, Hradec Králové.

Skuherský. Hradec Králové.

Pokřeslenému dotazu p. Kiznera dlekrájeme na podlév vypraveal pošta.

JUC. J. Trnka:

Materialistický socialism.

Zakladatelem a nejvýznamnější postavou moderního socialismu byl Karel Marx. V předchozích úvahách ukázal jsem na tendence německé filosofie v Heglově, jehož byl Marx žákem a současně na materialistické sklonky celého devatenáctého století. Byl to rozvoj vědy, průmyslu a obchodu, který obrátil zrak jednotlivců i států na hmotu, sílu a moc její a všichni v žádostivosti vrhli se na prameny blahobyti a lehkého života, tím spíše, že filosofie prohlásila život tento za jediný a samoúčelný. Teorie a praxe jako vždy šla i zde ruku v ruce. Rozvoj dopravy, dráhy, továrny, lodí, telegrafy, elektřina — to vše jsme dobyli z hmoty a za dík se jí pak klaněli.

Marx dovršil tento vývoj tím, že dal vědecký ráz svému názoru na svět, život i vývoj lidský. Tvrdil, že dějiny lidské, totiž stav kulturní a vzdělaností které doby, jsou výslednicí hospodářských poměrů téže doby, t. j. poměrů hmotných. Jak rostly výrobní prostředky (od primitivních nástrojů k pluhu a prvnímu stroji), tak stoupala i vzdělanost, morálka, stavba celé společnosti. Jeho názor, jak vidno, je opakem dějinného názoru idealistického. Nástroje vynalezá duch; a jak je pak možno vysvětliti křesťské tažení, ba dějiny českého národa? Názor Marxův je provedením Darwinova vývojového zákona v sociologii. Vezměme známý případ s krtkem. Krtce nemá výborné hrabací tlapy, aby se mohl hluboko zahrabat, nýbrž proto, že jen ti krtci přežili ostatní a jen ti se zachránili, kteří měli takováto hrabadla. Z podobných tlapek krtkových (t. j. z vývojových prostředků jeho) lze vysvětliti celý osud i ústrojí krtkovo. Materialista Marx užil tohoto zákona i o vývoji lidském. Silný vítěz a slabý padá, neboť nerohoduje nic jiného v zápase lidském, než materiální síla, hmotná moc. Proto proletáři, chtějí-li čeho zmoci, musí se spojit, postaviti moc proti moci. Poněvadž však mají nemají tolik prostředků k boji v soutěži s kapitálem, bude se množit počet jejich, budou stále vyvlastňováni z malých svých podniků a kapitál poroste. Je nutný tedy třetí boj kapitálu s proletariátem, dějinně nutný do té doby, až veškerý majetek se soustředí v rukou kapitálu a proletáři se vzdoují — Pak vyvlastní oni kapitalisty. Marx se nespokojil aplikací tohoto zákona na hospodářský život, on důsledně dle své teorie užil téhož principu i o soutěži států velkých a malých. Rozesnával národy veliké, života schopné, určene dějinně k životu (Německo) a malé, neschopné soutěže a určene dějinně k pádu a zahynutí (Čechy). Je to přirozené. Uzná-li se hmotná síla za jediný důvod vítězství, musí slabí padnouti. O české otázce, abych uvedl příklad, soudil Marx takto (cituji z Hudec: Sebeurčení národů a marxismus): „... A konečně, jaký zločin, jaká je zločinná politika, když Němci a Maďaři v době, kdy vůbec veliké monarchie staly se dějinnou nutností, srazí mládovou zachvácené národy k té které velké říši a tím je užijí, aby brali podíl na dějinném vývoji, lemuž by, kdyby byli sobě ponecháni, zcela zůstali cizí. Toť ovšem ale se nedá provést, aniž by mnohá jemná národnostní květinka nebyla násilně rozervána. Avšak bez násilí a bez železné bezohlednosti nic se v dějinných neprosadí. ... Nezní to jako řeč Viléma? ... Část pravdy měl i Marx, neboť člověk se svými myšlenkami a ideami podléhá prostředí a i kdyby nepodléhal, z něho přece vyšel a v toto prostředí vtlačuje svůj sen, svou práci, musí užiti daných prostředků — avšak přes to, každý člověk dle své povahy, dle svých osobních vlastností jedná, než nejsou závisly na prostředí, a mnohdy tato jednotlivci dávají směr vývoji; zcela náhodný vynález některého stroje, zákona přírodního dal směr celému národu, tedy duch, idea posunula dějiny o krok vpřed. A pak celé české dějiny jsou výtkem protestu proti Marxovu tvrzení.

Při této příležitosti chci ukázati, jak sociální demokracie česká, zavazující celý svůj program z Německa, vzala i německého ducha a celé soustavy, materialistického ducha a s ním i národnostní chladnost. Je známa její odvislost od německých soudruhů vídeňských a státní vůdcové (Ant. Němec) nemohou dodnes zapomenouti oné přibuznosti. U nás v ohledu národnostním vznikla reakce založením strany národně-socialní, pak odtržením od Vídně, kde se rozštěpila strana v centralisty a autonomisty, až konečně dnes splynuly obě frakce. I politická sociální demokracie byla rozpořována tímto směrem za války a dá se právě tak vysvětliti. Z druhého výtvoru materialismu se česká demokracie neovzdala, a to vyvolalo opět reakci v založení strany křesťansko-socialní.

Zde je viděti, že materialism Marxův, pramenící z filosofie germánské i postavení Německa a tak pochopitelný zcela proti duchu českých dějin byl satašen

k nám, věčným nevolníkům kultury germánské. U nás nebylo důvodu k materialistickému názoru dějinnému, naopak byl příkazem i odpor proti němu, vždyť my měli celou svou existenci děkovati jen oblažlivému idealismu obrozenců, kteří proti vši dějinné nutnosti bili se za ideu, za život národa, určeného k zahynutí, za život národa, který všecku sílu svou dal zápasu za pravdu a právo, za svůj sen.

Již proto tedy, že nechceme se spokojiti vědeckou a dějinnou nutností své smrti, jedná proto, že duch českých dějin je idealistický, náboženský (vždyť všichni velcí lidé naši byli nábožensky založeni), již proto zavrhujeme Marxův materialism a on je nám cizí, nebezpečný. Ovšem filosofie německá a socialism německý zajaly i duchy naše, průměrnou společnost českou, neboť zajaly celý svět; klaněli se materialismu i básníci naši, zpívalice o „sile hmoty“... Avšak tyto světové jatky, v nichž jako spravedlivým trestem vyplývali jsme všemku práci destituiti, v nichž zničili jsme za milióny hmotných statků, ty snad otevrou nám oči. Naše generace sotva — avšak přišti již bude mít odstup, ta pochopí již pudem sebezáchranu a zamíří v opačnou stranu. Ven z materialismu.

Ukázal jsem, že Marxův materialism má kořeny v germánské filosofii, jež tihla od rozumu k hmotě až k zbožnění jejímu v duši germánské a pak v němectví samém, neboť celá teorie slibuje život, sílu, expanzi německému národu... Marx jako Nietzsche a Vilém byli především Němci.

Avšak je zde ještě jeden a velmi pozoruhodný moment, o němž se ovšem málo mluví. Marx byl žid. Tu jsme u druhého kořene jeho materialismu, u rasového sklonu k němu. Zde sešly se oboji příčiny v jednom proudu, jako dvě řeky, aby se posílily; a tu vidíme, že žádný Němec nesel tak daleko v materialismu jako Němec-žid. Je známa ze starožidovských dějin touha po egyptských hrmčích, když byli uvedeni do země zaslíbené, známo je jejich klanění se zlatému teletu... a žid tehdejší a dnešní je týt žid. Chamberlain ve svých „Základech 19. století“ ukazuje rovněž na židovský materialism. V celých dějinách tohoto národa lze pozorovati stále onu touhu po moci, blažobytu a zlatě. Ve středověku i dnes, jaká mají zaměstnání? Jen taková, kde je možno ležet žiti. Který žid je proletářem? Obchod, průmysl, továrny, banky, akciové podniky... v čí jsou rukou? Židé ovládli trh, dopravu po zemi i moři, burzu... Stálo by jmenovat americké miliardáře a evropské Rotschidy. Kapitál světový je z velké části v jejich rukou. Nemí tedy po divné, že vůdci socialismu byli a jsou většinou židé? Vůdci materialistického socialismu?

Všude i u nás jsou rozdělení židé na dva tábory. Skutečně, svým povoláním jsou v řadách kapitalistů, avšak sympatiemi svými (i materiálními) na straně socialistů, kteří jsou pak vázani a nemohou bezohledně bít do židovského kapitalismu.

Židé je oporou materialismu našeho věku, neboť je to jeho věk. Idealistický věk by jim pohrdal, materialistický se mu klaní. Celá doba naše ovládnána jest židy. Materialism — toť kořen židovské moci dnešní a příčina sympatií duhy k nim. Oni nejsou schopni bojovat za ideu (nechtějí vlastně ani do Palestiny, ani seburčení), jejich vlast je, kde se jim dobře vede. V této válce nestáli židé svým přesvědčením nikde, byli na straně těch, u nichž předpokládali vítězství a kdo první se smířil s vítězstvím cizím — je žid. I u nás. Upisovali válečné půjčky ve všech státech a ve všech zemích vyhýbali se bojišti... zač měli bojovat? Oni nebudou nikdy poraženi, neboť jsou internacionální. To nevytýkámi ani, jako spíše konstatují. Je fakt, že většina kapitálu je v jejich rukou, jako zas na druhé straně, že oni jsou vůdci materialistického socialismu, utlumuje mu tak nebezpečný hrot, namířený proti nim. Tato činnost židů je zejména, jak v Německu, tak Rusku.

Ovšem v Rusku je temno. Bylo by nesprávné z kusých zpráv a zkrácených soudů o poměrech a o podstatě hnutí bolševického. Duše ruská, nepochopitelná lidem západu svým idealismem, vybuchla tu velikou vzpourou proti lidem dnešního světa a společnosti, v bolševismu je velká dávka utopie a snu, ryze slovanské rysy, kus tolstovské touhy po království spravedlnosti a rovnosti, evangelické rovnosti... avšak to vše zkrženo je a zkaženo činností židů na povstání, kteří starou vládou trpěli někdy více než ruský lid. Část jejich vysvětluje materialistické zákony některé a způsob vedení boje, pýtvání peněz... aktivní bolševism v podstatě, a to je mi ruská duše, je idealistický. — (U Maďarů je souhrn a nečistý). V bolševismu vidím na dně podstruskami bílý zárnopravdy, rysy obrátu. — Alespoň tolik, že materialistická společnost židů stane se svým tancem božské

nad propastmi lidské bíd, že kultura ráše byla zhníla, nekřesťanská a že staré společenské řády nutno rozbiti. Naprosto roztržiti, do základu rozmetat stavební kameny dnešního světa a začít stavět znovu na kameni úhelném. Účast židů však zkržuje a svádí na scenu tu vzpouru otroků v morálce i v životě. Věřím však přesto v ruskou duši, již patří budoucnost. Vidím zde i příznaky rodícího se obrátu, idealism budoucnosti proti materialismu věrejšímu. Vidím zde pomalé svítání křesťanství v mracích doby zatžené. Židé, ovšem, vedouce socialism, lpějí na materialistickém, protikřesťanském jeho rázu, avšak provede-li se rozbití hospodářské struktury dnešní doby, bude tím prakticky poražena i filosofická příčina její, životní materialism. Židé svádějí ruskou revoluci na scenu a nevzdávané masy ruského národa nemohou prohlédnouti.

Je to strašné. Lidstvo otročí hmotě — a dnes jako signál pomsty leť po celém světě heslo: Zničte hmotu, zničte kapital. Prozatím ještě nepokročilo poznání tak daleko, aby zničili hmotu v sobě, odklonili od materialismu, avšak vrhli se na hmotu, jež lidstvo svedla. Zničte hmotu a kapital... toť výkřik bolševismu. Zoufalý výkřik svedených. Vražedný výkřik.

Všecky vývojové cesty vedou k idealismu; odpoutat se od hmoty, osvobodit se od ní. Vychovat sebe k pohrdání hmotou... a to již ve škole. Ano, nová generace musí být nově vychovávána.

Ne však v materialistickém světovém názoru, ministře Habermanna, ten se přejil, ne v zpátečnickém duchu poražené doby germánské, avšak v intencích pokroku a ten spíše k idealismu, ke křesťanství. To přiznává již dle Heglova zákona odporu ve věcech, že po době materialismu přijde doba idealismu, nechcete-li toho doznat dle zákona zjeveného! A vše, co lípi na starém, je zpátečnické a zpátečnické a zastaralé a nečeský je celý váš školský program, pane ministře, (mimořádně velmi bídně) a ve vašem smyslu propačovaný a frázovitý)... Neslyšíte úderý klavírní, stavějících most? Obrovský most na druhou stranu? Z materialismu k době mravního žití a duchovních hodnot? Ke křesťanství! K idealismu života! (Přísť o českém socialismu.)

Lidu československému!

V prozatímním Národním shromáždění připravuje se, což má být hlavním jeho úkolem, vybudování ústavy československé republiky.

Dle této ústavy má celý stát být rozdělen na župy a mají zmizen historické hranice země. Země by takto pozbýly své autonomie bez ohledu na dějinný vývoj své rozmanitosti a zvláštní potřeby svoje. Čechy, Morava a Slezsko pozbudou takto starobylých zemských sněmů s mocí zákonodárnou a správní. Místu nich nastoupí zřízení žup s jistou mocí správní a snad i zákonodárnou.

Nastolen býti má centralismus potlačením zakofeně dosavadní samosprávy zemských celků. Tím má být dosaženo v centralistickém zřízení, jak se mluví, bezpečného vládního principu. Ze centralismu nemůže být tímto bezpečným vládním systémem ani na prospěch naší republiky, ukázalo se dostatečně za krátkou dobu vlády naší samostatnosti v různých oborech a směrech až do posledních dnů. Zvláštní poměry země Čech, Moravy, Slezska i Slovenska kluví proti centralistickému zřízení. Země tyto musí být svěřeny, čehož docílno být může jediné zachování, případně novým vybudováním nejširší samosprávy. Také důvody historické, kulturní, národnostní, hospodářské i sociální, ale i důvody zeměpisné a místopisné, jakož i etnografické kluví rozhodně pro samosprávu těchto zemí.

Morava se Slezskem měly vždycky i v dobách české samostatnosti svoji samosprávu. V čele býval hejtman se zemským sněmem. Zemské sněmy moravské měly ve všech dobách vlastní moc zákonodárnou. Morava byla vždycky svéprávnou součástí koruny svatováclavské.

Nyní, kdy řešení otázky zemské samosprávy stává se naléhavým, združuje československá strana lidová z Čech, Moravy a Slezska svými zástupci požadavek pro samosprávu zemí. Samospráva Čech byla v Čechách základní součástí programu všech stran národních.

Samosprávu Moravy jsme vždy chránili a hájili a na požadavku tom neochvějně a věrně i dnes trváme.

Slezsko nejen opavské, ale i celé Těšínsko a část pruského Slezska obývaná lidem v jádře moravským budíž připojeno k Moravě, poněvadž země tyto celým vývojem a rázem spjatý jsou s Moravou.

Chceme, aby autonomie a zemské sněmy s mocí zákonodárnou byly zachovány, pokud ovšem nebudou v zájmu státního celku ohroženy ústavou státní; chceme

me a žádáme, aby zřízení okraji neb župní bylo provedeno v rámci hranic jednotlivých zemí a aby hranice Čech, Moravy, Slezska i Slovenska nebyly ušeny. Žádáme autonomii Čech, Moravy i celým Slezskem i jeho pruskou částí a autonomii Slovenska.

Žádáme, aby zřízení byl generální sněm v Praze, který by byl obsažen polalanci zemských sněmů. V Praze vidíme přirozené hlavní město a středisko státního života všech svéprávných zemí.

Nechceme, aby byl do budoucna tvořen nějaký dualismus a jsme odhodláni čeliti důsledně všemu hněd v zárodku, co by mohlo vést k systémud ualistickému. Máme při tom na zřeteli jediné dobro našeho vytuženého a vybojovaného československého státu.

Proto obrátíme e podepsaní zástupcové všech československých zemí v následku společné porady konané v Brně dne 17. měsíce března na Národní shromáždění československé republiky a ke všemu lidu československému a mající na paměti jediné a výhradně prospěch a zajištění budoucnosti naší československé republiky voláme:

Neberte zemi naši historické svéprávnosti, neodnímejte jí, co je s ní dějinně spjato, co bylo její silou, ale i vzpruhou, jejíich sněmů a jejich samosprávy!

Mějte na paměti budoucnost a přirozený zdravý rozvoj naší československé republiky!

Následují podpisy předsednictva výkonného výboru českoslov. strany lidové na Moravě a ve Slezsku, výkonného výboru českoslov. strany lidové v Čechách, členů Národního shromáždění československé strany lidové z Čech, Moravy a Slezka, zemských poslanců československé strany lidové na Moravě a zástupců československé strany lidové ze Slezska.

Ve prospěch živnostnictva.

Nechť taková strana, která provádí houbenatý třídní boj, netvrdí o sobě, že má srdce pro národ celý, že jest upřímně vlastenecká. Pro zpmohutnění českého celku pracuje pouze organizace taková, která uznává důležitost každého potřebného kolečka v národním stroji a k vši dosažení solidarity lidu českého jest hotova poskytnouti každému stavu, co mu právem náleží.

Na valném shledu české státoprávní demokracie řekl dr. J. Matoušek: „Statistika zaměstnání nás poučuje, že v nynější době je kolem 10.000 zaměstnání — a všechny ty vzájemně a spleťtí vztahy těchto mnohých odborů mají se vyčerpat bojem dvou tříd.“

Rečník prohlásil, že tedy potřebujeme stranu, která by nebyla založena na rozporu zájmův; taková všennárodní strana musí míti zřetel na to, jaký vliv bude mít řešení otázek stavovských na celý národ, republiku a celý její vývoj.

Tak pronesena vážná pravda. Ovšem jest jiná otázka, kdo ovládá stát demokracií fakticky — a zdali zvláště dělníci a rolníci si svéví své oudy.

Zato však naše strana lidová jak svým programem tak skutečným složením jest neschopnější vnést do národa souded solidní a harmonii životních ideí.

V ohledu sociálním stará se pečlivě o pozvnesení skutečných chudších, ať mají tito povolání jakékoli. K nemejetným, drobným lidem, kteří za války nejvíce strádali, náležejí i živnostníci. Naše strana nemohla ihned po skončení světového zápasu pronikavě zasáhnouti ve prospěch živnostnictva. Neměla po ruce velkých fondů, byla vyrušována se své práce fanatickými násilnickými silnými tábory; musila tudíž zvolna sbírat své síly a konati promyšlené přípravy. Nyní však naše veřejná práce ve prospěch drobného lidu jest v proudu.

Dne 24. t. m. sešli se zástupci maloživnostnictva a maloobchodnictva ze středů Čech k pracovní schůzi, kterou svolalo Sdružení českých katolických živnostníků.

Křesťanstvo zde, ze hospodářsky lze mezi členstvem pracovat jenom na základě skupin odborových. Očelou a praktickou odborovou práci lze řešiti solidně jen ve zvláštních schůzích odborů živnostenských odborníky. Odbory musí být ve spojení se společnými ústředím, odkud budou vycházeti podněty k soustavné práci živnostenské.

Všeobecnou agitaci pro odborovou organizaci mají prováděti místní organizace politické. Členové budíž hlášení „Sdružení českých katolických živnostníků“. Kde se přibližně 15 spojitelných členů, nechť se zřídi místní odbor Sdružení (nebo eventuelně prozatímně odbor politické organizace). Ovšem odbor Sdružení pro praktický postup jest lepší.

Význam živnostenských družstev stoupá. Na tomto poli možno nejlépe vzbudit zájem živnostnictva o jeho odborovou organizaci. Nechť se usiluje o uvolnění demobilizačního materiálu ve prospěch živn. družstev a úpravu poválečného oběhu. Budíž zábramě požadavek, aby živnostenské družstvy byly sdruženy živnostnictva a jeho před-

stáv. Bankám má být prodej zboží náležá-

stám. Bankám má být prodej zboží náležá-

V zájmu obchodnictva i všeho obyvatelstva nechť se zruší všeliké ústředny. Obecní prodejny budíž nahrazeny obvodovými (regionovými) prodejny a obchodními. Obchod budíž uvolněn.

Zvláště nyní podpora živnostnictva a obchodnictva od státu a obcí má být zvýšena. Budíž postaráno o invalidy, živnostenské dílny a nouzové stavby. Živnostnictva má být vyhrazen vliv v otázkách zásobovacích. Živnostnictvo má být všude zastupováno dle zásady poměrnosti.

Odborné vzdělání živnostnictva (mistrů, pomocníků učňů) budíž státem podporováno a zvelebováno. Sociální pojištění pro tento stav má se uzákoniti měrou širší, než jak to připravoval rakouský parlament. Žádáme zrušení daně výdělkové a zavedení vzestupné osobní daně z příjmů. Vitáme vyvlastnění velkostatků, dolů a hutí v duchu programu strany.

Katolický živnostník smí být politicky organizován pouze v československé straně lidové. Nechceme být hrobiti svého stavu ve stranách socialistických ani hlašovacím materiálem ve stranách liberálních.

Uneseno, aby výbor sdružení co nejdříve provedl ustavení odborových skupin ve smyslu § 28. stanov, kde toho stav členstva dovoluje. Sdružení nechť učiní přípravy ke sřazení nákupních družstev pro oděvníky, obuvníky a potravníky v Praze a k brzkému vytvoření Svazu živnostenských družstev. Programové požadavky nechť se předloží po krátkých konferencích ke konečnému schválení valné hromadě.

Takové zásady a tužby proneseny na pamětní konferenci našich živnostníků a obchodníků.

Jest potřeba, aby každý katolický živnostník projevil dostatečné pochopení pro organizaci tak důležitou, která hledí snáze a poctivě pracovníky vymannit ze zajištění velkokapitálu upřímně. Jen sledujeme bystře směrnice a pokoutní cestičky lidových organizací jiných a sledáme, jak posluhují vertheimismu penězů šlechtý. Opravdové povanemí českých živnostníků a maloobchodníků má dalekosáhlý význam pro své národy a sebevzdělání vývoji národa celého.

Přihlášky a všechny dopisy přijímá: Sdružení českých katolických živnostníků, Král. Vinohrady, 1711.

Křesťanskému učitelstvu českému!

Směr, který zavádí ve výchově naší mládeže, této budoucnosti a naděje naší vlasti, rodin i celé společnosti, usiluje o znemožnění náboženské výchovy mládeže vůbec a tím i o podvrácení základu velkého křesťanství. Na nedávné konferenci pražského učitelstva, jež hude signálem i ostatním konferencím učitelstvím po vlasti naší, bylo učiněno uanesení, jež pobouřiti musí každé srdce, v němž zbyla jen jiskřka náboženské citu nebo aspoň smysl pro svobodu přesvědčení. Náboženský násm se ve školách, ani školních budovách vůbec vyučování a spolu nesmí se budovati ani takové školy, v nichž by byly vyučovány náboženský křesťanskému dítky rodičů, kteří přejí si založiti výchovu svého dítěte na etnolím základě, jímž jest Kristus.

Vedle tohoto zásadního uanesení bylo insp. Peškem pod trestem disciplinárním vyšetřováno základní učitelstvo modřimské s obšírnou, bylo na konferenci modřimské, byti do duše roztrpčením, ano i se skou v oku odcházel ze shromáždění. Ba, náležo se i k hrdině, kteří nešli se teroru a odvážili se ruce pozvednouti na znamení protestu.

Bud' jím za to dťk, neokonalý dík všech těch, kteří mlují to učení, v němž se rozdíli, byli vychováni, poctivě žijí i chtějí umřít. Těchto 15 hrdinů stane se krystalizačním bodem, kolem něhož se skupí se ti jednotlivci s řad učitelstva, ať duchovního nebo světského ze škol obecných, měšťanských, středních i vysokých, kteří uznávají náboženský křesťanský za jediný podklad, na němž lze pěstovati a vychovávat lidský charakter ke záru národa i společnosti. Za tou příčinou stvořen bude Svaz křesťanského učitelstva, ježto tímto bude tiskem a slovem hájiti a propagovat zásady křesťanské výchovy.

Věřme, pevně věřme, že se po vlastních našich najde velká řada těch, kteří neschopní a desedním směrem výchovy a pozorují do jakých nebezpečných propastí by vedla celý národ a vzácnost do našeho Svazu, kteří za vedení odborné síly propagovatí bude správné metody a ideje vychovatelství. Naše, kdo s námi souhlasí, přihláš se k seznamu.

...to je otázka, jakým způsobem a v jaké míře
v tom, že budování zákona bude zno-
užívání utváření řádu k politickým úče-
tům?

Objevení a zastihnutí : Požáry vyplály.

Čas 1 K. Valice mluvné a historické čtení. Věla
jako besídka. Kolportáž objednáje větší množství v
Adalbertinum.

Obrana.

Výrok bývalého nepřítelů náboženství o škole. Zástupce Francie v Praze, spíchnoc-ný ministr Saint Simon přiznal, že také on pomáhal voziti kříže ze škol, ale nyní že by je tam zase rád dal, t. j. rád by zavedl vyučování náboženství do škol. Neboť od té do-by, co církev byla vyhnána ze škol, vychová-vají tyto zločince. Na dotaz jednoho experta ministerstva vyučování, zda výrok ministrův je pravdivý, ministr výrok tento opakoval.

Kdo si pachtíže pro sebe Slovanů?

»Slovenské Ludové Noviny« dne 21. března sdělují, že židé, kteří nedávno tak fanaticky proti republikánské svobodě slovenské agit-o-vali, nyní již jsou veselejší; ohovíjí se dr-zeji, vracejí se do svých domovů, dostávají licence a opíjejí lid jako dříve. Po všech de-monstracích proti maďarským židům zůstaly jim miliony, kterými si znovu dopomáhají na Slovensku k nadvládě. »Pozor, Slováci! Ži-dovskí Judáš! přijďte k vám s medcami a buďte vás vábíti, abyste jim predali národ za 30 stříbrných.«

Jestliže se tam vede židům velmi dobře a to hříš je se slovenskými katolíky. Jejich časopis »Slovák« v 7. čísle žaluje, že se na mnoha místech adresátům nedodává, ale trhá si páli. »Či nemá taký poštár, poštarke, telegrafista, telegrafistka celému národu sloužiť? Či smie zadržávať listy, telegramy, noviny jesti sú adresované na človeka, ktorý k protivnej politickej stránke náleží?«

Pokrokaři a soc. demokraté zahájili se na Slovensku již tak, jako by jim celé nále želo. Pozor s tím předčasným dělením slovenského mezu mezi židy, soc. demokraty v jiné radikály! Na katolíky, kteří pracují d úpadu a platí daně, musí prozatím také něco zbyti — zvláště v čase otěsí, tolik mohou ných! Kdo dává zájmom vlastní politické stran y při každé příležitosti přednost před prospěchem národního celku, ať nežže, že milují národ veskery.

Jihoslovanská soc. demokracie v r²z
křes. Srbská soc. dem. strana svolává d
Slovanského Brodu na duben kongres. Exe
kutiva strany zve výslovně jen ty organizace
které se zřikají ministerialismu a drží se
gramu marxistického. Vždyť velká část jihos
slov. soc. demokratů svým vývojem odlišili
se od marxistů velice podstatně. Sami jsm
zaznamenali, jak slovinští soc. demokraté p
hlásali, že přijímají křesťanský názor světov
Jaco-! ve slovenské straně dvě křídla. Jed
tomu tak i mezi Chorvaty a Srby. Soc.
demokraté jsou těsní ve vztah k lublaňsk
tak náhrbké a istřední bñhradské, což od
poruje Marxově zásadě. Protivládá i prot
ministerský směr převládá jen v soc. dem
krajích Starého Srbska. Brodský sjezd m
nezpůsobí sbližení; bude pouze trádou mar
xistů, jak vysvoboditi proti soc. dem. pokro
kovicům. Vlná většina soc. demokratů jihos
slovanských již od marxismu odpadla trval

»Výchova Lidu« nazývá se nový časopis, jenž vychází měsíčně a je věnován stříelnostnému a osobnému hnutí v našem lidu. Redakci řídí Bedř. Konářík v Brněnově n. Vltavě. Předplatné obnáší 5 Kč ročně a přijímá je administrace listu v Olomouci, Wilsonovám 17.

Veliká lež «Arbeiter-Zeitung». Jestliže před válkou židé drželi Vídeň v poutě českých, nyní ji drží v železných okovech, ba kleštích. Proto není divu, že tenhle sluhák soc. demokracie rakousko-německé již nyní o Čechách více než dříve. Znamenal počes hlasů odovzdaných pro českou kandidaturu, dodává, že těch šest až sedm procent odovzdaných hlasů odpovídá tak asi síle českého obyvatelstva, jak bylo poledním slunkem lídu zjištěno, to jest něco přes 100.000 duší. Tuto bezcharakterní lež odsuzuje skutečnost tak přesvědčivě, že není potřeby uvádět dokumenty. Neapomínáme, že český soc. dem. centralistů ve Vídni volali společně se židly soc. demokracie německé, takže ti obdrželi 32 mandátů.

Obecní volby
budou se konat 15. června

Návod, jak dříve postupovali při volbách se
znamená změna způsobu obsazení a ústředních stánků
při této nové organizaci spisů R. Státní
Volby voličů do obcí republiky, Československa
a sv. n. K 210.

Objednájte ihned, dokud mluví.
Na skladě
v Drukt. knihkupectví a nakladatelství
v Ústřední knihovně.

SocialLab.org

Německé strany radikálního hnutí soc. demokratické v Německu. Berlínský soc. demokratický Vorwärts, který měl dlouho boj s ruskými radikály (nynějšími německými boševiky), dával 17. i. m. o něm: „Ovdě všude veskrze reišťský demagog. Počítá se s tím, že se v Německu stane situace, jaká byla v Rusku.“

Když se vysvětlilo, zdám, sdělovali všichni, ovšem, různě o principu, nýbrž se strachu a hrůzy, že — toho tankrýt vyžadovala konjunktura. Čím bylo zřejmé, že válka nedopřeje k rychlosti a dobrému konci, tím více v nich rostla odvaha. Vzpomíná si na své »základy« Arcif opatrně. Když pek se vzámalo válečná únava, pokusili se o změnu kurzu a ve straně a jámile se jim to nepovedlo, začali bratrovražedný boj, který silu socialismu podlomil, duševní život otřásl a německý socialismus vydal významu a hanbě před celým světem. Skřížili akce, jež i v jejich smyslu byly nutny a to je velmi nejdnou ve společný šk s konservativci. — Leť plně nebezpečí a ubohost strany té ukázala se tepr v revoluci. Za posledních čtyř měsíců je politika jejich špatnou komedií. Na p. Širöbel píše v 12. č. »Weltbühne« o vlastní straně: »Větší část strany podlehla bolševismu, jak ukázal sjezd strany neodvysířích.« A přece v přijaté resoluci nezaplaší jsme se ani komunismu, ani neutlení jsme ústupků demokraticko-parlamentního systému. To však jsou platonické představy, kterých se bez skrupulí vzdáme, až vina bolševismu zaburčí prudeji. Naši politici nerajují na konsekvenci principce, přizpůsobí se, až už jde o Bülowa nebo Bethmanna, Scheidmanna či Haase. Aby nebyl »odstavení, přizpůsobí se každé situaci.«

To má tedy být tvorba nových charakterů, aby před nimi svět křekal: Mimoděk se český čtenář vzpomene na největší kluky Šmeralovce, kteří klamali jak Rakousko tak český národ, a rozdělení se mečem radikálů uprvě v okamžiku nadějné konjunktury, kdy jim nehrozí žádné osobní nebezpečí. Proč je tomu tak, demokraté nesplnili své revoluční sliby hned na počátku války, kdy měli v moci zabránit nejstrašnějšímu krveprolití? Čekali opatrně, až konjunktura dovolí radikálnímu bez osobních obětí.

Teror zločinem vydírání. V brněnském »Dni« dokazuje dr. Karel Novotný, že teror provozovaný soc. demokraty proti dělníkům křesť.-sociálním je zločinem vydírání a že soudy, bude-li jím každý případ bezodkladně

ohlášen, musel zakrokovat proti teroristickým
pro tento zločin. Produktivní práce, kterou
obrožený dělník měl možnost v závodech ko-
nat, jest pro něho hospodářským statkem
neboť často jeho pracovní schopnost jest je-
dinným jeho majetkem. Hrozí-li se dělníkovi
proto, že není v jisté organizaci, odtěním to-
hoto statku a je-li dokonce zbaven práce,
pak jest v tomto zbavení chleba spasilatova
ubližení na majetku, jak je má § 98, tr. z. ra-
myslí. — Uvidíme, zdali úřady aspoň v
tomto směru se postaví prakticky na stranu
lidského práva proti hříchem do nebe volajím
cím, pacháným na křesťanských ule-
ch. Ci by ze strachu před fanatickou prole-
tariátou měli šlapány v prach i ty humanní zá-
kony, kterých vláda dosud neuznává? Před-
svedíme se, zda žijeme v právním státě.

Z mezinárodního sjezdu křesťanských dělnictva v Bernu. Při jednání byly přijaty zásady: Komunistický bolševismus budí jakýkoliv kulturní nebezpečí politárn, materialistického socialismu má být odmítnut a do soukromého kapitalismu musí být vnesen systém solidarity. Kongres hovořil pro svobodný národní stát, který by chránil dělnictvo a zaručoval právo na svépomoc v obryscích práva všeobecného, uznával stavovské organizace, aby zamezovaly hospodářské zslasťování a postavily soukromé podniky pod veřejnou kontrolu a správu. O svazu národů byla přijata resoluce, která vyžadovala okamžitě zřízení mezinárodního hospodářského spolku. Na návrh Walterbachův bylo rozhodnuto zřídit mezinárodní centrálu křesťanských dělnických organizací za účelem podporování mezinárodního zákonodárství na obranu dělnictva. Na ochranu mezinárodních dělnických práv má být působeno v pařížské konferenci pořádané kongresy v rozličných zemích, přednáškami a vydáváním spisů. Papěži Benediktu byl poslán děkovaný telegram za velkou činnost pro sociální a světový mír. V poletné 21. března byl kongres uzavřen.

Ochráněný potměšilý útok na práva dělnictva naší strany. Dne 24. března bylo dělnictvo v náhodných továrnách překvapeno následující vyhláškou: «Se souhlasem všech dělnických organizací se zitra 25. března práce jako v jiný všední den. Správa továrny.» — Dělnictvo bylo překvapeno tím, že v tuto dobu práce pouze na 14 dnů. K čemu tedy ještě rušiti svlačené klid na potupití katolického dělnictva? Je toho potřeba k nerušené dostavbě republiky? Když v přilehlé byla svolána na polebné schůze, shledalo se, že ona vyhláška lžela. Naše křesťansko-sociální dělnictvo nebylo na nic proti dem. táženo, bylo zaskočeno způsobem zcela nedemokratickým a nerepublikánským. Našli si tedy řeči, že pracovatí nepůjdou. Vřelý hlas, že celá to nařízení sehnali šid dr. Šrámka a soci. demokracii. Jistě! Takové spojení nás nepřekvapuje a otevřelo oči i dělníkům jiným. K vůli židům začaly polepšiti práci proti jiným letům v tomto republikánském roce v sobotu, ale nám se má beze všeho dít. Iznám rušiti katolický svátek, aby se židovským kapitalistům mohlo chutnati, jak jediným křesťanským podnikům v katolické oblasti.

My jsme se však opeli a svoji píj se vyhráli. Pracovalo se pouze u firmy Kats v Babelm. Pánové by obyčejně vícekrát na pře va (an pohrdlivým nádechem, kdyby neznal, jak velkým počet tvořime. Nuže — je třeba jsme dočkali již nyní, jakou máme smech se psalémičtí uvažující a přístup hořně do smích lidí Na této odpovědi uslovano agitoři. Restitu sčítání a pře na každý strach!

**Ušlechtilá ELIŠKA v třech
druších**

Absolutní

**Příjemná chuť na tři dny vyhovívající
všechny vhodné podmínky.**

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ smrti a věna dětkám
sestykate dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý den se svaňuje, se zpívá při čtení spekuláckého S K, je-li se vyplácí bez přitahu bud zakonitým přibavám aneb účelu a osobám. Je-li člen pismem prohlášením výboru sa svébho života opatřil křesťanské prohlášení, nádrma

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž poskytuje těm **věno** se-
spícím v den jejich smrti, případně v den
deseti let, aneb také při smrti
sárka, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vy-
plácí se tolik korun, kolik osob v době smrti
u odboru bylo přihlášeno.

Jinocny může přihláseti až do stáří 18 let a dívky do 16 let každý, jen když týž jest členem sdružení a nepřekročil 66. rok věku svého. Zapláceme 6 Kč je pro všechny stejně, rovněž příspěvek po 1 Kč ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bláží v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme. — Adresa an:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.
Dr. František Rojl, Václav Jenšovský
předseda. jednatel.

Varhany a harmonia

moderních soustav sestavuje a veškeré opravy i restaurování varhan provádí.

Vaclav Polacek

v Rychnově nad Kněžnou.
Pochvalná do poručení odborných znalců
Rozpočty a ceníky na požádání.

Národohospod. hľadka.

Ze krádeže na drahých plati ministerstvo
železnice náhrady dva miliony korun ročně. Samotné ministerstvo drah konstatuje, že nekradou jen zloději vnější, ale i železniční personál, o který se přece vláda stará. To má tedy být ten mravní úspěch republikánského osvobození? Tak úžasná korupce jest dozvukem boje proti „demoralisujícímu klerikalismu“. At' nikdo nemrdí, že tohle páchají lidé neuvědomělí, vydědění, neorganizovaní a pod. K takovým krádežím jest potřeba veliké chytrosti. Každá sirana protiklerická zvrhla o sobě, že jest nejlepší, že shromažďuje nejlepšího ducha a srdce pravdě humanitní. Všude se hlásá uvědomění a připojuje se poznámka, že nepravost jest výhradně v předstředkem nevědomosti, kterou zaostalo lidstvo. A jaké procento lidí není v nynějším čase organizováno v nějaké politicko-kulturní společnosti? A při tom — řadí přímo epidemii nepoctivosti, krádeží se zásluky adresované lidem nemajetným; zloději jako komáři. Kdyby se domníval, že se takové korupční záplavě dá čelit novými paragrafy, jest to velkým omylu. Smluvili se několik lidí, dovedou prokázatouni jako úhoři nejúspěšnějším mužům překážek. Am nejpřísnější dozor mnoho nevykoná, pokud se uvědomění a paragrafům nepřistoupí dobrá vůle. Jest tedy nevyšší čas, aby se tvořily poutěvé charaktery. Vstúpili se davům úcta k Desateru, vykoná se tím pro svědomitou dopravu více ne nepříjemnější kontrolou.

• Dle sdělení ministra dra. Soukupa Wilsonové nádrží začen železniční zřízení který ukradl celého skopce. V jeho bytě nalezeno zboží za 50 000 K. O pívodu tohoto zboží začatý nechtěl n.c. udati. Vedle něh zabit železniční zřízenec Stehlík, který vzal maso od Laška; sám doznal, že tužil, že maso je kradené. Při domovní prohlídce nalezeno u Stehlíka zboží téžo druhu jako Laška. Ministr prohlásil: „Podotýkám, věci na železnicích jsou opravdu velice pázlivé, že krádeže nabýly mimořádného rozsahu, že nejvíce jsou tím postižováni . .

Stali se četné případy, že lidé, kteří šťastně prošli celým světem a vrací se k nám, by u nás okradeni o poslední kuflik a posledního kus šatu. Tak hlásá «Zasláno» ministrovník Čes. Slovinc. — Takový jest rub nových p. měrů v naší vlasti. Bánsko se a bánsi o ob. tavě láse k vlasti; zatím však ti, kterých světen jeden z nejdůležitějších školi v do. přítomné, připravují strádající obyvatelst. systematicky o miliony. A při tom s velkým chvatem se usiluje o vyloučení náboženst. ze škol, aby již mládež pozbyvala vědomí, jest za své skutky zodpovědná před Všem. doucim.

Mělo by se také vyzkoumat, kteří do-
ráci na drahách za jidášské groše umožňo-
židovským císařským lobbvám podlou-
vyvážení zboží. V době, kdy dozrávají ch-
lospěvy na poválečné obrození volného li-
mali zodpovědní činitelé mít stále na mys-
že nejbezpečnější sloupky státu jsou ci-
sakulární důle.

Kdo dělá v republice bohaté? Nejsou jen haštitelé čmáři. České dělnictvo v továrnách, dolech a hutích dělá se většinou dobře, aby se rozmnožil německý a židovský kapitál. Ostravský Wilczek šlil germanizaci a pronásledování české dělnictva. Jeho mýty nyní z potu české práce vzhřítali dílníci Weimaru na již polštvrte miliardy a bohaté dělníci z Pětschky, Gutmanny a jinými nájezdy doh. A tito lidé byli přece horliví podporci germanisace na českém severozápadě. Pověstně velkomýdlář Schicht přimohlivě agitoval pro podporu válek, která tak vyváděla Přezkšobu škody. Jeho zásluhou trvala válka tak dlouho, není povzvyštno ná, ale čeští dělníci dále rozmnožili jeho kufce kapitál, ačkoli šel odporně dít se na takového vřetenného z haštitelů. Velké jiné závodny v Čechách jsou majetku vidělkých bankéřů a buržoázie (většinou většinou akciových), kteří s nejdřívěšlem šlil germanizaci tak v Praze tak v hutích, dolech a vlně. A kapitál Něm-

Dep. adres: Alibanka. Telefon číslo 22

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

provádí velké obchody bankovní a směnárenské se "podmínkami nejvýhodnějších".
 Přijímá a vyplácí vklady hes omezení. — Sprostředkuje nákup a prodej
 valkových ukladacích papírů, jaké i valkových půjček.

Velkoobchod uhlím, dřevem a hnojivem.

Žirové účty u všech valkých bank. Číslo účtu post. spořitelny 140.578.

lidi vzrůstají z mozolet české práce dále; ti mají privileje i v zemi, která hlásá, že její národ jest osvobozen od cizho jatma. Možná mluviti o dokonalém osvobození, pokud český člověk nesvrhne nejistivější jatma ho spodářské? Ale vláda jest proti obru cizím kapitálismu slabá. Rozhoduje různě, co se mu všecko vyvlastní Čechům a nepokrytě přiznává i to, že chce zabírat i církevní jmění. Ale doly a jiné objekty, které jsou v ruce německo-židovských, zatím ve svém plánu zapomíná silněji vyznačiti, ačkoli majetkově přesuny toho druhu by byly daleko jednodušší než parcelace a vyvlastnění velkostatků. Zatím platíme německým židům trpělivě z uhlí ceny válečné, křiklavě přemrštěné dále. Ale české jeptišky se vyhánějí jako »veliká nebezpečí«.

Z dotazu posl. Šamálka a soudruhů zrušení mešských ústředí (podaného 1. března t. r.) vyjádřime tato slova: v bývalém Rakousku zřizeny byly ústředny, které měly se státi zprostředkovatelem mezi výrobci a spotřebovateli. Tyto státní ústavy staly se však výnosnými sinekurami pro ty kdož v ústředních hospodařili, avšak pro obyvatele, ať výrobci či spotřební, staly záhubou. Rolnický lid byl přinucen úředním nařízením dě předpsat pole osévat, úrodu sklízeti a mláti. Celá sklizeň všech zemědělských produktů byla rolnictvu zabavena a rekvizičním způsobem vyvlastněna. Rolníci neměli a nesmí ze své sklizeň volně použít vůbec ničeho, takže v tomto ohledu octl se celý stav rolnický v úplné porobě roboty a nevolnictví státu a ústředí. Ceny výrobků stanoveny v naprostém poměru k nákladům výrobních a rolnictvo nuceno odváděti výrobky své za tyto ceny, ačkoliv ceny těchto zboží, dodávané od ústředí lidu spotřebnímu, byly zase nepoměrně vysoké. — Velké množství plodin, hlavně obilí a bramborů bylo zničeno následkem pochybeného zásobovacího systému. Premiemi odměňovány velké statky za surové a mokré obilí, které z velké části se zkazilo. Lid spotřební dostával za vysoké ceny místo čisté obilní mouky směs černých surogátů, které ani dobytku nemohou býti dány. Podobná činnost kvetla v ostatních ústředních, které přivodily jednak nedostatek všech životních potřeb, jednak přivádily nesmírné jich zdražení. Rolnictvo získalo úplnou svobodu a volnost výroby, aby mohlo podle svých zkušeností racionálně v hospodářství postupovati, těžbu z půdy a chovu dobytka zvyšovati a tím nejen zvýšiti celou národu ale i trvání Československé republiky zachráněti. Toto jasné rozhodnutí vládní jest proto žádoucím, aby velká roztrápenost rolnického lidu, která může na provedení jarního osevu mít velmi neblahé následky, byla zaházena. Proto podepsaní se táhnou, p. ministré, ochotni provést zrušení všech ústředí, zejména zrušení státního obilního monopolu a povolití volný prodej jak i všech ostatních životních potřeb za ceny, nákladům výrobním odpovídající, prostřednictvím zemědělských družstev, korporací a oprávněných solidních obchodníků.

Pišťaly varhanové

prospektové ze zinkového plechu,
čistě stříbrené dodává, objednávky
přesně a rychle vyřizuje ~~————~~
Josef Hubička, státní varh.
PRAHA VII., Kostelní čp. 952.

Rezermitosi.

Američtí čeští katolíci velice se zasloužili o výpravy českých legionářů na osvobození naší vlasti. Půměr jich k Masarykovi byl přirozeně vždy přátelský. Toto srdečné přátelství trvá. Důkazem toho jest tento telegram: »Delegát rodní jednoty českých katolíků, shromáždění schůzi v Chicagu, pozdravují Vás a blahopřou Vám k úspěchu, jehož jste dosáhl jako vůdce nové československé republiky a uctívají Vás svou pýrou.« — Řemeslník kardinál arcibiskup Lubovinský dne 14. t. m. zaslal Masarykovi důvěrný list za vyznamenání. První část: »Jsem hrd, že mne právě nyní oslovil slavný Václavský křtě, jehož vlast připíná na prsa oním hrdinám, kteří dotáhli volně pro ni přinášeli největší obět, žeť jest v ní lidské, totiž obět své krev. Má pro me tím více cenu, protože jej přitáhám takto ke Václavskému národnímu, pane prezidento, žeť Vy sám jste prokazal čest mi její oděhu ve stínu katedrály.« — Teror socialistický vrhá se na vlastní spojence. Dle oděhu »Čas. Slova« z 21. t. m. došlo k akcím proti národ. socialistické hnutí.

Ant. Hejský a Josef Theodor. Problém, že soc. demokraté chtějí vypuditi z prvého v Kladně všechny ty dělníky, kteří se nechťí dít zapadl do rudé organizace. Hejský donucen terorem, aby se vzdal funkce šachetního důvěrníka. Všude soc. dem. horníků Theodor Richter vytvořoval Hejskému vypovězením z Kam. Zehrovice. Soc. dem. agitátor vybízel dělníky, aby s členy odborové organizace národní sociální nepracovali. Na tak vida — ale rušitel pokole a náhodní bolševického náslivnicki Muňa těší se u soc. demokratů kladenských velké účty. Nebylo to nesetlé rudé hlásání „rovnost a volnost“ velikým podvodem? — Nár. socialistický list brněnský „Socialistická Budoucnost“ sděluje, že soc. demokraté v Brně přepočítali nár. sociálního důvěrníka kovodělníka Nováka a ten o své vlši sebral knihy, šakopisy, legitimace, razítka i peníze na svěcené a odněvšecko do organizace rudé. V severomoravské vesnici Chrově, čítající 600 duší, aspoň dají si osadníci v sobotu 15. t. m. ples. A tanklo se ještě v neděli až do 8. hodiny odpovědní. Kde pak jsou ty staroček přívětivé chaloupky, které holk miloval Třebízský? — Národní shromáždění vyzvalo vládu, aby předložila s vrychobením návrh zákona, kterým se zakazuje mládeži konflikt. Na to mělo býti pamatováno již v počátcích republiky. Ministr Habermann však si raději pospíší s vyhláškou, aby děti nebyly přidržovány ke kostelům. Od té chvíle se mezi mládeží koutání jen rozmohlo. Neuvěnuje-li se mládež sebrat a modlitbá, chytí se koutání, her o peníze a různého alibitvství. — Všude se ukazuje, jakým privilegiem se těší u nás židé. Jindy byli polepteni prádelny v neděli, pondělí a úterý, ale letos začaly v sobotu a trvaly do pondělka. To proto, že pro židy jest posvátným dnem sobota. Proti tomuto ústupu by katolíci pranic nenamítali, kdyby na druhé straně se nepostupovalo tak okázale proti církvi daleko četnějšího občanstva katolického. — Před 30 lety přišel na Moravu nemajetný židovský advokát Dr. Stránský z Habrů. Dal se pokřtiti jen proto, aby mohl dělati politickou kariéru. (V tehdejší době by byli totiž ani liberálové nevyvalili žida do sboru zákonodárců, aby tam by mluvil českého lidu.) Tedyž přijetí křtu bylo u Stránského zneužitím náboženského obřadu k účelu světskému čili klerikalismem. Jak svými „Lidovými Novinami“, tak slukurami dobyl si velkého jména. Za války posluhoval svým listem vídeňské vlády oddané a užival ráje života mezi válečným zbrohtelstvím na Semeringu. Teď jest ministrem naší republiky s ročním platem 60.000 K. Syn tohoto semity Jaroslav vystupuje otevřeně jako fanatický nepřítel církve; dal popok k pověstnému katechetickému paragrafu a prohlásil pýše: „Zabýváme kulturní boj.“ A Čecháček, známý lesklými healy, pomáhá si ještě utvořovat vlastní jméno. — V Berlíně oslepen bolševickými healy zhroutil do stupně vrcholu: samý tanec a rozhazování četných hrstí peněz. Ale rozkošnický neslezeš k aspoň trochu, neakolá bládu dšle. Proto se vzmáhá v tom městě měrou nespokojivostí emigrace života. Policie správy jen se beznaděí naběraždami. Nejvíce se vraždí boží, kteří se stali předčasně svou rozmaritostí vykládky. Větinové se otravují těmi jedy, které získali na podlébě klášerů předpisy. — Známý milionář nábořon Pětscheke z Ústí nad Labem obrátil se přívno na ministra financí se svou stížností na „příliš vysoký“ výměr daně. Ale při důkladném vyšetření sennalo se že Pětscheke náhl boremá štádu své jmění o 16 milionů něž. A tak stížnost držábo zbrohtelství náleží opoční. No — hládom teď šel asyzeje — Ve svobodnomyslné Anglii hledí se na náboženský s jinností ať se u ná. Kardinal londýnský Borne praví o tom v Kabyře: Že své zkušenosti mohl doznati, že ve vládním výru žije ještě sam vřným podedným a sam na to hrěšeni žádné přičiny bál se o polokor náboženský a vychovatelský. Každá náboženská, vychovatelská a vzdělávací činnost je podporována jak je možno. Každý může býti katolíkem, praktickým katolíkem, mo i božovným, a asyzeje se pro to neschopným, ani nesnadné do osmlešiti. Tak s mí ad, že měštem dšví se do budoucnosti s plnou nadějí. — Nač se nyní musí pletiti s veřejnými prostředky? Lidé, kteří beznaděj povstali v Praze mariánský sloup, autoři nebyli za své vandalské potrestání, ale nebyli ani přimčením zaplétati hále se za následky svého činu. Žato však na polod sché se správného sboru obce Pražské dšle návrh, aby se povolil náklad 6000 K. jehož pododávovo odstranění trosk sloupu. Tedy nyní musí katolíci sami seš pletiti za to, že byli tak oslezeni. — Doe 1. t. m. odvážla se v Kalyb borie proti obchodnímu měštem a váci Bergmannovi Bylo ani zabavov odbočků borie vác, které chtějí s Prahy podotně ne vyvstati. Přes to však chytří kšlešáci sváí pokle opakovali: chtějí vyvstati 11 jineh, borie vác. Když se sámbé proursadí, zastale valká borie feni lidu, který se sámbé před obyčijím Bergmannovým a židni obchodním problémem. — Podpice si lidě řekli: „Však křesťanské náše křesťanské a pos

Moravská záložní a průmyslová banka

Telegraf: Agrobanka. **Státní v Čerudíně.** **Telefon:** 464. **Plátno:** 464. **Plátno:** 464.

Abdery kapitál 26 milionů korun.

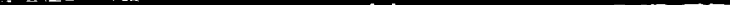
**Vědy { my knihy
na knihy
na knihy
na knihy**

Centrála v Brně.

Finanční Praha, Plzeň, N. Brd, Uh. Brd, Banská, Brno, Hl. Brd, Krom. H. Opat. Olomouc, Prostějov, Písek, Opava, Třeb. Val. Mlad. a jeho expozice. Lada Lohov. Olomouc, Prostějov, Písek, Opava, Třeb. Val. Mlad. a jeho expozice. Lada Lohov.

Finanční podniky. — Zákazníci úvěry obch. a státní. — Hlavní podnik, dle 1888. — Úkoly dle zák. — Koupě a prodej cizích papírů, vč. vč. —

Obchodní podniky.

JUC. J. Trnka:

Český socialism.

1.

Do Čech přeliko se socialistické hnutí z Německa. Byl to socialism formulovaný již Marxem a ten došel u nás značného rozšíření. Je to zcela přirozené. Čechy, neprodělné obklopené se všech stran cizím živlem, dýchaly kulturu světovou německým dechem.

Naši buditelé čerpali hlavně z německé literatury a později teprve upírali jsme oči dále na západ i východ. Je tedy pochopitelné, že jsme přejali i německý socialism; tím spíše, že u nás nebyli ani pudy, z níž by byl mohl vyrůst socialism náš. Socialism jest jen čistě moderní (v technickém svém významu, jinak zde byl dávno: Gracchovi, vzpoury otroků, povstání selská), vyvolaný rozvojem obchodu a průmyslu. My i v průmyslovém obchodu šli daleko za Evropou a přirozeně tedy ozvaly se u nás hlasy vzdoru a reptání později. Dále nemohl socialism u nás vzniknouti dříve, než bylo dokončeno obrození národní na poli kulturním. V okamžiku ovšem, kdy vtr socialism zapadl k nám, nebylo možno nepřehlednou vybudovanému již strukturu smu marxismu. Je nutno zmíniti se ještě o Marxovi. On položil, jak bylo řečeno, skoro jediný duraz na hospodářský vývoj, hmotný pokrok lidstva. Přijímá jsem naznačil. Germánskou filosofii, hmotný pokrok a rozvoj průmyslu, reakci proti individualismu a rasový sklon — avšak v jeho názorech, ovzájemně právě všechny předpoklady ležící jest mnoho pravdy.

Je třeba probrati se k jádru a tu vidíme, že hospodářská struktura doby má opravdu vliv i na ostatní složky vzdělanosti. Jenomže, a chybí to dopouští se každý revolucionář, kládí jediný důraz, jednostranně vyvedl strukturu života dosud zanedbanou a málo zřetelnou a postavil ji na první místo, zapomněl, že myslně nechal stranu jinou, stejně důležité základy životního vývoje. Touto jednostranností trpí určité pokolení převratu, jež se ostředivou silou vymyští z dosavadních kolejí a jež by, ponecháno sobě, způsobilo smrt. Touto jednostranností trpí i Marx.

V životě působí na sebe celé řady sil, množství příčin a ty prolínají se a vzájemně na sebe působíce slévají se ve výslednici — obraz života té které doby. Tak i v novověké společnosti na sebe vzájemně filosofie, výborne vědy a hospodářský pokrok zpětnými vlivy. Marx za hlavní složku kultury lidské označil vývoj hmotný (dle tendence celého věku svého). Vmyslel se hlouběji — což neměl Marx přičin takto myslet, takto uvažovat, nebyla doba podkladem jeho filosofie, neurčila ona jeho, neměl on relativní pravdu své doby? Proti Marxovi zvedlo se množství kritických hlasů, jak proti jeho teorii nadhodnoty tak proti dějinnému pojetí — jehož nemožnost proniká jasně v důsledném provedení jeho. Marx měl však velký vliv po celém světě a toho nelze odspisovat. Porážení Marxu vědeckým — nemí porážení socialismus, není ani podkmen ve své živelní síle. Ovšem podkmen bude svými materialismem životním, s nímž se lidstvo nespokojí.

Mám za nutno zmíniti se ještě o podstatě socialismu. Co je socialism? Snaha o zabezpečení možnosti práce a slušného života všem členům lidské společnosti. Poněvadž život je celá řada jevů, skutečností, vlivů, snaží se socialismus v každém směru se zdůvodnit hospodářsky, filosoficky i politicky. Tak vzniká celá stavba o souhrnu ideí, jež vedou k jiné struktuře společnosti, k dobytí lepšího života —

Podstatou socialismu, kořenem jeho je nespokojenost s řady stávajícími, a z toho pramenící snaha po odstranění jich a stvoření nových. Jak se to má státi, jakou cestou, není podstatným znakem socialismu a v tom směru rozeznáváme socialism revoluční, bolševism, socialism reformní, družstevnický atd. Vyvrácením jednoho směru není — jak zřejmé — porážení socialism, neboť jedině, co může socialism učiniti bezmocným, jest uskutečnění jeho, odstranění nespokojenosti a bídy společnosti.

Slova socialismu užívá se však v jiném, užším významu, o jedné cestě k uskutečnění jeho, o určitém systému ideí — o směru hospodářském, domáhajícím se zrušení všeobecného vlastnictví a všeobecné kolektivizace výrobních prostředků. Současně s tímto hospodářským podkladem zbudován je celý názor světový, neboť — toho ironického paradoxu — ani socialism se bez něho neobejde, postavil si jinou víru, moderní názor světový bez Boha. S počátku sice zavrhli jakékoli náboženství, časem však hledali náhradu za ně a stále a stále točí zraký kolem sebe, čeho se chytit, co opřít celý svůj systém filosofický, kdež kořen a ohniško života pokládá v život hmotný. Je v tom tragická ironie, avšak současně důkaz, že bez životního názoru nelze žít; neboť život je vtělením našich představ a názorů a vůle — jsou i etické hodnoty života a v něm a ty jsou kamenem úrazu materialistického socialismu. (Ukáži později touhu po jednotném světovém názoru i v české demokracii.)

Revoluční dech socialismu zavalil k nám, jak bylo řečeno, z Německa. Je zajímavé, že to byli většinou dělníci tam pracující, kteří první chopili se propagace jeho. Ostatní i dnes má soc. demokracie většinu dělnických vůdců. Naše inteligence dokonávala právě obrození kulturní, národní — neměla tedy zájmu na socialismu. Nebyla zralá proň. (Pokračování.)

Stíny.

K upevnění republiky nepříspějí již básně a finčivá hesla, jestliže pod poetickou maskou taji se sobectví a vůle nedobrá. Jestliže jsme dříve slyšeli, jak „klerikálové“ zneužívají náboženství, nyní vidíme s kruchtý, jak zisti- ní špihačové a despotové zneužívají ideí vlasteneckých, sociálních, kulturních a jiných. A přece jest pro zdar republiky již nejvyšší čas aby stoupla důvěra k republikánskému režimu.

Ozývají se břítké a zdůvodněné kritiky i z kruhů nekatolických.

„Československý legionář“ píše: „Úspodňání naší republiky legionáře zklamalo. Oni, kteří byli zvyklí na široké obzory a čistý vzduch, dusí se v černých sazech českého života. Republika zůstává v zajetí rakouských zvyků a způsobů.“

„Národohospodářský Obzor“ (jedna z nejdůležitějších našich revul) napsal: „Československá republika hospodář dosud bez rozpočtu a bez řádné účetní kontroly a nelze říci, že vždy s účelnou šetrností. Finanční ministr napomíná veškeré občanstvo k pracovitosti a šetrnosti i uskrňování se a v nejbližší jeho okolí, v samých ministerstvech nové naší republiky se však peněží poplatníckými látkami plynouti. Nikdy nejezdilo na našich traťkách lidí zvláštních vláků a sakoňních vozů jako nyní; cestovní účty některých funkcionářů k výplatě předkládány nebyly; cestovní výdaje a odměny jejich v výsoce urozených generálů bývalého Rakouska; nikdy nejezdilo Prahou tolik přepychových automobilů jako nyní; ve státních automobilech vozí se na státní útraty starší a ještě více

pramladi ministerští úředníci z Vinohradu na Makou Stranu a Hradčany, z bytu do kanceláře, z kanceláře do restaurace a zpět vozi se nejen úředníci, vozi se i jeho žena a děti, celá rodina, ve státním automobilu jezdí člen Národního shromáždění se svými dámmi po zábavách a jiný dává svoji dcerku voziti státním automobilem do školy. Vrchní správa státní naší republiky jest nejen dosud — mírně řečeno — v četných směrech neuspořádaná, nýbrž i nákladná a rozmarlná. — Na jiném místě „Národ. Obzor“ píše: Agitátoři a sekretáři stran a osobní přátelé známí vůdci dosazováni na vysoká místa, ministerstva se přímo hemží lidmi nemajícími schopnost pro úkoly, k nimž jsou vlastně povoláni, a majícími jen stranické, agitátorské zkušenosti a snad i zásluhy, odměňované nyní funkcemi státními v malém, jako ministři ve velkém; k mírovým konferencím byli za spolupracovníky vysláni vedle nečetných odborníků i lidé nejen věcně nekalifikovaní, ale i finančně neznalí; nedávno jmenování středoškolských suplenti a teprve dosud jmenování právníci povoláni za ministerské sekretáře a místosekretáře, kdežto na př. z venkovských soudců nebyl do českých ministerstev povolán ani jediný, ze státní soudních radu jmenování do ministerstev napořád do šesté dieň třídy dvěstědvacátý pátý a dokonce třistaosmdesátý pátý, a na venkově, který se cítí zvlášť ostřížen, zrodil se kousavý vtip, avci upřílišující, že v naší republice bude nyní státní správa v nižších stolicích přímo skvěle opatřena, protože všude brak šel do ministerstev.“

Tím trpí nejen správa jakožto celek, nýbrž i ti opravdu zdatní úředníci ministerstev, na které pak tím více dlehnou celé břímě agendy, tím však i finance státní, protože jejich postup jmenováním četných mladých protékání svár na poměrně vysoká úřední postavení bude znesnadněn.

Dne 14. ledna radikální Zemínová nařkla v N. S. bývalého poslance Kulcha a nyníšeho člena N. S. Měchura, že prodávali za lichvářské ceny roučku tehdy, když náš lid hladověl. Žádala za přisvědčení v zájmu cti Národního shromáždění. Ale do dneška jsme se nedověděli, bylo-li vůbec takové šetření konáno.

„Moravský Orlice“ píše: Je velká nespokojenost v národě. Je nespokojena Praha, je nespokojena Morava, je nespokojen i Slezsko i Slovensko. Ale proč? Protože nevěří, že jeho záležitosti jsou v dobrých rukou. Nespokojenost se projevuje pomluvou, kritikou a všemu těm zjevům, které pak oficiální tisk a spisovatelé politických brahminů odzvuží. Z toho pak vyplývá logicky resumé: z ústředních orgánů vychází nepořádek a ten ohrožuje republiku. Nikoliv hnutí lidové, ale naši náčelníci, představitelé šlí znakem a nepořádek. — A jestli na konec: „Náš prezident Masaryk na královském hradě sdělil osud krále Václava IV. Národní shromáždění a vládní kruhy jednají s ním jako čeští stavové s Václavem IV. Jakmile ten do věci promluvil, hned ho obkličili čtyřmi stěnami.“

„Soc. demokrat“ v čís. 1, sděluje, že na každého člena české mírové delegace v Paříži připadá na útratu 100.000 K, ježto Národní shromáždění povolilo téměř účelu 10 milionů K a delegátu jest 100. Věřnost prý se podívá, až se doví, kdo všechno český národ v Paříži reprezentoval; dosud se některá jména až úzkostlivě taji.

Odpovídali bychom: aby se veřejnost dověděla jasněji, jak jsou významná úřednická místa obsazena nyní aspoň při ministerstvech a jině v Praze. S touto informací vláda ovšem nespěchá, protože by se poznalo, jak se důležité resorty staly zapařovacími podniky pro radikály, kteří do služby přinášejí místo zkušenosti a odborné zdatnosti silná hejslovanská hrdla.

chrámu na pravém břehu Sánu v městečku vlastně jen zbytkem zbořené Kreszowie. Několik polozbořených zdí z červených cihel čnělo k nebesům, pozlacené kříže kopuli a věži ležely mezi hromadami cihel a kamení a nádherná brána — carská vrata — dělicí kněžíste od ostatní prostoty chrámové i s dražocennými olejovými malbami, byla rozštěpena tlou zřivými a klenby. Na zánku této vzácné umělecké práce pracovaly rakouské seřely, zaleželi s ní s druhého břehu řeky Sánu, aby vypudili z věži ruské strojní pušky, které vrhaly smrtící koule do řad našeho vojska. Jak nádherný byl to kdysi chrám a jak smutný byl jeho osud!

Od zřícenin těchto kráčí jsem k dřevěnému katolickému kostelu, abych tam zase jednou po delší době slyšel mši sv. pro naše vojsko. Na farsě vypravoval mi nemocný bratr — souchoďnák — něco z dějin tohoto ruského kostela. „Bylo to v letech sedmdesátých minulého století, kdy nářánský ruský kněz Popel s několika druhy přibyl z východní Mařky do království Polského na Volý a usadil se v městě Chotinu. Odpověděl k pravoslavné církvi, agitoval mezi sjednocenými Reky (Malorusy) pro odpad k pravoslaví. Hmotné podpory, vyplácené prodáváním daším a jejich pastýřím, kozácké náhuby a karabiny byly — převládajícím důkazem. — Mezi pravoslavnými a řecko-katolíky není roduhu ve víře.“

„Vím, jste si na druhé straně cesty, srovna naproti tomu zbořenému chrámu, omezo starého dřevěného kostelíka mezi státními hmy? — Jistě

Pro Jugoslaviu jmenován vyslancem Kallina, který dle „Čes. Slova“ neumí kloudně ani francouzsky ani srbsky, nemá přiměřených znalostí a má odpuzující manýry. — To se děje v kritické době, kdy je půda sopečná v celé Evropě.

U radikálů jeví se zvláštní státní morálka i v jiném směru. Právě členové Národního shromáždění hladově shánějí si místa ve státní službě, setrvávajíce při tom v Nář. shromáždění, aby brali peníze ze dvou stran. A tak na 25 členů N. S. má skvěle placená místa ve státní službě. Takové hrabivé hromadění funkcí jest nezákonné již proto, že tací chamtivci soustředí ve svých rukou exekutivu i kontrolu; jsou poddanými, ale zároveň poručníky.

To jest snad škola pro státní výchovu občanstva? Může takto stoupiti důvěra těch, kteří byli dříve bez nože od Vlády a nyní stále jsou nabádáni k obětím? Právem žádá od nás republika trpělivost; ale národní parlament a vláda mají svítiti příkladem. Rakovinou na těle republiky jest zcela něco jiného než klerikalismus. A pamatujeme, že nejlepší naším úvěrem u státní sousedních by byla charakternost reprezentantu českých, obětavost vůdců. Teď právě se jedná nejvíce o naši dobrou pověst v cizině.

Rozhled po literatuře.

BILY LEV.

Dr. P. — V české literatuře nemáme dosud knihy, která by nám soustavně, zevrubně a s epickou šíří vyličila, co pro naši republiku podstoupil a vytrpěl výkvět našeho národa, čeští legionáři. Té knihy čekáme a těšíme se na ni. A je pozoruhodno, že s prvním příspěvkem k tomuto tematu přispěchal mladý Polák, Jiří Bandrowski, tedy příslušník národa, s nímž stojíme právě ve vážné při pro Těšínsko. Dlužno však uznat, že kniha Bandrowského „Bílý lev“ píše o Čechách, a to jak o jejich houževnatých politických a národnostních zápasech v minulosti, tak i o jejich utrpení a slávě ve válce poslední, se zánikem entusiasmem. Je to malá knížka; bylo by si jen přáti, aby byla hejně čtena v Polsce, kde je proti nám tolik zaujatosti a kde, jak autor v předmluvě praví, česká pravda bohužel namnoze není známa.

V červeném poli zatřpytil se po stáletích stříbrnem výšitý český bílý lev a roznesl slávu naši po všech koutech zeměkoule. Zavíral nad hlavami našich legionářů, kteří se zbraní v rukou šli z moře krve vybavit oslivení bajonetu volnost a svobodu své vlasti, od žluče hnětené, a kteří, dlv ještě než zvítězili na bojištích, dosli většího vítězství — nad sebou samými!

Mnoho zajímavých, dosud neznámých podrobností vypráví nám ve své sympatické knize Bandrowski. Nechává defilovat před našimi zraky c. k. rakouským důstojníkům, hrubým a surovým v zázemí a zbablým, až po uši se zakopávajícím ve frontě, líčí zničení Dubna, kde rakouští důstojníci sířili do chrámových oltářů, v jednom domě zbudovali si záchod z lavic klášterního kostela, kde vyloupili domy a vily — až na domy židovské. Židé se vykoupili zlatem.

Nedaleko Dubna žil kovář; měl krásnou ženu. Páni ocfili se to dověděli a jezdili za ní přehorlivě. Kovář to však zpozoroval a ženu zbil. Ten kousek se mu však nevyplatil. Dali ho přivázat ke stromu a před jeho očima se „bavila“ se ženou dále.

Defluje před námi mezi jinými hejtman Meyer, který si dal v Dubně zříditi t. zv. „Bombendeckung“ v pravoslavné církvi z klášterního hrobu, z něhož dal dříve vyházeti kosti zesnulých a který zásadně před každou bitvou omdlel s pomocí jakýchsi prášků jako se mne polský kněz. Když jsem mu přisvědčil, pokračoval: „Ten kněz, dnes opitý a chýlící se k svému konci, byl původně chrámem sjednocených Reků. Na popud Popelův a za lidácký gróš odpadl duchovním tobo kostela k pravoslavné církvi a jediným kázáním poznal také celou osadu k odpadu. Věřci u byli nevěřícími; vyloupením zaprodanci podřadili se brzy je přesvědčili o výhodách spojení se s mateřskou církvi ruskou, hlavně s posílkami na státní bezbezpečí, hrozící jim od jejich úhlavních nepřátel — Poláků, zdanou-li s nimi i nadále v náboženské jednotě. Nemyslete však, že práce u byla všude tak snadná. Byly to kruté a krvavé boje, v nichž bojovali za víru svou nejen mužové, nýbrž i ženy a děti a v nichž toliká potokem krví hrádě bes roduhu pohřbívali a stáli. S knězem, který se spěchoval odpadnouti, byli brzy hotovi. Spoutali ho, strýali a jako zlodince posleli křivou cestou na Sibiř, aby tam rozčilal o pravosti církve, nepodléhal-li již cestou ranám a nelidskému nakládání. Těžší byla práce s lidem uvědomělým. Vláda, kde kols společně s lidem hájiti víry sděloval, kládli věřící nejkrutější odpor proti všem novotám, nešetříce ani života ani svých statků. Když jim konečně přiveden i nový duchovní otec „bafalka“ — ovšem rakouského — zanechal mu volnou do chrámu, dveře vnitř i zevně pobliž zalezenými pruty, takže jen náhlím mohly být vypáčeny. Nepodléhal-li se máli toto, postavila „čestná stráž“ bafalkova (konečně) bafalka k oltáři a spustila nového pastýře oltárem do kostela. A tu pohřboval má ještě líč

špek, takže musli být odnesen dozadu, kde se kurýroval pak slivovici a vínem; představuje se nám plukovní trubka, varhaník a kat Josef Veselý, který vhořel odsouzenému vyvězenci na krk oprátku tak zručené, že se tento házel živý na šibenici plné tři hodiny a obyvatelstvo z Dubna bylo násilím přinuceno, přihlížeti této odporné podívané; nebo zas líčí Bandrowski hejtmana Klingensporua, hrdinu pitek, karet a orgil s prostitutkami, který však omdleval v zákopu hrůzou, když se Rusové blížili a pak se sepiatýma a vzhůru zdviženým rukama čekal, co se s ním stane. . . . Taková figura, ostře charakterizovaná a několika větami zachycená poví nám toho o slavné rakouské armádě víc, než by to dovedlo kolik stran abstraktního popisu.

Dočtáme se v „Bílém lvu“ o Masarykovi, dr. Štefáníkovi, našem ministru války, dr. Benešovi, o propagační práci Čechů v Rusku, Francii a Anglii — a vůbec o celé to pohutě historii nadlidského českého zápasu proti brutálnímu, bezohlednému a krvavému rakouskému c. k. orlu.

Nás bude zajímat jak katol. Sokol, tělocvičný to spolek amerických Slováků, se 14 tisíci členů a Katol. jednotu se 60.000 členů věnovaly všechny své služby propagační česko-slovenské myšlenky. Musil to býti mohutný dojem, když takové 20—30.000 členů protestní shromáždění v New-Yorku, Chicagu, Pittsbuiku manifestovaly proti Rakousku a pro národní osvobození! „Do pekla s Rakouskem“ bylo jejich healo, šlíci se jako požár celou Ameriku.

Naši legionáři obdrželi v Rusku za dvě léta téměř 800 křížů sv. Jiří; zprávy generálního štábu uveřejňují dvakrát jména českých důstojníků, praporečků Medka z Královéhradecka a Syrového. Vzpomínali na svůj domov a těšili se na tu chvíli, až budou moci zapáliti Schönbrunn, rozdělit císařské statky a povést pražského místopředsedu, smutně proslulého Maxe. . . . Dovidáme se o ironických písničkách Karla Horáčka, známého českého literáta, jenž vydává ve Španělsku satyrický časopis „Šalek krále Václava“. Horký ironizoval Rakousko, když

malé jeden invalida před vojákým soudem stál, neboť z dřeva lipového ho sobě zrobit dal, ba i slepé bez přepásek, viděl v Praze choditi, že to žilku připomíná, mslili je shoditi. . . .

To všechno registruje Bandrowski ve své milé knize, sleduje pozorně vývoj legionářské organizace, její překážky, aby pak vyvrcholil své líčení dramatickým popisem bitvy u Zborova, kde padlo tolik drahých českých hlav, když všechno ustupovalo a jen čeští legionáři stáli hrdě, pevně a nebojácně.

Vývoj legionářské organizace na Rusi setkával se s nečetnými obtížemi; množství překážek nakupila zejména germanofická vláda Stürmerova, jenž, jak známo, chystal s Německem separátní mír. Tak na př. ministr Šauvalev nařídil, aby slovanští zajatci z Rakouska dani byli k dispozici národním komitétům; však ten car Mikuláš vlastnoručně podepsal, ale velmožný pan Stürmer listinu zavřel do stolu, aby o ní živě duše nevzděla. A teprve když propukla revoluce, spálil však ten zase světló stůl. Podobných zlotřilých kousků natropil Stürmer celou serii. Hmut však rostlo přece.

Osud našich zajatců v Rusku nebyl rovněž nikterak růžový. Stěžovali si opět na nedostatečné zdravotní poměry, špatnou výživu, nedostatek oděvu, na neporozumění se strany ruských vojáků k jejich veliteli, na brutální zacházení, surové tělesné tresty, moření hladem, zavírání do vězení atd. »Padali

slovy Pisma: »Kdo omeu vcházi do domu a se dveřmi, je zblodil!.

Tolik mi vypravoval chorý kněz. Doby, o nichž mluvil, byly vpravdě apokalyptické, doby pravých Machaběů-Malorů, hájících krvi nejdrahších svých statků proti náslí mocného obra.

Vracelo se z kostela, ubíral jsem se kousek cestou mezi oběma opitými chrámy. Nádherná cerkev, zbudovaná nákladem láskoho ruského blechotce, měla být hlasatelem nové, mocným státem chráněné víry, zatím co vetchý pamětník starých dob ve stěn státních klenb neudržitelně spěl k svému konci.

Vždyť již r. 1875 zapovězeno bylo carským ukazem vyznamenání focko-katolícké, a kdo se nechtěl stát z blázných okoloostí pravoslavným, spal vstoupiti toliko do církve římsko-katolícké, jejíž osud nebyl tedy takový závidění hodný. Nechtělo se mi jít do tohoto místa, ačkoli již za několik minut ubíral se má náš pluk dle smrti k Janovu a Krasnici. Celá řada myšlenek vířila mi hlavou. »Nepokojná snad právě osud tohoto krásnou válečnou známého chrámu na novou dobu rakouské matkové víry v Malorusy a zanechal se snad ještě jednou proste, ledá církevní matnáti v novém světě modlit a vzkřísit? Tak zvažoval jsem sám a sebe, opouštěl málo toto. Myšlenka ta škvrla mi stále v myšl a to tím horší, čím dále jsem postupoval na východ a čím více mluvil katolícké kousky a v dřevěných (všeobecných) i oltářích (všeobecných) sdravěl, má

Zivnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Aktiový kapitál K 120,000.000.—.   Rezervní a pojištní fondy plus K 40,000.000.—.

Centrála v Praze, zař. r. 1868.

Pobočky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek,
Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy
Vary, Klášter, Kolín, Krasná Lhota, Liberec, Lvov, Mladá
Boleslav, Olomouc, Opava, Písek, Plzeň, Praha,
Roudnice nad Labem, Střížiměř, Třebíč, Turnov, Václav
Žebrák.

Žirové účty.

Zabývá se exaktem úmkem, inkasem úmkem a
bankou na všechna místa v řadě obchodu; obstarává

Expositary: v Gradu po dobu lázeňské sezony
a stálá v Opavě. Věhod v I., II,
III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII, XVI,
XXI. okresu.

za podmínek co nejvýhodnějších.

Umesly se poskytnouti vdově Liebknechtové roční čistý plat 40.000 rublů (třebaže ta vdova jest milionářkou). Narození Liebknechtovy zapsány byly mezi komunistické svátky, kterých jest již 18.

V únoru byla popraveno v Petrohradě 3252 lidí náhlým soudem.

Tážeme se, zdali bolševická propaganda za hranicemi Ruska za takých okolností může se vyvíjeti ze skutečné lásky k lidstvu a zcela obětavě zdarma.

Kulturní listky.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Italská vláda zamýšlí prokopat pod mořem tunel spojující Itálii se Sicílií. — V resoluci pražského učitelstva proti náboženství ve škole se praví: »Všecké pražské učitelstvo vyslechouc (!) přednášku, usneslo se . . . Předně všecké pražské učitelstvo se tak neusneslo. A pak — lidé, kteří nerozumí české mluvnici, odvažují se říkati vysoko nad hlavou pochopně »protiklerikální«: osvěty. — Na Petříně přišlo se při kopání na lidskou kostru. Zjištěno, že jde o kostru skřence. Nalezena v Čechách (zvláště v Utěčích) dlouhá řada hrobů, v nichž kostry leží na pravém boku a kolena dosahují až k bradě. Tudíž petřínská kostra náleží do prastaré kultury utětické. — O soudobé světové literatuře biblické Starého zákona přináší v »Našinci« cenné informace dr. B. Kutal. Právě, že kolem roku 1500 před Kr. psalo se v Egyptě a Orientě inkoustem o becně. Tudíž Mojžíš, který byl vyučěn ve vši uženosti egyptské, jistě také mohl psáti a psal. Jest tudíž zcela nevědecko a lehkomyšlně tvrzení racionalistů, že starozákonní pentateuch nemá s Mojžíšem co činiti. R. 1917 dokázal Benediktin Landesdorfer, že sumerská kultura byla starší babylonské. Sumerská řeč byla nesemitská, ale bible vykazuje sumerský vliv v jazyku a kultuře. Ale zachované sumerské texty, obsahující zprávy o

pradějinách lidstva, netvořily předlohu pisatelů bible, nýbrž byly společně podáním biblickým i sumerským. Babylonsko-semitská kultura kvetla v rovině mesopotamské již o něco dříve než v rovině řecké, asi okolo roku 4000 př. Kr. V posledních desetiletích byly objeveny z útrobu země celé hroby tabulkové knihovny, svědčící o této kultuře. (Připomínáme, že ani bible, ani katolická věrouka netvrdí, že první člověk se objevil na zemi teprve 4000 let před Kr. O tom učinil znamenitý výklad Dr. Musil.) Této kultuře předcházela v téže rovině ještě starší kultura sumersko-nemesitská. — Odborný přednostou v ministerstvu vyučování jmenován volnomyšlenkář Jar. Kvapil, dosavadní ředitel Národního divadla, který měl s technickým personálem těžob divadla nedemokratické

různice. — Noviny sdělují, že jistý American vynalezl létadlo, které může bezpečně vzletnouti samo bez posádky a uraziti vzdychovou čáru 180 kilometrů. Mělo se tohoto létadla užívatí již ke konci světové války k ničení nepřátelských objektů, ale zatím uzavřeno příměří. Létadlo samočinně může fotografovati a házet bomby. Struktura jeho chová se v přísné tajnosti. — První slovenský učitelský ústav otevřen slavnostním způsobem dne 31. března v Modré. — Ve své studii o kultuře babylonsko-assyrské (v Časopisu katol. duchovenstva č. 9—10) dr. Jos. Slabý upozorňuje, že i v těch končinách prokazovala se králová pocta božská. Králi města Uru byl vystavěn chrám ve městě Girsu. Ještě zřetelněji mluví nápis hlásající, že jistý úředník z Uru zbudoval »svému bohu« Gimil-Sinovi »milovaný jeho chrám«. Podobně byl vystavěn chrám králi Dungiimu. Ba tento vladař sám si přisvojil jméno »bůh země své«. Uctívání dalo se již za života zmíněných vladařů. Nápis zmíněl se též o knězi, Hídicim král Dungiho. Záměna Dungi-Sin, například, se rovněž dala bohu

Král Pur-Sin přimluvil se za vrátného k tomu slunce své země; zbudoval pro vlastní sochu zvátelní svatyni. Sochám takových bohů král byl přinášen pšesné stanovené oběti. K počtě jejich budování nejen menší svatyně, ale i velké chrámy; byly jim zasvěcovány i háje posvátné. — Neznadno otázku přesné definice saduccův lušti v téži čas: ps. d. Fr. Kovář. Po srovnání různých pramenů dí: »Saduceové jsou lidé vynikající vysokým a živným postavením společenským i úředním a to politicky i nábožensky, především ti, kteří byli z rodu velekněžského«, to jest z oných nejvyšších rodin kněžských, a pak ti, kteří drželi a nímci, ale vždy jen bohatí a první v hodnostech. — Českého slovníku bohohédného vyšel čís. 45. a 46. redakcí dr. Ant. Podlahy. Dospělo se k slovu »čtenost«. — V »Duchovní knihovně« (v bezodkladinské knihovničce v Brně) vyšel ps. JIH Belanger. (Životopis napsaný P. Anginem podává Jan Tagliaferro). — Radostně vítáme »Sborník Oria českoslovanského«, velmi praktickou technickou příručku našich Orit. Vydává Ústřední rada Oria českoslovanského v Brně. Nová náika 8. První seiti (cena i K 20 h) reprezentuje se velmi pěkně. — »Rakská Zahrádka« redakcí Václava Špačka (náhledem V. Kotrby) dospěla k č. 4.—5. — »Stromy svobody« jest název ohledně knížky, kterou k stromovým slavnostem svobody sestavil pečlivě známý odborník Bř. Jedlička-Boudský. Přidány jsou i případné předlohy.

sítace přes Bílou Horu, poznamenali: »V Čechách se dopustili Slovák velkých chyb po bívě bělohorské svých germanizovaním... «Já slechtu znám prošel dobře, několikrát: řekl podepsanému. Proto nebyl u ní v plzni. O slechtěckém kanonikátu v Olomouci prohlásil: »Já bych kanonikát slechtický nepřijal; je to nespravedlivé. Jak k tomu může termín duchovenstvo?« ... Prý ignoroval prohlášení samostatnosti naší! A zatím z Chebu ještě poslal Národní radě do Prahy blahopřejný telegram, když pro nemoc a nepřítomnost nemohl ptáti osobně. Ovšem, vyjma »Čechas«, jiné listy to neuveřejnily. ... Nedávno mne navštívil jeden »nikalický kněz slovanský. Odnesoval štoky novinařské proti osobě p. arcibiskupa a dodal: »Ještě když byl biskupem v Brně, ukrmil se naších slovanských kněží, kteří byli suspenzovědive suspendováni a já sám viděl u několika z nich (a jmenoval je) dopisy od něho.«

Dr. Kašpar píše a odráží i řadu puntů svých dokumentárně, takže čtení »budi některými zavilými těmi byla část arcibiskupova smyšlenka.

Nabízíme tedy k četění dva K. Kašpara. Jsme vděční p. dru. Kašparovi za jeho možnou obranu pražského arcepra. Vskyt jsme také dobře citli, odkud otravných obsah pochází vane; vědíť jsme, že pod zámkou obrany čestně obrátí se krytina skrytá na nepřipravený taktičkou. A uvědomte si,

v rakou židů a Maďarů. Navštívil, že by bylo
svých zvláštních národních školkách, kapovall
šované kolkou od bačkůvých židů. Pozor, aby
byli naplnění tmi padělký nasilci! Falšované
ky 20málové jsou světlejší než pravé a ma
rumových falešných schází lvoivi lha... Klast
ský žid Stern chěl podobně zavést své t
vy k bratrovi na Přestěko, aby je zachrán
rokváci. Ale krávy ve Svěbové byly zabav
— Dr. Outh v „Nár. Listech“ píše 25. března
a přičině návštěv u prezidenta a ministrů: „J
si audienci prezidentské, tak i ministrů obě
vstěve ministra a nevysších úředníků ti, kdo
si nějaký stejnokroj neb odznak svého povol
objeví se v této parádě, zejména když jde o
stavění. Nečím tak k vůli osobě ministrův,
brž k vůli úřadu, který cti každý slušný ob
republiky... Čleběti se je ministr, který neb
nospokem odjakživa v přátelech kromě k
hospodském, že k němu, který... ať chodí

pání biskupové ve fialovém taláru, je to při menším neopozornost. Správně však řečeno je nevyvážanost a nedostatek společenského vyznání, který je tím nápadnější při ministrování, všechno se teď pokládá za projevy demokratického ducha! Uředí česká zpráva oznamuje, že březa z Mor. Ostravy: V těchto dnech bytí z Mor. Ostravě a Opavě vypátrána společností českých a ostravských židů, kteří obchodují s falešnými listy na bankovky. V Mor. Ostravě byli podnikateli Julius Nogut a obch. jev. telef. J. Wachsberg, A. Schwarz, Kirchner, v J. M. obch. jednatel B. Kohn, F. Onbovy a F. M. Při prohlídce u zatčených bylo nalezeno 4000 kř. korumovnic. Takové kolků prodávaly se právě za 5 K. v Mor. Ostravě za 16 K. v Těšíně po 16 K. Největší počet dělaných kolků by 460 v Těšíně, 310 v Ostravě, 200 v Olomouci.

dan v řemesle, ale také v Ústřavě jest lich rozšířen. Padělné koky lze snadno rozeznat, lihu hrud' jest směšnější než na pravých, lihu jsou větší a poněkud zahřezané. Na znaku věnska jsou pouze dva pahrbky, kdežto na vých kolych tři. — Ve Štokaravě u Vidné z tamí 27. března tovarní dělnici; práci a šli se navštívit klášter. Zavřeli jeptišky do kaple a bolševicky. Ale byli velice zklamáni tím, že leží skrovně potravín. Průč jen rudý tisk stíval proti bezbranným a obětavým ženám. Někým? Židovští kapitalisté ve Štokaravě a deni nebyh. Nábož bolševický tlak stal se Rusi zpruhou náboženských čtu obyvatel. Kostely se plní, procesy jsou čem. V dopyta jeva „Maják“ sděloje, že lid před procesem božně smeká a znamená se křížem. Právě je že církve se opoutala od carismu, nabývá f čistších. — Dne 25. března konal se v Píse sjezd slovenských židů. Zvolena „lidová“ žid rada k hájení sociálních a politických zájmů na Slovensku. Jen se teď má zjistit, jakým právím“ tam židé trpějí. — Dne 25. března řádají pražští řečníci a uznávají ve čtyřlíst vlastenecký průvod z ústí. Jatek na Václ. n od Týnci od bohosl. Václavské.

str. tam před sebou sv. Václava řečníci zdá-
ní, že přítomní jsou hotoví hájit náš mladý
proti každému nepříteli. — V ruské bolševické
máše složil mizivé procento skutečných
Jádro vojska činí Lotyšů, pak tam jsou Na-
Madaf, hrdka Čičman a Korešč. Taci žo-
teuři slouží jen za obrovský plat, špatně se
sentují obranu veřejného národního míru
U maďarského obchodníka (pokřtěného?)
v Vsi ve slovenské spáské stotici zabavemo
masových konserv a 168.000 paštek. Věru v-
div, že tolik senárský potraivil mohl být d-
ukryto. — Dr. Saránský jmenoval předsedu
rového sdružení cenového pro odbor želez-
velkoobchodníka Leona Bondyho. Svoji k s-
— ale ne dle demokratických pravidel! —
světové válce padlo na 7.354.000 mužů. Na-
harsko, Rumunsko a Srbsko s Černoš Horo-
padá po 100.000 mužů, Tureck posbylo 25
Belgie 102.000, Italie 460.000.

tisku na přední straně, v prodejní
 za obraz 80 hal.
Obrázky ve velikosti 10 x 12
 k opatření plátěšk
 zadní straně v prodejní ceně za 100
 K 7.—
 Plátěšk opatřime za režijní cenu
 Umožňujeme vydání našich ob
 rozšiřovat české umění, které p
 německé výrobky po stránce umě
 a reprodukční; taktéž i cena obrázk
 v nynější době válečné nůz.
 pirackým a kalihkupeckým závo
 v době, kdy kurs marky a ele j
 rok a hlavně doprava z Německa
 nemožna, opatření našich obrázk
 šetříte a vyděláte mnohem víc
 Vyžádejte si podmínky.
 Na skladě
v Družstevním knihkupe
 umělec. závodě, nakladatelství, papír
 a vydavatelství hradních tiskopis
 v Hradci Králové (Adalbertin

bes omenim — Sprout'edkaje nakup a prede
 bes papak, jakoh i vidojnych pajak.
 Chidim, dš'vian a kotomam.
 Čisto čisto post. opetihing 140.972.

na rannou. Jejich vzdělání bylo patrné i z jejich hřívkového divokého zpěvu. Jedna z nich zpívala zpěv si při takové je- jich pochodové zpěvu produkci boky a po- znamenala: »Těhle chlapiči jstě jstě před čtrnácti dny štěbili.« Kde se usadili, tam to vyhlázelo brzy jako ve stáji, zvláště když na několik dní rákoska odpovídala.

Když dostali nové šaty, za půl hodiny vyběhli jako cihláři. Popelili se totiž hned v nových mundurech na dvorech, hrající na zemi karty o velké obnosy. Maďaři tu kra- di i chudým občanům jako straky — a pak sňeli za své cikánské umění tiše rány i od starých žen.

Malý, ideální evang. kurát snažil se povahu těchto dětí přírody objasňovat. Prý je to lid dobrý, jen je potřeba ukázat mu přístě a probudit jeho dobré kvality. Ale to si dal, když se pokusil své krajany povzná- šet! Začal je učít čísti a psát, snad i počítati. Volají přišli »do školy« dvakrát. Ale pak si stěhovali u majora, jak prý k tomu přijdou, aby po vojenském cvičení byli se- křovány takovými hlouposti! A tak škola zanikla — jako by uřel. A téměř ubožákům vyloukalo se do hlavy, že jsou povoláni k vládě nad střední Evropou a že jest jejich úkolem civilizovat národy jiné. A právě ta- cí lidé nyní v Uhrách hulákají o novém ráji lidstva. V Čechách se jim vycházelo vše- možně vstříci, postarano o jejich pohodlí. V Uhrách však se s českými inteligentními vojny zacházelo jako s trestanci.

A teď naleznou slyšíme z českých úst:

»Sláva Maďarům!« To už opravdu nevíme, který národ jest — neshavný. Co ti lidé do- brého učinili do dnešního dne aspoň utrhané Slováci? Kde jsou jaké bezpečné známky, že se zcela změnil? Štílet po ulicích, drav- covat kostely, koupit soukromý majetek a houkat různá hesla dovede ledakdos. Ale u- vědomějí Čech nikdy se nebudě vše brati- řiti s těmi, kteří se napáchali tolik zločinů na slovenské krvi netoliko v Uhrách, ale i v Srbsku a jinde.

Konec berlinské kultury. Toto město chtělo býti nejpevnější haštou luteranismu. Odtud vztahovala se dlouhá chapadla los- vonromistií až do českých krajů. Zatím však v samém Berlíně kostely protestantské va- lem se prázdnily, tisíce a tisíce otců nedá- valo své děti víbec křtiti. Většina tamějších bohoslovů přestala věřiti v Božství Křisto- vo. Politický luteranismus zapomínal na nepotřebnost: na misií vnitřní; raději roz- házalo statisíce na kupování duší za hrani- cem. Právě v jiných zemích (v Dánsku, Švédsku a Norsku) jeví luteranismus větší vnitřní sílu než ve své metropoli — Berlíně. Když padlo císařství, přišel o svůj nej- pevnější nosný pilíř. A právě doba převratu prozradila jeho vředy tak nápadně! Dopiso- vatel pařížského »Matinu« z Berlína napsal: »Nemravnost a noční život jdou vždy ru- ku v ruce, ale v Berlíně jsou přímo dvoji- ty. Před válkou byl Berlín pyšný na svůj název »nejnemoralnějšího města na světě« a přičinil se, aby názvu toho plně zaslužil. Dnes na něj může také činiti nároky. Šilen- ství je všeobecné: nikdo se nestará o jiné, než o tanec, píť a zábavu všeho druhu. Co chvilu ožívá se stíbeha strnších pušek, ale to neruší Berlíně v zábavě. Při vstupu do svého hotelu dostal novinář pozvání na dělní- cky ples. Mezi atrakcemi večera byly u- vedeny dva americké bary. Byl to ples dělní- cky a vstoupil za osobu 15 mk. Ložové sedadlo 25 mk a vyhrazené místo 50 mk. Podle nařízení mají se taneční místnosti za- vřít v půl 12, ale tančí se celou noc. Větši- na restaurací zavírá sice v předepsanou ho- dinu, přes to však se při zavřených dveř-ích hýjí do rána. Berlín stál se městem špin a zkázy. Démon hry zachvátil kde ko- ho a v tajných místnostech se kouřil opium.« Co zkaženo v době císařské, to — jak pa- trno — revoluce naprosto nenapravit.

Soc. dem. poslanci proti bolševictví. Když se vytýkala stále ostřeji, že soc. demokraté si rozpuhají v ohni dvě žezla, odhodlali se poslanci Modráček a Hudec k ráznému činu proti bolševické části soc. demokratů. Za- kládají proti »Právu lidu« nový deník. V neděli svolali do Národního domu na Král. Vinohradské schůzi, na níž (dle referátu »Venkova«) poslanec Hudec kritisoval pomě- ry ve straně, zejména zbabělost Munovců, kteří prováděli v republice bolševickou agi- taci skrytě, jsou-li však ze štvání proti re- publice usvědčeni, zabíhají zapráž. Bezhlá- vě kritika nechce vidět, že převrat přeráží 28. Hjna zdárně pokračuje řadou velkých reforem. Chceme, aby v tomto směru bylo pokračováno bez omezení, za souhlasu celého národa. Tu není však místo pro »ultimata«, jímž by žádány byly zákony dleokosálního významu do 8 nebo 14 dnů. Otázka refor- my agrární jest ohromná, nesmí se proto pře- řáti překotně, nýbrž opatrně s náležitou roz- vahou. Naši hlasatelé bolševictví označují všechny zprávy o neudržetelnosti bolševictví za výmysly buržoazie. Ale sám nejlepší vy- kladač marxismu, Kautský, ruské bolševic- tví naprosto odmítá. Rečník promlouval v Paříži o těchto otázkách se soc. revolu- cionářem Savinkovem a starým ruským re- volucionářem Burcevem, jenž prohlásil, že první politickou zásadou bolševictví je lež. My jsme pro vývoj, hnáti věci k převratu, jest šilenství, nezodpovědnost, zločin; je to sle- dování osobních cílů bez ohledu na národ a republiku. Bolševictví má pomoci Němcům a Maďarům, je to politika politiků i morálně poražených. Naši hlasatelé bolševictví byli nekonservativnějšími socialistmi demokrati, dlejší političi a excelsiorně, proti duchu ná- roda a socialismu; dnes hájí se v roucho národního revolucionářů a nám říkájí »socialisté-patrioté«. Hlásíme se hrde k to- muo označení, věduce, že i socialisté ma- jí povinnost k národu, a jsme proti přeho- němu internacionálismu. — Poel. Modráček vysvětlil naprosto odmítavě své stanovisko vůči bolševictví a doporučil českému dělni- ctvu, aby nasoupilo jediné správnou cestu, cestu demokracie, která povede dělnictvo k socialismu, prosperujícímu republice a blahu

všech a aby se vyvarilo nyní hlášenému so- cialismu, který znamená zničení republiky a zlázu všech. Poel. Modráček řekl situaci po- čátkem r. 1917; vše spojovalo se u nás k boji za samostatnost — Šmeral pracoval před; dnes máme republiku — Šmeral pra- cuje proti celé věci. Český dělník stojí před rozhodnutím, chce-li svobodu udržet anebo bourat. Co bylo dobyto, musíme udržet a zachovat dětem. Proto všichni se sešklupíme kolem praporu republiky a budeme krok za krokem budovat sociální reformy. Poel. Mo- dráček prohlásil, že založí nový deník a tře- ba i novou stranu pro tento svůj program. Na schůzi promluvil ještě důstojník nečích legii na Rusku Zmrhal a předseda J. Pík. Na schůzi došlo několikrát k bouřlivým vý- jevům, když přítomní Munovci se pokusili hájit Šmerala a Stivina. Náhoda byla hro- zivá a proto bolševici záhy ztichli a později se ze schůze vytrhli.

Potud referát »Venkova«, informující o věcech, jež mají velikou historickou důle- žitost. Zevnější rozvratem v soc. demokracii- k straně však nebezpečnost bolševismu u nás ještě daleko není zažehnáno. Radikální křídlo soc. demokracie, které si nyní nedá vá- zati ruce Modráčkem, vystoupí s bolševic- kými zachvaty na jevišti schůzí.

Obrana.

Theologie vědu. Nutno mít na zřeteli, do kolika oborů vědeckých zasahují studie theologické. Moderní theologové kterékoli křes- tanské společnosti obrátí se staroorientálními jazyky, archeologií, sociologií, dějepisem, vědou právní, dějinami kultury, epagogikou a pod. Vždyť náboženství není věcí soukro- mou, protože jeho zásady prosakují všechny cévy veřejného života. Jestliže i suché (čá- sto ztrnulé) paragrafy právní jsou materiá- lem pro tvorbu vědeckou, tím spíše samy vě- ročlánky. Odborný učenec musí usuzovat, jaký poměr zaujmají dogmata k moderním proudům; pečlivě vysvětluje jejich význam a určuje, do jaké míry jejich podstata se srovnává s různými cestami filosofie. Vira není věcí pouze čtu, nýbrž i rozumu. Kdyby dle rady některých radikálů přestali učenci křesťanství oprávněnost a životní sílu nábo- ženských principů dokazovat, vytklo by se, že naše přesvědčení není přesvědčením sku- tečným, nýbrž vidinou, básní, blouzněním, ci- tovým afektem.

Proto jest lehce pochopitelné, že vážný učenec dr. Mareš v Národ. shromáždění se postavil dne 7. t. m. proti inteligentům, do- mluvujícím se, že theologie vědu není. Pra- vil, že theologie jest nevyšší ze všech věd, ovšem není to věda po způsobu přírodních věd, nýbrž jest to věda, která se nezabývá věcmi, nýbrž něčím jiným. Jest to nejvyšší věda duchová. To nelze upřít theologii.

Tedy dr. Mareš uznává za vědu již sa- mo bohosloví v užším slova smyslu. Ale naši protivníci odbojávají lehkomyslně a resolutně theologii i s průvodem těch vědeckých po- znatků, které jsou vlastní theologii nutnými pomůckami.

Semitská konjunktura v Uhrách. Není po- věstí a chyťtejší organizace nad pevný svaz všeho židovstva. Všude se přihlašují za členy, aby v různých stranách naházeli pod pokličky hmců všech stran k vůli vy- pátrání, o jak která kuchyně vaří. V Ru- sku před převratem na př. židé se přihlášo- vali i mezi kaděty, menševiky a jiné tábo- ry, aby popletli veřejnost. Ale co člen ně- které ruské strany, to špiel, který donášel zprávy do tajného židovského ohniska, ke- ré studovalo — semitsko-hospodářskou kon- junkturu. Na konec Israélite škodili a pra- covali úplatky tam, kde se to jejich hmotným zájmům nejlépe hodilo.

Zrovna tak v Uhrách. Kdo pak tam nyní vede bolševiky? Předseda lidových zmocněnců Gerha: jmenoval se Grünbaum, zmocněnec pro vyučování Kunfi nesti ještě před nedávnem početně a známé jméno Mohr, jeho kolega lidový zmocněnec vojens- tvi Poganyj jmenuje se počestně Palák, spravedlnosti Romai jmenoval se. Rosenste- gel, zmocněnec pro finance a sociální pro- dukci Warza — Weikselbaum, pro správu hlavního města Vinen — Weinstein, pro vý- živu Erdeley — Eisenstein. Lidový zmocně- nec pro záležitosti zahraniční Kuhn jest také Kohn, a lidový zmocněnec policejní Biero nazýval se původně Bienenstock.

Tedy brzy uvidíme ty židovské sociální záznaky, které budou zrovna takové jako v Rusku. Až bude nejhůř, žid se přihlí nezale- ne. S nastádaným kapitálem přebne tam, kdo bude nejbezpečnější. Následky převratu odnesou pouze Ariji.

Národohospod. hídka.

Stavění přímého spojení dopravného ze Štoli se zrušením v Německo-Rakousku a Maří. S platností od 1. dubna 1919 zrušuje se spojení do- pravního na základě přímých vzdáleností, dále na základě samostatných tarifů mezi stanicemi česko- slovenských státních drah, jakož i soukromých drah jimi provozovaných s jedné strany a stani- cemi státních drah v Německo-Rakousku a Maří a druhé strany. Od toho dne bude se počítati do- pravná pro rychlooběž a nákladní zboží v do- pravně se stanicemi v Německo-Rakousku a Maří na základě vzdálenosti do přechodní stanice anebo z této. Jako přechodní stanice do Německo-Ra- kouska anebo zpět platí: Otmant, Slavonice, Znoj- mo, Hřeškovany-Samov, Horní Dvůr-Hrást-Český He- štáb, Břeclava, pro přechod do Maří anebo zpět Bohumín a Těšín.

Nabí obchodní reprezentace ve Francii. Pařížský dopisovatel »Čech« konstatuje: »Všiml jsem si velice přícházejících sem do Paříže komisionářů a středníků naší repa- bliky, zejména z ministeria obchodu, a tu světlí vám úsudek zdejším pozorovatelů, kteří se diví, že jest tak málo křehkých ob- chodníků a středníků v ministeriu obchodu. Jak se to má odvíjet? Je chyba v lidu, aneb ve vedení?«

Vysvětlitel jest tu snad. Ministerem ob- chodu jest přece dr. Stránský — a ten v přední řadě pamatuje na své pokrevence. Jen že tím způsobem se naprosto nedokazuje ob- chodní soběstačnost skutečného českého lidu.

Sedm židovských kašer bylo lapeno do obratné léčky v Praze. Kleřovali a cizo- zamskými mincemi v samém Obecním domě u Prašné brány. Policejní komisař dr. Kom- zák se jim představil jako prokurista banky »Bohemie«. Židé uvěřili, myslili, že se jedná o jejich chovně — a už »prokurista« je měl na šůle. Šest židů zavedeno do náručí de- tektivů; sedmý nalezen v kavárně »Passa- ge«. Nalezlo se u nich mincí za 20.000 K. — Ovšem těžko se vypátrá, oč poškodili české obyvatelstvo před zatčením. Co všechno je možno cizincům v samém Obecním domě!

Politický přehled.

Národní shromáždění.

Ve schůzi dne 8. dubna předložen pozo- ruhodný návrh, zmocňující vládu uzavřít ú- věr do 179 milionů dolarů, což za dnešních poměrů valutních znamená výši asi 2 miliard 500 milionů našich korun. Návrh tento, jakož i jiný stran oběhu platidel a doplnění zmoc- ňovacího zákona ze dne 25. února 1919 přik- lázány výboru finančnímu, jenž o nich musí podati zprávu do 24 hodin. Výboru soc. poli- tickému přikázán rovněž vládní návrh záko- na o podpoře nezaměstnaných, který už tři- krát prodložen a nyní se má prodložit na neurčito. V této schůzi projednána zpráva školského výboru o návrhu dra. Herbona a spol., aby zřizena byla evangelická bohoslo- věcká fakulta Husova v Praze pro evange- liky v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku, kteří dříve studovali bohosloví buďto ve Vídni nebo v Německu. Při této příležitosti zpravodaj prof. dr. Mareš naproti námitkám, že theologie není vědu, tvrdil, že právě theologie jest nevyšší ze všech věd. Po doslovu zpravodaje osnova zákona schvá- lena v prvním i druhém čtení. Zajímavé jest, že celý socialistický blok hlasoval proti pře- lože, také dr. Uhlíř z pokrokové strany, kdežto ostatní její poslanci vyšli ze sněmov- ny. Zástupci českoslov. strany lidové hlaso- vali s většinou. — Dále přijaty byly resolu- ce zdravotního výboru o povinné desinfekci všech veřejných budov, tři resoluce na o- chranu vlnářství a ovocnářství; schválen též resoluční návrh finančního výboru, aby byla zrušena malá loterie a aby se také uvažovalo o zrušení třídní loterie. Posledním bodem jed- nání byl vládní návrh zákona o péči o váleč- né poškozence. Organizace péče o válečné poškozence byla celá ponechána ministerstvu sociální péče. Péče o 200.000—400.000 in- validů v našem státě bude prý vyžadovati roč- ně asi 400.000 K.

Soc. demokraté sodeli prý si zničit republiku.

Z tábora soc. demokratického poslední dobou bouřilo se proti republice, socialisté se vyhlašovali za jediné spasitele státu a na- jednou předseda soc. dem. klubu v Plzni shro- máždění posel. Bechyně na schůzi v Nár. pro- hlásil, že násilný převrat a zavedení dikta- tury proletariátu není teď možný, protože dohoda nám dodává polovinu naší denní spotřeby, protože jsou tu legionáři a nespo- lehlivý lid zemědělský. Soc. demokraté ne- žádají si zničit republiku, naopak jsou ochotni hájiti ji i svou krví; bolševismus jest prý panák, jež si udělali měščíci.

Bevory bolševické republiky.

V Mnichově prohlášena byla republika rad a dosavadní vláda neodstoupila sice, ný- brž pouze přeložila sídlo své z Mnichova. Aby se při vládě udržela, vyhlásila ústřední rada republiky rad v Mnichově stav obleže- ní. Říšská vláda německá neuznává však bolševické vlády v Mnichově a rovněž ba- vorská lidová strana, jakož i německá de- mokratická strana s německým selským svazem v Norimberku vyzývají ku generální stávce občanské a proti diktatuře proleta- riátu.

Maďarská revoluce.

Generál Smuts vyslán byl dohodou do Pešti, aby s uherskou republikou rad vyjed- nal smírné narovnání. Maďarská vláda od- vědla, že jest ochotna k narovnání, že se však musí sejít dříve zvláštní konference ze zástupců maďarských, Čech, Rumunská, Srbs- ka, Jugoslaviie a německého Rakouska a to v Praze nebo ve Vídni, která by určila nejen politické hranice, nýbrž uspořádala také všechny s touto věcí související otázky ho- spodářské. A rada čtyř v Paříži také už o ná- vrhu maďarském uvažovala. — Po vpadu do Užhorodu maďarské hordy podél celé de- markací čáry překročují linie dohodou sta- novené, přepadají a ubíjejí naše lidi, nejvíce ohrožují košicko-milšovskou dráhu. V Pešti je anarchie všeobecná, situace je zoufalá, nastává hlad a bída.

Bolševici v Rusku.

Jisto, že dohoda prostřednictvím ameri- kých zástupců vyjednává s Leninem, který už také podal dohodě své mírové podmínky. — Česká tisk. kancelář pak prohlašuje, že sibiřská armáda potěvši v okolí Uty část bolševické armády, postupuje rychle dále na západ k Volze.

Uvěrni
društvo
ELIŠKA v Hradci
Králově
Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a
postupuje výhodně půjčky.

Romantika.

Kavalírky si to dovedou zařídit soc. demo- kraté vysoce úředníci ve Vídni. Zatím stálai sekretář dr. Bauer (který vystupoval do nedá- va jako bolševik), jmenoval svým náměstkem bý- vělého ministra dra Kleina, aby se prý mohl vš- domně lépe socializovat. Proč tedy dr. Bauer ra- dění neodstoupí? Im — jednalo by se o zřítia vysokého platu. — Nikde není o darmochyby tak skvěle postaráno jako v bolševickém Rusku. Revolucionářské hrdlo se tam vyplácí více než všude práce a námota. Sama bolševická »Pra- da« přiznává, že vznikla nová úřednická baržo- azie — bolševická. Petrohradská rada pro vý- živu má celkem 22.000 úředníků, lichž plat poh- cule měsíčně 22 milionů rublů. Úhrnají počet so- větových úředníků v Petrohradě pětí se na 300 tisíc osob. Roční náklad na tyto »proletáře« jest pouze nepatrně nižší než před válkou rozpočet na celou správu Ruska. — Mnichovští bolševici již zahájili novou svobodu. Censuru jejich skonfi- skováno v »Münchener Augsb. Zig.« 68 míst. — V Sametě v Čáslavě dle zprávy »Podvysockých listů« pravil bolševický feťak: »Rodina je nej- větším zlem, žem je pohyb malletkem muže. Zlem je, když se žádá od rodičů na dětech, aby je ctily, ač rodiče mnohdy si toho ani nezaslouží a opčné: proč má býti dítě vázáno k rodičům? A není ideálnější život nad to, když není man- želství vázáno ani svazkem církevním ani ř- ředobn, nýbrž něčím přírodním. Vždyť to vidi- me v oboře, že tu laň s tím jelenem nikdo ne- váže a přece je něco k sobě táhne, něco tak pří- rodního, něco tak vnitřního a nemůže býti nic krásnějšího nad tento přírodní život.« Necht' se tedy rodiče připraví na zcela moderní vděk svých dětí, až tyto propadnou bolševismu! — Do Pa- říže přijelo 80 československých leteckých d- stojníků, aby převzali 100 letadel, jež naše vláda ve Francii zakoupila. — V Somohradsku utrplí soc. demokraté při volbách do zem. sněmu ci- telnou porážku. Zvoleno 19 křesl. sociál. 12 soc. demokratů, 8 svobodomyšlných a 1 divoký. — Ú- řední list bolševický v Petrohradě »Severnaja Komuna« přiznává, třebaže nerada, že v hospo- dářství jest vláda kmotrem Pozbykem. Uvele- řuje řadu článků, v nichž poukazuje na — nutný návrat ke — kapitalistické výrobní formě. Kom-unisté přiznávají, že nemohou dále postaratí dobré vůle soldáků. — Uvořil se spolek po sta- vení pomníku J. A. Komenského v Košicích. — Ve výkladech vídeňské firmy Schostal a Hártein v Praze na Příkopě posud rozpínají křídla dva rakouští orlové. Tak dlouho tedy neuzřítej víde- ňácké odznaky při extravasenecké oči, které se vrhly na mariáfský skoup. — Haličští židé mají v Praze i nyní plno »práce«. Vždycky si do- vedou vyhledati nový kšeft. Nyni kupují chvatně perské koberece. Českým fcholnicím v naší zemi se hrozí vyhazovem, ale cizím židovským keřa- sům jest stále dovoleno okrádat český lid. A ke všemu jsou ti »uprchlíci« přece občany státu, kteří se k nám chová nepřátelsky. Židé mají privilej všude — i na Slovensku. — V Mor. O- stravě a Opavě zatčeno 7 haléřských a ostrav- ských židů, kteří obchodovali falešnými koly na 100korunové bankovky. U zatčených nalezeno na 4000 kolků jednokorunových. Teď by měli býti chyceni důkladně za límec a ušit ti, kteří ony koly kupovali. Pochybujeme, že by se byli od- vzdali ti kšeftáři prodávající koly Aričům. — Bel- gická královna vyznamenala ve Walveringhem 22 fcholnic ze řádu Černých sester. Tyto ob- řetavé jeptušky horlivě se staraly o duchovní i tě- lesné blaho opuštěných 600 dětí v kraji liseřském hned za bitevním linií. — Vrchní komisař francouz- ský ve Strassburku Millerand dne 25. března řekl k dostavivším se žurnalistům v příčině El- sasku a Lotrinska: »Bademe miu nevědomitějí v čitě náboženské city, smýšlení i obyčje oby- vateľstva, co se týče mě osoby nechci dotýkati se různosti miení a náboženství svých svěře- ňců. Sliby presidenta republiky i maršála Joffra budou důsledně prováděny. Konkordát jest pone- chán. Země jen poznenáhlú vejde do židovství- ství francouzského.« — Podezřelý žid byl zače- n v Hranicích. PH prohlídce náležen byl u něho německy psaný dopis, plný úrtek našeho náro- da. — Na manetinském okrese židé skupili vnu — kilogram za 40 K. Měli ji zamluvnu již pře- dem. — Dákladným válečným zbohatlíkem jest i- stý průmyslník v Nové Chrástce. Bylo mu pře- depsáno 500.800 K daně z příjmů a rovněž tolik z válečných zisků. »Prager Tagblatt«, který tu zprávu přináší, zastjme jméno onoho milionáře. Kdyby to byl český Arič, pak by si ten ži- dovský list dodal spíš kuráž. Zbohatků z velké- ho zármátku nad státní »bezohledností« chce prý ve své bovárně zastaviti práci. — Židé připadli na rafimovaný plán, jak poškoditi naši republiku — znehodnocením peněz. Dějati to šifem padě- laných kolků. Zaplavují jimi Slovensko. Tam je pro ně páda. Lid zaostálý, který se nechá snad- no napáliti. Falešné koly, kterými jest nyní Slo- vensko zaplaveno, lze většinou na první poh- led snadno rozeznati. Zejména český lviček jest špatně proveden a lipové listy v rozích posunuty a berva je emavší. Těchto falešných nepodře- ných kolků bylo prý na Slovensku propalováno velké množství. Mimo tyto objevují se i koly lépe napodobené, na nichž však nehvěti (u 10 haléřových a 1korunových) je levě noryní částí zakreslená hlava Jiřího z Poděbrad. Dejte pozor na tyto padělky, ale vysvětluje také lida, od ko- ho jsou a proč jsou rozšiřovány. — »Večer« na- zývá židovskou »Tribunu« deníkem bolševiků. List ten opravdu přináší články velice pouč- nové, které oči bolševismem. — Známo, že petický žid Manfred Weiss vydělal na 600 milionů koru- tím způsobem, že z dodávaných zvonn vyráběl

novým státní pro magistralé vlnokrády. Kleř- toval se mu sárvě, protože nad ním drál ra- ku ministr Weiss-Vassony, jeho příbuzný. Nyni však za převratu v milionech ničeme státních mactly mozery, tak že lakomec se otrávil vero- nalem. Ale už prý je mu poněkud lépe. No — ha- dem nehyne.

Církevní věstník.

Upozornění. Velebostojné duchovenstvo se u- pozorňuje vzhledem na sv. oleje na Ord. list č. 3.

Výborová schůze

Tiskového družstva

pod ochrannou sv. Jana Nepomuckého

v Hradci Králově

koná se v úterý 15. dubna 1919

o 2. hodině odpolední

v čestném spolkovém domě »Adalbertinum«

č. 300—I. v Hradci Králově

Dr. Frant. Rypí, Dr. Frant. Šale,

jednatel, předseda.

Československá strana

lidová.

Volby do obcí vypsaný! Neopomeňte neprod- leně ohlásiti svoje zástupce do komisí místních a do komisí při okr. hejmanství. Formuláře byly uveřejněny v mla. č. »Štítu«. Upozorňujeme, že člen komise místní nesmí býti členem komise u okr. hejtm. zřizové.

Nabí schůze. 12 dubna: Jitkov; ref. J. Katnar. 13. dubna: Žehuň, ref. dr. Sulc. Opa- tovice, ref. A. Mrkvička. Hořice, ref. B. Petín- ková. Miletín, ref. ref. Holice, ref. R. Mys- livec. Náhon u Hradce Král., ref. prefekt J. Kozák. Sopoty, ref. J. Katnar. Kruceburk, ref. J. Katnar. — 21. dubna: Rožkopov, ref. dr. Sulc. Pardubice, ref. B. Pečínková. Janm. n. Or. l. ref. z Hradce Králově. — 27. dubna: Holohlavy, ref. dr. Sulc. N. Byd- žov, ref. B. Pečínková. H. Stěpanice, ref. A. Mrkvička. N. Město n. M., ref. red. Šupka. So- nov. ref. red. Šupka. — 4. květen: Poniklá n. Jiz. ref. dr. Fr. Sulc. Cudlava, ref. red. Šup- ka. Turov, ref. týž. — 11. květen: Litomyšl, ref. B. Pečínková. — 28. květen: Jičín, ref. red. V. Myslivec.

Nabí nové organizace: Miletín, Bezník, Chroustov, Borek, Lukavec, Želejov, Ouhlejo, Vidol, Víkanov, Tetín, Třebíhoš, Voletice (p. c. V. Mýto), Herálec u Humpolce, Smrdov, Zderaz u Proseče. Záměl (p. o. Rychov n. K.), N. Město n. M., Solnice, Kvasiny (p. o. Rychov n. K.), Chvalovice, Choceň, Hmčez-Březnice, Dvořák- Podrážek, Licibofie, Liboměřice, Deblav, Lhotá Rábířská, Hodonín (p. o. Nasavry), Provodov- Václavice, Náhon u Hradce Král., Librantice, Lib- níkovice, Blešno, Kukulny, Hradec Král. I, II, Bu- kovina, Slatna, Černilov, Sl. Předměstí, Uhl. Ja- novice, Puklice.

Všem organizacím! Není sice zákonem přede- psáno, ale vzhledem na obšle, které některé řa- dy nám působí, doporučujeme všem organizacím místním a okresním, aby svoje ustavení a jména dleterníka oznámily příslušným úřadům obecním a okr. správním politickým.

Datí strany. Tato činí pro členy z oblasti na- řeho komitétu ročně 3 K, z čehož i K zůstane or- ganizaci místní, z ostatních 2 K případně ústřed sekretariátu v Praze 30 proc., 35 proc. sekretari- átu organ. komitétu (v Mr. Kr.), 15 proc. organi- saci okr. To je ustanovení zásadní. Podle okolo- stí mohou organizace místní poplatky snížit neb i prominouti úplně.

Ka předsa! Jest potřeba organizovati všestrán- ně všude, kde jen trochu možno. Obnovujte a za- kládejte skupiny mládeže a odhrňte jeji orgán »Dorost«. Všecky dotazy zodpoví Sekretariát Střední katolické mládeže Praha II. Spálená ul. č. 15.

Dáčiště pro volby do obcí! Nákladem sekretariátu č. 8. L. v Hradci Králově vyšly tyto dy »Směrnice komunální politiky Československé strany lidové« (69. 3 strany), cena 100 kusů 4 K.

Nabí bratři moravští co tuží. Českoslov. strana lidová koupila knihkužku B. Hoppo- va v Olomouci, W. Barkarta v Brně a E. Bedova v Opavě a hodlá prý zříditi novou knihkužku v Mor. Ostravě.

Hradec Králové. Ačkoli 6. dubna přikrány den lásky do přírody, sešlo se boješ nádvězí na schůze v Adalbertinu. Předsedala sice Hana Kolářová a Lanova o povinnostech katolické šaty uchovával. Jak mistrmý předsedem tak ob- sahem poutala pozornost všech. Jest věru bábovno, aby Pečnice tak obratně předsedala v našich orga- nizacích i jinde a často. Po jednání oděval obec- nov pochvalou p. sekretář Benal dával pokyn k volbám a objasnil stanovisko naší lidové strany z politických táborů jiným.

V Remově nad Otavou dne 12. dubna o 8. hod. odpolední »u Vávry« promluvil k mládeži místní a všem pracovníkům ve skupinách na okrese Václav Chlumský, sekretář sdružení katol. mládeže v Praze. Dostavilo se i s dalšího okolí v hojném počtu.

Odebrejte
arozřijte
Obnovu!

Dop. adres: Albibanka. Telefon číslo 88
Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králově. Velké nám. č. 30
provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské na podmínkách nejvýhodnějších. —
Přijímá a vyplácí vklady vltky bez omezení. — Sprostředkuje nákup a prodej
veškerých uhákladních papírů, jakož i válečných půjček.
Velkoobchod obilím, dřívím a koksom.
Žirové listy a vltky vltkých bank.
Číslo účtu post. spořitelny 140.578.

základní práva občana II. upravujeme, 11. Právo
přechodným výpisem pláčí? akcí k valným hromadám
přechodem a povinností bezodkladného vstupu po
skončení valné hromady nečiní se smlouva. 12
Uplatňovací práva pro papíry neuznatelné nespa
dají pod zákaz obchodování dle § 15. vlády, nár.
13. Zároveň skonteminentového obchodu jest štra
ditelem jen okolovazným cenovým papíry. 14
Odstr. 3. § 1. n.ř. z 14. března 1919 č. 129 sb. zák
m. stanoví pouze povinnost k dlešení /balu u
závězích balíčků, pokud se týče bezpečnosti účel
schránky (safo), není tedy námitky proti vydá

období jsou strasti, která rázně se legitimovaly a uplynula-li mezi tím háta úřední pro ni k soupisu neprotrácela, že své soupisové povinnosti vyhověla. — Ministr financí.

vyděl. Křepelka a juncy. Prudce své zaznamená-
losti zajímavě a sklidila potlesk. Odpadlávka
lenka přednesl pěkně řeč logickou, ale byl v
sloechu celkem chladně. Lid zdravým rozumem
soudí takto: Nedávno si hájil, co dnes potrápá
Kdy pak isi mluvili z přesvědčení a kdy lhal? Ne
možno, aby nevěrečný proces prodlával v dus
pres noc. Tys jistě ztratil víru již dávno. Pro
si neměl toho charakteru, aby ses k tomu přiznal
Má dmu? Právě jsi řekl, že se k tomu přiznal

Ne divit se, proč jsou taká, až se pro své veřejné vystupování utváří poměry přiznávající, t. j. až na kezné chleba jinde? Valenta ovšem se potýkal pravdou. Jistě sám by byl mohl nejlépe vyvrátit fráze, které pro kulturní činnosti církve trmá. Odvážil se docela tvrdit, že Kristus povolil rodu kaku manželskou (myslíme tu požadovanou o Volné Myšlenky). Také řekl, že křesťanství rodinu nepovozeslo a rodinu nezauschlo, již krátký pohled do starověké a středověké Evropy postačí k odražení tak smělé nepravdy. Žena v pohanství byla poloviční otrokyní. Národy egypťské, indické a čínské měly značnou kulturu v době, kdy v Evropě byli neumělí národové kočovní. Kde jsou nyní omý národy s prastarou nekřesťanskou kulturou? Nepravděšelo je dokonalé náboženství proto zakrmely. Za to však Evropa působením křesťanství povznela se na přední kulturní místo všech pěti dílů světa. To ostatně přiznávají sami badatelé racionalističtí hezky zřetelně. Motičich ovšem mluvil krátce: Volné Myšlenky, který do jedné kapsy dostane svou dietu, do druhé

hé svou maršrutu a volnomyšlenkářský kulturní program; ješe služebnikem svého pána. Proto k němu vyznání jako svého jinde: Z toho všeho, lidštíku vidíte, že máte člověk nemůže zůstat v církvi. Tu máte blankety. Stačí jen podpis. S kurátoři do toho! — Ale teď až kněží-odpídkův pokleslo, protože se dá ateismus šířit i bez zvláštních atrakcí. Uváží-li občané však v jasné, kam nevěra vede zvlášť v domost, na dají se zlákat jidma, kteří za zamítaný světový názor křesťanský neposkytnou žádné pozitivní ucelené náhrady.

Vandství na Opencemku. Na silnici k Dobruce strženy při noci s neděle na pondělek 7. t. neznámými pachateli kamenný sloop Rožich m s obrazem sv. Jana Pavla. „Lidový Deník“, který v listopadu lid k podobným činům naváděl, má mít radost. Jeho práce nebývá marná. Ale uvědomí lidé trnou nad tou zvěstí, která místo pokroku vede k barbarství.

Rychnov a. K. Od 23. do 25. března t. r. k.

nal v zedním děkanském chrámu Páne sv. Havla v obci. Provinciál Dr. Kapistrán Vysoký z Prahy tridnem. Těto krásné pobožnosti zúčastnilo se, bylo nepřiznivé počasí, velké množství věřících kteří s pozorností naslouchali dojemným a krásným promluvám o sv. křtí a přistoupili v hojném počtu k sv. příměním.

Čáslavsko. Všude po celé republice vidět vot organizační a to velmi čilý. I náš kraj čáslavský ožil, jak viděti z výsledků. Tak ku př. v m. síci březnu uspořádal veřejné schůze Jan Havelka kaplan v Čáslavi, v těchto místech: Dne 2. března na veřejnou schůzi ve Skuhrově, k níž šel velmi ochotně zapojili sám horlivý farář Roháček. Tohož dne večer konal Havelka schůzi v Sedletě na velké účasti. A výsledky? Velmi skvěly. J. ve Skuhrově tak i v Sedletě založena místní organizace čsl. strany lidové a skupina katol. m. deže. Voličů 529! A již opět žádá farář Roháček Havelku o schůzi. Ta bude se konati 13. dubna. Skuhrově a Sedletě. Dne 9. března konal Havelka důvěrnou schůzi v Čáslavi. Po připadném oslovení p. děkana Dostála vyložil řečník situaci katolické československých a program strany lidové. Výsledky velmi pěkné. Mined poprvé přiblího se 150 členů. — 25. března konal opět schůzi

v Čslavě, na které promluvil o povinnostech organizovaných katolíků kaplan Havelka a o do-
brutě a Břítě Moře děkan Dostál. Opět předsí-
pilo několik členů. A jak obětavých! Paní, kte-
rých nebylo byti imenována, složila 200 K s přínám,
předplaceno bylo několik exemplářů různých k-
viu (100 K) a 100 K na agitční fond. Tímto dě-
je me vzácné paní za dar. — Dne 25. března ve-
konal Havelka schůzi v Potěbách, kde za ve-
šestci promluvil o našem programu. I tam ve-
pěkný výsledek, k němuž zdáně pomohla dva p-
toristi socialisté, kteří svým aprostým jednán-
potvrdili slova řečníkůva o terorismu vůči ka-
kům. Založena místní organizace, ke které
přihlásilo hned po schůzi asi 100 členů. Též st-
ve skupina místní katol. mládeže. — Dne
března uspořádána veřejná schůze mládeže v
Člčích, na které promluvil Havelka z Čslavě
thema: Proč organizujeme katol. mládež. Úč-
ve velmi pěkná. A schůze velmi živá. O to posta-
se horlivý bratr socialista, jenž krátké odpov-
děla mládež samu: vstupujeme do organizace i-
tol. mládeže. Přihlásilo již 65 členů. — Lvi po-
na práci ve farnosti potěbické mají tři mládež-
šenci: Navrátník, Leška a Tloky. Jej vytrvav-
třetivý bude naš! Vlak to ně věřít pání bratr-
nemocenské pokladny! A proto vydali naše
stěnnice: Co chystá klerikálové! Ano, ně v

Za 1. dílnou Václava Štichora. Za jarní
jarního dopoledna 7. března provázeli nás k
oblasti odpočinku třicetou schůzku město a
růno p. dílna Poledního Václava Štichora
Představení všech příslušných obcí, zastup-
ve pracovníků vědy, členové lesnického spol-
doporučí kst. organizací a celá řada přísluš-
ných

Proto váží mužové velají po zpětném zave-
dení náboženského vyučování ve školách. Co-
však Francie odhazuje jako vyčepáklé kno-
vátřek, usiluje se zavádět v Čechách. -- Di-
řední statistiky z r. 1899 založilo duchoven-
stvo v Čechách 370 studentských stipendií,
kapitálem 2.574.352 K. na Moravě 207 stipendií
s kapitálem 981.318 K. a ve Slezsku 34 stu-
pendia s kapitálem 138.412 K. Má se nyní
zjistiti, kolik stipendií pro české synky do to-
doby založili židovští kapitálové, kteří z
ského řádu zbohatli. Teď se vyhledá český
tehlejší, že budou ze svých útluků vyhna-
ny. Ale židovští keřasové pravdu zahraniční-
ho se u nás trpí, dělají se pokyny i žido-
ským sionistům a na vysoká místa úřední-
ká špiňají se hladce ti židé, kteří se našeho
národa v době hořkého utrpení nezastali ani
slovem. -- Velmi pěkně se reprezentuje 8.-
12. číslo »Orla.« Jsou tam články a pokyny
velice poučné. »Orle« referuje i o situaci Or-
la českého. List ten vychází v Brně. Nová
ulice č. 8. Roční předplatit pouze 4 K. Časo-
pis měl by našetři hojně zájmů i v Čechách. --
Když dokončil Fr. Liszt svou »Ostförmische
müll«, psal Rich. Wagner, že se v ní více
modlit, než skládal. Napsal kardinál Sciovo-
skému: »Po mém rodu jest umění v Ko-
stela oprávněno jen tehdy, když modlitba
celé její počáte, zbožnost i vroucnost do
sebe vstává a svými duchovním zážitkem
prozářuje a zvelebí. Die úsudek Kralupy
»Musica divina« Liszt jest prvý, který
jako tehotenství dle jednoty ústav, v
16. a »Čes. Synodou z H. plně: »Křesťan-
ské«

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl roku 8 K,
na čtvrt roku 4 K, na měsíc 1 40 K.
Jednotlivé čísla 22 hal.

Inzeráty
— platí se hotově —

Účet paid. sportovní v Praze
čís. 49.089.

Ročník XXV.

OBNOVA

V Hradci Králové, dne 25. dubna 1919.

Předplatné a inzeráty přijímá admi-
nistrace „Obnovy“ v Hradci Králové
(„Adelbertova“). Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice. — Kupující
se nezavazují a neopovídají se za
honory.

Reklamacce
posílají se samostatně a nařizujeme
administraci.

„Obnova“ vychází každý pátek
v poledne.

Telefon čís. 94.

Číslo 17.

Sociální problémy.

Právě překotná civilisace učinila so-
ciální poměry velice složitými. Existenci
otázka jednotlivce nebo jedné třídy stala
se záležitostí na celé řadě společností ne-
toliko domácích nýbrž i zahraničních.
Dráhy, parníky a telegrafní dráty uváděly
celý svět ve styk tak čilý, že na př. ně-
kteřou sociální nebo politickou poruchu
v Turecku či v Indii hned ucítili bolestně
dělničtí v Čechách nebo v Anglii.

Byla-li špatná žít v Americe anebo
v Rusku, hned cezy obilnin stoupaly i
v Čechách.

V jakém komplikovaném závozu se
točíme, patrně z celých hromad učených
sociologických knih, kde nejpilnější a ne-
zaujatí pozorovatelé sociálních zjevů při-
znávají, že klíč k bezodkladnému a sprá-
vedlivému luštění některých choulostivých
bodů těžko lze nalézt.

Ale světovou válkou poměry se ne-
vyjasnily; naopak velikým dílem se pro-
blémy staly ještě složitějšími. Proto jenom
řemeslní demagogové mohou nanoulovati
prostřední lidu, že radikální rez ujednání
otevře bránu blaha těm, kteří dosud strá-
dali. Žádná třída nechť se nekolí naději,
že si poistí trvalý blahobyt, jestliže se
postará výhradně o sebe s pomínutím
požadavků nutných tříd jiných. Vydržení
vypráhnutí a následky toho se pocítí
v celém organismu státu.

Samí soc. dem. revisionisté němečtí
za války v „Soz. Monatshefte“ a jinde již
za války uváděli věcné důvody, že so-
ciální reformy nutno prováděti v širokém
rámci, s pilným zřetelem na potřeby rolní-
ctva a jiných stavů. Sám často jmeno-
vaný Kautský hodně daleko odbočil od
téhle; zdůraznil, že ta třída, která chce
mít pevně a trvale panství v širokých
dvaceti lidech, jest nucena obrátit se zájmy
společenského celku. Která třída by tr-
vala v zamítavé opozici proti jiným, stá-
vala by se jen překážkou činnosti a ú-
spěšné socialisace.

Jestliže i nyní ještě vykouzlují
v hlavách svedených čaromné sny bolše-
vismu, jest patrné, že dosud mnoho lidí
jest potřebí učiti sociální vědě od abecedy.
Vážní odborníci kterékoli strany svorně
dovodějí, že bolševická horečka by situaci
dobrého lidu jen násobně zhoršila.

Ve chvílích nejzodpovědnějších po-
čítají si vůdcové velikých mas jako naivní
dětí, které se neprobraly ani k počátkům
sociální politiky. Na př. ve Vymarnu in-
terpelovali soc. demokraté vládu, proč
jsou tak drahé potraviny, které se dová-
žejí z ciziny. Ministr výživy odpověděl,
že největší překážky v dostatečné výživě
kladl soc. dem. horníci svými stávkami.
Připomněl, že stálými žádostmi za zvý-
šení mzdových prozrazení dělníci, že nerozu-
mějí zdravému tvoření cen. Důvod po-
travin jest vešce drahý proto, že pro
samé nepokoje klesla německá valuta. —
Proč jen leželi soc. demokraté se svou
nepochopitostí na vlně? Jestliže nedo-
vedli pochopiti příčinu veliké drahoty,
mohli se informovati soukromě u kterého-
koliv člověka, který rovněž aspoň abecede
nynějši sociální situace. A nemusili ob-
těžovati ministra. Ale soc. dem. dělnictvo
snese na svých hřbetech takové demagogy
dále.

Neplatí-li Německo cizině za nejpo-
třebnější zboží pilnou práci, výrobky prů-
myslovými, musí platit uhlím, dřevem a
zlatem, protože cizí obchodníci divokým
heslům a oslnivým frázím jen se útrpně
vysmívají.

A což u nás? Demagogové, kterým
šla stranická agitace nad prospěch národa,
vykřikovali, jaké luzné časy nastanou vy-
vlastněním velkostatků. Zatím však jest
jisté, že bezzemkoví přidělem půdy se
ještě nedarují blahobyt, nýbrž — příleži-
tost k svědomité práci a starostem. Je-
stliže některé statky před válkou vyušlely
majitelům málo anebo nic, nečiní parcely
těch statků z nových držitelů občany
znamenitě situované. Jen ať se vypočítá,
co za produkty zemědělské musí rolník
požadovati, aby se na hospodářství aspoň
udržel, jestliže průmysloví pracovníci
zvyšují své požadavky! Jestliže by se
rolníkům vedlo v hospodářství hůře než
jejich dělníkům, kolik samostatných ho-
spodářů dobrovolně bude přidávati k tuhé
práci ještě svízelné starosti? Proto opa-
kujeme, že blahobyt jedné třídy jest po-
míněn spokojeností třídy jiné. Nebude-li
se otázka zemědělské luštěti rozumně,
musí stát přímo prositi, aby si bezzemkové
anebo baráčnicki vzali to, co do nedávna
bylo pokládáno za zlatý důl.

Již provedení úspěšné kolonisace na
parcelách vyvlastněných bude vyžadovati
velkých starostí a delšího času. Nový
vlastník musí obdržeti dlouhodobý úvěr,
protože si musí opatřiti dosti drahé pro-
středky k hospodaření a za samu půdu
se budou požadovati peníze také.

Jestliže by jedna třída chtěla užjmiti
druhdu, dopustí se smrtelných hříchů na
státu a národnosti. Ti, na které by byla
položena oprátka, začnou se houfně sté-

hovati jinam, kde užijí více svobody a
kde jejich práce ať duševní či tělesná
bude lépe placena. Do ciziny vezmou
však také svoje jmění.

Choť Kautského Luisa přednášela na
berlinském kongresu o socialisaci. Právila,
že všeobecnou socialisaci není možno us-
kutěčniti ihned. Vždyť prý sami Rusové
varují, aby Německo nenásledovalo ukva-
pených ruských kroků. Okamžitá socia-
lisace úplná jest prázdným heslem. Také
se nesmí zneškodniti hned každá kapitali-
stická výroba. Socialisace neznamená jen
vyvlastnění dosavadních majitelů, nýbrž
novou organizaci hospodářského života,
která se musí rozvíjeti postupně celá léta.

Strážlivé hlasy zuboženého Německa,
kde sami dělníci na vlastním těle pozná-
vají rány bolševictví, jsou poučnou cí-
taukou i pro nás. Ostatně velké masy
soc. dem. dělnictva českého uvážují o
nových projektech sociálních stále opatrně-
něji. Opakujeme ještě jednou: Jenom de-
magogové ráznou a pronikavou reformu
mohou vykládati jako věc snadnou a
jednoduchou. Právě nyní jest potřeba ra-
diti se s nejdůmyslnějšími národohos-
podáři, aby náhlá přeměna nebyla skokem
do tmy a nejosudnějšího zmatku.

Tiseň řemeslnictva.

Jde české veřejnosti vážné o zachránu
drobných zaměstnavatelů, kteří k namá-
havé práci jsou nuceni přidávati i nejví-
zelnější starosti?

Živnostnictvo zachráněno býti musí již
v zájmu samé republiky, k zachování so-
ciální rovnováhy. Proto kdo tvrdí, že pře-
řemeslnictvo nový rozkvět, jen ať důkladně
přihlídně k přítomným svízelným stavu a
dle toho svou sociální politiku zařadí.

Až na malé výjimky řemeslnictvo ná-
leží k oněm stavům, jež byly poškozeny
válkou nejzodpovědněji. Utrpěla nejvíce zvláště
řemesla stavební, umělecká anebo živnostní
toho rázu, ježž provozování odchodem
mistrů na vojnu se musilo úplně přerušiti.
Jen bídné živořil i takový strážník anebo
chudrý majitel závodu, který směl už
stati po čas války doma; bylť mu zápa-
siti s naprostým nedostatkem pomocných
sil, všech druhů zboží, surovin i polotovarů;
v stavebních odvětvích típl nedostatkem
kloubné práce. Při drahotě stále vzrasta-
jící jen stěží kryl stoupající náklady rezie.
Při tom ještě násobně zdražené živobytí
tam, kde byla četnější rodina! Tak se stalo,
že celé řady drobných zaměstnavatelů
chtěly-li zachovati samo-tatné podniky,
byly na tom hůře než většina dělnictva.

Každý z těchto strádajících čekal na
konec války jako na červánky nového
jitra. Ale jaké zklamání! Poměry se v mu-
hem ohledu ještě zhoršily — a frázemi se
řemeslník nasytiti nemohl. Bylo ovšem na
čas, aby se hualo prakticky otázku os-
mihodinné pracovní doby dělnictva. Ale
zodpovědní činitelé měli luštěti sociální
problém také trochu se zřetelem na po-
měry živnostnictva. Požadavek dělnictva
byl zásadně spravedlivý v přední řadě
pro doly, dopravní podniky a pro velko-
výrobu s dokonalejší organizací a účelnou
dělbu práce. Ale což při malovýrobě?
Velká část pracovního času ztratila se při-
pravami k vlastním dílům, docházkami a
nebo shledáváním materiálů i nástrojů
pro drobné práce nebo správy. Jestliže
vůdcové dělnictva tyto námitky uznati
nechtěli, mělo se přemýšlet o dostateč-
ném odškodnění. Věřme, že tento problém
býl dosti tvrdým ohřkem, ale mohlo se
pomoci různým způsobem přece.

Všude se noví, že z nynější drahoty
se dostaneme do lepšího času jen usilov-
nou prací všech, že jinak jsou marna
všecka nařazení, veškeré směrné ceny,
všecky komise. Podporuje se však úsilná
práce prakticky? Drahoty zavínuje ne-
ustálé stoupání rezie v dílnách. Na př.
nemocenské úrazové pojišťovny vyžaduje
dnes pětkrát vyšší náklad než před a ne-
bo 3 lety. V docela malé dílně stojí ne-
mocenské pojištění 4 lidí dnes 500 K ro-
ně proti dřívějším 140 K; úrazové poji-
štění asi rovněž tolik. Tedy 1000 K jen
pokladnám!

Za neuvěřitelné, lichvářské ceny (a to
jen za hotové, možno dnes zakoupiti zboží
a polotovary jen poskrovnou. Suroviny
se dostanou teprve po žádauém uvolnění.
Co vlastně k zachráně řemeslnictva a
živnostnictva vůbec po válce podniknuto?
Byl tu jediný praktický prospěšný pro-
jekt: poválečný úvěr pro živnostníky, vrá-
tívši se z vojny anebo jinak válkou po-
škozené. Ten však prý bylo nutno zatím
odsunouti s pracovního stolu Národ. shro-
máždění — a to proto, že mluvčí děl-
nictva požadují takový úvěr pro vlastní
dílny.

Není nejvyšší čas se zamyslet, kde
jsou nyní proletáři nejnuzejší? Tot pře-
ce jisto, že válka způsobila dalekosáhlé
majetkové a existenční přesuny, takže jest
potřebí pilně zkoumati sociální postavení
stavu každého. A hád-li se právem, aby
se skontrolovaly vážné existenční poměry

samé intelligence, nechť se také přemýšlí
pozorněji o řemeslnictvu, jehož důvěry
a spolupráce republika velice potřebuje.

Politický přehled.

Otázka Těšínská.

V anglické sněmovně zmínil se mi-
nister, předseda Lloyd George o Těšínku.
Prý o něm dříve nikdy neslyšel, třeba se
nyní mohl Těšín stati příčinou nepřátel-
ského sporu mezi dvěma spojeneckými
státy. K tomu londýnské „Times“ pozna-
menávají, že Lloyd George ze skvělých
memorand českých i polských delegátů
mohl velmi dobře poznati, že velké mine-
rální bohatství Těšínska činí otázku tuto
právě tak důležitou, jako je otázka území
dolů saarských. — James Baker, člen krá-
lovské britské, historické společnosti pak
dokazuje z německých historických map
z r. 1378, že Těšínsko se svými strate-
gickými cestami a cennými uhelnými
pánvemi už po 600 let nachází se v hrani-
cích Čech a proto by se nemělo Čecho-
slovákům vyrvat.

Němci posílali do Paříže.

Spojení vyhláši německou vládu, aby
vyslala do Versailles 25. dubna zástupce
příručně pověřené ku přijetí sdělení o mí-
rové smlouvě. Tito němečtí zástupcové
musí býti zmocněni přijmouti nejen znění
mírových článků, nýbrž také plně zmoc-
něni vyjednávat o všech otázkách míro-
vých tak, jako zástupcové dohodových a
spojeneckých států. A německá vláda už
také určila své delegáty ve smyslu přání
z Paříže. Ať prý vláda německá zamýšlí
cokoliv, podmínky dohody musí býti
přijaty. Pro případ německého odporu
vniknou obsazovací armády hluboko do
Německa a britské válečné loďstvo obsadí
nejdůležitější německé přístavy.

Mírová konference.

Podmínky míru budou prý oznámeny
dvaceti mocnostmi dohody, nezastoupe-
ným v radě čtyř, pouze několk hodin před
předložením Německu, a znění jeho bude
dáno do tisku 26. t. m. v 6 hod. večer.
S předběžným mirem bude prý současně
podepsána smlouva o spolku Anglie, Fran-
cie a Spojených států proti novým úto-
kům Německa. — Ve čtvrté plenární
schůzi mírové konference byla také sta-
novena osnova o mezinárodní úpravě děl-
nického zákonodárství.

Bolševiči Maďarsko.

Maďarský a německý tisk ujišťuje, že
Rumun na více místech postupují do
středů Uher, že i československé vojsko
překročilo demarkační čáru Trnava Ma-
rče a postupuje na Budapešť, kamž míří
i ruské vojsko od jihu. Německo-rakouské
hranice proti Uhrám obsazeny pak silným
kordonem dělnictva. — Bude-li Německo
uuceno zaplatiti 125 miliard válečné ná-
hrady, jistě prý bude Uhrám uloženo 25
miliard, což znamená roční úrok více než
3½ miliardy. — Potvrzuje se postup do-
hody proti Maďarsku. Velitel dohodové
armády v Sibíri, francouzský generál
Berthelot v rozkaze vyloučil vojákům, že
obsadí Uhry a obnoví klid a pořádek. —
Rumunské vojsko vítězně postupuje proti
Debrecínu, Vel. Varazdinu a Aradu. Fran-
couzské vojsko z obsazeného Banátu za-
hájilo také boje, československé voje stojí
při před Vácovem, vzdáleným i hodinu
železniční jízdy od Pešti. V této tísni ma-
ďarská vláda sovětů obrátila se prostřed-
nictvím svého vyslance na americké vy-
slanectvo ve Vídni, aby působilo na za-
stavení nepřátelství na všech frontách.
Maďarská vláda komunistická ujišťuje, že
je ochotna odstoupiti ve prospěch vlády
čistě socialistické.

Volební oprava v Belgii.

Belgická sněmovna 10. dubna 166 ode-
vzanými hlasy přijala vládní předlohu.
Zavádějící všeobecné hlasovací právo pro
občany od 21. roku věku. Katolická strana,
která se domáhala, aby hlasovací právo
uděleno bylo také ženám, byla částečně
uspokojena tím, že budou míti hlasovací
právo vdovy po vojácích, zemřelých za
války, nebo, kde nebylo vdov po nich,
matky těchto vojáků, jsou-li vdovy, jakož
i vdovy nebo matky zastřelených občanů
a ženy odsouzené do vězení nebo držené
ve vyšetřovací vazbě za nepřátelské oku-
pace z důvodů vlasteneckých.

Bolševici v Rusku.

Ruská sovětová armáda v síle 20.000
mužů s 25 děly a 200 strojních pušek
přela nedávno k Ukrajině. — U Ste-
litamaku způsobilo vojsko generála Kol-
čaka bolševikům těžké ztráty. — Sedláci

v gubernii vjatské a několika okresích
samarských vzbouřili se proti republice
sovětů. — Protože valná část ukrajinského
vojska sovětů odpadla od bolševické vlády
Rakowského, utvořila se situace pro bol-
ševické vojsko v Ukrajině nepříznivě.
Kyjev byl bolševikům zase vyrván a také
jiné okresy se bouří proti násilí bolše-
viků. — Polské vojsko dobylo pak pře-
kvapujícím útokem města Vilna s okolím,
při čemž padly do rukou polských i bol-
ševické pokladny.

Kulturní úskry.

Sjezd katolického studentstva v Olomouci
konal se 13. t. m. a znamená no-
vou úroveň etapu rozvoje. Účast byla
veliká. Promluveno o účelu Soc. student-
ského sdružení, o studentských požadav-
cích, politické činnosti studentstva, o žens-
ké otázce a pod. Debaty byly věcné,
bystřité; účastnily se jich horlivě i četné
přítomné studentky.

Slovenský studující Sidor z Ružom-
berky prohlásil, že na lednový sjezd stu-
dentstva do Prahy jelo 28 studentů ze
Slovenska v domnění, že Svaz stud. střed.
hájí tytéž zájmy co oni. Ale poznali, že
tam vane duch protikatolický. Proto od-
trhli se od Svazu a přijíždějí do Olomouce.
Zval studentstvo na prázdninový sjezd
do Ružomberku. Referent Kunec pravil:
„K nám do Prahy přicházejí studující ka-
toličtí a jest jejich hodně, leč boj se hld
stí se do Čes. ligy akademické pro teror,
který dnes naše pokrokové veřejnost pro-
vádí. Ale olomoucký sjezd znamená ve-
likou vzpruhu, jest posilou i mdyh. Prů-
běh nadšeného jednání dosvědčil, že stu-
dentstvu katolickému nachází nová do-
ba. Útisk jen zocelil povahu ideálního in-
telligentního tábora katolického.“

Ze sřetvá vědeckého a uměleckého. Dů-
ležitě příspěvky heraldického genealogické
sestavil J. P. Radostický v přehledném
spisku „Královhradecké, chrudimské, praž-
ské a jiné rodiny erbovní a měšťanské.“
Spisovatel v předmluvě dří: „Neznáme
druhého města, kde by takové množství
rodin erbovních žilo jako v Hradci Krá-
lově. Bylo li již svého času pilným genea-
logem Rybickou více než šedesáte šlech-
tických (erbovnických) rodů v Hradci Krá-
lově žijících popsáno, osmělujeme se tvrditi,
že jistě více než dvacet rodů zůstalo ne-
povšimnuto. Tím, co zde uvádíme, chce-
me aspoň částečně mezeru vyplniti.“ V té-
to záslužné práci měl Radostický zaslu-
žil předchůdce v Balbinovi, Spiesovi, Do-
mekovi. Sedláčkovi a jiných. Studie vy-
šla tiskem „Melantricha“ ve Vídni IX. —
Horlivěji se zkoumá vliv různých barev
na vyléčení nervových chorob. V Lon-
dýně jeden lékař udravil dštojinika, trpi-
cího nervovým otřesem, že pacienta dal
do pokoje s červenými čalouny. Jiný chu-
ravec pozbyl těžkomyslnosti v pokoji
žluté barvy. Barvu nutno voliti dle různé
individuality pacientů různou. — Když
Němci byli nuceni chystati se k odchodu
ze St. Quentinu, připravili všecko ke zni-
čení katedrály; třací patrony a elektro-
vodné dráty byly umístěny tak promyš-
leně, že projektovaný výbuch byl by způ-
sobil rázem z katedrály hromadu zřícenin.
S takovými surovcí se spojilo „katolické“
Rakousko. — V Americe 4 aeroplány u-
razily 500 mil za 4 hodiny 55 minut (ze
San Francisco přes Sierru Nevadu do
Rena). — Vláda se odhodlala provésti
reformu divadelních poměrů venkovských
a sestavila jakousi komisi. Svaz českoslo-
venských divadelních ředitelů obrátil se
na Habermanna otevřeným listem, v němž
se praví: „Ve svobodné republice není
možno reformy prováděti cisářským naří-
zením. . . Je úžasné neuvěřitelným fak-
tem, že na vyšších místech nebylo vzato
v úvahu, předložití především otázku re-
formy odborným organizacím hereckým
a Svazu ředitelů, požádati o vyslání de-
legátů odborných, nýbrž celá věc se pro-
stě bez ohledu stala věcí dvou či tří sa-
mozvaných jednotlivců. . . Žádáme proto
důrazně, aby do komise k provedení tch-
to reform zvoleni byli odbornými orga-
nisacemi ředitelskou a hereckou důvěry-
hodní delegáti.“ — Francouzští biskupo-
vé s velikou energií sehnali prostředky
k znovuzřízení misijních stanic ve Sváté
zemi. Velikou kulturní důležitostí těchto
stancie uznávají i francouzští nacionalisté.
— Častěji se pronáší nedokázané ná-
hledy, že v lidstvu byl primitivním spó-
sobem majetku komunismus. Zatím kam
ať paměť historie sahá, seznamá se, že
každý, kdo jistou oblast kultivoval, chtěl
ji míti pro sebe a svůj rod. Mezi nejprí-
mitivnější národy patří divoké kmeny
australaké. Ti hospodářili při prvním
spatření Evropanů zrovna tak jako před
tisíci lety. A ehlé — tam v zásadě se je-
ví určitou a pevnou hospodářskou jed-
notkou rodina; ta vylučuje jak hospodář-
ský komunismus tak také jednotlivé
hledání potravy. Podobně jest u Pygmejů,
kteří stojí kulturně ještě níže — i jinyh
primitivních národů. Nehodují ani komu-

nismu ani hospodářskému individualismu.
Tedy forma komunismu by naprosto ne-
byla návratem k „prvotním zlatým časům
lidstva“, nýbrž násilným přerušením pří-
rozeného vývoje.

O volební agitační ve školách. Věstaík
ministerstva školství č. 4. otiskuje výnos
č. 1201 pres. z 3. dubna 1919, který zní:
Ministerstvo školství a národní osvěty
považuje za vhodné upozorniti vzhledem
na vypsání voleb do obcí a blížícímu se
volebnímu zápasu toto: Politický zájem
všech vrstev národa jest neobyčejně vzru-
šen. Učitelé, učitelky a profesori mají
plně občanská práva a výkon těchto práv
se jim zabezpečuje. Mimo školu mají prá-
vo tak jako jiní občané právo svobodně
pronášeti svá mínění. Jest však nutno,
aby učební síně zůstaly ušetřeny volební
agitace jakéhokoliv druhu. Učitelští sly
všech kategorií vystupujte se ve třídách
veškeré jednostrannosti. Škola je mí-
stem, kde se schází žactvo rodičů
všech politických stran. Tato okolnost
bude vždycky respektována. Není přípustno,
aby byla prováděna ve třídách za vyučo-
vání volební agitace ani řeči, ani tiskem.
Naproti tomu jest možno voleb využití
zejména u mládeže dospěléjší při každé
příležitosti k poučování o ústavních prá-
vech státních občanů, o ústavě republiky
i o lokální samosprávě.

První vůdcové bolševictví. Zná je o-
všem každý, kdo není podplaceným tis-
kem zcela zaslepen. Přece jest však sa-
jímavé, jak o věci soudí list „Journal de
Genève.“ Když tento list napsal, že mno-
ho zástupců ruské vlády bolševické se
rekrutuje ze židů, odpověděl ženevský
žid Dreyfus, že židé jsou bolševiky z té
příčiny, že byli od carismu utiskováni.
(Ale proč přece nyní krvavě pronásledují
židé ty ruské občany, kteří jim nikdy ne-
ublížili?) Ale „Journal“ táže se Dreyfusa,
jak to přijde, že kromě Trockého, Zino-
vieva, Zahlinkina a j. i skoro celé generální
štáb bolševický (proletáři mohou jen na-
sazovat životy atd.) a většina personálů
nové vlády v Rusku je plemene žido-
vského. Až do posledního píše na stroji
jsou to skoro veškeré židé. (Jako ve sta-
rém Rakousku.) Židé dnes vládnou Ru-
skem. — Dreyfus praví: Je to přirozené,
byli pronásledováni, nyní se tedy mstí.
— Ani tato odpověď „Journalu“ nestačí
a pokračuje: „Ale jak vysvětlí (Dreyfus)
že v Německu, kde židé nebyli pronáse-
dováni, bolševismus byl a jest veden Ro-
soum Luxemburgovou, Lewim, Lewinem,
Landauerem? Jsme tvří v tvář skuteč-
nosti, a ta jest, že bolševismus ve východ-
ní a střední Evropě předává státní moc
do rukou židů. Žádný nemůže zabrániti,
aby se to konstatovalo.“

**Přihlášky do Svazu učitelstva naší
strany** rostou velice utěně. Budí čest
státním vychovatelům naší mládeže,
kteří osvědčili první skutečné hrdinství,
opravdový obětavý zájem o svobodu če-
ských pedagogů. V době, kdy se chrlí
hesla o snášlivosti, ani s elektrickou
lampičkou v ruce kusa snášlivosti k ob-
čanům katolického přesvědčení v táborech
našich protivníků nenalezneš. Kdo se tedy
přidá k nám, vykoná veliký čin osvobo-
zovací proti různým stupňům a podobám
bolševické tyranie. I ti „protiklerikální“
občané, kteří k vůli zachráně vlastní káše
radikálně tleskají, tlesou se bázní při po-
myslení, jak bude, až tací dobyvatelé o-
vládnou všecko.

Nyní jen žádný strach! Naše líky
rostou vůčihradě právě proto, že bevr-
rečtí diktátoři odkryli své karty před-
časně. Za každým katolickým pedagogem
bude státi silná bašta občana stejné smý-
šlející, kteří dovedou oceniti namáhavou
práci svědomitých vychovatelů lépe než
tuctoví frázisté. Die dosavadních dispoic
bude se konati natavující schůze na svátek
sv. Jana Nep. Letácky na žádost se ro-
zesílají. Zatím jen se hojně přihlašujte,
aby schůze byla povzbudivou velikou ma-
nifestací. Přihlášky přijímá „Ustavující
výbor Svazu křesťanského učitelstva
československého v Praze II., na Šlupě
č. 12.“

Obrana.

Prý od strachované demagogy. Co
už všecko bylo vyváděno o „vládě lidu“,
jen aby se upevnila vláda — demagogy.
Tak pak vlastně vládne lid — a svládné
ten neuvěřitelný? Před každou důleži-
tější akcí konají se stranické schůze, ve
kterých předáci spracovávají přitomně pro
vlastní mínění úskočnými sofismaty a čisto
docela úhořím obcházením jádra věci, jen
aby měli povolný materiál, oddané svolní-
sky. Místo lidu rozhodují silné a umělé
osobnosti, deroucí se po hřbetech mpslů
vů a výře, aby vlády samy. Kontra-
kano slibů jako lučného kvítí — a papoty
lid nezapomíná, že sliby svádly sčere ve-
smě, jako to kvítí na podzim. Mělo by
mýšleni svědče své obady demagogům
novým.

Nyní nastává generální sborovka, s níž náš národ jest opravdu oševčen, sdílí se v něm zrovna obětí citlivostivých, so- beckých individuí. Naše strana může se- bevědomě prohlásiti, že nealibovala hory doly, že nemámila voličů předpovídáním čarohorné raje. Zato demagogické fan- tasmie radikálů nutno podrobiti bezohledné kritice.

Sám protikatelický Červený nastal se nad klamanými davy a napsal: »Chcete-li klidný vývoj věcí, kterých na jedné straně nelze zložit o koleno, aniž na druhé straně zastavíte v živelném postupu, musí každý z vás býti klidný a prozíravý. Chcete-li dosáhnout klidné myslí, která se nevrhá do náruče ani revoluční zbrkllosti, ani reakcionářského policajství, tož: 1. Nevěřte stranickému dennímu tlaku a jeho odnožemi, který lže, klame, pod- vádí, kachny vyrábí a kolportuje, o je- diné věci nedovědě napsati pravdy, ani- žuje a zveličuje, šve a organizuje intriky, vodí vás za nos, maluje vám straky na vrbě, hraje s vámi sonatavnu komedii, drábí vás, taslepenje, ohlupuje, ničí zrak a kaň pohled, svádí vás a znečišťuje — aby jednotlivci a skupiny jednotlivců ne- strážili moci nad vámi a zisků, které z ní plynou. 2. Nechoďte na schůze a tábory, na nichž vystupují farníci, kteří nic nevědí, ale o všem možném tlačí, kteří prorokují jako slepý mládenec, lhou, švou, slibují hory doly, ač nic nemohou dát, jsou sami rádi, že mají plat za své štvání, kteří také vás vodí za nos až tam, kde vaše zaslepenost a podrážděnost po- máhá jim k moci. 3. Nebojte se slov, ale ve vážných věcech hleďte, co zna- menají. Úvodníci, kteří a brožury straní- kých agitátorů a žurnalistů s nemohou poučiti, nýbrž jen vážné a odpovědné projevy těch, kteří mají jméno, jehož si dávno vážíte a které zná celý svět. 4. Nevěřte denním hečům. Jsou to blud- dky, které vás zavádějí do kalné vody, ve které loví ničemoři. Hečo není nic, když za ním nestojí jasná představa a pevný pracovní program, ale ti, kdož pro- hečla švou vás jednoho proti druhému, aby se si rozbiřili hlavy k vůli těm, kteří sedí v teple a posmívají se vám, nedove- dou nic promýšleti a prováděti. 5. Hle- dějte pravou radost ve svém povolání a ve své práci; to vás činí klidnými a silnými. Černý Petr nebo červený Pavel nesmou sami nic, když budete klidní, silní, pevní. Bojte se jen vlastní slabosti a zaslepenosti, které vás ničí, když věřte stranickým žurnálům, technikům a hečům. Kterým stranám výtky pronášejí v prvé řadě patř, lechce ubohodouti z nuyejší kon- kurenční agitace. Jestliže se zdá, že ně- které slovo zavádilo nepřítel i o kon- servativce, nechť se jen zkoumá, zdali v naší straně se propaguje jakýs projekt demagogický. Nad řádky Června nechť se vážně ve vlastním zájmu zamyslí v prvé řadě radikálové.

Kdo vláda rakouská horlivě vyzna- meňovala. V přední řadě lidové banky a dodavatele za to, že na státu vydělávali po- dohodnou spekulaci miliony. Pak pamatovala na bezohledné politické úředníky a zisku- oživé propagatory válečných půjček. Katolí- ckým prostřednictvím a hrozi. Jistěže se o »rakouské« měli strany posud lže, někteří připomenouti, jak si vídeňská vláda velice vážila — radikálů agrárních. Nynější ministr Práček dostával dvojnásobnou ministerskou penzi a kromě toho měl plat jako talný rada. Druhý vynikající poslanec agrární strany dr. Vilkořský jmenován císařským radou, dostal řád císaře Františka Josefa a za války byl mu propůjčen válečný kříž za občanské zá- sluhy. Poslanec agrární Sedláček obdržel řád císaře Františka Josefa a řád železné koruny, z ostatních poslanců agrárních byli vyzna- meňováni: posl. Zdráský řádem železné koruny, posl. Chaloupka řádem železné koruny a vá- lečným křížem za občanské zásluhy, posl. prof. Srdínko stal se rytířem řádu Františka Josefa, posl. Vojta ryt. řádu Františka Josefa, posl. Rozkošný rytířem řádu Františka Josefa a dostal řád železné koruny. Kromě agrárních poslanců také jiní přední pracovníci agrární strany mají řadu vyznamenání; jmenováno mezi nimi také několik císařských radů. Za války byli vyznamenáni dle »Wiener Zeitungu« ze dne 17. října 1917 pro občanské zásluhy válečnými kříži Fedtler hlavní orga- nizace Ústřední jednoty hospodářských spo- lečenství ob. rada Blázek, dále prezident této organizace Klíndera, místopředseda této organizace Trojan, prezident Zemědělské ra- dy Prokšpek a funkcionáři jiných agrárních organizací Zima, Langsfeld, Weger, Klein, Zábřez a jiní.

Ovšem naprosto není potřeba tyto pra- covníky pro vidělská vyznamenání zdáco- vat. Ale ideolozi se o svou pomluvu, že naši organizátoři mají lásku k »rakouskému«, jen ať se pouštějí, kteří lidé byh Vidni mnohem milejší než národní, na které vídeňští liberá- lové boukali s gatra jako na nevolníky.

Kdo jest lidem svobodný? Občan takový, který sám volnou jiným společnostem přije. Kdo vhládá do svého tábora lidí jiného smýšlení — sarovými hrozbami a bezcitným karabáčem, jest individuem nevolným lidem společnosti.

Ministr Švehla řekl v Nř. shromá- ťděl: »Každý přestupek, který by se při- ťil tomu, co jsem vyloučil, aby svobodný a volný právní byl tím každému pře- svědčení, musíme nejen odsouditi, ale sna- žiti se, aby se neopakoval. Kde se stíhá, musí býti jako nezakonný přibit. Nuže — v minulých dnech vyznačena správní komise odešla místními katechetovi družství příspěvek jedné proto, že mlo- žili v místě organizaci čes. strany lidové. Jitřím učinila družství výpomoc však poskytnuta byla. Náš posl. inž. Pospíšil po- dal v té věci interpelaci. Než — nyní nedávno přišel z Vídně zpráva, že vyzna- čena byla komise pro zřízení.

O současně školních svobodě a souvo- stí, které se objevily v jednom časopise, přelst, netřeba široce mluvit. Zato však je vhodné konstatovati, jak ti nadšení zvláštní svobody svými skutky vlastní- hesla zapřijí a lid podvádějí. Do galerie našich promáslodovných a vyháněných děláků přibývá noví občané.

V Brně v továrně firmy Stiasny na- gálak soc. demokratů zastavena práce. Zdáno, aby křesť. soc. dělníci bud vstu- pili do rudé organizace anebo byli z pra- ce vyhozeni. Náš poslanec Čuřík zakročil u ministra Švehly telegraficky; obrátil se s žádostí za ochranu promáslodovných i na úřady jiné. Ale dne 18. dubna žáda- la deputace stávkujících znovu, aby naše dělnice byly ihned propuštěny. Tento- krát se firma nelekla tygřích zubů a o- depela připraveni proletářky o poslední sousto. Soc. demokraté práci znovu zahá- jili již proto, že mezi samými jejich stou- penci se ozýval bludný odpor proti ta- kovému bezcitnosti. Proto radíme: Jen všu- de vytvářti Rudý teror nemůže ve svo- bodné republice stačiti dlouho. Jistě i jiným národním, vyloučeným z práce, do- stane se brzy satisfakce.

V Šavčicích u Hustopeče vyhlásila několik pokrokových mladíků náši O mladine vyhlazovací boj. Vyhrožují, spi- lají a páchají mongolské násilnosti. Jeden z nich (ve vojenském stejnookroji) bodl bajonetem do hlavy našeho řečníka V. Kurce, ať straněný byl upoután na lůžko. Dne 12. t. m. zatouklí zvěřili mladici na dvě místnosti Oladiny. Když se šel podívat předseda Holáček ven, byl čí- hajícími zákeřnými přepaden a ztlučen tak, že zůstal v bezvědomí s rozbitou hla- vou. Tato společnost opila bezukého u- božáka Trnéného a navedla ho, aby po- obci Omladině nadával. Když se proti spílání obrátil člen Omladiny Jan Týma, byl tělesně ztýrán. Tak se chovají mla- dici, kteří říkají, že jsou počátkem »So- kolů« v obci. Otázka: Co prospeje zmé- na útvaru státního, nezmění-li se od zá- kladu charakter?

Sami pražští radikálové již mají té svobody vlastních stoupenců až po křk- dost. Duchové, které vyvolali, přerůstají jim přes hlavu. Sami se nenadí, že re- publikánská svoboda bude se vybíjeti — svecpými surovostmi, které našemu stá- tu tropí ostudu daleko za hranicemi. Teď se poznává, že v místech, kam se velhá- valy »veliké moderní ideje«, číhala vlastně na vhodný okamžik barbarská násilnost. Proto na rychlo se uveřejňují některá na- řízení, která mají nebezpečné jiskry po- někud tlumiti. Dvojí loket, jakým se mě- řilo ve školství židovským kapitalismem a katolicko-českým chudáctvím, byl příliš křiklavý. Proto nyní v ministerstvu škol- ství se připravuje opravná novela k na- řízením Habermanovým. Dle ní pro pří- ště nesmějí učitelé zrazovat děti od ná- boženských úkonů, bude dána volnost k účasti na prosebných průvodech a ji- ných náboženských úkonech.

Konečně se pochopilo, že dobrý a lo- jální katolický lid má mít aspoň část té svobody, jaké se těší — bolševici. V zájmu svobody školství. Masaryk roku 1908 zcela správně napsal v »Naši Dobře«: »Učitel má se omeziti pouze na ob- jektivní poučení, ale rozhodnutí o nábožen- ství dítěte přísluší výslovně rodičům.« Proto také židé v naší republice otevře- ně prohlašují, že si chudší konfesi různých škol podřizují — a radikálové jim v tom žádnou podstatnou protiakci nebrání. Zato však se bouří proti pečlivě vedenému a celému státu prospěšným školám katolickým. Školy řádo- vé v Čechách vyplňovaly mezery velice ci- telné v době, kdy sám národ návalu kulturní- ch potřeb nemohl vyhověti.

Škvalo se v posledních letech na př. proti brněnským sestřím Dominikánkám. Co zavi- něly tyto tiché a svědomité pracovnice? Za- ložily v r. 1913 ústav pro slabomyslné děti, skládající se z internátu a trojitřídí pomocné školy v Brně. Vevřel 27. Byl to první český ústav toho druhu na Moravě, v němž dostalo se již 110 dětem ošetřování a vyučování. V r. 1916 převzaly ústav pro slabomyslné v Lomnici u Tábora, kde ošetřují 6) dětí sla- bomyslných. Ježto oba jmenované ústavy nestačí, aby mohly vyhověti všem žádostem o přijetí, byly sestry nuceny opatřiti třetí ústav, a tak v r. 1919 zřídily pro 50—80 ubožá- ků nový domov ve Svitelcích, ač doba ný- nější drahoty jest nejmenší vhodná pro zři- zování nového ústavu. Sestry věnují se u- božákům, kterým se kde kdo vyhýbá, kte- rým se hledí zabití vlastní rodina. A přes tímomnou práci, kterou konají ve službách křesťanské charity, rozhodly se jako pravé vlastenky čeliti nedostatku českých veřej- ných škol v Brně a otevřely v r. 1913 dívčí školu měšťanskou, která má nyní 142 žáky a jest opravdu vzorně řízena. Současně zří- dily též pensionát pro studující dívky.

Za takové »národní hříchy« ovšem čes- ký lid omý klášternice nikdy trestati nebude; spíš si vzpomene na různé parazity, kteří žijí a tyří jen z radikálních frází. A fanatičtí komandanti protikatelických řádů si asi roz- myslí zřetelný zápas se skutečnou českou demokracií.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

Židé pro závažné vyučování náboženství. Účastněvirovanské konání školy v Dráž- dancích vzhledem k ministerskému výnosu z 3. ledna 1919 podalo okresní inspektorátu memorandum tohoto obsahu: 1. Ve škole má se vyučování náboženství. Škola jako ústav výchovný nemůže postrádati výchovné moci náboženství. 2. Vyučování náboženství má se udělovati dětem různých konfesi zvlášť v rámci jejich vyznání. Obecné náboženství bez pevného útvaru konfesionálního a bez cvičení dě- zvláštních požadavků určité konfese jest pou- hým počtem, ale žádnou činorodou mocí vy- chovatelem. 3. Také dětem israelické konfe- se, kde to jejich počet umožňuje, má se udě- lovati vyučování náboženství ve škole dle je- jích konfese.

**Klasické budovy vystaveny v dohledné době
ve výkladech zdrojů odbočky výše uvedeného závodu**

Odlišná správa finanční od správy policejní
vešto v příměstí zákonná z 20. března 1919 č. 153.
St. zák. a nat. st. č. 31., die něžob-berní so-
ráty se nyní zovoz-berními správami. Podán
a připsy spazdici do působnosti těchto úřadů
hadší zpo-berní správy na-berní správy.

Obyčanům Hradce Králové a okolí, zpěvákům i
pěšákům hradby vůbec. Podepsaní mají v úmyslu
založit zpěvácký spolek v Hradci Králové a zvou
vás k tomu. Jste-li bez tíže svého morálního od-

pláchny, kteří by dle svého záměru mohli po-
poru spolkových pěveckého života sáhlými
chbít, aby se připravnému výboru přihlásili. V
Hradci Králové není dosud zpěváckého spolku, což
je v tak velikém městě a tak známém spárku hu-
debními sférami kulturní a společenskými nedo-
statkem. V době předválečné vyplňovalo čestno-
stno nedostatek volně sdružení pěvecké Nepas-
pěvci. Sdružení toto však se během války rozelo.
Vojáci naše za různých slavnostních příležitostí
si v madyřských domech našeho národního osvobo-
zení silice poskákala spolupůsobí zpěváckého
spolku, této složky kulturního života vůbec a na-
šeho národního života zvlášť. Chceme navázat
na hudební tradice Nepaspeckých pěvců, na vše, co
v jejich čele v oboru hudby vykonali bývalí jejich
dirigenti Strégl, Komárek a Černášek. Chceme
vrát k hlavně soustřediti zpěváky a jich příznivce
do pravidelně vedeného spolku, který by jednak o-
píral vše, co zpěvácký spolek k svému působení
potřebuje, a jednak čelil vratným a náhodným vliv-
ům, jimiž volně sdružení trpělo. Naše snahy jsou
věcné, čisté a přímé. Chceme opatřit sobě a svým
spolupracovníkům stálý zdroj ušlechtilé zábavy a
malerického požitku a proto doufáme v podporu ve-
škeré veřejnosti. — V Hradci Králové dne 1.
dubna 1919. — J. Beneš, J. Divecký, Dosucha, Du-
bal, Dyřich, Holásek, Mršel, Jarkovský, Jelen, Li-
man, Němec, Prokop, Nováček, Pelikán, Rajský,
Stárek, Strégl, Vacek, Seitz, Kalivoda, Císař.
Ustavující valná hromada bude svolána po schvá-
lení statutu. Začínají volně sdružení koná pravidel-
ně pěvecká cvičení každé úterý o 8. hod. v hotelu
„Smrti“, kde lze též i přihlížeti účinní. Každý zpě-
vák je vítán.

Československé vývozní a dovozní komise o
bažině Hradec Králové. Ježto domem 10. dubna po
čal svoji činnost. Symdiák průmyslu kovodělné
se sídlem v Praze II., Vodňákova ul., palác „Čes-
banka“, žádáme všechny pány intererenty inho-
rboru, aby žádosti vývozní a dovozní zasílali pí-
mo na tento symdiák. Symdiáků vyhrazeno n-
sledující zboží: 1. Zboží železné. Výmajito jsou
surové železo, železné a ocelové polotovary, vále-
železo, nosiče, plechy hrubé a jemné, kolejnice
kolejnicové, válece a rolny z litiny, kámen žele-
rovné spojky a přituby, ocelový písek, drobný
materiál pro kolejnice. 2. Nodrahé kovy a zbo-
z nich. 3. Stroje, přístroje a součástky: i.e.
železa nebo nadržných kovů. 4. Elektrické stro-
a přístroje a věci k elektrotechnické potřebě.
Vozidla mámo nákladní a osobní vozy a sáně.
Války a součástky vah. Zbrojové upozorudíenle.
Československé vývozní a dovozní komise ro-
hodně se s řádu švýcarským a dohodovými
tom, jak třeba postupovati při dovozu zboží
švýcar. Žádost, týkající se dovozu zboží ze
švýcar, mámo proto směřati Československé vývo-
a dovozní komisi v Praze I. 660 ku vyřázení, nik-
liv odboče.

Jon opravdu demokraticky! Píše se ná-
Královéhradecké měštitě zřizenci K. a L. počíná
si při vydávání ublík k obecnostu a zvláště se
nám jako k zaborákům drnů. Myslíme, že by to
lidi, nestarající se o vinnosti ženy, v takové fun-
ci neměli být. Aspoň se nemají chováti tak
nově a počínají a fádny matkami. Doba
meckých Franců jest pryč. Proto ar mimsták r
zjedná pořádek. — Na městském úřadě má se
řaditovi od půli 9. hodiny. Ale hleďte-li v
chvilu úředníka, který má „celou“ měšťanku,
zvíte se, že jest velkým pásm. Ale často se ví-
„Tam chodí až o devět.“ Ale často čeká celá fu-
hli. Tady je také potřeba nápravy.

Návrat malých vojáků z Itálie. V neděli (24. října) bylo hradeckých obyvatelstvo přivítáno křesťanem křesťanem hudbou vojenských kapel. To je však přičítáno naší legaci, aby spatřili po dlouhém období odloučenosti naše město. Přišlo od nás 12 důstojníků a 518 mužů. Všichni měli novou vojenskou uniformu pláště pláště (jakéhokoli). Z německé země přišel také pán, že v Itálii nasek nepočítá. Při té příležitosti avšak jsme se s bratrem generálem Mělníkovským, členem zvláštní jednotky katolických vojáků, který brzy po odchodu z naší fronty byl zabit a internován v Trapani. Stál. Vstoupil však mezi legionáře. Těžiště naší myšlenky bylo v řízení lidí. V pondělí (26. října) byla kapela koncertovala na náměstí a v odměňování od německé občanské nadšeným dechem. Vířící vlastenecké roky co nejednoho malého stálo na paměti, že podnikl pro osvobození vlasti obětí nejvážnější.

[illegible]

základní - to - abychom přejeli. Na př.
když smetáme státní cestu se všemi
bábi, v níž bydlí lidé, řek: Je krásná, má
Bábi dle své mýty! A když viděl dle stá-
tí obcházet, státní v táh: Ježíš Maria!
Jedna žena pro schůzi byla přání těchto lidí.
proč nebyla Satana nebo Lassalia ... Schůze
má, vedle toho, která dle, aby ženy své vob-
ní háky uplatní pro stranu sc. dem. Řekla: V
Cochach ještě to píše, ale Morava a Slovák
ná zaspokojí. - Svým šlechetným občanům
střední všem, ani své věci neprochá: Vytrčte
ještě léze a neumyšl měi třeba, jsou a přilic okatě

Je to pravda? Noviny oznámily, že ministrským radou pro Žalme byl jmenován smrtelně proslulý Smutný. Měl by se ozvat! svorně celý Hradec. Smutný byl před ka- detem malý, ale před purkmistrem, ka- novníkem a poslaneem hrál si na suveré- na. Napřed chtěl všecky pokřesťáky poza- vřít, potom dával katolíkům za příklad socialisty. Došla také projevil úmysl, že postaví ke věhodu chrám četnický, aby lidé při zpívání českých hymnů nedecha- vali. Kdyžkoli mluvil, vždy bylo těžko u- hožnosti, co si vlastně myslí. Úřadování rozuměl málo, ale zkušené úředníky ko- kryval. Byl to český pokřesťanský kle- rík, smíšenice všeho, pravý výtor ra- kouského byrokratismu. A nejraději z ce- lého Rakouska měl sebe. V době, kdy ce- lá řada bývalých českých pávnůků marně čeká na slušnější započtení, Smutný m- zaujímat významné politické postavení v republice, která potřebuje jako soli - charakterů.

Trabochovské. Minulou neděli potádanu nas divadelní představení »Pismákův deera« od Rutha i tentokrát ubíjala tato jednota svou dobrou pověst. Souhra i di pňaných městiek byla sďafila, ano některé jednotlivé výkony byly po každé stráně bevsradně. Divadlo bylo již dávno předem vyprodáno. Aby se tedy vyhovělo obecemstvu, muselo se přistiho dne – tedy v pondělí – opakovati a bohužel jetě nebyl možno všem vyhověti. Návštěvníkům krom divadelního požitku dostalo se i příjemného překvapení dobře sehraanou hubou o coš sďsluhu dišdně přišti di. Kavov. Rezie nalézala se v osvědčenej rukop. Svatéa. Všem našim hercům a všem členům hudebního kroužku písní náš děčný dík. Očekáváme, te oba odbohy naš vřstku opět našim přitěmň překvapí.

Bolševizmi na Čáslavsku. Již dosud jsme zvěděli, že bolševism vyhně se našemu kraji, ale ukázalo se, že i k nám usiluje razit se cestu. Úsadem tím otvírají bránu stoupenci strany socialistické demokratické. Těm na p. 23 března svolali sece demokratickou veřejnou schůzku, na kterou přijel jako řečník Klement z Prahy. Bylo zde mluveno o čem jsme dosud neslyšeli. Řečník měl jiný pravil: Tato válka nás posunula 100 let ku předu, my nemůžeme se spokojit s demokratiemem, to je pro nás v líce málo, ale nám musí přispěti socialism. V náš čsl. republice lije 80% proletářů a 20%, bohatů a proto my nemůžeme být podřízeni 20%, menšině bohatých, a tak, nadmíru, rovnající se státu.

a tak musíme raději, možná sta-
visko vůči bolševismu a hlupa-
ten, kdo by nechtěl rozsvětlit
myšlenka. My chceme pozvolna v-
vlastňovat soukromý majetek a tak rep-
bliku socializovat. A nemyšlete, a-
nám někdo zabrání tomu bolš-
vismu, který je u nás tak ve špatné
ověře uvážen, ale který ve skutečnosti
něco pěkného. Bodáky a kulomety ty
dnes nebudou dělati takovou službu jak
v roce 1914 a také se vojenských opatře-
se nebojme! Kládno se už houří, přidá
Plzeň, Praha, bolševism je na p-
stupu! Maasryk je ašodou dobrá hla-
va, ale Křofáš a Kramář ti se nechali zaví-
proto, poněvadž dobře věděli, jak skuteč-
se vlastně stát, že budou mít dobré p-
stavení v čele tohoto státu! — Rodina
největším zlem, tena je pouhým majetka-
muže. Ziem je, když se řáda od rodi-
na dětech, aby je etily, ať rodiče mnoho
u toho ani nezaslouží a opatně proť
byti dítě vázáno k rodičům? To postu-
u nás předkové v 15. stol. Husité, t-
sv. Táborité, kteří usnuli, že rodina je n-
větším zlem? Neuznávali teny jako
teky, už tenkrát. Táborité byli komu-
nisty. A není ideálnějšího života nad
když není mamenteství svázáno ani svazek
 církví ani úředním, nýbrž něčím p-
rodinným. Vždyť to vidíme v oborě, t-
laň s tím jenomem někdo neváže a pře-
něco k sobě táhne, něco tak přirodní

něco tak vnitřního a semže býtí nie k
sošhého nad tento přirodní život. (Prav
r. 1919, §. 21) — Poznááme, jak na
poměry mají se utvářet die ruského h
pyta: majetek zadržít, rodinu rozbit, se
zmenzovat a otročit, národ v dětech p
hřbití. A naše Národní chromáldeni? M
aby ohlíželo podratné šlivy, praeuje j
do duhy — mandelkem rosáloka! M
aby tyto pošetilec pokáralo, hledá nepřít
v češkokolov. katolíckeh. Ale ti stá
právě proti podratným šlivám a orga
sují se v češkokolov. strana lidová, k
vědě i na našem okrese rázi si cestu
se své cesty nedá se již osvědčit náh
bohovičským socialisty na!

Dobrá hlava. Českoslov. strana socialistická vydává pro jihovýchodní Čechy list s názvem „Havlíčkovo Blázo.“ Je to týdeník nedělní vydávaný K. Cibulcem. Jaký bude jeho obsah, prozradí lotáři ze Šchofova stánku Havlíkovi, ježto předchází v sloupkách českých ukazů, kam nás vede a dovádí oběti.

Strojopisná sudbava. Na Obšlavo
koljeje vrtičnik poviška o obecnim
spadistat. Ale Hla se, neaj šprobu,
nebylo pravdy trochu Dosa taji se ma
«Hla Hlaaga (A. 1.): Pan tajemak
Brabe obdržel 6000 K remunerae po
vratu z vojny. Vi o tom obecní sa-
statnik? Potom však je anina, vyhlá-

obas ovčím tajemníkem po celou dobu jeho snahy vojenské plný písní, sám bral plochu důstojníkem gráfi (hodnotu setníka) a všechny podniky s tím spojené. Začal s jakéhoto fondu remunerační obdržel? Do-
stali odměnu i ti, kteří všechnu práci ve-
vše museli vykonat?

Staroměstská knihna v Bratislavě. O velikonoční neděli provedena byla polyfonní **Šláská** mše od Palestriny ze 16. st. — Dne 26. března t. r. provedena byla rovněž polyfonní — moderní — **Šláská** mše od Tinela, býv. ředitele bruselské konservatoře. Připravuje se dále polyfonní mše ze 16. st. od Heranta z Policie. Máte tato nalezena v muzeu vrtulavském. Důkaz, že i v Čechách v té době umění kontrapunktické se pěstovalo.

Dobruška. V pondělí velikonoční zasazený u nás před školou dvě lípy, na Kuklínkách jedna, na památku osvobození národa z područí německé Vídně. Slavnost se za účasti téměř celé obce a mnohých hostů z okolí vyvíjela. Divky v národních krojích, hasiči a čtyři legionáři s obrázkem Masarykovy byty středem průvodu. Legionáři lípy nesli a spolu se školní mládeží je sázeli. O politickém významu slavnosti stručně a obsačně promluvil p. t. Hoffmann, o výševném významu sázení p. učitel Gottwald básničky nadšeným pro slovem. Ke konci učiněna sbírka na Červený kříž. Za pořadatele vyslala každá politická organizace jednoho člena, je socialistní demokraté žádného. Tato se u komando pražského vedení, neboť ti, kteří se u nás k sou. demokracii hlásí, nejsou prosti citu pro národnostní myšlenku.

Schizofrénií volební útřastice lahodí soudruhům převlečen. Docela posmrtnačně se zdá soudruhovi Uvažím-li, co všechno socialistům jejich vědecké pro ráj budoucnosti nepostlávali, nepodivil bychom se, že poplasknů radeho představenstva při uvěštění i tónhle slovům: »Soudruzi, budete se koupati v kolinské vodičce a při každém denní vaší večerní hostině bude koncese při bengalském osvětlení.« Ovšem do tohoto ráje jen ještě cesta daleká, ale přitím hlubší boby vryj se do nadějí soudruhů tak hluboko, že sednou lehce na každou vějířku. Uvěřt, že zatím se může schytlati kavárničkářské přehodění aspoň jinde. »Právo lidu« dne 18. dubna uvěřejuje tuto povedenou lokalitu: »Faráf Rössler v Solnici svolal

klérickým schůzi, a aby bojnou účast m
zajištění, ke každé pozvánce poslal zav
nému také jatečníku, neboť právě kon
se na faře zabýječka. Takové dvofač
vání ovšem každému zachutnalo, ale pro
přece autoři konstatovali: Nešlo se do
neraděbníku, kteří siice pozvání přijali a
trníčku snědli, ale do schůze nešli. Nerd
ovšem vřídne! — Tohle jest ovšem vo
lice bezohledná obětinná zkouška důvěr
voosti soci. demokratů. Čemu redakce sam
jistě nevěří, předkládá suverénněmu čte
nářstvu, jako by si chtěla tropiti z hlou

posti vlastních lidí šlápl. K vůli zachráně
zdravého rozumu poslyme o hánědce, ko
se ta kašna již před měsícem vyhlásila
soc. dem. sběhu v Černovicích u Solní
mluvil fediak z Prahy. Byli přítomni i
šino, většinou katolické ženy. Mohlo
tedy předpokládati, že při debatě soudr
ní přilíhli křikáve neochopí si za zuby
v sámu vlastním. Ale kdež pak! Socialis

Slitř (vulgo „Hrabáček“) neostýchal
prohlášení s drzým čelem: „U nás v Sa-
nisi řádí zval ke schůzi tím způsobem,
že k posvázce připojil jitřnici.“ (To b-
rad bratr, ozval se hlas z posluchového
Ale solniští účastníci schůze okamži-
ně odvětili Slitřu se lži. Ptali se úměrně:
jak velký by to byl vepř, z kterého by
mohl být takový jitřník? Ale chabě-

naslehovala jako jitřina. Ale chara-
nitřní neocit se po těch slovech v ro-
pach. Odpověď neomalná. Toť za f-
provedl die bibliotéky ptkládu. Přý-
potehal a hned bylo jitřina ploc (Kdy
byl farář takovým kouzelníkem, hned
rozbil celou organizaci so. dem. na okre-
Vidý se přece v, je soudruh změn
dobře jřdo spřevředení okamtit). Ne-
divu, ke nezaujati účastníci schůze pod-

odkřiklost nad takovým vzděláním. A pak přišlo, že výsledky celé debaty našli zjevně potěšení a soudruhům v očích vstojacím silně ubíhli. Ale Štítr na jedné blamě patrně nemel dost. Proto vyběhl zitra — nyní již stuchlé a kyselé — vandrovci jedlé na pokáč „Práva lidu“, které s ním již klobašů nenadělá ani nejvštěmí, mickym uměním. Dodává-li rudý dent, nevědek světem vládně, necht se jen p sváděti, s jakým asi vředkem přijali obřívámé jitrnice soudruzi solniční. obřívámé — naši odpůrci měli volný han- bdyš uznali, jak se naše organizační seht- i bese všech uplatňá a bží malováná str- na vrbě vydarila. Proto ažli k nejpasné- lhaná. A pak těm lidem jedlé věře, mají na myslí vášnu starost o blaho i- a se tečt ležich úkolem šířeti pravdy.

Nová zima na českémoravské krajině.
Zdraví počalo se chumelit v pondělí velikono-
rámo v 11 hod. a sněh se hástl spíše až do v-
štorý. Tvářnost očího krále byla změněna.
to by pomoval mrazivý ledon. Závěje byly a
mnozí. Se střech a okna visaly dlouhé rampose.
Na Hlávce, Chotěborku a Jinde v sousedství
bylo lépe. Všecro se ocitlo pod bílým povlaze-
m Sněží.

Poznámky k vývoji křesťanského socialismu v Čechách

Byli to poměr státní a církevní v bývalém Rakousku. Stát rakousko-uherský jako každý jiný spočíval na kapitalistických základech. Celník bránil zde továrnické a hospodářské důlníky k soudnému a dožalosti. Jý volesný stav bránil tento systém a jeho bohaté a šťastné nad majetky a bezpečnosti. Jeťsi si státní masové vydobyvatelství

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka. **Fišálka v Chrudimi.** Telefon: 48a Hřbitovní,
48b smrková.

Akciový kapitál a rezervy K 50.000.000.—

Vklady (na běžný, běžný
a šetřící účty)

Centrála v Brně. ————— trókuje co nejrychlejší. —————

Fišálky: v Praze, Písku, Nám. Brdů, Boskovicih, Uher. Brdů, Břeclavi, Holešově, Kroměříži,
Mor. Ostravě, Olomouci, Opavě, Prostějově, Přerově, Třebízi, Val. Meziříčí. Letní expozitura
v Lázních Luhačovicích.

na Slovensko fil. v Bratislavě (telef. č. 689, telegramy: Moravagro).

Pondělí obchodu bankovní a směnárenské všeho druhu.

Finanční podniků. — Zápůjčné úvěry obcím, měřtám a vel. korporacím

Rozběhnutí úvěry. **Financování importu a exportu.**

právo přístupu do zákonodárných sborů. A tento stát na nekřesťanských základech stojící žil s církví v míru. Církev byla otrokyvným státem, císař ustanovoval biskupy, chránil církev jen proto, aby jejího vlivu morálního a jejího učení o autoritě mohl využít k zachování a udržení stávajících poměrů a řádu v svém jádře protikřesťanských. Na důležitá místa biskupská byli proto všem zákonem evangelia a církve dosazováni hlavně šlechtici a v českých zemích Němci — — — takže bylo zde vyvoláno zdání, někdy pak oprávněné zdání, že hierarchie církevní udržuje a chrání tento šlechtický specifický stát a že spjala s ním i svoje osudy. Rod habsburský pak spojoval v sobě obě tato ramena tíživých národů. Povstala zde revolta i z řad kněžských — — — byla však ubitá.

Obě socialistické strany milily proti státu a proti celému společenskému systému. A jest se možno divit, že se ohrátily stejně, a ještě nenávislivěji proti církvi, již by byly potíraly, i kdyby byla bez chyb? Konečně neměly diviti křesťanů průměrný nerozčasná mezi církevní hierarchií a mezi náboženstvím a církví vůbec — zvlášť když tyto pojmy úmyslně byly niaty. Národní socialisté využili toho stavu a ukazovali, že církve již s Habsburky a Němci proti národu; byli možno prostému člověku rozlišovati zde mezi státem zneužívajícím pláště ztotožněné církve, již ubíjel a zdánlivě péče chránil — a mezi skutečnými křesťanstvím — zvlášť mezi hierarchií německá mčela a trestala české kněze, kteří se ozvali? A socialisté demokraté ukazovali na stát Habsburky a spřez žen s hierarchií a deplacii dr. bný lid, mšlechtický stát vojenského ducha, v němž nebyl stín ducha Kristova či spravedlnosti — a vinili církve jako sloup kapitalismu!

Jak se měl český člověk v tomhle orientovat, jak měl zamhouřiti oči — ostatně nešťastilo by ani zamhouření obou — — když současně na druhé straně soustavně bylo mluveno na nesprávnost učení církve s současnými stavy a činy hierarchie — — a tak pomalu podvracela se v něm i víra na boženskát, tím snadněji, čím měl dovezt prostý člověk rozlišení mezi **osobou a** **členkou** **hláskovou**. Konečně zde je **těžké** rozeznávat i člověku inteligentnímu, jenž chce pe celý stav a okolnosti.

Potom přišly další zbraně — využitím snímek MŠA nejen proti snižování stavu současných poměrů, avšak i proti ekvi a náboženství katolickému vůbec — ať sami nevěřili ani v to, co MŠA mluvil jak žil — jen aby ukázali, že církev je nepřítelkyni českého národa. Neobrátili se k **Mšaburky jako hlavní vlnění**, nýbrž k spoutání církve.

Ovšem byla vina na straně hierarchie. Bezesporná vina, již proto -- že mlčeli -- a nemáme chuti ani práva vznášet omluvu. Byla to hierarchie většinou německá, ta, která cítila s námi, Habsburkové, Němci tím méně. Tento zdegenerovaný rod pil každým dnem vinu jako vzduch a toho jeho sběhnutí od zasloužené spravedlnosti bylo i jeho pádem.

Nuže — a v těchto poměrech mělo růst hnutí křesťansko-sociální. Mělo bojovat proti materialismu, sociální demokracii a nář. socialistům, cítili se současně proti státu a německé hierarchii. Rekl jsem s počátku, že zde by předpoklady pro růst tohoto hnutí, náboženskost české duše i národnostní idea křesťanského socialismu — avšak čím byly tyto předpoklady proti zdrcující váze ne předpoklady, nýbrž skutečnosti autorova omylu?

Byla to smutná, smutná doba. A není
mírně řečeno — podivuhodná, ba těžce po-
chopitelná. Je politikové naší později byli
konzervativní ráz strany v těchto poměrech
kde měla býtí stranou krajně a neústupně
volací, reformní a leckdy radikální, stran
přímého převratu —? Jistě! Inni vedl »M
potekmú se »Studentskou hřídkou« v tom
směru.

K tomu přistoupily nové a nové potoky a překážky. Na nepřátelské straně byly ještě osobnosti, zejména představitelé realismu, kteří se klonili zřejmě k sociální demokracii a snažili se prohloubit i filosoficky a z duchovního a povahy českého lidu program protikapitalistický, vybudování celý systém a názorový na základech moderní filosofie germánské (Hume, Spencer), zpracovávali základní sociologie a stáli zkrátka na vyšší dobové čarce evropských vědců, klonící se k materialismu či individualismu — a rozbořovali protikapitalistické by protikapitalistický.

Na naší straně nebylo tak silných jedla-
lačků a kdyby byli, byli by ubití nátlakem si-
la, jak se strany státu tak vysokých něm-
cích kruhů církevních --. Naši největší si-
(Dr. F. X. Novák) museli mluvit a byli
stranění v bezpečí -- -- neboť to byli kn-
Neomluví jsme žádné inteligence -- -- až
meledních let před válkou.

Ze přes tyto všechny obtíže hančí vyrostlo přece, že nebylo ubito, že dobylo naosm sedm mandátů v Hlíských volbách a podstatně zúročilo druhých stran bylo smeteno, že 83.000 voličů nedostalo poslance — naplňuje mne obdivem. Kdo by nevěřil, mohl přelstěti uvěřit šizráku.

Dnes patří hlavní nepřítel křesťanství do láhvi: Rakousko, Habsburkové — a s nimi zcela nezdravý poměr církve k státu. Bude se na nich váleč, aby zločinu s námi a politiků při budoucí úpravě poměrů

To, co po léta vrazdilo hnutí nále — padlo. Hnutí začíná volně dýchat. Předpoklady úspěchu jsou zde i dnes, dnes větší než jindy, neboť se objevují trhliny v ústrojí socialistické strany a ony, majíce nyní svět, hledají základ. Socialistům materialistický se bortí, neboť mu schází tvůrčí schopnost, schopnost zrestaurovat společnost — **hlavně bojem se nepostaví nic, jen zboří a všechny strany protivně dospěly svého vrcholu. Jak socialisté tak agrárníci a strana liberální. Vše než dnes již žádná nezíská a budou muset tvořit, pracovat budovat — — — a to bez kamene dlehoého.**

Program křesťanského socialismu je jedinečný. Napsal jsem v předchozím čísle, že vývojové cesty zahýbají ke křesťanství Bolševictví svým rozvratem společnosti, kterou uspije. Nastává dějinná doba křesťanského socialismu. Povinností našich vědců jest tyto tendence kulturní a hospodářské zrovnalovat, to jest uplatnit je v boji o svobodu člověka jako jednotlivce i celé společnosti. V boji o nový světový řád — —. Jednoho jest třeba a to bych rád vytkl nelidským hlasem: Osobnost. Tvůrčí, silný, vynikající člověk. A právě dnes.

Bylo to tuším ještě před válkou, kdy jsme se zamýšleli nad stavem hnuti a rokovali o revizi programu a ti fukel kdosi správně: »Sobe lepší program je málo. Všecko klad. A čím, tof osoba. Proto nejvíšší důraz kladu na to, aby v čele hnuty stály osoby které mají váhu sama se sebou, tím co konají či vykonaly – ne tím, že se stožozí v nějakým programem. Abych mhuil reálné a jasné: Chceme-li, aby hnuty naše razilo novodráhy politické, filosofické, umělecké a hospodářské – pak musí je vést politické básníci, filosofové, národohospodáři pracovníci a ne to průměrní, nýbrž nadprůměrní lidé. A především poctiví. Každý z nich napropaguje ve svém oboru tutéž jedinou a jednotlivou myšlenku. Tvofit, neopisovat je to nejvíšší požadavek, avšak nutný. chceme se dostati vysoko.

Dále určovat nepokládám se za oprávněna. Určováť básníkovi směr, styl, poetický dobový postup, Mosolovi látku — — — toť ne smyšlené. Toť právě charakter jejich, toť jejich nejvládnější osobnost — — — toť ona síla, jež musí náš podnik nésti — — síla osobní.

Různé zprávy.

VI. řádná valná hromada spolku českých slov. potulníků do Lond a j. poutníků
miest zdlam v Praze bude konána v nedelju
dne 27. dubna 1919 o 3. hodině odpovedi
v malém sále Městanské besedy v Praze-
(Vladislavova ulice). Pořad jednání: 1. Čtení
zápisu minulé valné hromady. 2. Zpráva
jednatelská. 3. Zpráva pokladní a účtová.
4. Zpráva revisorů účtů. 5. Doplnění
volby. 6. Volné návrhy. Poznamka: Na
sejde li se v ustanovenou hodinu potřebný
počet členů (30), koná se o půl hodiny
později nová valná hromada při jakémkoliv
počtu členů. Po valné hromadě koná
v hostele P. Marie Bošněné v Praze-II.
Františkách) spolková pobožnost k Panně
Marii Lurdské v následujícím pořadí:
O půl páté sv. růžence, v 6 hod. káždě
(Josef Růsaler, farář v Solnici, jednání
spolku), zpěvy, svípané litanie a poleňování
Následující den slouží se v 8 hod. ráno
v hostele P. Marie Bošněné v Praze-II.
Františkách) spolková pobožnost k Panně
Marii Lurdské v následujícím pořadí:
O půl páté sv. růžence, v 6 hod. káždě
(Josef Růsaler, farář v Solnici, jednání
spolku), zpěvy, svípané litanie a poleňování
Následující den slouží se v 8 hod. ráno
v hostele P. Marie Bošněné v Praze-II.
Františkách) spolková pobožnost k Panně
Marii Lurdské v následujícím pořadí:

mě av. za členy spolku. — Spolek stá-
celkem 615 členů 75 žených, 83 dočivo-
ních, 117 příspěvkůlech a 457 tádných.
Vetpujeme v éru novou. Ideu kultu Ma-
riášeého jest takovým jemným a přes-
tak první písemn pelem na květech ná-
duš, že ani zutřij orkán světooborné bou-
válečné mu neuskódí, že ani surová šel-
věřlá ruka války stopo jeho setřítí ne-
mohla. Jáme a budeme jeho bádný
strádeí. — Ke »Spolku Čsokosloven-
poutaštko do Lurá a j. povstátných ma-
eídem v Praze možno kdykoliv přísti-
piti. Přihlášky nových členů přijímá p-
kladník spolku Antonín Kárpák, farár,
Paany Marie Sočné v Praze II., Jan-
mannovo nám. 2. 90. Čleové tádní pla-
rodní příspěvek 8 K, příspěvkůleš 10 K,
ročné. Stáčí-li tádný člen 100 K, ano-
příspěvkůleš 50 K, stává se dočivo-
členem bez placení dalších příspěvků.

Šestnáctičlenná pára předseda Osvobození Matěj Šteklík, nebo po prohlášení české samostatnosti máti dobří lidé se radovali, že nyní Matěj se vezme stít a svou šlechetu podporu vbovali ným čechům. Nale mandlny pak tím astiavěti čtři českých škol nových a rozšíření starých. V čerpaní Matěje pomohala jak uroda a mohla, se vydala z posledního háleře. Také svému telstva anadla se drabotavni přidavky a výpočet omi slepěti trudný stav a ani ne své vdovy vřadněti neposazovala. K dovnitř bílé MHI v národě domadla, že Matěje optvá stědka a hestvím. Zedni vink Matěje uděloje se při živ pouhou madla, le ne švari silnějších nádhle školkých, býti budou předsedni do vedou vy šloky podle nového zákona školních, od vsem bude vřaděnovi optěně práce a nádhle tak čes Matěje podobá se hladověti, káždi dlechem pozra mado pokrmu při předčim pítu ale prídavni máti. Kdo si chce vžiti se svěřeni sledky vřadělovati Matěje, o 8 kvě 1905

skými lidstvá, ale věrní Čechové napravi v po-
střední chvíli, co bylo zmešáno, a učiní nyní ko-
nac matčinu poslem.

400 exemplářů českých vydáních a svateč-
ních evangeiů s příslušnými úvahami (sepsal
Svatě-Vol) věnovanými našim chorým a raněným
čs. vojákům a legionářům v Olomouci na rozdíl
něj. biskupské konstituí v Hradci Králové.
Za krátný, vzácný, bohatý tento dar knižní vzdá-
vám jménem podobných nejzdravějších děk. —
V Olomouci 23. dubna 1919. Msgr. dr. Rud. Zlá-
něl, polní superior.

Proba. Naši ranění a choťi vojnové a le-
gionářské, jakž i všem velmí rádi čtou noviny, ka-
lendáře a jiné knihy. Poděpsaná duchovní správa
prosi proto o přečtení novin, odočtení kalendá-
ře a jiné knihy. I věci tiššíe v jiných řečech:
slovácky, slovensky, chorvátsky, polsky, ukrajin-
sky, rusky, maďarsky, rumunsky, maďarsky, němeč-
ky jsou vítány, jelikož máme doposud raněné a
choré těchto jazyků. Zásilký buďtež označeny ja-
ko „Česba pro choré čs. vojny a legionáře“
„sporta prosta“, adresovány na „Čs. posádkové
vojenskou duchovní správu Olomouc—Kl. Hradi-
sko“. Každý i sebe menší dar vděčně přijímá:
Msgr. dr. R. Zláněl, polní superior.

Proč židů živou proti naší republice. „Lido-
vým Novinám“ píše z Komárna: Neprodyšné uza-
vění hranic mělo následek palování letáků, pro-
volání, a kdo je palovali, byli maďarský židé. Jest
příznačné pro židy, že se k revolucím snahám dá-
vají upotřebiti, ale chápé jen ten, kdo zná přeměry
na Slovensku. Židé zde tvoří inteligenci, kapitál,
obchod se hromadí jen a jen v jejich rukách. poží-
vají přízně maďarské vlády a všech výsostných
práv, jsou se agrárními magnáty a dnes najde-
nou by se s tím vším měli rozloučiti? To je pro
ně trapná věc a proto židé říkají na naši republi-
ku všemi zbraněmi, chtějí obnoviti otrokářský
kurs znické maďarsko-židovské směnky.

Záplava židů ve stavu advokátském. Dubnové
číslo „České advokacie“ přináší článek dra L.
Valenty „Národnost advokátů v Čechách“. Článek
velmi poučný, neboť obsahuje nejen statistiku ad-
vokátů dle národnosti, ale zvláště také poměr
počtu advokátů židovských ke křesťanským. Cel-
kem jest v Čechách 1371 advokátů, z kteréhožto
počtu jest křesťanů 648 a židů 723. Z těchto jest
v Praze 438 (z nich židů 240), v kraji pražském
143 (židů 31). V ostatních krajích jest počet ná-
sledující (v závorce uvedeno vždy, kolik z uve-
deného počtu je židů): Ml. Bolešlav 30 (3), Čes.
Budějovice 36 (14), Hora Kutná 42 (13), Hradec
Králové 53 (17), Cheb 97 (42), Chlumec 58 (12),
Jičín 45 (20), Liberec 57 (29), Česká Lípa 35 (33),
Litoměřice 119 (98), Most 84 (66), Plzeň 79 (43),
Tábor 32 (6). Ze statistik této jest patrné, že
právě zmíněné kraje v Čechách jsou na židov-
ské advokáty zvláště bohaté a tím je také nazna-
čeno, kdo právě v oněch krajích proti jazyku češ-
skému a jeho platnosti u úřadů za dob dřívějších
býval a kdo jistě i dnes nesmyslný nápad s
Deutschböhmen udržuje.

Z řeči našeho poslance Šoltoho pro vyvlast-
nění velkostatků. Řeč ta byla ovšem projevem i
klubu poslanců naší strany lidové. Poslanec kon-
statoval, že vyvlastnění velkostatků bylo schvá-
leno jednomyslně. Pokračoval: „Toto usnesení se
stalo na základě zásad našeho sociálně-reform-
ního programu. Zásady jeho jsou: 1. Soukromé vlast-
nictví jakožto sociální instituce nespočívá ani na
lidské smlouvě ani na lidském zákoně, nýbrž na
tom, že přirozeným právem, jako společností sama,
se kterou je organicky spojena. 2. Užívání privá-
tního vlastnictví však podléhá v zájmu všeob-
ecné blahy omezení a to jak přirozeným tak pozitivním
zákonem. 3. Tento důvod všeob. blahy pak oprav-
ňuje stát k regulaci privátního majetku, jmeno-
vitě když dosáhne tento majetek takového stavu,
že na jedné straně se nahromadí v rukou několika
málo jednotlivců, kdežto na druhé straně postrá-
dají široké vrstvy lidu pozemkového majetku vů-
bec anebo jsou na něm existenciálně nedostatečně
sábsesněni. Z toho povstává právo, ba povinnost
státu, aby patřičně rozdělil pozemkové vlastnic-
tví v zájmu všeob. blahy a aby přiblížil k upev-
nění a posílení malých a středních vrstev obyva-
telstva, jmenovitě po takových sociálních ka-
tastrofách, jako byla světová válka. Proto vítám
tuto osnovu zákona jako mluvčí klubu strany li-
dové, zákona, který nesmírně zasáhne do vnítř-
ního ustrojení republiky a který bude předmětem
pomůcky u všech kulturních národů naší země-
koule. ... Cílem každé reformy má býti odstra-
nění špatného a zavedení lepšího. Jestliže jsme
přesvědčeni, že dosavadní agrární zákon se sta-
noviska národnostněpolitického a sociálně-politi-
ckého je ke škodě celku, nuže, provádíme reformy.
Jsou-li překážkou zdravého rozvoje národa
lastitlivosti, tedy je odstraníme. Prosíme-li státu
a 13 milionům obyvatelstva, jestliže ublížíme při
tom 1500 jednotlivcům, nemůžeme se rozpakovat
aboliiti majetkem velké pody obší, kterou židů
zájem širokých vrstev lidu a zájem veřejného,
všem společného blahobytu. Obětem se uhlýbat
nemá nikdo. Má národ trpěl po staletí, jeho nej-
lepší synové přinášeli největších obětí na životech
i majetku, proč by nemohli přinést i velkostatky
obší, která se má užíti záborom určité výměry
pdy za náhradu a to náhradu spravedlivě vy-
počtenou? Náš strana má nejmenší dávok hájiti
lastitlivosti a jejich majetku, kteří pro náš sociálně-
reformní program nemohli ve svém celku nikdy
posledovat. Pro nás při řešení pozemkové reformy
nemůže a nemá záležeti na tom, co tomu řeknou
jednotlivci, nýbrž obecný prospěch, vřívá lidu a
křesťanská spravedlnost. Pozemková reforma je
dílem obecně-prospěšným a má jím býti i po
stránce vřívá lidu. Die státní v r. 1910 počet
obyvatelstva čini v Čechách 6.769.548, na Moravě
2.622.271 a ve Slezsku 756.940, dohromady 10 mil.
143.768. Společná díla chlebovín (plence a ži-
to) přiznává v r. 1918-19 množstvím 16 kg me-
střiční bři 200 kg ročně na osobu. Die toho jest
pro obyvatelstvo Čech, Moravy a Slezska ročně
potřebi celkem 20.297.536 metr. centů chlebovín.
Z těchto plochy rolní ve výměře 4.065.149 ha o-
sívá se ba 28 proc. plenicí a žitem; průměrný vý-
nos po 1 ha obilný 16,8 metr. centů plence a
14,8 žito, takže se docílí ročně na 808.000 ha
11.914.000 metr. centů žita, na 340.000 ha 5 mil.
712.000 metr. centů plence, dohromady 17 mil.
636.000 metr. centů chlebovín. Z toho na osev.
místní atd. 18 proc. t. j. 2.643.900 metr. centů.
takže zbývá na vřívá 14.982.100 metr. centů
žiti spravedlivě chlebovín 20.298.000 metr. centů
žiti se může schránk 5.616.900 metr. centů. Pokud

neustálí dovoz ze Slovenska, musí se tento eho-
dat křiti dovozem z ciziny anebo musíme pozem-
kovou reformou docílit zvýšené produkce. Klub
nás byl si dobře vědom této skutečnosti a na zá-
kladě těchto fakt, jakž i na podkladě sociolo-
gických zásad strany podal návrh kolegu Ševčí-
ka a Samalíka na vydání zákona, jímž by byl
stát k provedení svého regulačního díla vyvlast-
ňovacího zmocněn, a to tak, že by stát postupně
vyvlastňoval a převáděl půdu do majetku těch,
kdož po půdě touží, chtějí na půdě pracovati a
mají pro ni lásku. Také výbor pro pozemkovou
reformu spočítal z tohoto stanoviska, tedy se
stanoviska zmocňovacího zákona, začal otázku
pozemkovou řešiti. Tímto zmocňovacím zákonem
mělo se zabrat i přívěstu k uspokojení širokých
vrstev lidu velik pody, kolik jest jí zapotřebi.
Když však velké strany tohoto N. S. prohlásily
se pro osnovu takového zákona, který dle prohlá-
šení p. zpravodaje není ani formy zmocňovací ani
formy deklarční, a když i v takové formě jsme
spatřovali možnost srovnati i své zásady, pokud
se výměry i náhrady týče, rozhodli jsme se vzhle-
dem k náležitě nutnosti pomoci malým lidem po-
stupovati solidárně. — Ke konci řečník konsta-
toval, že zákon jest dílem kompromisu a že se
musí zdokonaliti souborem doplňovacích zákonů.
Reforma, která má prospěti největším chudákům,
přispěje k prospěchu celku a posílí mocenské po-
stavení naší republiky.

Co dělá organizace českého lidu v Americe.
Za války měli jsme postupně tři velké organizace
československých lidí v Americe. Bylo to České
národní sdružení, Svaz českých katolíků a Sloven-
ská liga, které společně postupovaly na poli re-
volučního zápasu zahraničního. S ukončením války
zdálo se, že snad jich činnost automaticky pře-
stává. Nikoliv, pokračují dále v úsilovné práci. Če-
ské národní sdružení apeluje znovu na naše kra-
jany, aby nezapomínali své organizace, která tak
obětavě jak pracovala na revoluci, tak bude prac-
ovati i dále na podpoře těch, kdož trpí ve vlasti
následkem války. V listopadu m. r. sebrána byla
po celých Spojených státech tak zv. Národní daň,
která vynesla kolem půl milionu dolarů. Třetina té-
sumy dána k dispozici Paříži k zakoupení medika-
mentů pro naši republiku, zbytek jest pohotovost
k dalšímu užiti. „Děle pracovat, je heslem židov-
ských krajanů, ač obětavost jejich byla celou dobu
války namáhavá.

V této stísněné době vzpomněte slechetní do-
brodinci na „Útlulu a chorobinec slepých dívek v
Praze III. na Kampě 33., adm. t. l. dary uveř.

Jak cíl lid nášeho presidenta na Velehradě a
okolí. „Národní listy“ dne 18. t. m. píše: „Pre-
sident v mládí při studiu byl hmotně podporován P.
Františkem Sátorou. Sestra tohoto kněze Rozálie
Sátorová bydlela u rodiny Filipa Tureckého na
Modré u Velehradu. Za věk přesd Masaryk posí-
lil sestře této k Tureckým poukázkami pravid-
elně měsíčně 10 K až do vypuknutí světové vál-
ky, resp. jeho odjezdu do ciziny. Nyní Sátorová
zemřela s nejlepšími nadějmi v dobrou budou-
cnost našeho národa a „ukázala Tureckým ústřížky
těchto poukázek, dále podobenku presidenta jako
studenta a halenku, kterou dala po matce presi-
denta. Nyní dostává rodina Tureckých denně ná-
střivy z celého okolí za účelem prohlédnutí těchto
pamětých věcí a zapobíže je do školy, na faru,
lesní úřad na Velehradě atd. Rodina Tureckých
dla o to, aby zejména podobenka a halenka byly
jako památka zachovány jejich dětem.“

Dědický dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Br-
ně, jakož i s. dědictví dědictví malých v
Hradci Králové za cenou dar zabavených a poue-
ných knih, věnovaných k čestě pro choré a ra-
něné čs. vojny a legionáře zdejší posádkové ne-
mocnice. V Olomouci 22. dubna 1919. Msgr. dr.
Rudolf Zláněl, polní superior.

Univerzitní profesor dr. Mareš proti bludům
soc. demokracie. Dr. Mareš stal se svými přesně
vědeckými spisy slavným i za hranicemi. Klid-
ným způsobem před válkou rozebral bludy a ne-
správnosti volnomyslníků; dokázal při tom
zroveň, že věda nemůže nahraditi náboženství.
Dne 16. března na výtky soc. demokratů odpo-
vědi velice důmyslným probráním sociálních otá-
zelek. Z myšlenek těch stůžte zde tyto: Národ
jest duchová bytost, jedná tělo, sebevědomá
mravní osobita. Stát jest jako tělo národa, mecha-
nism k uskutečňování jeho ideálů. Jako tělo se
rozkládá rozdělením prací v různé orgány se
zvláštní výkonností, tak rozvíjí se lid ve
stát v různé třídy pro různé práce: v rolníky,
dělníky, obchodníky, úředníky, učitele. Různé tří-
dy spojují se ve strany k hájení svých zvláštních
zájmů. Ale jako orgány těla jsou možny jen skrze
celek a pro celek, tak i třídy a strany ve státě...
Rozdíly mezi lidmi a třídami, plynoucí z rozdělení
a z roznosti prací, užijí lidi a každého jednotlivce
zvláště... Proto jest oprávněná snaha vyrovn-
nati tyto těsné rozdíly, nejen hmotně, nýbrž
zvláště též mravní. Ale vyrovnání není možné
vyrovnáním prací samých, poněvadž rozdělení
různých prací jest životní nezbytností. A real
možno však učiniti rovnost mezi lidmi, poně-
vadž život nám působí usměrňující nové nerovno-
sti. Neboť životní vývoj čili k vyvíjení jednot-
livců co nejrychlejší. Márné jsou snahy odstranit
třídní rozdíly mezi lidmi „třídním bolem“. Neboť
třídy nesmějí bojovati proti sobě tak, aby nikly
sebe navzájem, a tím i celek. Jejich zájmy vedou
je na pohled proti sobě, čini je však též navzájem
závislými. Antagonisti (protivníci) podporují se
skutečně k dožítí společného cíle... Prvním
krokem ke zlepšení života dělníkův jest zajištění
uložení mu materiálu. Ale trvá na materialisti-
cké teorii, hrozí nám sálám a útívat ho, jest bez-
smyslné. Právě-li tedy socialisté: „Socialistická
republika zruší třídy a tedy také třídní boj, u-
znává bezzákladnost této metody, ale nabízí jinou,
stejně bezzákladnou: zruší třídní rozdíly. Neboť
nelze zrušiti třídní rozdíly, pokud jest rozděle-
ní prací životní nezbytností. Teorie, která spa-
tuje přičinu třídních rozdílu v nestětném rozděle-
ní výrobních prostředků, chtěla by vykořistiti bi-
du dělníků sespolečným všech prostředků a zru-
šením individuálního vlastnictví vůbec. Ale za-
máhá přičinu za dělníky. Neboť třídní rozdíly,
pouč z rozdělení práce, jsou přičinou, ne násle-
dkem nestětného rozdělení majetku. Důkaz: kdyby
dva byl majetek rozdělen stejně, budou i též
dva nové rozdíly, ztímže-li přirozená nerov-
nost lidí a smýšlův rozdělení prací. Proto čini
teorie otok a podstatu zrušení vlastnictví vů-
bec, což je zase porušením přirozených podmínek

životu jednotlivce, který přece má první právo na
své dílo. Socialistická teorie, požadující rovnost,
přímě utlačuje svobodu jednotlivce. Brojí proti
„silným jedincům“, kdežto přece životní vývoj
směřuje k vytvoření jedinců co nejsilnějších. Lid-
ská společnost velice jich potřebuje a zle jest sni-
žovat jejich. Ovšem, „silný“ jedinec není „násil-
ný“ jedinec. Socialistická teorie usiluje zvláště
též o vyrovnání rozdílů v inteligenci, když navr-
huje „zveřejnění vzdělání pro všechny vrstvy
národa, aby odstraněny byly rozdíly inteligence,
které jsou jednou z příčin nynější sociální bdy“.
Jest jistě žádoucí, aby všichni lidé dosáhli co nej-
vyššího vzdělání. Ale není to možné pro přirozené
rozdíly mezi lidmi. Vzdělání vyžaduje těžké vlast-
ní práce, za kterou není žádné mzdy. Zeměna
vsak vyžaduje zvláštní nadání, jímž „přiroda“
u jednoho plyná, u jiného skrbí. Zvláštního po-
lívání zasluhuje student bez nadání, hmoždící se
s pojmy, s které není, ač by mu třeba fyzická
práce šla lehce a veselé. Vyrovnání rozdílů v in-
teligenci není jinak možno, než snížením úrovně
sražením vrcholků. A život právě potřebuje
vrcholků a nemůže se zastaviti na nějaké úrovni.
Žádoucí vyrovnání mezi lidmi není možné cestou
materiální, anebo racionální, jest však možné na
mravním základě. Každá práce jest cenná pro ži-
voť vůbec, a každý dělník má býti ctěn a uzná-
ván, jakožto mravní osoba. ... Socialistická teo-
rie vidí kofen zla v „buržoazii“, totiž vřídě lidí,
která vlastní výrobní prostředky, která má vel-
kostatky, továrny, hutě, doly, banky a žije z cizí
práce. Jsou jistě takoví a nezasluhuji zastání.
Ale mezi „měšťáky“ počítají se též lidé, kteří mno-
ho pracují, ač jejich práce nelze měřiti prací děl-
níkou; udržují svou práci v továrně, hutě a doly
v chodu, čini zajišťují dělníkům mzdu za jejich
práci. Jsou různé způsoby práce a práce dělníka
není příslušnou měrou lidské práce vůbec. ...
Rozdíly mezi lidmi, povstale životním vývojem,
nelze se vyrovnati na materiálním, tělesném zá-
kladě, poněvadž právě z něho vyrůstají. Zvláště
nemohou vyrovnati se násilím, ježto jen má a nic
netvoří. Rovnost lidí může být založena jen na
duchovém, mravním zákl. Násilím nevynutí si
nikdo mravního uznání a úcty, první to potřebuje
každý lidské osoby. Selští nevolníci násilnostmi
jen utlačovali své otroctví. Ale když držitelé moci
byli mravně přivedeni k uznání práv člověka, sa-
mi osvobodili nevolníky. Tak bude i s dělnictvem:
a nemělo by mravního vývoje rušit násilnostmi.
... Patrné, že dr. Mareš v podstatě opakuje tytéž
myšlenky, které vyslovili katolíci sociologové
dávno. Dr. Mareš není žádný klerikál, ale má
střízlivou soudnost a větší odvahu než jiní univer-
sitní profesori, kteří se křídili před zlobnými fan-
tasmami socialistickými do koutka. Kdyby bývali
mluvili univerzitní učitelé jasně a směle již dříve
nebož před akademiky, ale i na veřejných schů-
zích, dnes by české kraje nebyly tolik zruclé.

Uvěřte ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a
poskytuje výhodné půjčky.

Papírky.

Nejstrašnější bludem posledních de-
stítiletí byl militarismus. Netoliko avr-
těl balvany na těla svých nehorlivějších
přátelů; jeho nynější stav dokazuje, že
straně vůbec na šachovnici evropské po-
litiky samy nerozhodnou a že vzhledem
k horečnému víření duchů jsou věci po-
družnou.

Smíchal sedmero barev Bůh a utvořil
barvu smíšenou. Smíchal je člověk —
a hyla z toho špína. Zjevil řadu reform-
ních zásad Kristus a vykouzlil harmonii
životu soukromého i veřejného. Vyslovili
vlastní zásady svérázní moderní myslitelé
a zplodili rmutný chaos, před nímž v útlasu
odvracejí vlastní zrak.

„Pokrok rozumu a obecná oevěta i bez
pomoci náboženství povedou k dorozumění
národů a k pravé humanitě.“ — Už to
dorozumění je tady, ale je až příliš — ne-
rozumitelné. Námá tvář stejného druhu
neptemýšl, nekonek konferencí a dorozumí
se navzájem hladoe. Lidstvo má k výja-
nění problémů řeč, tisk, telegrafy. Ale čím
více se vadluje dorozumění, humanitu —
tím akutěji rozdílnější jako při stavbě
Bábelu.

Vzdělávací úkol tisků Barbar, který
učil na Clémenceaua zákeřný útok, vy-
podobně v celá řada listů francouzských
i zahraničních. Jeho fotografie letěla svě-
tem. Ale o podobu svérázných řečolovců,
která bádelo pět vytrhla těchto Clémen-
ceau se stínu smrti, nestaral se nikdo.

Pyšná póza jest v politice nejnešťat-
nější nápadem. Solva problemsky správy,
že by mohl ve sporu národů úspěšně
tervenovati papež, hned se rozlehl hlubný
odpor radikálních politiků. Ale po čtyřech
měsících samostatného jednání sama ví-
tězská dohoda nevěděla kudy kam. Papež
sice autoritativně promluvilí nesměl, zato
však promluvil Trocky. Vítězové doela
do veřejnosti pustili správy, že jsou ochotni
vyjednávat i bolševistům — výrobkem
to německo-židovským. A naposledy státy
dohodově nedovědly se dohodouti ani
mezi sebou. Prostřednictvím papežovo by
bývalo skrátko dusnou křisí nejméně o tři
miliony — a státní byly ušetřeny miliard.

Nyní místo generálů a presidentů hlás se
o rozhodující slovo lid.

Plomocným odpustkům vymývali se
nejvíce ti, kteří jim nerozuměli. Nyní však
udělují aspoň posměšné plomocné od-
pustky socialisté každému byrokratu, který
se k nim přilákal saplacením několika-
-

runové organizací dané. Že takové členské
přispěvky nejsou výrazem nového pře-
svědčení, vybrli že jsou výpalmým se
strašou, to přijemotům nevadí. Peníze a
velký počet volebaleh hlás nad všecko
vnitřní přesvědčení!

Ve středověku pasován na rytíře muž mladý,
plný síly, od něhož se čekaly nové energické
činy. Rakouská vláda povyšovala do stavu ry-
tířského starochy, aby jim zpřemělna přechod
na bích, označený nápisem „Pense.“

Nebývá v praktické akci největším geniem ten,
který vymýšlí řady nové; ale klobouk dolů před
tím, který bez osudných ořlěs provede likvidaci
řádů starých.

Záložna v Hradci Král.,
sapsané společenstvo s ručením obmesným
Československé náměstí.

Vklady na knížky:
staré 2%, nové 1%.

Půjčky. - Úvěry osobní
a hypoteční. - Zálohy. - Kauce.
Vadla. - Eskompt účtů a směnec.

K májové době:

Přihlášky, vsemě solidně pracované, různé druhy
kus po K 180, 280, 5—, 560; dětské 120,
140, 160.

Medaillonky, kus 20 h. 30 70, K 1—, 120 150
Knižky k medaillonům, kus K 250, 280.

Pro české kazatelny:
Kaška: Pravda ke ctnosti, lidová básně K 600
Hvězda pokoje, básně k májové po-
dobnosti K 8—
Kobout: České dráčekamy v horně Krá-
lovny nobelské, 32 rozjímání májo-
vých, ze života českých patronů K 850
Černý: Rosa mystice, říšenové rozjímání
skr. v. s. v. p. K 13-80
Pro každého cenou upomínka na májovou dobu je
Královna Nebeská, Lidové legendy
o Matce Boží K 8-80
Na skládě v
Družstevním knihkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové.

Kostelní paramenta
prapory a bousolužebné náčiní v nejvýhodnějších
cenách ukoopíte u doporučené fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vyžádejte si ceny, nešli objednáte
u firmy jioe.

Továrna a sklady nábytku,
sklo tabulové, sklenářský smel, ve velkém
a malém
Nhuherový, Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní,
prapory atd.
dodává nejlevněji
JOSEF VEND,
odborný závod
Jablonec nad Ústí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Holové
předmity na ukázkę ve franko pošlou.

Konkurs.

Obec Hradec Králové vypisuje
veřejnou soutěž na stavbu čtrnácti nouzo-
vých činžovních domů v Hradci Králové.
Nabídky mohou býti podány: a) buď
na úplnou výstavbu všech čtrnácti domů;
b) nebo na jednotlivé práce pro všechny
domy dle následujících skupin: 1. Práce
nádenické, zednické, betonářské, kameni-
cké, tesářské, klempířské, pokrývačské,
hromosvodce; 2. Práce truhlářské; 3. Práce
zámečnické; 4. Práce sklenářské; 5. Práce
natěračské; 6. Práce kamnářské; 7. Práce
malířské; 8. Práce čalounické; 9. Instalace
elektrického osvětlení a zvonení; 10. Vodo-
vody domovní. Plány, výkresy jednotlivých
prací a všeobecné podmínky, které jsou
analogické podmínkám státní stavební
správy, vloženy jsou u purkmistrovského
úřadu (technická kancelář) v Hradci Krá-
lové a lze do nich v hodinách úředních
volně nahlédnouti, po případě formuláře
proti náhradě si vyzvednouti.
Lhůta ku podání nabídek skončí dne
5. května o 12. hod. polední. K nabídkám
později došlým nebude přihlíženo.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové.
Starosta:
JUDr. Fr. Ulrich.

Odebírejte Obnovu!
a rozšiřujte

Americká kamna a irské sporáky
zahajuje nejlevnější a olety podá firma
Nejedlý & Vít v Hradci Králové.
Telefon číslo 159.

**BISKUPSKÁ
KNIHTISKÁRNA**
DOPORUČUJE SE KU VŠEM
PRACÍM V OBORU KNIHTISKU
PROVÁDÍ VKUSNĚ ZA CENY PŘÍMĚRNĚ LEVNĚ
TIPOGRIFY PRO POTŘEBU OBCHODU, PRŮMYSLU
A ŽIVOTA VEŘEJNÉHO, SPOLEČENSKÉHO A
SPOLKOVÉHO; ČASOPISY, BROŽURY, DÍLA, CE-
NÍKY, ČÍTTY, TABELE, OBÁLKY A DOPISNÍ PA-
PIRY; PLAKÁTY, POZVÁNKY PRO PLESY A
ZÁBAVY, ADRENTY, VISITKY ATD. UDRŽUJE
STÁLÝ SKLAD TIPOGRIFSKÝ PRO ČERVENÝ
DLE NEJNOVĚJŠÍ NAŘÍZENÍ, POZVÁNKY, PLA-
KÁTY, POZVÁNKY KE SCHŮZÍM S NÁRODNÍMI
ZNÁKY // // // // // //
PODNIK
•TISKOVÉHO DRUŽSTVA•
HRADEC KRÁLOVÉ
ADALBERTINUM.

Právě došel
Codex Juris Canonici
Pii X Pont. Max. iussu digestus
Benedicti Papae XV.
ve formátu 12" (12 x 18). III. náklad.
Vázané v polopletně K 33—.
Na skládě v
Družstevním knihkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové.

Surovou vlnu
těl menší polohky, se ihned neb později koupí.
Co možná osvořované nab. s udáním nejzáklad-
cen na
Gustav Möldner, Liberec (Čechy).
Radeckého třída.

Sekretariát
královéhradeck. organizačního komitétu
Českoslov. strany lidové v Čechách
má na skládě tyto organizační a agitační
tisakopisy:

1. Členské listky přihlašovací (formát 7x15,5
cm) 100 kusů K 280
2. Bloky k příležitostným přihláškám (12
členských listků přihláš. v obálce s po-
učením (hodí se zejména pro větší
mista) 1 kus 40 h
3. Seznam členů (tabula, půlarch; hodí se
též pro hromadné přihlášky) 1 kus 12 h
4. Seznam důvěrníků místní organizace
(tabula, půlarch) 1 kus 12 h
5. Seznam důvěrníků okresní organizace
(tabula, půlarch) 1 kus 20 h
6. Plakáty k oznámení veřejné schůze
(formát 31 x 47 cm; stačí na nich vypl-
nit jen místo, datum, místnost a před-
mět schůze) 1 kus 30 h
7. Legitimační listky členské (kartky 8 x 13
cm) 1 kus 10 h
8. Návod pro důvěrníky se seznamem
členů (knížka, malá 8" 24 str.) 1 kus 50 h
9. Cirkulár A: Zákonná ustanovení, jichž
nutno dběti při schůzích. (8", 4 strany)
1 kus 8 h
10. Pozvání k okresní konferenci (dopis-
nice; stačí jen vyplnit adresu, místo,
čas a pořad) 1 kus 10 h
11. Pozvání ke schůzi důvěrníků před sa-
ložkami místní (okresní) organizace (8")
1 kus 4 h
12. „Co chce Československá strana lidová?“
(letáček, malá 8") 100 kusů K 280
13. Legitimační k důvěrné schůzi (32")
100 kusů K 2—
14. Požadavky Československé strany li-
dové (4", 2 strany) 100 kusů K 5—
15. Směrnice komunální politiky Česko-
slovenské strany lidové (8", 4 strany)
100 kusů K 5—
16. Organizační kolky (nálepky na dopisy)
1 kus 2 h

Tyto tisakopisy se vydávají pouze vý-
borům, resp. důvěrníkům „Československé
strany lidové“. — Objednávku zašlete na:
Sekretariát organ. komitétu „Českosloven-
ské strany lidové“ v Hradci Králové, (Adal-
bertinum).

Účet = post. spoř. v Praze č. 140578. Václav K. M.

Královhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velká ulice č. 29
 Příjmy vstoup. čl. R. 1911. 140578

Odřazení pro další dopl.

 Číslo účtu, číslo účtu, číslo účtu 140578

v Praze 1. srpna 1911.

Předplatné:
Na rok 10 K, na půl roku 5 K,
na čtvrt roku 3 K, na měsíc 1-50 K.
Jednotlivé čísla 25 hal.

Inzeráty
— k tisk. se hodí —

Účet pošt. opatřeny v Praze
čís. 40.000.

Ročník XXV.

OBNOVA

V Hradci Králové, dne 9. května 1919.

Předplatné a inzerce přijímá admi-
nistrace „Obnova“ v Hradci Králové
(„Adalbertin“). Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice — Rukopisy
se nevracejí a neobdrží se za
honorarij.

Reklama
nasilují se nezaplacená a neřekovaná
administrací.

„Obnova“ vyobrazí každý pátek
v polodni.

Telefon čís. 94.

Číslo 19.

Dr. Milan Rastislav Štefánik mrtav.

Naše republika ztratila dne 4. května jednoho z největších svých mužů. Proslulý náš ministr vojenství, k němuž s úctou vzhledy miliony i daleko za oceánem, zabil se blíž Bratislavě při pádu aeroplanu, vrací se z Itálie na Slovensko. Zabil vlastní krev zemi, kterou tak věrně miloval a pro jejíž osvobození nesčetně krátce dával život svůj v šanc.

Slovák Štefánik byl silná, důsledná individualita, jakých i velcí národové mají málo — povaha, která držela i železo. Dřve než zasáhl rekovskou rukou do běhu vojenských a politických událostí, byl již znám jako světoznámý učenec, astronaut a odvážný cestovatel. Po vypuknutí války s celou vehemencí svého bohatýrského ducha vrhl se na světové kolbiště — politik, diplomat, voják a organizátor. Vůlí vzkříšení spravedlnosti a k osvobození svého národa. Dobře seznal, že Spojenci jsou jen prostředkem, přesvědčil se však, že i v době nejsurovějšího útoku maďarského jára miza proudí v uhněteném slovenském lidu. Bystré oko Štefánikovo i v mlhách postřehlo typickou hvězdu zemlených, která stoupala stále výš a výš. Perná naděje v lepší časy neopustila Štefánika ani ve chvíli rapidního postupu vojsk centrálních mocností. Čím těžší balvany se kupily před nohy legionářů, tím energie Štefánikova byla houževnatější, ačkoliv z jeho bylo vždy chatrné. Padesát měsíců vykonával veliký Slovák práci brigádníka a horečnou jak na vojenských, horečnou, ruských a francouzských úkolu, tak i v době pohotovosti diplomata ve Francii, Sibiři a v evropském Rusku.

Bojovat začal jako prostý voják ve frontě francouzské. I za bojištného víchru podkopy iety nejnebezpečnější. Uvedl Masaryka k Briandovi, odporučil francouzským diplomatům Benze, intervenci u Joffra a Focha docílil uznání a podpory českých legií, byl spoluvůdčím legií italských; v příčině legií amerických vydával se samým Wilsonem. Jeho vzápětí a údiv budící čin vyplnil velikou knihu.

Nyní měl epochální činnost svou dovršit na rodné půdě, kterou chránil jako oko v hlavě z dálek tak velikých. Slovensko potřebovalo tolik jeho pružné, silné povahy. Jistě se těšil na práci klidnější, radostnější; chtěl pozorovat utěšené dožívání. Proto jeho náhlý skon jest tolik tragický. Blíže osvobozené Bratislavě zhasl jeho život jako meteor.

Zatručtila celá republika nad ztrátou tolik těžkou; kondolovali pohnutě vynikající představitelé národu spřátelených. Jméno osvoboditelovo bude zářiti před zrakem národa v lesku vždy skvělém.

Idea sv. Vojtěcha a české prostředí v X. věku.

JUDr. Hugo Richter v 19. čísle „Čes. Svobody“ uveřejňuje ke kultu sv. Vojtěcha „kritickou poznámku“, která jest — zpátečnický nekritický.
Prý proti dosavadní tradici o sv. Vojtěchu staví se pravda historické kritiky. Pravda historická „nesmí se zastaviti před ničím, tedy ani u před národní tradicí, jejíž kořeny hledati dlužno ve střední, ve slávě falešného uvažování.“ Více autor stíci zdůrazňuje význam a

FEUILLETON.

Na pomoc Bohodě.

Tisíce bylo prostředků, jimiž hleděl kde kdo z nás pomoci do hrobu staroslavné Austrie. Jaksi se k tomu neměla, ale o sobě zpíval, že „šlá rakouská nepomine“, život měla nadobycí tuhy a tak práce hrobařů nebyla právě snadná. S houževnatostí obdivuhodnou pomáhal jí do řídké p. Ludvík Otčenášek, jak se o tom dočítáme v úhledné knižce výše uvedené názvu.
Dovídáme se z ní, že autor vynalezl zvláštní vzdušné torpédo; sevrubný popis jeho konstrukce byl odeslán zvláštním kurýrem přes Švýcarsko do Francie, kdež je prof. Masaryk odevzdal francouzské vládě jako český dar. Tvzení, že „rovňá úspěch Brusilovův v r. 1916 na východní frontě“ byl umožněn použitím této nové zbraně, zdá se však být přece jen hyperbolou.
O tom, jak důmyslně a rafinovaně udržovány byly styky s naší zahraniční emigrací, svědčí způsob tajné korespondence, vynalezený rovněž L. Otčenáškem. Sestrojil totiž plechovou destičku přesné velikosti pohlednice, opatřenou provrtanými dírkami ve vzdálenosti asi 3 mm, takže vypadala jako alfa. Každá díra v

právo historické vědy, že byste od něho čekali překvapující objevy ze staré české historie.

Právem předem: jestliže průměrný český inteligent pilně nesleduje nových objevů z české středověké, není to nepravostí. Zato však bříšnou smělostí, odvažují se „káceti staré tradice“ lidé, kteří neznají ani jádra studií Vackových, Křofových, Novotného a Hrubého. Chce-li JUDr. Richter poučovat, má přece při nejmenším znáti aspoň to, co o sv. Vojtěchu napsal V. Novotný v I. dílu svých kritických „Českých Dějin“. Pak by se přesvědčil, že to, co prohlašuje za tradici vzniknuvší na půdě cizí, jest vlastně v podstatě výslednicí moderního badání českého.

Richter snaží se vylíčiti Vojtěcha jako muže, který se národu odcizil. Dodává: „V Čechách nebylo člověka, který by byl odchodem Vojtěchova z vlasti želel; nikdo, ani kněží ani velmožové ani lid nevzpomínal neoblíbeného biskupa.“ Řádi bychom věděli, odkud dalekozraký jasnovid Richter tohle ví. Jest bezohledným komolením historie, jestliže se imputuje nevášnivý odpor osobních fanatických nepřátel rodu Slavníkovu celému národu. Kdo pak to řekl, že v Čechách „není nikoho, kdo by přijal Vojtěcha? Byla to zpuhá slechta, která utiskovala bezohledně drobný lid; byli to otrokáři, kteří chtěli dále prodávati křesťanské zajatce židům do otroctví; a — byli to vražedci rodu Slavníkovy. Ti také otevřeně přiznali, že svých zločinů nelitují a že se bojí, aby po Vojtěchově příchodu nebyli trestáni. Taci lidé měli právo mluvit za celý národ.“

Když se před tím Vojtěch vrátil do Čech fakticky, vyšel ho vítat z Prahy všechen lid bez rozdílu stáří a pohlaví. Obyvatelé přijali ho s velikou radostí a podáním rukou pečtili svůj slib, že se zhostí toho, co vlastně biskupa ze země vypudilo; slibovali totiž, že svůj život na právi ve smyslu reformních nařízení Vojtěchových. Bolešlav II. již před příchodem biskupovým z plného sněmu vydal důležité rozkazy, které měly být vydatnou podporou právě té reformace, o kterou Vojtěch nejvíce usiloval. Ale Richter k tomuto příchodu poznamenává: „Vlastní krajané, ani panující kněžíte nevyjímaje, odmítají opět jeho činnost.“ Zatím však Vojtěcha k druhému odchodu přiměla v přední řadě zvěřilost barbarů Vršovců, kteří zavraždili ženu a zneuctili chrám násilím na právu světskému a církevnímu. Dvůr knížecí sice byl nad tou událostí zaroučen, ale poměry byly v zemi tak ideální, že nemohl poskytnouti arcipastýři dostatečnou oporu, třeba že Přemyslovci cítili proti Vršovcům veliký odpor.

A za několik let nato byl by nestál v Čechách nikdo o návrat toho, jehož čtosti a osvěcenost velebího půl Evropy? Proč si Čechové hned po prvním odchodu Vojtěchově nezvolili biskupa nového? Proč s volbou váhali i po druhém odchodu? Za nepřítomnosti Vojtěchovy si dávali Čechové posluhovati biskupem míšenským. A když druhý návrat Vojtěchův byl zamítnut, zasedl na jeho prestol cizinec, korvejský mnich Thidag. Ti už nebyli „odcizení“.

Richter na doklad „odcizení“ Vojtěchova připomíná, že přijal jméno svého biskupatele (Adalbert). — Ale přijetí tohoto druhého jména nepokládá vrstevníci ani za nejmenší úhonu. Ve středověku Němci z úcty k vynikajícím Slovanům přijímali jména slovanská od vlastních rodin a zrovna takové stanovisko zaují-

destičce odpovídala jedné písmeně abecedy, ale dle pořadí, určeného tajným písmem. Za takový zvolena známá píseň „Hej, Slované“, takže první dílka zneměla H, druhá E atd. Chť-li odeslatel napsati tedy za hranice tajnou zprávu, poslal destičku na pohlednici či uskupis a neviditelně inkoustem vytekoval dírkami příslušné tečky, značící písmena, tak že ani nejdůmyslnější rakouský cenzor by věci nebyl mohl přijíti na kloub.

Další kousek, jímž se L. Otčenášek proslavil, jest, že nalezl tajnou telefonní linku vedoucí z Vídně přes Prahu do Berlína a spojil oba generální štáby. Na smíchovské „Demartince“ připojil k vedení drát a v zahradním domku poslouchal rozmluvy vojenských pánů vídeňských a berlínských. Občas měl potěšení vyslechnouti i setníka Krause, pod kterým jménem se skrýval bývalý císař Karel.

Rozmluvy byly velmi zajímavé. Tak 23. října ptal se Berlín Vídně: Situace? Vídně nato: Hrozná! To jsou chyby po sedmém století, které se nyní účtují... Při poslední italské ofenzivě podává Vídně zprávu Berlínu. Fronta se přý za tím ještě drží. Útoky jsou odrazeny. České sbory stálo obopob Brenty a na Havě. Berlín se ptá: No a? Vídně: No ještě se dobře drží. — Ku podivu, známou s uspokojením v Berlíně.

mali k jmenům vynikajících Němců Slované. Na př. v IX. století nebyla jména „Svatopluk“ a „Mojmír“ mezi Němci neobvyklá. Svatoplukem nazván docela i syn mocného Arnulfa. Přemyslovec Jaromír stal se r. 1068 biskupem v Čechách proti vůli bratra Vratislava II., který chtěl povýšiti na biskupský prestol Němce. A ejhle — národní biskup přezván Gebhardem. A což jména Otakar I. a Otakar II.? Ta byla také německá, ale Čechové se proti nim nebouřili.

„Mrtvé tělo Vojtěchovo ocdlo se ve službách politiky českého knížete. K tomu, aby pražské biskupství mohlo býti povýšeno na arcibiskupství, jež by církevní odvislost Čech na německém metropolitovi na vždy odstranilo, bylo třeba, aby Praha měla ve svých zdech tělo toho mučedníka a světce, jehož uctival západní svět křesťanský a Řím. Proto převážel vítězný kníže český Břetislav I. tělesné ostatky světce Vojtěcha z Hužduha do Prahy.“ Tak namlouvá Richter. Ale k účelu onomu Břetislav I. těla Vojtěchova nepotřeboval. I sv. Václav byl uctíván v západním křesťanstvu a Římě; ostatky tohoto světce byly v Praze. V tehdejšímu čase kladly se zmíněnému povýšení pražského biskupství na arcibiskupství překážky značné, tak že přenesení ostatků sv. Vojtěcha bylo v té příčině záležitostí podružnou.

Zato však před vyzdvižením ostatků světcových konaly hromadné tak velké skutky kapci, jaké nikdy před tím. Nad hrobem Vojtěchovým také kníže přiměl svůj lid k přijetí významných reformních dekretů. I jiné okolnosti svědčí, že láska k velikému světci byla tehdy vřelá, acipinnější. Otulil bojovníci před hrobem Vojtěchovým plakali. To všecko se dalo jen pro politiku? Faktum jest, že Břetislavovi vykládali přinesení ostatků ve zlé právě ti, kteří měli na zvelebení arcipastýřského prestolu v Praze veliký vliv.

Politický přehled.

Mírová smlouva.

Mírová smlouva byla ve středu o 3. hod. odp. předložena uem plnomocníkům v památné schůzi ve Versailles. U přítomnosti všech zástupců vítězné dohody bylo Německu uloženo mezi podmínkami i uznání naší republiky. Německo i Rakousko musejí uznat naše hranice z r. 1914. Die dodatku připadne nám i Těšínsko. Ze Slovenska bude k nám připojeno a Uhry silně okleštěny, netřeba ani zdůrazňovat. Stejněho uznání jako naši republika dostává se i národu polskému, jemuž Německo musí postoupiti část horního Slezska a Poznaňsko; Gdansk s okolím bude svobodným státem. Smlouva stanoví dále hranice Belgie, Lucemburska a Dánka. Jižní a východní hranice východního Pruska a Polska budou stanoveny hlasováním lidu. Alsasko-Lotrinské samozřejmě připadne Francii, o Sibiřsku rozhodne samo obyvatelstvo. O šieslovanském státu bude jednáno dále, až se vyrovnají sporné otázky s Itálií. Rakonské Německo nesmí být připojeno k říši německé. Vojsko Německa nesmí přesahovati 70.000 mužů pěchoty, 30.000 jízdy a 4000 důstojníků. Z válečných lodí bude mu ponecháno pouze 6 bitevních jednotek. Tvrze na ostrově Helgoland budou strženy, což platí i o pevnostech na březích Rýnu. Rýn stane se řekou

25. října mluvil šejtman Kraus. Oznamuje do Berlína, že dr. Kramář byl pozván Lammaschem ke konferenci, že však odmítá každé vyjednávání. — Je to „divoká zvěst“, ti Češi, dodal roztrpčený pan hejtman.
Dva dny nato oznamuje Vídně, že italská fronta je neudržitelná, Chorvaté a ostatní Slované se selhali a den nato, 28. října, generální štáb vídeňský zpívá smutnou píseň labuti: Dnes nebo zítra bude s Tureckem vše hotovo. Je zle. Ve Vídni nevíme, ke které vládě kdo patří. Berlín reaguje neméně žalostně: Ach, dráhy! Jsme prodáni, jsme ztraceni. To jsem si nemyslíl.

A odpoledne téhož dne zatelefonoval si Berlín naposled. Ptá se Vídně, co nového. Vídně odpovídá: Uzávirame mír! Berlín překvapeně: Jak to? Vídně: No — po německé notě a následkem neudržitel-
ných poměrů...

Asi v téže chvíli odebrali se v Praze členové Národního výboru do mlstodřitelaského presidia, kdež osámili, že přejmí vládu od svých rukou a téže chvíle valily se ní pražskými ulicemi nepřehléd-
né davy lidí, znělo „Kde domov můj je český člověk po 300 letech zase svobodně vydechli.“
Byla to chvíle, kdy neplatná a ne-
zapomínající dějinná Německá dokonala své dílo.

mezinárodní. Německo zřekne se všech svých zámořských osad, jež budou spravovány Svazem národů. Zruší se pak všechny smlouvy, vztahující se na Maroko a všech 15 německých námořských kabelů bude rozděleno vítězům. Sedmý paragraf smlouvy prohlašuje, že bude zabráněno soudní řízení proti býv. císaři Vilémovi. Německo musí zaplatiti miliardů liber šterlinků (asi 25 miliard korun) a náhradu za každou škodu, která byla způsobena civilním osobám dohodových států a jejich majetku. Pro případ, že by se němečtí delegáti vzpírali podepsati mírovou smlouvu, nastane prý úplné hospodářské osamocení Německa. — Vrchní velitel dohodových armád odvolal všechen dovolené. Obsazující armáda v Německu bude sesílána o 120.000 mužů, kteří budou odvezeni teprve po podepsání mírové smlouvy s Německem.

Vítězství Čechů ve Vídni.

Minulý týden koualy se ve Vídni volby do obecní rady, do okresních zastupitelstev a do zem. sněmu dolnorakouského. Vůči českému voličstvu zachovali se Němci v celé řadě okresů slušně, jen v několika okresech došlo i tentokrát k porušení volební svobody a násilí proti českým lidem a českým volebním kancelářím. Přes to zvoleno bylo do obecní rady vídeňské 8 Čechů a to v okresech 3, 14, 17 a 20 po 1 v okr. 10 a 16 po 2 kandidátech. Celkem zvoleno do vídeňské obecní rady 100 soc. demokratů, 50 křesť. sociálů, 8 Čechů, 3 něm. nacionálů, 3 židovští nacionálů a 1 německý svobodomyšlný kandidát. Do okresních zastupitelstev zvoleno 41 Čechů, nejvíce v okrese 10. (kde prý zvoleno 10 kandidátů), pouze v 1. okrese (vnitřní město) nebyl zvolen ani jeden. Češi dobyli i 4 poslan. mandátů do zem. sněmu dolnorakouského, vesměs ve Vídni. Celkový počet českých hlasů obnáší 55.770, to je úbytek 5 proc., kdežto něm. soc. demokrate ztratili 32 proc., křesť. sociálů 15 proc. (jsou co do počtu na 2. místě). Něm. nacionálové ztratili více než 50 proc. Češi jsou tedy co do volebního výsledku na třetím místě. Sionisté získali 5000 hlasů. Prvním důsledkem voleb těchto jest odstranění něm. křesť. soc. panství z radnice, z okresního zastupitelstva a zem. sněmu.

Proti maďarským bolševikům.

Rumunské vojsko na svém postupu proti Budapešti překročilo řeku Tisu na celé čáře, obsadilo města Szolnok a Kečkemet. Miškovec nad vtokem Hernadu do Tisy obsazen vojskem českým a rumunským, srbská a francouzská vojska od jihu dospěla také ke Kečkemetu. Zároveň i rumunská a srbská dunajská flotila je na cestě ze Rávy do Budapešti. Za tohoto postupu větších bojů nebylo, ježto se maďarské vojsko vzdávalo bez boje. — Do savadní budapešťská vláda přijala už podmínky spojených, v nichž se požaduje bezprostřední kapitulace vlády, odevzdání všech zbraní i stíseliva a obsazení Budapešti dohodovým vojskem. S vládou se však nebude vůbec jedrati, proto členové bolševické vlády přechají z Budapešti všemi směry.

Bolševici v Rusku.

Úřední list ruské sovětové vlády píše, že situace je pro ni velmi kritická a že úspěch na Donu byl velmi drazé vykoupen na ostatních třech frontách. Kdyby měl nepřítel dosáhnouti Volhy, bylo by sovětové Rusko odříznuto od pramenů suroviny. Vojska admirála Koljaka pokračují pak na svém postupu proti bolševickým hordám.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Z pera dra. K. Krofty vyšla důležitá kniha „Přehled dějin selského stavu v Čechách a na Moravě“. — Cena Hlávková (1000 K) přisouzena vynikajícímu dílu dra. J. Šusty „Dvě knihy českých dějin“. Cena hudební (1200 K) přisuzena Jar. Křičkovi za operu „Hippolyta“. — České kvarteto dobylo v Holandsku skvělých triumfů. — Na Ratiborské byl prvním apoštolem českého tisku kněz-spisovatel Cyprián Lelík (naroz. 1812). Jeho zásluhou dostalo se do rukou českého lidu v Prusku z Prahy a Olomouce (z konsistoře) na sta knih. Prvním knihkupcem českým v Opavě byl kostelník Jan Ryba (nar. 1819), u něhož se shromažďovali čtenáři z širokého kraje. Rozšířil mnoho knih v Prusku. — Proslulý učenec dr. Bedřich Hrozný jmenován od prezidenta republiky řádným profesorem klínopisného badání a dějin starého Orientu na české universitě. Dr. Hrozný vynikl svými objevy o životě a jazyku starých Hetitů, uctlených v Malé Asii; svými knižními výzkumy potvrdil biblické správy o mocném tom národě.

vynikajícím pokročilou kulturou. — Rektor katolické university pařížské Msgr. Baudrillart byl přijat ve slyšení papežem. Podal zprávu o nynějším stavu vysokého učení. Bude konati v italských velkoměstech přednášky o postavení katolického náboženství ve Francii. — Ministerstvem národní osvěty byl jmenován prof. dr. Dobroslov Orel konservátorem pro hudební archivy kostelní a farul v celé republice Československé. Divíme se, že si ministerstvo vzpomnělo na služby dra. Orla teprve nyní. Reklo se, že v republice přestane při rozdělení úřadů ohled na konfesi. Zatím však jsme sledovali, že vláda „nezaujímá“ přímo úzkostlivě se strachuje, aby vynikající úřad nepřipadl katolíkov. Dr. Al. Kolísek nesmí se státi ministrem umění — protože jest kněz, ačkoliv ani nevstoupil do naší lidové politické strany. Zato však Habermanu se stal ministrem osvěty nikoli pro učenost, ale pro svou příslušnost k protikatolickému táboru. Právě 200. rok dokončil světově známý hudební nakladatelství Breitkopf a Härtel v Lipsku. Syn zakladatelův Jan B. Breitkopf vynalezl rozložitelné typy pro notový tisk.

Dr. Fr. Mareš o práci a díle pronáší (v Nár. Listech z 4. května) tyto myšlenky: „Práce jest jistě obtížná, ale vykonané dílo jest radostné. Vždyť život vůbec se zakládá na protikladech, na kontrastech. Únava jest podmínkou libosti odpočinku a hlad podmínkou libosti nasycení. Trvalý odpočinek a trvalé nasycení znamenají přece nejvyšší omrzení života... V pravdě znamená vlastnictví starost; znamená zvláštní příkaz a úkol: pečuj o toto pole, aby na něm uždalo obilí. Kdyby bylo pole níčí nebo všem společné, uždalo by na něm nepochybně bodláčí, což je zvláštní pokyn... I v českém národě šíří se mínění o práci, cizí jeho duchu. Mníneji považují práci za prostředek k uskutečňování díla všem cenného a trvalého, nýbrž jen za fyzickou veličinu, oceňovanou a odměňovanou podle výšky a zisku. Dílo jest hodnota ideová; práce jest fyzický, materiální prostředek k vykonávání díla.“

Některé lidé „cení si“ práci je materiálně, nehledíce k ideovému celku díla. I povstává klam, že mezi lidmi nejde o rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku z práci. A to bese všeho zetele k dílu. Kdyby ovládl všechny pracovníky duch odporu, hledající ve všem a všude jen zisk, nastala by neodvratná závažnost díla... Dílo spojuje a sjednocuje lidi; ale rozdělení prací k vykonávání společného díla, nýbrž o rozdělení zisku

Na velké protibolševické schůzi v Brně
třel Modráček: »Bolševici všechno oddekre-
tují. Francouzská revoluce také chtěla od-
dekretovat Boha a náboženství, ale s Napoleo-
nem se obě vrátila a k tomu i s papem.« —
V Mor. Ostravě byl zadržen ve vlaku šid
Abraham Segel, který měl u sebe vso-
dopis psaných hebrejsky a německy, kte-
rý měl doručiti svým známým v Haliči.
V jednom dopise se líčí, jak jsou v Praze
lidé utiskováni, prý by bylo nejlepší, aby
bolševici vstáhli do Čech. Ale co vlastně
mají polští lidé v Praze na práci? Kdo je
zval a kdo je tam zdržuje? — V Králově
Poli u Brna ponechala učitelka v 5. třídě
několik nezbadaných děvat po škole. O píl-
i bodině však se přihnál do školy otec
jedné dívky Kuchovský a zmišl učitelku
do krve. — V Kladrubách sokolští a agrár-
ní mláděc svrhla kříd do potoka. — V Písi
šlák Otto Tesar strhl kříd u cestě ležící.
Ale kamenný podstavec svalil se obrázo-
porei na nahu a přerušl mu ji. — V Nár.
stěsch 24. dubna lid jedna dáma, jak se
chovaly nábit ženy v Týnském kostele, kam
se vehnaly s pouhé svádavosti, aby spatřily
svatbu plukovníka Ot Huska: »Prostá,
st. sv. lepší dámy stály na lavicích, na o-
bčedlech, kam se kládou modlitební kni-
žky, 6 stolec, mezi nimi jedna s brilant-
námi seami — si sedlo na oltář v postranní
odi. Starší paní přišla nábradl, aby prý
ně viděla a plno výjevů, nad nimi pře-
běrně vychovány slověc přímo trne. Proto
něch prof. Guš pohledl ve svých kni-
kách, a buď do té nezvyklé stěhu.

š. společnost, jež nádhernými tělesnými a šperky obce namastovat, co ji obklopovalo na slavnostní jednání a taktu. Ony nevyvážené osoby rozhodně nebyly klerikální. Zato však budou tleskat, až konečně do magog houkne, že by snad již Kristus z kostela bílým vyhnal. Také nadšené přivítají, až budou těšeny, sdali souhlas s reformací Husovou a Komenenského. — Kyjevský „Českoslovenec“ ze dne 7. ledna 1918 psal: „V nynější vládě „ruské“ jsou téměř se třetinu zastupeni lidé: Trockij (Bernstein), Kamenov (Rosenfeld), Zinovjev (Apfelbaum) Steinberg, Joffe (Krammer). Ministr holébovské spravedlnosti Steinberg kandidoval roku 1906 při volbách do lidové náboženské obce moskevské za směr klerikálně-sionistický. — „Raiser Tagblatt“ přináší nové doklady, jak lidé za války bohatli. „Kriegslohn-Aktiengesellschaft“ vy, která na akci majitel hodnotu 5000 marek dividendu (roční sisk) 182.000 marek. To bylo tedy 3640 procent válečného nisku. V této akciové společnosti jest 25 lidí a 2 křesťanů. (A říjí jsou ovšem přiblíženi jen jako volavky, aby to židovství při výdělečném podnikání tak přilákalo). — V Německu v Národ shromáždění je 280 křesťanů, 10 židů a 122 lidí bez víry. Z těchto ateistů jest 121 socialistů. — Naše republika převzala i ústav pro lidové osazení. Ale již se veselé křesťany se sbírá, určeným ebudému lidu. V Chebu prodává cdivna zboží nikoli pimo, nýbrž prostřednictvím firmy říjící šaty — k volnému prodeji obchodníkům. V Brně hotoví firma Weiss a Hammer sehing ženské šaty (pro lidové osazení) a dodává zboží překupníkům, kteří ošem vy dělávají. Co se tak vydělá, na to řádý úřad nedohlíží. — Ve Vídni je oitelný nedostatěk drobných bankovek, ačkoli se jich vyrábí ve Vídni mnoho. Proč? Tyto se vyvážejí podlouhou do naší republiky. O všem nikoli přes hranice dráhou, protože tam jest přísná kontrola. Ale celé balíky bankovek jedno- a dvoukorunových přive zou podlouhouci k hranicím, tam vystoupí z vlaku, jdou několik kilometrů pěšky a uctí-li pňiřavý vítr, vnesou na jiné stání do vlaku a jedou dále. — Na severozápadním nádraží oběhli se vyhnouti dva polští židé prohibice při dani na šáte. Ale uctiveny jím přese kufry, v nichž bylo mnoho papírových bankovek a slatých peněz. Ale židé náhle uchopili své menší kufříky a v tlačenici smitli. — Legionáři, kteří se navrátili z Ruska, usilují o potřeštní Muny. „Veš. Česk. Sloves“ sděluje, že na jaře 1918 seznámil se Muna v Moskvě s Bloum Khumem. Pro šlezy ko ference váleč. zjatož, kterou Muna svolal, dostal od Radka k dispozici 40.000 K. Tato konference znamenala podátek nepřátelského tažení proti českým legionářům. Jedou o se horečně o zmocnění cesty legionářů do Vladivostoku. Muna psal do šlepišů o legionářích lívě články. Za každý dostával od Sosnovského po 1200—2000 K. Na vydávání „Průkopníka Svobody“ pošlval bolševické podpory 70.000 rublů měsíčně. V Kromě Muna vyval Trčekho, aby dal každého legionáře zastřelili. Na rozkaz jeho bylo několik legionářů zastřeleno proto, že se zdráhali vstoupiti do ruské gardy. Bolševická propaganda v Československé armádě a Uher. Muna obdržel přes 600.000 K přímou od Khuma.

Učební ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertina
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Církevní věstník.
Svatováclavská udava v soustředěném kněze sv. Jana Nep. v Hradci Králové. Ob vyklá osamdná pobožnost ke cti sv. Jana Nep koná se následujícím způsobem: Ve čtvrtek 15. t. m. započne pobožnost odpoledne přípravným kázáním o půl šesté. Dne 16. května o svátku sv. Jana je tichá mše sv. s promluvou o 6. hodině ranní. Též o 5, 7, 8. a 9. hodině jsou tiché mše. Po 8. hod. přijde průvod z ka tedrálního chrámu Páně. O 10. hod. jest slavnostní kázání v kostele a po něm pontifikální mše sv. Odpoledne o 4. hod. jest kázání s pobožností ke cti sv. Jana. — Následující dny ve svatojanské oktavě od 17. do 23. května jsou tiché mše sv. od 5. hod. ranní do půl 8. ve středu a v pětce též o 8. hod. V neděli 18. května jest při šesté též promluva. Kázání odpovídá zákonitě bude chvalozpěvem „Te Boha chválíme.“ — Letos kromě čtyř bohoslužeb oslavují sv. Jana kazatelé zvlášť zvaní. I jest žádoucí, aby věrní čtené sv. Jana co nejvíce se účastnili veškerých pobožností a také projevíli, jak milým patronem jest všem uvědomělým Čechům sv. Jan z Pomuku.
Slavní církevní v mře. Akad. malíř a propagátor umění církevního Jos. Hybš na Král. Vinohradech vymaloval nový oltářní obraz sv. Jana Nepomuckého pro farář chrám ve Smrdově. Je to již druhý oltářní obraz, který týl umělec pro tento chrám vymaloval. Dále restauroval starý obraz chvalmver. „Čtrnáct sv. pomocníků“ pro galerii církevních obrazů v Teplicích. Šanově a monumentální obraz barokový „Sv. Antonia Pad.“ pro klášterní chrám tranšíkanský v Moravské Třebové. Pro farář chrám ve Zbylově sbotovili bezplatně restaurační plány pro vnitřní výzdobu, která se má příštího roku prováděti. Týl umělec ochoten jest vymalovati nebo restaurovati za účelem propagace umění církevního oltářní obraz nebo chrám pouze za výšoky náklad.

Československá strana lidová.

Náze schůze. 10. května: Čibuz ved. ref. A. Mrkvíčka. — 11. května: Ústí a. O. ref. red. Šupka. Solnice, ref. dr. Šula Litomyšl, ref. B. Peřínková. Dol. Stápanice o půl 8. hod. odpol. ref. A. Mrkvíčka. Jilemnice ved. ref. týl. Nová Ves a. P. ref. dr. Fr. Ryl. Třebonín, ref. Jos. Katnar. — 16. května: Sadeš, ref. dr. Šula. Neděliště o půl 8. hod. odp. ref. A. Mrkvíčka. Věstary o půl 8. hod. ved. ref. týl. — 18. května: Habry, ref. red. V. Myškové.

Náze nové organizace: Suchá, Pasucha, Seketice, Kozojedy, Nová Ves a. P., Syřenov, Bělá, Libáň, Košťálov, Semonice, Čibuz, Opatovice, Rožnov, N. Hradý, Skuteč, Skaučko, Radice, Žďarce, Leštinka, Lhota, Ryehmburk, Perálec, Hlubočá, Brdo, Podměstí, Zábok, Krouná, Otádrav, Č. Rybná, Oldřich, Oldřetice.

Obecní. Místní organizace Českoslov. lidové strany pořádá v neděli 11. května o půl 8. hod. veřejnou schůzi, na níž promluví člen Nár. shromáždění p. ing. Bedřich Pospíšil z Prahy. — V neděli 18. května přednáší zde sl. Lid. Kosařova z Dobrušky. Obě přednášky jsou v průmyslovém muzeu.

Obecní. V neděli 11. května přednáší v naší organizaci ved. v 8 hodin „U koruny“ p. inž. Pospíšil. Dne 18. t. m. ved. přednáší sl. Kosařova.

Nabývá. Manifestační schůze katol. muží, že a drozdu koná se dne 18. května o 9. hod. dop. v okra. domě v Habrech. „O našich úkolech v republice“ pojedná p. redaktor V. Myškové z Prahy. — Týl den o 2. hod. odpol. mluví ve Smrdově. Přátelé, dotákte svoji ubrovskou účast z svého okruhu, že ohápote vášeost nýněj doby! — Tedy 18. května vliobni do Haber a do Smrdova!

Orla, vlastník Orla Československého, zahájí počátkem května IV. ročník. Obtiže, které se dosavadnímu jeho pravidelnému vydávání stavěly v cestu, jsou nyní překonány a časopis bude nyní pravidelně vydáván. Bude zvětšen rozsahem a zdokonalen jeho obsah. 1.—5. číslo bude obsahovati příspěvky dra. Fr. X. Nováka, dra. B. Skácela, F. S. Pospíchal, A. Vaška, Č. Landy, Jar. Kadlčáka, Jos. Pavlovického, F. M. Zampacha a j. Při „Orlu“ bude nyní vydávána příloha pro orelské žactvo a dorost, nazvaná Květy Mládi. Příloha tato bude vydávána i samostatně za zvláštní předplatné. „Orle“ i „Květy Mládi“ budou přinášeti i ilustrace z orelského ruchu, takže každý, kdo chce se seznámiti s organizací Orla, její snahami a pracemi a sledovati chci její vývoj, bez „Orla“ a jeho žákovské přílohy se neobejde. Doporučujeme proto „Orla“ všem přátelům zdravé výchovy naší mládeže, všem stoupencům strany naší vůbec. Orl. Čs. stává se nyní nejen organizací naší mládeže, ale lidovou katolickou institucí výchovnou vůbec. Orlu nutno věnovati proto zvýšenou pozornost. Zvlášť také snaze, získati pro Orla školní mládež. Dnes, kdy pokrokové učitelstvo shání školní děti do Sokola nebo do děl. těl. jednot socialistických, nesměj katolíci rodičové k tomu nečinně přihlížeti. Děti našich stoupenců patří do Orla! Tam je poslejte, jim dejte do rukou dětský orelský časopis! Obednati „Orla“ s přílohou „Květy Mládi“ možno v Ústředí Orla Čs. v Brně, Nová ul. 8. „Květy Mládi“ budou státi čílo asi 20 hal. při objednávkách hromadných. Objednávejte hromadně!

Náze. Zdejší organizace Českoslov. strany lidové pořádala 4. května velice zdařilou schůzi členskou, na které pozvaná řečovala sl. Koblasova z Lánova promluvil o rozluce m. nteletví a odstranění náboženství ze škol. Vhodným a použitelným způsobem vyhláila zhoubné dělníky, které by nás edovaly, kdyby se tyto snahy našich nepřátel měly uskutečniti. Toho však žádný věrný katolík nesmí dopustiti. Hluboké ticho a napjatá pozornost svědčily, že slova sl. řečnice padala hluboko do srdce posluchačů. Bouřlivý potlesk byl od měnou sl. řečnice a poučená slova. Poté promluvil důvěrník p. Říha, jenž informoval členstvo o povinnostech a právech při volbách. Až jsme volice mladou organizaci, můžeme s výsledky naší práce býti úplně spokojeni. Váž nezáhlst a vzhůru k další činnosti! — K. Čech.

Schůze na Záměrově. V neděli dne 11. května bude se konati schůze ve Vyšebrodě, a Bystrovi a v neděli dne 18. května v Klášterci a Pustviněch. Referentem bude ing. Dovrtěl, kaplan ze Záměrk.

Schůze třítko výhnané výbora Československé strany lidové konala se dne 22. dubna za předsednictví dra R. Horáckého. Za celodenního jednání byly projednány následující záležitosti: 1. Schváleny byly jednomyšlně správy sekretáře strany a sekretářky odborů strany: hospodářského, dělnického, živnostenského, úřednického a zřizeneckého, učitelského a duchovenckého. S radostí byl konstatován čilý a mohutný rozvoj strany. 2. Po politickém referátu šlema Nár. shrom. dra G. Mazance a obšírné debatě projevena byla zástapcům strany v Nár. shrom. důvěra i dík za dosavadní horlivou činnost. Bylo usneseno, domáhati se dle vzoru demokraticky vyspělých ústav státních zavedení plebicitu (hlasování lidu) o každém důležitém zákonu státním, jakým jest na př. rozlučka manželská, vymezení náboženství na školách a pod. Jednomyslně byl zamítnut pekt strany agrární, socialistický a národně-demokratické, kterým schválen byl nový lidový volební řád za

cenou okleštění téměř veškeré dosavadní pravomoci obecní. Československá strana lidová, stojíc na zásadách demokratických, že v prvé řadě obce musí mítí moc co největší, má-li býti stát skutečně demokratický, bude hájiti obecní autonomii a bojovati proti okleštění obecní správy. Konstatována byla chabost finanční správy státní k válečným lichvám. Usneseno, aby zástupci naši ve smyslu křesťanské morálky naléhali na zabrání a vrácení nalichváneného jmění původními majiteli, lidu, pomocí sociálních a humanitních opatření. Také obsazování úředních míst ve státní správě republiky Československé podroběno bylo kritice a usneseno, domáhati se jeho revise. Přislůbnky židovského vyznání necht jest obsazeno tolik míst, kolik židům dle procentuální ho počtu v národě náleží. Ostatní místa necht jsou obsazena řádnou cestou konkurzní toliko schopnými silami bez ohledu na politickou příslušnost pouze na základě kvalifikačních schopností. 3. Po tis kovém referátu p. vikáře J. Tomšů byl konstatován slibný rozvoj našeho týdenního i denního tisku. K dalšímu jeho zdokonalení a rozšíření zvolena zváštní komise.

Králové Dvůr a. L. 27. dubna putá dala organizace Českoslov. strany lidové členskou schůzi, na níž promluvil sl. Koblasova z Lánova o rozlučitelosti manželství a vyloučení náboženství ze škol. Sl. řečnice uvedla ve své nadšené přednášce pěkné příklady ze zkušenosti, které pádným, přesvědčujícím způsobem podepřely stáejní zásady naší strany v nazečených otázkách. Sl. řečnice vyvolujeme za její obětavost a poutání nejrůznější díky. Dle p. předseda Erbert vyložil populárně, způsobem nové volební řád do obcí. Praktické pokyny podal v té věci p. Pavelka. V týl den ved. pořádané divadlo se plně vydařilo. Bylo viděti na hrajících, že díní pokrok ve svých výkonech. — Ve středu 30. dubna místní odbučka Všeodborového sdružení konala valnou schůzi, na níž předsedou zvolen p. Fr. Ottmar, jednatelem p. V. Silvar, pokladní sl. A. Bělská, důvěrník p. J. Šubrt a sl. Emilie Jahelkova.

Laholá Týnice. Po dvou veřejných schůzích v Kojetěch a Krakovanech, při nichž mluvil Josef Adámek, rolník z Vojtěchova, vystoupili jsme veřejně i ve městě našem v neděli 4. května, kdy při veřejné schůzi naši strany krásně promluvil člen Nár. shromáždění p. inž. Pospíšil. Ne přátelům našeho hnutí zdáme se již příliš silnými, proto si proti nám hned na poprvé vyhodili nejnejlší tramf: pozvali na nás odpadlého kněze Valentu. Nelekli jsme se ho. Předseda schůze Rohleder dal mu volnost slova a výhradou, že nebude urážeti našich náboženských citů, čemuž Valenta oekem vyhověl, omeziv se na boj proti církvi a lidové straně. Setkával se samo sebou s bouřlivým odporem našich, ale spojenému dílní inž. Pospíšila i kaplana Rohledera podařilo se udržeti klid. Schůze trvala od 3 hod. odp. do půl 8. večer. — Poněvadž inž. Pospíšil i Valenta museli spěchat k vlaku, byla schůze po vzájemné dohodě obou táborů v úplném klidu skončena a umluveno, že kaplan Rohleder 16. května, kdy schůzi se dostaví a že bude mítí úplnou svobodu slova, tudíž, jakou jsme sami dali Valentovi při schůzi naší.

Plešná v Záměrkě. Dne 28. dubna konána veřejná schůze Československé strany lidové v Plešně. Agrární geometr Horvorka z Něm. Rybné přivítal si na pomoe několik klíčkůlů, kteří měli dělat náladu pro jeho povídání, j. všu de lid jen odpuzuje. Dp. Dovrtěl ze Záměrka zhostil se klidně svého řečnického úkolu za velkého potlesku. Geometr Horvorka nejrůznější špatné věci, které kdy na světě se semly, hodil katolíkům na krk. Když dp. Dovrtěl jal se vyvracet, upustil trasomluvec Horvorka řev a za cíl jeho najatli. Ovšem mus-li za to mnoho trpěkého od místních občanů poslechnouti a se vytrápti. — Referent prohlásil, že za týden přijde znovu do Plešně na schůzi důvěrnou a všecko napapouškované škáň geometrovo vyvrátí. Tak se také stalo v pondělí dne 21. dubna. Ačkoli řídil učitel Šporer nastavěl spousta překážek, na šé schůze byla četně navštívena a skončila nadšeným přijetím naší strany, do níž přistoupilo přes 100 členů.

Všeodborové sdružení třet. třítna koná dne 17. května schůzi v Hořicích, 18. května v Láněch Bělohradě a v Pecoce u N. Paky. Řečník z Hradce Králové.

Lomnice z Pop. Oznamuje se, že šle nem sprostovací komise pro okres lomnický za stranu Českoslov. lidovou jest p. Jos. Kuat, rolník v Nové Vsi a. Pop. 8. 149. Kdo žádá o sprostování, ceshť se obrátí na jmenovaného. — V Nové Vsi nad P. se pořádá veřejná schůze v neděli dne 11. května ve 2 hodiny odpol. v šle p. Fr. Dědka. Přednáší dr. Fr. Ryl z Hradce Král. Přislůbnky strany a ti, kdož s ní sympatizují, dostavte se do jednoho. Vítání budou i přislůbnky stran jiných. Pan kazovník dosud u nás nemluvil. Thema: Volební povinnost katolíků. — V Vyšebrodě u Kumburku po veřejné schůzi strany 20. dubna (v hostinci „Na klepáně“, kde promluvil dp. J. Hanzlík z Nové Vsi, založena byla sl. národní organizace, která sáhne do voleb; již nyní máme jistotu, že soustředíme největší počet hlasů. — V Bělě u Libáňky založena organizace 24. dubna. — Dne 4. t. m. přednášel o pořádkách naší strany v Libáňě dp. J. Hanzlík.

Zprávy místní a z kraje.
Slavní představa Hlávky (Klieperovo divadlo 2. května) sňala reprizu.

Moravská agrární a průmyslová banka
Telegramy: Agrobanka. Písměna v Chrástě. Telefon: 42a Hlávky, 42b Hlávky.
Akciový kapitál a rezervy K 50.000.000 —
Vklady (na banky, banky a šlezy obci)
Centrála v Brně. — úrokuje co nejvýhodněji.
Písměna: v Praze, Plzni, Nám. Brodů, Boskovici, Uh. Brodů, Břeclavi, Holešově, Kroměříži, Mor. Ostravě, Olomouci, Opavě, Prostějově, Přerově, Třebíči, Val. Meziříčí, Letní apod.
na Slovensko fil. v Bratislavě (telefon 589, telegramy: Moravagro).
Písměna obchodu bankovní a obchodní všeho druhu.
Finanční podnik. — Zálohové úvěry obcím, městům a vel. korporacím.
Rozměrování úvěry.

loval samostatně vystoupení studentstva královéhradeckého v šleřím slohu. Říjnový převrat přinesl studentstvu volnost i v tomto směru. Až dosud pěstovaný podobný snahy ponejvíce soukromé, — zvlášť ve studentkém semináři Borromaeu pořádaný odedávna velmi často vedlejší dramatické i hudební — nyní však poskytnuta mládeži možnost uplatnití svoje nadání ve veřejné samostatně, stejným právem jako komukoliv jinému. 8. jākým porozuměním a nadšením ochopilo se studentstvo té příležitosti, viděti jsme ze studentkých představení pořádaných jednak redkou v Klieperově divadle, jednak IV. gymu. třídou v Adalbertinu. Předveder Majales dokázal schopnosti dorostu naší inteligence též v oborech jiných. Orchester, sesležený v dechových nástrojích hudebníky z povolání, řízen jsa velmi schopnými a pro hudbu nadšenými silami, sebral zdalše Smetanovu ouverturu k H. bičce a Malátovu ouverturu na motivy z českých zpěvů. Koncertní houslové šlelo (Piotr Scène de ballet) s průvodem orchestru vykazovalo talent solisty. Pěvecké sbory (Hymny a Nováky oslavě sbory časové) dobře secevicené podávaly důkaz pěstěného zájmu o zpěv. V akciov. Vrochického „Závěť lukavického pána“ uplatnily se dram. talenty různých útavů, z nichž vedle sl. Králové (baronka) zvlášť dobré figury vytvořili představitelé malíře Závěť pána z Humprechtie. Ušlechtilým taktu snahám našeho studentstva, jež setkaly se, jak z účasti večera bylo zřejmo, s vřelými sympatiemi obecnatva, přejeme ze srdce hojný zdar do budoucna. — C.

Alliance francise spolu s Klubem turistů uspořádala v Klieperově divadle 3. května přednášku p. mag. rektora Fr. Beneše z Prahy o hrozícím pádní války v městech sev. Francie a Belgie, jež provázena byla asi 150 světelnými obrazy, z nichž část byla autentičnými fotografiemi zruščených měst a budov. K přednášce zavítali k nám z Prahy též vřelí hosté mise francouzské, anglické a americké. Obecenstvo, jímž divadlo bylo přeplněno, pozdravilo hosty bouřlivým potleskem a nadšeným voláním. Po uvítání hostů MUDr. Benátkem zapěna Marceillaise, na dež p. it. col. Besset tlumočil pozdrav generála Pellé, poděkoval a vrozenou Francouzům noblesu za milé přijetí. Pak vyhlé velitel voj. školy v Milavěch p. com. Bourguignon stručně ale s ohnivým temperamentem hlavní stadia světové války ve Francii a vzpomenev hrdiných česko-slovenských legií, jejichž částí byl velitelem, ukončil provoláním slávy československému národu a Francii, jež bylo bouřlivě opakováno. Poutavá přednáška p. sekretáře Beneše vřeleho byla s napjatou pozorností zvlášť líčením vandalského pádní Němců v krásných městech Francie a Belgie, jež zůstavilo v arde každého účastníka nesmazatelný dojem, provázeno výtky, jevitími odp. a haus nad těmito šlemy osvětlovali kultury. Po přednášce promluvil delegát JUCA p. opt. Baker o úkolech a činnosti společnosti, jež rozvíjí svoji blahodárnou činnost i v oblasti československého státu s plným zdarem. Hosté vyprovázeni davem obecenstva, jež cestou nadšeně je zdravilo, odešli se do Grand-hotelu, kde konán přátelský oere — C.

Divadlo. Stochovy Hovory lásky, sebrané Klieperou 5. května, obsahují tři aktovky vnitřní pásoj úže spojené.

Všechny hovory o lásce, třeas jiným způsobem, stupňujícím prostě přiznání lásky, jež uklidňuje šarleřivého manfela (Škvra od víra), ke kousavému rozhovoru dvou protibudých povah, slujících se konečným poznáním (Papírový ideál) a končícím vítězstvím lásky nad bláznovnou lehkomyslností i nad zřivou pomatou (Poslední večer). I provedení stupňovalo zájem. Vedle pp. Jos. Huňáčka, Peřiny a Vavrušky byly to dámy, které dobře vystihly onu gradaci povah i základní myšlenky. Umělkyai, ale věrnou, upřímou ohoť (sl. Kumpořtova) vystihla Ona, dívka toužící sice po ideálu vyčteném z knih, ale dívka sešlá, bystřích úpadů, výborně odrážející díky svého protivníka (sl. Skurkové), aby ustoupila zřazené milence, jež ztrativši v mládí ideál lásky a zvrhnuvši se ve vir vášně, stihla milence rafinovanou pomatou (pl. Kohoutová). Souhrn posledních grotesky lze nazvat bez nadšázky vzorným. — C.

Upozornění. V Hradei Králové otevřena bude v těchto dnech bezplatně první poradna pro nemajetné příslušníky všech vrav. Starosta města p. dr. Ulrich s obvyklou benevolencí propůjčil poradě potřebnou místnost na obecním úřadě, v I. patře, kde zasadá městská rada. Porady uděleli se budou jednou týdně a to v sobotu od 8—5 h. odp. a uvolili se k nim zařm následující advokáti dři: Seduliger, Herda, Homolád, Miloš Kafka, Kavalír, Petr, Procházka, Pítrora, Steinfeld, Štěpán, kteří se budou v poradě střídati. Otevřena bude již tuto sobotu, dne 11. května. Poradu zahájí p. dr. Petr. — Upozorňuji na tuto významnou instituci, kterou advokátní stav vychází vstříc potřebám lidu a odporučuji ji vřelě těm, kdo nemají prostředků, aby za právní poradu platili. — Libuše Boudyová.

Vyhláška. V záhládě š. 14. obecního řádu volebního uvádí se ve všeobecnou známost, že seznamy voličské pro volbu obecního zastupitelstva zdejšleho, rozepsanou vyhláškou okresního hejtmantví (okresní správy politické) v Hradei Králové se dne 11. dubna 1919, číla 14901, na den 18. června 1919, jsou na dobu 14 dnů, počínaje dnem 12. května 1919 a končíc dnem 25. května 1919, k veřejnému nahlédnutí vyloženy a to na policejní strážnici na Malém náměstí. Námitky proti seznamům těchto lze podati u obecního úřadu ve shora uvedené lhůtě v následujících hodinách úředních od 10 hod. odpol. do 6 hod. večer, ve kterých i do seznamů voličských lze nahlíšeti. Kdo námitky podává, má je také odůvodniti uvedením skutečnosti, o které se námitky opírají a má je dle možnosti předložiti i s doklady o správnosti svého tvrzení. Za starosta: Dr. Zimmer.

Š Obecní, živnostenská a průmyslová sdružení v Hradci Králové. Při Obch. živn. a prům. ústředně v Hradci Králové zakládá se autonomní odbočka Hospodářské jednoty pro slovenský výhled. Členští příspěvek pro neobchodníky jest 10 K, pro obchodníky 50 K, obch. společnost 100 K, zakládající členy od 500 K. Přihlášku jest možno učiniti ihned u Obch. živn. a prům. ústředny v Hradci Králové, Palackého č. 410.

K občanskému koncertu, který se koná 11. a 12. t. m. v Klieperově divadle, do dáváme, že pořadatelstvo pořádalo sl. prof.

Královéhradecká bankovní jednota
konati bude ve středu dne 28. května o 1 hod. odp. v Adalbertinu v Hradci Králové
pátou řádnou valnou hromadu
s následujícím programem:
1. Výř. čín správa obchodní a účelá za rok 1918.
2. Zpráva dozorní rady.
3. Návrh na rozdělání čistého zisku.
4. Volba za odstapující členy jednatelečského výbora a doz. rady.
5. Volné návrhy.
NB. Neopje-li se dostatečný počet členů, koná se valná hromada o hodinu později na každého počtu přítomných se stejným programem.
Jednatelský výbor.

Morava, aby sešla do programu s republikou Novákových i s Dětákem, které by v Praze přijaly s bouřlivou pohrouženou a velkou Odeonem a Odeonem, kterou od posledního vystoupení slavné Wildové nikdo s podobným úspěchem nezaspíval jako L. Morava. S velikým nájemem nutno očekávat i vystoupení naší krajanky sl. L. Prokopové, o jejíž skvělé hře se kritika vždy pochvalně rozepisuje. Zdeček nedělního koncertu stanoven na 8. hod. od pol., aby veškerému obyvatelstvu umožněna byla účast.

Červenka vepř. Ochraňené očkované. Každé podléhající onemocnění vepřů budiž ihned oznámeno okresnímu politickému správě a budiž zařazeno, aby ostatní zvířata byla proti nakazení ochráněna jak provedenou desinfekcí tak očkovaním a nouse u ostatních vepřů v samostatném dvorci jsoucích, na státní útraty provedeným, nestalo-li se tak před tím povoleným zveřejněním. Nejvhodnějším pro tlumení červenky jest způsob dosud zkušebně se vyskytující, že totiž vepři náhle bez jakéhokoli známé příčiny onemocní a prodávají se řezníkovi, který je odpovídá a vyšetřá. Neboť dalším prodejem masa přenášá se nákaza dále. Zákon o tlumení nákazy zvířecích byl sice lepší, jest bezúčinný, nebýlí-li dotčený případ nákazy oznámen a nebýlí-li tím umožněno zákonem provádění. Okresní výbor v Hradci Králové, dne 6. května 1919. Okresní starosta: H. Srdínko, v. r.

Vojenské zbraně, střelivo a výstrojné předměty. Již 9. listopadu 1918 byla v denších listech uveřejněna výzva k odevzdání vojenských zbraní a výstrojních předmětů budto nejbližší vojenské stanici nebo do posádkovému velitelství v Hradci Králové. Výzva tato byla správou Okresního výboru opatřována ke konci listopadu 1918 v Kraji Královéhradeckém a opět ve zdejším Věstníku č. 1. z 15. ledna 1919 str. 3. Želoz, ba stydné je prohlásiti, že výzvy ty nedostihly arde republikánských a stálo — jako už tak při mnohých jiných věcech — při starém, důkaz, že máme sice svobodnou republiku, v ní však rakouské vlastnosti. To je buhužel prokazáno prohláškou v blízké obci konanou, při které na různých místech nalezeny 3 muničerovery, 2 boji a opasky, kožené nábojnice i náboje. Povinnosti všech poctivých občanů jest učiniti oznámení na ony listy republikány, kteří nechápou co jest jejich povinnost, a takovými oznámeními pomáhají úřadům k obtíž a výchově etnosti občanské. Okresní politická správa jako úřad československé republiky dovolává se pochope ní a dobré vůle, jelikož však výzvy tyto vyslané na prázdno, jest nucen — ač činí tak nerad — upozorniti také na trestnost, a sice neuposlechnutí může býti stíháno vojenskými, po pphadě civilními trestními soudy dle trestních zákonů. A tak kdo svoji povinnost nebude konati dobrovolně, bude k ní přinucen. Občané úřady žádám tuto vyhlášku v obci a osadách uvéstí v nejbližší zůmost a konati v součinnosti s četnictvem svoji povinnost. Lhůta k beztrestnému odevzdání zbraní stanoví se do 25. května 1919.

Na znamení smutku nad smrtí ministra vojenský dr. Štefánika zavily na domech hradeckých černé prapory.

Sociální politika. Výsledky všeobecného sprostředkování práce okresními ústavy byly ve v. l. čtvrtletí roku 1919 v obvodu zemské centrály práce pro výhledy Čechy v Hradci Králové takto: Počet přihlášených pracovních míst 12884, počet přihlášených uchazezů 68517. Umístěno 10809 osob (mužů 7836, žen 2833 a učňů 141). — Proti loňskému roku stoupl počet přihlášených míst o 9148, počet přihlášených uchazezů stoupl o 66166 a počet doležených umístění stoupl o 8314. — Dle oborů povolání připadá: I. na malozávislost: míst 2120 uchazezů 17027 a umístění 1868 II. na čeléd hospodářskou a dělnictvo zemědělské: míst 2005, uchazezů 3275 a 1885 umístění. III. na čeléd domácí: míst 1565, uchazezů 2472 a 1156 umístění. — IV. na dělnictvo tovární a průmyslové: míst 2662, uchazezů 32.650 a 2325 umístění. — V. na nádeníky: míst 3990, uchazezů 9830 a 3656 umístění. — VI. na ostatní povolání: míst 305, uchazezů 3199 a 278 umístění. — VII. na učně: míst 237, uchazezů 274 a 141 umístění. — Nesa měšťanských textiliálních dělníků bylo umístěno 1145; konečně v uplynulém čtvrtletí umístěno 131 válečných invalidů.

Př. kadební a klavírní škola F. Knapa v Hradci Králové pořádá zářkové produkce dne 16. a 18. května o 8 hod. od pol. a hudební matinee dne 25. května o 10. hod. dopoledne ve dvoraně Měst. Besedy. Vstup volný.

Komité pro politické prapory č. 28. p. štátní plátno pořádá ve dnech 11. a 12. května v městském Ktiopervém divadle pod protektorátem městské rady velký koncert za laického spoludělníkův stálého hosta Národního divadla v Praze sl. Kristiny Morové, profesorky pražské konservatoře a sl. Ludmily Prokopové, virtuosky na klavír a profesorky na konservatoři v Buzi. — Poté: 1. E. Grig: a) »Holds-van pohoda se Sigurdem Jonell«; b) »obolvojná píseň« s Peer Gynta; c) »Anitina tane« s Peer Gynta. (Hraje orchestr.) 2. K. M. Weber: »Odeon, arie s opery Obe-ron« — sl. K. Morová s průvodem klavíru. 3. a) B. Smetana: »Fantasie na české nář. píseň«; b) Dr. A. Dvořák: »Parlante« — sl. L. Prokopová a V. Novák: »Jaros« (10 dětských písníček, s prvního školní rukopisných novinek) — sl. K. Morová s práv. klavíru. 5. a) J. Suk: »Píseň lásky«; b) B. Smetana: »Slavnost českých sedláků« — sl. L. Prokopová. 6. E. Delibes: »Zvonko-vá píseň« s Lukem — sl. Morová s práv. klavíru. 7. J. Massenet: »Sedmá krasavice« — sl. E. Orestes: 1.

Morava, 2. Angelus, 3. Mše Bohéma. — Číslo 1. a 7. přednesl orchestr, sestavený s předních mistrův ml. Dirigent Al. Macák, tvorní kapelník a Hídel symfonických koncertů v Buzi. — Zdeček v neděli přenášá ve 8 hodin odpoledne a v pondělí v 8 hod. večer. Koncertní hřídlo zapůjčí ochotně tovarna A. Petrofa. Před každým částem programu se vedou úpravou. — Ceny míst: Lože 40 K, křesla 10 K, I. místo 8 K, II. místo 6 K, galerie 5 K, parket 3 K, parter 2 K, galerie k stání K 150, studentský a voj. listek do parketu 2 K, do parteru K 150. — Předprodej listků u nakladatele p. B. Melichara. Otevření pokladny hodinu před počátkem koncertu.

Žáje do 1. ročníku obecního akademie koná se dne 30. června (pro žáky ze IV. třídy gymn. reálný, reál. gymn. nebo lyceum), přijímací zkoušky látky se školy měšťanské jsou I. července o 8. hod. dopoledne. — Žákyň, hlášení se do 1. ročníku dříve dvoutřídní školy obecní, odevzdají nejpozději 30. června své doklady; o přihláškách rozhodne profesorský sbor 1. července, 2. července provede se zápis.

V občana Jednoty českých soukromých a-fedních v Hradci Králové na valné hromadě dne 26. dubna provedeny volby. Zvolení: předsedou Arnuš Koshliffel, inspektor, místopředsedou Josef Prokop, úřední, jednatelem Berta Párossová, úřední, zapisovatelkou Růžena Stollnová, d. fednice, pokladníkem Antonín Kaba, účetní. Ustaven dále agitator, vzdělávající a sbavní odbor, jednání o obnově stavební činnosti v Hradci Králové jakož i o uspořádání manifestačního sjezdu soukromého úřednictva v Hradci Králové, na němž by bylo manifestováno pro práva a požadavky soukromého úřednictva.

Restrukturování nádraží. Pan Evžen Russ, syn semfaleho námetka Jul. Russa, byl velmi dluho nezdravý a konečně byl pokladán za mrtvého. Ale zatím co mu semfale otec a sestra, dlel ve zdraví na severu. V tyto dny došlo do Hradce jeho psaní z Čeljabinska, datované 23. prosince m. r. Píše: »Milí rodiče, bratře a sestro! Snaž tento listek obdržeti vášhoji při d. plném zdraví a též spokojenosti. Já jsem zdráv a projel jsem přes 20000 km. Byl jsem také v Číně... Nejdříve jsem šel Kijev a potom jsem jel Sibiř až do Vládivostoku. Nyní jsem u radiotelegrafie tlu moškem...« — Tragická osuda! Až se píše, že navrátil, už dva roky duší, které na něho s tak velikou touhou vzpomínaly!

Začlenění vesnického klubu bylo v Hradci několikrát projektováno, ale vždy bez praktického výsledku. Dnes jest nutno rázně pokročiti vpřed. Sport veselať usnán od autorit tělovýchovných i lékařských za jeden z nejlepších. Proto nutno touhu uskutečniti. Lze očekávati všestrannou přizvě jak jednotlivců tak úřadů. Poradní schůze všech přátel veselať se svolává na úterý 18. května do chabru Grand-hotelu o půl 8. hod. večer.

Vys. škola. O svatém týdnu bylo tu řečeno, že směji konati u Božího hrobu čestnou stráž tři vojíní, kteří se dobrovolně přihlásili. Vojáčekové se dívali druh na druh v rozpacích. Vždyť není divu, že protikateolická zást se přenáší ze schůzí i do korporací a jiných společností veřejných. Snášlivost ke každému — jenom ne ke katolíkům! Žid se modlí na svých fémicích nerušeně, ale katolíci hned slyší posměšky o různěkřesťaví a pod. Ale čtyři vojíní přece jen si dodali myslí k veřejnému vyznání svého přesvědčení. Když se sešli a smluvili, otevřeli oči podivem. Seznali, že jsou všichni bratry-Orly. Což kdyby i jiní rozhodnutí katolíci také osvědčili své přesvědčení veřejně! A jest jich i ve vojsku hodně. Z toho patrně, jak jest potřeba, aby se všichni našinci vůde navzájem seznámili a z vědomí svého množství čerpalí energii. Nejlepší se utvoří neobjasný šik organizací. Proto organizujte všude i tam, kde se zdá, že statečných katolíků jest málo. Překvapí vás, jak rychle sdružení lidí dobré vůle skvěte.

Bořice. První máj byl i u nás klidný a důstojný. Ovšem byl přes prohlášení vládní svátkem pouze dělnickým, poněvadž ostatní strany se korporativně neúčastnily. Je vidět, že to s t. u. národní jednotou u nás posud blbě vypadá. Mluvil člen N. S. Husák a mluvil všeobecně a umírněně, zato řed nar. socialisty Drobnoho libila se sice »socialismu, ale ostatními posluhaři byla odouzena, poněvadž z každé témy vždy vyzvala bu proti buržoazii. Kde však je ta buržoazie? Sin tvrdil, že je 90 proc. lidí práce, tedy socialisté. Komu platí tedy ten bu? Deseti procentům inteligence a kapitalistů? Ti snad by přec jen nestáli za to. »Zachovej klid, český národ je tak socialistický úspěšnou, že nám vláda bez krevprolití spadne na nevidět do hlína.« To byl asi tenor řeči, již tedy na sebezvědomí nescházelo nic. Ze socialistů nynější svou posici uhní, o tom není pochybnosti; ale aby získali vědomí, strhli vládu na sebe a provedli socialisaci, o tom jsou přes jen pochybnosti, i kdyby ve věci socialisace se smířili. Na to dá český národ odpověď v Hnu.

Žitka. Ve dnech 19.—27. dubna konala se u nás za vedení P. Frant. Schrollera a P. Vojtěcha Klímka C. 88. R. sv. misie Adéla v tomto týdnu započaly právě polní práce, přec výsledky jejich na dnešní poměry byl zářný. Slavnosti Největšího svátku, Panny Marie a zvláště svátku misionářského křte byly krásnými katolickými manifestacemi. Zakončení sv. misie v neděli 27. dubna odpoledne odstartoval se i slavní kanovníci a spisovatel dr. Fr. Rojl, jenž za asistence děkana J. Koumle, faráře Fr. Melichara, katechetky Věrné, kaplana V. Štěpána a místního

faráře vedl tichlavý průvod s misionářským křížem, nesoucí mladence, obel od lipy národní svobody do kostela, kde bylo svatoan křte. Po dechvatném kášení rektora P. Schrollera a poděkování duchovní správy toto povzneslé slavnost ukončena obchodem s sv. pohledkami. Svato svátku přijalo 420 křesťanů.

Jarmark. Abrahamovi slavi v den sv. Jana Nep. skromný, obětavý, zasloužil kněz dp. Václav Kona, exposita v Libri-och. Mnohá je let!

Svatba. Co je velikým předimem u dětí, dověděli jsme se teprve v republice. Před měsícem nastupovala zbožnou industriální učitelku literat učitelka Libalova, jejíž otec je jinde ředitelem kúru. Děti po ruční práci začaly se modlit. Učitelka proti tomu jevila odpor, ale děti pokračovaly. Tu po modlitbě uklouzla té »srdnaté« duši pohrůžka, že seznají následky svého »přechodu na známé s mravů. Ale nějak skotila, když rodiče její stanovisko kritizovali. Všelijak se vymlouvala. Slečno, to že jest anekdot Husův, v němž má dítě býti za svou zlobou pokutováno? Čia jest aspoň sběhán pravidla velkého Komenského o základu zádrné výchovy?

Konstancie a. O. Organ národní demokracie »Posel z Podhvoří« pro okres Kosteck-Rychnov uveřejnil několik článků o p. faráři chlenském Portmanovi. Články ty jen vzbudily nenávisť ne proti knězi, nýbrž proti učitelstvu mezi lidem křesť., zvláště pak ve farnosti Chlensk, v níž pro svůj vzorný život p. farář u věřících veliké se těší oblíbení. Inspirátorem oněch článků beze vší pochyby je rychnovský inspektor Matolín, dodavatel aprovisace z inspektora Haaseho, chovající se chameleonsky. Ve válce o slavnostech československých byl velikým řečníkem a nadšeným obdivovatelem a přívržencem Habsburků, loyální smýšlení učitelstva dával v protokole zjišťovati. Ve válce hlavní důraz kladl před kněžskými na nábožensko-mravní výchovu a dnes je zapřisáhlý nepřítel Habsburků a přívržec laické školy. Budeme si bedlivě všimati, pane inspektore, vašeho působení a nebude vám moc přijemné, až s mnohým vyjde na světlo Boží.

Klášters nad Orlicí. Čekali jsme pu řád, že věc, na niž dnes upozorňujeme, se aspoň k jaru zlepší, ale marně. Pan Hídel Simon je ohlapk na »stólce« která v naší farnosti jde u něho do značné výše, ale hrátí na varhany ve vědní dny mu ani nenapadne. Iu, počet »nezaměstnaných« roste, jen když jde plat. Di.ime se jen shovívavosti pana faráře. Přec všecko žádá své.

Pan geometra Boverkovi z Bm. Rybné. V úterý dne 8. dubna 1919 mělo do ohovestvo vikariátu králického v Žamberku konferenci, na kterou byl pozván P. J. Černý T. J. z Hradce Králové, aby měl ke kněžím promluvu a s n. m. vykonal sv. zpověď. Když odpoledne jel poštou na dráhu, přisedl jst na cestě a hned, sotva jst se posadil, začal jst rytí nepokojným způsobem do »klerikálů«, dokládaje že nejlepší prostředkem proti nim jest vystoupení z církve. P. Htomný kněz P. Černý mluvil. Konečně jst se na něho přímo obrátil s otázku, co soudí o tom, že se klerikálové organizují. Když jst dostal klidnou odpověď, začal jst přímo na P. Černého frát, tvrdě, že kněží nezachovávají cohlbat, že kdo je s Římem, je proti republice, nesmysly o Bohu a si neohame my kněží pro sebe, vy jst přeevštěn že je to hloupost. Když P. Černý poznamenal, že takto mluví jst od vzdáleného člověka nerozumným, skočil jst avo květomluvu činem slušného člověka nedůstojným, totiž naplilim na přitomného kněze. Bylo mi hueno, když jst tyto správy u Vás děl v dopise, v němž si mně litostivě ale vážně jmenovaný kněz stěží. To je pro Váš charakter význačné. Slyšel jst již několikrát, že hausíruje se po okrese s podobnými šílgy o katolích všeobecně kněžích zvláště, ale že byste byl schopen takové hrubosti, toho bych se nikdy nenadál. Pranic se nyní nedivím vyšetředimui jednání Vášich stoupenův agrárních, když mají takového vůdce. — Igáse Dvořák, kaplan v Žamberku, okresní důvěrník Československé strany lidové v okrese Žamberckém

Svatba-křina. Znovu se obytá katolický svět oslaviti památku stihodného rektora který neúspěšně před brachiálním násilím. — Před hřevem a převa puhojím rozmaru Václava IV. třáli se i jeho přátelé a pomocníci. Co tehdy platilo církevní právo v Čechách, patrně z utpneí arcibiskupů-reformátorů Zbyška Zajice a Jana z Jenštejna. To bylo v době, kdy Zdeněk z Labouně a jiní svatěcí křerikové šli v pšlaci panovníkové na jeho vlastním dvoře Nikdo v Čechách Václava nezakřikl, když pomáhal na prestol arcibiskupský neschopným a svatokupešným Němcům Alibkovi s Unidova a Kunratorvi z Vechty. Símouie ovšem rozestřela temná hřídla i nad konservativními katolíky; ale způsob, jak s osobního lékaře králova se stal docela vrahán pán nad kařístvem provincie české, zarděl kde koho. (Jest po tchbi pilně přihlížeti, jak veliký podíl měli na rakovní svatokupeství tehdejší velmožové.) Ale královské rozmaru se sealeli malý David — doktor Johánek. Král ožil mlí v Kladrubech biskupství hlavně proto, aby skvěle zaopatřil svého milce (jenuš rovně svatokupeství nebylo eisl). Sv. Jan Nepomucký postavil se ardně proti svří panovníkové, které porušovala těles práva církevní a která neměla s reformací církve společného nic. Generální vikář arcibiskupův měl také odvahu k pphomení, aby Václav svatodimí vříd. Naladový panovník, který v jiných chvílích

byl i dobrozděšný a soudný, rozhával se nad neobkany odporem vřídov. Následovalo kruté mučení arcibiskupových rádů.

Ovšem nebyli to poslední konservativci, kteří pošli trdrou pšt Václavovu. Na př. učení reformátorů Štěpán z Pálbe a Stanislav ze Znojma, jichž ulehčtilé dle jsou nyní nesporně, vyháni z české země a odebráni, takže v cizině strádali.

To bylo zvládní na politice Václava IV., že v Čechách konservativní hierarchy mrelal, ale zneptěliteli si dvůr papešský nechtěl. Toulil totiž, aby Hmák kurie mu znovu dopomohla k hodnosti ešatře. Ani e Janem XXIII. zásadních rozporů osob uleh neměl. Zato však vzornému sv. Janu připravil muka, jakých nebylo v Čechách paměťka. Mučení bylo dlouhé a velice bolestné jak se msty za Kladruby tak z hřevu, že sv. Jan odpřil vyzraditi zpovědní tajemství.

Jak veliká dšta byla v českém lidu k mučedníkovi dávno dšve, neč byl prohlášen od Říma za svatoe, svědčí výrazné dokumenty. Když pak za přítomnosti učené komise zjištný netušené zákraky, dšta se šfíla vlode rybkie i za hraničemi. A český lid bude oslavovati neochvějnou stálost svatého reka přes všechny odporé snahy jinověřů a ateistů. Každému katolíkovu má býti zvláště nýal smutností Janova zátným příkladem.

Čslav. První květen oslaven byl válné a dostojné všemi politickými stranami. Strana demokratická konala jst oslavu v předvečer sešití a přátelstvu zábavu. Strany socialistické pak dopoledne průvo dy a táborem na náměstí, odpoledne lidu vou veselol v nádvoří kasáren. Strana lidová májovou pobožností. Všecky tyto oslavy osavřeny byly eo oehojeně. K rušivým duzvukům nepřibilo nikde, ač bylo dosti bouřliváků, kteří předpovídali nové »pogromy« a »bíléní ohehodu. Jest viděti, že lid ná má více rozumu, než jest snad některým dnitelům mlo a přijemno. Také v okulech místech, šdř-dřicích dnělnictva, uplynula oslava májová v plném klidu. — Hoo po zábavách rozmáhá se vždy povážlivěji měrou i v našem městě. Re-kordu dosaženo bylo v neděli 4. května, když konáno bylo divadelní představení v divadle Duškové, hrána byla opera společností Drobnoho u Lišku a otevřen byl i sokolský bigraf. A všechny tři večery byly přímo přeplněny. A při tom všem proušeny jsou nepřetržitě stesky na bídu a nedostatek a spíláno »buržoazím«, to jest úřednictvu a slušnému živnostníctvu, ač to se musí všemožně uskovňovati a na všecko jiné než na zábavu pomýšleti. — Otázky, které by měly býti zodpověděny. Jak to přijde, že mezím eo občanstvo čslavské čeká na nepatrný příděl masa po celé týdny, cizinci dostanou v hostincích na výber dostatek masa jakéhokoliv? A jak to přijde, že některé rodiny nusuji se pranepatrným kvantem uhlí jenom dle listků, rodiny jiné dostávají ho na celé po vozy a to bez listků? A konečně dle toho posuzuje se uemajetnost těch, kterým dostává se ke koupi přidělených levných látek — dle skutečných poměrů majetkových nebo dle politické příslušnosti? — Na vysvětlenou. Byli jsme s některých stran dotázáni, proč československá strana lidová neodstáhuje se různých veřejných projevů, vlasteneckých akcí atd. jako strany ostatní, a byla při tom činešna předhůzka, že dšje se tak suad z nedostatku národního a republikánského smýšlení. Po ušketých informacích odpovídáme, že z organizace československé strany lidové činešny byly již nejednou pokusy, aby připuštěna byla ke všem akcím, v kterých má se manifestovati solidarita českého lidu, ale bubák »klerikalismu« poděsil dosud v naší veřejnosti vládnoucí činitele tak, že každou podobnou slušnou žádost již od počátku odmítli, natož aby sami stranu československou lidovou, jak slušnost politická žádá, pozvali. Ano městská rada čslavská, když opět v posledních dnech žádost místní lidové organizace jí byla předložena, brisně pro všeoku budoucousu o tom jednati odmítli. Stráti starý duch pačovnosti a politického furiantství stále ještě ve dšech rádce. Jest otázka však, na jak dlouho? Doufáme, že budou tím tazat.lé upokojeni a budou tedy v nutky hledati jinde než u těch nenáviděných klerikálů.

Záložna v Hradci Král., sapsané společenstvo s ručením obmešným Československé národní. Vklady na knížky: staré 2%, nové 1%. Páčky. — Úvěry osobní a hypoteční. — Zložky. — Kauce. Václav. — Škrompt ošá a směch.

SEŠÍDKA. Kosa na křemen. Za podmínek plísňanice kodrcala fšra špatnou silnicí do Vroubkova. Vedle statných koní krácel ramenatý muž prostřední postavy. Když dojel před kupecký krám Goldsteinův, šel právě kolem strej Vojmola. »Poslyšte, přitěli, podržte mi chvíli ty koně; jsou trochu lehaví. Musím se stavít na chvíli v krámě. Tu máte tři šestáky.« Vojmola byl k službám. Majitel vozu utíkal dlouho se nevracel. Za to však se objevil jako z pohádky četník. »Jak se jmenujete?« — Josef Vojmola. Jsem z téhle obce — ač tabulka tady na řídě nikde není!« — »Křem — není, co na tom záleží...«

Varhany a harmonia moderních soustav sestavuje a velkeré opravy i restaurování varhan provádí Václav Zolaček v Rychnově nad Kněžím. Pochvalné doporučení odborných znalc. Respektý a ceniky na požádání.

Četník se vzdaloval a Vojmola silněji zabíhal, aby se trochu v nevlídném ovzduší zahřál. Ještě chvíli přelápaloval a pal si řekl: »Už jsem za tři šestáky dělal valachům komorníka dost dlouho.« Pustil oprati — a domů do sucha.

Za dva dni dostal obšílu k soudu... šel ve středu, ale vrátil se až v pátek. Když ho potkal obecní posel Novák, starý jeho druh, ptal se: »Teda co, Pepku, tys pry seděl v kriminále?«

»Už jo, brachu, už jo, ale ani nevím zač.« Když pověděl o své asistenci u plačích koní, pokračoval: »Ptali se mne u soudu, proč jsem neměl na fšře tabulku a svědlo. Povídám, že ten vůz nebyl můj. A soudce honem: Komu teda náležel? Odpověděl jsem, že nevím. Soudce řekl, že by se takhle pohodlně mohl hájit každý. No a dostal 24 hodin za to, že jsem byl dobrák. Tohle mne už toně dopaluje.«

»Cha — cha, řekla se Novák u celé kolo, to též udko doběhl. Ty takový chytrák a najednou se ocitneš pod zámekm pro nějakého boháče. Iu — kobyla má čtyři nohy — a přece se někdy svalu. Ani ses nezeptal, komu děláš čeledína.«

»To je právě ta směla. Jen kdybyh věděl, kdo to byl! Ale Goldstein sotva pravdu poví, je to partyka!« Vojmola popisoval majitele povozu i fšru, pokud se pamatoval.

»Vš co, budeme pátrat oba dál a pak ten člověk musí něco utrousit, utěšoval Novák. Za tři dni věděl oba, že je to Ryška z Plátnice. »Tys posluhoval za pakatel takového lichváři, kefasovi!« zlobil se Novák. »A možná právě při poilludném kšeftu. Nenesl z vozu nějaký balík?«

»Už se ani nepamatuju, vrtil hlavou Vojmola. »Ale teď na něho půjdu. Mu i dát nějakou aprovisaci.«

Ale i Ryška byl chytrý. Vymlouval se, že teď okamžitě nemá, že asi tak v týdnu pojede Vroubkovem zas a to už něco přiveze. Odbyl Vojmolu zatím třemi korunami. Uplynulý týden dva, ale Ryška ničeho nepřivezl ani neposlal. Zato však Novák, chytrý jako had, chytil jednodu Vojmolu s tvří rozadostoučnou. »Posluchej, tuhle nesu psaní adresované na Goldsteina. Bylo na polovic rozlepené a teda jsem si to přečetl. Zitra ve čtvrtk přijede na nádraží klučické čeledín Ryškův s ranečkem aprovisace, která je vyňata z volného obchodu. Goldstein si má ně koho pro to poslat; jeho posel k vůli rychlému seznámení má mít v levě dírcu na kabátě modrou kvítku. Já tohle psaní neodevzdám — avšak vš přec.«

Vojmola zajašal a druhý den si skytiku připravil sám. Raneček na nádraží od čeledína přijal. Pěkně se oba před rozhodnem pozdravili.

Pak obdržel zbohatlík Ryška dopis: »Blaho rodi! Pěkně děkuju, žeste tu aprovisaci přece poslal. Čekal jsem dlouho, ale aspoň toho bylo více. Dobře že to bylo posláno po spolehlivém člověku, protože ouředně se uoc ztraci. Chcete-li vokohtovat zdravu kriminálníkou taky, tejd mne zaluje. Zucton J. Vojmola.«

Ryška zaklel, dupal po té čtvrtce papíru, nadával čeledínovi, ale když se vy-bouřil, mál rukou. Co měl dělat? Bál se kriminálu sám. Největší vztek měl na to, že jeho obchodní spojení s Goldsteinem jest prozrazeno. To postání u valachů přišlo draho. Iu padla kosa na křemen

Kostelní paramenta
prapory a bohoslužebné náčiní v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u dopravné šy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradeck Králové, Čechy.
Vyzádejte si ceny, možná objednáte u firmy jině.

Továrna a sklady nábytku,
akce tabulové, skleněný smol, ve velkém a malém
Škuborshy, Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní,
prapory atd.
dodává nejlevněji
JOSEF VOND,
odborný závod
Jablonec nad Orlicí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na úskau se šrasto salice.

Zástupce
ve vřehodních Čechách u obchodníků te-
lezem, plynárn a úřadů dobře zavedených,
kapitálově silného přijme prvotřídní podnik
pro osavřování a výměpui pro výhradní
prodej svých předmětů na povný účet.
Páni majitelé nejlepší referencou, podejte své
nabídky s udáním dosavadní činnosti pod
značkou »Reolné 54.« na výpravu in-
serát »Praga, Praha, Příkopy č. 33.

Varhany a harmonia
moderních soustav sestavuje a velkeré
opravy i restaurování varhan provádí
Václav Zolaček
v Rychnově nad Kněžím
Pochvalné doporučení odborných znalc.
Respektý a ceniky na požádání.

Telefon 4. 8

Bankovní jednota
Velké nám. č. 30
Příjemce za účtů
pro obch. účty;
obch., bank. a účtov.
a účt. záznamy.

— Vydávající a odpovědný redaktor Jos. Peňák. Tiskem Státního tiskárny v Hradci Králové. Malé Društvo tiskové v Hradci Králové. —

na dvůr královské kanceláře — Boleslav Chrabrý, který jevil pro křesťanský ob-
rod větší porozumění než velmoži čeští.
Po matčině smrti sv. Vojtěcha
Ota III. putoval r. 1000 k hrobu sv. Ví-
ta. Před branou města Hnězdna sestoupil
a koně královské družiny Panny Marie bo-
ží přilípkou prohlásil Boleslava Chrab-
rého za krále; šel korunou a hlavy své a
vstoupil ji a přitom oslovil knížata na hlavě
Boleslavovu. Tehdy také v Hnězdnu zale-
ženo archiepiskopství. Tato dvojí emanci-
pace slovanství stála nad hrotem Voj-
těchovým. Jistě markantním svědectvím,
sledek kult svatojanský měl sloužit ge-
nerálnímu expanzi.

Obrátíme-li pak list, sledujeme, že vlád-
noucí kruhy české v pozdějších časech
utíkaly se o podporu k archiepiskopství
meklenburskému, když se Řím snažil vyma-
nit české kněze z ujařmení a když
mlouval o ulehčení reformu křesťanské
obce české. Notorické složení biskupa Ja-
romíra kryla svou patronací Mohuč, takže
papě byl proti světskému a národnímu
Jaromírovi bezbranný.

Tyto i jiné podobné výrazné jevy nás
poučejí, že lid Vojtěch byl exponentem
slabé germanizační politiky a sdělil tehdy
se jednalo Němcům vůbec o řešení če-
ských jazyků a potlačení českonárodního
sebevědomí. Zrovna uobohá slova dra-
ma: „Tvrdý pohanský lid nechťl
rozumnosti církevní a sociální reform-
mami mnišského askety, než nily do-
vedení tradice národní.“ Vojtěch vystupo-
val proti pohanskému barbarství jak če-
skému tak slovanickému, protože takové
středisko národního samostatného hro-
b křesťanství, ale hynutí národa.

Prý „vítězná církev římská dovedla
hnutí svého světe náočkovat na strom
národních náleží tradice.“ Zatím do po-
lovice XII. století jen zcela mimořádné zá-
ležitosti obracely pozornost římské kurie
k Čechám. Když papež r. 1073 zakročil
proti biskupu Jaromírovi, který surově z-
lý biskup olomouckého, divilo se tomu
české kněze jako jevu zcela výjimeč-
nému a docela protestoval proti pape-
šovu vrahování do věcí církve české. A
tito lidé by si byli dali náočkovat „řím-
ským polytypem“ kult sv. Vojtěcha již 76
let předtím? Na druhé straně Čechi po-
tla veliké vlastenecké dílo sv. Proko-
pa, ale Řím tohoto opata prohlásil za
světe.

Ovšem — kdo si myslí, že již tehdy
správně nemožili rytíři „Wacht am Rhein“
a „Hej Slované“, ten velmi snadno
uvěří, že Vojtěch byl nástrojem Němců
na potlačení rástivosti české; liberální
setev-hlubec totéž stále tutéž sloku, i když
historie varuje sebe více. To budí také
někdy odpovědi na otázku, zdali socha sv.
Vojtěcha zasazená umístění na podstavci
pomníku sv. Václava.

Svatojanský kult a jeho nepřátelé.

I.

Po 28. říjnu srušeny deklamovány o
krásku, dobru a svobodě jako vtelí roje.
Přestl krásna a dobru v republice alio-
vali zástupci politických stran a kerp-
rad. K přestl krásna a dobru zavazování
dědní učitelé, profesori a jiní veřejné
působící činitelé. Rozumí se, že pokrokaři
a socialisté tvrdili, že teprve ukáží kleri-
kálním rosmach pravé krásy a dobru a že
respektívaly hlavy hlavy hlavy hlavy hlavy
hlavy.

A už tu máme aliovaly reformaci.
Soc. demokratičtí předáci veřejně pohro-
žili smrtí těm, kteří by se odvážili sub-
stít nejbezpečnějšímu nepříteli repu-
bliky svobody Munovi. Na drahách se
rozkřídle měšiční zálepek za dva miliony
korun. Mládeži se bere katolický životní
nábor, ale jiný se jí náhradou nedává.
Děti odpoutané od kostela tedy si tvoří
své náboženské zásady samy; místo modlit-
by kouří cigarety, hraji karty, čmárají po
domech, pokřikují po lidech a pod.

Dne 21. května vrazily do redakčních
místností strany agrární v Praze pošva-
né davy. Vypálily dveře, surově spálily a
brodily žurnalistům libenic. Byli mezi
dávčáky i hoši 12—14letí. A proč ten
ráms a otrokářské diktáty? „Vemou se
provinil tím, že podroboval činnost mi-
nistra Vrbenského věcné kritice. Bude-li
prý dále Vrbenského napadán, odpoví se na
volné projevy libenic. V holeu „Centrá-
ly“ spisovatelé Zahradnický-Brodskému
mlvo na lat, stýrali do krve jeho přib-
sáho i jiné dooty.

Nejvíce to krásko a dobru zasáhlo
ve dnech 16. a 17. t. m. v Praze. Ne-
lehké práce než strhovat proste občany
k negaci, boření, a spílání, škrtům. Zato
daleko obtížnější jest vítěpovati lidu do
srdce pozitivní hodnoty, učiti jej pracně
hrotem řízení sociálních a kulturních
programů a — probouzení přesvědčení, že
sledek ulehčení plán vynikne od občan-
stva obětí, sebeapór.

Kde vandalsky řádili v chrámu Týn-
ském, nejsou tu provinilci nejvážnější.

Největší vlnu nenost smovní pávěli, kteří
rozměňují davy žurnalistickým jedn-
m na schůzích a zúmýlým lhasím v no-
višech.

Aspoň několik příkladů z řady pří-
kladů: „Nepomucký peníz lichvev...“
„Právo lidu“ s 15. května tvrdí, že byl Jan
s Nepomucka spodařený žid a ketas
své doby... „přijímal peníze lichvev...“
Tento lichvev a hrabivce nemohl ovšem
být svatým. — Toto surové obvinění
vyžaduje — aspoň jediného historického
důkazu; ale fanatik, který dovede lást, že
sv. Jan jest klerikální vymyšleninou,
nebude hledat důkazu k podepření vy-
myšleniny své vlastní. „Ketas“ bylo v
době Janově znemožněno i skutečným
slodějským spekulantům, protože tehdy
ještě neopanovaly pole praktiky halické.
Třeba tehdy měla organizaci cechovní.
Byly vydávány písně obranné příkazy v
příčině kupce-hoště. Největší tresty
stanoveny práve na případné čachry ú-
ředníků dohlédajících. Kromě těchto úřed-
níků kontrolovali trhy i městští kupci.
Každý přivážený i odvážný kus zboží
obchodníka hosta byl v přísné evidenci.
Nuže — zabýval se sv. Jan obchodem
vůbec? A dále se to dokázati, kdo nám
podá doklady, že tento světec docela vedl
— řetězové obchody? Neomalenost so-
cialistického hanobení tu přímo tve. O čem
nevědí univerzitní profesori, to podává
„Právo lidu“ s lčeným „rozhořčením“
jako fakt. Nedivme se! Dr. Šmeral od-
vážil se drze falšovati samo Písmo; proto
je smělé lhaní o sv. Janu tím pocho-
pitelnější. Zlamané davy však uvěří
všemu. V samém Hradci školní chlapi
pokřikují nyní, že sv. Jan byl ketas.

A odkud vi soc. dem. list, že Jan
Nepomucký přijímal peníze lichvev? Vždyť
tehdy vůbec bylo zakázáno křesťanským
věřitelům z půjčených částek
bráti úroky. Kdo půjčil, byl obětavým
dobrodincem bližního, protože po čase
dostal zpět jen tolik, kolik sám zapůjčil.
Jen židé brali úroky. Nemohl by soc. dem.
deník povědět, na jaké úroky sv.
Jan přijímal? Na tuto otázku odpovídá
hluboké mlčení. Strádající lidé utíkají se
k zámožným duchovním o pomoc proto,
aby se nestávali kořistí vydrážděných židů,
jimž bylo dovoleno bráti úroky — a kteří
lichvalili skutečně. Byli lichváři sv.
Jan, pak by sykot hadího jazyka směl
nazvatí lichvářem i mistra Husa, který
maje dýchody velmi slušné, přijímal pe-
níze také. Neohrabnost soc. dem. pomlu-
vy bije tu příliš do očí. To však jest
vhodné poznamenati, že sám Václav IV.,
nespravedlivý soudce sv. Jana, byl věteč
zadánem v židů, kterým se musely platiti
značné úroky. Kdo tedy podporoval lich-
vu? Byl to sv. Jan či jeho mučitel?

Duchovním bylo často jedinou zbraní
proti zatvrdělým nepříplatím pohorlení cí-
rkvevní tresty. Proto i nejchétnější do-
brodinci žádávali záruku, aby příšli k
vlastním penězům. A důlnici se podvo-
lovali podmínice církevního trestu při
přijímání peněz dobrovolně.

„Jak to, že v horečném hledání od-
párců i příznivců kultu sv. janského ne-
nalezeno ani stopy po statečném mlče-
vém knězi?“ Tímto otázkou soc. dem.
deník stavi se jako naivní — jako by
bylo tak těžko přetčíst si svědectví z XV.
století, která přece jsou již známa dávno
a dávno všem, kteří v historii nepova-
žují „Právo lidu“ za dostatečnou autoritu.
Soc. dem. deník mluví sice o Palackém,
ale nepraví, že týž Palacký cituje zprávu
mistra university vídeňské Tomáše Ebe-
ndorfa z r. 1449. A dle tohoto Ebedorfa
byl sv. Jan utopen pro svou milčivost,
proto, že se sdíral porušení zpořádku ta-
jemství. Mistr tento meškal v Praze roku
1433 jako legát koncilu basilejského a tam
mohl o justiční vraždě mnoho slyšeti.
Český spisovatel Židek totéž praví r. 1471
ve svém spise, věnovaném králi Jiřímu z
Poděbrad. Ale socialista se odváží namlou-
vati české veřejnosti, že „nenalezeno ani
stopy“ po milčivosti Janově.

Politický přehled.

Národní dramatičtí.

Dne 20. května zahájeno rokování o
reformě manšelského práva. Z katol.
strany mluvil proti předloze velmi účinně
dr. Novotný a Kadlčík. V téže schůzi
šlenové Nár. shrom. F. Šabata, J. Sama-
lík, Hlinka a soudruh podali na ministra
vnitř, spravedlnosti a národní osvěty do-
taz o námitkách ve chrámu Týnském
a na Karlově mostě.

Blížící se nepokoj.

Německá delegace číst svou je pro
podpis míru tak, jak je navržen, s čim
souhlasí i mnozí v Německu. Byli bychom
postřehnili, kdybychom se vrátili do Be-
lina, nepodepsavše míru — tvrdí někteří.
Naproti tomu jiní Němci trvají na 14
bodech Wilsonových, že Německo na d-
kaz ochoty k odsouzení je ochotno vy-

dati svůj svět lidstvo, židům však, aby
se bylo vydrážděno jeho lidstvo obchodní,
neboť bez tohoto lodstva a obchodních
obětí není Německo žití; jinak ž
nepodepíší. Neoproti tomu spojenci pro-
hlásují, že delegátů vlnost nepřipustí,
aby to, co vlnostem sládku, přišlo v ni-
vo a nedovolí, aby bylo mlčením žid-
m s nepřítelům, který „přeznal“ mil-
čivost. — Pro případ, že Němci nepo-
depíší mír, uvalí spojenci na Německo
maobem ostřejší blokád, než tomu bylo
za války. Spojenci dovolí sice, aby ne-
utrálové dováželi z dohodových zemí, za-
káží však jakýkoliv obchodní styk s Ně-
meckem, a to jak vývoz tak dovoz. —
Vojenské kruhy německé zdají se být
nakloněny k podepření mírové smlouvy.
— Německá vláda odevzdala už přes 170
podmohkých člunů.

Proti Pelti.

Dohoda vyčerpavší všechny prostředky,
aby po dobrém přiměla maďarskou vládu
rad k odstoupení, rozhodla se pro různý
postup proti Pelti. Tomu také nasvědčuje
příjezd francouzského generála Franchete
d'Esperay do Aradu. U Solnoku a Čer-
nohradu bojují Rumuni o přechod přes
Tisu. Československé vojsko jsouc napá-
dáno Maďary neustále v drobné válce stojí
pohotově jižně od Lučence, jihovýchodně
od Filakova, jižně od Mikovců a proti
Komárnu. — Maďari podporování dělo-
střelctvem, podnikli v noci na 20. t. m.
prudký útok na Mikovce, který trval
i druhý den. — Slovenský Deník stěžuje
si, že poměry na slovensko-maďarské hrani-
ci jsou nesnesitelné. Tlupy loupeživých
vojenských band přepadají a zabíjejí osa-
mělé strážce, vnikají mnoho kilometrů za
naši frontu, kde loupí po tatarsku. Takto
máme daleko větší ztráty na majetku a
krvi, než při pravidelných vojenských
operacích. Rozhodující kruhy nechtějí
že nyníjsí kompromisy daleko více škodí,
než krvavý boj. Hranice naše vyžadují
účinnějšího obození a důraznější akční
aktivní obrany. Prý s onou nerozho-
dností a váhavostí!

Paláci.

Ve varšavské vládě nastala krise.
Minist. předseda Paderewski zavázal se
totiž v Paříži, že Poláci nebudou pokra-
čovat v ofensivě proti Ukrajincům. Za-
tím však polský sněm se usnesl, aby
bylo obsazeno petrolejové území ve vý-
chodní Halici a aby tak docíleno bylo
spojení s armádou rumunskou a tím u-
tvořena jednotná fronta proti bolševikům
a Ukrajincům. Tím Paderewski přinucen
podati demisi, kterou však brzy odvolal,
ješto Ukrajinci sami přišli v té době v o-
fensivu, ohrožující dále Lvov a Přemyšl.
Poláci rádi by hranicemi a Rumunskem,
ješto v případě německé ofensivy byli by
úplně odsítnuti od dohody.

Kulturní hlasy.

Ze světa vědeckého a uměleckého.

Dle zprávy „Echo de Paris“ petrohrad-
ský bolševický komisař nařídil, aby se
rozprodaly všechny vědecké přístroje,
které patří „Ústavu pro výzkumy psy-
chologické.“ Rozprodají těchto vědců
ných a nákladných přístrojů markantně
svědčí o protikulturním řádění duševní
omezivosti. — Velice poučný jest spis
A. Kresy: „V bolševicko-komunistickém
Rusku.“ Autor jezdil od května do listo-
padu r. 1918 po celém bolševickém Ru-
sku a črtá stručně strašné výjevy, které
viděl na vlastní oči. Obrázky ty svědčí
o návratu horšího barbarství na ruské
mívy, než jaké lze stopovati mezi černo-
skými kmeny v nejtemnější Africe. Besti-
alita řádí v sovětském Rusku právě proto
hříte, že rafinovaným způsobem zneužívá
prostředků civilizace, které duch lidský
objevl k prospěchu lidí dobré vůle. Cena
spisu 3 K. Vyzýváme násince, aby tento
spis čili řádili. Jest nutno postaviti proti
placeným demagogům vážná slova pravdy.
— V Orientě zahájena sbírka pro řízení
pomníku Benediktu XV. v Cahirě
z věčnosti za pěti, jakou papež rozvinul
ve prospěch východních národů za války.
Hned první den sešlo se 80.000 lir. — „Col-
lectanea Hierosolymitana“ nazývá se
sbírka publikací, kterou započala vydá-
vat člá vědecká orientální stanice Gör-
resovy společnosti v Jerusalemě. Publi-
kace ty obrají se předjímami Palestiny
a semí souvisejících. Právě vyšel objemný
svazek dr. Karla Karge o předhistorické
kultuře Palestiny a Fénicie. (Vyllo u Ferd.
Schöningha v Paderbornu. Cena 40 M.)
— Utvořen u nás komitét pro postavění
Štefánikovi hvezdárny v Praze. — V č.
49. „Kmeny“ napasla M. Stechová: „Ko-
menyky je mrtve pro naši školu tím, že
se stal jejím oficiálním svatým.“ I ne-
rakov připravili tomuto velikánovi lico-
měrní cititelé, napající po jeho životním
díle. Kdo zavrhne Zjevení a podceňuje
bibli, kope do toho, co bylo Komenakému
nejdražší. — Za věku Spasitelova byla
bebeřtina v Palestině řídí mrtvou. Ma-
terakou řídí Spasitelovou byla galilejská
aramitina (synako-chaldejská). Badatelé
Nového zákona tedy mají plně přihlížeti
k této řídí, protože plně studium oevřil
jáme aml některých míst, jež se posud
vykládají různě. — O působnosti slovan-
ských apokryfů v Čechách a pokřtění Bo-
hvoje započal psát závažný badatel
Fr. Šaepke v č. 1.—2. „Časopisu ka-
toličského duchovenstva.“ Tamtéž rosep-
suje se dr. Kalpar o památné lipské di-
putaci r. 1519. — Vykřel II. díl Pekla-
vých velice zajímavých článků oviná-
vých, které po návratu z české fronty. Jsou
to státi uveřejněné poprvé v tiskových le-
tech 1917—1918. Časné to dokumenty.

Poslední věstník historik Pelti, který
v době volice kněží nebyl na prodávě
slova protestující, jest vládní opomíjen;
zato však Habermann se stal ministrem
školsství. — Univerzita v Marburku pro-
hlásila manifestaci: „Juristická, medi-
cinská a filosofická fakulta spjatují v the-
ologických fakultách plnočinné články u-
niverzit, které nejen vzdělávají číedníky
státní a církve, nýbrž jako ostatní fakulty
slouží číst vědě badáním a vyučováním
a jsou nepostrádatelné k zachování uni-
versitní literatury. Mají-li — jakož jest
všestranné žádoucí — university v bu-
doucesti ještě více než dosud býti mlary,
kde se pěstuje celková kultura celého
národa, nemají theologická věda zakusiti
žádného zkrácení, neboť jest těsně spoje-
na s jinými obory vědními, jmenovitě
s filosofickými, filologickými a právními
odborny a podstatně přispěla k vybu-
dování německé vědy a kultury ve vzáje-
ném působení s nimi.“ Dne 17. t. m.
americké vodní letadlo přistálo na Az-
rech po plavbě trvající 15 hod. 13 minut.
(Vznese se na jižním pobřeží Nov. Fon-
landu.) R. 1492 potřeboval Kolumbus
k přepnutí oceánu 1680 hodin. Nejrych-
lejší parolod urazí tu cestu za 125 hodin.
Letadlo přeletí celý oceán za 26 hodin.

Demokratický duch nesmí vystříditi
modly staré modlami novými. Kdo se pře-
stane klaněti císařskému dvoru a ministrům,
necht neuvěřit nové Veličenstvo z davů.
Demokratem rozhodně není ten, kdo se
otrocky líká k organizovanému lidu ně-
kterého politického tábora z bázně před
mocí organizace anebo se sobecké spe-
kulace.

Dr. Svítíl v č. 33. „Zvonu“ klade ve-
lice významnou otázku: „Nedovede lid, tato
bystost tlačivlá, být zrovna tak do
myšliviny, zrovna tak marnivým, ve
svých rozhodnutích právě tak nestálým,
ve svých slibech právě tak věrolomným,
ve svých soudech právě tak nespravedli-
vým, ve svých zálibách právě tak předpo-
jatým, ve svých požadavcích na vlas tak nena-
sytným, jako jeho předchůdcové, monar-
chové...“ Dále praví dr. Svítíl, který
jako dlouholetý lékař pronikl do duše
lidu hluboce: „Ze zkušenosti, které jsem
za dvacet let nashlédal, nabyt jsem pře-
svědčení, že nový vládci (lid) nestojí do-
sud na výši situace. Bude potřeba obez-
řelých a svědomitých rádců a mnohaleté
pečlivé výchovy, směřující k povznesení
ducha čtunnosti občanskými a k ušlechtnění
srdce umění, poesii a krásou. má-li pa-
nování nové dynastie (lidu) být slavnější
ně vláda rodů, jejichž sláva povadla.
Především pak potřeba: nelichotit lidu.
Nevychovávejme sami v novém vládci
starého zhyčkaného sobce; mluvíme o něm
a k němu pravdu — třeba i za cenu
vlastní oblíbenosti.“

Kdekolí lze znamenati postup demo-
kratie, vyrojí se zástupy demagogů,
které závodí v lichocení. Lid — suverén
se pyká, jak „vládné sám, nechce se při-
znati, že vlastně oddaně kývá tomu, kdo
nazývá nejlaději cukrátku. Z toho třístěti,
vřava; ale zapomíná se, že základem zdra-
vého rozvoje musí býtí sebezpyt a vzdě-
lání takové, které vyžaduje značné ná-
mahy; jednotlivé agitáční schůze naprosto
nestačí k plnému uvědomění a k pře-
nému rozeznavání světa od stínu. Deník
zkušenosti nás učí, že skutečnému de-
mokratismu lid se musí teprve učiti.
A tu jest právě velkou překážkou by
zantinismus těch, kteří se údaj na vůdčí
místě.

Jednota sv. Metoděje ve Vídni, která
v osmi kostelích obstarává co nejvše-
domitěji české služby Boží, jichž výlohy roč-
ně stojí přes 20.000 K a při tom odká-
zána jest hlavně na dobrovolné milodary
svých dobrodinců (ponejvíce duchoven-
stva), prosí snázně, aby kličetní dobro-
dincové, pokud potrvají obtíže poštovní
dopravy z Čech do Vídně, své milodary
na jejd. biskupskou konsistoř své diecéze
rádili zaslati; od února l. r. úplně milo-
dary ustaly; ač Jednota měsíčně má ve-
líká vydání při nyníjsí drahotě. — Za Je-
notu sv. Metoděje ve Vídni Tom. Blaha.

O činnosti národních školních rad
má místo místo říše „Věstník okres-
hejtmanství.“ Poslední dobou mnozí se
stále stěžují na mravní chování se mlá-
deže a vřstátá nebezpečí mravní záš-
ky mládeže. Podle zemských zákonů o do-
zoru ke školám jest mimo jiné úkolem
místních školních rad, aby podporovány
učitelstvo ve výkoně jeho povolíni,
zvláště pak u vykonávání kárné, aby
bóhly nad tím, jak se mládež mimo školu
chová, a nade vším, co působí ve vy-
chování mládeže školou. Upozorňujeme
místní školní rady na veledůležitou po-
vinnost ve věci té a ukládáme jim, aby
ve shodě s učitelstvem a orgány poli-
ceijními, po případě i soudy vynikly všech
zákonem připsaných prostředků pro o-
chranu mládeže před mravní zášakou v ži-
votě mimoškolním. Návrhova hestněc a
kávárů, účast při veřejných tanečních zá-
bavách mládeže do 16 let, jakož i kou-
ření, pak šebrota, podomní a pouliční
prodej novin, zápalek, cigaret atd. hra o
peníze, zlomyslné polkozování veřejného
nebo soukromého majetku buďtež stěží co
stáží u mládeže potírány. Rozumí se, že
zároveň zákonitý dozor místních škol
ních rad ke školní docházce musí býtí
plně vykonáván. Ministerstvo školství a
národní osvěty výnosem se dne 5. února
1919 vřele doporučuje, aby místní školní
rady vynikly plně součinností různých
spolků a organizací politických, ježoh i
stavby mládež výchovné rady se zástup-
ci učitelstva i občanstva, mužů i žen,
které by si za účel vzaly přání dozor
nad životem mládeže mimo školu, byly
v stálém přímém styku s orgány ná-
rodního školství a s orgány národního
osvět.

ELIŠKA v Hradci Králové

Admistrátor

přijímá vřady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Obrana.

Berlínská univerzita proti odštěp-
ní. 114 profesorů berlínské univer-
sity uveřejňuje v „D. Allg. Ztg.“ tento
projev: „Nalemu školství hrozí osudná,
samy kořeny jeho zasahující rána. Srdce
německé výchovy mládeže, vyučování
křesťanskému náboženství, má býtí vy-
trženo. Vyučování křesťanského nábožen-
ství bylo nositelem a centrálním orgánem
vychovatelského umravňování ve školách.
Odstraniti vyučování křesť. náboženství ve
školách znamená přerušiti dějiny našeho
školství. Od doby Karla Velikého až do
počátků německého kmenového souřeč-
ství bylo křesťanské humanitní vzdělání
vychoditěm a středem veškeré výchovné
práce až po dnešní chvíli. Neuf v době
tohoto tisíciletého vývoje ani jediného
epochálního hnutí výchovného, ani jedi-
ného velkého pedagoga, který by nebyl
prohlásil náboženské vzdělání ducha za
nezadatelný základ veškeré kulturní práce
výchovné. S náboženstvím stojí a padá
německý národ. Proto podepsaní univer-
sitní profesori považují za svoji svatou
povinnost co nejrozhodněji protestovati
proti tomu, aby úhelny kámen naší vý-
chovy, vyučování náboženství, bylo z u-
čebného plánu odstraněno, anebo sníženo
na pouhý nezávažný předmět. Co ve vy-
učování tomto je ztrnulého nebo zastara-
lého, budí odstraněno, ale ono samo musí
zůstat středem veškeré školské výchovy
— za úplné svobody pro jinověrce — ne-
má-li zároveň s odstraněním vyučování
náboženství zaschout mateřská půda
pravé péče o vědu, umění a lidové vzdě-
lání. Nikoli ničení nepřátelské křesťanství,
nýbrž nové vybudování náboženského vy-
učování! Toť nejprávní příkaz pro ně-
mecké vychovatelství.“

Znamenití české vojny. (Dotaz člena
N. S. J. Kadlčka, Sedláčka a soudr.) na
p. min. Národní obrany o zneuctění so-
chy sv. Jana Nepomuckého v Soběslavě
vojny posádky v Kyjově a o zneuctění
střílné zbraně vojny. „Slovácké noviny“
oznamují: „Téměř sto let stojí v Sobě-
slavě socha sv. Jana. Po celou tu dobu
nikdo se neodvážil sáhnouti na ni. Až te-
prve v neděli (27. dubna) stála v cestě
dvěma zločinným vojskům z kyjovské po-
sádky, kteří v úředním jednání byli vy-
sláni do Soběslav. Četli vyzkoušet své
střelecké umění, za které jim sloučila so-
cha. Dvěma ranami urazili soše hlavu.
Surovost! Kam spějeme? Nejsou zákony
a vojenské řády? Či snad stále se máme
nechat ve svém náboženském citění urá-
žeti? Z četných zpráv časopiseckých pak
také jest patrné, že vojáci na svých úřed-
ních občůžkách střílejí ze zábavy a bez
potřeby ze svých služebních pušek. Po-
depsaní táž se p. ministra národní obrany:
1. Jest p. ministru znám případ zne-
uctění sochy sv. Jana Nepomuckého v So-
běslavě vojny kyjovské posádky? 2. Jest
ochoten p. ministr postarati se o to, aby
konečně jednou přestala od některých
vojínů soustavně prováděná provokace
katolického obyvatelstva, která pak na
celé vojsko vřhá nepřekné stny? 3. Jest
ochoten p. ministr dáti případ uvedený
vyšetřiti a pachatele i odpovědné činitele
k odpovědnosti pohnati? 4. Jest pan mi-
nistr ochoten naříditi, aby střílných
zbraní jednotlivými vojny nebylo zne-
užíváno, nutně opatnostní při užívání
střílných zbraní dbáno, a aby těchto na-
řízení také skutečně nejenom od vojínů
bylo dbáno, nýbrž, aby bylo o jejich do-
držování od všech vojenských velitelů
pečováno a na to dohlédáno?“

Dvojí zpráva o odštěpěních v Týnském
chrámu. Dne 18. t. m. v „Národních li-
stech“ sekretariát „Volné myšlenky“ praví,
že protikatolická demonstrace na Starom.
náměstí dne 15. t. m. měla průběh vel-
mi klidný a povzbudivý. Když se na
Týnském kostele zvonilo, někteří účast-
níci tábora odebrali se do kostela, aby
zničili přístř zvonů, jež bránily svobod-
nému projevu, na který přece máme jed-
nou za rok také právo a který fara máže
jednou za rok respektovat. Zahradařtoto
setkalo se s úspěchem, ale dramatické
okolnosti, jež při tom vříděly: spravodaj
„Čechy“ a „Národní Politiky“, jsou na-
prosto nepravdivé. Nebyla tudíž u příle-
žitosti manifestace poutředním svěcení
dne svatojanského níjak z násilněna
svoboda větčích, jak by se se sprá-
vy oné událo, nýbrž právě naopak bylo
slušným, třeba rozhodným zakročím
u faráře v Týně docíleno, aby s vše ko-
stelní nebyla zcela pokojná manifestace
obrovského shromáždění českého lidu
všech pokrokových stran (řetnů). Svobodný
křesťan, volný myslitel, národní demo-
krat, národní socialista a soc. demokrát
rušena jednak chlapčským, jednak slo-
myslným spůsobem. — Při této příle-
žlosti budí sekretariát „Volné myšlenky“
dovolenou připojiti, že průběh manifestace
proti Johánkovi s Pomuka měl by býtí
důtklivou výstrahou před pokračováním
ve ltvání. — Stávali tu přirozeně vedlo
by k odvetám, jichž rozhodnost mohla by
klerikálními provokatérům přitřítí valice
dráha... Je příliš mnoho těch, kdož
tlačí svou, že při přeruču s 28. říj-
nem bylo v Týně, ale s 28. říj-
nem. A dleli provokatérův klerikál,
který dává od střílných dooty, aby
máže se zneuctění náboženských předmětů
proste k tomu, aby česká revoluce byla

Ústá v pol. opat. v Praze a 142078.

Telefon 4. 68.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30
Hlavní ústá v Praze.

Odštěpiti pro sborů dooty.

Časopis „Volné myšlenky“ vydáván v Praze a 142078.

Žbota mladých. Místní organizace české slovenské strany lidové konala 18. květnem v hostinci u p. Dražáka diverznu záběhku na kterou pozvána byla sd. Kolářovci z Lanškova. Program: »Organizace české k tomu připojeno pojednání o rozvozu manželství a odstranění náboženství ze škol. Útoky své abotčila se slova valného dohla. Postavím spásohem lidla neuhodil, které by vznikla, káby se tyto maky nepříteli náhik zakutěhnutí maly. — Po té hánli se o slovo pokl. obd. Říha, jež vysvětlil členstvu jejich povinnosti a psuově plí volbách. Spontánním potěšením odměnil si cba řetězi se poutě slova. Až po čast cba špatně — celý odpovědně potěšen — dlaně byla čestná; doctavila se i doctavila se v Svinar a z Náhoza. Oděmlo sá sřtřm vřadivěne nejděhnutí dky. — J. K. K.

Králi (Adalbertovi). Program uvádějí: ...

Talant a Polština. V neděli 26. t. m. ...

Oldřich a Polština. Minulou neděli 18. ...

Pro okres Novopavlov. Veškeré naše ...

Do okresu Chotěbořského. Okresní orga- ...

Oldřich. Zemský svaz Orla na schůzi ...

Oralský národní kurs pořádán bude ...

Oralský národní kurs pořádán bude ...

Oralský národní kurs pořádán bude ...

Zprávy místní a z kraje.

Návštěva prezidenta republiky v našem ...

Koncert Popy Bartoň (15. května). ...

byly drobnéšky podřadného rázu, k nimž ...

Strážek sv. Jana v starobylém kostelí- ...

Agrární tábor Mlá připraven s okru- ...

Vládním komitatem Zlaté ústí. Ústava ...

Nepřítelství na státním obecním třídě. ...

Oldřich. Zemský svaz Orla na schůzi ...

Oralský národní kurs pořádán bude ...

Oralský národní kurs pořádán bude ...

Oralský národní kurs pořádán bude ...

Oralský národní kurs pořádán bude ...

Oralský národní kurs pořádán bude ...

žili se v odstavce: škola a Řím, rodina a ...

Byrokracie. Koncem dubna zemřel u nás ...

Demonstrace v Chotěboři. V pondělí na ...

brané společnosti, která v velkém množství ...

Kdo jsou v Chotěboři fanatikové? Byli ...

Byrokracie. Koncem dubna zemřel u nás ...

Továrna a sklady nábytku, ...

2 kočáry ... Skuherský, Hradec Král.

Dáma lepších kruhů, ...

barvna a chem. průmysl ...

Kostelní paramenta ... JOSEF NEŠKUDLA

Záložna v Hradci Králové ...

Paramenta, kostelní náčiní, ... JOSEF VEND

Berní amnestie. do 31. května t. r. úplná beztretnost.

Matěj Druhotka úředník v Hradci Králové. ...

sarykem je, že se sejdou komise polská a česká, aby otázkou tělesnou v celém dosahu projednaly. Z každé strany bude vládami zvoleno 9 členů a v komisích, zastoupených také vládami, budou znalci i polštíkové. Místem první schůze zvolen Krakov. — A do italské příjezd k prezidentu Masarykovi deputace Svazu československé věty na Volýžsku, aby tu hledala oporu pro rolnictvo v Ukrajině, usedle tu v 72 ryze českých obcích se 100.000 duší. Proslí o pomoc krajane našli za nesčetných poměrů v Ukrajině, kde finčení zbraní a nehrubý teror tělesný, mravní i hospodářský sahá nad všechny lidský pomysl.

Boleviské Rusko.

V Rusku dozrávají snad poměry k rozhození. Admirál Kolčak v čele své sibířské armády postupuje na západu k Vologdě, východně od Petrohradu, drtí bolevisky na celé čáře. Už při sám Lenin nabídl Kolčakovi příměří. Severní armáda archangelské vlády táhne rovněž k Vologdě, na řadě jsou Petrohrad a Dvinsk. Bolevisci, převládající Kuronko, byli úplně rozprášení; oddíl polského vojska jsou již jen 60—70 vojáků od Kyjeva, hrozí také před Carycinu na Volze, k němuž blíž se generál Dutov a kozáci astrachanskí.

Proti lichvě a pro pořádek v republice.

Na rázný dotaz členů Nár. shrom. Bradáče, Brodeckého, Čufíka, Důly, dr. Němce, Špatného a Veselého rozhoupala se konečně 23. května vláda k odpovědi, co vykoná proti lichvě a pro pořádek v republice. Ministr vnitra Švehla vypočítává, co všechno chce vláda k životnímu jednání, že dávka moulky a tuku bude zveřejněna, jak se bojuje proti lichvě, že každý výrobce a obchodník do 48 hodin musí oznámit zásoby věcí k ošacení potřebných. Vláda očekává, že po žních bude moci více učinit pro zásobení surovinami a že všemi prostředky zákona zakročí proti jakýmkoliv nezákonnostem a násilnostem, jaké se minulé týden odehrály v Praze. Podnikáme prý nyní otevřený boj proti lichvě.

Reforma manželského práva.

Dne 22. května byla v Nár. shromáždění uzákoněna reforma manželského práva, platná i pro Slovensko, kde nastalo tím jisté ulehčení, poněvadž sňatek civilní není povinný. Kdo chce, dá se oddati buď jen civilně nebo církevně, anebo na obou způsoby. Celá sněmovna hlasovala pro stejné platný sňatek uzavřený civilně nebo církevně. § 13. vypočítává příčiny, pro něž může žákovati o rozchod každého manželství. Dle § 25. nemají být ani vyšší svěcení a slavné sliby překážkou řádného (!) manželství.

Bojo na Slovaku.

Maďarské bordy neustávají v útocích na české vojsko zejména u Miskovci, kde přelom hledí se dostati vpřed.

Reformnost.

Katolíci v naší republice podřizují se všem dobrým příkazům vládním poslušně; snaží se, aby společný zájem národa byl na postupu. Soc. demokracie však dělá něco jiného; dráždí jiné české strany nespravedlivými výpady a lisají se nadbytečně k životu cizím. Dle telegramu z 20. května český soc. dem. Němec v rozmluvě s francouzským socialistou Morissem prohlásil, že český soc. demokracie nechová proti nikomu nevnímavost — ani proti těm, od kterých byli tak dlouho ulehčováni. Chce-li společně s nimi vybudovati středoevropskou federaci, nebo bez ní byli by vládní národové bývalého Rak.-Uheraka izolováni. Čeští a rakouští soudruzi navzájem ihned styky, jakmile budou stanoveny hranice. Chce-li se dohodnouti na základě rovnoprávnosti. Kdyby tak mluvili český katolíci politik! — Soc. dem. řečník Sláma prohlásil na schůzi v Dejvicích: „Nechte židů! Židovský kapitál nám není tak nebezpečný jako český! Inu — soc. demokracie ovšem nebezpečný není. — V odůvodnění své „manželské reformy“ praví (na str. 12, sloupec 1.) dr. Bouček: „Lze se dopustit neštěstí zločinů s politickými neštěstími.“ Kdo to tedy připsal, aby účel posvěcoval prostředky? — Představa československé obchodní komory v Chicagu P. Hájek přibyl do Čech a dne 28. dubna měl v Čes. Budějovicích přednášku o osvobození akci Čechů amerických. Míle jiné řekl, že Svatojanská pouť tam vynesla 8000 dolarů. Ejhle — a v Praze se proti Svatojanské pouťi běháno jako proti národní veletrahu, jako proti „znamení české potopy“. — Posl. Modráček, který ze strany soc. demokratické vystoupil, řekl redaktorovi „České Demokracie“: „Jsem se stranou sociálně-demokratickou navázal dohod. Celá strana jest promělná. Nemáme jít se stranou, která dělála na války rakousko-uherskou politiku, nyní prodává bolevisky a bláhle se rychle k rozkladu. Stranu rozetřel hrubý materialismus. Jest ve věku lidí rázu Masarova. Na otázku, zda se s Modráčkem spojí katolická církev k lidem, odpoví: „Soc. dem. odpoví: „S tím nepočítáme. Snad jsou mezi nimi takoví, ale ti ve straně zůstávají, poněvadž je k tomu určitě mnozí poměry. Každý pochopí, co to znamená.“ — Když řádili volnými členky proti svatojanským ctitelům, běhali evangelisti agitátoři mezi lidem, kteří sváděli k odporu; silovali různé výhrady. „Měli bychom hanenky by získali věru svatou reformovanou křesťany!“ — Soc. dem. „Týdeník kronika“ zastává se bolevisky. Redaktor tohoto listu (Phil Dobrovodný) jest úředníkem v ministerstvu zásobování a bere od státu ročně 12.000 K. — Sociálnědemokratické v boľavické 4444 Ruska nepočítá již po několik měsíců. Nečinně posílá do sbírky moskevské textilní industrie zavazadla, takže 6000 dělníků ocitlo se bez oblečení. Již selhává i práce v dílnách na baňkovy; vlády také Ruska mána jest zcela zanedbaná. V této krizi Ruska zaprodal se — zahraničím „Svatojanská kapitulace. Nabídl zahraničím ka- pitulacím obrovské koncesce, kterými se zapro- dávaly železnice, lesy a státní území. Takové jsou

koncesce „proletářského osvobození“. Běda-li se čísti ruský dělník uživil, musí otročiti cizím kapitalistům. — Dle zprávy „Práva lidu“ ze dne 18. května schválilo soc. dem. velkokongres spo- lečenství oběma sedm vagonů látek všeho druhu. — Regály rozasáhlého skladiště jsou vyplněny zbo- žím, nad nímž mnohé naší hospodynce by srdce radostí poskočilo. Ale což sama vláda nezná ná- kupních pramenů pro ostatní vstupy obyvatele? Co mohli ochotní socialisté na svou pést, nedovede započítat draze placený velký sbor úřednictva československého? — V Petu nastal veliký lást nad drancováním v Praze. Nyní se zjišťuje, že v boudích měli prsty Maďaři. V těch dnech potulo- vali se u nás opravdu cizí agenti. Do Liberce při- byl s velkými penězi z Vídně maďarský bolše- vik F. Gail. — Jestli se nezvratí maďarská brněnská veřejnost z dojmu, který byl vyvolán pumovým atentátem na dominikánský kostel — a již v noci ze soboty 24. května na neděli vybuchla ekstras- tiva patrona u kostela františkánského. Rozbitý ko- stelní dvorek i okna. Kovně se roztrhl všechna okna sousedních domů až do 4. poschodí. Jestliže se za takových poměrů slape po náboženství, nel- momeňším pláči mravní odvolnosti, pak někteří lidé zavrhují, že veřejná bezpečnost jest vzhledem na míst a nemíst vzrůstající živlám anarchického- kým. — K pražským „proníratelným bouřím“ „N. listy“ 23. května poznamenávají: „Hlas lidu, jenž má a musí se dovolávat práva a zákona, nesmí se zvrhnutí ve výkonávání práva. Běda úřadům, které nedovedly rozumět bolesti lidu, ale které pak ustupují jeho vášním! Hlas lidu žaluje vyssa- vače; souditi má je republika. Hlas lidu promlu- vil právem; ale zda stejně neomylný je pokřik lidu? Dějiny svědčí o případech strašlivě opo- něných; nebylo to jen ve francouzské revoluci, že rozvášněný lid rozsápal své přátele a dobrodince. Hlas lidu není hlas boží. Můžeme-li kdesi v lidském světě hledati hlas boží, tož je to v nitru člověka. Jenom hlas svědomí je hlasem božím. Proto hlas lidu není boží, že lid nemá svědomí a nezná mravní rozvahy. Hlas lidu žaluje právní na ma- monské upřky; ale hlas svědomí, jediný pravý hlas boží, by mohl žalovati na každého z nás, na zločin a mamonalství skoro všech nás, byť ne- jsme bohatí a trpíme vydrážděným sobectvím ji- ných. Na nás všech je vina, doznáme ji: celý náš věk je hmotářský a slouží mamonu; doznáme proto, aby bylo možno provést nápravu. Po- strestejte zločince! toť první příkaz dne; ale trest není náprava — skutečná náprava musí vyjiti ode všech, z božího hlasu svědomí.“ Konečně tedy pánové potvrzují to, co katolíci tisk hlásal a zdůvodnil dávno. — „Česká Svoboda“ 24. května napsala: „Údělou předvedce Jana Nepomuckého nelouo věru ke cílům našeho národního dorostu, který v spátném pochopení svobody stává se te- roristou... Ve svobodné republice nesmí být nikdo nucen, aby věřil, ale také nikomu nesmí být zakazováno věřit dle své víry, ať je evangelik nebo katolik, žid nebo pohan. Žádáme účtu pro své přesvědčení, máme účtu k přesvědčení ji- něho a chrám se jmenovitě teroru. Žel, že naše domní žurnalistika vychovává naše občanstvo chybět a nevede je k pochopení pravé svobody... Také na školách mělo by se vychovávat k snášlivosti a pravé svobodomyšlnosti. Co to slyšíme z úst liberálův? Škola svobodomyšln- nosti nekatočků pracuje houževnatě již přes půl století a najednou se ohlašuje, že zbankrotoval. Stále více jest patrno, že hesla tolerance byla z největší části švindlem na oklamání katolictva. Jinak by se nevyrojilo z tak dlouholeté školy to- lik surových násilníků najednou. Kdo poroučel se- trvatelné snášlivosti nám, měl ji učiti příkladem. Teď pánové dozrávají, že se protiklerikálně te- prve musí základům snášlivosti učiti.“

Kulturní jiskry.

Přikarpatské Rusové v Praze návštěvou u ministra Dra M. Hrubana. V sobotu dopo- ledne dostavila se deputace Karpatských Ru- sů, vedená panem kanovníkem Janem Korob- nikem, k ministru Dru Hrubanovi, aby jej pozdravila jako člena vlády, zastupujícího čes- koslovenskou stranu lidovou a ujistila jej, že lid ruský pevně trvá na podkladě křesťan- ských zásad a doufá, že křesťanský ráz bude v československé republice chráněn a že bu- de nejen v politickém, národním, ale i soci- álním a náboženském směru zaručena jemu plná svoboda. Ministr Dr. Hruban velkým slovy poděkoval, ujistil deputaci sympatiemi pro snahy Přikarpatské Rusi, které přál v republice naší všeho zřadu. Vláda zajistí u- činí vše, aby Přikarpatská Rus v naší repu- blice zkvětała a měla zajištěnou šťastnou bu- doucnost. Zástupcové ruského lidu sice při- jeli do Prahy ve chvílih válčích; to ať ne- kalí jejich dojmu — všude jsou stíny, kde jest světlo. A slunce, které v den jejich pří- jezdu ocitlo se za mraky, nezmezelo, ale bohdá brzy zasvítí v plné kráse — slunce míru, pořádku a opravdového vývoje a svobody pro všechny! Po rozhovoru delší dobu trvá- cím, jehož předmětem byly časové aktuální otázky, rozloučil se ministr Dr. Hruban s Ru- sy co nejsrdčněji. Odpoledne v týž den po- zváná byla táž deputace panem opatem Za- voralem na Strahov ku prohlídce památné knihovny kláštera. Po vykonané prohlídce odebrala se deputace do Rudolfinu, aby shlédla obrazárnu.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Jak prospěla válka „klerikálům“, patrno na p. z okupovaných kostelů. Nezmlývaly jen zvony a přístaly. Ale téměř veškeré jmění kostelů pod bezohledným nátlakem státu zabraly válečné příjky. Obrana byla marná již proto, že stát netořko měl všechno spočítáno, ale byl docela i vrchním a rozhodčím správcem církevního jmění. Jakou cenu budou mít válečné příjky, teprve se ukáže. Zatím však sešle a otučené kostely se nemohou opravovat. Tím netrpí jen církev. Celá řada umělců a živ- nostníků jest zastavená v kostelních prací- tectve postizena. Zato chrámovým jménem se obohatilo mnoho lidí nepokřtěných. Pak prý chtějí válku kněžím! Právě nyní by bylo zapo- třeb z estetických důvodů mnoho oprav. Chrám má být mimo jiné i uměleckou škou pro státní lidu. V kněžských konferencích se poukazuje na to, jak v mnoha chrámech podřídnými pracovníci nakupují nevkus, jak

přímo zarážejí. Ale náležitá náprava musí se oddělati. — Dne 19. t. m. semel proslulý ar- chitekt, profesor Jan Koula, v věku 64 let. Byl nadšeným čtenářem české renaissance. — Ruskopolský tenorista Kubický dobyt svým uměním v Paříži značného úspěchu. — Pa- řížský koncert českého kvarteta se konal dne 22. května v sále Gaveau. Hrána kvarteta Francovo, Smetanova a Beethovenova za obrovského návalu posluchačstva. Francouz- ští znalci projevovali českému umění nelíbený do- div. Kvarteto obdrželo čestnou nabídku pro příští sezonu. — „Národ. listy“ dne 27. t. m. stěžují si na špatnou češtinu výnosů — mi- nisterstva školství. Ministerstvo školství po- drželo dosud „stávající“ školy. — Dr. Holm Süssmich ve spise „Vagantenpoesie“ (Lip- sko) pojednává o básnictví polutných pěvců středověkých. Toto katinské básnictví kvetlo hlavně v 12. a 13. století. Ačkoli autoři šle- hali řady církevní pružnou satyrou, přece je- nom se neodvažovali napadati samo církevní učení. Tato literatura světská, rozkošnická, kvetla nejvíce v zemích bohatých, kde po- přestálých válkách nastával bujný život. — Na francouzská bojiště odjela výprava če- ských malířů, kteří chtějí hlavně shlédnouti místa, kde bojovaly české legie. Jsou pro- jektovány další výpravy do Ruska, Itálie a na Balkán. — Pádem císařství v Německu ze- vnější jednotu protestantských proudů (třeba že byla více formální než skutečná) se ne- bezpečně rozpadá. Někteří theologové rádi nepokrytě ke spojení s církví katolickou na základě apoštolského vyznání víry. Lužický pastor Alex. Löwentraut v jubilejním spise „Eine heilige allgemeine Kirche.“ (Lipsko 1917) praví, že ani protestanté ve skutečnosti nezamítají tradice. Zcela bez obalu proha- šuje za jediný lék protestantské rozhranosti návrat k mateřské církvi, která i protestan- tům zachovala jejich Palladium: Písmo ja- kžito slovo Boží. — Československý vý- bor v Chicagu stará se o shromáždění a us- chování všech památek revoluční činnosti československé Ameriky. Sebrány materiál, který bude významným dokumentem bu- de odevzdán československé vládě, která rození naší svobody hodlá zachytiti názo- rně filmem. — V 1. a 2. „Časopisu katol. duchovenstva“ pojednává Fr. Pechuška o novodobých osudech katolické církve v Srbsku. Velice interesantní čtyři eticho- estetické pod titulem „Výtvárné umění chrámové“ uveřejňuje tamtéž dr. Josef Kachnik. — Zapomínáno! Pterárního od- kazu kněze-filosa Vinc. Zahradníka ujal se univ. profesor dr. Fr. Čáda (udávno ze- snulý). Vyšel V. díl „Myšlenky a mínění.“ Zde jsou mimo jiné obsaženy estetické ná- zory Zahradníkovy a náčrtky soustavného spisu o etice. Čáda praví o těch názorech: „Obsahují mnoho pozoruhodného, ale pře- devším významný jsou historicky tím, že ukazují, jak tento vskutku nejlepší filosof če- ský z počátku 19. století odvažoval se již načrtnouti si rozvř a postup soustavy et- chetické vědy, vědy to tehda sotva se zro- divši.“ — Organ čs. strany lidové na Slove- nsku „Slovák“ začal psáti články o Haber- mannově školství. Naše státní cenzura však pi- ně blížila, aby se poznalo, že republikánská svoboda volného projevu pro katolíky ne- platí. Zato však se propouští v radikálním tisku slova, která přímo neomaleně popichují k protikatočickým násilnostem. — Pokračje- me. V době náhražek se vyrábějí téměř po- továrníku falsa Alešových obrazů, jež se prodávají za vysoké ceny. Dle výroku ka- pitána Vosky v samé Americe prodává se těch švindlérských napodobenin celá spou- sta. — Z pera ThDr. a JUDr. K. Kašpara vyšel právě velice informativní spis „Ma- ňželství ve světle pravdy“ tiskem Archi- škupské tiskárny v Praze. Cena 1 K 60 h. — Pro maturitní zkoušky se připravují dale- kosáhlá ulehčení. Co jest potřebí ještě teď selevat, věru nevíme. Jestliže univerzitní profesori již nyní bédují nad vědomostmi a- biturientů, začnou stýskati ještě více, až bu- de ještě delší řada středních škol.

K jubileu „otce českého kritického dě- jeopisu“ P. Gelasia Dobnera. U našich radikálů skoro všude vidíme stranickou tendenci. Kdo vysloví jméno Palackého stokrát, měl by poukázati na Dobnera aspoň jednou. Vždyť tento Piaristarazil práci Palackého cesty. Právě Dobner opravil haldu bludů českých kronikářů, jmenovitě Háika z Libočan. Dob- ner narodil se 30. května r. 1719; tedy jest tomu právě dvě stě let. O vědeckém významu tohoto ženiálního badatele napsal univerzitní profesor dr. V. No- votný r. 1912 v předmluvě k svým „Českým dějinám: „Ve vývoji našeho ohrození ovšem zůstává největší zásluhou Dobnerovou. Ze- kroniku Háikovu... vyrazil z ruky důvě- řivého čtenáře, ale význam jeho jakožto hi- storika jenom v tom netkví. Při Dobnerově analýze Háikovy kroniky nevíme, čemu se více diviti, zda ohromné plí a učenosti, jež vyvažuje z každého řádku, či té hyperas- tické trpělivosti, která tak dlouho vydržela při nevděčné formě komentáře ke kronice, o níž sám Dobner již dávno dospěl přesvěd- čení, že komentáře není hodna... Dobner při té kritice poznáváme fakta, kterých se nedočeti u Háika. A zde tkví nejpodstatnější význam práce Dobnerovy, tedy teprve před- stupuje před naše oči Dobner, historik, že jest, třebas v nešťastné formě doplnku k Há- ikovi, kritický zpracování celé nejstarší česká historie. Řekl bych, že se zde omy rozpa- ky, čemu se více diviti, mohou vrátiti, kdyby ne- nemusili ustoupiti jedinému pocitu nekoneč- ného a nevýslovného obdivu nad tím pře- kvapujícím vědomostní, nad touto ohromnou učeností, již netze se nepokojiti. Zdá se, ja- ko by Dobner chtěl si plným právem zasou- žiti čestného epitheta, kteréž k tomu, jehož komentoval (poznámkami opatřoval), plným právem dávanu býva ve smyslu nečestném, epitheta „vševědoud.“ Nejsou Pídké, ba jsou téměř pravidelné případy, kdy se dnešní hi- storik domnívá, že nalezl nový pramen, nový do- klad, nový detail, jichž ještě nebylo užito, a kdy se na konec přesvědčí, že Dobner onen pramen — třebas pod jiným jménem a v o-

Velmi výhodné a naprosto bezpečné obřezání kuzpřít
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2% dluhopisy
Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filiálky

v Hradci Králové

která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
za podmínek se nejvýhodnějších.

jakém starém, nepřístupném vydání — znal a jeho zpráva už... A snad nejlíp lze tento význam díla Dobnerova osvětliti konstatová- ním, že bez něho nebylo ani dílo Palackého možné (aspoň ne v době, poměrně tak krát- ké), neboť to, co ve starších patřích Palacké- ho čteme, řekl již dříve Dobner, který tu ně- kdy přejímá i bez kritiky.

Nuže — Dobner má právo, aby se jeho památce poklonil věčně celý národ. Doba, která se označuje v našich dějinách za „nej- temnější“, dala nám právě v katolickém knězi zářivou hvězdu, která určila dráhy kritické- ho dějeopisu.
Nový katolický obrázkový časopis. Tento měsíc ještě vyjde první číslo nového měsíčníku „Obzor rodinný“, obrázkový časopis, který bude svým nákladem vydáván Družina literární a umě- lecká v Olomouci. Redaktory nového listu jsou Dr. Jar. Rehulka a Ant. Zamazal. Listem tímto má být oživena památka bývalého „Obzoru“ Vlá- dimíra Štátného. Přihlášky odběratelské už nyní přijímá Družina literární a umělecká v Olomouci, Wilsonovo nám. 17.

Pravdu o Mistru Janu Husovi

doloženou dějepisnými fakty zvítě z ob- širného díla Jiřího Šahuly: **Doba před- husitská a husitská**, 427 stran K 2, s pošt. zásloukou K 230.

Al. Dostál: **Požáry vzápětí**, dějepisné obrázky z doby husitské, 120 stran I K, s pošt. zásloukou K 120.

Zásilky poštou proti předem zaslanému obnosu neb dobírkou.

K dostání v každém knihkupectví hlavně v Družstevním knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové, Čechy.

Uvěrni družstvo **ELIŠKA** v Hradci Králové
Adalbertinam
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Obrana.

Jak referovalo o svatojanských dnech „Právo lidu.“ List tento dne 17. května na- zval referát „Nár. Politiky“ podivným. Prý je tam „naprosto nepravdivé tvrzení o in- sultování, ba dokonce zpochybňování kněze ve chrámu týnském. Účastníci tábora došli sice do kostela, žádajíce zastavení zvoni- ní, a když přítomný kněz žádosti vyhověl, o- pustili chrám, aniž došlo k jakémukoliv vý- stupu neb srážce. Písele „Nár. Politika“ o insultech a násilnostech, ptáme se s po- dovem, kdo má interest na tom, aby v našem národě snahy pokrokového občanstva byly takovými způsobem zdiskreditovány? — Spasitel zapřítelil a úskočné lháře nazval plemenem ještěřím. Tedy sám soc. dem. list potvrdil zřejmé, že takové výstupy radiká- lům zjednají malou slávu.

Nepolepitelně německí nacionalisté. Ze švýcarského Curychu piše nám obdržel- dělník dne 19. května s velikým rozptřem, jak se v německém tisku hanobí náš národ. Před rokem psal jeden literát ze Sv. Havla, že Čechy jsou vlastně zemi německou. Jiný lhař napsal, že prý Českoslov. republika jest osídlena šesti národy, ale Češi jsou se všemi v nepřátelství. Jakýs Krautmann vyložuje revoluci Čecho-Němci. Takové věci se čtou v „Neue Zürcher Nachrichten“. Nás přítel dodává: „Já jsem je delší čas odebral, ale pro to čechožroutství jsem přestal, neb to bylo proti mému národnímu citu a na své protesty jsem neobdržel odpovědi. Němci je- či, že dostali takový mír, ale nepřiznají se, že nás Čechy chtějí zničit. Těm mne srdeč- ně, že se tam v Čechách katolíci organizují. Bůh dě, aby byli neislnější stranou! Pak se nemusíme o svou českou vlast báti.“ — A druhý list z uzavíraného území! „Zde je sice krásný, pohádkově krásný kraj, ale přece jsme zde cizí, opuštěni mezi Němci, kteří svou nenávisť proti všemu českému dávají stále na jevo. Jen malý příklad. Včera si vy- běhl Zedha (chlapecek pisatelčin) před školu a okolo jdoucí německý výrostek mu dal rá- mu do hlavy, poněvadž ví, že dítě stojící ve dveřích české školy jest české. Muž zde má sice skvělé postavení na svůj přece ještě mladý věk, ale raději bych se uskovrnla, než býti stále mezi těmi nepřátelskými Něm- ci. Kdyby došlo k nějakému převratu, živi by- chom se odnů nedostali.“

Takhle tedy německo-radikální humanita připravuje nesčetné soužití mezi oběma kme- ny. A při tom vytrubují ti lidé do světa, jak jsou hrůzně od Čechů utiskováni. Nepositivě zprávy švýcarského tisku jsou jistě inspiro- vány z Čech.

Opora buránil. Soc. dem. revisionista Bernstein pravil ve schůzi berlinské, že soc. demokracie nesúčastnila se nikdy bojů proti burse; proto byla nazvána „ochráncyní bur- sy.“ Bernstein sám přimlouvá se pouze za zvýšení bursovních daní; dokud není provede- na socialisace, jest i existence burzy zcela důvodná. Ale socialisace vzhledem k nyněj- šímu postavení Německa vůči světovému trhu jest možná jenom částečně.

Kleslichtv a papírnický závod

v Hradci Králové

„přesídlii“

do místnosti v č. 182. proti hlavní poště.
Přihlášky v tiskárně a laboratoriu.

Církevní věstník.

K otázce československého episkopátu a pa- triarchátu. Církevní situace u nás nutí k náleha- vému reformnímu řešení. Jest potřebí pohleděti pravdě ve tvář přímo a konati přípravy dříve, než nás události rychle se valící předsítnou. Právě v tomto čase by to neodpuštělnou chybou z krátkozrakých ohledů k osobám zanedbávati po- třeby, tkávající se milionů věřících. Pomináme přede- m, že kněžstvo musí zůstat v těsném pa- triarchálním spojení se svými arcipastýři řádně (kanonicky) zvolenými již k vůli přirozenému a svornému rozvoji církve. Tisíceletá zkušenost jest výstražným svědectvím, do jakého jatma upadalo kněžstvo, když nad ním „biskupovali“ laikové. V Čechách duchovenstvo hořce pocítilo hmotnou i mravní závislost jak v době kužlící tak v éře sektářské v století XV. a XVI., kdy komandovali světskáí velmoži. — Ale o to se právě jedná, aby hlavní slovo při obsazování hierarchických míst neměli liberálové nebo dokonce notoričtí odpůrci světového názoru katolického. Volba arcipastýře, který se má těšiti všestranné důvěře ovcí svě- řených, má se říditi přáním apoštolského stolce. kléru a laiků těch, kteří jsou rozhodnými katolí- ky. A tu právě vidíme, co všechno tropila Peť a Vídeň. Marné kličení věřících Slováků, kteří se rozmrzeli na maďaronské „grófy“, dosazené na stolec biskupské. Marné omluvy v Čechách, jest- liže Vídeň se snažila učiniti přestol Arnošta z Pardubic doménou slechtic „vládě milých“. Do- cíl byla snaha rakusácké vlády, aby se arcipastýři reprezentovali více jako kavaleri, hrabata a kní- žata — než bedliví a neochvěvní pastýři věřícího českého lidu. Každé vídeňské vyznamenání hier- archů českých (byť i propůjčené za skutečné ušlechtilé zásluhy) bylo sledováním českou veřej- nosti s nelibostí. Ochromována byla arcipastýř- ská péče i nejobzlednější hierarchii poukazem na privilegia rodu a způsob nastolení. — Jaké trpké chvíle prožívali katolíci čeští, když v době světové války vídeňská vláda stupňovala svůj vliv na obsazení arcipastýřských stolců, zbytečně šle- dočkovat. — A trpíme dosud. Hned se očme ve protikatočském tisku pichlavá zpráva, že se u kardinála Hyn vrtá, hned zase protesty proti k- kard. Skrbenskému. A škodobě poznámky vze- na ty, kterým šlo výhradně o upevnění vzne- šených zásad Kristových v srdcích věřícího lidu. Tu pravíme otevřeně, že přání vyslovené od dě- kana Kriehera (v přičině stolce pražského) by bylo nepraktičtější východiskem z budoucího kruhu, aby byla chráněna autorita úřadu. Teď se také dovidáme, jak vlastně se prováděla „vol- ba“ arcibiskupa olomouckého. Kaučukový mi- nistr kultu Mussarek kanovníkem-volícím ozna- mál „nezmenitelnou vůli Jeho Veličenstva“. Ka- novníci se ohradili a odpřelí složili přísahu, kte- rou se měli (dle starobýho obyčeje) zavázati, že budou voliti dle nejlepšího vědomí a svědomí. Prohlásili, že usupují násili. Z tohoto faktu pa- trno, že katolická církev byla ujařmena od Vídně více než jiné náboženské společnosti. Bylo ru- šeno hrubě netořko právo církevní, ale i státní. Nyní uvažme, zdali po takovém vládním aktu jest možno p. kardinálovi v době tolik nervosní vykonávati předléžící a velice zodpovědný cír- kevní úřad s plným úspěchem. Ani heroické ctno- sti nezapláší vzpomínky na to, že olomoucké ar- cibiskupství obsadil v přední řadě děkáť nenávi- dělné vlády vídeňské. S takovou vojáckou prak- tikou nemohou souhlasiti ani věřící Němci. Jest- liže tedy (dle novinářských zpráv) p. kardinál hodlá dobrovolně ustoupiti, již značně usnadní luštění obtížného problému církevního v naší re- publice. — Jedná se nyní plným právem o zli- zení munitury v Praze. — Vlastenecké kněžstvo opětuje svou touhu po zřízení patriarchátu v re- publice. K tomu cíli v podstatě směřovaly ná- ledné sjezdy veteránské, které měly dalekosáhlý význam pro Slovanstvo vůbec. Jestliže spoloč- ně stolic před více než tisíci lety podporovala tak manifestně emancipační snahy katolictva slovanického, dnes — kdy vídeňské okovy padly — nebudou zadržeti žádné podstatné příkážky spi- něl našeho vroného přání. Vždyť výsada pa- triarchátu státní a svěřovací Čechy vůbec; bude podán zároveň nepřítím, ale výrazný dok- nent, že v přední řadě okovy vídeňské a světácké poměry ruce papěři, snažících se vyhovět ta- běm Slovanů českých a uherských. A že dobré

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 140872. Telefon č. 88.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

Popisy všech bank. **Platby na běžný účel.**

Oddělení pro zboží dodá:

☞ Drahocenné, vzácné, umělé, kože a dřevě ☛
ve velkém i malém.

Májtai Društvo tiskové v Hradci Králové. — Tiskem Biskupské knihtiskárny v Hradci Král. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Jos. Polák.

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl roku 8 K,
na čtvrt roku 4 K, na měsíc 1.60 K.
Jednotlivé čísla 32 hal.

— insority —
— platí se hotově. —

Účet pošt. spořitelny v Praze
čís. 49.088.

Ročník XXV.

OBNOVA

V Hradci Králové, dne 6. června 1919.

Předplatné a ležary přijímá admi-
nistrace „Obnovy“ v Hradci Králové
(„Adalbertinum“). Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice. — Rozpočty
se nevracují, neobnovu se ne-
konají.

Reklama
směřují se nezapomené a nehranované
administrativní.

„Obnova“ vyžaduje každý příspěvek
v předem.

Telefon čís. 84.

Číslo 23.

Pomozme drahému Slovanskému

Každá chvíle rozpaku značí velikou
ztrátu, ježto dalekocílné události postupují
překotně.

Všel národní souhlas se Slovači,
které se tak často projevovalo nadšenými
řecmi, nechť se dokumentuje i heroickými činy
a opravdovou obětí. Jestliže náš ná-
rod bez hlasitého reptání tak dlouho poslu-
hoval a krvácel k vůli Berlínu a Vídni, nechť
přispěchá s čimodrnou pomocí pro zájmy slo-
vanské krve, která nyní náleží k naší repu-
blice. Každé zranění Slovače znamená bolest-
nou ránu i české zemi.

Proti smečkám maďarských zločinců
nutno energicky vystoupit již z pouhého zá-
jmu o vítězství humanity na barbarství. Na-
ši zranění vojiny, dovážení do Čech potvr-
zují z krutosti postřehu zprávy o polan-
ských krutostech maďarských holobců, kte-
ří se nespokojili heslem: „Vybíhají!“ Jejich sna-
hou jest slovanský lid bolestně mučit.

Pamatujme, že dobrodružství úspěšili
slovenští horalé snažení kruté srovnání pro
naši vlastní bezpečnost, svobodu a velikost.
Proto jest bezvýhradnou naší povinností vlas-
teneckou vysvoboditi trpěte z maďarského
očistce.

Jsmo pevně naděje, že se tu jedná o po-
slední velkou a těžkou akci osvobodovací.
Ježto důležitost jest dalekosáhlá. Naplně-
ní této poslední úlohy, k úplnému zdo-
lání jedovaté sahy, aby nám bylo pořízeno
nerušené užívání trvalé republikánské svo-
body.

Kdo jsi volán na bojiště, věz, že tě tam
volá povinnost mravní, že máš hájit holobce
proti supin. Ale k mobilizaci vojska musí se
přidružit i mobilizace práce. Každý pomozte
Slovači, kdo bude jakkoli pečovat o zapo-
tření vojska, dá peníze na potřebné sbírky a
kdo zvýší svoji pracovní energii, aby všec-
ká kolečka v státní ústrojí fungovala řádně
a hbitě.

V před proti zákeřným vrahům a pod-
vodníkům!

Vzhůru na pomoc slovanským mučední-
kům!

Ať legionářské prapory znovu vítězně
zavlají!

Českému Orelstvu!

Republika jest v nebezpečí! Na Slovensku
svetopis nepřítel nabyl převahy nad námi vojs-
ky a dobývá vítězství. Kdo jest tím viněn, ne-
radá nyní na váhu. — Máme ve své své hro-
ty: Pro Boha a vlast! Nuže, vlast volá, potřebu nás,
všichni spějme tam, kde síl našich třeba! Vyzvá-
me vás: každý ke svému pluku, všichni do slu-
žeb vlasti! České Orelstvo vlastní neopustí, dů-
věry její nezklame!

V. Hradci Králové, dne 1. června 1919.

Za Zemský Svaz Orlů:

Václav Kadeřábek,

zemský náčelník a legionář,

L. č. již v poh.

Josef Polák,

starosta.

'A zase tajemná ruka.'

Poukázali jsme, že dosud není vysvětle-
no, proč čtyřdohoda po svém plném vítězství
na Balkáně i blíž Rýna nečinila rázem ko-
nec pýše a intrikám maďarsko-germánským.

Za půl roku po hlavním povolení mili-
táristu středostátní neustálé chvění Slovan-
stva před svetepou pěstí vychovanců Vilé-
mových a Tisizových. A pojednou počátkem
tohoto měsíce zvěsti, jak boševičti Maďaři

FEUILLETON.

2 memoárové literatury.

Uvolnění tlaku málo v zápětí, že na knihu-
beckém trhu objevila se řada knih u nás dříve
zakázaných, jež způsobem více méně věrohodným
přednáší o životních osudech korunovaných
hlav. Korunní princ Rudolf, jeho tajemný skon,
náhodník trůnu František Ferdinand a jím členové
nestárně dopanovavšího rodu habsburského tvoří
obliběný objekt memorář i fantastických románů;
k nim drží se i právě vyšší kniha Clary Tschudi
o císařovně Alžbětě. Budiž osudu této zvláštní
ženy věnováno několik řádků!

Byla drabozemskou dcerou Maxe a Ludvika
baronů; vitezslavský rod býval odjakživa
rodem čestných důstojných výstředníků. Během
jednoho století 20 až 30 členů propadlo šílenství.
Známo jest na př. o králi Ludvíku II., jak obrátil
život na ruby; divadelní představení musila za-
čínat o půl noci a končila k ránu. Pověstný byly
jeho hostiny v Linderhofu. Hraběnka Larischová
popisuje je zavržené a fantastických románů.
Před půl nocí rozsvítila se krásná galerie avšak avšak
a kněžílových kandelábrů. Stál, přepravený pro

docela krutě mučí české vojiny, přepadené
zákeřně.

Faktum jest, že generalissimus Foch sna-
žil se uzel mezinárodní krize již loni rozetnou-
ti rázem, ale — tajemná ruka zadržela chra-
brov pravici, tak že raději se obětovaly nové
miliardy na armády nečinné, jen aby Němci a
Maďaři přilili nekřičeli.

Velikou ránu proti českým obráncům při-
pravovali Maďaři již dlouho. Vždyť přípravy
k zabránění třetímu Slovensku netrvaly pouhé
dva dny. A přípravy ty jistě naši chrabří
hoši pozorovali dobře.

Počátkem tohoto roku bujel v Uhrách
zmatek nad zmatek. Když byla přibyla k
Pešti jen malá část dohodového vojska, byli
Maďaři povoleni na obě lopatky. Ale vly do-
hody se neuplatnil. Patrně to z toho, že 20.
února zosnován v hlavním městě uherském
převrat, který měl za účel vnášeti demoralis-
ující rakovinu i do státu dohodových. Doho-
da i tentokrát mohla ještě činiti pořádek;
vždyť by byla nalezla mohutnou oporu i v
maďarských živlech konservativních. Ale
tajemná ruka zadržela postup spravedlnosti,
třebaze házený přes Dunaj se všim cynismem
smolné věnce na střechy obcí slovanských.
Tenkrát ještě Maďaři neměli nově dobře vy-
zbrojené armády a přece projevovali tolik
pánovitou útočnost.

Rumuni mohli snadno zakroužit krkem
stoupencům Bély Khuna. Ale při pochodu na
Pešť byli zadrženi na půl cesty na rozkaz z
Paříže. Naděje na úplnou pacifikaci násmič-
kého hnízda zklamaly.

V příčině Slovenska, určena demarkeční
čára. S Kunem bylo tak zle, že již slyšeli
naši republiké úplný pokot již se čekalo, že
docela praskne do bot. Ale najednou proti vý-
slovnému rozkazu dohodových Maďaři zahájili
na celé frontě svévolný ofenzivu. Byly známy
přípravy v Paříži a Praze? Odkud berou
Maďaři smělost k zaplácání vzdru proti
zákazům dohod? Odkud se braly miliony na
podplácení tisku v zemích dohodových? A
proč se trpěly vlastizrádné štamce oplátné
demagogů ve prospěch břeševické kruto-
vlády?

Tajemná ruka v zákulisí řídí různé lout-
ky, vystupující do popředí jevů. Za 7 mē-
síců po pokolení středostátní zloby vrážejí ro-
hy do slovanských řítí znovu. To si musíme
uvědomiti, že Pešť jest nejsilnějším centrem
židovských lichvářů, kteří mají delší ruce než
jsou telegrafické dráty. A to miliardáři ne-
jsou nuceni vystupovati politicky a vojensky
na vlastní pěst. Mají svých armádních slu-
hů nadbytek tak že zodpovědní politikové i šle-
chetní potají se mučí když pozorují, jak ne-
viditelnou ale nezdolnou mocí jsou jejich ruce
poutány.

Tolik však národové napolo osvobození
měli právo zvěděti, na čem vlastně po říjnu
1918 jsou a kam sahá jejich ptece. Byli by
se dle toho zařídili: věz, slavnostní prapory a
fabory tvrdou šli tyranii nedovedly skloniti
až k zemi.

J. Trnka:

In margine dierum —*)

I.

Profesor dr. Kordač začal svou skvělou
sněmovní řeč slovy: svědčím o hlouboce
ducha a ořim postřehu filosofa! V návrhu
rozlukovém vidím generalitu zpovědi! Istava,
odpoutaného od Boha — ... To platí nejen
o předložce, k níž mluvil, avšak o celém zá-
konodárství našem a celém životě součas-
ném. Materialistická kultura likviduje a lid-
stvo od ní zkažené vzdává se boje o věčné
ideály, boje tak sloupů zdravého růstu a
základ pokroku svého. Věrným obrazem
doby je naše vláda. Jmenuji jen ministry Ha-
bermanna, Soukupa, Vrbenského. Ministry,
jichž resorty jsou nejdůležitější a současné

*) Poznámky na okraji dnešních dnů.

13 hostů, ozdoben byl květinami, přibory byly
zlaté. Několik minut před půl nocí vešel Ludvík
a v zápatí namo otevřel cordonu dříve a ohlásil
— královnu Marii Antoinettu. Vstoupila krásná
žena s napudrovanými rty a perlami sple-
tenými vlasy. Na jejím krku červená se krvavý
pruh. Následoval Ludvík XIV. s velikou parukou
a v brokátovém šatě, královna Marie Skotská v
černém sametu, s červenou známou rústu a
šlák. Kateřina Veliká, romantický troubadour Wol-
fram z Eschenbachu, vítězství Alexander, plešatý
Julius Caesar, císař Konstantin, dánský princ
Hamlet, cynický Diogenes, císař Barbarossa a jiné
postavy. Ludvík je všechny uvítal a zasedlo se
ke stolu. Pronesl dokonce svým hostům i přpitky
a když na velkých zlatých hodinách odbila jedna
hodina, rozložil svou sklenici, aby z ní snad jed-
nou nemohlo být připito na počest méně vznešených
lidí. Ludvík pevně věřil, že s výše uvedenými o-
bčední a služobnicí je v tom utvářeno; na mysli
pomatený král neprobídl, že stoluje s ma-
skami.

Z takového rodu pocházela tedy Alžběta; i
její otec byl poměrně výstřední. Počátkem 19.
století podnikl cestu do Asie a Afriky, hrál divo-
chám na cetera, vyletěl na vrcholky egyptských
pyramid, v Maishově dal zřídit cirkus a vysto-
poval v něm jako jeho ředitel — a podobných hou-

zástupce stran, jež chtějí tvořit nový řád.
Stačí pohlednout na jejich dosavadní práci.
Zmohl se na jedno. Na prohlášení ústy dr.
Soukupa a dr. Stránského, že vláda tato je
neschopná činu. Je to pochopitelné. Kdo
chce postavit nový řád, musí mít řád již v
sobě. Ministr spravedlnosti, naznačující vý-
kon spravedlnosti davově, přestává býti tím
okamžikem ministrem. Hleďte, prosím, ně-
jakou vudčí limit, pevnou ruku, bezkompromis-
ní a pevnou snahu prospět národu bez
ohledu na stranictví — a nenajdete. Správné
charakteristika je B. P. v Zemi, nazývají
je žumafí žiti. „Opilí rudým vínem zpěně-
né krve, vy, kterým hrdla smyslu věčné
prahnou, čepici stranou — potopa ať po nás
—“. Slíbeno písní vyhráváte světu — k jaké-
mu letu? —

Nač to vše uvádím? Abych ukázal
prstem na ně a řekl: Ejhle, tot proroci nového
řádu společenského, tot jsou ti apoštolo-
vé nové doby, kteří chtějí postavit život ná-
roda na základech pevných, kteří nemají
řadu v sobě, politické zabíhají obzoru, úz-
kých sbeckých zájmů — politické bank-
rotu, výmluvné kankatry staré doby, když
v dávkách již svatá k novým ukolům. Potá-
cej se a balancují na střechách svých už-
kých doktrín a svého sobectví, dávajíce ne-
klamně svědectví o své vnitřní neschopno-
sti! — Sumafí žiti! —

Tolik uvodem a jsmo zase tam, kde jsme
se ocitli již často, pozorujme dnešní poměry
z různých hledisek. Dospěje vždy k tomuž
poznání: že všechno padá, neboť se ubírá zá-
kladní kamen, o něj se stavba opírala. A
všecky ty zákony, dneška, tot záplatování,
tot přibíhání prken na trámy, aby nebylo vi-
dět, že hnijí — to není však náprava. Auto-
rita padla. Stav a forma jeho vojsko, řád
státní, zákonodárská moc, všechno je předně-
tem diskuse a všechno je labilní, vše se kácí.
Lidsvo se vysutlo z kolos a tápe, hledá.
Co nyní? V starém státě a společenském us-
trojení nebylo možno žít. Je třeba stavět
nový. Na čem však?

Být politikem dnes, znamená být vel-
kým člověkem. Znamená chápání dnešek a vi-
dění kořenů dneška k zítřku, vyčítat, kde
nutno nasadit páky a kam zaměřit směr bu-
doucí cesty. Část první, pochopiti dnešek, je
otázka vědy. Lze studovati minulost, vidět
příčiny a z toho plynné závěry. Premisy i
výsledek je zde již dán. Nuže a únesek je o
pět premisou zítřka. Vytáhní budoucí závěr
není však již jen vědou, avšak i uměním. Je
otázka charakteru, hlubokého, tvrdého po-
hledu selmouti se k zemi a zatnouti zrak do
dálky, aby vytušil, kam půjde vývoj filo-
sofický, hospodářský, mravní —. To je prací
jasného mozku a silného, čistého srdce. Člo-
věk, jenž chce vidět, musí mít obojí. Nelze
se stavět proti dějinnému nutnosti. Nuže a
úkolom politika jest, když pochopil a uzel,
vytáhní směr vývoje, postaví se v čelo ide-
tech, učinit je svým programem, ve směr
jich namířiti svůj cíl a za ně se bit — to
jest zpolitizovat idey. Padnu-li na cestě, padl
jsem za myšlenku a není moci, jež by my-
šlenku mohla zničit —

Dnes je jasno, že stojíme na přelomu
dvou dob. Na rozhraní materialistického i
zv. novověku, jenž se končí a jmenuje —
kam? Těžko prorokovat. Logicky a obdob-
ně dle všech dějinných jevů a událostí lze říci,
že na jinou stranu a vys. Ne však v opač-
nou! Čím byl novovek? Reakcí proti zvětra-
nému již idealismu středověku. I tam se nelze
vrátit. To patří minulosti. Novovek měl v
sobě znamenité prvky. Byl bezesporným po-
krokem v určitém směru — žel, že jedno-
stranným. To je však tragikou lidského po-
kroku vůbec. Zeme se za smet, až narazi-
me na mříž. Světová válka, mříž, o níž jsme
si rozblili hlavy, nám připomíná, že jsme le-
teli za klamným snem.

Nová doba musí býti syntetickou. Za-
kladní prvky středověké kultury zladit s vy-
vozenostmi věku rozumu a vědy ve vyšší

sků provedl celou řadu. Na Stědý večer r. 1837
narodila se mu dcera Alžběta, zvaná všeobecně
„Lissi“. Po ní zůstala věstí vání; řada le-
žila na kom, plovla, slezala nedostupné stezky
vysoko v horách a Šermavsku. V 16 letech za-
snoubila se s císařem Františkem Josefem.
„To je nemožné, vždyť jsem ještě dítě, od-
porovala s počátku, ale konečně si dala říci. R.
1854 nastoupila svoji svatební cestu do Vídně a
sice parníkem po Dunaji. Po výslechách kolem Du-
naje huřely ohně, s věží vlály prapory a když za
hubdy, slavnostně vyváženo a rachota děl
vstupovala na půdu Vídně, uvítalo ji obyvatelstvo
residenčního města s velkým entusiasmem.

Ale vlny prák bavorských Alp nečítly se ve
Vídně jaksi doma. Nejblíže klopavé okolí se ji
hnusilo a také ve svém chodu se zklamala. Měla
vysoké požadavky a císař byl člověk docela všed-
ní. Také tchyně její, arcivévodkyně Zofie, měla
lvi podíl na divergencích mezi císařskými man-
želi. Rozladění trvalo mnoho let. Úsilovnými pro-
sami dala se občas pohotou k zálezkám do Vídně,
ale jakmile vypukla nejméněší representativní
povinnosti, odjížděla opět do císaře. S největším
zájmem četla brožury vysmýšlející se císařské po-
litice a vyslovovala svůj obdiv nad knihami, jichž
prodlí byl v Rakousku zakázán.

Krátko po narození korunového prince Rudolfa

stylovou hodnotu, ve vyšší životní tvar.
Srdce i rozum sepnouti v harmonii. V ohle-
du sociálním vyrovnání propast mezi jedin-
cem a společností, vymeziti práva obou —
Světový názor moderní zkrachoval a roz-
vrátil společnost. To vše musí si uvědomiti
politik dneška, jenž chce stavěti základní ka-
meny společenské stavby.

Je nutno začít výchovou — a zase
výchovou inteligence. Shora přijde náprava
jako přišel zmar. Dav a masa je konservativ-
ní a jediné, proč se vzbouří, je žaludek. Pro
ideu nikoli, leč tehdy, kdy souvisí s žalud-
kem. Ideu nesou jedinci. Jedinci poponášejí
svět na svých bedrech o krok vpřed. Ti,
kdož uvítli věci čtou (qui intus legunt), mo-
hou přivést obrát v myšlení a tím i v životě:
Intelligence. Jestliže my tedy vidíme, že vý-
vojové cesty po bankrotu moderní kultury
zahybají ke křesťanství (co jsou idey rovnos-
ti, svobody jiného než křesťanství?), nutno
tamtím obrátit myšlení i úsilí celého života ná-
rodního. Všecky páky nasaditi na převychov-
vání myšlení nejsilnějších lidí, inteligence,
mládeže a tím celé doby.

Tvrdím tedy, že inteligence dnes musí
vésti odboj proti materialismu života, neboť
masa jím již žije — a inteligence bezradně
krčí rameny. Duševní stav dnešního českého
inteligenta by zasluhoval psychologického
rozboru. Inteligence pomáhala vítězství so-
cialismu, básníci stáli v čele hnutí — a dnes?
Není to nápadné, že u nás je roztržnost i
v tomto směru? Básníci krčí rameny. Nad-
chází konec filosofického realismu. Realism
byl synem pozitivismu a skepse. Otcevo jsou
již mrtví a syn dle konává. Budoucnost mu již
patříti nebude. Věřím, že patří socialismu a
víc: křesťanskému socialismu.

Co je křesťanský socialism? Není dok-
trínou a není systémem. To je nutno předem
vytknouti. Zádný národohospodářský sy-
stém, neboť křesťanský socialism, stojí na
idealistickém pojetí dělní, eo ipso již postrá-
ná, jakoby z hospodářské struktury spo-
lečnosti bylo lze vyvoditi nebo jím způsobiti
změnu morálních vlastností člověka — a je-
likož cílem křesť. socialismu jest povznesení
mravnosti jako podkladu sociální spravedli-
nosti, nemůže za cíl svůj, tím méně za jediný
cíl svůj prohlašovat vybudování hospodář-
ského stavu ať toho či onoho. Každé uspořá-
dání společnosti bude mu přijatelné, bude-li
spravedlivé, dostane-li se v něm všem lidem
možnost žiti jako člověku; poněvadž dnes zá-
leží tato možnost od vlastnictví výrobních
prostředků, žádá i křesť. socialism, aby spo-
lečenským řádem byla každému pořízena a
dána možnost jich užít. V hospodářském
směru bude tedy křesť. socialism nanejvýš
příbuzný se socialistickými směry druhými,
ač zásadně v dnešních poměrech uznává
vlastnictví jako kulturní tvořivou hodnotu,
plynoucí z přirozeného práva člověka a z
jeho vlastností i ustrojení povahy. Křesťan-
ský socialism jest ideové hnutí, které se
snaží realizovati idey křesťanství v hospo-
dářských a kulturních poměrech dnešní doby.
Není systémem ani doktrínou hospodářskou
a politickou, nýbrž metodou. Z toho plyne,
že je hnutím vývojovým, reformním.

Politický přehled.

Provádění k lidu československému.

Poslanci národní strany demokratické za
nového vpádu maďarských hord na Sloven-
sko, za prolitou krev našich hrdinných voja-
ků, za všechnu škodu obyvatelstvu způsobe-
nou vojnou na soud národa všechny ty zodpo-
vědné činitele, kteří svou pasivností a pohod-
lostí, bez pocitu zodpovědnosti a pod heslem
antimilitaristických frází zabírali všem
nutným opatřením, jež mohla zabrániti všem
nyní trapným pro nás událostem na Sloven-
sku. Ale zároveň předsednictva strany ag-
rární, soc. demokratické, nář. sociální a po-
krokové z téže příčiny vydala společně pro-
se roznomohla; lékaři marně si lámali hlavu
diagnosou nemoci. A když se odebrala na Madeiru,
aby se tam léčila, mělo se o ní všeobecně zato, že
se již nevrátí. Ale mírné jižní podnebí působilo na
ní tak blahodárně, že se cítila brzy svěží a zdra-
vou. Vrátila se do Vídně, ale druně tamní podnebí
ji nesvědčilo. Odebrala se na Korfu a odtud již
bloudila světem neustále. Její nervosa začínala
dotývat stále zřetelněji podobu dědičné choroby
duševní. Vyhledávala tělesné námahy, aby zapla-
čila temné myšlenky. Jezdila kolmo trysek
na míle daleko za časného jitra či za hvězdné
noci, daleko od lidí a poměrů, jež ji mučily a a-
navořily.

Navštívila v Asii Troju, cestovala po Africe;
Tunisi, Alžír, Alexandrii a Kahiru velmi milovala.
Z evropských měst pobývala nejraději v Paříži.
Se zálibou studovala Voltaire, Rousseau, Jindř-
cha Heine, Shakespeare a Byrona.

Drama v Meyerlingu 31. ledna 1889 velmi ji
zdrželo. Když ji oděná náhlou smrtí Rudolfa
(dodnes není zcela jasnou, sprovodil-li se se světa
sám či byl-li zavražděn), zůstala jako socha. Ne-
řekla ani slova, jen bo na několik minut odvrátila
od zvěstovatele této hrozné zprávy. A když v
celém dvoráně hrdě neschlň nádo na sebe vzít
šlák, svědčovat Rudolfově smrti čestí, stála tak
sama.

volání, že je třeba, aby práce zodpovědných
činitelů, stojících v čele republiky, nebyla
rušena tlakem zvenčí a aby vzájemný poměr
stran, jejich ústředí a tiskových orgánů byl
přes všechny rozpory zájmů a názorů co nej-
lojalnější. Z našeho veřejného života musí
vymizeti všechny projevy a snahy směřující
k rozhodování politických či hospodářských
konfliktů násilím a terorem, nebo k vykoná-
vání spravedlnosti na vlastní pěst s opome-
nutím řádných soudů republiky. Podepsaní
litují, že se takové činy s různých stran staly.
Odsuzují každé násilí a teror, každé omezo-
vání svobody osobní i svobody veřejných
projevů politických protivníků, jako rozblí-
ní schůzi a pod. kdekoli, kýmoli a proti
komukoli. Všechn lid má býti pamětliv,
že každý čin násilí a teroru podlamuje úsilí
politických stran, jež přejaly zodpovědnost za
řízení státu našeho. Zmíněná předsednictva
stran prosí všechny lid ve městech a na
venkově, aby udržoval pořádek a zabíralo
všem násilným činům jakékoli povahy, stře-
žil zákonu a právních základů republiky a
pečoval o důstojný průběh všeobecných vo-
leeb do obci 15. června. Stejně se vyvolává
boje bratrovražedné v době, kdy nepřítel
čhají na všech stranách! — Tak končí pro-
volání sice hodně pozdě, ale přece!

Na Slovensku je zle.

Naše veřejnost nemá ani zdání o situaci
na Slovensku, ježoz zase více než třetina ne-
úrodnějšího ocitla se v rukou maďarských
hord. A nejen to, maďarští dělníci tovární v
různých slovanských městech, maďarští
zřizenci na drahách, v telegrafu atd. jsou
vzbouřenci a špióni, kteří pracují na zka-
ze našeho Slovenska. „Venkov“ dobře pozna-
mává, že je to krčí práce soc. demokrati-
ckých snah v našem státě, která musí přijíti
na soud všech pozitivních republikánů. A Nář.
listy usuzují, že prolitá krev na Slovensku
padá na hlavy vedoucích a chráněných Práva
lidu. — Nepřítel zmocnil se už důležitých
měst a míst, zejména Miskovce, Lučence,
Rymavské Soboty a Parkaně. Vnikl i do N.
Zámku, ale byl odtamtud zase vytlačen. Po-
moc dohody jest prý blízka. — Slovenský
klub vzhledem na vážnou situaci na Sloven-
sku žádá předsedu Nář. shromáždění, aby
toto svolal k mimořádné schůzi.

Předseda Masaryk jmenoval francouz.
generála Pellé nejvyšším velitelem branných
sil republiky; též tedy povede nyní naše
voje proti Maďarům. — Maďaři útočí v Ko-
márna, bombardují s monitoru město; 30
km na sever od Lučence jsou rozhořčené bo-
je a jinde bojuje se střídavým štěstím. Ma-
daři mají převahu ve válečných poměrech
a vedle toho zmocnili se na Slovensku cen-
ných železničních tratí. — Předsednictvo Če-
ské Obce sokolské na pomoc Slovensku vy-
pisuje všeobecný odvod svého členstva od
20 do 50 let.

Legionář i nymfomani.

Legionářští důstojníci vojsk italských,
francouzských a ruských na schůzi v Praze
3. t. m. pozorující nynější stav v národě na-
šem, jevíci na všech stranách rozklad naší
národní společnosti, žádají vládu republiky,
aby postupovala důrazně při spravedlivé
správě věci národa, aby očistila tuto správu
od nevědomitých a sobeckých, neschopných
a rakusáckých živlů. Legionáři nikdy nedo-
pusť, aby tento stát zabuhla podla sobectví,
hamilánů stranických a zjevů zrada, slabosti
povolnosti jeho správců. Chťej silnou vlá-
du pod vedením tatíčka Masaryka. Chťej
respektování řádů a zákona ve státě bez o-
hledu na zájmy stran i jednotlivců a chťej
energické a důstojné oddělení vojenské hanby
našeho národa na Slovensku.

Odevzdání podmínek Rakousku.

Dne 2. června odevzdány byly mírové
podmínky rakouským delegátům, k nimž pro-

Dramatickým způsobem popisuje hraběnka
Larischová shledání Alžběty s matkou Rudolfa
v milénky, baronkou Večerovou. Alžběta ji ob-
kávala uprostřed pokoje. Byla hrozná svým sta-
rodným, nepřirozeným klidem. Baronka vstoupila.
Obě matky hleděly na sebe mlčky. Večerová po-
klekla a volala zoufale: Mary — má dceru!
Císařovna acovala, jakoby se jí bála. Posoro-
vala ji s neotelnou zvědavostí a pak řekla řeko-
vým tónem: Je poště! Oba jsou mrtví!
Baronka Večerová omdlela. Císařovna po-
hlehla na ni nedoře a vyšla...

10. září 1894 nadešel konec jejího zosňití
potakám po světě. Byla tehdy v Zvezvě v ho-
tu. V poleose opustila se svou dvorní dámou hotel
aby vstoupila na palubu parníku, který ji měl od-
vésti do Mont de Cass. Personál hotelu dral se
za ní, div se její lehké elegantní oděvu. V hotelu
okamžitě vstal i muž, sedící na adřičce „du
Mombance“. Byl to šlechtic Luigi Lucchini.
Přistoupil poleose k císařovně a vrátil se
dříve do prou. Prodávla levou stranu své
srdce. Za několik okamžiků došlo k...

Až se Smyrny, Transvaali, Kahiru a čety
poslaly byly květy na kataláns, v němž šlo o
poslání tato podivná a zvláštní žena...

LOS

pro první Československou třídní totari

možno obdržet u

Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

Ceny losů: 1/2 losu K 5, 1/4 losu K 10, 1/8 losu K 20, celý los K 40.

První tah již 22. července 1919.

má sám ministr. předseda Clémenceau, připomenuv, že ve lhůtě 14 dnů musí být provedeno úplné prozkoumání smlovy. V parlamentě vídeňské jest sice nad podněty Rakousku uloženy zřízení, jinak celá Vídeň je křesťanská, přijme a podepíše všechno, jen aby ve Vídni byl už pokoj a dohodové potraviny. — Náš ministr dr. Beneš prohlásil, že smolová smolova s Rakouskem jest pro Československý záostupník. Boli mezi Vídni a Prahou byl po třech stoletích konečně rozhodnut. Ustanovení o železnicích a vodních dráhách jsou uspokojivé, zvláště pak jsou Čechové spokojeni s ustanovením o ochraně menšin, především menšiny vídeňské.

Kulturní histroy.

Ze svého vědeckého a uměleckého. Kanadská vláda chce za pomoci pozemních a vodních lázeňů důkladně prozkoumat vnitřní zemi Labradoru, kde jsou rozsáhlé kralje; tam dosud noma civilisovaného občana nevstupuje. — Konal se přípravné práce k fyzikálně-geografickému výzkumu naší republiky. — Některý oblas vzbudil v Londýně tudební zájem našich umělců. Z Londýna přibude česká výprava do Paříže, a pak budou pořádné koncerty v Ženevě, Bernu a Curychu. — Má-li být socialisace aspoň trochu smysluplná, nesmí inteligenci odpovídati jako nějaké hejty. Vídeňští lékaři okres nemoc, a gremiálních pokladů jsou doháněni k téžnému mzdovému boji. Pohrozili stávkou, protože dostávají průměrně za jednoho pacienta 20 haléřů. — Jar. Hilbert napsal: »Dnes jest u nás potřeba náboženských přelůbů, potřebami a zájmy světskými, ale podupána být nesmí, protože jest přes všechny vlny dob věcnou potřebou lidskou. I v katolickém náboženství jest křesťanství, tedy etická, mravní a citová náplň, již prostě nebylo a není od dvou tisíc let rovně stvořeno; člověk má potřebu fici to právě dnes, kdy jest tak malým královstvím, bti s židy do kříže. . . . Když 11. listopadu minulého roku skončila byla světová válka, tu rozevřel se svět pod láskou nebo bojeví světovou, jen z Anglie padlo slovo, že šlo výš nebo hloub, jak si přejelo. Tam totiž Lloyd George, vstupoví v parlamentu na řečnickou tribunu, proslovil asi to: »Pánové, oznamuji vám, že největší válka dějin právě skončila. Nemám, co bych k této velké zprávě lidu, mimo toto: Pojdme do chrámu, poděkujeme Bohu.« — V 8. a 9. »Obrazárny Zvonu« vyšly krásné reprodukce obrazů Fr. Zvěřiny, L. Mároldy, J. Navrátila, Ant. Chittussiho, E. Lišky, V. Barvity a Fr. Ondráčka. — Nákladem skupiny Společnosti sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci vydal »Nášinec« spis J. Sahuly »Starobratřské církve národní. Autor promlouvá předem o povaze křesťanské propagandy mezi Němci a Slovany v IX. století, analyzuje povahu národní církve v říši velkomoravské, probírá počátky křesťanství v Čechách a vysvětluje význam církve zeměpanství a křesťanské v době křesť. Poukazuje na nálečky poroby duchovenstva světského a hodnotí význam klášterů. Ke konci říši rozhodnutí zápas mezi velmoži a duchovenstvem počátkem století XIII. Stav církve v době křesť jest výstražným momentem i pro dobu nynější. Na str. 120. či v 10. řádku shora »synu samého Arnulfa.« Na str. 141. na 4. řádku zdola místo »po zmíněném konkordátu« čti »po utváření zmíněného konkordátu.« — »Na pomoc dohodě« zni název zajímavé knížky, jejíž II. vydání expeduje administrace »Ženského světa« v Praze II., Marian. ulice 3. Cena 5 K. Spis krásně ilustrován illic odvádnou a velice působnou tainnou činnost několika českých vlastenců za války. — Novou katolickou universitu založila katol. universita laická v kanadském Montrealu. — Ve Francii zahájena »eucharistická výprava« k opatření kostelů válkou poškozených bohoslužebnými předměty. — Všem bývalým členům České Ligy Akademické v Praze žádáme všechny seniory Č. L. A. o ústní své nynější adresy. Č. L. A. v Praze II. - 144.

Rádám valné hromady Obecné Jednoty Cypriánské konati se bude v Praze II., v místnostech »Akademie křesťanské, Ferdinandova tř. 6. v úterý dne 10. června 1919 o půl 5. hod. odpovídati s tímto pořadem: 1. Protokol poslední valné hromady, 2. Zpráva jednatele, redaktora, pokladníka a revisora, 3. Volba výboru řádného, 4. Volné návrhy. Valné hromady Ob. Jed. Cypriánské se sdáštati jednati Jednot diecézních, vikariálních i farských (S. 5. 8. 4.) Volné návrhy podány budtež majitelé i členové před valnou hromadou jednati O. J. C. kanovník Václ. Millerov, Vyšehrad čp. 82. Nová doba ukládá Jednotám Cypriánským nové úkoly a jest již nezbytno o všem, čeho třeba k dalšímu zádrnému rozvoji českého spřu cypriánského a hrdy chráněti se zajištěním se poraditi.

ELIŠKA

Adaptace

Uplatnění na trhu do doby výpočtu a poskytnutí výpočtu.

sčítování — několik nezapovědělých náleží, sčítování svědomělná a poctivě vlastnostní.

Katolíci rodící si zapamatuji, jak viděti a tolerantně hušti českou kral časopis, který by se měl die své povahy správně nazývatí »Volný list mladých boševníků; ať se budete zmatiti, odkud tak velká zvěřilost dorazila, přečtete si výbuchy takových mladých sopek.

Revanšitost.

O práci amerických Čechů pro naši svobodu uspořádán kněz Oldřich Zlámal nově veřejnou přednášku v Třebíči před 7000 posluchači. Slova tohto člena americké mise uchvátla přítomné tolik, že studující posvilihli Zlámalu na ramena a nesli přes náměstí. Kněz byl nucen ještě jednou promluvit k obrovnému davu, který jej provázel. — V alaském Goblewellu řeholní učitelky přivedeny do zaječického láboru jako »nebezpečné stánu.« Po osvobození Alasky trpělkám sice dána svoboda, ale francouzská správa zatím obsadila ve školách místa řeholnic světskými učitelky a učitelkami. Ale městská rada poslala do Paříže shromážděný protest, v němž pravila: »Po 48 let přiměřeně jsme pod německým jhem a nezradili jsme své víry. My neustoupíme od ní ani pod vládu francouzských nevěřců.« A protest pomohl; řeholnice ujal se ve školách výchovy mládeže znovu. Jen se nedati! — V západních Uhrách krátě řádila rudá garda. V charvátské vsi Nigeti ji venkovské vyhnali. Ale zeleňá garda přišla znovu; začala vřede odporu řádicích učitelce (torce devíti děd) a odsoudila ho k smrti. Místnímu farář zlelo se ctihodného učitele. Cháje ho zachrániti, předstoupil s prohlášením, že sám jest viníkem; žádal, aby byl zastelen místo učitele — a to hned. Selo se. Napřed byl smrtelně zraněn třemi ranami a po čtvrté byl bez ducha. Pohřeb veřejný kazán, mrtvola pochována v bedně. Nyní k hrobu obětavého kněze putují černé zástupy. — Organ intelligence, hlásící se ke straně národně-socialní, »Česká demokracie« kritizuje velmi ostře politické poměry a volá: »Zhyzme anarchii, dix své diletancké vládě a sterilnímu, agitativnímu Národnímu shromáždění.« List praví dále, že ministerský úřad neke srovnat se stranickou politickou agitací, že hospodářský program vlády je neproveditelný, že zdejme hladu, a nedostatkem potřebných věcí, že vláda je slaboská a ohání se falešnými sliby atd. — Prádká ministerstva jsou plnělní politickými agitátory, kterým dny vysoké úřednické hodnosti. A toto úřednické město, z měsícem povyšování do vyšších hodnostních tříd, až to vzbudilo úžas v samých kruzích radikálních. — V příčině nebezpečných událostí a násilností květnových napsala 31. května »Česká Svoboda«: »Za omiluvu na pokládání lze štvavé psaní našich novin, výrony některých politiků, ba i členů vlády, a zřejmé známky, že máme slabou a neschopnou vládu, která nevede stát po správných cestách, která nemá odvahu prohlásiti určité a zřetelné, co nesmí se dělati ve svobodné republice, nechceme-li lehkomyslně prohodopaditi svoji pověst, svůj kredit a na konec sama svoboda, po které jsme všichni toužili, ale kterou, to prohlašujeme se vši otevřeností, zcela jinak jsme si představovali. Nám neponuje svoboda, která neplatí pro každého, nám neponuje svoboda, která rovná se jako vejce do vody, o nic lepšímu, než byl a je teror ruský, třeba že ještě u nás nevraždí. Nechá-li naše slabá vláda ve své vrozené indolenci rozmáhati poměry tím způsobem dále, dojde nezbytně také jednou k prolévání krve, a my prokážeme neklamně světu, že nejme pro ni ani zrali, ani schopni.«

Organ Modráckých odštěpců »Republikán« píše: »Soudruhy snadno a rychle stali se dva brněnsí advokáti dr. Jar. Tuček a dr. Baumel a sice tím způsobem, že jim náhodna kandidatura do Velkého Brna stranou socialistické demokracie, o všem s předpokladem, že si zaplatí příspěvek do organizace. Není to obět tak velká a riziko také žádné. A stalo se.« Ovšem tak rychlé přeměny se ději také jinde. Vždyt docela notorický byrokrat, kteří před rokem byli čestnější než čísař, stávali se přes noc naší radikální vlivnými kapacitami, zaplatili několik korunek zápisného a členských příspěvků. A jakové stranické lapacké na hlasy mají být všennárodní práci! — Při agrárním táboru v N. Stratěci dne 25. května vynesli soc. demokrate rovněž na náměstí stá i improvizovali vlastní tábor. Provokovali venkovský lid křikem, hrozbami a předzvěstmi. Na konec zmocnili se i agrárního řečníka. Tak se pěstuje solidarita českého lidu. — Modráckovy »Socialistické listy« o nedemokratickém chování dvou brněnských soc. dem. předků píší: »Válková hrabivost a nestoudná bezohlednost je všeobecně známa, a to i v kruzích měšťáckých. Jeho jednání v nemocenské pokladně, jeho účast na zloděšném podniku »Štěstěná«, jeho diety a hodiny přes čas, jeho hospodářství v Lidové záložně a v Liskovci a m. j. nemohlo mu získati sympatií v řádkách dělnických. Vaněk je osobnost skrz nasrzk despotická, chamtivá a loutkovská. . . . Umí vše naráditi tak, aby ho strana poslala tam, kam on chce a kde to také něco vynáší. Teď se vzdal mandátu poslanceckého a převzal ředitelství Úrazové poljičovny, poněvadž mu nose více než nemocenské pokladna. A poněvadž v Úrazovce bude málo zaměstnáti, je o chodě (zase na přílní strany) jako volák strany převzati i funkci brněnského perkiarista. Děti zapopati v ministerstvěch v Praze a tak bude tak dalece zajištěn, že bude moci lákati zájmy proletariátu tím intenzivněji. Aditum Vaněk, Svoboda, je člověk »ryzího charakteru.« Při rozhodu autoritativní a centralizující dlouho balancoval na obě strany, čekali, kam se skloní vítězství, a šel pak tam, kde byla většina. Ve vládě nebylo černošistického Rakouska nad Svobodu. Kde koma na potkání vládnoucí lidu k šíři vlády a nemohli opouštiti, jak si rakouský občan mohl přáti, aby Rakousko prohrálo. O státních úřednících a učitelích se vyjadřuje, že by se měli pozavírat a postříti, když se nestěží bráti plat od státu, kterému před porážkou. O legionářích uží známých slov, že budou »svěrmu českého národa.« Vaněk omyl v významném výboru Svobodu, kterého kdysi nazval veřejně »hravým stádu.« A Svoboda zase prokázala stále přátelské služby Vaněkoví. I Svoboda vymaněvala se dravým čtem, se kterým se ona vepal v tříd samozhuby ukrutné strany, a vlesky výkry i opovrhání, ma veřejně projevovaně, ignorová. Tato vláda, Vaněk a Svoboda, stali tedy nyní na špič stranu v Brně a na Moravě. Oni šli, a šli o osudu vládnoucího stádu se

Potřebná příručka

pro duchovenstvo

ho »Golem« juris canonici

jest

Supplementum Codicis Juris canonici

summa theologiae Moraliae Solani-Solani

K 9.—

Na skladě v

Družstev. knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové.

Národohospod. hídka.

Bezplatné houbatřské poradna pro Velkou Prahu i venkov (poštou) zavedena jest při redakci »Časopisu Československých houbafu« (Kral. Vinohrady, Kolínská ul. 19) za účasti několika odborníků. Má za účel zabrániti otravám houbami. Čerstvé houby určují se v pondělí a ve čtvrtek od 1 do 3 hod. odpol.

Královohradecká bankovní jednota v Hradci Králové konala dne 28. května svou pátou řádnou valnou hromadu za účasti 100 společníků, zastupujících čtyři desítky kmeňových kapitálů. Předseda Boh. Hrbek, gymn. profesor, zahájil o 2. hodině valnou hromadu, přivítav přítomné a vzpomenuv historické události rozpadnutí Rakouska a utvoření republiky Československé. Projel pláni, aby dosažená svoboda, nejdražší to poklad národů, byla skutečně svobodou opravdovou, svobodou pro všechny. K těšné výroční zprávě dává, že rok minulý spadá větší svojí částí do doby válečné a že poměry na trhu peněžním proti letům dřívějším valně se nezměnily. Nebylo žádáno téměř úvěru, nadbytek peněz jevil se ve vzrůstu vkladů, které činily 91.222 K 41 h. Zápisčky naše obnášejí 681.585 K 03 h. Míra úroková udržovala se na stejné výši jako u ostatních peněžních ústavů zdejších. Na půjčku Svobody úpsáno bylo u nás přes 50.000 K, ale přidělena toliko polovice. Peněžní obrát v roce minulém činil 9.171.609 K 54 h. Reservní fond obnáší 8968 K 39 h. Kromě toho má bank. jednota další fondy v úhrnné sumě 64.711 K 73 h. Čistý zisk za rok 1918 jeví se obnosem 13.375 K 15 h. Při doplňovacích volbách zvoleni do jednateleckého výboru pp.: Ph.Mg. Karel Maxner, lékařník v Mladé Boleslavi, Msgr. ThDr. Fr. Šulc, čestný kanovník a prof. theologie v Hradci Králové a Fr. Šabata, statkář ve Vrboví. Do dozorní rady zvoleni pp.: Ant. Pochmon v Hradci Králové a Fr. Wolf, farář v Motčích. — V ustavující schůzi jednateleckého výboru zvoleni pp.: Boh. Hrbek, gymn. prof., předsedou, Msgr. ThDr. Fr. Šulc, kanovník, prvním místopředsedou a Fr. Šabata, statkář, druhým místopředsedou.

Kam se má soustřediti zájem vlády i lidu.

Dne 23. t. m. podal posl. Sládek a soudr. na ministra pro zásobování lidu dotaz, z něhož vyjímáme: Deník »Demokracie« píše dne 22. května t. r. zprávu o německo-židovské společnosti »Alimex« (česky »Všeobecná společnost pro dovoz a vývoz«) v Praze. Pod touto firmou soustředilo se několik upírů, kteří jsou skutečnými mistry »umění křesťanského, neboť tito lidé »vydělali na dvou vagoncích zboží 870.135 K! Tato společnost kou-

pila v březnu letošního roku od firmy A. Tausig ve Rjece 10.861 kg pepře po 90 K a 9841 kg mandlí po 28 K. Z toho zboží došlo do Prahy pepře o 1452 kg méně a mandlí o 492 kg méně. Kalkulační cena, v níž kromě cla, dovozu atd. bylo započteno i neplacené marko 130.680 K, byla stanovena takto: pepř 1 kg K 92,37, mandle 1 kg K 30,02. Společnost rozdělila toto zboží 9 členům »koloniální sekce« za cenu K 106,20 za 1 kg pepře a 34 K za 1 kg mandlí. Někteří členové dostali větší podíl, než jim příslušel — a za toto plus zaplatili více pepři 130 K za kg, mandle 45 K za kg. Ti, kdož dostali menší příděl, dostali náhradu — a to diferencí mezi cenou »kalkulační« a mezi cenou za zvýšený příděl na zboží. Z těchto »obchodníků« jedni Oetreuer a Freund mají obchodní místnosti; tento však má »zavřeno« a Oetreuer »obchoduje« jen ve velkém. Ostatní provozují obchody jen »pouze«, t. j. »kefals« v kavárnách a pod. »Členové koloniální sekce« prodávali zboží takto: Freuller prodával pepři za 130 K, mandle za 45 K. Vyřádal celkem K 33.869,40. Jelinek prodával pepři za 135 K. Jeho zisk činí 29.275 K. Pereles prodával pepři za 130 K a jeho zisk činí K 23.740. Oetreuer prodával pepři nejlaciněji za 140 K 1 kg, ale značnou část prodal za 160 K, mandle za 41—55 K 1 kg. »Vyřádal« celkem K 120.595,84. Müller prodával pepři za 130 K a jeho zisk činí 23.948,85 K. Kauders prodával pepři za 132 K a mandle za 45—49 K. »Vyřádal« celkem K 39.535,20. Freund prodával pepři za 135—150 K, mandle za 40—50 K. Celkový zisk činí K 44.515,30. Lipse sice neprodával sám, ale svezil »tot« společnost, která mu měla vyplatiti zisk — a to 11 K na 1 kg mandlí a 23,80 K na 1 kg pepře. A kromě těchto úžasných zisků na nepatrném celkem množství pepře a mandlí vydělala ještě společnost Alimex na mandlích 55.779 K, na pepři 199.364,70 K. Na pouhých 2 vagoncích zboží vydělala »jen« 255.143,70 K. Výdělky lichvářské společnosti a lichvářských členů na vagonu pepře a vagonu mandlí činí celkem K 570.155,64! To jest číselce přímo ohromující. Příklady těchto »kefals« následovala arci i ostatní individua tohoto špinavého cechu — a tak v drobném prodeji prodáváno: pepři za 2 K 40 h 1 dkg, mandle za 7 K 10 dkg. Retězový obchod jeví se tedy v těchto úžasných cifrách: pepř, který stál 90 K za 1 kg, prodáván za 240 K 1 kg, mandle, jež nakoupeny za 28 K 1 kg, prodávány v drobném za 70 K 1 kg.

Potřebná příručka

pro duchovenstvo

ho »Golem« juris canonici

jest

Supplementum Codicis Juris canonici

summa theologiae Moraliae Solani-Solani

K 9.—

Na skladě v

Družstev. knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové.

Sociální obzor.

Odbor úřednický a zřizovací čs. strany lidové v Brně (Besední dům, místnost spolků »Svornost«) vydal provolání k úředníkům, úřednicím a zřizovatelům všech kategorií. Organizace založena a uvedena v život dne 9. května t. r. Odbor však si mimo jiné za přední úkol postaral se pomoci všem poslančům o zlepšení sociálního postavení členstva a žádati o zastoupení z řad úřednictva a zřizovatelů v obcích a sborech zákonodárných. Odbor úřaduje každý úterek a pátek od 5—7 hodin večer. Zápisné stanoveno na 2 K a členský příspěvek roční 6 K. Necht se jen rychle přihlašuje hojnost členů! Čím silnější organizace, tím budou požadavky ve větší míře splněny.

Právě nám došly

Upomínky k I. sv. přijímání.

Miláček Páně podává Eucharistii

Páně Marii

nádh. obraz v barvoitisku 30x45 po K 3.—

Fugel: Kristus ve vosařadle

v brožu 28x37 po K 1,50

Kristus podává Eucharistii sv. Janovi

v barvoitisku 28x39 po K 1,50

Na skladě má

Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové, Česko.

Církevní věstník.

Za příčinou obecních voleb v neděli dne 15. června t. r. poskakujeme duchovní správce, aby die místních poměrů řád bohoslužeb stanovili a v případě potřeby použili i licence binační, jež se jim na základě P. p. Indultu tímto udílí. Konstat.

Osobní věstník duchovenstva diecéze bratrovohradecké. Vyznamenaní jsou pp.: Petr Polreich, farář v Hradci, Jan Ruml, farář v Chotěborkách, Alexandr Jareš, farář v Dubenci, Jaroslav Horák, farář v Jísově, Jan Sandera, prof. gymn. v Náchodě jsou jmenováni bisk. notáři. Václav Martinek, katecheta ve Dvoře Král., Josef Sorn, farář v Kaňce obdrželi expositurou canonicale. Fr. Novotný, kaplan v Hořáně, obdržel farní synodale. Josef Pichl, katecheta v Dubenci obdržel ordinariální pochvalu. — Ustanoveni jsou pp.: Alois Sommer administrátorem ve Vrátně, dr. Václav Havrda expositorem ve Stříbře, Julius Mladěk kooperátorem v Novém Hradci Králové, Jan Papáček administrátorem ve Štěkách, Václav Ve-

Ústí u post. spoř. v Praze č. 140878.

Královohradecká bankovní jednota v Hradci Králové.

Volná nám. č. 30

První vlna draků.

Vědly se již staly.

Oddělení pro zboží došlo:

Československá, vápená, státní, česká a dřevěná.

ve velkém i malém.

[illegible]

...toho Šimka a opevnila mluví od Christ. Harasta z
Pohle, jednoho z četných obětí dramatu staro-
místního národního v Praze dne 21. června 1921.
Rozhodnutí mluví — kromě dvou jiných skladeb je-
— nalezem dr. Z. Nejedlý a vrátilavském ar-
chiv. Dikaz, že v XVI. století i u nás v Če-
chách polyfonie psalována byla, jak to dosvědčují
také nejnovější badatelé prof. Orla v kantionech
královhradeckých a l. — Pro svátek Božího Těla
připravili se české sklady od Jermáše a Pařby.

Časlov. (Volební přípravy) jsou již všude do-
konány a kandidátní listiny jednotlivých stran o-
devzdány a schváleny. Účastní se voleb u nás
všech pět politických stran: demokratická, obě
sociálně-demokratická, republikánská a československá lido-
vě. Vátné vystoupení demokratů a socialistů
proti straně lidové nejen že ji neškodilo, nýbrž
naopak jenom na ní širší veřejnost upozornilo a
celou řadu stoupenců jí získalo. Na kandidátkách
vyskytl se také napřed noví lidé; nejvíce jest
to znamenání na kandidátce strany demokratické,
bývalé mladotěské, její bývalé sloupce všechny
tíměť padly. Nejvíce naděje na největší zastou-
pení na radnici činí si strana československých so-
cialistů; soustředil se v ní množství opozičních
bývalých radnických správy, třeba jejich sociální cí-
le a přesvědčení jest velmi problematické. Cel-
ní chabě dopadá při sestavování kandidátek živ-
nostníků, dříve rozhodlých živel při občanských
volbách. Poprvé jest jim velmi málo míst a to jest
v pořadí kandidátů na místě posledním. Také ma-
joritní byli obmysleni velmi mácešsky a to je-
ště naprosto po rázném zakročení. Nastávající dny
jsou nepřetržitým zápasem o důvěru voličů neor-
ganizovaných, kterých jest skoro na 2000. Ti také
budou asi rozhodujícím činitelem. — (Valná hro-
mada konsuma), konaná za příčinou změny sta-
nov, die nř mělo toho srušení osob s pevným
přístupem se změnit ve sdružení všeobecně přístup-
né, ukázala opět, že není dnes jediné otázky, kte-
rá by nepodléhala politickému stranictví. Dik však
rozvážným živilom byla záležitost tato, které mělo
se využít tendence s jedné politické strany, od-
kládání tam, kam vsuknu patři, na půdu čisté ne-
utrátní. Návrh byl hned s počátku většinou hlasů
zamítnut a předsednictvo dano na srozuměnou, a-
by každý podobný experiment už v zárodku po-
tlačovalo, nemá-li tím prospěch celku trpět. Při
jednání ukázalo se, jak důležitá jest, aby koneč-
ně dostalo se členstvu do rukou tištných stanov
družstva, na něž již přes rok marně čeká. — (Ne-
dostatek uhlí) byl po celou dobu těžce pociťován
občanstvem, které nemohlo různými pokoutnými
cestami domoci se nákupu a bylo odkázáno jed-
ine na peníze na úřední přiděli. Doufalo, že aspoň
nějak v luncích měsících bude to zlepšeno, ale opět
se zklamalo. Přiděleno bylo sice několik vagonů
uhlí z cukrovary Vrdovského pro naše město, ale
několik zásilka byla tak bludná, že nikdo takového
topiva vůbec nechce. Aby tomu mělo odpomoci,
zaopatřilo několik vagonů tak zvan. kompenzač-
ního uhlí od dřevstva severočeského, které má
právo vyměňovati si je za potraviny. Jeden cent
tohoto hmotného uhlí přijde však za 17 K — cena to
zastat obrovská. Ale co pomůže všechno reptání,
když nezbytnost velí koupit a platit! A při tom při-
tomž už jde do Německa za ceny nepatrné. Lze
se potom diviti vzrůstu nespokojenosti? — (Ze-
lezniční spojení) upraveno jest v novém řádu jižním
tř. ze města našemu dostává se vsuktu znač-
ných výhod. Ovšem nevstoupí ještě řada vlaků
pro prvou dobu v činnost, ale i tak jest spojení
zvláště s Prahou velmi zlepšeno. I spojení se Ze-
lezniční horami se polepšilo a budou ho zvláště
radostně vítati rodiče, posílající děti do česlav-
ského škol a pak všichni turisté, až u ně Ze-
lezniční hory potavali za krásnou přírodu či za apro-
vaci. — (Zotřikosti) spáchána byla v minulých
dnech na křtí stříkání před kapli P. M. Pomocné
na cestě k Hrozdí. Neznámí ničímové křtí vy-
vrátili a modlitbu nad křtím na kovové desce na-
písanou hrozně pokřáli. Smutný dokument doby!

Uhlavina. Po nadšené přednášce p. red.
Šupky založena pro naši farnost organizace.
Čas se zde pilně »Lide, »Štíte i jiné naše
listy. Teroru nepřátel se nelekáme.

Přehled. V naší obci vystupovalo se již
mnoho techniků, než technik strany kato-
lické nikdy ještě u nás nemluvil. Proto
s napjetím očekáváno, jak dopadne ohlá-
šená přednáška p. Šupky z Hradce Král.
Socialisté se připravili, ovšem bezvýsledně.
Přes to, že smíchem, křikem a nemístnými
vtípky sehnali přerušovali, technika neumi-
šel. S ledovým klidem a páně jim od-
povídal a když pak měli s ním debatovati,
všechni se vytratili. Založena organizace.

Vědění. Bošvický žlánek v »Poslu-
s Podhoří od učitele Lukavského nepři-
pravil o čest našeho zasloužilého a obil-
ného p. faráře Čláste. Nevěrohm, jichž
je v celé farnosti ani na 1/10, se ovšem
neleží. Semeno vaše, p. učitel, zde nevyšlo
a také byhom se za něho poděkovali.
Toužíte po slávě a velikáši, ale je vidět,
že sám pravdě jste v Rusku pracovali pro
naši mamotnost a ve svém zájmu, když jste
všude do legií nevystoupil a tam jen přišel
všechní vzhledával a pod ochranou
sovětů chvilu do vlasti bořit okřá. Jeden
s osadník.

Do Kostelní s oběti. Některým far-
níkům Mhajšim: »já si nedám víru vaši,
obědím do kostela i k spovědi, — kteří
vlak přes to stali se členy stran a
programem protináboženským vůbec a proti-
katholickým svíatě, připomínáme, až to již
vidět, následující: Katolické církví v re-
publice poverde se tak, jaké budou zákony;
málo budou takové, jak zákonodárci.
Odevzdáte-li tudíž svůj hlas jiným kandi-
dátům, než strany českoslov. lidové, po-
škodíte svoji víru. A až by se církví našl
u nás vešlo ale, budete spoluvinní! Ne-
fukto: »neprokurátoři! Nevíte! A dejme
tomu, že státníme v moudrání! Pak op-
mli jste svoji povinnost — stejně jako
dnešná správa, jak volatívi organizací, skřít
vím příležitost volatívi Nethem katoli-
ckého náboženství se zastati.

Z. Ševčík. Víte, kdo je p. Hrdel Vytětal?
— Řekl to p. inspektor Mlek na konfe-
renční učitelé v N. Byškově vojejně: —
největší rebelant na okrese mezi učitelí.
A u nás? Je to ten největší »generál«
mezi demokraty. Při tom však, kdo a jak
stěho, kdo se k přístupu agrárníků, aby
hned na ně s nich učitel si politikoval.

To jistě ti páni nevědí, jak je napadl před
týdnem v hradeckých »Rozhledech« demo-
kratických, kde na konci o nich psal, jak
dělají se agrárníci blázků voleb, po kte-
rých demokraté s nimi, jak náleží, satočí.
Kdyby tohle věděli, jistě by mu byli ne-
těnkali minulou neděli k některým jeho
vývodům »v důvěrné sehně« strany česko-
slovenské lidové v hostinci u p. Hord-
avové v Lovčicích. Posvavním technkem byl
smýšl mistr organizací slovutný p. doktor
Fr. Šulo. Jádrem fečí bylo: Zdůvodnit
nutnost katolické organizace lidové. Až
přivření demokratů pořádku sehně dvě,
pro teny a pak domnělou důvěrou, přes
jim to nevedlo vloudit se neoprávněné do
sehně našl důvěrně. I p. Hrdel. Po mistrné
fečí pana kanovníka. O vaniku a zániku
říše rakousko-uherské a přehled jeho
se rozpádnutí a vytvoření nového státu
našeho: republiky československé, podal
krásný nástin života našeho prezidenta,
slovení ministerstva, Národního shromá-
dění, poukázal k tomu, co mělo být před-
mět první péče toho národního sboru,
postarati se o nový volební řád do zem-
ského sboru, a rozluštění otázky, co bu-
deme jisti, a ne místo ohleda předkládati
různé návrhy pochybné i škodlivé oeny:
o školách, nových výnosech, o nábožen-
ském vyučování a náboženských evičeních,
o reformě některých zvlášť manželského práva.
Při tom zdůraznil zvlášť právo rodičů
ovzati se všude tam, kde by se kdokoli
škodlivě mšil v náboženskou mravní
výchovu jejich dětí. To bylo něco pro p.
Hrdel. Jako domnělý »obr Golias« vy-
stoupil proti p. kanovníkovi, citoje oproti
jeho vývodům nepravý výnos, o němž pan
kanovník nemluvil. Pan Hrdel svým vy-
stoupením jen potvrdil to, co se dávno ví
a říká mezi lidem, že je v ohledu ná-
boženském — nad demokraty. Nebylo mu
zrovna dobře, když mu stará žena z lidu,
prostá žena, vytkla to pochybné jeho po-
činání v postě, že divadlo a taneční zábavy
pořádá! Oproti kněžímu citoval p. Hrdel
něco s »České Stráncé na Moravě, co tam
jakýsi farář Tvarůžek a Demel kdosi ho-
vořil ve prospěch lásky a docela znovu-
všiml starého Rakouska a šádl důstoj-
ného p. kanovníka, aby mu to vysvětlil.
Pan kanovník se tázal, zda-li p. Hrdel sám
tam na Moravě byl, aby mohl tvrditi, že
je to pravda, co předtěl, a bylo li to tak
řečeno, jak řčeno, že on není farář De-
nel, nýbrž Dr. Šulo z Hradce Králové. A ještě
několikrát se pokusil »obr Golias« dobytí
sobě slávy, ale pohotěl. Co mu řekli ženy,
matky, za rámeček si nedá. To je, prosím,
p. Hrdel v Lovčicích. Ukázal celé rohy!
Důsledek se ukáže.

Časlov. (Večer písní československých dne 17.
t. m. v Dusíkové divadle.) Program večera byl
velmi dobře volen a povznášel iakticky chápání
vynikajících skvostů umění národního. Co vy-
trysklo z ideální duše lidí, to zúšlechťeno vynika-
jícími odborníky a předloženo národu v rouše
novém, svátečním. Zdařily Večer písní poukázal
národní na hluboké hušební i básnické nadání ne-
známých kompozitů a poetů lidových. Přednáška
p. prof. Spáčilova o významu československé písně
posílila mohutný dojem posluchačů. Obsáhlou pro-
gramu kladla na pěvce (zvláště na mužský sbor,
který zpíval 7 česl) požadavky mimořádné. Proto
není divu, že se leckde vyskytla i malá distonace
(v l. tenoru). Přes to provedení bylo celkem ve-
lice zdařilé. Ale — což musil právě tehdy být té-
měř ve vedlejší místnosti biogra? Snad aspoň pro
ten den mohlo se zachovati trochu ohledu k pro-
dukcí tak významné: vždyť nekrásnější čísla se
přerušovala pro velké zámění. Panu řediteli Ma-
lému, p. prof. Spáčilovi a oběma sborům gratuluje-
me k jejich pěkným a záslužným výkonům.

Horní Jezeří. Jelikož se nám fekl, že na kři-
žové dny směji se šťastními prosebných průvodů
dovolené děti, rodiče 25. t. m. šli za tou příčinou
k p. řidici Luškově. Ale ten dělal příliš přísnou
vrchnostenskou kapacitu ještě druhý den, když se
k němu slo nově. Prý je to těžké: to by matky
byly nuceny zaplatit po desítkách pokuty za to, že
by jejich děti zameškaly školu. Ale konečně
chtěl-li mermomocí, až platí. Ukazují-li Páměč-
kovi tolik lásky, mohou něco obětovati: vždyť
by měly pro Páměčku i život dáti. Zeny, které
věděly, co a k jakému želu chtěly, nedaly se o-
všem níjak omráčiti. Zato však na jednání p. ři-
dicího bylo símě reptání. Mluví-li o náboženských
záležitostech tak pohrdlivě »učitel Komenského-
mnoho učty si nezáká. A zrovna 26. t. m. sešel
se s p. Luškou na silnici p. Fr. Novák: připomenul
správci školy, že má přece zřídit vládní zařízení.
Zároven řekl, že jako vojn v bitvách dával v šanc
svůj život za několik vídeňských mízérů, byl by
hotov obětovati jej i za Boha. Pan řidci jistě si
nezapíše do zlaté knihy kritiku, která se u nás o
té »desítkové dovolené« rozprádlila.

Podkoval spojení s Amerikou. Řádného poštovního
spojení se Spojenými státy dosud není. Přes
to však existuje přece — obmezená ovšem — ce-
sta, jakou bylo dosud do Ameriky dopisovati. Dop-
isy pro Ameriku dopravuje odtud kancelář česko-
slovenských amerických, Praha III. — Věhrdova ul.
2. Z Ameriky, jak se dovídáme, možno je též psát
prostřednictvím našeho konsuluátu v Novém Yorku.
Lze tedy alespoň v nejnutnějších případech navá-
zat vřelou tak dlouhou přerušou stýk.

BEŠÍKA.

Letní strážník.

Skalkov jest vesnička uhlá, zapadlá do klínu
hubokého lesa. Málo se o ní v okolí mluvílo —
ale pojednou rozneslo v celém okrese její pověst
poubožné lele.

Když přišel o vácích koleďavá Váňa Vy-
točivák k svému strýci Zamřelovi, podívala se na
něho hospodyně sklem kořebních brělí tak upi-
tá jako detektiv a místo odpovědi na pozdrav se
vzrůčným prstem probírala skvosty: »To
bude beška. Hloš se trochu sateravala, zdála se
me to poznámku osobní pohovo. Hospodyně vy-
voval ho z rozpětí vyvštědění; hospodyně, kte-
rá má stěně krávy, nevěděla čeká, kdo na
sv. Štěpána první a čistě lid do svatého vřelci.

Jízdní řád na Hradecku od 3. června.

(Tučné číslíce značí rychlíky.)

Hradec Králové	o. 610	796	1084	1408	349	550	700
					512		
Praha Denis. nádr. p.	844	1130	219	419	808	1112	
Praha Wils. nádr. p.							

Trat Praha Denisovo nádr.-Hradec Králové.

Praha Wils. nádr. o.	844	796					
Praha Denis. nádr. o.	844	634	1012	280	423	630	
	512						
Hradec Králové p.	717	968	1008	208	514	822	850

Trat Hradec Králové-Kyperk.

Hradec Králové o.	792	1038	228	555	940		
Kyperk p.	922	1228	428	837	1212		

Trat Kyperk-Hradec Králové.

Kyperk o.	424	655	812	1130	340	720	
		719					
Hradec Králové p.	608	719	1010	1251	528	858	

Trat Pardubice-Hradec Králové.

Pardubice o.	517	943	181	502	650		
Hradec Králové p.	533	1015	203	538	933		

Trat Hradec Králové-Pardubice.

Hradec Králové o.	723	1018	340	918			
Pardubice p.	758	1052	414	952			

Trat Hradec Králové-Josefov Jaroměř-Dvůr Král. a L.

Hradec Králové o.	610	1022	218	546	944		
Josefov-Jaroměř o.	640	1062	248	618	1015		
Dvůr Králové n. L. p.	718	1126	313	700	1057		

Trat Dvůr Král. a L.-Josefov Jaroměř-Hradec Králové.

Dvůr Král. n. L. o.	452	607	900	227	724		
Josefov-Jaroměř o.	525	644	931	300	438	810	
Hradec Králové p.	557	714	1000	330	528	840	

Přijde-li děvče, bude mít kráva jalůvku, vstoupí-li
chlapec, už jest jisto, že v chlévě zabučí bulík.
Zamřelová s náramnou uzkostlivostí vyčká-
vala, až zabučí v chlévě nový tvor. Všecko do-
padlo dost dobře. Kráve se nestalo nic a tek po-
bíhala a skákala jako kočka. »To ja, tatiku, ho-
tový rarásek! libovala si kmotra. Tele je svěží
jako srnka. Někdy jakoby dělalo zkoušku pro cir-
kus. A pořad nemá mléka dost. Tu je vidět, že
má zdravý kořínek.

Už se jednalo na jaře o odstavení nepokojného
bulíka. Zamřelka vedla krávu s teletem ven na
svěží vzduch. Ale to jest iněli viděti ten čardáš,
jaký tele započalo! Slabý provázek se přetrhl,
tetka svalila se na zem — a bulík se hnul k lesu
jak stvraný jelen. Když si hospodyně srovnala
údy, již nevěděla, kam vlastně ten čivernotek za-
běhl. Uspořádána výzkumná výprava čtyřčlenné
rodiny do světa lesních samot — ale tele nikde.

»Che che«, smál se večer souseď Hejkal, po-
tom ještě lidé žvaní, že bulík jest vzorem pito-
mosti; ani čtyři páry rozumných očí ho nedove-
dou objevit.

»Vám se to směje, vejšklivo stará,« durčila se
Zamřelka, »ale kdyby potkala taková škoda vás,
zpíval by:te jinou.

»Nekouli toho bulíka vztělý pes?« hrál si
Hejkal na vážného rozumce.

»Ale kdež pak pes!« pohodila rukou rozmrzelá
domkářka. »Spíš si myslím, že ho někdo ukrnul.

Nechytíme-li to zvíře zitra, hladem pojde. Vždyť
víte, co to někdy dá námahy, než je naučí odstá-
vě žrát.

Druhý den vkročila do zářetí lesních veli-
káků hlička zlešená. V půlhodině před ní přichlo
na tučet zajíců a jeden srnec. Ale tele jakoby se
bylo propadlo.

Zamřel si utíral rozpačité pot a poznamenal:
»Musíme ještě dát až tamhle k potoku. Kdo ví,
zdali se ten zvětřilý tvor neutopí!.

V hospodyně píchlo. Vzpomněla si, jak se po
posledních deštích potok rozvodnil. Členové vý-
pravy pátrali po břehu důkladně, ale nikde ne-
nalezi ani chlupu no čivernotek deseteročí.
Když se vynořila z houští vřáská tvář hajného
Luska, vyrazil na něho Zamřel s dychtivou otáz-
kou: ...

Lusk se zamračil; podezřívá, že si z něho
domkář tropí šášky. »Víte, kmotře, pan hrabě
mne tu neustavoval proto, abych hlídal telata;
les je spíš pro jeleny.

»Teda jste tu opravdu žádného bulíka nevi-
děl?« doléhala ještě Zamřelka s tragickým vý-
razem v očích. »Ba jo — už někdo to tele ukradl.
Kdepak tedy! Vidíte, táto, zitra se musíme ještě
popat po vesnicích.

Zamřel šel ráno mto s těžkým srdcem do
Marnic. Ptal se starosty, zdali v obci nebyl za-
držen nějaký zvětřilý bulík. »To by byl můj;
bych si ho — jako — odvedl.

Starosta vykukil oči. »Mně se zdá, že tele
bulík máte ve Skalkově nadbytek, když mi po-
noho věštíte na nos. Co vás to napadá — taký
kus cesty; jak by sem tak pítomé zvíře tele
bez přivoděho?.

Když Zamřel začal vykládati podrobně od-
sekl starosta: »Prosim vás, dejte mi s tou řeci
historii pokoi. To jest pěkný hospodář, nevěde-
te-li ani hloupého bulíka uhlíkat. Který k o-
patrný rolník dá takovému hovádku nějakou denní
dovolenou?.

»Vám se to, starosto, mluví! Ale máste ví-
dět, co to slova vydělá — jako mi si tyer.
Zena div o život nepřijde. Snad se do ní řekne
dala vřelohlavou — ale to je málo. Vidíte, že
má spíš do ucha vřelí čmelák nebo m...
»Ha — ha, anebo sám máte ceta na no-
zu,« opětlí marnický pohovár p...
»By dostalo tele tygrů aťura, to by už bylo potmě-
včelí roj...
Také v okolních obcích nř o teleci spo-
mínali. Ve Skalkově nř o překvapující z-
máncpaci čivernotekové teleci hovoru jako lo-
notovnicích. »Ha — anebo se pro sebe,« bolí
šalvěř Hejkal. »Má se v zbra vyrušit bujná mlá-
dež, vrátí se Zamřelovi do chléva jako stě-
býček; mšim leží hospodyně před dřením a
povrůlím.

»Je-li tele ještě živo, slyš si vzpomene brzy
na mámu,« vykládal vážně omráčený strej Kad-
luba. »Řikáte-li, že kráva — něm bučí, popásejte
u lesa. Bulík pozná její hlas a hned k ní poskočí.
I tohle ustaraná hospodyně zkusila. Kráva
bučela do lesních houští lost — ale tele jakoby
bylo hluché... To tele tak,« vykládal Hej-
kal, »všecky krávy bře stejným hlasem. U psů
se to spíš pozná. A moudr, že tele ani neslyšelo.
Za pět dní po sečáním teleci odstávěcí
vnesla do temného prostoru trochu hřejivého tepla
stará kofenářka Kavová. Vykládala Zamřelce
dychtivě naslouchající, jak viděla tele popasat se
u potoka; jak blíž a blíž s hrstkou trávy — ale
tele pohodilo hlavou; bylo to tam.

»A bylo to opravdu naše tele?«
»Jak by ne,« řekla přece vím, jak vyhlíží.
Dvě lysiny na hřbě, i jedna na hlavě.

V nitru Zamřelové po této zprávě rozhostil
se pocit sládky, aby se byla napila syrnup.
Nová deštická výprava do lesa. Daleko za
potokem opravě tele objeveno; ale ukouzlo
vždycky jako ml. Když důkladně honce spotilo,
zmizelo s dohou úplně. Nešťastní loveci se vrá-
celi s tvářmi zaraženou jako němečský stáb od
Verdunu, protože věděli, že za všecku marnou
námahu obdrž jako mizu jen prčku posměšných
poznámek.

Zamřelka tele četilo hladinu skalkovského
života dál; obce zlehla zvěst, že ten divý
bulík porazí a zraní dvě děti z Marnic. Druhý
den láteřil, že v mlázi jsou ukousány vrky.
A nověpráva, že bulík pokopal Manču Tráv-
kovu, kři si na něho počítala a snažila se ho
zadržet.

Do Skalkova se přisílural slabomyslný pastu-
cha Kozl z Borova a s udivným zrakem vy-
kládal, že zažil dobrodružství. »Byl jsem hu-
bokdo vese na rosti. Protěže jsem noc před tím
skoro se nespal, bylo mi mdlo. Lehl jsem pod
smrk za chvíli chrápal. Ale najednou jakoby mne
někdo přetřel struhadlem od brady až k želu.
div m neměl nos na ruby. A víte, co to bylo?
Zamřel bulík mne obilil. Obličej jsem měl čer-
ves až do večera jako rak. Přece teda to zvíře
než tak zlé srdce, jak se povídá; pozná dobrého
človka a lichoť se. Rozumi se, že jsem při pro-
blém vyjel; tele zdlouha čuchla a s ohlákou
o velšky jako s praporečkem hned odkákal
leko.

»Jm přibuzenstvo se našlo,« chechtal se Hej-
al. »Mne by ten zvětřilec jistě nelízal.

Bulík Zamřelovi stával se zvířetem pohádko-
vým. V jiném okrese vypravovali báby o les-
ním muži, lesních paních a o Babinském. V o-
kolí Skalkova však se mluvílo o lesním teleci,
které se dovede schovávat před lidmi jako jeze-
vce a jindy vyřázl k člověku; až mu narostou rohy,
bude postrachem.

Matky nerady své děti do lesa pouštěly; při
tom jim přisně přikazovali, aby vylezly hned na
nejbližší strom, jakmile bulíka zočí. Tele stalo se
lesním zloduchem, strašidlem a látkou k fants-
tickým pověstem. Přítel-li skalkovský občan do
obce jiné, hned se ozývaly štíplavé dotazy: »Co
jen dělá to vaše tele?« — »Jm uteklo od nás, aby
hledalo kamarády-bulky za lesem,« odpovídali
skalkovci.

Starosta Lahoda jednou napomínal: »Prosim
vás, lidičky, aspoň v nepovídatě ve světě o di-
vech toho zvířete tak často. Vždyť už v soused-
ství řikají Skalkovci Bulíkovi.

Jm dvacet dní strážilho v rozsáhlém lese
řádilo, ale to stačilo, aby naplnilo mozky tisíců
občanů fantsatickými představami. Majný chyal
tele iřikrát, ale nepovedlo se; fekl tedy Zamřel-
ce, že na rozkaz pana nadlesního zvíře stěll.
Domkářka spráskala race nad hrozící škodu; si-
bovala, že bude honit bulíka s hrstí trávy celý
den, že m... přikně domluví anebo že na tu
vzdornou palici hodí smyčka.

Praktický hajný vlak moudrě ledou bradou
začal odmlát. »Mila tetko, tohle je škodná v
reviru. Tráva je pro pana hraběte a ne pro ná-
lejší cizí hovado.« A smutná rána hoška s po-
tetos ozvěnou...

Za týden rovní svůj stánek v Marnicích lov-
čák. Hned první představení platilo lesním lov-
čákům.

Výpravatel a odpovědný redaktor Jan, Polák.

Trat Josefov-Jaroměř-Starkoč.							
Josefov-Jaroměř o.	706	1108	656	1082			
Starkoč p.	740	1196	706	1087			

Trat Starkoč-Josefov Jaroměř.

Starkoč o.	556	846	218	722	945		
Josefov-Jaroměř p.	625	926	243	753	1024		
*) Tento vlak jede v době od 8. června do 9. září v neděli a ve svátek.							

Trat Častolovice-Solnice a zpět.

Častolovice	o.	<u>550</u>	918	1216	442	<u>1030</u>
Solnice	p.	<u>643</u>	1011	100	535	<u>1130</u>
Solnice	o.	<u>425</u>	705	1032	227	<u>717</u>
Častolovice	n	<u>509</u>	815	1117	315	<u>800</u>

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl roku 8 K,
na čtvrt roku 4 K, na měsíc 1-50 K.
Jednotlivě 20 hal.
Inzeráty
— platí se hotově. —
Měsíční poř. 100 Kč v Praze
čís. 49.000.
Ročník XXV.

OBNOVA

V Hradci Králové, dne 13. června 1919.

Předplatné a inzeráty přijímá
redakce „Obnovy“ v Hradci Králové
(„Adalbertinova“). Tiskárna je vedlejší,
tiskárna a expedice. — Kupon
se nevrací a neobnovuje se.
Reklama
málokdy se neobnovuje a neobnovuje
administrativně.
„Obnova“ vydává každý pátek
v polední.
Telefon č. 94.
Číslo 24.

Směrnice naší strany.
Naše politická organizace jest opravdu lidová. Již zřejmý pohled na naše schůze dovede k tomu, že se shromažďuje kolem našeho praporu výhradně drobný lid, jádro českého národa. Bylo by tedy pošetilé domnívat se, že chceme buď veřejně anebo tajně obrátit širé vrstvy lidové o jejich práva; takovým nerozumným počínáním bychom sekali do vlastního těla, božili bychom nejmohutnější pilně vlastní organizace.
Jiné strany vcházejí do přítomných voleb s velikými peněžními fondy, které jim také umožnily široce rozvětvený tisk. Naše strana jest ze všech nejchudší; nedala se tajně uplatit ani v době velice kritické od spekulujících kapitalistů a nedala příležitost podpory ani od těch zámožných občanů, jejichž životní shoduje se s přesvědčením našeho organizovaného lidu. Naše síla spočívá výhradně v programu a lidu.
Náš tisk první (již před válkou) usiloval o všeobecné, skutečně tajné hlasovací právo s poměrným zastoupením dle počtu odevzdávaných hlasů. Touto snahou hleděl jsme docílit faktického vítězství širých davů nad různými volebními úskoky kapitalismu. Vždyť dobře víme, že v říšských volbách r. 1907 a 1911 kapital páchal rejdy ještě smělejší než za voleb starého řádu. Když se nejevila v jiných stranách vůle k upřímnému souhlasu se spravedlivou reformou, opětoval náš tisk důrazně důležitý požadavek lidový, vysvětloval jeho výhody, až konečně přece dosáhnouti aspoň tolik, že našemu plánu dán praktický průchod zatím ve volbách do obcí.
Naše strana není klerikální, není obrázcem čínskou zdi proti těm táborům, které přímo s pověřenou bází bojují proti „nadvládě katolického kněžstva“. Již skutečný stav svědčí o něčem jiném; někteří kněží veřejně se přidávají ke stranám jiným; někteří členové hierarchie úhonnou rovněž k jiným metám než strana naše. Nadto zřetelně v našich požadavcích jest vytyčeno, že si nepřejeme, aby naše konfese byla pokládána za konfesi státní; zároveň máme v programu ochranu a svobodu svědomí pro všechny a vyznání. Přejeme si, aby každý občan posílal své děti do takové školy, jaká by nejlépe odpovídala jeho světoznázoru. Takové stanovisko hájí svobodu všech.
Bylo-li odporným barbarstvím ujaření těla, otroctví, bylo by neméně násilím, kdyby škola se stala nástrojem na ujaření duše, na vyhlazení náboženského přesvědčení. Z té příčiny rozhodně protestujeme proti těm, kteří by nejraději ze školy učinili volnomyšlenkářský monopol. Mají-li svobodní občané právo spolurozhodovati i o podružných otázkách týkajících se obce nebo okresu a jestliže tito občané své představenstvo sami si volí, mají také trochu práva rozhodovati o duchu školy. Rovněž jest jisto, že ve škole nemá mít privileji na svobodu jen vychovatel volnomyšlenkářský, nýbrž i takový, který opravdově líne k některé konfesi.
Naše veřejnost může poznati již z dosavadních skutků zástupců strany lidové, jak jim upřímně jde o dobro národního celku. Přihlásili jsme se ke službám republiky nikoli „na výpověď“, ale beze všech podmínek a ohrad hned s počátkem. Která strana by zachovala věrně tak pevné sourozenství národní, až by zakusila tolik kopanců jako strana naše? Soc. demokraté horečně omlouvali bolševiky ruské i německé; projevovali překvapující starost, aby nebyli uraženi a popuzeni politikou českou bolševici maďarští; stanovili českých soc. demokratů docela překáželo v přípravě důkladné obrany slovenských hranic proti maďarským despotům. Naše lidová strana však podporovala trvale a důsledně republikánskou vládu ve všech podnicích užitečných národnímu celku; po všem utrpení násilí nespojovala se s katolíky německými na zaslání centrální vlády republikánské, třebaže v této mají rozhodující vliv vyhranění protivníci světového názoru katolického. Právě naše strana učinila a učiní příkladem, jak jest potřebí zachovávatí všennárodní disciplínu.
Jako skutečná strana lidová i za války hájila jsme národní majetek a drobný lid soustavě proti úskokům a vyděračným maséváním národa císařského, říšského výhradně se spekulace. Protože náš tisk neměl úplný, uposkloval na finanční a obchodní činy polských nekřesťanských uprchlíků, pokud to vůbec rakouská cenzura dovolila. Znána strana nemůže se pochubit, že v tom směru bránila české hospodářské zájmy tak důsledně jako tábor náš.
Máme-li který program vésti všechny nutné a užitečné stavy k přístelému soužití a celý národ k praktickému sourozenství, to jest program náš. Tento program zachází s národem sáhododně jak v dě-

vních dějinách tak v denní zkušenosti času nynějšího.
Proto dne 15. června necht všichni vážně přemýšlející občané a občanky volit do obcí svorně kandidáty a kandidátky č. strany lidové!
J. Trnka:
In margine diebus
II.
Každý systém hospodářský, ať je jakýkoli, není-li založen na mravním vědomí zodpovědnosti jednotlivců před vyšším zákonem, a na principech křesťanské morálky, může se zvrhnouti v násilí buď jedince či třídy či celé společnosti — proti slabšímu. Nezáleží na formě, na hospodářském obrazu společnosti, avšak na tom, zda všichni členové její prochnuti jsou duchem spravedlnosti a křesťanství. Poněvadž však povaha lidská přirozeně tíhne k zlému, k obohacení sebe, k získání moci a ovládnutí druhých, hledá křesť. socialism takovou formu státu a společenského ustrojení, kde by byla co největší i právní a materiální záruka, že práva jedince i celku nebudou porušena. Tomu dnes vyhovuje nejlépe republikánská forma ústavní.
Každý řád společenský musí však býti opřen o autoritu, vystaven na pevném základě a tím jest uznání řádu toho jako projevu vyšší moci než jsem já, jedinec — — — již se nutno podrobiti. Toto vyšší oprávnění získává si stát či společenský řád tím, že stojí na zásadách spravedlnosti, práva a dobra, na principech řádu světového, jehož centrem jest Bůh.
Křesťanský socialism chce realizovat, uskutečňovat zásady křesťanství v dnešku. A jestliže podstatný rys — jak? Ne revoluci, ne vnější převrácení, nýbrž vnitřní um obozření společnosti. Obrozením mravů.
V ohledu hospodářské nápravy musí křesť. socialism využít poznatků sociálních věd, neboť zkonání hospodářských otázek a protiv, hledání cest k nápravě a vyrovnání patří do oboru vědy: sociologie. Jejich výzkumů pak využije k uskutečnění svých účelů t. j. sociální spravedlnosti, umožnění lidského života všem a zaručení práv každému jedinci, jeho svobody a spravedlivého rozdělení darů země — pokud to je vůbec možno. Absolutní spravedlnost při relativitě všeho lidského není možná a tu má křesť. socialism moc, aby uklidnil srdce všech poukazem na konečné vyrovnání všech protiv a poukazem na účel života, jenž není v moci a blahobytu v té řadě let, již žijeme —
Křesť. socialism staví jednak na vědě, jednak na náboženství. Prostředky k boji za právo chudých bře jednak z výzkumů věd sociálních, jednak z morálních pravd křesťanství, jež leptá duše jedinců, připravuje je a přetváří podle svého věčného účelu života.
Křesť. socialism je výbojem. Buduje řád společenský na základěch morálních, t. j. na duších těch, kdo stanuli v jeho řadách. Není konservativní, neboť je mu lhostejná forma státní i společenské. Je evoluční. Abych mluvil pro domo nostra a o současných poměrech.
Pro křesť. socialism není poměry ani lidé zralí, nepřišla jeho dějinná chvíle až dnes. Každé hnutí, každá evoluce potřebuje svůj čas, určité sociální prostředí a okolí, aby reakce proti němu se mohla vymrštiti jako hnutí časové zdůvodněné právě z těchto poměrů a to je dnes zde. Ideový i praktický bankrot životního materialismu, rozřítlost socialismu ve všech zemích, zkarikování v porážkách státůch bolševismem je důkazem, že nyní se postaviti proti bídě společnosti v kořeni jejím, jinou zbraní, neboť materialism kapitalu nemůže býti poražen materialismem socialismu a budeli, dospěje k bankrotu nezadržitelně rychleji než se to stalo s kapitalismem. Je třeba jiného životního názoru, mravní revoluce je třeba, přetvoření duší lidských, našich vnitřků a soudnosti naší do základů.
Křesť. socialismu uvolnila se cesta pádem Rakouska. Ovšem, mnoho podstatných rysů tohoto státu přeložilo do republiky, a je zajímavým sociologickým důkazem, že jsou to právě liberální, dříve útočné strany, které přenesly mnoho ze znaků starého státu k nám, neboť ony nebojovaly proti podstatě dnešního státu, nýbrž jen pro změnu suveréna, pro samostatnost a dnes hájí svůj stát a jeho práva tímž způsobem a tímž dávkou, jakými rakouští státníci dokazovali nutnost svého systému. (Stalí poukázat na hájení byrokratického aparátu, vojenský a centralistické choutky nár. demokracie.) Zkrátka stal se zajímavý, ve všech dobách a revolucích viditelný úkaz, že strana e-

voluční či revoluční, jakmile dosáhla cíle, líp na něm a stává se stranou konservativní. Tyto znaky všechny má dnešní národní demokracie (státoprávní, mladočeská).
Uvnitř křesť. sociálního hnutí byly vždy dva směry: směr konservativní a evoluční. Je důkazem politické neprozřetlosti či neoprávněné bázně — to jest báznosti — a důkazem úpadku, že směr konservativní nabyl ve vedení vrchu. Od té doby však uvnitř hnutí, jež pochopilo čas a zavrhuvalo lpeti na státní formě, zdůrazňující potřebu nového života, zrevolucionování ducha. Nuže — dnes odpadá překážka a my po válce světové v osvobozeném státě nalézáme křesť. socialism jako hnutí evoluční. Musí vyvstati politické, hodné toho jména, jak jsem o nich mluvil dříve, kteří dovedou zpolitovat vývojové tendence doby — a postaví se jim v čelo. Výrazem tohoto vnitřního přerodu bude a jest i změna politické metody (což se mělo státi dávno) od defenzivního přechodu k volnosti operace, po případě i k útoku.
Křesť. socialism, chystající se drtit spolu s ostatními socialistickými stranami základy kapitalistického dneška jak v systému správy státní, v struktuře jeho i celé společnosti — tak i v jedincích, v duších jejich, nejen materiálně avšak i mravně.
On sloučil a slil ve vyšší typ hybné síly individualismu i socialismu, oba prvky smetl v novou ideu, nalezl soulad v poměru jedince k celku, neboť našel a vždy měl základ, na němž mohl tak učiniti, odstoup, zorný úhel t. j. uvědomění si účelu jedince samotného i společnost a jejich poměru k centru života Bohu.
O něho opřel sloupy svého mravního řádu, na nichž má růsti a stavěti společnost.
Papežská stolice a česká mise.
Známi nám kněží američtí Msgr. E. A. Bouska a Oldřich Zlámal na své cestě do Evropy zavítali do Říma 16. března t. r. Druhý den se představili kardinálovi Gasparimu, který jim ihned zjednal audienci u Sv. otce. Ve Vatikánu věnována našim kněžím zvláštní pozornost; patrně to z toho, že audience udělena právě na den 19. března, tedy na sv. Josefa, kdy se slýšení neudílí, protože ten svátek se slaví v Římě jako zasvěcený.
Papež přijal poulníky ve své soukromé pracovně u svého psacího stolu. Když přišli povstali a laskavě je vyzval, aby zaujali místa vedle něho. Po referátu Bouského projevil Benedikt XV. radost nad posláním obou kněžů. Vytvářel se živě na poměry v Českoslov. republice. Bylo odpověděno, že prezident si přeje rozuku (církve od státu) po zrovnání, spravedlivou a rozumnou; že něho česká vláda musí se vystihati smutných výjevu z rozluky francouzské.
Sv. otec poznamenal, že se mu zvláště zamýšlívá poměr církve ke státu v Brasílii. Bouska pak vytknul jisté výhody, jímž se těší církev v Kanadě. Zlámal prosil papeže, aby nám Čechům byl přitelem jako Lev XIII., který Slovany dal památnou bulu o sv. Cyrilu a Metodiu.
Na otázku o Čechoslovácích v Americe odpověděno, že tam přeháňají milion duší; církevního rozkolu tam není, ale zvláště u Čechů jsou mnozí nábožensky lhostejní anebo víře odumřelí.
Papež při zmínce o slovanských věrozvěstech s úsměvem podotkl, že dobře ví, jak Češi nikdy nebyli velkými přáteli Němců vůbec a vídeňské vlády zvláště; nyní, kdy dosáhli vytrouzené svobody, budou asi Čechové úplně šťastni. S povděkem přijal záměru, že mu již na jaře r. 1918 byl zasláno prosebné memorandum; podotkl, že o všem mnoho činiti nemohu, poněvadž se mu k tomu nedostávalo potřebné moci.
Ke konci Sv. otec přál delegátům zdar v práci a udělil požehnání netoliko jim, ale i všem Čechoslovákům jak za mořem tak ve vlasti. Na odchodu ještě přizpědal, aby v případě příznivého výsledku své mise oba na zpáteční cestě se zastavili ve Vatikánu a podali zprávu o své práci.
V memorandu, podaném kardinálu Gasparimu dne 17. března, praví se, že k obvyklým příčinám náboženského úpadku v Čechách důležito přičítati ještě jednu a to velice závažnou. Byla to „zavržení hodná metod rakousko-uherské vlády, jež zněžlivala církevní autoritu, které se nepřímou zmocnila, ke germanisaci a maďarisaci lidu československého. Největší masy lidové jen ještě do nedávna neprohlédly machinací vlády rakousko-uherské. Ale za posledních let četba knih a časopisů učinila i mezi masami veliký pokrok. Této okolnosti nepřátelé církve velmi výhodně využili. Denně četli lid obžaloby proti rakousko-maďarské vládě, četli o bezpráví páchaném na jazyku československém a často stýchlí slova: „Hle, toť ta vaše církev;“

měl k vašemu útisku, živobytí bře od vlády a této vládě slouží otrocky jako služka.“ Takovým způsobem a jinými spolupůbocmi příčinami nenávisť k náboženství vzrůstala a nižšímu duchovenstvu pak věru obtížno bylo za těch poměrů lid přesvědčiti o opaku.
Kletba kovu.
Vlastně kletba materialistického nazírání na vývoj lidstva, neboť i osud zlata a stříbra závisí na svobodné vůli lidské. Právě v době nejvyšší civilizace upadl duch lidský do nejosudnější chyby v cenění lidské práce. Na odměnu dobrých skutků a na šíření společenského blaha vzato měřítko nejevhodnější, nejrozmarnější. Faktická námaha fyzická a duševní měli se koveni, modravými papíry. Ale právě peníze bývají odměnou nespravedlivou, ba úskočnou. Kov se troudí do hrabivých a líných rukou jako kroupy z pytle, ale do mozolné dlaně jen ve skrovných špetkách. Vymůže-li si dělník větší dílel tohoto kovu, vymstí se mu tyto peníze hned za zády zdražením různých životních potřeb.
Kov se stává obojetnou, poloměšlou náhražkou za upřímnou lásku k bližnímu. Tam, kde touží vřocně člověk sužovaný, aby k němu vřele promluvil srdce, odbývá ho chladná ruka krátce peněžitým přídělem, přičemž tvář hned se odvrací k záležitostem jiným. A přece nekčený soucit ve chvíle horké a chudá víra potěší než — peněžitá obdoby. „Tolik a tolik ti podle paragrafu náležá, a dále s tebou nemáme co jednati“, prohlašá ustanovený sluha kovu; opatrně zapíše a k dalším steskům pokrčí rameny.
Všude samá pojiška, samá peněžní výhra, všude fondy — ale náky na sociální nesrovnalosti jen se stupňují.
Zapomínalo se zatvzřelo, že člověk není jen osobou fyzickou, že není pouhým předmětem k počítání, ale zároveň také bytostí duchovou, morální. Proto zabředlo se tak daleko, že kovu se bojí již i ti, kteří zakládají svůj názor světový na materialism; nevěří penězům, chtějí, aby jejich práce byla odměňována přímo dostatečným přídělem potravin, šatstva, obuvi atd. Kov znehodnocil schválně drobní pracovníci, kteří po něm tolik dříve volali; tak provádějí obstrukci proti králům peněžních žuků, proti lidem, kteří se snažili vtěsnati bohatí vnější i vnitřní život lidstva do stě chladné náschliky. Počítáství jest vědou exaktní, ale v rukou kofistníků i tato věda se stává služkou přetvářky a obmýslu. I nejlepší svitlnu lze přetvořiti na zlodějskou lucerničku.
Těžko — po trpkých zkušenostech lidstvo se učí chápat, že blaho nespočívá v lačném příjmu a chvatném vydávání zlaté mince — nýbrž právě naopak v sebezaporu, oddělení, ve spokojenosti s málem a v nešťávané lásce k bližnímu. Kde jsou největší peněžní obraty, tam slýcháme celé sbory hřímavých kleteb a zoufalých nářků.
K ozdravení sociálních poměrů znovu nutno vstoupiti do školy — středověku, bez bázně před úskleky trázistů, kteří středověkým sociálním snahám nerozumějí.
Vidíme-li, jak žravý a despotický kapitalism skupuje celou řadu denníků i s redakcemi, jak se stává porůčnickem umění, jak si dovede kupovati celé skupiny lidových zástupců, pochopíme snadno, proč ve středověku církev dlouho pšně zapovídala brání úroků z půjčených peněz; úroky byly nejchytřejším prostředkem k hromadění peněz v jedné ruce a k ochuzování širých vrstev lidu. Pochopíme také, proč tehdy (i v Čechách) celá síť vládních nařízení bránila vzrůstu kapitalistického velkoobchodu a velkopřímýšly. Co tehdy obchodník a průmyslník vydělal, to si musil perně zasloužit skutečnou poctivou prací.
Nebyť to jen naivní snilky, kteří se hledí ve středověku odpoutati od kletého kovu zcela, smokojnice se krvinným zaopátením aneb mokolaj. Ve XIII. století právě syn obchodníků, sv. František z Assisi, pohrdl penězi zcela. Znal tak dobře pohanské praktiky kupců benátských a janovských. Společnost stejně umýšlejících vzrůstala do statisíců.
Hle, jak soudí jeden z duchovních synů Františkových bratr Jan o bankéřích a penězománcích: „Protože udávají cenu ve zlatě a určují kurs k výměně, vztýčují modly před tvářemi lidí. A říkáce: zlato má cenu, lihou.“

Neboť zlato je sprostší než suché listy, jež víří a sešedí v podzimmím větru u kteréh te-rebint. A není nic dražocennějšího nad práci člověka, když ji lihu pozoruje. Člověk prodávající je nepřítel člověka kupujícího a způsob obchodu je škodlivější — je-li to možno — než způsob války. Práce bude radostná, nebude-li placena. A je to nespravedlivé zlato, jež pouze dělá nerovnost podlé — Čemu by se byli lidé ještě ke konci minulého století hlasitě snažili o tom se nyní roz-jímá zcela vážně.
Hlad po zlatě nazval již pohanský básník Virgil prokletým — a my vidíme, že kov ani nyní rozdílu společenských nepřeklene. Člověk duchový se probouzí, začíná vřít nad človkem hmotářským. Ztěžka nyní právě voiti zrovna takovou formu odpoutání od kovu jako byla ve XII. století. Ale jest souhlasným míněním lidí dobré vůle, že kapitalismu a vládě zlata nutno zlomiti vaz, není-li lidstvo trvati dále v jámu tělesnosti i duchovně. Sociální rány nezhojí zvýšený příde kovu, ale srdce zluštěná evangeliem.
Politický přehled.
Hrádní shromáždění.
Dne 11. června zasedala sněmovna naše pod dojmem události na Slovensku. Předem zvlášť schválen zákon o pozemkovém úřadě. Pozemkový úřad, jehož předseda a dva náměstkové budou jmenováni prezidentem republiky a 13 jeho členů bude voleno Nár. shromážd., má vyšetřiti všecko zabranou půdu, přídělovati ji drobným lidem, určovati náhradu, pečovati o zabrané velkostatky a rozhodovati o nich. Po projednání vlastního programu předseda sněmu Tomášek ve vřelé řeči vyhlásil celý národ k boji proti všemým sloňadům Maďarům. Ministr vnitra Švehla podal politický přehled všech jednání s Maďary od vzniku naší republiky. Veliké pohnutí vyvolalo prohlášení Švehlovo, že při celém tomto maďarském útoku jde o promýšlený plán bolševický, ale něhož mají býti nejdříve zasaženi Čechi a Slováci a pak ostatní okolní státy a národové. O vojenské situaci na Slovensku a přípravách našich k obraně nového našeho území obšírně pojednal min. Klobáň. Za jeho řeči slovenští poslanci a to dokonce i soc. demokraté činili prudké výtky českým soc. demokratům.
Nová vládní nařízení.
Vláda republiky Československé vydala dne 6. června zvláštní nařízení, jímž se zavádějí odchylky od platných zákonů, totiž, že se doba uvěznění osoby zatčené bez soudního rozkazu prodlužuje ze 48 hodin na dobu 8 dnů, že u osob zatčených pro řadě trestní skutky nemůže se žádati propuštění z vazby, složili-li se kauce, aniž že osoby, které ohrožují veřejný pořádek, mohou býti na záruku vypovězeny anebo v místě své příslušnosti konfinovány. — Domovní prohlídky mohou se konati bez soudního nařízení se strany bezpečnostních úřadů kdykoliv. Dopisy lze zabavovati a otvírat i mimo případy domovní prohlídky anebo zatčení a to bez soudního rozkazu. Společky mohou se tvořiti pouze s povolením úřadů konání schůzí a činnost spolková může býti zastavena anebo zvlátně na podmínky úřadem stanovena. Politický úřad může k jakékoliv schůzi vyslati svého zástupce. Schůze všeobecně přístupné na základě práva shromažďovacího jsou nepřipustny. Schůze voličské směř k konati jenom s povolením úřadů. — Vycházení a rozšiřování tiskopisů možno zastaviti a může se jim odňati i poštovní doprava. — Občanské osoby, které se dopustí trestních činů proti válečné moci státní, podléžují se vojenské soudní pravomoci.
Na Slovensku.
V sobotu v noci dostala peštácká vláda jiskrovou depeši, kterou byla vyzvána, aby do 48 hodin zastavila nepřátelství proti naší republice, jinak že se čtyřdňová chopí ostrých opatření proti Maďarům. V ultimatu se zároveň maďarská vláda, zastavivši nepřátelství, zve na mírovou konferenci. Bolševická vláda odpověděla na ultimatum čtyřdňové, že je ochotna ihned zastaviti nepřátelství a navrhuje, aby se do Vídně svolala konference,

LOS Y pro první Československou
Vládní loterii
možno obdržeti u
Záložního ústředního ústavu v Hradci Králové.
Ceny losů: 1/2 losu K 5, 1/4 losu K 10, 1/8 losu K 20, celý los K 40.
První tah 22. července 1919.

Doba kněžského kníhát, absolutních vládnutí a dvořáckých mání byla zvláštní. Símé říše kněžské této otázky spouštěly výhradně pod souvrvenou morálkou. Proti exekutivě stále exekutoval. Kněžské vládnutí pokračoval s předem zvanou v hru zvanou kněžství, aby bylo vřadně kněžství.

...ně věří. To není sám takový muž, jakým jest

Zradou jednoho pokrytka byl horlivý a pakt v Londýně uzavřen. Když byl přiveden ke královské, táhla se tato, uznávali ji za královnu anglickou. »Uznávám, prohlásil Kampian zpětně. Ale jakmile začala řeč o papě, Kampian dával odpovědi opatrně. Dokud však, že vzdáky zůstane věrným poddaným Albiónu. Královna mu slobuvala svobodu a nejvyšší hodnosti církevní i světské, uzná-li ji za hlavu církve anglické. Ale nepochodila. Za dalších výslechů byl výzván, aby pověděl hlavy těch, kdož v Anglii se mu zpozdili. Tento nátlak byl ovšem zcela marný. Pak byl Kampian v muštině svlečen a natážen na skřepce, až se ťdy vyvinul z kloubů. Když dotazy po »poučlivých« nebyly zodpověděny, mučen ještě hůře. Znova na nátlak odpovídal, že ze zpozdilého prozraditi nesmí. Tělo jeho bylo ztrápeno.

Po dalším různém sužování 20. listopadu bylo přivedeno na soud 10 kněží světských, Kampian se dvěma jinými Jesuity a jeden právník. Kampian, ačkoli měl ruce i nohy mouchenými pletivo znetvořeny, prodlvil skvělou obhajovací řeč. Přes to porochove ho odsoudili, poněvadž se bál hněvu Albiónu. »Velezrada — toť náboženská naše. Odsoudili jste nás, ale takto odsuzujete všechny svoje katolické předky, všechny někdejší kněze, biskupy a krále vlasti anglické.

Jestli v posledních chvílích se daly pokusy, aby Kampian byl představen anglickému lidu jako velezradce a nikoli jako mučedník pro víru. Ale nedařilo se. Když 1. prosince 1581 na popravišti chtěl Kampian promluvit k obrovskému zástupu na slova sv. Pavla, královna rada ho přerušila a vyzvala, aby se raději přiznal k velezradě a odpustil královnu. Mučedník však prohlásil: »Jestli smrtelná býti katolické, kněžem a Ježíšem, přiznám se, že jsem zrádce. V katolické víře jsem žil, v ní a za ni volím ochotně zemřít. Jiné viny nemám. Nikdy jsem se nedotýkal žádného zločinu ani proti králově ani proti vlasti ani proti komukoliv. Bůh, před jehož soudem za malou chvíli se octnu, jest mi svědkem. Všem soudcům i porotcům a všem, kdož vydali mne na smrt, odpouštím se srdce.

Když byl naposled otázan, odklá-li se papě, odpověděl stručně: »Jsem katolík.« Jedem z úředníků poznal: »To postačí; vaše katolická víra jest v Anglii zezemzadana.« Kampian prosil přítomné katolíky, aby se za něho modlili. Sám se však pomodlil za královnu.

Kat Kampiana oběsil; otevřel mu život i plem, vyřinl srdce i střevo a hodil na oheň. Jestliže se tak často bájo o neexistenci papě Johana, divíme se, že naši radikálé tak záměrně se chovali k anglické papě, co Albión, kterou nyní odsuzují dobří Angličané bez rozdílu konfese.

Neopakuje se nyní historie v Čechách? Netuší se jako nevlástenosti ti, kteří vyznávali víru sv. Václava, sv. Lidmily, Arnošta z Pardubic a Otce vlasti? Už fanatismus radikálů propukává v mínění: »Jestliže jste katolíky, pak jste velezradci.« Kdo se snaží v zájmu cílech živit vnášení do společenského života v Čechách anarchii, má pokoj, ale jakmile se spatří rozhodný katolík, už se hučí: »Ej, lile člověk, který s národem nechtí.« Kdo vyznává konfesi původu německého a velebí Luthera, má privilej.

Stará historie se opakuje. A kdyby vyvýchla, zasadila by naši republika také ráhy, jak počítala v XVI. století Anglie. Nynější moudří správceové té země snaží se postříti přirozený a zdravý vývoj národa ušlechtilou tolerancí; v malé naší republice však se pokládá za národního reka takový fanatik, který hodně drze uráž. áb ženské přesvědčení širých českých davů.

Volební podvody a násilnosti.

Nejednou jsme připomněli, že k ozdravení společenských poměrů daleko nestačí různá veřejná nařízení. Jest potřebí přeměnit duše, pevně vstřípi do srdcí Desatera. Vždyť mnohá lidí právě proto, studuje horlivě současné paragrafy, aby se věděli, jak by bylo lze stříti jejich pokroužkovanou bez řádu utlačkou úhoť.

Jest potřebí dobré vůle širých mas — a hlavně vůdců lidu. Vize, jak četná prospěšná nařízení soustavně jsou pomíjena od zpuraných sobců! A sama hesla demokracie máno pláť, vyslovuje-li se člověk, v jehož nitru doznává touha po despotismu. Lidové řady stávají se snadno nástrojem stroskotých komandit v místech, kde zájem pro svobodný příchod vůle lidu byl pouze předtírán.

Věděl jsem ovšem předem, že při nynějších volbách bude té svobody a poctivosti demokratického postupu málo. K obcházení dobrého volebního řádu nalezneme lidská rafinovanost stero pokoutních cestíček. Ale fanatikáka zaujalost proti svobodě přesvědčení vyblýkla se až příliš zřetelně.

V moravském Blavsku a na okrese vyhrážovaly soc. demokraté našim dělníkům — kandidátům domácí inkvizici a zničením kandidátních listin. Kdo z našinců se odvážil rozšířiti naše letáky a jiné tiskopisy, byl ohrožován na život. — Na moravském Rosicku soc. demokraté vyhrazovali si přehličku legitimací a kandidátek na závodech. Pensísiám a vdovám se hrozilo: »Nedostanete ani ťívni ani pšit ani jiných dávek, budete-li volit fíak naš socialistický.«

Národní sociálové v Praze rozhazovali letky v něm nazývaly Masaryka zakladatelem své strany. »Vešterní České Slovo« napadlo docela v agitáčním zachvatu tuto neoprávněnost. »Těmžním orgánem dra Kramáře byla »Roue Freie Presse«, tento štvavý list, který naplňuje a plival po všem, co jen řádí, měl na sobě stopu české.

V Hodoníně rozhodla soc. demokracie katolíky v níže žala, že národ, demokracie volá český národ do války s Maďary. Na boraním plakátu soc. demokratickým na-

plátem: »Národní demokracie šitela dý váky ... podporovala Belu Kuhna a ostatní maďarské imperialisty tím, že vyvolávala válečnou náladu.« (Pauze, je jazyk třífím přeskakuje. Bela Kuhn, přece do modávna v radikálních soc. demokratů českých platil za spásele proletariátu a za odporce imperialismu). Zatím národní demokracie vyzývala k obraně naší republiky proto, že 22. března Kuhn o hlásil, že bude bojovati mocnou proletářskou armádou i proti českému měšťákovi.

V Kroměříži, kde přece naše strana imponuje svou mohutností, rvány byly od fanatiků katolíků s rukou naše kandidátky, byly jim odmítány i legitimace.

V Praze obcházel naše voliče kandidát stran protivných, odmítali jim hlasovací listky a ponechávali pouze ty, které byly ve prospěch kandidátů protikatolických.

V Kutné Hoře volnomyšlenkáři nosili plakát, na němž vyobrazena byla kněž; pod ní slova: »Páté přikázání »Nezabíješ!« Světli jsme zbraně, volte s námi!« Rafinovaní úskočníci ovšem sami dobře vědí, že v Písmu hned při rozkladu o 5. přikázání se píše, kdy jest dovoleno, ano i přikázáno člověka usmrtiti. Vědí, že jest agitací lži žvat o svěcení zbraní. Ale pro ka lení volebních vod všecko dobré.

To jsou jen některé ukázky, jak se rozum republikánské osvětě a volnosti.

Všichni na národní stráž proti maďarským zákeřníkům!

Pocitív český lev nesmí být těžce zraněn cizáckou bolševickou krysol! Pamatujme na chrabré a tolik obětavé legionáře! Nechť čilá akce v zájmu jest jim poslou a svědectvím, že s nimi vše cítime! Podporujme Červený kříž!

Všem bratřím!

»Ho, Slovensko vstává, páta si strhává ...

Pod Tatrami proudem teče krev našich bratří a na pomoc volá matka Vlasti všechny svoje syny. Utichnout musí v té těžké hodině všechny naše vnitřní sváry a zapomenout musíme na všechny svoje bolesti. Nabízíme upřímně svoje služby naší republice a kdo z nás bude povolán, půjde ochotně na místo určení.

Ve všech chrámech našich zahajte sbírky ve prospěch Červeného kříže československého a jejich výřezek poslejte jen Jednotě, která je veřejně bude kvitovat a společně odevzdá vznešenému účelu. Organisační káže naše af se osvědčí!

Po všech službách Božích konejte znovu mírovou modlitbu sv. Otce a v kázáních povzbuzujte lid k obětavosti a nadšení.

Ochotně obstarávejte korespondenci našich vojnů i jejich příbuzných, pomáhajte všem a všude dle svého nejlepšího vědomí a svědomí!

Z Jednoty katol. duchovenstva českoslov. v Praze, 4. června 1919.

Jindř. Š. Baar, Jan Žižala, předseda, jednatel.

Kulturní listky.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V kabaretech stále častěji vystupují přední umělci Národního divadla. Zjev ten jest povážlivý a vysvětluje se nejspíše tím, že umělci k vůli vlastní obživě jsou nuceni si přivydělávati. Ovšem k povznesení umění to nepřispěje. »Zvone pronaší k tomu poznámky: »Kabaretní scéna, kabaretní hlediště má své ozdušlí, své požadavky, své akcenty, kterým jejich činitel se přizpůsobuje; vstiknou jeho pohybu, posunu tváře, výrazu slova jistý autorisovaný ráz, kterého se nezabývá a který zůstane lpti na jeho osobitosti, po připadě jako zlozvyk, a který se nedá sloučiti s činností na velké scéně.« Kdyby obecenstvo věnovalo na skutečné veliké umění jen třetinu toho, co ochotně dává biografům, tančírnám a kabaretům, přestala by nouze o pravdivých geniu rázem. — Veliké překvapení ve světě vědeckém způsobil anglický fysik Arnošt Rutheford svým objevem, že dusík není prvkem, nýbrž že se skládá z vodíku a helia. Tedy zase jedno dogma vědecké pochováno. — Mluví se o osvobození a tak velkým zápletem, jako by Čech začal býti absolutním páneru v celé republice. Zatím však idé, kteří mají až příliš mnoho kuráže proti právům českých katolíků a českých katol. vzdělávacích ústavů, krčí se bázlivě před troufalými požadavky německých atheistů i katolíků. Němci přicházejí stále s novými školskými požadavky. Němci na universitě pražské představují si rovnoprávnost národní tak, aby německý akademik měl značná privilegia. Profesor Mareš podal v Národ. shromáždění znovu dotaz na ministra školství, v němž žádá jasné odpovědi na tyto otázky: Jaký jest poměr vybudování a výpravy české university k počtu jejího posluchačstva a jaký jest tento poměr na německé universitě v Praze? Kolik příslušníků Rakouska je zapsáno na německé universitě a proč je tu ministerstvo nechává, hledíc na tisíc studentstva českého? Hodlá ministerstvo zavésti pevně dodržování studijního řádu.

střední a nižší zmního ministerstva ve dvou národních univerzitě v Praze a uložit ji třetí prázdinnový semestr, jako se stalo na universitě české? Hodlá ministerstvo školství zavésti úřední kontrolu absolutoria německé university v Praze, kde se »projevila ochota« počítati jeden semestr za dva? Prototo ministerstvo odpovědělo na první dotaz prof. Mareše vyhýbavě, bylo nutno tázati se znovu. — V 5. a 6. čísle »Vychovateckých listů« (v Olomouci) pokračuje dr. Kratochvíl v rozpravě o filosofii V. S. Solovjeva. Stále zajímavější jsou ukázky z korespondence nepomenutelného literáta-vyvěděnce Fr. Douchy. V témž dvojčísle pokračuje dr. Mikulka v praktické úvaze »Práce ve světle křesťanství.« — Naše osvobození posílilo značně český živel i v Americe. V Chicagu jeví se značný příliv dítek do českých škol; jelikož nastane živý obchodní styk naší republiky s Amerikou, stoupá tam zájem o českou řeč. — Žal nad duševním pokrokem školního dorostu vyzývá z výnosu ministerstva školství a vyučování (z 15. května), v němž jest upozorňováno, aby se pamatovalo na to, jak čelili tomu, že žáci přicházeli na střední školy jsou velice zanedbaní. — Pokud »Kopřivky« nespravedlivě tupily katolictvo, liberálové klidně podřimovali. Ale najednou se vzhopili k bouřlivému protestu. V č. 23. »Kopřivky« (4. června) jest obrazek mladého vojáčka, uvažného po rakouském způsobu za ruce za zády — pro nepozdravení důstojníka. O bráček ten jest ovšem velice nespravedlivým štváním proti českému důstojnictvu. »Nár. listy« 14. června napsaly: »Když jsme se dívali na tento obrazek, hněvem jsme rudli a mnohá kletba nám ukouzla. Toť lež a podlost, ba vůbec pro tu nemravnost není názvu.« Jest opravdu skutečnou otřosil, jest-liže za válečného stavu tak cynicky se tupí českí důstojníci. Ale vojín, kteří dali průchod svému spravedlivému rozhořčení, zajisté uznají, že předtím v »Kopřivkách« byl pěstován surový cynismus i rázu jiného. Pak se divme, že prestol humanity a duševního zúšlechťení jest opouánv zvěřilostí. — Zeměl velice populární český malíř Adolf Liebscher (narozený r. 1857), který byl posledním členem staré národní malířské generace. — Henri Barbusse, autor »Ohně«, vydává v Flammarionu nový román »Jasno«, který jest jakýmsi pokračováním románu předešlého.

Nové zakupování veřejného mínění. Již za války koupili židé řadu německých listů (z velké části i s redakcemi) pro podporu svých kapitalistických a protikřesťanských zájmů. Nyní takový velkokšeft pokračuje. Vídeňský deník »Zeit« znovu změnil svého pána; jest zakoupen i s tiskárnou za 4 miliony korun od družstva, v jehož čele je vydavatel »Morgen« Schreier.

Obrana. Praktická výslovnice kulturních rozběhů. Kde která strana protikatolická před válkou i za války horovala ohnivě pro kulturní pokrok. Když však otázky kulturní měl prakticky luštití národ osvobozený, pojednou právě osvěta a kulturní pracovníci jsou odbýváni macešky. Heslonosi zapomínali, že osvěta se nerozvíjí frázemi, nýbrž prací, obětavostí a důmyslem. Na osvětu jest potřebí velkého peněžního nákladu. Radikálové s líceným rozhořčením často poukazovali, jak velké měla církev ve středověku statky. Ale neřekli lidu, že na tom jiněm závisel netoliko rozvoj církevního zpěvu, knihoven, výtvarného umění chrámového, nýbrž i velice rozšířené školství. Husitskou konfiskací církevního jmění zasaženy tak veliké rány českému školství, že po sto let partikulární školy nevzpamatovaly se k takovému rozkvětu, jaký byl v době katolické za Karla IV. a Václava IV. Universita byla ožebračena tak, že ze všech čtyř fakult zbyla pouze filosofická, která uboze živořila.

Jak je nyní? »Česká Svoboda« 14. června napsala: »Pozorujeme-li náš miliardový rozpočet, tu se opravdu musíme pozastaviti nad tím, jak macešky se u nás odhává kultura. Národní osvěta je popelkou, n.kdo nepromluví ve prospěch její ani slova, tím méně se najde někdo, kdo by chtěl pro ni něco učinit; a to utvrzuje v přesvědčení, že všechny kulturní programy politických stran nejsou dosti upřímné.«

Ale není jen potřebí mnoho peněz na vzdělávací budovy a všelike učebné pomůcky. Musí se také řádně platiti inteligentům. Studující buď hladoví anebo vyčerpává finančně rodiče (často nemaje). A jeho sebezvědlávání jest také prací, která trvá déle než 8 hodin denně. Zaslouží by si tedy rozhodně, aby po obtížné své přípravě bral v věku 26 let mzdu aspoň takovou, jakou má v tovarně 19letý vyučenec. Ale inteligent dnes jest proletářem. V témž čísle »Č. Svobody« smutné situaci inteligence jsou věnovány tyto řádky: »Což nikoho v československé republice nezajímá povážlivý zjev nezdravého zproletarisování inteligence? Což nikdo nechápe, že hospodářský úpadek inteligence znamená též úpadek produktivních sil téže inteligence, jehož přímým a osudným následkem bude úpadek národní kultury vůbec? Dnes alyšme již na všech stranách stesky, že vědecké a umě-

lecké »vymyslely« Je to přímý následek i ostatní ten konstatován odběratelům. Když stýry šroflí, trpěly jsme. Jedinouovou ironií je, ohlíme-li se na naše svobodnou, hltáme-li se před světem v její »vůli«, ale při tom ji domů rodušme a vraždíme lidem. A ještě přikládá hospodářské a smutná perverze našich poměrů. Zauvažme-li podstatu, aby vyřídili určitý výsledek, zaplatíme mu za cestu 6 K. Zvoláme-li k němu pamětního lékaře, učiní třeba dalšího větší cestu než zůstatné go-shu, ale vedle toho vyšetří ještě smutného, předepsal lék a vydal se v neúspěšné náklady. Srovnáme individuální cenu obou pracovišť, zvažme vynaloženou duševní i fyzickou energii v tom i onom případě, změřme hodnotu obou výkonů a dospějeme k názoru, že lékař dostal zapláceno jen za cestu. Světl akademický výkon lékař chtít nechtít přidal jako bezcenný nadávek. Stojíme tedy před smutným faktem, že duševní práce, bez níž se nemůžeme obejít, ztratila ú-píne kursy.

A kdy nastane náprava? Až se ustrovní ve prospěch vědy a skutečného umění ti, kteří nyní řídí sociální politiku státu fakticky. A těmi správci nejsou gážisté. Nestalť tedy pouhá slova. Ve spofádané republice poměrně blaho všech pracovníků dostaví se jen vzájemnou podporou a ústupností, ale k té jest aspoň nyní příliš málo dobré vůle. A nebudě-li inteligence započtena aspoň trochu sušně, ustane náhrd do středních škol i na universitu a úroveň kultury klesne žalostně. To jest tak jasné, jako násobilka. Vzpomeňme, jak veliký počet studentských nadací za-kožili i skrovné situování kněží z dlouholetých úspor. Bude teď zcela dobrovolná obětavost také tak velká?

Kdo má ze světové války vítězství nej-lstější. Po skvělých vítězstvích dohody minulého roku se zdálo, že zbraně rozhodly nadobro a že dle toho se také rychle uzavře mír. Ale teď právě pozorujeme, jak více opatrně se chová dohoda k Maďarům, kteří přece páchají násilností a hanebností podruhé. A jak veliké okolky s Berlínem!

Chápeme veliké rozpaky pařížské konference, protože rychlé a spravedlivé úpravě poměrů evropských vadí silnější element než zbraně. Právě teď slyšíme o horečném záchvatech rudé internacionály ve Francii, Anglii a v Itálii. Internacionála navazuje nově rozsáhlé styky, jedná s Trockým i Belou Kuhnem, šíří nespokojenost i v jiných zemích. Nově se opakují pokusy generálů stávk. Obojím kvas zanáš se i mezi dělnictvo americké. Jestliže byly leckde bolševické vzpoury zatím zdolány, na těchže místech bolševici projevují činnost novou. Stále jest jasnější, že v Internacionále má velice mocné slovo bolševický radikalismus — a ten drží ochrannou ruku nad poraženými Maďary i Němci. Tento horečný odboj proti spravedlivému rozluštění evropské otázky neděje se ovšem ani z lásky k třídám utiskovaným ani z přiznání k malým národům. Vždyť přece bolševici krutě pronásledují Slovaky, Chorvaty a Slovance.

Odskud hnutí tak zarpatilé jest financováno a všestranně podporováno? Kdo za války vydával pohodně za frontou milardy, může ovšem lehce na takovou opoční propagandu něco věnovati a učiniti si i z vůdců velikých mas své loutky. Židé vložili za války mnoho peněz do rakouské, maďarské a pešíské loterie. Po velkém pokolení Němců a Maďarů by jim z válečných zisků ještě velmi mnoho zbylo. Ale veliká část kapitálu přechéného na směnky středostátní by se sesohla značně. Proto Kuhn, Lenin a jiní pracují ve prospěch poražených horečně. (Trocký byl placeným sluhou německým již v době carismu a sprostředkoval styky ruských židů s Němci.)

Socialistické obrovské stávky se organizují čiperně pod healy pacifikými a při tom se volá, aby se neublížovalo proletariátu států poražených. Zatím však revoluce kvas rudých opočníků združuje co nejvíce dojednání spravedlivého míru; na mírovou konferenci činí se takový nátlak. Je to neví, jak splnití rychle aspoň hlavní sliby světu dané. Skutečnému proletariátu bolševickými blesky se nepomáhá; zato však se proletariátu je inteligence a kdo měl z gážistů co ušetřeno, musí vydávati do posledního haléře.

Zdali pak z válečného vítězství posud něco mají velké národy vítězné? Nestalť ho-jiti své velké rány. Který národ však již má miliardové válečné náhrady bezpečně v kapse? Je to národ židovský, který zvířelí pohodně — bez ztrát. Zatím co mírová konference si neví rady, jak pomoci národům křesťanským, rozhoduje ochotně a energicky ve prospěch židů. Jen číteme tento pařížský telegram: Smlouva společenských zemí s Polskem jest nyní hotova. Zaručuje práva etnografických a náboženských menšin v Polsku. Smlouva byla už schválena polskou delegací. Zaručuje stejná práva všech židů, kteří bydlí v Polsku. Stejně smlouvy budou při předložení zástupcům československé republiky. Jugoslaviie a Rumunská. Jsou částí programu, který zabezpečí evropským pl-dům stejná práva. Smlouva s Polskem přiznává židům jejich národní práva v plném rozsahu a zakazuje jakékoli utiskování. Zajišťuje židům užívání jejich vlastní řeči a zakazuje konati v sobotu volby.

Nyní s těmito svobodami srovnáme faktická práva na př. českého katolického lidu a jiných katolíků, které válka zcela vy-sázila. Netřetáť se ani hrubě násilností, spěchané na velkém lidu a církevním majetku — natož aby se volby oddělily s neděle na vládní den!

Kdo pak tedy ve světové válce vlastně vyhrál? Jsou to lidé, kteří byli předtím stíně utlačováni? Nikoli, je to národ, který již za války benevolentní vlády shraboval v závěři obrovské zisky. Jest patmo, jaké vítvné zá-stupce mají židé na pařížské konferenci!

Poslední dojem národního sebeur-čení. Za války až na nepatrné výjimky židé v Čechách měli politické názory berliňské. Jásali bludně nad každým prunkým vítě-

stvím; po Praze konali spontánně (bez vládního rozkazu) oslavné pobydy. Když však na Balkáně praskla bulharská fronta a na západě byli Němci k Rýnu, v židech hltali; nevěděli ještě jasně, jak bude dále a proto začali změniti své »národnostní přeo-svědčení«. Slysli jistě je mluvíti: »My Češi to nyní jistě vyhrajeme. — Něm Čechům se nemůž líbit zlého stát. — Teď se dohodá nás Čechů zastane.« Ale jejich bázeň netrvala dlouho. Dovzděli se od zahraničních soudců, že konfesi přisluhuje a stejná krev se semky jinými jim zabezpečí privilegia, i kdyby pinokrevní Němci byli vyřazeni všem egyptským ranám.

Židé si spokojeně oddělili a ve státech nově se tvořících docházeli kate dr mí-nisterských kanceláři s novými a novými požadavky již ne jako Němci nebo Češi, ale jako židé. A jak vítězně a ochotně se jim vyhovo-valo! Čili, že mají pod nohama půdu stále pevnější. Proto při nynějších volbách do ob-ci vystoupili s tak velkým národním sebev-důmím jako nikdy. Sionisté ukázali zámek jak Němcům tak Čechům — jak radikálům tak konservativcům; volili kandidáty vlastní. Docela i židovská soc. demokracie volila v různých městech samostatně. (A kolik těch židovských proletářů vlastně jest?) Ale při tom nezapomínali vhoditi do ohně ještě jiná želízka. Židé se totiž objevili i na kandidá-tkách soc. demokratů českých, radikálů ně-meckých i jiných, aby se prokázalo jasně, jak veliký mají vliv. A tak mají obsazený chytře všechny důležitější posice. Provedou-li nyní Sionisté něco nepřijemného národnostně české, řeknou českí židé pokrokoví: »Zato přece nemůžeme my Češi.« Začnou-li sřetř povážlivá hesla z úst židovského soc. demo-krata, žid v táboře německých nacionálů prohodí: »Copak ten ubohý zmatenec mne chce poslouchat?« Ale šlápní na prst židu kterémukoli, ozeve se okamžitě mohutný sbor všech: »Ehle, jsme pronásledováni pro kon-fesi.« Druh druhá hned začne brániti i proti spravedlivé pokutě. Nu — a v ministerských kancelářích jest židů nadměrná množství. A štvát proti kritikům katolickým žid osobně ani nemusí; má tolik shubů z krve křesťanské. Ale chápete, proč jest nyní tolik švanic vý-hradně proti konfesi katolické?

Národohospod. hůdka.

50. řádná valná hromada Záložna a-věrnáho ústavu v Hradci Králové skončila byla 11. června 1919 za přítomnosti 52 akcionářů, zastupujících 4960 akcií. Valnou hromadu zahájil předseda správní rady p. tov. Vitoušek, vzpomenuv případnými slovy práce prodáváči muží, kteří před půlstoletím správně vystihli důležitosti české hospodářské samostatnosti, při níž bylo nezbytno vé-dle rozvíjejících se svépomocných základen zříditi akciové banky, v kterých by obchod-nictvo, průmyslnictvo i vzpomenué záložny našlezy podpory. Mezi těmito prodáváči muží stál na předním místě královéhradecký obchodník Josef Komárek, který získav ho-ných zkušeností v cizině, uplatňoval tyto ve své vlasti a působil nejprve k založení živ-nostenské banky v Praze a když myšlenka tato dosti rychle nevházela ve skutak, za-kožl za spoluúčasti dalších předních muží Hradecka Záložna úvěrní ústav v Hradci Králové, jako prvou ryze českou akciovou banku.

Předsedající načrtl pak v hrubých ry-sech činnost banky v uplynulém půlstoletí, zmínil se zejména o důležité podpoře české-ho cukrovarnictví, zemědělství, později ko-zařství a textilitiv a vzpomenuv také kri-se její při vypuknutí světové války, jakož i přechod k nové práci nedobou před zláka-ním samostatnosti národa československého.

Po tomto úvodě přikročeno k probrání programu valné hromady. Výroční zpráva obchodní a účetní schválena beze členi-vzhledem k tomu, že všichni účastníci valné hromady obdrželi ji tiskem. Zprávu revisorů účtů přednesl člen rev. výboru p. A. Kovář a návrh na rozdělení zisku K 331.565.70 v. říditi banky p. St. Kolářský. Veškeré před-nesené zprávy a návrhy písemným hlasová-ním schváleny, takže dnem 13. června po-konala valná výplácí ústav na a.c. kupon č. 4 (za současného předložení bezdividendových ku-pónů za léta 1918—17) dividendu 5 proc., t. j. 10 K na 1 akcií. Ze zbytku zisku přiděleno zálož. fondu akcionářů K 3904.22, pens. fon-du 50.000 K, odměna funkcionářům 10.008.45 K a na nový účet přeneseno K 28.053.03.

Před provedením doplňovacích voleb do správní rady a reviz. výboru přihlížeti se k slovu starostar královéhradecké záložny p. J. Tolmana, který prohlásil, že bude opětě voliti odstupující osvědčené funkcionáře, že však dopouště, aby tto valná se svých funkcí v konkurenčních peněžních ústavech, a přimlouval se za to, aby vzhledem k šif-cím se sociálním požadavkům pracovná bylo k tomu, aby úřednictvo banky mlo přímé zastoupení ve správní radě.

Na slova p. Tolmana navázali zástupci Sdružení českoslov. peněz. úřednictva pp. Čepěk a Wüschel, kteří rovněž požadovali zastoupení úřednictva ve správní radě banky, dále oddělené spravování pens. fondu a dodržování všech úmluv, které Sdružení se Svazem bank uzavírá, zejména pokud se tý-če zachovávání jednoduchého úřadování se 6 hodinovou dobou pracovní.

K předneseným požadavkům odpovídal předseda p. Vitoušek i místopředseda správní rady p. dr. Závěský tím způsobem, že banka v mezích možnosti vychází úřednictvu vstříc, uznávaje, že je nutno mít spokojené úřednictvo, že však dle jejich náhledu ne-udrž se všude jednoduchá frekvence, která osadně v pokročilých státech Francii a Ně-macku trvá 7—8 hodin denně a že je vlastně i za současnou úřednickou organizací porušová-na tím, že tato připouští pracovní tůž v hodných odpodělních, jsou-li honovány svědci. Obědné zastoupení úřednictva ve správní radě zachová se dle ostatních svavo-vých bank.

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 140078. Telefon č. 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové. Veliké nám. č. 30

Řeší všechny záležitosti. Oddělení pro zboží dleží: Cement, vápno, ohně, koks a dříví v volném i malém.

...dělá. Dopravovali křesťanské katedry a eva-
ngelium plněním, povinností. Ve své řeči té-
mě 2 hodiny trvali na sedmokrati se p. kanovník
a sloven náhla nepříjemně stras jich; avšak
přesto v předstávkách nesamohlavě se jednalo ob-
čas, jen posměv se na odpor. Slovníky osea
vlastně byl by s grada srdce "rád", kdyby
strany lidové vůbec na světě nebylo; i za do
určené opovržlivosti svého duch. správce, na
němž si tolik drže zakládá, bojí se za hřivně-
ho postavení opustit. Ve příležitosti jeho výkru, ja-
kož duchovním katol. bylo ke škodě národa,
připomíná se o něm "vlastenci", že každý poctivý
Čech má čísti směr dobře znáti dlejší Otce ná-
roda Fr. Palackého, jenž ve svých dějinách na-
písal paměti slova: "Je Čechové znikli osada
Obodřít, Lutic, Raur, a jiných pokrevně
svých (t. j. poměrně), mají co děkovať věrné-
mu a spřátelenému pokrevně svému." O v.
Václava pak Otce národa se vyjádřil, že "rozdí-
val vira křesťanskou za přímou prozíravé po-
stavy". Pak by osea občas mohl vědět, že v fa-
dách budího národa v době jeho utro-
al a vzkříšení byli katol. kněží.

Záložna v Hradci Král.,
společnost s ručením obmezeným
Československé národní.
Vklady na knížky:
staré 2%, nové 1%.
Půjčky. - Úvěry osobní
a hypoteční. - Zálohy. - Kauce.
Věcné. - Nakoupení zboží a směnec.

Různé zprávy.

Druhý státní katolický studentstva ko-
ná se 13. července v Hradci Král. Přípravy
jsou v plném proudu.

Sjezd velkokřesťanské duchovního
naší republiky koná se 30. t. m. v Praze na
Zofíně. - Klub duchovenstva Českosloven-
střany lidové uspořádá pracovní den 1. čer-
vence v Pražské Měšťanské besedě.

Zvýšení cen železničních. Dnem 1. čer-
vence 1919 zavádí ministerstvo obilné všeobecné
zvýšení želez. tarifů. Dle něho zaplatí cestující
v I. třídě dvojnásobek jízdné dnešní I. třídy, ce-
stující II. třídy dvojnásobek jízdné za I. třídu, cestující
III. třídy dvojnásobek jízdné za II. třídu. Tarifové listy
mimořádné pro osobní a smíšené vlaky zvýší se ve
všech třídách o 87 a půl procent, tarifové listy
mimořádné pro rychlovlak o 25 procent. Dělnické listy
snižují se o 30 procent, poplatky a smluvní sazba
za vl. zavazadla a spěšné zboží o 50 procent. Tarif
mimořádný, hlavně pro náhl. zvýší se o 100 procent.
Totéž zvýšení platí i pro dráhy soukromé a státní
dráhy na Slovensku.

Paláci o katolické církvi napsal r. 1873 v č.
200 "Přehled": "Jen hrubý nedokonalý by se
vzdělá, že veškeré pokroky vzdělanosti a osvěty
po mnohá století visel, jako líné, tak i a ná-
m, církevních ústavech, že cokoliv levito se dě-
lalo na poli naučné literatury, tak i křesťan-
stvy, odbočovalo bylo původně ve školách dcho-
venstva zřízených a vedených a že s lina ch-
lova zrodila se i sama pražská universita, kterou
přesto jen přetrvalci z poahého spřátelenci vi-
ní by mohli. Že v bém tolikera století dostali
se na stolic biskupskou i arcibiskupskou v Praze
i lidé dštetostnosti toho nebudí a že z církve vln-
ské vycházelo také snah i skutky nechalých, to
je se co protestovat, ale co nepodají a spraved-
livý důln avšakval netají jen nikdy, jakož i
produktivní moji uznávají, k mému znevěřiv. Ale
s toho, že v některém spolku někdy byl zli, u-
mrtvili hned, že celý spolek byl zli, byl by srok
netolický historický, ale i logický křivý a nedovo-
luje. Vždyt bychom dle toho dšdetně zatrac-
ovali mnné celé pokolení lidské, poněvadž v něm
bylo, že a bude vždy zločincův dost. Já pak
nem přehledím, že církve jak křesťanská vůbec
vím, tak i světské katolické v Čechách, spě-
šila po celý čas byti svého nepoměrův vše do-
růba, nežli zloho. Historie ovšem připomíná vždy
více o výtržnostech ve společnosti lidské a o
hlubším rození předepaného mravního i práv-
ního pořádku, nežli o jeho zachování a o tichém
chocování živobytí: ale tím nezapr, nýbrž spí-
še potvrzuje nezměnnou tohoto převahu, pokláda-
je jako pravidlo, jež rozumí se samo sebou.
Křesťanští čelí své noviny, nemohli nepozastavit i
nezměnností se nad krutou nevěstí, která ob-
jevuje se v nich nejen proti církvi katolické, ale
i proti všem náboženstvím vůbec, jakoby neče-
chali být, cokolik k nim se sse, jakoby kněží
našli byli jen smrti spřátelenci, tmáh a nepřítelé
srdcovní české a konečně jakoby nevěra i ne-
sahatřiví byli vrcholem rozumu lidského a
moudrosti lidské. Toť věru již není kritika pová-
livá, to mlava nazkrocená nadrživost, in štok na
svobodu evropské lidské, to štemování a tve-
rinné bezohledný a bezohledný. Poznav ze života
katolické křesťanstvo ve všechkých zemích, s po-
těšením dštetím pravdy svědectví, že někde mnné
jean tolik vřelost, ovisenosti a svobodomyš-
lenosti, jako u našich kněží v Čechách. Význam u-
pínl, že každý věřící katolík, který jinověrcův
sestřičky nesmrtuje, jest mli mnohem milejší,
máh výsoco vřelost bezvěrec, jenž domýšlí se,
že nesporoucí svým dšdetně rožbořil a zane-
pustivší ošl svky, Boga s nich ovšem vyloství.
A co do národnosti české: který pak stav má
všim zřetelky o zachování jazyka svého v do-
bách jeho národnostních, nežli právě kazatelé
slova Bůžho mstě námi? - Toť by byl Palacký
na takové mužské slova skřiven. Kněží horlivě
pro národ pracovali, když vlastenství vynášelo
krvavě. Když však národní hosa národní začala
přijímat příkaz nespokojení, hned se krmli libor-
lové vydě.

Bohulácká lidstva v španělských Uhrách. V m-
stěch, kde byli výhradně Chorváci a Slováci
přecházeli bohemské měšťanské národnosti. Snad proto,
aby dokázali, jak jim jde o právo národnosti se-
střičky vřelosti? Napřed vypustil vřelosti česko-
slovenské lidstva. Pak bohemské čelí oba-
slovenství slovenství obce ve 4 státech (možná, že
jinožské, španělské a rakúlské). Byli tam toln
žijící Slováci. Když začalo psát lidstvo spi-
sly křesťanské, měli s oboli Mary přeběhl do
županské, španělské a v Litoměřích a zřeteli si
okupit ruku. Když se přiblížilo do španělské
zřeteli, dšdetně mlso dce vřelosti správy o
srdcovní bohemské, ale slovenství dšdetně.

...něm bylo dovoleno vypaouti do Uher. Po
záměru mnných telegramů aboz mni rození se
do Slovacie, aby se tam dali najmouti do práce.
Vanné čelí bohemské páchaly se dle, ná-
rodní rada Slováci - vydělaná byla rozpuš-
ta. Pokud obyvatelstvo slovenství bylo na živu,
přijímá ochranné rakouských Němců, kteří si na kus
západního evropského území čelí nároky. Když
však Němci začali protibohoslovské hnutí, Slováci
v těch mstech trýznění a vřelosti znovu. A nena-
lezi zřeteli náhla, jako by měli být všichni při-
pořeni ke spiknutí maďarské tyrannie. Konečně Ji-
hošovské zakročili v Paříži ve prospěch zápa-
doberských bratří aspoň v španělské raké a leze-
ná. Zřeteli to pomáha, ještě se neví. Situace v těch
mstech jest národnostní obžaloba maďarské tyran-
ie, která dokazuje zřeteli, že si někdo o dobro
všeho protibohoslovství, ale že naopak v své řadě
chce se vymstít národnostem, které zřeteli daly
na jevo, že chtějí ven z maďarské otročiny. Peš-
tí lidé nejsou protibohoslovci, ale vede se jim dobře -
slovenství protibohoslovci jest vřelosti právě pro svou
kouba po skutečné svobodě.

Mnné bylo zřeteli jako vřelosti. Dle Mo-
drákova "28. října" bylo zřeteli, že byl ve
spojení s Budapeští a Kuhnem hlavně pomoci e-
mnné, většinou českých bohemské. Organizá-
torem českých bohemské v Pešti byl Janoušek,
když redaktor soc. dem. listu v západ. Čechách.
Emnné byli ve spojení i s nmn. soc. demokrati.
Tato vlastenčinná společnost také psávala do
naší republiky falešné bankovky. Janoušek má
v Budapešti zřeteli kancelář, kde se vydává
též český list "Armáda protibohoslovství a slovenství"
"Červené noviny", jakož i letáky, zaslané na
frontu. Janoušek obdržel od Kuhně několik mi-
lions koron na propagandu a na organizování
evinné mezinárodní federace, která by pra-
vovala především k převratu v Československé
republice. V Janouškových místnostech jest i
výroba na falešné kolký. Janoušek k vlci bo-
lešnické akci byl vyslán do Pešti z Čech. V Bě-
lavě sprostředkoval styky mezi kurýry a dával
informace železniční zřeteli Josef Pošta. Ku-
rýři nebyli laciní, dostávali denně 100 K, svůj pla-
tlo povolání, jaké měli v Pešti a cestovní vý-
lohy, jaké si naspořili. - K začátku Mnnova do-
šlo v Kladně v sobotu večer. Mnná dšl brána,
pokud nevšiml zřeteli nebezpečnosti. Ale
když měl být polopen, chvěl se jako vyděšený
chlapec. Když legionáři na jeho byt zaklepalí,
zhaslo tam světlo. Když přece byl otevřen, Mnná
nikde. Jedna část legionářů nalezla ho na půdě,
zahrabaného v seně. Třásl se silně, ležící se
domníval, že bude obžalován na nejbližším trámu.
Kolega Mnnův Zápotocký vlezl do bedny napl-
něné obilím a obžaloval legionáře revolucí.
Když mu bylo řečeno, že začít se provádí jmé-
nem zákona, odbyl voláky zhruba: "Neznám va-
šeho zákona." Zřeteli však ihned, když legionáři
ukázali, že dovedou také zacházet zbraní. Ne-
zaběhli si počítat třetí zatýkaný brána - bo-
lešnický žid Steiner, který byl nalezen na zá-
chodku. Byl všecek ustrašen.

Václav vyšetřoval oklepných dívek v útulně
na Kampě bude vám, šťastní vidovci, za každý dá-
rek váš odměnou! I drahé zeměděle nejlépe ucítte.
Kdo má největší zálibu o povaze na Slo-
vensku. "Den" 15. června píše, jak hluboká re-
klama se činí každému evang. farářovi na Slovensku
i na málo významné vlastenčinné projevy, které
nevylučují obětí. O velkých obětech katolických
kněží slovenství však čelí radikálům mli.
Avšak byli to výhradně katolické kněží, kteří po-
fádali schůze, sjezdy, organizovali katolický lid.
Kožák el časopisy "Křesťan", později "Katolické
Noviny", jež redaktory byli dr. Jehlička a Ju-
riga. Když literární zakládali si banky, továrny,
domnili se dobře placených mistr, přicházeli ka-
tofci na lavice obžalovaných. Do r. 1896 za "vřel-
ostv" literární nedošli Slováci ani jednoho
mnné. Teprve katolické kněžístvo muselo přijít,
aby ukázalo světu, že Slováci ještě žijí a poli-
ticky nezemřeli. Katolíci byli pronásledováni tak,
jako první křesťané v dobách pobanských. Trpěli
kněží, trpěli katolický lid a za koho? Za svého
kandida, lutherána Krupa, kterému každý ka-
tof každ odevzdal hlás. Pastoři vřelosti v okrese
Hrobovové hlavovali pro Slovákovi, lutheránovi
Krupovi a volili Maďarona, Arpáda Kubinyia. Pro-
testantští páni farář a páni farářky nechťli se
odbočují od svých mnných přátel, maďarských ú-
ředníků, státníků, židů - proto volili proti Slová-
kům. Za slovenství byli trestáni: farář Josef
Kačka 15 let vězení, Jeriga 2 roky, farář Závo-
dský 2 roky, Florián Tománek 40, kaplan Fan-
darek půl roku, Andrej Hlinka 42 měsíců, s ci-
gány zavřen půl roku. Nesčetné množství katol.
kněží bylo zadržováno. Mezi zadržovanými i pro-
následovanými jest jediný evangelík - Čabrán.
A český pokrokový list opovazuje se hanobit
kněžístvo katolické a vychalovat lutherány. Kdy-
by nebylo katolických kněží, nikdy by se Slove-
nsko nebylo stalo našim.

Jak se čelí ve Vídní přípravy k převratu.
Felix Süßermann (státní příslušník turecký) vy-
stáa do Vídně mobilizovat lidovou obranu a ze-
jména rozdělil ji ke dni 15. t. m. na rázná místa
ve Vídní, která má v Pešti byla blíž adána, aby
tím způsobem bylo docíleno provolání republiky
rad. Poněvadž ukazal se záhy k tomuž účelu ne-
schopným, byl vřelosti rad v Pešti pověřen říze-
ním agitace ve Vídní jakýsi nadporučík Fize-
r. Tomu zřeteli se překročili u Ebenfurtu hranice,
když předpláti něho pohraniční státníka na-
čež přimocí značných penězích prostředků za-
hájil ve Vídní agitační. Současně pověstný Samu-
el byl pověřen tím, aby se Šoproně dodával pro-
střednictvím rakouských komunistů vůdcům vi-
deňských přípravy rozkazy. Pokud se uherská vlá-
da zřeteli přípravy, lze konstatovat z toho,
že v Pešti bylo již oficiálně vřelosti, že 15. čer-
na bude v Rakousku zřeteli lid vyhlášená re-
publica rad. V zasvěcených kruzích mli se
dokonce o tom, že v Vídně budou zřeteli organi-
zační pro skupiny teroru. Když socialistická de-
mokratická šerští na zámek sešlá chůzi vystavovali
proti příslušníkům bohemské, byli zakřikáni,
že socialistická demokratická šerští vládu pro-
letaristů právě v tom okamžiku, kdy dokonce i
Rakousko se hodí připouti. Potně odšlali "Nár.
listy". - Agitační peští přišli do Vídně na pří-
mý rožek Běly Kana. Také "Arbeitertag", pro-
sazuje, kdo stál za vídeňskými komunisty. Při-
šli mnné lid doklad, že vůdce vídeňských
komunistů Tomann dostal týden po zřeteli sov-
tové vlády v Budapešti 200.000 K. Koncem dubna
byl zadržán ve Víd. Nov. Město letce maďarský,
který měl vřelosti 100 tisíc K při sobě doklady se
střeteli příjmu 200 tisíc K pro komunistické

...admonitory Kríša, Strana a Richta, 100 tisíc K
bylo určeno pro vídeňského pokrokového komu-
nistu Forst-Pešobocka. A. Naiman, předseda zřeteli
komunistů ve Vídní obdržel 7. dubna 10 tisíc K,
10. dubna 25 tisíc K a 30. dubna 10 tisíc K.
Vědlo toho vyplýcey mnné částky od 1000 do
5000 K "mnnostným jednotlivcům". Za rozhazová-
ní letáků zřeteli placeno 10 tisíc K. - Ráno dne
15. t. m. přišlo na Východní nádraží 50 maďar-
ských komunistů s 15 strojními puškami. Ale jak-
mile tento oddíl vystoupil z vlaku, ihned byl
zřeteli.

Nové čelí bohemské. Socialistické listy již
před maďarským štokem na Slovensko dobře vě-
děly, jak v Budapešti bohemské tyranisují surově
ducha i tělo. Přes to jevíli dšdetně starost,
aby proti nim nepostavila naše vláda dšdetně
ozbrojenou moc. Věra zřeteli to bylo vlastenec-
tvi u soc. demokratické Křesť. soc. dělnický české
zřeteli vřelosti, znášilovali Čechy jiných
stran, ale báli se, aby někde nezarmoutili "spolu-
protibohoslovství" maďarské, a ořece se vl, že bohemské
maďarské vedou žid, kteří nebyli nikdy ani
protibohoslovci ani dělníky. Dva týdny před krvavým,
výbojným vpádem maďarských bohemské do Slo-
venska napealy soc. dem. "Rozhledy": "Nebude
zřeteli cíl pro protibohoslovskou politiku našeho státu,
s jakými pocity přišli maďarské protibohoslovské
vojska československá. - Militarismem bohemské
ná boržoase vzdala československá vojska úplně
na zřeteli francouzského generalismu." A jiné
listy dš: "V té době, kdy soudruh Houser vydal
leták, v němž spozorňoval na nebezpečí, že
naše vojsko má se propůjčit k štokem na
vládu dšdetně v Uhrách, nebylo toto varování
jen tak bezvýznamné." - Tedy - bohemské mohli
zbrojit o što šest, mohli násilně odvést a vřelosti
oposkňky. Ale česká příprava na obranu již
byla "militarismem". Vždyť se přece dobře vě-
dělo, proti komu se Maďaři štok. Oficiální list
soc. demokracie na Kladně "Svoboda" v dubnu
nadsně psal o "první mezinárodním pluku rudé
armády v maďarské republice". Chvíli se tam
Čechoslováci, kteří v maďarské Kuhnově armá-
dě tvoří již prapor o 800 mužů. Prý české dě-
lnictvo v Uhrách do posledního muže (i) stoji za
protibohoslovskou vládou a-že jen přes mrtvolu česko-
slovenství protibohoslovské mohlo by kráčet naše vo-
jsko k zřeteli mladé uherské republiky sovět.
- Nyní se podíváme na tu bohemské svobodu.
Když v západních Uhrách byl zřeteli protivníci
bohemské, advokát Pablan v Kašpovské byl od-
souzen k doživotní káznici. Nežli byl uvězněn, byl
nucen jiti od šibnice k šibnici a odsouzeným na
smrt vykládali o blahodárných účincích komunis-
ma. Nešťastný muž zřeteli. V obci Černé bylo
popraveno několik vynikajících příslušníků. Také
byla složena náboženským kontribuce až do 1 a půl
mil. korun v modrých penězích. Z celého okoli
odvážel jest dobytek a sbírány všechny potraviny.
Ze stanice Lővő bylo vypraveno za jeden den
170 vagonů s nákladem dobytka a potravinami do
Pešti. Lidový zmocněnec Kellner ohlásil, že vláda
zakročí stejným způsobem také v jiných krajích.
Již obžalování se provolalo proti bohemské.
Naši zřeteli potvrzují zprávy hlásající, že bo-
hemské začate strašné mnné. V Pešti posaven před
bohemské soud soc. demokracie; prohlásil, že sám
společku pracoval pro převrat. Ale nyní seznal,
že z bohemství má prospěch jen několik křik-
lounů, kteří zbohádí z krádeží, loupeží a popra-
vování nepohodlných lidí. Nyní tito kořistníci h-
dš opláchnou si lupem za hranice. Co učinili bo-
hemské pro dělnictvo, nemá čelí zřeteli zřeteli.
V Petrohradu, Mnichově i Pešti se postavili v čelo
toto krvavého hnutí židé: ale tentokrát je přece
jenom chytrost opustila. Tak prohlásil před sou-
dem truhlářský dělník, který dobře do dšl bo-
hemství nahlédl. - V zabraných částech Slove-
nska netolko bohemské loupili a mnníli Slováci,
nýbrž je odváděli i do svých volených řad. Sa-
mí zajati Rumuni byli hodni proti našemu vojsku.

Schůze socialistů v rozhlasy na Číně dne
1. června. Vydáván křesťanskou pohodon táhli v ne-
dělí od činného rána spousty lidu na Chlum. Or-
ganizovanými socialistickými demokrati byl z té spou-
sty lidu však zlomek; většinu tvořili vřelosti.
Čelí a zamlouvání párky, kteří šli na vý-
let a řeči, jak jsme konstatovali, se jen částečně
O působnosti nynější školy napsal v liberál-
ní (nekeršičinné) "Národní" v č. 22. dr. Rich.
Křesť. "Naše elementární školství je v době krise.
Na všech stranách, v kruzích odborných i veřej-
ných je patrna nespokojenost s nynější školou.
Zatím, co pamět a soudnost dítěte povážlivě se
přehleduje, zanedbává se výchova citu a trpí zdraví

...ab více neobtěžují. - První škola
bylo, že obřadný poslanecký Beckyň nepříjel. Pra-
to mnníli řečníci dva. První a mnné vzpomněl
současně tabora socialistického na Lipanech a
hned začal potráti hydry baržoase. Napřed od-
křikoval národní demokracii (stranu, která se,
jak pravil s hamorem, štyřkráte narodila) a ješ
ministery dra Rašima a dra Stránského. Když po-
pravoval dra Karla Kramáře, šlo to již hore, ale
i s tímto byl konečně brzy hotov. Ten rakouský
nechal známý dr. Preminger by se mnné sty-
dět, co mu dšl i čelí vřelosti práce, a ještě
nebyli obžalováni; škoda, že si nevzpomněl na pana
feťka chlumného, ten by mu byl jistě pomohl!
- Pak se pustil pan feťka hned do křesťanské.
Všechy protibohoslovské vyběl v bol proti této stra-
ně, ležlo síla přý se podceňuje. Hned přišly zná-
mé šlagra o žehnutí zbraní, rakúlské atd. Aby
byl však originálnější, přišel s nčím novým, čel-
lame se mnné nedočeti a nčelce nčelých: papež
prý zaslal gratulace a papežské požehnání k vi-
stevním Vilémovým a rakouským (II) - Dráhý
pan feťka, expert v otázce vyvlastnění velko-
statků, pan Antoní Sváb, měl šlohu rozbít stram
střed, tož ty sumary. Loyálně uznáváme, že feť
prvho feťka měla logický postup, pan expert v
otázce vyvlastňování velkostatků skákal však z
jednoho pole do druhého. Toik nám toho chtěl po-
vědět a pověděl, až jsme žasli. Hned na počátku
všechy soudné lidi dojal. Ideálom jeho není totiž
jen republika socialistická, ale i komunistická. Jed-
na žena přede mnou se tázala sousedky, co je to
"komunistická republika". Ale k všem čelka a
aby neurazila p. experta, tleskala tedy též. - Pak
mnné pan feťka o všem mnné. O Bismarkovi,
o Táboritech, o kněžích, proč nezabránili válce
(na blahopřejné telegramy soudruha Johanne
ovšem zapomněl), o tatku Žilkově, že kdyby vstal,
že by jej odvedli policajtem (kdo, to chytře za-
mčel), ořel se o naše francouzské generály, mli-
vil o sedlácích v Chlumce a židovkách, že i když
jsou v kostele, tak že dle Talmudu nemají duše, že
je až z Píseňka a že Čechy musí být rudé, bílá
garda že u nás být nemí; mládež a rodina že
se musí převychovávat a ovšem, ovšem, vždyť to
byl jeho beřel, zasadil rány v své dlouhé řeči
pantátem zemanům - další ještě feťka nás po-
čil, že dává tito "pantátové" svým služebným
do vřelosti škopky a putnyky, aby volli zelené.
Tedy zasadil zemanům tak smrtelných ran, že co
do počtu těchto ran jen Gaius Julius Caesar a náš
Přemysl Otakar II. se s ním rovnati mohou. A
avšak ještě něco! Pan expert nás též poscoval
ve hvězdičství a v šenologii. Vy všichni čelí hi-
storikové a celý český svět, slyš a žasni! Od
hvězdy Vega přjde k nám světlo za 400 roků.
Tam u Lipan přede 400 roky prosili komunisté
Táboritě Boha o pomoc. 400 let letěla modlitba
Táboritě k Bohu, který tam asi někde sídlí i té
hvězdy Vega. Teprve teď se Bůh o té ješlch mo-
dlitbě dověděl, modlitba vyslyšel a teď teprve
bude Čechy táboritské - komunistické... Od-
dechli jsme si skutečně, když přestal pan feťka
mluvit. Hned prvý feťka pravil přec na počátku
řeči, že baržoase jest dnes mrtvolou zapáchající,
že hrob jí již vykopán. Proč mluvil o této mrt-
vole přes 3 hodiny a proč mrtvolu ještě porážel?
Na konec vyslopl ještě dva páni, tuším z Hrad-
ce. Jeden z nich, v bezvadném, elegantním obleku a
s klobokem patočky v ruce - jedné posluchač-
ce vedle mne se tolik libil, že tázala se soused-
ky, zda ji je svoboda - hřimel k proletářům, aby
přishálek, že již nebudou otroky a nebudou sloužit
otrokářům... Rozcházeli jsme se zklamáni. Ce-
stou potkali jsme dva hloučky as 10letých ho-
chů s ohromnými rudými karafami. První notu-
vali "Nevěšte ve vřelosti, zázraky", a druhí hlásili
takovou odhovačku, až jeden občan - ale ten
neměl karafát - na ně obrátil sarkovici. Iou, pře-
vychova lidu, pan expert tak hlásal, on to přec
mnné vědět; od čeho by byl expertem - repa-
bliky?

O působnosti nynější školy napsal v liberál-
ní (nekeršičinné) "Národní" v č. 22. dr. Rich.
Křesť. "Naše elementární školství je v době krise.
Na všech stranách, v kruzích odborných i veřej-
ných je patrna nespokojenost s nynější školou.
Zatím, co pamět a soudnost dítěte povážlivě se
přehleduje, zanedbává se výchova citu a trpí zdraví

Dobré knihy kupujte

při zakládání a doplňování knihoven soukromých a spolkových.

Naleznete v „Knihovně Obnovy“ tyto:

Dr. Novotný: Člověk bez svobodné vůle? . . . K	4-5-	Ed. Brynych: Duch katol. obnovy . . .	6-
Index a věda . . .	5-	Křesť. a katol. . .	240
Spiritismus s dokonalou křesťanství . . .	880	Šití vřelosti . . .	90
Světlo k Bohu . . .	750	Dostál: Požary vzplály . . .	1-
Dr. Bayl: Úkoly sociální politiky . . .	870	Mimra: Obřady se smrtelné osady I/II . . .	870
Jádro křesť. sociologie . . .	670	Potřebný: Ženy . . .	280
Dr. Novák: Katolické problémy . . .	440	Dr. Rozsádek V. Králověhradecké vzpomínky . . .	170
Pozorování: Zřeteli pokrokové táhly . . .	240	Saha's: Doba předhistorická a historická . . .	2-
Brodský: Naši přátelé . . .	70	Rezanec: Příběhy II/III . . .	5-
		Věcné obřady . . .	270

Leo obdržel
v Družstevním knihkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové.

Díkůvzdání.
Všem, kteří při úmrtí mého milého manžela, pana
Josefa Šotoly,
hotelera,
jakýmkoliv způsobem účast mi projevíli a šel mýj smrti se snažili,
vdávám touto cestou
upřímně díky.
Zvláště děkuji velebátnému duchovenstvu a P. T. Zenám
Společnosti hostinských a všem, kteří seznalho na poslední cestě
doprovodili.
Anna Šotolová.

...židů. Současně škola aspirativně mnoho k výchově
mravních povah a křesťanských lidí. Mravní vřel-
lost našeho žactva není však úměrná vzdělání roz-
umnému. Ale i vědci, které čelí škola ce-
lým svým systémem tak jednostranně pěstuje, se-
uná povných kořenů a dlouhá doba osmlelých škol-
ních učebních dšdetně odpovídá rychlé přehavosti škol-
ských poměrů. Věd-mnné ve škole nabytý po-
středně povného základu a trati se rychle, sniva
se škol. dvěře za žáky zavřely. Ústavy, do kterých
žactvo škol elementárních přestupuje, podaly by
o tom zprávy až překvapivě. A jde in zpravidla
ještě o žáky nadanější, mnohdy se zvláštmi při-
pravou. Život pak vystavuje naši škole vysvě-
dčení ještě mnné nčelivě. Úřady a vůbec všichni,
kdož mají příležitost nahlédnout do korespon-
dence našeho lidu, stanou často zaraženi nad hra-
bnými nedostatky jak plama a pravopisné chabí-
nosti, vřelosti obsahu. Jsou ovšem vzácné vy-
jimky, které slouží ke citi svědomitým a obratným
učitelům a je s políven, že jsou to nejčastěji ško-
ly ménětřídni. Uveden; zjev zůstává jednou z nej-
vážnějších vřelosti dšdetně škole a pokud příhlížim
k dlouholeté návštěvě, přímo překvapuje. - Tedy
taková jest výslednice dlouholetého liberalního
horování pro pokrok osvěty! Tedy skutečné vě-
domosti dětí při tak velkém rozřelosti škol jsou
malé, český doros má mnné vědomosti než před
lety. Patrně, že pro samé fráze se zapomíná na
vážnou práci. Toik jest jisto, že vedoucí činnosti
měli by mnné užitečnější starosti než vřelosti ná-
ložnosti ze škol a pouliční povyky proti "kře-
stičkám" mnné.

Mešicel
Své úpisy nejvřelosti a nejbezpečnější sleditě jedni
u naší katolické
Československé záložny v Praze
Spálená ulice 46-II.
Vklady dšdetně se vřelosti.
Daš dšdetně platí náložna sama. - Povinné
revize "Jednoty náložny" v Praze.
Zápůjčky vřelosti druhu.
Současné vřelosti (kráskodobý) nejmné v dšdetně
dobře vřelosti vřelosti.

Kostelní paramenta
prapory a bohoslužebné náčiní v nejvřelosti
cenách nakoupit a doporučit fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vyřádejte si ceny, nežli objednáte
u firmy jinné.

Továrna a sklady nábytku,
akce tabulevé, sklenné, smetl, ve vřelosti
a mnné
Škubavský, Hradec Králové.

**Ředitel kůru
a varhaník**
svobodný, s dlouholetou praksí a s dobrým
odporoučením hledá místo v mnné
městě. Nastoupit máše 1. sáh t. z. Adresa
odšl administrace t. l.

JOSEF VOND
Jablonec z. Orlicí,
největší československý závod
kostelních paramentů a náčiní.

Charitas v Hradci Králové,
poskytuje dobročinný spolek
jenné, založen jsa r. 1908 na mnné křesťanské sv-
pomoci, na dobu svého trvání vypláti na podporu
já na 150.000 koron, mnné 670 členů.
Spolek přijímá mnné i šeny od 24 do 45
let. Každý den se mnné, se oplácí při úmrtí
společně 2 K, ješ se vyplácí bez přítlahu buď
zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, ješ
si člen písemným prohlášením výbora ze svého
životu ommá. Léčebná prohlášení národné.
Přijímá spolek trvá od r. 1911
no-obor, jenž poskytuje též
společně v den ješlch náčiní, připomíná v den
dšdetně ješlch, aneb také při úmrtí
stěh, kteří je do odobru vřelosti přihlášení. Vy-
plácí se tolik korun, tolik osob v době národné
u odobru bylo přihlášené.
Jinožy máše přihlášení až do stáh 18 let a
dívky do 15 let každý, jen když týž ješlch
šetrá a nepřekročil 66. rok věru svého. Naposled
6 K je pro vřelosti stáje, rovněž přispěvák po
1 K ve vřelosti smrti, rovněž přispěvák po
pory. - Bůžli v prospectu, ješ na požádání
národné mnné. - Adresa mni:
Spolek „Charitas“ v Hradci Král.
Dr. František Bayl, Věcné Šotolový,
předseda, jednate.

Dny katol. duchovenstva československého.

Československá katol. duchovenstva

Důležitá událost v naší republice, náboženské a církevní politické poměry v našich zemích ukládají nám povinnost, abychom k nim zaujali své stanovisko. Za tím účelem svoláváme

Sjednávací katol. duchovenstva ze zemí československé republiky do Prahy na pondělí dne 28. června t. r. do velkého sálu na Žitné. Jednání započne v 9 hodin ráno tímto pořadem:

Dopoledne: 1. Zahájení sjednání a volba předsednictva.

2. Ochrana náboženských zájmů v právním státě a poměry v naší republice. Referent Magre dr. Kordač, univ. prof. a člen Národ. shromáždění.

3. Církevní politické předlohy v Národ. shromáždění. Ref. Magre Sránek, předseda poslanecké skupiny katol. duchovenstva v Národ. shromáždění. Ref. J. Pauly, farář a redaktor „Vlastní katol. duchovenstva.“

5. Rozhovor.

Odpovědi ve 3 hod.: 1. Požadavky Slovanů k naší republice v ohledu národním a církevním. Ref. dr. Jehlička, univ. profesor a člen Národ. shromáždění.

2. Nepřátelské proudy proti církevnímu majetku u nás a právo. Ref. dr. Kašpar, metropol. kanovník.

3. Jaký ovd se připravuje u nás náboženské výchově školní v naší republice. Ref. prof. E. Žák, redaktor „Vychovatele.“

4. Resoluce sjednání.

Klub duchovenstva Českosl. strany lidové.

Pracovní dny Klubu duchovenstva Československé strany lidové.

Sjednání bude v úterý dne 1. července t. r. v místnostech Měst. Besedy v Praze, Vladimírovské ulice.

1. Sebe politická

o 8. hodině ráno s následujícím pořadem:

1. Politické práce kněze a stanoviska křesťanské etiky. Ref. dr. P. X. Novák.

2. Zásady vnitřní a mezinárodní politiky Československé strany lidové. Ref. dr. O. Mazanec.

3. Úkoly kněze v obecní samosprávě. Ref. tr. Dostál.

4. Několik pokynů z praxe organizační. Ref. B. Stalok.

5. Činnost kněze v žurnalistice. Ref. Magre Fr. Vaníček.

II. Sebe sociální

o 3. hodině odpolené s následujícím pořadem:

1. Sociální působení kněze v dnešní době. Ref. dr. R. Horák.

2. Svěpomocné podniky dělnické, živnostenské a zemědělské. Ref. Fr. Jůl.

3. Charitativní působení kněze v přítomné době. Ref. Ant. Hofman.

Po každém referátu debata.

FEUILLETON.

Případ kněze Lichnowského.

Ještě jež v čestné paměti t. zv. aféra kněze Lichnowského, německého velvyslance v Londýně v letech 1912—1914. Jeho paměti, otiskované v časopise „Politik“, vzbudily v celém světě nesmírný rozruch, Lichnowskému samotnému však mnoho trápily. Než naprosto jsme udělal.

Když v roce 1912 zemřel náhle německý velvyslanec v Londýně baron Marshall, hledal jeho nástupce a volba padla na Lichnowského; poznání ze staré dobře šlechtické rodiny aležské a v diplomatickém světě nebyl nováčkem. Za Filipa Eulenburga byl sekretářem německého velvyslance ve Vídni, časem se stal vycházkem, za Balthovova kancléřem byl náhodou doba personálního reformu berlinského úřadu zahraničních věcí, odněm odešel se do úřadu, na své statky ve Šlesku. Zabýval se tam, jak sám praví, péčovitě, jako by byl, hledal na koni a životem na poli, jako by byl, byl činný v žurnalistice, když potom do Londýna dostal nabídku, aby zastupoval jedno z nejvládnějších politických míst v Evropě.

Lichnowský byl — a jest ostatně ani dosud — ověřený člověk, všechny své v domku i činu a

večer scházka jednotlivých odborů ku rozdělení práce.

Kdo si přeje noclehu, nechť podle oznámení na uvedenou adresu:

Klub duchovenstva Českosl. str. lidové v Praze II., Na Štěstí č. 12.

Hus a Vatikán.

Každoroční poučování o Husovi mělo by znamenati vždy nějaký pokrok; kritické řady měly by vésti rok co rok k vyčištění názorů, k moudrému rozboru významu jeho z XV. století. Místo toho však plytké, nedokonalé fráze hromadí jen zmatek.

Na př. stále se zvedá pěst proti skvrněnému Římu, který prý Husa dal upáliti. Kdy se naučí radikálně rozumně rozeznávat, jak věda káže?

Uvažujeme. Až do synody odbyvané v Pise r. 1409 vládl papežové dva (jeden papež legitiimní a druhý vzoropapež). O skutečném vzoropapeži usiloval velice horlivě pověstný kardinál Balthasar Cossa ve vlastním zájmu. Legitiimní papež Řehoř XII. nazval tehdy Cossu odchovcem bezbožnosti a synem zatracení. Vyzýval odbojné kardinály k poslušnosti. Kardinálové byli by jednali na synodě nápravu, kdyby byli nehodného vzoropapeže Klementa VII. sesadili. Sesadili však papeže oba dva, chtějíce pomoci jinému hierarchovi k řízení celého světa katolického. Chtěli luštití zcela jednoduchý problém velice obtížný, spletitý. Aby se jim plán podařil, k tomu scházeli sjene souhlas velkých milionů věřících lidí, kteří písecké diktátu neposlechli. Za nového papeže zvolen 70letý kardinál, který se nazval Alexandrem V. Za povýšení své děkval hlavně agitaci pruhného spekulanta Cossy, který již předem měl v úmyslu vládnouti za prostomyslného starce sám a brzy se zmocnit úřadu papežského i formálně. Když již roku následujícího Alexander V. zemřel, byl zvolen v Bologni za papeže sám zlopověstný Cossa, který se dal korunovati jako Jan XXIII.

Tu sluší pamatovati, že k zvolení vzoropapeže Alexandra V. značnou měrou přispěli čeští vikléfisté ve spojení s královským dvorem. Porazili bezohledně opozici: pražského arcibiskupa, konservativních členů university i jiných stoupenců legitiimního papeže. Ovšem jejich úmysl byl lepší než faktický morální výsledek hrůzevlnné agitace.

Jako česká země přijala poslušnost Alexandru V., tak také s velikou slávou vstala korunovaci Jana XXIII. Ale — v té době vládl i dva papežové jiní, takže věci poslední byly horší prvých. Reformní pokus v Pise vlastně tedy papežskou dvojici doplnil na trojici.

Jak Alexander V. tak Jan XXIII. dobře si byli vědomi, jak mají za své povýšení děkvali českým radikálům. Odtud si vysvětlíme, proč tento papežský dvůr postupoval proti českým vikléfistům jen váhavě — proč nepřecházel, napomínal a hrozil, ale faktické tresty odkládal.

Když r. 1409 arcibiskup Zbyněk vyhlásil na Husa klatbu a pak nad Prahou a okolím interdict, zle pochopil. Nastalo bezohledné pronásledování a okupování konservativního

kněžstva. Arcibiskup div že napřel o život. Plachťanská dí: „Na jaře a v létě r. 1409 moc arcibiskupova byla v Praze úplně zlomena a zničena.“

A pak ten velký spor u samotného dvora Jana XXIII. Vyměňovaly se listy, vysílali se zástupci strany Husovy. Mistr volal k soudu; když se nedostavil, klatba vydaná na Husa r. 1411 byla potvrzena a ztížena roku následujícího. Ale dle církevního práva Hus ani nebyl vyšetřován ani pokutován; na podzim r. 1412 sice odešel z Prahy, ale na venkově užíval volnosti.

Někdo Husa nepřinutí k osobnímu stání, pokud mistr sám dobrovolně se nerozhodí k pouťi do Kostnice. Tam Jan XXIII. zrušil klatbu na Husa vynesenou. Hned potom koncil postupoval proti vzoropapeži oslepi než proti Husovi. Mistr psal do Čech, že Jan XXIII. za něho sloužil mši sv. Vskak také papež slibil českým pánům, že sám nebude Husovi překážeti aniž dovolí, aby byl obtěžován. Řekl, že mistr bude v Kostnici bezpečně, i kdyby jeho bratra vlastního zabil. Papež skutečně držel nad Husem ruku ochrannou, pokud mu možno bylo. Ale moc Jana XXIII. den co den klesala. Čeští žalobci přinášeli dokumenty, žádali přísný soud. Když dva čeští páni papeže žádali, aby ze své moci veškeru při Husovu věce zrušil, odpověděl upřímně: „Což já mohu? Vaši zde jednají.“

Když papež seznal, že mezi kostnickými otci vzbuzují protivníci Husovi z Čech stále větší pozornost, přál si Husův spor urychlovati v duchov. Poslal tajně dva biskupy a jednoho právníka k panu Chlumovi; se vzájemem, aby se Hus míčky pokoušel. Hus dobře pokynul papežovu neporozumění; viděl však překvapující přízeň Janu XXIII., nabýval větší odvahy.

Kardinálové však brzy Husovi dokázali, že mají silnější ruku než papež. Rozčílili je, že žalovaný opovržel se žádati Jana XXIII., aby zrušil při řádně vedenou. Po hádce mezi kardinály a papežem oznámil auditor papežský s biskupem kostnickým Husovi, že papež ze své plné moci zastavuje klatbu a interdict na Husovi ležící.

Kardinálové pak přinutili papeže, aby se neprotivil zatčení Husovu. Když pan Chlum papeži za přítomnosti kardinálů vytýkal, že porušil Sigmundův glejt, ukázal papež na kardinály se slovy: „Hle, bratři moji slyší, že já jsem nerozhodl se zatknouti; velitel stráže je bič, ne můj.“ Odstoupil s panem z Chlumu stranou a dodal: „Vy přece víte, jak stojí mě věci s nimi; oni mi ho odevzdali a já jsem ho musil přimůvati do vězení.“

Shůrové a úředníci papežští s Husem zacházeli vlídně. Papež poslal Husovi i svého lékaře. A právě na zakročení Jana XXIII. byl mistrovi vykázan lepší žalář.

Ale právě zatím ti otocové, kteří později rozhodli o Husovi, prudce potlačili papeže. Dne 2. března 1415 Jan XXIII. veřejně a na kolenou před oltářem prohlásil, že se vzdá papežské tiary, vzdal-li se i druhí dva papežové. Koncil papeže 29. května 1415 sesadil a 3. června dal ho uvězniti na Outeleben.

Zato však proti Husovi pronesli nejvážnější žaloby jeho čeští učitelé a kolegové. mezi nimi zvláště reformátor Pálec. Odsouzen pak byl Hus nikoli od některého papeže, nýbrž od reprezentantů církevního aněmu.

Těchto pamětí dal Lichnowský napsat na stroj 6 exemplářů; dva byly určeny pro rodný archiv, jeden věnoval šéfredaktoru „Berliner Tageblattu“ Th. Wolffovi, čtvrtý řediteli společnosti „Hamburger-Amerika-Linie“ Hallinovi, pátý řediteli „Deutsche Bank“ von Grinnerovi. Exemplář poslední dostal se však záhadným způsobem do rukou setuřky z Moltkeova generálního štábu von Boerfelda; ten má za to, že tím přiblížil uzavření míru, dal zhotoviti další počet otisků a dal je rozaslati ministrům, pracům a různým politikům. Všecky snahy vlády zametiti tímto líčením pamětí zůstaly bezvýsledny a když v březnu 1918 začal soc. demokrat Brantingův deník ve Štokholmu „Politiken“ s jich veřejným otkakováním, byla kalamita dovršena. Vyšly pak v Anglii, Francii a Americe, a nyní dostávají se v překladu dra. Neuberta a informativním úvodem i do rukou čtenáře českého. (Vyšly a Grosman-Svoboda.)

Co se dalo potom s Lichnowským, je celkem známé. Vicekancléř Payer ve schůzi hlavní ko-

že se nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil ani Řím ani Avignon ani Bologna; přelícení vzali do rukou zástupci katolictva všeho.

Zde nemožno říci, že rozsudek vyřídka nepřekážá nacionální nebo osobní zást. Rozhodujícími vyšetřovateli byli hodnostáři. kteří neměli na potrestání Husově žádného zájmu osobního.

Který pak tedy Řím vydal Husa na smrt? Vždyť přece ti, kteří vzali při Husovu do vlastních rukou, postavili se proti všem těm papežům — tedy vlastně proti Římu.

Proto jen vždycky dobře rozjímal Husa neodsoudil

Společnost vydává také v Bratislavě Křídlo - Tiskárna Slovenské literatury v Bratislave - Vydavatel: národní podnik JIL, Praha.

[illegible]

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 160798. Telefon č. 22.
Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30
 Příjmy vstoupit do účtu. Vklady na běžný účt.
 Oddělení pro státní dob.:
 24. Československá, německá, rakouská, česká a slovenská
 ve vkladu i směně.

[illegible]

života moudrosti našich předků
lze i potomků vyvíjet naše hnutí
naše cestní národní, ale stavíme se
ať jak hypotézu před se máme
trvalý peace, jak by národní
společnost vstoupila do nové éry.

účetní zálohy a 41/1% dluhopisy
obdržíte u pokladny
banky filialky
účetní zálohy
účetní bankovní transakce

lary na patronátě státní korespondencí, kterých užíval císař nebo císařovna jako král nebo královna česká. Na patronátě šar přivtělených v osobní službě zbraným od státu bude obazovati šar ministerstvo orby. Věru už jest nejvyšší čas, aby sebedobře, a tak důležitých záležitostí

věřci, opravdoví katolíci. — Ministr m. s. dr. Hruban při svém vystoupení z vlády učinil návštěvu p. prezidentu republiky.

Slyšení trvalo delší dobu a mělo průběh velmi srdečný. Ministr m. sl. dr. Hraban jako zástupce moravského Slovácka upozornil presidenta na katastrofální povodeň, kterou bylo postiženo zvláště Uherskobrodsko a proml presidentu, aby podporoval akci na zmírnění bíd. President přislíbil ochotně tak učiniti a prohlásil, že z prostředků, kterými disponuje, věnuje ihned 50.000 K. — Když členové katolické „Omladiny“ a „Orla“ v Němčicích vraceli se povozem ze slavnosti velehradských, byli přepadeni pustými nádkami „nevědomější a svobodomyslnější“ mládeže. Tyto junácké projevy zdůrazněny házením kameů, takže byli zraněni kněz Ferd. Chýlek a jedna členka. Když se povozy zastavily, násilníci se většinou rozpohybovali a kteří zůstali, „nic nevěděli, neviděli a neslyšeli“. Když jeden radikální mladík viděl, že někteří našinci spěchají pro četnictvo, smál se sebevědomě, že četníci nic nedemonstrantům neudělají. Když však četníci začali mušketýrovat,

lepr. Když však četník začal vysvětlovat opravdu, mladičky hrdina svůj výrok za píral. Takové charaktery tedy vychová-
vají predu protikotolické. — V posledná
dobá berou si anglické šlechtičy často
muže prosté, kteří se za války vyzna-
nali. — V Petrohrade hromadné popravy
nejsou již žádnou vzácností. Nedávno bol-
ševici popravili na 1000 osob pro pode-
zření, že sympatizují s vítěznými vojsky
odpůrců bolševického režimu. Čiřin dal
popraviti mnoho důstojníků. Bolševici
hlídí se ještě nějaký čas udržeti nesmyl-
nými lžemi o vítězství vlastních voju.
— Materiál bída spojila se v bolševic-
tách. —

kem Kussku na zkazu lidu se zvedavostí morálně. Komisařiát lidového zdravotnictví přiznal, že v lednu shledáno bylo v Moskvě 14.240 případů onemocnění příjící, v únoru na 17.000 případů, v březnu na 20.000. Strašná nemoc zahubila se zvláště v zálohách červené armády, kde

jsou celé čtyry vyřazeny jako syhlistické.

— Pražská «Volná myšlenka» žádá, aby kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí byl zrekvírován a přeměněn v rečnístí, protože prý na náměstí jest špatná ovzvěna. Jiných chrámů prý má býti použito za muzea. Věru napadá otázka, co židé na tyto chrámy dali, že je chtějí zabrat pro své náhončí. — Knežm, kteří by se odvážíli na kazatelně jen kritizovat některé muisterské protikatolické nařizův, hrozí pokuta do tisíců a kriminál. Soc. dem. bohatě předák Houser dal vytknouti pokoutě spoustu letáků, na bádajících vojsko k neposlusnosti; by za to potrestán pokoutou pouhých 30 K.— Tělocvičná jednota «Orel» v Ružomberku má již na 1000 členů. Dorost «Orel» sahá již svou činnost. Tě v Trencíně jest myšlenka orelská na pěkném postupu. Do Prahy přijel zástupce kubánské republiky vyjednávat o dovoz kubánského surového tabáku k nám. — Na Olomoucku proslul hřimavými reformačními proslovy bvarný soc. demokrat Andriik. Do títal práce na rozmařilé burbousty. Ale pojednou «byl vystoupen» ze soc. dem. strany; olomoucký soc. dem. list praví, že

sv nenájemem živote šel tak ďaleko, že
dokonce i od sondařů dělníků si většou
obnosy vydlužoval. — Za starostu v obci
Rabiné na Nevekovsku byla zvolena po
Pavla Kadeřákovu, nájemkyně dvorů
metropolitní kapitoly v Nevedvě. — Izra-
elité buďapešští dovedou pružné měnit
své státní občanství, a přitom jsou
zrovna jako Izraelité v jiných zemích.
Napřed úsilně podporovali bolševismu.
Když jeho vůdce začali být tyran-
y jiná strach. Najednou nastala hromadná
změna občanstvího přesvědčení. Z
jedny den v Petli přestoupilo na křes-
ťanství na 700 židů, před Izraeli vně
hrozdí duchy arábů, před Izraeli vně

středem svých slz, tak vroucně.
edě. Vždyt běda — teď sami bolševici a
ozývají hlasitě proti národním praktikám
židovským. Jest však otázka, mohl-li círke-
vní takové konverze přijímat. Vždyt je-
stěmo, že se tu jedná jen o otázku se zo-
věřejší mouze, ba o holý écher, protože s
prohlášení boží tmau podvedeného a z
silnějšího katolického křtu. — Pražská
police dne 9/1. m. zastala při noční pro-
hlídce 89 občanů pro opilaví, vyšetřo-
nosti v nedostatek průkazů. Zaměstnaní
pověřeni řízení těch opilec měly by s
podrobností velice důkladněmu šetření. N
až totu opití je velice drahé.

Telefon 6. 88.

bankovní jednota
Velké nám. č. 30

Vědy na bílé stě.

o zboží dodá:
bílé, kůže a dřevě
a i malá.

MUDr. V. Studnička,
býv. městský a školní lékař v Úpici,
zahájil dnem 15. července u Hradce Králové
na Právním Předměstí v Husově třídě
č. 15. v domě p. Fialy
všeobecnou lékařskou praxi
a mimo to odbornou léčbu chorob pohybových
a kožních. — Plombování zubů.

Oční lékař
Dr. J. Mladý,
Hradec Králové,
Eliašino nábř. 310.
Ordinuje od 2—5 odp., v neděli a ve
svátek od 10—11 dop.

JOSEF VEND
Jablonec n. Orlicí,
největší československý závod
kostelních p. rimentů a náčiní.

Katolické ženy a dívky
Čtěte, odebírejte a rozšiřujte náš jediný
politický, sociální a kulturní týdeník

ŽENA
(dříve „Žitka“),
Redaktorka: Běla Peřínková

Předplatné na půl roku 4 koruny

Objednávky přijímá

Administrace »Ženy« v Hradci Králové
(Adalbertinum).

Kostelní paramenta
prapory a bohoslužebné náčiní v nejvhodnějších
cenách zakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hrádek Králové, Čechy.

Vyládejte si ceny, nežli objednáte
u firmy jiné.

Objednejte si **Ostatňouy :**

Požáry vzplály.

Cena 1 K. Velice závažná a historická četa. Vys.
jako beseda. Kolportáři objedejte všick masoviti

[illegible]

Vykrádání republiky.

Denně se přetřásají zjevy nejzálostnější. S vlasteneckými písněmi na rtech hrabivci medvědí tlapou vykrádají med z českých úlů. Nedávno konstatoval sám ministr, že za ztracené zásluky na dráhách stát vyplácí poškozeným každý měsíc dva miliony korun. Nejedná se tedy o řídké případy nepoctivosti; tu vidíme hotovou epidemii.

V době, kdy ani nejnutnější opravy strojů nelze podniknouti pro nedostatek mědi, pojednou na smíchovském nádraží byly zadrženy tři vagony mědi, jež měly být dopraveny do Saska. Měď byla označena jako mosaz — a není známo, kdo vydal dovolení na vývoz kovu tak vzácného.

Majitelka prádelny v Pardubicích M. Kudrnová, která brala denně vyživovací podpory 360 K, koupila od J. Nápravníka (beroucího denně podpory 720 K) dílům za 210.000 K a složila hotově 100.721 korun.

Sikovatel Pešl z Č. Budějovic obchoval podešvecem; chlubil se, že má zatím zásobu za 70.000 K, ale ta se rozmnožila po vypravení pochodových setin do pole. Skutečně také velmi mnoho kůže prodal za úžasně nízké. Kšeft mu byl přerušen teprve detektivy, kteří se tvářili, že s ním chtějí navázat obchodní spojení.

»Národ. listy« 10. t. m. uapsaly, že k nejpočetnějším novým stavbám v Praze není dostatek cementu. Objednání u zeleňských cementáren, vrátí objednávky a tvrdí jednomyslně: nedostatek vagonů, uhlí i dělnictva. Obrátíte se do Polska a dostanete cementu kolik libo. Je tu tajný kartel cementáren, aby se udržely vysoké ceny a poškolila se valuta. »Sasko-česká cementárna (Čižkovičská), ač zamítla objednávky našich spotřebitelů, žádá za povolení k vývozu několika set vagonů cementu do ciziny.«

Dne 19. t. m. byl zadržán na smíchovském nádraží vagon, který obsahoval 590 kg. olova. Byl vypraven z Krumlova s firmou Ignac Puro und Söhne.

Vydány zosílené předpisy, aby se zabránilo vykrádání poštovních zásilek. Ale — pojednou 20. t. m. v Praze se sledovalo, že zloději používají docela i poštovního vozu k chytře dopravě své kořisti. Večer přijel v Praze na Novém městě před dům v Tyršově ulici poštovní vůz, v němž kromě dvou neznámých (ale jistě smlouvených pošt. zřizenců) byli četáři J. Voříška a jeho bratr Alois. Všichni začali skládati balíky do bytu zléte absentky obchod. školy V. Pinkasové, která sdílí s četáři společnou domácnost. Na včasné upozornění pošt. úředníka Příhody vykonána prohlídka a nalezeno v označeném bytě pino poštovních zásilek v ceně mnoha tisíc korun. Věru nebylo by divu, kdyby se takto pobertově odvážili ukrást i telegrafní zařízení pošt. úřadu.

Ale mnohem větší sensaci budí aféry sanitních vlaků a činovníků při sanitních službách. Sanitních vlaků zneužíváno k dovozu a vývozu zboží, zkrátka k podlounému obchodu za účelem osobního bohatnutí. Vykrádala se mouka a jiné potraviny, ale sanitní materiál se povoloval ve vlečném parníku, kde byl vykrádán a dletem poškozován. Setník-lékař dr. Kudlič, referent zdravotních vlaků skotčil sebe-

vraždou, když vycházely na jevo jeho milionové podvody. Zkrátka malverzace jsou tak úžasné a bromačné, že je mohla provádět pouze dobře zorganizovaná větší společnost.

Pomohou za takových poměrů pouhé výnosy a rozkazy? Řekn. se: Však dožijeme se dozoru. Ale co když sami dohlížitelé počtů touhou po kořisti? Osvědčuje se drasticky stará pravda, že nejpevnějším základem každého státu jest poctivost, vědomí o mravní zodpovědnosti netoliko před lidmi, ale i před Bohem. Křesťanská nauka a její morálka podkopávána cynicky právě ve chvílích, kdy ji kritická přechodná doba hospodářská nejvíce potřebovala — a nebyla vyloučena žádnou určitou morálkou jinou. Jest pak divno, že se mnozí řady těch, kteří vykrádají republiku? Jáku: kolik mezi těmi kořistníky jest »klerikálů«? Jak úzkostlivě zodpovědní činitelé dbali toho, aby k důležitým úřadům nebyli bráni stoupenci strany lidové, ale aby se dobře zaopatřili radikálové!

Poctivé peníze a věci nezbytné k živobytí se trusí za hranice — a do republiky se hrnou jidáské peníze boševické a falešné kolký do kapsy egoistů, kteří nemají k národu ani jiskry citu.

Moderní prostředky proti korupci se-
lávají. Proto se zamyslete trochu nad hroby svých poctivých katolických předků, kteří nejceněnější hřivny národa zachovali i v těch dobách, kdy byla vlast porobena.

Politický přehled.

Národní shromáždění.

V 66. schůzi projednána zpráva ústavního výboru o vládním návrhu týkající se zřízení ministerstva pro sdružení zákonodárství a organizace správy. Úkolem tohoto ministerstva bude, aby provedlo postupně sjednocení práva v celém obvodu naší republiky. Nové ministerstvo má povahu pouze přechodní a bude zrušeno, jakmile bude skončena jeho úloha. — Nato jednalo se o státní podpore při zahájení soustavné elektrifikace. Jde o to, zavést elektrickou energii i do odlehlejších chat našich dědin. Osnova zákona přijata i ve druhém čtení. Zároveň schválen návrh zákona, aby byly zřízeny obecní knihovny. V téže schůzi národní demokracie podala nálehu dotaz, jak se vláda zachováte hodlá k požadavkům po zvýšení cen obilných a jak chce čelit stálému stoupání cen demich životních potřeb. Agrárníci se ovšem bouří, označujíce nepravém návrh nár. demokracie za demagogický. Mnozí technici uznali sice, že by byl vhodnějším návrh, aby se sešli zástupci všech oborů práce a usnesli se na současném snížení všech cen, leč nebylo také nikoho v Nár. shromáždění, kdo by se odvážil podobný návrh podat. — Ve schůzi 23. t. m. projednáno rychle celkem 15 předmetů, mezi nimiž: Zafedání sluhů do stupnice podřídnického schématu, převzetí venkov. pošt. sluhů do kategorie sluhů státních, zřízení oddělení pro vodní dopravu při ministerstvu pro veřejné práce, snížení věku nezletilosti ze 24 let na 21 roků; zřízení československé státní vysoké škola obchodní v Praze.

píše Jan Chermey své ženě, »slíb mi, že se nebudu hněvat na Francii, bude-li mne celého chytit.« — »Ať žije Francie, jsem spokojen, umírám za ni.« volá brigádník Vinturet a vypustí ducha, pokusiv se ještě zapřít Marcellinu, podplukovník Driant s nasazením života odplazí se k jednomu ze svých raněných poračků, aby vyslechl jeho zprávu a dal mu rozřesení, voják Raissac od 81. pluku řadového vojska smrtelně zraněn nalezne přec ještě sílu, napsat na rub máčiny podobenky, že zemřít je francouzskému vojákovi cíl a Hubert Prouvé-Drouot, opouštěje matku, praví jí při loučení: »Ať naše sbory vítězně se vrátí Vítězným Obloukem, nebudu-li již zde, obloze své nejkrásnější řady a buďte tady!«

To jsou děti Francie!
A ženy?
Paul z Castelnu, choť slavného vojevůdce, přistupuje k sv. přilímání; přilímá za své tři bojující syny... Ale ruka kůže, podávajícího ji bo-stil, se chvěje. Konec ví, co Paul je dožad neznámo.

Ale Paul z Castelnu pochopila.
»Který?« třebla prostě.
Před nemocničním lůžkem, na němž leželo tělo synovo, pláče otec; matka, venkovanka, vezme ho za ruku: »Ja třeba být zmužlý — vidíš, ten mladý Jim byl.«

A voják z Bagneres-de-Bigorre, též zraněn, země v nemocničním lůžku; jeho žena, telegraficky zavolaná, přišla však již pozdě. Před zraněným tělem praví prostě: »Zemřel za vlast. Byla to jeho matka, já jsem jen jeho žena...«

Mle, toť Francie!
Francie, lež po desetiletích nahlasa zane sebe.
Francie, kdysi ohnisk křivých výprav.
Francie, nepatřící dcera Církve, vraždící se k ní ve svých nálepčích symech...

Porady v Krakově.

Dne 19. července přibýlo do Krakova české poselstvo, vyslané k československým poradám o Těšinsku. Uvítáno bylo srdečně presidentem městské rady Fedorovičem. Porad těchto účastní se též dohodová komise v Těšíně, která žádá, aby zpráva o Těšinsku byla se všemi podrobnostmi projednána. Porady byly zahájeny 21. července v zasedací síni městské rady krakovské. České poselstvo navštívilo polské divadlo; uctilo památku polských velíků Mickiewicze a Komzuška, jakož i památku na nejznámější událost polských dějin, vítězství nad Němci u Grunwaldu. Česká delegace rozmnožena zatím o další 3 členy.

Volební řád do Nár. shromáždění.

Vláda naše 23. t. m. předložila Národ. shromáždění osnovu zákona o volebním řádu do Nár. shromáždění. Volby poslanců mají se konati dle zásady poměrného zastoupení a prý je vyloučeno znásilnění kterékoli strany i národnosti. Tento řád platí pouze pro Čechy, Moravu a Slezsko, jež jsou rozděleny ve 13 volebních volebních okresů a to: Praha, Ml. Boleslav, Čes. Lipa, Slaný, Karlovy Vary, Plzeň, Budějovice, Hradec Králové, Jihlava, Brno, Olomouc, Opava a Uher. Hradčité, které voliti budou celkem 236 poslanců, takže i se Slovenskem bude Národní shromáždění čítati 300 poslanců. Senát republiky československé, pro nějž je vládní osnova již také připravena, bude mít 150 členů. O Slovensku není v osnově pranic, ani způsob volby ani volební okresy, toliko v uhersko-hradčitém okrese na Moravě je několik míst slovenských. Aktivní právo volební vyžaduje stáří 21 let, pasivní právo 30. rok věku; pro aktivní právo nařizuje se bydlitě změníti v téže obci, pro pasivní zletá příslušnost do některé obce v obvodu republiky. Osnova nezná rozdíl pohlaví a podržela volební povinnost a přípravné řízení až na některé úchyly v podstatě totožné s řádem volení v obcích. Kandidátní listiny mají být závazné. Prvé volby do Nár. shrom. mají se konati některou nedělí v prosinci 1919 a volební období je šleté.

Stoupencům čs. lidové strany!

Naši lidé jsou vyháněni z továren bezohledným terorem socialistického bloku.

Rozpoutal se tuhý zápas o chléb, o existenci pracovitěho lidu. Necitlost těch, kteří před politickým převratem tak často mluvili o svobodě drobného lidu, vňali do bdy celé katolické rodiny. Naši dělníci mají být hladem donuceni k opuštění svého přesvědčení, k ztrátě svobody seburčení. Ani jediný opravdový republikán nemůže souhlasit s takovým tyranstvím národních občanů tohoto státu. Ve prospěch pronásledovaných boj se prakticky zakročíti jak agrárníci tak národ. demokraté, ačkoli víd, že tu jest spoutávána volnost železnými řetězy a že se sami mohou stát brzy obětmi socialistického teroru.

V takových kritických okamžicích musí se osvědčiti vzájemná křesťanská svépomoc nácině!

V době tak přísné zkonky nechť stoupenci čs. strany lidové osvědčí odhodlanost a obětavost! Boj nebude ukončen hned. Proto zahajujeme na zmírnění bdy státních našich dělníků všeobecnou sbírku.

Prosíme, aby každý odevzdával své dary důvěrníkem, ti necht pak je hromadně zasílat každý týden i s přípojenými seznamy Všeoborovému sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové.

Prosíme snažně, abyste neopouštěli nášince v boji spravedlivém a tolik svízelném!

Všeob. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V 10 čísle »Vlasti« pokračuje V. O. Hložina v důležitě historické studii: »Musité a kláštery umichu zbravých.« Dokončeno zde kulturně velice cenné pojednání Jos. Jakoubka — V Uher. Brodě otevřena výstava lidového umění. Pořadatelstvo vynasnažilo se ukázati návštěvníkům smysl lidu slováckého pro kompozici barev a soulad linií. — Mistr Fr. Blátek v Čes. Budějovicích vytvořil z hoteického pískovce desku na rodném domě básníka Otakara Mokrého. — Fr. Modráček, který odpadl od úst. vedení českých soc. demokratů, opustil linii německého marxismu. Vydal knihu »Samospráva práce, kde pojednává o realizaci výrobních družstev dělnických. Poukazuje zde kriticky i na nezary podobných podniků. — Vaucherova kniha »Boševické

peklo« přeložil dr. Jiří Guth. Dokazuje se tam, že hnutí boševické jest židovské. Čteme tam též tyto zajímavé řádky: »Velmi smutným zjevem jest, že spisovatelé a umělci za peníze dali se do služeb boševiků, jakož učinil i dřívější veliký nepřítel boševiků, proslulý spisovatel M. Gorkij, jenž za 450 tisíc rublů prodal komunistům veřejného vyučování své spisy a své přestoupení k boševikům omlouvá tím, že zavruje atentát proti Leninu.« Ale nejsurovější Leninovo vraždění tisíců a tisíců poctivých občanů již Gorkému není proti mysli? — V Praze ustavila se Foerstrova společnost k podpoře a šíření ľudebního umění českého, zvláště moderního (s vyloučením zájmů stranických). První úkolem společnosti bude organizování důstojné slavy 60. narozenin Foerstrových řadou koncertů a vydání klavírního výtahu »De-borje«. — Na Hodonínsku objeveny v hloubce 550 metrů znamenité naftové prameny. Odborníci konají přípravy k využitkování tohoto přírodního bohatství. — Na Novoměstsku nalezen u kruhové cihelny při kopání hlíny mamuti kel metr dlouhý. — Český prof. dr. Neumann přednášel o velkém vlivu počasí na člověka. Za prudkého vanutí »široké« v Dalmácii stupňovaly se u některých osob chorobné zjevy nervové. Za vlastní příčinu těch chorob prohlásil účinek elektrinu. V debatě nato bylo řečeno, že na bouřku reagují někteří lidé již 48 hodin napřed. Někteří lidé citi blíží se mlhu, vítr a zemětřesení. — V Indianopoli zhotoví veliký pomník Kristofa Kolumba sochař Vittori. — Jubilem 25letého kněžství oslavil 22. t. m. Josef Šimek, profesor a rekt. nyní vládou jmenovaný tajemník st. lesnického ústavu v Plsku. Na ústavě kromě náboženství vyučoval i češtinu a vlastivědu. Sepsal několik odborných knih. Vzorň tento pedagog získal si lásku jak mladých světců tak profesorského sboru. — Jak se dá každého vynálezce zneužiti k poškozování lidstva, již dokázáno velice často. Proto také střízliví myslitelé stále hlasitěji naléhají, aby s vynálezovostí pokračovala ruce v ruce i mravnost. Za války nemohlo se používat pro důvěrné zprávy telefonu, protože nikdy nebyla jistota, zdali rozhovor nebude vyslechnut nepřitelem. Nyní francouzský fysik Petron upravil telefon tak, že před domknutím zvuku do určené šlacy stávají se slova nesrozumitelnými. — Různými pokusy dokázáno, že veje, z nichž se mají vyhlíouti kohouti, jsou těžší vajec, z nichž se vyhlíouti slepice. Zloutek lehčí vajec jest větší.

Opovíce proti nynějšímu agrárnímu režimu vzrůstá. Zcela přirozené. Zdar zemědělstva rozhodně nedá se spojit s vývojem Marxových ideí. Žádný »smysl« nepovznese rolnictvo tam, kde se trhají pásky patriarchálního poměru staročekého v našich venkovských obcích. Agrární strana měla být nej-mocnější baštou proti rudým vlnám; měla hlasem daleko slyšitelným dokazovati, že sociální reformy v zemědělství nelze provádět dle vzoru socialistické taktiky ve fabrikách. Ostatně rolníci četli v té příčině ve »Venkovu« tolik bystře psaných pojednání a polemik, až je pojal čas nad náhlu alianci se socialistickým blokem. Jestliže se Švehlova strana potřebovala přikloniti ke straně jiné, pak netoliko hospodářské, ale i jiné důvody radily ke sblížení s národ. demokracií nebo lidovci. Roztrpčení agrárníků samostatně uvažujících vzrůstá poznáním, že nepřítelne alianci strana nezískala, nýbrž naopak vykonává trapné služby moufinské, jen aby »Právo lidu« zmírnilo své prudké útoky na předáky.

Agrární opovíce vydává již zvláštní list »Nový čas«. V posledním čísle tam uveřejňují výkonný výbor reformního křída, redakční rada, okresní organizace republ. strany čs. venkova v Karlíně, místní důvěrníci a předsednictva všech místních organizací karlínského okresu a zároveň sdružení zemědělců tamtéž významné memorandum. Právě tam, že po vyslechnutí Jar. Rydla na schůzi 18. července v Karlíně prohlašují: »Náš politický směr neslouží žádným osobám a je-li jejich zájmům a také jim nikdy škůtiti nebude. Nám jde o věc, o dobrý prospěch národa, o silnou republiku, o její zdravý, klidný vývoj, o její sílu budoucnost. Ale jako straníkům jde nám také o silnou, zdravou, veškeré kompromitující přítěž zabenou a očistěnou, činnou, rozmachou a rozhodující vlivu zákonodárného schopnou stranu agrární. Stranu tvoří »stoupenci. Proto chceme, aby tyto byli uvědoměni, pokrokoví, sociálně založení, politicky vychovaní, schopní rozhodovati o záležitostech strany z vlastní a ne z nadřizované vůle, z vlastního a ne z nadřizovaného názoru. Stanou-li se takovými, pak jistě dosadí v čelo strany výsledek spolehlivý, cilevédomý, neokřísáclí, výsledek do různých útadů a veřejných i soukromých podniků a institucí toliko může schopné, jichž způsoblost k vykonávání různých funkcí nebude se více měnit právem vysedným, dle lánů polí, piného mlčce, silných hlasivek, držého čela a vybraných díet, do zákonodárného sboru pak zvolí si poslance rozličné, vyhraněného politického charakteru, osvědčené pracovníky širokého rozhledu, vzdělané, společensky vyobrané, žádné diletanty, křvaly, obranné politické fulery, aťž výkřik strany nepopíjí z nelepšého.«

Silná opora boševismu v republice.

»Venkov« 16. t. m. napsal v úvodníku: »A ležte na jednu věc dáva se nyní všude důraz. Na účást židovstva v boševickém hnutí. Nejsou to už jen antisemitické listy, které poukazují na povážlivý zjev, že židé všude stojí v popředí nejvystřednějších hnutí, jsou to dokonce samé některé orgány židovské, které varují své sourozence, aby neangažovali se v bitvách, jež jsou už napřed prohrány. Tato výstřaha přichází sice pozdě, ale přichází přece. Není také pochyby, že židé nyní obrátí, a tak ztratí boševici — a zejména maďarští — poslední své zachránce, kteří jim dávali — rozum. Ztráta tak chytřejšího elementu nedá se věru ničím nahraditi.

Jaci světlošlani nešli Bavorsku obrozit. Republika rad, kterou zřídili židé v Mnichově po zavraždění Eisnerově, měla sice trvání krátké, ale zato nakupila tolik činů, že se na ni nikdy nezapomene. Právě se koná v Mnichově soud nad bývalými ministry vlády rad. Předveden před soudní tribunál ministr války dr. Wadler. Tento žid narodil se r. 1882 v Krakově. Za světové války byl německým poručíkem v Belgii, kde seskupoval a komandoval trestancecké kolonie pracovní spolu s židovským setníkem Dinkelsteichlerem. Tyto kolonie, sestavené z ujařmených Belgů, byly nuceny pracovati Němcům v munčních továrnách zdarma jako otroci. Oba jmenovaní diktovníci byli též členy všene-mecké organizace vlastenců. Ale po porážce německých vojáků náhlý přemet semitských losů! Wadler najednou přihlásil se jako štit proletářstva proti imperialismu.

Po Wadlerovi vyslýchán ministr Mühsam. Tento žid houževnatě hleděl utajiti svůj původ. Za revoluce křičel na ulicích, že jest zosobněná revoluce; prý nejlepší a nejpoctivější lidé se trápí v žalářích, mají být propuštěni. Ale kdyby mnichovští proletáři měli tak dobré živobytí jako tento vůdce, v několika měsících by promarnili celé město. Mühsam zdedil 40.000 marek, které prohrál. Byl podniklím 10 činovníků domů v Berlíně. Ukořoval, aby si pochromaně finance napravil výnosným úřadem. Odtud již revoluční zachvaty a zábovy.

Obrana.

Nová »orientace« svobody. Na různé světské parády a do tanců bylo ulámanó hahzi a celých stromků za republikánské vlády dost. Co jen chvoje padlo na okrasné plence v masopustě! Ale v Slez, Ostravě 16. června byla vyplena vyhláška tohoto znění: »Ulamování stromových a keřových haluzí, jakož i ozdobování těmito domů a podobně při církevní slavnosti Božho těla se co nejpřísněji zakazuje. Každý, kdo zákaz tohoto neuposlechne, buď domů, krámy neb okna stromovými haluzemi bude okrašlovati aneb tyto nositi, bude bezohledně podle stá-vajícího pok. řádu potrestán. Správní komise městýse Sl. Ostravy. Předseda v. r. Klimša.« — Vyhláška ta uveřejněna i v »Ostrav. deníku«. Panatická zaúlatoz tedy plete se i do soukromého vlastnického práva. Majitelům sadů zakázáno useknoti haluzku (i kdyby v sadě překážela) k bohopoctě. Jasně se bude sháněti přírodní výzdoba k nějaké světské parádě, správni komise bude hned povomnější. Věru — protikolická zloba stává se přímo komickou.

Hlavní tapan boševické agitace. Za světové války židé jak v Rakousku tak v Uhrách sdíleli politické smýšlení Berlína a byli nej-čistějšími agitátory byrokratických politiků, šlapajících po právech národních a ujařmujících ducha způsobem neslýchaným. Před židovskými denunciacemi třásl se zvláště každý Slovan. Ale teď — obratem ruky titě židé stávají se vůdci proletářstva, předstraní nejžlostivější starost o vrstvy vyděděnců. Jaká to náhlá proměna! Vrstvy sympatisující s Marxem, Haecklem a Leninem zázračně nevěří — ale při tom se snaží namluviti lidstvu, že se zázračně a náhle proměnila celá jejich povaha. Jsou-li li boševičtí židé tak itiotičtí, proč nepamatovali drobnému lidu na války? Proč vysílali bezohledně upracovávané lidi v době nejkrusnější? Proč uprostřed pláče a hladu veselé kefasovali? Jen pod-plácení jejich náhoně! Je mohou nazývat i přítmými sociálními reformátory. Nyní rozdávaj z cizho pinou hrstí rudým gardám, dříve z vlastních velikých přebytků hladem a pravdu zuboženým nerozdávali, ale pro v-ladecká imperialistická děla měli miliónů dost. — Utrpení Slováků za války velmi dobře se-mně znají. A přece poskytl největšího po-poru dravým Maďarům k nové krvavé pom-stě na slovenckém lidu. — Zvláštní sprá-vodaj »Nár. politiky« v 200. čísle těchto listů praví, že maďarští boševičtí kuji nové pláče. Při útupu z obsazené části Slovenska zane-chali v každé obci své důvěrníky, které o-pekřili velikými penězi. Zpravodaj pokračuje: »Zeměští (boševičtí) disponují státnícovými obnosy, které maďarská vláda velmi ochot-ně vyhazuje na zřehba našeho státu. Kolky jsou na těchto penězích vešmě padlé! Nyní si našli k nám nové cesty — a to hlá-vně přes Vídeň.« Tak vystoupil 6. července v státní Sběrědu pod Břachov dva židé, boševici, s velkým balíkem komunistické

FEUILLETON.

Děd Francie.

Neznámí jsme jich před válkou; divili jsme se na ně jako francouzských rolnáků v převlečení, že přeměna kultury a intenzita její zjevnější pří-prava je o celkové hradiškové mysl a o odhod-lání, a guessem ryse galským výdechnost na zdpa-ně před zákopu dají za sládku Francii.

Osmnáti a docela jsme je teprv v posledních letech; v nejtěšnělejších dnech svých byli největší. Se vzlyčným celým štítu dny, kdy se již již zdálo, že Vilémovy armády vtrásknou do srdce Francie, do Paříže. A tím dlouhých čtyř let neuklonla jejich čel, odhodlaných raději k smrti, než k hanobnému míru.

»Nepravdiví cizinci, volá čim francouzské Akademie Maseice Barrés na přednášce« v čer-venci 1916 v síle Královské Společnosti kudy-fa-ské, »když vás opořila sanadná a kosmopolitní roz-kol Paříže, jak byste byli mohli poznati to, co od-počívá ve francouzském krbe, jež pokládá za cizac zadržoval se v odhodlanosti od živé sílice, a to, co kvešlo v srdcích, očekávalých stále volání ko křivěcké výpravě a jakoby výzvu světa boševického, aby zplořila a sama poznala své hradišví?«

Tedy o dětech Francie, zejména o »les pol-tine« (chlapčích) přednášel Barrés v městě nad Těmí a vyprávěl o nich, srovnával je s hradiš-ckými starých národních francouzských epopej, více podivuhodné.

Zámě francouzská, tai osmírná sluhů kral... chvil na na rtech uměleckých. »Na ablednos-«

*) »Vláda rym Francie«, s francouzským přelo-žil dr. J. Poděbravský.

tiškoviny a s obnošením peněz skoro pět milionů korun. . . . Je všeobecným zjevem, že tyto nepřátelství nepřítelů našeho státu jsou vešměre maďarské říši, a stojí ve spojení s bolševiky, kteří jsou tímto agenty podporováni, jak *Časník* vyšetřil *diskuzi* — »Vestník« 18. t. m. píše: »Výsadek hospodářských postupů židů na Slovensku neutrpělo dosud govůvěřivších obyčejů. Vyslo-li přece nějaké nařízení, směřující k hospodářské emancipaci vykořisťované lidu, pak selhaly jeho provedení vešce často na úplatnost tamního našeho úřednictva a zřízenců. Často ovšem nebylo to úplatnost ve svých příkřejších formách, ale mátkosť, nezkušenost našich lidí. Žid v tom uměl chodit, vrhl se na zakládání konexy, dovedl se přislušné činitele ochotnými službami »ochromit«. Kam to vede, vidíme jasně za *bolševickými* *vápny*. Maďaronští a židovští živloři na Slovensku odváží se na mnoha místech otevřené vzpoury na podporu vespolek akce bolševické a se zbraní v ruce vpádají našim státním četám do *tylů*. — Jest tedy maďarské bolševictví nějakou službou pro přehodě lidských práv? Nevěděli židé dávno, že maďarští tyraní mají se ze Slovenska vymokati? Vidíme-li, jak místo náboženských ideí pracuje nemorálně a tajně velký kapitál a jak příjemná do svých služeb motorické zločince a prodávaje duše, seznáváme jasně, jak právě nyní jest co nejvíce potřeba křesťanské morálky jako zbraně proti zločinné korupci. To nečeš si pamatuj zvláště na Slovenska ti, kteří křesťanskou nauku bagatelisují, rozhodně katolíky pronásledují, ale nové určité morálky pro ně nemají.

Populace, škola.

Kdo vlastně byl zločinný rakovinný?
»Právo lidu« dne 21. t. m. projevuje úžas nad tím, jaké krutý se nacházejí v knihovně sochařské školy v Hořicích. Povazte si — jsou tam všechny ročníky »Obzoru« Vlad. Štastného (vlasteneckého žáka Sušilova), spisy Douchovy, Al. Dostála a jiných »klerikálů« »Zlradka (úžasně plesnivě tiskoviny). Ovšem omezený mezek kritikův neví, čím byli žáci Sušilovi a Doucha pro rozvoj národ. literatury a kultury vůbec v době, kdy vlastenectví nevynášelo nic. Snad by tedy pro blaho republiky bylo lepší, kdyby jiní na sochařské škole četli anarchisticke tiskoviny a drakonické výnosy Trockého, Bely Kulhna a jiných mezinárod. šedilů, kteří svým internacionálním a krvežíznivostí šlapou po neútlejších a nekulturnějších květech národ. svérázu, duše Kristova nauku obětavé lásky k bližnímu. Takovou četbou by se snad český dorost zušlechtil více — jak ukazuje cizina. Ostatně naši hosté ze států dohody (i nekatolíci) pošli žánrově »Právo lidu«, zdali řádnějším proti katolicismu se duše českého dorostu zjevně a nabude síly k obětavým činům národním. Chlapci, kteří obživovali život ministrů, předsedy dra Kramáře, nezkažili se četbou spisů Štastného a Douchy. Právě »Ilhazy z pod Radhoště« podávali zprávu o zvláštním rytířském činu II. roč. kandidátů učitelství z Brna. Osmnáctiletí, hoši šali ve třídě se stěny kříž, přehazovali se drokotinových koší; jeden posadil se s křížem na zem jako Turek a se svými spolužáky kříží se utulnický pošťoval. Takové »úctě k přeházení jiných rozhodně se oni mladíci nematili z Douchy. Takové a jin podobné zjevy prozrazují, že novodobé barbarství sdávalo masku snášlivosti a svobodomyslnosti jen potud, pokud by se mu vyčeněné ostře spícíky nevyplatily.

Všichni křesťanský směřovali. už
třetina ve Vídni. Největší bolševické ofenzívy
naoproti nemohou zasádní vážné rány křes-
ťanské společnosti tam, kde jest víra živá, či-
norodá, tam, kde již před válkou proti ne-
věře, proti pohanské reakci stál dobře orga-
nizovaný šik lidí věřících. Naopak pronásle-
dování bezdělné jen přispěje k prohloubení
náboženského citu. Uvidíme na př. brzy, až
po přelomání židovsko-bolševických zmátků
v Bavorsku bude katolický kádř mocnější
než před válkou. Zato pruský protestantis-
mus, který hledal hlavní oporu ve výbojném
kaiserismu, zapadne do zmátek ještě svízeli-
nějších. Bolševismus triumfuje na čas jen tam,
kde se ho konzervativci bájí. Ale tyranství
vlády bolševistů nemůže dlouho trvat, proto-
bolševický militarismus by brzy vysáhl veš-
keru hospodářskou sílu. Pak nastoupí vláda
živá, mluví dobře promyšlená a zkušenost-
mi osvědčený program pozitivní. Vládu frázou
odstavi vládu užitečné práce, proniknu-
tou povnou, osobnou morálkou. Toho si jest
domo-katolstvo vídeňské. A dle toho tam do-
pady volby zástupců učitelstva do okresné-
ho školního rad všech 13 okresů. Katolickému u-
čitelstvu připadlo 10 mandátů. Soc. dem. uč-
tele získali 3 mandáty a něm. nacionální po-
ze 2 mandáty. Nepomohla užitečným pro-
středkem smýšlení ani hrozná agitace
soc. dem. státního podjaatelníka vyučova-
cího. Právě v těch okresech, kde Olšec
nejvíce vykládal na sešlých učitelů so-
»reflexe« plány, objevily se při volbě avia-
ně větší pro kandidáty katolické. Vapo-
meleme jak se války potáhla »Volná šk-
la« ve Vídni hluboké spolek a jak rakovino-
protrasy »rakovinský režim« v té příčině pom-
hal volnozemskýmJednou hořravě Heczkou
Ale všechno máta plánu. Viděti nyní vi-
janské, kam se zavádějí ústřední politika nacioná-
ní a volnozemská škola. Laskaj se spolek
některé bolševismu a proto raketou obraziť vi-
na co se ochotně. Cím který, raketu dítě
ocelů, protibolševických se vymení, th
rychle, ve směr: vývoj: plátněm národ-
zálepkou. Imperialismu. A. Agam, pom-
školních, v čest: předseda: hrabě roth vol-
významu.

[illegible]

Ka stávce politických konceptních praktik. K čemu nedošlo ani v těžké době republikánského režimu, to se stalo za republikánské vlády, v jejíž čele stoji soc. demokracie. Státní úředníci přinuceni k stávce nesnesitelnou bídou. A před tím přece (ovšem výhradně z agitacíních důvodů) socialistické strany lovily mezi úředníky ujišťováním, že zájmy jejich jsou zájmy středních vrstev a úředníků. Nastávaly překvapující metamorfózy. I úředníci byrokratičtí, kteří za války byli cizitřepnější než cizak a sekýrovali občanstvo s povýšeným hledím, přes noc se stávali taky-socialisty. Ovšem čílni tak hlavně z bázně před socialistickou svobodou; za bezpečovali se, aby jimi bouřlivé vlny nesamýšky až na dno. Tolik věděli předem, že nějaké zvláštní ochrany po formální změně přesvědčení u socialistů mítí nebudou. Přesto to však přímo překvapilo, jak dlouho studování státní úředníci byli odbývány platem menším, než jaký má v továrně 19letý dělník. Tedy po marmém čekání vypukla 14. L. m. stávka.

»Nár. listy« dne 22. t. m. přičítají k to-
muto trapnému zjevu následující poznámky:
»V »Čes. slově« nebyla o celé stávce
ani zmínka. »Právo lidu, orgán« protěťá-
ků, na př. kladnosti horníci s průměrným
příjmem 10.000 K ročně, nepočítáme-li v to
ještě naturální byt, uhlí zdarma a výhody
aprovizační, protěťák, kterým ministr vnitra
při své návštěvě rozděl »jone« 25 milionů ko-
ron a kteří při tom všem jsou ještě nespoko-
jeni, toto »Právo lidu« po dlouhém mlčení se
konče zmožilo na poznámku, že i v tom smy-
sku, že se toho je vidět, že je úředníku mlu-
ká že by se jich měla část propustit. Páté
se však, co by tomu řeklo »Právo lidu, kdy-
by tak »Nár. listy« napsaly, že je na př. to-
várních dělníků moc a že by se jich měla část
propustit? Myslíme, že by spustilo zlý po-
třetí. Avšak při konceptních praktikantech
mlčí, protože to nejsou dělníci. A ještě něco.
Poslední socialističti, kteří se tak statečně u-
límají úpravu platů pražských metafř, ti ta-
ké mlčí a jediné, kdo o celé stávce kon-
ceptních praktikantů promluvil, byl zase jen
dr. Matoušek, tedy žádný protěťák.

Dětské katolické hudební sdružení v Praze. Založen útluný a chorobence slepých dívek a dětí na Kampě jest činem šlechtického venkovského faráře Ludvíka Seyvaltera. JŽ jako student učinil své osleplé matičce slib, že se bude starati o chudé, opuštené slepé dívky. Roku 1908 po úradě se spisovatelem Spáčkem přikročeno k činu a 9. prosince útluna slavnostně otevřena. Valnou hromadou spolku »Útluna« 19. února r. 1919 ukončeno desetiletí jejího trvání. Dnes rozanněl jest počet chovek na 52. Mezi nevidomými dívkami jsou i padomácné stížené, mrtvici ranění, slabomyslné, kritičnaté. Kdo podezřívá katolickou humanitu činnost měl by se octít přesvědčiti, jaké obětavosti fěhořnic jest zapotřebí k ošetřování takových ubohých tvorů. Dívky zaměstnávají se ručními pracemi, hudbou, zpěvem, deklamacemi a různými hrami. Dočítejí i do Národních divadla. O jejich duševní vývin jest co nejpečlivěji postaráno. Některým slabším chovánkám jest popsáno v čase letním pobývat v klášterní zahradě v Slatinech a jinde na venkově.

L. Seyvalter věnoval na útlanu celé své těleské nastřádání jmění. Také jeho sestra-útlakatelka odkázala tomu ústavu celý svůj majetek. Bratr zakladatelův František, kamovnický již jako děkan volně své jmění útlanu věnoval. K dědicům těm připojily se tisíce obětavých duší katolických, aby podnik tak lidumilný utěšeně zkvétal. Přispěly i okresy obce, peněžní ústavy a i, takže plán dobročinného zakladatele realizován blahořadně — Útlana ovšem potřebuje pomoci vydatně stále. Přispěvky v penězích i naturálních zapíjejte na adresu: Seyvalterova útlana slepičích divků v Praze III. na Karmel 33.

Také-avšak-otřetý reformní vývoj. N. Náchodku jest na 3000 lidí nezaměstnaných ale k slábnutím přičinem se přibližují dělnici Pruska (zvláště k tlučení šetrku). Na druhé straně soc. demokraté snaží se úporně vy-
stavi čteny Všeoborového sdružení křesťanského dělnictva z fabrik. Jsou sice známí dosud neodvolané zákony na ostranu lidu chránících pracovní, ale teď se jedná o to, jak jim zjednat příslušný důraz. Pam okraem heřman vi, co by měl být litery činná, ale krčí rameny, třeba že by u něho bylo dobr-
vile dost. Prý má z-Praby nařízení, aby vy-
uroval smířel. To by bylo ovšem nejlepší-
jen kdyby se jevila smířel snaha také u soc.
demokratů, kteří pracovnímú proletariátu
pomáhají - základem práce De 22. t. m. rá-
horu! soc. demokraté náe, dem. redaktor
Nách. listů Zachoval: za ten strašný přet-
že tenké mají v novinách tvořit! stoak n-
línodné občany. Redaktor chycen na námit-
síl, kděs se mu dobře nevedlo. Byl propu-
stě-terpe kudy, když stihl, že bude trošič-
a sněhobílý... Takže se republika zne-
vinní! ovšem.

Nonstop news coverage kept a
down story pretty low. (Soviet) military
officer, Vlasov, was visiting the
front line. (Soviet) military

Královéhradecký v Hradci Králové.

moci, jaké dostává nyní dělnická třída v řadě států. Peníze, že je socializací výrobních prostředků nestačí vyřadit kapitalistický dělnictvem. Socialismus není pouze věcí proletariátu, mzdového dělnictva, ale jest záležitostí veškerého lidstva. Velikost socialismu spočívá v tom, že zájmy proletariátu souhlasí se zájmy veškerenstva. Vítězství proletariátu může vésti k vyšší stupni vývoje jen tam, kde proletariát se značně vyvinul rozmově a mravně, aby chápal spojitost vlastních interesů se zájmy celé společnosti. Prosperující socialisace není možná bez spočitelnosti živití inteligentních. Kautský prohlašuje za velkou chybu, že v Rusku z inteligentů se stali ujařmení psanci. Boliševiči soudruzi ziskali do služeb sovětové byrokracie některé inteligenty, kteří však projevil málo charakternosti. Není tedy divu, že pak nová byrokracie jest ještě úplatnější než stará. Neštěstí sly z intelektuelních živití nemohou být získány socialismu násilím nebo úplatkem, nýbrž důvěrou k morální a intelektuelní zralosti proletariátu. V ochuzených státech východních se nepodaří socialismu pozvednouti produktivní práce. Kautský dodává: »Nic není ničivějšího nad šablonoitou manýrú socialisace, jak byla provedena v Rusku a v Uhrách.« K zvyšení pracovní energie odporuje akordní mzda. Připomíná: »Dokáže-li se toho, pak všichni čestní intelektuelní lidé budou přivedeni názorým vyučováním k socialismu mnohem jistěji než dříve jakýmkoli násilím anebo soustavou korupce.«

Soc. demokraté po trpkých zkušenostech musejí uznati brumadné a otevřené, že člověk není stroj, který by se okamžitě přelomová bezohlednými výnosy — a že jsou marne drakonické rozkazy tam, kde revoluce dává š. Materialistický marxismus uvedl davy na cestu zcela bludnou; a právě toto trapné bloudění vnućuje úvalu, že duševní hodnoty nesmírně vynikají nad zornými opatřeními fyzickými. Duše není se umlčet ani neuháknouti mi monistickým healy.

Národné hospod. hľadka.

Jak se lidce bohatne. Již jest nejvyšší čas, aby výtěžek mozačnické práce přestal býti předmětem rafinovaných spekulací kapitalistů. Finanční věda vyspala tolik, že lidé nepracují jediným aktem anebo třebas pouhým podpisem zmocňují se celých milionů, které jsou vlastně výtěžkem tisíců a tisíců občanů namáhavě robotících. Jestliže se ozývají hlasy, že požadavky dělnictva jsou přílišné, že ochromují rozvoj průmyslu, takže se, proč na druhé straně fabrikanti chodí jako košem horlé kůže - hotové stáčky dělníků - tohu podílu na zisku.

Vládní banky věřily, že obchodovatelé tureckými akciemi tabákovými bude zakázáno. Proto je před 9. červencem hromadně skupovány, takže dočítily na 1 akcií zisků až 300 K. Skupily na 50.000 akcií, takže o krouhité vyděly 15 milionů korun. Když vláda dovořila, aby se s obchodováním znovu započalo, banky 15. t. m. v šíleném chvatě skupovaly znovu. Kursy stouply za jediný den ze 1490 na 1840, tedy o 350 K. Zisk bank ten den odražuje se nejméně na 30 milionů korun.

Ale takový šílený tanec chamtivosti nejbližšímu materiálu není jenom ve Vídni. Nekřesťanskou spekulaci vyváděvá se milionů jako páperek i u nás. Nad tím se musíme rozhodnouti krůhy co nejvážněji zamyslet i pomýšlet konečně na nápravu vážně. Co jest železná ruka židovská nedostupná? Na hazardní hry jsou velké pokuty, i když se při nich vyhrál jen několik korun. Na hazardní hráči bursovo a bankovního mohou však za bláznů dne vyváděkvati sta milionů korun – často na základě podvodných podnikatelských zprávek. Ten „výdělek“ ozebratů tisíce lidí jiných. Kdo by se chtěl mýšlet i s poznáním spekulanty, kteří si osovají na bursové výdělek monopol, mají by napjatí nevyk a pracovníků a místo užitečné práce n ustále přemýšlet o manévrech a podakoci jako na válečném poli.

Velký úspěch osvědčené akce získalo p
stnice Samalitz. Ve schůzi zázobov. v
boru 16. července projednala žádost Sam
líkova o uvolnění sklizené a schváleny v zá
dě tyto návrhy: 1. Vláda má učinit veškeré
opatření, zejména zajištění dostatečných z
sob z ciziny, aby mohl být stálý režim h
spodání obilím odstraněn. Rekvizitní s
stém má být zachováno jen pro nevyhnutel
potřebnou dobu. 2. Stanovené dávky moud
ných výrobků mají být zajištěny. Má bý
členo podnikům obchodu a živců. 3. M
zemědělci má být vyložen z dodáv
Krmiva mají být pro nejbližší období zá
bovací úplně uvolněna. 4. Ceny obilí m
být přiměřeně stanoveny vzhledem k v
kladům výrobků. 5. Stát má pečovat o z
labení obilnictví. Na požadavek předse
dlena N. S. Samalitz, aby zemědělci, kteří
dovozí předpřipravené dávky obilí, byli od
tích dávek osvobozeni, prohlásil min.
dr. Frankenberg, že ministerstvo zá
vění ke rozhodnutí, jakmile bude vláda
govorního zabezpečení (hlavní dovozce
článek) zbytky sklizené u rolníků: av
ně. O zabezpečení brambor a o cizích o
tami domů rozhodne. Zpráva o návr
zemědělců vlády.

Wieder A.M.E.

Händlervereinigung
Vollständiger o. S.W.
Wiederholungs- und
Wiederholungs-

Background

Dne 19. t. m. se konaly v Praze ve Strahovské kostele bohoslužby za syna anglického velice slavného Gougha. Súčastnili se jich v zastupení prezidenta republiky prof. dr. Gash, dr. Alois Masarykova, diplomatické sbory, generální konzule. Pořádá zastupovatel cizích mší, zastupovatel vědy, úřední uměleckých a vědeckých kruhů, tisku a j. Tak odděluje správu úřadů. A pak prý, jest náboženství věcí soukromou. Až zavraží vynálezky český katolík, skromnější se do chrámu také tolik neotáhne. In? — Státní sekretariát rakonský dr. Reimer mírově konferenci odvažoval nota, v níž se pravilo, že Rakousko jest mnohem více závislé na republikě Československé než republika na Rakousku. Nu tak vida, odkud Viděl čerpana semu velikou a bohatství. Při tom však zachránka s obyvatelstvem zem českých jako s „medicamentum“ nájemci. — Zpráva Čel. tiskové kanceláře o hospodářské loterii státní „Česko slovo“ zlásovala zamlčelo. Je odvážný, zaznamenal velký úspěch našeho zemědělství v boji proti kontrólám, byl vypracován Samalikon a vydává je směle a důdru dra Vítkovského. Podobně se zachovaly „Lidové noviny“. — Židé se v obyvatelstvu všude přestubují. Vyšetřováním okres. soudu v haličské Dol. Mszané se zjistilo, že k protizhidským pogromům dle popud žid Natán Förster, který svedl Ant. Dromasca a Ant. Suklasa, aby vymahovali krámy židů židů, které jim označil. Nájské reklamny židů potřebují zvláštní tmu, kde vysadali lidé se vni bezohledností. — Při provádění americké pomoci akce ve Vítkovcích dva soc. dem. dělníci kradli neomaleně. Do té „komunistické alféry po vytržence prokládá jest zapleteno 15 osob. — Lidový konzul Szamuel v Uhrách (2000 čtenil se dle vídeňských zpráv s dcerou mnohonásobného milionáře. — Materiální škodu způsobenou ve francouzských provinciích, obsazených za války: od Němci, odhaduje úřední zpravodaj Du Boise na 119 miliard franků. Do toho nejsou zahrnuty škody obchodního loďstva, soukromých osob a j. Kdyby se všechno sečetlo, činila by celková suma asi 200 miliard. — „Slovácké noviny“ sdělují, že vynálezce ogvort předsídl Stranag má 48 funkcí a simokur, takže jest nemožno, aby tyto úřady, namnoze světlé plácné, opravdu řádně zadržoval. — Na Moravě v Kyjově nabrali židé s bolševické štep 170000-K. Ale posmím jim úřad sebraly a židé zavlečly. — Anglická žurnalistika píše v „News-Zür. Zeitungu: „V Českých zemi se hnané politika stran a ne politika výšlehu skla hu. I volení zodpovědi politikové mluví raději volebních námitkách své strany než o světových poměrech a přechodu do budoucnosti. — Liberální se nazývají katolíci mluví. V národě demokratickí jest skupina katolických kněží. — „Právo lidu“ nazývá kněze „Obnova církve katolické v Čes. republice“ novou orientací lidu katolského, na internuť třeba dluh dobrý posmím, ale lidu katolického. Ale kněží, kněží bláznů, ale lidu katolického. —

lidu nepřátelství. „Nár. listy“ otmírají hlasy cizí vývody: „Práva lidu se — apokalypsa...“ Protok už teď jest těšilo vyvažují od nás zbrojí za se milový, potěší židě Lustig, a Liebarschou chop se putujícími křivkami. Když byl Liebarschou začít měl a sebe ještě 304 falešných kolků na stáloho, ny a okotkovanosu dlekaposuna. Při výslechu mohli a nemohli se upamatovat, od koho kolky peníze měl. Lustig kolkoval peníze sm. Jungwarovi ze začte obnášel peníze za 9000 K a u ně měl kolků za více než 6000 K. — Po příkladu S. tožů slovoalkých: Ojnar nemají děti d. červce se místo do katedry na Hasevce slavnosti. Keň který se proti tomu ohradil, bylo položeno, a bude doposud do Terezián. — Učitel emagelakého ebofokantství na gymnasiu v Báské Bystři. Emil Keň byl propuštěn proto, že se choval na přístěku k malému státu v době, kdy bylo S. vímeko přepočeno od Maďarů. — Patnáct století pamětky velkého učence církevních sv. Jeroním bude oslaveno letos 20. září. Za tím čtením v Římě se chystá vydání výběru spisů Jeronýmových. — Německý fysik dr. Isenackr podrobně záznamem krev. sv. Januaria v Neapoli nepodrobnějším rozborem. Společ. s jinými: přirodný průkaznost této krev chemikův, spektrální, topograficky atd. a shledal, že v labarčce jest oprava ze zanechání křivky krev. Jestliže tato krev v určitém čase se stává tekutinou a vře, není možno nikdy dohlédnouti nějakou záhadnost. Sama věda tedy se přímo potvrdila existence zářezku. A katolická krev vědovědně tomu průkazem nebránila.

Sjazd katolíckeho študentstva v Hradci Králové.

Zdarilý průběh a skvělý výsledek předstihl snadně naději přípravného kmita. Již v neděli ráno přibýlo Hradec tolik studentů a studentek, že jevila nutnost přeložit přednášky do druhé adevbertina. Legitimad bylo vydáno 330. Jen studentek se dostavilo na Prillii i středokolští profesori a učitelé. Středokolští katecheti schválně k sjazavili — jen tři. Slovenských studentů přibýlo deset.

Večer v neděli dne 30. t. m. na ur-
tanou milých hostů uspořádán ve dvor-
Adelberta pěvecké hudební večer s
líkě části místních členů a strany
dové. O uskutěnění slavných předstev
hlavní zásluhu p. katecheta a učitel spě-
V. Gyrkovics a ale Zahradnický, kte-
obstavit obstaral všechny doprovedy
plano. Tumburaký obor po pitulit
ednicí- smor na podla- podla- vádla
okrášl jistotě- kadebry Zpělné-
smělný i kadebry, předstev- obstaral

a na violu, zmyšle zahrály tlakem sítě Gallova a doprovodem harmoniky a pianina. Hlavní potlesky byly zasluženou odměnou tiskůvcům.

Četavou: a pracovní tým dan společnosti vorně buket, který vynesl 600 Kč.
Běhudební a zpěváckých podnikatelů
přemysl pozdrav slovenských studentů Sidor.
Křesťanů a na spolupráci českého katol.
studentstva se slovenskými, jako mnohob
občanů přicházejících z Čech na Slovensko
užší bezohledné náboženské city Slováků.
Rektor Zamykal z Olomouce přinesl
přemysl moravské obce ozvěla. V příčině
orelských slětí jest časově dána přednost
Hradci, kam pospíší Orlou z Moravy
jako o slutu před válkou. Na Moravě bude
se konati velkolepý slět Orla r. 1931.
Nade Slětou, aby byl hojně zastoupen
i z Čech. Orlové nali na Slovensku pa
ralysovali mínění slovenského lidu, jako
by Česi byli nezákonní. Orlové logie, které
dobrovolně se odebraly na Slovensko
byly rekrutovány velkou většinou z Mo
ravy. Z Orlů mohl se státi cizí garda
národní. — Ředitel Beneš z Hradce Krá
lové pozdravil Moravy jako předsedu
místní organizace; vyslovil politování, že
se dali Čechové v organizační práci Mo
ravou tolik předstihnouti. Povzbudil
k čile práci. Toho bohdá nebude, aby
český lev utíkal, když moravská orlice
letí do boje!

V poředí dne 27. t. m. započal v této dvoraně přednášky. Sjезд zahájil stud. Al. Janáček z Hradce Králové. Do předsednictva zvoleni: Ph. C. Jaro Šrámek z Holešova; gymn. Sidor, Th. C. Jemelka z Hradce Král., abít. Wacha z Brna, stud. Svobodová z Čáslav a zapisovatelí MUC Rozsypal z Kroměříže, sl. Havlasovič z Nymburka, abít. Jonáš z Prahy a stud. Hoffman z Jičína.

Ph. C. Jožka Kršín pojednal o poměru katolicismu k moderním názorům světovým. Potřebu víry zdůvodnil citováním vynikajících autorit francouzských a anglických. MUC. Kuncze z Olomouce promluvil o praktickém šíření obranné organizace a tisku. Doporučoval studenty aké časopisy.

Odpoludne Slovák Sidor tluče
všetky pozdravy Slovákov; odporučoval
organizáciu proti ofenzíve nevery. Upozor-
nil na dôležitú časopis »Vatra«, jejž sám M.
Ma vyvídajú učiteľky B. Pečínkové v
konštantnej zbierke na slovenské katolícke
studenty, ktoré vyniesla ten den 400 K.
Fr. Adamová ponúkla o významu sociál-
ného sŕdca katolíckych študentov. Nasled-
ovala debata o koedukácii žienoch a dával
Všetchnu hlasť bola schválená koedukácia
V. K. Siedlo referoval o spolupráci bež-
ných slovcov s jurnými študentkami. Dovodil,
že i teológ má sa chopiti čistej práce
sŕdca i medzi ľuďmi. V debata, je-
nato rozvinula, bola zamiatená činnosť be-
hoslovceva v politike; zato však teolo-
g má čile pracovať v ruchu osvätovom medzi
ľuďmi a študentstvom — jmenovitě v
kladom Pisma, prednáškami apologeti-
ckými a vedeckými.

Srdčné pozdravy pronesli Magre d.
Fr. Šulc, B. Pečiuková, red. L. Zamyha
a jini. Člen Národ. shromáždění dr. C.
Mazanec poukázal, že naše slabost by
zavistosa snižilým poměrem církve k s.
kousnému státu. Povzbudil k dalším
zdárnému postupu.

Předseda jidiš Al. Šrůček ke kom-
viele podnikl četným pánům a dáma-
majícím velkou zaslouhu o zdej-
tomného sjezdu. Provolána třikrát slo-
presidentu Maasarykovi. Zapěna byla hym-
česká a slovácká, načež účastníci se v m-
ladě velice radostně rozcvičili.

O půl 8 hodině večer konána porada vynikajících interesentů o hmotné podporu katolického studentstva. Probrány různé finanční náměty, které ke zdaru katolické studentstva budou realizovány.

Jak četnou účastí tak velice zdánlivě průběhem jízdy dokázal veliký rozmar studentského hnutí katolického. Zánice a obětavi idealisté svou horlivostí dokazovali, jak jasně, zmužilá krev proudí v cévách dorostu katolické inteligence. Přijeme mnoho zdaru krásným plátnem, které si jízdy vytváří. Vnitřní síla dospělá k vítězství i tam, kde se staví v cestě hrady fyzických překážek.

Církevní věstník.

[illegible]

Něke venkové kapálky a chráné ob-
množství-určené, jsou dárcem-určené
be přímé-určené-určené. Dávky-určené-
určené světové války selly, kapálky určení

František Rohl,	Václav Jendrych.
předseda.	jednatel.

Duchová tlapení? »Nár. listy se takhle roztílují v příčině inasceňování vni k »Prodané nevěstě« v Šároce: »Inasceňování ves nemohla die nhládeň řešie postřídání seobu »svatého Nepomuka! Dokozne se pňád n v prvéu jednání modlíla dvěřata v krajích! Což n nedoveďe už někdo představitelkou ves jinak, než s Nepomukem n návi? Je to skutečně ona »duchová hloupost«, jíž počít právem Janek II. už národ. Rovněž ona duchaplná seobn s pňocem se seobu Medoey se osamotň hodi k náhonu husitův.

Odpovídáme, že sceneria ona odpovídá zcela správně době, kdy se národní duchovní bojovníci na vesměch seobu s »svatým« k »Prodané nevěstě« byl pňád. »Duchová tlapení«

na všech soběly pomalý Farkasovi ani Munov. Lid ná dobrovolně a rád se směl před sochami sv. Jana Nepom. a proslavil s lidem na české pomní místo v některých dnech se netřb. Svátý mu- bedník se církevní práva nestal se na- prosto menším divokým potupem a no- torickým prohanostem. Práva lidu. A jestliže věděl lid k světu tomu tolik lne, čta tato má svůj kofen v úlechlém odporu proti surovému násilí. Se sochami Prokopa Velikého a Jana Želivského nikdy proces v Cechách nechodilo; Pannu Marii a sv. Jana husité sami netupili. Takové pomníky ponechání chrátem proudu volnomyšlenkárskému.

Jest pravdivější, jak se ihned ocitne v křehkém fanatismu moderní volnomy- lenkár, jestliže vidí jakoukoli připomínku skutočného života a přesvědčení našich potvrdých a obětavých předků.

Kdo vytvářel vyklukuje, že jsme ná- rodem Husovým, měl by konečně vymazat, jak vlastně náboženský program Husův realizovali ti, kteří denně užívají jména upláceného mistra k svým stranickým cí- lům. Před sochou Husovou se jádro če- ského národa nemodlí. Naopak ve „Večerníku“ a „Lidě“ čtou se tyto stecky: „Jak málo v účtu má pražské obecenstvo po- mník našeho národního mučedníka na Staroměstském náměstí, o tom možno se přesvědčit denně. Naše bujará mládež počíná sobě velmi nenuceně a skotatě od rána do večera ne snad kolem pomníku, ale přímo na pomníku. Hlavně postava Husova jest cílem pánů kluků, a milé ob- ecenstvo klidně přihlíží a zmůže se nejví- na pomníku: „Jestli pak tam ten kluk vlezle?“ Stál jsem v úterý chvíli před pomníkem a sňal jsem odtautou čepici. Kluk, kteří kolem sochy Husovy provzružovali své rejdy. Ovšem: bez slovní potyčky se to neobešlo. Dole na schodišti čistila si o schody asi zletělá šabka boty a vytáhla si tam ještě pska. Na moje na- pomenutí, že pomník není pro to, aby si zde lidé čistili boty, odpověděla bříte: „A dít to není žádné svatej, a beztoho to za nic nestojí!“ Ze toto neměla ze své hlavy, je jisto. Bylo by záhodno pomník nějakým způsobem ohradit a tak zne- možniti jakékoliv poškození. Jest při- značné, že žádný jiný pomník v Praze není tak dětmi znečišťován jako právě pomník Husův.

Takové výsledky se dostávají, kde se užívá jména vynikajícího muže výhradně k negaci a křivacím.

Zato však kult mariánský a svato- janský má za úkol pozitivní výchovu, pěstí kladných ideálů a zbluštění myslí.

Státní škola naší republiky pokračuje ve svých činnostech hromadně dále.

Na Vinohradech byla zadržena polská židovka Teřta Spriglerová, bytem na Bo- jilské 9, která měla u sebe penízce s pa- dělanými kolký, jež byly přilepeny čer- veným lepem. Zprvu tvrdila, že kolký obdržela v bance, ale potom vypověděl tuto odvolala. V jejím bytě však bylo nalezeno 35 neokolkovaných dvacetikorun a zápisník, jenž ji uváděje, že dávala bankovky s padělanými kolký do oběhu. — V bytě polského žida Adolfa Ehrlichy byl zatčen mladý Oldřich Řezáč právě v okamžiku, když přinesl vzorek padělaného kolku na padesátikorunovou bankovku. V bytě byla přítomna pouze žena Ehrlichova a dcera Emilie. Starý Ehrlich již tužil cosi a ujel domem do Vídně. Žena Ehrlichova zapí- rala, že o ničem neví, ale když detekti- vové jali se vykonávat prohlídku, usedla na jeden kuf a nechtěla s něho se hnouti. A právě v něm nalezeny falešné kolký. Vyšetř. úřad se zjistilo, že Řezáč a Ehr- lich byli v spojení se zlatníkem Josefem Hejnou z Nov. Města n. M., který byl již jednou odsouzen pro padělaní peněz do vězení na 5 let. Hejma byl také zatčen ve Lhotě u Broumova společně s Aug. Čechem, u něhož nalezena falešná tisíc- koruna a 7 padělaných kolků rkorunových. Čech dopověděl, že je dostal od Hejny, ten však popírá, že by je byl padělal. To prý činil jakýsi šid Hübner, který však je ne- známý.

Jak pěkně se žije slovenští podvodní- ci! Jak domá, již a vypravuje J. Kalva, redaktor „N. P.“ ve svém interview s vládním poradcem dr. Ivanou o inter- venci ze Slovenska, že „k nebezpečným elementům (na Slovensku) téměř sháhem přidržit se židé a že ve čele zákod- níků stáli bývalí aktivní i záložní důstojníci.“

Když pak v důsledku zakročení ná- leho posl. sn. Pospíšila na směrnatých místech a v parlamentě propuštěny byly s interview všichni osoby přes 50 let staré, nemocní, ženy a děti, byli také propuštěni s nimi — dle ř. Kalvy — i všichni aktivní a záložní důstojníci.

S těmi pak „svezli“ se i všichni židé ze Slovenska a to — po svém způsobu. Jeť domá jako 55letý — thebas měli jen 50 let, dostali se domá jako rezervní dů- stojníci — thebas vojenský šat na sobě jakživi neměli — což při jejich „respektu“ k militarismu zvláště za války jest zcela vyvolitelné.

Ale v tomto případě zvali na sebe nepot titul rezervního důstojníka. Ale kdo ani to nešlo, uchýlili se k starému, čestnému osvědčenímu prostředku, který moudrost lidí vtáhla ve slova: „Mělo málo, — ten jede.“ A oni chytli jed — a také jed... A do desti lačno! Prosim vás, se se dce koupí mazadla za 30, 50, 100 neb 200 korun?

A nacházelo ani komických obrátek! Tak jeden se státních Makabojských činů jako „rezervní důstojník“ až do Prahy. Tam ho potkal náhodou známý, jenž se domníval, že jede domů jako osvědčený důstojník. „Aho Marie, to přec nemáš být důstojník — tam když víš, že jak živ státní důstojník nemůže být!“

Zivnostenská banka filialka v Hradci Králové

Alažský kapitál K 120.000.000.—

Reserva a pojištění čestky plus K 60.000.000.—

Centrála v Praze, zař. a. 1888.

Filialky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Ji. a. Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Tábor, Tereš a Vídeň.

Exportury: v Hradci po dobu laseňské sezony a v Opatu. Vídeň v L. II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XII, XVI, a XXI. okresu.

Zároveň děty.

Zabývá se obchodem smáčem, lázeňsem, smáčem a čokl na všechna místa v t. i. v cizině; obstarává úhrady a výplaty, jaké i všechny ostatní bankovní transakce.

na podmínkách co nejvýhodnějších.

Rozenosti.

Francouzští protestanti v Berka zvláštním písemem požádali presidenta Poincaré, aby Hohenzollernové zůstali nedotknuti. Nechtí jim Fran- cie oplati pohostinství, které předkové nynějších Hohenzollernů dali Hugenotům, vypuzeným z Francie před 234 lety. — Na Slovensku začal vy- cházeti orgán křesť.-sociálního dělnictva „Křesť- ťanský Robotník“. — K čemu všemu slouží jména a podoby vynalických mužů? Nedávno prodávány v Praze dětské bublinky s obrazy Husových. Také dány do prodeje německou firmou dymky s portrétem našeho presidenta a červenobílou stuhou. S. Seitter v Mor. Ostravě nalezl na láh- ve s kofačkovým vinyem „Liquor du 28. October“ (Láka 28. října). Nad nápisem visl praporek slo- vanských barev a nad ním rysuje se silhoueta Hradčan. Tak sděluje „Nár. Listy“. — V Sanech u Poděbrad objevena bojnost laciného kuřiva. Vy- konána úřední prohlídka u obchodce Eisnerově. Nalezeno 200 metrů předválečných látek, 56 ho- mokrů cukru a množství tabáku. Na pokyn chytré obchodnice shodili její synové s pody do zahra- dy dva pytle tabáku k vůli utajení. Ale tento ma- névr byl zpozorován. Diváci se rychle o tabák dělili a bafali ihned o závod. Radost nad nena- dány přídělem laciného tabáku byla velká. — V pražském předměstí americká mise začala vy- vářeti dětem polévku a kakao. Odpověděli k to- mu škola socialistickou stranou některé ženy ka- koo spolehlivě, pověděly. Ale — dle „Č. Slova“ byla polévka den ode dne „labbi“ zato však při revisi zjištěno, že z denního přídělu schází poltřetího kg. omásku, který ovšem nebyl taině přidělen dětem. — Když se katolická mládež z Malacké na Slovensku vracela po dnech cizimocidě- ských z Velehradu, byla několikrát napadena So- koly a vojáky. Bylo na ni voláno: „Hodte do- má Páměťku pod vlák“. Sokolové maláci také ne- zapomenuli provolati hanbu Orlům a posmívat se, že s křídlem šli na Velehrad. Vyledek této sokol- ské „práce“ byli: nových 40 členů a členek př- hlásko se do naší organizace v Malackách. — Smerativ a Strávník „Sociální Demokrát“ napsal souhrnu Píkoví do pamětníku toto: „Souhrn Pík, který jest redaktorem „Nové Doby“ a který jest členem Nár. shromáždění, vynoml si před 4- tdný od výkonného výboru souhlas k přijetí další funkce, místa správního radovství Skodovky, kte- ré mu bylo správnou firmu nabídnuto. S tímto m- stem byla loňského roku spojena dividendy 80 tisíc korun. Poněvadž správní radovství ve Ško- dovce přiložené plně nevyčerpal celou pracovní sílu, přičel souhrn Pík ještě další významnou funkci. Je zvolen starostou města Plzně. Je- li funkce starosty ve velkém městě, jako je Plzeň, bezplatná nebo ne, nevíme. Ve dvou vid. l- tech bylo obviněno několik soc. dem. obecních funkcionářů Vid. Nov. Města, že podhodně do- pravovali zbraně z Rakouska bulhářským uher- ským. Soc. demokraté na to odpověděli obyč- lým svým způsobem. Dáv lidu „hromáždil se před radnicí; pak táhl do redakce obou listů (so- cialistického a křesť.-sociálního) vlnil domovní a vyhlázel na ulici knihy a rukopisy. Při- tom zraněn jeden reportér. Obě listy zatím ne- vycházely. Bylo-li rozdělení soc. demokratů o- právněné, mohli přec morálně ukodčiti kritici- cím listům více, kdyby byli věcně dokázali, že soc. dem. obecní funkcionáři jsou obviněni zcela Divě. — V amer. Dakotě byla česka odměněna za minulý rok prvenstvím ve státě v chlapčenském a dívčím klubu pro zadravnictví. Vypěstovala na jedné třetině akrů plodin za 235,94 dolarů. — Bil- ze francouzského Béziers nalezeno staré pohře- biště z III. nebo IV. století před Kr. Objeveny tam krásné vázy atč. kampaně a lberské, zvlá- ště však skvotsná snška sedící ženy. — Dle zprá- vy „28. října“ z 29. července v Neměšicích u Pardubic byl zvolen za starostu soc. dem. pekař Tichý. Ten však byl vlastním souhrnů př- stížen, když se pokoušel propačovat se mýlna 7 a půl pytle mouky a kroup. Jeť mu byla za- bavena ve prospěch místní aproviseace. Ale na zakročení souhrnu Velda byla mouka Tichému vrácena; řeklo se, že by bylo velkou blamáží rozhlášení, že vynalický souhrn jest keřasem. — Dne 28. července řada členů rudé gardy maďar- ské přetáhla hranice Jugoslaviie; títo lidé byli zasti a dopraveni do Záhtebu. Bylo u nich na- lezeno 6 milionů korun, jichž mělo být užito na bojevickou propagandu v Jugoslavii. — Co je všechno možno, dokazují senační trojeje J. Kom- feida, který vystupoval jako srbský poručík Luti Jovanović. Tento člověk jest akřz na skřz pro- ležlý syfilidou; na pravé straně plece má ote- vřené rány zvlí lidské pásti. Má také syfilistický katar hlasivek, tak že jen šeptá. A přec tento dobrodruh měl v naší republice u inteligentních žen velké úspěchy. Vylákal se rámych smetech větší obnosy. Choť jedného mladářa a Přerova odjela s ním do Brna. Jovanović vylákal na si bramborový prsten a sifernou dámskou dóvu. V Hradci podvedl jednu slečnu, v Loosenu několik. V Kolíně vystřídal za dva dny tři milénky. V Nymburce obalamoval jednu slečnu s Pardubic. Pak tam za ním přijela jedna herečka z Prahy. Třetí den už zase mu padla na oběd jedna Mora- vana. Zvláštní, že si dopoušel i s dámskými se- řbky a Francie. — Při prohlídce brněnských domů byl zastat maďarští židé Zlano a Mar- tovičové bez ostatních přetátek. Zato však na- lezeno a nich asi za čtyři miliony rakousko- vech bankovek a 671 rakouských banků.

Politický přehled.

Proti maďarským bolševikům.

Na protest československé vlády ze dne 25. července, že z maďarských lá- tel byly házeny pumy na město Czapp, odpovídá Béla Kuhn chytrýky lituje, že se tak stalo a prohlašuje, že nanra- l všecko škodu červenou armádou způsobou; ostatně že federativní republika uherská neprovozuje žádné politické pro- pagandy mezi oběma československé re- publiky. Kuhn odvolává se na Šrobara a Hlinku, kteří prý o něm vědí, že je po- kojný člověk. Jen at prý československé vojsko nevyvolává sporů, oni v Maďarsku je se proti našim ani nehnou. Nato jménem vlády československé odpovídá ministerský předseda Tusar bora na vědomí, že vláda B. Kuhna chce žiti s republikou naší v míru a se ochotna je k náhradě škody, způsobené na Slovensku rudou armádou. Min. předseda zdůrazňuje však dále, že nota Kuhnova požaduje žádoucí jasnosti a že nemůže nám dostáti ujištění o míru- milových úmyslech, když maďarská vláda zároveň dovrtá velké zásoby zbraní a střeliva. Jediným zabezpečením vzájemného přátelství je demobilisace rudé armády, již bezprostředně bude následovat demobil- isace našich vojsk, jež by pak vystřídala lidová národní obrana. Nepřejeme si ani jedině pítě země, která sám nebyla př- tlečna mezinárodní konferencí. Proto je nutně třeba přesného závazného prohlášení, že Maďarsko podrobuje se podmínkám našich spojených a že demobilizuje. — Nejvyšší rada v Paříži je přesvědčena, že rumunské a československé vojsko doby- ly snadno Pešti; neudělala však dosud nějakého rozhodnutí. Přes to prohlašuje se postup na Budapešť za nutný a ne- odkladný.

Nová vláda v Pešti?

Na Tise zahájili Maďaři už 20. čer- vence velk- ofenzívu proti Rumunům, ale špatně poshodili Útok maďarský však za- držen, Maďaři vrženi za řeku Tisu a roz- prášení na celé čáře; přes 8000 zajatců ošitlo se v rukou rumunských. V důsledku této porážky zahájil Béla Kuhn vyjedna- vání s vojenskými misemi dohodovými ve Vídni. Převrat prý nastane v Budapešti nejdele do 5. srpna, kdy se totiž sejd- v Budapešti zemský výkonný výbor ma- ďarských sovětů a unese se na dolro volném odesoupení vlády sovětů a předání státních záležitostí soc. demokratům. — V pondělí došlo v Pešti k velkým de- monstracím dělnictva odbor. organizací proti bolševické vládě. Volnou ráznou po- sřední vlády Bely Kuhna. Také ženy de- monstrují proti veliteli rudé armády, jenž zavlnil velké ztráty v bitvě na Tise. Ovšem vojsko bolševické krvavě demu- stranty rozešlo. — Lenin žádal vládu na radu o vojenskou pomoc Maďarsku, ale- rada zamítla většinou žádost tuto.

V Rakousku sifitují.

Státní kaselní rakouský dr. Renner následkem podmínek mírových pro Ra- kousko natřel, že hrozí v Rakousku na prostý nedostatek jak jedovatliv, tak i celé společnosti. Co se týče územních otázek, není, bohužel, vyhlídka, aby snad němečtí krajané v Čechách, na Moravě a ve Slezsku byli zachováni pro Rakousko. Musí se jich s takým srdcem zřít. Nemohou ve však sítie německých židůh Tyrol, jižního Štýrka a území hraničících s Čechami a Moravou. Otázka připojení k Německu po- byla už své časovosti. — Renner žádá za prodloužení lhůty k odpovědi na mírové podmínky o 10 dní. Povoleno 7.

Státní police-shrnutí.

Ve sporu polsko-ukrajinském o vý- chodní ruskésoho Halis rozhodla právě pa- řická Rada pěti. Polaku přisoudila totiž prozatímní právo k zavedení polské ob- čanské vlády ve východní Halis. Tato otázka vyvolala u ukrajinských křesťah bolševické přehrápání. Na oznámení protestu po- vstá rozhodnutí Rady pěti odsoupsl do- sudeční předseda ukrajinské mírové do- hody v Halis Štýrsky.

Státní obroz.

Prostředkem čestnosti, důstojnosti a ušlechtilosti s agnací politiku sestálal propukla velice vzhledně v 178 „Ná- rodní listy.“ V dalším článku se po- kusuje na plané děty, jakými agrárníci lákati inteligenci do svých řad. Pisatel pak poukazuje: „Na celkový státní náli mě- štán na starých čest úkrým a pohostinství v čestném pronášení. Věděl jim to městečtí lid vupínal a on to byl, který rozblil pouta české nevolnosti a v době shodě otevřel brány k volnému životu. Selský stav mohutněl, až spupným se stal a vychytralým — „Selma sedlácká. Doma- pla, doopala; na hejtmanský obnosy až k zemi. Doma advokát, chlubil se jak d- řady naplil; na úřadě sovta se dovedl podepsat. Učil v obci byl mu duschem svatým. Farář útěchou ve chvíli, kde šlo o spasení duše. — Požehnaný na dětech, směl svoji krev a křvi měšťáka. Doory proval za učitele, úředníka i čestnického státníka, ponejvíce do měst. — Syon své vše včoval apasenským stavům, jak nazýval oběny studované, více než selé- brouď. A když naplnil města svým pok- lením, přišla válka. Až do té doby vášili jsme si stavu seléského a i on se s námi našel. Jest pravdou, že neal a námi fo- hromu, jeť přinesla nám tato nejstrašnější válka světových dějin. I na bojištích smi- sila se krev selécká a křvi lidu měšťáckého — ale doma! Selécká chytrost opavovala svědomí slověka. Dobry náš lid selécký, bodry selécký česky — selbal — kdy bylo oběti nejvíce šelky. Za nás mluví šat, prádlo i obuv. Šperky a obrazy, ba i knihy, které jsme položili do selécké truhly, za drobet mouky, za vajčko, za kousek másla, za trochu brambor neb ovoce, až stýdno nám povídat. Ženy naše mraly ve frontách a pak o přídělu cukru dělily se s ročníkem pro kousek žvance. Peněz sumy a dráb- ceaty, plně obití v to nepočítaje. A přec věděli sedláci, že tito úředníci, učitelé a zřízení byli většinou původu seléckého, že s jejich dcer vzaly děti, které do- bány bídou evlákají se, aby prodaly svůj dat k obhájení života, tén, jichž otevoř vzdělávali půdu, aby dostalo se ohleba ce- lému národu. A mimo vše to peněz jako vody proudilo do kapes z hlubších studní, než otvíral česky lid ve městech. Ze studnie ošitěh — — — Útrapy své lčené prodělá i lid dělný. My mládci, jsouce vědění za to „dobrodružství a školi jsme: „Když zbohatne česky sedláck, zůstane to v zemi, pro doby boršie. — Dělník ale nasměl... Podle heela: „kde jsou peníze, tam je rozum i moce“ posadili se páni agrárníci na koně republikánského a vůdcevo socialistického stran děláji jim podkopi, nikoliv však dělný lid. Jakou úlohu určil jate pánové úřed- níctvu, učitelstvu a zřízeníctvu, které mezi sebe lákají? Zůstane me každý, kdo jme. Žádnou milost z vaší ruky! Stav úřednický uplatní se již v jiných stranách politických. V tect, které s vámi již nemohou. Ne- myslíte, píšli li tuto stať v „Nár. Listech“ že se jedná o úřednický organizovan- ve straně „Českosl. Nár. Demokratic- Naše stavovská čest se o to postará, aby naši druhové, v kterokoli straně organi- zování, uplatnili své stanovisko k tomu všemu. Ústředním sdružení úředníků a zřízení. — Nedáme si od vás diktovati ceny za ohléd ani za brambory. V tom jme s lidem dělným za jedno! Ani vaše, zabooboval akce, pro členy vaší strany alibovaná, nás neplete.“

Národohospod. hlička.

Boj proti kapitalismu a český mírod. Dne 25. července kritizují „Nár. listy“ socialistický boj proti kapitalistické bur-žoazii takto: „Připouštíme, že mady dě- lnictva s ohledem na dráhotu nejsou tak vysoké, jak by toho vyžadovala předvá- lečná úroveň životní a existenční minimum. Jaké však jsou dnes pro tyto platy úřednické a ostatní inteligence? Profesor techniky má dnes platu 800 K měsíčně, t. j. kolem 26 K denně; rada finančního ředitelství s 15letou dobou služební 750 K měsíčně. A opět rada v ministerstvu sprá- vedlnosti, rovněž doktor, 780 K měsíčně, t. j. asi 25 K denně. Komisaři okresních hejtmanských mají dnes průměrný plat asi 550 K měsíčně. A mohli bychom jiti dále mezi učitele, mladší kněze, různé ty písaře u soudů, u soukromých kancelářích, aby- chom ohlídlí všechnu tu bídu, to veličtí sebezapření prováděné na nich a jejich rodinách po celou dobu války, abychoom poznali všechnu tu tak zvanou buržoazii, o které již se mezi lid falešné názory a politická hesla. Celá ta armáda lidí žije dnes vlastně na dluh. Za války utratila poslední téče nastřádané peníze ukládané pro státi, roztrhala poslední slábnější baly, nadělala dluhy, o kterých neví, kdy je zaplatí. A kdo byl vlastně přčinou tohoto jejich hospodářského úpadku? Bylo to těch několik českých továrníků, kteří dnes mají v rukou náš průmysl, nebo funkcionáři našich peněžních ústavů, kteří je připravili na mizinu? Tito lidé vydělali snad za války jistě peníze, jejich životní úroveň tak neklesla jako úroveň dělníka nebo úředníka. Ale jejich hospodářská moc není tak velká, aby v celé národní spo- lečnosti učinila tak veliký resavat. Ty sjevy mavinila válka. A jistě a hleďte dnes ty vinníky války! Najdete je mezi našimi lidmi? Nebyli to snad lidé čín, našemu národu nepřítelští, kteří dleška oddělovali v bespečí a s kterými dokonce chceme se rychle spátěti? Osmádnat proces našeho průmyslu i velkoobchodu je dosud v rukou německých. To není politická fráze, nýbál sase jedm s těch bolševických faktů dceňní situace národa československého. Kdo sebral všechny ty vládní zisky? Byli to převládá lidé naši? Nešli bysme je spíše jistě ve Vídeň.

Budapešti, je jich plná HANÉ a bůhví kde jsou dnes rozpráeni po celém světě. Těšeme se: Kdo před válkou měl u nás v rukou obchod látkami, obilím, křezem, a všemi životními potřebami ve velkém? Byli to jen naši lidé? Snad ani ne z 20 procent. A proto je třeba v národě štívlí masy lidu proti sobě, otravovati politický život a utlonkat každou sebe menší chut k vzá- jemné práci? Drahotu výrobků srazil na přmysl? Kdo to ve skutečnosti ten náš průmysl je? Železářský, který z války mohl nejvíce těžiti, je v rukou vesměs německých, textilní z 80 procent, chemický úplně, takéž dřevářský, koňarský a celá řada ostatních. Náš průmysl česky je pře- vážně zemědělský, cukrovarnický a piv- varský. Lihovary, droždárny mají v rukou zase jen Němci. Stejně má se to s velko- obchodem. Kolik máme v celém našem státě opravdu velkých firem světových? Spočítal by je každý na postech. Jme ve skutečnosti národem úřednický, služ- malých řemeslníků a maloobchodníků.

Město na falešné haly se směl. Vratují řady poškozených lidí nemaje- ných. Cist lidé k nám na války přiměli pmo obchodem bnyem a odváželi odtud sponaty nejpotebnějšího zboží se milióny; pod mezonou ochranou Vídně stávali se podlouhým obchodem miliónů. Teď ná- hradou: nás obšťastňují lučavkou helo- vianu a dopravou bankovek a kaliky fa- lešnými. Neměla se učiniti dávno proti tím potulným a obšťastným cizincům opatření ráznější? Svědomitě jopitky, které ve ško- lách učí mládež pozitivisti, tryskaliť a háneš Boží, vyhánějí se ze škol. Cist lidé však přes půl roku své podlouhnické haly a česky páchali u nás po fabricku bez zvláštních přetásek; a posud není náprava učiněná. Sem tam se šle, jak byl chycen žid majitel plao falešných kolků; ale nedo- vršilo se, k jakému trestu byl odsouzen. Ale právě falešování peněz v době velkí sv- zelné měli by se trestati co nejpřísněji jako zkafeři nepřátelé našeho státu. Pro komary zapomíná se na velboudy. Je li někdy nepotivý šid polopen, veřejnost se poušmaje jako při povedeně sceracii v bi- ografu — a dál se nemylí. Kdyby takové machry spáchali jen tři příslušníci naší stra- ny, nastaly by kritky pro nejpotivějšího katolíkům jako při zemětřesení. Se spojením bolševiků se zkafeři jako s medem. Sovrše- noviny oznáší, čím se některý falešný kole- rozenává od pravého, jít tu jsou falešné kolký a odelhákami jinými, tak že jme neustále v rozpětíhání tanci. Snad má vláda k přijímání peněz potivý občan přeházení s drobnobledem? Povstala hrozba falešování, která by bylo možno vypátrati snadno, měla by se prohlédnouti zverbně v pravý čas a plně, veřejně oznamované tresty měly by býti důkladnou výstrahou podvo- níkům jímým.

Resoluce: Hospodářské Sdružení čes- kých zemědělců a národních čes. katolických zemědělců (domkářů) jsou dva naprosto různé a samostatné spolky. Hospodářské Sdružení je organizace nepolitická a směřuje jediné k hospodářskému (hmotnému) povznesení členů. Členstvo seskupuje se v odbočkách, jež jsou zřízeny neb se zřiz- vají v zemědělských obcích. Odbočky ob- starávají členům prostřednictvím ústředí pražského všechny hospodářské a domácí potřeby a sprostředkují obbyt zemědělských výrobků členů. Hospodářské Sdružení udílí bezplatné rady a pokyny v záležitostech pozemkových reforem tak, jak to bylo na poslední valné hromadě usneseno. Hospo- dářské Sdružení je die stanov svých oprávněno vůbec věnovati se odborným otázkám zemědělské a ti, kdož v ho- spodářských neb odborné zemědělských záležitostech vyhledávají pomoci, nechtě se obracíti výhradně na Hospodářské Sdru- žení čes. křesť. zemědělců v Praze II. Spá- lená ul. č. 15. — Účelem druhého spolku „Sdružení katol. zemědělců“ jest politické uvědomování členstva v souladu se zá- sadami náboženskými. Jest to spolek po- litický. Za tím cílem Sdružení pobádá schůze o otázkách národních politických, sociálních politických, kulturních, národo- hospodářských atd., uplatňuje svůj vliv při volbách, podává petice, návrhy k vládě a zákonodárným sborům, rozšiřuje tiak strany a pod. Odboček, jako je to u Ho- spodářského sdružení, nemá. Členové spolku jsou správidla členy politických místních organizací strany lidové, která jako strana včestavovská nevyklučuje žádný stav a třídu národa ze svých řad. — Obě jmenované organizace zemědělské v rámci lidové strany účelným rozdělením úkolů, stanovami předepaných, se doplňují a nesmějí rušivě ani navzájem do oboru vlastní působnosti zasahovati. Proto nechť členstvo ve věcech hospodářských a ne- politických obrací se na Hospodářské Sdružení a ve věcech politických na Re- kretariát strany lidové anebo Sdružení katol. zemědělců.

70 vagónů sladu odstavěného za ho- vna. O neuvěřitelném téměř případe tomto dostalo se „Nár. L.“ následujících infor- mací:

Ve slovenských sladovných nacházely se při převratu asi 104 vagony hotového sladu. Pivovarská komise vyrovnává již dávno Sladovnu komisi, že reflektuje na tento slad za účelem výroby piva a byla ochotna za slad ten zaplatiti tutž okam, jako za ostatní slad ze Slovenska, ačkoliv výrobci náklad tohoto sladu byli nepo- chyběně mrtvi. O přídělu tohoto sladu na- kročila pak Pivovarská komise u mini- sterstva pro zásobování lidu a účelem výroby piva pro vojsko na Slovensku bo- jující, jehož zásobování pivem od mini- sterstva Národní obrany bylo požadováno, jakž i za výrobu piva pro dělnictvo tihle pracovníci v době letní, aby tímto příděly neměli býti zneuoován příděly piva po- konzum včesobey.

Ministerstvo pro zásobování lidu tyto 204 vagony sladu odstádně Pivovarské

Účet u počt. spoř. v Praze č. 148728.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velká nám. č. 20
řídí všechny účty.

Oddělení pro státní účty:
✕ Cement, vápno, železo, koks a dříví
se vybírá i malém.

Tržba č. 22.

SECRET

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1.50 K.
Jednotlivá čísla 33 hal.

inzeráty
plácí se hotově.

Účet prád. sportovní
v Praze
čís. 40.080.

OBNŮVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové.
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Rukopisy se nevracují
a neobjednávají se ne-
honoriují.

Reklamáce
zasílají se neomalené a
nefrank. administraci.
„Obnova“ vychází každý
pátek v poledne.

Telefon č. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 8. srpna 1919.

Číslo 32.

Příčiny nesnázi slovenských.

Již sami pokrokaři v rozčlenění nad
nehodami Slovenska prozrazují, kterými
trhlinami do vlastenecké lodi hnaly se
zkázonosné vlny.

V č. 31. „Národa“ uveřejňuje nekleri-
kální slovenský inteligent trpké žaloby
na dra Šrobára — ministra s plnou mocí,
který zavinil řadu ústřků lidu katolického.
Dr. Šrobár vladařil na Slovensku již sedm
plných měsíců. Hned v prvních dnech po
politickém převratu (ještě v Praze) pro-
hlašoval, jak jest potřebí chovati se tole-
rantně k židům a maďaronům, aby se
tito lidé dali získati pro republikánskou
spolupráci. Marň někteří dokazovali, že
vůle těch živil dobrovolně se k naší re-
publice nepřikloní. Jaré nadšení sloven-
ských národovců bylo opatrně Šro-
bárovým brzděno. Lid, který hleděl se
šťásti jako utiskovatelů různě, byl veden
po soudech.

Když v některé obci zavlehl lid židovi
krčmu, hned přispěchaly vládní orgány
s poučováním, že lid k tomu neměl práva
— a krčma židovi byla znovu otevřena.
S počátku se tu a tam zařekávalo o slo-
venské svobodě, uspořádalo se několik
slavností. Ale na změnu systému se za-
pomínalo. Lid chtěl, aby se respektovala
vůle většiny; to jest přece zcela ústavně,
republikánské. Nemusí-li být Vilém II.
německým císařem, nemusí být Múric
v obci X. krčmářem, žádá-li si toho celá
obec; vždyť si počínal v obchodu nepoctivě
a zkázonosně.

Šrobár na Slovensku jen vladařil, ale
nebyl vůdcem lidu; rozvíjel politiku libe-
rálně-doktrinářskou. Maďaronských živil
nezískal, ale zápal národovců zanedbal.
Nyní to přiznává sám Šrobárův orgán
„Slovenský Denník“. Dne 28. června stý-
skal, že na Slovensku příliš dbáno praž-
ských akurpůl a doktrín; byla tam aba-
bělá bázeň, aby se nepostupovalo tvrdě
proti maďaronským elementům. V Praze
byli slepi vůči slovenské situaci, neviděli,
že jest potřebí včasné zakročení proti bu-
řičským elementům. Je štěstím pro Slo-
vensko, že se nedbalo ve všem pražských
„mírových“ zásad ve chvíli, kdy se chy-
stala vzpoura. — Dopisovatel národa na
místě proti kritice „Slov. Denníku“, že
přece dr. Šrobár byl ministrem s plnou
mocí, tak že se nemůže vymlouvat na
pražskou vládu. Za politické vedení je
Slovákům zodpovědná Bratislava a nikoli
Praha. Když dr. Blaho při organizaci ni-
transké župy kladl větší váhu na národ-
nostní spolehlivost než na odbornou kvali-
fikaci, Bratislava protestovala. Šrobár
2. listopadu se vyslovil, že jest nám po-
třebí získati každého inteligenta — ma-
ďarona.

Bjhe, co vychází na jevo! Jest nyní
jen otázka, kdo měl větší podíl na ve-
líké katastrofě Slovenska: zdali radiká-
lové pražští, či radikální živily bratislavské.
Na Slovensku pokrokaři pronásledovali
vlastenecké katolíky neomaleně, ale sekali
s přátelským úsměvem komplimenty před
živily notoricky nebezpečnými. A tahle
politika byla zřejmě nevlastenecká. Proti-
katolický „pokrok“ šel protestantsko radi-
kálnímu režimu nad hlavu jádra národa.

A že slovenští katolíci jsou bezohled-
nými ústřky drážďeni dále, dokazují nové
ověřené zvěsti. Žlutých plakátů pošli
komisař Dvořák a nebyl za to ani po-
dezříván ani trestán. Ale že k oznámení
katolicko-národní schůze užili (z nedo-
statek papíru) žlutých plakátů kaplani
Zubek a Raška, usoudili Sokolové, že ti
dva samelci jsou černo-žlutí a připravili
je do kriminálu. Učitelka A. Procházková
zakázala dětem modliti se ve škole; řekla,
aby neposlouchaly svých rodičů, jestliže
jim tito doma budou přikazovati modlitbu.

V katolickém církevním referátu za-
sedá jako tajemník referenta K. Medvec-
kého maďaronský kněz Alexandr Valovič,
který ani dobře slovensky neumí. Ačkoli
lid dobře se tam pamatuje na cho ma-
ďaronské agitace, bere ten pán nyní z vlád-
ních rukou měsíčně 1200 K. Zato však
vlasteneční kněží, kteří hájí práva katoli-
ckého lidu, trpí nouzi.

Ve slovenském Lanžhotě pokrokařský
učitel zakázal dětem katolický pozdrav a
poručil, aby pozdravovali: „Pochválen
pan prezident Masaryk!“ Takového ne-
japného byzantinismu ovšem jsou schopni
jen špíhalové, kteří chtějí osvědčovati
vlastenectví hodně lacině. Když jedno

děčko na rozkaz svého otce přece jen po-
zdravem chválilo Krista, učitel je potrestal.
— Správce trečinského gymnasia Nerad
při oslavě Husově v tělocvičně ústavu na-
dával katolickým kněžím darmožroutů;
pravil, že církev šíří tmů a bílost. Tento
správce jest protestant. Profesor Píkerle
šval proti církvi v učebnách soustavně.
Učí tam také odpadlý český katecheta
O. Novotný, který zrazoval studenty od
návštěvy kostela. Katolické studenty od-
strkoval, ignoroval, ale bratřičkoval se
s luterskými; mluvil proti Hlinkovi. Pro-
fesor Kratina mluvil posměšně o marián-
ském kultu.

Takových zvěstí každý týden přibývá.
Není to důkazem, že radikální hlasatelé
náboženské tolerance byli vlastně licoměrnými
švindlíři? Neprozrazují bezcitnost
k těm, na nichž spočívají v demokratické
republice nejtěžší povinnosti? Jest vlasten-
cem ten, kdo dráždí toporem národnostně
cizí davy v době tolik kritické?

Teď na rychlo pokrokové studentstvo
chystá „nápravu“. Když se soc. demokraté
zastávali lupičských bolševiků, pokrokaři
slovenští byli klidní. Teď však pokroková
mládež slovenská v č. 212. „Nár. Politiky“
prohlašuje, že „potřebuje pomoc českého
studentstva proti silným zpiatočnickým
živlům, které sa mohutně rozrástly a chtějí
se zmocnit duše mládeže na Slovensku.“
Proto nechť čeští studenti sůstastní se
sjezdu pokrokové mládeže slovenské. —
Takhle tedy pochopili mladí pokrokaři
povahu násilnických zjevů bezvědeckých
a protestantských. Studenti katolíci nejsou
v ofensivě, brání pouze vlastní posice proti
neurvalým výbojům. Hájí ušlechtilý cha-
rakter slovenského lidu proti cizáckým
lučavkám, které tolik zlého natropily v ze-
mích jiných! Tedy boj proti dobrým ka-
tolikům má se stupňovati — zatím co
maďaronská židě tamtéž klidně znovu roz-
víjejí své kšeftovní řachy. Ale katolíci
k zápasu dálším již se sorganisovali dobře.

Rovnost a svoboda!

Proti katolickému školství a pokojným,
lojálním kněžím vyvinuje vláda tak veli-
kou energii, jaká by bývala nejlépe
na místě proti zákeřným bolševikům zvláště
na Slovensku. To přece pražští vladaři vidí,
že „klerikalismus“ nezavinil dočasně stráž
celé třetiny Slovenska a barbarského lou-
pení v tom kraji. Katolíci kněží česko-
venští nepřipravovali zákeřný vpád Němců
do naší republiky, neokrádali keřasováním
český lid o milióny. V katolických českých
školách nebyly falšovány kolky ani se tam
nevyráběla podvodná doprava osvědčení.
V těchto školách neděje se nic, co by
mohlo ohrozit existenci republiky.

Při tom však český radikálové dříve
pomýšleli na vyhnání řeholů a potlačení
našich konfesionálních škol než na vyvezení
nepoctivých halických uprahlků, kteří své
řachy páchají v republice již po desáté
měsíce.

Ministerstvo školství rozhodlo se vzít
řádu Voršilek v Kutné Hoře jejich školy, ač-
kolik tyto učitelky nepřišly s válkou teprve
z Halic, ale působily tam velmi zdrné již od
r. 1712. Vychovaly sta a sta uvědomělých
vlasteneckých učitelů a získaly si plnou dů-
věru nejširších vrstev českého obyvatelstva.
Proto proti pražským zámyslům vznikla bou-
ře nevole. Kutnohorské ženy bez rozdílu po-
litického přesvědčení svolaly schůzi, v níž
odhlasovaly protestní resoluci, ke které při-
pojily 530 podpisů. Vyslaly také k ministru
Habrmannovi deputaci. Resoluce podepsána
ženami strany nář. demokratické, lidové, čes-
koslov.-sociální, soc. demokratické a re-
publikánské čs. venkova. Mimo jiné praví se
v ní: „Žádáme, aby ve svobodné republice
Československé přiznáno bylo rodičům prá-
vo (svobodně) rozhodovati o výchově dětí
aspoň tak, jak tomu jest ve svobodné Ameri-
ce.“ — Uvidíme, zdali kutnohorskému lidu
českoslov. bude přiznáno aspoň tolik práv, ja-
kých požíval za rakušáckého režimu.

Problema zpráva, že ministerstvo Nár.
obranu hodlá pro sebe zabrat budovu v Bu-
benči, v níž umístěno katolické gymnasium.
(Časťavské evangelické paedagogium ná
pokoj.)

Na Kladně působí řeholní sestry k veli-
ké spokojenosti obyvatelstva plných 56 let.
Jakmile po obec. volbách soc. demokraté o-
vládli radnici, ihned vyslali k Habrmannovi
deputaci se vzkazem, že město nestřípi, aby
na Kladně a Křečehlech od nového roku
ve školách působily řeholnice. Habrman po-

slal svého tajemníka Túmu, aby usnesení ra-
dice oznámil sestrám. Túma řekl, že od 1.
září nesmějí řeholnice vyučovati; důvod však
neudal. Sám inspektor tajemníkovi řekl, že
sestry jsou výbornými učitelkami. Ministr
dal sestrám výpověď do konce července.
Buďto prý vystoupí z řehole (jak velkou
církevní moc si Habrman osobuje!) anebo se
musejí vzdáti místa. Tak se zachází s řeho-
licemi, které hned na počátku republiky slo-
žily slib loajality. — Zato však Muna měl v
Kladně velikou svobodu a cizí židovské spe-
kulanty soc. demokraté z Kladna též nevyhá-
něli.

V koleji Arnošta z Pardubic měli spolko-
vé místnosti katolíci akademikové. Když
těchto místností po válce bylo pro nové hlá-
sící se členy (namnoze vracející se vojiny)
co nejvíce zapotřebí, přestěhovali vojáci naše
studenty do 4. patra Lažanského paláce, při-
čemž nábytek byl valně poškozen. Teď už
zase byli vystěhováni studenti na faru u Sv.
Trojice. Kam je budou ještě radikálové vlá-
dit, posud se neví. A to všecko proto, aby
měl místnosti „Cizinecký úřad“, který mohl
být umístěn zcela dobře inde. Pro stu-
dentstvo pokrokové vyklidilo ministerstvo
Strakovu akademii; ale katolickému student-
stvu sebral se i kus jídelny a jediná koupelna
ústavu. A jedná se přece o 60-70 chovanců.

Dne 5. t. m. doručen klášteru Redemp-
toristů výměr, že se bude v té budově konati
místní šetření, jelikož jest vyhlášena pro ú-
čely veřejné. Komise budíž pod uvarováním
trestních následků k vykonání šetření připu-
štěna.

Ta se tážeme:

1. Kolik budov bylo vyvlastněno nábo-
ženským společnostem nekatolickým?
2. Zdali pak dosud aspoň německým ži-
lům pražským stala se nějaká ujma v přiči-
ně náboženské výchovy? Byly jim odňaty
některé církevní budovy?
3. Hledí se k zahrnutí jen a jen budovy
českých katolíků? V Praze jest posud několik
zcela zbytečných německých středních škol,
které udržují při živoření výhradně židé. A
neměly by se tam dočasně okupovati
aspoň ty místnosti, kde se zcela zbytečně
karbaní a jež seznány jako hnízda chamtivé-
ho keřasování? Boháč kteří nic prospěšné-
ho pro veřejnost nedělají a pouze hodují z mi-
lénového jmění, mají byty netknuté. Ale ka-
tolíci řeholníci a studenti jsou šikanováni ja-
ko nějaká lichváři. Pro zcela zbytečné někte-
ré sporty a zábavy jsou dále uprázdňeny
místnosti nádherné. Ale katolické české spo-
lečnosti náboženské, které přinášejí duševní
útěchu tisícům a tisíčkám duší, mají býti při-
praveny o své účelky. Ovšem ke katolickým
německým ve smíšeném území vláda se cho-
vá mnohem vládě. Tak se jeví v praxi to
protiklerikální vlastenectví.

Politický přehled.

Porady v Turtaněm sv. Martině.

Dne 3. srpna počaly v Turtaněm sv.
Martině porady slovenských vládních refe-
rentů, županů a poslanců. Porady zahájil
ministr dr. Šrobár delší řečí, v níž od-
soudil především bolševismus, který se
ukázal v celé své nahotě jako zhoubný
následek války, jež naučila lidi lenodit —
odsoudil i agitaci Poláků halických proti
nám. Slovenské klub žádá co nejrychlejší
provedení agrární reformy na Slovensku a
nevymáhání se všech českých
politických stran do vnitřních
slovenských věcí. Ve vládě dostanou
Slováci ještě jednoho ministra. Vedoucí
činitelé na Slovensku nepřijíjí s tímto voleb
pro Slovensko, poněvadž prý by se mohlo
stát, že by celé kraje volily proti zájmům
celé Československé republiky; lid se ještě
plně neodpoutal od maďarského režimu.
Židé dostali také svůj díl proto, že ke-
tasují a zrádají, že jsou vyko-
řisťovateli a vysavají sloven-
ského lidu a že za posledního
vpádu maďarského zachovali se
neloyálně. — Ministr dr. Šrobár vy-
týká, že se v poslední době na Slovensku
silně agituje proti Čechům, a ničí masou
jako úředníci na Slovensku jsou
méněcenní a dopouštějí tu rú-
zných přestupků. Český úředník na
Slovensku musí si být vědom, že sdejší
poměry jsou zcela jiné než v ostatních
zemích republiky.

Mnoho Čechů sota přichází jako do
okupovaného území a myslí, že tu mohou
křistit. Přisál však dr. Šrobár, že bez

české pomoci nemohlo by se Slo-
vensko ovládati. Žádají se proto bratři
Češi, aby ve věcech Slovenska Slo-
váků ohápali a neuráželi nikdy
neopatrně city slovenského lidu,
neboť taková šetrnost patří ku
vzdělanosti, a každý má etiti pře-
svědčení druhého o.

Převrat v Maďarsku.

Maďarská vláda Bely Kuhna je sa
horama. Po porážce rudé armády na Tise
stal se Bela Kuhn nemožným a prohl
s ostatními bolševickými komisaři do Dol.
Rakous, kde jsou tamní vládou interno-
váni blízko Vídně. Spojenci prý trvají na
tom, aby Bela Kuhn se svou složinnou
družinou byl postaven před řádný maďar-
ský soud. Vládu po Belovi Kuhnovi přešli
soc. demokraté, kteří hned vedli ve styk
se všemi skupinami obyvatelstva za úče-
lem vytvoření koaliční vlády. — Rumunské
vojsko zatím vstáhlo do Budapešti a oba-
dilo celé město. Rumunské vojenské velení
nepomýšlelo původně na obsazení Buda-
pešti, ale když rudá garda přes opadlý
slib napadla Rumuny, město obsazeno. Ru-
muni považují celé Maďarsko, pokud je
jimi obsazeno, za okupaci území. Rumun-
ský velitel vyzval maďarskou vládu, aby
mu dala 500 rukojmí na zaručení jistoty
rumunských vojáků. Maďarský ministr
války však tento požadavek odmítl. —
Do Pešti přibýlo také francouzské vojsko
a rudá armáda odzbrojena. — Občanští polití-
kové odmítají účast ve vládě prohlášené, že
by teprve po volbách mohli vstoupiti do mi-
nisterstva. — Po uherském venkově šíří se
sebské bouře a sedláci mstí se za bolševické
ukrutnosti, utloukajíce komunisty na mlať,
kde je dopadnou. Také v Budapešti jsou ko-
munisté a židé spráskáni, takže vojsko musí
zakročovati. — Dne 6. srpna usnesla se no-
vá vláda podati žádost za propuštění.

Nejvyšší rada v Maďarsku.

Nejvyšší rada mírové konference usnesla
se vyslati do Pešti misi čtyř generálů: Ame-
ricana, Francouze, Angličana a Itala, aby za-
hájila vyjednávání s maďarskou vládou o za-
jistění příměří a aby navázala spojení s veli-
telem rumunské a jhoslovanské armády.

Němci na Těšínsku.

„Deut. Volkswacht“ píše, že Českosloven-
ská republika ze všech nové povstalých stá-
tů politicky i sociálně je nejlépe založena a
že národ český svým vysokým vzděláním,
svou píli a smyslem pro pořádek stojí Něm-
cům i přes nynější stříhanice nejlíže. Dle to-
ho Němci na Těšínsku si přejí zůstatí v čes-
koslovenském státě.

Rozmanitosti.

Všech česko-slovenských zřizenců elektric-
kých dráh byla povolána na vojna, takže zbytek
byl přetřesen. Proto proti bolševickému bezohled-
nému režimu vypukla stávká. Ale schůze stávká-
řických byla rozeslána a předsednictvo úřed po-
stříleno. Tak od svobody šleďatci Leninovi. —
Bývalý pražský princ dr. August Vilém a jeho
maďarská manželka pro berlínskou tvárnu na ča-
loumy, které dodávají nákrasy po 200 markách.
— Stez zástupců všech náboženských obcí ži-
doků v Jugoslavii konal se 1. a 2. července
v Oašce. Vrch podrželi židé navrhuji sjedno-
cení všech židů, obcí náboženských a vrchním
šef. orgánem v Bělehradě. Zkrátka židé vláde
jdou do svobodného židů. — Dle „Práva lidu“ s 2.
srpna v celé řadě pražských kavárén a vináren
se hříbí na zavřených dveřích ještě o 3-4 hod.
ráno. Dle policejního raportu ve včerném domě
„U Šupartů“, v kavárně Goldschmiedově byly
místnosti po pátnoci pestrou společností natřká-
ny. „U kapličky“ u Nár. divadla bylo nalezeno
ještě ke 3. hodině ranní na 200 osob, které se o-
patrně usnuly. Karbanilo se a pilo o přítr. Vo-
jenské polci byly otevřeny po dárazném bou-
chání dveře teprve tehdy, když je chtěla vypáči.
Společnost se valice roztíkala nad „obtěžová-
ním“. Voláno bylo „hanba“. Výsava k rozejiti byla
prohlášena a omezení osobní svobody. Bo-
hate dámský plivaly a křičely: „Fuj, to jsme v
republiku? To je horší než za Rakouska! Bylo
by dobře stopová, zdali právě taci vlastenci ne-
křičí nejvíce na schůzích proti „klerikalismu“.
— K svátku Apoštů slovenských jhoslovanský e-
piskopát katolický vydal výsava k národu na při-
činu náboženského sbližení. Liberland Bělehrad-
ský „Trgovinskí Osmník“ v č. 77. odpovídá eho-
litskými výbocky; žádal, aby ve jména „nábo-
ženské svobody“ bylo středně sakrádnou církví
přijímán jhoslov. biskupům a kněžím (hlavně
katolickým) jakákoliv mluvení se do veřejného ži-

Německý vynikající soc. demokr. p. a
čuvák otevřeně proti jiným socialistům p-
kazuje na slabiny socialismu v Kámpf. Právě,
že k úplnému překonání třídních
rozporů dojde teprve tehdy, až výrobní
prostředky dostanou se z moci kapitalistů
do vlastnictví společenského. Nestačí, aby
kapitalistu vyřadilo při té proně-že pouhé
námezdné dělnictvo; musí to bráti podíl
na nových řádech celé společnosti, protože
socialismus jest věcí všeho lidstva. Proleta-
riát má poobopíli úzký vztah vlastních
zájmů k zájmům společnosti a potkává
své případné zvláštní zájmy prostřednictvím
společnosti. Jestliže vítá proletariát vše

Pokládání sociální revoluce za pouhé mačové hru, nedospěje k skutečnému, trvalému socialismu.

Odpor kapitalistů není jedinou překážkou při přeměně kapitalismu v socialismem. Vždyť na př. v zrevoluovaných zemích východní Evropy projevili odpor velmi slabý. Neprojevili nejmenší vzádné síly, když se zhroutila státní moc, která je držela. Zato však inteligenci nelze žádným způsobem zkořistkovat její vědomí, které je nepostradatelné jak pro správu státu tak pro průmysl. Jako se nemůže udržet nyní žádný režim protidělnický tak také se neudrží dlouho režim namířený proti inteligenci. Tedy k účinné socializaci jest účast inteligence nezbytná. Na to sápo- mněli ruští bolševici; proto se dostavili tak trpké zkušenosti.

Není pochyb, aby se masové inteligence stavěly proti socialismu odmítavě, protože jich k tomu nevede žádný zájem. Vědina inteligence není s kapitalismem tolik skřížena, aby nebyla přístupna socialismu. Ale úplatkem nebo donucením nedá se získati nejlepší a nejdatnější inteli- genti pro socialismus; naopak podává se to hospodářským rozpoznáním a důvěrou v morální a rozumovou zřetlost proletariátu. Násilný režim proletářský byl by při tom neoprotichůdný.

K socializaci jest však také potřeba soudinnosti sedlácké. Jako nelze trvale vládnouti proti dělníkům, zrovna tak ne- možno vládnouti proti sedlákům. Sedlák rozhodne se pro takový způsob výroby, jaký bude pro něho výhodnější; nemá žádného zájmu na zachování průmyslo- vého kapitalismu ani na socializaci. Za přebytek svých produktů chce si hlavně opatřit výrobky průmyslové. Výměna se provádí penězi. Tedy sedlák výhradně pře- mýšlí, jak by co nejvíce zpečetil své pro- dukty a jak by nejlevněji koupil předměty průmyslové, kterých potřebuje. A o zdržení polí plodin nemá se o nic méně zájem proletářským. Což tedy anaha o zlevnění průmyslových výrobků? Protože však se nedá pustit leví a výroba na základě zbrachlé masy dělnické, jest potřeba obrátit zřetel na povznesení pracovní výkonnosti. Socia- listická výroba musí vykazovati větší vý- sledky než kapitalistická. Ale může se taková převaha ihned projevit? Pokusy se zdokonalením strojů výrobní vyžadují časté zkoušky a veliký náklad. Kde vez- mou peníze na náklady zkoušky na př. ožehradě východní sítě? A sedlák obrátí se proti socializaci, která by ho překo- vala třeba jen přechodem v tom spoleká- velká nesnáze socializace.

Tu jest potřeba pooditi proletáře, že překážky musejí přemáhati trpělivě zvolna. Překážka, šablovnitá socialisace dle vzoru ruského a uherského vede ke katastrofě. Zato však zavedení akordů mzdy by po- zvedlo velice produktivnost socialistického průmyslu. Přesvědčí by také zanechal ne- dokonalých a neúčelných podniků a sou- středění výroby v nejvhodnějších podminech. Povznesení se průmyslová výroba inte- ligenci a dobru vůli dělnictva, pak sedlá- ci se uplatí se socializací; pak také inteli- genti osvojí si tímto názorem vyučováním socialistické přesvědčení ipe než dikta- turou nebo systematickou korupcí.

Podle tedy Kautsky. Patrně, že tu u- kládá dělnictvu značné úkoly a nebezpe- ravou trpělivost. Kdo pozoruje řádky Kaut- ského čte, sezná — vzhledem k nynějším okolnostem, že překážky praktických a trvalých úspěchů socialisace jsou remale. I z uvedených vývodů vysvítá, že socialist- otážka jest otázkou mravní.

Shlednutí bolševického radikalismu se jeví v novém ústupku. Mladým konser- vativním. V sovětském Rusku zavedena práce přes čas. Předseda demok. vlády archan- gelce N. V. Čajkovskij výmí čláky chýlí se k starému socialistickému zřízení. Bolševická vláda, ositnoucí se radikálními změnami v trapných rozpacích, aby tedy rozptýli- apru část bolševických směrů, nabízí bývalému řediteli Siemensových něme- ckých závodů, aby převzal dva komisiariáty a postaral se o zlepšení ruské výroby. Krasin vyhověl přání ruské sovětové re- publiky za těchto podmínek: 1. Aby do komisiariátu, jež mu byly svěřeny, byli přijati němečtí odborníci bez ohledu na jejich politickou přislušnost, 2. aby byli záležej dozoru výbory, 3. aby byla zave- dena akordní práce a v případě nutoosti pracovní doba zvýšena nad předepsaných 8 hodin. Bolševická vláda přistoupila na všechny tyto požadavky a Krasin se svým náboem německých odborníků dal se ihned d. práci.

Národohospod. hlídka.

O naší obchodní neohospodnosti a zma- lání napadlo „České Slovo“ v čísle 157, zajímavý článek, z něhož uvádíme: „Vědina zahraničních obchodníků s dobrým smys- lem nám pomoci odjíždí od nás naprosto zklamána, vadávají se vší naděje, a to proto, že uviděli to naše hospodářství v bezpra- středné blízkosti. Vidí tu hroznou korupci kolem vlády, vidí ten staromódní způsob výroby průmyslové, tu spousta nebezpe- čných živlů, ovládnutých za patronance mi- nisterstva některých oněch náš hospodářský život a strážející naději, že se ubohý český národ, po sta let holoty, dostane jednou s podruhé druhé a třetí národnosti. Ne-

! Dlouhé zbytky látek !

František Valkenbauer jun., Husinec, Jižní Čechy.

výhodně koupíte a sice bílá plátina, zefíry, mo- drotny, ručníky, káňafasy, sateny, barebety a jiné. Délka 3—6 metrů, 13—20 metrů za 230 K.

Jen dobré, bavlněné a lněné zboží.

Zaslá dobírkou

křesťanský tkalcovský zaslátelský závod

trpědci odjíždí a pan ministr svádí vinu na nedostatek finančního důvěru našeho v cizině na nejisté poměry hospodářské... At jednou se bude patit spravedlivá historie těchto polovičasných institucí, bude to historie korupce, pirátství a duševní ubohosti. Zatím bolševické Německo již dnes plně pracuje a může v železe, ve strojích a ve všem zaplavovat a svou lást ubíjet. — Tam arciť mají jinou celou a tarifní politiku, tam ministerstvo železnic a fi- nancí nesnesitelnými tarify a nesmyslnými ely neubíjí export jako u nás. A aby bylo vše obrácené u nás, pak se dáva clo na věci, které clo neunesou, zatím co draho- cenné a nezbytné nám potřebné suroviny, jako uhlí a dříví, propouštíme bez povším nutí. Tomuto nepovržimouti arciť každý zaslášenec dobře rozumí.

Společnost nebo akciová společnost? Dnes proměňují se soukromé průmyslové podniky na akciové společnosti k vůli zvýšení závodního kapitálu, protože k pro- vozování podniku, k němuž kdysi stačilo čtyři miliony, je dnes třeba kolikamilio- nového majetku, jaký mají dnes již jen jednotlivci. Aby však podílové společenstvo proměnilo se v společnost akciovou, to je již méně častým zjevem; spíše naopak k vůli daním. Akciové společnosti platí 10%, z čistého zisku, společenstvo tuším jen 5%, což u většího podniku dělá slušný obnos. Mimo to k přeměně nastalí usne- sení valné hromady a změna stanov, oýbrž je třeba společenstvo rozpustit, v rejstříku společnosti vymazat a do rejstříku spo- lečenství akciových vnešt. To je práce a to jsou výlohy. Na druhé straně nedá se upříti, že akc. společnost stojí na pevně-ších nohou, že je podnikem méně ztrav- lým, protože akcie přicházejí na veřejný trh, podléhají ovšem i manipulacím bur- sovým, kdežto podily může každý jedno- tivec vypovědět a tak existenci společen- stva otřásti. Občejně se chce podniků přivoditi takovouto přeměnou nový čilejší život, což závisí však více na osobnosti než na formě.

Zvláštní ohlednosti při obchodním ná- kupu látek v cizině. Má-li míti před námi oizna respekt, má-li posloužit, jak naše ob- chodní školy blahoděkne působí na prakti- cký hospodářský rozvoj, máme poslati za hranice vyspělé odborníky jako repre- sentanty českých interesů.

Dra zástupové kládenských soc. dem. dělníků měli v Itálii nakoupiti látek za 20 milionů korun. Na dotazy odpovědělo „Právo lidu“, že ti dva dělníci při vyje- dnavání jen kontrolovali; vlastním kupei byli odborníci. Ale „Právo lidu“ opatrně zaměřilo jména těch kupujících kapacit. Nár. dem. tisk nyní sděluje, že to byli: Otto a Franz Katz, obchodní jednatelé z Havelské ulice v Praze a majitelka nočí kavárny a vinárny ze Žatecké ulice Jun- grová; a nímí kupovala slečna, jejíž jméno ještě není veřejnosti známo.

Kládenská dělníci ohtěli dorážeti celé obleky, ale krejčovské dělnictvo proti tomu silně protestovalo, protože by se tak ne- zaměstnání u nás ještě rozmohlo. Kládenská poukazovali zastavením práce a tu vláda (ve- lice silná a rázná proti právům katolictva) povolila jim 4 miliony lir na zakoupení zboží v Itálii. Když s podobnou žádostí se obrátilo na vládu také udeřistvo, bylo od- mítnuto.

Pro koho lidé v Americe? Masové konterry s Ameriky měly se přidělovati a účtovali jen za cenu skutečné rezie. Státní ústav pro tuky, oleje a mléko je však prodával hodně draho. Ale rozhod- nutím ministerstva pro zásobování lidu (ze dne 23. července 1919) odevzdáno roz- dělování těch konserv. Ústřední pro ob- chodování dobytčím (resp. zemědělské společnosti), které přislušna odměna 22 hal. za každý 1 kg čistě váhy čili dohromady asi 8 miliony korun. — Pořád si máme frázé, jak jest potřeba se odrazouštit — ale křesťanství dle vzoru halského-vláda- ského pokračuje dále.

Více pražských obchodníků žádalo, aby byl povolen dovoz dánského másla, jehož cena by byla u nás asi 35—37 K za 1 kg.

Ale ministerstvo pro zásobování lidu dovoz nepovolilo, protože prý by nebylo možným spravedlivé rozdělování všem vstřívám o- besenstva. Ale vždyť ti obchodníci sami navrhli, aby aroviseční úřad sám stanovil cenu prodeje i rostřední přidělu. Patrně ministerstvo zásobování se bálo, aby si ne- koupili másto ti, kteří za kilo 56 K platit nemohou. Jestliže se jeví tak veliký strach před nespravedlivým rozdělením másla, proč se trpí klidně daleko horší aprovi- sační nerovnováhou?

Rekvisiční systém odsáven zásluhou posl. Šamálka. Jsou splněny téměř všechny rolnické požadavky, jak je tlumočil předseda Katol. rolnického spolku Šamálka. Sklizeň polní zabavena jen pro tu dobu, pokud se ne- zabezpečí dovozem výživa republiky. Jest zvýšena spotřební kvota pro zemědělce (i výměnkáře). Pro nesamozásobitele stanove- no od 21. září 3 kg mouky pro týden na hla- vu. Tedy již nebude lid doháněn k přetvářce a k chytání lichvářských odchodníků po- loudných. Rakousko dobře vědělo, že sta- novením nízké kvoty hrne do rukou ziskných židů miliony, vymačkane z hladověcích ob- čanů.

Odběr obilí bude prováděn okres. obilní- mi komisemi. V obcích budou působiti obecní obilní komise členné. Máli zemědělci a konsumenty musejí býti do nich přibráni. V přičině vykupování obilí budou předepsány minimální kontingenty, které se musí dodati za všech okolností, ale při plném krytí spo- třeby zemědělcův. Maloročníci do 15 měr or- ně pldy budou z dodávek kontingentu úplně vyjmuti. Tak se konečně zavede opravdový pořádek a zatne se žila nepoctivě spekulaci značně.

Čím rychleji budou kontingenty dodány, tím dříve se uvolní ostatní sklizeň.

Již od počátku r. 1917 Katol. rol. spolek vede boj proti rekvisičnímu systému. Nej- horlivějším zápasníku Šamálkovi se na- před agrárníci vysmáli, ale vídeňský profesor dr. Sedlmayer přemátl Šamálkovy návrhy odporučoval hrožurami. Konečně rolníci členové agrárního klubu proti vlastním vůd- cům pražským rozhodli se pro uvolnění sklíz- ně. Teprve nyní, kdy odstoupil dr. Vrbenský, došlo k velkému vítězství reformních snah katolického rolnictva.

Církevní věstník.

Osobní zprávy. Jmenování byli: P. T. pp.: Jan Lžičar, bisk. notář, farář v Dol. Libchavách a Alois Dudek, bisk. vikář, farář v Damníkově, osobními děkany. Fr. Černý, b. vik. sekretář, dě- kan v Ústí n. Orli, bisk. notářem. — Expositori- um canonice obdrželi pp.: Jan Suchomel, farář v Čermné, Jan Zirm, děkan v Lanškrouně a Václ. Sokol, farář v Jablonném n. Orli. — Farní synoda- le obdržel p. Jos. Tužín, admin. v Č. Třebové. — Ordin. pochvalu obdrželi pp.: Jos. Neškudla, farář výprachtický n. o. v Jablonném n. Orli, Fr. Teska, farář v Janném n. Orli, Gustav Novák, I. kaplan v Čermné, Lad. Kaube, II. kaplan v Čer- mné a Jos. Plegr, koop. v Dol. Dobručce. — Ka- nonické investitory: P. T. Václav Dvořák, arcib. notář, farář v Radnici (Pražské arcidieci), farářem v Souticích, Jindř. Drkos, admin. v Křelovicích, fa- řářem tamtéž, Jos. Krkoška, admin. v Markušovicích, farářem tamtéž. — Ustanovení P. T.: Václ. Kouba, farář v Souticích, obdržel prepustný list na faru Radnice v pražské arcidieci, Jos. Be- neš, kaplan v Krucemburku, kooperátorem v N. Hradci Král., Jul. Mládek, koop. v N. Hradci Král., kaplanem v Krucemburku, P. Ildefons Kadlec, O. S. Fr. v Hostinném, zat. kaplanem tamtéž, Josef Stumár, kaplan v Nov. Hradci, kaplanem v Pro- seci.

Dary pro Jednotu sv. Metoděje ve Vídni. Jednota sv. Metoděje ve Vídni prosí, by prozatím, než se peněžité poměry urovnají, sbírky, ořery a dary pro ni se zasílaly posl. dru Stojanovi v Olomouci, který vše další ohstará.

Studentské exercicie čili duchovní cvičení. Od 18. srpna v pondělí navečer do 22. t. m. ráno jsou exercicie čili duchovní cvičení na Velehradě pro studenty vyšších třídy gymnasií, reálék, uči- telských ústavů, odb. škol. Poplatek obnáší 5 K. Dleho se přihlášiti pod adresou „Apostolat na Velehradě“.

Československá strana lidová.

Kurs okraha královéhradeckého Orla koná se v Hradci Králové v Rudolfinu v neděli 17. srp- na o 9. hod. dopol. Budou konána hlavně proslná cvičení a opravy se chyby. Veškeré přiláskné od- bory a jednoty povinny jsou v plném počtu se účastniti. — Okrskový náčelník.

Nové organizace: Javornice, okr. Rychnov n. Kn., Luže okr. Vys. Mýto.

Schůze: V neděli 10. srpna bude okresní kon- ference z okresu Nasavrky v Hodoně u Nasavr k 3. hod. odp. v hostinci p. Blažka. Jest nutno, aby z každé obce na schůzi někdo přišel — z míst, kde organizace již jsou zaházeny, vyšlele delegátů více. Na neděli 10. srpna chystá se také konfe- rence a schůze v Chocni. — Schůze bude též ve Chvalovicích u Čes. Skalce a v Chlumu u Hradce Králové.

Ze Slavětína n. Met. Organizace Českoslov. strany lidové uspořádá dne 15. srpna pouť do Dřítčan. Pojede se na vozech, i žádají se všichni naši příznivci, aby se pouťi hojně zúčastnili. Ve- škeré přilásky, které musí býti učiněny předem, přijímá a vysvětlení podá Fr. Rezníček ve Slavě- tíně nad Metují.

Na Vysokomýštně. Naši mládeži! Kdož sou- hlasíte s námi, oznamte své adresy a též svých druhů a družek ze všech obcí okresu Vysokomý- štského v účel podepsanému, abychom mohli u- tvrditi znovu Okresní sdružení mládeže. Josef Hnát, Skorenice p. Chocně.

Velim u Kolína. V neděli 27. července po- řádána zde byla za četné účasti schůze lidu, na níž mluvil oblíbený lidový řečník Jos. Katnar z Hradce Králové o časových otázkách hospodář- ských i politických. Krásná jeho řeč, téměř tři hodiny trvalá výsledně byla s napětím a pře- ručovaným čistým potleskem. Ke konci schůze pro- nesl vdp. farář šťastný několik výše slova a ú- častníci rozcházeli se posileni a nadšení do svých domovů. Posilena též organizace křesť. dělnic- tva. Další naši činnosti Zda? Báh!

Červený Kotelce. Ve čtvrtek 31. července konána zde veřejná schůze křesť. lidu pracujícího. Po zahájení schůze br. Písou promluvil účinně o hospodářských požadavcích našeho dělnictva Jos. Katnar z Hradce Král. Schůze vyzněla mo- hutným protestem proti socialistickému teroru a byla zajímavou v mnohém tlm, když jeden náš člen, dělník 35 roků pracující v kotelečských to- várnách řekl ty boje, které se v Kotelci prode- laly a v nichž naše strana vždy čestně obstála. Po zodpovězení dotazu jednoho soc. demokrata o finanční bási naší organizace, byla tato zdáliš schůze ukončena. Národní socialisté teroristé, jichž ve schůzi byla slušná část, ani se studem nezavřeli. Jm se nebat a vytvář!

II. okrskový kurs novopacký koná se 10. t. m. v Libštátě o 9. hod. dop. Všichni se dostavte! — V. Polickanský, okrskový náčelník.

Humpolec. Dne 27. července měl při schůzi organizace českoslov. strany lidové v Humpolci přednášku O ideji cyrilometodějské G. C. Křikava, farář z Ml. Břísti. Řečník ukázal, že idea cyri- lo-metodějská není ideou politickou, ačkoliv její u- skutečňování má vliv i na poměry politické a ho- spodářské. Podstatou je to idea nábožensko-kul- turní, totiž sblížení všech národů v všechny slované a křesťanské osvětě a co n. j. více sblí- žování je nábožensky a dle možnosti se starati o náboženskou sjednocení Slované ve spolení s říms- kým papežem.

Do Romova a. D. a okolí. V pátek 15. srpna na svátek Nanebevzetí P. M. o 3. hod. odp. koná se v hostinci „U Vávro“ ustavující schůze Orla československého. 17. srpna uspořádá sdružení katol. mládeže a organizace strany lidové velikou národní dožimkovou slavnost. Program bude bo- hatý a uveřejněn bude na plakátech. Promluví nejlepší řečníci. Mládež i organizace na okrese se aktivně zvu. — Okresní jednatel.

Cernilov. Výlet Orla do Dolního Černilova odložen pro špatné počasí na 10. srpna. Sraz o pól 2. hod. odp. u spolk. místnosti „U Jindřá“, od- kud přívod s hubou do zahrady p. Václ. Hynka. Na místě koncert a bohatý program zábavný, ve- řer lampionový přívod zpět.

Do Hoště. Všem členům katol. spolků a čte- nářům t. i. oznamujeme, že zařídili jsme dopravu našeho katol. deního listu Pražského večerníku (Lid) drahou večerním vlakem. Z tohoto důvodu naskytá se všem našincům možnost dozvědět se o nejrýchlejších všech denních zpráv. Dodávka Pražsk. večerníku děje se na přání doručováním až do domu po příjezdu večerního vlaku. Proto necht' není ani jedného našeho sloupence, jenž by náš Pražský večerník (Lid) neodobíral. Dopor- učujeme jej všude známým a nepodporuje našich nepřátel. Pracujte pro rozšíření katol. tisku! Do každé katol. rodiny patří katolické noviny!

Jakou práci musíme pro hospodářské a sociální povznesení našeho zemědělského a venkovského lidu vykonati? V každé obci, kde jest uvědomělý křesťanský lid, musí býti založena odbočka Hospodářského sdružení českých křesťanských zemědělců. Tato or- ganizace sleduje cíle čistě hospodářsky-socia- lní a chce prací svépomocnou hájiti zájmy zemědělstva. Především má schůze, před- nášky, odborné časopisy aad. náš venkovský lid vzdělávat, aby byl schopen zajištění si silnou hospodářskou organizací lepší bu- doucnost. Naše Hospodářské sdružení zřídilo pozemkové oddělení, kde uděluje porady a vyřizuje apouště dotazů o pozemkových re- formách a jiných s tím souvisejících otázkách. Chce podnikati akce ve prospěch zeměděl- ského lidu ve všech záležitostech, kdy jest rychlá a průběhavá pomoc nutna. Nejdůleži- tější práci vykonává však naše Hospodářské sdružení tím, že poskytuje zemědělskému li- du velké výhody při nákupu hospodářských a domácních potřeb. Sprostředkuje svým od-

Účet a počt. spoř. v Praze č. 14073.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

Příjmy všech úroků. Platby na běžné účty.

Oddělení pro zboží dodá:

Československá, vápno, uhlí, koks a dříví

ve velkém i malém.

bohatství a členům společný nákup uhlí, umělých hnojiv, vápna, strojů, osiva a různých semen, léků, obleků, zkrátka všech potřeb a hospodářských potřeb. Na druhé straně zase sprostředkuje Hospodářské sdružení členům svých odboček výhodný prodej jejich zemědělských plodin a výrobků. Členové nepotřebují svoje produkty nabízet různým židovským agentům a jiným živlům, kteří pak plodiny svým řetězovým obchodem zdražují. Z těchto důvodů jest povinností každého zemědělce, chalupníka a zemědělského dělníka, ve své obci tuto hospodářskou organizaci založit anebo, když už tam existuje, k ní přistoupit. Všude tam, kde máme místní organizace českoslov. střany lidové, nechť se v nejbližší době zřídí odbočka našeho Hospodářského sdružení. Pořezuje-li radu, pokyn a pomůcky, obraťte se na nás. Pořádejte schůze a referujte o těchto důležitých otázkách. Jsme také ochotni vyslat vám řečníka, podáte-li žádost nejméně 14 dní předem. Hleďte, aby schůze byly pak tak zařízeny, aby se mohly v okolí konati nejméně 2 schůze. To vyžaduje, aby se jednotlivé organizace o pořádání schůze předem dohodly. Apelujeme zvláště na všechny naše důvěrníky a agitátory, kteří jsou řečníky, aby nám svoje adresy co nejdříve oznámili. Dochází nám spousta žádostí o řečníky, kterým můžeme vyhověti jen tehdy, budou-li nám všichni přátelé-řečníci pomáhati. — Hospodářské sdružení českých křesť. zemědělců.

Do okresu Vysoké Mýto. V neděli 10. t. m. bude o pól 11. hod. dop. v Chocni okresní porada všech důvěrníků strany z okresu. Dostavte se všichni! Odpoledne o pól 3. hod. bude veřejná spolková schůze, na níž promluví p. Mrkvička z Hradce Král. O našich sociálních úkolech. Konference i schůze budou v místnostech Katol. jednoty v Chocni.

Schůze ve Staré Boleslavi pořádká Sdružení katol. mládeže 14. a 15. srpna. Dne 14. t. m. o 7. hod. večer koná se pravdě z kostela P. Marie do kostela sv. Václava, načež v místnostech pivovaru vedle kostela jest zahájení sjezdu přednášek: «O ideji svatováclavské», a potom přednesou se pozdravy delegátů skupin. Dne 15. dopol. vyplněno bude bohoslužbami. Společně sv. přijímání u P. Marie a kázání u sv. Václava (dp. V. Vajr). Odpoledne II. schůze. Promluví na ní B. Pečinková a V. Myslivec. Bude to manifestace proti české mládeži katolické. Skupiny pošlete aspoň delegáty. Přiležitost vykonati sv. zpověď jest 14. večer a 15. ráno. Kdo reflektuje na nocleh, objednej si jej dopisem na adresu: Skupina katol. mládeže ve Staré Boleslavi.

Fr. Pithart,
úředně autorisovaný civilní
geometr
oznamuje otevření své kanceláře
v Hradci Králové
ve vile dra. Kumpars
u Vleob. okres. nemocnice.

Zprávy místní a z kraje.

Z Občodní, živ. a průmyslové ústředny v Hradci Králové. V kanceláři ústředny vyložen jest seznam anglických firem, které by mohly dodat konopí, juta, mošskou trávu (Fibres), štětce, žíně, textilní stroje.

Přednáška. Praporek sibi. arm. Václav Červený, jenž vykonal s velkou odvahou nebezpečnou cestu z Ruska do Čech s poselstvím Rudka Dimitrijeva a zase znět do Ruska, bude přednášet o této své cestě, o České družině na Rusi a j. v neděli 10. t. m. o 10. hod. dopol. v sále biografu Grandhotelu v Hradci Králové. Vstupné: sedadlo 2 K, k stání 1 K. Přednáška, jejíž výnos bude věnován Čes. srdci a fondu leg., bude velkým zájmem. Pořádání ji zástupci příbuzných legionářů. Místnost propůjčil zdarma majitel Grandhotelu p. Urban, lístky na sedadla prodává z ochoty knihkupectví p. Pišl.

Hradec Králové. Dne 10. srpna před svátkem Nanebevstání Panny Marie jsou za příznivého počasí v kostele P. Marie litanie a sv. požehnání o pól 3. hod. Nato o 1/4 hod. kázání a pobožnost na Rožberka. Za nepohody jsou odpolední služby Boží v čas obvyklý o 4. hod. u Panny Marie.

Vyhledávká o nariadeném soupise nemovitostí. Vláda republiky československé nařizuje soupis nemovitostí, práv s nemovitostmi spojených nebo na nich vázoucích a pohledávek hypotekárních provede se v okresním soudu v Hradci Králové (v zadní budově přes nádvoří) v 1. poschodí v sál. č. III. Obecní úřady v obcích ležících mimo sál. soudy jsou dle všeobecného nařízení ministerstva financí z července 1919, na něž se obecensvo upozorňuje a dle článku 6. nařízení vlády republiky československé ze dne 7. července 1919 povinný přihlášky sebrati se seznamem nich, uspořádaným dle čísel popisných a s vypadačím manipulačním poplatkem společně vyjít poslat úřadu soupisovému, t. j. pro soudní okres královéhradecký okresnímu soudu zaslati. Aby se tak stalo do stanovené lhůty bez poruch a závad, žádají se obecní úřady, aby náležaly, aby jim občensvo předepsané přihlášky dvojnásobně u 15. srpna 1919 odevdli. Za tím účelem stanoví se pro město Hradec Králové počátek soupisání sál. na den 8. srpna o č. 280, pokračování pak na den 9. t. m. pro čísla další, pro ostatní pak sál. tento pořádek:

Prvními Přednáška a Parafistva a Temevá-

rem 11. srpna, Kalkasy 12. Nový Hradec Král. 13. Trebechovice 14. Plotiště n. L. a Svob. Dvory 15. Přednáška a Lochovice 16. Malákovice, Slezské Předměstí, Slatina a Svinárky 18. Lhota Malá, Střelba, Pouchov, Piletice a Václav 19. Černá (Horní a Dolní), Cibuz a Vráva 20. Jeřmíkovice s Cibelem, Librantice a Svinary 21. Bělá, Bělá, Nepesice, Dívce a Libníkovice s Borovici 22. Březhrad, Praskačka, Plátnice, Vlčkovice a Urbanice 23. Bakovina, Skalce, Rasek, Štěpánov, Krávoce 25. Břiza, Lipa, Čisoves, Neděšice, Věstary, Dlouhé Dvory, Světy, Čáslav a Rožberka 26. všechny ostatní obce tohoto soudního okresu (Polánky, Krásnice, Újezd, Roudnice a Kluky, Sedlčany, Řibsko, Sedlice) 27. srpna: Občané k soupisu z města Hradce Králové docházející žádají se ve vlastním zájmu, aby přihlášky postupně dle popisných čísel od 8.—10. z prvních 100 čísel domovních, poté do 12. bod. z druhých 100 atd. Obecní úřady žádají se o účinnou součinnost a svedení této vyhlášky ihned způsobem v místě obvyklým. Okresní soud v Hradci Král., odd. III, 1. srpna 1919. Dr. Jetmar.

Soupis majetku movitého a nemovitého pohledávek. Vládním nařízením prodoužena byla lhůta k soupisu movitého majetku a nemovitého pohledávek do 15. srpna 1919. Při této příležitosti poukazují se strany soupisem povinné k přesnému vyplnění přihlášovací povinnosti v této již neprodávající lhůtě a na možné následky opomenutí přihlášky (propadnutí pohledávek, pokuty až do 100.000 K neb vězení až do 3 měsíců). K došlým dotazům sděluje ministerstvo financí toto: 1. Kautní hypotéky možno považovati za pohledávky jen pokud skutečně byly již realizovány. Mohou to pak být pohledávky neknihovní, nebyly-li dotyčný realizovaný obnos do knih včten, nebo hypotekární, byl-li proveden knihovní zápis. 2. U majitelů zastaváren, kteří nemohou vyhověti předpisu čl. 3. nař. z 10. dubna 1919 č. 185 sb. zák. a nař., že u každé pohledávky udati jest jméno a přesnou adresu dlužníkovu, stačí, když v přihlášce uvedou své neknihovní pohledávky dle čísel zastavárenských zápisů. 3. Při majetku movitém netřeba uváděti zvlášť každý kus dobytka, každé vozidlo atd., nýbrž stačí uvést množství, počet, živou váhu a hodnotu v korunách, jak již soupisový seznam naznačuje. 4. Základ placení neknihovních pohledávek bez práva přiblížky nepřetáhá věcí věřitelným povinným k sestavení likvidační bilance dle nař. z 23. dubna 1919 č. 217 sb. zák. a nař. Také krátkodobé pohledávky obchodní, pokud nepodléhají soupisu (čl. 2 lit. b) nař. 10. dubna 1919 č. 185 sb. zák. a nař.), jsou výjimky z tohoto zákazu.

Letní mužstvo S. K. Hradec Král. v. S. K. Slovan Vídeň 2:8 (0:2). Hráno v pondělí. Nádherný zápas, ve kterém hosté dovedou lépe uplatnit svou střeleckou jistotu než domácí. Třetí goal vlastní. Obě mužstva podala krásný výkon.

Zápasy řecko-římské v Hradci Králové. První republi. českoslov. družina atletická pořádá před svým odjezdem na dvouleté turné po Evropě a Americe v Hradci Král. ve dnech 8. srpna večer a 9.—10. srpna odpoledne a večer ve prospěch Nár. jednoty severočeské 5 představení zápasů řecko-římských ve dvoraně Aalbertina. Zeúčastněných šestí borců jsou někteří, kteří v červenci získali vítězství a prvních a druhých cen ve velkých světových zápasech Pershingovy Olympiady v Paříži. Tyto české české úspěchy byly naší veřejnosti se zájmem sledovány a proto jest projev nejen sportovní kruhy, ale i širší obecensvo na Hradecku čestnou návštěvou živé sympatie naší atletické družině, zejména když z hrubého příjmu věnován je pěkný peníz i naší obranné národní jednotě. Výhodné železniční spojení umožňuje návštěvu odpoledních zápasů i příznivcům atletického sportu ze širokého okolí. Předprodej lístků na všechny zápasy obstarává ochotně p. Matouš, papírnický obchod na Velké podlaží.

Věškos. Dne 6. t. m. zastřelil se pomocný Em. Řehák. — Ve východním zákoutí měst. parku na palmě roztelil přes pól metru dlouhý broz květ. Takový přírodní zjev jest v parcích českých velkou vzácností. — Celé kumpane městských vrbáčů podnikají výlety do okolního okolí, aby si vyrobili hojnu dividendu dřív, než se úroda sklídí. Kusy jsou postaveny tak, že by neškodili proti hlavním opencím nějaký prohibivní prostředek.

Opakovaný ubohák. Dne 5. t. m. dovezla státní-hrobačka z Plotiště Moravská do všeobecné nemocnice svého hlučného syna (dospělého muže), který si poranil nohu. Pan doktor se zeptal: «Máte peníze?» Odpověď: «Nemáme, vždycky to šlo na obec.» Nato pan doktor: «Tohle by stálo moc peněz: nemůžeme ho vzít.» Hrobačka se tedy vrátila se synem, kterému v nemocnici nebyla poskytnuta ani předběžná pomoc.

Ustavující valná hromada Ústř. svazu textilních malovýrobů v Náchodě, z. s. s. r. o., bude se konat 10. srpna v 10. hod. dop. v sále reaservace «Na Dobrušce» ve Vláclavcích a Náchodě. Velká industrie textilní průmyslu tvoří již dlouhý čas vzorovou organizaci ve Spolku českých průmyslníků textilních a získala tak mnohých cenových úspěchů. Přání a potřebu velkého průmyslu docházejí značné podpory a ochoty, malice za sebou čtou propagační ústřední organizaci. Malovýroba textilní byla doposud z velké části zaměstnána. Přidání materiálů, zavazování výroby, opatření potřebného provozovacího kapitálu, informace o světovém trhu, účast v pokroky výroby a techniky, vytknutí a zdokonalení malovýroby textilní, to vše čeká, aby rozloženo bylo ve prospěch budoucnosti středních stavů textilních. Úkoly tímto obrátí se mezi odborové organizace družstevní. Z těchto důvodů přikročili jsme ke zřízení Ústř. svazu textilních malovýrobů v Náchodě z. s. s. r. o. Zveřejněme k č. 18 soudnímu st. a k přístupu za člena jedné odborové organizace naší. V jednom státi! Toto bylo neřeba více zdůrazňováno. Vše se kolem nás drží ve své společnosti a družstva. Vše se spojuje ve velkém č.

krty, jež nás v samostatné a svobodné naší vlasti čekají. I my máme započít s konsolidací našich sil. I my máme se sloučit po příkladu ostatních a svorně čile domě, rozhodně chrániti své zájmy na poli všeobecného existenciálního zápolení. Jsme si vědomi plně oběti, jež se v cestě postaví. Leč v naději na všestrannou podporu a pochopení v řadách všech, jež se malovýrobem a maloobchodem v textilnictví zabývají, kráčíme vpřed za velkým ideálem: povznesení, zdokonalení, zachování a rozšíření malovýroby i maloobchodu textilního.

Kutná Hora. Slavnost zlatého jubilea kněžského, jež slaví Magre Karel Vorlíček, pap. dom. prelát a arciděkan v Kutné Hoře 25. července t. r., zdařila se neobyčejně krásně. Chrást Páně sv. Jakuba, v němž na ten den konala se také zároveň pout, byl vykrášen světlý, zelení i květinami na všech oltářích, takže vyhlíželo to v něm jako v pohádce. Vrací dík všem, zvláště obětavým damám, které se o tuto výzdobu postaraly! O 9. hod. ranní ubíral se z hláholu zvonných všech zdejších chrámů průvod kněží, obklopený družičkami, do domu arciděkanství, kdež kleče očekával je slechetý jubilar. Po hluboce dojmavém promluvě Magra dra Jindry a modlitbách veden byl jubilar, před nímž nesena byla a věnec, šperkům družiček po cestě květinami zdobené za zpěvu «Svatý Václave» k zlaté níši sv. Mocné uchránující obědi i skvostnou slavnostní promluvu na kazatelně vykonal opět Magre dr. Jindra za hlubokého pohnutí všech přítomných. Vyrožliv krásné symbolické významy berly i věnce, jež jubilar přikal, naznačil obrovské zásluhy i oběti slechetného oslavence pro církve i vlast. Nain přelát mocně dojat přijal hold dětí, jakož i blahopřání zástupců úřadů — a v nádherném rouchu s bohatou asistencí 15 kněží, opíraje se o krásně pracovanou berlu, s rozmarinovým věnčkem na ruce, ubíral se k oltáři, aby přinesl znakou jubilejní oběť Bohu. Zpěvácký sbor, řízený p. fed. Ledvinou, přednesl nádherné vložky. Zvlášť p. prof. Jandera rozechvěl svou skladbou «Neopouštěj, Hospodine, národ můj!» V příjmu, jež při společném obědě pronesl jménem vikariátu, kléru p. prof. Fr. Müller, důmčen hlavně dík za vpravdě otcovské chování p. vikáře ke všemu kněžstvu místnímu i vikariátnímu. Po zásluze oceněna lidumilná činnost Msgr. Vorlíčka po celou dobu duchovní správy. Přejeme z duše slechetnému jubilaru, by Bůh popřál jemu ve zdraví a při světlých slávkách jubileum diamantové. Slavnosti se účastnili kromě jmenovaného vsd. dra J. N. Jindry a místních kaplanů titi vdop: Přáček Jos., Jos. Stýblo, Fr. Rosa, Fr. Frydrych, K. Müller, Jos. Marek, Ed. Štok, Jos. Zuzánek, K. Hubert, Vil. Kaeyal, Jos. Matina a Jos. Dvořák.

Záložna v Hradci Král.,
zřízená společností a ručením občensvým
Československé náměstí.

Vstupy na knížky:

2%.

Půjčky. — Úvěry osobní

a hypoteční. — Zálohy. — Kauce.

Vedle. — Exempt účty a směnek

Číslo účtu a číslo směny

Různé zprávy.

UDr. Fr. Jotál, známý vídeňský pracovník národní a odborný lékař pro ischias, rheumatismus a, dnu, přestěhoval do Prahy a ordinuje v Boletěské ul. č. 13 a Konviktův ul. č. 11. (přechodní dům) od 8—11 a od 1/2—1/4.

Nedostatek účinné kampaně v železniční správě dokazuje v «Českém Slově» Ot. Witsch, který mimo jiné píše: «V kancelářích naší železniční správy sedí spousta úředníků, zejména sil ženských, které by velmi prospěly svému státu, kdyby — jsou-li zde už — raději vůbec nic nedělaly, poněvadž by alespoň nic nepokazily, neztěžovaly práci svědomitému úřednictvu a nezdržovaly chod celého úřadu. Pro přijetí do služeb prazského ředitelství je stanovena hranice věku 18 let; mužská síla se pod toto státi nepřijme, děvčeti však stačí 14 a půl roku, aby rozmožila počet «pracovnic» bez schopností, bez dobré vůle, ale zato s hlubokým vstříhlem, patřičnou dávkou bláznovosti a románem v zásluvce školku. Padesát úředních hodin krátí si příjemně zábavu nebo četbou na okor písařek vědomých si svých povinností a zahrnutých prací. Platu požívají stejného ti páné a páné, jako lenoši. To se už konečně rozumí samo sebou. Strany přicházející za různými záležitostmi na ředitelství jsou zde mimoděk svědky lidského života veselé dámské společnosti na ústředí republiky. Diviti se na tyto zjevy, které jsou více než otázkou osobního vkusu, ovšem každý nemůže. A nechati si býhati žlaci a mlošt, bylo by nerozumno už vzhledem k dalekosáhlou věci samé — nejedná se totiž o krasu, ani o ležící účesy, výběr o hospodářství železniční správy.

Papírky.

Ta německá «stráž» na Rýně vyžadovala obrovských voň a peněz. Protože ji dohoda učinila zbytečnou, ukázali Velkoněmci velikých nákladů. Tedy šelší v neštěstí.

Stáří Čechů křivili: «Umýšlí sobě moudrost!» Proto moderní byrokratické úředník přemýšlí: Po převratu jsem se stal rázem českoslov. socialistou a pomohl mi to o státní výše. Teď za nové vlády vládu bych se přebíral na agrárníka, protože mám ani slovo křivka. Nejjí tedy bude poslat bráza kahanovými bloky. Začíná se za-

stávat bohemství — ovšem hezky hospodárně, jen někdy a pouze někdy. Takový kurs teď něco platí.

Na přehradě hubovali před válkou veřejně nejvíce ti, kteří zbrojili a své bašty isolovali i u tvrzovali velikým nákladem sami. Třída proti třídě si udržovala hejna agitátorů a sekretářů, stoly novin a velké spolkové budovy. Takovými prostředky udržoval se plamen velikého třídního zápalu, zavilý boj duchů, který rozvratem srdcí široké marmozce více než válka. A nyní se takový zbrojení jen stupňuje. Ta k odzbrojení daleko nestál věda. Jen duch Kristův ten zápas urovňá.

«Jak se ti líbí to nouzové mýdlo?» — «Rozedřel jsem si jím dlaně, ale neumyť se. Zato jsem si na něm nabrousil dobře dva nože.»

Co vlastně znamená sláva Babylonu, Nimive, starého Říma a Karthaga? Nejvíce se v dějinách mluví, jak ta města zmohutněla krutými výboji, otrokářstvím. Nastává však čas, kdy takové prostředky slávy budou považovány obecně za přehanu — a tak se spravedlivě zhodnotí i krvavé peorsky té proslulosti. Berlín chci jít ve šlépějích starých Caesarů a dobyl si tak mnoho hanby.

Nebotke se těch, kteří zabíjejí tělo — a nebo zabírají církevní budovy. Šalomoun vystavěl chrám nejnádhernější, ale zpusťčil chrám Boží ve vlastní duši a v duchu svého dvořanstva. Sv. Petr nepostavil veliké katolické budovy, ale šlipl skvěle oasy království Božího v srdcích. V katolických reaktorách se křesťanské ideály lépe než později na výsluní přízně těch, kteří třímali žezla kněžské.

I řekl Israel: «Potřebuji. Vidni a Berlín, peníze na zdeptání Srbska a na opanování polovice Evropy? Tu jsou a zdar budí Junkerům.» A obrátiv se k dohodě, mluvil fka: «Což si dáš líbit germánskou zpušnost a výbojnost? Tu máš zlatou minci a poří neptálety své.» — Úroky šly od obou stran, dotávky jen se sypaly a Israel zmohutněl náramně.

Leoně nakoupi!

trhoci, překupníci a venkovští obchodníci u fy.

H. Mink,

papírnický, tržnic doplněk atd.

v Hradci Králové,

Špitálská ulice č. 273

vedle fy. Bergr a Munk.

Kostelní paramenta
prapore a bohoslužebné nářadí v nejvýhodnějších cenách nakoupíte a doporučené fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vyžádejte si ceny, nešli objednáte u firmy jiad.

Továrna a sklady nábytku,

akto tabulevé, oknařský tmoř, ve valdém a malém

Královský, Hradec Králové.

Bareoná
kostelní
okna
v odbor. provedení zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
uměle stělkavství a malba skla
v Trebechovicích a Hradec Králové.
Cenníky a rozpočty na požádání zdarma.

JOSEF VEND
Jabloun a Orli,
největší československý závod
kostelních paramentů a nářadí.

Kostelní nádobý,
kalichy monstrance atd., klenoty, notářské přetazy, lodiny, jídelní přístroje, opravy a novou slavnostní odborné a levně provádí
JAN STANĚK,
peší a císařov, stálý předseda snalce zemského trestního a okresního soudu.
Práha 4-273, ul. Karlovy Světlé, 18 n.

Předplatné:
Na rok 10 K, na půl
roku 5 K, na čtvrt roku
3 K, na měsíc 1-40 K.
Jednotlivé čísla 20 hal.

Inzeráty
platí se hotově.
Účet pošt. spořič-
telny v Praze
čís. 48.000.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové.
[„Adressbureau“].
Tiskárna je rožná,
tiskárna a expedice.
Na kopie se nevracují
a neobnovují se ne-
honorují.

Reklamae
mohou se napsat a
odstříkat. Administrace
„Obnova“ vyhledá každý
příspěvek v polohu.

Telefon č. 24.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 13. srpna 1919.

Číslo 33.

Na stráž proti podkopání!

Křídla bolševických jestřábů v Uhrách připadla a ochromila vlastní fanatická výheň. Honosné rozběhy dravých národností, kteří se kryli maskou proletariátu, musily rozhodně zkrachovat. Trpělivost dohodou dovolila Maďarům rozvinouti na čas všechny špatné vlastnosti, aby odstranili příklad působit tím náročněji.

A po překonání bolševické horečky náhle se přiblížil o přední slovo Habsburků. Židé, kteří za vlády Kuhnovy tak hrozně lid arijský týrali, lekli se přísné odvety pronásledovaných; zachvěli se bázní před Rumuny. Proto honem se skrývali za široká záda Habsburka Josefa. Ale ze strachu před bolševickým zbarbarisováním krajů německých může snadno Habsburkům připravit do svých bran triumfální vjezd i Vídeň. Přiznání dvou hlavních měst bývalé Hše k Habsburkům jest pochopitelná; vřady Vídeň a Pešť za kaiserismu obdržely tolik výsad hmotných i morálních na účet Slovansků!

My Češi však musíme napjatí všechny síly, aby Habsburkové s vítěznou korouhví nepřekročili hranice naší republiky. Zhavě nás pálí dosud rány jak nové tak nejstarší. Právě proto, že katolické lojalní Čechy tolik utiskovala dynastie katolická, naplňuje nás nejtrpělivější rozhořčením. Jsme si na př. dobře vědomi, že neohraňovaný útlak medvědí tlapy Bachovy byl dílem netoliko centralizační skupiny nacionálních šlechticů, ale i samého císařského rodu. František Josef I. třikrát slíbil, že se dá v Praze korunovati, ale slibu svého neplnil, ačkoli věděl, čeho žádá katolická morálka. Do rozšířené říšské rady roku 1860 bylo povoláno 35 šlechticů a jen 23 členů rodu občanského; ale mezi 18 zastupců Slovanských a Rumunů nebyl přijat ani jediný Čech. Když pak přece byli připuštěni skuteční zástupci národa našeho do říšské rady, jednal tam s nimi předseda poslanecké sněmovny dr. Hein jako plantážník s nevolníky. Německí nacionálové v zasedání netoliko hrubě a zcela volně zesměšňovali náš národ ale i titul krále českého. A císař k tomu mlčel. Revolučním Maďarům dvůr ustupoval, Čechy však tasil dále nemilosrdně i po velice kritickém roku 1866, kdy Čechové znovu osvědčili věrnost panovníckému rodu, ačkoli měli velice lákavou příležitost zpřehatí veliká pouta vídeňská. Tehdy velká většina našeho národa byla upřímně katolická, ale císař, který nemohli poznati povinnosti vládat katolického poutě dále svobodou sverepým nacionálám, opírajícím se o německé židy. Za světové války, kdy tolik české krve teklo ve prospěch dynastie, útlak českého živu jen se stupňoval. Katolická dynastie spojila se s protestantským Berlínem a tureckým Cařihradem na ujmení Slovanských netoliko pravoslavných ale i katolických.

Právě protislovanská politika Vídeň a Berlína měla na svědomí tak velké zbrojení. To neustálé rozmnožování děl bylo obnovou pobanaví. Císařský dvůr k vůli získání prostředků k válčení bagatelisoval Kristovy příkazy a dával se stále více do vleku bohatých židů, jímž nastaly největší hody právě za světové války.

Viděli jsme za této války hluboké úklony před pátímásem a zároveň viděnské snahy, aby z katolických kostelů se stala sídla modlaření před panujícím rodem. Hnus jímá nad tím morálním pokolením katolictva zvláště českého. Ta ochrana církve od státu se proměnila ve vykrádání církevního majetku zisknými vládními stvůrami.

Habsburský rod klidně ponechával alibi duchovenstvo ve velké nouzi. Z baronů chtěl mít biskupy a z biskupů služebnou knížata, což pohoršovalo a nejhlubší záhyby srdce věřících zraňovalo.

Habsburkové měli pamatovati, že nej-mohutnější oporou státu není silné vojsko, ale naopak křesťanská spravedlnost a realisace křesťanských příkazů vůbec; upřímné budování království božského na zemi činilo by většinu vojska zbytečnou přítěží poplatnictva.

Jestliže nyní stouplo pronásledování rozhodných katolíků, máme na mysl, že velké přípravy k tomu vykonány pod dvojhlavým orlem nerušené a svobodně. Již tehdy jsme marně volali, aby byly zachovány aspoň neodvolané státní zákony na ochranu katolických práv. K tomu, co se nyní proti nám děje, došlo by brzy i na vlády Habsburků a překvapilo by ka-

tolíky, nacházející se ve stavu hněloby. Jakkoli se nyní katolická svoboda porušuje, aspoň se nám nepříkazuje, abychom náboženskými úkony činili ornamenty aktům vládním a snižovali církev na služku liberálních byrokratic.

Kdyby Habsburkové vjeli do Prahy, nastalo by zploštění, zpovrchnění života církevního. Církev znovu by byla snižována na asistentku vládních směrnic; snad by se dostalo jistých výsad některým hierarchům — ovšem výhradně jako říšským notáblům, ale vlastenecké kněžstvo nižší by strádalo a bylo postaveno dále stejné. A znovu by se lhálo, jak se katolictvo udržuje hlavně přízní vídeňské byrokracie.

Vědli jsme, že do zatuchlého vzduchu musí přijíti zdravý průvan zkoušky, že musí dojít k uhlazení duchů. Nynější přerod jest bolestný, a jeho výsledkem bude poučen národ národnost, jak veliké mravní hodnoty má právě v katolictví.

S příchodem Habsburků by do Čech přibýlo mnoho nových židů; zatím však jich máme zde až po krk dost.

Proto voláme zcela rozhodně: Pryč s přízrakem, který vyhlédá z kulis, aby vstoupil na české jeviště! Protestujeme jako věrní synové vlasti proti politickým námluvám s Habsburky. Jestliže někteří byrokraté přece jenom touží po pohodlném životě ve stínu dvojhlavého orla, katolický lid, který byl od nich opouštěn v dobách nejsvětlejších, volá rázně: Ruce pryč! Vnitřní silou chceme jíti vpřed, nejsme invalidy, abychom potřebovali německých berel k vlastní chůzi. Nebudeme posluhovat ani otměské dynasti ani zpronevěřilé šlechtě. Chceme si zachovati svobodnou republiku.

Osudné hospodářství.

Jest již nevyhnutelné, aby nastala pronikavá náprava. A k zlepšení poměrů nedojde se posucha, svízkostí, rozvojem civilizace. Poctivé a účelné hospodaření volá vždy hlásiteli po charakterech, po lidech, kteří v sobě cítí živou zodpovědnost jak před vlastní tak před Bohem.

Nyní vychází na jevo zlořád více než ke konci roku minulého.

Dodávkové ústřední krejčovské dala demobilizační komise věčná v březnu zhotovila 100.000 párů kalhot pláštěných, které měly být odvedeny do 15. května. Ale v samém srpnu nechce pláštěnky nikdo převzít. A zatím lid si stýská že se nemá do čeho obléci.

Na haličského žida Julia Metha učinil úřad pro potravinářský živnostní záměr pro letní výstavbu. Stanovená cena melasy činí 40 K, ale žid prodával 50 centů po 250 K. Meth udává, že žádá o domovské právo v naší republice a jelikož má mocnou protekci, bude mu také jistě uděleno. Která pak osvědčená duše pokroková nám pomůže k takové výstavbě?

Má-li žid protekci všude, vede se háfe katolickým rolníkům. „Selské Hlas“ píše: „Ministerstvo zemědělství vzdor protestům ústřední jednoty a Zemědělské družiny zase nespravedlivě a stramicky rozhodlo o přechodu umělých hnojiv pro podzimní dodávky. Přidělilo hnojiva pro české kraje téměř všechna (až na pět okresů) ústřednímu Svazu hosp. společenství v Brně. Na jaře letos bylo rozhodnuto také tak! Svaz měl tolik hnojiv v zásobě, že nevěděl si s nimi rady. V některých hosp. spolecích hnojiva zůstala nerozložena, za to Raiffeisenky a Zdravny nedostaly přidělu hnojiv žádných. I naši poslanci vložili se nyní do této záležitosti a žádali spravedlivě rozhodnutí. Avšak marně. Ministr Práček chce znáti jen své stranáky! Dobrá. Dokážeme, že je na velkém omylu, domnívá-li se, že jeho rolnictva není, než pokrokové republikáně.“

O způsobu soupisu majetku svědčí tyto řádky „Národ listů“. „Rokník, jenž má 150 korců úrodných polí, pár koní, jež sám si cení na 40.000 K, pár volů, omdlých na 20.000 K, dále krávy, dobytek vepřový, spousta drůbeže, krásné zámovní hospodářské stroje atd., nepodá žádného přiznání, proto posílá k němu komise, jež všechno vidí odhadem na — 17.000 K. A to není příklad ojedinělý, podobně jde to na všech stranách.“

Ministerstvo pro zásobování lidu zabránilo dovoz dámského mláka. Nyní sděluje „Čech“, že listy obchodník troulá si zaopatřit dovoz levné kávy, ale ministerstvo zásobovací nedá k tomu povolení. V Linci šel na dopravu spoznať rýže marně. Ministerstvo výživy ji nechce pustit přes hranice. Zakročím obchodník mluví se s výsledkem. Na to ministerstvo tedy posadil větec funguje, jest strážníkem občanstva sáhadou. V po-

raženém Německu dražota značně polevila, u nás některé věci k životu nezbytné jsou ještě dražší; na dohled se nesmí vymlouvat nikdo.

Proč ministerstvo zásobování trvá v odporu tak houževnatě, jasně nevyvěstilo. Zatím však dle zprávy „Venkova“ z 6. srpna se ví tolik, že ministerstvo zadává komisařství německo-židovským firmám. Přes protesty všech obcí a všech rolnictva zadalo komisařství obilního ústavu v Brandýse n. L. z valné části opět německo-židovským firmám Jindřich a Adol Krausové. Syn Adolfa Krause byl v Budějovicích 14. července t. r. u okr. velitelství dopln. presentován jako předseda národnosti německé a též den pro-

středěn. „Nár. listy“ 11. t. m. napsaly: „Stále slyšíme fráze o českém kapitalismu; že 80 procent všeho kapitálu u nás je v rukou německo-židovských. o tom nikde ani slůvka, ani řádky, to nehodí se do agrárního krámu, neboť německo-židovští kapitalisté dovedou se vykopati a mají pokoj. Porozhodněte se po Praze a okolí, vidíte, že židé mají tu rozsáhlé byty, krémy, sklady, ještě prázdné, ale už připravené na okupování obchodu naší republiky; židé z Vídně hromou se k nám proudem. zakupují se, platí za byty každou cenu, dávají tisíce odměny sprostředkovatelům, vily v okolí Prahy obsadí si výhradně jen židé a tak neodvratně spějeme tam, kde byli a jsou Maďaři: die statistiky měly židé v Uhrách před válkou a za války ve svých rukou 80 procent veškerého obchodu, 75 procent průmyslu, měli 35 procent velkých statků a v peněžnictví napanovali úplně. K takovým koncům spějeme my.“ — Požidovštění Prahy jest již velice škůlivé, jestliže sám Hbe-ralní demk táhne na poplach.

A nyní obraťme list „Venkov“ sděluje: „Kapitán Voska dovezl z Ameriky určité zboží a nabídl je zdejším obchodu za 45 K. Otevřeli na něj oči, co si to myslí! Tak lacině je dávat a ničit zdejší trh! Neboť die intenci a kalkulaci Voskových měli zboží prodávati lidu po 55 K. To jim bylo větší nemyslnost. I nabídku mu aspoň 60 K, aby sám mohl požadovati na lidech 80 K! Podobně se zachovali u jiného druhu zboží, jež jim Voska nabídl za 25 K a myslil, že se mohou spokojiti s výdělkem 8 K na kile! Kdepak! To bylo málo! Opakovala se stejná procedura.“

„Opavský věstník“ píše: „Do chudé horské obce Horní Bečvy bylo minulé měsíc kromě různých líčků a různých líhových nápojů dovezeno za 60.000 K línk k výrobě kořalky. A obdržel je takový, že zakázky jeho pro nynější měsíc se zdvojnásobí. Na drahotu americké moky lidé habovali, ale na drahotu kořalky peníze mají.“

V hodonínské tabákové továrně se krade línemadně. Ale zodpovědní žitěle bojí se udávati řadu zlodějů, aby nepřítli o popularitu a hlasy při příštích volbách. Starostou v Hodoníně jest soc. demokrat, okolní obce jsou v soc. dem. rukou, dělnictvo továrny jest zorganizováno ve straně soc. demokratické. Podobně to chodí v Č. B. dělnictvo v Písku. Krade se jako nikdy, takže se docela nedostává tabáku na skrovný příděl milionům občanů.

Zkrátka pod vlajkami praporů národních všude blýská zelenými očima chamtivost, marnotratnost, podvod. K národním celku netoliko není lasky, ale ani citu. Odvážili by se cizáci nchazovati naši zemi nečistými chachry a podvody, kdyby jejich manévry narazily na neuplatnost těch, kteří mají být nad bezpečností českého majetku?

Vlast se pokládá za pěstobarevné ptáče, z něhož jest dovoleno každému peří škubati, až se krvácející tělko hodí bezcenně do kanálu. Co těch nádherných hesel proslaveno! Jak skvělé slavnost národní pořádky! Ale hned po nich drancují republiku vlastní synové jako zabranou nepřátelskou zemi. Jak takové hospodářství dlouho může trvati, každý si vypočítá lehce. Upřímný obrat jest největší mnohost. Ale toho obratu se nedocílí vyhazováním náboženství ze škol ani zoufalými výtky a radami jest největší potřeba výchova lepšího charakteru, kteří by měli křesťanské Desatera do srdcí tak pevně vyryto jako do mramoru.

Rozenosti.

Die „N. Republik“ v 2. úřadě obecní školy v. Matkovických (an Slnku) vyzvala učitelka dětí, aby zpívaly „Hei, Slovanské“ a pak „Lvi slon“. Leť několik dětí protestovalo: „Národní a sokolské písně zpívat nebudeme; takhle Radý prapor!“ Při zpívání „Slovanské“ zpívala jen polovina dětí. Marně bylo napomínání učitelky. V 1. třídě hoch prohlásil, že nesmí zpívat „Hei, Slovanské“, protože jeho otec je v Dál. télocv. jednotě. Iu — Matkovice jsou blízko Kladsa. Teď skil-maj bít radikální vlastenci, kteří chtějí provádět očistu národního ducha bojem proti katolictvu. Židům — soch přitvoř — a náboženství od-

vanely i jiné úspěšné ideály. Vátfic moderním pedagogům zívá duševní vyprahlost. — A prosta bude konečně Ostrava haličských židů, ta Ostrava, která se stala jedním z největších centrální pod-loudného obchodu židovského, vysávajícího naše lidi neměřitelně. Do 15. t. m. všichni obití u-prchli i s rodinami konečně museli ven. — Kla-tovský list „Sumavan“ sděluje, že v továrně kla-tovské leží 20.000 hotových koší. Ale — kladen-ští dělníci vymetli si na vláde, že byly z látky dovezeny nové košile. — V Orlové byli dopadeni padělatelé kollek Vogelhut, Goldfaden a Hjal židé. Při domovní prohlídce jim zabaveno brankovek za 11.510 K, většinou s falešnými kolký. — Všecky kroměřížské listy společně uveřejnily společný list, v němž si stěžovaly, že cenzura kryje různé nepřístojnosti, že na př. konfiskuje zprávy kára-jící používání volenských automobilů k soukro-mým účelům a pod. — Prof. Farský v „Čes. de-niku“ sděluje, že první dva legionářské pluky na Rusi nesly jména sv. Václava a sv. Cyrila a Me-toda. Teprve později se přezvaly na Husův a Ži-ka. Kdo se tolik bá, aby si vlastenectí legionáři nepřipomínali nejzaslouzejší stavitele českého blaha a velikosti? — Skody, způsobené na Slo-vácku povodněmi, odhadují se na 150 mil. korun. — V Ernakuho konal se sjezd indických katolíků na čest 2000 dělátků. Tito se ohraňují proti an-glickému místnímu zákonodárství, které zbavuje Indý přestěpivší ke katolictví dědičného práva a omezuje zřizování chrámů. — Bělehradská vláda přislíbila židům obchodovati v nových šze-mích, připravených k Jugoslavii. Proto židé opou-štějí Srbsko hromadně. K tomu připomínáme, že za války, kamkoli na Balkán vnikli rakouský pluk, hned za ním se vyrojily kumpanie židovských žochrářů. Takové „požehnaní“ nesly stědostrá-ty zuboženého lidu. Není divu, že se Jugoslavie brá-ní proti hospodářskému rodušeni. Tam se křes-tanské obráně ještě může dobře dařiti, protože soc. demokraté jest tam celkem málo. — V Míst-ské spojitelné pražské defraudoval ředitel Me-siak 370.000 K během krátké doby polovice roku. Dopouštěl se padělání ve své vkladní knížce. Vy-bíral si velké obnosy a stopu zadržal tím, že si zjednal přístup do kontrolního oddělení. Defrau-dant hodoval celá kachana. — Pouzeňský praž-ský katolický spisovatel Morák byl za svůj spis „Má čta“ zkritikován od samých českých ra-čků tak, že poznal dobře odkvě své námae ve vlasti. Proto shání zaměstnání jinde. Dál se do-ubíle bolševiků. Najednou projevili velikou př-ost k oceňování řádu řezavých slov a železných bezalónů. Vždyť také bolševické agitování jest nyní nevyhnutelněm zaopatřením zachraňovaných existencí. V New-Yorku si zvolil Morák oddělo-vo ochrání. Obecenstvo však spílo jeho plány, zvo-livši si za předsedu Pelanta. Morák si do scház-ky přinesl resoluci, vyzývající naši vládu k povolání drahlín ze Švéve domů. Ale náhodou přítomní le-gionáři-invalidé prohlásili, že je zbytečno poslati takové resoluce z Ameriky, když armáda šibf-ská má již své spojení s Prahou a když všechny potřebné kroky k návratu legionářů již byly učiněny. — Nový starosta v Jedlovicích, přislaný soc. demokracie, bral ještě krátce před obecní-mi volbami podporu v nezaměstnanosti. Nyní při-šl obci 20.000 K. Tak sděluje Mor-slezský deník. — V severním Šlesviku úřednice pokracování ko-ontroly učinily zajímavý objev. I elegantní dámy cestovaly do Dánska bez košile, kdežto na zpáteč-ní cestě již každá měla na sobě kníží novou. Tak chytré občanky šlesvické obcházejí vycení dá-nského práda. — V anglické dolní sněmovně Lloyd George praví, že sláva Pochova převyšuje slá-vu všech ostatních vojevůdců. Bez Pocha nebyla by dohoda z Vídně již r. 1918. Necht se uváží, jaké hrozné oběti na lidech i na majetku by byly následovaly, kdyby byl Poch strpení Francie nezkrátil. Proto George dal návrh hodu anglické sněmovny maršálu Pochovi. Tužl rozhodný ka-tolík Poch jest oslavován i od jinověrců stále ví-ce. — Do Lublaně přibýlo z Chorvatska, Srbska a Dalmacie asi 150 čtáctníků sociálních kárnů, založených velkým vědcem slovinským, knězem drem. Krekum. „Slovaneec“ radnatě konstatoval: „Poprvé v našich dějinách vidíme pravoslavné srbské kněze v solidárním společenství s naší katolickou inteligencí. Myšlenka církevního spo-jení celého našeho národa blží se změnou skutočností.“ — Kladeňská bolševická „Svoboda“ oznámila resoluci kladeňských dělníků, kteří se prohlásili a Mamonu za soldátní; prý jest Muna obětí třídní justice. Pušadavským dělnictvem může prý vyhověti pouze vláda čisté socialistické, kte-rá se nebude strachovat sáhnout na soukromé vlastnictví. Resoluce též doporučuje vládu zřizo-vat dělnických rad. Kdyžto katolík bloudí tvrdý polec násilníkům odřinouti od svého rodného bratra, kteří se, že jest nepřítelům republiky. Ale bolševici mohou podvratit plány oblažitelů ve-jněm a svobodou — i cenzura jim s elegantní á-čnou usmíjí. Kdo pak to pracuje vlastně se pro-pagandou, ha docela ve prospěch samých Habsburků? Katolíci nevěz.

Politický přehled.

Vláda Josefa Habsburka.

Povolání býv. arciknížete Josefa Habsburka v čelo státu maďarského způsobilo na mnohých stranách rozruch. Tvrdí se sice, že povolání Josefa Habsburka je jen prozatímní, jak i on sám o sobě prohlašuje, že totiž pouze na včasnou pomoc vystoupil zase veřejně, aby vyvedl Maďarsko z beznadějněho stavu. Úkol jeho jako guvernéra potvrzuje prý do Národního shromáždění, kdy má lid na základě všeobecného volebního práva rozhodnout o státní formě Maďarska. Po volbách končí prý činnost arcivévodova, který se nyní sám tituluje — polní podmaršálek. Jisto však prý jest, že se agituje mezi lidem, aby plebiscitem sám rozhodl o přístupu formě maďarského státu a že se agitace ta vede za účelem obnovení monarchie. Maďarští sedláci, tvořící většinu maďarských voličů, jsou prý vesměs monarchistického smýšlení, všechnu vízu za katastrofu, která Maďary stihla, svalujíce na republikánskou státní formu. — Vláda Josefa Habsburka už také vydala první své nařízení, jímž se zrušuje socialisace půdy. Všichni majitelé a nájemníci nebo jich právní zástupcové mají přestati hospodářství a pečovat o jejich správu; nařízení to nabývá okamžité moci práva.

Po převratu maďarském.

Minister. předseda Tusar k projevům české strany soc. demokratické o státním převratu maďarském utěšuje soudruhy, že nové politické otřesy v Uhrách minou bez vlivu na naše poměry, že republikánské ústrojí státu československého ve svém zřetelovém a přirozeném vývoji nebude ohroženo jakýmkoliv událostmi zahraničními. Přes to je však s naší strany zapotřebí bdělosti. Vývin věcí uherských ukazuje nám jasně, že každé politické počínání musí se vyvarovati všech ukvapených kroků a překotnosti a musí počítati s danými poměry a prostředky. — Československá strana soc. dem. na táborech lidu dne 10. t. m. protestující proti převratu v Maďarsku dala svých řečníků prohlásit, že Československý stát zůstane republikou za všech okolností. Prezidenta Masaryka ujišťují, že na český socialistický proletariát může plně spoléhat a vláda Tusarové vyslovují důvěru, jestli prý také nepřistoupí, aby se naše branná moc účastnila protirevolučního pochodu na Pešť.

Wilson na scéně Evropy.

Při drahotné debatě v americkém senátu byl podán návrh omezení vývoz potravin do Evropy, aby se tím dražota zmírnila. Wilson ve svém poselství vyslovil se proti tomuto návrhu právě, že Amerika zachraňuje nyní Evropu, zachraňuje i sebe jako důvěru na bojištích. Jest v zájmu Ameriky pomoci evropským národům, neboť Evropa je nejlepším základem Ameriky a její záhuba strhla by i ji.

Boškovice v Rusku.

Dle správy z Kodaně zavládli v Rusku proud protibolševický, propukávající v bouřích z hladu. V samé Moskvě jsou všude nepokoje, takže Lenin chystá se s dle vlády přelostit jím. Byl zatčen i vrchní velitel všeho ruského vojska bolševického a několik vyškolených důstojníků, že osnovali protirevoluci proti sovětové vládě. V U. krajině tísňeni jsou bolševici se všech stran; v nejbližších dnech bude prý povoleno bolševictví v celé Ukrajině.

Rumunské odporužení dohod.

Rumunské velení odmítá námítky proti svému postupu v Maďarsku. Dohoda prý nebyla a to zastaví postup rudé armády, takže Rumuni byli odkázáni na vlastní síly a proto požadují pro sebe právo, aby sami rozhodli, jak se přiblíží proti takovým případům mají zabezpečit. Rumunské vojsko obsadí prý i západní Maďarsko, aby čelilo komunistickým rejdm.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Ibero-americký ústav vědecký v Hamburce sdělil, že studijní cena 1000 marek za vědecké práce, na něž byla vypisána soutěž, jakož i ibero-americká medaile za studia

Zivnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Álterový kapitál K 120.000.000.—

Reserva a pojišťovací fondy přes K 44.000.000.—

Centrála v Praze, zal. r. 1888.

Filialy: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.
Kapitál: v Grodu po dobu létašního zasedání: a) stálá v Opatil. Vídeň v I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XII, XVI a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem smének, inkasem smének a čeků na všechna místa v tu- i oloosemru; obstarává úhrady a výplaty, jaké i všechny ostatní bankovní transakce

na podmínkách co nejvýhodnějších.

vědecká byla udělena řeholníkovi u sv. Gabriela v Medlitzu dr. P. Damianu Kreichgauerovi. Práce počténě cenou a vyznamenáním jsou z oboru hvězdářského. — Francouzský volnomyšlenkář dr. Gustave Le Bon dle »Národ. listů« stýská, že Francie přijde o všechny nezávislé učence. Universitní laboratoře jsou přísně uzavřeny učencům, kteří by jich chtěli použít pro svá osobní badání. Le Bon věnoval 10 let svého života a malé jmění na vědecké pokusy, jejichž výsledek jest noložen v 18 úvahách a v slavném dílu, které se dočkalo již 33. vydání. Le Bon zde dokázal bezdůvodnost starého dogmatu o nezměnitelnosti hmoty a překvapil svět objevem, že atom jest zdrojem ohromné energie. Zajímavé, že tento učený volnomyšlenkář byl nucen použiti pohostinství laboratoře katolického institutu, Hizené B. Branlym, vynálezem principu telegrafie bez drátu. Le Bon konečně po utracení 50000 franků byl nucen z nedostatku prostředků se vzdátí dalších pokusů, které alibovaly nové triumfy vědy. Není tedy zlatem vědecko, co se leskné. — Projektuje se na dánské púde nový průplav mezi Severním a Východním mořem. — V Turč. Sv. Martině byl založen spolek slovenských umělců za předsednictví posl. dra. Aloise Kolíka. — V sovětovém Rusku časopisy vycházejí ve skrovných rozměrech, na temném papíře, tak že písmo se dá těžko čísti. Knihy vycházejí v počtu velice omezeném a za cenu úžasnou. Tak na př. první část fyziky stojí 85 rublů, sešit »Věstník literatury« (o 16 stranách) 5 rublů. — Zemřel dne 9. t. m. německý přírodovědec a vůdce monistů Arnošt Haeckel. Byl to muž vynikající schopností, jejichž však zneníhla ke křiklavým vědeckým podvodům, až jiní učenci němečtí trnuli. Haeckel ve svém boji proti křesťanskému názoru světovému užíval tak bezcharakterních prostředků, že byl odsuzován i od racionalistických odborníků českých. Ovšem naši monisté z Haecklových pojednání horlivě vypisovali — hlava nehlava. — Proslulý komponista Leoncavallo zemřel 10. t. m. v Monte Catino. — Obnovená Matice Slovenská se bude organizovati dle vzoru Osvětového svazu; bude zakládati četné odbočky. Chce vydávati literaturu především lidovou. Mimo pěstování a popularisaci vědy hodlá podporovati slovenské učence, umělce i studenty, pořádati přednášky, zakládati a říditi veřejné knihovny atd. — V čelo hnutí pro intelektuální vzájemnost československo-francouzskou se staví francouzský básník Alex. Mercereau a přednáškové sdružení francouzské »Société des grandes conférences«. Těm nakladatelstvím časopisů, které sledují písemnictví a umění francouzské, nabízejí veškerou pomoc a informace. — Nového světového výskového rekordu dosáhlo nové dopravní létatadlo Všeobecné elektrotechnické společnosti (v Berlíně), které vzletlo s 8 osobami do výše 6100 metrů. — Profesor Zubatý, rektor české university a přední znalec jazyků baltických i sanskritu, byl jmenován čestným členem »Philological Society« v Londýně. — A zase nedemokratický šlendrián! Jedná se v poslední době o zřízení divadel na Slovensku. Jsou bráni na poradu různé kulturní činitele, ale na odborné znalosti českých a moravských divadelních ředitelů se zapomnělo. Pomíjený Svaz divadelních ředitelů obzvláště se proti takovému bídařství odvolává. Právě: Má-li každý právo kritizovati naši činnost, žádáme také, abychom svými dlouholetými zkušenostmi přispěli k dobrému divadlu v naší republice. — Letecká dráha přes Atlantický oceán jest velice dlouhá. Proto se pomýšlí na zbudování umělého ostrova na poloviční cestě, kdež by létatla mohla přistáti. Navrhuje se zřízení plovoucího ostrova v podobě velikých doků. — Na posvátný Hostýn

byla dovezena skvostná bronzová socha Božského srdce Páně. Výška její jest 3 metry. O soše pracoval katolický umělec Václav Vosmik již od r. 1913. Socha zatím za slavnostních zpěvů umístěna v kapli bl. Jana Sarkandra. — Na katolické universitě ve Washingtonu bude zřízena stolice pro Mariologii. — Jihoslovanští studující pořádají na různých místech Hše řadu sjezdů, porad, valných hromad a kursů. V čele ruchu stojí »Slovenská dijaška zvezaz«, která uspořádala 2. a 3. srpna sociální kurs na Homcu v Lublaně. Kursu se účastnili netoliko Slovinci a Chorvaté, ale i pravoslavní Srbové. Po kursu měli srbsí pravoslavní hosté (7 profesorů a 4 bohoslovci) poradu se slovinskými profesory bohosloví a katechetů o tom, jak sjednotiti pravoslavnou a katolickou církev, aby křesťanský lid ve svobodném jednotném státě byl i u více sjednocen. Položeny základy ke kulturnímu a politickému sblížení všeho křesťanského lidu v Jugoslaviu.

Kdo se správně českého písma? Nyní dochází u nás k proměnám překotným v různých kulturních oborech. Ale jedna z nejpálčivějších otázek není luštěna ani od radikálních harcovníků reformem. Klidně se dovoluje mrzačení písma dosavadního velikými secesními nápady, tak že často nápisy na deskách knih anebo na vývěsních tabulích sotva lze přečísti. Ale do účelného zjednodušení liter jest daleko.

Faktum jest, že latinská písmena naší řeči daleko nestačí a že jest tedy potřeba písmen nových. Co pochopili před tisíci lety Soluňští apoštolé hned, tomu se nevěnuje nyní pozornost skoro žádná. Na př. aspoň pro měkké souhlásky by se rozhodně měla vytvořiti písmena úplně nová. Užívá se písmen dvojhláskových, což vadí jak rychlejšímu psaní tak estetické písma a často i srozumitelnosti. Na př. litery »D, Č, Š« jsou třikrát vyšší než »a, e, o.« Písať těžce se ubírá, aby písmena z hořejšího řádku se nepletla koncem do dolejšího — zvláště přijde-li na př. písmeno »Č« pod »p«.

Uvažme, kolikrát nutno péro v rozběhu zastaviti a zvednouti, máme-li psáti slova »Čičiči, měšťané, přepážky, přivíení, Řečavětí, Čičikání« a pod. Samá nastávka, samá klička a čárka. Že to jest závadou těžce snesitelnou, dokazují písaři, kteří kličky s písmeny spojují — často na úkor srozumitelnosti. Jestliže se namítne, že by se cizinci, učící se česky, divně na nové litery dívali, odpovídáme, že písmena »č, š, ž« a pod. jsou jim také něčím zvláštním. Rusové mají pro měkké souhlásky litery zvláštní — a proto se jim píše pohodlněji. Teď by byly nejpříhodnější chvíle k různé reformě, která ovšem není úkolem jednotlivce. Jest potřeba, aby se chopila důležitá péče té učení společnost, která má dostatečnou autoritu. Mluví-li se tolik o nutném vývoji ve všech oborech, tedy na poli připomenutém nejmeně se hodí lpěti stále beze všech změn na tom, co nám odkázal středověk. Zavedení nových písmen poslouží také svědomitějšímu řešení českého pravopisu.

Věstník Matice Cyrilometodějské. Ač na venek činnost Matice Cyrilometodějské není hlučná, pracuje se přece ve výboru a sekretariátu stále usilovně. Ústředí mává měsíčně schůze, v nichž se rokuje o časových potřebách a úkolech maticních. M. C. M. ujal se svou Paedagogickou Akademii akce o vydávání nových učebnic náboženských, převzala pořádání katechetických kursů na Velehradě. Česká škola Matice vydržována ve Vlastovičkách bude zveřejněná, v Třebíči její »škola Vychoňilova« ztvěta utěšená. Podporuje i studentstvo tím, že rozšířila památník »Sociálního sdružení studentstva« a chystá velkou akci na rozvíření nového života v našem studentstvu. Sekretář M. C. M. Dr. Hrachovský pořádá četné schůze, které byly vesměs velmi zdařilé. M. C. M. dala do tisku vzácnou studii Dr. Vaška »Moderní člověk«, která se již dotiskuje a vydá opět na budoucí rok kalendáře na čtení a zdokonalený kalendář útržkový.

Věstník slovní katolického studentstva pořádá se v Ružomberku dne 3. srpna. Šlo se na tisíc ideálních studijních se Škalice, Modré, Žiliny, Ružomberka, Prešova atd. Žalovno zde, jak hrubě uráží náboženské city studentstva pokrokoví profesoři z Čech, kteří přece před převratem tolik mluvili o toleranci. Odpoledne konáno velké lidové shromáždění, na němž promluvil katolický předák slovenští i čelší. Po vynechání řečníků účastníci si

libovali, že takovýmto způsobem nejlépe a nejpraktičtější se pěstuje československá vzájemnost, jaké jest nyní potřebí republiky jako soli.

Záložna v Hradci Král.,

společnost s ručením omezeným
Československé národní.

Výhledy na knížky:

2%.

Půjčky. - Otěry osobní

a hypoteční. - Zálohy. - Kauce.

Vadla. - Eskompt účtů a smének.

Církevní věstník.

Výsledky cesty katolického kněžstva do Říma. Deputaci kněžstva dala vláda peníze ke hrazení nákladů cesty, ale nekonalu nátlaku na obsah církevních požadavků. — Memorandum podané papeži výstředně křivo vliv rakouské vlády na český katolicismus. Řečeno zde, že český lid byl soustavně uduševňován, zanedbáván a vydáván na pospas cizím vlivům. Vídeň pod okny rakouského císaře a papežského nuncia rozhodla se stavěti mešitu, ale činila překážky českému kázání. Nyní v době svobody toužíme o posílení víry katolické nejen u nás, ale mezi Slovany vůbec; chceme pracovati v intencích velehradských sjezdů unioistických (sjednocovacích). K tomu dluh jest potřebí pomoci papežské stolice. — V první řadě jest potřeba, aby byli jmenováni noví biskupové, k úkolu svému zcela schopní, upřímní Českoslováci, politicky bezúboční a naprosto vzdání onoho katolicismu rakouského, jenž podporoval germanisaci a maďarizaci. — Arcibiskup pražský nechť se stane přímásem pro celou republiku; budíh mu dána moc opravdu primiciální nad všemi diecésemi republiky Československé, jakou mívá sv. Metod. Tak může býti postaven most k Slovanům východním a to tím spíše, že i jinak Praha se vynasnaží, aby se stala kulturním střediskem Slovanstva. Z téhož důvodu žádá se výsada české bohoslužby, breviáře, nářčování svátostí, jak to již v IX. století bylo schváleno papežem Hadrianem II. — Deputace žádá zmírnění zákazu celbátství, jež nakloní kněze slovenské, dosud nesjednocené, k stolici apoštolské. Nechť to přání papežské stolice za účasti biskupů a jiných povolaných činitelů řádně rozluští. — Kardínál státní sekretář Gaspari i Sv. otec odpověděli velice přátelsky. Řekli, že arcibiskup Huyn již se do Prahy nevrátil. Stolec pražský a spíský hude dle přání deputace obsazen oo nejdříve. Biskupové navrhnou papeži vhodné osoby; z nich vláda bude moci označiti muže sobě příjemné; z těch pak papež bude jmenovati. Biskupové Batthiayi a Radnay se na Slovensko nevrátí. Není námitek proti zřízení primaciátu jako třetího apoštolského úřadu. V přímém liturgickém řeči: že povoliti přisluhování želmám a svátostmi; evangelium a epístolu možno zpívat v jazyku lidu. O celbátu řekl Gaspari: »Budiž ještě klid.« Papež se o něm výslovně nezmiňuje, leda že by se na celbátu vztahovala slova, jímž skončil vlastní jednání: »Jsem ochoten splniti všechna legitimní přání národa, co není legitimní, nekte.« Deputace prohlásila, že naznačené ástapky nestačí. Pro primasa jest žádoucí pravomoc všíti. Při mši sv. jest potřeba dopřáti české řeči více míst. Papež nezmínil této žádosti, ale podotkl, že by se muelo o tom jednati v kongregaci. Kardínál Gaspari vyslovil přání, aby deputace setrvala v Římě déle, protože podobné zise tam bývali 7-8 měsíců; to však deputaci možno nebylo. — Deputace viděla veliký význam svého poselství zvláště v tom, že bylo jednáno o věcech tak důležitých s náhlým duchovenstvem. Nyní jest potřeba v jednání pokračovati. Když referent na valné hromadě jednoty katol. duchovenstva přednesl svou zprávu o výsledku poselství, navrhl ke konci tyto resoluci:

»Jednota katol. duchovenstva československého výsledkem své zprávy o jednání v Římě vůbec a o audienzi u sv. Otce zvláště, projevuje vděčnou radost a synovacké poděkování za otčovské jednání nejvyšší hlavy církve se zástupci našeho duchovenstva. Vyslaním deputace k sv. Otci osvědčili jsme před celým světem, že címe v papeži hlavu církve a naši nejvyšší autoritu. Dnes to prohlásíme znovu před svým národem, že jsme a zůstane mešitvím katolické církve. Odmítáme každou známku o zpronevře církvi, zrovna jako bychom odmítli zpronevru národa. Naším cílem není schéma, ale napáek získání dosud nesjednocených Slovanů matce církvi. Naše reformní snahy mají v tom jeden z hlavních důvodů, že jimi chceme dodat slovanským národům důvěry. Proto vyslovujeme vřelá sympatie všem mužům v duchovenstvu Jugoslaviie, katolickému jako pravoslavnému, kteří pracují o vybudování toho, co obě církve spojuje a odtrháváli toho, co je dělí. Vyslovujeme své sympatie duchovenstvu téžce zkonšedého národa ruského a s obdivem vzpomínáme jeho práci, jeho úsilí, ano jeho mučednictví. Vzáti jsme a uspokojením na vědomí šťastné zahájení jednání o reformy v Římě. ukládáme výboru, aby v mezích zákona síce, ale se vši oserpní v jednání pokračoval a očekáváme, že v tomto jednání nezahájíme osamocení. Od svých požadavků neupustíme, poněvadž je žádáme se ze snobství, ale z lásky k církvi.«

Resoluce tato svorně přijata. Z výsledku jednání v Římě čerpáme postřehy, jak hluboký a vpravdě otčovský důvěru rozmělovali Vatikán a Čechy v době, kdy padla věltá »pouta vídeňská, omezuje-li tolik svobodu katolické národností.

Oslavíme důstojně mši. Ceti jsem tyto dny správu o velkolepé oslavě mřové ve Španělsku. Celý národ se účastní všech reprezentací vlády, muniia a biskupů před sochem Nojev. Srdce se za-

Účet a pošt. úp. v Praze č. 140878.

Telefon č. 88.

Královéhradecká bankovní jednotu
v Hradci Král. Velké nám. č. 30

Půjčky všem druhů.

Výhledy na knížky.

Oddělení pro zboží dodá:

Československá, válečná, národní, kauce a dříti

ve velkém i malém.

světí Krista na poděkování, že Spasitel bylo ušetřeno od krvavosti. Nemá to zjev oještělý. Již dříve za války podobné slavnosti se konaly v Jižní Americe. V Jižní Americe (tj. republiky Čiká, Peru, Ekvádor a jiné) velký spolek ve smyslu, že nikdy mezi sebou nepovraždí sběratel a k této smyslu jakoby počet připomíná chýli, postavily velkou sochu Nejsv. Srdci Páně, sítou z dle. Jsou to prozatím úkazy ojedinelé, avšak vzácné. Lidstvo počíná opravdově chápat věcnou Pravdu Kristovu a chce prakticky provádět to, co Kristus hlásal. Kristus první, než vydechl duši svou na kříži, zvolal: „Zbavte se!“ — žil na své spáse, po obrodě lidstva. Nastalo nejdříve ráno a Vzkříšení; byl by i církev později pronásledována byla, přece se zmočila, rozšířila se po celém světě. Nyní, když Golgota lidstva a křesťanstva minula, nastává nová fáze života lidstva — obroda náboženská. Praktické uvedení Krista v život soukromý i veřejný. Náš národ? Jeho křesťanská minulost, jeho původní kultura a charakter zaručují, že i on se vzhoupí k novému, lepšímu životu. Idea prvního křesťanstva nevyhynala, národní naše kultura tkví hluboko zapuštěným kořenem na Velehradě a ve Staré Boleslavi. Nemá snad žádný jiný národ tak velké svědce jako náš, totiž apoš. evang. Cyrila a Metoda, apoštola milá matčina křesťanské politiky mírové knižte Václava a proto v něm oslavíme Boha, jemu poděkujeme za národní samostatnost, jemu doporučujeme vlast a národ pro další budoucnost. Ve dnech svatojánských. 27., 28. a 29. září, katolíci Československá z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska, jakož i bratři z Jugoslaviie, na shledanou v Praze o mírových slavnostech svatojánsko-lavských!

Československá strana lidová.

Kurs okresu hradeckého Orla koná se v Hradci Králové v Rudolfinu v neděli 17. srpna o 9. hod. dopol. Budou konána hlavně prostaň cvičení a opravy se chyby. Veškeré přilázané odbory a jednoty povinny jsou v plném počtu se sčítanými. — Okresový náčelník.

Sjezd ve Staré Boleslavi pořádá Sdružení katol. mládeže 14. a 15. srpna. Dne 14. t. m. o 7. hod. večer koná se průvod z kostela P. Marie do kostela sv. Václava, načež v místnostech pivovaru vede kostele jest zahájení sjezdu přednáškou: „O ideji svatojánské“, a potom přednesou se pozdravy delegátů skupin. Dne 15. dopol. výměně bude bohoslužba. Společně sv. přijímání u P. Marie a kázání u sv. Václava (dp. V. Vajš). Odpoledne II. schůze. Promluví na ní B. Pečínková a V. Myslivec. Bude to manifestační poset české mládeže katolické. Skupiny pošle aspoň delegáty. Přiležitost vykonatí sv. zpověď jest 14. večer a 15. ráno. Kdo reflektuje na nocleh, objednej si jej dopisem na adresu: Skupina katol. mládeže ve Staré Boleslavi.

Nová organizace: Ledce v okresu Opocno. V Lhotce koná se 8. září veřejné cvičení Orla. — Tamtéž se připravuje na paměť I. sjezdu před 25 lety nový dělnický sjezd.

Kde chýlí zasloužilí Orla, nechť se obrátí na sekretariát okresu v Hradci Králové v Adalbertinu, kde obdrží potřebné informace. Sekretariát vyše řádného cvičitelé, který uspořádá v takovém místě kurs. Odborům a jednotám okresu odporučujeme nové tištěné letáky pro rodiče a mládež.

Sjezd naší samosprávy a okresní konference bude 17. srpna o 3. hod. odp. v Chlumci n. C. Schůze účastní se členové obec. zastupitelstev a funkcionáři místních organizací strany z okresu: Nový Bydžov, Chlumec a Králův Mlýnec. Každá obec at jest zastupena. Bude jednáno o velmi důležitých organizačních záležitostech. Schůze bude v sále na děkanství v Chlumci n. C. Dle dříve se v počtu největší — Dne 17. srpna bude okresní konference a schůze členských zastupitelstev v Pardubicích z okresu Pardubice a Přelouč.

Okresní odznaky možno již obdržeti za předem známý obnos 2 K 25 h a poštovným. — Mladé firmy, které by nám doualy cvičební sbory v nejnižší ceně. Kde jsou cvičební sbory starší, zakoupíme je. — Zemský svaz Orla v Hradci Králové.

Do okresu Hlavenčického. V neděli 17. t. m. o 9. hod. dop. konference důvěrníků v Jilemici, odp. schůze o 1. hod. v Dol. Štěpánicích. Bude se jednati o hospodářských otázkách, proto účast buď co největší.

Okres Nasavrcký. V neděli 10. t. m. konala se konference okresu v Hlavenčicích u Nasavrk. Ač byla v Chruštině pout a začínaly žně, přece účast byla velice silná. Po zvolení předsednictva promluvil účinně a věcně obilšený Hlavý řečník p. Katan z Hradce Králové. Rovněž i p. Jar. Šarfrák z Bolanova podal řadu cených pokynů. Na to zvolen okresní org. výbor a usneseno, aby po žních byl pořádán o řadu schůzí na okrese vdp. kanovské. Sice, na něž se začíná velice těšit. Po vyčerpání věcných dotazů byla tato zasedání konference ukončena.

Do Kálska a okolí. Sdružení katolické spolky v Kálských vykonají na svátek Narození Nejb. P. Marie 8. září společnost poři do Mal. Svatošovic. Odjezd z Hradce Králové v 6 h. 10 m. ráno, návrat v 8 h. 40 m. večer. Při účasti celkové 100 osob poloviční jízdné: 6 K tam i zpět. Veškeré příhlášky přijímá a legitimace vydává Fr. Minura, kaplan v Kálských. Při příhláškách počítat bydlící uvedena přesná adresa účastníků. Legitimace platí místo řádného listu a každý účastník musí ji mít a sebou k vůli revizi na dráze. Potraviny vezmi si každý s sebou. Příhlášky se přijímají do 31. srpna. Očeká Matky Boží, odjezd sjezdu se v hotelně počítá.

Připravuje se na sjezd důlního a výhledového sboru kálského ve dnech 2. a 3. září t. r. v Lhotce. Jako před 25 lety první sjezd kálského sboru kálského kálského sboru kálského v samém kálském, na kálském sjezdě

Moravská agrární a průmyslová banka

Telefony: Agrobanka. **FINANČNÍ V CHRUŠTINĚ.** Telefon: 48a Hlavenčický, 48b Hlavenčický. **Vklady** (na kálském, buděj a žitovské účty) — úrokuje se nejvýhodněji. **Centrála v Brně.** **Příhlášky:** v Praze, Písm, Mm. Brodč, Boskovice, Uh. Brodč, Březlavě, Holavě, Kroměšic, Mor. Ostravě, Olomouci, Opavě, Prostějově, Přerově, Třebí, Třebí, Val. Meziříčí. Letní expozitura v Lázních Luhačovicích, na Slovensku fil. v Bratislavě (telefon. čís. 589, telegramy: Moravogro). **Posádka obchodu bankovní a směšovací všeob. družst.** **Financování podniků.** — Zálohové úvěry obem, městům a val. korporacím. **Financování impertu a ex. orga.** **Reimbursement úvěry.**

přineso nové křeslo a základy, aby se základy le-
jích uspořádání byly rozvrácené sociální a ho-
spodářské poměry naše v duchu křesťanské lásky,
spravedlnosti a svobody. Na shledanou v Lho-
myšl!

Zprávy místní a z kraje.

**Obchodní, živnostenská a průmyslová ústřed-
na v Hradci Králové.** Ústav pro zvelebování živ-
ností uspořádá v nejbližší době kurs vyššího ko-
ráky. Kurs bude veden odborným učitelem a bude
jeho účelem vycvičit návštěvníce kursu tak aby
mohli pracovat (po případě jako faktorky) pro
firmy jabloneckého průmyslu.

Sociální politika. Výsledky všeobecného sro-
středkování práce okresními ústavy jeví se ve
II. čtvrtletí r. 1919 v období zemské centrály
práce pro vých. Čechy sídlem v Hradci Král. tak-
to: Počet přihlášených pracovních míst 16.875,
přihlášených uchazečů 16.472. Umístěno 15.842 o-
sob a to 11.259 mužů, 4357 žen a 236 učňů. Proti
loňskému roku stoupl počet přihlášených míst o
13.475, počet přihlášených uchazečů stoupl o
13.741 a počet docilených umístění o 13.288. Die
oborů povolání připadá: I. na malozivnost: míst
2406, uchazečů 2513 a umístění 2362; II. na čelů
hospodářskou a dělnictvo zemědělské: míst 2164,
uchazečů 1142 a umístění 1701; III. na čelů do-
mácí: míst 1446, uchazečů 1251 a 1058 umístění;
IV. na dělnictvo tovární a průmyslové: míst
3619, uchazečů 6767 a 3877 umístění; V. na náde-
níky: míst 6633, uchazečů 3908 a 6284 umístění;
VI. na ostatní povolání: míst 329, uchazečů 543 a
324 umístění; VII. na učně: míst 278, uchazečů
348 a 226 umístění. Zvlášť příznivých výsledků
docílily tyto okresní ústavy: Náchod 1574, Králky
1497, Dvůr Král. 1484, Jaroměř 987, Hradec Král.
777, Pardubice 706, Trutnov 696, Polička 635, Cho-
tětov 472, Jilemnice 455 atd. — Nezaměstnaných
textilních dělníků bylo dáno do práce 3938 (větši-
nou na novozé stavby). Konečně v uplynulém
čtvrtletí umístěno 217 válečných invalidů.

Výhledové a divadelní sezona v Hradci Král. počne letos již 31. srpna. Ředitel B. Jeřábek učinil všechny přípravy, aby letošní se-
zona byla na umělecké výši. Tenoristou operním
jest Leon Oehler, operetním tenorem kromě Mir-
ky Horského Josef Fr. Subřety jsou nové dvě.
Ela Fričová z divadla v Mor. Ostravě a Růžena
Cetlová. Těch čísla doplněna umělci zvuo-
ných jmen a sice režiséry a herci pro karakterní
obory p. Čadon, Arneš Neumanem, na mikovnické
roli kromě J. Hubáčka engažován B. Rabas, K.
Kastner. Jako první kapelník operní získal umělec
nad jiné povolaný Ferdinand Ledvina. Z novinek
v operě dáme se bude Verdův Rigoletto, Mozar-
tův Don Juan, Smetanova Čerťova stěna, Goun-
dův Faust, Čajkovského Piková dáma. V činohře
vypravíme budou mimo jiné: Sen noci svatojánské
s hudbou Mendelsohnovou, Byl jednou jeden král
s hudbou Müllerovou, Bílý lev, Revoluční trilogie.
Poslední muž, Komedie lásky, Otec a syn. Okli-
kova, Dcery Eviny m. j. Předplatné vyspáno bude
na 20 her.

Hradecké poměry zásobovací nejsou příliš u-
těšené. Ač v jiných městech ku př. Pardubicích,
Kollárovi atd. byly přiděleny taky již na srpna, ne-
dostato občanstvo hradecké taky ani ne na čer-
vec. Kde to věd, když dle dohledu taky již
pro Hradec došly? Či se má občanstvo najít
předvolebních sběrů?

Výměna všeobecných kořů z r. 1910 za kořky
republiky Československé. Všeobecné kořky roku
1910 vydané, nyní z oběhu vzaly, již nebylo
požitko a jež nejsou poškozeny, budou skladními
a prodávámi úřady kolkovými zájma vyměněny
za kořky republiky Československé. Výměnu po-
volí finanční správa jen tehdy, předložil-li strana
vkladnímu nebo prodávámu úřadu kolkovému nej-
déle do 15. září t. r. staré kořky z r. 1910. Jež vy-
měněti se mají se seznamem jich dvojmo vyho-
vořeným, obsahujícím počet a cenu kořů dle dru-
hů, thrmou cenu všech kořů, podpis a adresu
strany. Prodávací kořky připojí ještě seznam koř-
ků, jež při sledování zjištění zásob starých kořů
byl sepsán a jím v rukou ponechán. Předložení
materiál převzeme zodpovědně úředník. Závadný
materiál (poškozený nebo poškozený kořky) se vy-
loští a sdělí straně, že jest v vojně, zažádá za
výměnu materiálu nebo nekomponovaným podáním u
finančního úřadu I. stolice (okr. finanční Hlavenčický,
úřadu pro vyměňování poplatek). Úředník i stra-
na stvrdí výsledek přezkoumání svými podpisy na
obou seznamech. Jeden ze seznamů vrátí úřad
straně se sdělením, že bude písemně vyrozuměn,
v který den je nový materiál bude vydán. Nové
kořky vydá se jen, předložil-li strana vrácený se-
znam a stvrdí na něm svým podpisem příjem ma-
teriálu nového. Nový vydání-li strana nového mate-
riálu do 2 měsíců po vyrozumění, nemůže-li před-
ložiti vráceného seznamu nebo jest-li to do-
vodné pochybnosti o oprávnělosti strany k vy-
suzování materiálu nebo v jiném směru, učiní ú-
řad oznámení nařízením finanční. Úřadu I. sto-
lice (okresního finanční ředitelství, v Opavě úřadu
pro vyměňování poplatek), jež vydá přelázané
seznamy.

**Pomocná komitě zem. spolku „Černý křík-
zaopatření pozůstalých po vojnech.** Věstník
okresního hejmanství zdejšího píše: Více než po-
lovina pozůstalých po vojnech jest následkem
stáří (přes 50 let) neb následkem neduhu těžké
práce neschopna, může však přes stáří neb neduh
lehčí práci (službu) vykonávat a tím získati si k
zaopatřovacímu platu, který jim poskytuje stát.
nutný vedlejší příjem, aby mohli existovati, aniž
by připadli veřejnosti na obtíž. Pozůstalým těm
mohla by býti vyhrazena polovina tabáčních tra-
fik, pak trafik při prodeji ostatních stávajících
nebo budoucích státních monopolů, kdežto druhá
polovina voj. invalidům. V případě, že by při ně-
jakém odvětví státních monopolů, ku př. při cu-
kru, nebyly podobné, jako u tabáčních výrobků se
stalo, trafiky zřizovány, nýbrž rozprodány zůstal
přenechán obchodníkům, mohli by býti prodej mo-
nopolu s tím závazkem předán, že ve svém ob-
chodě obsadí dotčení obchodníci trvale aspoň 1
místo služební pro lehčí práci (službu) z řad výše
uvedených pozůstalých neb voj. invalidů. Obecní
úřady se žádají, aby zjišťili: I. Mnoho-li pozůsta-
lých po vojnech se nalézá v jich obci a 2. a) jmé-
na a druh povolání matek neb otců ve věku přes
50 let, b) jména pozůstalých ve věku pod 50 let,
avšak neduhem stížených, c) jména a druh povola-
ní žen neb sourozenců vojina stížených nedu-
hem, d) kteří z nich a), b), c) nemohou nalézt
v obci vhodnou práci neb službu a měli by tudíž
nárok na příkrmu prodeje neb místa služebního,
předem označeného. O výsledku zjištění budí
sem dána co nejdříve zpráva.

Zaplacením pohledávek malozivnostníků za bý-
valým rakousko-uh. erárem československým stá-
tem. Dne 18. března 1919 byla ve schůzi Národního
shromáždění přijata resoluce, kterou se vláda čes-
koslovenské republiky zmocňuje, aby zaplatila
pohledávky malých živnostníků, malozivnosten-
ských družstev, společenstev a společností za bý-
valým rakouským erárem. Poněvadž dne 31. čer-
vence byl ve sbírce zák. a nař. vyhlášen rozpočet
státní, na rok 1919, ve kterém na tento účet zafa-
dána byla příslušná položka, budou se vypláceti
jmenovaným věřitelům pohledávky, které mají za
bývalou c. a k. nebo c. k. vojenskou správou. Zá-
dosti doložené účty a jinými příkazy, pokud jsou
v rukou věřitelůvch, podávají se v ministerstva
průmyslu, obchodu a živnosti a píší se na lisko-
pisech, které lze dostati u Obchodní, živnostenské
a průmyslové ústředny v Hradci Králové. Žádosti
necht podávají pouze ti živnostníci, platící výdě-
lkovou daň dle IV. anebo III. třídy, a ta družstva
a společenstva, která, pokud se týče, by nezaplac-
ením pohledávky byla ve své existenci a ve svém
hospodářství ohrožena. Zaplacený budou jen po-
hledávky za dodávky, a nikoliv pohledávky za
válečné úkony. Přihlašování budí toliko kapitál,
nikoliv úroky jakéhokoliv druhu. Nesprávné údaje
v přihlášce budou soudně stíhány. Všechny žá-
dosti budou v těchto smerech přísne zkoumány,
zejména také za pomoci revního úřadu a mini-
sterstva financí a berních správ. Žádosti podati
jest co nejdříve, neopozději do 15. září 1919.

Nařízení o ochraně polního majetku. Násled-
kem neucházejících stížností na časté krádeže po-
lních plodin jest okresní správa politická na zá-
kladě min. nařízení nucena prohlásiti každé pro-
střední nebo proti zákazu způsobené poškození
výnosu neb provozování hospodářství, ohrožující
zásobování potravinami neb pčínající, za zvláštní
trestní čin, jenž bude stíhán správním úřadem.
Bude se trestati ve všech případech, kde proti
zákonu neb proti zákazu polit. úřadem na ochranu
polního majetku vydanému, pokládá neb ohrožuje
se výnos neb provozování polního hospodářství,
tudíž i tehdy, podléhá-li čin trestu dle všeobecného
trestního zákona, kromě těch případů, kde se
musí čín trestati přísněji dle předpisů vydaných
během války. Pokud se bude trestati dle citova-
ného nařízení, odpadá potrestání pro polní pých.
Tresty jsou jednak peněžité do 10.000 K, jednak
vazení do 3 měsíců. Die § 3 cit. mín. nař. bude
použito: peněžitých pokut především k účelné o-
chrany polního majetku. Obec s: vybízeli, aby
zvlášť dostatečný počet způsobůvch polních bli-
dů.

Lázně Bohdaneč a Pardubice jsou obdařeny
dobrou řadou a pčvabným okolím s rybníky a
alejami. Návštěva odtudní skupin, takže ma-
noze o byty. Doprava z Pardubic jest chatrná.
Ozývá se hlasy, proč se nestaví dráha; ale to
jest věc odborníků. Loui jestli alespoň osobní
dopravky; nyní jezdí autobus, ale nákladní. Ne-
zaslouží si snadněti hošé, aby jezdil osobní? V
čláme marně se sháníme po listu lidové strany,
ačkoli jiné směry jsou vyloženými časopisy za-
stopeny. Lázně však jsou navštěvovány i shé-
ným počtem konzervativců. Zjeme v době svobo-
dy. Teď svoboda budí pro všechny! Která strana
se nebaví věcně časopisecké kritiky, zašle nebude
protestovat proti listům strany lidové.

Vandství. Pomníky padlých vojáků v bitvě
u Václavic r. 1866 jsou nyní úbohy; kde byl na
pomníku orel — rakouský nebo pražský — jest o-
třesen, dusky se jmeny vojáků jsou také poškoze-
ny, z jednoho pomníku (na konci lesa za restau-
rací) jest deska docela odtržena a náleže pobo-
zem. Doufáme, že sponzorův toto postel, aby

stejným byla odprava a náleží pomník dle so-
potařování. Bylo by smutný, kdyby v čase
o takovýchto lumsných, nekulturních činech bylo
mlveno; působilo by to dojemem tím trapšším,
čím větší náklady ohlaza ční na úpravu a zaho-
vání hrobů svých bojovalů s nyměli války svě-
tové. Doufáme se, že poškození stalo se seruz-
vážnou mšádeží — avšak pokračovatí nemá a co
bylo již poškozeno, ať se opraví.

Upozornění. Omláče jsou úplně rozprodány a
pracuje se na novém vydání, které po vytisknutí
oznámíme v našich listech. Račte mlti do té doby
střípení a neručte reklamovat — Druzátevní kni-
kupectví, v Hradci Králové.

Uvěřte ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a
poskytuje výhodné půjčky.

Různé zprávy.

MUDr. Fr. Jeřábek, známý vídeňský pracovník
národní a odborný lékař pro ischias, rheuma-
tismus, dna, předšlil do Prahy a ordinuje v
Betlémské ul. č. 12 a Konviktské ul. č. 11 (přá-
chodní dům) od 8—11 a od půl 2. do půl 4.

Pražský hrad má 444 komnat a sálů. Doplo-
vatek „Čechy“ se táže, proč by se při bytové
nouzi nemohlo nechat pro prezidenta 44 komnat a
ostatních 400 rozdělit na ministerstva, úřady, pro
přip. byty úředníků. Proč musí býti úřady republi-
ky roztáhány po celé Praze, že se v nich někdo
nevyzná? A mohly by býti pohromadě pod dohle-
dem nevyhnutelně přma. A národní shromáždění by
mohlo zasedet ve Vladislavském sále. Musí se vy-
tknout obrazárna s Rudolfinu? Bylo by zajímavé,
kdyby znalci poměřili se o tom vyslovili.

Habrmanovsko-árnovalské kotrmotice ve škol-
ství. Ministerstvo školství srušilo právo veřej-
nosti, udělené všem soukromým, avšakým i kři-
sterním učitelským ústavům, které jsou povinny
znova žádat o udělení práva veřejnosti. Což když
nebude uděleno? Co mají činit rodiče? Než se o
žádostech takových rozhodne uplyne několik týdnů,
začne nový školní rok. Budou žáci přilati do š-
stvá státních, přepěšných? Chce-li ministerstvo
zrušiti soukromé ústavy, mělo by tak učiniti po-
stupně, od prvního ročníka a nyměním žákům po-
nechati možnost dostudovat na ústavě, který po
stránce hospodářské skýtá jim různé výhody. Dále
lesnické ústavy v Plásku byly dle rozhodnutí mi-
nisterstva zemědělské zrušeny a zřizova lesnická
akademie, do níž má býti přibito asi 30 nejlepších
žáků z dřívějších ústavů. Co mají činit lesní
praktikanti, kteří nemohouce předvídati toto o-
patření hodlají se věnovati lesnictví a agri ne-
mohou pokračovati ve vyučném dráze, ačkoli již
vykonali práci lesnickou? Snad mělo se i s tím
počítati a chystané zrušení aspoň rok předem o-
známiti a umožniti těm, kteří se tomuto povolání
věnovali, aby studiu dokončili. Zrušení lesnické
stavy v Plásku bez předchozího oznámení je tvr-
dé větší veřejnou poctu praktikantů a jich rodičů.

Pouťba zákona na ochranu svobody. Mo-
dráček „28. říjen“ píše: „Pádko-li to tak dale
budou-li fanatičtí církevníci soc. dem. používá to-
kovycho metod, pak snad pomohli by sde zákon
na ochranu svobody, t. j. na ochranu politického
přesvědčení a na ochranu práce. Násilníci nechť
jsou odsouzeni k náhradě škody i k nějakému
trestu za nálek vůbec a za nálehu-li organizace
nebo dle-li se to jmenem organizace, nechť pay
nesou zodpovědnost a rianko, jestli své stoupence
a agitatory vychovávali a nuti k násilívoval. Ná-
leky podobný zákon bude třeba i na ochranu
schůzí, přednášek a veřejných shromáždění vůbec.
Co by tomu řekl každý soudný člověk a právní
jeho článek, kdyby katolíci natili žida, aby pře-
stoupil na jejich věru a vstoupil do jejich církevní
organizace a použil k tomu prostředka bořtota,
hospodářského náletka, vypovězení a obce, nebo
něco podobného? A totéž přece dle církve ra-
dého křesťanského větší mnovořech politickým.“
— Také „České slovo“ uznává, že zákon na o-
chranu svobody potřebovává, jestliže sociální de-
mokraté zavádějí terror čili přelstí právo.

Poslanec, který jest čestným mužem. Stalo se
to dříve od nás — v republice Kolombiá. Jednou
se totiž o návrh zákona, aby Ježíš Kristus všude
býl hold jakožto křesťanského národa. Jednou se
o jakési zasvěcení celého státu Ježíši Kristu. O
to jakési přilázané poslanec dr. Mejla. Dr. Mejla jest
poslanecem nezbytně živým. Za nepřestáv-
tucha promal tato slova: „Pokládám za svou po-
vinnost hlasovati pro přijetí zákona. Já 57 let
patřím ku straně radikální. Jako mladík ještě byl
jsem radikálem přeměněným a fanatickým. Mám
otec a moji předkové byli radikálního smýšle-
ní. Byl jsem vychován v ovzduší radikálního do-
mu, na gymnasiu, na universitě. Pronásledoval
jsem křesťanství. Byl jsem zapřísněným nepřitelem
Ježíše Krista a jeho církve. Podíval jsem si každou
den možnou stránou. Počítalo mne nešťastí, já so-
mal svou chybu. Konečně jsem našel jedinou
správnou cestu. Dnes a dnes, hluboko křesťák a
hrdina vzpomínám minulého života. Odřekl jsem
se minulosti, jsem toho, co se stalo a směl jsem
si, že toto prohlášení učiním veřejně ve sněmov-
ně. Ze života minulého nezbývá mi nic, než hor-
šnost. S touto energií, se kterou jsem kdysi ho-
loval proti Kristu, vyprávím nyní vše v Něho a
prohláším veřejně, že jsem věřícím křesťanem.
Mohl bývali přisáhl mnohem na svou stálost a svou
odanost. To jest mi Bůžetina. Oni odsouzení
zabírají mému svědění: Kristem všude, Kristem
všude, Kristem vše vyvolává vše větší důvěru

Vlastenecká společnost. Ve Světě, u svých rodáků bydlící, učitel K. P., řádkář nadšený láskou k rodné zemi, utíká si K. ve Světě s manželkou a dvěma dětmi. K. a zlatý prsten v ceně 450 K. Se svou rodinou hledal do Kroměříže, kde prsten daroval své „nastávající“ Kamille N. Křídež však byla velmi záhy proměněna a proto pan učitel počal „bláznit“. Lékař však jeho počínání označil za podvodné. P. okamžitě nabyl zase zdravého smyslu, ale od té doby se svého přibylky nevynechal.

Tak se provádí cenzura katolického časopisu na Slovensku. V Ružomberku bylo 29. července posláno číslo „Slováka“ o 4. hod. státnímu zastupitelství a současně místnímu posádkovému velitelství. Na velitelství je cenzura nekonane hno; vzkázáno, aby si přišlo vydavatelstvo „Slováka“ každý den, jakkoliv má být dle zákona cenzura ve všech lidových novinách. Když se přišlo druhý den o 4. hodinu, řekli se v velitelství, aby si došli z velitelství na zastupitelství. Ale při třetím příchodu velitelství bylo již zastupitelství; ani se nedělo, kdy k vůli cenzurování přišlo po čtvrté. Konečně cenzurovaná zpráva vracena o půl 6. hod. večer — za 26 hodin. Taková musela zatím malá časová ztráta. Když však číslo pozdě vytištěné dalo za sebou, ne tam žádný čtenář, kteří celý náklad na rozkaz velitelství sebrali a způsobili tak vydavatelství škodu 12.996 K. Velitelství k vydavatelství ohrožuje se hrubě. Vyhrážalo našim lidem vykonáním z úřední mše, pouštělo hrubě na znechováním jejich jmén: říkalo se tam, že jest „Slovák“ hrdem a že píše bláznosti. — Takhle tedy extrahujeme utváří mezi povětivými Slováci k novému režimu. Kdo pak jim to vytrvale hlásí, že užijí za nových poměrů nekrásnější svobodu? Takové a podobné případy svědčí, že ti, kteří ohrožují republiku, nejsou rozhodně katolíci. Bezpečnost šikanování vlasteneckých Slováků mnohá páchá jen lidé tací, kterým na vlastním míře a upřímnosti republiky nezáleží. Odvážím se na výstavu tak bezohledně a nespravedlivě proti maďarským židům? Vydavatelstvo „Slováka“ podalo stížnost. Řádi evidují, jak se proti provinčním zakročí.

Všech katolických děvech v dělo prošim o náležitou ochranu pro č. vojny. Nepotřebují se smilovat s důstojností a významu dobré knihy pro naše vojny. Lesk, zásluhy buděj bezplatné jako doporučený dopis nebo balík (číslo) poslány na Duchovní správu a Episcopálního oddělení záp. slov. armády. Pošli superior Karel Kolisek. Pošli pošlu 68.

Poslední zpráva z Slovenska. Časopis „Červen“ 24. července napsal, že na Slovensku píše několik lidí, kteří jsou sobecké a despotické; lidé oddáni volby hlavně proto, aby svoji moc na Slovensku co nejdéle podrželi. — Blíže autor sám umělecky kříd s mramorem. Náhle zmíní, 20 kroků od něho byla sokolová stráž. — Jest zvláštní, že na Slovensku jsou posláni k železniční službě úředníci vyhraně s Čechy a s Poláky. Vláda ví, že Moravané jsou si se Slováci blíží jak náručím tak náboženským převládáním. Pokročíme se tedy bojů zvláštního protáka. A výsledek? Sam dr. Šrobár ve svém referátu přiznal, že mnoho Čechů přichází na Slovensko, že vykonávají. Ale proč vláda tam posílá sama celá pokrokovářská kolonizace? — Píší slovenských kápaní jsou až do 40.000 K. K tomu přispívají dispoziční fond, o jehož účelu lid neví. — V Hlohovci bylo svědění rozdělení sok židů, nikdo tam jest dosti obchodníků křesťanských. — V Bratislavě je málo ovoce, protože z dlaní se odvíjí rýchlé do velké dálky. — Není málo chytrosti jakýsi škodlivý Čech obcházeli v Hlohovci a Topolčaně učitel s dotazy, zdali si lid přeje, aby jejich náboženské knihy byly poštěny. Nádhle to velmi obratný! Na vůli lidu má se pít každý lid samého.

Jest vlastenci nás odělní od říms. Jsou to nej. demokraté, kteří projevili tak všelid lásku vstoupit a maďarským bolševikům, vedeným od říms. Čestně Mame a docela veřejně prohlásili, že jim srozumitelný soudný proti českým „buržoázím“ pomohou. Proti říms se osyvali národní demokratické hnutí, kteří se spojili s průmyslníky národním, kteří činí poklony a uvážlivě ve svých listech šikovano-národně inserty. Hleso „Prvé od říms“ se líbí agrárníkům, kteří hchvalí se spolek se živit národním a kolonizaci s uměleckými lidovými „Volno Myšlenkou“. Lidé, kteří znovu nechávají schvátit obchod na Slovensku maďarským židům, proměňovali tam vlastenecké katolické Slováci a předstírali lico-měrné blázn. aby nám osvědčili — římský pap. My však víme, že v době, kdy čeští velmoři práva českého lidu zrazovali a s Němci se proti říms spojovali, papéřská stolice svým vlivem násodí nás práva proti českým vichřím hájila.

„Archie“, list Družiny literární a umělecké, číslo 6. 7. má vyšlo s následujícím obsahem: F. Kolár: Blázn. — Al. St. Novák: Výroční ceny. (Pokrač.) — J. E. Sequard: Myšlenky. — E. K. Klimeš: Skála. — V. Oliva: O roce mučnické smrti sv. Jana Nep. (Dokonc.) — Z posledních básní z. Krasinského. — Jos. Hanák: Francouzská literatura za světové války. — Carlyle: Cítit. — O. Rom: Credo in smutném. — Fr. Bubeník: Problém Krista v moderní krásné literatuře. — Jar. Novák: Publikační vědní života. — J. A. Korib: Děti. — Rosenger: Cháti. — Protop. Holý: Pěstet jako vychovatel. — E. K. Klimeš: Světo. — Okaz. — Příloha: Archiv literární: obsahuje články: V. Binar: Literární činnost Aloise Langa. — JUDr. O. Stáhl: Z doby Demochvy. (Pokrač.) — Na „Archie“ s „Archie“ předpřít se celoročně 20 K. Ukázková číslo naše administrace v Olomouci, Wilsonovo číslo 17.

Bojovníci krutovlád v Rusku pokračují v smolení bláznivosti vlády a v krvavém tyranském chodu. V první polovině srpna bylo zabito 20.000 lidí. V druhé polovině srpna přiměl 12,5 miliónu na ústřední vládu, 4 miliónu na hospodářskou radu.

8 miliónu na komunisty pro zásobování lidu, 5 miliónu na komunisty pro dopravu, 4 miliónu na komunisty pro vzdělání lidu atd. Na agitační proti nepříteli revoluce bylo vydáno za 6. měsíc jen 248 miliónů rublů; kolik stála za těchto okolností rozsáhlá agitační v cizině, lehko lze odhadnout. — „Nár. listy“ v č. 176 uvádějí tyto zprávy jednoho uprchlého petrohradského, sdělené s dopisovatelem „Timesu“: V Petrohradě není více obyvatelstva než půl milióna a ten jest nyní třikrát tolik co mužů. Demné je od 65 do 85 poprav a popraveny také Milosrdné sestry pro podezření ze sympatií k Angličanům. Informátor zná případ, že bylo zastřeleno třetí děvče jako vyzvědačka, protože se tábila, kde by mohlo ujetí jistého vojáka. Také někteří cizinci byli zastřeleni. Komisař Trojanovský veřejně prohlásil, že otázka ruských důstojníků je již vyřízena. Ježto byli z části učiněni nešťastnými (t. j. pobiti), z části izolováni (t. j. uvězněni). Zbylo jich něco málo, kteří slouží u bolševiků. Komisař pro munici Platonov sám se honosil, že každou noc střílel „holoty z bílé gardy“. Despotismus bolševické „oligarchie je každým dnem cyničtější. Tak až minulý týden stála libra chleba v Petrohradě 130 rublů, vojáci rudé armády dostávají nyní dávku mléka, kdežto pro občanské obyvatelstvo mléka naprosto není. Trocký, když jede na frontu, běže s sebou celé vlaky lahůdek a chleba, což má doplnovat přesvědčivost jeho řeči. Kdežto Trocký, jsa hrdán vybranými pracovníky, je všude činným, jakoby chtěl napodobit taktiku Petra Velikého. Lenin je úplně v ústraní, spatřil ho jen vyšší úředníci a zbráňuje ho řada obdivovatelů jako krvavého komunistického hmu. Zákonem, technická a lékařská opatření pro dělníky jsou úplně zanedbána, stroje se neprobíhají a neobstojí se neoznamují, ježto jeden lékař je asi pro 8 továrén, takže počet vyvinutých dělníků v Petrohradě klesl na 12.000. Továrny sňatí zvláštní bolševičtí četníci. Volby do sovětských rad se staly komedií, ale vůbec jich není. Kandidáti jsou velitelé navrženi a prohlášení zvolenými bez jakéhokoli stínu šetatenství se strany voličů. Zvlášť hrozný je stav těch, kdož slouží u těžkých motorových vozů, ježto jsou nuceni pracovat jako otroci a jsou vězněni a někdy i zastřeleni pro převržení vozů i opodělní. Stav venkovského obyvatelstva je rovněž krutý. Při úplném nedostatku lékařů a léků řádí epidemie, zvlášť tyfus, bez omezení. V některých vesnicích vymřelo úplně obyvatelstvo a zůstali na živu jen psi. Ke konci letošní zimy všechny stanice na železničních tratích Voroněž, Kuřak, Orel, Tula a Moskva byly plny mrtvol osob, jež zemřely ve vlacích, načež mrtvoly byly vyhozeny při nejbližší zastávce a nechány ležet. Teprve když se počaly rozkládati po oblevě, stárali se odstranit je. Informátor tvrdí, že když i opouštěli Petrohrad, očekávaly se tam právě tři německé obchodní komise, jež formálně mají zařídit výměnu zboží, ve skutečnosti však ruzi za účel vyjednatí tak zvanou severní alianci mezi Německem a Ruskem, do níž by později byly počaty také Švédsko a Finsko. — Informátor líčí podrobně současný stav dělnictva v Petrohradě. Z toho, jak se s ním zachází, je jediný logický vývod, že bolševici se rozhodli vyhladit ruskou dělnickou třídu. Jako prakticky vyhladit vzdělané lidi, za prvé provokováním vzpour ve velkých závodech, při čemž je známo, že jejich agenti dostali až 700.000 rublů na agitaci, za druhé zřizováním četných t. zv. policejních, revolučních a rekvisičních oddílů, které vysílají na venkov, kdež je nepřátelské obyvatelstvo pobíjí, za třetí zadržováním do armády všech, kdož nepracují pro obranu a za čtvrté tím, že je nutí pravidelně pracovat přes čas, odepíralce jim v případě odmítnutí životní potřeby, což ohromně zvyšuje úmrtnost následkem vyčerpání a plnicí choroby, utrpěné ve špatně osvětlených, nevětraných budovách, které kromě toho nejsou v zimě vytápěny. Jejich nominální mzda činí 4000—3000 rublů měsíčně a nominální pracovní doba 8 hodin denně, ve skutečnosti však 10—12 hodin při nucené práci přes čas, přese všechny protesty. Lidé však jsou tak vyčerpáni a vyhladovělí, že vykonané práce není možná.

(Zasláno.)

Ve dnech 7. a 8. srpna t. r. uspořádán bude slavný dělníkov a východočeského lidu katolického v Litomyšli na památku prvního sjezdu katolického dělnictva československého v témže městě před 25 lety pořádáného, na němž položeny vlastně základy k vytvoření nyní lidové strany československé. Sjezdu tehdy zúčastnilo se asi 110 delegátů z různých míst Čech, Moravy, Slezska a Dolních Rakous. Průběhem doby mnozí z těchto pracovníků na zásadách křesťanského sociálního záměru, někteří však dosud žijí a jsou horlivými činnými v našich katolických spolecích. Podepsaný sekretariát žádá, aby všichni ti bývalí účastníci litomyšlského sjezdu ohlásili nyní své bydliště, případně aby stoupenci našli udeřili adresy těchto, o nichž vědí, že sjezdu tehdy se zúčastnili. Za účelem informace a „laskavou zprávu“ bude vloženo Ústřední sekretariát československé strany lidové v Praze II, Na Šlapi č. 12.

BEŠIDKA.

Z KOKTALOVA.

Nešťastní lidé koktaví! Jiné neduhy a nedostatků lidův buď živý soucit. Koktalám se však publikum směje, i když vynikal moudrostí Sokratovou a proměnil myšlenky Demosthenovy. Mluví se mnoho o postupu lidu vzhledem k tomu, ale ne o veřejné schůzi posice koktavého jest strachem, jakmile začne mluvit, i když slova opíjívala moudrostí Bes-Akchova.

Na jedné občanské schůzi pověřený kandidát hrabě Sternberg odrazil opozici koktavého občana. „Tou ti dš, řekl porážkou jeho souos.

„B—á jo, přimam upřímně koka. A za odměnu hned rozděl se smích jako při koutovém představení.

Dva koktaví šli k soudu; když se vrátili, zle jazyky o nich mluvily, že bylo po přelčení dřív, než byli „požeháni“.

K nešťastným scénám dochází, když se domlouvají dva koktavi mezi sebou. Největší se jim vyhrovní slabší začínající řečníci. Potkal většel důstníka. „Kmotřku, kdy pak níně ty ppe...“ Důstník: „Víš, já vám co nejdřív fy ppe...“ Obě s vykulenými očima místo dalších slov si praskali do očí.

Alé hále, smekali-li se koktavě neznámí. Tu dochází k strašné hádce, protože druh druhá podezřívá z výsměchu. Do hostince přišel pán. Hostinský: „C—ó si pppčete?“ — „Chci pppivo.“ Host letěl ven.

V Praze ptal se koktavý venkovan, kde je Národní divadlo. Tázaný poprosil strážníka, aby sám venkovana dal informace. „V—v—te, když bych mu to řekl sám, on by mi dal ránu.“

Jindy koktavý svou odpověď raději napsal. „Jste němý?“ — „Ne.“ — „Tedy ústní odpověď byh by pohodlnější.“ — „J—ó, pěkně pohodlnější, znělo staccato muže, stíženého jazykovou křečí.

Koktavý vyrazil několik nadávok. Napadený houkl: „Řekni mi to ještě jednou.“ — „T—ó bych byl blázen. Jsem rád, že jsem to dostal ze sebe aspoň takhle.“

V Pisku ptal se jeden cestující koktavého po jistém hotelu. Tázaný zradil hněvem a rokotat: „Je tady kolik hotelů lidí dobře mluvících. Ale vy si k tomu musíte vybrat zrovna mne.“

Ve velkém městě táže se známý kokty: „Kam jdeš?“ — „Prý do školy pro ty koktavé.“ — „Ale, človče, vždyť koktáš dost zručně. Nač se ještě přiučovat?“

Na velké hasičské slavnosti sešli se tři velitelé k poradě. Souva začal mluvit, již se usmívali. Koktavý prohodil: „T—ó se sešli pěkní tři generálové! V—ý šlište, t—ěhle pán je přibratělý a j—á bre-bre-breptám.“

Alé hovorné slečinky nevyhýbají se šňatkům s koktavými. Vědí, že po šňatku bude mít sólo soprán zvlášť ve společnosti. „Aho“ dovede každý koktavý fci — a ostatně mluví v domácnosti nemluší.

Koktání není nejhorším neštěstím. Kdyby tak byli před válkou okolkali voliči a za války berlínsí militaristé s Vilémem v čele, bývalo by po zápase dříve. Nejhorší bylo, že koktání v německém táboře se nezalo nemoci epidemickou.

Páperky.

Nová doba přinesla novou morálku do širých davů, takže celý řetěz přísloví jest nutno opravit. — S počitvostí nejdí pěšky a bos dojde, ale na automobilu se nesvazet. — Jeden groš nepoctivý přiměl do hrsti sto grošů jiných. Poctivost — nouze na věčnost.

V přízeň radikál nejvíce se vtrhají v inteligenci, kteří si chtějí zajistit osobní imunitu, ale při tom se třesou bázeň při pomýšlení na realizaci převratných radikálních programů.

Když se nejvíce řádo nad triumfem „plné svobody“, inteligenci konservativního smýšlení jeví před otevřeným vstupem do naší lidové strany největší strach. Leká se bezohledného pronásledování radikálů.

To a to prý prospěje českému národu. Teď však neškodí vědět, se ptá: Které části národa? Někdy od dob knížecích lid český mluvil i nebyl rozdělen na tolik táborů ostře se potírajících jako nyní. Místo jednotného tělesa národního vidíme izolované nepřátelské divise, kol dokola obklopené příkopy a valy, z nichž číhají smrtící sbrané. Jedna pánka tu ovšem jest: nepřátelské táboře spíňají si veasé český.

Továrna a sklady nábytku,

akle tabulevé, skleněný (moel, v velkém a malém)

Škuberský, Hradec Králové 4.

Kostelní paramenta

prapore a bobolazabed náčiní v nejvýhodnějších cenách zakoupíte a doporazíte fy.

JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.

Vyládejte si ceny, nešli objednáte u firmy jiné.

! Dlouhé zbytky látek

František Valenbauer jun., Husinec, Mladá Čechy.

Novinky! Časové a praktické!

„Časové dráhy“

- Seznam kn.
253. Alois Bládek: Výběrová a náboženská, malá 8°, stran 22, cena 22 hal.
254. Alois Válek: Občanský stát, malá 8°, stran 22, cena 22 hal.
255. Dr. Otakar Tauber: Škola a náboženská, malá 8°, stran 44, cena 50 hal.
256. Josef Rohleder: Náboženská a říms, malá 8°, stran 24, cena 40 hal.
257. Dr. Josef Konečný: Coťy, nář se nář moderní lidstvo k Bohu, malá 8°, 22 stran, cena 40 hal.
258. Dr. Josef Berna: Suppesce a Kristovy zákony, malá 8°, 22 stran, cena 50 hal.

„Knihovna Obnovy“:
Seznam 25. kn. Zák: Zena v křesťanství, valká 8°, 84 stran, v obloce dvojbarevné, cena K 8.60.

(Díle toto jsou komentoval řetě s tematy: Zena v křesťanství starověku. — Zena v křesťanství. — Zena v křesťanství. — Zena v křesťanství.)

Objednávky přijímá:
Knihovna Obnovy v Hradci Králové (Adalbertinum).

Objedná-li se „Čes. Uvah“ nejmenší 12 výt. najednou, 10% slevy!

BISKUPSKÁ KNIHTISKÁRNA

DOPORUČUJE SE KU VŠEM PRACÍM V OBORU KNIHTISKU

PROVÁDÍ VEŠKERÉ ZA CENY PŘÍKLONNĚ LEVNĚ
TIPOGRAFIE PRO POTŘEBU OBCHODU, PRŮMYSLU A ŽIVOTA VEŠKERÉHO: SPOLEČENSKÉHO A SPOLEČENSKÉHO; ČASOPISY, BROŽURY, DÍLA, ČERNÉ, ČERNÉ, TABULY, OBALY A DOPISNÍ PAPÍRY; PLAKÁTY, POZVÁNKY PRO PLESY A KÁBAVY, ADRESY, VIZITKY ATD. UŽÍVÁJÍ STÁLÝ SKLAD TIPOGRAFIE PRO ČADY CÍRKVENÍ DLE NEVOVĚŘNĚ NAŘÍZENÍ, POZVÁNÍ, PLAKÁTY, POZVÁNÍ KE SCHŮZKÁM S NÁBOŽNÍMI SMYSLY // // // // //

PODNIK
„TISKOVÉHO DRUŽSTVA“.
HRADEC KRÁLOVÉ
ADALBERTINUM.

Ověř vlnu

mohérovou vlnu a mohérovou přiši ihned neb posději koupím. Osvorkované. nab. s udáním ceny na Gustava Möldnera, pošt schránka 141, Liberec.

Objeďte si Běstálové

Požáry vzplály.

Ona i K. Valice nhlavá a historická četba. Vyla jako boží. Kelpetati objeďte vlti machetv v Grubstovném knihtiskoposetv v Hradci Králové, 126 Adalbertinum.

JOSEF VEND

Jablonec n. Orli,
největší československý závod
kostelních paramentů a náčiní.

Barevná kostelní okna

v obor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce Králové.

Cenahy a rozpočty na požádání zdarma.

! Dlouhé zbytky látek

František Valenbauer jun., Husinec, Mladá Čechy.

Názevů v příčině zavedení nových katechismů. Biskupské konsistório v Hradci Královém vydala 14. č. m. pod č. 9657 tento výnos: Jak známo, má býti příčině shodným rokem zaveden v pražské arcidiecézi nový katechismus, zpracovaný katechetou arcidiecézním; také budojovická diecéze připravuje katechismus sv.ří. Mimo to však pedagogické akademie v Olomouci připravuje také nový katechismus, který má býti pečlivě sestaven komisí s odborníky teoretickými i praktickými ze středních náboženských učených. — Proto diecéze naše zkusme v příčině katechismu stavového vyřizovati až do té doby, kdy vyjde katechismus pedagogické akademie, a bychom pak se všichni katecheté národní se vybralí pro naši diecézi. Záměr pro příčině těchto rok odložme při katechismu dom.-arcidie. — K témuž předmětu pak odložme i návrh Řádskobiskupství Tiskového družstva pod ochrannou sv. Jana Nep. v Hradci Králov. Jak známo, jsou vybranými záměry „Katechismus“ do té míry, že se o ně jeví církvi nedostatek. Avšak záměry u náslo katechetův katechismu také uplatňují i co do počtu i co do ceny. Kdože stane katechizéti býti docela vyříditi ceny za „Nový katechismus“ na K — 20, za „Střední katechismus“ na K 2,50, za „Velký katechismus“ na K 1,50, mohli jsme přemýšlet tyto střední ceny; — měly by katechizéty K — 20, „Střední katechismus“ K 2,50, „Velký katechismus“ K 1,50. Upozorujeme, že také vydali „Nový katechismus“ vyříditi také katechizéty, s tímto účelem, pak předsedáti výnosu. Na H. v. pečlivě katechizéty dle výnosu, s námi, předložili se katechizéty

Dr. J. J. Polak.

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 180872. Telefon A. 66.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové, Velké nám. č. 30

Právní ústav bank. **Veškeré vkladové záležitosti.**

Odstupuje pro státní účely.

✱ **Comptoir, nájem, obilí, drahé kovy** ✱

všeobecná i zvláštní.

Schůze proti Rumunům.

Rumunská vláda přes protest dohody pokračuje v rekvizicích na maďarské půdě, rozkládá je na potraviny, továrny předměty všeho druhu atd. Nejvyšší rada vysílá proto novou rumunskou vládu, aby zastavila rekvizice a zároveň — nahradila dodávky Rumunsku potraviny, ubrání a válečný materiál vůbec.

Kulturní historky.

Ze světa vědeckého a uměleckého. »Časopis muzea království českého« v II. a III. svazku uveřejňuje Hřákovy cenné poznámky k básním Boleslava Jablonského. S velikým povděkem dlužno uvítati uveřejnění takového latináckého nekrologu, jež napsal při úmrtí anglické královny Anny r. 1394 neznámý anglický básník. (Anna byla dcera Karla IV.) — Profesor Heveroch jest pro umožnění rozluky s manželem duševně chorým, i když jeho choroba není uznána za nevyléčitelnou. Ústřední spolek českých žen odpovídá: »Die něžného nároku je rozumnějším a lidským zabrániti sňatku s manželem choromyslným a tím i ušetření martyria případné rozluky pro druhého manžela, snemožniti sňatek osobám oboustrannou těžkou degenerací stíženým, protože s takového manželství pocházejí bytosti nejpolitovanější.« Tomuto spoleku napsal odborník- lékař: »Není lépe předejiti nešťastnému manželství, nežli po měsíci nechat jej za stejných důvodů rozvazovat, kdy plno els vyloží, majetek zničen atd.? Jak lze mluvit zde o omezování svobody? Má snad bohatý zhyřtalec výsadu, aby nebylo na jeho svobodu saháno tam, kde chce cynický škrti zhubou, plác a zkázu? Varujíc zákon uchrání před neštěstím, kdyby v chorobě se vzali, ale nebude brániti sňatku posráceným.« — Ke skonu pověstného spolka »Volné Myšlenky« Haackla poznamenáváme, že jeho nejpopulárnější spis »Záhady světové« byl obdán jako dílo povrchné od celé řady odborných znalců německých. Paulsen napsal: »Je taková kniha mohla být napadána, tiskána, kupována a čtena a že ji mohli věřiti a národu, který má Kanta a Goetheho, to je bolestné.« Náš český učenec Janoušek odsoudil podvodné obrázky, jimiž se snažil Haackel dokázat, že zárodek člověka a jiných některých živočichů jest stejný. Napsal: »Osmudnějším pro nauku Darwinovu než soud laika byly a jsou práce badatelů, kteří se neštítí i komolení pravdy i uvádění nepravdy za fakta, jako nechvalně se v té příčině proslavil Haackel, který, aby jaksi také vědecky dokázal povlnový postup vývoje, nakreslil věci, kterých viděti nemohl, protože neexistují.« Charakteristické jest, že českí protikatolické světlovní vydali výmysly Haackelovy tiskem tehdy, kdy již úsudek poctivých učenců o nich byl přímo zdrcující. Z fanatického hněvu protikatolického tedy pásové Mili zprávečnické báčory pod pseudonymem vědy. — Mistr Fr. Bílek provádí v královéhradecké sochařské dílně plastický reliéf jako pomník na hrob zemslého malíře Kubišky. — V nakladatelství Pražské akciové tiskárny vyšel překlad cenné práce Louise Madeleine »Bitva na Marné«. Cena 3.50 K. Spis o triumfálním odražení námlinického německého ducha měl by se všude čísti i u nás. Totéž nakladatelství vydalo sbírku zákonů »Ústavní povinnosti dělnictva«. Cena 4.50 K. — V resoluci amaterského odborového sjednu mezinárodního se vyslovuje zásada socialisace; ale za její podmínky se prohlašují hospodářsky normální poměry, níže odborové organizace a vědecký sdělovací postup. Proto mají býti v tom směru sbírány zkušenosti, jež jest potřebí označovati středněm. O resoluci však bylo v komisi hlasováno čtyřikrát odděleně. Zásada socialisace byla sice přijata rozhodující většinou hlasů, ale nikoli jednoduše. Zvláště zdrželivě se choval zastupce americké federace práce Gompers. Teprve nyní tedy se poznalo dobře, co se mělo vědět dávno: že bolševickou taktiku, kteráž byla bezhlavě do velikých sovětských zásad, sdělovacích pádně univerzální vědou, sociální náprava naprosto neunesitelná. Zlamané maso neprovede do správných a trvalých reforem tam, kde se odstraňují opravdoví odborní znalci. — Otázka pávodu člověka ve světě vyprávečnické posud není rozluštěna. »Times« praví, že Darwin a Huxley navykli veřejnost domáence, že jest potomkem jiných živočichů. Ale žádný z nich netvrdil, že člověk vznikl z opice nyní. Lid se domníval, že tedy pávod člověka jest posoumek s nejvyšších opic — které se teprve hledaly. Haackel tedy si vymyslí přechodní typy tvrdí zvláště. Srovnávací anatomové však nemohli dokázati, že jde přímo řetěz od lemury (polopie) přes opice (hoamamerické a opice starého světa k člověku. Nyní pak se pochybuje, mají-li lemury nějaké místo mezi lidskými předky. Velocpi se blíží hoamerickým opicím více než kterýmkoli tvorům světa starého. To se tvrdí, že člověk pochází ze svítilny věve živé, která jest rozdílná od kmene opic. A tak největší rozpětí stav vědeckého bádání (svě věstí) natáhla křesťanskému náboženství, který byl poháněn do neštěstí a

zpátečnický a neudržitelný. — V Žilíně na Slovensku zahájen dne 30. t. m. první hudebně-pedagogický sjezd, kdež Češi seznali přední hudební pracovníky slovenské. Ministerští tajemník dr. Brannberger vyložil program hudebního odboru při ministerstvu osvěty. Dr. Kolísko podal cenné pokyny k sbírání slovenských písní. Profesor Čmíral podal návrhy na reformu spěvu na školách obec. a měst. Raditel Hejman z Prahy promluvil o reformě spěvu na školách středních. Probrány i jiné důležité otázky. — V Paříži bylo otevřeno 5. srpna Rodinovo museum.

Prezident Wilson k sibiřským legionářům. Když stannulo 1000 našich legionářů ve Washingtonu, byli srdečně vítáni samým prezidentem Wilsonem, který ke konci své tklivé řeči pravil: »Nyní vracíte se do rodné země, jež dnes, vřichni se z toho radujeme, je opět svobodnou a neodvislou vlastí. Kéž Vy přispějete k jejímu životu životními silami, jež jste tak slavně projevili po celou dobu těžce doléhajících zkoušek v Rusku a na Sibiři a mějte na paměti po svém návratu, jakož jste vždy na paměti měli, že zákony boží, zákony lidské i zákony přírody vyžadují systematický pořádek a klidnou rozvahu při jich použití a rozvinutí i pro blaho a štěstí lidského pokolení.«

Žitavě bratři socialistického klubu. V »Právu lidu« 22. srpna v delším článku Stivín praví, že česká strana socialistická na každém kroku svém hraje šachy a komedie. »Nikdy nevíte, kdo je strana« a kdo není »strana« a snad právě proto nemá také výkonný výbor strany českých socialistů žádného oficiálního deníku, aby veřejnosti nemuaila říci, co vlastně »strana« chce a kdo to je. »České Slovo« je soukromým vlastnictvím družstva tiskařského, které si ani od té ani od oné »strany« nedá poroučeti. Laube stýská, že do ministerského kabinetu byli povoláni za jeho stranu lidé, kterých strana nedoporučovala. Ovšem strana, doporučovala Lauba a Svobila. Ale její předsednictvo řádilo, aby do ministerstva byl povolán dr. Heidler. Když se tak stalo, prohlásil sjezd zastupitelstva strany, že dr. Heidler není zástupcem strany. Předseda strany Klofáč prosil, aby mu byl dán J. S. Machar jako generální inspektor armády. Ale klub českých socialistů protestoval proti Macharovi co nejrozhodnějším způsobem. Je předseda strany Klofáč jiná strana? než klub poslanecký, či co to je? Bláznec.

Svobila před obec. volbami »odhalil«, že prý v den voleb 15. června chytal soci. demokraté násilný převrat a dikta tura proletariátu. Byla to ovšem lež.

Stivín však pronášá obvinění mnohem závažnější těmito slovy: »Celé neštěstí, které bylo uvaleno postupem maďarských voják na Slovensko, zavínil Klofáč. On dal světomocné povel k překročení demarkační čáry v březnu po boku Rumunů, kteří už tehdy táhly za Budapešť, aby Belu Kuhna nahradil eraherzogem Josefem. Klofáč nás tím přivedl do konfliktu se čtyřdohodou, která nám pak v době, kdy Slovensko volalo o pomoc, posílala noty plné výtek. Klofáč zavínil, že Maďaři v odvetu vpadli do Slovenska, a co nejhoršího, Klofáč jako ministr Národní obrany nepřipravil slovenskou frontu pro tento případ, ač s ním musil při vydání rozkazu k pochodu přes demarkační čáru počítati. Jednání jeho bylo tehdy tak své-mocné, absolutistické, že o jeho rozkazu nikdo ze zodpovědných činitelů v republice nevěděl a celá republika žila v klamu. V té době tekla také v německých obvodech krev... To byl výsledek vojenské lidovlády, kterou v německých obvodech od převratu pěstoval týž Klofáč, jenž mluvil při tom k německým deputacím krásné řeči o přístupu švýcarské ústavy republiky a bovinismu.«

V tomto obvinění bychom mohli naléti klíč k vysvětlení, kdo dával neobratným způsobem bolševikům do rukou saminku a podpal k posilování bolševických snah v naší republice.

Každý uvážlivý národovec trne v úzkostech, v jakých rukou spočívá nyní valný díl správy českých věcí. Strana, její členové se mezi sebou hástějí a která jde hned na pravo hned na levo, není přece kulovým pilířem bezpečnosti státu. A při tom její řečníci demagogickými zbraněmi napadají strany jiné, aby zastavěly rozvrat vlastního tábora a vzali smatek do stran jiných. Nikdy nebylo v českých tak velké politické roztříštěnosti jako nyní, kdy jest nejvyšší potřebí, abychom jasnou a svornou směrnicí cílně imponovali co nejvíce.

Rumun. Politické strany se mezi sebou hástějí stále více a ke všemu se drobí na menší frakce. V »Českém Slově« poslanec Laube ve jménu českých socialistů vytýká socialismu demokratům, že prosazují české socialisty krok za krokem a vládu. »Jsem nemilosrdně vytvářeni se všech stran, v nichž se nacházejí společně se socialisty demokraty. Vláda má své lidi socialisty demokraty. Dále dle, že ve straně českých socialistů pauze už nezměrná roztříštěnost, jež dříve vyvolala teror, přechází socialisty demokraty. »Právo Lidu« zase praví, že mezi českými socialisty má pravě anarchie a zejména pak šedí a poel Svobila. Právě o něm: »Ten pán je

deštěm na celý svět, protože má dvakrát vřaboval ruku po ministerském křesle a vždycky je dostal někdo jiný. Kdyby mu socialisti demokraté vymohli ministerské křeslo, nebo aspoň příjmy a politiky s ním plynoucí, byli by tou nejlepší stranou na světě. Ale takhle jsme politicky bezcharakterní cháska, aspoň do té doby, dokud pan Svobila nedostane funkci v Poslaneckém ústavu.«

Večerní České Slovo« oslavilo velkolepě podporu dánských kasáků Zanka z Častolovic, který přišel do Čech nakupovat a kritsoval naše poměry. (Přišel do Ruska již před válkou r. 1914.) Současně však »Právo Lidu« proti Zankovu zájezdu prudce útočilo.

Bývalí stoupenci strany státoprávní-pokrokové hodlají se od národ. demokracie odtrhnouti a založiti znova svůj list. Kromě toho někteří její vlastní stoupenci mladší generace připravují se k utvoření nové politické frakce.

Opoziční list agrární »Rok« vychází třikrát týdně a útočí na ministra Svěhlu.

Tak postupuje dále rozvrat stran, které se těžily, že »klerikály« v republice snadno povalí.

Obrana.

O zmanáleních ministrů Haackelovi »Národní listy« uveřejnily články, z něhož uvádíme: »Jeho (Haackelova) ohromná studijní píle a vědecká zručnost nenacházila ho před ukvapenými závěry a smělymi hypotézami, jež stíhají kritiku brzo rozvála. Za to dostalo se mu hlá-nějším alavý myšlenkového demagoga... Stal se zrovna ztělesněním této (filosofického materialismu německého) jednostranné, přírodovědecké, naturalistické kultury minulého století... Jeho spisy byly radikální v tónu, křepce proticírkevní. Nač rozumovat o duši, o »podstatě« a podobných mezkových strážidech? Haackel udělal veliký škrt přes veškerou filosofii a počal — jenže nikoli fakty, nýbrž nejdůležitějšími hypotézami (domněnkami). Prý není rozdílu mezi duchem a hmotou, obé je nerozlučné spojeno... báh a svět jsou jedno, báh je zkrátka úhra světové energie. To je nejkrásnější výraz náboženského monismu. »Monisteband« měl vysvobodit člověka z náboženství i z nevěry, dát mu novou morálku, dát mu vše, po čem srdce touží, dokonce i církev a obřady. Zde konečně věda a vědecký názor se svrhl v polosměšný útvar vzdělaného filistrovství... Jest otázka, jak dlouho přežije monismus svého stářího zakladatele? Rozhodně potřebuje lidstvo ke svému životu víry vnitřní a morální než surogát, který mu podávala z kritických cest zbloudilá přírodní věda.«

Pak se má rybní obnovení pořádku! Poslanci na předním místě mají jevití účtu k dobrým zákonům a opatřením republiky. Člen zákonodárného sboru má býti živým příkladem státního pořádku.

V Praze soudce dr. Rosenbaum konal za základ příkazu ministerstva pro zsoobování lidu přehlídky nočních vináren a jiných přebýtečných zábavních místností, aby zjistil, zdali se tam neprodává za ceny lichvářské. Že taková kontrola jest v obecném zájmu autná, shledalo se i tentokrát. V buřetu »Orientu« seznal předražení a pak vešel do vinárny s dotazy na majitele podniku; legitimoval se, ale vinárník se kroutil a zahálal. Když tedy soudce řekl, že zabavil tři a půl kila předraženého salámu, rozkřikl se na něho člen Národ. shromáždění Ant. Slavík, že se chová neslušně a že se nepředstavil. Soudce řádal, aby se Slavík nepletl do jeho úředního výkonu. Ale poslanec rozkřikl se na něho znova. Když pak dr. Rosenbaum řádal, aby vinárník podepsal zajišťovací protokol, nebylo uposlechnuto. Šel Slavík řekl: »Nepodpisujte nic! Já to vezmu do ruky sám! Na poslance učiněno trestal osámení.«

Jáku: jak mají takové kapacity hádati od obecného lidu, aby se ve všem podřizoval užitečným náhlazem a bojoval proti lichvě? Jeden zástupce národa si myslí, že jest povýšen proto, aby imponoval i sbytečnými jistdami v automobilu draký se domnívá, že vyrostl o hlavu: proto, aby zaopatřoval své přibuzenstvo nebo politické agitatory na ráko osvědčených odborníků; třetí se raduje, že se dočkal příležitosti k nespravedlivému sekýrování »klerikálů«; čtvrtý zase chce se pod ochranou imunity pochlibiti v noční vinárně aristokratickým gestem na potupu svědomitého úředníka. Jestliže by se měla lidová vláda projevovati dále takovými koucky, pak by věru příliš málo imponovala.

Národohospod. hláška.

Žitavě se stěhuje dohoda. Dne 14. t. m. relikv prodával v Turnově kilo bramborů za 90 h. Když se ho ptal státník, zdali ví, jaká jest maximální cena, odpovídal prodávající, že jsou brambory jako a že mu aspoň kupující nebudou nadávat. Po odchodu státníkovy přilíží 3 páni od aprovinace hospodářské rady a domlouvají, že rolník nesmí prodávati tak lacino. Ko-

nečně všude ho stranou, všechny brambory koupili: by se i K. odvážil do aprovinace a pak sami prodávali po 160 K.

Praktická sdělování. Na návrh národ. demokratických stran obec zastupitelstva města Písek řádl, aby nábobování bylo považováno obel, která by si sama v písech okoli nakoupila obilí a dala je semlíti. Město jest přesvědčeno, že rolník by nepošadovali dvacetikorunových příplatků. Telegram nejlepši monky by stál 1.30 K, hlásto státní obilní ústav ji prodává po 8 K. Tak by přestalo také sbytečné s-tělování železnice přepravou obilí s okrem do tkrou, nebylo by potřebí vojenských nákladů.

Rozmarnosti.

Ve Styrsku zemská školní rada rozhodla, že učitelé jsou povinni k dozor školních dětí při náboženských úkonech i dále. Právila, že se tím učitelstvu nenkládají žádné úkony náboženské; ustanovuje se pouze, aby v zájmu discipliny dozorovali na chování školních dětí. — V Trčanských Teplicích byla v kapliče rozbita socha Panny Marie a vhozena do potoka vedle tekoucího. Totéž barbarství spácháno v kapliče v trčanských leších. — Podivně pomáhá agrárnícky ministr českému živnostnictvu. »Lidové no viny« oznámily: »Četníci na Moravě do-stávají dopisy firmy Steinovy v Praze, která sděluje, že byla pověřena ministerstvem vnitra, aby zhotovila spánekrojo a výrobny pro československé živnostnictvo.« Proč pan ministr Svěhla govří tím právě pana Steina a ne české firmy? — Mezi 900 židovskými rolníky manžeství nachází se v zemské soudě v Praze i židost referenta toho zákona z Národ. shromáždění dra. Boučka a bývalého ministra dra. Soukupa. Tito pásové nálezali na uskutečnění zákona nejbouževnější. — Sociální otázka jest především otázkou mravní. Nejlepší výpočetem, jaká mzda komu náleží spravedlivě, nedocílí se klidné rovnováhy a spokojenosti sociální. To se mělo svlést i v radikálních listech dělnických vysvětlovati důkladně dávno. Křiklavě nesnáse vyntily již počátek takových úvah. Sec. dem. »Duch Času« 12. t. m. praví: »A jednoho nepřítel, tak blízkého, živíme a hřežeme sami na svých prsou, v sobě, ve svých žilách, v mozku, nervedech a tak poskytneme mu ochrany, obživy a poselství. Alkohol! On to je, který nás při naší práci těžké vraždí tělesně, on to je, který naše děti, naši budoucí přísti armádu bojovníků za socialismus činí neduživou, slabou, on to je, který nás vrhá s cesty pokroku o desítky let zpět. Jedn vlakem a plode mnoh leží Ostrava s Vítkovicemi. Vidím desítky patyk a v nich »v« mších sou-druhů-proletářů u sklanky. Smutno je mi v duši. — Zase nový dokument, kdo vlastně z války získal nejvíce? Při mírové konferenci uplatnili svůj vliv hlavně židé. V podmínkách mírových má býti zajištěno židům následující: V sobotu nesmí je donutit nikdo k práci. V tenatý den nesmí býti voláni k soudům. V sobotu nesmí se diti volby. Také vojínům židovským bude pro sobotu dáno svlátní ustanovení. Tak či židé chrání svůj náboženský život. My Češi zatím se můžeme utloukati dále bojem protináboženským, aby se u nás synagoga tím pevněji utvrdila. — Ministr-prezident Tusar bydlí na arcibiskupském zámku v Březanech u Prahy, kamž demně do-jíždí. — Dr. Šmeral prý zanechal veškeré politiky a uchýlil se jako správočej. »Práva lidu« za hranice. — Městská rada plešská zanesla se dne 22. t. m. zabratí klášter dominikánský pro účely města. — Na Sv. Kopečku u Olomouce dne 20. t. m. zbládná k velikému žalu, že milostný obraz Matky Boží byl ukraden. Nalezen byl oloupen o všechny dražocenné ozdoby v obilí. — Proti Stivínovým odhalením vyrukoval Svobila s různými vytýčkami. Ale Stivín 24. t. m. v »Právu lidu« prohlašuje: »Já na všem, co jsem napsal, trvám; je to pravda. Byly-li vojenské akce na Slovensku podnikány nejvyšším velitelstvím, jest nad ním prezident, vláda a Národ. shromáždění. »Přes ty žel ministr Klofáč absolutisticky k dennímu pořádku, ač jim jedině přisláhl rozhodování o míru a válce.« — Na okrem náměškám se usnealy soc. dem. organizace na protestu proti brněnskému kláštu bolševickému. Aby veliký dal si posl. Svoboda v Němčeti odhlasovati resoluci novou — docela opač-ného obsahu List čes. strany socialistické »Soc. Budoucnost« na posládní odeslali prvon radou resoluci. Za to byl napaden, že vynášel valitní záležitosti strany. To jest podivná svoboda myšlení a pařová v soc. demokracii! Ta ovšem hledí utulati dokument myšlenkové opoíce v tá-boru vlastním. — Ústřední orgán německých soc. demokratů napsal: »Nikde na světě nebyla páda tak příznivá socialismu, jako právě v Německu. A pětadvádí jsme věděli, že strom socialismu osaměle se roz-větví na suché pádk zničeného hospodářského těla, ale jen na trošičku pán hvo-toucího hospodářského života, vyvolaví jsme se se svatou vášností pro obranu vlastní. Přes všechno nepřátelství proti imperialismu otili jsme hřibce pouz ovdě, jež nás vázala ku vlastním státu a my jsme bránili Německo také proto, že jsme

Prílohy v Praze, Plzni, Ríme, Bródi, Boskovičoch, Uh. Br. Br. Břeclavi, Holskove, Kroměříži, Mor. Ostravě, Olomouci, Opavě, Prostějově, Praze, Třebí, Třebí, Val. Meziříčí, Lodi expedice
v Lásnikách Lásnikovičoch,
na Slovensku fil. v Bratislave (telef. č. 180, telegramy: Moravogro.
Prílohy obchodu bankovní a obchodné obchodu obchodu.
Finanční podniky. — Zálohové úvěry obch. a v. korporacím
Finanční podniky, — Zálohové úvěry obch. a v. korporacím

V 7 hod. přátelský večeř slováckých písní. V pondělí 8. září o půl 7. hodině ráno přiváz s hostela sv. Václava na sv. Kopeček, kdež kázání dr. Al. Kolíška a pontif. mše sv., kterou sloužití bude opat Zavoral. Odpoledne sv. požehnání a po té návrat do Olomouce a večeř odjezd. Poznámk. Kdo by si chtěl zajetí v úterý 9. září na sv. Hostýn, raže se u jednatele Jos. Röslera, faráře v Solnici přihlásiti. Kdo jedou z Prahy, necht se o jízděnký přihlásit v den odjezdu u pokladníka Ant. Kašpárka, faráře u P. Marie Sněžné Praha II. (u Františkánů); poutníci, kteří nastoupí jízdu v Pardubicích, necht se přihlásit o jízděnký před odjezdem vlaků na nádraží u jednatele. O noclež a stravu jest postaráno; při větším počtu účastníků sleva saručena. Přihlášky účastníků, kteří z Pardubic vyjeti chtějí, přijímá s obrátem pošty vytiskuje jednatel. Tož zahřtu na sv. Kopeček, abyehom okvílili vzpomínky na věčné krásné Lurdy, kamž putovati dosud nelze!

Chrástom. Místní organizace Čechoslov-
strany lidové v Chrástě a její z Omladina
předání v neděli 31. srpna v zahradní re-
stauraci p. Lohnského na Novém Městě
velkou zahradní besedu s bohatým pro-
gramem. Záběhlo o 3/4 hod. odpolední
za nepřítomného podání hostů se koncert
a beseda v sále a vedlejších místnostech.
Zveme všechny organizace a přítele
schůze. Hledíme se v tak vážné době
vzájemně poznati a podporovati! Předpo-
dejí vstupenky k vůli snáhlí si místo
možno použiti u p. V. Kumpána, obchod-
níka na Novém Městě, u al. M. Mayrové
obchodnice na sv. Kateřinské ulici a u p.
J. Procházky, sedláka na Janku. K besedě
Místní své odhodlali vstoupit.

Soudržné hospodářské práce je pro gramy naší činnosti pro nejbližší dobu. Plánpravy potřeby již tak daleko, že podniká jme antediktatorů a povolení, že nahodí předložení práci pro sázkami akciční banky s kapitálem 1 milionem korun — ahoje bude vydaty za 215 — K tu, aby i máni majím bylo umožněno účastnit se našich výnosů dělníků, ch hospodářských podniků. Pročte antediktatorů povolení bude nám se nejvíce darována, výdaje antediktatorů prospekt, která bud přiložena k našim časopisům nebo otištěna na osobní adresy jednotlivců. Na jeho odtěpním, že akciční kapitál jednám milionem korun bude v nejkratší době uplác. Jaimile se to stane, dojde v nejkratší době k utváření banky a řádné hospodářské práce počne. Pročte bude nasto dávat různé rady a informace, odtěpní jme Bankovní sekretariát v Hradě Králové, Adalbertianu, který osobně každý dotaz zodpoví a dá potřebné informace. Prospekt, který Vám budeme zasílat, dobře pročtete a přijíte se, aby dostaly se do rukou Vašich známých, které vyhládně, aby také aspoň někde k tuší akcí upali.

Tělocvična jednoty Čechoslav. Brna s organizací Čechoslav. strany Márov ve Velkém Petříně pořádá dne 31. srpna lidovou slavnost spojenou s vojenným evenerkem P. a d. Dopoládek: Sraz přesah o 8. hod. u spolkové místnosti; odhád právoh. hudebnou do místního chrámu Páně. O páté 8. hod. slavné slubhy Boží s kázáním. O páté 11. hod. školní evenerkem, současně s konferencí důvěrníků kmetů organizace. Odpoledne: O 1. hod. seřazení voličů, odhád pohád s evenerkem do zahrady br. Janě. Saka. Zahájení slavnosti br. Ad. Tělov. starostou. Slavnostní fed vdp. Dr. Rudolfa Mareška. Ovíšení: a) dorostanky proutě s kytičkami, b) dorost s proutky, c) slonky s kulebky, d) slavnost proutě, e) slonky s kulebky, f) slavnost afidů, g) spolkové slavnost. Po evenerku koncert. Sled. a. B.

Exprety Nizozemski i Belgici
 Ekipi Nizozemski i Belgici su ostali u finalu, ali su izgubili od Španjolske i Italije.

Nový zveřejněný a zřetelný náhled Hrudce
Křídlové postavil se jako volné sdružení v
pondělí dne 18. srpna v zasedání sná-
bovního zastupitelstva. Před-
sedou orga-
nace zvolen a plnou důvěrou Dr. Jos.
Sobek. Ve schůzi výk. výboru 30. srpna
zvoleni byli do předsednictva: místopre-
seden Jan Mašek a tajemníkem Dr. Ot.
Hušků. Úkolem Hrudce v první řadě je
svěřen si výnosy Město dle úpravy služeb.
plátů a politik, neb dával platy na vy-
máhli dobu jsou přepracovány. V plánu Nár.
Shromáždění dne 23. července 1919 od-
hlášená novella, kterou město a dopl-
ňuje se zákon se dne 28. května 1908 o
služebních poměrech obecních úředníků,
nabývá platnosti bez jakéhokoli dalšího
oprávnění od 1. srpna 1919. Výnosy nejmen-
šího služebního zákona tímto pro obec nej-
méně a 3000 obyv. ustanovení není schvá-
len a nemůže přirozeně být maximální hra-
nicí pro města vřadí. Bude autok při de-
finitivním sociálním řešení trešlivého po-
stavu obecního úřednictva a zřetelnost
Město se platy zaměstnanců neměly a
zaměstnanců měst Kolín, Kr. Vlnohrad
a j. Město Hrudce Křídlové příkroli záhy
bonavolání, jak dty člen představa-
nů vřadí problemu, k rozhodnutí úpra-
vni plátů a poměrů všeho městského
úřednictva a zřetelnost. Město má
plátno město vřadí nepostupovat dle
vřadí plátů se zřetelností Hrudce a vřadí

Předplatné:
Na rok 16 K., na půl
roku 8 K., na čtvrt roku
4 K., na měsíc 1 50 K.
Jednotlivé čísla 30 hal.

Inzeráty
plácí se hotově.

Účet při. spoř.
číslo 40.000.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové.
(„Adalbertinum“).
Tiskárna je rožná,
tiskárna a expozice.
Rukopisy se nevracují
a neobjednávají se na
konkrétní.

Reklama
zasílají se samostatně a
neobracují administraci.
„Obnova“ vyžaduje každý
přítok v polehce.

Telefon č. 84.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 5. září 1919.

Číslo 36.

Po zhasnutí ohňostroje.

Když dohasly nejžhavější vlastenecké bengály, zkoumá se, jak veliký lesk zanechal v očích a jaké teplo v srdci.

Ale výsledek kontroly jest žalostný. Patrně, jak se maskovaly přívalem ohnivých slov prázdnota, hrabivost, lačnost po znárodnění jinak smýšlejících atd.

Teď nás zvláště zajímá, jak se chová k mateřské řeči bujaři Hejsované, jejichž oko nenávistně jiskří směrem k „nespoléhlivým“ konservativcům. Seznáváme, že Čechové nikdy tak macešsky, tak brutálně a přímo nezbedně se k svému jazyku nechovali jako právě nyní. Zrovna jako by si tropili posměch z pokladu, jež tak horlivě pěstovali a šlechtili Štůny, Hus, Komenský, Šušíl a jiní.

Je-li pravdou, že přední charakteristickou známkou a pokladem nezměrné ceny každé národnosti jest řeč, pak zaslouží nejvyššího pokárání ti, kteří ji mění zámyslně v kantýrku. Tím hůře, jestliže ji komolí dorost inteligence hůře než velkoměstská spodina na periferii. Nedávno podány odporné ukázky, jakých schválně nestvárných slov a vazeb užívá pražské studentstvo.

Nikdy ve školách nebylo věnováno k pěstění mateřtiny tolik času a pomůcek jako nyní. Jakkoli však před 40 lety se vyžadoval slušný pravopis od hochů opouštějících obecnou školu, jest nyní přímo žalostno stopovati, jak píší sami studenti. Kde vyvanul upřímný, vroucí zápal pro mateřskou řeč, tam k nápravě nepomůže nová vycvičovací metoda. Kde schází živý cit a zájem, tam by se komolila buď nejapně nebo uličnický mateřská řeč dále, i kdyby se jí věnoval ve školách dvojnásobný počet hodin.

Naši buditelé v ideálním nadšení s každým slovem, kterým se přímo maštili jako s exotickým květem; druh druhá se vyptával, jak v tom neb onom případě nejlépe se vyjadřovati. Jestliže obdrželi list s řadou pravopisných omylů, pokládali to za urážku. Studující ještě před 40 lety i v běžném rozhovoru dbali správné výslovnosti. Nynější generace přestrojuje královnu do barlekyňských cárů, činí ze své řeči odpornou karikaturu. — Ostatně kde se německy myslí, tam nebude využito typických slovních obrátů českých ani při velkém odborném vzdělání.

Právě stanovisko k řeči jest měřítkem, kolik skutečného národního citu v srdci zbývá. Naši předkové ve XIV.—XVI. stol. nevěnovali české řeči ve školách zvláštních hodin; znalost češtiny se předpokládala. A jak se tehdy svědomitě česky psalo!

Zatím však nyní v osvobozené vlasti jsou psány docela i výnosy úřední češtinou hroznou. Smutným kulturním dokumentem zůstane kritika „Národ. listů“ z 30. srpna. Tento list uvádí odstraňující ukázky úřední češtiny a praví:

„To čeho se dožíváme v zákonech naší republiky, je však často paskvil na český jazyk: četeli zákony, u nás vydávané, zdá se vám, že kdosi nejprve jazyk uměle zpřehádal, zkomolil a zhyzdil, a teprve

pak sestavil z něho věty, jež zdají se spíše umělými skrývačkami a šarádami než přenosnou lidskou řečí. Strašidlo rakouské byrokratické úřední němčiny bloudí znovu po naší vlasti, oděno do českých slov. V ministerstvu práv a u nejvyšších úřadů zahuslil se osudný omyl, že česká slova znamenají nutně již češtinu: a tak dožíváme se publikace českých zákonů a nařízení, které nutno si v duchu nejprve přeložiti do němčiny, aby jejich smysl stal se zjevný. Jazyk zákonů naší republiky je vakuťku již naší palčivou ostudou, a jistě každý český občan i právnik chvěje se studem při každém novém nařízení. Uráželo-li nás Rakousko, byl to cíl stát a byly to zákony, jež jsme nenáviděli. Urážili nás však vlastní vláda a vlastní stát, mluvili-li k nám cizí a nesrozumitelné zákony, jež máme radostně plnit, protože dáváme je sami sobě, je to povážlivý zjev, přiznačný pro poměry našeho státu. Což nemohli by stát, jež platí desítky tisíců nezaměstnaných, zaplatiti dva nebo tři lidi, mluvící opravdu český, aby přeložili do češtiny zákony, jež vydává svým občanům? Či mají se občané vedle světových řečí učiti ještě našemu československému úřednímu esperantu? To přece snad není povinnost občanů lidové republiky!“

Drastické to vysvědčení — tím žalostnější, že přece uvažují před vydáním projde rukama několika inteligentů.

Ovšem situaci zhoršují neshody samých odborných znalců, z nichž někteří vnucují slova a vazby naprosto nezvyklé, jiné bledí zcela vymytí rčení, jejich se obecně všude užívá celá staletí atd. Není-li jednota ani nahoře, nastává zmatek i dole. Češi, kteří mluví německy bezvadně, píšou češtinou ubohou. Zkrátka o právech české řeči se mnoho mluvilo, ale teprve teď se přemýšlí, jak jich užívat. Sam vyspělý literát někdy neví, koho poslechnout. A vláda platí místo opravdových inteligentů občany, kteří přímo drze byzdí náš ušlechtilý jazyk.

Po zhasnutí ohňostroje vidíme tolik troudu! A osud češtiny nejtrápivější.

Rozhled po literatuře.

Tréma.

(Dokončení.)

Viděli jsme, kterak v letech válku bezprostředně předcházejících oplývala výmluvná ústa P. V. Krejčího dihyramby nad monismem; viděli jsme dále podivuhodné divadlo, že to byl též Krejčí, který hodil za dvě léta nato monism mezi staré haraburdí. A nyní do třetice všeho dobrého vykládá své konfusní názory o náboženství a církvi za; vyplňuje celou poslední kapitolu nejnovější jeho knihy „Naše osvobození“.

Doufejme však, že snad tentokrát už naposled. Neboť otázka náboženská je pryč už u nás v Čechách definitivně vyřízena. Krejčí se při tom nestydí ohánět argumentem, jakým operuje poslední soc. demokratický mluvka a agitátor: „Nepomohl-li starý bůh, ani Kristus v těchto

loštích hospodářských a politických poměrů ruských, vykládá cestu vedoucí k nápravě. Rusko se musí zbavit svých vykořisťovatelů, kteří Slované v domyslu předstihli. V této knize rovinul svůj panslavismus. Kritiči byli přehledně a ušlechtilým slovanstvem národních buditelů doby romantické.

Když se vrátil se Sibíře, pobyl v Moskvě jen krátce; pospíchal do Vílna, kde vstoupil do řádu dominikánského. Když polský král Jan Sobieski osvobodil v 1683 Vídeň od Turků, Kritiči byli ve vojsku polském. Tam zasloužilého starce a slovanstvého proroka stihla smrt.

Slovanstvem Kritičovou v přední řadě bylo odstranění církevního rozkladu slovanstvého, vytvoření nového všeslovanstvého jazyka a smobutnění caristického panství k posílení všeho Slovanstva. (Tentokrát nebylo možno v dohledné době dočkat úspěšnou hegemonii od žádného jiného slovanstvého národa.) Jistě projevuje nadšený zájem nad bystrým Kritičovým vytvořením všeslovanstvého jazyka.

Z řádků velkého Jihoslovana vane veliké roztrpění proti Němcům; zároveň však Kritičovi vytkl Slovanstvo upřímné nedostatek národního sebevědomí, touhu

čtyřech letech lidstvu, musilo-li ono se samo probít tímto peklem krvavé hrůzy, jak má ono v ně spoléhat nadále? Osud dosavadních náboženství je jistě trvale zpečetěn; s koncem starého světa nadchází i „soumrak bohů.“ Otázka náboženská ve svém někdejším smyslu je tedy vyřízena a nepotřebuje náš národ znepokojuvat.“

Nezapomínejme, že člověk, který takhle píše o Kristu, prohlásil před 2—3 lety, že nadchází doba, kdy v zápase s jinými principy zvítězí Galilejský. P. V. Krejčí si nevidí do úst!

Horlení pro církev národní Krejčím se nelíbí. Praví, že „náboženské církve nelze zakládat tak jako politické strany pod diktátem politické úvahy a národního citu; není-li podnětem k nim mohutná tvůrčí inspirace náboženská a opravdově vyznávaná víra, nemají schopnosti k životu. Protože však žijeme v XX. století a této náboženské inspirace z upřímné víry náboženské v národě není na tolik, aby tvůrčí duch národa mohl být jimi podněten k zcela osobitému a čistě našemu hnutí náboženskému, jímž bychom se odlišili i od katolického jihu i od protestantského severu, zůstal by každý takový pokus o národní církev pouhým anachronismem.“

Nebo návrat k Husovi, Chelčickému, Komenskému? Také ne! Proč? Příčina je pryč prostá: Není víry. Je již pozdě. Cesta českého ducha nemůže pryč vésti jinam než ven z každé církve. Kam? Všimněme si dobře, jak na tuto otázku ze všech nejzávažnější P. V. Krejčí odpovídá: „Zjistěte tam, kam vede cesta evropského ducha vůbec: k pokusům vyjádřit nově, poznáním, tvorbou a vírou, ony vztahy k věčnosti a světovému tajemství, jejichž starým výrazem bylo osjevené, mytologické náboženství.“

Tedy místo zjeveného náboženství hokus — pokus! Jaká nevědomitost, jaké šarlatánství!

Krejčí to jistě cítil sám, poněvadž na jiném místě opět se vrací k této otevřené otázce. Pomáhá si pěknými, lesklými slovy, jež však nijak nedovedou zakrýt vnitřní chudobu a prázdnotu. Praví: „Čím nabírají staré náboženství a je-li vůbec třeba, je něčím určitým nahradit? Čím nasýtit duše, jak je vnitřně osvitit, čím je povznést nad hmotu země, kudy je uvést do vztahů věčnosti? Jsou to sice nejvnutřnější záležitosti duše jednotlivcovy a jednotlivci je také nutno ponechat jejich řešení; nějaké řešení hromadné, jakým bývalo před věky zakládání církví a sekt, zdá se v budoucnosti nemožno.“

Nepraví tu Krejčí nepřiměřeně, že náboženství (a to zjevně!) slylo duše, vnitřně je osvčovalo, povznášelo nad hmotu země a uvádělo do vztahů věčnosti? Proč je tedy od sebe odvrhovat? Kde je jaký lapidární, živelný důvod pro to? Krejčí se uenamáhá uvést jej. On prostě stojí na svém: Nevěří! Je už pozdě.

Než vrátme se! Jak se tedy vyvinou náboženské poměry u nás? Slyšme větectký hlas Krejčeho: „Jako když ledová kra taje na jarním slunci, tak se bude

po rozmařilosti, sklon k cholerickým krajnostem a nedostatek střízlivého smyslu pro formu vlády. Mojmým hlasem a praktickými pokyny povzbuzoval, aby se Slované zbavili přílišného vlivu elzineů, kteří se vtrhají do všech slovanstvéch krajů, aby zde uchvátili obchod a úřady a konečně se stávali i poručníky politickými. Nechtě se Rusko poddá církvi římské a přijme k svému povrazení její kulturu. Obrátil se na cara ruského a spostrofoval: „Ty, care, teď jsi Ty jediný, Bohem daný, abys pomáhal Zednánímu, Polákům a Čechům, aby začali poznávat své posílení a svrhli se se čelí německé ať je!“ Tak si podíval — odchovanec chorvatských a římských Jesuitů. Spisy jeho svědčí o obrovském vzdělaném filologickém. Kritiči jest proslulým jarmarečnou slavištky.

J. Bidlo v „Časopise časopise historického“ o něm dří, že má na jedné straně rýsy Balbina a na druhé rýsy Dobrovského. Byl sjevem a předsedavitelem doby přechodní.

Jagič oslavil třístoletou památku narození Kristůvova monumentálním dílem, které se stává velice vítanou studijní knihou. Byl sjevem a předsedavitelem doby přechodní.

tenčiti rozsah a působnost římské církve nad ní však nebude vítězit jeden určitý směr nebo nějaká jiná církev, nýbrž budou to vlny nového života a volného myšlení, jež budou tryskat a proudit kolem rozplývající se kry. Tímto širokým proudem bude se valiti vlastní ideový ruch v národě a v něm vlniti se budou všechny nové vzněty myšlenkové a životní, všechny výtěžky spekulace filosofické i vědeckého badání, všechna stanoviska k náboženství, od čirého ateismu celou dlouhou stupnicí až k oné náboženskosti, jež přejímá z křesťanství poslední obrysy jeho mytů, ale odmítá dogma církevní. Nebude tu tedy jediného tábora, bude to prostě volná scéna ideí filosofických a morálních, dílna, v jejímž žaru se bude koutit pevná kostra pro světový názor příštích českých pokolení.

Můžeme být klidni. Poznali jsme jednoho ze zarpnutých a zdánlivě nebezpečných odpůrců křesťanství; viděli jsme, že v pěti letech třikrát zaměnil svůj postoj. Kolikrát jej zamění ještě v budoucnosti, nevíme. Je nám to konečně lhostejno. Je to třtina. On sám i jeho následci, kteří mu uvěřili a jdou za ním. Musejí být slepi a hlupí, poněvadž by jinak nemohli uvěřit někomu, kdo se přes tu chvíli točí po větru. Jsou politování hodni.

Můžeme být klidni. Stojíme na Petrovi, t. j. skále, oni staví na písku. Kdyby česká inteligence myslila, musila by jít s námi. Ale poněvadž hloubka jejího myšlení odpovídá hloubce P. V. Krejčeho, bere ho vážně. Zatím hra, jejímž je autorem, je smutná a osudná tragikomedie.

Rozluka církve od státu je de facto už v plném proudu. Padají poslední pontá i poslední ohledy. Nadcházejí skouška ohněm. Zvítězí v ní církev? Není pochyby. Ale je na nás, abychom nezaolali rukou v kln. Nastřádali jsme v poslední době trpkých zkušeností a nemáme upadat do dřívějších chyb, jež se nám tak vymstily.

Násilnictví pokračuje.

Telegramy zemské správy politické zaslané ředitelství ústavu hluchoněmých „Radolína“, správě kláštera a ředitelství semináře o úřední prohlídce budov dne 4. září byly předzvěstí, že tážá ruka socialisticko-agrárnícké vlády dolehne i na tyto ústavy. Stalo se! Charitativní ústav, pečující o výchovu hluchoněmých dětí — nejubožších z ubohých, jako i klášter škol. sester, které mají být vyhozeny na dlažbu, budou zabrány pro zálež. ředitelství. Nové kasárny — dvě přemrštěné budovy — jsou polepřádky — těch se „nemůže“ použít! Jméno katolika proti tomu rozhodně protestuje! Rozhodné kroky proti tomuto násilí jistě budou podniknuty. Zejména se však táží katolici, co podnikne episkopát. Budoucně přineseme správy podrobnější.

Rozmanitost.

Jak vysoké jest moderní uvědomění lidí vychovaného radikálními demagogy, patrné z tohoto. Dne 27. srpna měla být soudně vystěhována na Vinohradech vdova Marie Benáková, o níž bylo soudně dokázáno, že inaserovala v „Prager Tagblat“ svůj byt jako „absteige“ a měla na bytě prostitutky. Ale německý říd. Karol Schiller sehnal veliký zástup českého lidu k smutnému soudnímu výkroku. Tento člověk byl vůdcem ruského osvobodění již dříve. Teprve když přispěchal k policejní komisi Kopta poučil o jeho osobě, dav se rozpíjil. Ruské poměry! Český lid jako alespoň malý výkrok svého vlastního úřadu na pomocník německého řádu, aniž se informuje předeem, ož se vlastně jedná! Schiller byl sálem. Jiný příklad. V Karlíně měl být vystěhován německý říd. Samuel Deutseh, který již r. 1918 byl uposorněn, že musí být vyhlíditi. Deutseh však si ani neovládal dvou kratších lůt. Na výkrozného soudního podřídníka však se oběhlo několik mladých lidí, vyhrážajících, že přivedou dělníky z Dačkovic. Jeden křídil, že stívá vyřehován pletkací. Zatím deuta Deutsehova přivedla několik dělníků z Dačkovic; jeden z nich se legitimoval jako důvěrník a nebezpečný podřídníka policejního vo výkrom. Opešně dav v poslední přestávce

Velmi výhodné a bezpečné uložení kapitálu
 skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2% dluhopisy
 Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filialky
v Hradci Králové

kteří provádí i veškeré ostatní bankovní transakce

na podmínkách nejvýhodnějších.

varoval. Deutsches ovšem nabyl veliké kuráže a volal, že se jít o to postará, aby exekutor byl do měsíce se službami propuštěn. Podřídkať zatlačen do kouta a byl nucen vydati klíče. Deutsches se vyjádřil, že na soudovský příkaz kašle. Dělníci volali: „Teď nejste vy nic, ale my jsme pány.“ Promáčený vyhrátky a nadávky proti majiteli bytu a jeho došti. Přednostu policejní komise přispěchal a poradil exekutorovi, aby se raději zachránil odehodem. Dělníci pak vynesený nábytek odeslali zpět do bytu. Tak si tedy potěšili vlastenci, kteří české štolníky vyhánějí z jejich vlastních příbytků. Zvláštní republikánská páni, kteří tak oddané slouží německému lidovským spekulantům! Teď šidě vědí, na koho se mohou spolehnout. — Z Pisecka. „Nár. listy“ 28. srpna sdělují: „Dělnice tabákové továrny pisecké přišla nedávno na nákup do obce V. Obdržela mléko a vejce, těžila se po ceně. Bylo jí řečeno, že platí se v obci za litr mléka 1.60 K, za vejčko 80 h. „A to já vám dám za mléko 2 K, za vejce po 1 K,“ odvětila dělnice k údivu hospodyně. Tak vyhlíží ve skutečnosti socialistickým tiskem hlásané „donucování dělnice ke krádežím tabáku.“ Ostatně o hospodářském postavení těchto dělnic lze do jisté míry usuzovat i dle nedělních nákladných toalet a zlatých plomb smaltech. — Agrární „Vešera“ uveřejňuje rozkaz bývalého hraběte Herbertstein, majitele celé řady dvorů, aby jeho úředníci a dělníci působili k vítězství soc. demokracie při obecních volbách. — Pověstný generál Aussenberg byl odmítnut, když šel do příjezd do naší armády. Ale — pění o nás dostávají buče. — Těm, kteří spíší katolickým spáchohřím Hababurkům, vhodné přistoupit k odím správě listů moravských. Před 8 lety posl. Tusar na soc. dem. schůzi v Židenicích odmítl činnost nadšených zahraničních opravdových revolucionářů; prohlásil, že soc. demokracie považuje konání povinnosti na poli válečném za samozřejmé a nutné a každou úradu na neslučitelnou se sájmý národa. Nehříváme; ale st každý uváží, co měli katolíci dělati, když radikálové byli tolik krotčí. — V polských dunajských lázních na Markétině ostrově utonulo na 100 osob. — Na lázeňské již 10 let jest přinej zakázáno prodávati a pítí alkohol. Nyní se tam jedná o státní dosor nad prodejem lihu k pálení. Treasty na opilství budou zvýšeny na 500 K, a dalších 500 K, jestliže pokutovaný odejde udati pramen svého opilství. — Bývalý císař Maďarů a Němců Karel, se svou kamarilou dále sídlí po průlomu, jímž by mohl vniknouti do naší republiky. Opakujeme se vli rásnosti, že právě katolíci čeští, kteří byli tolik rakouskou vládu šikanováni a ujařmení, rozhodně se postaví proti vyasavačské byrokracii Karlové.

Uvědomte ELIŠKA v Hradci Králové
 Adresovatelné
 přijímá vklady na úrok dle doby vypočítání a poskytuje výhodné půjčky.

Politický přehled.
Pro zachování Těšínska.

Na světě, že Těšínsko dostane se přece Polákům, rozpoutaly se protesty po vlastech našich, především ve Slezsku a na Ostravsku, kde z táborů a schůzí zazněly nejrazantnější projevy. Stejným duchem nesly se také všechny ostatní manifestace, se Práhy a z mnoha obcí z Čech a Moravy, odhad byli zástupci dohody písemně i telegraficky žádání, aby nám bylo Těšínsko zachováno. Dr. Kramář ve svých českém listu „Journal de Geneve“ považuje za nemožné, aby český národ, který tolik utrpěl pro věrnost k dohodě, byl zklaman v těšínské otázce.

Prezident Masaryk o Těšínsku.
 Prezident Masaryk s. z. přjel deputaci obyvatele Těšínska Slezska, při čemž v řetě své k deputaci vytkl, že Poláci a Němci nesprávně se dovolovali 14. srpna Wilsonova seberněcovského práva srovnat. Wilson a západ vůbec nepojímají záležitost v něm slova smyslu jazykovém. Masaryk sám hájí neotolik princip národnosti, vybrl také historický. Jme však proti poníž plebiscitu, který na náčátku spora byl by na Těšínsku zcela jasný nel, když obyvatelstvo bylo už

několik měsíců pod vládou polakou. Slezsko bylo po staletí částí našeho státu, my na Slezsko máme plné právo, a právo se nemění agitací ani hlasováním. My můžeme část svého území odstoupit, my se můžeme o změně území dohodnout, ale my nemůžeme o svém právním přesvědčení dát hlasovat.

Dr. Rašín o míru v republice.

Na táboru lidu v Písku 31. srpna pravil býv. ministr dr. Rašín, že je jisto, že jsme ve velmi nebezpečné situaci vzhledem k budoucnosti naší republiky — jsou-li totiž v ohrožení sponsté prováděné krádeže omlouvány, může-li být o nich tvrzeno, že je to brání si zisku napřed, pomoci krádeže — pak dojdeme jednou k tomu, že budeme omlouvatí vraždy, že budeme omlouvatí každý zločin. — U nás žádná demokratická republika nemůže se udržeti, není-li založena na práci všech svých příslušníků, nejen dělníků, nýbrž také těch, kteří pracují duchem a kteří za války nahromadili jmění. Republika jedné třídy je republikou násilí, teroru. Dr. Rašín odsoudil i zvýšení cen obilnin a zemědělců a přidám-li k tomu, co stojí vyživovací podpory, co stojí podpory pro nezaměstnané, ještě 400—500 milionů K podpory, aby mohli býti zvýšeny ceny obilí a udrženy staré válečné ceny obilí a mouky, připojíme-li k tomu ještě všechno, čeho potřebujeme na vybudování armády, skončíme s deficitem 6 miliard. Nechceme-li pak zvětšovatí dráhotu, nechceme-li přivést republiku do úplného rozvratu, nedovedeme-li si doma vypůjčiti 6 miliard, půjdeme do ciziny, která bude činiti záruky a sice bude činiti železnice, bude třeba činiti do zástavy tabákový monopol. Tak dojdeme k tomu, že naše republika bude pod kuratelou ciziny. Aby k tomu nedošlo, musí každý z nás býti republikánem, jemuž blaho republiky je nad osobní blaho, nad blaho jeho třídy, nad blaho jeho stavu. A při tom jenom taková demokracie je pravou demokracií, ve které platí zákon více než ulice, ve které platí právo více nežli teror, neboť naproti teroru musí býti protiteror a každý teror znamená občanskou válku.

Ž. Jihoslovanstva.

Ve spojeném Jihoslovanstvu pomýšlí prý se na změnu ústavy ve smyslu federalistickém. K federaci by se připojila i Černá Hora, jež by si však zachovala svou samosprávu. — Dle mírové smlouvy s Rakouskem město Maribor připadne Jihoslovanům. — „Slovenec“ oznamuje, že Italové a italské okupační úřady chystají se opustiti Rijeku; Zader prý již opustili.

Ž. maďarské republiky.

O Maďarsku nebylo dosud mezi společníci docíleno dohody. Bude vyčkáno dalšího průběhu vnitřních událostí v Maďarsku, než bude rozhodnuto, má-li býti Maďarsko považeno k podpisu mírové smlouvy s Rakouskem. Kumunská vojska zůstanou v Pešti, pokud nebude míti Rumunsko záruky, že jeho severní hranice nejsou ohroženy. — Úřady nahřídly rázně potírati vřstající protijidovské hnutí.

Mírové smlouva s Rakouskem.

Dne 2. z. h. v St. Germainu u Paříže odevzdána kanceli rakouskému dru Rennerovi mírová smlouva, vlastně odpověď na protest Rakonska proti první smlouvě mírové. Učiněny tu některé změny. Na př. žádný stát, jemuž se dostávají území Rakousko-Uherska, nemůže vznášeti na druhý stát nároky z titulu váleč. přítěk, které náležejí jemu nebo jeho státním příslušníkům. — Československý a Polský

stát se zavazují poskytovatí Rakonsku na dobu 15 let co do poplatků a co do obmezení vývozu uhlí největší výhody. — Stanou se zvláštní ujednání o dodávce uhlí Rakonsku a dodávce surovin z Rakonska Československému státu a Polaku. Tyto státy nebudou po 3 léta vybírati žádné poplatky za vývoz uhlí. Ustanoví se též, jaké suroviny a jaké množství má Rakousko dodávati Československému a Polskému státu. Článek, kterým se zmocňuje Československý stát vypravovatí vsky přes rakouské území na jih, nebyl změněn. — Co do hranic nebylo námít-kám rakouské mírové delegace vyhověno. Pouze město Radguna a obce ležící na levém břehu Mury ve Štyrsku zůstanou Rakonsku. Západní Uhry zůstanou bez plebiscitu přiznany Rakonsku.

Rusko.

Na západní části jihoruské fronty postupuje armáda generála Denikina všemi směry. Potvrzuje se zpráva o dobytí Oděsy dobrovolnickou armádou. Na druhém břehu Dněpru dobrovolníci postupují rychle na Kijev, do něhož prý už 30. srpna vtáhli. A Kolčak konečně se zase vzepřel v Sibiři bolševické armádě u Troicka, kde prý zajal na 14.000 mužů, ukolísil děla a jiný válečný materiál.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Jednota slovinských profesorů na schůzi v Lublani se usnesla jednomyslně, že výchova na středních školách má se dít na základě náboženských etických, filologicko-filosofických a reálních; má se vyučovatí náboženství též ve třídách vyšších a to po 2 hodinách týdně. — Do Rakous po prvé přinesl zemský farář Jan Jungblut z Prinzendorfu v polovici 18. století. V Praze byly zemsky přestěny nejdivě od Františkánů v klášteru zahradě. — V „Deutsche Medizinische Wochenschrift“ dr. Mamlack pojednal o proslulém umělci a učenci Leonardovi da Vinci jako anatomu. Leonardo pítval asi 30 mrtvol, jež si opatřil s velikou námahou v Miláně a Florencii. Učenci vysoce velebí, jak svou houževnatou prací obohatil Leonardo lékařskou vědu. — Katolické hnutí studentské v Jugoslavií jest ve velkém rozmachu. Usneseno spojití všechny jihoslovenské katolické spolky studentské v jednu organizaci pod jménem „Liga katol. studentstva jihoslovenského“. K organizaci té přistoupilo 11 spolků. — Dne 27. srpna zahájilo létadlo dopravu mezi Paříží a Londýnem. Uletělo tu trať za 3 hodiny. Doprava vzduchem zahájena i mezi Římem a Neapolí. — V posledním svazku „Acta Academiae Velehradensis“ jest přehled nauk, v nichž mezi církví vychodní a západní jsou neshody. V přiloze dr. Spaldák podává návrh mezinárodní abecedy pro přepisování jmen a názvů. Pravopis ten jest zbudován na abecedě latinské. — Proslulý nekatolík Harnack ve své práci „Wesen des Christentums“ (str. 166) pochvaluje, že katolická církev v západní Evropě usilovala zachovat myšlenku náboženskou a církevní samostatnosti vůči názorům o státní všemohoucnosti. „Tato církev má ve své organizaci schopnost, že vždy se přizpůsobí historickému ději věci jako žádná jiná... Připomeňme si, že tato církev má ve svém zništění a svých náboženských spolicích, především však dle augustinismu hluboký a živoucí prvek ve svém středu. Ve všech dobách zplodila světce, pokud tak mohou být lidé zvaní, a plodí je ještě dosud.“ — Zanikl agrární pražský polebník „Světlo“. Ministr snažil se získati pro něj za redaktora našeho Václava Myslivce, ale ten odmítl. — Lužické časopisectvo jest v novém květu. Počiná vycházeti „Serbski student“. Bude vycházeti ve dvouměsíčních listkách. — V Kralicích u Prostějova bude zřízen ústav pro alkoholiky; k tomu účelu zabaven už zámeček býv. hr. Seilera. — Proslulá universita lovaňská v Belgii obrácena germánskou matou 26. srpna 1914 v troaky. Zničeny tam tisíce nejcecnějších pradávných rukopisů, 900 inkunabulí atd. Co shromádkovalo v sájmě vždy pět století, germánská tvrdá pata rozdrtla. Několik dní po katastrofě dva socialističtí poslanci (ze Saské Kamenice a z Hamburku) prohlásili, že „sukrutnosti spáchané v Belgii byly jen spravedlivým trestem za útoky spáchané civilním obyvatelstvem na německém vojsku; je dokázáno, že zejména v Lovani civilní obyvatelstvo střílelo na

vojáky. Když belgičtí dělníci žádali za žádné vyšetřování, bylo to od Němců zamítnuto. Také německé žednářské lože v Darmštátě a Bayreutu odmítly spolupráci pro spravedlivý rozsudek. Nyní se M. H. světem manifest zvláštního komitě pro znovuvybudování památné university. — V 2.—3. Hle „Obzoru rodinného“ jsou cenné příspěvky Stupavského, Dostála-Lutinova, Karulka, Hrásky a jiných. Připojeny obrázky skvostných soch Vosmíkových.

Národohospod. hľadka.

4%, státní pokladniční poukázky republiky Československé. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové doporučuje upisování 4% státních pokladničních poukázek republiky Československé, jež jsou k upisování vyloženy od 1. z. h. 1919 do 20. z. h. 1919. První druh těchto poukázek bude splatný v roce 1923 a bude se upisovati za kurs Kč 98—, druhý bude splatný v roce 1924 a bude se upisovati za kurs Kč 97.50 a Kč 100— jmenovité hodnoty. Upisovatel dostane se však záhrady 4% úroku ode dne splacení do 1. října 1919. Upisovatel cena bude splatná již při přibíhání, upisování se však pověchává na vůli, aby dohodly se s jednotlivými upisovateli o jiném způsobu splacení, pokud si toho budou přát. Tyto státní pokladniční poukázky budou zníti na doručitele a vydávati se budou v kusech po K 500, 1000, 5000, 10.000 a 50.000 a datem 1. října 1919. Poukázky splatné v roce 1923 budou míti 8 kuponů a poukázky splatné v roce 1924 10 kuponů pololetních, splatných vždy 1. dubna a října každého roku; první kupon dospěje dnem 1. dubna 1920. Kuponů budou se vypláceti doručiteli bez jakékoliv srážky daně nebo poplatku u ústřední státní pokladny v Praze nebo jiných plátců, jež budou stanoveny. Tyto státní pokladniční poukázky budou požívatí sirotčí jistoty a budou lombardovatelny u Bankovního úřadu ministerstva financí do 75 procent jmenovité hodnoty, budou zna menávy na pražské burse a obchody jiní nebudou podrobeny daní z obrátu cenných papírů. Ze záloh připadlých ročně do 75%, jmenovité hodnoty nebude upisovatel poštou vyšší dlouhý úrok do 31. prosince 1919 než 4 1/2%.

Upisovateli naskytá se příležitost výhodného a bezpečného uložení hotovosti, ale zároveň jest povinností každého vlastenecký otčelého Čecha, aby se upisování, jak poměry jeho mu dovolují, účastnil, byschem dokázali svoji samí sobě, nýbrž i za hranicemi naší republiky, že pohotovost a vyspělá poschopení pro potřeby mlade republiky.

Národní hospodářství. Taková ústředna nakoupila — 30.000 centů chmelo za vysoké ceny a zamýšlí je prodati do ciziny. Ale k tomu přece není oprávněna. Kdo jí vůbec dovolil překročiti kompetenci? — Dělnická rada kladecká předložila ministerstvu práce návrh na socialisaci Poldiny hutí, který byl vypracován propuštěným ředitelem Eggermannem. Nyní však s tímto návrhem zahájeno trestní řízení pro obvinění, že odcizil tajemství výroby kladecké oceli. — Když v Polska Bilinski přijímal ministerstvo financí, vyhradil si, že resortní ministři musejí všechny přijaté peníze odváděti do státní pokladny. „Nár. listy“ v d. 197 k tomu poznamenávají: „U nás se hospodaří v tomto směru hrozně. A nejvyšší kontrolní úřad nedozírá. Všecky centrály mají peníze, přebytky, s nimiž libovolně hospodaří. Pan dr. Vrbenický s přebytků centrály svých (tukové, obilninové ústavu, oděvný) dělal presenty. Tomu dal 100.000 K, onomu 150.000 K, třetímu svému ministerstvu zvýšil platy tak, aby měli tolik, jak má vyšší dietní třída. A to vše z peněz, které patří státu a mají být odvedeny do státní pokladny. Peníze stržené za americkou mouku a sádlo se neodvádějí do státní pokladny. V centrálech s přebytků dávají se remunerační a podobné presenty a není to vůbec v rozpočtu a ne podléhá rozpočtové kontrole. Centrály tížou mimo velkou kontrolu a ministři si myslí, že v jejich výdělech mají nekontrolovatelný dispoziční fond. Ministerká rada se sice na návrh býv. ministra financí usnesla, že centrály mají vyházeti všechno svoje jmění ministru financí, ale centrály dělaly a dělají pasivní rezistenci.“ — „Demokracie“ sděluje: „Když bylo přejímáno panství Konopiště do nucené správy státní, měla správa velkostatků pokladniční hotovosti 250.000 K. Nyní udělala státní správa Konopiště — 800.000 K dluhů. Státní hospodaření stálo tedy za krátkou dobu 550.000 K. — Intendanco min. Nár. obrany nahřídla, aby seno pro orář se platilo 65 K za 1 q. Na praž. ploidině burse stojí však seno 40 K. Komu na tom záleží, aby ještě takto byla republika vyasávána? — Socialistický „28. října“ sděluje: Píše se nám z Bečova: U našeho praporu (1080 lidí) je 600 lidí neschopných služby se zbraní (klasifikace C). Tito lidé odírají republiku, ale nedělají, pouze od rána do večera leží na nemocnicích, hrají karty, platí se jim 8 K denně, jejich rodiny berou podporu a tak republika vyhazuje a tohoto praporu denně náklady 8—10.000 K abytoedni! A co stojí jejich výživa, co denně mají by vyživeni práce? — V obilnině ústavě

Ústí a post. opat. v Praze č. 140728. Telefon č. 28.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

Příjímá vkladní knížky. Vklady na běžné účty.

Oddělení pro obch. účty:
 Cement, vápno, uhlí, koks a dříví
 ve velkém i malém.

hraněním byl ředitelem agrární Vajda. Když se nyní skotrolovalo, že Vajda má hrobové prsty, agráři se ho náhle od-
Mkají. Na — klenálem rozhodně nebyl, protože by mu agrární strana přistup k tačné sítěku překážela. Nyní sama agrární »Svoboda« o Vajdovi píše: »Jedno ho dne smísel nábytek v Obilním ústavu. Když Vajda dal ho odvést, před sadním zachránil se tím, že prý ho dal pouze na správu... Při předávání vzpomněl si kdosi náhodou, že chybí vkladní knížka na 52.600 K. A pátráním se zjistilo, že tato knížka řed. Vajdou přibíhána při soupisu jmění na cizí, vůbec v Brně neexistující jméno. Vajda měl krásné vyřezávanou skříňku a v ní pěkně po pořádku seřazené falešné knížky ke všem stolkům úřednictva. Čert ví, co tam hledal, ale víme-li, že se s Obilním ústavu informoval policejní ředitelství, buď to trochu nelichotivé myšlenky. Za to jinak byl Vajda gentleman, má najistou honitbu, v křesle si dá předložit tlusté jídlo a vrátí je, pro jeho vládní žaludek se totiž nehodí.«

Právě vyšlo

velice časové dílo z pera prof. E. Žáka

Žena v křesťanství.

Čtyři konferenční řeči.

Cena spisu o 85 stranách K 3'50, s poštovným K 3'70.

Upozorňujeme na dříve vyšlý spis B. Peňkyně:

ŽENY
o 160 stranách K 2'90, s poštov. K 3'20.

Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové.

Obrana.

Protestní schůze žen v Hradci Králové. Novinářská správa, že kulturní výbor N. shromáždění usnesl se 27. srpna doporučit ministerstvu školství a národní osvěty, aby nařídilo okamžitě odstranění nahromaděných řádových učitelů na divlé obecné škole v Hradci Králové, vyvolala ve zdejších křesťanských obyvatelech rozdílné politické zabarvení snadné rozrušení. Zejména bývalé žáčky a matky dětí, které navštěvují školu řádových učitelů, vydaly velikou nepravdivou a křivou nevědu, kterého by se dostalo zaslaným učitelům nezákonným přesazením na jiné místo, což stává se obvyklou u těch osob, které se provinily nějakým způsobem proti školnímu řádu. V kruzích našich žen se vládní přesvědčení, že jest nutno ujetí se oti řádových učitelů a protestovat proti nepravdivému tomuto jednání.

Ve středu dne 3. září svolána byla na rychlo plakáty schůze žen do sálu Adalbertina, kamž se dostavil značný počet účastnic. Po důkladném a věcném referátu paní Francové rozpuštěna se debata, do které účinně zasáhly slečna Zahradníková a p. Paulová. Přijata byla následující resoluce, která zvláštní deputaci bude doručena ministru v Praze.

Ministerstvu školství a národní osvěty v Praze.

Kulturní výbor »Národního shromáždění« ve schůzi dne 27. srpna 1919 na základě petice učitelstva okresu královéhradeckého, za odstranění řádových učitelů a divlé obecné školy v Hradci Králové učinil usnesení, aby »Národní shromáždění« uložilo ministerstvu školství a národní osvěty odstraniti ihned nahromaděné řádové učitelky na jednom místě.

Podpásem bývalé žáčky a matky dětí, navštěvujících divlé obecnou školu, shromážděné na veřejné schůzi, usnesly se po předběžném rokování na následující den obrátit proti zmíněné petici i proti usnesení kulturního výboru:

1) Odvolujeme petici učitelstva okresu královéhradeckého, protože postrádá všech věcných důvodů a dává průchod nepravdivému teroru, jež ve svobodné republice není svobodných občanů důstojný.

2) Ujímáme se napadené oti řádových učitelů, pokudlujeme veřejně, že řádové učitelky nejsou nikterak na újmu náležitě výchově našich dětí ve škole, neboť při své zákonitě působivosti pracují svědomitě bezvadně dle předepsané pracovní účelnosti a používají co nejlepší vyučovací metody, jak dokazují jejich ekválně výsledky v došlém vyučovacího díle. Dítka naše rády školu jejich navštěvují a bravě si ovojíjí potřebné vědomosti.

3) Život řádových učitelů je naprosto bezvadný, neboť vyhýbají se všem nepříjemným radovánkám a politickým bojům, věnují se svému výchovnému povinnosti, žijí jen práci a povinností. Neslybujeme pravdy, když tvrdíme, že jsou ostatnímu učitelstvu jen vzorem a příkladem svého milého plácní vznešeného učitelského poslání.

4) Nastává na divlé škole ládného ná-
Aromadění, protože na této škole pěstují 80 procent učitelů svérázných, takže kul-

turní výbor patrně přehlídl tuto okolnost, která činí jeho usnesení bezpředmětným.

5) Řádovým učitelkám nelze nic podstatného vytýkati, leč snad určitě vyjádřený náboženský názor svěťový. Tato okolnost nemůže však býti řádovým učitelkám na újmu v jejich učitelství účinná, protože svobodná republika výslovně prohlásila, že náboženské přesvědčení učitelovo nikterak o jeho kvalifikaci nerozhoduje. Žádáme, aby této liberální zásady bylo použito i při řádových učitelkách.

6) Považovaly bychom strátu řádových učitelů za škrtlivé bezpráví, páchané samým úřadem na zaslaných učitelkách a za značné poškození výchovy našich dětí.

Vzhledem k uvedeným vývodům žádá me vysoké ministerstvo školství a národní osvěty, aby setrvalo na půdě práva a spravedlivosti a odmítlo provedení usnesení kulturního výboru, požadujícího odstranění řádových učitelů a divlé obecné školy v Hradci Králové.

V Hradci Králové dne 3. září 1919.

Podpisů již připojeno přes tisíc.

Čirkevní věstník.

Vyznamenání a jmenování. U příležitosti 25.letého kněžského jubilea byli jmenováni pp.: Fr. R. b. far. ve Studenci, Al. Štěpina, katech. a prof. v Polišce a Josef Teasf, duch. spr. donua. pracovní v Opatovicích. — bisk. notář. Boh. Bayer, far. v Dohaličkách, Fr. Beran, kapl. v Cuslavi, Frant. Burghardt, far. v Lutanech, Jos. Dokonal, far. v Třebouchovicích, František Kobl, far. v Klášterci, Aug. Kristián, far. ve Vrbicích, Fr. Plichta, far. v Lev. Olešnici a Ant. Zikl, far. v Právoce — obdrželi expositorem canonie. Štěp. Bobek, admin. ve Vřetově, Petr Petřík, kapl. ve Skutči a Jos. Stanislav, katech. v Nechanicích — obdrželi far. synodali. Ant. Adam, gymn. katech. v Pardubicích, Stan. Dobrušský, far. v Turčovicích, Petr Jiříšek, katech. v Dadičovicích, Václ. Kosa, exposita v Libčicích, Fr. Kratochvíl, far. v Radboři, Václ. Maršinek, katech. ve Dvoře Král., Jos. Musil, děk. v Náchodě, Ph. Dr. Dobr. Orel, katech. a prof. v Praze VII., Jos. Palouš, bisk. vikar. sekretář, far. ve Zdáncích, Arnošt Portéř, far. v Michlešdorfu a Václ. Štyblo, far. v Zahradce — obdrželi ordinariátní pochvalu. Mimo to vyznamenáni byli pp.: Ant. Sindelář, far. Potůčský v. v. v. v. Kosteletci n. O. jmenován bisk. notářem. — Vinc. Mencl, far. v Č. Libhavicích, Jos. Jirna, katech. v Žamberku, Emanuel Aliger, far. v Písečném, Fr. Dušanek, far. v Hor. Jelení, Fr. Vacek, katech. a prof. v Kosteletci n. O., Otak. Radouš, far. v Nekoti a Jar. Petr, far. v Čestlovicích — obdrželi expositorem canonie. Frant. Nosek, kapl. v Lázi. Bělohradě obdržel far. synodali. — Jar. Kalhoua, kapl. v Kosteletci, obdržel ordinar. pochvalu a Jan Wacchisek, far. ve Vřetovicích, obdržel konsistoriální pochvalu. — Ustanovení: pp. Fr. Straka, kapl. v Chlumci n. C., kaplanem v Oechticích, Vladim. Hanáček, novosvěc, kaplanem v Chlumci n. C., Jos. Vorlíček, katech. v Nám. Brodč, kaplanem v Chosni, Jul. Mládek, koop. v Nov. Hradci Králové, kaplanem v Hačovicích, Josef Zelený, kaplan v Sedleci, administrátorem tamtéž, Jarosl. Libánský, novosvěc, osob. kaplanem ve Skrovnicích, Ed. Matouš, osob. kapl. ve Skrovnicích, kaplanem v Nov. Hradci. — Uprázdňené fary: Sedlec ve vikar. kutaehoráckém, pod patronátem pana Karla Schwarzenberka, odošod. dosavad. beneficiata dp. Jos. Ptáčka, na trvalý odpouštěk. Konkurenční lhůta končí 12. srpna 1919.

Upozornění. Duchovenstvo upozorňuje se na spolek majitelů pronajaté půdy v republice Československé. Přihlášky a roční příspěvek per K 10 přijímá pan JUDr. B. Zafout, obecní tajemník na Smíchově.

Rychnovský vikarát (Rekolokce schůze skupiny). Ve čtvrtek dne 11. září koná se v Rychnově n. Kněž. rekolekce vik. duchovenstva a náml. programem: O půl 10. hod. dopol. máe sv. v 10. hod. kázání a svatá spověď, ve 12. hod. oběd v Národ. domě. O půl 2. hod. dopol. schůze skupiny, na níž referují: o »společném zároku ve přístíně duchovních pachtýřů na slovo vyslyš odboční vdp. Aug. Novák. far. v Dobřenicích, o politických stránkách v Jednotě jednotel. Volba 3 kněží do sboru důvěrníků, ustanovených při okres. soudu v záležitosti projednávání prodeje pozemků dlouholetých pachtýřů. Volná návrhy. Dpp. bratři a věrníci vikariátu jsou jak k rekolekci tak k skupinové schůzi vřele vítáni.

Poběhnutí. Dne 8. září na svátek Nar. Panny Marie jsou za přísného počání u Panny Marie litanie a sv. polehnutí o půl 8. hod., nato o 1/4 kázání a pobožnost na Rožberku. Za nepohody jsou odpouštěni služby Boží v čas obvyklý o 4. hodině u Panny Marie. Proti se o hojnou účast vřele vítáni.

K sjezdu do Litomyšle na 7. a 8. září 1919.

Nastě se hradě o neobčity, kteří odcházejí se sjezdu na adresu: Jos. Durek, kaplan v Litomyšli.

Znovu připomínáme: odkud možná, se účastnit přijede a sjezdůch kněží a o-pastýři!

Státní kněžství jest v místnostech u »Orla«.

Na nádraží očekávají hosty pořadatelé s oznamky.

Legitimace na 1. den sjezdu vydávají se u »Orla«, v sobotu odpol. a v neděli před sjezdem, tam i noclehy se určují.

Příjezd vlaků do Litomyšle:

ráno: 6:27, 8:07, 11:40;
odpol: 1:44, 5:59, 8:50.

Odjezd z Chocně na Litomyšl:

ráno: 5:08, 6:40, 10:15;
odpol: 12:11, 4:30, 7:36.

Odjezd z Litomyšle na Chocně:

ráno: 4:40, 7:11, 8:38;
odpol: 12:40, 4:11, 6:50.

Upozornění rodičům.

Dne 16. září bude na všech školách zahájen školní rok »beskonfessionně«, t. j. bez bohoslužeb. Dohodněte se s far. úřadem a sami uspořádáte slavné bohoslužby, k nim dostavte se s dětmi a pozveďte i jiné občany. Pořádejte far. úřad, aby před bohoslužbou byla promluva, v níž kazatel ozřejmí náš boj za svobodnou školu, vydržovanou státem, t. j. pro katolíky katolickou, pro evangelíky evangelickou, pro nevěře nevěreckou. V promluvě ať děti jsou vzávaný k věrnému plnění povinností k Bohu, církvi a vlasti.

Sekretariát Česká strana lidová.

Československá strana lidová.

Organizace českoslov. strany lidové! Nemli v některé obci vašeho okolí ustavena místní organizace strany, přičiňte se, aby co rejdříve se ustavila! Navrte zatím dělem osobní styky s některými katolíky té obce a domluvte se s nimi o založení organizace. Vzhledem na blízké volby do Národ. shromáždění jest nutně třeba, aby v každé obci organizace byla zřízena. Blízké volby do Národ. shromáždění vyžadují horlivou činnost schůzovou, tisikovu a agitaci. Z výstředí slavnosti a sbírek stádejte volební f. q. d. Bude třeba mnoha peněz. Proti útokům na svobodu svědomí, na křesťanský ráz školy, na otebrání církve vláde pořádejte mohutné protestní projevy.

Nová organizace byla založena v Oubislavicích, okres Nová Paka.

Hradecké. Okresní sdružení katol. mládeže pořádá v neděli dne 7. září v 10. hod. dopol. v sále Adalbertina schůzi. Na programu mimo jiné pořádání svatozářské slavnosti. Volba nového výboru atd. — J. Hušek, důvěrník.

Liberecké. Na den 21. t. m. připravuje čs. strana lidová velkolepou slavnost svatozářskou. Program přiléhá.

Schůze českoslov. strany lidové v Hradci Králové a nejbližším okolí! Češi-meli býti skutečně samostatnými a nezávislými, musíme takovými býti na prvním místě v ohledu hospodářském. Jakou ohromnou hospodářskou sílu reprezentuje uvědomělý katolický lid v Hradci Králové a nejbližším okolí! Svými penězi jsme až dosud hospodářsky posilovali své nepřátele, kteří neopomenuli ani jedné příležitosti — ať 1. května nebo o dnech Husových — aby nás potupili. Rozhodli jsme se vybudovati si nákupní družstvo (konsum), abychom nebyli nuceni peníze zanedbati svým nepřítelům. Tím se živnostníkům, kteří věrně a upřímně s námi jdou, nijak nebudou ublíženo; naopak budou všemožně podporováni. Ktíž chcete stát se členy konsumu, přihlaste se buď u své organizace (důvěrníka) nebo v Družstevním knihkupectví v Adalbertinu. Přihlášky nutno učiniti během tohoto týdne — budoucí týden bude svolána ustavující valná hromada družstva, abychom 1. říjnem mohli zahájit řádnou činnost.

Valná schůze v Hradci Králové. Dne 31. srpna v Adalbertinu sešel se obrovský počet našich vysocehodnot posvaného ředníka red. V. Myslivec. Když ani posledním vlakem ředník nepřijel, promluvil věcně a roavně o postavení katolíků v naší republice Magr dr. Rojl. Pak přinesl řed. soc. dem. (náml. staryty) p. Beneš, pronášeje své názory bez stybečného provokativních výpadů. Zato však českoslov. socialisti p. Šedivý hleděl nahraditi argumenty nejasnými výpady. Oběma protivníkům za čestného souhlasu odpověděl za naši stranu p. red. Šupka; po něm ještě promluvil postav. p. abndemik Janáček. Naši ředníci byli soustavně vyrušováni posilujícími protivných stran, kteří dokazovali

zřetelně, že pro pončení nepříteli. Když byli odpůrci tvrdili: »společně shromáždění, byli by se postarali o uhlazení našich bez rozpakt. Vždyť většina jich byla ze školy Frabčovy. Kvitojeme s povděkem, že edm p. Beneš se stal o uhlazení. Sa soc. demokraty vůbec byla rozumnější řed než s českoslov. socialisty. Po skončení schůze, která trvala od 8. až do půl 7. hod., tvořily se v domě i před domem debatuje hloučky, v nichž naši byste na posádky odpůrců odpovídali. K takovým blezkovým výměnám názorů docházelo již v samé dvoraně, kdy každou chvíli s opasice plesla nějaká jehla. Schůze ta znamená pro nás velký úspěch nejen tím, že naši ředníci si získali vzácnou pohotovost sympatie posluchačů neutrálních, ale i seznáním, jakým uvědoměním a energií byli proniknuti posluchači naší strany. Kurs protikatolického boucharonství vážně poklesl a viděti se nyní vlády.

Sjezd delegátů křesťanského dělnictva českoslov. a východoslov. kán katol. ve dnech 7. a 8. září 1919 v Litomyšli. Program: V neděli 7. září o 1. hod. dopol. ve velkém sále Smetanova domu zahájení dělnického sjezdu. Referáty: 1. Stanovisko křesť. dělnictva k socialistické spolupráci křesť. dělnictva a její úkoly. 3. Situace dělnictva slovenského po stránce existenční, právní a organizační. 4. Vybudování jednotné organizace křesť. dělnictva v republice a její úkoly. 5. Naše stanovisko k děl. organizacím socialistickým. Referenti z Čech, Moravy a Slovenska. — Večer o půl 8. hod. přeroko hudební akademie u »Orla«. V pondělí 8. září o 8. hodině ranní manifestace před sádkou od sádky do prboři kostela. Po službách Božích průvod s hudbou do Smetanova domu, kde ve velké dvoraně promluví Dr. Horák: »Postavení čs. katol. lidu v přítomných dobách«. Odpol. o 2. hodině 1) řed T. J. Jirouška, redaktora: »Dějiny a význam prvního sjezdu katol. dělnictva v Litomyšli před 25. lety.« 2) řed Václ. Myslivec: »Jaké úkoly nastávají katol. lidu českoslov. v ohledu politickém, sociálním a kulturním.« Posrady poslaneč, delegátů a vzdělaných hostů. — Na zakončení sjezdu večer o půl 8. hod. včesček v místnostech »u Orla«. Lide katolíky, mládeži, dostavte se všichni — kde možno v národních krojích a s prapory na tento památný sjezd, jež bude nám novou vzpruhou k mušnému hájení svatých našich ideálů, práv a dědictví Cyrillo-Metodějského. Nuže, po 25 letech opět v Litomyšli na shledanou!

Notice. Dne 7. t. m. zábravý velkřak sdružených spolků čs. strany lidové. Na programu: hra na boule a viola, na mandoliny a kytara. Solové výstupy.

Chrudim. Místní organizace Č. S. L. pořádala 31. srpna t. r. velkou zasedání besedu s bohatým programem, jež stala se dostaveníčkem nejen uvědomělých katolíků místních, ale zavítaly i organizace sousoední — avšak impozantním počtem Chrašt, Heřm. Městecká a nástupci organizací z Besedkova, Hrochova Týnce, Lelčovic, Petřkovic, Topole, Vítěnova. U příležitosti této schůzky čelých organizací okresu chrudimského učiněn manifestní projev pro Těšínsko, který s následním zakončením národním hymnou, již shromáždění s obnaženými hlavami ve stoje vyslechlo. Povzbuzení pro horlivou činnost strany, pro blaho vlastní a rozkvět víry oteč, rozeházeli se účastníci po milé zábavě do svých domovů. Děk naší »Omladince« a všem, kdož se o zábravu zasloužili! — Přátři členští schůze místní organizace Č. S. L. koná se v neděli 14. září po 4. hodině dopol. v obvyklé místnosti, na níž »O úkolech katolíků v nejbližší době bude referovati Jan Sokol, redaktor z Prahy. Před schůzí přijímají se noví členové. Členové dostavte se všichni a přiveďte s sebou své známé. — Tatáž nedělí 14. září o 9. hodině budou v kapucínském chrámě slavné služby boží se vyprávěním Duchu Sv. za přítomnou nového školního roku. Po mši svatě promluva a národní hymna. Upozorňujeme rodiče žáky i obec a měšťanské divlé školy, by je v čas do kostela poslali a ostatní k tomu vybídlí.

Zprávy místní a z ústředí.

Ředitelství řev. lycei oznámilo, že nápis do lycei, řed. řed. gymnasia, výšk. školy pro ženská povolání a roční školy pro domácí hospodářství jest ukončen a že nelze již žádné žáky přijmouti. Přijímací zkoušky přihlášených žáky budou se konati dne 16. září o 8. hodině ranní. Zápis postupujících žáky koná se dne 17. září o 8. hod. odpol. Zkoušky opravné jsou dne 17. září o 8. hod.

! Dlouhé zbytky látek !
včetně koupíte a sice bílá plátna, seřizy, mo-
drotky, rudníky, kausafy, sateny, barebný a
háč. Délka 2—6 metrů, 15—30 metrů za kus.
Jon dobré, bavlnené a lněné zboží.
Zastl. dobrá
křesťanský thaleovský zastl. zbytků závod
František Valenbauer jun., Husinec, Mladobudky.

Místní Društvo katolické v Hradci Králové. — Tiskem Biskupské knihtiskárny v Hradci Krá. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Jos. Polák.

Prodejně: Na rok 18 K, na půl roku 8 K, na čtvrt roku 4 K, na měsíc 1 K 50 hal. Jednotlivě 20 hal.

Inzeráty platí se hotově.

Účet přiř. spoř. knihy v Praze č. 49.000.

OBNOVA

Prodejně a tiskárna přijímá administrativní, obecní a školní tisk. Tiskárna je vybavena, tiskárna a tiskárna. Rukopisy se nevracují a neobnovují se.

Reklamacie přijímají se bezplatně a bezplatně. Obnova vyznačí každý písmík v písmenu.

Telefon č. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 12. září 1919.

Číslo 37.

Litomyšlský sjezd naší strany.

Nadšením nás naplnil velkolepý jubilejní sjezd z Litomyšli. Zatím co jiné strany po krátkém jásotu z ovládnutí republiky potácejí se od nezdaru k nezdaru, č. strana lidová, majíc kořeny v nejosobnějších vnitřních programů, spěje k novému rozmachu a znak jí září nejálbnější nadějí.

UVÁŽLI se chatrné a kusé železniční spojení se staroslavným městem, převaňuje obrovská účast našich, kteří ovšem většinou přibýli na ověčených vozzech nebo pěšky.

Slavnostní schůzi ve vzdušné dvoraně Smetanova domu zahájil v neděli po 2. hod. odp. vůdce lidové strany na Moravě Msgr. Šrámek srdečným uvítáním a vzpomínkami na první sjezd před 25 lety. Do čestného předsednictva zvoleni svolavatelé a účastníci prvního sjezdu. Za výkonného předsedu zvolen Msgr. Šrámek. Po přečtení pozdravů promluvil věčně a povzbudivě red. V. Myslivec. Vzpomněl velezasloužilého praktického průkopníka křesťanského socialismu v národě našem biskupa Bryncha. Zdůraznil, že naše strana nerozpoutává zhoubového boje třídního. K nejhorlivějším podpůrcům žáků žida Marxa náleželi zase židé. Lev XIII. svou proslulou dělnickou encyklikou našel základem a sobeckou taktiku liberálního kapitalismu a marxismu. Po uveřejnění této encykliky na našem litomyšlském sjezdu r. 1894 stanoveny zásady socialismu: spravedlnost, solidarita, křesťanské; tyto zásady z. v. měnících demagogických proudů osvědčily životní sílu tak přesvědčivě, že v podstatě z nich není potřebí slevovat ani nyní. Právě jednání nynějších vládnoucích stran otevře lidem dobré vůle oči.

Krátké proslovy přednesli V. Koleč, del. Marek a del. Zahradníková.

Msgr. Šrámek referoval o důležitosti mezinárodní organizace křesťansko-socialní, jejíž první sjezd konal se letos v Paříži. Po přesvědčivých vývodech technických byla přijata rezoluce, schvalující přistoupení k této organizaci.

Posl. Čuřík promluvil o socializaci, která se stala předmětem obšírné debaty. Uloženo Hrácké komisi, aby dále bojovala proti teroru a vytříbila program stran socialisace.

Sjezd delegátů ukončen Msgr. Šrámekem o půl 9. hod. Následovala ve spolkových místnostech „Orla“ zřadilá akademie.

V pondělí ráno přibýlo hojně nových účastníků. Po 8. hod. seřadil se velkolepý průvod, táhající přes 5000 duší. Napřed šli jinoši a dívky v krojích. Kráčelo se od zámku do chrámu, kdež kázal sekretář strany B. Stálek a mši sv. sloužil opat Sup. Z. Kostela právo se ubíral přes náměstí do Smetanova domu. Šel byl brzy přepíněn, tak že bylo nutno uspořádat ještě druhou schůzi v zahradě. V Smet-

nově domě zvolen výkonným předsedou schůze opat Sup. Promluvil red. Myslivec. Venku dr. Jos. Novák.

Odpoledne o 3. hodině na třetí schůzi přednášel T. Jiroušek a sl. Pečínková.

Všecky řeči byly vyslyšány s největším zájmem a nadšenou pochvalou. Litomyšlské obyvatelstvo chovalo se k účastníkům sjezdu velice přátelsky. Památná manifestace nebyla pouhou parádou a povzbudivou přehlídkou; využilo se té příležitosti k praktické práci velkého dohadu. Čest budiž všem, kteří se o zdar zasloužili pilnými přípravami, zvláště p. kaplanu Jos. Durkovi, na jehož bedrech spočívalo tolik záslužné práce drobné!

Rozmanitosti.

Dne 30. srpna bylo tomu 600 let, kdy stavové hornolosi učinili smlouvu s českým králem Janem Lucemburským o připojení Budyšova ke koruně české. — Ve Francii se provalila osudná novinářská aféra. Uveřejnily se dokumenty, že vydavatel pařížského listu „Eclair“ Judet nabídl se v prosinci r. 1914 podporovati za 2 miliony korun německou propagandu ve Francii. — Ve Vrbové u Píště na Slovensku obyšla spravedlnost za límeč Morice Mora a dva Abelery (otec a syna), kteří měli posehováno a částečně do země zakopáno 26 vagónů obilí a luštěnin; obilí to šlo do ořevu do Polska. — Na táboru lidu na Vinohradech socialistů řešili otázku na národ. demokracii. Ale byli přesvědčeni voláním: „Nechte si svou politiku a dejte nám jistě. Tedy svítá i mesi socialisty. — V Uhrách propukly velké nepokoje proti ohavným a národním židům, kteří podporovali bolševisty. Tomu Hrácké židovské tisk. náboženské (?) pronásledování. — Na Visovsku před obecními volbami agrární důvěrníci nabídnou polskému kaplanovi 20 K denně a 50 K za každou přednášku; on to však odmítá. — „Právo lidu“ oznámilo, že na národní v Oualech a Běhovicích stálo 220 vagónů hnijících bramborů, zrekvírovaných na Slovensku. — Dr. Bouček, který se tak horlivě ujal haličských židů, stal se právem ochráncem známého rakuláka a přítele pověstného generála Matuschky, strážníka Voitureho. Vzal za svého zástupce v této při ostravského židovského advokáta dra. Hrbatého. Zaím se české jeptišky jsou vyháněny z vlastních útulků, pokrokovéky extralavence ochraňují se dojemnou pádu einské spekulanty. — Modrátky. 28. října: pše: „Kdo však bývá a hást stovkami v očních místnostech? Křesťané a lichváři, jichž vydrážděná temeloz kvete i za republiky v plné míře jsou to keřasové prašci i keřasové venkovští, kteří přicházejí do Prahy a užívají republikánského života, platí šampaňské za 150 K a ostatní náležitosti k tomu také se podobnou cenou. V Paříži po vítězství viděli jsme nejvíc útulnost, vzorový pořádek a úzkostlivé dodržování všech úředních předpisů a nařízení, my máme z výpůjček a na dluh, ale orgie

kravou zde skutečně jako v Sodomě. So doma je ovšem u nás i po jiné stránce. Topíme se v dluzích a v dehtu a veřejnost nemůže se s nějakou oficiální správou dovést, kolik jí těch dluhů máme, jak stoupá náš deficit a jak to budeme platit. Majetek republiky je rozkrádán a kompetentní orgány nepodaly a nechtějí podat správy, kolik milionů šlín krádeže v tabákových továrnách, na drahách, na poštách atd. a veřejnost také neslyšela, že vedlo se nebo vede se nějaké vyšetřování a st. hád. Žijeme tak, jako by po nás přišla již potopa. Každý, kdo dostal se ke korytu, šere, a hledí urvat co nejvíce pro sebe, přibuzné, známé, kamarády, jeden pak chrání druhého, jelikož předivo nepravosti a korupce svazuje všechny v jedno mocné pásmo. Nejhrubší materialism jediná a vládnoucí stran prožral celý náš společenský organism a relativně této společnosti, u vědomí, že dříve či později musí přijít sčítování, hledí urvat rychle co možno nejvíce. — Tohle balamucení by se mělo soudně stáhnout! Po venkově chodí agrárníci a soc. demokraté, provádějí se soupijs, kolik kteří domkáři si přejí panské pudy. Zápověď vyžaduje se koruna. A ubožáci motorolníci věh, se agitiátoři, kteří je vlastně šepají do svých stran, pozemky jim přidělí. Každý každý venkovčan má vědět, že pan strou pudy přidělí státní pozemkový úřad — a to nikoli zdarma. — Z Prahy se oznamuje, že notář Gejza Reich, suspendovaný pro bolševickou agitaci, kterého před několika dny propustili z vyšetřovací vazby v Lovoskách Sedřiji, vyklákal, přestrojil za československého kapitána, v noci s politické myši katolické kněze Stefana Majocha, člena administrativního výboru šupy židovské z Hermanovic, do sousední obce Bertotova a tam ho ve školní budově dvěma výstřely usmrtil a mrtvolu hodil do záhonu. Župan Fabry ihned svedl vyšetřování. Vrah byl zatčen. Při výslechu se zjistilo, že do věci byli zapleteni také dva statkáři a někteří členové kodičského bolševického direktoria. — Veřejnosti málo jest známo, že Moravci dodávají k národní hymně tyto sloky: „Kde domov můj, kde domov můj? Kde tok volný Opavice dělí dvou Hráckých, kde kraj zemský začíná a úrodná rovina se váh hrácou libě vábí, tam je kraj a domov můj, země slezská domov můj. Kde domov můj? Kde domov můj? Kde lid zbožný otěv víte věrný státní v hojně míře, drker, vlast svou miluje, jim se neodejme, uprostřed lidu dobrého je má radost, domov můj, země slezská domov můj. — Řada státních důstojníků hrabě, jak se dá. Československý „Republikán“ sděluje: „Bratrance české učitelky H., vychovatel v rodině jistého westfálského hraběte, přijel před nedávnem do vlasti a mezi jiným vypravoval: „Můj pan žádal asi třikrát přímo na československé ministerstvo do Prahy o pan. Žádosti byly vždy odmítnuty. Tu doslechl se hrabě o jakési firmě „Fidenc“, která vydávala panů do Československé republiky sprostředkuje. Na jeho dotaz obdržel v krátké době zajímavý ceník, co stojí audienec

u jednotlivých ministrů jakož i cenu cestovního pasu. Hrabě požadovaný obnos odebral a během několika dní jel již veselo do Československa, zatím co já jsem musel teprve velmi dlouhou cestou a pomocí československé misse v Lutychu vyžádat pasu jako československý příslušník dobytí vati. Jak se mi všichni z rodiny hraběte smáli, když dva lidé — advokáti, majitele oné firmy, platí u nás více, než rozhodnutí ministrů, netřeba dodávati.

Politický přehled.

Řádání shromáždění.

V první schůzi podzimního zasedání Národ. shromáždění 10. t. m. učiněn důstojný projev předsedou Těšinská k naší republice. Jak předseda Národ. shromáždění, tak i ministr. předseda odsoudil nenasytné snahy Poláků vytknuvše staré nále práva na Těšinsko nejen historické, ale i přirozené. V případě nepříznivého rozřešení této záležitosti pro nás čestí delegáti v Paříži odepru svůj podpis.

Neustálé poměry v republice.

Učitel Vojta Beneš, který nedávno přibyl z republiky do Paříže, v pařížské „Českoslov. Korespondenci“ našel v všeobecnou bezradnost a nemohoucnost v naší republice. Strašlivá tonha po silekurách, nezřízená protekce, ne snad pouze nechuf kn práci, ale něco daleko horšího: ne schopnost tvořivé práce, skutečný úpadek charakterový. — Vše mění se očima politického stranicví. Stranictví posouvě každou nemohoucnost a chrání ji. Stranictví tak přepjaté stane se konečně překážkou každého nejen mravního a kulturního, ale také hospodářského vývoje. Bude to národní a státní pohroma. — Je nutno naučit lid poctivé a rozumné, ne však fanatické politice. A to bude možno jedině tehdy, jestliže naši zahraniční revolucionáři, kteří se takové práci naučili v cizině, přijdou, aby vytvořili svaz revoluční tradice, který by se pokusil o soustředění tvořivých národních sil mravních i kulturně hospodářských v našem československém životě.

Čti podlébání na.

Ministr železnic Jiří Stříbrný podal žádost za propuštění, která byla prezidentem republiky přijata. Zároveň pak prezident Masaryk zvláštním listem oznámil předsedovi Národního shromáždění P. Tomáškoví odstoupení ministra Stříbrného a že minist. předseda Tusar ihned zahájí jednání o nástupce. — Pozoruhodný je dopis prezidentovi ministru Stříbrnému: „Pane ministře, děkuji Vám za Vaše rozhodnutí, jímž jste vládě i státu prokázal značnou službu. — Vedle toho předsedovi Národ. shromáždění podány byly resignace členů J. S. Machara a kancléře dra. Šámalu; oba po

převodní plán. Jelto chystaný útočný manév. praví v rozkaze z 25 srpna 1914, nemohl být proveden, budou pozdější operace sáhneť tak, aby se na našem levém boku spojím 4. a 5. armády, anglické armády a nových sil, vstých z východního kraje, znovu utvořila masu, schopnou opět zahájit postup, zatím co ostatní armády budou po našem boku udržovati nepřítelů ústí. Totto masou byla 6. armáda generála Maunouryho, sešupená u Amiensu a 9. armáda Fochova. Ale sotva Maunoury dokončil 25 srpna svůj nástup, byl nucen ustupujícími francouzskými voji stáhnouti se nazad, k Paříži, takže k samýšené zastavovací bitvě nedošlo, jak původně bylo projednáno, 28. srpna se linie Sommy, nýbrž až 5. září na Maro.

A skutečně: 5. září obléhá německý generální štáb, jestý už svým vítězstvím, francouzského vojáka našlo se obrátivšího a první usazeného, nastaravého dleku tvrdé čelo, a lotty první opěťnými o táhory Paříže a Verdunu. Jak asi bylo Joffrovi, když v předvečer těchto vojenských operací psal svůj rozkaz, v něm lapil se ními slovy pravil svým ochlepkám, že v okamžiku, kdy se zabývá bitva, na ní závil opěť sám, že dříve připomenouti všem, že už není na čas ohlížeti se nazad; vačkové dím musí být tyčícího

FEUILLETON.

Na Maro 1914.

(Léon Modet, Vítězství na Maro. K 94. náhl. (om Prácké akceové tiskárny.)

Velká pěší bitva na Maro (od 5. do 10. září 1914), která z hlediska tehdejší strategické situace zdála se být pouhou bitvou zastavovací a nechránilím svrbovace chrošle Paříže, speštila ve skutečnosti, hledíme-li na ni pod zorným úhlem pětileté časové distace, orud Německa. „Hlavním trumfem Německa jest rychle jednat, prohlásil ministr. Š. Jagow anglickému velvyslanci Ed. Goschenovi v kritických dnech srpnových, prozrazuje tak mimoděk, na Němci při svých operacích nejvíce spoléhali. Dra. Modet uplynou, počítal Modet generální štáb, na Rusko provede svůj nástup. Nemá tak do dotahu organizované administrativy, rozloha jeho jest obrovská a sít drah poměrně nepoputná; zatím se vypořádáme s Francií. Vpademe do ní Belgií; než list se stromu spadne, budeme plny Paříže, pak se vrháme všemi silami na Rusko, rozhodnu je, takže v několika měsících bude po všem.

Von Modet i se svým nejvyšším vojenským plánem na však ošklivě přehlídl,

Zklamaly operace na Východě, selhal rakouský spojenc, bitý v Haliči od Rusů jako nezáleš žito, ale nejhorší sklamání čekalo hrdou a domněnlím úspěchy rpi tou německou armádu na březích Maroy. A o něm nám výše uvedená brožurka, dočkavě se ve Francii až 17. vydání, vykládá cenou podrobností.

Zopakujme si v duchu v hrubých obrysech průběh spád tehdejších událostí, abychom ocenili Joffrovi zápas na Maro v plném rozsahu! Původním úmyslem francouzského velení bylo vésti hlavní ránu proti Německu přes Vogézy a na Saut. Vítězný vpád Německ do Belgie tento plán však úplně svrátil. Slabé belgické síly vrženy byly k Antverpám a nepřehledné německé kolony valily se do Francie. Čitely na půldruhého milloeu mužů, z nichž asi milion dirigováno bylo na Paříž se 4000 polních děl, 450 bateriemi těžkých děl a 750 obrovskými hmoždíky. Rozloženy byly na 5 armád, s generály Klüchem, Bülowem, Hausenem, vrtomborským a německým korunním princem v čele. Tak vpadly po 35–40kilometrových denních pochodech podléhem září do kraje mezi Amiens a Maro, Argonne a Ornaem. „Vzadu nebo uprostřed této bytřiny lidé, praví Modet, oválila se táhla dle, obloha i země vše moderní hordy, dríce ovými táhly byly skutečně maso, pol-

slanci odhodkali své rozhodnutí návalem
pauz ve svých úřadech. Také šelna Al.
Masaryková vedala se mandátu v Nár.
shromáždění; všecek čas jí zabírají práce
v Carveném hřbitvě, nemůže se proto věno
vat parlamentu.

Čas a čas

Boris Savinkov v pašlémém /Mat
nuc uvěřuje své paměti, v nichž vapo
má, že Čechoslováci a Srbové prohlásili
Rusku neocenitelnou službu v létě 1918.
Rusové této službě nikdy nezapomenou.
Díky našim slovanským bratrům, byla si
bit vyčištěna od bolševiků a ustavi se
sib.řaká vláda, jež s admirálem Kolčakem
v čele nyní zachraňuje vlast. — A «be
šlka snahé revoluce», Katerina K. Breš
kovská, nyní v Praze meškající, přiznává,
že zaplesalo její srdce, když uviděla ne
ohrožené borce, odvážlivé zastance Ruska,
u sebe doma ve svobodných Čechách.
«Před válkou jsme vás neznali — praví
pí. Breškovská — proto jsme se o vás
ani nezajímali. Ted jsme hrdi na vás, slo
vanský národ, který nám, rovněž Slova
nům, je tak akvělým příkladem. Přijela
jsem obejmouti vás všechny.»

Rakousko podpašná.

Národní shromáždění rakouské re
publiky usneslo se 6. září 97 proti 23
hlasům vyzvat státního kancléře a před
sedu jejího mírového poselstva v St. Ger
mainu dra Rennera, aby podepsal míro
vou smlouvu St. Germainskou a zároveň
uloženo mu jednomyslně, by podal pro
test proti porušení zásady sebeurčovacího
práva národů. Poslanci soc. demokratičtí
a křesť. sociální hlasovali pro podepsání,
proti byli tak zv. poslanci velkoněmečtí.

Věci z minulosti se se «sudetskými» Němci.

Dne 6. září, kdy ve Vídni odhlasovali,
aby se podepsala mírová smlouva, roz
loučili se státní kancléř dr. Renner s če
skými Němci. Právě, že «sudetskí» Němci,
s kterými Vídeň šla po 400 let v jedné
státní pospolitosti, podřizují císlmu státu
nášlíně Dr. Renner douhá, že Svaz náro
dů zase odstraní křivdy, jež byly takto
spáchány mírovou smlouvou. — Vídeň
ovšem nechce usnati, že čeští Němci zů
stali tam, kde byli od svého příchodu do
naší vlasti, totiž v hranicích Českosloven
ské republiky. Pozoruhodno, že němečtí
předáci dr. Lodgman, Seliger, Langenhan
a dr. Freissler podepsali ještě nyní pro
test proti nepřijetí t. zv. Deutschböh
men a Sudetenlandu k Rakousku.

Raj o Rusku.

Ule různých správ Anglie pracuje
všemi prostředky, aby vypravila do Ruska
dostatečný počet vojáků. V Japonsku pak
byly povolány 4 rotníky ke dni 15. října
do štráně. Zakročení Japonců proti bolše
vičkému vojsku očekává se co nejdříve.

Wilson o Svazu národů.

President Wilson na táboru lidu v In
dianapolis prohlásil, že Svaz národů ne
může sice úplně zneškodnit válku, že však
možnost války nebude již pravděpodobna.
Jádrem Svazu národů je totiž ustanovení,
že teprve 9 měsíců po propuknutí sporn
smí se sahají válka. Článek 10 zakazuje
pro budoucnost takové porušení práv ně
kterého státu, jakým bylo porušení ne
utrality Belgie Němckem. Spory ovšem
nebudou odstraněny, leč právě proto je
spolupráce všech národů nutnější než kdy
jindy. — President Wilson právě nyní
rozhází se na velikou agitační cestu, aby
svou výmluvností získal v národě ame
rickém oporu proti opozici, která hla
sováním v senátu chystá se zmařiti anebo
aspoň závažnými podmínkami znesnadniti
přistoupení Spojených států k míru Ver
sailleskému a ke Svazu národů.

na štok a odrázení nepřítelů. Odt, která
už nemůže jít ku předu, musí stát co stá
užšího dobytou půdu a dít se raději
zahřít na ustoupiti. V nynějším o
holanostech nemá se trpěti žádná ohavnost.

I Němci začínali tužiti, že tu jde o ně
co velkého a rozhodujícího. «Odházám
od každého důstojníka a vojáka přes táh
a hrdinské boje posledních dnů, že vytvo
rá plně svou povinnost až do posledního
dechu. Všechno nává na výsledku vítě
šné dno», pravilo se v německém roz
kazu.

A nálezce; mezi Seinou a Aigrou,
mezi brčky Mosy a obvodem Paříže stojí
proti sobě přes dva miliony mužů; rozvíjí
se bitva, hrozná, grandiozní a historická,
jež pohřbila německý sen o diktování po
dminek příměří v Paříži a rozhodla vlastně
už tehdy celou válku.

Tajemství francouzského úspěchu zá
leželo v překvapení; Němci si byli příliš
jistí vítězstvím a toto podceňování protiv
níka se jim osudně vymstilo. Divise ge
nerála Klucka valily se Francií. Německý
plán byl jasný: vtrhnout se na francouz
ský kraj bok — armáda anglickou a d
řepřít — obkličiti ji, zatlačit a uvolnit
si tak cestu na Paříž. O Maunourym
Kluck tak věděl, ale očekával náhlého, je
ž byl užasl tento úspěch.

Úst a post. spoř. v Praze č. 148578.

Tabulka č. 22.

Královéhradecká bankovní jednotka v Hradci Král. Velké nám. č. 30

Společnost s omezenou odpovědností

Výhledy na blízko budou.

Ověřte si pro sebe sami:

Čestnost, věrnost, ušlechtilost, šlechetnost a důvěry

ve volbě i směru.

Obrana.

Dotaz na směr politického správy
v Brně. «Občanské listy» pší: Zemská
politická správa v Brně zabrala pro práv
nickou fakultu chlapecký seminář na Ve
veří ulici. Vzhledem k tomu žádáme ještě
jednou jménem katolické veřejnosti vy
světlení: 1. Je známo zemskému politick
kému úřadu v Brně, že v budovách ve
řejných, určených pro universitu, se zař
zují prostranná poschodí pro konvikty a
mensy? 2. Kdo a jakým právem tak činí,
když těchto místností se mělo především
použiti jen pro právnickou fakultu? 3. Jak
může v tomto případě zemský politický
úřad zabrat pro právnickou fakultu jiné
budovy? 4. Jakým právem může být k
vůli tomu, že v budovách pro universitu
určených, kde by mohla právnická fa
kulta být docela dobře umístěna, se zař
zují konvikty a mensy, má být vypuzen
z vlastní budovy seminář dobrodinci za
ložený a vydržovaný pro chudé studenty,
a již po dlouhá léta blahodárně působící,
ba přímo vyhozen na ulici, poněvadž ji
ných místností nemá? Pro velké studenty
je sice také mensa dobrá a konvikt už
tečný, ale malí studenti nesmějí proto
býti ze své nadační budovy vypuzeni a
své meny zbaveni!

Jak byl český poslanec vídeňský přit
án ve své vlasti. Poslanec Dvořák, který
byl letos zvolen všemi českými stranami
ve Vídni do «Rakouského Národního shro
máždění», jest člověk mírný. Nedávno jel
se svou chorou chotí na Moravu, a musel
se podrobiti celé zdoluhavé, unavující
prohlídkové proceduře v Břeclavi. Kdo
překročil české hranice, ten ví, jak ne
příjemné jsou takové prohlídky. Poslanec
Dvořák v roztrpčené nad jednáním po
hramení strážce napsal dopis na slavnostní
výbor «Praha—Komenského» v Praze,
v němž praví, že se bude varovati přibít
překročení hranice vlasti. Zviděť pouka
zuje na surovosti páchané na churavé
manželce. Po prohlídce zavazadel byla
svlečena. Haličské židovky propuštěny
hned po prohlídce zavazadel. Dvořák
praví v dopise: «To není Evropa, to jest
úpadek kultury.»

Rozhledy školské.

Na státním ústavě učitelství v Hradci
Král. koná se zápis do evidencí školy dne
15. září v 8 hod. ráno, do ročníků ústavu
dne 16. září v 11 hod. dopol. Zkoušky
opravné, dodatečné a přijímací do vyšších
ročníků začínají dne 16. září v 8 hod. ráno.

Speciální kurs pro abiturienty střed
ních škol a ústřední kurs ústavu bude po
čátkem škol. r. 1919-20 při státním ústavě
učitelství v Hradci Král. Také mužští
abiturienti mohou být přijímáni, ale počet
frequentantů jest omezený. Přihlášky za
službu jest ředitelství co nejdříve.

Ředitelství školního kurzu pro školy
obecné a měšťanské v Hradci Král. př
jímá oporůdi ke stoukám způsobilosti
v období podzimním do 15. října.

Kutnohorské školství. V tisku se objevila li
vá správa, že kutnohorský ústav má právo

govat čtyři pětiny svých vojáků proti Fran
covi a d'Espéroy, když tu vrazil mu v bok
Maunoury. A když pak Gallieni štvrlého
dne bitvy v nejkrásnější okamžiku do
pravil Maunourymu s Paříže na 1000 au
tomobilech 62. divisi, bylo rozhodnuto.
Klůvek ustupuje, strahuje se sebou i ostatní
německou frontu, jež pak se hrne zpě
rychlým tempem, aby se vyhnula katastro
fální pohromě; opouští dvě třetiny zachvá
ceného území, zanecháváje za sebou tisíce
padlých a raněných, mezi nimi i na 8000
pruských gardiů, pobitých u Mondamen
tu Pochovou artillerií. «S pahorků, na nichž
Marmont se nemohl udržeti, viděl (Foeb),
praví Madelin, jak hynula česká pruská
garda a jak při tomto útlaku spící soldá
tesky vytáhla všemi póry a krví Němce
ka i jeho krev.»

Tu byla tedy bitva na Marne 1914.
Vytáhly ovšem ještě potoky krve, Marne
viděla s jara 1918 na svých březích ještě
druhou, urputnou a zoufalou bitvu, bylo
potřebí spojeního tluči celého téměř sta
rého i nového světa, než spouště německé
divise definitivně byly rozbity i se svým
demoniočným nejvyšším páncem — po
sledním císařem. Ale zápas na Marne
v úpalných zářijových dnech 1914 utvářil
pro náš neporádké úspěchy a rozhodnutí
překročení hraní i oběti i stávy. P.

veřejnosti a že bude působiti na místo učitelského
ústavu směr Učitelství. Zatím však pravdou jest
toto: Kutnohorské deputaci jela ministr Habr
man a jeho sekretář, že městský ústav posad po
vozen nebyl a že tudíž ani nemohl obdržeti právo
veřejnosti; bude povolen teprve tehdy, až splní
mesto určité podmínky. — Tedy zápis provedený
do měst. ústavu 2. a 3. září nic neznamena. Kan
didátky, ježich rodiče závažným prohlášením se
rozhodli pro klášterní ústav, necht se dostaví k
začátku školního roku 16. září před 8. hodinou do
této ústavu, i když se snad z neznalosti stavu
věci daly zapasti do jiného ústavu.

Národohospod. hůlka.

Jak se má hospodář. Vidí-li úspěš
tily dr. Brát se zábrobi hospodářství české
moderního stylu, jistě jest rád, že už je
pod dnem.

Když r. 1915 naši protestovali proti
zřizování válečných centrál a postátnění
rolnické výroby, soc. demokraté hlasitě
se radovali, že to jest vítaná realisace
jejich programu. Inu — do centrál se do
stali židé, kteří zase obchodovali s židy
jinými. A socialistické konsumy při tom
měly zvláštní výhody. Přihlášenci jiných
stran a občané neorganizovaní třeli bídu.
Zatím co haličtí židé dostávali u nás všeho
a při tom ještě vydělávali sumy báječné,
tlačili se na frontách hladové zástupy
křesťanské.

Našinci věděli, jaké pozeň nání ta «so
cialisace» přinese, již dříve než začaly
nášky na židovské kanceláře a na hnutí
celých vlaků potravín. Katolický rolnický
spolek na Moravě protestoval proti zřízení
státního obilního monopolu. Poslanec Sa
malík pak r. 1917 v Hrádku radě ualéhal
na neodvislou a přísnou kontrolu všech
ústředí, která by podléhala přímo Hrádku
radě. Dne 6. ledna 1918 opakoval svoji
resoluci jako návrh a po převratě navrhl
dne 14. května 1919 tyto požadavky v Nár.
shromáždění.

Ale všechno marno, ačkoli katolický
tisk tolik usiloval o nápravu. Po převratu
sice dosazeny v poslední době správní ko
mise, avšak tyto nevnikli do účelného a
obchodního vedení ústředí. Bahu vylé
zalo na povrch teprve tenkrát, když se
začalo propoušteti nezbytnějším úřed
nictvem. Když katolický tisk poukazyval
na řachry ředitele agrární tiskárny Vajdy
v obilním ústavě, agrární tisk se ho ujímal.

V centrále na zeleninu, ovoce a tuky
«Amvte die zpráv soc. dem. listů spáchány
veliké podvody. Necht se panové rozpo
menou, že katolické «Selské Hlasy» již
před převratem poukázaly na to, jak řádil
v tržbě dobytka německý žid Schwarz
barth. Členové dozoruho ředitelství Magre
Šrámek a prof. dr. Bulla vystoupili na po
ky katolického tisku proti židovi něko
likrát, ale vždycky bezvýsledně.

Cukerní komise unesla se 26. srpna
na zvýšení ceny cukru (z 2 K 90 h na
3 K 48 h). Toto zvýšení se zdůvodňuje
zdražením řepy a výrobních nákladů. Ale
podívejme se blíže. Když svého času vláda
na naléhání agrárníků svolila, aby cena
i met. řepy byla zvýšena na 15 K, za
vázal se ministr zemědělství Práček, že
cena cukru zvýšena nebude. Stejný zá
vazek učinila tenkrát cukerní komise. Te
prve po tomto výslovném závazku byla
ministrskou radou povolena zvýšená cena
řepy. Tento závazek byl zvýšením cen
cukru porušen. Tudíž s lidem se provo
zuje obryšná hra. Zdražování citelně po
kračuje.

Veliký volnoomyšlenkář a přední bo
jovník za rozluku manželství dr. Bouček
na vysoký honorár přímo v ministerstvu
vnitru se zasazoval o to, aby v republice
mohli déle sástati haličtí židé. To snad
proto, že zde měli vysokou kulturu a za
kládali hamánní ústavy pro lidi pokro
zené od keřas? Anebo proto, že svou
pracovitostí a podporou české literatury
povznášeli naše národní uvědomění? Di
vými cestami se ubírá vlastnictví pokro
kář, kteří jásají, když český katolík jest
občerstován. Pak se má situace hospo
dářská zlepšiti.

Z barákového tábora v Něm. Brodě
měl se odeslati pro ministerstvo vnitra
vagon s nábytkem. Ale ve skutečnosti na
loženo množství kávy, rýže, cukru, papíry
a mléčného kofení. Ministerští tajemník
nřizoval, že falešně deklarovaný obsah
vagu jest státní majetek. Ale lidu zmoc
nilo se veliké rozčílení, když shledána ve
vogu soukromá zásilka pro minister. ta
jovníka dra. Kotrle.

Falešné kočky na 1000korunových bankov
kách. Při všem bezpečnostním opatření oblovi
se stále v oběhu bankovky s falešnými kočkami.
Aby se tomu čelilo, byly s urychlením vydány
stávkovky po 5000 K a 100 K a pracuje se plně na
výrobě stávkovky po 1000 K a 500 K. Odporuje
se obecnostu, aby při každé příležitosti k tomu
vůdné zádko stávkovky po 5000 K, které se velmi
dobře hodí pro velké platy a zásilní poštu.
Tím vymulo by se také zirátk, spojené a přijetím
bankovky opatřené falešným kočkem, neboť ban
kovní řád má každou takovou bankovku za
levnou, což by namllel její měl nárok na náhradu.
Bude-li kočka těchto 5000 K stávkovky postřívána,
umožní se řádní správě, aby co nejdříve vzalu
z oběhu kočkované bankovky po 1000 K.

Cirkevní věstník.

Magre Dr. Th. a Ph. Franšíšek Kordač pra
žským arcibiskupem. Radostná zpráva jest repub
likou, že na stolec proslulého Arnošta z Perdu
bic dosedne křesť. duchem, muž z lidu, proslulý
řečník a spisovatel dr. Kordač. Pro své upřímné
vlastenství byl po dlouhá léta od vídeňské vlá
dy pronásledován. Zdobí ho opravdová zbožnost.
To jest muž, který ve smyslu žalmu opírá se ra
ději o Boha než o kníza. Vděčt historie za
znamenal, jak v prostřed těžkých zápasů českých
stran vstoupil dr. Kordač do řad lidu utiskovaných
na přední stráž a jak důmyslně hájil lidovce v
Nár. shromáždění. Je-li universitní profesor a li
koosí prezidentem republiky, stane se nyní řiný u
nivers. profesor a filosof u nás předním hodnostá
řem církve: doufáme pevně, že obnoví lek
Arnoštova stolce, který vinou vídeňské liberální
byrokracie byl na čas zastřen. Báh račil po
přítí novému českému velkmuži holmost síly!

Litinský biskup dr. Ant. B. Jeglič
byl v druhé polovici srpna v Římě. V Ju
goslavii jest rozšířeno mínění, že Sv. sto
lice Jihoslovánům nepteje, že dosud krá
lovství jejich neuznala, že úřední list vati
kánský «Osservatore romano» píše proti
Jihoslovánům a stejné též pod tajným
vlivem Vatikánu i ostatní katolické vlá
ské listy, že Sv. stolice není nakloněna
slovanské bohoslužbě, že se neujala inter
novaných jihoslovanských kněží a za
jalců, kteří v Itálii velmi trpí aťd. Biskup
dr. Jeglič uveřejňuje nyní ve «Slovenci»
o své římské cestě obšírný článek. Byl u
sv. Otce, tříkráte ve státním tajemnickém
úřadě — a jednal s různými kruhy a
osobami. Sděljuje, že v Římě jsou dvě
strany: na jedné sv. Otec, státní tajemník
a ostatními služebníci osobami a na druhé
neoficiální hodnostáři, kněžstvo a katol.
lid. Oficiální vatickánské kruhy jsou těchto
názorů: Proti Jugoslavii ničeho nenamí
tají a úředně ji uznají okamžitě po stano
vení hranic a biskupství a po uzavření
míru. To prohlásil sv. Otec, který si vy
žádal od biskupa dra Jegliče, aby ho upo
zornil na protijihoslovanské články v
«Osservatore romano», že ihned zakročí.
Dosud tam nic podobného nenašel. Sv.
Otec myslí, že konkordát se Srbskem
z r. 1915 bude rozšířen na celou říši. Za
tím účelem vyšle svého zástupce do Běle
hradu. Protijihoslovanské psaní vládkých
katolíků jest mu velmi nemilé. Ve státním
tajemnickém úřadě prohlásili na výtku,
že se Sv. stolice neujímá deportovaných
kněží a laiků jihoslovanských, že papežská
stolice vícekrát vládě italské toto jed
nání vytkla a žádala propuštění interno
vaných. Zejména se ujala několikrát bi
skupa dra Mahuice. Státní tajemník kard.
Gaspari osobně intervenoval a vláda mu
slíbila, že biskupa co nejdříve propustí.
Totéž potvrdil sv. Otec. O těch věcech
však zakázal papež v novinách psáti, aby
to nevyhlíželo jako sebeckvála. Neofici
elní Řím, kněží i laici jsou ovšem nacio
nálové jsou přesvědčeni, že Itálii musí
Jaderské moře připadnouti za každou
cenu jako nezbytné; stejně soudí o Go
rici a Istrii. Pokud slovanské bohoslužby
se týká, prohlásil biskup dr. Jeglič ve
státním tajemnickém úřadě: «V Římě
myslíte, že slovanská bohoslužba vede v
pravoslavi. To není pravda. Uniaté doka
zuji, že slovenské bohoslužby k pravoslaví
nevedou. Omi mají nejen jazyk, ale i obřad
týž jako pravoslavní a píece jak věrni
jsou Sv. stolici. Vliv Sv. stolice u Jih
oslovánů vzroste, vyhoví-li zmíněné žádosti.»
V sekretariátě s těmito vývody souhlasili
a slíbili, že o tom podají papeži zprávu.

Upozornění.

Seznam hospodářské práce je pro
gramem naší činnosti pro nejbližší dobu.
Práce potřeby již tak daleko, že potřební
jsou mínedřitelství a poselství k zahřívání
předstíhých práci pro seláckou akci banky
a kapitalismu i milionu k ras — akce budou
vydávány za 215 — K kas, aby i míned
málo bylo umělně dnošití se nákladem
dřitelství hospodářských podniků. Proti
mládežnické povlně bude nám co nejdříve
doručeno, vydání subskribční prospektu, který
bude přiložen k našim časopisům nebo nákladem
na osobní adresy jednotlivců. Na jeho ožab
ování, že abychy kapitalismus nákladem
bude o nejbližší době upad. Jakmile se do
stane, dejte o nejbližší době k u osobní banky
a řádně hospodářské práce podle. Proti
bude našim dnošití rádně rady a informací,
vřelí jsou Bankovní sekretariát v Hradci
Král., ředitelství, který osobně každý
dotaz odpoví a dá potřebné informace.

prospekty, které Vám budou poslány, dobře přečtěte a přiklňte se, aby dostaly se do rukou Vašich známých, které vyhledáte, aby také aspoň několik kusů mohli upsat.

Československá strana lidová.

Valná schůze Tiskového družstva pod ochrannou známkou. V Hradci Králové. V pondělí 26. srpna konala se 26. řádná valná schůze Tiskového družstva za účasti 46 členů. Značnou část členstva na valné schůzi nasvědčuje, že zájem o diecéšní politický spolek počíná opět vzrůstat. Schůzi zahájil předseda Družstva Magre dr. Sulc vřelým proslovem, v němž projevoval uspokojení nad tím, že Družstvo počíná druhé čtvrtstoletí svého trvání ve svobodné již republice. Od čtení zápisníku minulé valné schůze, jakož i od čtení zpráv jednatele a pokladníka bylo upuštěno, protože zprávy tyto byly tiskem rozšířeny.

K jednatelem zprávy podal vysvětlení jednatele Magre dr. Reyl, poukávav na přední školy klíru na poli politickém po boku strany lidové ve prospěch oživení náboženského cítilní lidu. Při zprávě účetní bylo s potěšením konstatováno, že Družstvo uhradilo již veškeré své stavební dluhy, takže do nové doby vchází bez tísnivých starostí o finanční základ.

Když zprávy funkcionářů byly schváleny, přikročeno bylo k volbě nového výboru. Ježto vyskytly se vedle oficiální kandidátní listiny ještě jedna soukromá, učiněn návrh na sestavení kompromisní listiny, ale už byli aklační zvoleni do výboru p. t. pp.: dr. Domahýl, Ad. Hubálek, K. Keppel, A. Novák, dr. Novotný, dr. Reyl, V. Sekera, dr. Sobota, V. Šetina, dr. Sulc. Za náhradníky byli zvoleni pp.: dr. Augustin, dr. Doskočil, Fr. Jelinek a J. Světlý. Při volbě návrhů podal ředitel knihtiskárny dp. Beneš zajímavý přehled příjmů a výdání Družstva za uplynulých 26 let. Celkem přijalo okrouhle 900.000 K. Z toho pošli stavební a restaurační náklady as 400.000 K, ostatní věnováno na podporu katolického tisku. Správní výtoky obnášejí za tu dobu pouze 4000 K, z čehož patrně, že spolková agenda vedl funkcionáři oběhové bez všech honorářů.

Přijaty byly návrhy dp. Beneše, aby zřízen byl sekretariát Družstva, zřízena byla organizace vikariátů důvěrníků. Zrealizován byl již drem Reylem r. 1916 podaný návrh na zřízení diecéšní vědecké knihovny v Adalbertinu a zavedena byla jednotná organizace práce v družstevních podnikoch. Dp. farář Jukl žádá, aby Družstvo orientovalo klérus jako v letech předtím k současným otázkám. K tomu připomíná jednatele dr. Reyl, že teprve v posledních letech ochabl zájem duchovenstva pro činnost Družstva, ačkoli výroční zprávy opětovně zdůrazňovaly důležitost našeho spolku. K návrhu dp. faráře Jukla usnáší se valná bromaďa doporučit klérus, aby pracoval v politických i hospodářských sdruženích mezi lidem a podporoval zejména nově zakládanou banku v Hradci Králové.

Vp. kaplan Beneš žádá, aby Družstvo zorganizovalo diecéšní klérus na půdě církevní a zřídilo v každém vikariátu důvěrníky. Magre dr. Sulc míní, že tomu se vyhová, když bude Družstvo polohová na různých místech diecése své sledy kralinské a schůze, na nichž by se probíraly časové otázky.

Po skončení valné schůze rozvinul se rozhovor o prodávacích pozemků dlouholetým pachytům. V rozhovoru zasáhli pp. farář Růster, kanovník Kutnar, Magre dr. Sulc, farář Petr, farář Novák a J. Zavedený rozhovor přinesl řádnou orientaci přitomným účastníkům v této zavilé otázce. Dp. farář A. Novák byl zvolen za delegáta do spolku majitelů půdy v Praze.

Zvolený výbor usavil se ve zvláštní schůzi následovně: Magre dr. Sulc předsedou, Magre dr. Domahýl místopředsedou, jednatelem po resignaci Magre dra Reyla, jenž funkci tuto zastával nepřetržitě po 21 rok, byl zvolen dp. ředitel Keppel a dr. Novotný pokladníkem. Za revisory dluhů Družstva byli zvoleni pp. řed. Sekera a dr. Doskočil; revisory dluhů knihtiskárny pp. dr. Augustin, Katecheta Světlý a farář Šetina.

Členství sdružení mládeže katolické na Hradci Králové pořádá pod protektorem Otčes. organizace Československé strany lidové národní slavnost svatočelavskou dne 21. září v Librantěch. Pořádá v 9/4 hod. průvod z kostela čerilovského ke hřbitvu do Librantě, kde v 10 hod. hřbitva a velké služby Boží. Odpoledne slavnostní řed, vřelý »Orla« z Čerilova. Koncert. Večer vřelý. Přihlášky na společný oběd přijímá Josef Kalpar, rolník Librantě, pošta Janovice.

V červenci konala se 14. září o půl 4. hod. odpol. ve dvorane p. št. Chraský veřejná členská schůze místní a okol. organizace Československé strany lidové s pořadem: 1) Přednáška dp. Fr. Preštera, kaplana: Práva křesťan. rodů na školu. 2) Přednáška dp. Jana Řezníka, katoly: Katolí, bratři se! Hojně účastnisti katolíků farností sdoueno.

Bychov nad Kálou. Místní organizace Čes. strany lidové pořádá dne 14. září o 8. hod. odpol. v »Národním domě« pro členy a jimi uvedené hosty členská schůze s přednáškou p. posl. Pospíšila nebo podobně Dr. Menzera z Prahy. Nechtěti účastnisti i s okolím jest co nejvážně!

Vyšebratě. Schůze mládeže s okřesd sdružila a skutečného bude v neděli dne 21. září o 10 hodin odpol. v místnostech

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanks. Písmo v Hradci Králové. Telefon: 484 Hřbitovní, 485 smádková. Akciový kapitál a rezervy K 50.000.000 — Vklady (na kůňky, boží a žirafy) — trojnásobně nejvýhodnější. Centrála v Brně. Písmo: v Praze, Plzni, Nám. Brodů, Boskovicih, Uh. Brodů, Břeclavi, Holavě, Kroměříži, Mor. Otčarě, Olomouci, Opavě, Prostějově, Přerově, Třebí, Třebí, Val. Meziříčí, Letní expozitura v Lázních Lábeřských, na Slovensku fil. v Bratislavě (telefon 689, telegramy: Moravogro. Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeob. družst. Finanční podniky. — Zálohové úvěry obcím, městům a vel. korporacím. Reimburseční úvěry. Finanční impozita a ex. orta.

katol. jednoty v Chocni v měst. chorobině. Před schůzí o 9. hod. mše svatá. Vřelá zveřejněna k hojně účasti všecou katolickou mládež i její přítele.

Dobrý peser na šedou. Fanatikové, kteří lhou, že Jesuitům sdel posvěcoval prostředky, hledají nejzákladnější rafinované cestičky k ochromení našeho hnutí. Tu se vplíí volnomyšlenkář s farizejskou tváří do naší organizace, tam zase některé pokrokové obědi do kostela, aby při odchodu před zemi ehmotnými zbožným katolíčkám nadeptávaly protikatolické lži. Jinde vystoupí docela volnomyšlenkář na náš schůzi pod maskou katolickou, aby uváděl katolíky svými výroby ve zmatek. Sděljuje se s námi, že právě na Lomaneu působí prof. Černý z Plzně. Dne 7. zář. promluvil si v katolickém spolku v Liběšicích, ať uvědomili nášinci žáci. V řetě téměř 2 hodiny trvalý ohlášil evangelij a soc. demokraty; také projevoval souhlas s volnomyšlenkáři. Zato však katolíci při se neumějí ani modlit. Kněží něčeho nesvedou. Všecko do rukou musejí vzít laičkové a kněžím jednoduše poručiti. (Že by tak nastal netolito rozklad v církvi, ale i nejvážnější zmatek v náboženském životě vůbec, svědčí skutečné dějiny, ale ředitel ohýtl o tom pomlčet.) Kněží při konaji obřady neobale. Způsob katolické seboobranu v tisku jest nepřijatelný. Kristus by řekl o nepřátelích: »Otče, odpusť jim!« (Tedy by bylo nejlepší mlčet na nejdráždivější o samém Kristu. Pan profesor se stává, jak by měl patřit velice drahavou Kristus nazval své protivníky plemem jeitřím, hrozil jim vědnými tresty a zmrskal laiky profesorem v chrámu) Divíme se silně, proč profesor tolik ideálně nedonulvil nikdy bezcitným despotům volnomyšlenkářským a proč nikde na schůzích nezískával duši pro náš církve. Dostavil se někdy do schůze volnomyšlenkářské a pokřádal tam židovsko-pokrokové hřbitov, které se obce obohatily na účet katolických obřadů? — Proto znovu vyzýváme: Na stráž! Pozor na škodouny!

Do Náchoda, Hromova, Červ. Kostelce. Za přítomnosti brzkých volův do Nár. shromáždění jest nutno a našim úkolem nejvážnějším založiti v každé obci organizaci Českoslov. strany lidové. Kde organizace takové nebudě, nemohou naši stoupenci mítěho dokazati. Proto za přítomnosti naší organizační činnosti budou pořádány různé schůze s přednáškami. Dávme si z našeho volebního okruhu mohou se hlásiti o funkce n. p. Václ. Šimona v Dolní Radechově a Náchoda, okresního jednatele volebního komitětu. Stoupenci naší strany lidové vyjevňvají se, aby byli co nejvíce činní a tam, kde dosud organizace není, ji založili. Nechť třeba hned snad 10. 20 členů, stačí pro začátek 2, 3, jini pak během času se přidají. Proto k práci, aby nás volby do Nár. shromáždění našly připraveny!

Záložna v Hradci Králové.

zpracované společenstvo s ručením obmezeným Československé národní.

Vklady na kůňky:

2%

Příjmy. - Účty osobní

a hypoteční. - Zálohy. - Kauce. Voda. - Ekompot štítů a směnůk.

Zprávy místní a z kraje.

Ministr veřejných prací Hameš přibyl do Hradce dne 7. t. m. před 11. hod. ráno, aby bral podíl na slavnosti vodohospodářských zájemníků. Byl vřelě akvále netoliko soc. demokraty, nýbrž i čestnými deputacemi z města, okresu hradeckého i okresů jineh. V zasedací síni okres. domu po uvítacích proslovích dra Ulricha a M. Srděka s bezpečím p. ministr, že v první řadě má na stěti široké zájmy občanstva, které jsou přes rámeček stranictví. Vřelá vřelá mužové sešli se starali počtově o upevnění hospodářských základů republiky. Otčíckému komitětu slíbí výdatnou podporu. Uvěřiti, že krize ulehčí se mírně i vyslovil naději, že brzy zmizí zcela. Pak přijal memoranda několika obcí účastnisti se schůze vodohospodářských zájemníků; odpovídne prohlásil si některé říční objekty a pak odjel do Chlance a. C. — Ale vodohospodářský komitět, za příležitosti tak vřelé, kdy sám člen vlády ochotně přispíval osobně k pomoci, měl přehlédnouti podrobné promyšlené návrhy a skrátka vyvrhiti vhodného okamžiku k úspěšným praktickým činům.

K školám na školské sestry. Zajímavé, že téměř současně podnikavý kroky jak k vyřazení ředitelů učitelů ze škol tak i jejich vypuzení z vlastního domu. Větš bezbranným jeptišám protivníci až příliš mnoho státnosti i ti, kteří na

přání vlády přechotně pečovali za války o haličské židy. Připomínáme, že klášter Školských sestier není zbudován ani za peníze zemské ani na náklad náboženské matice. Jsou v jeho stavbě uložena soukromá věna řeholních sestier; jest postaven za peníze jejich rodičů (namnoze perně vydělané a těžce ušetřené). Sestry se válkou neobohatily, ale zakusily hojně nesnázi. Zato však jsou v městě občané, kteří vydělávali statisíce, ba miliony. Potřebuje-li tedy stát příspěví, mohl by plným právem žádati tak od notorických zbohatlíků. Klášter jest domem vzdělávacím. Ale jest tu řada bytů, v nichž obývali občané a občanky, nedávající téměř ničeho pro blaho veřejné. Naprosba neřkáme, že by se jejich pokoje měly nahle vyvlastniti. Ale nebyly by žádnou pohromou, kdyby tací lidé na čas ustoupili z lásky k republice do jiných obcí, potřebuje-li vláda úředních ubikací tolik nutně. — A ty nejapné výmluvy na udržování náboženské nesnášlivosti pomocí řeholnic! Kolik dětí židovských nebo evangelických připravily řeholnice o jejich víru? Zato však jest jisto, že rychle zlehčí kteronkoliv viru v srdcích dětí takový vychovatel, který mlaví neváže o světcích, církevním zřízení, Písmu a pod. Proti nesnášlivosti takových neovlád se v kruzích katolických žádné protesty. Právě rodící katolíci osvědčili a osvědčují toleranci do krajnosti, jestliže bez reptání posílají v Čechách své děti trpělivě i k vychovatelům, kteří se s křesťanským násmorem rozešli. Ba docela neprotestovali ani tenkrát, když děti v republice z rozkazu byly přiváděny do schůzí, v nichž se veřejně stávalo výsuvně proti církvi katolické. Nevíme, zdali by zachovali chladnou krev evangelici nebo židé, kdyby se ve školních síních neustále mluvilo proti nynější církvi evangelické a proti nynějšímu režimu v církvi židovské. Nevíme, kolik učitelů z okresu hlásavolo pro vyřazení řádových učitelů ze školy; ale dovidáme se, že někteří učitelé a učitelky hlasitě takovou nehumánní petici odsuzují. Učitelky jistě se rozpomněly, že dnešním ústavem pro vzdělání učitelů dal u nás první podnět kněz Karel Alois Vinařický a že již tisíce učitelů vystavovalo právě pět řeholnic. Jestliže slavnostně několikrát v republice proběhlo, že náboženské přesvědčení nemá o kvalifikaci učitelově rozhodovat, proč tolik brojíti právě proti učitelkám tím, které mají souhlasné náboženské přesvědčení s většinou světských dítek? Jen fanatická zář, která při spálení jakéhokoli katolického odznaku zapomíná na všechna chlebné provolávané hesla o svobodomyšlnosti, má zde pronásledovati tiché řeholnice bezohledně. Jen lidé, kterým sništělivě soudí českého občanstva rázových názorů jest pojmem neznámým, mohou pokládati působení jeptišek ve škole za »černou skvrnu«. Ani řeholní řád ani řeholní život přece není překážkou zádrného působení pedagogického, jak nahlédne každý občan nepředsrpný. A kdo volá, aby vzaly na sebe šaty světské, předně prozrazuje, že jedné části učitelůžích si svobody nepřijíjí a pak svou žádostí po změně zevnějšího vystupování budí štrpový úsměv. To faktum, že většina matek si přeje, aby řeholnice dále zde žily, nespovídá se světu žádné sofistice, žádná útěpachnost. Uvidíme tedy, co opravdu v našem městě za republikánského režimu vše lidu platí. — Připomínáme, že pan biskup proti zábrání klášterní budovy písemně protestoval týž den, kdy ho zpráva o komisiionálním řešení došla (4. zář.). — Konstatujeme před celým Hradcem, že klášter občanské souduji uerušit ani řeholnice ani jiné občanstvo katolického smýšlení. Ale kdo by se nebránil proti nespravedlivým útokům věcným protidávový, nezasloužil by ani poctivost; vřelý jen dáse otroček ne-protestují proti porušování vlastních poctivých práv.

Strádatelné občanstvo v městě a okolí. Celková reakce východočeského divadla sdělila se v letošní sezoně tou měrou, že pouze nejčestnější návštěva by mohla udržeti podnik ve finanční rovnováze. Dosud však přes potěšitelný pokrok v aložení a výkonech enasmbu valně česť lépe sitnovaného občanstva do divadla neobehodí a výřezek abonementu státa daleko posadu za dřívější průměrem. Bylo ovšem nutno zvýšiti ceny, ale stalo se tak s plným vědomím, že mírně toto zvýšení neodpovídá výši skutečné potřeby, že je tudíž třeba hojně a stále snižovati, aby maseba naše neokouřila snádným důležitým, chroťujícím budoucí vývoj východočeského divadla. Honosili jsme se v smutných dobách válečných plným hledištěm téměř při

každém představení a jsme přesvědčeni, že naše osvědčené občanstvo v svobodné republice nedopustí, aby významná, kulturní instituce sdružených měst poslyla pevné půdy, na níž jest zbudována. Chceme výš a dál — bez uvědomlé podpory občanstva by pokleslo i to, co dosud přes všecku nepřehlednou dobu stálo zachováno. Upozorňujeme záhy na vznikající alo v ne-utuchající naději, že jest jenom probávaným stínem, který padl na cestu do budoucna. — Městská divadelní komise. Dr. Leopold Batěk, Vítězslav Hanousek, Josef Havel, Josef Ješek, Josef Kuehař, Marie Kuntová, Bohumil Nikodým, Karel Paul, Karel Peřina, dr. Fr. Reyl, Karel Šitáček, JIM Tohma.

Bytové otázky a národní kruhy v Hradci Králové. Doházali me v předstátím škole čislacemi, co již v konaly katolické kruhy pro smírnění bytové krize v Hradci Králové za války a po válce v době republiky. Doházali jsme, že jsme za války poskytlí obci v největší tísní zcela zdarma 80 velikých místností a v přitomné době poskytneme 48 místností. Tohle všecko však nedostačuje sociál-demokrat. »Rozhledům« a proto snaží se dokazovati, že naše ochota ve válce platila prý vojenským kruhům a ještě dnes prý bytům mohli poskytnouti více, nežli poskytneme. Také jsme prý pronajali přibližněk svému byt v ka novinské residence za skladiště, abychom byli uchráněni nájemníka. Pravda ovšem je, že jsme poskytlí 2 pro obývaní méně způsobilé místnosti družstvu zdejších klempířů, mezi nimiž aspoň polovina náležela bloku socialistickému, což nám ovšem některak nevdá v případech, kdy bdeli o výpomoc malému člověku. Naznačovali jsme se svou ochotou »Rozhledům« a byli jsme docela poukázáni, abychom si vzali příklad z těch lidí. Židé jsou jistě vázaným vzorem pro řešení sociální a bytové krize! Za války otevřeli šmahem své napřekovaně skladiště, prodávající pod cenou zboží právě jen malým lidem, pomáhali a vojny i s vojenskými trestáři, pracovali pro český stát doma i v cizině, ošetrčili se skoro úplně lidumilnou podporou všech strážijících, obývali akrově sklepa a půdní přibytky a jakkoliv měli jen jediný byt vojny po semřelém rabínu, nabíseli jej zvláštní deputací oběi opětovně, takže bytová komise byla touto občetvností hluboce dojata. Krátce, socialistické »Rozhledy« vším právem vybraly si šidy za vzor pro klerikály, kteří si ve válce nadělali kapitály a brání se vykonati v bytové krizi svou povinnost, ačkoli všichni druzí občané sávodí v nabízení svých přebytkůžích pokojů a vymáhají si, aby se jim přikládaly rodiny bez příštího k ubytování. Prosvětlé se docela, že strana sociál-demokratická odhodlala se postaviti na »Státníci veřelý obytý dům za 700.000 K pro okružé obyvatelstvo, takže pověsti o starbě nějakého biografu jsou výmyslem klerikálů, kteří nedovedou ani pochopiti, že by hlasečtí sociálního povznesení malého člověka mohli jinak jednat, nežli mluví. Také prý místo Školovny a ředitel biografu budou se stavěti malé rodinné domky, aby sekvřeli se jen sami klerikálové stále v popředí zvelebovací akce bytové a aby se mohli také jini něčím pochlubit na tomto poli.

Pan L. Bandyš. V šláku svém v »Osvětě lidu« (č. 54) odsuzujete ráu protestní schůze ten a odsuzujete řeholnice jako válnivé, fanatické a nesnášlivé ženy. Zapomněla jste však se přiznati, že jste přispěla sama nejvíce ke vzniku klášteru průběhu schůze svým členem šelý řádových učitelů v Kutné Hoře, které prohlásila jedna z účastnic schůze za zcela neoprávně. Chce-li někdo ve schůzi bojovat za své násmory, nesmí si pomáhati nepravdami, které urážejí každého pravdomilovného posluchače. PH své definici šetého nábožanství křesťanského zapomněla jste na důležité mravní příkázání »Nepromluviš křivého svědectví«, jinač byste se nedopouštěla veřejně pomluvy a Zahradníkové, že ve smírné schůzi zasypala učitelky stav výtkami a že poukázavala na mravní skáčenost hradecké dívké mládeže. Slovíme si Zahradníkové jsme rozumeli, že vztahují se povtečně na mravní špádek mládeže vůbec, tedy se na mládež hradeckou. Slova tato byla zcela srozumitelná a není třeba je překrucovati. Proti učitelkám stavu nedědila si Zahradníkové a proto nebylo ani nutno, aby al. PHBíkové ho hájili. Šetše nebyla namířena proti učitelstvu vůbec a zejména ne proti zdejšímu světským učitelkám. Jestliže se někdo cítí dotčeným ohlávou po dogmatických ústředích řádových učitelů, projevoval by jen nesnášlivého a vřelého ducha, který nedovede pravdy anečetiti. Ovšem petii učitelstva okřesního se odebírali řádových učitelů jsme všim podřem odsoudili jako nekolegální a ne-liberální, a bylo nám s podivem, že je

! Dlouhé zbytky letok !

výhodně koupíte a sice bílá plátna, sešity, mo-drořetky, ručníky, kanafazy, sešity, barebný a jiné. Délka 3—6 metrů, 15—20 metrů za 200 K.

Jen dobré, bavlněné a lehné zboží.

Zastla dobřičkou

křesťanský thalovský zastatelský náved

František Valcenbauer jun., Husinec, Jmni Čechy.

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1-10 K.
Jednotlivě 60 F 88 hal.

Inzeráty
plácí se hotově.

Účet pošt. spoř.
tolen v Praze
čís. 46.080.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
Obnovy v Hradci Králové
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Rukopisy se nevracují
a neobjednávají se za
honorářů.

Reklama
málo se nezapomíná
na reklamu administrace
Obnovy vychází každý
pátek v poledne.

Telefon č. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 19. září 1919.

Číslo 38.

Epištoly k našemu studentstvu.

Pro domo sua napsal JUC. Fráňa Šimon.

Reban v „Životě“ píše:

„Šťastně jsme dospěli k poznání, že materialismus a pozitivismus jsou překonanými stanovisky. Věda, umění i život vždy zřetelněji dokazují, že pouze přírodovědecký světový názor nestačí k uspokojivé odpovědi na nejpálčivější poslední otázky života a nehlubší potřeby lidského srdce. Lze znamenati v dnešním lidstvu proudy augustinské (Klimke) — myslitelé, umělci hledají Boha. O náboženství, nepíše-li se hrubě způsobem nekulturním, píše se vroucněji a šetrněji než kdy jindy. Bylo by možno sestaviti rozsáhlou anthologii, pojednající v sobě náboženskou touhu moderního člověka, vyslovenou v nejrozmanitějších, duchovních přáních i výkřiků krávečelci duše. I v našem českém světě literárním bylo by lze naléztí hojně takových projevů.“

Dnes si již nezapíráme, že vše, co mělo náboženství nabídnouti, selhalo nadobro. Zklamala kultura knížek. Papirová pyramida úvodů do filosofie a thesů o problémách života se sesouvala. Mělo ještě nenapsat obojího zázračného slova, jež by vykouzlo nový život a jež by vedlo nás z bludné teorie. Zklamala kultura technická. Světová válka ukázala nad slunce jasněji, která je možná zneuziti a víme, že i při největším industriálním pokroku zůstává duše chudá a prázdná. Zklamal kult mammonu i kult těla. Vždyť právě dnes se dlehnou do jakýchžto dlehnů žemou člověka tyto slepé pudy; právě dnes se hledá něco, co by rozpoštělo válné zabrdžlo a semklo.

Tak v duších všim zklamání, pokud nepodlehly bezúspěšnému pesimismu, rodí se nová víra — v hodnoty vyšší, trvalejší. Moderní člověk, počíná-li se, hledá pevně a důsledně za poznáním pravdou, je na cestě k náboženství — k Bohu. Nejde k Němu přímo, jde oklikami, často i bloudí; ale on chce k Němu přijít, uznávat, že netaš s tou tajemnou mocí počítati a vejíti s ní v dobrý poměr, má-li mít život vsmysl a štěstí. Nepokojné jest srdce naše, dokud nespočine v Tobě, Pane! (Sv. Augustin).“

Byly doby již před válkou a hlavně před válkou, že český student zvykl si pohlížeti s pohrdáním šamšem a skeptikem i odmítavým gestem povýšené pseudo-inteligenca na náboženství, nábož. přesvědčení. České studentstvo jednak samo podlehlo této nezdravému směřování národní výchovy, honící se za blýskavou cizí, fantomem vzdělanosti-ovčence, jednak bylo připraveno svými nábožensky při nejmenším indiferentními učiteli o pravě, živě a životodárné ideály inladi a prodalo víc a více černými vírami skeps, posleže ateismu. A alyšme tu výkřik: „Dnes, dnes, přemýšlím kvintuán je už s náboženstvím hotov! Byl to výkřik vítězství, leč předčasný! — Neboť zde byl skutečně zde byl, kteří dosud nedali se strnouti temnými a hrozivými víry, ale kteří — spali! Ano spali, a musil právě přijít ona výkřik, mnoho výkřiků, aby se probudili! A oni se také probudili. — Co na tom, že jich bylo málo, ale byli zde! Co na tom, že lch bylo málo? Ale oni byli velcí duchem a silní ideály, jež vyšli hříti s čelem hrde vztyčeným, okem sebevědomě plnoucím, máje v srdci, nadšením pro dobro a krásu, lásku pro věc, jež nepřáteli v makomocném hněvu zneuctěna, řími opět vyzdvížena na prstol slávy a triumfu.“

Toť ony chvíle, kdy se zrodila Liga akademická. Toť ony chvíle, kdy se zrodil první Li- govní! Čest budíť těm prvním průkopníkům veliké myšlenky! — To bylo r. 1906.

A dnes? Po strašné, depimující a krvavé válce? Zhybný starý Fénix, aby vzlétnouti mohl přezít nový, silnější, krásnější, s nadšením ještě větší, zápalem ještě ohnivějším a láskou ještě horoucíjším.

Dne 21. července t. r. sešlo se zde, v Hradci Králové, na 400 mladých, nadšených a oddaných srdci, hrdajících ohněm lásky k vlasti a Bohu! Sedli se všichni tito, aby si řekli, že za své veliké a nesmrtelné ideály dovedou neohroženě bojovati třeba proti všem, že dovedou jeden za všechny a všichni za jednoho se obětovat ve dnech úzkosti a nevolnosti, ale že dovedou také — vítězit! A všichni bez rozdílu, mladí i starší, studenti i studentky citliv a uvědomovali si vážných těchto okamžiků, že ona věc, za kterou je tak sladko i mřít, spojuje je všechny poutem nerozvížitelným, svazkem neotravným, láskou bratrství a sestřinství v Kristu.

Jaké uspokojení z vykonané práce hřlo všichni v srdcích, jaká radost plácí z očí všem, a jakou oddaností naslouchali všichni slovním slovům, která ukazovali cesty ke společnému cíli.

za jednou metou, ideálem! — Renovare in Christo! Obnoviti sebe a vše v Kristu, dárci pokoje, hlasatelé míru, učitelé lásky. — — — A v srdcích jejich, volajících po rose božského naplnění — obřezání, zněka neumírali ozvěnou slova: „A nebude-li mezi námi víry, naděje a lásky a imenovitě této, nebude mezi námi nikdy onoho pokoje a míru, který je základem lidského štěstí, pokoje a míru, po kterém svět touží, ale kterého dátí nemůže. — — —“

Český student zapomněl dob, kdy stál v prvních řadách nadšených obhájců vlasti, místo smyslu pro sebeobětování a lásky k bližnímu lze pozorovati u něho hroznou měrou blaseovanost a lhostejnost ke všemu uslechtilému, dobrému a krásnému; a ignorance v tomto ohledu nemůže slibovati již do blízké budoucnosti nic dobrého. A tu je jedním z úkolů katol. studenta, aby odstránil tento smutný fakt z našeho života, na který si naše veřejnost již bohužel zvykla, aby probouzel ty, kteří upadli do náboženského indiferentismu a marasmu, aby v nich roznitil světlo sociálního poznání a pravého sociálního citění. Lid pak, který proti inteligenci mnohdy je za- ujat, pozná, že jsme se mu neodcizili, pozná v nás krev z krve své a přijme nas se vši upřímností a láskou, jaké v mřie podivuhodně, nezaženi-li, je schopni!

Vždyť základem našeho snažení je katolicismus a ten je již svou povahou, složením a posláním určen k tomu, aby spojoval všechny bez rozdílu společenského postavení, aby vyrovnal každou desonanci a disharmonii v našem životě národním, hospodářském i politickém. Naše základna je nejširší a proto podaří se nám splnit ná- čích tužeb, jež netrvají od všerejška, podaří se proto, že my pevně a neochvějně stojíme na zásadách, které napsali jistou rukou na svůj štít naši předchůdci.

Připomejme se tudíž k sobě nezločnými svazky čisté, duchovní lásky, duševního přibuzenství. Pracujme na povznesení sebe sama, pracujme na povznesení mládeže; tak zachráníme národu jeho jedinou naději! Student český vynaloží všechno svoje vědění, otevře volně pohledy do své duše a dá všechno krásné, co v ní uschoval, svému lidu; splyne s mládeží, stane se il o- bětavým a laskavým vůdcem a přítelem a zachrání ji tak před mravní i náboženskou dekadencí, již obzvláště ve městech propadá. V tom tkví jeho cti i odměna. I cti i odměna jsou sladkými a plni duší krásným tušením dobra a pravdy. V tom je pak jediné život pravý, jediný hodný a dů- stojný člověka!

Studentky! Tu mluvíme-li o nich, musíme do- znati s radostí, jakého pochopení došla naše věc u nich. S jakou láskou a zájmem inuly a inou k našemu obrozujícímu hnutí, toho svědky byli jsme na svých manifestačních i pracovních sjezdech o prázdninách. Avšak nám nestačí tato — skoro možno říci — více méně pasivní činnost. Nám nestačí a nesmí stačiti jen s jedné strany (studentů totiž) vycházející myšlenkové působení, jež tím jsouc jednostranným, takto nedává účinku a výsledků plně dostatečných. Chybí tu, abychom tak řekli, jakási jemná struna, která by navězila, chybiť to jemnost citu, kterým se zpra- vidla daleko více vyznačuje útlá duše dívčí, tak aby v harmonii, v ladném souzvuku mužné energie s jemnější zachvěv ýevilo se hnutí naše ve své plnosti. Náš okruh musí býti jednou velkou rodinou, v níž každý úd bez rozdílu účastní se silami svými na získávání a vzájemném doplňo- vání toho cíle, který jsme si nerozdělili, jedna mysl, jedno srdce vytklil!

Naše hnutí, jež tak manifestačně se projevilo v síle nezdoleté a strhující, nemůže v našich časopisech mluvit k členům cíle, dokud studentky zstanou jaksi v pozadí, dokud pouze naše zá- sady budou přijímati, dokud se samy nevzchopí a myšlenkami svými nezárovní něho hnutí! Úkol tento je jistě veliký, ale i zásluhový; nestačí oněm mluvit, ale musno jej realizovati, prakticky osvěd- čovati. Budíť toto věc těm neobroženým student-

kám, jež velkou věc naši přijaly za věc svou, vyzváním k práci nejvtělejší.

Ve vši možné stručnosti byl zde nastíněn ob- raz a ideový podklad mocně se rozvíjejícího a vítězně všechny překážky přemáhajícího hnutí katolické inteligence — studentstva. Skončeny slavnostní řeči, dopřívány hymny, poslední vtělý stisk ruky a rozchod!

Rozchod ku práci! Svět nám hvězdá ideálů a my jdeme věrně za ním. Jdeme silou ohněm nad- šení, sebeobětovou a vírou v budoucnost, kterou nedovede v nás zlomit žádná zklamání. Naši sta- teční a přísní předchůdci, kteří svým protivní- kům stavěli se rovně a čestně na odpor, budou nám zářícím příkladem!

Věřme dnes, v těžkých dobách v lepší přítu, jak i oni věřili, věřme ve své mládí, v jeho nad- šení a čistě vzněty pro krásnou a vznešenou ideu, jež je silou sama. Věřme neochvějně a vždycky v samy sebe a svoji práci!

Chceme katolické studentstvo české v Praze Ligu, na venkově pak, imenovitě v Hradci Krá- lově, sociálním studentským sdružením spojití v mo- hutný sč. Chceme v něm živiti lásku k vlasti, lásku k Bohu, lásku k lidu, pro jehož blaho a po- vzenesí na základě křesťanské kultury jsme ho- tovi učiniti vše možné!

Toť naše ideály a naše cíle. Každý student a každá studentka zná svoji povinnost vůči svému svědomí a srdci. Naše doba přišla! Pravda ví- tězí! A naše je pravda a našim bude i vítěz-ství!

Ústav pro hluchoněmé „Rudolfinum“ má býti zníken!

Čím vláda před čtrnácti dny pohro- zila, stalo se skutkem! Dle připsu zemské správy politické je zabráno „Rudolfinum“ pro úrad. železničního náhlavství. Roztrpčení a žal vyvolává tento akt svévole. Ředitel- ství železniční nemůže se umístiti v poměrně malé budově Rudolfina, a proto je toto za- brání jakési provisorium opatření do doby, kdy se bude moci vystavěti účelná budova. Pro takové provisorium se však daleko lépe hodí zdejší velké kasárny, které zahájeli a které byly tak zcela způsobilé pro umístění celého ředitelství i pro obytné místnosti. Kdo jen trochu rozumí úřadování, musí uznati, že je nutno celou železniční agendu soustřediti na budovu jednu, proto musí považovati své- volné zabrání soukromého majetku za bez- říčnou zbytečnost.

Zabráním „Rudolfina“ budou vyhozeny na dlažbu četné hluchoněmé děti, které po- cházejí z nejhudších rodin a které bez při- měřeného vzdělání jsou společností lidské na obtíž, ba téměř na škodu, když upadnou do zlých rukou. Zníčit ústav, vyznačený tak dů- ležitým sociálně-kulturním cílem a dobro- činnou snahou, znamenalo by neodpuštělný zločin na zásadách humanity, které musí býti i republice posvátny.

Staré, tak často proklínané Rakousko zabralo za války jen část ústavu pro vojens- ký lazaret, ale na celý ústav se neodvážilo sáhnouti právě z úhledu na závazné příkazy humanity. A svobodná republika by se od- vážila podřítí kořeny ústavu, jenž náleží mezi nejšlechtetnější podniky, jakými se mů- žeme před tvář kulturního světa pochlubit?

Necháváme stranou otázku právní jisto- ty v kulturním státě a nepřipomínáme ani, že soukromý majetek je dosud v naší repub- lice nedotknutelným a tudíž každé zlovolné jeho omezení je vyloženým rušením drž- by; odvoláváme se jen na lidský cit, který snad v Čechách neopustil dosud všechny ob- čany. Prohlásujeme, že nedopusťme, aby spáchán byl z našeho souhlasu čin proti nezadatelným příkazům — lidskosti. Budeme

protestovati před forum nejširší veřejnosti proti násili na bezbranných hluchoněmých dětkách a doufáme, že všechna soucitná srdce půjdou s námi v boji proti bezohlednosti a cynickému násilí.

Rozmanitosti.

Takhle vyhlíží vlastenectví v praksi. V. Petr, vrátivši se z ruského zajetí, píše 12. t. m. v „Právu lidu“: „Po celou cestu domů byli jsme pohostěni a obdarováni penězi a doutníky. Zato v naší domovině nikdo si nás nepovšimnul, ale prv- ním pozdravem domova byla konfiskace našich skrovných úspor. Celkem bylo nám, 138 občánům, zabaveno asi 150.000 K.“ — O Munově „hrozném utrpení“ sdělil Modráčkův „28. říjen“ pozoruhod- né okolnosti. Muna na Pankrácí si dává denně do- nářeti oběd z vinárny a platí zaň 20 i více korun. Za celou dobu uvěznění nedotekl se komisi stravy. Bolševiku Vaňkovi oběd donášil jedna ro- dina, která dbá o to, aby vězeň její kuchyni ne- pohaněl. — Jihoslovanskí Sokolové na několika místech přepadli Orly a zřítali je. Inu — škola snášelivosti oměch Sokolů je česká. — V Horním Falcku vyšlo provolání: „Jestliže vláda opravdu chce poškozovati zájmy katolíků ve školách, tu rodikové katolíků v celém Horním Falcku nepošlou dítě do škol a nedají se žádným způsobem od tohoto rozhodnutí odvrátiti.“ — Na Smíchově za- brán klášter benediktinec pro poštovní spojitelnu. Pro presidenta pošt. spojitelnu (který přece mohl býtli i jině) nádherně tam zřídil pokoj byt o pěti pokojích a pro ředitele byt o třech pokojích. Pak ovšem budova nestačila; proto krásná kaple sv. Gabriela zrušena, přepažena a proměněna v kan- celáři. — Z Říma propaguje se myšlenka světo- věho svazu katolického duchovenstva, který by pečoval o občanská práva katol. duchovenstva ve všech státech světa. — Nový zákon o plnoletosti nabude platnosti od 1. října. Od toho dne mohou vstupovati do stavu manželského lidé jedenadvá- cetiletí beze všeho svolení. — V Senomatech u Rakovníka byl 6. t. m. nad zlosynů vyloven kostel. — Na Moravě v Hrušovanech komale se veřejné cvičení Orla. Sokolové snažili se motykou zbořiti slavnobránu. Náčelník Orla byl motykou udeřen. Mladci 14—18letí sokolského dorostu na ulici bili členy dorostu oreškého, shazovali jim čapky. Nás řečník dr. K. Novotný z Brna (člen Národního shromáždění) byl večer při vstupu do vlaku ude- řen tupým nástrojem do zad, načež pachatel zba- běle se ihned vytratil. — Z maďarské bolševicko- židovské společnosti vycházejí na jevo věci stále zvljímavější. Policie zatkla 10. t. m. Isidora Grün- feldu, který jako pochop Thiora Samuela dal popraviti provazem 68 protirevolucionářů, zejmé- na důstojníků. Grünfeld přiznal, že bolševici vnikli do několika klášterů, odvlekli jeptišky do budovy parlamentu, tam je znásilnili a pak umřili. Mř- vly hodili do Danaje. Bývalý diktátor telefonů Fr. Klich spáchal na ženách v telefonní centrále nestřechané násilnosti. Komunisté vykrali a vy- vezli z paláců bývalých arciknížat a šlechtý mnoho skvostů, koberec a také lokalské víno. Ale tohle všechno nezkomunovali. Nechali si to k soukromé potřebě. — Takhle se rozumí vlastenectví. V O- tomouci vojn Tomáš Krásný, býv vybládnut, aby vzal pašku do ruky odmítl se slovy: „Vzít zbraň do ruky, to přiči se mě lidskostí a mému svědomí.“ Ale tyž soc. demokrat za režimu rakouského po- slouchal na vojn bez reptání a docela i bojoval. Je-li tolik citlivý mohla by se ho veřejnost o- tázati, proč nekral lupičské bolševiky maďarské a co říká facákám na socialistických schůzích. — V severosibiřském Turuchansk na pravém břehu řeky Kurejky objeveny bohaté doly na tuhu. — Rady vojáka v Německu stály u vojska pozemního 4 2miliónů a u námořnictva přes 2 miliony marek.

Kulturní listky.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Náš krajan Oto Kotouč vydal sbírku amerických překladů z českých básníků pod titulem „Songs of the Slavs“. — Proslulým právní- kem jest profesor práv v Mnichově J. K. Bluntschli. Jeho spisy jsou překládány i do čínštiny a japonštiny. Tento učenec ve svém „Allgemeines Staatsrecht“ (II. svazek, str. 278) dochází k tomuto závěru: „Jelikož ná- boženství mocně působí na veškerý život ná- rodů, nemsi se stát nikterak chovatí k ná- boženství hostejně a indiferentně. Nestaral- by se o náboženství v svých poddaných, ne- staral by se o základní podmínky vlastního trvání a vlastního blaha.“ Zda pak pravdu těch slov převrátí poučení skřesky učedníků a vyjevené fráze demagogů? — Na záchranu a úpravu Mory Kunětické ministerstvo škol- ství a národní osvěty povolilo 18.000 K. — Die revue „Nového Orientu“ skončena ve

Účet u pošt. spoř. v Praze č. 140878. Telefon č. 98.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

Přijímá vkladů. Vklady na běžné účty.

Oddělení pro zboží dodá:
Sement, vápno, uhlí, koks a dříví
ve velkém i malém.

peníze 21 K celých 60 K! Teď jsme jen zvědaví, zdali bezcílní židovští zdrazňovačelé budou sedět... — Nár. Demokracie v č. 115 podává důkaz, že ministerstvo soc. péče (dr. Winter) zaplatilo za soudr. Prousu ze Žižkova 500 K dluhu. Prousa označil jako «věřitele» jistého úředníka, kterého dříve žádal, aby prohlásil, že Prousovi peníze půjčil, což vždy odmítl, jelikož to pravdou nebylo. Ale peníze přece přišly a na úšifřiku poukázky bylo napsáno: «Ministerstvo pro sociální péči za válečného poškození — Fr. Prousa za pohledávku ze dne 5. října 1918.» «Věřitele» však na poukázku napsal: «Nepřijímám, poněvadž Fr. Prousa nic nedluhuje.» — Mír. sděluje. že v Pozemkovém úřadě přidáno Víškovskému a Svotolovi po 30 000 K k 12 000 K za členství v N. S. a k tisícovým příjmům z obilních dávek. — Po 10 měsících republiky nevyřizováno dosud na 35 000 stížností proti rozhodnutí výživovací komise. — Na schůzi čtenářského Svazu pěstitele zemědělské kultury v Praze byla předložena komisi zpráva o činnosti různých ústředních a komisičních odhlašovatelů pání pro protežování úřednictva těchto institucí kavalerijské platy a pro sebe gáží obyčejně 1000 K a jak jsem zjistil v jiné ústředně dokonce 2000 K měsčně. Průze v menší počet komisi vyplácející se přesekční známky. Za ředitele a úřednictva ustanovují se zde pumcovní příslušníci politických stran, kteří za nic dělání v úřadě ale za horlivou práci pro svou stranu bývají královské platy. Zboží se pak «osm zdrazňuje nesmírně, a každý, kdo pracuje, ať producent nebo konsument, je tímto způsobem odrán. Vrcholem korupce však je, že do těchto komisi chodí také referenti ministerstva zásobování a ti se nestydí přijímat za nečestné obálky.

dozelením koaličním moři. Číslice počtu ma-
tých pachtů a vliv velkých nájemců zvlá-
stě. Zajímavé věci ze zákulisí sněmovního
výslu na jevo. JUDr. Zelinkovi z Berouna
prohlásil člen N. S. a redaktor Vraný na o-
tázku, proč byl zrušen zákon z 27. června o
povinnosti náhrady, že by pak měli právo
na náhradu i obce a kněží! Vtipně pozname-
nal p. řečník, že obce snad potřebovaly tu-
ké větší příjem za války a kněz že snad ne-
ní vyňat ze všeobecné spravedlnosti. Mluvil
agrární oposice z »Nového Času« p. Rydlo
z Poternic v řeči plně ohně a síly pouka-
zoval, že za nynějších poměrů politických
nerozhoduje právo, ale počet voličů, kteří se
za tu neb omi věc postaví. agrární strana že
shání své volice mezi domkáři a malými ná-
jemci právě tak, jako socialisté. Na kněze,
kteří jsou bezmocní, že si páni z agrárního
tábora lehce troufnou ale základem republi-
ky že musí být spravedlnost pro všechny
a nade všechno. Na ochrana členů spolku, kteří
dle zákona z 27. května za to, že levně pro-
najímalí farní a zádušní pozemky drobným
pachtům, musí je za mírovou cenu prodati,
jménem pozenkového výboru Jednoty česk.
duchovenstva a v zastoupení Polit. družstva
přizval o slovo far. Novák z Dobřenic a na-
vrhl dodatek k navržené resoluci. Mnozí
se tázali: A z čeho budou kněží žít, z
čeho udržovány kostely? Konečně přijata
resoluce, aby smlouvy pachtovní byly pod-
robeny všeobecné revizi a na vyrovnání
mezi pachtěm a majitelem aby byl zře-
šen nový zákon na základě ankety, v níž by
obě strany přednesly svoje statistická data
a dodatek, aby zákon o zajištění pódv drob-
ným pachtům dle dne 27. května 1919 č.
318 rovněž byl změněn za účasti postíže-
ných. Poté shromáždění došlo korporativně
až před Nř. shrom. a vyslalo členkou de-
putací ke všem klubům a předsedovi N. S.
p. Tomáškovy, aby je o svých spravedlivých
zájmech informovali a požádali za pomoc.
Ve všech klubech byli ujištěni, že na poža-
davy jejich bude vzat zřetel. Vyhybavě
mluvil p. dr. Viškovský za agrárníky a p. U-
rich za klub českos. sociální demokracie,
kteří zdůrazňoval, že na popud deputací i a-
grárních sdružení domkářských na radikální
změně zákona o náhradě majitelům pódv
sám pracoval. Sdružení majitelů pódv dle
stanov svých slibuje svým členům mnohé
výhody zejména při právním poměru mezi
pachtěm a majitelem. Roční příspěvek 10 K
přijímá jednatel Dr. Zafouk na Smíchov.

Příděl průmyslového uhlí v měsíci listopadu 1919. Uhléné oddělení ministerstva veřejných prací rozeslalo všem obchodním komorám v celé oblasti čsl. republiky, jakož i obchodní, živnostenské a průmyslové ústředě v Hradci Králové přihlášky o průmyslové uhlí na měsíc listopad 1919 barvy šedomodré. Veškeré závody a průmyslové podniky, jejichž měsíční spotřeba na listopad činí bude nejméně 12 tun uhlí nebo koksu, nechť obrátí se na příslušnou obchodní komoru, která jediné přihlášky vydává. Pokud se týče vyplňování přihlášek, uvádí se, že na prvé vyplňují v bloku uvedou se veškeré druhy paliva, jakož i všechny příslušné uhlé-né inspektořaty, z nichž domýšlý druh paliva se dožaduje. Ostatní výstky vyplní se rovněž úplně stejně jako prvé a zašlou se na příslušné adresy, neopozdějí 2. října 1919, aby mohly býti do 5. října uhléřnému oddělení ministerstva veřejných prací doručeny. Vzhledem k tomu, že pozdější zasílání přihlášek združuje provádění přídělů, nebude na přihlášky později odeslán vůbec vzar zřetel. Veškeré svého času vydané výnosy, týkající se stálých měsíčních přídělů, pozbyvají platnosti a nutno se o příděly uhlí každého měsíce znova přihlášiti. Formuláře byly 17. září ústřednou rozeslány.

Nač to hromotlučné zakládání lchvy? V socialistickém bloku ozývají se hromové rachoty proti lchváfúm. Teď teprve se křičí: »Skonfiskovat majetek lchváfú! Tělesné tresty na ně! Zostřít kontrolu!

Zkrátka hrom buráci. Ale uhoďte! Vždyť přece i na základě dřívějších ustanovení bylo tolik přiležitostí ke skřípnutí nejnebezpečnějších lichvářů, které socialisté velmi dobře znali i bez použití detektivů a úřední kontroly. Rehořicím se zabírají budovy bez dlouhého šetření a katolické ženy jsou fackovány na ulici. Ale hodně dlouho si počkáme, než státní zlízomec haličského žida položí na lavici, aby ho šlohl aspoň pětkrát.

Kdo pak to nejvíce nadržuje židovským spekulantům, učitelům čachrářů českých? Když byl úředně stěhován v Berlíně německý žid Samuel Deutsch, dělnictvo z Daňkovky překazilo úřední výkon, exekutor div nepřišel o život. Socialisté docela úslužně vnesli nábytek z venku stojící zpět do bytu.

Die úředního nařízení haličtí židé měli opustit Prahu 1. srpna. Ale ti — jako by se jim to ani netýkalo. Majitel domu čp. 1180 na dohlnm Novém městě dal samozvance vyšetřovati. Židé však podali na něho žalobu majitel odsouzen a židé za intervence soudního zřízení znovu nastěhováni do domu se svým živým i mrtvým inventářem. Rámuš si proť komu za tak velké mýto bytové soucialsť? Proto všechny ty blasky jsou jenom rachejtlemi. Každý ví, kde jest kořen zla, kde se nejvíc tlačí kolky, kdo nejvíce křeskuje a bohvaf. Ale kořen zla v české půdě pevně tkví. Jest věru zdůvodněná otázka, zda taková příchraza se děje zdarma. Že by poskytovali zdarma z humanity, z lásky bliženské ti, kteří vyhnají české potomce katolíky z jejich vlastních útulků, tuců těžko u

**věští. Tedy jen méně hromů a víc opravdo-
vostí!**

Kdo také hřiměl proti lichvě. Soc. dem. poslanec Bihovec 16. září v Národ. shromáždění volal: «Venku čeká lid, až lichváři budou potrestáni a velmi by se veřejnost uklidnila, kdyby totiž spisy nezůstávalo nevyřízeno.» — Pravda pravdoucí. Ale jedná se také o spisy — o Bližňovcovi. Velvarský okr. soud podal žádost o vydání tohoto soc. dem. poslance, protože jest proti němu zavedeno vyšetřování pro lichvu. Bylo na něho udáno, že prováděl fetišový obchod kůžemi. Ačkoli žádost byla podána k vyřízení imunitnímu výboru v polovici dubna, posud ticho; referentem o té záležitosti totiž se stal soc. dem. poslanec Kouša.

Upisujte na republ. půjčku.

Všenárodní potřeby má mŕsti na pilném zřeteli každá strana, která cítí opravdu vlastenecky. Vláda jest dnes ta, žilra může býti jiná; ale republika sama potřebuje nutně velikých peněz. má-li žiti a dostáti úkolům nevyhnutelným. Jestliže se mnoho upisovalo ze strachu před karabáčem vídeňským, máme tím spíše upisovati z lásky k osvobozené vlasti. Tím spíše jsmie k tomu morálně vázáni, že druhá půjčka svobody jest velmi výhodným uloženiím kapitálu výhodnějším než půjčka první. Nic půjčením neztrácíte; naopak získáte mnoho více než ponecháním peněz v bankách.

Nuže nechť tedy každý dle nejvyšší své možnosti vykoná svou vlasteneckou povinnost!

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Církevní věstník.

Osobní zprávy. Vyznamenání: p. Jan Hanzlík, farář v Kunkvaldě, obdržel expositorní krmnouc. — Ustanovení pp.: Jindřich Fajmon kaplan ve Svojanově, zat. katechetou při obecní škole na Štítkánu v Pardubicích, Ed. Matouš osob. kaplan ve Skoreněnicích, administrátorem h. spirít. v Lánech na Dálku, Jos. Kaspar, kaplan v Bělé u Přelouče, kooperátorem ve Svojanově, Ad. Odvárka, katecheta měšť. šk. II. ob. v Náchodě, defin. katechetou měšť. šk. v Hronově. — Uprázd. nář. fara: Lázně Bělohrad ve vikar. jiskárně, pod patronátou paní Heleny Merveldtové, odchodem dosavadního beneficiáta včp. Jana Sehnal. na trvalý odpočinek. Konkursní lhůta končí 1. listopadu t. r.

V příčině obsazení pražského arcibiskupství píše „Český Západ“, že dr. Kordačovi nutně vzdáti díky za to, že rakouští soldátek neřádili v Čechách tak, jak si přál krvavý Dedlich. P. Kordač převratu byl napaden dr. Kordačem pro své styky s emauským klášterem. Archiv kláštera zabavil a přezkoumal od Machara. A Machar sám se vyslovil, že dr. Kordač dle nalezené korespondence jest českým nadvlstencem. Dr. Kordač prohlásil ve schůzi výkon. výboru naší strany co nejdrůzelněji, že od převratu neměl naprostě žádných styků ani s Habsburky ani s jejich zástoupci; uznává republikánský systém za vládu oprávněnou, které se mají podříditi všichni dobří vlastenci. — Ale se strany opoziční sdělují s věci, přes které nesmí milčky přejíti ani naše strana lidová. Kneží naši strany při nejmenším ty všcky mají přezkoumat. Jsou nyní chvíle

stovky důležitě, v nichž by bylo hříchem ob-
tívat zájmy církevního celku osobám. Pan arcibiskup Huyn neovzýval se dlouho ani proti kriti-
kám zcela neodůvodněným; a pak – necháv-
druhou miliony věřících v šachu tím, že neoznám-
moval, zdali se zřekne stolce pražského defin-
iturně. A přece věděl velmi dobře, že arcibiskup-
jest pro blaho a pokoj lidu, nikoli naopak. A uvá-
livší katolíci, kteří již z historie vědí, k jakým
neodvratným zmátkám by vedlo veřejné, samé-
mo přerušení styků s arcibiskupským úřadem,
musili vyslyšeti jízlivé novinářské poznámky,
arcibiskup se vrátil atd. Tolik přece již věd-
pražský primas před stvrdem, že jeho působení
v Praze působí českého katolictva neuspění. V-
děl to i jiní hierarchové. Přes to i po přeruš-
-

takové tísavé polešero. — V přičině synéřské Habsburků měla plátni v přední řadě v episkopátu zásada sv. Petra: «Více sluší poslouchati Boha než lidi». Co byto pácháno na českém lidu, to by každému zřejmé. Rovněž tak bylo jasno, že vaka upevňovala v přední řadě posice Tyrn, Sídla a Jerusalema — nikoli však Velehradu a Svato Mory. Proto kódníci dělali pro Habsburky v než byl nucen byrokratickým liberálem úředním tvem (německým i českým), málo království Bžně na zemi proepš. Církve nemá záruku své trvání v katulndích, ale ve významu mravetv nezachová i obrana (vešce problematická) stních zřízení, ale plněná evangelia i přes odřůzných Pilátů a plemén. Proto také opakulen žé námítky proti imenování dra Kordance autobkádne přezkoumat. Nebylo by dobrou polkou působiti zmatek v katolickém táboře k osobě. — Obrátíme-li však list, konstatujeme, že sauzajích protivníků křesťanského náře světového neucílné katoliku ani teokrat, kdy na prestol Arnošta z Pardubic zasedl nářed nebe. «Žleho ducha má», osývalo by se mo jako dřive věři Křistoví. Celá veřejnost i evněnk, jak se obžoval mužský a vydržený

rázni kléru soukromého lidu, zatím co císařské vojsko z Malitz slavilo zde body. Celá veřejnost vidí, jak české duchovenstvo pracuje pro národní solidaritu do krajnosti, i když mu stíhají radikální amatérové do očí viděti. Socialisté navazují styky se souhrnnými zahraničnými (i německými) dále. Vohomyslenkáři dále pěstují zahraniční spolky. Národní armáse používají i ti, kteří projevovali zřejmě svou lásku k maďarským boševíkům. Knežstvo české však vyjadřuje slovy jasnými tak velkou touhu po znárodnění věci církevních, jako žádná politická strana. Žádná jiná korporace. Naše kněžstvo nehledí, co tomu fcekné kléru německý, netáže se ho na společný postup, takže v německých krajích ozývá se odpor. A při tom všem naše kněžstvo jest izolováno mezi vlastní krví, stává se turem žilivých a zřejmě nespravedlivých poznámek. Katolický lid český jest šikanován a pronásledován, až žasne cizina. Pravíme sméle, že český katolík v žádném spořádaném státě evropském nesaší tolik potup a pronásledování jako v Čechách. (Zatím co imení českých církevních budov jest rozhracováno, Praha se stává ehorádem cizích semřitů a hemží se německými, dobře placenými úředníky.) Za takových okolností není velkou starostí jen otázka, kdo z Čechů se stane arcibiskupem. Tu jest potřebl pomýšletí také na vydatnou a svornou obranu lidu věřícího, který vidí, že se ho kromě strany lidové neujmá tábor žádný. Zřejmě, že nad církevní společnost v Čechách nesmí státi jako diktátor ani Němec ani český liberál nebo socialista. O arcibiskupovi a osudech církve musí rozhodovati výhradně občané věřící. To musí býti naší žulovou základnou, má-li církev opravdu plnit své vznešené úkoly svobodně. Marně čekali katolíci klávesé, že se zastanou jejich lidských práv liberální strany, které do svého sředu i katolické kněze lákaly; naopak nadobud vyházi nové a nové šikanování, jakoby pracovní katolický lid byl dotěrným pkménem císařských keřasů. Jestliže hájíme tedy zájmy národní uplňme a oběťme, necht' si také uvědomíme svoji vnitřní sílu. Nejen kněžstvo lidové, ale všichni katolíci vřbec mají svorné a různé protestování proti nevolnickému chomoutu, jež den co den sami češd idé na radost nepřátelské ciziny piti-
titi!

**Československá strana
lidová.**

Hradec Králové. Místní organizace čs. strany lidové koná ve čtvrtek dne 23. t. m. o půl 8. hodin večerní členskou schůzi, na které * O křesťanské výchově* promluví Msgr. dr. Fr. Reyl a o *Družstevnictví* bád. Fr. Jukl. Na téže schůzi budou provedeny volby nového výboru. Členové se žádají o hojnou účast.

Československý Orel v Hradci Králové
vykoná v den sv. Václav 28. září o 6. hodině sv. zpověď. O 7. hod. kázání p. kanovníka Černého, o půl 8. hod. mše sv. a sv. přijímání. — Večer o půl 8. hod. orelský večer. Na programu: Proslov Al. Janáčka Hold svatováclavský; Horrosova básně. Vystup metalif smíšený sbor a národní hymny Tamburašský sbor; Chorvatský pochod Prostrná cvičení žactva, Řihnovského smíšený sbor; Moravské národní písně, Prostrná cvičení dorostu, Fantasie na housle; Vzpomínka na Belliniho, Ženy: prostrná cvičení s kulemi a družcem, Tamburaši: U posavského šumí, Obrázkového inoravského dvojpěvu, Macanův žertovný kanon. (Dámský sbor). Prostrná cvičení sletová, Tamburaši: Národní písně -- Buffet, Restauriční zařízení, Tombola. Vstupné 2 K, sedadlo na galerii 2 K. Dárky do buffetu a tomboly přijímají se Adalbertinu v I. poschodí. Žíslo dveří 10.

Do Hradce Králové. Přihlášky do konsum
nutno učinit co nejdříve.

Sociální sdružení studujících v Hradci Králové
Dne 21. července t. r. nastalo se v Hradci Králové
po významném sjezdu Českoslov. katol. studentů
siva jakožto první jeho ovoce Studentské sociální
sdružení: nikomu všemu národně-českému progra-
mu i ideí výrotemodělské, pracovatí chce jako
odbor pražské Ligy akademické ruku v ruce
lidmi dobré vůle a pociťvé snahy k mravním
povznesení a zaleštění sebe a svého okolí a
pravému pokroku na neochvějných základech
křesťanského náboru světového. — S. S. S. jak
takové dovoluje si zvatí všechny své příznivce
přátely z širších kruhů a řad studentstva na
slavnostní „Veni sancte“, jež zpívati se bude z
t. m. v kapli sv. Klimenta o páté 10. hod. dopo-
ludí sv. sloužití bude p. dr. Doskočil, rektor si-
minále a promluví k studujícím bude mti p. k.
novák J. Černý. Doufáme pevně, že široká v-
řetnost svoji přání a náklonnosti k našemu st-
dentstvu projeví bojnou účastí i morální podp-
rou. — Dne 27. září, v předvečer památky ka-
žetě-svrbce Václava, zahájena bude činnost
S. S. S. schůzí, na které se laskavě uvolil op-
řednásati vědný příznivec našeho hnutí p. k.
novák Černý; schůze koná se v malém sá-
le Adalbertina o páté 6. hod. večerní. Prosíme
studenty a studentky stejně s námi smýšlející
aby zájem a lásku, jež dříve projevovali, i nad-
sevidělovali a nás k tomu navdělili. aby schů-
ze naše vyzněla v mohutný, manifestační pro-
jev všech srdcí upřímně smýšlejících a plnících
tuhou po Pravdě, Dobru a Kráse. — S. S. S.

Městeck Křesťové. V sedlích 21. září o 10. hod.
doplně uspořádána bude v Král. Městci ve ap-
kové město hromadně. U Nováků scházde
věrných českoslov. strany lidové, na níž promluví
tajemník špy mladobohoslavské p. Reichert.
Svýmž se proto věnují naši věrníci okresu
M., aby se co tčat dálejšího schází dostavili. O
poledne o pát 3. hod. pořádána bude v blízké
sedlích Slovci v hostinci U Rampasů. Volebné sch-
ze českoslov. strany lidové, na níž promluví

Reichelt, večer pak členská schůze našich stoupenců v hostinci „U Nováků“, na níž promluvil též Pečnick. Žádali se všichni naši stoupenci, aby se těchto schůzí v počtu nejméně pěti účastnili.

Poběška. Jako na mnoha a mnoha jiných zasedech byla i u nás pořádána v neděli 4. září schůze, jak navržená byla ústf. pražským sekretariátem Č. S. L. Schůzi zahájil vůdce strany dp. Al. St. Novák. P. Nespěšný podal stručný referát o prvním dne sjezdového v Litomyšli; o druhém referovala pl. Růž. Turková. Jejíž nasášená prociťná slova všem se líbila, takže dp. kaplan vzpomínkou na Archimeda, jenž hledal zákon plovoucího tělesa, byl nucen řečníci pochváliti, fka: «Jako Archimedes našel v koupeli svůj zákon, tak i mezi námi z čista jasna odkryli jsme výbornou řečníci, která častěji bude musiti se na naší tribúně uchopiti slova.» Pl. Březovská přednesla protestal řeč takéž s úspěchem; po ní odhlasováno zaslání telegramů na příslušná místa a vyslání deputace ke správm škol. Po vybičce téže řečnice, aby hojně byl odíbrán a rozšiřován katolický tisk, přednesla sl. Hradská v slováckém kroji hanáckou «Óhavu» z «Rodinného obzorur», jejíž začátek vydávati družina literární a umělecká v Olomouci. Nato přečtila sl. Souklová dvě kapitoly a dvě básně z téhož časopisu. Dp. Al. St. Novák vyzval přítomné, aby za změných nynějších poměrů více si všímali školy a stáli na stráži u výchovy svých dítek a schůzi rozpustil. — Ve schůzi důvěrník 9. září ustavil dp. Novák tiskovou komisi, jejíž funkce ochotně na sebe vzal p. Nespěšný, pl. Vlková, sl. Faltusova a sl. Roneportlova. Jejich starostí bude posílati se do nejvíce o rozšíření našeho tisku, neboť jenom v něm spočívá posílení našich řad přesvědčení i uvědomění. Pro příští dny připravuje se zde okresní schůze katolické mládeže z celého okresu.

Do Ústí nad Orlicí a okolí! Místní odbor Orelů pořádá na den sv. Václava dne 28. září Orelskou slavnost s následujícím programem: O tři čtvrtě na 10. hod. před. sraz před spolk. domem; odjezd průvod do kostela, kde k láni a mše sv. Po mši sv. návrat do spolk. míst: osti a tam krátký proslav. Odpoč. o pól 4. hod. Orelská akademie, večer v 8 hod. věneček. C. enecí, pokud možno, dostavte se v krojích orel., neb aspoň s odznaky. Národní kroje vítány.

O. S. M. K. na Královémhradsku pořádá po-
protektorátem okr. organizace Č. S. L. národ-
ní slavnost svatozávláskovou v nedě-
21 září v Libranticích. Dopolodne 9 a čtvrt ho-
právo z Čermíkova do Librantic, kdež slavnost
kázání a mše sv. Odpoledne: O 1. hod. právo
slavnostní řeči (redaktor Šupka), cvičení orléské
koncert. Večer věnetek. Slavnost je petlivá
pravena a slibuje býti velkolepou manifestací. Do-
stavěz se hojně!

Dobry pozor na škodnost! Pod tímto titul-
mimo jiné jsme otiskali také posudek jednoho na-
šeho čtenáře o přednášce o. prof. Černého z Plze-
ně. Nyní se nám sdělilo od dobrých a nám osob-
ně známých naších, že některými posudky prof.
Černý naprosto neměl v úmyslu generalisovat
ale že naopak jeho přednášky jsou povzneslé na
velice krásné. Na Lomnicku jest pan tečník i
celá léta našim znám. Byl také referentem na
sjezdu katolického učitelstva. Jest hluboce za-
ženým mystikem. Účastní se bohoslužeb die-
ností denně a přijímá sv. svátostí. Uvěřujeme
překlady cizích prací v katolických časopisech.
Přednášky koná nezištně, obětavě, takže ti ka-
tolici, kteří: dobře rozuměli smyslu a účelu jeho
slov, jsou mu velice vděční. — Těší nás srdečně
že hned několik horlivých našich p. profesorů
chválí a že tedy jeho akce našemu hnutí prospívá.

Do Hradce Králové a okolí. Projektová schůze Č. S. L. v Hradci Králové odkládá se na dobu pozdější. Zádáme však všech našich, aby se v hojném počtu zúčastnili svatočlaské národní slavnosti v Uhroslavicích dne 21. t. m.

Svatováclavský sjezd katolíků moravských
koná se letos na posvátném Velehradě dne 2. září. Po slavných děkovaných bohoslužbách za seženo samostatnost národa čs. bude manifestací schůze (dopoledne), věnovaná národním ideálům v samostatné republice, právům katolíků v (hlavně v ohledu školství). Odpověď pak od ráve schůze v sekci rolnické, domkářské, dělnické a omladinské. Velmi četné bude zastoupeno Slováci: je však nutno, aby z každé obce moravské aspoň po jednom zástupci bylo vysláno, by projev velehradský byl projevem celé katolické Moravy. Půfad bude tak stanoven, bylo možno ranními vlaky přijet a večerními odejet. Připravte se na všech stranách k svatováclavskému sjezdu katolíků na posvátném Velehradě — Přípravný výbor.

Upozornění okresním organizacím a důvěrníkům. Ministerstvo vnitra žádalo okresy, hejtmanství, aby ve svých okresních prozkoumávacích komisích okresních správních komisích (okres. výborech) výsledky obec. voleb a je v dohodě s politickými stranami přizpůsobily celkovým poměrům jednotlivých stran na okrese. Vyzývají také všechny okresní důvěrníky, aby na okresním hejtmanství požadovali takový počet zástupců správních komisí okresních, který jim dle počtu obyvadelných hlasů při volbách náleží. Důležité bylo, jaké okres. správních komisích měli zastupitelé, jaké Vám po právu patří. V případě, že okresní hejtmanství zastupoval odesílatel, podává o tom podrobnou zprávu a pokračuje se

Nové organizace založeny: Vel. Hlinsice, A. Hlinsice, Janovice, Smidary, Loučná Hora, Lh. Smidarská, Chotěšice, Starý Bydžov — ves v okrese novobydžovském.

Ve dny svatočlavisové (28. a 29. září) budou se konat v Praze velmi důležité schůze a porady. Bude: Zemská konference okresních věrných, metavující schůze Rady žen, družstevní porada, zemská konference všech důvěrníků strany (místních i okresních) a mimořádná valná hromada.

Maňžel: Drukstevno tiskové v Hradci Králové. — Tiskem Biskupské kaligrafie v Hradci Králové. — Vydavatel a odpovědný redaktor Jan Polák.

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1-50 K.
Jednotlivé čísla 25 hal.

Inzeráty
plácí se hotově.
Účet pošt. spoř.
tolky v Praze
čís. 49.000.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové.
(„Adalbertova“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Rukopisy se nevracují
a neobednávají se ne-
honují.
Reklamacce
neobednávají se ne-
honují. „Obnova“ ruší
přítak v poloze.
Telefon čís. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 26. září 1919.

Číslo 39.

Svatý Václave!

Věky slavné v lesku slávy bojů těžkých zápolím
k nebi vlál Tvůj prapor bílý nezdolností symbolem.
Čechy věrně vedl, chránil,
skráně zdobí vítězstvím,
křídlem orlím střežil, bránil
vše, co Tvým je dědictvím,
svatý Václave!

Bouří tisíc burácelo v tiché naše dědiny,
rozlily se jako přívál v luhy české otciny,
zakryly vše sruťnami,
zač Tys život v obět dal!
Nepadli jsme! — Ty jsi s námi
v zápasech a v boji stál,
svatý Václave!

Z mraků bouřných jitra světlo slávy novou denicí,
žijeme a budem žít, země naší Dědicí!
Nad námi Tvůj prapor vlaje,
víry jasné znamení,
hymna Tvoje v dálné kraje
z duší českých dětí zní,
svatý Václave!

Pod Tvůj prapor družíme se v lásky svatém nadšení,
sila víry, věrnost k vlasti z něho v duši pramení.
Za dědictví otců slavné
k vítězství ved' děti své,
jak jsi vedl Čechy dříve
v záštitě své korouhve,
svatý Václave!

Vladimír Horňák.

Svatováclavská sbírka.

Jsem rozbitá rakouská pošta. Tím horlivěji
tedy podporuji národní školství. Schyťte se pro
Ústřední Matice školskou velkolepě

vítězný dar svatováclavský!

Obrovský význam našich meštin vyniká na
mírové konferenci. Bez práce matičky by se byla
většina těchto meštin rozplynula v moři smé-
kém. Ale v době osvobození ozval se vítězný lá-
so tisícových českých žst v krajích národnostně
smíšených. Ústřední Matice školská jest i nadále
nezastupitelným článkem našeho národního a
státního školství. Neustále spolupracuje na zákon.
Vítězní Čechové mají povinnost spolupracovat,
protože germanizace nespi ani nyní. Kéž tedy Če-
chové v tomto roce svobody položili nerozhodný,
milionový základ, na němž se bude dále stavěti
pevná, složitá budova českého školství! Každý
přispěje do největší své možnosti!

Slavné uvítání dra. Beneše.

Po houževnaté, vyčerpávající námaze
vrátil se dne 24. t. m. ministr zahraničí dr.
Beneš do své vlasti. Národ náš spontánně
osvědčil, jak si váží muže, který náleží mezi
přední osvoboditele a nejdůležitější politiky
českého lidu.

Přijezd ministrů do Prahy uvítalo přes
160 tisíc občanů. Duše česká promluvíla
spontánně a vřele. Před 4 lety ujal se dr.

Beneš s plným ohněm práce, za kterou ví-
deňská vláda hrozila šibenicí a která přiváděla
Vilémův Berlín do hrozných křečí. Nyní sy-
pají na triumfální cestu nezdolného zápasníka
vonné růže ti, jichž nesnesitelné okovy dr.
Beneš zlomil.

Kéž ty nadšené ovace jsou jistou před-
zvěstí, že šlechtyn pracovník bude zname-
nati opravdovou autoritu, která třecí plochy
stran zmenší, vinobití utiší a postoupí s jarem
myslí ke zdárným etapám novým!

Dr. Beneš nadšen byl vítán v Českých
Budějovicích, Veselí nad Lužnicí, v Táboře a
Benešově. Všude na nádražích plno lidstva!

Večer po 6. hodině vjel vlak s ministrem
do Wilsonova nádraží v Praze. Přivítání
bylo velkolepé. Čestná setmina vzdala čest,
hudba hrála hymny. President republiky tiskl
vřele dru. Benešovi ruku a políbil jej. Min.
předseda Tusar, předseda Nár. shrom. To-
mášek a starosta města Prahy pronesli tklivé
proslavy. Lid pak provolával hřimavě slávu
se všech stran. Seřadila se auta a nastala
slavnostní jízda Prahou. Všude veliké davy
na ulicích jásaly vřelě. Nejhluknější projevy
nadšení zabouřily na Václavském náměstí.
Průvod aut prořízl rychlým tempem, tak
že po sedmé hodině první auta vjela do
hradu.

Ve skvostně ozdobených sálech byl za-
háněn raut. Předseda Nár. shrom. představo-
val dru Benešovi všechny vynikající hosty.
Pak se rozešla společnost ve skupinách po

hož viru dělali lidé dobré kšefty v obou zápa-
ských táborech. Mladý král padl a Popelka si pak
vzala vítězného vládce — vdovce, který měl už
dvě dcerušky. Nu — a teď mladá macecha přilo-
vala hřezné a hodné krutě ty dvě děti omnu u-
trpení, jakého sama zakoušela pod tvrdou dlaní
macechy staré!

Honza králem! Plno hodů, zpěvů, jásání —
a pak bengálí pohádky zhasíná. Ale jen dopověz-
me! Honza jako velký pán poznal brzy aspoň to-
lik, že jeho krev jest zrovna taková jako šlech-
tická. Pokud ho vychovávala chudá matka, byl o-
všem vřelým dobrotákem. Ustupoval různým
křiklounům s cesty rychle, protože se bál ran.
Měla stále čerstvou paměť, co jest hlad, rád i do-
brovolně oddělil kus chleba žebračkovi. Ale jak-
mile se chopil žezla, řekl si, že vno nerostlo jen
pro čsta šlechtu, jejíž statky byly právě skonfi-
kovány. Jelikož měl se šlechtou stejnou krev a
žaludek pracovitější, řekl si, že také může stát
úspěšně, čím raky, laněže a bažantv. Jelikož mu
dvořané v zájmu vládních kapes vytvářaly po-
chlebovat, nadal se brzy pýchou jako hořeb a
myslil, že dobrozděcnost musí vystřídati chlad-
nou moudrost. Dával svým dvořanům hodiny z
politiky a sociologie; když se některý z poslu-
chačů marnivě usmál, přetáhl jej Honza žezlem,
které nosil v ruce i ke svaččině. Chytil státníci v
soukromých slyšeních obratným: útky se seláského

sálech; podávány čaj a zákusky. Účastníci
rautu se rozcázeli teprve po 9. hod.

Charakteristické bylo, že dr. Beneš při
všech ovacích neutrousl nikde ani slůvka
zbytečného. Jest to muž mlčenlivý, ale úslinný
přemýšlený a zdárný práce. A takových mužů
právě potřebujeme nejvíce. Kéž přijezd o-
becně váženého a milovaného politika pro
nás znamená počátek klidného všennárodního
rozvoje a nové úspěchy na šachovnici mezí-
národní!

Politický přehled.

Národní shromáždění.

Ve schůzi své 23. září předložila vláda návrh
zákonu, jímž se ministr financí zmocňuje, aby
vzal z oběhu staré korunové a dvoukorunové
bankovky výměnou za státočky československé.
při čemž má býti vybírán 10procentní poplatek
správní, takže jedna korunová bankovka bude
platit 90 haléřů, dvoukorunová pak 1.80 K. Místo
nich vydány budou ve 14 dnech československé
státočky jedno- a pětikorunové. Oběh bankovek
jedno- a dvoukorunových odhaduje se na 300 až
400 milionů. Náklad spojený s tiskem nových drob-
ných státoček jest prý příliš značný, proto se
musí vybrati zvláštní 10procentní poplatek při
výměně.

Nalížení o státní i- a žurnových bankovek.

Nalížením vlády naší jedno- a dvoukorunové
bankovky Rakousko-uherské banky, obíhající na
území československé republiky, musí býti před-
loženy nejpozději do 15. října 1919 k výměně,
která se koná od 25. září včetně do 15. října 1919
u hlavního úřadu a filiáltek bankovního úřadu mi-
nisterstva financí — ve dnech 1. října až včetně
do 15. října též u finančních zemských pokladnic,
u berních a poštovních úřadů, u akciových bank a
u spořitelců.

Z Ruska.

Petrohradská sověťová vláda zmocnila prý
lidové komise zahájití mírové jednání s dohodou
a to na podkladě podmínek dohodou stanovených.
— Bolševikům se nezdá, proto ochota jejich k
míru. Kokakova armáda ze Sibíře postupuje stále,
Denikin svírá je také, od Dviny zaskočili bol-
ševíky Poláci a na pobřeží marmarském vojsko
anglické, finské a ruské vyvrvalo bolševikům zase
část území.

Nejvyšší rada o dopravě sibiřské armády.

Nejvyšší rada schválila žádost o dopravě
65.000 československých z východního Ruska do Nch
domoviny přes Spojené státy. Amerika, Anglie a
Francie poskytnou úvěr na výdaje, které se od-
hadují na 300 milionů za muže, rovněž poskytnou
lodí na dopravu.

Mnoholetý lid v Haliči.

Rada pěti zůstala prý konečně o Haliči, že
jest jen ze 40 procent polskou a proto bude Halič
na základě mezinárodního statutu přidělena k
Polsku jako samosprávná provincie, o jejímž o-
sudu rozhodne plebiscit. Z jiné strany se pak
rvrdí, že východní Halič bude oddělena od repu-
biky polské čarou Lisko-Cieszanov. Na tomto

krále činili svou louku. Když Honza na jeleci, ú-
slisné rady provedl kopy klouposty, už radcové,
když si byli vyměněné peníze bezpečně uložili,
podnikli revoluci. A dříve než Honza-král vztá-
ným žezlem mohl protikrálovství vzbuze, který
první vnikl do královského paláce, již mu ruka
i se žezlem ležela u hloky. Když pak jednokráhke
Honzu odváděti zrádci rádcové do vězení, řekl
mu: „Jakmile jsi začal věřit, že máš rozum na
vývoz, začalš bláznit jako v maskarním pise.
Takové hlouposti jsou dobré pro veseloherní pu-
dium, ale správa státní jím dlouho nesnese.“

A jiný Honza — král! Ten měl aspoň skrom-
nost a vtipu tolik, že ničeho vládného nepodnikal
dříve, pokud se neuradil s nejlepšími odborníky.
Chábil zůstat spravedlivým až do smrti. Ale to si
dal! Když několik lenošných randálistů potrestal,
hnad se mu vřelala ve sluch drsná slova: „To je
pěkná lidovická a vděčnost! Nebyť našich námo-
vných hrdel posud bys pásl krávy.“ Když vy-
dal zákon proti záhledu a potulce, slyšel před pa-
lácem křik: „To bychom byli blázni, abychom se
na Honzu dleli. Vybírá velké daně, aby se dobře
pomohl se svými ministry a platil zbytečné žol-
dáky. Sám jenom jenou a jiné náší k plahu.“ Dě-
nická stávka vznikla nejprv na státních králov-
ských. Dobrák Honza užasl, umínal si, že už ni-
kdy nebude osvobozeno naše otroctví, které sa-
my na sebe ověšují karabáč. Praktičtější selem a

území, na 10 až 15 roků Polsku svěšeném, bude
zřízena prozatím samostatná vláda se zvláštním
sněmem. Poláci však usilují, aby východní Halič
byla přiznána Polsku beze všech výhrad.

Rjeka novou septem.

Obsazení Rjeki D'Anunziem stává se novým
nebezpečím válečných zápletek. D'Anunzio hrozí,
že celé město vyhodí do vzduchu, bude-li ho
muset vykládit. V tom případě bylo by vojenské
zakročení Jugoslaviie neodvratným. Nyní má ko-
runní rada v Římě rozhodnouti, co dále počítí.
Dosaď marnou všecka námaha vlády italské zpá-
sobiti obrát.

Mírová smlouva s Bulharskem.

Bulharská mírová smlouva stanoví také, že
armáda bulharská smí mít nejvýše 30.000 mužů.
Bulharsko musí do 3 měsíců odevzdati přebytečné
zbraně, nesmí stavěti žádnou novou pevnost, vá-
lečný materiál smí vyráběti pouze jedna továrna
a všechny válečné lodí musí býti vydány a zni-
čeny. Za způsobené škody musí zaplatiti 2 a čtvrt
miliardy franků ve zlatých prutech a to ve třídě
od 1. července 1920 do 1. ledna 1928. Jugoslaviie
a Rumunsku musí dodávati určitý počet letáčnického
dobytka. Jugoslaviie pak zvlášt' po 5 let 50.000 tun
uhlí.

Videa všem za vznik války.

Videašské listy otiskly již řadu sdělení, z
nichž patrné, že vlastně jen z politiky videa-
ské veslela světová válka. O tom svědčí také
vlastnoruční list cisáře Františka Josefa Vlá-
dovi, depeše rakousko-uherského velvyslance v
Berlíně, protokoly o ministerské radě ve Vídni
a i. Srbsko usilovalo o smírné narovnání, Francie
a Italie byly také pro smírný postup. „Wos-
schehe Zug.“ píše, že bezprostředně zodpovědným
za vypuknutí války je bývalý rakousko-uherský
ministr zahraničních záležitostí hr. Berchtold. Die
spisu státního zahraničního úřadu ve Vídni o di-
plomatické akci proti Srbsku vysvětlí, že hlavní
vinu na válce se strany Rakouska mají hr.
Berchtold, hr. Stürgkh, býv. ministr financí (nyní
ministr polské republiky) Bilinski a ryt. Krobatin.

Rozmanitosti.

Kdykoli protikrálovští osvobodci provedou ná-
jakou neoprávněnou, odvracejí od ní zrak i sluch ná-
roda protikrálovským babnováním. Ale tak se ko-
zel v květnici neustál. V okamžiku nestřídaném
zamečí, až vzbudí údiv. „Mor. Orlice.“ sděluje
nyní, kdo zavlnil hříšnou neobkroveností slý stav
Těšínska. Poslanci dr. Witt a Lukeš a s nimi
předseda správní komise slezské dr. Paic 10 dnů
po převratu se dohodli s Poláky o nynější demar-
kační čáře, jakkoli naši delegáti donesli zprávu,
že historické hranice českým zemím jsou zaruče-
ny. A jak dlouho se o té kardinální chybě mlčelo!
Rychle se stíháme! národní slavnosti a prapory
ovšem Poláky nezahaly. — Ze protikrálovských
boj na Slovensku byl nepravostí opravdu protiná-
rodní a protirepublikánskou, ukazalo se stále pa-
trněji. Sami ti Slováci ze Spišska, kteří učinili v
Košarce projev proti litinkovcům, ve svém pro-
jevu zdůraznili, aby Češi nepřetáhali na Slove-
nsko svých stranických bojů a neuráželi nábožen-
ského cítění obyvatelstva. — Sám mírný agrár-
ník Starostík ve své „Obraně Venkova.“ adreso-
val socialisticko-agrární vládě tyto řádky: „Na-

odešel do neznáma. Po dlouholetém státním
zmatku koupil královské statky židé. A teď tam
pracovali bývalí Honzovi poddaní plně a s potem
velikým jako koně. Závíděl si navzájem lepší
sonsto; proto také židé každý den slyšeli anebo
čtli několik demencií. A to vzájemná hašteření
nevolníků bylo novým pádným důkazem, že sedí
v křeslech velice pevně. Takový byl logický a
přirozený konec pohádky.

„Beránka, otče se! Stolečka, protiví se!
Tyhle výzvy měly úspěch. Peněz a jídla dost. „A
teď, holky,“ kymle rozdrápaná matka, „s těmi
drahými lidy schválně jděte na ulici a jeste po-
malu, ať se lidé diví a přestanou mluvit coati o
žebrotě. Chci, aby vám záviděli i paši staro-
stoví; ať zlobí puke. Ať vám za ta slatva mlácí
pořádím hodvábné šaty, nadopustím, aby se sa-
dy kamarádily s husami. Odjedeme do velkoměsta.
Však nemají každý kloupat mosaz váleč, a želo
jste a jak jste dříve žily.“

Státní král porazil sousední národ, který
na hranicích jeho poddané hromě sálval. I na-
stala přesná válka. Poddaní by byli láskou svého
vítězného panovníka snědli. Ale pohádka má do-
povědět. Když král viděl nádebné ovace, učinil
je předmětem osobní spekulace. Romantický vo-
jako a přidal mu plata. A pak urvali králově, i
pocitového nepokojence ve své Hl. Dost stupely
tůk, že poddaní vdechali: „Dřív ty sám po-

FEUILLETON.

POMÁDKY NEDOPOVIDAJÍ.

Zapomněli schválně na různý drsný doslov
právě proto, aby jejich obsah zůstal pohádkový.
Tahle skromná Popelka! Zůstala trpělivou
přem, pokud okolnosti tak velely. Třásla se před
silnou packou své macechy; věděla, že proti ty-
ráni má jednou zbraň — čmst z nouze — unylý,
uctívý obličej. Naposledy si ji vzal princ; bylo mu
to však umožňeno jen proto, že nebyl po uší za-
dřen u bankéře a že nebyl nucen vydržovati
stálo velkou armádu. Pohádka nedokládá, jak se
Popelka za své jméno styděla, když již měla na
hlavě korunku. Přemítala, jak se vedlo blaze je-
lím nevlastním sestřím. A protože cestující nabí-
zel časté nešťastnější šperky, kupovala jako bez
rozumu. Hleděla mladého manžela přesvědčiti o
dobrotě svého srdce pěkně nastudovanou prosbou,
aby pro lidi potřebě (i méně potřebné) uspořádal
více podobných hostin, jaké byly při svatbě. Do-
brák princ nevěděl, jak mladá paní touží po veli-
kých úctách a vřelém děkovaní obřadních hostů.
Vycházela vřelc rosmarín Popelky — krá-
lovny jak ochotně, až se silně zadleží u žid. Ti
pak za široky vyřezané z královské kasy, nalezli
agenty z rosmarínové revoluce. Začal boj, na je-

Četl jste již oblíbené kalendáře
na rok 1920?
„Rohický kalendář“ . . . . . kus 4.50 K
„Moravan“ . . . . . 4.50 K
„Kapevní kalendář“ . . . . . 3.— K
Objednejte ihned u
„Občanské tiskárny“
v Brně Starobrněnská ul. 19/21.

Obchodníkům a prodejním novinám ohryhlá slova
při větších objednávkách.

Před jste všechno sesocialisovali, nadělali všelijakých boučkovských zákonů, ale o ústavu za celý rok jste se nepostarali. Naseli jste všude jenom samou nespokojenost, do duše jste ranili nespokojeností životem pro republiku, naše rolnictvo připravili jste o všechna práva, dali jste jej do moci socialistů, učinili jste z něho šivance, honěného jako ježena a učinili jste z něho otroka a poroba, dali jste jej na pospas obilním ústředním a ještě ani jeden velkostatek jste nerozdělili, protože jste se celý rok rvali o místa v pozemkovém úřadě. Všechno jste prezentovali socialismem, rolnictvo jste tlačili ke zdi a tlačíte je dosud, ať jest nejodvratnějším živlem pro svobodnou republiku. — Býv. ministr Rašín ve své úterní řeči sdělil v Nár. shromáždění, že 18. srpna t. r. přišlo do Bohemína 280 cisteren benzínu, který převážlo ministerstvo Národní obrany. Dnes po benzínu už není památky. Kam se poděl? Zemědělcům na výmlat přikázán nebyl, na Slovensku se pro frontu nepotřebovalo. Ozvaly se hlasy: Zeptejte se pana tajemníka Benomho! — Vláda snaží se zabrat do celá i Svatou Horu pro účely státu. Výmluva, že se nezabere kostel, naprosto neplatí. Odejdu-li Remontoriát, jak chrám svému účelu vyhoví? Nemohlo se hodně zabrat haličským keřům? Státní moudrost radikálů se obmezuje na zabírání toho, co s velkou obětavostí pořídit jiní; a tím si také vystavují prasmutné vysvědčení. — Jiřimský „Český Severovýchod“ oznamuje: „Byvalí šlechtici hledají útulek v české straně socialistické. Známy je již „bratři“ Lobkovitz. Ale také Viktor Coudenhove (!), majitel panství vojkovického, nakomandoval své úřednictvo a dělnictvo ke straně českých socialistů. „Bratři“ Coudenhove! — Dne 14. září měli Sokolové ve Strážnici veřejné cvičení v zámecké zahradě. Podle této zahradky stojí na mostě socha sv. Jana Nepomuckého. V noci z neděle na pondělí byla socha roztržena a kusy její vhozeny do vody. — Tiskárna sv. Bonifáce byla jednoduše „zabrána“ pro účely ministerstva Nár. obrany. Tento podnik nebyl ministerstvem některé korporace strany lidové. Ale to vyvážení jest charakteristické. Sebrala se tak krátce a řízně nějaká nemovitost německým židům? — Přes 6000 našich sešlo se z Pošumaví na tábor lidu Dobré Vody u Pčinovic. Ale den předtím již „svobodomyšlné“ učitelstvo okřeslo novokódexního mělo schůzi o tomto táboře. Proto také dostavilo se asi 150 radikálů, kteří spustili divoký řev, takže nás řečník k slovu se nedostal. Radikálové porazili tribunu a hořeli ohranovali ženy. Naši lidé odešli se však v zasněženém počtu ke kapli, kde vystoupil řečník Davida a Lácha. Tážeme se, kdy konečně surová, protizákladní jednání budou trestána. Řeči o svobodě byly a jsou v ústech radikálů švindlem neudržetelným. A učitelstvo má teď mnohem důležitější úkoly než vytváření fanatického vzteku na hlavy těch lidí, kteří republikánské školy platí k vůli tomu, aby se mládež zúšlechtila. — Židovský tisk vytváří do světa, jak prý jsou poraženi boševici v Uhrách krutě pronásledováni. Doce se snaží mezi pronásledovatele zařadit i „klerikály“. Cena těch židovských výkřiků a žalob dávno již jest známa. Židovští lháři dosud nejmenovali ani jediného kněze, který by boševikovi nespravedlivě ublížil. Ale když za vlády Kohna-Kuna byla řada obětavých kněží katolických surově usmrzena, židovská pera zachovala klid. — U manželky bývalého boševického tyrana Khuna a její přítelkyně při pátrání nalezena tři zavazadla, přeplněná ukradenými předměty. Služebná Khunova prozradila, že v jedné bedně bylo uloženo na půl druhu centu stříbra, ukradeného Szamuelm z Kajocce a asi 700.000 K. Děvče dostalo od Kulma za mlčen 20.000 K. — Antimilitaristické hrdinství soc. demokracie osvědčilo tato zpráva berlinského „Morgen“. Vláde Scheidemann na útoky neodvratných soc. demokratů (trvalých na předvlastních zásadách) odpověděl takto: „Již v listopadu 1914 byl jsem s Hlasem u říšského kancl. Bethmanna-Holwega, abych mu oznámil mírový projev soc. demokratické frakce říšského sněmu.“

ale, pokud nás vláda nebude od nepřítelů přemítat.

TH léta čekala nešťastná princezna, kdy ji nějaký rytíř osvobodí ze zajetí hrozného draka. Dívka skroucená se krčila jako hialinka za jarního mrazáku. Rytíř ji vysvobodil a v prvním zápale nadšení žádal za odměnu jen její ruku. Pohádka končí veselou svatbou, ale zamítuje, že po masopustním úterku následuje popeleční středa. Princezna viděla, že před ostrázkým zrakem drakovy se musí chovat jako trpělivá ovečka. Ale když drak rozsápal některého neopatrného chodce, vskokly si pomysli: „Kdy bych mohla podobně zasmárovat osoby, které jsou mi protivné.“ A zprošť se jí nechtěl být muž. Stála se mu sama drákem; sekýrovala a bila komornou i služky. Naposledy dvořané si šukali: „Tahle vládkyně prodělala u draka vojenský kurs důkladně. Kdyby se teď do té zakleté leskyně vrátila znovu, snad by před mrazáky tolik drahocenného draka strachem zbavila do probůhů.“

Teď je doba velice sňatková a přímo drsná prozradila. Bylo by tedy potřeba doplnit některé realistické úmysly i ty čarovné pohádky, aby svoji upřímnost při působivých.

Bethmanna mi odpověděl takto: Proč vás zná, aby to bylo nějaké vešelé. Můžete být nespokojeni, že takový projev posílá by vládnoucí chaf nepřítel, neboť podle spolehlivých zpráv s obzvy je tato již všeobecný názor, že Německo je vyčerpano. Kdyby se byl Scheidemann vzpíral, m by nebyli soc. demokraté za svou ráznost ve věcech ani jeden den. Bylo by došlo k příměří již t. 1914, židovští dodavatelé byli by přestali lásat, celý svět by byl býval zbaven nezměrných béd. A konečně Německo by bývalo zachráněno pro sebe víc než r. 1918. Hlavně na židech a soc. demokratech záleželo, kdy se válce učili přití. — Naše vláda dovolila, aby se prodávalo kilo čaje za 420 K. Ale jakmile Voska přivezl čaj svát, hned začali obchodníci prodávat kilo po 140 K. Nežve přímo zlodějský tolik do nebe volají k poctivému trestu? — Samá židovská „Tribuna“ napsala: „Není už pochyby, že jsme si se svou sférou „monarchistického spiknutí“ utřeli blamáž, podobně jako s aférou Schwarzkou, která byla částí naší „zahraniční propagandy“. Nežli takovou zahraniční propagandu, raději nic. Podobná blamáž neposlouží žádnosti naší diplomacie. Sem bychom také mohli připočísti nedávnou berlinskou aféru vloupání do rakouského konsolátu. Takové aféry jsou pěkná věc, ale jen povedou-li se. Naše aféry se rozhodně nepovedly. Ruče, které je inscenovali, jsou velice neobratné. „Monarchistické spiknutí“ v Čechách je skvostnou látkou pro — humoresku s titulem „Neviděli jste Ervina?“. Nic více. Začne se na nás hledět jako na stát velice dětský a malicherný. Ale nejde jen o ztrátu prestiže: naše koruna v Curychu zase velice klesla a uvádí se to v souvislosti s nebezpečím monarchie a nepokojů u nás. Ony neobratné ruče nás tedy poškozují citelně i hospodářsky. — Na sánici u Břelavy soše Kristově uraženy obě ruce. V podezření jsou dva vojáci, kteří tam opravovali telefonní vedení a rozhodli rychle prchali. Tak se snad zachráně Tělnsko a Slovensko uklidil? — Pro 152 polských židů, stěhulích se 5. září z Prahy, bylo vyhrazeno 11 vagonů. Lze si domyslet, jak četné balíky ti „ubozí vyhoštěnci“ odváží — jako výsledek svých čachů? Probléma se aspoň ta zavazadla? Američtí legionáři byli vezeni ve vozech dobytých.

Kulturní histry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Dr. Isenkrantz vydal v Bonnu knihu „Experimentální theologie se stanoviska přírodovědce“. Autor probírá tu otázky proctví, vyslyšení modliteb, záznaky a všelike jiné zjevy, z nichž možno seznati bezprostřední zasažení boží do přírodních sil. Spisovatel nepřehloupí se přes obtížné problémy laickou negací nebo skepsí, ale luští především úkol vážně. — Již dr. M. Mikoch ukazoval, jak latinský překlad žalmů jest mistry málo srozumitelný; učence ten provedl některé opravy. Nyní dr. J. Hejzl dokončuje nový překlad český ve své epochální „Bibli české“. Tato práce jest velice namáhavá a činí nároky na největší odbornou zdatnost. Vždyť jest potřeba srovnávat pečlivě při každém řádku text masoretský, Vulgatu, Septuagintu a jiné předlohy. Dosud se neví bezpečně, který text je se stanoviska vědeckého nejmenší a proto nutno každé slovo přesně odvažovat. Nyní konečně zlatá k nám bude mluviti zřetelně a vznešenost jeho mluvy nabude správného výrazu. — Za oslavy Nár. divadla básně nadšené pělý o divadelním chrámu, zlaté kapličky, vznešením okřál, kněžích a kněžkách Thale atd. Po posli dostavila se drsná prosa. Přetřásaly se divoké aféry jak divadla Národního tak Vinohradského. Zlaté kapličky se měnily v hluché parlamenty. Nyní v 1. čísle „Zvonu“ čteme napomenutí, aby se nekryla pod pláštěm umění obrovská většina pouhých příživníků, kteří zdar práce. Kritik dodává: „České divadlo tone v zátopě takovéhoto příživníku, ustrnulo na úrovni lidí, kteří k divadlu se dostali náhodou, omylem mládí, lákavostí prostředí, ale nikoliv pro to, co posvěcuje k službě umělecké a co je základem i cílem umění: duševní povznesení a to především sama sebe. Měnsina vyvolených ztrácí se naprosto v povšechném rázu všeho „lidu divadelního, nedostatečně kulturním, — a proto s obavou hledíme všude novým podnikům, které se nám sblíží.“ — Před válkou se psalo, jak se budou radost slýst posluchači při operách hraných v zabraných chrámech. Zatím však jest patrné, že to „radostné slyšení“ nějak silně ochabuje v samých dvoranách zbudovaných pro opery schvalně. — V obojmoce „Knihovně družiny literární a umělecké“ vyšly významné kresby z Valaiska pod názvem „Nedobry“. Autor Bedřich Kohn-Bečven zachytil tu mistrným perem temné víry v zapadlých hlubinách duše; lačné, plesácky tu kreslí postavy prostých mužů, kteří myslí jest obestřena temnými přízraky. Chválíme, že žládná z ponurých, hluboce jímavých povídek není rozvláčná, ačkoliv látko svádí k delším reflexím a k překrásným dodatkům. Právý umělec dovede fantazii svou účelně hospodařit, vyjadřovat se stručně a výrazně. A takový umělec jest Kohn-Bečven. — Ve Strasburku založila francouzská vláda ústav pro italská a francouzsko-italská studia; činnost se zahájí již 1. října. — Sdružení českých novinářů z povolení z Moravy a Slezska jest svoláno na den 5. října do Brna (hotel „Slavia“). Na programu jest návrh na zřízení novinářské komory a jednání o reformě tiskového zákona. Stav novinářský není respektován tak, jak dle významu svého si zasluhuje. Ukládají se mu úkoly velice obtížné, ale jeho hmotné poměry jsou ubohé. Tudíž se zahajuje akce k ustavení jednotné organizace všech novinářů bez roz-

dílu stran. Jest potřeba též pojednat o nejasném návrhu dra Boučka na reformu tiskového zákona.

Jak se staral Habsburkové a jejich dvořané o duchovní potřeby českého katolictva. Dr. Jul. Karlický na brněnském sjezdu katol. duchovenstva prohlásil, že i nyní pro české kandidáty ve Vídni bylo odevzdáno 65.000 hlasů. Ale pro české katolíky jsou jen ve 4 kostelích v neděli a ve svátek české bohoslužby, jež na tisíce Čechů nemůže pro velikou vzdálenost navštěvovati. V 7 kostelích dosáhla Jednota s velikými obtížemi jen odpoledních služeb božích. To znamená tolik: Náš lid musí čekat, až se mu po ukončení všech bohoslužeb německých, tak kolem 6. hodiny večerní, blahoslomně dovolí poslechnout slovo boží v českém jazyku a zazpívat si českou píseň k požehnání. Ano v mnohých kostelích, na př. ve XX. okr. (Mezimostí) a v XXI., ačkoli jsou tam celé domy obydleny Čechy, není možno ani toho docílit. Při koupi našeho kostela a kláštera ve III. okr. žádal tehdejší ministr kultu Marchet společně s gen. vikářem sv. biskupem Marschallem, aby se Jednota v kupní smlouvě výslovně zavázala, že bude v koupěm kostele odbyvat vedle bohoslužeb českých také německé, jinak že by ke koupi nemohl dáti svolení. Jednota se v tuto nelehkou úlohu uvázala, ačkoliv jsou v blízkosti dva rozsáhlé německé kostely.

Poláci, jichž jest ve Vídni asi 4000, mají polský klášter v III. okr., mají tam a v I. okr. v kapli sv. Ruprechta celé služby boží každou neděli a svátek. Italové, sotva 1000, mají svůj národní kostel a faráře s kaplanem. Francouzové, kterých jest tak málo, že v rubrice obcovací řeč při posledním sčítání nebyli ani uvedeni, mají v neděli a ve svátek dopolední bohoslužby u sv. Anny v I. okr. Rusové mají krásný ruský kostel. Srbové mají kostel v II. okr. Židé, jichž jest asi 25 tisíc, mají 60 modliteben. Starokatolíci, asi 1000, mají svoji kapli a svého faráře Sjednocení Řekové, kolem 2000, a nesjednocení Arménové, kolem 93, mají 3 kostely. V živé paměti nám táne ta neobyčejná ochota obce Vídne, když tam chltli Turci — po připojení Bosny a Hercegoviny — stavět mešitu. Obec jim nejen dávala místo zdarma, nýbrž slibovala ještě podporu.

Na českých katolících ve Vídni tedy páchný hřichy do nebe volající. Habsburkové patrně si raději přáli, aby z Čechů se stali němečtí soc. demokraté, než aby zůstali nadále českými katolíky. A tato dynastie za války vymáhala pro sebe ještě mimořádné služby českých katolů.

Zajímá veřejné mínění. Ze nakládají židé s novinami, divadly, zpravodajskými kancelářemi jako s obchodními předměty, bylo známo již před válkou. Za světového zápasu v Rakousku židé skupili celou řadu deníků (částečně i s redakcemi) a založili nové. V letech těch se mluvilo o reformách sociálních s předstíranou starostlivostí, aby se rafinovaně zakryl hlavní cíl židovského kapitalismu.

Teď se dovídáme, kdo vlastně převzme československou tiskovou kancelář. Hlavním jejím duchem bude pověstný semita Singer-Sieghart, který ve Vídni jako sekční šéf vlády za pár ministerských předsedů. Co chtěl, předsedové konali. Nadávalo se tehdy, jak vídeňská vláda jest k nám nespravedlivá. Ale málokdo věděl, že min. předsedové jsou skoro vždy pouhými gramofony Sieghartových. Po smrti velmocného Tausiga stal se Sieghart ředitelem Bodenreditky a postaral se o silné ozbrojení Rakouska. Nyní muž, který má tak značný podíl na zakrvácení Srbska a jiných Slovanů, stane se vrchním zpravodajem nejvlástenějších Čechů.

Co v žurnalistice židé znamenali v bývalé monarchii již dávno dříve, můžeme seznati z osudů Ludvíka Dóczho. Ten muž byl synem chudého žida Duxe z okolí Sopronu. Ludvík však zemřel jako baron (z blahovolnosti habsburské), jako Excellence, tajný rada. Bral veliké výslužky a jako zahraniční spolupracovník „Neues Wiener Journal“ dostával ročně 50.000 K. Od r. 1866 žil v Pešti, kde se z Duxa stal Dócz. Hrabě Julius Andrásy vzal si ho jako prvního ministra, předseda do své kanceláře a jmenoval ho brzy šéfem literárního bureau. Místnostmi židovskými procházel všichni ti, kteří chtěli mluvit s předsedou. Dócz za Andrásyho četl, psal a četl. Vzáleté noty, posílané v pohnutých dobách z Uher diplomatům, byly dílem Dóczho, který po pádu Andrásyho setrval v zahraničním úřadě, kde postavil k hodnosti odborného šéfa, ještě celých 23 let (až do r. 1901). Jen af se trochu plněl prohlédnou dokumenty, kdo vlastně přes 30 let vedl protislovanskou a vpravdě židovskou politiku maďarskou. Figury arciknížat a magnátů se vystřikovaly ku předu hlavně proto, aby ži-

dovský vladař byl ve stínu a mohl tak pohodlně pracovat.

Obrana.

Pobyt Kristův v Egyptě. Názornějším způsobem namáhali se moderní protikřesťanství myslitelé dokazovati, že údaje Písma o životě Ježíšově nesrovnávají se s historickou pravdou. Houževnaté úsilí v tom směru snadno pochopíme. Vždyť se tu jedná o podlomění základního pilíře křesťanské nauky. Ale všechny senační objevy protikřesťanské měnily se ve světle vědeckého prozkumu v žlutavé hynoucí listy podzámí — bez šťávy, bez vůně.

Není divu. Kristus narodil se v době historické, právě tehdy, kdy kultura řecko-finská v Palestině silně vyspěla. V zemi té bylo mnoho sebevědomých kritiků, řečníků, filosofů; nescházeli ani vzdělanci, kteří se věnovali historickému spisování. Ti všichni by byli strpěli jakoukoli nepravdu apoštolů? Ti by nebyli zaznamenali všechno, co by se bylo přiklilo přesvědčení o Božství Ježíšově? Již za věku sv. apoštolů vstupovali do církve osvěcení vzdělanci a dvořané Caesarovi. Ti se zajisté nedali zmámiti nějakými vymyšlenkami. Vždyť přece obcovali s jinými očitými svědky skutku Ježíšova. Kdyby bývalo možno zdolat žáky Kristovy klidným zjištěním některých jejich podstatných omylů, nebylo naprosto potřeba bojovati proti nim pohanskou sofistikou, jedovatými úšťopky a — strašným mučením. Za nejistou anebo vědecky vyvrácenou věc nikdo se nedá bolestně umučit.

Noviny sdělují, že německý historik Arnošt Šl. z Planice nalezl v jednom (kterém?) museu papyrus z egyptského hrobu, v němž se mluví o uzdraviteli „Ježíši z Anu“ tak, jak vypravuje o něm již jiný papyrus, zvaný „Benaniv dopis“. V onom dopisu se praví, že Ježíš vyrostl v egyptském městě Anu, byl tam chrámovým žákem, později učitelem a zázračným lékařem. Tato sdělení odporovala by ovšem bibli podstatně.

K tomu podotýkáme: Je jisto, že pobyt sv. rodiny v Egyptě byl krátký, totiž že trval jen několik měsíců a že táž vrátila se z Egypta do Palestiny brzy potom, když Herodes Velký zemřel a po něm v Jidsku vládu nastoupil Archelaus. Sv. rodina usadila se pak trvale v městečku Nazaret v Galilei. To výslovně dosvědčují evangelisté Matouš a Lukáš a svědčí o tom i ta okolnost, že dvánáctiletý Ježíš putoval s rodiči do Jerusálema ne z Egypta, nýbrž z Nazareta, kamž se zase s nimi vrátil k trvalému pobytu. Proto zpráva a trvalým bydlím sv. rodiny v Egyptě, kde by Ježíš byl žákem moudrosti egyptské, je nepravdivá, pouhým výmyslem pozdější doby.

Na citované novinářské zprávě nic nového není. Jest znám i nekaly pivoz této pověsti o delším pobytu Ježíšově v Egyptě. Vždyť již židovský Talmud v traktátu Sanhedrin mluví v tom smyslu o Ježíši. Židovští kněží a učitelé, nemohouce popřít záznaky Kristovy, snažili se je vysvětliti moudrostí a kouzelnictvím, jemuž se prý Ježíš v Egyptě naučil, a rozšiřovali tyto živé pověsti proti křesťanům. Na tomto vybájeném podkladě spočívá i obsah zmíněných rukopisů. Jmenuje se tam Ježíš z Anu. Anu egyptské jest biblické město On (1. Mojš. 41. 45), řecky Heliopolis (či vlastně Leontopolis), as 8 km severovýchodně od města Kaira. V městě On žil Anu byla četná kolonie židovská již v době před Kristem; zde židé řecky mluvící vystavěli si i chrám za velekněze Oniáše IV. kolem r. 160 př. Kr. ke konání obřadů náboženských dle vzoru chrámu Jerusalemského. Zde dle starého podání usadila se sv. rodina po útěku z Palestiny. Tato legenda ovšem může mít jádro historické potud, pokud totiž je pravděpodobno, že sv. rodina ke krátkému poměrně pobytu v Egyptě zvolila si spíše toto město s obyvatelstvem z velké části židovským, než místo jiné, kde bydleli tolik pohané. Tato okolnost byla ovšem židovským rabínům vítanou příležitostí k rozšiřování vrbáňných episd ze života Páně.

A proč spěchat pro zprávy do Egypta, jestliže přece zarytí farizeové ze samé Palestiny, kteří sledovali nejvýznamnější skutky Ježíšovy s netajeným hněvem, věděli o Kristu mnohem více — a přece evangelické zprávy nevyvrátili?

Dodáváme, že koncem I. a hlavně v II. století budovali Ebionité, Nazarejsí a Gnostikové k podpoře svých bludů sňmí o Kristu tendenční napodobeniny evangelíí. Kolovaly spisy, v nichž ke skutečným událostem biblickým přidávány vymyšlené episy. Ale církve již tehdy rozeznávala plevu od zrna bystřel a svědomitě, než mnohý moderní objevitel senačních pradávných zvstí.

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 140878. Telefon č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30

Příjmy všech bank. Oddělení pro zboží dodá: Cement, vápno, uhlí, koks a dřeví ve velkém i malém.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiální v Chrudimi.

Telefony: 48a řidičství, 48b směnárna

Akciový kapitál a rezervy K 50.000.000,-

Vklady (na krátký, dlouhý a živý účet)

— úrokuje co nejvýhodněji.

Centrála v Brně.

Filiální: v Praze, Plzni, Nám. Brdů, Boškovice, Uh. Brdů, Břeclavi, Holešově, Kroměříži, Mor. Opatov, Olomouci, Opavě, Prostějově, Přerově, Třebíči, Val. Meziříčí. Letní expozitura v Lázních Luhačovicích.

na Slovensku fili. v Bratislavě (telef. čís. 689, telegramy: Moravobagro).

Poněkdy obchody bankovní a směnární všeobecné.

Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím, městům a vel. korporacím.

Rozbírání úvěry.

Financování importu a ex. ortu.

Kdo vlastně rozhoduje o mezinárodní situaci? Pómaže to přece leze ven. Angličané na mírové konferenci začali se zastávat Rakouska. Prý to je nový stát, který není zodpovědný za hříchy monarchie; nelze mu tedy ukládati obtížné podmínky. Pařížský dopisovatel »Národ. listů« v č. 187 k tomu poznamenává: »Zde zasáhlo rozhodně vliv mezinárodních židovských finančních, kteří mají ve vídeňských bankách ohromné zájmy, iž vliv, který si nedávno vynutil, aby do smlouvy s Poláků a Rumunů byly pojaty klauzule o ochraně židovských menšin, klauzule, jež Rumunů pobuřují do té míry, že snad odmítnou podepsati mír s Rakouskem.« — Tedy lidé, kteří nehouževnatěji k vůli rozmnožení svého mammonu válku prodlužovali, budou »potrestáni« novými výsadami. A přece právě židovští bankéři mohli učiniti válce konec, kdykoli by se jim bylo zachtělo.

Rozhledy školské.

Slezská zemská školní rada vydala výnos, v němž vypočítává židovské svádky, v nichž židovským dětem se má umožnit účast na náboženských úkonech. Před svátky katolickými židovští fabrikanti a soc. demokrati nakládali (na př. ke dni 25. března a 16. května), aby se v továrnách pracovalo. Povzbuzovali spolu s učitelstvem mládež, aby ve sváteční katolické dny raději šla na výlet než na bohoslužby. — V »Č. Učitel« H. Sedláček píše: »U nás budeme žádati odstranění vyučování náboženství ze škol a zavedení státního dozoru na vyučování jeho muškolní.« A v úže nad tu svěřící kazají nic? Kdo jen bude kontrolovat ve škole, zdali podučitel při horlivých výkladech protikřesťanských nezapne nešve? Když už dozor, tedy vstřícnost! — Sotva pokrokový učitel několikrát prudec zašermoval proti přízraku klerikalismu, sotva zajašal, že teď už je svoboda do libovůle, již ho chytla za ruku i za šiji soc. demokracie, která diktuje hodně bezohledně. Sama nář. demokratická »Stráž svobody« píše, že máme u nás těžký rudy klerikalismus, který jest brutálnější a bezohlednější než ten černý. Vždyť již také socialisté, kde mají v rukou obecní správu, vyhrdžují, že »pojedou ti učitelé, kteří nevystoupí do jejich organizace. — Německí gymnasté v Mostě pohrozili, že zahájí stávkou, nebudou-li jim ponechána budova německého reálného gymnasia. Bylo tam totiž zřízeno české reál. gymnasium, které má být umístěno zatím v budově gymnasia německého, Německé studentstvo zaslalo svůj protest prezidentu republiky, ministru, předsedovi i ministru vyučování. Takhle kdyby to provedli českí studenti za starého Rakouska! Němci jsou nyní leckde drzejší než za války. Cítí novou sílu — v naší ochablosti. — Dne 22. září pořádala nář. demokracie na Žofíně schůzi ve prospěch českého školství ve Vídni. Věcně referoval vídeňský pracovník dr. Jetei. Ot. Kříž za velkého vzrušení upozornil, že za slavnosti »Komenského« nebyla zastoupena ani vláda ani členové Nář. shromáždění. V resoluci jednomyselně přijaté protestováno proti záněhlivým českým dětem vídeňskou radnici. Nechť česká vláda podporuje vídeňskou menšinu a postará se, aby příslušná ustanovení mírové konference o menšinách byla doplněna a vysvětlěna.

Národohospod. hlídka.

Zakládá zásoby cukru. Ačkoli se již začne na Slovensku vytrábit cukrovka, sklady na čilišný cukr jsou přeplněny starými zásobami. Období 1918—1919 končí měsícem září, ale k 1. září v továrnách na bílé zboží zůstalo 250.000 tun cukru. Za celý srpen vyvezeno z těch továren jen asi 57.000 tun v hodnotě suroviny. Tedy cukr pro domácí spotřebu a zvláště pro vývoz jakoby byl naklet. A to proto, že dosud nebyla zreformována dopravní organizace.

Reformovaná hospodářství v republice. Ke konci února t. r. byla provedena v Hospodářském družstvu ve Slaném inventura — a očekávalo se 70 metr. centů obilí. Skladník družstva Jar. Beneš se souhlasem správce Rychetského přiměřeně do 10 vagonů počítalo 26 metr. centů bílého pšeni, čímž vláhu vyhovoval. Ona provizní po odání mlynářů Dušence byli začtení. — Nezaplacené účty ve všeobecné nemocnici v Praze pěl se na více milionů korun. Dodavatelé žádají nyní placení předem — a ti, kteří čekají zaplacení již pětadvacátého roku, hrozí žalobou. Při tom však lékaři sami trpí bídou. Nevzpomínáte při tom, jak velké milióny vyházeny v republice na účely méně významné? — Agrární zchlepnutí do Víňskovy státní na svat. »Věhlasť« čeká Agrárníci zřídili si »Slovenské dobytčářské družstvo«; jejich nakupovači mají akciové platky a sáňají slovenské malorožky. Tím platí se i kg 4-6 K, kladně velice.

káři prodávali volně do měst za cenu až trojnásobnou. Agrární »Česká zemědělská společnost« zřídila si v Bratislavě továrnu na uzenářské zboží a prodává salám (z násilné a laciné vykupovaných kusů dobytka) i kg za 30 K. Dopravuje také slovenský dobytek do Čech, kde prodává kilo po 10 K a maso po 14 K. Tak se dělají peníze — ale tak se také šíří na Slovensku roztrpčen. — Za bývalého Rakouska tak často činili naši poslanci dotazy, týkající se finančnictví. Nyní jsme v republice, kde lid má právo viděti do statistických a rozpočtových archů jasněji. Ale kde! Posud ani nevíme, jak velký jest náš kovový poklad, třebaže jest výsledkem národních sbírek lidových. Jak toho pokladu přibývá? Anebo — co z něho posud zbývá? Tyto otázky jsou tím dotěrnější, že cena našeho koruny za hranicemi tolik poklesla. — V Nář. shromáždění posl. Matlák a soudr. podali 23. t. m. důležitý dotaz. Ředitelství pošt a telegrafů v Praze zadalo 20.000 m. látky pro potřeby svého personálu německo-židovské válečné firmy brněnské Max Goldmann, metr za 45 K, ačkoli české učezatci nabízejí zboží v lepší kvalitě levněji: po 42 K za metr. Při zadávce staly se i jiné křiklavé nepřístojnosti. Na jedné straně republika dala přímo firmě Goldmannové dar 60.000 K, kdežto české obchodnictví odstrčené, jakoby nebylo s to dodávky látky vypraviti. Již první dodávka látek ležích, výpásaných zmíněným ministerstvem, byla zadána rovněž německo-židovské firmě Jerusalem v Liberci. Interpelanti se ztázali, zdali jest ministru způsob zadávky znám a co hodlá učiniti, aby měla přechod spravedlnost. — Dne 16. září »Nář. listy« uveřejnily tento dopis: »Dne 28. srpna odjžděl z Pečok p. posl. Slavíček s rodinou na výlet do Žiliny a měl 4 poloviční listy II. třídy a s ním odjžděl p. V. Novotný, spolumajitel továrny na obuv »Rozmach« v Pečcích, se svojí chotí a měl také legitimace pro 2 osoby na listy II. třídy do Žiliny. Aby ministerstvo nemuselo příkř hledat, jak p. Novotný k těm listům přišel, oznamují mu ihned, že p. Novotný měl čísla legitimací 91.309 a 91.304 a p. posl. Slavíček pak 91.306, 91.307, 91.198, 91.199. Celé okolo Pečok již dobře, že p. V. Novotný jest válečný zbrojník a že naprosto mu není zapotřebí znepřátelí své známosti a politické příslušnosti p. posl. Slavíčka k neoprávněným výhodám, aby na svých výletech uspořil na jízdném.« — Na státech hlubockého Schwarzenberga předpíjeli se socialistické listy tak, že se předpíjeli stihuje se mzdové dělnictví. — Kdy dráhy začnou něco vynášeti, o tom čte ve hvězdách. V I. a II. třídě většinou jezdí lidé zadarmo. Zvláště jezdí zdarma sem i tam přibuzení úředníků bratislavských; při tom ovšem se neplatí ani veliká a četná zavazadla. Leckde v celém věku sotva třetina pasažérů zaplatí celou sumu. Nemohlo by se už konečně rázně říci, aby si anekromé výlety platil ze svého kádě?

Jak to bude konečně s živnostenským řádem? Akce pomocného úvěru pro živnostelníky válkou poškozené byla schválena zákonem z 23. května 1919. Ale průtahy v realizaci věci tak ožebavě jsou dosud. Okresní správy politické měly již dávno vykonati přípravy pro ustavení okresních komitétů. Ale živnostelnictvo posud maršle čeká. Uvidíme, zdali ministr obchodu aspoň po interpelaci Matlákově se rozhodne k praktickým činům. Živnostelnictvo střežilo za války rády veliké — a při všech svých starostech a velkém dělení zůstává nadále vyžděncem.

Oranžová v Rusku. Dle zpráv našich legionářů prodává se v Irkutsku na Sibíři dle našich peněz 1 kg chleba za 12 K, 1 párek 4 K, 1 jablko 10 K, citron 40 K, 1 kg m. masa 20 K, zrnk. kávy 40 K, 1 kg cukru 40 K, cikorie 50 K, hovězího masa 20 K, kůň 2—20.000 K, 1 q sena 120 K, železní boty na 1000 K, 1 litr ruské kofalky 60 K, chetného piva 12 K, článo novin 2 K, arch papíru 2 K, 1 metr látky na oděv přes 200 K.

Proba.

Všeobecné sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové (Adalbertinum) jest postaveno před těžké školy. Již 9 neděl trvá výuka malého dělnictva textilijského v Náchodě, protože naši dělníci, věrní svým křesťanským zásadám, nechtěli vstoupiti do nář. soc. organizace. Všeobecné sdružení vyplnilo jim plnou mzdou V Nové Pace, Opici a Novém Městě jest mzdový spor, neboť zaměstnanci — hlavně židé — nechtěli spraviti mzdové a pracovní poměry dělnictva, které jest na nynější poměry opravdu velmi špatné. Mzdový spor snadno může vésti buď ke stávce nebo výhce dělnictva. Maslopo běží na vše připravují. Proto Vás srdečně žádáme o příspěvek pro podpůrný fond — dělnictvo všeobecné hospodářské skoro zničeno nemá špor, aby dle trvalý výhce mohlo směřti. Jest očekáváno, že na výpomoc své organizace! Najisto očekáváme, že situací dělnictva pochopíte a hojněji přispěte. Sdružení Všeobecného dělnictva sdružení, nepřijížděte, nezapomínejte. Kdo rybní dá — dvakrát dle!

V Hradci Králové, 31. září 1919.

J. Polák, J. Šahula.

Církevní věstník.

Parablická skupina Jednoty kosa řádova schází ve čtvrtek dne 2. října na děkanství v 9 hodin dopoledne. Na programu: Stanovisko věci excentim proměňm nejvyšší dechovní správy u nás. Zveeme k této schůzi sousední i vzdálenější skupiny co nejsrdčněji.

Zkoušky květinářství. Zkoušky v II. taru budou se konati dne 1. října, školní dne 4. října, jak omytem oznáměno v »Ord. Netu«.

Československá strana lidová.

Jest známo, aby svačkovláckého spádu děvnická v Praze místní i okresní děvnické strany sdružili se v počtu největším!

Hradeo Králové. Dne 24. t. m. na československé místní organizace promluvil Magre dr. Fr. Reyl obsažné a přesvědčivé o potřebě náboženství při výchově. Ve věcné debatě, jež se nato rozvinula, zvláště přítomné ženy žádaly, aby vyučování náboženství bylo ve škole ponecháno a křže aby se neodstraňovalo. Tajemník Jakl podal řadu praktických informací o družstevnictví, zvláště o konsumech. Vykonal volby výboru místní organizace.

Soc. sdružení studentstva v Hradci Králové připravilo dne 21. září všestudentské »Veni sance« v kapli sv. Klimenta. První vystoupení naše koronováno bylo krásným, neočekávaným úspěchem. Jak studentstvo, tak ostatní věřící projevili sympatie s naším bratřím svojí manifestací, úctami. Prostorná kaple ani nestačila — nemohli všichni poslyšeti. Po nadšeném a protřebeném proslovu p. kanovníka Černého za všeobecného pohodu sloužil ml. sv. p. dr. Doskočil. Bylo viděti mnoho slzících očí, když naši studenti dávali svému živelnému nadšení projev velkým zpěvem písní: »Ehle oltář Hospodínův září!« — Vzdáváme tímto všem svým příznivcům srdečné díky za morální podporu, kterou nám áčast tak hojně připravila. Největší odměnou p. kanovníka Černého za jeho námahu, p. Dr. Doskočilovi i Dr. Svobodovi, jež místně zapěl Hruškovo »Ave«, bude za lásku, s níž k nám přišli, jistě, když půdenie vždycky po cestách, jež nám ukazují. Bobolužky, jež lásky se tak hojně účastí, budou i nadále konány. Blíží se již bude oznáměno. Výbor. SSS.

Slezá samospráva a konference děvnická konati se bude 5. října o 9. hod. dopol. v Nám. Brdů v restauraci »Matasé«. Členové obec. zastupitelstva a děvnické českolov. strany lidové z okresů: Nám. Brdů, Přibyslav, Chotibof, Ledeb, Habry, Dolní Kralovice, Humpolec, Potná, Štoky, Pohřimov a Počátky dostavte se hojně!

Nové organizace založeny v Řečicích a v Záblatě v okresu hořickém.

Směřka. Dne 28. září o půl 3. hod. odp. ve městské dvoraně přednášky: p. Hykovec, sl. F. Morákové a sl. Matasové, účastnic kursu. Schůze je důvěrná pro členy a jimi uvedené hosty.

V Hradci Králové dne 5. října mluviti bude p. Šupka.

Chrudim. Místní organizace Č. S. L. pořádá v neděli 28. září ku cí sv. Václava, kněžstvo Českého v divadle »a Lohmáckého Svatováclavský večer s proslovem a živým obrazem, načel bude bohatý program zábavní a po něm volná zábava. Zařizem divadelní a restaurace. Aby si mohli každý včas najisti místo, převzali kaskové předprodej vstupenek p. V. Kampar, obchodník na Novém Městě, sl. M. Mayová, obchodnice v Kateřinské třídě a p. J. Procházka, sedlák na Jánku. Pokladna se otevře v 7 hodin, začátek o půl 8. hod. K hojně účasti zve zář.výbor.

Do Orla a Orli a obilí! Místní odbor Orla pořádá na dom sv. Václava dne 28. září Oralskou slavnost s následujícím programem: O půl čtvrti na 10. hod. dopol. sraz před spol. domem; odtud průvod do kostela, kde kázání a mše sv. Po půl sv. návrat do spol. místnosti a tam krátký proslov. Odpol. o půl 4. hod. Oralská akademie, večer v 8. hod. všeček. Cvičení, pokud možno, dostavte se v krojích orla, neb aspoň s odznaky. Národní kroje vítány.

Jednota katolických tovaryšů českých ve Vídni prosí všechny naše organizace Č. S. L., by při pořádání svých zářav nezapomínaly na »Jemnětív dům« (Ortina pro české katolíky učeb. a tovaryš. ve Vídni), na kterém ještě vázne 96.000 K dluhu. Dary přijímá řada řádů v Poště a Paovu.

Lomnice n. Pop. Katol. jednotu slaví svátek sv. Václava, svého patrona, dopol. slav. slibkami Božím, jichž se účastní s praporem, dopoledne slavnostní schůze a přednáška v p. J. Mádie, kaplana z Jíčína na téma: »Svatý Václav, zachraňte země české.« Plně a recitace. Schůze jest v Řebčicích o půl 4. hod. Zveeme srdečně přítelce naší z celého okolí na tuto manifestaci. Ukážte, že ve Vás víra svačkovlácká ještě nevyhynula. Poděťte se nám zlatími tohoto mladého, nadšeného kazatele, jenž tak všeobecně mluví k srdci, a jenž na sv. Táboře lid svým kázáním tak osvětlil. Přijďte v hojném počtu!

Tělocvičný odbor Orla v Litomyšli vyzývá všechny katolíky, aby konečně odložili ramanářství, aby hrdo a odhodlaně vzápěli do řad oralských, kde se odhodlávají mládež v duchu křesťanském od svého mládí a stávají věrně naši svatě věci. Jeho cíl jest: Bůh, Vlast, Sibi! Katolíci, vstaňte se a přistupte do řad oralských. Přijměte se činně řádu, činní, přispívejte a zakládáte. Přijímají přímá J. Navrátil, náčelník Orla.

Na Liběšíně konány 14. t. m. dvě sdělové schůze na účelem založení lidové organizace a k podání známých protinář. v Lhoř Zelené a v Sedlčích. Na obou referoval prof. Soběšek z Jíčína. Živnost vypracovávala se zvláště schůze první, o čem zmloučili se přítomní dva soc. demokraté. A co svačkovlácké! Kázání při těchto referacích jednom z nich utvářeno vyřizováno, na hmoce strážil jest.

Když sám měl se ukázat jako řečník. Dokonce prohlásil, že se všem souhlasí a odnesl si na památku litomyšlské číslo »Lida«. Z toho velká radost: »Ať se poháštěli, jen když se na komoce směřli.« Do organizace se přihlásilo zatím 23 členů a zvolen výbor. Když dojděte řečník k hostinci v Sedlčích, kde měla být schůze druhá, byl varován náčelní, aby se raději vrátil, protože hrozí v hostinci násilí a rozbítí schůze. Vzást náleží organizaci na Liběšíně do duše páli liběšské volnomyslenkáře a proto v počtu asi 20 osob vypravili se za vedení tamního lékárníka s chotí, aby připravili sedlčským v hostinci standard. Řečník však pěl se po jiné místnosti ve vsi a tak na konec uchýlil se náčelní do mlynářské šalandy, v počtu téměř 100 osob, kde uspořádána zřadila schůze. Založena nová organizace, zatím 32 osob a zvolen nálejší výbor. Zatím výprava volnomyslenkářská, vypuzená ode mýlna, rozložila se po větším zbradilí mostním nad potokem, očekávaje konec schůze. Zapomněli nebožáci, že přýcha předchází píd. Nešťastně zbradilí se pohorřlo a ve nížku horké hlavy chladila lázeň potoka a obímalo šfavnaté bláto. Pak vracelícím se »naptáletům republiky« utvořili čestný špalír, při čemž vypadať málo bojovné. V nešťastí nemohli soucitných duší, spíše padly štiplavé poznámky. Potom, že klerikálové nejsou všim vinní!

Opětko. K okresní konferenci svoláváme tímto všechny děvnické okresu Úpického na 5. října o půl 10. hod. dop. do spolkové místnosti u p. Jos. Vacka. Účast nutná. — Fr. Janček, okr. děvnick.

Zprávy místní a z kraje.

Okresní hospodářská rada v Hradci Králové usnesla se ve své schůzi dne 17. září 1919, vydati následující apeli ke všemu rolnictvu okresu Královéhradeckého: »Republika naše potřebuje, aby zásobování bylo správné a nerušené, a proto jest třeba, dodávati zemědělské produkty mimo vlastní spotřeby pouze státnímu obilnému ústavu. Když každý nesamozásobitel má dnes zaručený plný příděl živočišných potřeb, není třeba, aby nějakým jiným způsobem ještě se zásoboval. Proto rolníci neplatíte nikomu v naturálních, nýbrž pouze v penězích a odvedteť veškeré své produkty veřejnému zásobování. Okresní hospodářská rada v Hradci Králové, dne 24. září 1919. Předseda: Jan Černý.

Klíperovo dvadlo. Repertoár, který chtl býti poskud obsahově cennější než minule, vyzkazuje dvě opery, jež procičlám, žarem i uměleckým vypětím předčily ostatní průměrné a podprůměrné večery. Byli to Kovařovičovi Psoblavci, kteří svou opravdovostí v ideí i podání zaujali co nejplněji. V pestrém kaleidoskopu střídal se výjevy mocně vzrušující fatálním během historických událostí a jímali mysl i srdce mladým koezem lidské lásky a štěstí; ukazují rysy nejsympatictějšími duši onoho »buláčického« lidu, jenž dovede se bezmárně radovat, ale i líkat a toužit po ztracené svobodě, za níž je také boťov tělem i duší bojovati — a umírat. Dílo tak vysokých kvalit působilo dojemem podmaňujícím, tím spíše, když ti, co byli tou radostí i bolestí, co byli bojem i smrtí za právo, svojí átiou pochořili a prošli. Pam. Gelller podal Kozmu s celou měklostí i otměm. Válení i láskou, již byl schopen tento vádce lidu. Jeho hlas pohyboval se jistě a celkem hladce, i ve výškách a vytvořil tak okamžitě v zácné umělecké v době chápání souhrně s melodickým hlasem H. Kramperové. Také Přibík p. Perštáv svým mohutným hlasem i postavou oviadal jevště. i Lomikar p. Komarova stál na obvyklé výši, až bychom si u jeho hlasu přáli více měklosti a ohebnosti. Celkový dojem díla, který byl výborný, zvyštem pěkným sládním orchestru, stejně i dobře vedenými a listě spřevanými sbory. Byl to jeden z krásných večerů! Stejně možno kvalifikovati i provedení Smetanovy Hubičky, kde trvalé role se zářem seřádl L. Gelller. Jeho hlas však tentokrát nebyl obvyklé síly a potence a H. Kramperová, jež velmi silně sympatickým procičlám své úlohy. Stejně dobrým byl i Pakoucký p. Perštáv. Hicsovské sóbo v kaskádách svého barvitého hlasu zapla si v III. aktu A. Sehnalová. — »Poslední muž« je veselohra od F. X. Svobody; zblízka možno se tomu smát, ba i hodně smát, ale z dálí stae se ten smích problematickým. Kus nemá vyslovenost anglické, tm méně espritu francouzské veselohry. Děj, o kterém možno říci předem již, jak špatně, nemůže být obzvlášť zajímavým. Proto všoivám všechna péče situací komice, ovšem na úspěchem. Jiný nedostatek zakryje se konečným morálnováním, pravdou, již poslačtáctvo během hry nemá vytáštiti, ale jež se mu pak na konec k dobrému zařadí servíruje; ovšem to je věc autora. Představitelé jednotlivých áloh přičinili se kladý svým způsobem o ádar večera) tak ing. Buřvát p. Těloky, Kohout p. Čadý i Zdenka K. Kostková. — Operetní představení obsahuje Vio-braně O. Nedbal (M. Horáký, A. Sehnalová, B. Váňa), Taneclet panny Máriaky, jenž zaujal áobovým koloritem a sympatickou postout díla (A. Sehnalová, B. Váňa, M. Horáký, K. Příková) a Odkazachova Orta v podavěti, více méně podávanou parodii řecké mytologie, ale a rávovien a pěkné solistické ouverturo. Také byl dáván »Bílý lov«, oteřlý a také zde neplavý, kde osoby mají zachraňovat láblílost »překážkového« toho lusu. U kuse tohoto a podobného druhu směřý ánosní úpěch dokazuje, že jednoduše nášim náleřích vstav bře se jen archými kolemi; ovšem jest sporné, jest-li to ly nelepší. F—

Vasilešna a oltěna pan. Dne 17. září pobýval v i hojně v noci po Hradci Králové cisí pes, zamý, dělá svat, rezavý a bílý pesům od boji čelili k smutnému náhám se táhající, na předních nohách po křehkém, na zadních na tlupkách bílý, umělich polevavých uší a halátoho směřkového ocase, kladl pokosaj i ocase a do ána oděval. Pířec tohoto pes náleřina byla vavěřina. Z té příčiny sděluje přímá busomace psů v

celém sdělitelném politickém okrese nabitá i na dále v plátnosti a jest v zájmu všeobecném, aby výdělky zvěrovního-policijní opatření co nejvíce zůstávaly bytelnými. Každé podstatné onemocnění psá, jakož i blížící se těhotná, t. i. zda lid nepokoušeli neb se zvířaty, hlavně pak do styku nepřijí, budně vždy obecně škoda bezodkladně hlášeny. Místodržitelů rada: Půlčí.

Večerem kura kuralet ornamentalního uspořádán bude lesa od 1. října do 30. dubna při státní odborné škole pro umělecko-průmyslové zpracování kovů v Hradci Králové. Vyučování se bude večer vždy od 6-8 hod. dvakrát v týdnu. Vyučování je úplně bezplatné. Přihlášky přijímá ředitelství odborné školy.

Pobíhání v Hradci Králové. V slavný den sv. Václava 28. září jsou za přímého počasí u Panny Marie litane a sv. požehnání o půl 3. hod., nato o 7/8 na 4. hod. kázání na Rožberku. Za nepohody jsou odpovední služby Boží v čas obvyklý o 4. hod. u Panny Marie. Prosi se o hojnou účast věřících.

Hradecký kroužek přátel mezinárodního jazyka upozorňuje, že veřejné kursy Esperanta budou zahájeny počátkem měsíce října. Veškeré přihlášky přijímá O. Skleněka, Živnostenská banka (amnéria), který ochotně podá bližší informace.

Americká sděla. Minulý týden prodávalo se na jatkách sádlo. Bylo pěkné a dobré. Jest ať však přitá, by se při vážení přitáhlo nespěchalo. Spěchem se stává, že se novějška, až se váha poměrně uklidní, a pak chybí na váze. Přitáhli chybělo na 1 a půl kg 9 kg, což činí při ceně 27 K za 1 kg 2 K 43 h. Nežleď ani k obyčejnému vzácného tuhu pro domácnost, je obnos 2 K 43 h ztráta, která nepadá třeba na váhu u člověka majícího na hodinu 3 K 50 h platu, ale u gázisty značí šestý i pátý díl denní záde.

Mladí složit. Uvězbeno v Hradci Králové několik chlapců, kteří se zorganizovali v lupičské bandě. Společali na 20 odvážných vloupačů. Toť radikální strany v listech svých prohlašují, že ti chlapi nejsou z jejich řad. My jsme po politické příslušnosti těch lupičů nepatřili; ale děkujeme i my za dar, že kterému se nikdo hlásiti nechce. Toť jako, že kdyby jediný z těchto byl přilepkem našeho tábora, hned by se to hodně pomělně rozšířovalo na všechny strany. K svědomí vyvlastňování nás program nesvědčí.

Jaroměř. Odhalen pomník padlým legionářům pořádk Kroužek studentů Jaroměřských pod protektorátem sí městské rady 5. října o půl 9. hod. rami. Slavnostní hosté: deputace legionářů a M. N. O. budou uvítání městskou radou, „Sokolem“, korporacími a četnou setinou o 3. hod. odpol. dne 4. října. Večer slavnosti akademie na počest hostů v Sokolském domě v Jaroměři.

Milota. Místní organizace lidové strany pracuje, pokud její síly stačí. Nemá ovšem kři krompých, ani tvorom do organizace veňmaných. Zádnému kapitolistovi nejsme zaprodání, proti „křesťanům“ máme volnou ruku. Žádný náš člen nepřijal od nikoho, třeba sebe bohatšího „dobrodince“, mouku nebo prasátko, proto není nikterak vázán vůči nikomu zvláštními chledy, ač naše členstvo tvoří lidé malí, jimž jedinou odměnou jsou kaměšky a nadávky protivníků. Jedinou překážkou v práci je malý počet členů zapracovaných a těch, kteří by se neostýchali — ať nedýchá; nebáží — také agitovat. V tom ohledu by se mohli naši přičinili od protivníků. — Členové městského zastupitelstva i kmří z naší strany vyslaným nutno vysloviti plnou důvěru, neboť jejich práce je čestvdomá a — co nás těší — také odměrně uznávána. — Dramatický odbor připravuje pro zimní období několik pěkných her. Nejdříve schraje se veselobra: „Láska kvete v každém věku.“ — Jednu věc netze si dohle srovnat: Kterak se srovnává být v organizaci protikatelické, plátní na tisk protikatelický a současně chodit kolk hodin cesty na pouť a tam okázle libat solku Panny Marie? Nevzpomenou takovi na Jiděle a jeho polibky, kterými zrazovali Mistra? Ubohý uvedený lidé, kdy prohlédneš? — Na den sv. Václava oslaví Lidový spolek své 10leté trvání; má v úmyslu mimo jiné za přímého počasí pořádat upořádání práv k soše sv. Václava v Cerv. Třemešné. Členové, přičiňte se, aby spolek zkvětal ve svobodné republice a pomáhal ještě vydatněji šířiti katolické uvědomění!

Pro právo katolictva ve škole. Resoluce přijatá na členské schůzi místní organizace čs. strany lidové na Pražském Předměstí dne 1. září 1919 zní takto: Podpešání jakožto zástupci všech členů místní organizace čs. strany lidové na Pražském Předměstí v vědomí souhlasu velké části rodičů vůbec předkládají ředitelství obecné školy na Pražském Předměstí toto prohlášení, žádají důstojně, aby si neobtěžovalo ji přečísti při konferenci, která bude se konati počátkem školního roku, vřazeného sboru učitelského. 1. Odvolává se na první zákon Národního výboru, že všechny zákony a nařízení jsou dosud v platnosti, protestujeme proti nezákonnému a protiprávnímu usazení sboru učitelského, jímž modlíba před a po vyučování namozse se vynesčává a žádáme, by našim katolickým dětem alespoň nebylo bráněno, když chtějí samy se pomodlit. 2. Trvalice na téže prvním zákoně, protestujeme co nejrozhlasněji proti náboženské cíl urážlivému usazení sboru učitelského, jímž odhlasováno zcela protizákonně, aby se na den sv. Jana Nep. vyslovovalo a obhajovalo teror, kterým působeno na děti, aby v ten den do školy přišly. 3. Jasně si plně vědomi neodpovědnosti před Bohem za výchovu dětí svých, žádáme, aby děti ve škole, když nejsou vyučovány od některých členů sboru v duchu náboženském, nebyly aspoň vychovávány protinábožensky, aby katolické náboženství nebylo při vyučování snižováno a jeho obřady tupezy. Žádáme rodičové nezádně si brát své právo na děti a jejich výchovu; mělo-li protestant nebo lid svobodně konat školu náboženskou svého, vyřadíme ho pro naše náboženství ze školy práva

stejná, nežádáme více, než co nám patří. 4. Trvalice na zásadách ministra O. Habrmána a posledním výnosu zemské školní rady o školení náboženských, protestujeme proti politické agitaci již ve škole obecné, zejména proti odvádění dětí od návštěvy služeb Božích v neděli a ve svátek, která pro katolické děti jest dle zákona církevní povinnou. Přednášející tyto požadavky svoje, dovokujeme si upozorniti slavný sbor učitelský, že budeme bděti nad tím, aby se podobné úkazy již neobjevovaly a že zakročíme se všim důrazem a rozhodně proti všem členům sboru, kteří by svobodě víry a svědomí u dětí sobě svěšených nerespektovali. — Místní organizace českoslov. strany lidové na Pražském Předměstí, dne 1. září 1919. Josef Bárta, t. č. předseda. Ant. Kobos, t. č. hlavní důvěrník. Em. Nestelberger, t. č. důvěrník.

Dobřešice. Dne 15. t. m. ustavilo se u nás družstvo pro upotřebení elektrické energie. Před lety, když o tožto usilováno od pana faráře, postavil se mocný jeden štedrník velkostatku proti tomu a občané báli se jiti s farářem, aby si nějak neškodili. Dnes velkostatku přichází občanům velmi vsřík. Upsán dostatečný počet podílů a začne se co nejdříve pracovat. Škoda toho, co se dříve u nás kazilo, jen proto, že myšlenka k tomu vyšla od p. faráře! Kde jsme nyní mohli být! I vodní družstvo tehdejší štedrnický velkostatku zkazili!

Převýchova školní na Opicku. Jako v jiných okresech tak také u nás učitelská jednota rozasílala pokrokové pokyny o výchově „nových lidí“ pomocí školy. Věru věděli bychoem o prostředku, jak napraviti nynější dorost, zkažený protikřesťanskými demagogy, kteří vyrvali ze srdcí mládeže pocit mravní zodpovědnosti před Všemohoucím. Ale — pokrokaři chtějí vlastně v odkřesťanění školy pokračovati, třebaže vidí, jaké blmové semínko z toho uzešlo ve Francii i jinde. Prý škola musí být zbavena víry církví. Který kolega nepodpíše následující prohlášení, odvíjí se z toho pro něho desledky. (A pak se mluví, že učitel má býti ve škole svobodný!) Učitel se nesčastí náboženských při začátku škol. roku. Modlíba ve škole, přičel se interkonfesionálnímu rázu školy, bude nahrazena národními hymnami a recitacemi. (Ale což když soc. dem. děti znovu řeknou, že národní hymny zpívají nebudou?) Obvyklý křesťanský pozdrav bude nahrazen „pozdraven v lidu obvyklým.“ (Lid také říká „servus“ a „ruka lidem.“ To snad bude lepší!) Prý mají býti hlášeny „všechny ústky neb promásléování, jež mají původ v plnění uvedených zásad.“ A kdo by tedy mohl býti jediné takovým „utiskovatelem“? Úřady nikoliv, protože tučné na občanku vyškolené: „Ochrana učitelů úřady je zaručena.“ Tedy — nejvyšší rodiče dětí.

A tu se ocitáme u zájímavé otázky: Je škola monopolem učitelstva — či jest také tak trochu pro občanstvo jiné, které ji svěruje děti? Bude to demokratické a republikánské, až se nějaké žádosti nebo protesty lidu budou dusit řízně do úřadů? A což až pořádk učitel konservativní za ochramu své svobody proti pokrokařským fanatikům? Tu již ta ochrana zaručena nebude. Tudíž: svoboda ve škole bude jen pro pokrokaře — pokud si ovšem jiní dají kopance libiti. Ale provolání zástávě důraz odpověď na otázku nejpalcivější. Měl-li býti vychování školou „noví lidé“, učené charaktery, táž se rodě hodně hlasitě, v jakém novém světovém názoru, zdůvodněném vědou, budou jejich děti vychovávány. Hmonem sem s tím novým základem — bezvýchovně vyláček! Někdy laický nevysložený hokus-pokus nás naprosto nespokojí. Děti Bohem dané nejsou pokusnými králíky různých laických systémů, které v „jiných zemích“ žalostně zkrachovaly. Pánové, zapomínáte schválně říci lidu pravdu, že věda dosud neodpověděla na otázku původu, podstaty a cíle lidského života a že tedy vůbec žádné vědecké morálky není. Kolik laických myslitelů, tuhák rozdílných morálék. Uvidíme, co sami vykouzlíte. Ale přední právo na dítě budou mít vždycky rodiče.

Ze Lhoty Smělské. Dne 8. září zavítala do svatky P. Marie ve zdejší obci procese ze Hlušic, Smidare, Star. Bydlova, Ohnířan. Po kázání p. far. Lásky a vykonání pobožnosti byla veřejná schůze v hostinci p. Čížka, na níž s nadšením promluvil prof. dr. Sobotka z Nov. Bydlova o organizaci katol. lidu. Reč přes 2 hodiny trávající byla vyslechnuta s velkým zájmem a účelu plně dosáhla. Hned ustavily se organizace v obcích: Vel. Hlušicích, Malých Hlušicích, Janovicích, Smidarech, Loučné Hoře, Lhotě Smělské, Chotěbřích a Starém Bydlově. Rodička Boží požehnal! Patrně, že kde jest dobrá vůle, obětavost a ochota k práci, lze katolický lid zorganizovati. Všem, kteří se o zdar pouli i schůze zasloužili, nejserdečnější díky! Na položených základech pracujme dále, přičiňte se, abychom v každé obci měli organizaci katol. lidu! Zásady i organizace československé strany lidové dokdou pochopení i sympatii u katol. lidu, jen třeba jest vyložití mu je. Proto každý kněz, který ve své osadě schůze pořídí, koná dlo opravdu apoštolské.

Pokrokové svědomí Kateř. Hory. V Poděbradově ulici býval širokýlnec děkana Pňohelého. Při opravách kdysi provedených zmael „děkan“ a nyní zmael i širokýlnec. Tak vyplňuje se vše šlechtného dárce! Aby snad někdo nesamtal, že se tak děje pouze dárčům z duchovenstva, nebdělo ani věnování jiných. V blízkosti Vláckého dvora jest dům se zahradou, darovaný rodinou Pacákovou za bezplatné obydlí chudým lidem. Ale přepokrokoví správa města, nebděle ustanovení dárce, učila dům k účelům jiným. A občanstvo? Po stráně si pohubuje a tím se spokojuje. Jen jeden bojovník mocně mluví k lidu chápatému. Jest to Karel Havlíček Borovský, lež pozorale toho pokrokového hospodářství, odsazuje takovou zpronevřra a před oky vlády města nebojí se varovati katoloboráké lidmily, řka „Nic jim ne-děvleje a nic jim nevěříte!“ Avšak doporučovalo by se, aby domá štěstí přibuzní právní cestou se-lučili o věrné splnění poslední vůle šlechtných lidmily.

Zvony, hudební nástroje všeho druhu a jich mistrovské opravy

doporučuje a provádí jediný odborný závod

Václav Červený,
Hradec Králové, Štefánický nám 510.
Štefánikova ulice.

Po jedné zkonšce stanete se stálými
odběrateli.

Všeobecně za nejlepší uznán

cementové zboží

zvláště tašky, dlaždice, koryta
a šlaby pro dobytek ap. zárukou
dodávají

Bratři Jaroslav a Karel Valc,
cementárna Malávišice.
(dříve dr. Klumpar a spol.)

Rozpočty za pořádkání zdarma a free.

Med od vlastních včel

v krabicích od 1—5 kg za předem zaslaný
obnos za 1 kg čisté včely medu 20 K zasílá

Josef Honek,
farář v Mikuláši a Přibav.

Obchodní příručí

z oboru koloniálního a galanterního
18letý proší pp. šefy o místo. Nabídky
pod značkou „Snaživý“ do adm. t. l.

KADIDLO

opět zasílá

F. STADNÍK, OLOMOUČ

KOSTELNÍ PARAMENTA, PRAPORY
a veškeré církev. náčiní

Vlastní výroba. —
Výhrad. prodej ve prospěch
Matice Cyrillo-Methodějské!

! Dlouhé zbytky létek

František Valcenbauer jun., Husinec, Jižní Čechy.

výhodně koupíte a sice bílá plátna, zefíry, me-
drotusky, ručníky, kanišasy, sateny, barebety a
jiné. Délka 3—6 metrů, 18—20 metrů za 230 K.
Jen dobré, bavlněné a lněné zboží.

Zasílá dobříkou
křesťanský thaleovský zaslátelský závod

**Stáložárna americká kamna dodává firma Nejedlý a Vit,
velkoobchod uhlím v Hradci Králové. ★ ★ ★ ★ ★**

Léčebný ústav

**pro fyzikální léčbu a roentgenování
v Hradci Králové (Klumparova villa).**

Majitel: MUDr. Bedřich Drož, odborný lékař.

Léčba elektinou, elektrické lázně, masáž, vibrace, léčba horkým vzduchem,
léčba světlem (ultrafialovými paprsky, umělé horké slunce), léčba přístroji
medito-mechanickými, léčba radlem (emanací radiovou). **Vyšetřování a
léčení paprsky roentgenovými.** Roentgenogramy.

Léčí s úspěchem: **rheumatismy, nemoci nervové, lednice, asthma,
hernatční tepen, choroby lední, vady pleti, nemoci vlně a vlně atd.**

Dodatečné léčení různých chorob a úrazů válečných.

Prospecty zašlou se na požádání.

Kostelní paramenta

prapory a bohobíznobé náčiní v nejvýhodnějších
cenách nakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.

Vyšádejte si ceny, nežli objednáte
u firmy jiné.

JOSEF VOND

Jablunec a. Orlic,
největší československý závod
kostelních paramentů a náčiní.

MEŠNÍ VÍNA

sarobené pravé, přirodné, čistá, prvotřídní jakosti:
Nejlepší první druh K 10:80 za 1 litr,
jemný druh druh . . . K 10:00 za 1 litr

dodává v sudích od 56 litrů výše firma:
Alois Čížek, přisedný dodavatel mešních vín
v Humpolci.

Transitní sklepy ve Znojme, Kernačkova třída 29.

Nc I 491/19—3

Dražební edikt.

Okresní soud v Hradci Králové po-
voluje dobrovolnou dražbu

selské živnosti čp. 34. ve Sřetěbě

s pozemky zapsanými ve vložkách Stře-
bešských čis. 34, 124, 226 a 255. Pro-
dávati se budou pozemky jednotlivě a v ur-
čitéch, hospodářsky výhodně sloučených
skupinách.

Dražba bude se konati **v neděli
dne 3. října 1919 o 9. hod. dop.**
v hostinci p. K. Michala ve Sřetěbě,
dle obsahu dražebních podmínek, v něž
lze nahlédnouti v advokátní kanceláři p.
Dra Františka Steinfelda v Hradci Král.
a u podepsaného soudu v úřed. hodinách.

Kupci složití nutno 10% nejvyšší ceny
ihned po přiklepu, zbytek polovicí (45%)
do 15. října 1919 a druhou polovicí (45%)
do 31. října 1919 s přičtením úroků ode
dne přiklepu.

Ochrani soud oddě. I. v Hradci Králové,
dne 25. září 1919.

Registrace rohová

u 90ti příhrádkami, se skřínkami dole se prodá
za Kč. 800.—. **Šumberský, Hradec Král.**

Předplatné:
Na rok 10 K, na půl
roku 6 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1-30 K.
Jednotlivě článek 30 hal.

Inzeráty
platí se hotově
Míst. pošt. spoř.
tolky v Praze
čís. 49.030.

OBNOVA

Předplatná a inzerční
práci přijímá redakce
„Obnova“ v Hradci Králové
(„Adalbertinova“).
Tamtéž je redaktor,
tiskárna a expedice.
Kupóny se nevracují
a neobdobně se ne-
honují.
Reklamacce
mislují se nemopod-
statně, administraci.
„Obnova“ vyžaduje každý
přítel v polské.
Telefon čís. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 3. října 1919.

Číslo 40.

Svatováclavský den v Praze.

Stále zřetelněji se jeví potřeba katolic-
kých manifestací veřejných. Ulice nesmí býti
majetkem pouhých živlů zlobných demonstrolu-
jících. Je nutno, aby na ní pořádku průvody
také občane pokojní, mající smysl pro sprá-
vedlivou státní disciplinu. Manifestující davy
konseraivních jsou velikým, názorným po-
vzbuzením pro duše záleklé, inalmomné.
Ovšem jest potřeba vždy manifestace
důstojné, která by přitahovala občany vule
dobré, nezaseplené fanatismem a jež by pů-
sobila blahodárnou přeměnu v duších ne-
utrálých.

V Praze katolické veřejné průvody vždy
imponovaly svou klidnou rozvahou, i když
v očích zářilo nejživější nadšení pro uslech-
titelé ideály. Z těch zraků a úst nikdo nemohl
vyčísti, že se tu šine ku předu davy rozvrá-
cených, zlobných duší, osušících mistivé pře-
pady. Žádný nenávisný řev k zduraznění
negace, k povržení tužby po násilnostech.
Vždy celým tím davem vanou idey pozitivní,
tužby tvořivé, láska k ideálům náboženským
i národním. Ted' se fakticky národ hromadně
representuje málokde. Ve velkých dvoracích,
na ulicích a náměstích ukazují se politické
strany a občanské třídy — každá zvlášť
dělící se od sebe s tváření znenárodněnými
než v minulém století Češi od Němců. Vždyť
i při uvádění ministra Beneše davy se rozde-
lily nápadně dle politického a sociálního roz-
třídění. Vítaly strany — národ jakožto jedno
těleso jako by byl zmizel.

Tím útěšnější byl pohled na lid svatová-
clavský, který obnovoval vzpomínky na
svornost a družnost našich povstávajících katolic-
kých předků. Kráček tu pohromadě lidé všech
stavů jako nositelé ideí svatováclavských, pev-
ných, jež prošly vítěznou válkou, zkouškami
již v stoletích dávných.

Pražská manifestace věru byla nádherná
výzva, aby se nebáli ti, které združuje
od vstupu do naší strany jen strach. Jakkoli
nebylo zvláštní agitace, vzrostl průvod na
25.000 účastníků. Řádil se odpoledne o 3 hod.
na Karlově náměstí; pak se bral ulicí Reslo-
va na nábreží Palackého a Riegrova a přes
Karlov most stoupal k Hradčanicím. Když
střed průvodu ocíl se již u Národního divadla,
byly první řady již u Malostranské mostecké
vítě.

A co bylo charakteristické! Jestliže před
válkou pronásledovali volnomyslenkáři v
Praze katolický průvod surovým insultace-
mi, tenkrát vlna většina diváků chovala se
přívětivě. Mnoho lidí připojovalo se s chod-
níků k našim zástupům. Tu přicházela na
mysl myšlenka: Jen kdyby v Praze samé
katolíci odhodlaně změnili svou sílu a seznali,
jak velká fakticky počet tvoří! Pak by pře-
stala politika skřenců a zalezláků, pak by si
proti nám vládní blok tolik netroufal! Vlastním
škůdcem jest každý katolík, který
záleží do svých dír, když se jedná o bránění
jeho nezádalných práv. Skvělý příklad sta-
tečnosti dalo podřimulcům 400 katolíků kla-
denských, kteří přišli manifestovat z pudy
tolik horké, kde požár nevěreckého konun-
smu tak vysoce vysehuje.

Průvod pěti hymny; zpěv byl vystřídán
vádní hudbou. Davy cestou na Hradčany vzru-
šovaly tolik, že všechna hradní prostranství se
naplnila množstvím nescíslným. V dómu sv.
Víta konány bohoslužby. S balkonu arcibí-
skupského paláce promluvil dr. Horský a
V. Myslivec. Po zahraniční hymny davy
se zvolna rozcházely. Některé velké skupiny
spojily se na Václavském náměstí, kde před
sochou sv. Václava zapěno »Kde domov můj je.
Provolána sláva prezidentu Masarykovi, mi-
nistru dr. Benešovi, dru Kramářovi a dru
Hrubanovi.

Celá ta manifestace tlumočila skvěle vše-
ly, cit náboženský i vlastenecký. Těm, kte-
rým záleželo na zpevnění republiky a dobrého
řádu v ní, bylo dáno poučení, která strana
jest k disciplině státní nepohotovější.

O sociálních poměrech katol. studentstva.

Napsal Ing. St. Janáček Alula.

Vědět jest už někdy blázná, který se dívá do
slunce, očelí se zakrývá a dlaně kříží: »Nemí slunce,
já ho souznám — já ho nevidím!«
Bůž se světla slunce, poněvadž je přímá
luminózní jsou taková? Já bych znám několik ti-
síc. Sami mají sebou si říkají »pokrokoví stu-
denti«.

Chcete-li se přesvědčit, mluvím-li pravdu,
toto článek do Společné číslo 20 v Praze II — a

pokřte se tam právě uřadujícího člena »Svazu stu-
dentstva« po katolickém studentstvu anebo přímo
se zeptejte na »Ligu«.

»Pro nás neexistuje »Liga« — my katol. stu-
dentstva neuznáváme!«

Říká se, že posluchač vysokých škol je na
8000. Tož odečteme-li těch sto katolický smýšle-
cích, zbude nám 7900 bláznů, kteří »neuznávají«
slunce. Komu by se zdálo, že to je ještě málo, tož
doporučím im, aby se šel přeprat na Ligu — do
rektorátů obou vysokých škol pražských.

Neptej si, milý čtenáři, viděti tvůj užaslý ob-
ličej, až bys zjistil, že i tak důležitý úřad je ob-
sazen lidmi »neuznávajícími slunce«.

Kdybyste podobnou otázku vznesli ještě v kan-
celáři »Sboru pro soc. péči o vysokoskolské stu-
dentstvo«, mohlo by vás potkat neštěstí . . .

Tož, odložme-li žer stranou, stojíme před ne-
popravným faktem, že i u korporací státních i u
korporací studentských — existence katol. stu-
dentstva se neuznává. A když se nemůže výslov-
ně popírat, tož se alespoň přehlíží. Jaké jsou dů-
sledky toho všeho pro sociální postavení našeho
studentstva, je docela jasné.

Nesme! Nemáme nejmenšího práva — uplat-
ňovati nějakým způsobem svůj vliv na poměr stu-
denta a jeho představených úřadů.

Rektoráty operují s posluchači — podrobují
je volenským přehlídkám — po dohodě se »Sva-
zem«. S námi se o takových věcech nemluví —
protože nejsme.

Nikdo se jistě nebude divit, když nenajde
vývěsky v »Akademickém domě«, ačkoliv tam visí
plakáty »Akad. spolku židů a jiných nábožen-
ských společností« — ale naše česká se nesmí uká-
zat ani v sílních státních budov, byť jiné spolky
tam inserovaly docela volně.

Za ovno nepochopitelné, hrozné, ale tolik do-
kazující: »Pro jméno Mě . . .«

Tedy nejenom společensky jsme nemožnými,
ale ani jako mluvčí studentstva, akepoň malé části
jeho. — Nejsme!

Kdyby ocel napětí vyšlo se jenom tímto smě-
rem, neměl bychom chlebo litovat. Naše práce, na
ně jsme hrdí, naše reprezentace dostatečná — a o
zastoupení na veřejnosti, kde se vítá operetní zpě-
vačka, o to my nestojíme.

Ale důležitější a bolavější jako vždy, je hospo-
dářské důsledky naší situace — negativního sta-
noviska státních i studentských orgánů vůči nám.

Říci někomu: »Jsi přilhouplý ještě, potřeboval
bys dar Ducha sv., to se ještě snese a odbude se
všechno útrpným úsměvem« — a na to jsme zvyklí.
Říci však někomu: »Ty potřebuješ najíst, potřebu-
ješ oblec — a já ti je nedám!« — to už jede
hloub a neže k tomu mlčet.

Dnešní stísněné hospodářské poměry vystu-
ňovaly také nebyvalou měrou i bolavost soc. otáz-
ky studentské. Nemluvíme zde o řadě sociál-
— které jsou buď úplné, anebo skoro úplné nestran-
né — já mám na mysli hlavně nejpálčivější místo
celého toho studentského žánru a to je otázka
bytová. Jak ta se řeší?

Pokrokový studentstvo má svoji Hlávkovu
kolej. V posledních dnech se dovídáme z novin,
že »Sbor pro sociální péči o studentstvo« získal
ubikace a stravu za poměrně nízký poplatek. Ten-
to státní úřad dá vyhlášku, v níž se jako podmín-
ka přijetí oznamuje ověření příslušného krajinské-
ho spolku.

To znamená, že student, který nemůže se pro
svole katolické přesvědčení stát členem pokrokové-
ského spolku, nesmí si činit nárok na státní ubi-
kaci. Liga a její Soc. sdružení se neuznávají za
samostatné studentské jednotky. To je docela
přehledná socialistická taktika hospodářského
bojovníka.

Člověku bývá někdy ze všeho tolik hnušno,
že je potřeba mít skálopevnou víru, aby se nás
nezmocnila herese o tom, zda národ, jehož inteli-
gence osvobodila si myšlení i taktiku davy, zda ná-
rod, jehož studentstvo stojí na úrovni ulice, má je-
sté nějakou budoucnost.

Vystoupí se proti nám a řekne se: »Ale nač
křičíte, vždyť máte svůj ústav? Arnoštova kolej
je přece katolický ústav!« Člověku působí bolest,
má-li mluviti o těchto věcech. Je třeba poukázat
na celou záležitost veřejně. Je třeba říci, že Ar-

noštova kolej — dům katolického studentstva —
hostí ve svých zdech více než 90 procent — stu-
dentů pokrokových a to ne indiferentních, nýbrž
docela otevřeně organizovaných ve zvláštní sdru-
žení, jež čelí proti lize.

Když pak ligisté na tento nesvar poukázali,
když byli tak dalece »nekollegiálními«, že se opo-
vážili říci, že katolický ústav na být jen pro ka-
tolíky, tož byli všichni vyloveni.

Po dlouhých prosbách podařilo se vynutit na
slavné správní radě přijetí jejich, ale zato noví
žadatelé-ligisté dostávali zásadní odpověď: »Vaši
žádosti nebylo možno pro tenkrát vyhověti,
protože je kolej obsazena!«

My jsme vždycky snili, že uděláme z Arno-
štovy kolej dom opravdu katolického student-
stva, kde by byla radost pracovat. Měli jsme na
očích dům, kde by se tvořilo, pracovalo, žilo všech-
no krásné a vznešené.

My jsme nekollegiální, protože jsme chtěli své.
Mám slavnou správní radu zařadit také mezi ty,
které neuznávají slunce?

My jsme dokonce nuceni platit organizační
příspěvky svému nepříteli. Při zápse na techniku
vybíráli k tomu úředně poplatky pro »Svaz«. To je
něco podobného, jakoby se vymáhalo při vstupu
do továrny nuceně platit příspěvky soc. demokra-
tické organizaci. Není tuhle taktika ulice?

Kam se v této hospodářské krizi, jež hrozí
rozdrčením, bude-li jen o jediný stupeň ještě zvý-
šena (a to nebezpečí zde je), máme obrátit? Je
nebezpečí, že Liga, bojující tolik let za velké ide-
ály — nemohouc být poražena ideově — zahyne
materiálním, hospodářským hladem.

Kam se utíci? Kdo se nás ujme? Stát? Tomu
dnes už nikdo nevěří. Stát dá jistě veliké sub-
vence — ale ne nám. Stát postaví, anebo pomůže
postavit »Akad. dům«, ale nás do toho nepřijmou
a z toho, co jsme měli, nás vyhodili na ulici.

Kam povídá takové poměry? Můžeme chtít
ještě na našem studentovi, aby ke všemu výsmě-
chu, pohrdání, ostrakování, lež musel snášet od
pokrokových kolegů — obýval vlně, drahé bri-
by — zatím co v jeho domě se protahují nevěrci?
Můžeme mu klást za vinu, když od nás uteče?
Vždyť jediný škrt ruky stačí, aby dostal pohodli-
nou státní ubikaci! Stačí zlíci se nás — a vstou-
pit do spolku pokrokových studentů.

Nemáme hospodářského základu, o nějž by
bylo možno v době podobného bojkotu se opřít.
Jaký máme program? Jakým způsobem chceme
všemu tomu čelit? Jedná se konečně o to, bude-li
katolické studentstvo, anebo nebude-li. My máme
program.

V první řadě chceme bit do svědomí správní
rady Arnoštovy kolej, aby konečně uznala jed-
noduché tvrzení, že v době podobného boje ho-
spodářského není vhodné mít plno ohledů na žá-
dosti vlivnými pány podepsané, že musí pro nás
kategoricky platit: »Katolický dům pro katolické
studentstvo!«

Na druhé straně však hledáme pomoc u své-
ho lidu. Kdo nám může lépe a jistěji pomoci nežli
lid, z něhož vycházíme a pro nějž pracujeme? Nás
lid nám rozumí, on ví, že jsme na něho odkázáni.
Katolický lid promluví: — a mikulášským darem u-
káže svému studentstvu, že za ním někdo stojí,
že jeho utrpení není nadarmo.

Jsem přesvědčen, že nebude jednoho lidovce,
který by neodvětlil svoji daň.

Podáme tím největší důkaz, že jsme prvkem
životu schopným, že bez nás bude těžko se obejti.
Tě, co dají na své studentstvo, to se vám s širo-
ky vrátí.

My budeme pevní, silní, budeme pracovat s
novou chutí, radostí, poněvadž budeme cítit ně-
koho, kdo nás má rád. Když kolem nás všichni
nenávidí, bojkotují, když se všemi a za všechno
je nám zápasit, skládáme ve vás, katolíci muži
a ženy, poslední naději. Zkloame nás? — Jistě ne!

Politický přehled.

Mimodř. dr. Beneš a dr. Kramář v Nár. shromáždění.

V úterý 30. září představil se dr. Beneš
Národ. shromáždění, před nímž rozvinul o-

braz vzniku našeho státu, naznačil celý po-
suh mívové konference a vyznačil směrnicí
naši politiku do budoucnosti. Při kritice o-
tázky řešenské vytkl dr. Beneš, že otázka
polská byla pádrubého století ranou na vše
Evropy a je to otázka, která je a která i po
vícce zůstává nepálčivější otázkou Evropy.
Poláci jsou vlastně v takové situaci, že po-
třebují klidného soužití s námi daleko více
nežli my, sami nejsou s to oceniti skutečnou
svoji posici mezinárodní. — Evropa je stále
ještě v rozvratu a naše vnitřní i zahraniční
politika musí být připravena na všechny mož-
nosti. — Nato dr. Kramář mluvil především
o otázkách hospodářských a finančních. Dr.
Kramář zdůraznil především, že máme dnes
možnost plavit se pod vlastní českosloven-
skou vlajkou po moři, v Hamburku budeme
mít svůj přístav, v něm své hangary, přístav-
ní zařízení a svůj personál. Vše se nám poda-
řilo i stran Dunaje. Místo koridoru s Jugo-
slávií máme dnes právo, vybudovali si nekun-
dární dráhu z Bratislavy do Velké Kaniže, po
níž budeme mítí spojení s Jugoslavií, Bělo-
hradem a i Terstem. Po této dráze budeme
dopravovat vlastními vlaky a vlastním perso-
nálem. Totéž právo máme také na dráhách
alpských. Máme také vyhrazeno právo, vy-
budovat dráhu z Náchoda do Pruskeho Slez-
ska, což umožní přímý dovoz uhlí. — Válečné
dluhy rakouské platití prý nebudeme. Umě-
lecké předměty, které byly zavlčeny z krá-
lovského hradu pražského do vídeňských a
jiných muzeí, můžeme reklamovat před me-
zinárodním rozhodčím soudem. — V sociál-
ních reformách nesmíme jít tak daleko, aby-
chom podlomili svoji vývozní schopnost;
jsme vývozním státem prvního řádu. —
Dnes se nebude žít tak pohodlně jako dříve
v rakouském státě. Dnes budeme nuceni bo-
jovat; boje a práce se pak lekář jenom lemed
a darmošlapové.

Dr. Rašín o politické situaci.

Býv. ministr dr. Rašín měl v Plzni po-
zoruhodnou řeč. Dr. Rašín tvrdil, že v sociál.
demokracii nedělal se prostě nic, aby ohrom-
né ono krveprolití za světové války bylo je-
jich úsilím zamezeno; není pochybnosti, že
kdyby bývali chtěli, že by bývali mohli tomu
krveprolití zabránit. Zcela správně vytkl dr.
Rašín, že demokracie neznamená, že ani
vládnoucí jeonm určitá třída (jak usilují soc.
demokraté), nýbrž demokracie znamená, že
musí vládnout všichni, že lidem není pouze
tam, kdo má černé upracované ruce, nýbrž
lidem ve smyslu slova demokracie jsou
všichni občané bez rozdílu.

Máme nejdrazší vládu v Evropě. Tak do-
kazuje dr. Rašín. Tato naše státní správa
nemůže se hnouti s místa, poněvadž se bojí,
neboť největší poválečná choroba spočívá v
tom, že jedni terorizují a druzí se bojí. Jedni
terorizují občanstvo, úřady, soudy, kde ko-
ho, a ti druzí před nimi ustupují, poněvadž
nedovedou říci, že před zákonem jsme si
všichni rovni. Za 2 měsíce nové Tusarovy
vlády číni již deficit 6 miliard, tedy o 2 mili-
ardy více, což znamená, že máme měsíčně
deficit půl miliardy a domně 17 miliard. —
V rozpočtu na letošní rok jsou podpory pro
nezaměstnané zaneseny obnosem 1200 mili-
onů, tedy 100 milionů měsíčně. Vyživovací
příspěvky jsou v rozpočtu označeny obnosem
1084 milionů. — V druhém ministerstvu na-
šem se plnými rukama rozhazuje a ani se
nechápe, že jdeme takto vstříc ochromení
všeho finančního života. Kdybychom aspoň
ministerstvo pro zásobování lidu nasázili po-
řádku, usilovali by stát a obyvatelstvo velmi
mnoho, poněvadž bychom se zbavili nejdříve
zbytečných ústředí. — Práce houževnatá je
základem naší budoucnosti — a základem pro
zbudování našeho státu je stále pravdivé slo-
vo svornost, svornost národa, jehož všechny
složky zapomenou na své úhldy a stavovské
sobectví a jdou za jediným cílem nejvyššího
dobrá republiky.

Národní shromáždění.

Ve schůzi dne 1. října zahájilo Národ.
shromáždění rozpravu o výkladu ministra za-
branit. záležitosti dra Beneše. Zájem poslanců
byl pramalý. — koncem schůze bylo v re-
kovaci síni přítomno jen — 27 poslanců.

Otázka ruská.

Z otázky ruské povstala krize kabinetu
sněmovny, která proto královským dekretem
rozpuštěna a nové volby stanoveny na 16.
listopad a první schůze nové sněmovny bude

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 140878. Telefon č. 88.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

Příjmy všech druhů. Oddělení pro zboží dodá:

☞ Gessner, vápno, uhlí, koks a dříví ☜
ve velkém i malém.

Jaký jest rozdíl mezi našimi pastýři a křídlačními a novou 4% půjčkou? Upisovatelé nové 4% státní půjčky Československé republiky produžouženo jsou do 10. října. Čili zájem, jaký všude o půjčku se jeví, nahrazuje také o tázku, v čem její titry liší se budou od ostatních našich hodnot ukládacích. Odpověď na ovšem velice krátká a jasná. Právě této

bonity, t. j. výnosnosti a jistoty, není tu rozdílu žádného. Bonita zástavních listů a dluhopisů Zemské banky a obou Hypotečních bank české i moravské, je stejná jako bonita půjček, státem zaručené, tam ručí země, tu celý stát. Rozdílu není tu tedy žádného, ježto země jsou součástí státu. Ale jinak je tomu, vezme-li se zřetel k jich dnešní hodnotě kursovní. Zatím co zástavní listy české hypoteční banky zaznamenávají kurs 111.75, moravské 107, komunální dluhopisy Zemské banky a zástavní listy městské spořitelny pražské 103 K, papíry to vesměs 4%, předkládá stát k upisování novou půjčku za kurs 97.50 až 98.— K. Rozdíl spočívá tedy pouze v tom, že nová státní půjčka jeví se dnes o 6—12% levnější, nehledíme-li ani k tomu, že splatná jest ve 4, po případě v 5 letech. Nemá pochyby, že kurs této půjčky po subskripci značně stoupne. Úpisy nové půjčky přijímají všechny peněžní ústavy a všechny poštovní úřady do 10. října.

Z Obchodní, živnostenské a průmyslové středny v Hradci Králové. Ministerstvo Nár. obrany žádá dodávku většího množství koňských příkrývek (houňů), pokud možná v barvě černé, rozměru 1.85—1.90 m dlouhých, 1.55—1.60 m širokých a vážících 3.4 až 4 kg. 2 K kořím (patřené nabídky s určitou dodací lhůtou, jakož i příslušné vzorky buďtež do 15. října t. r. zaslány do náhradního skladu šlechtického práporu č. 8 ve Vrbovicih. Při stejných podmínkách obdrží přednost oni uchazeči, kteří mají buď hotové příkrývky aneb mají v zásobě dostatek k výrobě potřebného materiálu polo- nebo i nezpracovaného.

Je nová 4% státní půjčka výhodnější ostatních? Na otázku tuto možno odpovědět bez výhrady: ano. A to z několika důvodů. Především je to půjčka krátkodobá, splatná ve 4 a 5 letech, takže je tu jistota, že do této doby nebudou její titry zatěžovány žádnými poplatky; je srovnatelná s lombardem až do 75%; vzhledem k jejímu upisovacímu kursu je levnější než kterýkoliv jiný papír téže pupilární jistoty a konečně jest dvakrát až čtyřikrát výnosnější než peníz uložený v ústavě peněžních, kde zaručuje se 1 proc., nejvýše 2 procenty. Vezmeme-li za podklad emisní kurs, jeví se její úročení 4%. Kromě toho půjčky emitované ve formě krátkodobých poukázek pokladničních jsou všude oblíbenější než ve formě dluhopisů, poněvadž státní pokladniční poukázky, rovnající se státní bankovce, ježto státní pokladna je povinna po uplynutí lhůty vyplácet je zákonnou valutou právě tak jako bankovku, když se jí předloží k výplatě. To jest její nejlepší reklama, kterou se sama k hojnému upisování doporučuje. Každý, kdo dovede se svými úsporami a zisky dobře hospodáti, ten zajisté již subskriboval; kdo ne, ať tak bez váhání učiní. Upisovací lhůta končí dnem 10. října. Přihlášky přijímají všechny peněžní ústavy a všechny poštovní úřady.

Presvědčte se, že školní potřeby

pevná a krealioj, zvláště sešity, pryže, tašky, inkousty v jakosti předválečné nejlépe nakoupíte v

Družstev. knihkupectví v Hradci Králové (Adalbertinam).

Upozorňujeme zvláště na velký výběr uměleckých pohlednic ke všem příležitostem a levný dopisní papír.

Církevní věstník.

Konkurs na uprázdněné farní obvočí v Lipnici končí 12. října 1919.

Osobní zprávy. Vyznamenání: p. Fr. Machač, kaplan v Rychnově n. Kn., obdržel konsistorní pochvalu. — Kanonické investitury: pp. Jos. Mynář, farář ve Vřetovicích, farářem v Korouhvi, Václav Štyblo, farář v Zahradce, farářem v Potůčkách. — Ustanovení pp.: Karel Havran, farář v Korouhvi, obdržel propustný list do pražské arcidiecése na faru Vřetovice, Jos. Svatoň, pens. farář v Opčicích, katechetou měšť. školy ve Smiřicích, Jos. Petera, katech. v Nov. Bydčově, kaplanem ve Vřetovicích, Václav Volánek, katech. v Koutcích, administrátorem in spirit. v Běrovněch, Paul. Novák, O. Praem. v Želivě, kaplanem v Lipnici, Fr. Bokáč, kaplan v Lipnici, administrátorem tamtéž, Václav Volánek, katech. v Josefově, kaplanem v Chroustovicích, Jan Soukup, II. kaplan v Náchodě, kooperátorem v Hronově, Ferd. Vogel, kooper. v Hronově, I. kaplanem v Náchodě, Ferd. Tichý, kapl. v Bíl. Újezdě, kaplanem v Nových Hradech.

Záložna v Hradci Král.,

společné sdružení s ručením obecním Československé národní.

Výsledky na konci:

20.

Příspěvy. — Úvěry osobní a hypoteční. — Zálohy. — Kautio. Vědla. — Úspěchy činnosti a směrů.

Československá strana lidová.

Posvání

k ustavující valné hromadě konsumentního družstva „Zádruha“ v Hradci Králové,

která konal se bude v pondělí 6. října 1919 o půl 8. hod. večer v malém sále Adalbertina s následujícím denním pořádkem:

1. Zahájení schůze a volba předsednictva schůze.
2. Podání zprávy přípravného komitě.
3. Čtení a schválení statův.
4. Přijetí člunů a podepsání statův.
5. Volba dozorců rady a představenstva.
6. Usnesení o přistoupení do Svazu hospodář. družstev československých v Praze.
7. Usnesení, aby zvolené první představenstvo provedlo případně změny statův, obchodním soudem nařízené, samo ze své moci bez svolání nové valné hromady.

V Hradci Králové, dne 27. září 1919.

Za přípravné komitě:

Jos. Polák, vrch. strojarstev Biskupské tiskárny. Antonín Kobos, strojarst. Josef Bárta, nádražní traťářský mistr.

Orelský večer v Hradci Králové znamenal svým zdárným průběhem krásné povzbuzení k rozmachu dalšímu. Slavnostní proslov br. Janáčka byl proniknut pravým duchem orelským a přivedl svou jadrnou obecnost v nádehn. Jest žádoucí, aby tento temperamentní řečník orelský byl vyslechnut i jinde. Zpěvy pečlivě navičené dp. Gyurkovicsem (sbory ženské i smíšené) byly provazeny zasloužilou pochvalou. Tamburašský sbor pod zkušeným vedením těžko sbornístra po nedlouhém cvičení podal ukázky značné umělecké rauný. Zvláště hudební obraz „U posavské šuni“ těšil se veliké pozornosti a nadšenému potlesku. I jiná hudební čísla líbila se obecně. Doprovod pianový oběťav a zručně obstaraly slečny Zahradníkové a Čejkové. Pečlivým přítomným členem našeho Orla přpraven bulet, jež chválili všichni účastníci večera. — Zvláštní, korunní atrakcí bylo členství členů i členek Orla. Cvičí se necelé tři měsíce a jak veliký pokrok osvědčili! Bylo patrné dobré vedení. Prvé vystoupení začta uvedlo účastníky slavnosti v nádehn. Hosti cvičili nenuceně, křepce s velmi dobrým výsledkem. Dorost předvedl cvičení velehradské. V Hradci teprve leus ukázal se na podiu ženský odbor (po cvičení osmihodiním). Cvičení předvedené opravňuje k nejlepšímu naděhu, že tu vzroste sbor velice disciplinovaný. Cvičení žen obroucí provázce opřovaným potleskem. Jestě přísnější kritiku snesou zcela dobře pružné cviky mužstva. Na nářadích jsme viděli již výkony mistrné; tu se zvláště vyznamenali bratři Černilovští na hrazdě, tak že potlesky po každém výkonu se stupňovaly. Obecnost bylo uchváćeno křepkostí a elegancí mužstva. Cviky byly složité, obtížné, ale provedeny vzorně. — S večerem byli jsme velice spokojeni. Některá čísla přmo elektrisovala. Přšli bychom si, aby naši pružní borci připravili nám takový večer co nejdříve znova. O zdar večera zasloužili se zvláště sestry Kubeřová a Zahradníková a bratři Bořtků a Trla. Doporučujeme zdejším občanstvu, aby svou mládež posílali do našeho Orla a svěřili je vedení našich obratných borců. — Ráno téhož dne účastníci se členstvo v přímé počtu v katedrále sv. příjmání. Slavnostní kázání, jehož krásný obsah hluboce se nám vryl do duše, měl pan kanovník Fr. Máj sv. složit p. kanovník Hrubý. — Ke konci vroucně děkujeme bratřím a sestrám Černilovským, kteří k naší posile a radosti zážili oběťav dalekou cestu do Adalbertina. —ky.

Lomice n. P. Katolická jednota na oslavu svého patrona sv. Václava pořádala členskou schůzi s přednáškou dp. Jos. Máde z Jičína „O významu sv. Václava v národě českém“. Řečník v přednášce přes půl 2. hod. trvalci objasnil nám veliký význam a činnost našeho národního světce. Zároveň poukázal při tom na časové otázky a poměry jak náboženské tak i politické, při jejich řešení má-li být vzat zřetel na náboženské citění našeho lidu, musíme si ho dohýti jen vzornou organizační prací a kázání. Škoda, že tak krásná přednáška nebyla hojněji navštěvna jak toho skutečně zasloužoval! Dp. řečníkovi za jeho obětavost a námahu vzdán buď jménem vědeckých účastníků uctívý dík s přáním hojného zdraví a zdaru v organizační a buditecké činnosti jeho! Další činnosti spolkové „Zdát Bůh“.

Organizace založeny: Staré a Nové Ohnířany a Šaplava v okresu Nový Bydčov. Dar. Na žitací fond vybráno při svatbě p. Karla Čermáka se sl. Boženou Mikšovou z Hodonína a Nasavrk 12 K 10 h.

Sociální Sdružení Studentů v Hradci Král. koná v sobotu dne 4. října 1919 svou členskou schůzi v lidelné Boromaea o 4. hod. odp. Přednášet bude p. kan. Černý: „Sociální význam Kristův“. Vstup hostům od členů uvedeným dovolen.

Schůze. V neděli 5. října odp. přednáší sl. Zahradníková z Hradce Král. na Slez. Přednáší. — Magre dr. Šale přednáší v neděli 5. října o 10. hod. dop. v Hodoníně a Nasavrk (schůze v hostinci p. Blažka), dopoledne o 3. hod. v Bojanově v hostinci p. J. Rulika. — Red. Šapka přednáší v Hor. Jeleni.

Hradec Králové. Počínaje dnem 9. října konají se pravidelné členské schůze místní organizace Č. S. L. každý čtvrtek o půl 8. hod. večer v Adalbertině. Hojná účast členstva žádoucí.

De okresu novopackého. Dne 8. října o půl 10. hod. dop. bude konference důvěrníků ze všech obcí okresu novopackého ve spolkovém místnosti v klášteru v Nové Pace. Každá obec ať je zastoupená!

Opčice. K okremní konferenci svoláváme tímto všechny důvěrníky okresu Opčického na 5. října o půl 10. hod. dop. do spolkové místnosti u p. Jos. Vačka. Účast nutná. — Fr. Janžek, okr. důvěrník.

Zprávy místní a z kraje.

Příjezd p. presidenta Masaryka do Hradce Králové slaven jest na den 11. t. m. Konečně tedy přece se budeme těšiti náležitě energického osvoboditele českého národa z vědeckých post. Že bude pan prezident uvítán od obyvatelstva všeho s velikým nadšením, dověděly jak články všech zdejších novin tak slavnostní přípravy města již dříve, kdy jen nejtěžší starosti p. prezidentovi zabránily slíbenou návštěvu uskutečnit.

Klipperovo divadlo. Zdařilým večerem možno nazvat úterní představení Smetanovy opery: „Dvě vdovy.“ Problém, zda zůstati vdovou, či znovu provdati se, jest zde řešn tak přehledně děj nahozen lehce. A přece co těžkých sporů na světě nám vyvolává hudební doprovod! Přemáhání sama sebe, odrazení útoků ze strany sesířenčiny, nerozhodnost a konečný ústup, v téžici láska k milovanému muži nad pietou k mrtvotě — toť charakteristikou celého děje. Zarámování ve stylu her let padesátých. Karolinu, labilní, stále napomínající k věrnosti k zemlelomu muži, avšak tajně milující vdovu, prodávající krutý boj mezi něžnou láskou k mrtvému chotí a pronikající životní vášní s několika vynikajícími psychologickými momenty mistrně nakreslíla H. Kramperová. Kontrast temperamentu, veslou vdovčiku stále jen svádějící vážnou sestřenku, rozhodnou i v sebe těžších okamžicích, účinně vystihla A. Sehnalová. Pouze sbory nevyhovovaly. Jest si pouze přáti, aby perly českého umění hudebního nebyly dávány na místa podružná; máme dýchatí dechem český místo dechem otravných výparů cizích, namnoze bezcenných výrobků; sytiti se českým uměním, které ze Smetanových oper ani během 50 let nevyprchalo.

Schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové koná se 6. října. Na programu: Rozhodne se o vypsání a podmínkách soutěže na obsazení uprázdněného místa městského lékaře. Návrh na úpravy v obecním domě čp. 34 pro obecní knihovnu a věnování domu toho pro lidovčikovu. Návrh na upsání K. Č. 200.000 Kč státních pokladničních poukázek republiky československé a opatření valuty komunální záplčkou u Králohradecké spořitelny v téže výši. Rozhodne se o prodeji pozemku č. k. 108 a 109 v katastru obce kůlkonské p. Seyfriedovi, továrnu v Kůlkonské. Rozhodne se o návrhu, aby všechny výdaje, spojené se zřizováním a vydržováním zatímto pobocky při třetí třídě měšťanské školy chlapecké a pobocky při čtvrté třídě obecné školy chlapecké v Hradci Král. z prostředků polit. obce Hradce Král. zavázalo se městské zastupitelstvo hradit. Žádost Družstva k nákupu strojů pro české živnostníky v obvodu komory liberecké v Hradci Králové a za přihlášku městské obce za člena, celkem s deseti podily v sumě tři set korun č. Rozhodne se o poměru hošpodář. správce k obci.

Městské průmyslové museum v Hradci Král. uspořádá od 2. do 15. října výstavku obrazů bojišť Francie. Výstava obsedá je obrazy malů Fr. Kupy, K. Cipry, J. Šejnoly, H. Němečka, Jos. Dálného. Mimo to vystaveny jsou fotografie uměleckých památek severočechodní Francie Nemci spustosťených. Vstupné ve prospěch parádníku odboje 1 K. Denně od 10. hod. dopoledne do 4. hod. odpoledne.

Požkozování stromů a keřů. Stromy a keře v Hradci Králové poskozovány jsou stále více zvláště školní mládeží, která ořezává kůru a láme keře a rve větve stromů dosti často i s korun. Obec všle nule značný náklad na výzdobu města, které poskozováním tím nelen trpí, ale část nákladu na ni vynaloženého přichází na zmar. Líbí-li se i čimcům v Hradci Králové, k tomu značně přispívají jeho sady a stromovádi a domácní obyvatelstvu člní příjemný pobyt i v létě. Učitelstvo mělo by proto buditi ve školní mládeží lásku k přírodě a mělo by ji poučovat, by stromu a keřů šetřila. Ale i obecnost dospělá nemělo by trpěti, aby stromy a keře se ničily a poskozovaly a proti škůdcům samo mělo by zakročiti a zjistiti je, jména jich mls. police. úřadu oznámiti.

Sportovní neděle S. K. Hradec Králové. Dopoledne: Závod v chůzi na 10 km s plnou vojenskou výzbrojí ve váze 20 kg. Startuje 8 závodníků, z nichž 7 dorazilo cíle po zajímavém boji v pěkném čase. Prvý Holman 18. přš. pl. za 1 hod. 15 min. 8 a 1/2 vt. Odpoledne: Ve 2 hod. předseda klubu p. Josef Ješek odevzdává sportovní přelům nádherně zařizovanou klubovnu za účasti asi 4000 návštěvníků. O 3 hod. sehraje. Ženské družstvo S. K. Hradec Králové I a přátelský zápas v házené s Ženakým družstvem S. K. Před fotbalovým zápasem kapitánu prvého mužstva p. Vencovi Petrovického bylo u příležitosti jeho 10letého sobení v klubu při jeho 300. zápase projevna jak od předsedy klubu tak i od jeho kolegů srdečná gratulace. Po 4. hod. slavnostním výskopem zahájen fotbalový zápas Hradce Králové-Smičov, ve kterém domácí vítězili. Hosté výbornou, ale tvrdou obranou dlouho čelí, až teprve ve 30 min. Slezák střílí prvon branku. Po 2 min. Smičov z náhlého výpadu vyrovnává, až goal byl vyzložen off-side. Po neustálém bombardování branky Smičova, kde Barák podává bravurní kousky umění brankářského, střílí konečně ve 40 min. Vítek nezadržitelně vítězno branku Hradce. — 4 a 5. října hostí Hradec reprezentanty Moravy S. K. Moravskou Slavii Brno, vítěze nad pražskou Slavií v poměru 3 : 2, 12. pak října hostí samony A. C. Sparta I. A., mistrovské mužstvo Čech.

Výběhák. Na základě usnesení správní rady městských elektrických podniků ze dne 26. září 1919 č. j. 1113 a městské rady ze dne 29. září

1919 zvyšuje se dočasné přírůžka ku veškerým cenám elektrické energie a nájmům na 100 proc. miso dosavadních 30 proc., takže cena elektrické energie bude činiti a to počínaje 1. říjnem 1919: pro účely osvětlovací K 2.— za 1 kw. hod. místo dosud K 1.30, za konsum motorický hal. 90 až 72 za 1 kw. hod. místo dosud 59 — 47, za dvojit tarif, žehlení a vaření, velkokonsumenty a nájem z podíatel obdobně. Opatření toto jest dočasné a nutné po dobu zvýšení nákladů výrobních (mezd, uhlí, olejů atd.). Purkmistrský úřad v Hradci Králové, dne 29. září 1919. Dr. Ulrich v. r. starosta.

Předseda všech berních komisí. Zmocněno ministerstvem financí, jmenovalo zemské finanční ředitelství předsedu berní správy pana vrchního finančního radu Josefa Procházkou předsedou všech berních komisí v Hradci Králové.

Hospodářská Jednota pro Slovanův východ, odbocka v Hradci Králové. Firmy, mající v ýmyslu exportovat do zemí slovanského východu, nechť zaslouží se neproštěné obrázkový katalogy, přehledné o výrobě všech výrobků, které jsou podobovými povýšov. spolu třeba udati do kdy a které výrobky budou pro příští dobu pohobovy k vývozu. Informace ddi se v ústředí Hospodářské Jednoty pro Slovanův východ č. 6—10. hod. dop. v úřadovách Pražské Obchodní komery, Praha I. č. 660. II. patro. V kanceláři odbocky v úředních hodinách od 12. hod. dop. do 2—5.

Vádním komisařem při spořitelně Králohradecké byl jmenován Otakar Páchl, místodržitelství v Praze.

Zápis žáků do škol v Hradci Králové. Do I. tř. 147, do II. tř. 129, do III. tř. 90, do IV. 100, do V. 49, do VI. 39, do VII. 32. Celkem 586 žáků a 2 privatisté.

Ustavující valná hromada odbocky Československého Cerveného kříže v Hradci Králové koná se v neděli dne 5. října o 3. hod. odpol. v přednáškovém sále městského musea. Vzhledem k veliké důležitosti poslání Československého Cerveného kříže v oboru sociální i humanitní péče, jest povinností každého občana republiky, aby společnost Československého Cerveného kříže podporoval dle svých sil a možností. Zvláštěm členem Čs. Č. K. jest kdo složí pro čestný spolek aspoň 1000 K, neb kdo řádným způsobem pošle spoleku důchod roční 100 K. Přítelství členem je ten, kdo složí nájemem buď 200 K nebo platí roční příspěvek aspoň 6 K. Podmínčím členem jest ten, kdo platí pravidelně 1 Kč aspoň 1 K. Za přípravný výbor: J. Hrdáček, M. J. Jeřábek, M. Steinfeldová, t. č. předsedkyně.

Z Obchodní, živnostenské a průmyslové středny v Hradci Králové. Jdno říd. vydáno pro leto 1919 ředitelstvem státních drah v Hradci Králové t. č. v Karlíně. Zůstane v platnosti též pro zemní dráhu, o odpadu na toliko dnem 1. října t. r. ředitelství vlny nedělní a sváteční. Nastalé změny oznámí se zvláštními dodatky.

Třebořov u Černkovic. V osadě naši konána o sv. Václava dvojit slavnost pamti a svěcení zvonce. Obou těchto slavností zvláštního lesku se dostalo tím, že zavítal k nám slavný kazatel Msgr. Dr. Frant. Šule z Hradce Králové. Úchvalné bylo kázání pamti, ve kterém p. kanovník nám líčil sv. Václava jako vzor moudrosti a mocným dojmem působilo, když poukázal na nemoudrost těch, kteří dnes útočí na náboženství a sv. křž. K slzám doimalo, když zvláště k mládeži se obrátil a jí vštěroval áctu a lásku k sv. křži. Po té celebraval p. kanovník za asistence místního faráře slavnou mši sv. Po krátkém oddech. odp. o půl 3. hod. v slavnosti pokračovno svěcením nového zvonce. Ke slavnosti se dostavil též pan farář Richter ze sousedního lčna. Onadlna třebořovská krásně vyzdobili kapli a ověšili stůl, na němž stál zvonek tu svěcení přivravený. Za velikého účastenství jak domích tak hostů opět promlouval neuvěřný p. kanovník o zvonu, vysvětliv původ a význam zvonu. Po dolemém kázání zvonek posvěcen, načež dvě dívky z Třebořova přednesly krásné příležitostné básně, složené p. katechetou J. Sv. z T. a podaly dv. světiteli skvostné kvítce, a na to po doslovu místního faráře Jana Novohradského tato krásná slavnost litaníemi k sv. patronům zemským a hymnou národní skončena. Nezapomeneme těch krásných chvílí, které vesle kanovník nám připravil. Pán Bůh Vám zaplať za vše. Díky vzdáváme též p. Janu Nepustilovi, nájemci dvora, za laskavé zpořázení novozá a pohostění čestných hostů a všem, kdož přišli s námi se radovat. Kéž bylo se to, co přál nám p. kanovník, aby nás totiž hlas zvonce-Václava volal k svornosti a lásce a čím končil v doslovu náš duchovní správce, aby se brzy vrátily všechny zvony odebrané do svých věžek a jednohlasně volaly celý národ k svornosti „Te Deum“ za svobodu a samostatnost naši.

Různé zprávy.

Ve prospěch studentstva. V kulturním výboru dne 1. t. m. k návrhu dra Srdínka usneseno jednomysele znění zákona, kterým se povoluje k vybudování a udržování Akademického domu v Praze částka 5 mil. korun. Se stavbou domu se započne nejdříve r. 1920. Podnik chvalitebný. Ale jaký prospěch bude mít katolické studentstvo s domem, který přece bude stavěn za peníze všeho poplatnictva?

Kulturní výspolost našeho národa. Často mluví se o politické a kulturní výspolosti našeho národa. To značí, že národ náš je si plně vědom i svých práv i svých povinností nejen k druhým, nýbrž i k sobě samému. Nejen k sousedům a vzdálenějším cizině, na něž je odkázán svými styky politickými a hospodářskými, ale i ku svému vlastnímu státu. Teď má opět z tohoto předmětu složití zkonisk, na něž zvláště nemálo záleží. Republika československá přistupuje k další úpravě svého hospodářství státním vypisáním nové 4 proc. státní půjčky ve formě pokladničních poukázek, splatných ve 4 a 5 letech. Nejen státní správa, ale i cizlna lidí

všechny výsledkem pátky a pochopitelným zájmem. A přece nejdříve se o nic jiného než o výnosnější přeměně určitě částky ohromného kapitálu domáhá, leč jeho bud' lidem v četných domácnostech anebo mnohému v útrobách peněžních na nepatrný úrok 1 až 2 proc., zatím co nová státní 4 proc. půjčka poskytuje vedle absolutní jistoty při upisování kursu 97.50 až 98 K 4 a čtvrt proc. záročení. Podí národ nás ve všech svých vstřívách, bez rozdílu stran nový důkaz své kulturní a hospodářské vyspělosti? My o tom nepochybujeme. Snad většina tak již učinila. A na druhých jest, aby tak učinili bez odkladu, poněvadž upisovací lhůta končí 10. října. Upisy přijímají všechny peněžní ústavy a úřady poštovní.

Z ředí dra. Rašna o politické situaci. Dne 28. září v Praze na živnostensko-obchodním sjezdu dr. Rašna pravil: „Jak internacionála válce zabránila? Viděl jsem, že internacionální sociální demokraté na celém světě bojovali stejně, jako bojovali ti buržoazní, že prostě se nedělalo hranic, aby o hromadné krvavé válce bylo jejich úsilím zamezeno. Nemá pochybnosti, že kdyby bývali chtěli, že by bývali mohli tomu krvavému zabránit a to tím, že by odepřeli pracovat, — čím často nyní vyhrožují — že by generální stávkou dovedli učinit státní neschopnými k vedení války. A přece toho celá internacionála nečinila. Němečtí sociální demokraté v říši povolovali válečné úvěry a byli plni nadšení pro válku. A kde byli všichni ti socialisté a nás v Čechách, když se připravovala válka? Na počátku války, když jsme jim činili výčitky, řekl každý jeden jejich vůdce: My jsme o tom velmi uvažovali, ale nemůžeme do toho jít, poněvadž vláda by nám sebrala všechny naše fondy, které jsme po léta nasbírali, vláda by nás sevrábla tím, že by nám všechny naše instituce rozpuštěla. Teď: pro ten neuvěřitelný, nashromážděný kapitál protikapitalistická strana nemohla podřadit vojně. Všechno to, co bylo před válkou mluveno o antimitarismu, všechno, co bylo o něm mluveno, ukázalo se náhle ničím. A když známe, proč se to ukázalo ničím, vidíme, že to snad nepochybně jen ve zbabělosti jejich vůdců. Každí vedl široké vstupy, nýbrž ještě v něm jiným, totiž že myšlenky, které válku způsobily, byly silnější než proletariát, že v Německu byl proletariát stejně imperialistický jako byli ostatní vstupy, že byl stejně německý a že byl stejně pro to, aby byl Německu přidělen celý svět, že v tomto proletariátu kolovala německá krev, která se probudila, jakmile Německo vstoupilo do války. A u nás, pánové, u nás nebylo žádné rakouské krve, která by kolovala v žilách proletariátu. Měli jsme právo očekávat, že naši proletáři hned po prvním výstřelu se probudí a pocítí v sobě kolovat krev, která od této války nemohla očekávat nic jiného nežli své národní a státní osvobození. Nežalo se tak! Víme, že to trvalo dlouho, nežli v sociální demokracii zvítězili ti, kteří byli pro osvobození našeho národa, a ještě nedávno mohli jsme čísti v „Právu Lidu“, že prý bylo nebláhé o rozhodnutí v roce 1917, kterým v sociální demokracii zvítězili nacionalismus. Vůliti proto dnes naši socialisté stále, že tato válka jim dává právo, by oni ustanovovali, jak bude napořád náš stát, že to proti jedné základní zásadě, která v životě vždy má platit, že o tom, jak tento stát má vypadat, mají rozhodovati ti, kteří si ho vybojovali. A kdyby se politická moc ve státě dala do toho, mnoho-li je zde zásluh o uskutečnění tohoto cíle, nemohli by zde jistě poroučet všichni ti, kterým byly bolševické tendence milší nežli budoucnost tohoto státu.“

Nová řada hudebních nástrojů. Učinil jsem výhodnou závětku ve Francii a mám okamžitě na skladě v široké levných cenách housle a příslušenství, i ostatní hudební nástroje a harmoniky. Dodávám levné zvony; chybujete, nezkuste-li. Kancelář dodavatelství hudebních nástrojů. Hradec Král. 530. Ufědnický dům.

Zápisi české školní vědecké o české školství. Statistická česká školní vědecká v Praze je před největším rozhodnutím o svou budoucnost. Mirová smůlka rakouská zabezpečuje ji ochrana, dává ji nárok na české školy. Vláda i Vědecká věda, odhaluje tímto český požadavek — český lid, vybuduje si potřebné školy sami. Vědecká věda je i příhodou generací — dětem, mladou schopnou života, budoucnosti. Zápisi do českých škol ukazují její sílu a početnost. Na 10.000 českých dětí do 21. t. m. započalo bylo do škol „Komenského“, tisíce českých dětí jsou dosud hostem v československé republice a v Jugoslávii, tisíce dětí k zápisu se jeví již blíží. Nový život jde českou Vědou, zdravý a světlý. Školy obecné mají budeme, mimo to otevřel spolek „Komenský“ počátkem tohoto škol. roku měšťanskou školu v X. okresu, která je zároveň přepočtem, dle dvouletou školou obchodní a české reálné gymnasia ve III. okresu. Tato radostnou práci a její světlé výsledky oznamujeme do všech, aby naši doma vzpomněli na spolek „Komenský“, Vědu III/1, Měšťanská 8, mravem i láskou přispěli. Úkoly naše rostou i naše povinnosti k českému školství na Dnuji.

BESÍDKA.

Jednou jedinou utěšovací třída lidu.

Někdy, že je to třída příliš čistá. Se všech stran se proti ní brojí, mnoho nečinnosti se ji vytýká, ale ona se novými doby na ni dotkla ještě víc než na kufáky. Těmto již, kdož mluví. Byly to hlavně představy, které šlapákem nechtěly tréti na jméno a které si libali, že toho černého trapěte komedie budou sprostily. Ale co my, sbor šlapáků, můžeme podniknouti, aby náš stav vůbec sevrhly? Za kufáky tabák našel se náhodou, ať už jakkoli; ale za šlapáky tabák již není. Ať to zkouší jak chceš jak chceš, ne mluví se o kufáky.

Rozumíte, že šlapák je ohavnost dalšího horké nářky končí. Ale dovolte mi pár slov a já vás vyvedu z toho blánu, ano, šlapáckého blánu. Vždyť

ten omýl nám šlapákům škodu na cel, ano tvrdím směle, že škodu národa, republika, lidstva.

Pravý šlapák snadno se může stát vzorem mravnosti. Ohavnost šlapáků zbavuje ho nepravosti dalšího horkého, vede ho znenáhla, ale jistě po žebříku dokonalosti až kdo ví jak vysoko.

Šlapák není pyšný; naopak učí se pokoře, anebo lépe učí ho pokoře svět, který se pohoršuje nad ním, jako farizej nad publikánem.

Šlapák není laskomý. Přije každému toho pokazu, jak jen se kdo přihlíší, že by o to stál. Že se keřasovalo tím skvostným výrobkem, jenž i ušlechtilému orgánu čichovému poskytoval celé stupnice sladkých vůní od ordinárního až k nejjemnějšímu, voňavkami prosycenému zoub? Ano, keřasovalo, ale kdo tak činil, nepatřil mezi pravé šlapáky.

Od šlapáka se pravidelně krásné pohyby odvrací a tak ho chrání před pobouzením.

Závěr? Ovšem že ho také někdy trápí, doznává. Ale jak snadno lze ho té chyby zbavit! Kdo závidí bratru statek tohoto světa, tituly, řády, vůbec vše, co buď závidí, nikdy tak snadno nezbaví se té trýznitelky jako šlapák. Dej mu pouze šlapáček ze své zásoby, a on tak mile na tebe se usměje, že budeš nucen znovu mu nabízet. Dám-li mu celý balíček, nvidí, jak bydle hned nabízet druhým, kteří nemají, co by do nosu strčili.

Vytýká-li mu, že tak úsilně krmí svůj nos, až si z něho vypěstuje jakýsi nafialovělý brambor. Ale jen ho pozoruj v hostině, na hodech, vůbec kde se hodejte jít a pití! Nemá ani času, aby se oddal čemuko žánrovým požitkům. Je zaneprážen jednou touhou: aby jeho čichové terpal stále nové a nové popady požitků, o jakých nelze neoborníkově podati správnou představu. Nesmějí se mu, jako se nesmějí člověku, který nasadí znak skordy barevnými, nebo jinému, jenž sluch utápí ve vinách zvukových! Pravím ti: také čich má své práva a nemá si předpisovati, aby mu lépe voněla pákovaná omáčka či výpary šampaňského nad vůni šlapáčku.

Ani heč nemá trvalého místa v srdci šlapáckém. Mrzl-li ho co, vezme si dávku vonného či méně vonného tabáku a mrzlost se vypaří zápachem tohoto tišlivého prostředku. Mám záhu, že pověstná dýmka mra dale by se dobře nahradit tabáčkem pokoje, kdyby jen bylo co do ní dít. To jediné nás utěšovalo šlapáky mra i trápí, že naše tabáčky — ach, tak dlouho — trpí prázdnotou.

Poslední i lenosti bývá našinec prost, jmenovitě jedná-li se o nabílení našeho čichové a sehnání potraviny pro jeho lačné otvory. Ostatně i tehdy, kdy se nám zdá nějaká práce nesnadnou a protivnou, šlapáček ji dodá jakési vášnosti, osvěží a občerství ochablý cíl, a je dobře.

To máš, příteli, výmluvný důkaz, kterak ohavnost šlapáků má své dobré stránky pro šlapáky samotného. Ale popoj mi sluchu ještě chvíli, abys poznal další, obecný prospěch tohoto zlovyku, jak šlapání povrchu neznalci nazývají.

Náleží-li do říše pohádek, jak stavové inteligenci vymýšleli se právě šlapákům. Šlapáček farář, kantor, správce, foť, synkůs, feičer — kde kdo. A když někdy se nepokojil, co spravilo tu neshodu? Tehdy vyskočil nanevšest se svých židli, pochopil se lokále — protože právě nečestěji v hostinském lokále přicházelo k takovým různostem mínění — pak si zase sedl, některý vytáhl tabáčku, mlčky podal druhým, šlapal si, jeden nebo druhý kýchl, aby dal zámluku ke slovnímu obnově přerušovaných styků, ozval se pozdrav a bylo po mrzlosti.

Ale bylo pak dobře nejen pro ty pány, nýbrž i pro obec. Představ si, prosím, místo těch cihlných postav členy naší vlády nebo docela Národního shromáždění! Nemá mezi nimi různosti názorů až dom? Což kdyby se udeřila zkouška, aby každý hasoval ne tak dostlnky, ale šlapavý tabák, dejme tomu podle hodnosti: jedni ordinární, druzí rappé, a aby byli drážní naučili se umění šlapáckému? V ministerské radě, v zasedání sněmovním by si společně šlapli, kdykoliv by brozili neavír státi se nebezpečným bláhu národa, nastalo by kýchnutí, nastaly by pozdravy a boastlivá mračna byla by zahánána.

Kdyby na mírových konferencích bylo více šlapáků než cigareťářů, nevím o čem bych se vsadil, že by už jejich práce dávno byly zdárně ukončeny a že by sbratření národů bylo holovou věcí. Ale takhle to dýmka buď jen čad nebo hrozí prasknutím. Ono vše o šlapce není ani nyní zle. Ale o jaké? O papírové a papírové. Častěji se jimi strany, častěji se členové vlády, nečastěji pak proti zásadě republikánské rovnosti jimi častěji předbavení podřezá. Občitelé se lukovými šlapáčkem shora posilným říká „nos“. Tedy jest pošetil šlapáči srdcečných, staročeských, tabákových.

Ale všeho moc škodí, také toho povídání o šlapáčkách. Myslím, že neřeba krátce shrnouti, co povídáme, ale že neto hledat důrazného závěru této obháje řeči.

„Šlapáček působí širokou bouřku v mozku“, říkal mi jeden starý lékař. Starý mlynář měl na mýně obraz božského oka. Die vtipná měl být pod tím obrazem ještě nápis:

„Boží oko dobře vidí, jak ten mlynář běží blánu.“

Ten mlynář tvrdil, že šlapáček bysť strak a ostříl mozek.

Nebylo by dobře, aby páni tam v Praze a kdekoli jinde častěji si šlapali a tak lépe prosvítli, kam národ vedou a jaké krásné poměry v něm nastaly? A nebylo by dobře, kdyby jejich smutky šlapáčkem soustředěny vymývaly, kterou cestou se dít, aby poměry se ještě nehoršily?

Proto končím rozvolci, kterou jsem podpořil tabák šlapák, rozvolci, které přelápeš, což, což jakžák propadl většinu rozvolci!

„Dobře uváživše, jak šlapání bezdůvodně nezvyklo se zlovykem a nečinností, jak právě ono pomáhá odkládati vady a osvobozovat si mnohé dobré vlastnosti, jak dle zkušenosti pomáhá odkládati spory a šíří svornost, jak by mohlo být mocnou zpruhou k pravému sbratření národů, s bolestí obracíme zřetel všech povolaných činitelů k povážlivému zjevu, že není šlapavého tabáku, důrazně žádáme, aby v zájmu národa i všeho lidstva bezodkladně bylo pečováno nejen o to, aby utiskovaná třída šlapáka byla zbavena útrap, jež působí zmlsňavý nedostatek, ale aby všemu národu byly upraveny pohodlné cesty k ráji spokojenosti v táboře šlapáckém.“

Podotýkáme, že nikterak nereferujeme na to, aby se věci utaly komise anebo šifedny; lesem jako dodatek vyslovuji přání, aby zároveň občastán byl dostatek pevných a trvalých šlapáckých.

Je lbo šlapáček?

Philip Š.

(Zasláno.)

Jubileum práce.

25. rok věnovaný neunavné práci ducha i svalů dokončuje v tomto měsíci zakladatel a majitel české, dnes v celém světě známé továrny na obuv ve Zlíně, Tomáš Baťa.

V roce 1894 s bratrem Antoninem, mající majetku 600 zl., počali vyrábět papuce, které samy po trzích rozváželi a prodávali.

Výroba, dle výtečné kvality zboží, sice zkvěta, ale rozvoj tempo energetickému Tomášovi nestačilo a on za účelem zdokonalení odejel v r. 1904 se dvěma druhy dělníky do amerických šifedisek průmyslu obuvnického, do Bostonu a Lionu a odtud do Anglie a Německa, kdež všude pracoval jako dělník, osvojuje si nové poznatky a zkušenosti.

Těmito obohacen, vrací se do Zlína, kdež zásady, jež v cizině a hlavně ovšem v Americe získal, vtěluje ve skulky.

Sám neunavný a neumorný, jest vzorem svým dělníkům, s jejich pomocí a za spolupráce svého bratra záhy zesnulého Antonína buduje z nepatrných začátků podnik, jenž dnes jest největším podnikem svého druhu v celé Evropě.

Nebyla to práce snadná a bylo třeba napnouti všechnu sílu a energii duševní i tělesnou k překonání těch nesčetných překážek, jež stávaly se Baťovi v cestu při zavádění novot tehdy neschytných.

A souva přikla výroba do správných kolejí, přikvačila světová válka, jež hrozila zničit mladý závod, zalazený posud jen na výrobu obuvi pláštěné.

Ale Baťa vpravil se ihned do nové situace, jediný z českých výrobců vynutil si respekt viděckých činitelů, stal se dodavatelem armády a členem konsorcia pro vojenské dodávky.

Nedostatek surovin podnítl jej ke sřizování vlastních koželužen, zakoupil mimo toho několik ml a začal vedle obuvi pláštěné vyrábět i obuv čtvenou.

Abv výrobky dostaly se přímo do rukou konsumentů, zavedl v jednotlivých místech u nás i za hranicemi prodejny a dle racionálního nákupu surovin, nejmodernější výrobu a účelně organizovanému prodeji, srazil nedostupné téměř ceny obuvi a tím získal přiležitost obecně, jež se zálibou kupuje jeho levné a výborné výrobky nejen doma, ale i za hranicemi.

V r. 1917, kdy za pár bot žádalo se jinde až 350 K, prodávaly je Baťovy prodejny za 72 K.

Za těchto okolností není tedy divu, že Baťovy závody vzrůstají přímo po americku.

A Baťa, staraje se dnem i nocí o rozkvět svých obuvnických podniků, nezapomíná jako muž z lidu vyřít, jako člověk hluboce sociálního cítění, ani svých pracovníků.

Zřízení pro zřizence a dělnictvo tovární jsou velkolepá. V jidné závody prodává se denně 2500 obdů po 1.20 K. Závodní konsum stará se o 6000 osob, dodává jim potraviny za ceny mírnější než ve veřejných aprovačních ústavcích, vlastní vzorné vedené hospodářství vedle jiných produktů dodává všim čtým rodinám mléko v ceně 70 hal. za 1 litr, otázkou bytová jest řešena stavbami rodinných domků a dělnických kokvní a stále a stále pracuje jubílant k tomu, aby poměr mezi zaměstnavatelem a zaměstnaným stal se co nejdokonalejším.

Ze Baťa nezapomíná ani ostatních humanitních i národních účelů, není třeba připomínati, neboť je to nejen neobyčejný pracovník a organizátor, je to i výborný člověk a Čech, jehož vzácné schopnosti, tužby a snahy vedeny jsou vřelým přáním, prospěti svému národu.

A že lidé tači v dnešní době plně kvasou a hledají správných cest jsou nám obzvláště nutni, neřeba zdůrazňovati a jsme si plně jisti souhlasem své čtenářské obce, přejeme-li tomuto Selimudemanovi mnohá léta, mnoho zdaru.

Stáléžární americká kamna dodává firma Najedlý a Vít, velkoobchod uhlím v Hradci Králové. * * * * *

JOSEF VEND

Jubileum 2. čísla,

největší československý závod kostelních paramentů a nářadí.

*****

Med od vlastních včel

v krabicích od 1—5 kg za předem zaslaný obnos za 1 kg čisté váhy medu 20 K zasílá

Josef Honek,
žije v Hradci a Svitav.

*****

MEŠNÍ VÍNA

saradené první, přírodní, čistá, protřídlní jakosti. Nejlepší prima druh A K 1080 za 1 litr, jemný druh B . . . A K 1040 za 1 litr

dodává v sudcích od 56 litrů výše firma:

Alaie Čihák, příslušný dodavatel mešních vín v Rumpolci.

Transitní sklady ve Znojme, Konecova třída 39.

Kostelní paramenta
přepory a bohoslužebná nářadí v souvisejících cenách nakoupíte a doporučit fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vyládejte si ceny, nešli objednáte u firmy jiné.

Barevná kostelní okna
v odbor. provedení
všechny
Fr. Uhlíř,
umělá sklenářství a malba
v Třebouchovicích
v Hradci Králové.
Cenníky a rozpočty na
pohádání zdarma.

Zvony, hudební nástroje
všeho druhu a jich mistrovské opravy

doporučuje a provádí jediný odborný závod

Václav Červený,

Hradec Králové, Ústřední dům 539.
Šafařkova ulice.

Po jedné zkonosce stanete se stálými odběrateli.

KADIDLO
opět zasílá
F. STADNÍK, OLOMOUČ
KOSTELNÍ PARAMENTA, PŘEPORY
a veškeré církev. nářadí
Vlastní výroba. Vše
Výhrad. prodej ve prospěch
Matice Cyrillo-Methodějské!

Registrace rohová

s 800 přehrádkami, se skříňkami dle se prodá za Kč. 600.—, Olomoucký, Hradec Král.

Odebíráte Obnovu!

Stáléžární americká kamna dodává firma Najedlý a Vít, velkoobchod uhlím v Hradci Králové. * * * * *

Kostelní nádobý,
kalichy monstrance atd., klamoty, soškové přístavy, vodny, jidelní přístavy, opravy a novou slasení odberné a levné provádí
JAN STANĚK,
pasíř a omeleur, stálý příslušný znalce mešního trezárního a okrasného soude, Praha L-879, ul. Karlovny Světlé, 18 a.

Předplatné:
Na rok 18 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1-80 K.
Jednotlivé čísla 33 hal.

Inzeráty
platí se hotově.

Účet pošt. opo-
telný v Praze
čís. 48.000.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expeditura.
Rukopisy se nevracují
a neobjednávají se ne-
honozují.

Reklamacce
zasílají se samostatně
nefrank. administraci.
„Obnova“ vychází každý
pátek v poledne.

Telefon č. 84.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 10. října 1919.

Číslo 41.

Zdolání obrovské stávky.

Snad žádnou stávku nesledoval civilizo-
vaný svět s tak velkým napětím jako stáv-
ku železničních zřízenců v Anglii. Vždyť po-
čet stávkujících blížil se milionu; útraty čí-
nily na našich penězích asi půl osma milionu
korun.

Stávka měla ostří politické. Dělníci chtěli
změnit své síly s většinou anglického spolu-
občanství. Jak státní moc tak obyvatelstvo
měly být přinuceny pokročiti se před disci-
plinovanou organizací jedné třídy. Jelikož
francouzské dělnictvo tak často se řídilo
směrnicí dělníků anglických, čekali bolševici
různých národů na výslednici s největší dych-
tivostí.

Ale anglické občanství, které není v or-
ganizaci dělnické, ukázalo za bystrého vede-
ní vlády pružnou pohotovost. Demosthenes
napsal, že barbar se chytá za tvář teprve
tehdy, když již ránu stržil. Podobně tomu
bylo před válkou za dělnických stávek na ev-
ropské pevnině. Ale anglické občanství vy-
užilo svých častých zkušeností k včasné se-
beobraně; nastavilo proti ranám štít dřívě,
než útoče zranily.

Pesimistům se zdálo, že železničáři ne-
povolné anglické občanství brzy vyhladoví;
vždyť výživa milionů tam tolik závisí na hu-
sté síti železných drah. Ale doprava jiného
druhu hned uvedena v čilý život. Pracovaly
automobily, létadla a jiné dopravní prostřed-
ky. Vláda použila i vojenského personálu,
takže v několika dnech bylo stávkářům huře
než těm, kteří měli býti velice citelně zasa-
ženi. Obyvatelstvo zažilo dosud strádání za
války; s hrůzou pozorovalo, kam vedly dik-
táty bolševických mas a jejich politika či-
nuc jak v Rusku tak v Uhrách. Národní celek
nechtěl se dáti ujahtiti jednou třídou. To se
vědělo obecně, že v případě úplné vládní ka-
pitulace dělnictvo železným krokem postoupí
k samé příčce politických diktátů. Proti
nimž byla vůle zaražená většiny naly-
mocná.

Lloyd George osvědčil vzácný taktický
talent. Odborová organizace železničářů ná-
leží do trojspolku, k němuž patří i horníci a
dopravní dělnictvo; v úzkém styku s nimi
jsou i organizace tiskářské. Ale velká, vět-
šina horníků pracovala, dopravní organizace
jen hrozila a typografové marně se poku-
šeli znemožňiti otisky článků kritických
stávků.

Zkrátka v Anglii se pochopilo, že jakékoli
veliké poruchy sociální rovnováhy po sví-
zele náleží vésti k uspokojivým refor-
mám a k zajištění většího blahobytu pracují-
cího lidu — nýbrž naopak k bídě mnohem
větší všeho obyvatelstva, než jaká byla za
války. Vždyť na př. to, co spáchali v Uhrách
bolševici, nenapraví při nejlepší vůli nejbyst-
řejší státníci ani za 20 let.

Že se nejednalo pouze o spor mzdový a
sociální, patrné bylo ze způsobu, jakým děl-
níci své požadavky vyslovili. Seznáno také,
že bylo zcela zbytečné ze mzdových příčin
zahajovati stávku pro úpravu, která měla
vstoupiti v platnost teprve od nového roku
a o které vláda stejně neflekla poslední slovo.

FEUILLETON.

Rusko předrevoluční.

(Charles Rivet: Poslední Romanovci. Nakladatel
O. Gergel, Smíchov.)

Patnáct let pobytu na Rusi a styk s rozbořa-
cími činy veřejného života poskytl dopisovatel
velkého politického deníku „Temps“ Rivetovi mož-
nost pronikavě znalosti ruské duše. Výběžek svých
zkušeností podává nám Rivet v knize výše uvede-
né, jež se dočkala ve Francii už 102. vydání. Je
to kniha srovnávací pozoruhodná; po jejím pře-
čtení lze snadněji rozemřiti dnešní Rus, znalci
se v křeslových bolševických zachvatcích jež ne-
jsem-ličím klámem, nežli do exotismu vyvrážděnou
růžičku na žitném poměří, rovníci předcházející
a ji podmiňující.

Rivet analyzoval si podrobně typického před-
revolučního Rusa, sedláka, měšťáka, středníka i
aristokrata. Uvádí, že má něco společného s
ryšardem, přitom však že jest jakási úplná protu-
vlastnost charakteru; jest u něho bezmála úplný
nedostatek vlastního klámu, jakéhž i vědomí zodpo-
vědnosti. Jest sníkem a entusiastou; jest apolo-
gickým přisvědčováním všem utlačovaným teoriím, na-
vrženým však bezho smyslu skutečnosti. Zbož-
ně uvěřuje mluvě o alkoholu, vodce. Než u něho sou-
středěnost, vyrovnanost, ani organizačního talentu.

Dělníci se spoléhali na to, že při doplňo-
vacích volbách radikální jejich křídlo zazna-
menalo po velkých slibech řadu úspěchu. Ted
ovšem vzestup opadne.

Nuže — i obrovská stávka anglická jest
vážným svědectvím, jak bolševické ohně
kteréhokoli druhu utlačují a mění se v resig-
novaný dým. Politika odborových svazů se
neosvědčuje, naplňuje odporem i mnoho
členstva.

Který rozumný a svědomitý vůdce děl-
nictva by si přál ještě dnes vrhnouti se do
strašného dobrodružství, kdy válečná zraně-
ní dají se s úspěchem hojiti jen úsilnou spolu-
prací všech politických a sociálních stran?

Horečka násilného převratu může plesati
jen několik měsíců — potom, pokud není vy-
jednen krám, který byl připraven a zásoben
od lidí pokojných a pracovníků svědomitých.

Kulturní jiskry.

Zajímavý dokument. Maďarský časopis
„Esti Ujszak“ uveřejnil zajímavou zprávu o
činnosti židů; bylo tam toto provolání k ma-
ďarskému národu: „Bratři uherští, uherský
národe! Drž národe uherský svorně a pevně
pospolu, vyhní se všem rozbrojům, aby naše
drahá vlast zase zkvétala. Je třeba, aby naše
vlast byla nezlomně sdržená, milovaná a vá-
žena. Jaké nebezpečí si očekávalo, je
zřejmo z níže uvedených řádků, které se na-
lezy v budapeštských židovských novinách,
hebrejsky tištěných, jež uvádíme na výstrahu
doslova: Národe židovský, národe židovský!
Poslední revoluční obraty zanechaly nám tak
velkou moc, že když společně budeme držet,
co židé dle našich zákonů a tradic a ne jako
maďarští židé, zachováme si svá nabytá prá-
va, která nám žádná mocnost světa nebude
moci odňati a vybudujeme si svoji Judeu. Pra-
cujte o to, abyste zabrali všechny úřady,
všechnu moc. Nemaďarštěte svá jména, ale
zachovejte jména svých otců, svých vnukům.
Prokletí budí ten, kdo nechá se pokřtiti. Je-
hova je s námi. Staletému vandrování našemu
a utrpení bude konec, neboť jsme si vydobyli
nový domov mezi Dunajem a Tisou. Navšte-
vujte naše tajné spolky, neboť ty vám za-
opatří dobrá místa v novém státě. Samuelly
nás chráňte! Nebojte se pogromů, těch nebude
již nikdy. Pracujte pilně všichni pro náš nový
domov, hvězda měsíce Thise je s námi! — Je
zřejmo, jak si byli již jisti vítězstvím. A co k
tomu potřebovali? Odstranili vše, co předsta-
vovalo jim křž. A jakým způsobem? Ve skle-
pích parlamentu nalezeno bylo 27 mrtvů jep-
tišek s úřadovými prsy, ztýraných a s nehty
proraženými dráty.“

Ze světa vědeckého a uměleckého. V
Mnichově zřízena katolická umělecká škola pro
nejšší občanstvo. Hudou zde nejrozšířenější
kursy. — Když se dostaly v Mnichově k mo-
ci dělnické rady, předepsaly proletářům i u-
mění. A sáhly právě k formě málo srozumitel-
né, k expresionismu (k umění to panskému).
Dle příkazu mnichovských rad má umění zis-
tati čisto od prázdnoty a nakřivých větro-
v staré společnosti; jen ten umělec obstojí,
který bude sloužiti nové. Zatím však bylo po-
třebí opatřovati pod obrazy podpisy, aby děl-

Jest neslých, vrtkavým; spoléhati naň, bylo by
sázet na kartu velmi nešťastnou.

Nešťastní Rusa byl režim cara Mikuláše
II. A nešťastným carovým byla zase jeho choť Ale-
xandra Feodorovna s Rasputinem a jinými stvůr-
kami, o nichž Rivet vypravuje okolnosti neuvě-
řitelné. Mikuláš II. byl despot. „Jsou dva dny v
mém životě“, říkával, „jež natno označiti černým
kamenem: Česima a 17. říjen 1905.“ Tedy japo-
ská porážka a jakás takás konstituce, revoluce z r.
1905 vynucená, mrazy ho nejvíce. Neměl ve-
dce sebe silné individuality. Sazonov, Krivošev,
Kokovcov, Putanov byli výbubkami; Suchomli-
nov a Stürmerové pravidlem. Když byl Stolypin
v divadle skloněn před jeho očima ranou z revol-
vru, opatřil Mikuláš lože, a než by se byl přiblížil
k umírajícímu státníkovi, který chropě chtěl je-
ště naposled požehnatí křížem cara všech Rusů.
„Stolypin mi umírá“, řekl tehdy slova k ministr-
skému předsedovi po pohřbu pronesaná byla ce-
lým jeho smutečním projevem.

Horší se pro příklady, charakterisuje ho
Rivet, jako projevovatel opravdový odpor k dis-
ciplině; měl jeví vždy na oko, že sdrží mince toho,
jenž mluví. Kolik bylo mluvitů, kteří myslili,
že přesvědčili svého panovníka, protože vůbec
neslyšeli výtek a křik mluvitů dověděli se z no-
vin, že jejich zdraví vyžaduje odpocinku! Oddělen
od svého lidu a od zevnějších styků záclonou
dvorních přetvářek car se obživoval obasen-
em jenom jako přehrávka vidla, při některém tře-
nání obřadu. Měl jakýsi vznešený naklad, božské.

niči aspoň trochu pochopili, co znázorněno.
Dělnictvo však pro to umění nejevilo zájmu,
ačkoli v časopisech byly uveřejněny dryáč-
nické reklamní stati. — V novém ročníku
„Zvonu“ čteme příspěvky Al. Jirásky, Hey-
duka, Krásnohorské a J. Vrbý. — V Americe
připravuje se obrovský film, který má zná-
zorniti dle prazjevení a dosavadních příro-
dovědeckých výzkumu jednotlivé etapy stvo-
ření světa, vývoj organického života na ze-
mi. K přípravě jsou povoláni i univerzitní
profesoři. — V brněnské „Hlídce“ uveřejňu-
je Aug. Neumann zajímavou stat o obřadu
bratrské večere Páně. Dr. J. Kratochvíl po-
činá článkem o dnešním pojmu estetky. Po-
kračují tu další charakteristické ukázky z ko-
respondence družiny Sušilovy. Čistí tyto do-
kumenty znamená vkročiti z vyprahlé pouště
do lužné oasy. — Prvním rektorem Masary-
kovy university v Brně byl zvolen dr. K.
Engliš, řádný profesor národního hospodář-
ství. — Svindlu v umění přibývá drzostí.
Prof. Vlaho Bukovac získal malířským umě-
ním zvučné jméno. Nyni po Praze začaly ob-
cházeti různé osoby, které nabízeły padělky,
označené jménem Bukovcovým. Jedna o-
soba docela s padělaným obrazem se vetřela
i do ministerstva financí, kde však byla zadr-
žena. — Nyni věda bez protekce politické
strany jest žebráčkou. Celé řady inteligentů
rychle se přihlašují do stran vládnoucích, aby
uhájili svou existenci. Činí takto násili své-
mu přesvědčení. Tak se dokumentuje, jak se
nyni vlastně rozumí svobodě osobního pře-
svědčení. Kdo touží po zvláště silné kariéře,
ten pečlivěji se rozhlíží, která politická bar-
va jest nejlépejší. Na př. nynější ministr dr.
Franke vstoupil napřed do organizace ná-
rodních stran. Ale když se seznal, že tam naděje
na kariéru jsou slabé, přešel ke straně agrár-
ní. Jelikož ani tam neuložil vynikajícího ú-
řadu, stal se — socialistou. Naopak zase pro-
slulý učeneck dr. Hraděček dle zřetelně na je-
vo, že nestojí o vysoký úřad tam, kde by je-
ho vědecký rozhled se ocitl ve svérácné ka-
zajce neumělých diktátů. — Letecké linie
zřízují se v moderních státech pilně. I u nás
velházi v život pravidelná vzdušná letecká
doprava. Požádal o její zřízení gubernátor
civilní správy Karpatů Rusi dr. Brejcha v
Užhorodu. — Ve Fonteneblau zřízena kon-
servatoř pro Američany, studující ve Francii.
— Zase obíhívají dvě komety. Jen jest otáz-
ka, zdali nedostaly přírodní list již před lety.
Mamě vzpomínáme na anekdotu o dvou lov-
cích komet: „Viděl jste již mou kometu?“ —
„Odpusťte, ale já si prohlížím a studuji ko-
mety své vlastní.“

Profesor Messer o víře a vědě. Poučeno
jest čísti, jakými cestami a houštinami se
problí proslulý ruský filosof k světoému ná-
zoru katolickému. — Nyni „Hlídka“ upozor-
ňuje na významné dopisy profesora filosofie
Aug. Messera v Olseenu, odhalující jeho vý-
voj od víry k nevěře a naposled k etickému
idealismu, přátelskému k náboženství. Práz-
nota materialismu stala se Messerovi příliš
zřejmá. Silná, živoucí víra ukázala se mu ja-
ko moc, která pozemňuje „v životní pozitiv-
ní hodnoty“ všechno, co člověka v neštěstí
trápilo. „Skutečně pevná důvěra v Boha a

pohyby nervosní a trhavé. Nechtěl se volným ve
svém životě a bez nedůvěrnosti nežli uprostřed
své armády. Při tabuli garďových důstojníků, při
plukovní slavnosti, Mikuláš II. se poddával stá-
val se hovorným, nenuceným. Někdy se i opil.
Nazíval v smutku zanevřeného parku pokojného
Carakého Sela car stával se opět vzdáleným sa-
movládce, jenž máti podivínskou Jusevnosti, po-
hlesáckým potentátem, ke kterému se ministři ni-
kdy nepřiblížovali bez obav.“

Přerátá, pokolšená Alexandra Feodorovna
měla na něho, jak řečeno, jen nebláhu. V bez-
mezém absolutismu ho jen utvrzovala; sama
byla bezmárou hříčkou hrubého a dobrodružného
mucha Rasputina. Tento muž nejpochybnější mi-
nality byl živoucím dokladem toho, jak hluboko
upadl carský dvůr. Své věrné měl mezi všemi
vratvami ruské společnosti, zejména však mezi
dámmi vysoké aristokracie, nervosními a deka-
dentními, k nimž si dvořoval nestoudné důvěř-
vostí, jež ony snášely, aby svým bratřím, synům
a manželám ulovily řád, postep, ministerské kře-
slo. Carevně tykal a měl na ni vliv přímo magne-
tický. „Jak vám poděkovati“, psala mu jednou,
„za všechno to, čím mi jste. Pokolžil hlavu na va-
še rameno, nic neřekl, čititi jediné radost míra
a zapomenutí! Jaké božské požehnání! Děkuji
vám, že jste mi dal toho štěstí.“

Dramatickou historií vypráví Rivet, jak se
Rasputin střelil s Mikulášem Nikolajevičem, ru-
ským generálem.

živoucí víra v jeho prozřetelnost nemůže býti
vyvrácena žádnou nehodou, žádným trápe-
ním. Život věčného člověka je proniknut
„dechem nekonečna a ozářen jasným nadzem-
ské sféry“. V době odklonu od náboženství
měla životní nálada Messerova ráz „resig-
nace“, tichého zármutku. Vnucovalo se mu
presvědčení, že pevná víra jest „sceným a
neobyčejně mocným spojencem“ pro plnění
mravních zásad. Duše, která našla Boha,
stala se uvnitř „svobodnou, samostatnou,
duševně zralou“. Messer praví dále: „Je tak
mnoho dobrých věcí, tak mnoho čistého smy-
slu ve věřícím lidu katolickém a v jeho du-
chovenstvu. Toť zrovna nevyčerpatelná zá-
soba síly, která může býti dána do služeb
všech šlechtetných a vznešených snah.“ —
Mezi věroučnou pravdou a moderní vědou
je vnitřní příbuznost. Církevní zamítnutí
novoromantické citové a intuitivní filosofie
jest správné. Messer mluví o velikém vý-
znamu bolesti; bolest věčná, který se mu zdál
příliš krutým, není mu již proti mysli. Filo-
sof nezavírá oči před vadami svého etického
idealismu. Praví, že mravní závazek nelze
dokázati tak přesvědčivě, aby musil býti u-
znán; všechno v té příčině závisí na volném
rozhodnutí. Uprímně přiznává, že rozum, vě-
dění a vědecká metoda následkem své nedo-
statečnosti nerozhodují v otázkách světo-
vého a životního názoru. Ke konci praví, že
se chce poctivě dále snažiti, nic sobě nená-
mlouvat a trpělivě čekat na milost boží.

Obrana.

Lid pro katolickou školu. Dne 3. října
dostavila se k zemské školní radě v Opavě
deputace rodičů z Orlové a okolí a protesta-
vala proti zavření klášterní školy v Orlově
jménem 700 spoluděpsaných rodičů. Táž
deputace navštívila člena N. S. Jana Rýpara
(čs. strana lidová) a žádala jej, by jim pomohl
hájit klášterní školu, která jediná nábožen-
sko-mravním vyučováním zajišťuje výchovu
jejich dětí. Deputace skládala se vesměs ze
členů strany soc. demokratické, kteří také po-
depsali protesty pro ministra Habermána a
plebiscitovou komisi a svým jménem výslo-
vně podotkli, že protestují jako členové soc.
dem. strany. Totéž stalo se již v mnohých
případech v Čechách, na Moravě a jistě ve
Slezsku lid se probudil.

Národ svatováclavský. Dne 28. září 1914
přisahal první český pluk legionářský v Ki-
jevě na prapor, na němž visí koruna svato-
václavská. Tento pluk nazván svatováclav-
ským, druhý podobný cyrilometodějským.
(Proč ta jména později zmizela, netřeba se
šititi.) Dne 28. září 1918 v Paříži byla pode-
psána smlouva českého národa s Francií. Té-
hož dne v Praze Národní výbor prohlásil o
Němcích: „My nevěříme dnes žádným sli-
bům více. Čeho žádáme, toho nám vlády ví-
deňské nikdy nedají a dáti nemohou.“ Dne
29. září 1918 konference naší strany ohlásila
bezvýhradně společenou, solidární taktiku se
všemi ostatními stranami českými, třebaže
isne předvídalí dobře, jak nás bude vlastní
krev pronásledovati. Vždyť do té doby radí-
kálové s židy se mazlili a nám hrozili anebo
se posklíbevali.

Rasputin jal se mu vykládati jeden z oněch
truská plesků, které by snad byly měly úspěch
u lidí bigotních a hloupých, ne však u generála.
„Válka jest pohroma, výsost. Je třeba, abys ji
skoncoval. Panna se mi zjevila ve snu a řekla mi,
že je třeba uzavřít mír. Přicházím zpravit tě o
její vůli.“

„Kdy jsi viděl Panna?“, ptá se Mikuláš.
„Jsem tomu tři dny.“

„A, jak je to podivné, já jsem ji také viděl,
ale jsou tomu jen dva dny a ona mi řekla: Raspu-
tin té přijde navštívit. Poradí ti separátní mír.
Neposlouchej ho, ale vyžeh ho, jako bláka, kte-
rým jest. Bude-li státi na svém, dej mu vyprávět
a to také učiním, padouchu, jestliže haad neopustí
světlého tábora.“

Ale toto neohrožuje jedinou bylo také jednou
z příčin, proč byl Mikuláš abaven vrchním velím
a poslán na Kavkaz...

Marny byly domluvy přátel carových, marny
výstrahy duhy. Rasputin byl všemocný. Až 1.
ledna 1917 stalo se něco neočekávaného: Mrtvola
jeho byla nalezena pod lesem blízko Petrovského
mostu; měla dvě střelné rány, jednu na břiše, dru-
hou na zádech. Každé Jusepov a poslanec Parliá-
máto to byli, kteří jej sprovodili se světa...

Vše se stalo po nakloněné pláti: na frontě
nezdary, aprotivační nesnáze doma, nesnesitelný
režim polkoval, německá spionáž, neschopní mi-
nistři, neuvěřitelná a, opětně odročování duhy...
to všechno byla nebezpečná hra s ohněm, jež se

Občanská tiskárna

„Občanská tiskárna“
v Brně, Starobrněnská ulice č. 19/21.
zařte Vám
oblibené, krásné
kalendáře na rok 1920
„Rolnický kalendář“ K 450 za 1 kus
„Moravan“ K 450 za 1 kus
„Kapesní kalendář“ K 3— za 1 kus
Obchodní a prodejní noviny obvyklé slova
při větších objednávkách.

Jak se chovali k podnikům legionářským zvláště v Sibiři katolíci a jak pokročili, o tom si ještě promluvíme na základě osobní informace organizátorů, kteří se vrátili.
O upevnění a rozšíření republiky mají značné zásluhy citlivé svatováclavští v Americe, na Ratišofsku a jinde.
Kdo chce vidět jádro národa, nositele neporušeného česství, nejlépe učiní, účastní-li se sjezdů velehradských, sezná-li pouť svatohostýnské anebo svatohorské. Tam se scházejí lidé, kteří zůstali tradicím starých skálo-
pevných Čechů opravdu věrni. A jak veliké věci pro celý národ vykonaly dny svatojanské v Praze! Mluví-li se s vroucím zápalom o jenné, poetické duši slovenské, má se říci otevřeně, že nekrásnější květy slovenského umění vzrostly na úrodné půdě katolického národa světového. Židé tyto květy ulévali tam zřetelnou kořalkou.

Německý marxismus úspěšně rozpětí peruti národních svěrů do drátěné klece, bolševismus značí posilování úspěšných duševních vznětů fyzickým násilím materialismu. Voinomyšlenkářství, živěné u nás z krajů národních, žije z nezávislosti. To, čemu se říká „tradice husitů“, vstoupuje se úsilím lidu sbora, novinami, na schůzkách a pod. výhradně k vůli podvrácení hodnot pozitivních. Proto také v ohnivých přednáškách se nemluví o kladných bodech starohusitství a programu. Kdyby začalo takové rozumné poučování, lidé by se přesvědčili, že praktické, záživné, i nyní upotřebitelné prvky nauky starohusitství jsou vlastně katolické a že ostatek (importovaný vlastně z ciziny) právě před kritikou pokrokové filosofie neobstojí. Husitští domácí zvláštnost — podávající Svátosti pod obojí hned nemluvitelním — již se ovšem nikdy nezavěje. Posud radikálové nevysvětlili, jak si představují učený program na základě husitství. Zato však radikálové po všech hymnách husitských podporují pojednou moderní instituci cizího protestantismu (Sdružení křesť. mladých mužů) a cizí Armádu spásy. Tak chvalofečníci mistra Husa odmítají hodnot křesťanství jeho praktickou spolupráci na obrození českého lidu, nahrazují ji pokusným štipitním importem. Zkveté však přirozené a zdatné v lidu českém jen to, co má tisícileté právo a co svou obětavostí a utrpením tak mocně upevnilo sv. Method, Václava, Lidmila a sv. Vojtěch. Národ pro zkoumání cizích náhrahek najde sama sebe.

Rezermitosti.

Maďarský „Vlád“ vypočítává, jak se v Uherské bolševici „obětová“ pro blaho lidu a jak zrušením státní hospodářství. Bolševická diktatura spásobila vydání 13.675 milionů korun. Poměrně armáda stála 2.660 milionů korun. Vždyť také vojákům nešlo o vřst, ale o tučný žold. Vyšší voják, co byl pomru prací shromáždění — toť nejnebezpečnější státnícké smetl. — Podětelou horlivost vyvinula vláda ve školství ražomberském. Přičiněním Minkových byly maďarské školní učitelky nahrazeny v Ražomberku na měř. školní řeholnicemi českými a moravskými. Tedy ani pomyslím, že by snad šel pod takovou správou byl maďaronský. Ale vláda (která má patrně peníze až nazbyt) konem tam otvírá konkurenční státní měř. školy. Ažkolí však Ražomberk škola od vlády školy odhodl, dosud mu se bylo vyhovováno. — V Žitě na Slovensku oslavou svátek sv. Václava velkolepě. Nadšenou promluvu a slavný Boží výkonal vrch. polní superior Bolek. Zpěvy přednášel zpěvokol občanské besedy. — Die agrový „Nove Pr. Presse“ škola pražské železnice.

embla přelichotnost státi svrchované osobou. O vanské ruského života bylo nenasatelné; k zaklání. Stačí máj popud a revoluce byla tu.
Tak přišel osmý březen 1917. V prudké zimě stojí před mukačevskými fronty fronty lidí, čekajících na chléb. Dovídají se konečně, že ho není. Ale trpělivost lidí je u konce. Nerozcházej se, naopak roztváří se v zástupu měst. Policie zakročuje; tučí krev. Stalo se však, že ta a tam kováč, toť věrná garda vlády, přidali se k demonstrantům. Nejprve jsou to ojedinelé zjevy, ale pak přechází celá 4. setnina Pavlova pluku, ba i pluk litavský, pak pambraženský a konečně i zákopníci... Státnice je hodina od hodiny kritičtější; dvanásť hodin v permanence. Četníci jsou publiké, nabízejí stříbrník a v pěti dnech vije rudý pampor revoluce vítězně nad celým Petrohradem.

Car prodíval tehdy v Mohilevě, sídle hlavněho ruského stanu. Pokládal události v hlavním městě na přechodné bouře. Ale když 11. března telegramoval mu carevna, že věci se horší a dosá to: Že osadné vzpory, mnoho vojáků přišlo na druhou stranu, státní ústápy jsou nevyhnutelné, začal chápat vážnost situace. Jen že bylo už pozdě. Když odjel do Petrohradu. Ale na státní Mašina Vítera se dovídá, že další tras je v rukou revolucionářů. Byl odrazen. „Proč mi to všechno napsal takto dříve? Proč je mi zakrýván pravda, když všechno jest zjevné?“, zvolal hořce. „Chceš to lid, podléháš se a očleď do Ljubecku, dáleš a dál se do pláče...“

stí apolitická bude přeloženo do naší republiky. Bývalý ministr obchodu dr. Stránský stane se patrně prezidentem; do správní rady budou svoleni posl. dr. Bouděk a ředitel čes. eskompt. banky Veščenec. — Zprávy o Mlakově čerpají se obšíř pražské noviny z „Nove Pr. Presse.“ — Soc. dem. dělnictvo ve Vídni jeví stále větší nespokojenost se — soc. dem. vládou; opoziční radé organizace a vstupuje do řad křesť. sociálů. Ostatně v Uhersku odpadávali od radé strany celé organizace — na př. celý svaz železniční. — Na Horním Novém městě pražském bydlí „věštkyně“, která také prováděla monarchickou propagandu; stívala ve svých výkladech proti Masarykovi a republice. — D'Annunzio s bezmeznou drzostí se pokusil obsadit celou Dalmácii. Katolický časopis „Osservatore Romano“ však v švédnicku odsoudil ostře tu pirátskou výpravu. Vádce italských katolíků (bývalý ministr Međa) protestuje proti poměru, jako by byl se svými straníky srovnán se rjeckým dobrodružstvím. — Č. Slovo“ oznamuje, že sociální demokraté zahájili ve 14 dvorech Lobkovickeho panství trhovského na Písecku stávkou, aby vynutili propuštění národních sociálů z práce. — O řádění ruských bolševiků docházejí zprávy stále hroznější. 200 dní trvala vláda bolševická v Kijevě a každý den byly popravy. Bylo popraveno nejméně 2000 osob. Když dobrovolníci, bojující proti bolševikům, vnikli do města, našli na jednom místě 200 mrtvých nepohřbených, v sousedním jednom domě šlo puch 140 nepohřbených mrtvů. Ze stádky vytaženo 124 mrtvů, na nichž byly stopy mučení. Násilnických činů dopostihly se i bolševické ženy. Na př. židovka Rosa Schwarzová zastřelila univers. profesora Florinského. Byla milenkou několika členů výboru, kteří ji užívali jako svůdnice, aby vyváděla a denancovala. Vymýšlely i nové způsoby mučení, o jakých hanka a hrůza mluví. — Dr. Eng. Molnár ve své knize o bolševické vládě v Uhersku odhaluje stranou krvevačnost maďarských přátel Munových. Szamely dával popravit i muže před očima manželky a dětí. Nutli odsouzence, aby svým katům líbat ruce; jiné zase, aby si sami oprátka na krk věšeli. Rozkazoval neřádnosti i mrtit. — Ve skladu bratislavského povozníka Reisse objevil policie za 10 milionů neokolkovaných bankovek. — Seznáno, že celá řada maďarských šlechticů bylo za vlády Kubovy organizována bolševiky. (Byli to nejspíše ti magnáti, kteří byli u židů zadrženi až po krk.) — Na Velehradě konalo svatováclavskou manifestaci na 15.000 účastníků. — 100korunové kolokované bankovky platí jen do 31. října t. r. — Nový zákon stanoví dan 40 hal. z jednoho litra vína a jiných třív hroznových, na šťávy z jiného ovoce je dan 20 h. na limonády 12 h. minerální a sodové vody 8 h.

Politický přehled.

Národní shromáždění.

Ve schůzi dne 7. října pokračovalo se ještě v debatě o řeči ministra zahraničních věcí dra Beneše. Katolický poslanec red. Váci. Myslivce vedle otázek zahraniční politiky dotknul se také záležitostí zabráni klášterů, teroru proti dělnictvu křesťanského smýšlení. Důrazně odsoudil zvláště čin ministra zemědělství, který zakázal dovoz hovězího dobytka z Jugoslaviie. Tím nikterak se neposlouží přátelskému soužití a Jihoslavy a nedostatek masa a drahotu jeho se neodstraní. Poukaz agrárníků na nemoci hovězího dobytka v Jugoslavii jest nyní podřadného druhu. — V téže schůzi projednána a schválena osnova zákona o úpravě hmotných poměrů státních zaměstnanců.

Ministerská komise.

Na základě zákona o seclování hospodářských pozemků, zákona u dělení společenských pozemků a o úpravě užívacích a správních práv ohledně takových pozemků ustavena byla při ministerstvu zemědělství v Praze ministerská komise pro agrární operace jakožto nejvyšší odvolací instance v záležitostech této.

Zápis u Rjecku.

Italská vláda proti D'Annunziovi je dosud bezmocna. Týž chystá se obsadit celé dalmatské pobřeží. Naproti těmto snahám vy-

Dvorní vlák vrátil se do Pakova. Tam sešel se car s delegáty dany, Očkovo a Salginem. Po krátkém vyjednávání podepsal Mikuláš abdikaci listinu — o paláci z 15. na 16. března. Byl nyní už jen plukovníkem Romanovem. Jeho obvyklé velké příměrné pohledy, vyprávěl Rivet, „stali se hrozným, šava se vřela do jeho bleďobé obličej a dávaly ohodnotit drama, které se v něm odehrávalo. V rodném kraji mohl by se již oddat svému bolu a na toto setkání pomýšlet spíš než na šťastný konec této pozdní cesty.“

Tak se blížili Carakého Sálu; v stejnojmenné katedrále plakovalka vystoupil Mikuláš se zasněženou voz. „Nikoho neoslovil, vyprávěl Rivet, „vůdčivě prošel po volanské čest. Přelíčil pavilone, sřazeným drubdy pro něj, a zaslal s pobočníkem knížetem Dolgorukým místo v jednom z automobilů, které ho očekávaly. Také zde hrobně ticho; mluvílo se polohlasem. Nekonečný smutek vznášel se nad tlukavým dramatem, které se rozprostírálo v sněhovém rámci lemového Carakého Sálu...“

A zatím šle Revoluce dle svým dsmvým, kravovým kerám. Její kalné proudy vynášely na povrch nasmádané volání; aby je na chvíli zase polibily. Pili se caraké Ras, křik krev, na obsoru plápolaly poláry — a o jednom takovém dnu odvěšel čar a čar a dsmu z Petrohradu, aby se dal již navrátit. Jsem stránský dělní, jak se čarar smálovaly dsmem... Mikuláš Romanov, či byla větší vlna: tvoje či tvoje chůl? P.

lodiny už na dalmatském pobřeží řady americké pěchoty. Vydán i rozkaz, aby americké námořnictvo zahájilo ihned boj s Itálií, jakmile obnoví své výpady proti Splitu, Trogiru a jiným laderským přístavům. Jihoslavancké vojsko obsadí př. Celovec, aby se tím jaksi krylo za Rjecku.

Z Ruska.

Dle různých novinářských zpráv jest bolševická vláda v úzkých; chystá se útok na Petrohrad i Moskvu, kde při 2 punových atentátech zabili předáci bolševičů, ano tvrdí se i, že Lenin sesazen a moskevský Kreml uzavřen. Politováníhodno je však, že se rozpoutal zase bratrovražedný boj mezi Rusy a Ukrajinci. Ukrajinské vojsko bylo totiž přepaden ruskou dobrovolnickou armádou, načež ukrajinská vláda vyhlásila Denikinovi válku.

Frídřichova vláda v Maďarsku.

Ministerský předseda Frídřich přiznává se, že vládu jeho drží nyní silná křesťanská národní strana, čímž se Maďarsku získávají sympatie ciziny, především Anglie. V Zadunaji nejsou prý pronásledováni Židé, nýbrž komunisté. Nemohu za to, tvrdí Frídřich, že téměř každý komunist je Žid; chceme vyčistit tuto zemi a proto přejímáme zodpovědnost za vše, co se tu děje. Národ dokáže, že 90 proc. těch, kteří sledují křesť. národní směr, ospravedlní činy nás všech, kteří jsme se chopili kříže a národního praporu.

Svaz národů.

Všecky evropské státy byly přijaty do Svazu národů, prozatím však z něho vyloučeny: Německo, Rakousko, Uhry a sovětské Rusko.

Národohospod. hídka.

„Úkoly a význam hospodářské svépomoci — zřizuje lidová konsenzuální hospodářská družstva.“ V nejbližších dnech vyjde pod tímto názvem velmi časová a pro každého našeho stoupence důležitá brožurka, hodící se k hromadnému rozšiřování. Vybudování silného svépomocného družstevního hnutí, které by bylo pevnou oporou naší politické organizace, jest pro naši stranu do budoucna úkolem nynější doby. Jedná se o praktické pothrání lichvy a drahoty cestou svépomocnou. Lidová konsenzuální a hospodářská družstva působí k snížení cen všech životních potřeb a organizují přímé styky spotřebitele s výrobcem. Nebudíž žádného místa, kde by tato důležitá svépomocná organizace nebyla založena. Všem stoupencům, spolupracovníkům a zejména důvěrníkům naší strany doporučujeme tento spisek co nejvříve. Objednávky s přípojem 35 hal. ve známých řídte na: Svaz hospodářských družstev československých v Praze II, Spálená ul. č. 15.

Sociální obzor.

Katolický výrobci obvi a šatstva zřídte si svoje nákupní, výrobní a prodejní družstva. Jako rozptýlení, osamocení a finančně slabí jednotlivci jen stěží obhajujete svou existenci. Ve sdružení je síla a schopnost soutěžit s kapitalistickými podniky. Sdruzte se, abyste levnými společnými nákupy ve velkém a odbětem svých výrobků pomocí obchodního družstva přispěli k hmotnému a morálnímu posilování svého stavu. Přihlašte se u podepsaného Svazu. Jakmile dojde dostatečný počet přihlátek, založí družstevní podnik a obstará vše, čeho k vedení zapotřebí. Svaz hospodářských družstev československých, v Praze II, Spálená 15.

Všim kostelníků, katolických a ostatních chrámových zřizovatelů! Velká vlna sociálního hnutí zasáhla do všech dědin našeho národa českoslov. a probouzí pracující lid k vědomí vzájemné solidarity a k společnému postupu všech, kdož pod tlakem dnešních neštěstí poměří tak strážně trpí. Mezi tímto trpícím jsme najmá také my kostelníci, křesťané a ostatní. Světové události přesevřují nás, že i my máme právo na život a že jest třeba, abychom poznali sami sebe. Cesta, kterou bychom měli kráčet abychom získali toto vědomí, není nám nikterak neznámá, vždyť stojíme přímo u její meze. Jest nám třeba jen více odvahy, abychom ji překročili. Touto meťou jest nám právě založení odborové organizace: Svaz zaměstnanců při chrámech katolických pro Čechy, Moravu a Slezsko; v něm najdete oporu a záštitu k hájení svých práv. Záležitosti lidí na nás všech, chceme-li v brzké době cítili úpravy svých bídných existenčních poměrů, abychom hojně přispívali za členy Svazu a tak lepšího postavení se domohli. Přihlašte jest se a Aug. Frantík, f. kostelník u Nejsv. Trojice ve Spálené ul. v Praze II-80, t. č. předsedy Svazu.

Církevní věstník.

K návrhu nového archiepisbpa. Vřele vítáme volání dra. Kordáče, který v době tolik potísně projevil energickou vůli chrániti věřící proti

kombinovaným útokům fanatických nepřítel jako přední strážce na bešt katolického Slnu českého. Svědomitě plněný úřad archiepisbpa — toť nyní dlouhý řetězec obětí a těžkých starostí. Na státní církevní emblema a nás jest potřeba vyasložit síly abnormální. K tomu jest potřeba muže velice osvědčeného, zkušeného a bouřevnatě pracujícího. Takovým jest dr. Kordáč, který pracoval s lidem a pro lid již dávno před svým vyhlášením s úsilím obdivuhodným. Po dlouhé době vstupuje na prsou Arnošta z Pardubic mež z lidu, který si získal zvučné jméno výhradně svou prací. Právě nyní jest potřeba, aby české katolictvo se stavělo na obranu v jednotný, nerozborný šik pod vedením vůdce, který osvědčuje snahu upřímnou. Katolík se nedá másti podezříváním a kritickými tčch, kteří sice bouřevnatě pstrají po skvrnách na katolickém vlastenci, ale sami křiklavě protežují dosud Němce a židy proti vlastní krvi. Jakým směrem se má bráti vývoj církevní, na to se nesmíme ptáti socialistů a jiných lidí, kteří již dávno základnu katolického názoru světového opustili. Zbavivše se státního jádra rakouského, nechceme nikdy skloniti šije před státním byrokratismem jiným. Vláda věcí církevních nesmí se ocimouti v rukou liberálů. Z té příčiny držíme se dobrého řádu vlastního pod štitem apoštolského stolce, který i za nejtěžších válečných chvíli svou mravní velikostí světu tolik imponoval. Archiepisbpa jest pojítkem mezi národem a Vatikánem i mezi jinými katolíky dobré vůle. Nová dba nastává, církvi zasvídla možnost plnit apoštolské poslání svobodněji než dříve. Využítu jsme příhodných chvílí k svornému a činnému postupu, k akčnímu podpoře hodnot pozitivních.

Výborová schůze

Tiskového družstva

pod ochrannou sv. Jana Nepomuckého
bude ve středu 15. října 1919
o 2. hod. odp. v „Adalbertinu“.
Přítomnost všech členů výboru jest nutná.
V Hradci Králové, dne 8. října 1919.
Karel Kappl, jednatel. Dr. František Šmola, předseda.

Československá strana lidová.

Schůze. V neděli 12. t. m. přednáší p. Mikuláš v Novém Městě n. M., p. Křmář v Zámku.

Na Polště. Okresní schůze katolické mládeže konati se bude dne 12. října 1919 v místnostech Sv. Josefa. Jednoty v Polště. Pořad: Ve 2. hod. odp. pracovní schůze důvěrníků mládeže ze všech obcí okresu Polštěkého s volbou okresního důvěrníka. Ve 3. hod. schůze veškeré katolické mládeže z okresu, na níž promluví sekretář Sdružení katolické mládeže J. Chlámský z Prahy: „O účelu organizace mládeže.“ Po přednášce recitována bude básně z pera Aloise St. Nováka „Sdružené katol. mládeži do vlnku“ a sehrán obraz ze života o l. jednání „Mačiny vlasty“ z pera téhož. Vstup volný. Přijďte všichni, neboť již je čas se sna povstati a jasně svědomiti si program a vztahy mládeže vůči Bohu a víře, vlasti a národu!

Schůze pokrokového studentstva. Ve čtvrtek dne 2. t. m. konala se v muzeu schůze pokrokového studentstva, jež měla vyzníti „protestem“ proti katolickému studentstvu, proti Sociálnímu sdružení. Cílovku jest trapné, když chce objektivním způsobem zabývat se těmi „myšlenkami“ — oboru „volných myšlenek“ p. prof. Zábranského s p. red. Hájem, kteří se tolik exponovali, aby pomohli pokrokovým studentům k louže. Odpověď na jednotlivé výtky katolicismu a katol. studentům činěné od obou stran řečníků — jest odporno. Polévka, kterou pánové stále a stále obličovali, se již znechucila každému objektivnímu člověku. Víte, p. prof. Zábranský, kdo proti sobě máte? Ale to nevíte, že já jsem poznal osobně velmi dobře celou školu z Podskalské ulice. Vím docela dobře z vlastní zkušenosti, jak skončila agitace Volné myšlenky mezi vysokoškolskými studenty. Byl jsem sám — přiznávám se veřejně — na zastupující schůzi studentského odboru Volné myšlenky ve dvoraně Akademického domu. Bylo nás tam dobrodružně asi osm. Když přišel p. dr. Bartoček, nevěděli jsme rozpaky co dělati, jak nečist vymluví. Tak ve skutečnosti vypadá to „protikřesťanské hnutí ve studentstvu. Rudíme si upřímní! Nechci tím snad říci, že studentstvo jest objektivní. Já pro svou osobu v tom vidím jenom degeneraci našeho studentstva, jež ve své ideové marnosti se oznamuje ani na: — ano, ani na: — ne! Letum — bláto! Kolik čtení „Dubrovská“ jest ve Volné myšlence? Připově, byl jsem vaším jednatelem — tož známe se; víc není potřeba říkati. Jak jsem pravil, neke bráti řeči obou stran vášně. Kdo prozradí takovou abochou zvláštní historie jako p. red. Háj, jež opovrdí se tvrditi, že Hus a Janův vyhlásil válku církvi římské, s tím

Účet a pošt. opož. v Praze č. 140878. Telefon č. 88.
Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30
Příjmy všech bank.
Oddělení pro zboží dodá:
✂ Cement, vápno, uhlí, kámen a dříví ✂
ve velkém i malém.

není žádná další doba možná. Či nám odnásovat p. redaktora na učebnici dějepisu ze sekundy středních škol, kde by se dověděl něco o tom, že právě husité a Hlas sám to byl, jenž tolik se bránil proti maččení kacířství, že husité proto tolik zápasili se světem, aby si vydobyli kompaktní — znovupřijetí do Mna církve katolické? A takovou inteligenci ukazuje p. redaktor každou větu. Člověk jenom žane, jaké víry, víry v jak podivné autority je člověku potřeba, aby se mohl státí nevěrcem!

Pan prof. Zábranský klade nám několik otázek, na něž jest třeba odpovědět: 1. Věřím já tomu, co «dryšnický jako před církem vyvoláváme?» — Věřím, p. profesore! Znáte mne snad za těch několik let, co jste byl mým učitelem, dostatečně a mohli byste vědět, že nejsem líceměrník. — 2. Věřím takový student v budoucnost katolické církve a její polníky? Věřím, p. profesore, ale nejen to, on věří, že jediné ona politika — socialismus křesťanský — výlučně má budoucnost. Nerad se však, p. profesore, dívám tomu, že církev 500 let upadá a ještě nepadá. Já Vás mohu ubezpečit, že dlouho ještě nepadne. — Něco řekl p. profesor správného. Právě: «Fakt je, že člověk musí věřit, ale je otázka, komu věří a co věří! To se puvědlo! Pokožím-li si tuto otázku: «Komu mám věřit? Pane prof. Zábranskému, či Bohu?» — tož odpověď dopadne vždycky pro Vás, p. profesore, velmi nešťastně! — Nejl mým úmyslem reagovali na řeči pánů. To co povídali, to jsme již tisíckrát slyšeli a vyvrátili. Na to dnes se už nikdo nechytí. Mým úmyslem hlavním však jest reagovali na podle obvinění, jež dělá už čas notoricky mlté vrháji do očí moji nepřítelé. Nemyslím ta nařízení různých osobiček, pochybujících tu autorit — těch si nevšímám, ale myslím speciálně p. prof. Zábranského, o něm jsem až dosud vždy mluvil s úctou a uveřejňuji zde, abych mu dal příležitost k satisfakci, toto:

Prohlášení.

Podpsaný předseda Sociálního sdružení studentstva v Hradci Králové vyzývá tímto jménem všech akademiků soustředěných v SSS pana prof. Zábranského před celou veřejností, aby dokázal fakty ono nařízení, jež na něho jako předsedu SSS vznesl na schůzi pokrok. studentstva v museu. Pan profesor měl odváhu veřejně mne obviniti z korupce, žka o mně: «Jest smutným faktem, že vůdcem celého tohoto hnutí je jeden z vašich kolegů, který fanaticky křičí do světa nabubřelé fráze, kterým sám nevěří. Mohu jej srovnati s vyvolávacem v církvi, který za peníze lže z plných plic...» — Tedy nyní již jako čestný muž veřejně dokáže fakty svoje tvrzení. Všichni akademikové v SSS zavazují se tímto: Podařili se p. profesorovi dokázat, že kterýkoli z nich vzal od českosl. strany lidové nebo od kterékoli osobnosti z katolického hnutí za svou činnost pro sebe alespoň jediný dvouhaléř, že včlenil jsou ochotni celou svoji peněžitou politočnost dáti na účel Volné myšlenky! Máte, p. profesore, příležitost prospekti své věci. Čestný muž odpovídá. — Ing. St. Janáček Alois.

Konec a. Orlič. (Oslava sv. Václava). Svátek národního světoce našeho jako vždy jindy i letos oslaven důstojným způsobem. Dopeledne slavné bohoslužby vykonal Msgr. Dr. Gustav Domebýl. Večer pak byla slavnostní schůze, při níž horlivý předseda Katolické Jednoty Jaroslav Kalibous vzpomněl 25letého trvání této a stručně poděkoval všem, kteří se o její rozkvět zasloužili. Potom nadšeně promluvil o sv. Václavu Msgr. Dr. Gustav Domebýl, profesor círk. dějepisu z Hradce Králové. Řeč vyslechnuta s pozorností a zanechala hluboký dojem. Návštěva byla c-brovská, až to bylo některým líto, co těch «ter-ných» jest. K záhřevě přispěl divadelní sbor pana rady Záleského, neomávného humoristy. Všichni členové sboru, ač mnozí z nich teprve debatovali, velmi dobře svých úloh se zhostili. Nesmíme zapomenouti též bohatého buffetu a tomboly. Všechno bylo dobré a co hlavní — laciné. Žádné ke-fumování. Sami bratři z jiných táborů si líbovali, jak lacinio si u nás počítali. Všichni, kteří jsme se lacinio dobře měli, srdečně děkujeme všem dármám, které tak pečlivě a neomávně se o nás staraly. Děk nám platí též všem dármám! Prosíme je, aby se neohrožili, že jejich předobré věci lacinio se prodávaly. Za dobrý jejich skutek my nepotrouneme je velebit. — Dne 12. října koná se na «Rabštejně» měsíční schůze členů místní organizace československé strany lidové. Promluví Msgr. Dr. Fr. Šalt. Pak k obveselení se provede: 1. «V šicím salóně», veselá zvěhova. 2. «Vasomí vlastence», hračka k popokání, jež se na všeobecnou žádost opakuje. — Dne 1. listopadu promluví: zde na schůzi pan poslanec finanční rady Dr. Gustav Mazanec. Lidovci, dostavte se čem! Zde! Běh!

Zprávy místní a z kraje.

K příjezdu pana prezidenta do Hradce Král. Ty chvíle, v nichž pobeze mezi námi dámyšný a energický osvoboditel českého lidu, oživi zaslité vzpomínky na svornou a jasnou práci všech zánocných idealistů, kteří před rokem tak úsilně samostatnost českého lidu dobývali. Před tvář! předního harcovníka uvědomíme si živě obrovskou cenu toho, co jsme 28. října získali. Návštěva prezidentova jest bude nití i veliké výchovné poslán, povzbudí k opravdovějšímu přátelstvámu směřuji občanů různých směrů myšlenkových, bude výzvou k pevnější národní solidaritě. Prezident zajistí nám na zřeteli spravedlnost ke všem a rovněž počítá o blaho všech. Bude uvítán spontánně a vřele i od smičků, vzpomínalých s nadšením, jak velice řady českých katolíků za hranicemi spolupracovali s Masarykem věrně a horlivě. — Do Hradce přijede prezident v sobotu o půl 12 hod. dopoledne spolu se zahraničním ministrem dr. Benešem, ministrem vnitra A. Švehlem, ministrem dr. Němcem a radou Kolíšem. Po u-

vitání mezi Lhotou pod Lábc. a Roudnici a pak v Kuklenách přijede prezidentův automobil v Hradci před most Wilsonův. Po uvítání odebere se prezident v slavnostním průvodu do Městského muzea, kdež mu budou schystány ústojné ovace. Po proslověch bude následovati «círke», při kterém budou předneseny vynikající osobnosti. Pak jhda do města. V Grandhotelu v poledne společný oběd, při němž účinkovati budou vojenská hudeba a pěvecký sbor. O 2. hod. návštěva elektrárny, nato prohlídka novostavby 14 domů, návštěva «Srdelnice». O půl 4. hod. výjezd do Plac, prohlídka elektrizace venkova, zastávka v Praskatce, shlednutí družstevních podniků hospodářsko-průmyslových. V 5 hodin návrat do Prahy. — K uvítání zasloužilého prezidenta konaji se velikolepé přípravy, takže tato sobota bude opravdu národním svátkem Hradce. Dostaví se sem zástupcové měst a okresů našeho kraje. O krásný a nadšený průběh dychtivě očekávají slavnostních okamžiků pečujeme všichni svorně!

Nová česká národní hymna bude poprvé přednesena zdejší posádkovou hudebou v neděli odpol. 12. října při promenádním koncertu. Autorem této hymny jest profesor Otakar Bradáč, hudební skladatel. Ve všech jihočeských městech hrály tamní posádkové hudeby hymnu tuto s velikým úspěchem, obecenstvo pak pělo slova hymny. Velebně se nesla slova hymny: «Krásná naše domovino, andělským nám rájem buď!» — Český lide, připej svou účastí k poznání a rozšíření nové české hymny, v níž opěvována je naše předrahá vlast a její nesmrtelní osvoboditelé. Nová česká hymna, o níž má soud lidu rozhodnouti, budí každému nejistší vzpruha ve vlasteneckém útku a snažení, buď projevem záhřevé síly a vlasteneckého nadšení. Hymnu lze obdržeti v každém knihkupectví za 40 haléřů.

Výstava stavebního vývoje města Hradce Králové. Městské historické museum v Hradci Králové pořádá ve dnech od 5. října do 2. listopadu 1919 v budově musea v místnosti ve II. poschodí výstavu stavebního vývoje města Hradce Králové. Výstava jest: model Hradce Králové jako pevnosti z roku 1865 (velikost 16 m²), staré plány města od 15. století počínaje, plány na stavbu pevnosti z 18. stol., nemovité plány města a plány regulací. Obrazy, pohledy a fotografie z různých dob, zachycující Hradec starý i nový a jeho vývoj. Otevřeno jest denně od 10. do 5. hodiny odpolední.

Ve prospěch místních chudých složeno bylo u pokladny měst. dáchod. úřadu v Hradci Králové: od úřednicva Žrnovostské banky, filiálky zde, k účelů zasnulé kolegyně si. Odlie Malinzerové K 100.—, od hostů z restaurace «Na Krétě» k účelů památky paní Nevynhoštěné K 120.— Dárcům vzdány byly měst. radou díky.

Omezení jízdy pozorovými automobily. V posled. době bylo pozorováno, že inallitě soukromých automobilů používali těchto k častým jízdám pro zábavu, ač jest toto používání zakázáno. V základě výnosu ministerstva veřejných prací ze dne 27. srpna 1919 č. 25218 bude politický úřad svými bezpečnostními orgány zadržovati, zda se nezneužívá vozů k jízdám pro zábavu a bude v takových případech legitimace opravňující k jízdě odňata a přestupek dle § 4. nařízení vlády z 15.5. 1919 č. 253 potrestán.

Z Obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny v Hradci Králové. Kursy bílého vyřívání, palčkování krajek a zhotovování korákových kabelok. Za účelem rozšíření a zvelebení domácí výroby bílého vyřívání, palčkování krajek a zhotovování korákových kabelok uspořádá Ústředna speciální kursy pro ženy, bodající se těmito pracemi zabývající za účelem výdělu. Jako první kurs bude pořádán kurs bílého vyřívání, který počne v II. pol. tohoto měs. a trvati bude asi 10 týdnů. Kurs bude celodenní a bude přijato nejvš 20 žaček z obvodu Obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny. Na konci kursu mohou se žačky podrobiti zkoušce, opravňující k návštěvě vyššího kursu vyříváckého, který bude pořádán příštího roku. Žačkám bude hrazen pouze nákupní ceny zpracovaného materiálu. Příhlášky přijímá Ústředna do 15. X. 1919.

Československý svaz státního kancelářského úřednictva (neodůvodněná) odbočka v Hradci Králové. 12. října v Hradci Králové v síle «Městské Besedy» koná se nepolitická krajinská schůze informací, na které referovati bud: předsedu svazu pan František Seidl, oficiál v míristračním presidiu v Praze o návrhu poslance Brodeckého na úpravu platů a postupu všeho státního úřednictva a zřizování, jakož i o dalších otázkách stavu našeho. Kolega Seidl podrobně rozebere a vyloží všechny detaily návrhu poslance Brodeckého jak se zřetelem k nám samotným, tak i se zřetelem na ostatní úřednictvo státní od VIII. třídy hodnostní dolů počítaje, jakož i na všechny ostatní zaměstnance státní (podúředníky, služky atd.) Jest vysokým zájmem každého z třídy výše jmenovaných, aby do schůze té se dostavil a zaneal vlastní stanovisko k návrhu zákona, který má budovati naši existenci v republice. Zahájení schůze přese o půl 2. hod. odpol.

Zřizování okresního obřadního úřadu v Hradci Králové. V základě nařízení vlády republiky Českosl. s 8. VIII. 1919, č. 477 sb. z. a n. zřizují se v každém politickém okrese samostatné okresní obřadní úřady. Přednostou okresního obřadního úřadu v Hradci Král. jmenován byl ministerstvem pro zásobování lidu ve shodě s ministerstvem vnitra okres. komissář p. J. Zdejší okresní správě politické p. Dr. Jarosl. Svoboda. Okresní obřadní úřad sestává ze skupiny výkupní a ze skupiny rozdělovací Správce skupiny výkupní jmenován byl dosavadní okres. obř. inspektor Fr. Jambora a správce skupiny rozdělovací p. Ing. Jarosl. Kinc. Okresní obřadní úřad zahájí činnost v sobotu dnech v budově starého Rudního. Do kompetence okresního obřadního úřadu spadá

Moravská agrární a průmyslová banka
Telegramy: Agrobanka. **PLATBA v českosl. měnách.** Telefon: 48a Fideletství, 48b smička.
Akciový kapitál a rezervy K 80,000 000.—
Vklady (na knížky, běžný a šetřový účet) — úrokuje co nejvýhodněji.
Centrála v Brně.
Pobočky v: Praze, Plzni, Nám. Brdč, Boskovicih, Uh. Brdč, Břeclavě, Holesově, Kroměříži, Mor. Ostravě, Olomouci, Opavě, Prostějově, Písecku, Telči, Třebíči, Val. Meziříčí. Letní expozitura v Lázních Luhačovicích.
na Slovenska fil. v Bratislavě (telef. č. 589, telegramy: Moravogro.
Pondělní obchody bankovní a směnárské všeho druhu.
Finanční podání. — Zálohové úvěry obcím, městům a vel. korporacím.
Rozboursání úvěry. — Finanční import a ex ortu.

výkup obilí a bramborů (skupina výkupní) a zásobování moukou, brambory, krmičky (skupina rozdělovací).

Český klub fotografů-amatérů v Hradci Král. zahájí zimní sezonu přednáškou večer v úterý 21. t. m. Návštěvníci shlednou časově zajímavá města slovinského a italského přímoří: Terst, Grado, Pirano, Rieku, Lovranu, Benátky kromě čemých vnitrozemských míst jihooslovanských.

Osobní Ministerstvo financí jmenovalo p. Rud. Karla, tovarníka v Hradci Králové, svým stálým přísežným znalcem pro obor výroby lepenky, dřevotřísky, okeje, tuky a hospodářské stroje v obvodu berní správy v Hradci Králové.

Redakční ústav hluchoněmých děkuje nejméně dobrodětci za velkomyšlný dar 20 K. věnovaný hluchoněmým dětem.

Všem místním hospodářským radám v okrese královéhradeckém! Okresní hospodářská rada v Hradci Králové ve své schůzi dne 1. října usnesla se upozorniti všechny místní hospodářské rady, aby v zájmu obrody hospodářství hleděly přísnou kontrolou zameziti všem porážkám telat a tím pečovaly o zlepšení nynějšího velmi špatného stavu dobytka. Zároveň upozorňujeme na příslušný výnos okresní politické správy v Hradci Králové, jímž zakazují se porážky telat. Okresní hospodářská rada v Hradci Králové, dne 5. října 1919. Předseda: J. Cerný v. r.

Výběhy. Městské zastupitelstvo v Hradci Králové zřídilo nadaci pod jménem «Královským věnným městem Hradcem Králové zřazené nadace J. V. ch. a král. Frant. Josefa I. na pamět Jeho 80tých narozenin ve prospěch léčby churavých chudých příslušníků královéhradeckých dětí v údoorných ústavech léčebných a věnovalo k tomu cih obnos 10.000 K s tím, že komu a k jakému účelu nadace tato udělena býti má, o tom rozhodnouti přislíbá městské radě v Hradci Králové dle jejího volného uvážení. Žádosti za udělení peněz z této nadace, které nyní celkem 400 K obnášejí, podány buďtež i s doklady (vysvědčením chudoby, vysvědčením lékařským a dokladem o domovské příslušnosti) nejdéle do 15. října 1919 v hodinách úředních v podacím protokolu purkmistrovského úřadu v Hradci Králové. — Z nadace Františky Teubnerové pro chudé, zachovalé a do Hradce Králové příslušné vdovy, — nadace tato založena p. Karlem Teubnerem, čestným měšťanem Královéhradeckým — uděl se r. 1919 dvacet míst, z nichž každé spojeno jest s peněžitkem 41 korun. Žádosti o tuto nadaci opatřené doklady o tom, že žadatelky jsou chudé, zachovalé, do Hradce Králové příslušné vdovy, podány buďtež u purkmistrovského úřadu nejdéle do 15. října 1919. Purkmistrovský úřad v Hradci Králové, dne 7. října 1919.

Kilperovo divadlo. Gerhard Hauptmann: Potopený zvon. Byl jsme zvědaví na reprodukci boje mezi kusem bodství v člověku a jeho mohutnou částí lidství, tento boj za ideál a myšlenku trpícího mistra, umělce, jak nám ji kdysi Zeyer dal vytušiti ve svém «Donatellovi: «Jest mačkákan každý umělec... Jaká bude umělecká souhra kontrastu světa a slabocha, při Boha a při člověka, při světa skutečného a při světa pohádek? Poslední mraky skeptické nedůvěry se rozplynuly hned po prvním aktu, v němž se podává výborné souhrně si. Klokotské v šloze «Roučický». «Skřítkoví» (p. Kasnerovi) a ještě lépe «Vodňkovi» (p. Tihelkovi) vsugerovati nám na chvíli víru ve svět vyšší než jest náš — ve svět duchů, skřítků a víl. Nadšení publika po prvním jednání jest dostatečným posádkem, ač bychom si i tu přáli trochu více ve věcech, které by se byly změnily daly. Obsazení úlohy «Jčibaby» bylo trochu nešťastné. Pres svou snahu nemohla nás usvědčit o svém přílišném stáří a její dialektické narážky (cák pak) působily na nervy. Pan Kasner mluvil místy tak nesrozumitelně, že jsme s radostí poskouchali jeho slohu z budky napovědový, jež se tentokráte neobyčejně namáhá; jinak by nám mnohý myšlenkový passus byl unkl, což by bývalo při obtížné myšlenkové snůbě díla Hauptmannova velikou ztrátou. Jeho mluva byla však výtečná. Sem spadá též příliš rychlá mluva slečny Pekárkové (v šloze Magdy). Škoda, že hlas p. Čady nebyl právě tak oduševnělý jako byl jeho zjev, jež dýchal všim mysteria. mučnickými myšlenky. Hlas jeho působil disharmonicky. Svoe slohu hrál jinak p. Čada se si. Klokotkou i s p. Tihelkou zdálo. Pan Vrba (v šloze Jarů) mluvil chvěly, že se dovedl do své úlohy místy výtečně vřít. Souhra byla místy tak krásná a tak elementárně sdělit (první slova Roučický), že bychom si troufali porozuměti myšlenkové stavbě i při němohě. Za to jednání, kdy jest o vši pasáží rašený zvonat, činnio dojem nepřítirné samostatnosti. Snad je tu trochu viny na autorovi. Celkový náš dojem bylo rad: sínc u snokelní. Přál bychom si podobných přílišk více. — V «Prodávě nevěst» vystoupila pl. Kunová, choť zdejšího živnostníka, s pěkným zdarem. Pěkně má přímý a silný hlas. Doufáme, že myslíme umělkyni čestně. Některé chyby solistů a sboru byly tentokráte neodpuštělné. Tanec v prvním aktu byl popsan. To «Rosnyši si» měl si sbor opravdu poměrně rozmanitě. Nedostatků je však i radie. — Ve středu diván francouzská o-

pereta «Dvě myšky», která nevyniká nad úroveň tuctových operet jiných a postrádá jemného humoru. Hráno dosti slušně. Sl. Fridová a Celestová ve zpěvu i ve hře se vyznamenaly.

Dědice. Pohřeb Viktora Gartnera, kaplana zdejšího, konal se minulý pátek za impozantní účasti Věfici lid naplnil do posledního místa prostorný chrám Páně a třel se kolem rakve. 11 let přibyl tu po boku žla svého v láce traltrale mezi dobrým lidem, ja neúnavně horlivým ve službě své. A lid mluvil a vážil si zesnulého vysoce. Slzy bolesti opravdové skrápely mnohou otužilou tvář; lid věřil: ukázal tím lásku, jíž zvěnělý si zasloužil. Naž rakvi v chrámě Páně vřel, proctěnou řeč proměl kolega z let stádlích na bohosloví farář z Bílé Třešně Stanislav Kordule, jež po záhřevě ocenil bohublý život, o-běťavost a horlivost zesnulého. Zarosilo se kde které oko, když kazatel děkoval zesnulému druhu svému za lásku jeho k osadníkům, když v mocném pohnutí koutů se jménem 26 druhů, kteří nemohli přijiti, s přítelstem Viktorem, za něž vracel prosby k Pánu nebys vysílaj. Po ezeckých vykonaných vikářem Zajíčkem z Holce vyprovodili jsme mrtvolu na hranici města, odkud převezena do Vys. Mýta, kde téhož dne pohřbena byla do hrobu matičky před 21. rokem zemřelé. Nad hrobem poslední slova klidivého pozdravu na rozloučenou a díků všem účastníkům poslouvil farář Kordule, jež ne-lituje cesty daleké, druhu svého jménem všech svých kamarádů na poslední cestě až ku hrobu doprovodil spolu s farářem Moroa, jež zesnulému byl v pravdě otcovským přítelem. Pohřbu zesnulého sčastnilo se 21 kněží. — Odpočívaj v pokoji, věrný sluhó Boží!

Přesvědčte se, že školní potřeby

penzí a kreslic, zvlášť sešity, pryže, tužky, lakousty v jakosti předválcované nejlepe nakoupíte v

Družstev. knihkupectví v Hradci Králové (Adalbertum).

Upozorňujeme zvlášť na velký výběr uměleckých pohledků ke všem příležitostem a levný doplnění papír.

Různé zprávy.

Ministerstvo pro zásobování a lidovým to-melozáři. «Venkov» 20. září ozval se takto: Ministerstvo zásobování zaslalo naší redakci opravu v záležitosti ustanovení židovských komissionářů, kterou jsme ve středu uveřejnili. Ministerstvo tvrdí ve své opravě, že nemělo viny na jmenování židovských komissionářů, zvlášť pověštěného Zelenky v Kutné Hoře. Tvrzení toto jest, jak posmova po vyšetření věci můžeme s určitostí prohlásiti, vědomou nepravdou a klamáním veřejnosti. Ministerstvo, které dnes svádí vše na generální komissionářství (Ústřední jednotu česk. hosp. sdružení) a Státní obřadní ústav, jmenovalo tohoto komissionáře samo proti vůli a proti samostatné kritice činitelů. Jest to věra troufalost, ježtže se nyní ministerstvo opovažuje vnsocovati listům oprava a tvrditi, že vše se má jinak.

KORUN 1.68. Naším stoupencem a společníkem Administrace «Našince» v Olomouci zaslá, pokud zásoba stačí následující brožurky a publikace: 1. Příspěvky k dějinám koziela Panny Marie Sněné v Olomouci Knížka k ilustracím o 121 str. — 2. 10 let hnutí křesťansko-sociálního na Moravě a ve Slezsku atd. Brněnka o 102 str. — 3. Časová redicev dopustil, aby se vytvořil náboženství ve školách odstranilo? Časová úvaha o 64 str. — 4. Jaké náboženství chováme? Dálejší a zajímavé myšlenky o 136 str. — 5. Pátele 1822—1898. Náboženská úvaha o 30 str. — 6. Klub tatů, národní a česká politika. Brněnka o 72 str. vydána v r. 1919. — 7. O samostatnosti duše. Zajímavá a časová brožura o 72 str. od P. Pasche T. J. — 8. Záruka Brněnka o 86 str., jež vydala právní liga kněž. — Celkový počet stran 681. — Všechno čteno om brožu za čtrnáct obnos K 1.60 i s poštovným zaslá administraci «Našince» v Olomouci. Při hromadných objednávkách nájmno 10 serií na každých 10 serií, buď dvě nádvěm nebo za pouhých K 12 bez nádvěm. Pospěšte si s objednávkami.

Dělnické upozornění. Kolikrát 100kormové bankovky platí pouze do 31. října. Staré 1- a 2kormové bankovky budou mít platnost jen do 6. hod. večer 14. října t. r. Do té doby zbytek se starých platěb. — Dle zákona s 10. dubna 1919 č. 187 sb. z. § 5. jest úřední název naší měry Kč, t. i. koruna československá. Toto označení autu všude uváděti místo starého K, t. i. koruna, neboť v soudním sporu může by tato opomenutí vésti k nezbytným škodám.

Matka Drahomíra uhové v Hradci Králové. — Tiskem Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové. — Vydávateľ a zodpovedný redaktor Joz. Polák.

Předplatné:
Ročník 16 K, na půl
ročník 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1 50 K.
Jednotlivě 50 hal.

Inzeráty
podle se hodnotí.
Míst. pošt. spoř.
tabulky v Praze
čís. 40.000.

OBNOVA

Předplatná a historická
příloha administrace
„Obnova“ v Hradci Králové
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je sdávkou,
tiskárna a expozice.
Kupující se navzájem
a neoprávněně se ne-
bomocují.

Reklama
sestává z neoprávněné
reklamy, administrace
„Obnova“ vyžaduje každý
přítel v polehce.
Telefon čís. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 17. října 1919.

Číslo 42.

K návratu Hlinkovi.

Předně důrazně opakujeme na všechny adresy, že naše lidová strana naprosto nestojí proti republikánským rejdům; ať by je přehnal kdokoli, počti ostří našeho rázného odporu. Jestliže trpí katolíci útlaky, jest to vlastně pokračováním systému, jaký kvasil v byrokratickém bahništi Rakouska. Pod žezlem kaiserismu bychom zrovna tak přicházeli časem o své posice jako za nadvlády socialismu, kdybychom se nehájili vlastní silou. Za jakékoli formy státní zůstane nám jen to, co si vlastními obětavými přičiněním uhlájíme.

Českým katolíkům silně záleží na tom, aby se udržela republika v neztučeném roz-sahu. Jestliže slovenským katolíkům radikál-ní živly české ubližovaly, nechť se dobře po-vědí, jak by řádily maďar-ko-židovské tygři soby, až by jim byly nyní vydány hory a nivy slovenské na milost i nemilost. Spolu konstatujeme, že politická taktika lidové strany na Slovensku měla být obratnější. Celou serií ohnivých protestů bylo možno na-hradit účelně praktičtější politickou taktikou. Ovšem tím nijak neomlouváme české radi-kály, kteří vrazili do Slovenska jako hroši do květnice. Vždyť v samém pokrokovém „Po-zoru“ (v č. 276) se čte stesk, že Češi na Slo-vensku ztratili morální vliv úplně. „Škoda z toho vzniklá nedá se odčinit ani za 30 let. Če-chové, přicházející na Slovensko a česká vlá-da nebývá dost taktická a nedovedli dost re-spektovat náboženské citění Slováků.“

Když Hlinka, který za svůj lid před vál-kou tolik obětí podstoupil, ujel do Paříže, spi-salo se mu v novinách suteréně než krvavým maďarským bojevíkům. Bez jediného jasné-ho důkazu dává mu název „maďarona“. Dle našeho názoru Hlinka svým odjezdem chybil. Ale zdá se dopustit těch věcí, z kterých jest podezříván, ukáže teprve řádné vyšetřování. Zpráva o návratu Hlinkovy byla od našich přítelů s velkým překvapením. Při nejmenším jest patrné, že se tento bývalý poslanec re-bojí vydati počet ze svých činů před náro-dem. Tedy jen klidné vyčkání!

Zato však jsou velice podezřelé pokusy radikálů o zaplání Hlinkových út. Slovenský vůdce strany lidové zaslal na svou obranu „Čechu“ delší článek, který však propadl od prvního až do posledního řádku konfiskací. K úřední zprávě o zatčení Hlinkovy bylo s „Čechem“ sděleno, že musí být uveřejněna bez jakýchkoli poznámek. V „Lidu“ byla vět-šina článku pojednávajícího o Hlinkovi zkon-fiskována. Máte se všíra myšlenka, jaké články pobuřující byly propouštěny kladen-ské „Svobodě“. A jak byl ztrestán soc. dem. předák dr. Houser za letáky, které sváděly vojsko k neposlušnosti? Neseděl v žaláři ani den; 30 korun pokuty spravilo všechno.

Levé křídlo soc. dem. strany prozrazuje ve svých orgánech nepokryté, že proletariát nemá zájmu na svéprávné republice — tře-buže přece nyní mají v rukou vládu socialisté. A soc. demokraté vesměs usilují získati soc. demokracii německé a maďarské v naší re-publice proti „měšťáckému“ československému.

A zdá se, že pokračuje horlivě v zatý-kání a věznění maďaronských židů? Ti přece neprosplili žádné vrstvě našeho národa. Snad jsou židé největšími vlastenci a nejpovolaně-jšími soudci slovenské strany lidové; vždyť mají tak silné zastoupení ve vládních kance-lářích! A vrchol všeho! „Právo lidu“ spolu s předáky strany osíře protestuje proti „vo-jenskému justičnímu skandálu“; to proto, že bylo několik nebezpečných komunistů v Pra-ze dáno na čas pod zámek. Nu tak — bude se s Hlinkou nakládat ještě příkřeji? Soudte s plným zřetelem k blahu nedílné republiky, ale soudte veřejně a nestranně. Hlinka byl cholerický, s velkou vášní odsuzován dříve, než mohl na výtky řádně odpovídati. A od-suzovali jej hněvivě ti, kteří deklamují o „ju-sdici“ vraždě, spáchané na Husovi.

Pánové, Hlinka jest: osobností historic-kou a stánově jest takovými osobami i jeho soudcové. Proto pozor, aby historie budou-cnosti neměla žádné látky k oprávněným vý-tkům! Právě teď jest potřeba největší státníké opatrnosti. Těšinsko jest ve stavu kritickém. Velkoněmci zdvihají hlavy. Maďaři nepokry-tě prohlásili, že se Slovenska vzdáti nechť. Proto jest co nejvíce potřeba opravdové so-lidarity a součinnosti českých stran.

Bez katolické spolupráce těžko by se hned politický stroj ku předu. Jsme povinni svým předním osvoboditelům ulehčovat svě-želu práci a proto nevyhledáváme sporů zbytečných. Máme čekat, že bychom chtěli vyrazovat abstraktní chyby Andreje Hlinky anebo jeho přátel. Ale radikálové také svým

příliš poplašným alarmem nezakryjí chyb vlastních. Souditi bude historie — a proto jen všichni opatrní!

President dr. Masaryk v Hradci Králové.

Den 11. října jest pro Hradec Králové pamá-tnou chvílí historickou. Dříve po celá staletí byli zde vítáni ať dobrovolně či nuceně držitelé mo-cu, kteří byli oddanými služebníky Vídně. Tento-kráte však zavítala k nám ta hlava státu, kterou si osvobozený národ postavil v čelo sám svorně a se spontánním nadšením. S nejvyšším repre-sentantem republiky přijeli zároveň zahraniční ministr dr. Ed. Beněš, ministr vnitra Ant. Švehla, generální inspektor vojska dr. J. S. Machar, ta-jemník kab. kanceláře dr. Popelka, tajemník v mi-nisterstvu zahrani. J. Masaryk, kancléř dr. Přem. Šámal a plukovník Husák. Tak památka návštěva ovšem v annálích hradeckých bude zaznamenána písmem výrazným.

Jelikož prožíváme posud okamžiky velice pohnuté, byl přívěz správců republiky vítaným povzbuzením k svorné, nadšené práci pro blaho národního celku. Proslovy a pokyny prezidento-vy rozpláply tak mnohou chmuru a posílily na-dějí, že při dobré vůli všech po republikánském jarní se rozzáří plně i hřejivé léto.

Jakkoli počasí bylo málo vlídné, shromáždí-ovaly se k uvítání obrovské zástupy jak na ven-kové tak v Hradci Králové. Přívěz šestí automo-bilů z presidentova letního sídla na hranice na-šeho okresu zpozdl se o hodinu. Ve Lhotě pod Libčany u vkusné slavoobrány služebně se při-hlásil místodrž. rada Püchl, přednostka okresní politické správy v Hradci Králové. Předseda správní komise H. Srdínko uvítal presidenta srdečně a provalil mu slávu. Předseda bývalého okresního výboru Černý vzpomněl nadšeně počá-tky republiky a pociti vděčnosti k osvoboditeli vlasti, jakým dával přechod český lid. Nato vy-slovil radost nad tím, že jest umožněno, aby tati-ček Masaryk přidal hold lidu v okrese zdejší. Pak uvítal presidenta královéhradecký starosta dr. Ulrich. Zástup dospělých i školní děti několi-ka obcí provalovaly presidentovi slávu.

Školní dívky z Práskavky pozdravily mi-nistry u slavoobrány u obce Urbanice.

Když automobily dojezdy ke Kuklenám, stříleno na pozdrav. U slavoobrány čekalo ban-derium, Sokol, školní děti a veliký zástup jiných citelů presidentových. Vítal starosta J. Dobrý. U strojů, do lehných dvorů: vjezděly automo-bily i s vřavou banderium, shromáždilo se velké množství obecního. Vrchol ředitel Pokorný ja-kožto člen ústředního ředitelství v Praze v úvít-aci řekl projev spokojenosti nad tím, že těžká krize průmyslu minula. President prohlédl si po-zorně rozsáhlé dílny a s velkým zájmem se vy-přáhl na výrobu a užívání některých důležitých strojů. Za tovární výbor dělnický uvítal Josef Machek. Právil: „Slavnostně jménem tohoto děl-nictva vám, pane presidente, slibuji, že budeme vždy věrně státi za vámi a republikou.“ President v odpovědi řekl, že s hrdostí vzpomíná na tu do-bu, kdy sám byl kovodělníkem. Když dělnici za-pěl Píseň práce, promluvil předseda úřednického výboru Společný strojlní inženýr Fr. Netuka: „Pane presidente, rovněž očekáváme Jméno Vaši návštěvu, abychom Vás srdečně přivítali v našem středě. Dnešní Vaše návštěva v našem zájvde jest nám znamením, že bedlivě sledujete vývoj československého průmyslu. Ujistujeme Vás, že úřednictvo naše pracuje a bude vždy cítěvdomě pracovat o rozvoj a rozmach průmyslu, vědomě, že tak v prvé řadě činí pro posilnutí naší repub-liky; dále, že přispívá tím k rozřešení existenční otázky svého stavu. Prosíme Vás, pane presidente, abyste našim snahám věnoval svoji vzácnou při-zná. Děkujeme Vám, p. presidente, za Vaši ná-vštívu závodů našeho, kterou i jeho zaměstnanci se cítí poctěni.“ — President konstatoval s pověs-tkem, že rád slyší, jak vřavě se projevuje chuť k práci. „Máme-li se dočkat z té svízelné budou-cnosti pořádek myslit na spolupráci ve všech oborech.“ — Pak vzácným hostům provalová bouřlivě sláva.

Při jízdě Pražským Předměstím zdravilo presidenta množství obecního. Od předsedy k Wilsonovu mostu utvo-řilo spalek žactvo zdejších škol i z obcí okolních, sokolský dorost a státní. Volání slávy ozývalo se nadšeně ze spárků i vkusně ozdobených domů. Wilsonův most byl ozdoben bohatě vkusnými garlandami zeleně, protkanými národ. barvami. Nádherné upraveny dvě slavoobrány. S Bílé věže láhaly fanfary dr. Smetanovy „Liběte“. Shro-máždili se zde zástupci samosprávy všech měst politického okresu. Starosta dr. Ulrich složil hold nezávadnosti vděčnosti. Projev přelá, aby tento přívěz se stal vzpruhou k zásadovému energii všech v práci pro šťastný vývoj národa.

Automobily pak jely v čestném průvodu So-kolů, členů dělnických tělocv. jednot a vojínů. Za jásavých pozdravů obecního na chodnicích i v bohatě vyzdobených domech pohybovaly se auto-mobily kolem Merkuru a Grandhotelu k Městskému museu, před nímž stálo 6 ozdobných stožárů. Vo-jenská hudba hrála obě národní hymny. President se svým průvodem byl na rampě uvítán pestrou, ladně sestavenou velkou skupinou dívek a so-hajů: holdem mládí. Vděčnosti českého dorostu mládežnickému osvoboditeli dala ve vestibulu přehod slé. V. Jihlavcová. Nepasichť pěvci zapěl.

V sále musea čekaly četné zvlášť pozvané no-tability a deputace. Dr. Ulrich ve svém proslovu děkoval presidentovi za velikou přízeň prokazo-vanou městu, dotýkaje se důležitých výhod, které byly vládou obci poskytnuty. Konstatoval s po-vděkem, že strany dříve nazývané vyděděnými do-smly se k spoluprávě města. „Souhlas nás všech k správě obce jest naprostý a dokonale.“ — Před-seda okres. správní komise H. Srdínko vzpomněl spolupráci Masarykovy v české delegaci v říš-ské radě rakouské. Válkou se vyzískalo více než smlouváním s našimi nepřáteli. Vzdal presidentovi vždy díky za osvobození národa a slibů horlivou spolupráci venkuva na zmožnění republiky. Sr-dínkovu volání slávy bylo bouřlivě od přítomných opakováno.

President ve své odpovědi konstatoval, že r. 1866 rozbil Rakousko Prusové, kteří je později v zájmu velkoněmecké politiky usilovali udržeti.

My jsme se r. 1914 podjeli revoluce, abychom dokončili to, co Prusové r. 1866 počali. Projevil radost nad tím, že práce dra. Ulricha jest opeřena o vzácnou svornost všech stran v obci. Svorná součinnost neznamena pro presidenta nic jiného, než pomáhati jednemu druhému, nikoli nějaké pla-né, neplodné svornoststavení. Republika a svoboda, kterou máme na rozdíl od monarchismu, nemůže býti bez tohoto pracovního a mravního základu, který je také současně úkolem pro všechny, ud-žeti, co jsme získali, svůj stát, republiku. Presi-dent končil slibem, že mu bude vždy radost, bu-de-li moci něčím přispěti k rozkvětu našeho mě-sta a kraje. — Po slovech těch ozvalo se nadšené volání slávy.

Dr. Ulrich pak předslavoval přítomné, při čemž president se bedlivě vypyával na různé dů-ležité okolnosti v okrese. Zástupce církve kato-lické, gener. vikář dr. Soukup thmočil pozdrav arcipřebýřů a prosil o přízeň ke katolictvu. Presi-dent vyzpíval se na zdraví pana biskupa a vzá-řal pozdrav s přáním brzkého uzdravení. Před-stavení čemých notabilit vyžadovalo ovšem delšího času. Když ministři byli z musea na odchodu, za-pěl Nepasichť pěvci Bendlovo vždy svěží „Svoji k svému.“

Následovala přehlídka vojska a jízda městem nádherně vyzdobeným od Grandhotelu Velkým a Malým náměstem (kdež stál hasičský sbor) a tří-dou čs. vojska husarů spulerní holdujícího obe-censtva. Následoval společný oběd v Grandhotelu, připravený hoteliérsem Urbanem pečlivě. Před ho-teltem koncertovala posádka hudba. Množství o-becenstva se před domem tlačilo i za občasně pře-pršky.

O 3. hodině president odjel prohlédnout si stavbu 14 domů u Střelnice, vyžádal si řadu dů-ležitých informací a projevil radost nad tím, že práce pokračuje rychle. Pak se odebral president na Střelnici, kdež jej uvítal soc. demokrat Herynk a pak starosta Praž. Předměstí Kotek. Jméneim soc. dem. dělnictva vítal královéhrad. náměstek starosty Beněš, který po vřelých projevech věd-ku a oddanosti prohlásil: „Lid pracující vám, milý presidente, slibuje, že bude chrániti a prací svojí podpořít výsledek vaší práce a že nikdy nepřes-tí, aby národ náš sražen byl opět tam, kde 300 let zpěl.“

Dr. Masaryk v odpovědi pravil: „Mám: to pevně přesvědčen, že spojenými silami přes vše-cky chyby a hnopesti dneška společně k časům lepším. Ovšem to znamená, že musíme pracovat a mnoho pracovat... Nesmíme zapomenout, že naše republika jest první a základní podmínkou svobody, bez které nedokážete se lepších časů, a bez ní také nedobudete toho, jeho si přejete: so-ciální spravedlnost, kterou já uznávám.“ — Přev-ecný sbor zazpíval „Píseň práce.“

Pak odjel president do Práskavky k pro-hlídce družstevních podniků zemědělských. Na ná-draz byl uvítán sokolským dorostem a pak sta-rostou obce Horákem. President prohlédl podniky s velkým zájmem a naslouchal odborným výkla-dům. Odjížděl za nadšených ovací přes Vítkovice do Plavče, kdež před slavoobránou kaplo se míst-ní obyvatelstvo. Po uvítání starosty Groda vkro-čil president do statku šlechtického starosty Jar. Kozmika, který podporoval ve zlém válečném čase rodinu Masarykovu aprovisací. Oba muži stiskli si vřelou ruce. Neoprávně vzácné hosty po-hostil.

O 6. hodině večer vracely se automobily ku Praze.

Československému učitelství!

Všechny kulturní události vynucují u nepřed-pojatých a opravdu rozumných lidí přemýšlení, jehož logickou výslednicí jest přesvědčení, že se otfásá pevnou morální základnou národa i státu a společenského řádu. Zásada morali uplatňuje se na úkor zdravého myšlenkového vývoje národa a vřskuje výchově ráz protikřesťanský, odsouzený nejenom našimi národními velikány, ale také nej-znamenitějšími osobami světových dějin kultur-ních a zakladateli moderní výchovy. A v nej-novější době státy hospodářsky, sociálně a kul-turně nejšnější, které okasily ovoce výchovy, budované na vrakých zásadách různých systémů osobní morálky, nepoděpené velikostí Boha, je-dného zdroje mravnosti, vracely se k starým zásadám výchovatelství velkého zakladatele křesťanství Krista, poněvadž v tom vidí mravní záchranu svou vlastní a velikost národa i státu. A právě dnes, kdy omkazuji miza náboženského citění začíná s nebyvalou silou proudit orga-nismem těl velkých světových národů, jeví se u nás silná snaha tento obživující proud zastá-viti a přetiti tepem, přivádějící národu mravní, ži-votní schopnost. Katolický lid jest vystaven hrubé moci, která sahá na základ jeho občanské svobo-dy a jeho přesvědčení a proto jest odkázán sám na sebe v tom boji za lepší svých dětí. Citi jasné, že jest třeba se mu sdružit, poněvadž ve sdru-žení jest síla. Z toho vyplývá také povinnost, aby všichni vychovatelé, kteří si zachovali rodiči a starou školu, která nám vychovávala takové veli-kány národní, vřstěné přesvědčení křesťanské a kteří uznávali za základ zdárné výchovy nauku Kristovu, se sdružili a spojili. Čeká nás katolické vychovatele povinnost postaviti se tomuto lidu, z kterého jsme vyšli, v čelo.

Nežádáme žádných zastaralých privilegií, ale chceme, aby lidu byla dána škola svobodná, kde by mohl, máje povinnosti vydržovati školu, také rozhodovati o tom, jak si přeje, aby díky byly vychovávány. Zjistě požadavek, odpovídající ú-plně pojmu svobody, jest: pro katolické děti ka-tolické svobodné školy s katolickými učiteli. Bylo by neodpuštěným hříchem, kdybychom dnes, kdy katolickému českému lidu nadecházeli doby tak chmurné, neptisně svou pomocí a opustili ho. Přátelé, vzmužte se! Budoucnost národa a budoucnost našich potomků volá nás do řad kato-lického lidu, nebezpečnější opory státu a spo-lečenského pořádku. Víme, že jest mnoho těch, kteří nesouhlasí s protikřesťanským směrem, který jest do výchovy zaražen, ale nemají ještě dosti odv-hy, aby se tomuto proudu postavili proti. Na Vás vzdnáme apel! Odsraňte konečně bojácnost, ne-důstojnost mužů a přistupte tam, kam Vám rozum i srdce volá! Zjistěte si tím hlubokou vděčnost a oddanost katolického lidu.

Křesťanské učitelstvo není zpátečnické ani protikulturní, naopak ono chápe plně své kulturní poslání, ale neuznává za pokrok nevěru, spoje-nou s lehkými frázemi.

Křesťanské učitelstvo přeje si vzdělání o-pravdového, které stavi velké mravní jedince a klade základ mravní velikosti národa.

Proto všechno křesťanské učitelstvo do jed-ného řadu i otázkách hmotných a stavovských jsme za jedno s ostatními učitelskými organiza-cemi, ale lišime se v názoru na základ výchovy. Odmítáme pedagogické zásady protikřesťanské, ale za jediný zdravý základ výchovy klademe ti-sícletými osvědčené zásady prvního vychovatele a učitele Krista.

Proto připojte se k nám všichni stejné smýš-lející a stejného přesvědčení a názoru k spo-lečné práci pro národ, vlast, Boha a šťastnou budouc-nost naší mládeže!

Rozhled po literatuře.

Na cestu „Života“.

Když v lednových dnech 1909 kladli mladí akademici, sdružení v „České Lize Aka-demické“, do rukou čtenářstva první sešit „Studentské hlídky“, netušili arci zdaleka, jakými vývojovými stadii projde jak tento list, tak i spolek jej vydávající. Program, úvodem vytýčený, nepřesahoval nikterak rámce ideo-logie a myšlenkového ovzduší, v němž žily a se pohybovaly tehdejší katolické vrstvy v národě. Netušili po nových výbojích, neu-siloval dobrat se nové orientace; byl spíše rázu konservativního. Šlo mu o to, zachyti-nout akademickou i středníškolskou mládež, pokud se neodcizila vřte svých otců a nepro-padla náklaze liberalismu a pokrokovosti. A tak se v úvodních větích setkáváme se známým dvojverším Sušilovým o církvi a vlasti, vedle toho pak s větou, nedostí přesně styli-sující intence listu: Hájiti chceme a prohá-jiti.

Oti jete již oblíbené kalendáře na rok 1920!

„Reinický kalendář“ . . . . . kus 4.50 K
„Morava“ . . . . . 4.50 K
„Kopani kalendář“ . . . . . 3.— K

Objednejte ihned u
„Občanské knihovny“

v Brně Starobrněnská ul. 19/21.

Obchodníkům a prodáváním novin obvyklé slevy při velkých objednávkách.

bovatí jak zájmy národní a vlastenecké, tak zájmy církevní a katolické. O Lize se pravit, že si svými stanovami vytváří »stano-visko pšísné katolické.« To bylo gesto proti P. Škrdlemu a jeho »Vlasti«, kdež viděli v Lize nebezpečný modernismus.

Listujeme se zájmem v prvních číslech »St. Hlídky« a setkáváme se v ní s řadou jmen. Někteří z nich zapadla (Janda, Kraus, Malý, Racek), většina jich však se platně účastní veřejného a literárního života dodnes (Drobný, Havelka, Dr. Hronek, Dr. Nosák, V. Poledne, J. Šanda, F. Zíbal). Ve výběru příspěvků není však pevné ruky; vedle článků, zabývajících se aktuálními věcmi, sledáváme i studie, nemající s životem student-ským přímé souvislosti (O vývoji hudebních nástrojů, Kapitálka ze srovnávacího jazyko-zpytu atd.). Tímto duchem nesou se oba první ročníky. Ročník třetí vnáší do listu nový moment: sociální. Byl to vliv Dr. So-nenscheina z Oladbachu, který jednak osob-ně, jednak svými »Sociálními studentskými listy« probudil zájem o tento problém. Mnoho se o něm debatovalo i psalo, aniž by však došlo k nějakým konkrétním výsledkům. Idea u nás k tomu nedozrála a také vnější poměry nepřispívaly k jejímu rozvoji. V listu začíná se spíše pěstovat poesie s beletrií. Bylo v tom nebezpečí zplanění a zpoštění prvotních cílů; souviselo to s neutečenými poměry v tehdejší straně křesť. sociální. Nebylo v něm plodných popudů.

V redakci vystřídala se řada osob: Kra-tochvíl, Sedláček, Trčka, Kramule, David, No-vák. Každý přinesl s sebou něco svérázného, ale linie se tím třísčila. Heslo, s nímž se v roce 1909 vydal, nestačilo dodávat více let myšlenkovou základnu. Bylo příliš omeze-né, ne-li jen frázovitě a schematické. Žilo se z něho, někdy i živořilo. V Lize samé obje-vila se t. zv. opozice, jež natopila mnoho zla. A když přišla válka a člen za členem o-blékal císařské sukno, s vydáváním listu se přestalo. Některým zdálo se to pohromou, jiní přitlželi k tomu klidně. Odhadneme-li tedy význam předválečné »Stud. Hlídky«, můžeme říci objektivně: zachránila a vychovala rá-m mnoho inteligentní mládeže. Hlubších myšle-nkových převratů však nepřinesla a také se nedopracovala toho, aby vykonávala vliv na poměry ve straně. Obojí zůstalo vyhrazeno »Stud. Hlídkce« v novém vydání na podzim roku 1917.

To byl mimovolný blahodárný vliv výše zmíněné přestávky: Válka donutila nás k hlubšímu myšlení. Nulla tās -koušet staré principy a přehodnocovat utkvělé předpo-klady. Mnohé bylo shledáno chabým a spu-chřelým. Padla řada praeemis; bylo nutno nově se orientovat. Nově zkoumat poměr k Rakousku a speciálně k Vídni, jak v ohledu politickém, tak i církevním. Láska k týrané rodné zemi a spravedlivý hněv proti brutál-ní, cynické a tyranické habsburské monarchii hnali nás den ode dne k dohodě, již jsme přáli z duše vítězství a nad jejím každým nezda-rem jsme trnuli úzkostlivě a nervosně. Byl to s počátkem jen malý kroužek, který takto smýšlel; bylo dosti skeptických Tomášů a bázlivých, malých duší. Bohudík, prvníjší byli agilní a podíali se těžké práce, vzkřísit »Stud. Hlídku«; převzali sice starý prapor, ale myšlenky měly nové. Odvážně, radikální, někdy i prudké. Úvodní článek »Na rozhraní«, byl na čtyřech místech cenzurován. Člán-ky »Z dob válečné perzekuce«, »Naše jaro«, zejména však petit mluvil řečí neohroženou a zjevou.

Ročník osmý je vůbec naší pýchou a slávou. S klidným svědomím můžeme jej vlo-žit do rukou největšímu nepříteli, kterýž musí nám vydat svědectví našeho vlasteneckého zá-palu, prostého vši malichernosti a neomezova-ného zájmu strany. A vezměte stať »Stát-ní katolicismus, srovnajte je s dnešními po-měry a suďte, kdo viděl tehdy kousek dál, nežli tak mnohý, který měl vidět a neviděl.

Je zřejmo, že mladá generace za Hlídkou stojící, neomezovala se na otázky studentsky stavovské, nýbrž že si válema všech pro-blémů, jež přibývaly rychle se valících událostí přinesl. A také čtenářstvo se poněkud přesu-mlo. Kolem časopisu počala se kupit všechna věščí česká intelligence; bylo tedy jen přiro-zeno, když letos »Stud. Hlídkka« vyšla pod názvem »Život«.

V těchto dnech dostává se přátelům Č. L. A. do rukou první číslo nového ročníku »Života«. Předčí jak svou úpravou (obálku navrhl žák umělecko-průmyslové školy Ku-žel), tak vnitřní hodnotou ročníky předchůzí. V redakčním sboru zasedá JUC. Doležal, prof. Heppner, Ph.C. Králík a Dr. Pich. Úkolem a smyslem »Života« jest se skupit všechnu věščí in-telligenci, kterou i laiky, a vyrovnat se se všemi otázkami, jež den přinesla, církevními reformami počínaje a Modráčkovým pokro-kovým socializmem konče. Tedy ani jen ná-měm, jen politika, jen náboženství, jen socia-lismus, nýbrž vše dohromady. Neboť to je život! Nová revue bude vycházet v jednom archu dvakrát ročně. To je letošek. Čicome však sít, říst a pracovat. Vstupte do našich řad,

staňte se odběrateli »Života« (Administrace i redakce: Praha II, Vofříská ul. č. 1) a přispí-vejte svojí hřívnou k jeho šíření a vzrůstu! -- P.

Politický přehled.

Národní shromáždění.

Ve schůzi dne 14. října schválena reforma vojenského zákona v duchu rovnosti prostého vojína vůči důstojníkovi v příčině peněžité trestnosti místo vězeňské. Tedy přestává roz-díl při ukládání trestů mezi důstojníky a vo-jíny. Dále odstraňuje se tak zv. nutná sebe-obrana důstojníků při útoku na jejich čest. Napříště má být odsouzen důstojník jako každý jiný voják. — 28. říjen prohlášen ná-rodním svátkem; zákon o tom přijat v prvním i ve druhém čtení.

Dr. Rašín v Brně.

Býv. ministr dr. Rašín měl v Brně 12. t. m. zase pozoruhodnou řeč. Mezi jiným pravil, že proti pokusům socialistů, kteří tvrdí, že světová válka dala proletariátu do ruky moc a vládu, musíme se vzepřít, poněvadž my tu Československou republiku nebudovali proto, aby v ní vládla jen jedna třída, jeden stav, nýbrž my ji budovali proto, aby, jak řekl Ko-menský: vrátila se správa věcí tvojech k to-bě zpět, národe můj. Ty stesky do korupce, do vyhazování veřejných peněz, do prospě-cháství nespočívají nikde jinde, než že celý politický život náš rozbíl se o zápasu stavů, tříd, stran, a všechno rozbilo se opět na so-bectví. Dr. Rašín nanovo odsoudil nyníší podporu v nezaměstnanosti. — Nedověde-me-li s krásnou úrodou letošního skutečného hospodářství, nedovedeme-li jí dáti plně obyvatel-sivu k dispozici, pak budeme nejdříve dová-žeti z ciziny jídlo a teprve v druhé řadě, zbu-de-li něco, suroviny. Nebudeme moci také podnikavost povznášeti, neboť není chuti k práci a k podnikání. V našem státě soustře-děno je 85 proc. všeho bavlnářského průmyslu, 85 proc. cukerního, 95 proc. vlnářského, 65 proc. lihového, 80 proc. sklářského průmyslu z bývalého Rakousko-Uherska. Před-ní starostí má tedy být tento průmysl plně zaměstnat a pak máme finance hned uspořá-dány. — Pro náš stát je daleko důležitější, aby se včas a hned hospodářsky šetřilo, než u kteréhokoliv státu. Neboť my se odklady a průtahy vydáváme tomu velikému nebezpe-čenství, že přijdeme-li později, bude tam se-dět někdo jiný, že tam bude sedět Ameri-kan, Angličan anebo docela Němec. A to je další ohromné nebezpečnost, které nám hrozí nejen hospodářsky, ale které nám hro-zí přímo národně a politicky.

Rakouští delegáti v Praze.

Rakouští delegáti byli přijati min. předsedou Tusarem a ministrem zahraničních zá-ležitostí drem Benešem, kteří prý uznali neudr-žitelnost rakouských uhelných poměrů a přes obtíže, v nichž je Československý stát sám, slíbili co největší ochotu.

Začala správa Slovenska.

Dle »Lid. noviny« bude 1. listopadu roz-puštěno ministerstvo s plnou mocí pro Slo-vensko. V Bratislavě zůstane pouze referát školský, zemědělský a administrativní. Vše ostatní bude přeloženo do Prahy a připojeno k příslušným ministerstvům. Ministr dr. Šro-bár přesídlil již do Prahy.

Otázka Německá.

Abý se předešlo případnému zakročení mezi oddíly československými a polskými v pohraničním území česko-polském, usneseno bylo na česko-polské poradě v Krakově, že obě vojenská velitelství se zavazují, že nebudou soustřeďovat vojsko v pásmu průměrně 30—40 km po obou stranách hranic a že v tomto vytyčeném území ponechají jen ta-kové posádky, jakých jest třeba k zajištění pořádku a bezpečnosti. K vůli kontrole mají vrchní velitelství obou stran právo, vyslati spojovací důstojníky na protější strany.

V Dědicích vypukla stávká horníků, kteří jsou pobouřeni zprávami o prodeji dolů v dom-brovském uhelném revíru cizímu kapitálu a nechťi dopustit, aby Polsko týž způsobem »zasantročilo« také uhelné doly na Těšínsku.

Pro osvobození Ruska.

Rada pěti v Paříži usnesla se, aby vůd-cům Kolčákovu a Denikinovi vráceno bylo ruské válečné nářadí, ukořistěné německými armádami. — Armáda Judenitova zahájila už minulý pátek útok na Petrohrad. Západní ruská armáda na hlavu porazila u Rígy vojsko bolševické, od jihu a od východu postu-pují Denikin a Kolčák, takže bolševici stojí nyní proti trojnásobné ofenzívě. — Němečtí vojáci generála Goltze vyklíčili Kuronsko, ale mnozí odmítají vrátit se do Německa; že vstoupí do ruských služeb, aby pomohli Rusům zdolat bolševictví, začez slíbili se jim peníze a pozemky. Dle »Timesu« západ-o-ruská vláda oznamuje úředně přestoupení 20 tisíc mužů německého vojska do západoruské armády.

Ruské vyslanectví v Paříži úředně ozna-kuje, že pouze vláda admirála Kolčáka má právo nazývat se jedinou ruskou vládou. Ge-nerál Denikin připojí se úplně ke Kolčákově, rovněž i ostatní vlády, jež se utvořily na ru-

ském území, mimo území obsazené bolševí-ky. — Armáda generála Denikina na postupu k Moskvě svírá už důležitý železniční uzel, město Orel.

Na obranu proti Německu.

V rozpravě senátu o mírové smlouvě pravil také min. předseda Clemenceau: Si-tuace, vytvořená mírem, rozvíjí se směrem, který zbavuje Němce prostředků nadvlády. My chceme být svobodní, abychom osvo-bozovali, kdežto Němci slouží, aby potlačo-vali Polsko, Belgie, Československo a Ru-munsko jsou státy dosti silné, aby vzdoro-valy Německu. Clemenceau neobává se již německé nadvlády hospodářské, jako se ne-obává německé nadvlády vojenské. Po řeči Clemenceauově byla mírová smlouva schvá-lena 217 hlasy, smlouva o spolu s Anglií a Spojenými státy všemi 218 hlasy.

Kulturní hlasy.

Místo fanfár svědomitou práci. »Zvon« v č. 3. pronášá tato významná slova: »Blíž se výročí 28. října a chystají se jeho oslavy. Bylo by pokrytectvím zapírat, že všechna vážně myslící část občanstva republiky bude prožívat tento den s dojmy velikého zklamání a s velkými obavami. Toto zklamání a tyto o-bavy nesmějí být zastírány ilukem a lesem nějakých vnějších oslav. Bylo by záhodno, aby výročí posvěceno bylo projevem pravdy. A aby místo všech oslav, radovánek, politi-kaření, tábůrů, koncertů atd. bylo k lidu promluveno nestranně, poctivě, ve smyslu písně morálního. K tomu by povolání byli nikoli politikové, ale pracovníci vědeckí, pře-devším filosofové, prosití všeho stranictví, veškeré zášti a hmotných a sobeckých zájmů. Prvý 28. říjen dal nám opojení, druhý nechť dá nám pocívý základ budoucnosti — život v Potemkinových vesnicích, jaký žijeme až dosud, překoině vede k záhubě.«

Něco připojíme. Svoboda, sebeurčení — to všechno mělo být dáno do dlaně národu již vychovanému, dobře znajícímu prostředky k soběstačnému vzestupu. A právě trpké zkouš-ky měly vésti národ utiskovaný k očistě a k seznání nejspřávnějších cest k účelné stav-bě vlastního státního organismu. Poučení o nezákladnějších podmínkách úspěšného vý-voje mělo proniknouti všechny vrstvy. A hlav-ně pocit národní zodpovědnosti měl být vy-pěstován co nejpřehledněji. Zvláště v prvním měsíci republiky všichni čeští politikové svo-rné měli poučovat o potřebě obětavosti a ne-malých povinnostech všech českých jedinců. To by bývalo prospělo více než časté fanfáry, než hrubé a nejané vtípy o nepřítelích a než přílišné vychvalování české povahy.

Zatím však svoboda nalezla davy nevy-chované, jež byly vycpovány výhradně na bojovné pluky politických stran; a tyto vzá-jemně se potírající voje byly udržovány po-hromadě hlavně slibováním osobních mate-riálních prospěchů. To ovšem není správná výchova vlastenecká.

Vážná a zkušená pracovníci, kterými jsme mohli před cizinou imponovati, odstrčení; vy-soké úřady staly se tržistištěm politických straníků, kteří — aby se udrželi — byli nu-ceni chovat se shovívavě k neklidivějším přehmatům svých stoupenců. Taková taktika naposledy svým ostřím zasahuje i své pá-vodce.

Jestliže bylo tolik zbytečných slavností císařských, jest zajisté dovoleno tím spíše vzpružit mysl slavnostmi upřímnějšími, ná-rodními. Ale nechť jsou slavnostní chvilé o-pravdu výchovné. Místo tuctových nadávek na straně jedné a odporného pochlebenství na straně druhé, buďž lid poučován důkladně, čeho všeho jest třeba k dostavbě republiky tak bolestně získané. Klidného, nestranného poučení jest posud tolik málo. A nelze přce udržovati věčně lid v klamných představách nastrojovaných stranickými brýli. Jinak by te-prve velká pohroma vyvířela zrak. Sebekriti-ka jest základem reformy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Na Betlémském náměstí v Praze objeveny byly zbytky betlémské kaple. Zjistěno, že kaple nebyla zbořena úplně. V dílně uzenáře Štíp-ka architekt Kubíček nalezl výklenek a go-tický oblouk dveří z oné kaple. Ve vedlejší místnosti objeveno gotické okno. Přišlo se jinde na jiné zbytky. Staviva kaple totiž bylo použito k stavbě budov jiných. — Kardinál Mércier, který po celou válku tak neohroženě hájil svého národa proti velkoněmecké típa-ře, byl jmenován čestným doktorem rovojorské university. — Kulturní výbor jednal 14. t. m. o vládním návrhu zákona ohaňujícího zá-sady, dle nichž lze učitelstvo dočasné přikázati na kterékoli služební místo v naší republi-ce. Vládní návrh byl v podstatě přijat. — Dr. Jar. Bídlo vydal obsažnou brožuru »Les Polonais et la République Tchéco-Slovaque«. Líst zde historický vývoj poměru mezi češ-ským a polským národem. Promlouvá zde věčně o těšínské otázce. — Nedávno se v u-čených kruzích trdilo, že pokračuje dege-ne-race vlivů v lidském pokolení totiž, že za ně-kolik století budou dospělí lidé pravidelně plešatí. Nyní anglický fyziolog Foxton praví, že moderní člověk má degenerovaný smysl pro barvy; vždyť při koupi domácních věc-ných potřebností volí barvy žluté, zašefe-né. Živé obrazy jsou nynějšímu pokolení ne-přijemné. Úbytek smyslu pro jasné barvy ne-mí fyziologickým pokrokem ve smyslu výš-šího vývoje, nýbrž žalostnou degenerací, svě-dectvím nervosity zrakové. Tato debata se by si měla vátnat dle rady Foxtonovy byti-

onkové. — Svaz divadelních »editelů« vznesl na ministerstvo vnitřní dotaz, zdali opravdu Jihočeská německá divadelní společnost po-zívá finanční podpory naší vlády a jak mi-nisterstvo vnitřní tuto podporu odůvodní. — Oskar Nedbal ukončuje dvouaktovou komi-ku operu »Sedlák Jakub«. Premiéra bude v Nár. divadle. — Novým způsobem začínají léčit zaskrt v N. Yorku; užívá se tam kmu-nisulčích sera (směsí zaskrtového jedu a protijedu), které chrání před chorobou po 3 roky. — Jako 260. svazek »Časových žváků« v Hradci Králové vyšel z pera povolaného odborníka prof. dra J. Konečného spis »Ježíš Kristus v dějinných dokladech své doby«. V obsažné práci na 38 stranách stručně a pře-svědčivě autor ukazuje, jak svědčí o Kristu dějepiscové pohanští, židovští a evangelium. Úvaha ta v době nových volnomyšlenkář-ských rozletů přišla jako na zavalnou. Pře-jeme si, aby spisovatel odpověděl brzy i na jiné vratké dohady V. Myšlenky, s nímž se agituje horečně mezi studující mládeží. Cena brožury 60 hal. — Nákladem Kotrbovým vy-šel velice časový spis »Volná myšlenka na soudu dělní«. Podává Testis. Cena 3 K. Spí-sovateľ uvádí výrazné posudky myslitelů různých národů. Předkládá otázku, zdali jest možno pevně založiti mravnost na vědeckém základě. Ke konci promlouvá o povaze roz-luky církve od státu. — Veliká kapacita Leo-pold Hilsner, k němuž se před známou aférou slušnější žid velice neradi hlásili, prošl kan-cleře dra Šamala, aby i v naší republice byl předváděn v biografiích film »Případ Hilsne-rův«, který byl pořízen nedávno za spo-lučnickování Hilsnerova ve Vídni. Čemu také má sloužiti umění! Ovšem židé na reklamu a zkresení různých událostí mají peněz nad-bytek. Hilsner se proslavil jen tím, že stál dvakrát před porotou. Teď zase má o této vynikající hlavě mluvit celá republika! Jest-liže myslí, že seděl déle, než zasloužil, jen ať si vzpomene, jaké tisíce lidí nejméněnášších umělců židovští komisaři bolševictví v Rusku a Uhrách! O takové filmy lidé rázu Hilsnero-va se ovšem nestarají. — Pověstný K. Horák přidal se v Americe na stranu revolučního proletariátu. Svou literární roli u nás dobral; proto jde tam, kde snadno a rychle se dáí nacpat kapsy hrstmi bankovek. Vždyť žil v Uhrách kavalírsky i Janoušek. Kladenak bolševická »Svoboda« ovšem do řad svých stoupenců Horákové radostně vítá. — Pro 80.000 Čičanů dílců ve Francii začne vy-cházeti čínský týdeník. — K vůli telefonnímu spojení mezi Berlínem a Stockholmem za-počne se klásti kabel. — Český umělec Jan Štefaní (rozený v Praze r. 1746) horlivě učil Poláky, jak si mají vážit svých národních písní. Počátkům hudby a zpěvu naučil se u pražských benediktinů. Jezdíl s malým or-chestrem po celém Polsku a studoval dě-kladně ducha polského umění hudebního. Slo-žil znamenitou polskou operu »Krakoviáci a Odrace« a po jejím velkém úspěchu ještě čtyři jiné. Do nich vložil něhu polských národních melodii. — Velké umělecké turné uspořádá Fr. Ondříček se svojí chotí (virtuoskou houslí) a pěvkyní Magdou Dvořákovou v Slo-vensku. — Na Slovensku pro po-hrančení obce Skalici, Holíč, Kopčany a se vystaví se elektrárna ve Obelech. Tak se učiní první krok k plánovité elektrizaci Slo-venška ve větším slohu.

Obrana.

Jen když kritika! Členu Národ. shr. Fr. Zemínové by věru neškodilo, kdyby vždycky napřed aspoň trochu prostudovala to, co kri-tisuje velice horečně. Ušetřila by si náležitý záchvat hněvu. Dne 12. t. m. v »Zemském slově« vypočítává, jak velké jmění náleží arcibiskupům, »ač zasílají se zbožní tito otcové věcnou a dobrovolnou chudobou.« Teď by jen měla Zemínová vysvětliti, kdy a před kým ar-cibiskupové takový slib chudoby skládali. V žádné knize církevního práva totiž nic o ta-kovém slibu se nečte. Zemínové jde také o to, »aby liní mluví v ohromném (!) počtu klá-šterů chopili se pořádného nějakého zaměst-nání.« Nuže — na př. mniši emauzují pracují netoliko hlavou, ale velice plně i rukama. Jest to říst poctivější práce nežli žít se po-litickou demagogií a pomlouvání. Ale právě proti těm mniším, kteří z ovoce své přiči-nlivosti žijí zástupy chudiny, radikálové o-bracejí ostří svých kopí nejzlostněji. Prý také 15. června byli u nás poraženi na hlavu pró-kopníci monarchismu — totiž klerikálové! Zatím jsme tolik, že byl poražen na hlavu socialistický tisk, který si nejanpým zpōso-bem vymýšlel strašidla klerikálních vzbou-řených monarchistů a bezcharakterně ba-la-mutil své čenářstvo malováním bubáků. Že by se ten některý »klerikální revolucionář« boží znamenitě socialistické redakci do krámu, ni-jak nepochybujeme. Vždyť jsou lidé, kterým jest solidní spolupráce republikánská sili v očích, i kdyby stokrát propírala národním celku. Také by měla Zemínová podati důka-zy, jak a kde naše strana šlve proti presi-dentovi — a pak teprve odsuzovat. Zatím vi-me tolik, že proti prezidentovi neotmaná si zařítava žluč radikálního křídla socialiste-kého.

A jak to zní podivně z úst ženy, která mluví tak často o křídliněm, jestliže ve-li, aby ministr spravedlnosti dal křídletníky za-vřít do donucovací pracovny! Když Zemínová viděla po Praze potulovat se židovské ka-fasy a nefélní hábké uprchlíky, to její po-cit práva nebyl mák vzrušen; tehdy o donu-covací pracovně neřekla ani slovem. Až te-

prve teď, kdy probíhá se žen vina fanatického prokatoického zástupce. A pak se ještě někde lidé tázají, proč národní solidarita jest tak skrovná.

Národohospod. hídka.

Co musí náš zemědělský lid číst? V nejbližší době provede se rozdělování velkostatkářské půdy. V první řadě se bude přidělovati půda těm, kteří dle zákona o dlouhodobých pachtích mají plné právo na výkup pozemků. Kdo chce vědět, jakým směrem se celá akce bude podnikati a jak si má při soudním řízení dlouholetý pachtýř počínati, nechť si ihned objedná brožurku: »O přidělení půdy do vlastnictví pachtýřů«. Dočtete se tam na př., jaké budou ceny pozemků, kdy se budou platiti atd. Neustálé boje v mnohých obcích působí obecní statek. Tyto spory mezi starousedlíky na jedné straně a chalupníky, domkáři a malozemědělci na druhé straně byly odstraněny zákonem o úpravě obecního statku. Proto jest nezbytné napsat, aby každý občan venkovský si hned odeslal zaslání spisek »Obecní statek — obecní majetek, kde najde doslovné znění tohoto zákona a podrobný návod k jeho provedení. Každý z obou spisů stojí 55 hal. a hodí se k hromadnému rozšiřování na schůzích a j. Kdo si přeje obě brožurky, nechť zašle předem K 1.10 (v známkách). Objednávky přijímá a vyřizuje: Hospodářské sdružení českých křesť. zemědělců Praha II, Spálená 15.

Nová státní půjčka. Je upsání naší státní půjčky obětí? V nynější době různých a namnoze i nesprávně pochopených hesel jsou snad někteří toho názoru, že s upsáním půjčky spojena jest jakási oběť, přinesená mladému státu našemu. Je třeba, aby názor tento byl ujasněn. Dávám-li něco bez nároku na vrácení, přináším oběť. Tak činili jsme a činíme dosud, jedná-li se o sbírky ve prospěch našich čelů národních a lidumilných. Půjčím-li svému příteli, o jehož obchodní zdatnosti nepochybuji, určitou částku svého kapitálu bez úroků, přináším mu oběť tím, že vzdám se obvyklého záručení. Ukládám-li svoje úspory do banky, záložny nebo spořitelny na 1%, přináším oběť panujícím nepřiznivým poměrům hospodářským. Vkládám-li kapitál do nějakého obchodního podniku, přináším oběť rizika. A ukládám-li svoje peníze do truhly nebo do peněženky, přináším oběť své nerozumné hospodárnosti. Uložím-li však část svých úspor do nové státní půjčky Československé republiky za kurs 97.50 a 98 K, za něž po čtyřech a pěti letech obdržím nazpět plných 100 K a dostanu-li 4% úrok z celého nominálního obnosu, mohu tu mluvit o nějaké oběti? Zajisté ne. Tu je spíše na místě mluvit o příkazu doby, jež každému z nás ukládá vykonati vůči vlastnímu státu svoji povinnost v tím větší míře, poněvadž není tu ani rizika, tím méně nějaké oběti. Kdo tedy dosud neuposl, nechť učiní tak bez odkladu.

Vážná nebezpečí hrozí našim lesům. V okrese milévském bylo letos zničeno přes tři sta hektarů mladého lesa (40–65 let) mml. jsou nebol bekyní smrkovou. Odborníci trnou, že nepodaří-li se nějakým způsobem šílené mšičky zameziti, opakovati se bude katastrofa lesů šumavských z let osmdesátých, kterou tisíce hektarů lesa byly zničeny.

O novém ministru financí napsal v č. 41. »Rozhled«: »Podobalo se několik dní, že zvíťazí nad stranictvím odborníci. Ale podobalo se pouze.« Ale z prospěchářské agitace republikánské strany čs. venkova nenásleduje, že tento resort musí být spravován agrárníkem i tenkrát, nemá-li k tomu žádných schopností... Člověk může být nejlepším zemědělcem a při tom prašpatným ministrem financí a naopak. Aby pak mohl být agrárník — protože nežádá se příkaz způsoblosti, je zcela hostejno, který — ministrem financí, t. j. prokurátorem agrárním v ministerstvu financí, dá se mu po bok státní tajemník, jenž není členem N. S., není mu zodpovědný, nýbrž jedině svému chelu. Již to je vše velmi povážlivé proti jiným státům, kde státní tajemníci se povolávají z parlamentu. Poměr tento tudíž asi takovýhle. Ministr bude mluvit k hlas v N. S. a v ministerské radě, bude obstarávati zájmy strany své a vedle toho úkoly reprezentační, vlastní práci, agendy a starosti bude mít státní tajemník. Nominálně bude ministrem poslanec-agrárník, fakticky bude ministrem odborník. Rozhodovati věcně bude znalec, formálně povolovat anebo signat jeho ministr, jenž ve skutečnosti bude podřízen svému tajemníkovi a jenž, bude-li důstojný, dopřeje mu volnosti a nepolepte se na dohledu, kterému sám nerozumí. Ze takový stav, při kterém je ministr automat, který ústrojí natahuje tajemník, je nezdružující a že nemůže přispěti k vážnosti vůči zásluhám nejednotlivějšího resortu ve státě, je na bláznovství. A že ve stavu tom jsou zárodky konfliktu jednak mezi ministrem, který zůstane odborníkem, a mezi tajemníkem, jenž jím/býtí členem, jinak mezi oběma a parlamentem, to je zřejmé. Státní finance naší republiky nesouso agrárníka, jenž o svém úkolu nemá potuchy, a bude odkázán na rady a pokyny svého tajemníka.

Kdo je vinný?

Před novou žní se nám toho z Prahy napovídalo, že z nové žně dostane se každému z nás statek české mouky a dobrého chleba, že možná nebude muset od křesťanů opatřovat si potraviny za druhé peníze — dříve že prý jen hořel! A dnes v polovici října se samé Prahy vřítí, že se tu nedostává mouky —

dát na místa potřebnější. — V obcích v nejbližší okolí Hradce, na př. v Plotištích, Poučově atd., jeden týden neměli mouky, druhý týden nebylo chleba; prý mlynři nedodali pekařům potřebné mouky. Tedy uvádí se nanovo praxe z doby válečné. Tak se stará vláda o obyvatelstvo už před zimou, kdy místo české mouky dává i většinu rýže? — Nastává-li pak zima vzbuzuje nový strach. Uhlí se nám také nedostává — stará písnička, že prý není vagonů potřebných. Před několika dny — dle Nár. listů — byla v Praze deputace horníků ze severozápadních Čech, žádající u ministerstva veřejných prací zákaz vývozu uhlí do Německa. Vždyť stávali se i takové případy, že s naších již naložených vagonů uhlí se překládá a hajdy přes hranice! Tento týden pak slíbilo naše ministerstvo Vídní ještě větší přiděl uhlí. Cizinci se budou při našem uhlí ohlívat, budou naším uhlím vytápěti továrny — a my ve vlastech našich budeme zmrzat v továrnách bude ticho. Kde je vina? Krátce — máme neschopné organizátory. Tak chtějí v Praze získat sympatie pro své nehospodářství!

Rozmanitosti.

Obrovské Spojené státy severoamerické mají pouze 8 ministerstev, ale naše republika jich má 16. — V Bezděkově n. Met. byl v noci na den 11. října vyhozen kostel sv. Prokopa. Je to v onom kraji od bojska osmá svatokrás. — První sjezd holandských katolíků se konal s velkým zřetlem v Utrechtu. Účastníci se ho též čtyři katolíci ministři holandských. Základním tónem všech řečí byl požadavek pravdy, ryzi laskavosti, která má přivést všechny lidi k míru opravdovému. — Na Slovensku dle »Slov. Hlasů« rozšířila se lichva nesnesitelná. Železniční a poštovní personál poskytl tak značnou podporu četnickému obchodu, že příslušné úřady jsou vůči tomu zle skoro bezmocné. Poctivost — křesťanská charakteristika jest předním sklopem republiky. — Jak obřastňuje naše vláda Slovensko protežovanými židy, o tom píše skvělá »Sloboda«: »Kterak číst mechanicky, šabloonově, při tom však arážlivě vyprávějí nám Praha úřednickými slami, zejména je z nejnovějšího případu. Přijel z hlavního města republiky jakýs inženýr šéfa technického oddělení na hlavní poště v Bratislavě žid, stavební rada Julius Fischer... My bojujeme zde zoufalý boj proti rozplazlosti židů židovského, jsme rádi, když podaří se nám zneškodnit v různých ústavech a komisionářstvech příživníky, poskožující stát, při tom nestacím vyhovět stížnostem našich dobrých rolníků, že židovstvo ohrožuje je v existenci... a tu posílají nám židovského úředníka na místo tak vysoké a důležité snad jen proto, aby se ho sami zbýli.« — Raibofsko zůstalo českým hlavně přičištěním katolického kněžstva. Katolický duch v lide to byl, který tam tak dlouho udržel český ráz. Proto raibofské »Katol. noviny« se pozastavují nad tím, že v čelo komise pro kulturní práci na Raibofsku jest postaven bezvěrec prof. Vašek. — Stále lépe vychází na jevo, jak se boševiči vádovně v Uhrách starají v přední řadě o sebe. Vždyť chytráci věděli nejlépe, že to co nejdříve »praskne«. Proto jen hodně nakrást pro osobní zisk v pravý čas! Budapešťské policii podařilo se objeviti v hotelu Hungaria, někdejšímu do domě sovětové vlády, bednu, ve které byly poklady bratra Štibora Samuelyho Ladislava. Bylo nalezeno půl milionu drobných peněz, dále stříbrné předměty s kněžskými a hraběcími monogramy, četné antické předměty a církevní náčiní, které Samuely uioupil po potlačení protirevoluce v Taloczi a okolí. — Spisovatelka H. Maláková pořádá na Ostravsku přednáškové turné, čímž agituje pro radý prapor. V Lazích problém, že běločervý prapor patří minulosti. Tak se snad zláká Těšínsko nejspíše... — Korespondence »Express« oznamuje z Pešti: Předseda ministerstva Friedrich dal zabíjet se svobodným zednářím vyšetřování pro jejich účast na komunistických rejdech. Friedrich, jenž sám byl dříve svobodným zednářem, požádal velmistra velkolozě maďarské, aby jej se seznamem členů škrtl. Friedrich vzdal se křesla ministerstva vnitra prý z té příčiny, protože nechtěl osobně zakročiti proti svým bývalým společníkům. — Agrární poslanec slovenský Hodža dle zpráv socialistického tisku se staral o to, aby byl výkup zeměků na Slovensku zadán židovské firmě Lothar Grünwald ve Vídni. Hodža jest také státním tajemníkem v Bratislavě. Teď už snad jest zcela jasno, proč pokročí na Slovensku tak fanaticky blíž do strany lidové; chýlí se zbaviti kontroly obyvatelstva skatálně vlastnického. — Paraf Holub z Liboce prohlásil, že nikomu nedal dovolení k tomu, aby jeho jméno bylo uveřejněno pod protestem proti novému arcibiskupovi dr. Kordačovi. — V Náchodě semita dr. Alf. Fuchs na debatní večírku se vyjádřil, že židů nenapadá stěhovat se do Palestiny, poněvadž česká země jest jim Palestinou a Praha Sionem. Když tžž pán však v Mor. Ostravě vyzýval židy, aby dali své děti do českých škol, dopadl špatně. — Pro 30.000 Němců

spíšských na Slovensku zřídila Československá vláda jedno německé evang. gymnasium, 3 něm. měšťanky a potřebné něm. školy obecní. Je to tedy jistě více než dost. Za to pro 65.000 českých voličů nechce vídeňská vláda povolit školy židovské. Pak že jsou Němci v Československé republice utlačováni! — Řízením Československé komise melasové pověřila vláda firmu německo-švédskou Seligmann Elbogen a do její kanceláře nasazení tři »česť« lidé: Moritz Thias, dr. Erwin Langweil, Arthur Netik, Ignaz Sommer, Arthur Klepetat, Arthur Hirsch, Albrecht Hirsch, Hans Buchbinder, Otto Pollak, Karl Bondy, Otto Matzka, Julius Goldberger, Josef Reicht, Felix Samuel, Franz Goldschmidt, Grete Pollak, Elly Wien, Margarethe Pick, Edith Marie Pollak, Olga Ehrlich, Amy Kalkus, Anna Boehm, Pavla Schlichl, Else Fürth, Ida Ornstein, Else Eckstein, Marie Klein, Henriette Roblischek. 28 úředníků resp. úřednic a z nich ani jeden Čech! »Nár. listy« právem nazývají tuto věc národní ostudou. A není na tom dost. V Praze provalilo se veliké uhelné panama. Pražská vývozni kancelář dávala se podpláceti a odvážela celé řady vagonů uhlí do Vídně. A kdo byl zase při tom? Jména vám to zase prozradí. Byli mezi nimi následující republikáni: Oskar Beck, Zeigel, Neurath atd. — Židé obytelné za státních krizí volí chytře stanovisko vyčkávací a pak se vrhnou do náručí těm, kteří dobudou moci. Židovský »mysl pro právo« levi se teď nejíše na Těšínsku. Židé oznámili, že se hlasování na Těšínsku nesúčastní, ježto by prý mohli přijíti do těžké situace, kdyby hlasovali pro některou z obou stran. Přidají se až k tomu, kdo to vyhraje. — Karel Kálal oznamuje: »28. října: Navštívil mne přítel z venkova, doktor práv, a vypravoval příběh. V kupě představil se mladý pán starému pánovi, členu Nár. shromáždění, a požádal ho za nějaké místo v ministerstvu. »Hm, hm«, začal starý pán, »ke které straně patříte?« — »K vaší, pane poslanče.« — »Máte legitimaci?« — »Mladý pán ji chvátne vytáhl z kapsy. — »To je něco jiného, to se už něco pro vás najde.« — Poslanec nezkomal, jaký člověk jest mladý zdatel, neptal se, má-li výbora nebo jen dostatečná vysvědčení, nýbrž ke které straně patří. Vzpomínám si na starou anekdotu. Bolshácká univerzita promovala kde koho na doktora. Jednou přišel osel a otázel se, zdali by i jeho promovali. »Máš na taxu?« optali se ho. »Mám, křví hlavou a hned taxu vyplácí a hned byl také promován. — Samozřejmě »Právo lidu« uvažuje: »Psali jsme před nedávnem o sebevraždě třiletého hochy, který se oběsil z omrzelosti života. Ptal jsem se tehdy sami sebe: Jest ještě mladší se svými radostmi? Člověk by skoro odpověděl, že nikoliv. Ten sahá k sebevraždě z omrzelosti života a zde uvádíme případ sebevraždě třiletého flamendra. Dne 7. října vrhl se v Něm. Brodě pod kola rychlíku, přijíždějícího od Prahy, třiletý Gustav Hladík, syn vrch. soud. oficiála. Celou noc se soboty na neděli prohrál po různých nočních místnostech něm. brodských. Doma byl za to vypeškován a potrestán, proč přel z domu, celý den se potloukal v okolí města a k večeru ukončil svůj život přišernou sebevraždou. Patnáctiletý hoch! — Soudrah Pik, redaktor »Nové doby« a člen Nár. shromáždění, vyzádal si svolení vřk. výboru strany soc. demokratické, aby směl za 80.000 K řádat jako správní rada plzeňské skodovky. Také byl zvolen za starostu města Plzně. — Leopold Hilsner, aby uměl zlé jazyky, začíná »solidně pracovat«. Obcházel v posledních dnech pražské kavárny, kde nejsnadněji vyslídí celá hnízda židovských zbohatlíků; vybíral od nich podporu. Policie zjistila, že pouze v jedné přední pražské kavárně vybral od zámožných soukmenovců 1500 K. Vzpomínáme, jak švec komický dlouho kavalerijský žil ze své popularity. Také pořádá »přednášky«. Hilsner lesem svého jména jest zbohatne bezze vši práce. Nepotřebuje ani veřejných schůzí. — Sociálně-demokratická revue »Der Kampf« uveřejňuje těžké obvinění proti vídeňským komunistům a oznamuje, že bolševický pokus dne 14. června, který si vyžádal, jak známo, velké krvavé oběti, byl vlastně sebranou komedií. Vádovce bolševiči, kteří byli tehdy v předvečer toho pokusu zadrženi a k vůli nimž vlastně tekla krev nevinných obětí, smluvili své zatčení s policií. Aby mohli hrati roli maceďňáků, při čemž vlastně běželo o zbavěný éstop komunistických vůdců. Pisatel článku prohlašuje, že se mu hnusí títo komunističtí vádovci a nazývá komunistický sekretariát ve Vídni baštem.

Právě došly

nové dodatky k missálu

Praefationes in festis et missis votivis
st. Joseph Sponsi B. M. V. Praefatio in
Missis defunctorum

ve formátech malé folio, malý kvart 8°
18°, 48° na skládě v

Gradačovicích knihtiskoprosti v Hradci Králové.

Cirkevní věstník.

Osobní zprávy. Vyznamenání: pp. Václ. Marek, bisk. notář, farář v Dol. Outězdě, jmenován bisk. vikar. sekretářem obvodu Litomyšlského, dr. Aug. Stránský, katecheta a profesor při učil. ústavu v Trutnově, jmenován bisk. notářem, Fr. Hrubý, archívář bisk. konsistoře v Hradci Králové, obdržel expositorem canonicale. — Kanonická investitura: p. Jos. Papáček, administr. ve Štokách, farářem tamtéž. — Ustanovení pp.: Jos. Kapoun, kaplan v Lukavci, kooperátorem ve Vrbici, Eman. Ullrich, kaplan v Zahradce, administrátorem tamtéž, Václ. Falta, II. kaplan v Chrudimi, administrátorem in spir. v Turkovicích, Jos. Vorčíček, kaplan v Chocni, II. kaplanem v Chrudimi, Fr. Nosek, kaplan v Lázních Bělohradě, administrátorem tamtéž, Fr. Straka, kaplan v Cechovicích, administrátorem in spir. tamtéž, Jos. Šinkora, administrátor v Potěbích, kaplanem tamtéž, Ant. Novák, kooperátor ve Sloupnici, administrátorem tamtéž, Jos. Cellar, kooperátor v Německé Rybné, kaplanem v Nových Hradech, Ign. Široký, kooperátor v Nové Pace, kaplanem v Nechanicích, Ant. Kolda, kaplan v Nechanicích, kooperátorem ve Svratce, Jan Benák, kaplan ve Svinčanech, kaplanem ve Věstarech, Ant. Roháček, kaplan ve Věstarech, I. kaplanem v Ústí n. Orli, Boh. Hnízdo, kaplan ve Dvoře Král. n. L., II. kaplanem v Nové Pace. — Úmrtí: dne 30. září p. Viktor Gartner, kaplan v Dašicích, dne 9. října p. Jos. Klápálek (V Vlně), čestný konsist. rada, b. vikář, b. notář, farář ve Sloupnici. — Uprázdňené fary: Zahradka ve vikariátu dolnokralovickém pod patronátem pana Prant. Jos. Auersperga, konkurní škola končí 11. listopadu; Sloupnice ve vikariátu litomyšlském, pod patronátem města Litomyšle, úmrtím dosavadního beneficiála Jos. Klápálka.

Duchovenstvo moravské a slezské. Jednota katol. duchovních diecése brněnské pořádá pastorační kurs praktický v Brně ve dnech 12. a 13. listopadu t. r. a zve na něj všechny duchovenstvo moravské a slezské. Zásady, dle nichž tento kurs jest pořádán, jsou dvě: Budou hlavní otázky pastorační, dnes aktuální, od odborníků předneseny a budou pak o každé otázce konány informativní rozhovory. Program kursu jest tento: 1. Hlavní zásady dnešní pastorace. 2. O čem a jak dnes kázati. 3. Náboženské dějiny nezbytnou pomocnou dnešní pastorace. 4. Jak pastorovati dnes školní mládež, zvláště ve škole. 5. Čeho třeba vědět duchov. správci z dnešního zákonodárství. 6. Duchovní správce a dnešní politické strany. 7. Duchovní správce dnes a zbožné spoky. 8. Liturgika důležitou pomocnou dnešní pastorace. 9. Jak pěstovati dnes kostelní zpěv. Ředitel kursu jest profesor pastorálky dr. B. Šástek.

Projev duchovenstva a biskup královéhradecký. Pod tímto titulem prolétla novinami zpráva, že na schůzi naší strany přčetli 1. července 1916 dr. Kordač list dra Šulce, v němž psáno, že biskup dr. Doubrava byl ve Vídni na poradě u vlády a pak radě kněžím i lidem, aby nesoňhlasi se státoprávními požadavky českých spisovatelů a zůstali věrni česť a jeho rodu. — Sdělili s námi včas kruhy kompetentní, že ta zpráva jest bouhou vymyšlenou. Neuvěřitelní jsme však ničeho. Zato jsme pátrali, na základě které okolnosti povstá vznikla. Ale nedověděli jsme se o reálném podkladě těžkého obvinění ničeho. V samém protokolu výkonných výborů v Praze není o tom dopisu ani zmínky. O nějaké politické poradě p. biskupa s vládou ani potuchy. Ostatně tolik přece vědět každý, že by duchovenstvo a naše lidová strana asprosto netekaly na nějaké politické pokyny proradné Vídně, která právě české katolíky tolik pronásledovala. Bývaly by v tom směru všechny pokusy marné, jak ostatně dokázala jedna pražská schůze důvěrníků naší strany ještě za rakouského režimu při pouhé zmínce o císaři Karlovi.

Československá strana lidová.

Upozornění. Sekretariát právě rozesílá duchovenstvu vyzvání ke schůzím na Mládežský dvůr pro naše katol. studentsko. Prosíme, aby vyzvání to našlo všude ohlas, což nejlépe projeví se vyplněním přiložených složenek pošt. spořitelny. Jest žádoucí, aby i katol. lid byl na účel Mládežského dvora upozorněn a vyzván k štědrému obdarování našeho studentska. Dle místních poměrů lze uspořádati kostelní sbírky. — Sekretariát Českoslov. strany lidové v Hradci Králové.

Všimněte si organizací Československé strany lidové! Běží se slavný den 28. října, první výročí naší samostatnosti! Nemí třeba bítte vykládati význam toho dne pro veskerý náš národní život i celou historii českého národa. Den 28. října problém jest vím právem národním svátkem a jako takový slaven bude po vši české zemi.

Také Československé katolíci sčastují se oslavy prvního výročí naší samostatnosti s celým vlastním národem. V obcích, v nichž jednotlivé strany budou oslavu pořádati společně, připojí se naši stoupenci k této společné slavnosti. Tam, kde by nebyli přizváni, nebo strany uspořádaly své slavnosti odděleně, také členové naší strany uspořádají oslavu samostatně. Aby pak oslava tato byla skutečně důstojná a manifestní, budíž Panna die následujících pokynů:

1. V předvečer slavnosti budíž pořádán místní duchovní správcem, aby dovolil hodinu nebo aspoň půl hodiny vyzváněti.

2. Dne 28. října ráno nechť konají se slavné shledy Boží s těmi, jejich korporativně sdruženi se naši stoupenci. Ka bohoslužba budíž povádá reprezentanti státních i samosprávných úřadů.

3. Po službách Božích nechť se koná slavnostní schůze s přednáškou.

Ústí a pošt. spoř. v Praze 6. 140578. Telefon 6. 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

Příjmy všech vrstev. Oddělení pro zboží dodá:

Cement, vápno, uhlí, koks a dříví

ve velkém i malém.

4. Odpoledne nechť se pořádá zábava, divadlo, koncert a pod.
5. Domy at jsou ozdobeny prapory. V předvečer možno pořádání též pochodové průvody, pálení ohňů a osvětlení oken.
Poznámky. Kázání o významu dne 28. října bude vydáno Klubem duchovenstva československé strany lidové.
Přednáška ke slavnostní schůzi bude vydána a za mírný poplatek rozasílána všem, kdož o ni dopíší Sekretariátu Československé strany lidové v Praze II, na Šuplí č. 14.
Čistý výnos odpolední lidové zábavy nechť jest všemi organizacemi věnován volebnímu fondu. Při sestavování programu budíž vzat zřetel k místním poměrům.

Ostřední sekretariát Československé strany lidové.
Hradec Králové. Soc. studentské sdružení koná schůzi v Borromaeu v sobotu 18. t. m. o půl 6. hod. odp. Přednáší Mgr. dr. Q. Domaby o významu sv. Václava.

Politiko. V neděli 19. října o 2. hod. odp. bude se konati ve farní budově v Telecím u Pošů schůze místních důvěrníků čs. strany lidové z okresu políčského. Promluví krajský sekretář Pukl a okresní důvěrník V. Svoboda.

Bojovník. 5. října konána v Bojanově veřejná schůze za předsednictví faráře Šafránka. Rečník Mgr. Dr. Šal. z Hradce Králové, lapidárními slovy naznačil, co je rozcházka církve od státu, co o ní soudí rozum, náboženství a dějiny. Ukázal její výhody, ale ukazuje i na stíny: náboženskou lhostejnost a bídu kněžstva. Nutno co nejvíce organizovat a hlasovat pro kandidáty československé strany lidové. — Sokolská opiseč vysílala svého náčelníka s ošepnými frázemi: kuráti žehnali zbraním, kázali, legionáři byli věšeni, kolik polností mají kláštery. Pan kanovník žádal jméno kazatele. (Ticho tichostí!) Kláštery užívají svého vlastnictví; kdož ví pro koho šibenice ještě budou chystány. Pro huk odporu i souhlasu vzdal se náčelník slova. Stoupence strany republikánské prohlašuje, že bude parcelace velkostatků. Časopis „Čech“ lze, Hlínka je zrádce. Pan kanovník odpovídal, že novela o parcelování přinesla opravy. „Čech“ dotýká pán jistě nechte, o Hlinkovi kdož ví jak za chvíli budou mluvit. Po rušné debatě, do níž zasáhli p. Pavlík, stavitel z Petřkovic, učitel Eisner a p. Buřil, když mluveno o věcech nepříjemných, schůze o půl 6. h. večer ukončena. — Místní organizace děkuje p. kanovníkovi za krásná slova, děkuje za námluvu a oběť, děkuje za lásku, věnovanou československé straně lidové a v odměnu přeje hojnost zdraví a — na brzkou shledanou! Zdař Bůh!

OČNÍ LÉKAŘ DR. J. MLADÝ HRADEC KRÁLOVÉ. KLÍŠTINO NÁBŘEŽÍ 810 (U MOSTU)

ORDINUJE DENNĚ OD 10—11 DOP. A
OD 8—9 DOP.
V NEDĚLI A SVÁTEK OD 10—11 DOP.

Zprávy místní a z kraje.

Shromáždění členů III. řádu sv. Františka Ser. v Hradci Králové bude odbyvat vdp. provinciál dr. Kapistrán Vyskočil v neděli 26. října o 3. hod. odp. v seminářském kostele. Hojná účast členů žádoucí; také nečlenům vstup volný.

Alpami do slovenského a italského Příměstí jsou themes přednášky provázené 130 světelnými obrazy, kterou pořádá Klub fotografů amatérů v úterý 21. t. m. v muzeu. Předprodej lístků v knihkupectví p. Fr. Piší na Velkém náměstí.

Křepovo divadlo. „Orfeus v podsvětí.“ Znovu jsme se nudili přes všechny nemístné vtipy, kterým jsme se již nedovedli ani smát. Smíme soudit dle publika na výši podívané práce? Zpěv a hudba nás místy uchvacovali, ale dojem byl znovu zatulován mělkostí děje jako pooprve. — Zato jsme všichni křovali, že 9. října zela na nás velká řada sedadel prázdnotou. Škoda; ve chvíli, kdy zástupy jiných pily biografy, opájele se naše duše domy opery „Faust a Markéta“. Režisér p. J. Peršl, jehož ruka šťastně volila; dirigent p. F. Ledvína. Nehledíme-li k některým sborovým scénám, při nichž opravdu nevěděli náležitě účinkující, kam se postavili (nepočítaje v to pp. Friče, Zachyřala, Horského, kteří nás i v podřízených úlohách překvapili), byli jsme silou dramatu, souhrou, hudbou uneseni. Sugescie v některých okamžicích byla opravdu tak silná, že jsme zapomínali na p. N. a N. a viděli před sebou Fausta, Markétu... Vpřítel jsme se v život. Výtečně dirigovaný orchestr tlumočil výtky našich duší. Mimika p. Peršla byla výtečná, jen hlas jeho vyzněl ve vysokých polohách trochu příliš melistovsky. Pan Gaitler nás znovu svým přednesem unesl. Kéž by našla vážná hra a nálada obecenstva patřičného pochopení a vyspělosti! — „Zena legionářova.“ (10. října). „Novinka!“ „Poprvé!“ Skvělo se na oznámeních, ale proč bez autora? Český literární svět máže se opravdu chlubit, že vlastní válečnou dobu zanechal nedotčen. Proč? Protože světová tragédie, zaměřená hraniční kámen myšlení, nenašla dosud svého interpreta na žádném poli. Proč jsme se na „Zenu legionářovu“ dívali? Z vlastnictví? Autor sněžil se tu podati v šátkem rodném rámcí obraz sociálních rozvrátů, které nás zachvátily a které čekají dosud šťastné a silné ruky Goetheovy a Shakespeareovy. „Zena legionářova“ — kdo ji byl? Káťa, Hvězdová či Manča? Nás ovládly některé momenty silně viděti ji ve Hvěz-

dově a nácti v Katě, jak autor asi si přál. Hvězdo-
dová byla psychologicky ještě nedůsledněji kresle-
lena. Ostatní vdučí úlohy byly monstra. Paní to-
várníková a Káťa sentimentální až do krajnosti, samý ptáček a křídélko. Nebylo tu kusu psycho-
logického realismu, ač se před námi odehrávaly scény, které jsme v životě sami viděli. Osoby to-
hoto černého obrazu jakoby již napřed dávno věděly, jak to s námi dopadne, že budeme samo-
statní. Autor chtěl nás za každou cenu svou cito-
vou vibraci rozplakati, což se mu u slabšího poko-
lení podařilo. Uznáváme, že v citových tónech jest péro jeho neobyčejně silné a fantazie bujná. Cínohra naše věnovala za řízení p. A. Neumanna nastudování díla veškerou energii; dle toho byl i úspěch kusu jinak mále sentimentálního v šir-
ších kruzích uspokojivý. Podařilo se vzdýcky pro-
úlohu Manči (M. Kostková) najíti tak šťastně tem-
perujících lidí jako p. Neumannovi, snad se kus udrží. M. Kostková se až přehnaně vřila do své po-
sice. J. Messani osvědčuje v úlohách matky zna-
menitě schopnosti. — „Dítě cirkus“ (11. října) s vystoupením malé R. Pokorné a Renetové. Jed-
na z nejslušnějších operet, které nám Východo-
česká společnost poskytla. Přirozeně upoutaly na-
ši pozornost v předešlé dětské úlohy Pokorné a Renetové. Zvláště Pokorná sklídila bouřlivou, za-
slouženou pochvalu. Jeví již nyní umělecký ta-
lent i tím, že dovede hrát i při odmítnutí svými pohledy a úsměvy. J. Fričová vystoupila se zda-
rem zpěvem i mimikou. P. Vilím nezaple nikdy ve své povaze komika. Orchestr měl trochu více re-
spektovatí slabý hlas malé Pokorné. — V neděli odpoledne místo „Vinobraní“ dávány již recen-
sované „Dvě myšky“. Večer Offenbachovy „Hoff-
mannovy povídky“. Ač byl M. Horský nedispo-
nován, vedl si zdatně. P. J. Peršl hraje své úlohy přímo démonicky. Orchestr jest pro provedení podobných skladeb počtelně slab. Sborové zpěvy byly tentokrát ubohé. — 13. října „Utalované zlo“ (Briens), hra s tendencí nanejvýš časovou. Naše divadlo tedy účelně spojilo zábavu s pou-
čením. — J. Jek.

První snůl poletoval v Hradci dne 16. t. m. Ovšem ihned tál.

Milost. Stala se hrozná věc. Farář připravil lidi o podporu. „Proč se do toho plete? Co je mu po tom? Dosud jsem věřila, ale už nevěřím.“ — Ty ubohé, svedené lidi, jednou ti tvoji předáci namluví, že nemáš nos mezi očima a ty budeš také jako opička opakovat: „Nemám nos, farář mne oň připravil!“ — Cožpak vy postítež ne-
chápete, že kdybyste nárok na další podporu měli, nikdo by neměl moci vám ji zastavit? A věřte opravdu, že ten náš dp. farář-lidumil se vás potřebných nezastával? To se vyšetří, byla odpověď na jeho námítky. Nevěštělo se nic, protože obecní úřad, který měl v pachtu jiní páni, o vás informace podal. Naši vinou jste o podpory nepřišli. Ptejte se těch, kteří před volbami vám slibovali, že se o vás postarají. Jak je to možno, aby jediný farář měl více moci než ti, kteří mají vládu jak v obci tak i ve státě? Budou-li pravdo-
mluvní, řeknou, že má-li stát 17 mil. korun den-
ního schodku, jest nejvyšší čas začít šetřit. Na sobě a nadbytečném „damském“ i pánském per-
sonálu v ústředních úřadech přece šetřití nebudou. Vy si pak pohubujete na faráře a ztichnete. Tak, tak, kývejte a platte dál, vždyť oni se o vás jednou přece postarají a když ne, budou kleriká-
lové se svým farářem třeba dobří.

Dvůr Král. a L. (Pěkný obrázek charakteru — učitele). Po městech naší republiky vystavuje obrazy známý řídící učitel Schuster z Chrudimě. Před několika dny zavítal také do našeho města. Dne 8. t. m. navštívila výstavku jeho také zdejší obchodní škola. Pan řídící však místo výkladu nejdříve se oířal o židy. Když byl však upo-
zorněn, že ve vedlejší místnosti jsou právě 3 isra-
elitě, pojednou obrátil a začal židy chválit, jak jsou umění milovníci atd. Hned ze židů byl na pa-
peži a kněžích a šval proti katolické církvi. Pra-
vil také mezi jiným žáčkům, že se diví, proč z církve nevystoupí, že to apraví listek za 30 hal. Když jeden z páni jej však upozornil, že žákyně nejsou ještě v tom věku, aby o takových věcech samy mohly rozhodovati, mluvil ještě jiné ne-
smysly. Kdyby se tam byl náhle ukázal Kriehner, snad by byl Schuster začal vychvalovati agrární kněze. Zatím k tomu nedošlo. Nepřítomného ředi-
tele školy nazýval před žáčkami „rychlátem“. Na štěstí ve Dvoře Králové jsou zvyklí již na podob-
ná nevymáchaná ústa. Takový agent dělá firmě Weinfurtové ovšem špatnou reklamu. Jsme ji tou radou, aby svému agentovi, řídícímu učiteli Schusterovi, zakoupila ještě k obrazům knihu o slušném chování, třeba Guthova.

Solnice. (Děkan Eli. — sedmdesátiněm.) Jedním z nejpopulárnějších kněží v oblasti naší di-
cese jest nesporně bisk. notář, děkan a švarcen-
baiský farář na odp. Václav Eli, který dne 18. října dovršuje pti úplné svévěti; duševní, i tělesné 70. rok požehnaného a zásluh plného života. Šle-
chetný jubilar, rodák solnický, který všhradně v německých farnostech na viitici Páně pracoval, zř-
škal si všude, kde působil, důvěry, lásky, věč-
nosti a vřelých sympatií u všech, kteří z něj v něm kněze podle Sršce Páně, kněze hrdlivého, krajně obětavého a svědomitého, který na prahu svého kněžského života učinil si heslem: Vše k větší ch a slávě doiti. Jakož i ku blahu a spáse nesmrtelných duší! A tohoto životního heslu zů-
stal děkan až dosud věren. Sedmděv ve služ-
bách církve sv., uchýlil se p. děkan na sklonku svého života do svého rodného města Solnice, dav tak na jevo svou lásku k místu, kde spatřil světlo světa a k němuž jej vžil sladké vzpomín-
ky starého mládí. Ač na odpočinku, přece neod-
dáv se sympaticky, zdravím kypící a ve společ-
nosti kněžské humorem sršící p. děkan nečinnosti. Vzpomíná rád a nezištně nejen v duchovní správě solnické, nýbrž i v okolních farnostech, kde všude vítaným a milým hostem. Tímocíme za-
jistě vřelé přání výk. kléru a všech ctitelů a přá-
tel páni děkanovy, prosíme-li, aby Prošetel-
nost Boží dlouhá ještě Mm jubilara při světlém

sdravil zachovala a jej požehnaním nebes až na krajní meze života zprovázela. Tož, milý p. no-
tář, jménem Páně — do osmdesátky!

Zvony, hudební nástroje všeho druhu a jich mistrovské opravy

doporučuje a provádí jediný odborný závod

Václav Červený,
Hradec Králové, Ústřední čim 58.
Šafránkova ulice.

Po jedné zkoušce stanete se stálými odběrateli.

Záložna v Hradci Král.,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
Československé náčinnosti.
Vklady na knížky:

2%

Půjčky. - Úvěry osobní
a hypoteční. - Zálohy. - Kauce.
Všechno - Eskompt účtů a směnek.

Registrace rohová

90ti přehrádkami, se skřínkami dole se prodá za Kč. 800.—. Skuherský, Hradec Král.

Barevná kostelní okna

v odbor.
provedení
shotovuje
a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba
skla
v Třebechovicích
u Hradce Králové.
Cenníky a rozpočty na
pořádání sdarma.

JOSEF VEND

Jablonec n. Orlicí,
největší československý závod
kostelních paramentů a náčinní.

Velmi výhodné a naprosto bezpečné sáročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2% dluhopisy
Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny
**Živnostenské banky filiálky
v Hradci Králové**
která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
za podmínek se nejvýhodnějších.

Díkůvzdání.

Naš čestným rotem draheho, nezapomenutelného ohotě, pana

Jana Komárka,

počladníka spořitelny v Hradci Králové,

vzdávám jménem svým a celého příbuzenstva díky nejserdecnější všemohu-
dce, kteří zesnulého na poslední cestě doprovodili, ústně i písemně vřelou soustrastí
projevili.

Zvláště můj dík platí p. MUDr. J. Holečkovi za obětavé léčení, dp. F.
Dostálovi za duchovní útěchu a posloužení sv. svátostmi, dp. J. Buryčkovi za
vedení konduktu. Velevdáčenému ředitelství spořitelny a p. starostou města
JUDr. Fr. Ulrichem v čele.

Dále pp. úředníkům spořitelny a p. ředitelem K. Jandou a pp. úředníkům
všech místních peněžních ústavů, kteří projevem svým hlásili bolest a záru-
tek můj zmírňali.

Pak všem dárům krásných květin, na rakev zesnulého položených.

Zaplat Pán Bůh!

V Hradci Králové, dne 18. října 1919.

Emilie Komárková.

Úvěrni
družstvo **ELIŠKA** v Hradci
Králové
Adalbertinam
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a
poskytuje výhodné půjčky.

Kostelní paramenta
prapory a bohoslužobné náčinní v nejvýhodnějších
cenách nakoupíte u doporučené fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vydávejte si ceny, nežli objednáte
u firmy jiné.

Dražba

v obec. zastavárně královéhradecké
odbyvat se bude v místnostech zastavárny
v sobotu dne 23. října 1919
a započne 9. hod. ranní

**na veškeré zástavy,
které do konce měsíce srpna
1919 propadly.**

Zástavy do dražby propadlé možno ještě
před dražbou ve čtvrtek do 12 1/2 hod. odp.
pouze u pokladny zastavárny
zúrokovati aneb vypláti.

Po 14 dní před dražbou dít se mimo drok
ještě dražební poplatky z propadlých
zástav a sice 2 haléře s 1 koruny.

V pátek před dražbou a v den
dražby se vůbec neúčastuje.

Správní odbor zastavárny.

KADIDLO

opět zaslá

F. STADNÍK, OLOMOUČ

KOSTEL. PARAMENTA, PRAPORY
a veškeré církev. náčinní
Vlastní výroba.
Výhrad. prodej ve prospěch
Matice Cyrillo-Methodějské!

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1-40 K.
Jednotlivě dle 28 hal.
—
Inzeráty
platí se hotově.
—
Účet pošt. spoř.
za celý rok v Praze
čís. 40.000.

OBNOVA

Předseda a inzerční
příjemná administrace
„Obnova“ v Hradci Králové
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Ruční kopie se nevedou
a neobdávají se ne-
honorují.

Reklama
směřuje se k uměleckému
zpracování, administraci
„Obnova“ vychází každý
pátek v poledne.

Telefon č. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 24. října 1919.

Číslo 43.

Národní svátek.

Po prvé slavíme výroční den svého osvobození. Jistě při zevnější slavnostní lesku má být i v přední řadě svátek v duši. opravdové uspokojení nad tím, čeho dosaženo a neochvějná naděje v budoucnost ještě lepší.

Bude vnější forma odpovídati vnitřní náladě českých davů všech? Oslavné hymny hlaholily dosud velice zvučně. Nyní však okolnosti upozorňují na potřebu teč prakticky výchovných. Veliká služba prokáže se národu, jestliže v den národního svátku všude zazní proslovy povzbuzující k sebezpytu a k obětavé práci. Národní svátek budí praktickou kontrolou všeho, co vykonáno v roce samostatnosti prospěšného i neblahého. Je-li přímě spravedlivě posudky jsou základem a podmínkou vývoje skutečné pokrokového.

Přes to, že byla nucena církev a naše lidová strana za ten rok prožívat mnoho trpkých chvil, hledíme vsític národnímu svátku radostně. Vždyť 28. říjen splnil karadinální část programu politického naší strany; osvobodil národ od nepřirozeného a velice tísnivého jha cizáckého. V ten den také zadul ostrý vítr do hnilých vod byrokratismu.

Opravdové, ideální katolíci naplnili nadšením, že naše církev v zemích bývalého Rakouska — zvláště v zemích českých — konečně jest zbavena bezohledného a přímo vražedného tlaku Vídně. To musíme mít na zřeteli, že síla církve nespočívá v latundních anebo v obrané moci státní. Její důvod k existenci jest výhradně v šíření a realizování evangelia, v hodnotách duchovních. A kde tyto hodnoty jsou od byrokratičtěněny, tam se rozptýluje a máti hlavní účel náboženské společnosti, kací se jest stěžejší pilíř. Raději než utlačování fyzické než utlačování ducha a byrokratické zplstění — tolik odporne dušim ideálně zancením! Nuže tedy — národní svátek jest nám hlasatelem, že církev svobodněji může nyní rozhodovati právě o svých záležitostech nejdůležitějších a že již české kněžstvo nebude citelně uráženo diktáty vídeňskými.

Radikální utvrdili sloupy našeho významu v republice bezděčně, proti vlastní vůli svým bezohledným počínáním. A kdyby i sebe větší počet konservativních byrokratů toužil k vůli osobnímu pohodlí po návratu poměrů rakouských, postavíme se proti nim s energií neoprůžnější.

Vltáme svátek národa v tom jasném vědomí, že jsme spolutvůrci republiky. Bez našeho souhlasu a vydatné spolupráce by se neuskutečnila. Proto také nežádáme od státu žádných milostí, jestliže voláme, aby výhody republikánského zřízení platily i pro nás. Za nějaké milosti nechť prosí židé. My jsme se proti českým republikánským živlům v počátcích republiky nespojovali ani s maďarskými ani německými židy — ba ani s německými katolíky. Podle nezakrytých pohrůžek radikálů věděli jsme předem, že nám nekynou v novém státním útvaru fyzické výhody. Přes to však spojili jsme své ruce s jinými pokrovcem. Smíme prohlásit, že naše připojení k jiným vrstvám demokratickým stalo se z důvodů vpravdě ideálních a obětavé. Jiné strany z nového stavu věci hleděly hned těžit pro sebe plnou hrst i také dosud těží. Zato my nekazíme ani jediné vládní akce, která nese faktický prospěch celému národu.

Za zlořády, které se ve správě státu zahledly, nikdo lidovce vinití nemůže. Zato však vyzýváme důrazně vlivné kruhy, aby konečně dbaly také trochu zkušenosti a bystrých postřehů zasloužilého presidenta Masaryka, ulehčovaly mu těžký úkol v době přechodní a neprozrazovaly své sobectví takovými přemety, které nám v očích ciziny prospěti nemohou.

K udržení republiky chceme pracovat s jasným záplem i v tom případě, kdyby některé vrstvy z egoismu raději chtěly voliti přilepné uřadní, které nevyrušuje z osobního pohodlí. Čím pernější jsme si svátku svobody zasloužili, tím radostněji mu hledíme vstříc. Přejeme si zároveň vše, aby roku následujícího tento svátek byl uvltán duhou opravdového míru lidu českého, což bude plnět více než všechny prapory a nadšené básně. Osud českých věcí má národ v rukou vlastních. Nechtě tedy osvědčí nyní prakticky, že jest rytířem vzrůstajícím v obrať.

Významnému dni 28. října vzdáme čest náležitou!

Protestantská výsada.

Slyšeli jste před válkou častá prohlášení liberálů, že se nemá žádná konfese ve státě větší privilejiím na úkor konfesi jiných. Ve skutečnosti však radikální lžihsitě dávali sami při obsazování úřadů a jinde přednost příslušníkům konfese protestantské nebo židovské před občany přesvědčení katolického. Ba došlo tak daleko, že i neischnpější katolíci, jestliže se chtěli uchytit, své přesvědčení skrývali.

Teď se ve starém systému pokračuje. Katolický farář, který z lidumilnosti pronajímá dlouho pozemky drobnému pachtýřovi, má býti vytřetán za svou dobrotu tím, že se od fary pronajmutá puda odtrhne za pakatel. Jiná praxe však má platit pro pozemky církve evangelické.

V č. 41. „Kostnických jisker“ (protestantských) oznamuje se rozhodnutí ministerstva spravedlnosti ze dne 19. září 1919 o výsledku žádosti synodního výboru. Ministerstvo praví, že některé evangelické sbory nabyly dobrovolnými sbírkami a dary svých údů nebo i zvláštní repařici daňovou menšího majetku pozemkového. Tyto pozemky nejsou ani jiné obroční ani kostelní ani nadační; jsou majetkem dotyčné samosprávné církevní obce, která je může i prodati tak, jako je kdysi koupila. Proto prý nevztahuje se ustanovení § 1. zákona ze dne 27. května 1919 o církevním neb nadačním statku na tento pozemkový majetek. „Evangelické sbory, které opravdu těžce a to přispěvkem svých údů tohoto majetku nabyly a které jsou hmotně velmi slabé, byly by výkupem svého majetku pozemkového těžce poškozeny.“

Jinými slovy: konfesi menšíne dává se přednost před velikou konfesi většinou a to na základě byrokratického a nespravedlivého rozlišování mezi právní povahou majetku katolického a protestantského. Teď už víme, proč speciálně zákon mluvil o „statku církevním a nadačním“. Již autoři návrhu zákona zádušnými slovíčky připravovali skulinu, kterou by mohl snadno evangelický losos proklouznouti, aniž by si jedinou šupinu otřel. Ale že majetek církve katolické slouží nevyhnutelným potřebám církve zrovna tak jako pozemky evangelických sborů, církvi evangelické, to přece nezatajuje žádný slovnický manévř.

Nám chce vláda zabráti také katolický majetek, jehož církve nabyly těžce dobrovolnými sbírkami a dary svých údů. Za Josefa II. byla katolická církev okoupena o jmění veliké; drahocenné její poklady, a památky byly prodávány židům za tatku. Mnohá budov dříve církevních použito k účelům militaristickým. Lid z toho neměl ničeho. Naopak za napoleonských válek byl český národ okubán rekvisicemi, daněmi a pod. tak, že strádal mnohem hůře než za Marie Terzie. Za těch válek vyrvala vláda církvi i všecko zlato a stříbro, docela i posvátné nádobu. Církev byla přinucena složit své klenbové jmění ve státních papírech, tak že kleslo až na 12 procent. Nové ztencení jmnění, které stejné na potřeby církve daleko nestačilo, datuje se od roku 1848.

Přišla světová válka, za které sice se židé obohacili přímo jako v pohádce, ale církevní majetek nuceně byl ukládán ve státních půjčkách, barbarskou rukou saháno i na zvony a písňaly (půjčené většinou dobrovolnými sbírkami věřících). Chátrající kostely nyní marně čekají na přestavbu nebo opravy. Ale v tom přiskakují ještě pokrokáři se socialisty, aby odraného Lazara srazili k zemi. (Židovským zbohatlíkům posud se nevzalo nic.) Katolictvo zajisté dokázalo dostatečně, že vládě v zdravých plánech národohospodářských a sociálně-reformních naprosto nepřekážá, i když jsou moderním rozvojem leckde zasaženi dosti citelně konservativci. Na př. neprotestovali jsme proti parcelaci velkostatků (ani církevních), nýbrž naopak naše politická stra-

na sama pracovala upřímně ve prospěch užitečné agrární reformy. Proč tedy právě naši církevní společnosti se bere to, co se konfesi menšíne ponechává? Zabírají se docela ty klášterní budovy, které si fcholnice pořídily za svá věna.

Vláda rozumí rozluce církve od státu tak, že o jednu církev pečuje velice starostlivě, ale druhou vynáší i z jejích poctivě nabytých budov. Zatím co se Praha hemží novými židy, bohatnoucími denně, zbožným katolíkům se chystají veliká břemena. Jestliže majetek farní a kostelní v naší církvi daleko nestačil před válkou, potom budou přetíženi břemeny právě lidé nemajetní; vždyť se přece ví, že liberální bařtipání, za psaní v katolických matrikách, na církevní potřeby ničeho nedají.

Jestliže dle přípisu ministerstva spravedlnosti by byly evangelické sbory výkupem majetku pozemkového poškozeny, ví přece vláda velmi dobře, že takovým výkupem farnosti katolické nebudou ohroženy. Tedy křiklavý dvojit lokeť!

Tyto i jiné příklady neomaleně bezohlednosti vůči katolíkům, aby konečně všichni prohlédli a hájili svých práv s plnou energií. Sám Masaryk řekl, že katolíci budou mít tolik práv v republice, kolik si uňají. Nuže tedy — do pevných šiků! Kdo se nyní nehlasí o svá práva hodně hlasitě, ten jest pomijěn. V době důležitých přerodu všichni na stráž! Chtějí-li se někteří politikové (kavalský placení) zalichotit davům pohodlným rozdváním z cizího, musí konečně lid žádati, aby svou schopnost osvědčili trochu větším uměním.

Důsledná směrnicka ve škole.

Interkonfesi škola jest danajským darem liberální Vídně. Tato zrada nemohla se líbit ani těm, kteří ji vymohli; vždyť účelem jejich úsilí nebyla konfesi snášelivost, nýbrž vymýtní katolického názoru světového. Najednou to ovšem nleslo obrovská většina obyvatelstva by bývala zakřikla dílu liberálně-židovskou. Proto se šlo k cíli volněji oklikou. Z liberálních ohňostroju sršely jiskry vábných hesel o potřebě katolické snášelivosti, aby ve vhodném okamžiku byli bezcitně znásilněni ti, jimž se snášelivost ukládala.

Bylo povinností jak panovnického domu tak strážců církevního Sionu, aby se provedl radikální řez co nejdříve. Vždyť se přece poznávalo jasně, že důsledná výchova ucelených charakterů jest nemožna tam, kde volí jinou směrnicku než jinou učitel. Ani takový učitel, který ve škole ani slůvka proti katolicismu nepromluvil, nemohl podporovati směrnicku duchovního, jestliže se kostelu okázale vyhýbal a ve veřejnosti proti katolickým institucím vystupoval. I když děcko samo na vlastní oči rozporu nevidělo, slyšelo kritiky rodičů a jiných občanů dospělých. Škola interkonfesi stávala se zkrátka svou obojností příteží samým vychovatelům pokrokovým.

Proč však aspoň ke konci minulého století radikálové se vším důrazem nevymáhali školy bezkonfesi? Věděli, že by byli velice špatně pochopili v konkurenci se školami konfesi. Vždyť i rodiče liberální by byli raději poslali své děti do škol náboženských než nevěreckých. Škol bezkonfesi by byla dobrovolná vůle obyvatelstva založila tak málo, že by se byla většina radikálních pedagogů učila na diažbě. Proto raději lučavku, písobící zvolna, ale jistě. Drobnou prací druhé — třetí generace bude zpracována pro bezkonfesi přece.

A tak děti katolických rodičů podřizovány vedení stále hustších řad pokrokářů, až teď stojíme před trapnou výslednicí. Kněz má se považovati za přebytečný, z milosti trpěný přílepek školy. Mládež sama má se

dověděti, že výuka náboženství se trpí jen jako zbytek historické veteše. Co kněz pracnou plí postaví, to mu skáci pokrokový pedagog papouškováním laciných objevů volnomyšlenkářských. Jestliže kněz chce si zachovati aspoň trochu autority, nestačí mu co nejpilnější studium světských věd (zvláště historie a přírodopysu); musí by sledovati pilně i denní tisk radikální, aby byl připraven na každou námitku. Ty námitky jdou do desetitisců; i když jsou nejaloovější, největší učenec nemůže jim věnovati důkladnou pozornost. Katecheta vykládá — v tom však se již hlásí jizlivě rozšklepená maska s pichlavým dotazem (obyčejně mladý agent-provokatér, informovaný od dospělého pokrokáře). I když námitku srazíš důkladným rozborem, druhý den se objeví nová. A za takových okolností má kněz připoutávati mládež ke kategoriickým příkazům evangelia.

Určité známky takových důsledků jeví se již před válkou. Ale než by se byly učinily praktické kroky k rozdělení žactva rodičů nevěreckých a věřících, kněz posílán stále do školy apoštolovati mezi mládež vůle neobdobé, která brzy na svou stranu převáděla i dorost věřící. Vždyť mládí tak rádo dává přednost přilepnému před užitečným i v jiných oborech!

Sami katolíci vychovatelé úzkostlivě dbali, aby ve škole žactvo evangelické nebo židovské nebylo nemile doženo nějakým slovem, vyjadřujícím pohrdání k nekatolické konfesi. Ale proti katolicismu vystříleno již před válkou ve škole tolik šípů! Nyní ovšem se došlo tak daleko, že školní kompromis s živly protikatolickými ve škole jest vlastně nemožný.

Naším heslem musí býti právě nyní pravá škola konfesi, nekompromisní. Co se povoluje Slováckům, musí se povoliti také katolickým Čechům. Nebudeme-li hlasitě volati včas, dožijeme se osudu horšího.

Majákem nám býti musí smlouva naší republiky se spojenci (Amerika, Anglie, Francie, Italie atd.), která nám dává právo žádati školy vlastní, konfesi.

Článek 8. (hlava I.) výslovně dří: „Se státními občany československými, náležejícími k menšinám národnostním, náboženským neb jazykovým, bude po právu a ve skutečnosti za stejných záruk nakládáno stejně jako s ostatními občany československými. Zvláště budou mít stejné právo, aby zakládali, řídili a spravovali vlastními nákladem ústavy lidumilné, náboženské a sociální, školy a jiné ústavy výchovné s právem, aby tam volně používali svého jazyka a tam vykonávali své náboženství.“

A článek 9. doplňuje toto usnesení mírové konference, když praví v 2. odstavci: „V městech a okresích, v nichž jest usedlý značný zlomek občanů československých, náležející k menšinám náboženským nebo jazykovým, zabezpečí se těmto menšinám slušný podíl na požitku a používání částek, které mají býti vynaloženy na výchovu, náboženství neb lidumilnost z veřejných fondů podle rozpočtu státního, rozpočtů obecních nebo jiných.“

Tuto smlouvu připravili naši delegáti na mírové konferenci pařížské; nyní čeká ona svého ratifikování v Národním shromáždění.

Ven z bludného kruhu! Lidé, kteří tolik práv dopřávají národnostním menšinám německým a maďarským, musejí dokázati také trochu snášelivosti k českým katolickým krajanům. Teď nechť osvědčí, pokud jejich svobodomyšlné výtkiky byly nectivé! Německým židům se konfesi výchova neruší. Žádáme tudíž důrazně, aby byla popřána svoboda katolické výchovy i českým katolíkům.

Kulturní škrapy.

Historický omyl. V přípisu ministerstva spravedlnosti, kterým se chrání pozemkový majetek sborů evangelických, praví se přimlce o tolerančním patentu z r. 1781: „Evangelická církev augsb. a helv. vyznání, nyní spojená v českořatskou, datuje se od tolerančního patentu z roku 1781. Z tajných Husitů utvořily se tenkrát tyto církve.“

S úžasem se tážeme, proč psali tak podrobné dějiny Tomek, Denis, Winter a Rezek. Snad proto, aby v samých řídních listinách se ohlívaly romantické vymyšleniny, které byly vyčteny z tendenčních románů. Kde pak byli „tajní husité“ roku 1781? K náboženské svobodě tehdy hlásili se lidé, kteří sotva měli ponětí, jaká vlastně byla husitká nauka; jak svědčí protokoly, měli náboženské pojmy hod-

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 140878. Telefon č. 58.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

Příjmy všech druhů. Vklady na běžné účty.

Oddělení pro zboží dodá:
Č. Cement, vápno, uhlí, koks a dříví
ve velkém i malém.

Kalendář roku 1920

„Ročník kalendář“ . . . 450 K za kus
„Moravan“ . . . 450 K za kus
„Kopani kalendář“ . . . 3— K za kus
dobyty

obědň a dopědň

v svých čtenářích.

Objednávky zašlete ihned na
„Občanská tiskárna“ v Brně,
Starobrněnská 19/21.

Obchodník a prodejce novin obvyklá slova
při větších objednávkách.

ně zmatené; pokud někteří z nich přece určitou konfesi vyznávali, byla to věrouka sektarství německého, vzdálená od husitství daleko více, než se vzdálilo husitství od katolicismu. Sekta husitská, třebaže byla uměle udržována v druhé polovině habsburskou vládou jako brzda široce rozvětveného hnutí protestantského, čítala u nás ke konci XVI. věku zcela nepatrný zlomek obyvatelstva. Když pak roku 1609 jí byla vzata i konsistoř, rozplynula se téměř zcela. Svou trapnou obojakořtí ztratila v národě pídu zcela. Nad jejím rovem triumfovaly sektářské konfese německé. Aby nebylo nedorozumění: sami Čeští bratři k vůli koalici s lutherány roku 1575 veřejně se přihlásili ke konfesi, která byla zpracována dle konfese augsburské.

Konfese kalvínská byla ovšem u nás Popelkou do té doby, pokud nenastoupil na český trůn Friderich Falcký. Jemu podalo asi 26 kazatelů kalvínského směru žádost, aby v evangelické konsistoři se také uplatnil vliv jejich konfese. Ale odpor lutherských a Českých bratrů zalekl krále tak, že žádosti „reformátorů“ nepovolil. Ve spojené konsistoři zasedali také Němci.

Heidelberský čili Falcký katechismus byl vydán v roči české r. 1619. Jaký byl jeho původ? Kurfiřt Falcký Bedřich III. Pobožný nařídil dvěma profesorům, aby sepsali k utišení svárů reformovaných s lutherány na Heidelberské universitě pravidla víry. Vypracovaný katechismus vyšel tiskem německy s předmluvou kurfiřtovou r. 1563. Co tedy německý vladař nařídil německým profesorům k vůli uklidnění svárů německých akademiků, to se také později věroučnou knihou českých sekretů. Už z toho je patrné, jak v Čechách silně vybledly vzpomínky na povahu seki předbellohorských. Lidé hlásící se k výhodám tolerančního patentu netoliko starohusitské nauky neznali, ale neuvědomili si ani, že většina národa krátce před Bílou horou se hlásila ke konfesi, jež byla odvarem konfese augsburské. Kde byli tedy ti „tajní husité“? Evangelici po vydání tolerančního patentu se přihlásili k té konfesi, o které se Husovi ani nezazdalo a jež budila odpor u lutherských jejich předkův.

Samo „Právo lidu“ v č. 247. napsalo: „Kancelář presidenta republiky zaměstnává lidi, kteří pro svou minulost nezaslужují te oti, aby zrovna seděli v nejbližší okolí presidentovy. Našinec nikdy nepochopí, proč vedení kanceláře a místo vrchního ředitele svědčeno bylo Janu Schnabloví, býv. přednostovi kabinetní spisovny Franze Josefa, který nemá jiných předností, než že byl rakouským šikovatelem, že jako věrný služebník svého pána už ve 14 (!) služebních letech dostal VII. (!) hodn. třídu, že ve válce byl silným Rakušákem a že si tyká s pověstným rytmistrem Mickou, který také o něm ve Plöglově listě měl pochvalné ódy. Také nikdo nepochopí, že zrovna býv. lokaj Mary Coudenhovové, Josef Maler, může být nejvěrnějším sluhou republikánského presidenta, když před převratem mohl být neoddanějším sluhou nejzarytější černožluté rodiny. A je neméně s podivem, že do presidentovy kanceláře hodí se nejlépe známý rakouský patriot, čiliš Rudolf Tautz (syn zupáka), před nímž se nesmělo u býv. pražského místopředsednictví ani sebevědoměji česky skýtnout a který podnes nemůže se dobře s republikou spřátelit. Ovšem, býv. přednosta kabinetní spisovny obklopil se živly, jež vyhovovaly iemu a rytmistru Mickovi, k nimž přibral i svého příbuzného, šikovného nadporučíka, ale neschopného úředníka, oficiála Hanuše.“

Nár. soc. „Česká demokracie“ přináší až příliš odstrašující vysvětlení o nákupu benzínu pro ministerstvo Nár. obrany. Toto ministerstvo pověřilo nákupem inženýra Regenemla. Ten kupoval tak „obratně“, že za surovou ropu, benzin a petrolei vydáno skoro 10 milionů lvů (9,924.000), ačkoli objednané hořlaviny měly cenu pouze 3,975.000 lvů. Smlouva o placení byla tak nápadně šroubovaná, že samo rumunské ministerstvo obchodu upozornilo na ní našeho vyslance Čermáka dříve, než udělil vývozní povolení. Regeneml místo co by byl podržen v republice k vůli důkladnému vysvětlení, byl poslán do Rumunska, aby celou věc „spravil.“

Takto tedy referují o hospodaření v republice listy protikatolické. Jak dlouho se takové hospodaření ještě povleče — a které kapsy sneau dlouho tak velice ztížení?

Troubní k štápu. Veliká svou radikální politikou na Slovensku dostala se tak do úzkých, že její nehorlivější opory nyní nevědí, jak z blamáže vybědnouti. Již se také husitští trouši kritiky. V příloze „Práva lidu“ z 21. října sám soc. dem. poslanec Bechyně napsal: „Vím dobře, že rozhodující boj s luhovou stranou na Slovensku budeme bojovat právě my sociální demokraté. Leč vím také, že jsou jisté hranice, za něž se nesmí. Máme svoje špurné zápsy s českými agrárníky —

a přece nejedeme tak daleko, aby agrární živel byl zahrán na cesty, jež nejsou již republikánské. Luhová strana je velká strana a bude jí řadu let, až jí vede Hlinka nebo jiný. Je mi také známo, že jsou v ní i počestní kněží, smýšlení upřímně československého — poznal jsem nedávno jednoho z nich při cestě na Oravu a Spiš. Nemá pedagogické, hnáti takovou stranu do zoufalého vzteku, tím méně, když tvoří součást koalčního systému. Nemá moudré, užívati nerozvážně policejních prostředků . . . Boj s luhovou stranou musí být veden a vybojován osvědčenými prostředky demokracie, to jest propagandou, výchovou, organizací, tiskem, — a nikoli útliskem. Všechny policejní prostředky mají krátký dech, o tom přece svědčí všechny příběhy starých i nových politických hnutí. Varšava a Mirov jsou viditelná znamení, že Slovensko stůně. Nelámu kopí za Andreje Hlinku. . . . Ale domníváme se, že je čas, aby se v dohodě se slovenským lidem i také v dohodě s Vavro Šrobárem zlikvidovala ta osudná plná moc. Touha slovenského lidu po pravé demokratické autonomii kryje se úplně se stejnou touhou všeho ostatního českého lidu. Zde se sejde. Naše veřejné zřízení musí mít tolik autonomie, kolik jí třeba, aby lid nebyl odvislý od byrokracie. Autonomie Slovenska, zahájená tak nešťastně zákonem o plné moci, není však autonomií slovenského lidu. Slovenský lid musí napřed projít několikaletou školou politické výchovy v autonomii obecní a župní. A potom až se teprve rozhodne sám, stáčí-li mu taková autonomie, či bude-li žádati více. Pro dnešek nemůže již Slovensko postaratí jednotně republikánské vlády a správy.“

„Česká Svoboda“ v č. 43. napsala: Nechceme se nikoho zastiavati, pouze vysvětlujeme. Nejde nám o nepotrestání řáře Hlinky, ale myslíme, že se tím přičina a původ sporu nezakládá. Po našem soudu nic nezahradí celou tu aféru tak, jako opravdová vůle Slovákům vyhověti. My musíme dělati politiku paralelně podle směrnic národního charakteru a života slovenského a ne podle svých formulek zjednávatí tam svému názoru moci. Nezapomínejme, že jsme jinak vynikli za těch tisíc let než Slováci. „Jsem poslední polabšti Slované“, jak řekl „přisovatel Čapek-Chod, a znamenali jsme jako poslední výspa na západě v germánském moři. Slováci neztrdili, naopak přijímali rány i dary se stejnou pokorou. Zbýlo jim za ta léta snad méně, snad více než nám. Ale to, co mají, si střeží a jsou si na svoje dědictví zárliví. Musíme si již jednou tuto okolnost připamatovati a bude-li naše politika podle reálních předpokladů, přijde to, po čem tak toužíme: úplný soulad dvou duší a bratrský vztah mezi lidem slovenským a naším.“

Ze světa vědeckého a uměleckého. Nedávno před válkou byly provedeny v jeskyních výzkumy, které udělaly notně trhliny do domnělek darwinistických. Shledalo se, že praobyvatelé těchto skrýší osvojili si značnou kulturní vyspělost. Pračlověk v těch místech svými malbami a soškami ovedl vyšší stupeň vzdělání, než na jakém jsou nyníjší afričtí černoši po tak dlouholetém „světově“. Nyní tři francouzští učenci prozkoumali hlubokou trojdielnou jeskyni blíž Dijonu. Nalezeny tam kostry tří lidí, zbytky zvířat a množství hliněných nádob a nástrojů z novější doby kamenné. Kopáním se přišlo na nádobu zdobené kresbami. Umělecko-průmyslová škola pražská dosud vlastně nemá příslušec. Její budova od počátku války až dodnes slouží účelům vojenským. Žáci a profesoři jsou roztroušeni po 4 domech pražských. Letošním rokem počínaje se musilo v několika ročních zastavití vyučování. Ústav, který ročně stojí na čtvrt milionu korun, dosud jest v rozvratu. — Předchůdcem Zeyerovým u nás byl snivý obrozenecký epik Linda. Sedmdesát let před Zeyerovým „Neklanem“ řešil Linda obtížný problém přerodu české pohanské duše v duši křesťanskou v románku „Záhe nad pohanstvem“. Je to vlastně znamenitá práce básnická; první to novověská průvodní krásná prósa, tvořená úsedoměle umělecky. — Století narozeniny Boženy Němcové připadají na rok 1920. — Ve prospěch utiskovaného Slovenska psal u nás nejprve milady theolog Václav Štulc, který cyklem „Na Tatrách a pod Tatrami“ již v letech třicátých líčil krásu a historii této země. Pak Boleslav Jablonský napsal: „Jednu ruku na Šumavu — druhou ruku k Tatráům“. Tento stručný nástin přišel republiky chytit; zobecněl tak, že se říkalo u nás: „Od Šumavy k Tatráům“. O zřízení nových škol jeví se u nás úsilí velice horlivé. Ale i těm vyspělým inteligentům, kteří mají zvučné jméno, vede se hůře než lidem, kteří se vůbec ani řemeslu nevyučili. Významné jsou řádky komponisty Jar. Křičky. Ten praví, že za pět klavírních skladeb obdržel 20 K, ale za jednu vepřovou bez chleba byl nucen zaplatit 10 K. „Český skladatel nemá dnes na kompozici času. Všechny pohltí boj o existenci.“ Nemá ani peněz. Kopista skladyb žádá za stránku symfonické skladyby 1 K. Jeden z nejvládnějších řádníků našich vypočítal, že za celou svou dosavadní tvorbu „vydělal“ asi 3000 K . . . Dobrý můj známý dostal za tři věci, vydané u (těch) nakladatelů, 20, 50 a 70 K. . . . Je třeba, aby se naši skladatelé zorganizovali.“ Při zadávání oper největší svízele. Jde tu o přepisy. „Divadla by dlo hrála, kdyby je nakladatel vydal. A nakladatel by dlo vydal, kdyby je divadla hrála.“ — V č. 1. „Vlasti uveřejňuje dr. Jos. Světlík kulturní obrázky ze Slovenska. Písař vzpomínku věnuje V. Hübner Stan. Vydrovi. Z nauky

Komenského vybírá významná místa Ant. Ježek. — „Nár. listy“ v č. 227. píš o zhozných následcích mody: „Každá modní žena musí být dnes stíhla jako patnáctiletý zábec a takové tělíčko přirozeně nemá mnoho předpokladů pro mateřství. Dále se modě vytýká, že nerozumnými stříhy oděvu přilís tělo odhazuje a dává mu nadbytek přiležitosti, aby onemocnělo chřipkou, katarhy a pod. chorobami, které jsou nepřitelem nové generace. Nehorší obvinění, bohužel také nejpravdivější, jsme nechali na konec. Dnes, při šílené drahotě oděvu, dbají lidé zevnějšku víc, než kdy jindy. Nikdy tak nebyla pravdiva truchlivá grotesknost potekadla, že šaty dělají člověka, jako dnes. Nitro muže být jako kloaka, jen když vůči tělu ve stíhu poslední mody. A tato zvrácenost lidská je příčinou, že dnes nezbuje širokými vrstvám peněz na děti. Ženy dají všechno na parádu a na mateřství jim potom nezbuje ani času, ani peněz. Dr. Ponceau de Courmelles, předseda francouzské komise zdravotnické, trnce si sčítuje do dnešní parádivosti žen a touží po tom, aby se lidstvo vrátilo k důkladným, trvanlivým šatům svých předků a také k dobrému zvyku, mít hodné děti. Národy nesmějí zapomínati, že plodnost je hospodářskou otázkou, kterou možno řešiti pouze zmenšením zbytečných výdajů.“

Politický přehled.

Polsko v předvečer revoluce.

Tak píš samy polské listy. Stávka zemědělského dělnictva byla již prohlášena, místy už propukla. Vláda prý je odhodlána použiti všech nejostřejších opatření na potření stávk. — Ve schůzi výkonného výboru polské soc. demokracie bylo usneseno proklamovati generální stávkou až do konečného povolení všech dělnických požadavků. Vůdcové polské soc. demokratické strany prohlašují, že zemědělská stávka znamená počátek všehobecné ofensivy organizovaného polského proletariátu.

Boje v Rusku.

Zprávy o dobytí Petrohradu vojskem Judenichovým jsou předčasné; generál ten dohlíží pouze území až ke Krásnému Šelnu a Petrohradu, takže stojí asi 20 verst od Petrohradu a jest pánem pobřeží. Judenich činí poslední přípravy proti Petrohradu. Moskva jest pak Denikinem se tři stran téměř odříznuta. Rudá armáda klade tu tvrdší opor.

Odpor Němců v Pobaltí.

Německá vojska v počtu 24.000 mužů zahájila ofensivu proti Lotyšům a obsadila Rigu. Cílem jejich je přispět na pomoc ruským bolševikům, ohroženým bílou gardou v samém Petrohradě, a Lotyše, stojící v službách čtyřdohody, povaliti. Události ty nastávají právě ve chvíli, kdy čtyřdohoda uvalila na sovětové Rusko blokádu, a kdy neustálými výhrůžnými notami a rovněž blokádou v Baltickém moři nutí Německo, aby veškerého vlivu na německá dobrodružná vojska v Pobaltí využilo k nátlaku v tom směru, aby vojsko toto vrátilo se domů.

V Uhrách.

Nejvyšší rada posílá vládě rumunské notu, v níž vypočítány jsou body, pro něž Rumunsko bylo v neshodě s mocnostmi; nota ohlašuje dále, že zvláštní komise bude se v Pešti zabývatí otázkou rekvizic, provedených v Maďarsku rumunským vojskem. Zároveň nota vysvětluje stanovisko spjencu k vládě Friedrichově, které neuznává za zástupce vůle národa maďarského. Maďarský biskup dr. Procházka tvrdí, že židovská otázka je dnes v Maďarsku nejpalčivější, jež nesmí být řešena povrchně. Komunismus byl prováděn židy a při řešení otázky židovské nutno uvážit, že země může trpěti jen tolik židů, kolik jich snese, což je otázkou národní sebeobrany.

V Rusku.

Bolševičtí komisaři přibýli prý do Jekatěrínburku, aby tam činili přípravy pro předsízení sovětové vlády. — V Kijevě a v jiných městech ukrajinských byly velké krvavé výtržnosti proti židům; tu se mstí na židech, že jsou hlavními sloupy bolševictví. Social. organizace hned nato prohlásily, že je nevyhnutelné učiniti konec propagandě protizhivovské, prováděné násilně dobrovolnickou armádou. Anglická vláda resolutně s tím, aby východní Halič byla přivlečena Polsku definitivně. Žádá naopak, aby východní Halič dostala samosprávu se svým vlastním sněmem.

Sociální obzor.

Demagogie. Již jest nejvyšší čas, aby chom vybědli ze sociálních zmatků důkladným poučováním davů o povinnostech k celé české společnosti, o skutečném významu českého dělníka v zdravém rozvoji všehrodinném. Ale agitátoři politických stran dávají přednost shánění nových členů před všelikým blahem národa. Aby se hodné duši na věčnou přilákalo, pochlebuje se, slibuje se, konají se ryčné schůze, v nichž jasné obzory se zatemňují obrannou sofistikou. Ovšem radikální strany rovnou se zvláště o dorost, jemuž se

nadobíhají hotovým byzantismem. Proto učedníci nemohli nikdy tak vyplatěho sebevědomí jako dnes — a nikdy také misití neměli tak veliké soužení s chlapci, kteří přece ještě potřebují kázně. Hochům se do hlav uměle vštěpují různé požadavky, jichž splnění ovšem nepatří řečníci a vůdcové.

Dne 12. t. m. nár. socialisté zaranžovali v Praze tábor učňů proti vyučování nedělnímu a večernímu na pokračovacích školách. Patrně tedy, že záminka k demonstrativnímu hluku se najde vždycky snadno. Mládež táhla z Havlíčkova náměstí až k Žofínskému ostrovu. Vyslala deputac k ministerstvu.

Že jest v pokračovacím školství potřebi mnoho nápravy, uznáváme sami. Ale reformy nedocílí demagogové štváním učňů; o palčivých slabínách nechť promluví klidně a vážně zkušení pedagogové a živnostníci. Ti, kteří mládež politicky organizují, získali by si veliké zásluhy, kdyby docílili, aby v nedělní a večer zvláště v Praze netopili učňové nesnesitelná alotria. Toho dosud dosaženo nem, protože kázání není pohodlným agitačním prostředkem. Kdo šve mládež proti mistrům a učitelům, dává jim nezasloužené špatné vysvědčení; snižuje schopnost vychovatelů. A že dorost živnostenský má poněkud jiné potřeby než mládež v továrnách, poví každý maloživnostník.

Požadavky živnostníků strany lidové. V Brně dne 12. října na sjezdu 156 delegátů našich živnostníků byla jednomyslně schválena tato resoluce:

1. Chránice samostatnost malého výrobce, stavíme se zásadně na stanovisko soukromého majetku a veškerého podnikání, jelikož toto jest základem a podmínkou zdárného vývoje státního. Chceme všemi prostředky posarati se o hájení malého živnostníka, aby tento uchránil svou existenci. Přijímáme, aby zákonodárství naše chránilo malého podnikatele, aby v brzké budoucnosti byly zákony ochranné, které by chránily zájmy všech, a nebylo nadřazováno v něm stavu jednému na úkor jiného. Májme záhod obligatorního pojištění živnostenského. Za tím účelem nechť jest vybudována at' zemská, či státní pojišťovna živnostenská (dle vzoru pojišťovny soukromých úředníků). Každý živnostník při ohlšení živnosti stane se závazně ihned členem.

2. Uznáváme plně práci dělnictva a jsme zásadně pro spravedlivou, poměrně odpovídající odměnu za vykonanou práci a pro nárok participace na čistém zisku. Jsouce svobodní, přiznáváme naprostou svobodu svým dělníkům, ohražujeme se však proti veškerému vměšování se těchto jakýmkoliv způsobem v pravomoc zaměstnavatele a proti diktátu, koho z práce pronastiti, odsuzujeme tak naprosto systém inkvisiční a teroristování. Ponevadž stav maloživnostenský jest vychovatelem zdatného dorostu živnostenského, jest si přáti, aby byl všemožně podporován, by mohl se plně vyvinouti a zaujmouti takové stanovisko, jaké mu se zřetelem na jeho důležitost přísluší.

3. Nemohouce zabrániti konsumnímu hnutí pro hromadné zaopatřování hromadných potřeb, ježto všechny stavy a strany zakládají různé nákupní a prodejní společnosti, v nichž rumo potravín obchoduje se i řemeslnými výrobky, nechceme se nijak stavěti proti proudu; ohražujeme se však důtklivě proti všemu nesprávnému protežování těchto, at' již se strany země, či státu, peněz, volnými místnostmi či silami úřednickými, stavěnými k dispozici a hájící stanovisko valné soutěže. Konsumy zakládejte jedině tam, kde jeví se toho nevyhnutelná potřeba! Současně žádáme, aby řemeslné práce, provozované v řemeslních, roboárnách, pro cizí konsumenty byly okamžitě zrušeny. Trestanci nechť jsou zaměstnáni pracemi jinými.

4. Abychom pomáhali malým živnostníkům chrániti jejich samostatnost, sdružujeme tyto pro společný nákup surovin, příprav a polotovary, k obstarávání společných zakázek, odbytu práce a získávání výhodného úvěru. Ve větších pak místech k vybudování společných dílen. Domáháme se brzké elektrifikace celého území našeho státu, aby poskytnuta byla možnost získati drobnému živnostnictvu levnou sílu vykonnu. Hlavní zřetel při podnikání všepomocných věnujeme účelné specializaci práce k docílení zlevněné výroby. Ohražujeme se zásadně a důsledně proti všem subvencím, které podporují toliko živel korupční a jsou na úkor výroby. Přijímáme si řádné vybudované živnostenské komory, v nichž nechť rozhodují řádní živnostníci a odborníci. Žádáme zrušení centrální jako instituci vyvolaných z nouze, které dnešního dne nemají žádné oprávnění, dále pak uvolnění surovin a strojů z volentých skladů a zásobáren.

5. Školy odborné budtež tak vybaveny, aby poskytovaly učni možnost doplniti vzdělání povšechné a plně vyhovely postání praktickému. Dnešní cviky praktické v odborných školách nevyhovují, ježto podporují hravost a nesamostatnost. Absolvovali školy, podle stávajících zkušeností, neposkytuje odborných vědomostí a vřbec se prakticky neovzdělá. Nedělní vyučování ve školách pokračovacích budíž přeloženo na sobotu odpoledne, zbývající pak hodiny vyučovací, následkem zkrácené doby pracovní nechť jsou absolvovány večer. Osnova učební budíž tak účelně upravena, aby odpovídala a doplňovala praktický výcvik v dílně, ne teno brzdia či předhánala. Škola měšťanská budíž přípravkou pro stav živnostenský; nechť je v ní vštěpována láska k práci a pochopení pro stav živnostenský. Školství odborné nechť nekonečně skončím dob učební. Na školách státních nechť konají se kritické kurzy praktické, aby byla poskytnuta mladému živnostníku možnost prohloubit své znalosti odborné, získané ve škole pokračovací.

6. Májíme se ke straně československé lidové jako důležitá samostatná složka stavovská. S jejími stavy strany této chceme věrně pracovat na obrodě dnešní společnosti a na domáhání se politické moci. Od strany československé li-

Národohospod. hľadka.

Potřebná náhrada za sráven hospodářskou směrnicí. Rabovati po vzoru bolševického tam, kde ještě něco se nachází, jest bezsporně nepohodlnějším řešením hospodářské otázky. Ale co potom, až se bude stát

Za účelem zamezení krádeží na poštách zřízena byla u ředitelství pošt a telegrafů v Praze bezpečnostní kontrola. Osobám, které včasné zakročení pachatele krádeží poštovních zásilek zjistí a této bezpečnostní komisi oznámí nebo na jeho stopu uvedou, budou vyplaceny zvláštní odměny až do 1000 korun.

jedněm okrese 56 okresních hejtmánů. Jak osvědčené odborníky poslalo ministerstvo zásobování k nákupu na Slovensko, o tom svědčí tyto řádky Lidových novin z 15. října: Na jaře letošního roku svěřilo ministerstvo zásobování v Pošňovicích v Praze 175.000 K na nákup dobytka na Slovensku. Není dosud známo, proč Pošňova sám na Slovensku dobytek nenakupoval a iak se dostal v styk s technikem F. Goldschmidem, řed. r. 186 ve Stráži u Jmld. Hradce a bydlícím nyní v Bileovicích u Brna. Goldschmid se v Bileovicích mnohem nezděruval, neustále jezdil za obchodem, po němž měl stále dost, chlubil se jimi a chlubil se iaké přátelským stykům s tehdejšími ministry za zásobování dr. Vrbenkým. Ponevadž ani Pošňova ani Goldschmid dobytek ze Slovenska ministerstvem zásobování nedodávali, ačkoli oba měli ověřené k nákupu dobytka na Slovensku, potvrzené iakdem bratislavským, vzpomněli si konečně v ministerstvu zásobování na částku 175.000 K a Goldschmid povolal k politickému úřadu do Brna, co je s nákupem dobytka a penězi, které převzme od Pošňvy. Začátkem srpna přivezl do Bileovic pár pěkných koní, které znalci odhadli na 120.000 K. Četnickému strážmistru v Bileovicích bylo nepadno, že koně nebyli dopraveni drahou, nýbrž že byli hnáni pěšky. Žádal po Goldschmidovi prokaz a ten se vykázal řádnými doklady a pasy. Pojednou všechny 4 páry koní zmizely. Zeť Goldschmidovi Fr. Sindelka udal, že koně byli prodáni ní koněkému řezníkovi J. Trojovskému v Julianově. Trojovský byl zatčen, později byl zatčen zeť Goldschmidovi. Goldschmid sám zmizel. Vyšetřování bylo ztíženo, že dva páry koní byly prodány stavitelvi Nedělovvi v Brně, a to jeden za 25.000 K a druhý za 31.000 K. Jeden pár koupil Trojovský za 13.000 K, čtvrtý pár vyměnil rolník Klír z Motic a doplatil 12.000 K. Goldschmid se stíhán pro podvod a zpronevěru. Sám žil velmi kavalérsky a ještě dávno chlubil se známými mnoha pětitisícovými bankovkami. Takovým lidem tedy dávala větší peníze napřed. — Jak známo, odkázal arcibiskup dr. Kohn 1.800.000 K na zřízení české univerzity v Moravě. Rakouská vláda dala čtenému lidu srovný politiké zadržaním peněz. Teprve nyní lo ve St. Hradci rozhodnuto, aby se celá částka dost postoupila některému soudu na Moravě.

Papežským nunciem pro naši republiku přibude Imneován Msgr. Nucara. — Na Masarykově nádraží v Praze dne 20. t. m. byli zadrženi před odjezdem do Bratislavy dva polští židé. U jednoho z nich bylo nalezeno ve špičce boty za 2900 Kč neukojených bankovek. Podivno, že oba židé měli pasy v pořádku. Kdo jim pomáhal?

Osobní zprávy. Vyznamenání pp.: Václ. Ehl. bisk. notář. os. děkan, farář ze Schwarzenzades n. o. v Solnici, impenován čestným konsist. radou Václav Šafránek, bisk. notář, farář v Bolanově, impenován os. děkanem. Jan Vít, farář v Boháně. Jan Mrkvicka, farář ve Slatiněch, Václav Háek, farář v Žumberku a Jan Zítko, farář v Trh. Kamenici. Impenování bisk. notáři. Boh. Tomíček, farář ve Vel. Petřovicích, Jos. Paulus, farář ve Vrb. Kostelci a Fr. Rudolf, farář ve Vejvanovicích, obdrželi expositurum canonicale. — Kanonická investitura: p. Jos. Klepl, farář v Ostružně, farářem ve Velšiš. — Uprázdňení fara: Ostružno, ve vikariátu kopidlenském, pod patronátem p. Fr. Schlika: konkursní lhůta končí 12. prosince.

▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼

Do Hradce Králové a okolí. Paměť, den 26. října oslaví českoslovanská strana lidová na Královéhradecku účasti na pontifikálních službách Božích o 8. hod. dopol. v katedrálním chrámě. Píle a účasti na manifestacích pravdová, kterých vyjde o pól 10. hod. dop. od obchodní akademie na Velké náměstí, kde bude tábor Mlu. Žádám důvěřivě všech náležat, by se v plánu počtu do stavili jak na mší sv., tak i na pravod manifestací. Sraz našich stoupenců v „Ademství“ přesně o 9. hod. — Předseidnictvo okresní organizace Č. S. L. na Královéhradecku.

Křesť. soc. spolek pání a dívek „Amalita“ Hradec Králové pořádá v sobotu 26. října v mládežnické tělocvičně v 8. hod. dopol. sraz svých členů.

sále Adalbertina o 5. hod. odp. schází i přednáška, na které promluví dr. J. Novotný, prof. bohosloví, na thema: „Učení spiriktistů a poměr jeho ke křesťanství.“

Pražské Předsedství. Dne 26. t. m. y hotelu Holsb pořádá organizace strany lidové přátelský večer s hudbou tamburašů královéhradeckých. Začátek o půl 8. hod. Zveme všechny přátele k hojně účasti.

Účast katol. studentstva čes. v Praze koná ve dnech 1. a 2. listopadu řádnou valnou hromadu a pracovní sjezd delegátů všech katol. student-ských organizací.

Porážka duchovního útlaku! Proti neanekal-nismu náleží socialistickému jest natno teprve svo-bodu dobývat. Proti stranám náhmatlím, vládnoucím velikými kapitálami, musíme na pronásle-dování členy naší strany lidové úsilně sbírat podpory. Konec není spravedlnost a skutečná re-publikační svoboda prázdňím slovem, jest po-vinným zastání se našich katolických dělníků, kteří jsou pro své přesvědčení vyházeni z továren na dříví. Potřebujeme i značných prostředků k podpoře jejich strádajících členů. Proto snažně žádáme, aby se scházely všude desítkové sbírky a hřbitovních vrat, v kostelích a našich orga-nizacích. Rytež a vydání výpomoc duší sou-ciných jest nyní. Obnosy láskavě sebrané za-šlete Všeobecnému sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové.

Pro okres Náchodský. Dne 28. října koná se okresní výroční slavnost strany lidové na paměť dopadení samostatnosti. Dopoledne slavná mše sv. s kázáním. O půl jedenácti dlehláti okresní kon-fERENCE důvěrníků. Odpoledne slavnostní před-náška p. Františka Šupky, redaktora „Střihu“ z Hradce Králové. Doufáme, že Náchodsko katolické výročí slavnosti oslaví co nejdůstojněji a že ne-bude ani jediného stoupence, který by zvláště od-polední Šupkovy přednášky se neúčastnil. — Or-ganizační výbor.

Na Rychnovsko a K. K. K. V neděli 26. října t. r. o půl 2. hod. odp. konati se bude v Rychno-vě n. K. K. v hostinci p. Orsmanu v Panské uli-ci okresní konference důvěrníků. Předmět jednání velice důležitý; pozvánky dle seznamu dodaného sekretariátem rozesílány. Prosíme okolí P. T. duch. správce, by z každé obce svých farností po-slali zástupce.

Do Hořel V neděli 12. října bylo u nás založe-no Lidové konsolid a výrobní družstvo „Svě-pomoc“ pro Holice a okolí. Přihlásilo se již na 100 členů. Místnost máme již zajištěnou a po schválení stanov započne se prodávati. Vybízíme všechny naše stoupence, by se stali členy. Přihlá-sky možno učiniti u p. Ant. Mrháva, skladče a u p. Lad. Lomiského, obuvníka.

Zřizuje lidová konsolid a hospodářská druž-sví. Nynější sociální a hospodářské poměry, ze-ježdna úžasná lichva se všemi životními potře-bami, provozovaná lichvářským „mezlobodem“, přiměly vedení naší strany, aby v těchto nepel-čivých otázkách životních uvažovalo o pro-svědčení, jímž by se mohl náš pracující křesť-anství lid před vykořisťováním chrániti. Z toho důvodu založeny byly na mnohých místech své-pomocné družstevní organizace. Aby se mohl kaž-dý stoupence a zvláště důvěrník naší strany o důležitosti této organizace informovati, vydány byly stručné pokyny ve zvláštní brožurce pod názvem: „Význam a účel hospodářské svépomoci, kterou každému náleží vše doporučujeme. Spi-sek tento zašle za předem zaslaný obnos 55 hal. (v sedmáčkách) Svas hospodářských družstev čes-ko-slovenských, z. s. a. r. o. v Praze II, Společná ulice 15.

Dospělé mládeži. Před půlročním rokem byl v Praze zřízen sekretariát české mládeže katolické, před rokem začal vydávati svůj časopis pro dospělou mládež „Dorost“, jenž se stal střediskem a tiskem celého hnutí. Úspěch se dostavil a mů-žeme směle prohlásiti, že „Dorost“ je dnes jed-ním z nejrozšířenějších listů katolických vůbec. že vydrží se sám bez jakýchkoli podpor finan-čních, ba že žije materiálně i duchovně celé hnutí české katolické mládeže. V listě našem se nepolemujeme aniž příliš kritikuje, nýbrž staví a pracuje, mládež se vzdělává, baví a poučuje vhodnou literaturou. Články hospodářskými, výchovně politickými i časovými. Získal si za spolupracov-níky naše přední literáty, hospodáře i politiky z řad starších i mladších. Máli stanovisko ryze národní a zároveň jde nevtíravě, ale bez kompro-misů cestou náboženskou ve smyslu katolické morálky. Proto právě dnes, při rozvratu mravního života, zejména mezi mládeží razí si cestu, jež cílí nutnost a potřebu nápravy v mládeži, jež má vzletati k ideálům dobra, pravdy a krásy. Nechce-me nikterak konkurovati s podniky sbratřenci, které jdou za tímto směrem, ale prosíme, aby vlu-de, kde je potřeba dobrého „polubojovníka“, bylo s veškerým zápletem upozorněno na první číslo drabého ročníku časopisu „Dorost“, jenž z mláde-žníku stal se již čtrnáctidenníkem. Proto nikoli s obvyklou reklamou, nýbrž věcně, prostě a přímo obracíme se dnes na duchovenstvo, zorganizova-ný lid a jeho důvěrníky, na rodiče všech vrstev a zejména na veškerou dosud morálně zdravou dospělou mládež v republice, aby přijali a se vši energií rozšířili náš dobrý list. Agitace budí pro-vedena hned, neboť „Dorost“ bude rozeslán na ukázkou v nejbližších dnech. Doplate si ihned pro první číslo „Dorostu“ na adresu: Sdružení katol. mládeže, Praha II, Salmova ul. 5.

Sociální sdružení studentů v Hradci Král. koná v sobotu 25. t. m. o půl 5. hod. v Borromaeu členskou schůzi s obvyklou přednáškou.

Politika. Dne 12. října byla obdávána v míst-nostech Jednoty v Politce okresní schůze kato-lické mládeže. Z dvaceti sousedních obcí sešlo se přes 70 ženůch a dívek, ze kterých zvolen okresní ústřední výbor s okresním důvěrníkem v čele, jehož čestnou funkcí vstal s obětí na sebe br. Jos. Švanda z Kamence č. 26. Do výboru navrže-ni a zvoleni bratři: Jos. Doležal z Politzky, Ant. Netas z Olšánky č. 28, Jos. Štěpánek ze Sádky č.

81, Václav Voparil ze Širokého Boku č. 49, Dvořák Jan z Bystře č. 22, Jos. Dvořák z Hartmanic č. 47, Jos. Tichý z Trpína č. 82, Fr. Lopouš z Pusté Rybné č. 73, Fr. Blažka z Věškovce, Jan Krumpí z Tečecbo a sestry: Aninka Pakusova z Politzky č. 110, Marie Ormálková z Borové č. 25, Bož. Ma-chova č. 19 z Kamence. Schůzi zahájil svolavatel dp. Alois St. Novák, kaplan v Politce a dal slo-vo řečníku dp. V. Chlámskému, sekretáři Sdružení katol. mládeže z Prahy. Po řečník postavil podněm vyhlášení mládeže úkol organizace mládeže, jímž jest na prvním místě vzdělání rozumu zvláště ve všech týkajících se povolání, vzdělání srdce podle zákona Božího a na druhém místě ušlechtilá a oevěřující zábava. Po malé poznámce dp. svolavatele přiblížil se o slovo dp. Fr. Pakl, správce fary v Tečecbo, s podotknutím, že organizovaná mládež má být základní kvádry silné strany politické, strany lidové. Po programu recitovala sestra Bož. Friedlová básně dp. Al. St. Nováka „Sdružení katol. mládeže do vlnku“ a seřádná ob-raz ze života o i jednání „Mačiny vlny“, v němž vystoupil p. Karel Fíza, br. Jan Smejkal, Al. Rá-dek, V. Müller a nadějný, pětiletý umělec Thalie Pepoušek Věškov z Boh. Sádky. Dám účinkovala p. Porčusamová, sestra M. Hradská, M. Bilde-rova. — Doufáme, že okresní vřelá naše schůzka bude všem milou vzpruhou k další činnosti na ú-boře širokého pole ozdravení a obrodu rozvrácené společnosti lidské za uslovné společenosti naší drabé mládeže!

Záložna v Hradci Král.,
zápůjčné společenstvo s ručením obnosným
Československé národní.
Vklady na knížky:
2%.
Půjčky. - Úvěry osobní
a hypoteční. - Zákazky. - Kauce.
Vedla. - Ekspresní účty a směnek.

Zprávy místní a z kraje.

English speaking ladies and gentlemen are united to come to the coffee-house „Merkur“, Hradec Králové at 7½ on Saturday 25 th of Oct.

Jednota českých soukromých úředníků v Praze za součinnosti odborů sdružených v pracovních komisích III., IV. a V. v severovýchodních Čechách pořádá v neděli 2. listopadu o půl 11. hod. dopol. v Hradci Králové, v zimní zahradě Grandhotelu (sál biografa) manifestační sjezd soukromého úřed-nictva, dílovedoucích a zřizovatelů. Na programu: Reforma pensijního zákona soukromého úřed-nictva a naše požadavky k němu. Jak pokračuje vy-fizování našich hospodářských a sociálních po-žadavků. — Kolegové! Kolegyně! Vzhledem k to-mu, že reforma zákona o pensijním pojišťování, jakot i zákon o úřednických komorách bude v nejbližší době v Nár. shromáždění projednávána, jest povinností každého příslušníka stavu, by se k prvé manifestaci soukr. úřednictva, dílovedou-cích a zřizovatelů v osvobozené vlasti třicít do-stavil.

Dar. Naši administraci odevzdal p. správce pošty Rud. Friedrich k účelní památky nezapo-menutelné svoji jediné dceručky 100 K ve pro-spěch slepých dívek na Kampě.

Všem pp. zaměstnavatelům v našem kraji. Dnem 1. října t. r. zřízen byl min. N. O. při zem-ské centrále práce v Hradci Král. „Vojenský re-ferát“ pro sprostředkování práce demobilisova-ným vojínům, jehož úkolem jest sprostředkovati zaměstnání vojínům čekajícím na demobilisaci. Nabídky míst budie řízeny na vojenský referát buď písemně neb telefonicky (t. tel. 46). Voj. re-ferát žádá, aby v případě potřeby se pp. zaměst-navatelé obraceli na referát.

Křepovo divadlo. 16. října obdržela nás činohra zdařilou komedii „Sapho“ (Daudet). Kus sám o sobě nalezl všeobecného uspokojení a byl též s naplato pozorností sledován. Bylo by snad možno, dluh vytykati, že jest misty v některých osob nahromadeno trochu příliš vypočítavé váš-ně. Osoby zdají se býti dost důsledně kresleny. Úspěch našich umělců tentokrát radostně kvituje-me; našli též porozumění u publika, jež odměňo-valo jejich výkony frenetickým potleskem. Po-chvaly zasluhuje na prvním místě H. Klokotská v úloze Pany Legrandové (Sapho), jež dovedla o-pravdu na příslušných místech výtečně interpre-tovati vyslovené myšlenky též zdařilou mimikou. Neúspěšnější a neopšobivější její scény někdy až řezaly skutečnost (výstup při pálení dopisů, roz-chod, návštěva u Gausina). Velmi zdařile předsta-vovaly své typy J. Masaani, K. Kosiková, Sympa-ticky působili zjev sl. H. Petzové v úloze Ireny. Z páni hráli své úlohy zdařile p. Tihelka a p. Neumann, ac by se mu mohlo vtipnouti, že při delších bvozech snadno upadl v deklamační tón. K. Renetová dělá stále ujem nepřirozenosti. Kus však se protáhl do nekonečné délky, zavínový to částečně i příliš dlouhé přestávky. (Mluvíme tu z duše vášnivý návštěvníků.) — 17. října. „Mar-sello Nitouche“, opereta s hudbou Hervéovou. Ve dvou hodinách viděli jsme před sebou zkariková-no vše, s čím se v životě polkám, upřímnosti a důvěrou počínáme až po upření samo. E. Fričová a B. Vilim skládli od rozjetého publika bouřli-vý potlesk. Ona hrála své úlohy výtečně, zvláště p. Vilim nalezl tu vědného pole k uplatnění svých schopností. Výměch života klášterního a výcho-vě pensioátní byl přesáhlen, trochu urážel. A ty ubohé, napolo odcizené herečky! Vždyť jest již pomalu podzim. — 18. října. Opera „Carmen“ s hudbou J. Bizetovou. Co máme k tomu výkonu Hci? Odpovídáme jen přirovnáním „Carmen“ — „Faust“. Faust byl akrobatickým výkonem naší operní společnosti a z „Carmen“ se nám dělálo zla. První jednání, které působilo velmi málo dra-maticky, udržela svým vystupem jen A. Tichá

v áleas nevěsty Jendovy. Hlas její čistý a jasný, ve vyšších polohách trochu násilný, zjev velmi sym-patický. Znamení si vedl též p. Oetler a Prokop. Z hudebních výkonů nelze se nám libyly Ouvertu-ry před jednolými akty. — Misto „Bosonobé bajadery“, programem určené, předvedeny jiné dvě „rozkošné“ operety, které měly nahradit toužebnou „rozkošnost“ slibové. V neděli odpoledne dávana opereta „Panenka“ a v pondělí večer „Čardasová princezna“. „Panenka“ upomíná neobyčejně na druhý obraz (Olympie) díla „Hoffmannovy povíd-ky“. V obou operetách uplatnil se, přirozeně k všeobecné spokojenosti, nevyčerpatelný poklad hu-moru p. Vilma. Bylo toho sice mistry mnoho, ale naše obecenstvo se dosud raději více směje nežli pláče. (Snad je to jeho chyba.) Že nás děj udržel též v radostném vzrušení a pozornosti, vdčíme při operetě „Panenka“ R. Celerové, pp. Fričovi a Vilimovi. Pan Zachystal jest ve svých „strýčkov-ských“ a „hraběcích“ úlohách originalitou. Přiz-nivého pochopení a radostně pochvaly dostalo se hbitým tanečním produkám sl. Taubrové a p. Vilma ve druhém aktu „Čardasové princezny“. Ji-nak postrádaly sborové tance (zvláště pány) ryt-mického souladu a pružnosti. Orchestr by měl více bráti ohled na scénový děj. Je to komické, když cikánům začnou nástroje hrát dříve, než je mají pod bradou. To je minimum, které žádáme, aby-chom si mohli vsugerovati, že hraje scéna a ne orchestr. — 21. října po sedmé (1) „Bílý lev“. — J. Jak.

Nákup brambor s překážkami. Nyní máme aspoň tu útechu, že na nádražích neshnue a ne-zmrzne bramborů tolik jako v minulých letech. Ji-nak však konsumenty jsou nuceni znovu k žebra-vým a často bezvýsledným úpravám. Kdo chce koupiti přímo od producenta, tomu vydá město poukaz na 1 metr. cent pro 1 osobu za 1 K 50 h. (Před válkou byla celá bečka bramborů za 1 K 20 h.) S poukazem může si konsument jiti ke kte-rémukoli rolníkovi, který mu aspoň má vydati metrůk za 28 K. — Tak zní theorie; ale praxe poučuje, že i síla nejjasnějších nařízení zemldivá tam, kde schází staročeská svědomitost a pocti-vost. Uvažme, jak velká byla úroda bramborů le-tošního roku! Ale najednou poulník z města se do-vídá na rolnických dvorech, že „brambory“ ne- jsou. Haličská křetelová škola vryla svůj spár i do českých vesnic hodně hluboko. Kam se bram-bory z okresu kutílejí a za jakou cenu, vetečnost těžko se dozví, protože spekulanti delší prakti ob-chodní již nabylí takové úhoří zručnosti, že pro-klouzou bez pohromy. Tolik republikánské ví-sady tedy nynější spotřebitel má, aby si zašel do kterýchkoli vrat. Ale odejde s rukou prázdnou. — Dovidáme se, že na podnět okresní hospodář-ské rady politická správa vydá přísné nařízení, které otevře útroby sklepů jasněmu slunci; každý producent vydati musí a nesmí požadovati více než 28 K. Za dovoz do 2 kilometrů nezaplatí se nic, po 2 km 1 K za metrůk. Ale jen aby to prak-ticky pomohlo právě konsumentům neluže situ-ovaným! Ostýchají raději budou strádati, než by přicházeli s kaprálskými povely, aby jim sklepy byly otevřeny k nahlédnutí; jimi zase mnohá hod-ného rolníka z politické či jiné nevráživosti notně při nové formě rekvizice potřáti. Kdyby trochu víc platilo Desatero, nebylo by potřeby každý py-tel orážkovati novými a novými paragrafy a kaž-dé sousto dobývat nejrůznějšími druhem legiti-mací, poukazů a podobných papírových náražek dobrovolné svědomitosti. Také by nebylo potřeby rohk nového úřednictva, které ovšem nemůže pracovati zdarma. — Soudí se, že v městském prodeji cena 50—60 h za 1 kg jest přece jenom příliš vysoká. Zdá se, že řezie jest velice ná-kladná. — Před válkou při daleko menší úrodě byl metrůk bramborů za 4 K. I když rozvážíme všechny nepříznivé okolnosti poválečné nešťastné a důkladně, myslíme, by cena nemusila býti sedmnáct až jedenáctkrát větší.

Z Obchodní, živnostenské a průmyslové á-sutěny v Hradci Králové. Kurs hlěho vysvívání, pořádaný Ústavem pro zvelebování živnosti v Hradci Králové pro ženy, hodlající se touto čin-ností zabývati za účelem vzdělku, ročne počá-tkem listopadu t. r. Přihlášky nutno podati do 28. října Ústředně.

Převýchovy učň se podjal dne 21. t. m. p. učitel Sál na pokračovací škole. Misto učení roz-vinul předlohu výklad o „vlastizrádci a bídáko-vi“ Hlinkovi a Ružomberku. Ale z tendence dlouhé soudcovské řeči bylo patmo, kam vlastně střeby mřl. Toť přece jisto, že učedníci nepojedou na-pravovat Hlinku ani proti němu svědčit do Oko-mence. Tu se tedy jednalo o probuzení „posvát-ného hněvu“ proti lidovcům vůbec. Čipernějším hochům bylo nápadno, proč pan učitel, který tak okázale dává na jevo vlastenecké rozhořčení, jest tak heroicky trpěliv k vlastizrádcům jiným a proč nevěnoval delší kapitolu Munovi, dr. Hou-serovi a maďaronským židům na Shvensku. Také se mělo hochům vysvětliti, že maďarský vpád, který nás stál přes tři miliardy, nezavinili Hlin-kovci. Vlastenecký radikálismus p. učitele jest nyní zbožím velice laciným; čím víc vynáší v pří-zni vlády, tím méně platí v očích „rodných lidí. Obdivuhodnou kuráž by však p. Sál osvědčil, kdyby vytkl skutky maďaronských a německých židů. Ale chytrák ví, že by tohle bylo velice ne-bezpečné. Jen, p. učitel, nepředbíhejte soudnímu vyšetřování. Vše sám dobře, že Hlinkovi dala re-publikační cenzura na čsta zámeč, takže jeho o-brazy jsou skomfiskovány. — Ale p. Sál také při-kázal učňm, aby mu v pátek pověděli, co čtou. S touhle inkvizicí, drahý pane, do starého železa! Místi neposlali svých učň k vám, abyste jim dělali dlouhé politické výklady. Nepatřili-li to na kazetinu, jest politická agitace ve škole rovněž nepřipustná. Zařím snad toto upozornění postačí.

Vykradené polka. Ošře charakterizuje ny-nější poměry toto překvapení na Pražském Před-městí. Večer 21. t. m. v hotelu „Slavie“ nalezeno pmo pohosných záalek podivných išáček, knh, dopisů, baletků. Puchatel si vybral, co se mu ho-dilo (na př. šáčky byly prázdné), zbytek vysypal

a pak práskl do bot. Na a udivení náleenci si brali také, co se jim právě hodilo. Po zločinu se pátrá.

Dobřívka. 21. října požehnáno v našem ko-stele šňatkům dvou slečen: Marie a Johany Kirch-hammerových, srotočk po zemř. polním podmar-sálku Károghammerovi. Širotkám byla druhou o-bětavou matkou paní Bedřáka Weinlobová, vel-kostarkáčka, jejich tetu. Od útlého mládí až k „sva-tební cestě“ o ně mateřsky pečovala; jest za to všeobecně vážena. — V pondělí večer uspořádal dělnictvo a služebnictvo pěkný lampsonový prá-vod. Pan učitel Hroch s některými mladíky a dív-kami nacvičil zpěvy z „Prodané nevěsty“. Pozor-nost cizích hostů budila roucha bohoslužebná, zho-tovená dle tradice ze svaatebních šatů jedné z rodu Dobřívských — vyšívaná hedvábní.

Sobotka. (Oslava sedmdesátin nové jmenovaně-ho kons. rady Václ. Ehla.) V sobotu 18. října u-slavil zdejší rodák Václav Ehl. bisk. notář a dě-kan n. odp., své sedmdesátiny. V 8 hodin ráno sloužil slavnou mši sv. za asistence faráře Novohradského z Černkovic a místního faráře, který přede mši sv. promluvil k p. jubilaru, kterého lčil jako vzorného, horlivého a místního faráře, který jenž získal si velikých zásluh o obrození ducha katolického včude tam, kde působil. Poté podal řečník zřejmé dojatímu p. notáři deket, kterýmž jej jelp. biskup dr. Doubrava jmenoval biskup. konsist. radou v uznání jeho horlivosti a obětavo-sti, s jakou vypomáhá, ac na odpočinku, v duch. správě solnické i v okolí. Družička Matenka Kol-dinská a Emika Slaninova proclěně přednesly básně, jež k témuž účelu složili básníci: Kateřeta Světlá z Třebechovic a mlstodrž. úředník Vo-borský z Prahy; nato byla p. notáři podána skvostná kytičce. Při mši sv. bezvadně přednesl chrámový sbor s p. řed. kůru Kasparem v čele zdařile cirk. skladby. K slavnosti zavítal Msgr. Fr. Tomček, bisk. vikář z Vel. Oufíka, který ne-dbaje krajně nepřiznivého počasí, přišel, aby iménem svým a jménem vik. kléru k sedmdesáti-nám a zasluženému vyznamenání upřímně gra-tuloval; též Ed. Švorc, farář z Lukavice, osobně blahopřál. K této slavnosti dostalo se p. ju-bilaru velké spousty písemných, telegrafických a ústních gratulačních projevů, jež jsou markant-ním důkazem obliby, jaké se kons. rada jak u kléru a býv. svých německých jarníků, tak u svých spulurodáků těší. Přátelé a ctilelé vzpomněli p. jubilara četnými oenými a praktickými dary. Přejeme nově jmenovanému kons. radovi, aby je-ště dlouhá léta Prozřetelstvem Boží ve středu na-šem byl zachován!

JOSEF VEND
Jabluná n. Orli.
největší československý závod
kostelních paramentů a náčiní.

Registrace rohová
s 90ti přehrádkami, se stikami dole se prodá za Kč. 800.—. Stáborobý, Hradec Král.

MEŠNÍ VÍNA
sazebně pravé, přirodē, čistá, prvotní jakosti:
Nejmenší prima druh a K 10.80 za 1 litr,
jemný druhý druh . . . a K 10.60 za 1 litr
dodává v sudech od 60 litrů výše firma:
Alois Čížek, příměstský dodávatel mešních vin
v Humpolci.
Transitní sklady ve Znojme, Kerscovna třída 39.

Med od vlastních vtel
v krabicích od 1—5 kg za 1 kg čistě váhy
među 20 K zasílá
Josef Honek,
žijící v Mikulši a Bratru.

Kostelní paramenta
prapory a bohoslužebná náčiní v nejvýhodnějších
cenách nabípně u doporučené fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vydávejte si ceny, nešli objednáte
u firmy jiné.

KADIDLO
opět zasílá
F. STADNÍK,
OLOMOUČ
DOSTEL. PARAMENTA, PRAPORY
a veškeré církev. náčiní
Vlastní výroba.
Výhrad. prodej ve prospěch
Místce Cyrille-Metodějské!

Předplatné:
Na rok 16 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1-50 K.
Jednotlivé čísla 80 hal.

inzeráty
plní se hotově.

Účet pošt. spoř.
telny v Praze
čís. 48.088.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové.
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Rukopisy se navrhnou
a neobjednané se ne-
vracují.

Reklama
zasílají se nezalozené
návrhy, administraci
„Obnova“ vychází každý
pátek v poledne.

Telefon č. 84.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 31. října 1919.

Číslo 44.

Kolo smrti.

Již po druhé oslavíme Dušičky v osvobozené vlasti. Národ náš vzpomene zvláště obětavých legionářů, pohřbených na bojištích tak dalekých. Smrt těchto hrdinů měla pro nás a pro rozvoj světového dějství smysl větší, hlubší než dlouhý život v ložnici. Na rovech našich rytířů vypučely jako zázrakem ohnivé květy svobody, šířící vůni optimu.

A co tu jiných velikánů českých, kteří právě smrtí pošli volný, blahý život milionům krajanů! Tichá mluva smrti bývá důraznější než hřimavý hlahol živých politiků, básníků a sociologů.

Dušičky důtklivě nás upozorňují, abychom o životě a smrti uvažovali pod zorným úhlem věčnosti. Lidská duše jest proniknuta neuhastitelnou touhou po životě nezměrném, věčném — ale kam se podívá, tam všude již v zárodku života vidí prvky rozkladu, počátek konce. A čím jest kde život bujnější, tím bolestnější se do srdce vřezává vzpomínka, že to všecko dříve či později pomine — a snad za krátko nejrutnějších.

Umírá starý otec. Jaký smysl měl jeho život, pokud vychovával rodinu, poněkud chápeme. Ale jaký smysl má jeho skon, je-li v přírodě všecko účelné? Proč ta těžká, často dlouho se vleková choroba? Odpoví se nám, že vychovával a zaopatřil potomstvo; proto může opustit scénu, jest potřebí vystřídaní stráží všude. Ale jeho děti, ba i vnoučkové a pravnoučkové jsou a budou vypravenci k pouli hřbitovní také. Zapadnou pod hlínu i s nezdravou tužbou po životě plném, nepřerušném. Věda stojí na palčivou otázku duše němá. Zde právě naše přirozené poznatky doplňuje triumfálně náboženství Kristovo. „O smrti, budu smrti tvou“, volá nám do duše Spasitel, který se nazval vzkříšením a životem. Křesťanský katechismus vysvětluje jasné plně smysl života i smrti. A katolická církev krásně truchlíci poznáváte naukou o obcování našem s dušemi v nebi i v očistci. Hrob tedy v očích víry pozbývá přísného tónu, stává se branou k životu očistěnému, blaženému, přetrvávajícímu životu viditelného světa.

Před zorným úhlem věčnosti však jest potřeba sledovati i život a zánik jednotlivých národů a států. Je národ či stát sám sobě účelem? Přetrvává věky? Nikoliv — po čase nejslavnějšího rozmachu hyne a mizí národ jako prdžinný list; stává se prstí pro vzrůst národů jiných. Zardkly říše, které se ohradily proti sousedům tak mocnými baštami, jako by chtěly skončiti svůj život teprve se stárnoucí zeměkouli. A právě nejobořitelnější byl pád té pýchy národní, která sahala až k hvězdám. Vzpomeňme na říši babylonskou, perskou, římskou a nejnověji německou. I předlouhé dějinné periody v přirovnání k věkovité historii vesmíru jsou vlastně jen marnými chvílkami. Národnost není sama sobě účelem, nýbrž pouze přirozenou formou k plnění úkolů všelidských.

Jako všecko na světě se mění, tak podléhá změněm velkým i taková forma nezbytelný tlakem osudu. Tedy pojem úkolů národa a vlasti má být obsahově hutný; národnost má pracovati pod zorným úhlem věčnosti celá ta tisíciletí, pokud není vystřídaná

jinou. Národy tu nejsou proto, aby slavně zemřely a daly se od dědiců oplakávat. Pokud v národu jest jen slabý dech, má spolupracovati na zvelebení království Božího na zemi. Příslušníci kteréhokoli národa či státu mají se připravovati na život, jakého zemská hrouda poskytnouti nemůže. Na zemi národy hynou, v ráji Kristově však se obrozují, aby žily věčně.

Pozemský život tak krátký! Ale emosti v něm vykonané záti jako hvězdy dlouhým věkem; vždyť jsou to světla ukazující pravý smysl a cíl života. Krásně řekl Vykupitel: „Chť-li by kdo život svůj zachoval, ztratí jej; pakli by kdo ztratil život svůj pro mne a evangelium, zachová jej. Nebo co prospěje člověku, kdyby všechnen svět získal a své duše škodu trpěl?“

V den památný útechem nám bude myšlenka, že těch českých duší v nebi jest mnoho, velmi mnoho — a že těch věrných duší, jež po vykonané očistě vstoupí do království Božího ještě více. A tyto duše sledují události pozemské v naší vlasti s náležitým zájmem. Jako jsme se modlili za ně my, tak ony prosí nyní za nás, za všechny lid svatováclavský. Den Dušiček! Mysl naše se zachívá tklivou elegií, ale také čerpá posilu v naději, kterou ani těžký kámen hřbitovní neudusí.

Rozhled po literatuře.

K výročí svobody.

Arnost Procházka: „Na okraj doby“. Články a glosy literární, národní a politické z doby převratu. Nakladem L. Bradáče.

Nepřirostly-li vám k srdci již dřívější studie a essaye Procházkovy (Cesta krásy, České kritiky, Rozhovory s kněžími, obrázky i lidmi) a nezamýšlevali jste se do nich, pak jeho publikace poslední odložte jistě s disgustem. Čítáte, že stojí před vámi ješitný, nesnášlivý, úzký a hašteřivý literát, osobující si všude právo neomylných a apodiktických kritik, příživník a glossátor cizí práce, sám bez vlastního tvůrčího díla; přepjatý chauvinista, český junker a centralista... typ člověka, jež jsme za rakouského režimu ostře a prudce potírali a jež v zájmu vlastním musíme potírat i dnes.

Kniha „Na okraj doby“ zahrnuje řadu studií a poznámek z dob před převratem i po něm; dotýká se všech oborů lidského myšlení: problemu národnosti, socialismu, divadla, Slováku, Židu, demokracie, titulatur, charakterových, ba i letního času... Myšlenkové revoluce rozhodně nezpůsobí; mnohé bylo vysloveno již v dřívějších autorových publikacích, mnohé je samozřejmé a mimo spor a konečně některé otázky zůstávají nerozřešeny i přes autoritativní stanovisko Procházkovo. Články jeho nečiní se ležce; jsou přetíženy slovním balastem; trpí přemírou pleonasmu. Zachycenou myšlenku několikrát opakuje a jsou v knize studie, zabírající řadu stran, a přece by se daly zhuštit v několik krátkých kapitol. (Válka a umění. Spisovatel, lid a národ.) Všude proniká marnivá snaha po původnosti za každou cenu. Ustálené technické termíny nahrazuje zcela nepřehledné ná-

pukl osobní soubor! Ale tomu se snad předejde plánem, který snad vřede překvapí. Při plných úvahách shledalo se, že jest potřeba zříditi ministerstvo pro ostatní druhy svítiva a různé hoflaviny: pro petrolej, benzin, plyn a dehet, aby se ulevilo ministerstvům jiným. Proč je tak málo petroleje a benzínu? Tuhle tedy vidíte, čeho vyžaduje duch doby a pokrok.

No — ale ty přípravy patrně jsou dosud chabé a málo účelné.

Ale, pane kolego, dosud jsem nedomluvil. Už se platí jenom nových 150 písařek, které něco zastanou. Jak vite dle novely každá úřednice žádající do vládní kanceláře, musí aspoň trochu umět na stroji psát. 80 společných příslušníků naší strany zkoumá již dva měsíce za paušálu od měnu přes 10.000 žádostí inteligentů. Žádajících za příjezdu do přeluského resortu. Ovšem z žadatelů bude přijato zatím pouze devadesát; z těch Čechů jen čtyřicet, protože zatím musíme projevit i praktický vědek nad tím, že Němci uznali konečně naši republiku. Jest už považováno také za zahraničí sedni expertů k předložným poradám.

Hm — ve vlnách nebláží ani bludůka, namož petrolejová lampička; a teď najednou tak velkolepá borhivost!

Tedy přece vidíte, jak jest již nejvyšší čas pro zřízení ministerstva elektrisace! Ovšem petrolejové mnil ještě čeká. Vždyť samy přípravy pro první ministerstvo pobíží nejméně 15.000 K denně,

zvy českými (organismus — ustrojenost, kolikostní, vněšný), jinde zase zcela zbytečně operuje výrazy cizojazyčnými (personalita, redice, regionalism, ameliorace sociálního řádu, plausibilité), ne vždy se zdarem pokouší se o tvoření nových slov (větrné poryvy, účhovný, nejetelný atd.).

Přes přípustnou míru vyličovaného nacionalismu je místy až nechutný a připomíná až příliš určité projevy ve válce, kdy Germánstvo mělo ještě naději na úspěch a chystalo se k novému uspořádání světa. Odmitá ostře švýcarský způsob řešení národnostních otázek ve vícejazyčném státě. Právě o státotvorném (českém) národě, že „může pouze vyslechnouti desiderata a petita jinonárodních obyvatelů svého státu; na něm jediném je však, aby jim vyměřil ze své svrchované moci, kolik práva a jakého postavení mají používat v jeho národním státě“. Soudí, že klec, do které je uzavřen německý národ, nemá železných mříží — a posléze i nejsilnější železný prut přerezává i povolí nátsku. Zbývá jedině býti stále připraven, že bestie se prolomí a skočí zákeřně. Třeba mít stále pohotové zbraň, silné obranné vojsko, schopné však také důrazně a důsazně ofenzivně...

Chová-li k Němcům nenávisť, pak Slováky pohrdá. Mluví o nebláhném dile Stúrově a ohavnosti hurbanovské; lid je prý zaostalý, neuvědomělý, nechápající, nelybný, národně a politicky zabeđený. Odmitá hraní slovenské hymny vedle české a posnivá se podnětně dra Koliska, aby pražské Národní divadlo provedlo Hamleta slovensky. Neboť „hraní klasické hry v samé Praze na reprezentativním jevišti národním v podřecí by bylo smrtelným hříchem proti veškerému duchu a smyslu národní jednoty“. Ze prý proniká velkopanské, skoro karabáčnické nazírání na problém slovenský. A třeba bychom zásadně stáli na stanovisku jednotnosti českého kmene v celé oblasti republiky a pracovali pro všechny kulturní i administrativní důsledky z toho plynoucí, přece s taktikou autorovou a bagatelisováním slovenské kultury souhlasiti nemůžeme.

Také česká sociální demokracie dostává svůj díl. V „Právu lidu“ vyrábějí při proletářskou žurnalistiku na studeno doktoři práv, soc. demokraté byrokraté, spisovatelé a zbehlí sazeči; jsou při „proletářské agitaci, odsunutí třídní politiky, kteří by chtěli nepovinit sebe a svoji moc, lovit pro své zájmy v násilném rezervatu společenském a národním“, vedení strany bylo černošluté na kvadrát a militaristicky jako nejplešnivější zupák. Stivín je kvalifikovaný terorista křovácých mravů, oficiální vůdce soc. demokraté „svoje antimilitaristické ledví odkryli pod vysokým námosem rakouského válečného vlastenečství teprve opět ve chvíli, kdy běželo o to, by se hájila zbraní republika československá; o proletariátu píše, že „špinaví hlupáci budou na konec rozhodovati, poněvadž jejich je záplava a převaha číselná a neostyšnost bezmezná...“, což jen registrujeme, ponechávajíc současníkům stranám, aby si mezi sebou své prádro vypravaly.

Úzkost, zaujatost, nedomyšlenost a ošklivý šovinism vyhraňují se nejostřeji v kapitole „Památník potupy“. Jedná se o známé barbaství, jež lom v listopadu provedl postrvaný

Jsou tu již sektní šéfové, odborní rádcí, podsekretáři. Jest ovšem nemají nic na práci, ale platí se jim musí, aby se nám nerozběhli. Tucti automobilů jezdí ve dne v noci na útraty státu k předběžnému zkoumání vodní síly. Naše republika k svému žalu ovšem zůstane navždy za přímořskými státy v té příčině, že si nemůže zříditi ministerstvo námořnictví. Po Vitavě nepřátelská loď ku Praze nedopluje. Nu — a Rožmberském nebo Žehuňském rybníce by dregmouthy bombardovaly nevýš české baráky, jež jsou na spadnutí. Zato však co nejdříve dojde k zřízení ministerstva vzducho-plavby. To se podívá sama Francie! Pak se začne uvažovati o ministerstvu tabáčímu. Všecko ovšem najednou nejde.

Ale jak velkého nákladu bude potřeba! Idu ovšem, ale považte, jak Praha velkolepě kvete. Dvě nová ministerstva založí novou pražskou čtvrť. Zatím nejpotebnější úřednictvo bydlí v zabraných církevních budovách. Ale jak se to bude hemžít za Petřínem, až nová čtvrť majestátně se země vyrose.

Jen aby to prospívalo celému národnímu tělesu!

Jak by ne? Nejméně padesát procent úředníků bude z naší politické strany; nejraději bychom ovšem zaopatřili i té elektrisace všechny náčinnice, protože jeví vesměs nejhorlivější chuť k práci. Jestliže dříve vysílali národ Habsburkové, ať z naší republiky zase něco strana národní.

lid na staroměstském sloupu Mariánském v Praze. O této ničemnosti si soudná veřejnost učinila již svůj definitivní úsudek, málo lichotivý pro občany Skálu, Štuce a žižkovské národní socialisty, kteří se k této ohavnosti propoučeli. Připomínám jen výrok prof. Pekaře vůči jeho posluchačům. A nyní přichází Arnost Procházka... Chce být zván kultivovaným esetem a strážcem ryzného umění a nestydí se při tom ohlívat stokrát vyvrácené nesmyslné tlachy o pomníku, jenž prý byl symbolem železné a nečitné paty, která se postavila na českou šíji a hněla ji bez milosrdenství... když je přece známo, že pomník vzácné umělecké ceny s bělohorskou katarstrofou měl právě tolik společného, jako Arnost Procházka s člověkem opravdu kulturním a když je i známo, jaký dojem za hranicemi vyvolal tento čin neurvalých ikonoklastů. Nevěřili-li p. Procházka jinému, měl by alespoň popřít sluchu svému druhu z Moderní Revue J. Karáskovi, kterýž o této věci projevuje názor trochu odlišný, než je zaostálá šerednost páně Procházkova. (Viz „Týn“, roč. II., str. 451 a násled.)

Autorův postoj vůči náboženství zachycuje kapitola „Divagace v republice, umění a jiných pěkných věcech“. Souhlasně s jinými kritickými moderními duchy má zato, že funkce umění v demokracii a republice bude „minimální, resp. žádná, nezmocní-li se ho nová touha „náboženská, transcendentní, nebudeli náboženské (v nejširším smyslu, ne snad jen křesťanské nebo dokonce katolické) a heroické, vyslovující a oslavující nadpozemské hodnoty a vztahy, nadosobní touhy a cíle“. A jinde: „Poněvadž je však duch náboženský v nejširším slova smyslu nutný, má-li život nově se utvářeti po vyšším smyslu ve vyšší hodnotu, poněvadž není trvale možný čirý a přímý materiálism jako organizátor lidského bytí, vymání se patrně ze svých tápavých pokusů a vydá pro subjektivních projevch tato náboženská nově hromadné náboženství.“ A konečně: „Osobní náboženská bez víry církevní, to jest věrouky pevné a účelné vyslovené a uzákoněné, vede jediné k nekonečné třísní sektářské a k rozkladu náboženství jako činitele sociálního. Není jiného: buď náboženská a vyhraněnou věrou a církví, nebo areligionnost. A ježto živel náboženský v člověku je živ, nezbuďe ani nové náboženská, nemá-li zplátnit a vyprchávati nepůsobící nebo dokonce škodlivé, nežli vykristalisovali se v takovou neb onakou církev povšechnou.“

To vše je hudba budoucnosti, nedomyšlenost a půl cesty. Procházka uznává nutnost náboženství i nutnost církve; zdá se však, že žádné ze stávajících mu nevyhovuje. Kdo přinese náboženství nové? Na to neodpovídá. To je významné ticho! A spolu i rozkolísanost, nedůslednost a bezradnost. Katolická církev? Kde kdo hází dncs po ní kamenem a Procházka nemá ani chuti ani odvahy vstoupit do legie kamenovačůch. Protestantismus? Suchý a rozumářský? Také ne! Co tedy? Jak na tuto ústřední otázku všech otázek odpovědět? Autor mlčí. Nařekl cosi, ale nedofekl a nedomyšlil.

Jsou v dnešku předtuchy jara; v dnešním tušení, tápání a hledání, v dnešní neukořitelné paktivé žízni. Zdá se, že oživení, zvroucení

Kdybychom tam dosadili skrovný počet členů naší strany, jež by se nám veřejnost poemívala, že máme málo schopných lidí. Ovšem značný podíl musíme ponechat Němcům a židům rovněž v zájmu národa; ti lidé aspoň po spolknutí sladkých mandlí přestanou republiku za hranicemi pomlouvat — a zkrátka dají pokoj.

Ale těm židům se zde nadřizuje pomalu více než za režimu rakouského. V Praze se mluví teď německy víc než roku 1914.

Ale, příteli, přece rozumějte okolnostem. Židé se za války přetvářovali — byli k tomu nu ceni. Když však republika jim poskytla po iležitost k svobodnému sebeurčení, vzte jejich oddanosti k českému národu. Založili v Praze celou řadu bankovních filiálék, pozvali halické souvěrce k pomoci, aby se naše hospodářská politika z nirtvého bodu hnula. Židovští inteligenti beze všeho nucení žádají o místa sekčních šéfů, sekretářů, inspektorů a plukovníků v naší republice. Nu — a nedostanou-li schopní Česi všeho, oc žádají, ať se naučí trochu trpěti; vždyť to jest pro republiku kdesi dříve snášeli mnoho trzsné k vůli Vidni.

Ale co řekne ministr financí, až se budou od něho žádati obrovské náklady na nová ministerstva?

Tedy už není takových nesmů jako loni. Jsou tu přece nové bankovní domy a ty půlci o-chobné, zaplácáme-li jim kapitál některými leas a nebo doly. A pokrok nám nikdo vřítí nemůže.

FEUILLETON.

V sábovém kalendru roku 1920.

— Kdy tedy už, pane kolego, bude konečně zřízeno ministerstvo elektrisace? Toť se to vleče jako pucilické „Sudetelandu.“

— Ale vždyť se to poslední debatě ve výboru spěchá dost. Máme-li však i tímto zřízením skvěle předstíhat cizí velikost, jest přece potřeba ministerstvo dobře vypraviti. Za Petřínem se počne stavěti vkusný palác ve dvou měsících. Na studijní cestu do Chicaga jsme vyslali tři advokáty, jednoho učitele tělocviku a dva naše politické sekretáře.

— A proč ne inženýry?

— Dajte pokoj! To je hrůza, uzavřená kasta, která potřebuje neustálé inspekce stavů jiných, aby se jí překazila libovůle. Inženýři by v Americe přišli málo studovali, protože si myslí, že zhlédli už všechno a že dovedou v zimních oblačích vyráběti blesky.

— Kdo pak jest vlastně vyhlášen na křeslo tak dělátké?

Zatím neasmím prozraditi. Kandidáti jsou dva; jeden se ovděčil při zabírání církevního majetku a druhý zradikalizoval dvě slovenské šapy. Oba jsou plni síly a chuti k práci. Jen aby nevy-

Občanská ústředna

„Občanská ústředna“
v Brně, Starobrněnská ulice č. 19/21.
zašle Vám
oblíbené, krásné
kalendářky na rok 1920

„Rojmický kalendář“ K 450 za 1 kus
„Moravan“ K 450 za 1 kus
„Kapešní kalendář“ K 3— za 1 kus
Obchodníům a předělným servis obvyklá sleva
při větších objednávkách.

a prohloubení náboženskosti přijde s hůř.
Ze je přinejmenším umění davu, zapomenutím
na nadosobní, transcendentní lidské cíle. Pro-
cházkova stáť je k tomu prvním, nesmělým
a mimovolným krůčkem.

Politický přehled.

Poslední prezidenta Masaryka.

Ve slavnostní schůzi Nár. shromáždění
ve Smetanově síni Obecního domu dne 28.
října sám prezident Masaryk přednesl své
poselství k národu. Uvádíme některé z jeho
myšlenek: Teď máme svůj vlastní stát a ten
vyžaduje smysl pro odpovědnost a světový
rozhled. — Volá se po silné ruce, po diktatu-
ře, po přísných zákonech — já pak zdíraz-
ňuji, ať každý ve svém působení a okolí za-
sedí se o mravní ozdravení. — Usilujeme ta-
ké o rozluhu státu a církve. To však nezna-
mená uvolnění mravnosti, nýbrž musí na-
opak znamenat sesílení všeobecné mravnosti.
Protože Habsburskové zneužívali církve ke
své politice, proto u nás církve se dostala do
nevážnosti a lidé neradi slyší mravní napo-
menutí. V rozluce státu a církve vidím také
prostředek pro sesílení autority náboženské.
— Bez znalosti všech hospodářských sil, bez
znalosti celkové produkce a potřeb nelze za-
hájit úspěšnou socialisací. Socialisace není
možná, jestliže dělnictvo nenaucí se pochopit
celý proces výroby a distribuce. — Sociali-
sace vyžaduje obětí nejen od kapitalistu, ale
i od dělníků. — Leninova taktika upomíná
přilíš na taktiku Ivana Hrozného. Bolševism
musí být překonán mravně, sociál. reformami
a celou politickou výchovou. Každý národ
musí si v těžkých křísích pomoci sám sobě.
— Bude potřeba nových a výnosných daní
— zřízení státní banky pokládám za neod-
kladné. — Naše národní politika loyálně při-
zná národní a jazykové práva ostatních ná-
rodů naší republiky. — Stát jsme vytvořili
my a proto je docela přirozené, že bude
mít svůj zvláštní ráz.

Amnestie.

President Masaryk rozhodnutím ze dne
28. října udělil milost v 71. rozsudkem dosud
nezakončených, politických trestních věcech
z Čech, Moravy a Slezska. Dále promínil
prezident náš zbytek trestu 51 trestanci v
trestních věcech z ženských. — Presi-
dent neudělil však ani všeobecné amnestie
politické ani všeobecné amnestie trestů pro
přestupky obecné. Zato udělil amnestii zvláš-
tního rázu: navrátil mnohým tisícům tresta-
ných osob jejich zachovalost. Milosti té u-
dělil prezident všem osobám odsouzeným
pouze pro trestné činy politické, dále všem
osobám, jež byly pro jiné trestné činy poprvé
odsouzeny a buď v době činu, na nějž zák-
nem není stanoven těžší než pětiletý
trest na svobodu, nebyly starší 18 let — aneb
byly sice starší, ale nebyly odsouzeny k del-
šímu trestu na svobodu než 1 roku a odbyty
soubě trest aneb dosáhly jeho promlčení. Vy-
loučeny byly osoby, které kradly zásilky žele-
zničnické, poštovní, ve státních továrnách neb
dolech, aneb dopustily se lichvy válečné.

Finanční výbor.

Ve schůzi finančního výboru v Praze beze
smýslných schválen návrh vládní o přirážce k
daní nemovité, podle něhož daň z úroků kniž-
kových vkladů bankovních zvýší se z dosu-
vadních 100 na 200 procent a návrh o pří-
rážce k dávce z tantlém se stejným zvýše-
ním. Pro daň z příjmů přijata stupnice, navr-
žená vládou, podle které přírážka má stou-
pati z 20 až na 350 procent při příjmu přes 3
milióny. Přirážka k všeobecné dani v dědič-
né proti původnímu vládnímu návrhu (80—25
proc.) byla částečně snížena a odstupňována
podle berních tříd 60—100—150—200 proc.

Umění Československé republiky.

V poslední době vláda argentinské repub-
liky zhoamerické zvláštním písemem uznává
Československou republiku. Podle toho mi-
nistr zahraničních věcí: dánský, švédský a
norský oznámili, že jejich vlády rozhodly se
uznat československou republiku a svobodný stát Čes-
koslovenský.

Sociální vláda nemožná.

V rakouském parlamentě minulý týden
premiérvil pozoruhodnou řeč dr. Ot. Bauer.
býv. státní tajemník zahraničních záležitostí
a býv. státní tajemník socialisace. Pravil, že
vláda za nynějších poměrů ani v Rakousku
ani v Evropě nemohou provozovat politiku
socialistickou. Žádáme proto od vlády, by
byla doba demokratickou a skutečně repub-
likánskou.

Maďarsko.

Dohodový plinomocník sir Clark v Paříži
požádal ministra, předsedu Friedricha, aby
sestavil vládu na širším základě, by v ní
byly zastoupeny co možná všechny politické
strany. Jen tak rozšířená vláda mohla by
být vyzvána, aby vyslala do Paříže dele-
gaci, která by převzala mírové podmínky
pro Maďarsko. Dosud se také nepodařilo
urovnat sporné záležitosti mezi Maďarskem
a Rumunskem. — Také náš zahraniční mi-
nistr dr. Beneš prohlásil, že československá
vláda neuzná dnešní vládu Friedrichovy, je-
ž monarchistické snahy jsou známy a jež
politika je zároveň obrácena proti všem sou-
sedům nového maďarského státu.

Ofensíva proti ruským boľševíkům.

V boji o Petrohrad byl v Carském Sělu
zajat celý štáb Trockého. Trockij sám za-
chránil se tím, že vyskočil ze železničního
vozu do automobilu. Judenitš doufá, že če-
tými tanky a dělostřelctvem zlomí brzy
odpor boľševický.

Žádáme:

1. Aby sbor samozvanců v Národ. shro-
máždění byl co nejdříve poslán tam, kam
patří: do Nár. shromáždění aby vyspány
byly volby dle spravedlivého řádu volebního.
2. Žádáme svobodu a spravedlnost pro
každé náboženství a každou politickou stra-
nu — protekcionářství jest v odporu s po-
statou demokratické republiky.
3. Žádáme zastavení protikatolického bo-
je a spravedlivou rozluhu církve a státu.
4. Žádáme odňožštění Republiky.
5. Žádáme přísné vyšetření a potrestání
zločinů na katolických slovenských spácha-
ných bez ohledu na osobu i úřad provinčích.
6. Žádáme revisi kvalifikace úřednictva
všech ministerstev.
7. Žádáme energické potírání lichvy, od-
stranění ústřední, zamezení třídně-stranické-
ho zásobování obyvatelstva dle příslušnosti
k politické straně.
8. Žádáme přísné trestání krádeží na
drahách a poštách.
9. Žádáme, aby konečně přikročilo se k
ostrému zdanění válečných zisků — není-li
již pozdě.
10. Žádáme projednání starobního a in-
validního pojišťování.
11. Žádáme odstranění a přísné trestání
jakéhokoli teroru.

Václav Tláškal

Francouzské parfums
Anglická mydla
Veliké toaletní potřeby
Příležitostné dárky
Plesové práce—Dámský salon

Hradec Králové,
Československého třída

Kulturní listy.

Dr. Karel Matušík. Odešel staročeský
pocivý kriegovce; uleželí zemědělnou hlavu
k nedoceněnému dru Bráňovi senior českých
politiků dne 24. října. Ačkoliv zásluhy jeho o
posluh pozitivních hodnot českého národa byly
tak obecně známy, ještě r. 1917 pokrokaři,
horečně sahající po vládě, nenávisťně se o-
třeli o jeho „diktaturu“. Nyní však pokrokoví
diktátoři sami padli do jámy, kterou obětavé-
mu patriarchovi kopali — a nařikali na abso-
lutismus radikálů ještě větších a chytřejších.
„Dr. Matušík po odchodu Riegrově do záliby
zanechal také politiku. Zůstal však věren
svým zásadám, nepřebarvil se; při tom sle-
doval směrnické české politiky bedlivě. Když
se tvořil r. 1916 Národní výbor, vzpomenu-
to znamenitých kvalifikací kmetových; dr. Matušík
stal se jeho předsedou. Když však mladí Nár.
výbor rozbili, uchýlili se do soukromí bez ve-
řejných okázalých protestů; vždyť nesloužil
sobě, nýbrž vlasti. Narodil se r. 1836 v Mln-
chově Hradišti. Když vystudoval práva, za-
býval se prakt. notářskou, soudní a advoká-
ní. Pak pracoval horlivě a úspěšně v samo-
správě. R. 1866 zvolen členem do zem-
ského, r. 1879 do Hléské rady. R. 1890 jmeno-
ván ředitelem Zemské banky. Když byl pova-
lán do panské sněmovny, vstoupil do její pra-
vice. Obrovská práce, kterou vykonával pro
dobru národa téměř až do svého skonu, po-
jistila mu v historii českého národa jméno
vynikající, jehož lesk bude zářiti tím více,
čím větších zklamání se dožijí nepromyšlená
radikální rozbohy.

O slavném Mariánském sloupu v Praze
napsal odborný list „Umění“ v 2.—3. čísle:
„Sloup dal postaviti Ferdinand III. r. 1650 na
památku obhájení Prahy před Švédy. Proti
mnichovskému sloupu měl pražský průběh
vznos, monumentálnější řemesl v celku i de-
talů a šťastnější sílu i umění. Sloup byl

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akceový kapitál K 160.000.000.—. Rezerva a pojišťací fondy přes K 50.000.000.—.

Centrála v Praze, zal. r. 1868.

Žirové účty.
Zahřív se okamžikem směnek, inkasem směnek a
dávám na všechna místa v tu- i cizině; obeta
různých úhrad a výplat, jaké i všechny ostatní
bankovní transakce
za podmínek co nejvýhodnějších.

některé poškozen, hlavně při ostřelování
Prany Prusy r. 1757 a benem minuleho sto-
letí i některé opraveny, posledně roku
1912 sochatem řinatkem. — Jest nesporno,
že nanesu odstraněním sloupu velmi utrpělo,
Pozbylo cenné památky, velmi šťastné si-
tuované, která davala místu určitý, osobitý
charakter a s její existencí počítal i Saloun
při umisění Husova pomníku, když se nepo-
dařilo prosadit přemístění sloupu před Týn-
ský kostel. Husuv pomník, již dosti nešťas-
ně umislený, utrpěl zmíněnou situací, pro miz
nebyl myšlen, novou ranu.

Nu — a barbaři, kteří spáchali zločin tak
vandalský, odvažují se mrskati nynější kato-
licky pro dávného Koniáše.

Uznání naší republiky papežskou stolicí.
Z Prany 25. října bylo oznámeno: Papežský
nuncius zaslal ministerstvu zahraničních vě-
cí následující dopis: Excelenci! Jest mi vel-
mi milé oznámiti Vaší Excelenci a Vaším la-
skavým prostřednictvím jeho Excelenci pre-
sidentu republiky, že papež Benedikt XV.
mne pověřil u příležitosti svého příjezdu do
Prahy, uznati oficiálně a jeho jménem Česko-
slovenskou republiku jako stát suverenní a
neodvislý. Jsem jist, že vláda a vznešený
československý národ uvidí v tomto aktu no-
vý důkaz zájmu, který má jeho Svatost na
občanském a náboženském blahu mladé re-
publiky, již vyslovuje své nejsrdčejší přá-
ní. K těmto vznešeným citům dovoluji si při-
pojit své velmi srdečné přání a prosím Vaši
Excelenci, aby přijala ujištění mé největší
úcty. Theodore Valfre de Bonzo, arcibiskup
trebizontský, apoštolský nuncius. V Praze,
23. října 1919.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V
„Raisových spisech“, vydávaných „Unie“, vy-
šli právě dva nové svazky, XIX. sv. „Trochu
vřesu“, který obsahuje beletrii posledních do-
by, a sv. XX. „Ztracený švec“, přínášející
první díl velkého pohorského obrazu z ná-
rodnostního rozhraní, v němž vedle zápasu
malého českého člověka o existenci rozvíjí
se boj dvou plemen za účasti cizího kapitálu
a pomocí odrodilců. Děj odehrává se v době
nedávno minulé, ale jeho důsledky spadají
do přítomnosti, činitele volekpo tu Raso-
vu skladbu četbou nanejvýš čísnovou. Upo-
zorňujeme na obě knihy své čtenářstvo. —
Italský ministr Baccelli prohlásil, že usku-
teční výměnu učitelských sil netoliko s Po-
lskem, ale i s jinými zeměmi. Vítězná Itálie
prý chce seznámiti prostřednictvím učitelstva
světského zahraniční svět se svými kulturní-
mi statky. — V č. 43. „Národa“ čteme: „O-
pravdu hanbou je fakt, že na zřizované české
školy v r. zv. uzavřením území v Čechách
nelze dostat učitele a že se vzpírají tam jiti,
byť jsou jim nabízeny sebe výhodnější pod-
mínky. Věci došly tak daleko, že ministerstvo
vyučování veřejné slibuje tytéž podmínky
jako pro Slovensko, kde vysoké díly Čechu
jiti domácí učitelé. Copak vláda nemá tolik
autority, aby mohla prostě sama umísťovat
ty, kteří jsou v jejich službách, když konkur-
sy schválněji? Kdyby to udělala na Slovensku,
co všechno by tím zachránila? Zvláštní
shoda okolností! Ozměněno minulý týden,
že při zahájení slavnostní schůze Nár. shro-
máždění zapíše pražský „Hlas“ KŘEČiv
sbor: „Modlitba k sv. Duchu. Nepotřebovali
by poslanci své hlasy připojit? — Činnost
konzervatoře hudby v Brně byla slavnostně
zahájena 25. t. m. — Mistr Jar. Kocián pod-
nikl umělecké turné po Slovensku. Pražská
konzervatoř má se státi předním hudebním
ústavem všeslovenským; žádá tak profesorský
sbor, který zároveň naléhá, aby ústav
byl sestátněn a postaven na pevnou finanční
základnu. — „Našinec“ upozorňuje na veliké
literární dílo Otce pouště a starokřesťanské-
ho básníka Eusebia Sořonia Jeronyma (340
— 420). Do češtiny přeloženo z jeho spisů v
minulém století jen málo. Teprve družina ka-
tolických spisovatelů v Staré Říši na Mora-
vě věnovala tomuto vydání zvýšenou pozor-
nost. Zahájila r. 1910 vydání „Spisů sv. Jer-
onyma“. Před rokem se dostalo české veřej-
nosti do rukou důstojného překladu první
polovice všech listů Jeronymových z pera
Sifřžova. Nyní vyjde druhý svazek. Chystá
se též Langova studie „Otec pouště“ sv. Je-
ronyma. — Nová kniha prósy Otakara Břež-
ny vyjde pod názvem „Skryté dějiny“. — Na
Slovensko začne vycházeti třetí soc. dem.
list „Proletář“. — Hvězdná kanadská ve
Viktoria honosí se nyní největším dalekohle-
dem, jehož roura jest 40 stop dlouhá; jest o
třetinu větší než proslulý dalekohled hvěz-
dárný chicagský. — Otava byla ve středově-
ku zlatonosná. Nyní odborně zkoumání nero-
stů otavských prozrazuje, že se tam zlata na-
leze ještě dosti. Výzkumy řídí vrchní dělní

rada J. Bambas. O židovském český pi-
šícím básníku Siegf. Kapperovi pokrokaři
již napsali rozsáhlou literaturu, jako by bylo
nejvyšším heroismem a velikou milostí pro
nás národ, psal-li žid český. Nyní napsal no-
vou studii o Kapperovi dr. J. Krejčí. Nepři-
chází nám na mysl snižovati dílo a zlehčovati
dobré úmysly židovského básníka. Který po-
krokař se však rozpasal za posledních 30 let
s nadšením o předním buditeli české Moravy
Sušilovi?

Národohospod. hľadka.

Proč se čestí řeholníci vyhánějí z Prahy.
Ine — aby měli cizí přánírovat žide dosti
mista. V Nár. listech 26. t. m. se praví: Ro-
ky 1914, 15 a 16 nejsou tak daleko, abychom
se přilíš živě nepamatovali na situaci. Co
bylo? Na každém domě viselo několik cedu-
lek, oznamujících prázdné byty. Ze sta krá-
mů v ulici padesát bylo k pronajmutí. A zvlášť
velké byty desíti, osmi, šesti a čtyřpokojové
rok i dvě leta nebyly k pronajmutí, ač činže
dle nařízení nesměly se zvyšovati. A tehdy
statistický úřad města Prahy psal, že počet
obyvatelstva činí něco přes 400.000 duší a v
novinách čili jme v prvních letech války, že
Praha se vyvíjí. Bylo tomu skutečně tak?
Odvod stihal odvod, rodiny se rozbíhaly na
venek k přibuzným nebo dvě se slučovaly v
jednu. Velmi mnozí Pražané, poněvadž apro-
visace v Praze byla bídná, přehli na venek a
pokud mohli, zakoupili si tam domek. A Pra-
ha, ač hostila na 50.000 polských židů a ji-
ných uprchlíků, byla pořád vyvíjena. A čili
ismě dále v týdenních výkazech, že třikrát
tolik lidí více v Praze umírá, než se jich rodí.
Spočítáme-li, kolik lidí z Prahy padlo, kolik
jich umřelo při chřipkové epidemii, kolik se
jich vysílovalo později na Slovensko — vi-
díme, že obyčej byl nesmírný a že tedy zdán-
livě je nevyvíditelné, která se stalo, že ne-
jen tisíce a tisíce prázdných bytů v Praze
je dnes pryč, ale, že se pro tisíce lidí bytu
nedostává. A přece ta věc je hravě vysvětl-
itelná. Kdo není slepý, nebo zámyslně nechce
vidět, pozoroval toto: Zbohatli lidé, kteří dříve
neměli ani na činži pro jeden pokoj a ku-
chyň. Tito lidé zvýšili své požadavky ve
všech směrech a tedy i v bytových. Známe
jednoho, který bydlel v přepaženém krámu;
dnes má tři pokoje a kuchyň, a znám člově-
ka, který celý život bydlel v chaloupce s ok-
ny jako kapsa, ale teď za války se nastěhoval
do Prahy a privatizuje v nádherném bytě.
Známe lidi, kteří než se dostali k všelijakým
žlabům a žlábkům a než se naučili „keřaso-
vat“, žili ze dne na den a spali na zemi. Dnes
nevědí, jaký přepych by si měli domít a v
čem spát. Stačilo by jen se podívat do byto-
vých příhlásek z r. 1914, 15 a 16... a do
dnešních, zrevidovat je někde a byl by to
hned velice poučný obrázek o tom, proč je
neinstatek bytů. Ale to není vše. Kdyby vzal
se do ruky seznam majitelů domů v r. 1914
a dnešních, přišlo by se na další věc. Na sta
domů v Praze bylo zakoupeno přistěhoval-
eckými zbohatlíky, obsazeno jejich familiemi a
domácí starousedlé obyvatelstvo vypuzeno.
Lidé, nejpuští lichvou zbohatli, když v obci,
kde celý život působili, hrozil jim skandál,
zakoupili si z lichvářských peněz v Praze dům
a ztratili se. A nejen to: pro další svoji po-
sobnost u nás potřebovali tajné skladiště, ně-
kolik bytů a pod. Kolik takových řígovaných
„domácností“, z jedné a téže řrdiny udeřa-
ných, bylo odhaleno a kolik by se jich odha-
lilo ještě dnes, kdyby vážně a spravedlivě se
to myslelo s bytovou nouzí a kdyby se vza-
la otázka ta jak se patří do rukou, za pomoci
statistiky z r. 1914, 15 a 16... Byl by sprá-
vedlivým jedním zákon, kterým by se nařizo-
valo: Kdo v Praze nebyl v roce 1914 a kdo
nemůže prokázat, že povoláním svým byl nu-
cen sem se přistěhovati — ať se jenom hezky
zčerstva vrátí do místa svého bývalého pří-
sobiště! Jen tak by se vysvětlilo, jak mohla
vyvíjena Praha tak rychle ve dvou letech
se čílnit, že z 400.000 duší se stalo — 900.000.
Viedeňských Čechů sem přece přišlo jen sot-
va 50.000!

Socialistickou agitací proti kapitálu odku-
zuje ve Vorwärtsu velmi rozhodně jeden z
předních pohlavárů sociální demokracie v
Německu Ed. Bernstein. Vytýká mnohým
svým soudruhům, že hlásali učení Marxovo,
aniž je sami důkladně znali. Vyhlašují kapi-
tál za největšího nepřitele dělnické třídy, ač-
koliv Marx ani nenapadlo, aby něco tak-
ového napsal. Marx vyvířil velmi ostře pro-
cházkové zámy kapitalistů a dělníků vykořis-
ťovací tendenci kapitalu, ale marně bychom
hledali v jeho spisech smělý výrok. Bern-

Předplatné:
Na rok 10 K, na půl
roku 5 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1 50 K.
Jednotlivě článek 50 hal.

Inzeráty
píší se hotově.

Účet pošt. spoř.
točky v Praze
čís. 49.080.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Ruční písmo se navrácí
a neobednává se ne-
honorují.

Reklamacce
zasílají se nezálepd
něm, administraci.
„Obnova“ vyřadí každý
přítak v polede.

Telefon čís. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 7. listopadu 1919.

Číslo 45.

Nejdrzejší korupce.

Silně rozvířila prach aféra úplatkáře Jiráka — ale leckde jen prach. Každý lapal dychtivě sensaci; mnohý pak si oddech: „To jsem rád, že v tom nejsem já, že mne ještě nepřistihli. Teď musím spekulovati ještě chytřejší a opatrněji.“

Jiráka byl vysokým státním úředníkem, sekčním šéfem ministerstva financí, přednostou revisního oddělení. Měl povinnost revidovati válečné lichváře a nadměrné zisky. Teď tedy jest jasno, proč i při zřízení kontrolních a bohatě placených úřadů furie lichvy jen se poutivým lidem vysmívá. Dle „Práva lidu“ v kružích advokátních vědělo se již dávno, že jest člověkem úplatným. Proč tedy poctiví znalci toho charakteru neupozornili na tuto hrabivou stvůru dávno?

Noviny psaly, které straně politické tento bývalý profesor obchodní akademie náleží. Ale za nynějších okolností, kdy jest a musí býti zpolitizováno všechno, těžko se vysmívati straně. Jestliže jedna strana vidí svůj úkol místo v sledování morálních chyb ve shánění hlasovacích lístků, těžko se diviti, že strana druhá neodmítne pranikoho, kdo se k ní přihlásí. Teď skoro každý, kdo nechce umřít hladem, k některé politické straně přikloniti se musí. Ale nejlepší reforma českých poměrů by nastala, kdyby politické strany naopak vylučovaly ze svého středu individua zlátná a jinak zlopořádná. Ale číslíková konkurence členů stran zdržuje ruce od čistoty.

Kde jest nejpevnější opora poctivého společenského řádu, dokázal krásně neklerikál Holeček v proslovu „Naších“. V jihočeských katolických obcích čest se neměla dle toho, zdali některý občan byl u soudu osvobozen či odsouzen. Rozhodovalo veřejné mínění zachovalých zbožných občanů. Odsouzení obce bál se každý sedlák mnohem více než dlouhého žaláře. Bylo-li na něho těžké podezření, dobíhal k sousedům, do hostince a jinam se svými obranami úzkostlivěji než před úřady. Chvil se před kritikou veřejnosti takovou bázní moderní sobec v zliberalisované společnosti? Vždyť přece sama ústředí politických stran s neslýchaným cynismem hledí do svých služeb dostati samy agitátory jiných stran přeplácením. A také se jim to daří. Jiráskové bankovky mění přes noc přesvědčení těch, kteří se činí učitelé lidu a — kteří mají vyřezávaní rakovinu korupce.

Jiráka ve službě ředitele „Pražské úvěrní banky“ hledal cesty, jak uplatit rozhodující kruhy ve příčině dotázky 200 000 tun cukru za hranice. Žádal ministerského tajemníka Struškova, aby působil na ministra zahraničí ve smyslu holandské nabídky. Tajemník jej odkázal přímo na ministra dra. Beneše. Jiráka dotal si kuráže a nabízel ministru za podporu plánu „Pražské úvěrní banky“ několik milionů — přile se docela o dvacet milionech. Ale ušlechtilý osvoboditel národa trnul nad drzostí jiráskové duše a dal zlosyna zavřít.

FEUILLETON.

Časy demokratické.

Nejlepší úmysly předstírá i největší byrokrát, zbohatlík, rodový povýšenec. Proto jestliže rozloží před námi čarovný obraz nádherných plánů muž, který se vydává za demokrata, ptáme se: Lze ti dlužitovati bezpečně více než těm, kterým chceš vládu odejmouti? Krev není mléko — jest stejná ve vladaři jako v poddaném. Sklon k vášni jest ve všech vrstvách. Jestliže jsou zhrálí anebo jinak chybující ti občané, kteří mají lákavější přelstivost a více prostředků než ty, není u tebe zvláštní obdivuhodnou ctností ta zdržlivost, ke které jsi nucen okolnostmi, nouda. Kdo za to ručí, že nepadneš do chyb ještě horších, až na troskách moci se hrotilci postavíš si vládní křeslo vlastní. Dosud zkušenost poučuje, že proti přepychu a radovánkám mocných mluvili nejhoroucněji ti, kteří po takových hmotných slastech sami každodenně toužili.

To už jest svéta bůh, že tůha ovládaná obyčejně jest hodnější než vládnoucí. Křídla přistřižená letět nemohou. A zrovna tak a národy. Národ malý, porobený, má více smyslu pro svobodu než národ vládnoucí.

Tato aféra vyvolává celý roj myšlenek o nynějších morálních poměrech v republice.

1. Jest známo, že dr. Beneš jevil při své osvobozovací akci obětavost heroickou a že po překonání hrozných svízěl nyní naprosto nějakých vedlejších příjmů nepotřebuje. Jestliže tedy velehradský padouch odváží se korumpovati osobu tak křísťálovou, jistě se přesvědčil, že u jiných hodnostářů by takový pokus měl snadný zdar. Tu je také návod, že celé řadě tučně placených lidí nestačí bráti čtyři až pět stovek denně; musí se žít kavalerií, protože republika vyžaduje rovnost a život prostý, neokázalý.

2. Házili se celými miliony jako diškerami, uhodnete snadno, proč dražota tak málo polevuje. Jestliže bařipání s lehkou a veselou myslí přepřácejí, jak se má věsti občan, který bere 10—14 korun denně?

3. Jiráka, bývalý nemajetný profesor, již před propuknutím aféry pořídl si v blahé době republikánské tři domy a villu, zatím co universitní profesoři strádají. Na jaké úrovni jsou společenské poměry v Praze, že se včas nepátralo, odkud tak náhle zbohatnutí extravlasteneckého povýšence?

4. Zabředlo se tak daleko, že lidé, kteří mají u nás vynikající funkce, domnívají se, že každý veřejný činovník pracuje jen pro vlastní obohacení. Nízke duše hrabivci již ani nechtějí věřiti, že jsou tu někteří občané, kteří by něco dělali z pohrutek ideálních. Nikdy nebyl oškubáván národ od vlastních synů tak neurvale jako teď v době politické svobody, kdy má přijíti ke slovu nejvroucnější činnorodá láska k vlasti.

5. Představme si, jaký užitek by měl národ z produkce cukerní, kdyby se byl úplatek zdal. Vždyť by zůstalo také pár milionů za nehty i Jirákovu a jeho pomocníkům.

6. Teď se lehce pochopí, proč někteří lidé tak fanaticky se snaží vyhostit ze škol učení mravouce křesťanské. Ta překážka nejvíce právě těm, kteří frázemi o obrodu husitském a československém zastírali, že absolvovali školu materialistických orientací, školu nečeskou a pro národ náš zhořlou. Ty lidi páli znamení kříže nejvíce. O náhražkové mravouce se teprve přemýšlí a debatuje — v době, kdy aspoň hlavní linie některé obstaroje morálky mají býti v činnosti přímo horečné. Dr. Matušík a jinými poctivci byli z veřejného kolbiště vystrčeni, aby udělali místo starým moderním reformátorům. Nu — a reformy jsou už tady.

7. Bylo by divem, aby při některé velké korupční aféře nebyl zid. Ti znají nejlepe tajné cestičky, jak proklouznouti i s milionovým ziskem bez úrazu. A věru — hned se ozvalo za aféry i jméno vídeňského dra. Freundla, který byl již r. 1917 zatčen, protože byl zapleten do špinavé aféry Krantzovy.

8. Aby se odvrátila pozornost pracujícího lidu od hamižných velkokšeftů, konali se před jeho zrakem ráj, jaký nastane na zabraných církevních pozemcích. Zatím však v Praze se nabízl na úkor lidu ban-

noucí; porobenci jsou i jinak lidmi ctnostnějšími než ti, v jejich rukou jest hegemonie. Co se naplákalí Poláci nad svým ujařmením! Nyní však pronásledují fanaťticky jak Čechy tak Ukrajince — tedy krev slovanskou. A ta „svobodomyšlná“ Itálie! Vztahuje dravou tlapu na celou Dalmácii, aby se tak „odměnila“ za cenné služby Jihooslovanů. A jak ten demokratický smysl pro svobodu jeví se u bolševiků, kteří tolik dříve nařikali na krutost carismu!

Jest dobře učiniti procházku i dávnými dějinami, abychom věděli, jak jest vždy potřebí kritické ostražitosti, kdykoli ohlašují svoji akci buď političtí či sociální reformátoři.

V starých dobách knížecích v Čechách pobívali jednotlivých kmenů bojovali prudce proti moci ústředního vladaře, proti „jarmu“, které vlastně mělo národ náš zachovati v době germánských výbojů. Ale ty šlechtické vzpoury neměly za účel svobodu a blaho lidu. Naopak poddaní mohli se nadíti trochu volnosti teprve pod ochranou knížecího ústředního.

Po smrti Václava III. (1306) šlechtici stáli nad českou zemí moc přílišnou. Živel „demokratický“ rozvinul mocný protitlak. Za besmecného panování Jindřicha Korutanského akupina spřízněných

křem a Jirákem taková úplatná odměna, která převyšuje roční plat všech farářů v republice.

Politický přehled.

Národní generál štábu naší armády.

President dr. Masaryk zvláštním listem oznámil dosavadnímu vrchnímu veliteli armády našemu generálu Pelléovi, že podle ujednání v té věci mezi vládami republiky francouzské a Československé bude týž generál od nynějška zastávati úřad náčelníka generálního štábu.

Mobilizace v Jugoslávii.

Poněvadž vláda italská dosud rázně nezakročila proti D'Annunziovi ve Rjece a dohoda sama marně dosud snaží se záležitost tu vyrovnati smírně, přechází už Jihooslovanům trpělivost a chystají si po moci sami. Vláda jihooslovenská prý mobilisuje a očekává se ultimatum Jugoslaviie Italii.

Dohoda Rumunska.

Rumunsko dosud nevyhovělo přání dohody. Proto nejvyšší rada ukládá spojeneckým vyslancům v Bukurešti, aby společně a ihned zakročili u rumunské vlády, že není možno Rumunsku přiknouti oba břehy řeky Maroše, a aby se ono podřídilo závazkům, uloženým členům společnosti národů a to ve příčině smlouvy o menšinách. Zároveň se ukládá Rumunům, aby zanechali neoprávněných rekvizic v Maďarsku.

Sitace v Maďarsku.

Ministerský předseda Fridrich sdělil již zástupci dohody v Pešti Clarkovi, že jeho strana jest ochotna, bude-li křesťanský a národní ráz nové vlády zaručen, přibírá i zástupce jiných stran, tedy soc. demokratické, měšťanské a malorolníků.

Mírová konference.

Dle zpráv z Paříže mírová konference bude prý brzy rozpuštěna a američtí delegáti během prosince vrátí se do vlasti. Hlavní otázka, kterou nutno ještě rozřešiti, jest otázka rjecká.

Proti sovětovému Rusku.

Dohodě prý se podařilo přiměti Finsko k účasti na boji proti sovětovému Rusku. Doprava finských vojsk na hranici byla již zahájena. Generál finský v otevřeném listě prezidentu finskému prohlásil, že nadešla chvíle Finska, aby dobylo Petrohradu, a povolilo vládu rad. — Jiné zprávy zase tvrdí, že Jüdeničova armáda byla před Petrohradem poražena a že ustupuje na celé čáře.

rodů patricijských pražských a kutnohorských zdvihla proti nejmocnějším šlechticům vzpouru. Zdaž pro dobro všech živlá plebejských? I nikoli. Měšťáci němečtí zbohatlíci snažili se spoluvládnouti — a dle možnosti utlačovati netoliko sedláky, ale i měšťany méně významné. Spiklenci prohlásili, že zajatých šlechticů nepropustí dříve, pokud přední rodiny panské nevstoupí ve sňatkové spojení s předními rody patricijskými. A zbohatlí měšťané již před tímto převratem vedli si po šlechticku.

Za Karla IV. a Václava IV. kněžstvo znamenalo v českých zemích i velikou moc politickou. Nuže tedy — rychle důkladně demokratické reformy! Kněžstvo viklešské samo volalo, že se má duchovenstvu odejmouti světské panování. Ale jaká byla praxe u samých nejdemokratičtějších Táborů? Winter svědčí: „Protiivníci tábořským kněžím vyčítali, že panují a clauzují; není prý města jich strany, aby v něm kněz nebyl hutmanem; kněží sadi koněly, z měst honí, koho chtě, v soudech rozhodují, ponoukajíce, koho skaziti, koho živiti.“ (Život církevní, 12.) A co jejich spojenc Jan Želivský v Praze? Tento radikální husitský kněz byl absolutním politickým vládcem na Novém městě Pražském; bezcinné a krvavě

Rozmanitost.

Známo, že ve Francii za války musili do fronty netoliko faráři, ale i biskupové a kněží fteholní. Ve vojenské službě od srpna 1914 bylo celkem na 900 francouzských Jesuitů. Mezi padlými Jesuity jest 28 vojenských kurátů, 30 důstojníků, 36 poddůstojníků, 17 desátníků a 54 prostých vojáků. Věru čísla velká, která svědčí, že se tito fteholníci tak báživě nekřičeli. — Člen americké studijní komise Spaček po svém návratu napsal, že demokracie Amerika jest pobožná. Kostelů jest tam více než u nás. Náboženské vyznání, ať jakékoli, není ve veřejném životě překážkou ani protekcí. — O „Armádě Spásy“ napsalo 26. října „Právo lidu“: „Zklamali jsme se. Není to ta Armáda Spásy, jak jsme si ji představovali a jak nám byla líčena. Pokud můžeme pozorovati, činnost Armády Spásy v Praze z největší části spočívá v tom, že koná sbírky pro svoje účely. U nás se koná tolik sbírek na různé instituce veřejné i soukromé, že toho máme věru po krk, a že toto sbírání stalo se určitou raritou, na niž každý cizinec ukazuje, jako v Itálii poukazuje na žebračce Lazarovy. A při tom něco nového a opravdu prospěšného Armáda Spásy nepřináší. Je to skoro — tekt bych — zakrytý, zakuklený klerikalismus. V prvním čísle svého listu, nazvaného „Prapor Spásy“, je zřejmé tento duch klerikalismu až příliš zjevný. A konečně neměli bychom ani v tomto nic proti tomu, kdyby dlo se tak způsobem slušným, věcným a lidskému rozumu odpovídajícím. Ale tomu není tak. Na př. v prvním článku vynášeli se krásné vlastnosti choti zakladatele Armády Spásy Williama Bootha a praví se: „Mnohé z hlavních zásad hnutí vůdčí svůj vznik právě jí, obzvláště pak zásada, kterou uznává rovnost obou pohlaví ve věcech, týkajících se království božího.“ U nás, kde rovnost žen s muži provedena jest zákonem tak důsledně, přichází Armáda Spásy ještě s takovým nesmyslným a klerikalismem čpícím názorem. To přece již je u nás dávno překonáno. Nepřiměřeně nám Armáda Spásy kromě svých sbírek a ohlupování nic jiného, pak mohla s pánebnohem zůstat tam, kde je. Lidé, kteří pronášeli tak velké chvaly na České bratry, ani z daleka nemíní navázati na ideály Chetického, ale — podporují zde rozvoj konfese zcela cizí. Ale to nečiní z několika úmyslů nábožensko-obrodných. Ovšem tak bezohledného odbytí, jaké čteme v socialistickém deníku, ani Armáda Spásy nezaskoží. — Minulý měsíc k vůli nejnaléhavější obraně křesťanského obyvatelstva ve Vídni přednesl posl. Kunsachak tyto požadavky: Okamžitě vyvezení všech židů přistěhovalých od srpna 1914; pokud z naléhavých důvodů bylo by to znemožněno, všeobecné internování v táborech uprchlíků. Veškerá prohlášení o státní rakouské příslušnosti, vydaná až dosud židovskými uprchlíky, buďtež prohlášena za neplatná, rovněž domovská oprávnění, propůjčená na základě těchto prohlášení. Prohlášení židů za vlastní národnost, vystoupení ze židovské viny nezrušuje pro vystoupivšího, stejně ani pro jeho ženu a děti příslušnost k židovské národnosti. Založení židovského kazastru a střížení vlastní židovské kurie pro všechny volby jak do státních, tak autonomních zastupitelských sborů. Vyloučení židů z vedení úřadu jako členů státní nebo zemské vlády; vytvoření židovského státního úřadu (ministerstvo krajauské); přípustění židů k státní, zemské nebo obecní službě jen v poměru k počtu jejich národa. Vyloučení židů

potlačoval oposici husitů mřných, pokud sám nebyl násilně odstraněn od těch, jejich životy nebyly v bezpečí ve dne v noci.

Táborští bojovníci vysávali kruté vlastní souvěře, kteří misto váleční se věnovali pilné práci. Ostatně brzy řídili věci tábořské i v poli šlechtici. Konšel tábořský přiznal krátce před bitvou u Lipan, že táborští vůdcové ztratili důvěru i lidu vlastního. Reformáčn snahy zastřeny a náčelníci se připravovali krvavými lázněmi se probíjeti k imperiu.

Po smrti Vladislava II. Praha stala se jakousi demokratickou republikou. Rozkaz mladého krále Ludvíka nedbáno. Radnice, obsazená staroklíšnickými, pronásledovala zuřivě občany smýšlející radikálně (protestanty a české bratry). Vrátila se inkviziční doba Jana Želivského v jiné podobě. Teprve německý a katolický monarcha Ferdinand I. učinil pustému řádění „demokratických“ sobců přítrž.

Pak počátkem století sedmáctého boj za svobodu — ale vedený šlechtici a městy. Tři privilegovaní stavové však nemínili polehčiti břemena seláků nevolníků. A tak krátce před Bílou horou sami protestantští sedláci krvavě se bouřili na několika místech proti svým protestantským vrchnostem.

na rok 1920!

Objednejte ihned u

„Občanské tickárny“

v Brně Starobrněnská ul. 19/21.

**Obchodníkům a prodejnám novin obvyklá sleva
při větších objednávkách.**

z řádu učitelského na všech německých národ-
ních, měšťanských a středních školách, jakož i
z učitelských ústavů; Zřízení židovských škol
národních, měšťanských, středních a učitelských
ústavů; připsání židů jako učitelů a posluchačů
na všech vyšších ústavech učebních jen v po-
měru k jejich národnímu počtu. Kunschak pro-
hlásil, že by se tak zjedlna spravedlivý základ
na ke klidnější soužití se židy. Posluchačstvo
vývoody řečníkovy jednomyslně schválilo. — Ny-
mější ministr financí Sonntag měl funkci, až šla
hlava kolem. Die „N. L.“ zastával Sonntag v
roce 1917 jen 47 funkcí a to se rozumí že pl-
cených. Byl předsedcem zem. výboru (12.000 K),
členem správní komise obil. ústavu (18.000 K),
ředitelem ústředny krmitv (6.000 K), jednatelem
Armvy (17.000 K), členem ředitelstva ústř. svazu
hospod. družstev (6.000 K) atd. atd. Věřejné funk-
ce nesly mu ročně na 100.000 K. Počítají tedy náš
nový finanční ministr umí. — Českoslovenští le-
gionáři ruští, francouzští a další, shromáždění na
schůzi 24. října v Praze, prohlásili: „I. Do usta-
vení správního výboru všeobecné nepolitické or-
ganizace uznáváme za jediného oprávněného
mluvčího našeho zařdmi organizační výbor „Dru-
žiny československých legionářů“. 2. Protestuje-
me proti amnestování Muny a žádáme, aby do
příchodu sibiřské armády byl podržen ve vazbě
a s ním všichni, kdož usilovali o zničení sibiřské
armády. Projevy těchto legionářů nechťelo o-
tiskovati „České slovo“ a „Právo lidu“. — Proti
tvzení „Večerního Práva lidu“, že strana soc.
demokratická se zřekla Muny, pravý opak uvádí
Josef Hudec v „28. říjnu“. Tvrdí: Strana soc.
demokratická vzala Muňu na svůj štít, do svých
řad a pod svou ochranu a umožnila mu jeho pro-
paganda v Čechách. Po atentátu na dra Kramě-
 postavil výkonný výbor Muňu sice mimo stranu,
ne však z vlastního popudů, nýbrž na nátlak Mo-
dráčka a Hudece; ale Muňa byl poslán na Kladno
jako zvlášť chráněný soudruh a při novém ná-
hrhu na vyloučení Muňy ze strany byl Modráček
a Hudec poraženi. Muňa byl a je tedy příslušníkem
strany do dnes. Ovšem po příchodu sibiřských le-
gionářů, proti kterým se Muňa tolik provinil,
„Právo lidu“ by svůj skutečný poměr k Muňovi
rádo zastalo. — Na německé kožní klinice prof.
Kreibitzha v Praze bylo letos v ošetřování dosud
na 10.000 pobávně onemocnělých. Měl by se vy-
šetřit malečkový stav těchto lidí, protože hřivý
život stojí v Praze v jednom týdnu tisíce. — Na
evang. gymnasiu v slovenském Kežmarku bylo
vražděno slovenské memorandum, protože prý je
„psané v řeči pro jeho nesrozumitelnost“. — Dne
3. listopadu byl tomu rok, co skáčen v Praze ma-
řinský sloup. Tento zločin, posud nepotrestaný,
vymstí se naší republice tak, že ákody sotva se
napraví za 10 let. — Odpovědný ředaktor „Lid.
demku“ a „Večera“ Josef Vraný, člen Nár. shro-
máždění, napsal 17. září ve „Večeru“, že byl za
rakouské vlády pětkrát volán na pražské policej-
ní ředitelství a vytýkáno mu tam bylo, že ne-
uvěřitelně doporučení rakouské válečné pěčky.
tímto slovy: „Česká učitelská kancelář jest pro
pájkovon agiaci a vy házíte její denní projevy
do koše. Neotklájte projevy učitelé, profesorů
... pro válečnou pěčku.“ Kdo pak tedy vlastně
byl Rakusákem? — Generální inspektor vojsk
Machar vydal rozkaz, jímž se zrušují dosavadní
stížnostní komise a příkazují se stížnosti živo-
nostnému soudu. Tímto výnosem zabráněno má
býti také dosavadnímu teroru v dělnických or-
ganizacích. Nad tímto výnosem pozastavují se so-
ciální demokraté na Ostravsku. Svolali protestní
schůzi a stěžovali si na teror (!) generálního in-
spektora vojsk. Zvláštní logika! Sami terorem
obehledně prováděli, ale následnou si na něj stěžují

Jest potřeba pokračovati? Líbivá hesla troufal každý, kdo chce vlastní moc rozmnožiti. A těžko prozpytuješ, pokud jeho veřejně ohlašováný program jest míněn upřímně.

Kdo se nechce poučiti z minulých století, necht' jen důkladně pozoruje, jaké jsou osudy tolik nádherně hlášené demokracie v době přítomné! Nevládnou na mnoha místech povýšení direktéři proti lidu? Neobohacují se nesmírně na účet lidí pracujících? A což ten žalostný teror v samých továrnách! »Kde Duch Boží, tuť i svoboda, praví Písmo. Ale kde se o Bohu ani mluvíti nechce, tam všelike záruky práva a volnosti jsou nejisté a připoutají k sobě pramálo důvěry.

Lidé dříve poníženi nevolají teď, že jsme všichni rovnocenní bratři, ale zrovna naopak: „Teď jsme my pány“.

Nezaléží tolik na formě politických a sociálních poměrů jako spíše na dobré vůli a obětavosti těch, kteří mají odevzdat demokracii do rukou. Vždyť i křiklavá bezpráví lze vymlouvat i vykrucovati různými demokratickými floskulemi. Ale faktická břejivá demokracie se vyvíjí na veliké práci a houževnatého sebezáporu ode všech — i od těch, kteří se těm na veliké risky a poměry nově se rodících.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Šedivě a hodně mléké teorii o rozmachu kultury na troskách výry odporuje denní zkušenost. Právě náboženství jest nehasnoucí výhní účchvatného uměleckého škístení, úrodnou základnou nejnovnějších květů poesie. V č. 37. »České strážce« ozývá se stesk: »Rozvoj krásné naší literatury se zastavil. Za žádného z vynikajících básníků a prosaistů, kteří žili v posledních 20 letech, nepřišla rovnocenná náhrada, a ti, kteří máme, jsou už literárně ukončení. Sotva lze už očekávat od nich něčeho nového. Hlavním nedostatkem však jest, že není mladáho pokolení, jež by opívaly velkými slibnými talenty, chuti a schopností k významným a rozhodným literárním činům, novými, plodnými popudy, všemi podmínkami k plnému, bujnému rozkvětu.« K tomu dodáváme, že pyšný postoi a pohrdavý cynismus, jehož jest v naší literatuře tolik, ještě není uměním. — Francouzský učenec Barrés die »Tribuny« se vyjádřil: »Středověké kláštery byly pracovními úly a rozumnou prací hospodářskou firmou, ne nepodobnou dnešním továrnám.« — Nákladem J. Laichtera vyšla 1. část II. dílu čtyřdívě očekávaného »M. Jana Husa: z pera V. Novotného. Zatím co Novotný podává podrobný životopis, Kybal jako jeho spolupracovník píše soustavný přehled učení Husova. Konečně tedy stojíme před velkým monumentem, který má poskytnouti mnoho světla. Zdali rozptýlí zakřslé předsudky radikálních davů, jest jiná otázka. Jak dlouho na př. již má česká veřejnost v ruce Lenzovu úvahu o Husově učení! Přes to radikální lid vypravuje dále báchorky přímlo komické. Novotný přikročil k důležitěmu dílu s energičtým úctyhodnou. Snaží se různé zjevy doby Husovy rozpíati do nejmenších detailů, prosvítiti svým kritickým zrakem všecko. Jsme mu vděčni za nové objevy, kterými se lépe vysvětluje povaha Zbyňka Zajíce a Václava IV. Novotný postavil do nového světla i řadu zjevů, říkajících se Husa a jeho družiny bezprostředně. Všecka čest pili, kterou autor na všecko vynaložil! Zatím však připomínáme, že leckdy ten, kdo chce dokazovati příliš mnoho, dokazuje skrovně. Na př. houzevnatá snaha autorova, aby se dokázalo těsné spojení Husa a jeho osobních přátel s domácími předchůdci-reformátory, není ve svých výsledcích nejšťastnější. Novotný shledává kde jakou okolnost, která by svědčila, že počátky husitského hnutí jsou národní, vyvolané výhradně potřebou domácí. Ale aby se dokázal v hnutí vzburzeném od Husa o pravdu národní svržáz, bylo by potřeba dokumentů přesvědčivějších. I některé jiné Novotného vývody jest přijímati opatrně, kriticky. Přes to náleží Novotnému zásluha, že téma tolik choulostivé a nesnadné zpracovává se širokým rozhledem a že podává českému čtenářstvu tolik nového, kriticky hodnoceného. — J. Šusta vydal již II. knihu svých »Dvou knih českých dějin pod názvem »Počátky Lucemburské. S velikou svědomitostí autor probírá události v letech 1308 — 1320, o jejichž podstatě a významu posud jsme věděli tak málo. A přece povaha doby přechodné po skonu posledního Přemyslovce má tak velikou důležitost. Pramenů k tehdejšímu událostem českým jest málo, takže autora vedlo patrně tak často do ciziny, ke zprávám zahraničním. Velice bystré postřehy Šustovy konečně odstranily závoj s celé řady zjevů a okolností polotajemných. Kniha autorova jest znamenitým prologem k slavné době Otce vlasti. — P. X. Salda dne 12. října ve »Venkovu« konstatuje, jak se touží po novém obrodním směru literatury. Autor vyslechl v poslední době několik hlasů o potřebě literatury opravdovější a společnější než byla literatura předválečná. K tomu dodává: »Všecky tyto hlasy mají to společné, že odvrací se od kultu soukromého lidského já a jeho starostí a touží z literatury učiniti nástroj příští stavby společenské. Literatury sentimentální a erotické všechny odvráťají; a vyzvánějí na přivítanou všemi rozlásanými zvony literatury sociální-civilizační, dobývací a kolonizační.« Promlouvá dále o knize Paula Adama *Literatura a válka* i jiných souběžných literárních zjevech, praví dále: »Z toho plyne, co jsem vždycky hájil: že literatura nesmí býti mravně frivolná a že ukazuje-li ti zlo a peklo lidské, nesmí ti je ukazovati, aby tě polechtala jejich sensacemi, nýbrž aby tě podělila: v bázní jest a zůstane pramen mravní čistoty, karmashe. Neukáže-li ti charakter lidský jako vítěze nad zemí nátra, musí ti jej ukázati jako jeho žalostnou oběť, oběť budící lhostěného opovržení. Jen směr se zemí nesmí býti v díle básnickém, jen ne mravní lhostejnost!« — V č. 9. čísle »Archye« jest dokončení významného článku Dohnalova »Problém Kri-

sta v moderní krásné literatuře. **B. Konářík** – Bečvan počíná tam otiskovat *»Legenda o velkém utrpení«*. Pozoruhodné jsou črty **Eug. Klaudiva Kleta** a práce **Al. St. Nováka**. V *»Archivu literárním«* pokračuje **Stěhlík** v otiskování dokumentů z doby Douchovy.

Jak jsou Němci v Praze potlačováni. Veliké výsady na úkor českého živlu mají Němci v samé Praze podnes. Jistě by se rychleji potlačovali křiklavé nesrovnalosti, kdyby nad německou menšinou nedržel ochrannou ruku židovský kapitál — velmoc tolik obávaná i po tisících zjištěných čechů a podvodů. Vždyť plnokrevných Němců jest v Praze nepatrná hrstka. Ale dr. Eckstein v obecním zastupitelstvu pražském nařkl, jak jsou Němci odstrkováni.

Nuže — Němci v Praze mají 6 gymnasií a 4 reálky. V oněch bylo r. 1910 dle úředního výkazu rakouského ještě (od té doby se poměry zajisté pro Němce zhoršily) žáků 1157, mezi nimi 86 Čechů a 474 židů, na reálkách německých v Praze bylo dohromady žáků 1170, z těch 176 Čechů, 498 židů. Na všech 10 ústavech bylo žáků 2327 a z těch 262 Čechů. Němci v Praze, kterých je 27.000, mají 10 středních škol, celá dvoumilionová Vídeň má jich 38. Podle posledních obecních voleb v Praze činí Němci 5 proc. obyvatelstva, mají však středních škol 40 proc., neboť Čechové jich mají 17, 9 gymnasií, 8 reálků, se 6887 žáky, mezi nimiž jest 215 židů, 2 Němci, 2 Chorvaté a 1 Polák. Podle číselného poměru náleželo by Němcům v Praze pouze 6 středních škol. Přes 300 žáků měly jen dvě. Budou-li zrušeny 2 se 155 a 177 žáků všeho vstupu, budou mlti pořád ještě 8 středních ústavů, dva přes míru jim příslušící.

Z toho jest patrné, že německé školství pražské udržují hlavně židé a že s Čechy tvoří mezi zachtem německých škol většinu. Jestliže se tedy v samé Praze tolik poskytuje německým židům, kteří svou koniesi nezapírají, uvidíme, jak se zachová vláda, až se bude rozhodovati o konfiscaci školách pro české katolíky.

Ve Vídni napočítáno nyní úředně 98.000 Čechů. Přihlédneme-li k poměru pražským, seznamé, že by se ve Vídni mělo zříditi pro Čechy nejméně 25 středních škol. Ale dosud tam není ani jediné veřejné školy české občenské.

Naši nadšení průkopníci v Praze. Ve dnech 1. a 2. listopadu byla zapadlá poslušnárna historické fakulty ve Spálené ulici svědkyní mladistvého nadšení a horečné praxe bujarých harcovníků. Ze všech stran naši republiky sjeli se delegáti S.S.S., Vzdělávacích kroužků a studentských organizací katolické studentstva, aby koncentrovanou, silnou dvoudenní práci ujasnili si do budoucna směrnice, které mají zaučíti další cestu jejich postupu, aby uadále se ubírali stejnými cestami za týmž cílem a týmž ideálem obrodného křesťanství. Studentské moře roste, roste rychleji než si kdo myslí. Mohli jste se o tom přesvědčiti hned první den dopoledne. Prostrannou místnost plnilo asi 200 hlav. Delegáti z Hradce Králové, Čes. Budějovic, Chrudimě, Nymburka, Čáslavě, Jičína, Litomyšle, Prahy, Brna, Olomouce, Přerova, Zábřehu, Vyškova, Kroměříže, Hodonína, Lipniku n. V., Prostějova, Jihlavy, Holesova, Trenčína, Turčianského sv. Martina a Oravy tlumočili tu své pozdravy. Za katol. žurnalistiku přišli pozdrav redaktor Zamykal, písemně posílají pozdravy p. Dr. Hruban a kroměřížský stud. „Orel“.

Po pozdravech přikročilo se ihned k vlastnímu programu, na němž pracovali mladí nadšenci po celý den s horoučnou pláň. Šlo o nové volby do „Ústředí katol. studentstva v Praze“. S radostí konstatujeme, že za předsedu Ústředí a tím za vůdce celého našeho hnutí zvolen čilý náš předseda hradeckého S.S.S. kol. Ing. Stud. Janáček.

Po volbě předsednictva a výboru Ústředí přichází na řadu řada krátkých, přesně odůvodněných a prostudovaných referátů s příslušnými resolucemi, v nichž se rozpřádá čilá debata jako v malém parlamentě. Bylo radostno podívat se na hofici tváře mladých studentů, úsilně se snažících rozřešiti co nejlépe nejušlechtlejší otázky našeho hnutí. Kol. Janáček vytyčuje svůj program: nebohtit, stavěti na položených základech, utužovati, co povolilo. Kol. Doležal referuje o úpravě stanov pro „Ústředí, o právoplatných resolucích sjezdů zemských a krajských. Mluví věcně a jasně právnicky.

Delegát literární jednoty bohoslovecké v Praze prosí za přijetí jednoty do „Ústředí“. Nabídka tato nachází u všech účastníků radostného ohlasu.

Kol Roztočil mluví o poměru Ligy a katol. studentstva ke Svazu pokrok. stud. Po čilé debatě s dr. Truksosem stanoven nále- žitý jednotný postup vůči „Svazu“. Ozyvá se ze středu našeho hlas protestu proti- tomu, aby byli naši vysokošk. studenti nuceni při zápise platiti příspěvek „Svazu“. Kolega Kunec referuje o stanovách pro- vzdělávací kroužky, kolega Roztočil o sta- novách pro S.S.S., kol. Rozspal o jedna- cím řadě. Zakončení jednání tvoří referát kol. Jančka o agitaci a organizování práce pro „Mikulášský dar studentstva“.

2. listopadu pokračuje se v jednání. Předtím se pouze vřechy resolute a předkládají se valné hromadě ku schválení. Potom ujmá se slova kolega Kršín, předseda „Ligy“: „Dáváme vám na cestu domů přesvědčení, že idey, za něž bojujete, jsou krásné a vznešené, vznešené a krásné také, že v boji za ně budete ochotni dáti i život!“ Jistě s tímto přesvědčením jsme odcházeli všichni domů, zakončivše zdařilý pracovní sjezd audienci u milého našeho příznivce, nyní arcibiskupa pražského dr. Kordače. Přes 150 nás stálo před starým knězem, přítelem studentstva — arcipastýřem. „Viděli jste někdy mohutné hory pokryté sněhem a ledovci. Chlad a zima z nich vane a uvnitř skryt je často vulkán a žhoucí láva. Nedivte se mě bílé hlavě; tu uvnitř hřáté staré moje srdce pro vás, mladí přátelé. Bůh žehnej vašim pracím, snahám a ideálům. Ve mně najdete vždy otevřené srdce i ruku k pomoci mravní i hmotné, přijďte kdykoliv.“ Hluboké dojmy zanechala slova našeho obětavého příznivce v srdcích našich. S tichým vzdechem a radostným nadšením k nové práci volali jsme: „Na shledanou!“

Pomoc viděckým českým katolíkům.
Známo, že viděňští čeští katolíci musí
sobě služby Boží česky vydržovati a že
mají dluh na všem kláštře zakoupením
a na kostele — a že musí kostel opravo-
vati. Jestliže kdy má pravdu pořekadlo:
»Dvakrát dá, kdo rychle dá«, platí to
plnou měrou nyní, kde za naši korunu
»kdo třikrát tolik se dostane ve Vídni.
I prosíme uctivě, pomozte nám uinočiti
uyní snadným způsobem náš dluh a u-
možniti stavbu kostelů. Poněvadž nemožno
posílati peněz do Vídne, pošlete dárek
svůj poslanci Dru. Stojanovi v Olomouci,
který o další se postará.

Jednota sv. Methoda ve Vídni nápo-
mocná jest snahou svou ku časnému a
věčnému blahu rodáků Vašich, pročej po-
máhejte jí, cíle toho dosahovati.

Ústřední výbor
•Jednoty sv. Methoda ve Vídni. •

Překážky na cestě nápravy. »Večerník Práva Lidu« dne 3. t. m. v článku o jirákově volá: »Bude třeba zalarmovat všechny poctivé lidi. Bude třeba nejostřejšího zákona proti korupci, dle kterého by byl stejně přísně potrestán ten, kdo běže, jako kdo nabíží; bude potřeba rychle provést organizaci státního kontrolního úřadu v čele s parlamentní komisí. Všichni poctiví lidé musí na stráž.«

Hezká slova! Ale jak to jen provést? Židovským křesťanům z Halle se posud v republice nadřezuje, ale vyhazují se z fabrik na dlabku ti poctivci, kteří nechtějí vstoupiti do radikální politiké klee. Občan, který by si nyní chtěl zachovati osobní svobodu, musí se báti vyhladověti a neznamená ve veřejném životě nic. A pomůže státní kontrola úřad tam, kde nebude dobře vláde a kde se vztahuje stero rukou po úplatcích? Vždyť sám Jiráek byl kontrolorem také! Kde schází bázeň před Původcem Desatera, tam naleznou vychytrali úhoři mezi mrškovým zákonů stero skulinek k hladkému pro klouznutí.

Rejdy politických stran jsou tak drastické, že celé řady nejpotevřenějších lidí ze svého veřejného působení přechají, aby za dobrou věci nebyli od koristolníků ještě zhanobeny. — Hlinka sedí v kriminále, ale právě ti, kteří již před válkou byli pověstni svou hamizostí, berou nyní statistice. Napřed jest potřeba popřít poctivým lidem trochu svobody. Pak teprve tyto občané mohou konati úspěšnou stráž.

Obrana.

Vyčlepi si židy — a oba sokové mají pravdu. Za nedělního obrovského projevu o bytelskosti vídeňského pro odstranění haléckých židů z Vídně a proti nadvládě židů došlo před radnicí mezi komunistickou skupinou a sociálně demokratickým dělnictvem, kteréž se ve velkém počtu na projev dostavilo a řečníky s velkým zájmem sledovalo, ke sporu, při němž soc. demokraté židůvili volali na komunisty: »Vše jste židovili pacholci! Komunisté na to: »A vše jste Rothschildovi pacholci! Vždyť to schůzi objednal a zaplatil Rothschild! Sociální demokraté: »Jakový nesmysl! Vše jste Rothschildovi pacholci, když jste dělali už všude ve Vídni krávy a zpošobili mnoho zla. Rothschildovi jste nezakřivil ani vlásku! Komunisté: »Těž vy máte židovské vůdce! Na to sociální demokraté odpověděli: »Však my to už také ještě změním«.

Konce novodobého českobratrství. O Českých bratřích zapěli naši liberálové již tolik hymen a přednesli tolik deklamací, že by ci-

Účet n. počt. spoř. v Praze č. 140278.

Telefon 8. 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

Plenty with credit

Validity as tested 1967.

Oddělení pro zboží dodá:

✂ Cement, vápno, uhlí, koks a dříví ✂
v velkém množství.

ve vaktin ! malin.

Všem důvěrníkům a důvěrníčkám v ústředí sdělovat. Dne 9. listopadu koná se okresní kon-

ference v místnosti v klášteře o pát 10. hod. dop. Žádám, aby všichni se dostavili. Přiveďte s sebou svoje známé! Kde dosud organizace není, ať přijdou všichni, kdo s programem strany naší souhlasí. Na konferenci bude mluvit p. Fr. Gaisl, rolník z Chlumu a p. V. Reichelt, tajemník z Mladé Boleslavi. Za okresní výbor českosloven. strany lidové: Fr. Gaisl, rolník, t. č. okresní důvěrník.

Mladá a stará. V neděli 23. listopadu o 3. hod. odpol. po polední na faře bude schůze místní i okolních polit. organizací strany lidové, spojená s přednáškou místního kaplana. Důvěrníci agituje a křtí nás deník „Lidé a pro naši mládež“ Doroste.

Okres hospodářského sdružení čes. křesť. zemědělců pro okres národního pořadí 9. listopadu o pát 10. hod. dop. důvěrnou schůzi „U Jiřího z Poděbrad“ v Náchodě. Každá odbočka ať vyšle svého zástupce a tam, kde není odbočka, ať vyšle každá organizace zástupce. Přítomnost všech členů nutná. Zvláštní pozvánky se nerozesílají. — Výbor okresu.

Důvěrníkům ČSL obvodu krajského sekretariátu v Dobrušce. Zahájení akce upisovací pro vydavatelské družstvo krajského listu chýlí se ke konci. Prosíme všechny, kdo dosud neodeslali přihlášky členů družstva a odběratelů listu, aby tak ihned učinili a nejdříve do 15. listopadu je poslali na adresu: Krajský sekretariát československé strany lidové v Dobrušce. — V této záležitosti budou konány co nejdříve okresní konference. Přijďte, aby k nim byly učiněny plné přípravy a ze všech míst důvěrníci se jich účastnili. — Krajský sekretariát českoslov. strany lidové v Dobrušce.

Nové organizace založeny ve Žlunicích a Vel. Kosojedech. Konsum založen v Liblicích.

Chrástka. V neděli 9. listopadu o pát 4. hod. odp. přednáší v místní organizaci českoslov. lidové strany sl. M. Zahradnicková z Hradce Králové o časovém tematu „Žena a křesťanství“ v sále hostince p. J. Lohmiského na Novém Městě. K hojně účasti zve výbor.

Na vysoušku Českomoravskou! V nejbližší době vyjde týdeník českoslov. strany lidové pro vysoušku Českomoravskou. Prosíme za tím účelem, by všichni okresní i místní důvěrníci, jakož i všichni naši stoupenci provedli agitaci pro náš časopis a nám pokud možno brzy zaslali úplné adresy těch, kdož by chtěli časopis odbírat, jakož i adresy těch, kam bychom mohli náš časopis zaslati na ukazku. Které jsou na listu a které na ukazku, laskové označe. Cena časopisu bude přiměřená. Zasláte rovněž laskové nějaký příspěvek na náš ústřední fond. Všechny dotazy, jakož i dary řiďte na Krajský sekret. Č. S. L. v Ném. Brodě, Jirsíkovo nám. č. 173.

Sekretariát sdružení katolické mládeže byl zřízen v Hradci Králové. Jest ovšem odbočkou Ústředí v Praze pro kraj východočeský. Zraký všech obrátců jsou dnes k mládeži, které musí se věnovati největší pozornost, má-li být ochráněna před moderními jedy falešného pokroku. Nepřítelé mají nejvíce spádeno na mládež, kterou jsme nuceni energeticky organizovat, aby se připravila k sebeobraně. Proto nechť není jedného mládce ani jedné dívky, kde by nestála organizace mládeže katolické. — Blíží informace v příčině založení spolku, pořádání schůzí a přednášek sdělí s ochotou na požádání Sekretariát mládeže v Hradci Král. (Adalbertinum). Žádáme, aby naši příznivci se ve všem obrátili na náš Sekretariát.

Zprávy místní a z kraje.

Z kulturního života. Protože pro nedostatek uhlí člátna muzejní nemůže být vytápěna, otevřena bude až do odvolání každý všední úterek a pátek toliko od 6—7 hod. večer. Knihy lze odvésti kdykoli domovním muzeu p. Kořálkovi.

Námp děva. Pro vol. posádku královéhradeckou koupil se pro zimní období kol 1000 prostorových metrů palivového dřeva k dodání v nejbližší době. Přislíbené ořezky s nabídkou dřeva jako nejbližší stanice dráhy a blízkými újady přilhmá čs. vol. zásobárna, odbočka v Hradci Král.

Křesťanské divadlo. V tyto dny otevřel se chrámek naší Thalie k našemu potěšení velikým pracím Shakespearovým. Představení jeho děl zahájeno 29. a 30. října provedením nádherné, pohádkové výpravné hry „Sen noci svatojánské“ s hudbou Mendelssohnovou. Celkové provedení hry bylo naprosto uspokojivé, výprava neobyčejně případná. Zvláště orchestr nás lahodou motivů a měkkých vibrací skladby velikého kompozisty okouzli. Nejlepšího úspěchu dosáhla ve hře m. E. Petřová. Její úspěch podporovali i to, že byla určena k interpretování úlohy velice sympatické. Kromě toho ovšem vynaznamenala se i m. Klokotská, která ostatně v mimice velice upomínala na p. Kastnera v úloze skřivky v Hauptmannově „Potopeném zvonu“. Šťastně obsazena byla úloha Oberana p. Tihelkou. Úloha řeckého milovníka bychom si představovali ohnivi a živěji provedena, než jak to učinil p. Hubáček. Největší zájem projevilo obecenstvo pro vloženou veselohru Pyramus a Thisbe, při čemž nás neobyčejně bavili pp. Čada a Kosina. Sbory vystupovaly při prvním představení a bylo moudré, že byly naprosto při druhém vystoupení škrtuty. Tareční produkce nebyly nijak poutavé. — Dne 3. listopadu předvedeno neobyčejně účinné drama obov bratří Mrštíků „Maryše“. Musíme upřavdě uznati, že p. režisér našel dobré síly v činoherní společnosti k obsazení silně vybraných povah tohoto a naturalisticky věrně vypracovaného díla. Pán Hubáček projevil alespoň tentokrát mnohem více srozumění a ohně, než má zvyku; proto mu úloha dobře svěřila. Velmi realisticky počínal si p. Mašek při scéně v hospodě. S neobyčejně silnou vervou a s napětím všech svých schopností uměleckého talenta přecházel na nás souhra p. Ti-

helky s. m. H. Klokotskou. Bez přeláskavého zaberání bylo vystoupení m. Markové. — Na oslavu 25leté umělecké činnosti p. režiséra Jana Čady předvedena tento týden druhá Shakespearova hra „Othello, mouřenín benátský“. Po prvním jednání tlumočila celá div. společnost s p. ředitelem v čele svou radost a své blahopřání k jubileu šťastnému oslavenci. Polobohem p. Čada sice dosud není, jak jej nazval p. Vilém ve své gratulaci za operu a operetu; přece však, soudíme-li o jeho činnosti pod dohledem výkonů při této produkci, seznaváme velký vzestup jeho talentu. Titulní úlohu Othella sehrál se vzácnou vervou, jak toho vyžadovala mohutnost mužských povah — hrdinů Shakespearových. Dvacetpět let na dráze umělecké znamená mnoho pro život i vývin talentu. Gratulujeme ze srdce. V úloze Jaga bychom byli mnohem raději viděli p. Tihelku. — J. Jek.

Český Ski klub v Hradci Králové svolává na úterý 11. listopadu v 8 hodin večer do Besedy ládnou valnou hromadu. Zimní sezónu zahájí Č. S. K. v nejbližších dnech přednáškou redaktora A. Chytila z Prahy „Taky“. Promítáno bude 160 autogramů, zhotovených s příkazem ministerstva železnic. O přednášku, která byla teprve jednou v Praze s pronikavým úspěchem konána, jeví se velký zájem v kruzích lyžařů a turistů. Klub uspořádá letos o vánocích na Krkonoších lyžařský kurs pro začátečníky a pokračuje a vyjednává za tím účelem o pronájem některé budovy od Štědrého večera do nového roku.

Please, come on Thursday, 6th and on Monday, 10th at 7 1/2, Grand Hotel. Nešťastníci. V Hradci Králové objevily se případy pravých netovic. Tato velmi nebezpečná nemoc, která se přímým i nepřímým stykem šíří, má v nynější době přívarnou pádu, aby ohrožovala město naše. Jedinou ochranou proti široké této nemoci jest očkování. Z příčiny té bude očkováno bezplatně ve dnech 10. a 11. listopadu v zasedací síni obecního zastupitelstva (Malé nám. č. 124. II. patro) od 5—6 hodin odpoledne.

Pro nedostatek uhlí zastaveno bylo vyučování na všech odděleních zdejší státní odb. školy pro umělecko-průmyslové zpracování kovů. Na ústavě studuje řada žáků ze všech koutů Čech, Moravy a Slovenska, z nichž mnozí tím byli těžce poškozeni. Zastavením vyučování odpadá prozatím i otevření veřejného kursu kreslířského, který měl být dnem 1. listopadu zahájen.

Výjev ze starých, dobrých časů! Mladí se nyní stýžnosti na školní mládež. Je jest velmi rozpuštěná, že velice krade. Jmenovitě na poli a v zahradách. V obci Pt. mají v živnosti u P. hned při silnici několik krásných, mohutných ořešů. Ořešy ty vzbuzují vždy touhu kolemjdoucích chlapců; a tak ve chvílích, kdy je čas do školy a zase ze školy, není všude bezpečně, aby někdo u P. vyšel na dvůr, neboť kamení v ty chvíle takřka přilí na ořešy a padá všem do dvora. A stalo se již, že paní P. byla sama kamenem zasažena. U p. P. jsou dobře známi s farářem, a tak příležitostně farář se dozvědí od p. P., co jí mládež tropí k váli ořešům. Když by zastihl zeť, vezme bic a přimutí je, aby všechny ty kameny, co jich na zahradě je, sebrali. Bude jich tam několik náší! vyhrožovala rozhodně. Farář věc ve škole s třídním učitelem vyšetřil. Zjištění tří hlavních vinníků. Rozsudce vyzněl v ten smysl. Je provinilci musí paní P. odprostiti a všechny kameny ze zahrady ihned po vyučování sebrati a odnésti. Farář pak ihned po vyučování se přijde k P. převéřiti, zda opravdu kamení odneseno. — Po vyučování přijde farář k p. P.: „Tak, jak je s kamením? Byli tady hoši? Odnesli to?“. A stará paní s dobráckým úsměvem vykládá: „Přilo jich asi dvacet! Všichni chtěli odnésti kamení. Ale byli bozi, a dnes je vlnko; tak jsem jim řekla, aby přišli jindy, až nebude tráva tak mokrá. A viděli tady, že dobýváme mrkev, a tak povídali, že mají hlad, a tak jsem jim každému dala mrkev; některý si jí vzal víc.“ — Vykutálení chytráci! Farář bude nucen opět ve škole zakročiti, aby tam zase šli a kamení opravdu odnesli. Zní to jako příběh ze života svatých, kdy přepadení světec vydá lupičům všechny peníze a pak se k nim ještě vrátí, že jim zapomněl dát několik drobných, které našel v jedné kapse! Jsou přece lidé, kteří plní slovo sv. evangelia: „Modlete se za ty, kteří vám ubližují, a dobře činite těm, kteří vás pronásledují.“ Zní to, jako z oněch dobrých, starých časů, ale stalo se to minulý týden.

Černá kronika. Rolník Al. Kořálka ve Svob. dvorech u Hradce Králové stihl na Všecky Svaté krutě neštěstí. Hoši jeho, 16letý Alois a 12letý Josef, prohlíželi si doma o 9. hod. ranní loveckou pušku, chystali se na vrány. Starší synek nevěda, že jest puška nabita, spustil mané kohoutek a v tom píná rána vletěla mladšímu hochovi do úst a v okamžiku neobžákní rozdracena hlava. Uboužák byl žákem II. třídy měst. školy v Hradci Králové. V úterý na hřbitově plotišťském byl pochován. — Rolník B. Kořál v Plotišťském přímeli domů pytlík jedu na myši (otrávený šrot), domácním se o tom nezmínul. Stará matka hospodářova nalezla pušku šrotu; hned jej také rozdělala a podala dobytku s vodou. A následek: tři kusy hověšního dobytka a veš zdechly a musily být zakopány. Škoda v této době hrozná.

Polštka. Státní svátek 28. října oslaven byl v našem městě okázale. O pát 9. hod. ráno slouženy byly v děk. chrámu Páně slavnostní služby Boží, na něž dostavily se všechny církevní spolky s prapory a hudbou. Byla vzácná podívaná na prostorné klenby chrámové, limit se nesla nadšená národní hymna z úst všech přítomných, seokupených kolem pestrých praporů spolku hostitelského, střeleckého, Jednoty a ostatních četných pohřebních spolků. Po službách Božích dovedla hudba chrámové obecenstvo na společné shromáždění ostatních politických stran a korporací, následko se v průvodu na náměstí, kde uspořádán byl tábor lidí. Večer byla společná akademie. — Ve dnech 1. a 2. listopadu sehrál dramatický odbor katolické jednoty v místnostech spolkových Bognerovo drama „Pytlák Martin“. Souhra byla

zdařilá; jednotlivé role celkem vysouzeny. — Pro nejbližší neděle chystá se premiera z pera dp. Al. St. Nováka „Řidiel a jeho dcery“, rozmarná fraska se zpěvy ve 3 jednáních a dohře a Mikulášský večírek s dramatickým žertem „Malifáv nápad“, hře o 1 jednání s dvěma proměnami a mikulášskými scénami z pera téhož. Pro svátky vánoční chystá p. Jos. Vlk, předseda zábavního kroužku a kapelník našich tamburašů, jesličkovou zpěvohru pro mládež.

Mrazy na Polštce. 30. a 31. října napadlo na Polštce veliké množství sněhu, které leží podnes při mrazech, jež klesají až na 3 stupně R. Na četných místech visí dosud ovce na strozech, na polích na několika málo láněch stojí dosud pšenice na stojato i v mandelích pod silnou vrstvou umrzlého sněhu, jakož i víkev, řepa a brambory. Staří nejsou ani zde na Českomoravské vysočině pamětlivky tak brzké zimy. Listí rychle padá ze stromů a vítr roznáší je po sněhovém peřitu.

K desítnám českým poměrům napsaly v č. 212 „Nár. listy“: „Zijeme v horečce těžkých a bolestných dnů. Kdyby v nás bylo dosti rozvahy a více smyslu pro vážnost chvíle, musla by srdce naše zastaviti svůj tep pouhým zděšením nad bloubkou propasti, jež před námi se rozevírá. Všude slyšíme jen škípení nešťastného těla naší mladé republiky, počítáme haléře zisků a milionové ztráty, letíme tmou, do níž zasvitila nám krvavě otázka těšinská — ale my jako bychom toho všeho neviděli a necítili: zapomínáme, opíjíme se bezstarostností a ubíjíme se malicherným rvaním. A tancujeme... Paříž, slavná trpětká, jež po své záchrance a vítězství měla plně právo radovati se a zalásati vzrušeným, slavnostním rytmem opojného štěstí, žila až do podepsání míru životem válečného sebezapření. U nás tak nebylo, první dny svobody zanechaly v nás marnivý odlesk vnějšího pozlátka. Ani dnes nehýjí se ve Francii tak, jako u nás. Je to zjev hrozný a nebezpečný, neboť nezachvacuje jen lehkomyslné a hazardní vrstvy velkoměstské, ale celý národ, venkov nevyjímaje. Slavnosti, radovánky, zábavy, muziky — což nikdo nevidí, co se děje kolem? Projděte velkoměstem. Spočítejte, kolik znemravujících, zábavních místností vyrostlo se tu od převratu. Kolik názkých a surových zábav pořádá se v jediném týdnu. Vámněte si statistiky bezpečnostních prohlídek, prohlédněte policejní kroniku jediného dne, zvláště neděle. Sledujte temné obrázky soukromého i veřejného života od společenské spodiny až k místům, která pouhou existencí svojí zavazují k vysoké mravní zodpovědnosti. Není vám úsko z dusivého dojmu, jež tento požár lehkomyslnosti na vás vychrlí? Jděte na venkov. Všude plno zábav a muzik, otráveného ovzduší, v němž klesají do prachu nejčistší city a nejlepši vále. Leckde nebylo před válkou tolik zábav za rok, jako dnes za měsíc. Vzpomíná se padlých nebo vdov a široků, vzpomíná se válečných hrůz a všeho končí — muzikou. Říkalo se, že zdraví venkova národ obrodí a zatím i zde ztrácíme smysly pravého života. Namítno se: každý nemá-že hýřit. Je v tom kus pravdy. Kdo plní dnes noční, zábavní místnosti velkoměsta, v nichž mizí statisíce národního jmění? Váleční zbohatlci, hoši, sotva škole odrostli, lidé, jímž republika jest předmětem vyžírání. Také v předměstských dupeřnách a na venkově není tomu jinak, leda že v zástupu tancujících a piládků užijte mnohé z těch, kteří berou od státu podporu a žijí z práce druhých. Nesací však obviňovali jen tyto ztracené, vina padá na nás na všechny. Což není dosti lidí uvědomělých, není organizací, samosprávných sborů a úřadů, ježž povinnosti jest bdíti nad zdravím národního života? Nevidí úpadek, do něhož se ženeme? Převce těšinské bolesti, Petr Bezruč, vykřikl kdysi žhavými verši proti slavnosti a plešu hlavního města — tenkrát, kdy tato bolest nebyla tak hroznou, jako dnes. Mluví tohoto Těšinska na táboru u pomníku svatojánskému rozehřevým hlasem volala nejen o pomoc, ale i o pochopení. Kde jsou dnes naše přísahy, kde jest naše vůle? Máme právo, radovati se dnes, ve chvíli historicky vážné tak, jak se radujeme? Nemáme toho práva — neboť takhle radost není radostí čistou, je to šlepný tanec lehkomyslného a upadajícího, ničící národ i republiku.“

Agrárníci zasoobí maďarské židy. „28. říjenpíše: „V Praze dostanete husu jen za velké peníze a velký nabytek lich zde není. Zato v Budapešti českých hus je dost. Dodávají je tam „vlástenecé republikáni“ z Lábeše u Kunratu pro firmu „Gemeiner Isidor, Budapest“, a to hned na celé vagony. Náhonci jejich skupují je po celých Čechách. Tento týden vypravili se na Hradecko a Hořicko. Znameníť pořádek za selko-socialistické vlády. V Čechách je nedostatek masa a tuků, a Maďaři v Budapešti pochutnávají si na českých husičkách.“

Záložna v Hradci Král., sapsané společenstvo s ručením obomeným Československé národní. **Vklady na knížky: 2%.** **Půjčky. - Úvěry osobní a hypoteční. - Zálohy. - Kauce. Vádla. - Eskompt úctů a směnek.**

Přijme se starší služka, dobrá kuchařka, k samostatnému obstarání domácnosti. K doptání v domě č. p. 399. v I. patře, Hradec Král., Husovo nám.

PHjme se starší služka, dobrá kuchařka, k samostatnému obstarání domácnosti. K doptání v domě č. p. 399. v I. patře, Hradec Král., Husovo nám.

PHjme se starší služka, dobrá kuchařka, k samostatnému obstarání domácnosti. K doptání v domě č. p. 399. v I. patře, Hradec Král., Husovo nám.

Václav Tláskal
Francouzské parfemy
Anglická mydla
Vědkeré toaletní potřeby
Příležitostné dárky
Plesové práce - Dámský salon
Hradec Králové,
Československého třída

MEŠNÍ VÍNA
saručená pravá, přírodní, čistá, prvotřídní jakosti:
Nejjemnější prima druh A K 10-80 za 1 litr,
jemný druhý druh . . . A K 10-60 za 1 litr
dodává v mdech od 50 litrů výše firma:
Alois Čížek, přírodný dodávatel mešních vín
v **Žampolu.**
Transitní sklady ve Znojme, Kermersova třída 89.

Kostelní paramenta
prapory a bobolusobné náčíní v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u doporučené fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vyšlejte si ceny, nešli objednáte u firmy jiad.

Med od vlastních včel
v krabicích od 1—5 kg za 1 kg čistě váhy među 20 K zasílá
Josef Honek,
žijí v **Žitavě a Svitavě.**

JOSEF VEND
Jablonec n. Orlicí,
největší československý závod
kostelních paramentů a náčíní.

Registrace rohová
s 80ti přehrádkami, se skřinkami dole se prodá za Kč. 800.— **Slunohrad, Hradec Králové.**

OČNÍ LÉKAŘ
DR. J. MLADÝ
HRADEC KRÁLOVÉ,
ELIŠČINO NÁBŘEŽÍ 810 (U MOSTU)
ORDINUJE DENNĚ OD 10—11 DOP. A OD 2—5 ODP.
V NEDĚLI A SVÁTEK OD 10—11 DOP.

Barevná kostelní okna
v odbor. provedení
všechny
a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba
skla
v **Třebochovicích**
u **Hradce Králové.**
Cenníky a rozpočty na
pořádání sdárma.

KADIDLO
opět zasílá
F. STADNÍK,
OLOMOUČ
KOSTEL. PARAMENTA, PRAPORY
a vědkeré církev. náčíní
všechny
všechny
Výhrad. prodej ve prospěch
Matice Cyrillo-Methodějské!

Předplatné:
Na rok 10 K, na půl
roku 5 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1 50 K.
Jednotlivě číslo 33 hal.

Inzeráty
platí se hotově.

Účet počít. spočít.
tolky v Praze
čís. 49.000.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové.
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Rukopisy se navrhnou
a neobjednané se ne-
konají.

Reklama se
zasílá se nezalpoždě-
ním, administraci.
„Obnova“ vyhradí každý
přítel v polehce.

Telefon čís. 84.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 14. listopadu 1919.

Číslo 46.

Cesta k hospodářské nápravě.

Kdyby se svezl všechno papír potla-
tý socialistickými sliby, nakupilo by se
stolů tolik, co jest v městě činžáků. Ny-
ní může rozhodovati socialistický blok;
ale ta vládní „náprava“ přímo omračuje
ty, kteří čekali, že zhojí socialistický bal-
sám aspoň nejtěžší rány, zasažené hospo-
dářstvím válečným. Pro socialistické ná-
ky, výtky a různé floakule jen nepouš-
títe s očí hlavní linie našeho hospodář-
ského úpadku.

Faktum jest, že jsou těžce odrátni ti
„buržoové“, kteří jsou zváni kapitalisty
zcela neprávem, ale na druhé straně dále
se obohacují velice známí milionáři. Na
př. dle referátu posl. Navrátila firmy
Weinmann, Petschek a Ústecká montan-
ní společnost vydělávají při denním vý-
vozu 28—30.000 vagonů uhlí nejméně
300.000 K denně. Tyto firmy, které tvoří
takřka vedlejší vládu, vyvážejí za hranice
v libovolném množství pod rouskou
„kompensací“ uhlí a sice vagon za
3000 K.

Soc. dem. poslanec Ant. Němec při
kritice bývalého ministra financí dra
Rašna uvedl tyto číselce ze státního roz-
počtu: Státní výdaje 5 miliard, státní
příjmy 2 6 miliard a v ordinariu deficit
2200 milionů.

Dr. Rašna však dokazuje, že ani jed-
na číselce není správná. Mimořádnými
okolnostmi číselce stoupají tak, že zákon
o rozpočtu z 27. června 1919 uvádí tyto
položky:

Vydání vůbec 6 715 584 813 K,
příjmy vůbec 2 812 383 500 K,
vydání řádná 2 124 849 145 K,
příjmy řádné 2 306 620 802 K.

Za vlády socialisticko-agrární vzrostl
deficit o 3 miliardy. Kolik z toho jest vý-
daj řádných a kolik mimořádných, v de-
mokratické republice — neví ani po-
slanci, protože ohromné sumy se vydávají
bez souhlasu a bez svolení Nár. shromáždění.
K tomu nejvyšší kontrolní úřad
mlčí. Socialisticko-agrární vláda došla tak
daleko, že za 4 měsíce deficit vzrostl o
75 procent, takže denní deficit již činí
20 milionů korun.

Jestliže Němec tvrdil, že dr. Rašna
valutu poškodil, stájež zde tato fakta.
Před okolováním naše koruna stála 23
centimů švýcarské, po okolování 34.
Nyní však stojí 11 centimů švýcarských.

Netoliko jest dráž a po pěkné úro-
dě, kdy nejsme nuceni obilí zavážeti do
zemí alpských, ale mnohé druhy nejpo-
třebnějšího zboží ani za velké peníze ne-
lze vůbec dostat. Chmurné následky ta-
kového hospodářství účtí na své kůži
konkrétně i strany vládnoucí; i dělníci,
kteří se snaží kruhy vládní uspokojovati
přidávky. Tohle zvyšování mzd jest pou-
hým látáním nehorších děr, ale šat sám
se trhá dále, protože prozrazá hospodář-
ská politika velkého slohu tu schází. Jest
přece velice významno, že se ozvala žá-
dost, aby se zvýšily platy samým mi-
nistrům, kteří v první řadě se měli postarati
o zlevnění životních potřeb. Nikoli zvy-

šováním mzdy a rychlým tisknutím no-
vých a nových bankovek, ale zdoláním
hydry drahoty se situace zlepši.

A ještě jednou: při velkém strádání
milionů duší váleční zbohatlíci a zvláště
židé (i cizí) pečují si kapsy novými mi-
liony dále. Kdopak to zavinuje? Lidová
strana přece v naší republice nepojistila
cizím křesťanům orientální privilegova-
ného postavení. Cizí tyto spekulanty
chránili zde občané zcela jiná a vlivnější,
i když pozorovali, že samo podvodné kol-
kování nás poškozuje ne o miliony, ale
nejméně o miliardu. Židovské křesťy s vá-
lečnými úpisy rovněž neumožnili lidovci.
Úplatky na drahých při podlouhém pro-
vozu tisíců vagonů zboží neberou lidovci.
Rozsáhlé pašování na hranicích také ne-
zavinuje „klerikálové“. Jestliže notoric-
ké protizákonné přehmaty železn. zřízení
se netrestají, naši provinční ochrany
neposkytují. Rovněž tak ani Hlinka ani
čestní lidovci uнесou vinu na tom, že
vpád maďarských bolševiků nás připravil
nejméně o 4 miliardy. Při velkém nátku
na velké řady vysavačských lenochů
naši lidé jsou z továren vyházovali. Na-
šinci učinili zbytečně velké výlety v au-
tomobilech na útraty státní.

A konečně: naše koruna by měla roz-
hodně vyšší kurs, kdyby se cizina ro-
zdívala, jak se u nás kácí sochy a kříže a
jak základ poctivosti — pevná morálka
rozplývá se v mlhách. Jestliže u nás mají
volné slovo zastanci bolševiků a obětavi
katolíci jsou dávání za mříže žaláři, pak
důvěra cizích finančníků k naší republice
nestoupne.

Teprve až vláda bude koaliční, až
všecky strany české začnou svědomitě
spolupracovati na ministerských křeselech,
začne náprava opravdová. Dodáváme s
důrazem, že úředníci (zvláště politici a
soudcové) nesmějí býti nevolníky dvou
nebo tří stran; musí se jim záruční plná
svoboda k provádění a ochraně platných
zákonů. Vždy zákon má platiti pro vše-
cky stejně.

Politický přehled.

Národní shromáždění.

V tisku českém nastal zase spor o
návrát sibiřské armády. První začaly Nár.
listy prohlášením ze Sibíře do Paříže, že
prý většina našich hrdinů touží neodola-
telně domů a to nejkratší cestou přes
jižní Rusko a Rumunsko. Proti tomu hned
povstala soc. demokratický tisk především
v Prahu lidu a s ním agrární Venkov
dokazující, že zpráva Národ listů jest ne-
smyslná a že na návrat našich ze Sibíře
Ruskem není ani pomýšlení, poněvadž
prý by to byla pro ně řada nových bojů
a utrpení. Také úřední zpráva z Českosl.
tiskové kanceláře zjišťuje, že se naši sou-
střeďují ve Vladivostoku, aby se odtud
nejúspěšnější cestou po moři dostali do
Ameriky a teprve odtud zase přes moře
domů. Pozoruhodná jest nyní veliká starost
socialisticko-agrární úřední klíky, aby se
naše sibiřská armáda co nejdříve dostala

slávy u Zborova, jakož i jejich hrdinné
ústupové boje po pádu Kerenického a se-
parátním míru Ukrajiny. Tento bezpro-
střední vztah a zažitek chybí kapitolám
anglického rhapsoda citelně; svá vypra-
vování předkládá čtenářské obci „Daily
Telegraphu“ tak, jak je slyšel vyprávět
v Miláně od obou legionářských důstoj-
níků, na něž ho byl plukovník Giliš od-
kázal, tedy z druhé ruky. Ovšem, jak že-
čeno, co chybí na bezprostřednosti, na-
hrazuje náš anglický přítel nelichotným ob-
divem.

Kniha Beaumontova rospadá se na
dlouhou a pestrou řadu menších kapitol.
Autor podal povšechnou charakteristiku
legionářského důstojníka. „Jsou to mužové
pěkného vojenského vzezření, střední po-
stavy, pravidelně zamlklí, ale jasného po-
hledu v modrých zracích a silného vlas-
teneckého nadšení v srdcích. Je nesnadno
porozumět jim napoprvé a vniknouti do
jejich duší, jež, jak se zdá, úzkostlivě
střeží před cizinci. Jsou tak nevtraví, tak
akromní a tak neosobiví, že by si člověk
učinil lehké neprávne mínění o vlast-
nostech, jež v sobě střeží. Rakušané, bý-
valí jejich vládcové, je posuzovali úplně
špatně; Rusové jich nechápali tři léta a
spojenci o nich dlouho nevěděli. Bylo

po nejdelší cestě domů, jenže po návratu
několika set invalidů sibiřských další do-
prava ustala nadobro. Nedivno proto, že
si ze Sibíře hledají sami nejkratší cestu
domů. — Na schůzi klubovních předse-
dů v Praze ministr dr. Beneš zdůraznil, že
vláda v úplné shodě se zástupci čtyřdo-
bů trvá na stanovisku nezasahovat do
bojů v Rusku, chrániti všemi silami a
prostředky sibiřskou armádu českoslov. a
přičinovat se o její návrat domů.

Mír v Praze podepsán.

Po schválení míru v Národním shro-
máždění konečně podepsán mír Českoslo-
venské republiky s Rakouskem a Němec-
kem 10. t. m. na Pražském hradě v audi-
enční síni prezidentem republiky dr. Ma-
sarykem a ministrem zahraničních záleži-
tostí drem Benešem za přítomnosti mini-
sterského předsedy Tusara, ministra vnitra
Švehly a kancléře dra Šámalu. Text mí-
rové smlouvy s germanickými s Rakouskem
je vytištěn v jazyčích francouzském, an-
glickém a italském, text smlouvy s Ně-
meckem francouzsky a anglicky. Oba vý-
stisky budou uloženy na mírové konferenci
v archivu ministerstva zahraničí v Paříži.

Jednota národa.

Minister. předseda francouzský Clé-
menceau pronesl v osvobozeném Stras-
burku velkou programovou řeč, z níž právě
naši socialisti čerpatí by měli poučení. So-
ciální rovnost neznamená mu diktaturu,
politickou moc dělnické třídy. Není re-
formy, praví Clémenceau, která by mne
podělila, ale pod podmínkou, že se za-
kládá, bez porušení veřejného pořádku, a
úctě všech k právu všech. — Dnes
má národ za svrchovaného vládce jen
sám sebe. Není zákona mimo jeho zákon.
Jestliže toho zapomíná vláda, má ústava
přes prostředky, aby ji napravila její ne-
vinnost. Jestliže však občané neuznají,
že nejvyšším zájmem je udržeti pořádek,
sami ponese toho důsledky. — Dělník
má práva a chce si pochopitelně vynutit,
aby jich bylo dbáno. Ale též i on musí
dbáti práv druhých. Socialism nemá smy-
slu, není-li to socialism sporádané ideální.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V
Římě založen ústav k šíření italské kul-
turní po celém světě; jeho úkolem jest
propagovati v cizině známou italskou
vzdělanost a v samé Itálii prohlubovati
intelektuální život. Ústav bude podporo-
vati zakládání a rozvoj knihoven italských
v cizině a překládání italských knih do
jazyků jiných. — Na Tovačovsku vymě-
ňují intenzí, kudy má jíti labsko-dunaj-
ský kanál. Od Tovačova průplav odbočí
také k Prostějovu. — Papežský ústav
biblický bude zveleben a jeho činnost
rozšířena novými směry. Počátkem roku
1920 bude vydávána revue „Biblica“, v
níž budou tištěny původní studie; bude
tam uveřejňována obsáhlá bibliografie a
kronika. V Jerusalemě bude pro účely

třeba jejich velkolepých válečných výko-
nů v každé úloze, k níž byli přibráni od
Rusů, a konečně jejich hrdinských činů
v Sibíři, aby si vymohli na světě všech
nu důvěru a všecken obdiv, jichž zaslu-
hují. Vylíčil náladu pražských dětí, lou-
čících se s hlavním městem a pak sleduje
na osudu svých vyprávěčů duševní zápa-
sy, jakož i konečné odbojné rozhodnutí
oněch vojáků, z nichž se legie rekruto-
valy.

Bylo k tomu potřebí mnoho idealis-
mu a sebezapření; Rusové nečinili s po-
čátku rozdílů v nakládání s rakouskými
zajatci. Tak byli Čechové přes energický
odpor nácpani do jedné vagonu s Ma-
dary a Němci, dny a týdny rozvázeni po
širé Rusi; do stanic, kam by byli mohli
přijet za 24 hodin, přijždli až za 24 dní
a tak teprve po 3—4měsíčním putování
byli dialokováni v různých sibiřských
městech. Zacházení nebylo vádecky vlád-
né. „První náš náraz“, vypráví legionář-
ský důstojník Beaumontovi, „jenž nás
zmačal vyvedl z obdivu pro Rusko, bylo
ukrádání našeho vyměřeného platu rus-
kými důstojníky a úředníky. Bylo nám
řečeno, že dostaneme i a půl ruble den-
ně. Dostali jsme však pouze polovici té
částky. Myslili jsme, že se to stalo nedo-

biblického ústavu založen vlastní dům. —
Nakladatelství Pražské akciové tiskárny,
Praha II (Národní listy), počalo vydávati
Sebrané spisy dra Serváce Hellera. První
knihka, kterou v těchto dnech uvedlo na
trh knihkupecký, je jeden z nejlepších
románů dra Serváce Hellera „Království“. Doporučujeme všem svým čtenářům ode-
bíráni těchto Sebraných spisů. Celkem
vyjde 16 svazků. — Jest významno, jak
rychle nastává vždy třífění v nové se
vynořující názorech světových; a spory
vzniklé neznamenají třífění náhledů, ný-
brž rozklad — zánik. Na př. od r. 1913
společnost theosofická se rozdělila na ně-
kolik nepřátelských skupin. Veliké hádky
v ní vypukly již r. 1906. Mezi theosofy
vyskytly se převrácenosti odporující. Na
př. W. Leadbeater přijal na Ceyloně bud-
histický křesť a začal apokryfovat mezi
dětmi tak zbrkle, že byl na kongresu
theosofů suspendován. Nástupkyň za-
kladatelky Blavatské Besantová vybrala jed-
noho indického jinocha, vypsal jeho
předhistorii ve světě nadzemském (i na
měsíc), rehabilitovaný Leadbeater zfoto-
vil rukopisy tak, jakoby byly dílem ono-
ho Inda a — vypsal 32 postupných jeho
vtělení. Protože němečtí členové nazvali
takové pokusy šlenstvím, Besantová r.
1913 všechny sekce německé z jednoty vy-
loučila. — Nákladem tisk. spol. Poly-
grafie v Brně vyšly ve vksné úpravě
„Třásničky dějinných dnů“. Formou
svižnou, jadrnou, účelnou autor líčí zjevy
a dojmy prvních dnů českého osvobození
a jeduání o losu národů v Paříži. — V
nestřežených okamžicích otevírá se národ-
nostní ledví dokofán. Českožidovská „Tri-
buna“ má českožidovského hudebního re-
ferenta J. Weinberga. Židovskonecký
hudební list „Musikalischer Kurier“ po-
žádal tohoto kritika o příspěvek o české
hudbě. Weinberger poslal pochvalný list
o Novákově a Janáčkově. Přiložil však
soukromý úpis, v němž se nepatří a orse
zesměšňoval české umění; ale zároveň
velice pochvaloval nově zřízený pražský
symf. orchestr německý. Ale stala se věc
sensační! Redakce „M. Kurieru“ otiskla
onen soukromý dopis, protože se pro její
účely velmi dobře hodil, ale referát No-
vákovi a Janáčkově potlačila. Rozumí se,
že tak bylo právě národní smýšlení úho-
rovitého žida jasně odhaleno. Weinberger
nad tím odhalením metá zoufalé kotelce,
až se stává komickým; aby oslabil do-
jem, už se po třetí v „Tribuně“ dušuje,
že psal ten zatrolený dopis v zlostupové
horečce, že se postará o jeho dementi, že
jej odvolává a pod. A tohle je český žid.
— V 10. čísle brněnské „Hlídky“ oti-
sknuto pokračování o obřadu bratrské ve-
čeře Páně. Pozoruhodná jest úvaha Ma-
škova o polském básníkově Kazimíru P.
Tetmajerovi, který byl do četných překlá-
dán s tak velkou oblibou. — Věstník
Orla českoslov. „Orel“ přináší úvahy o
28. říjnu, o vzdělání, o orelských jedno-
tách a j.

© listovník AL. Jirákovi podal v Nár.
shromáždění dne 7. t. m. zprávu sám mi-
nistr spravedlnosti dr. Veselý. Obvinění
skutečně se týče nabídky 20 milionů ko-

patřením. Ale v této zvyklosti se pokračo-
valo. Naši vojáci si stěžovali, že větši-
nu nedostali nic. Ohrazovali jsme se
proti tomu v různých dobách, ale vždy
nám bylo řečeno, že jsme obdrželi plnou
částku. Byla totiž vyplacena dozorcím do
stojníků ve vlaku a mělo se tudíž zato,
že oni nám ji vyplátili rovněž. Několik
málo důstojníků bylo sice poctivých a
dalo nám plnou částku, ale většina tak
nečinila. Pro nás důstojníky to bylo sice
také nepřijemné, ale pro mužstvo to bylo
ještě horší. Ti dostali málokdy něco, ne-
boť ruští důstojníci považovali za své
svaté právo, zadržeti do kapsy všechno, co
bylo určeno pro naše mužstvo.

Kapitoly „Počátek organizace“, „Jitro
svobody“, „Činná propaganda“ atd. na-
značují jasně, jak průběh událostí v Rus-
ku tak i jejich reflex na naše české ho-
chy. Z jara 1917 přichází revoluce, pád
carismu, nastolení republiky. Vlna nad-
šení jde celou Rusí. Vypukly všechny u-
tajené city, všechny dávno utlačované do-
my. Muži si stoupali na bedny, na prahy
a dveře, na balkony, na vozy a na vago-
ny a řvali. Všechno českalo, mávalo ru-
kama, kapsuňky a klobouky a jasotem
pozdravovalo republiku, líčí Beaumont.
To byl líč revoluce. Poněkud byl rub.

FEUILLETON.

Česká anabasa.

Celý svět sledoval loni s napětím, jak
hratka českých legií probíla se Ukrajinou
do Sibíře, jak ovládla tuto nesmírnou ze-
mi i s nervem jejím, železničí, a jak obě-
tavě a hrdinně přispěla svou hřívnou k
osvobození malých a utlačovaných národů.
„Vypálení příměří a vítězství této malé ar-
mády jest v pravdě jedna z největších
epopejí v dějinách“, telegrafoval v září
1918 anglický ministerský předseda Lloyd
George ptoř. Masarykovi, dávaje tak na
jevo, jak pohlíží dohodový svět na naše
hrdiné české hochy.

Tato bohatýrská anabasa česká do-
dnes svého Xenofouta. Toho tu ještě
není; alespoň o něm nevíme. Jest tu však
již jeho předchůdce, Angličan A. Beau-
mont, dopisovatel deníku „Daily Tele-
graph“, jehož články, plné vřelého obdivu
a srdečných sympatií, vyly nyní nákla-
dem Cizineckého úřadu v českém překlá-
dě. Je to milá, sympatická kniha, podá-
vajcí a zachycující mnohý cenný detail;
báda, že Beaumont nesetkal se přímo s
legionáři v Rusku, že s nimi neprošel
jejich vznik, organizační vývoj, dny jejich

Oči jako již oblíbené kalendáře na rok 1920?

„Rohický kalendář“ . . . . . kus 450 K
„Moravan“ . . . . . 450 K
„Kapevní kalendář“ . . . . . 3— K

Objednejte ihned u
„Občanské knihovny“

v Brně Starobrněnská ul. 19/21.

Obchodníkem a prodejcem novin obvyklé slova
při větších objednávkách.

run, které Jiráček nabízel ministru dr. Benešovi samému pro jeho osobu a nikoli pro nějaký dispoziční fond. Vedle toho byl tajemníkovi zahraničí ministerstva Stráuplovi nabídnout jako úplatek větší počet akcií Pražské úvěrní banky. Za trestného řízení bude také horlivě pátráno po osobách, které by mohly být spolupvinutky zatčených: Jiráka a ředitele Pražské úvěrní banky Ot. Tůmy. Vyšlo na jevo, že Jiráček vedle svého úřadu se účastnil podniků výdělkových, které se s jeho úředním postavením nesnášely.

Očistěte naše msty. Dne 2. května t. r. došla do Jaskarajenů u Svolnoku správa, že se blíží rudá garda. Obyvatelstvo zděšeně přechalo. Prošlo místního faráře Kosa a kaplana Hornyga, aby se také vzdali. Ti však prohlásili, že nepouští ani chrámu ani těch věcí, kteří posílali. Dne 4. května již přispěchali bolševici s revolvery. Kněm nepovolili ani pěti minut na přípravu k smrti. Farář Kosa, byv střelen nad okem, okamžitě byl mrtev. Kaplan však s rozštěleným obličejem dlouho na zemi chroptěl. Bolševici ho dorazili ještě jednou ranou. Hodinky a peníze byly zavražděným uloupeny. O pohřbu těchto obětí židovsko-bolševické bestiality nesmělo se zvonit, nesměly se vhodit do hrobu květiny. Stařík matka a sourozenci farářovi byli kolbami od hrobu odehnáni. Nyní shledáno, že rozkaz k usmrcení oněch kněží má na svědomí haličský žid; ze zápisníku tohoto (nyní zatčeného) žida vysvitá, že jeho vinou bylo zavražděno 18 lidí. — Dne 28. října mrtvolu mučedníků byly exhumovány a převezeny do Kecskemetu, rodiště do obou kněží K slavnému pohřbu dostavilo se na 5000 lidí.

Obrana.

Moderní mládež napsal 9. t. m. ve „Venkovu“ Fr. X. Šalda: „Není větší láh nad ně. V širokém dnešním nečije ani tuchy toho, oč tenkrát šlo. A tak vybláhá dnes veselo, co se dříve bylo velké doby, v plásech, pustotě a prázdnotě teatralnosti, jalovou frází a světlavě, vyumělel lepenkový postoj, v dekorativní chochol a lež — v tlach nesnesitelný prostě tomu, kdo má smysl vnitřní čistoty a aluknosti. Šlo tenkrát o něco, čemu dnešek rozumí jen ve svých nejzávažnějších výjimkách: o svobodu duše člověkovy, o náboženskou tvorbu duše člověkovy, která se může dít jen na vnitřní svobodě a z vnitřní svobody. Vznikal tehdy v českých lidech cele vnitřně pravdivý v poměru ke svému Bohu i ke svému bližnímu. Budovala se říše vnitřní svobody: říše vnitřní síly a kázně, říše pravdy a lásky jako zákona a řádu obecného. Síla nebyla tenkrát rozmáchlá do vzduchu, tlachavá, velkohubá: sváděla se do hlubin, ke kořenům; byla jadrná a sporná alovem i gestem. Pravá síla nikdy není rozmáchlá; a vyumělel jest jen síla bývalá: vylitá, zmařená, zvětralá. Jak jsme dnes vzdělání husitství, nevidíš nikde jasněji než v umění. Co dovedlo zachytiti z tohoto vnitřního dramatu moderní umění české, výtvarné i slovesné? Nic nebo skoro nic; povrch, konvenční posun, který hodí se i ke každému jinému varuachu a vmětu. Naše malířství husitské, naše plastika husitská jest ve svém

Dělníci neradi se vraceli do muničních továren k práci, dílovedoucí marně se pokoušeli o obnovu pořádku, symptomy rozkladu byly den ode dne zjevnější. Sporý dělník o vyšší mzdy byly na denním pořádku; ti, kdož vydělávali denně 10 rublů, žádali 30, kdo dostávali jen kopýky, žádali ruble. Dílovedoucí, jež se nelíbilo, byl prostě naložen dělnictvem na kolečka a potupně vyvezen z dílny a vyvalen na dvore. . . anarchie zvedala hlavu stále drzeji a zpupněji. Vojáci přechali s fronty, zákas pítí vodku byl rásem odstraněn.

A zatím z Curychu jel do Ruska Lenin. Německo dalo mu k dispozici zvláštní vlak s restauračními a spacími vozy; cestoval v knížecí nádhře. Přijezd Lenin do Ruska jest začátkem konce mocného slovanství veličie. Jed bolševismu šel se jako vražedná rakovina; propadají mu celé ruské třídy. Beaumont zachytí jeden takový proslov bolševického agitátora a přimyslí-li si k tomu niveau polouchatá a dosavadním absolutistickým režimem, pochopíme náhlý vzrůst bolševických ideí. Přibíh divoký, churavě vyláštěný bolševický emisei, s jehož ostrý pronikavý hlas doprovázela střetášená gesta. Pravili: Kdo chtěl mít válku? Chťli

cečku bládná; ale ani slovesné umění není o mnoho lepší. Ani ono nedovedlo sestoupiti do těch hlubin, kde se přerouje duše lidská. A tak chceti čísti opravdu dech těchto velikých dob, dech bouřkové krásy, bouřkového zdraví, musíš číst staré theologické traktáty, staré kancionály, staré kroniky: tam ještě ulpěl — odtamtud cítíš vanuti těch perutí, kterým nerozumí, jichž nedovede pochopiti bezkřídla doba. Všecko, co dovede, jest jen: vyhlásvati nepoučené nadšení a padělání žár, který studí a zebe svou prohaností. Jediný Smetana a sem tam někde ještě Aleš v kresbě takového kněze nebo hejtmána husitského dovedli se vymysleti, včtiti, vevtořiti v tuto výheň duchovnu. Zvláště Smetana; neboť byl z téhož těsta nebo lépe: z téhož bronzu. Jeho duše měla stejný žár radostné tvůrčí svobody: byla cele ohňová, bez pochybnosti — jistota a víra sama.

Hlinka a dr. Šrobár. Každý, komu upřímně záleží na zdanu a zpevnění republiky, jest nucen přiznati, že osobní věci nemají rozhodovati o losu Slovenska. Přece v době tolik pohnuté nejde o Šrobára nebo Hlinku, nýbrž o velký díl naší republiky. Nutno tedy uspořádati poměry na Slovensku tak, aby největší díl tamějšího obyvatelstva byl plně uspokojen.

Poměr Šrobárův k Hlinkovi jest velice poučný. Hlinka podporoval Šrobára v jeho studiích hmotně, ale přesvědčil se dosti brzy o nestálosti doktorovy povahy. Šrobár byl „klerikálem“, národovcem, ale scházel se s maďarony a nejraději obcoval se židy. V ružomberském „Magyar társaság“ se cítil jako doma.

R. 1906 začal kandidovati na program Hlinkovy ľudové strany. Při tom však „šed Bohom i svetom“ ošedřoval, že je dobrý „uhorský vlastenec“, že jest pro celistvost uherské země. Zkrátka hleděl se krýti na obě strany. Na kandidaturu tu pohlíželi s velikou nedůvěrou jak Maďaři tak Hlinkovci. Soudilo se, že v okrese čítajícím na 3000 voličů nezíská Šrobár ani desetinu hlasů. Ale v tom Hlinka v zájmu národa mocně se exponoval pro Šrobára, důvěruje jeho slibům. Hlinka mohl kandidovati sám, ale obětavě a skromně vzal na sebe jen břemena volební; hodil na vázku svou kněžskou reputaci i existenci. Hlinka agitoval ve dne v noci a za to byl stíhán zle vrchností světskou i církevní. Veřejné mínění bylo tak zpracováno, že Šrobár padl pouze 127 hlasy. Mravní vítězství bylo na straně Hlinkově, protože vládní kandidát zvláště jen hlasy evangelickými a židovskými.

Když Šrobár srazil, že osobní prospěch přece jenom jest lépe zabezpečen jinde než u ľudové strany, začal znovu navštěvovati židovsko-maďaronské kasino. Žilo se mu pohodlně. Zato však proti Hlinkovi zahájeno vyšetřování pro velezradu. Tak začalo mučednictví, které trvalo až do konce r. 1912. Zatím v panském kasinu se vyvinul ze Šrobára pokrokař, což bylo vlastně vodou na mlyn maďarsko-židovských živlů. Šrobár začal Hlinku silně pronásledovati v novinách. Židům se to líbilo, ale Slováci Šrobára vážně nebrali.

Ale pokrok (ovšem ten protikatolický) byl po převratu nejlepší doporuče-

ním k povýšení dra Šrobára. Co záleželo pokrokařským, rozhodujícím živlům pražským na válce valně většiny slovenského lidu? Tohoto lidu neptal se z Prahy nikdo, kdo by byl nejschopnějším a důvěry nejhodnějším správcem Slovenska. Na Hlinkův popud došlo ke kompromisu — ale jen na papíře; kompromis se dodržel jen potud, pokud to prospívalo živlům radikálním.

Ale „klerikalismus“ vzrostl na Slovensku dle slov samého Šrobára „ako španielská nemoc“. Proto pružný a obratný pán v Ružomberku na vládní schůzi dne 21. dubna začal svou řeč slovy: „V mene Pána našeho Ježíša Krista, ktorého slávnosťou z mŕtvych vstanie dnes slávime.“ Ale katolíci se nedali zmásti. Vždyť vědí, jaký životní názor panuje ve Šrobárově domácnosti. Nu — a konečně Šrobár dal Hlinku zatknouti o 2 hod. v noci.

Sociální obzor.

Národní burda. „Nár. Politika“ dne 9. t. m. oznamuje, že do její redakce přišlo několik starších paní, vdov, pensistek různých kategorií s prosbou za poradu, co si mají při kruté bídě počíti; vždyť teď ta penze nestačí ani na roční oběcení, natož na otep, dleží a hlavně potravu. „A tak se v té zoufalé bídě přišly poradit, zda by jim velebenost nezalila, kdyby se v té všeobecné pracovní hnanosti přihlásily k čistění ulic.“ — „Nár. Listy“ dne 8. t. m. píše: „Není kapitál jako kapitál: je jmění, které bylo získáno před válkou postívou a trpělivou prací — a tu tedy dávta se jmění je vlastně dávkou z minulé práce. A jsou opět kapitály, jež byly získány lichvou nebo odíráním spolupracovníků, kořstěním z práce druhých, válečnými zisky z hladu a bídě druhých — kde dávka z majetku bude aktem pokání a sociální spravedlnosti. Jsou kapitály, z nichž žijí lidé v plné síle života, aniž přiloží svých rukou k společnému dílu, kde dávka bude jen spravedlivým zdaněním lenosti a přilivnosti. Ale jsou peníze i kapitály, jež jsou jediným skrovným zdrojem existence lidí, kteří i dle nejpřísnější morálky socialistické mají právo na to, aby byli společností ti veni. Jsou kapitály, jejichž duchodby jsou obživou vdov a zotavilých lidí, kterým ni hým není vyplácena penze. Na takový kapitál nemělo by se v zájmu sociální spravedlnosti pohlížeti jako na přepychové jmění, jako na plus lidské existence, nýbrž jako na nezbytný prostředek obživy. Z čeho mají žít vdovy po obchodních, řemeslních, lékařských, advokátských, dělnických a všech těch, jimž nedostává se kromě vlastních duchodů žádného příspěvku, z čeho mají žít staří vysloužilci tohoto životního povolání? Tito lidé musili si uložiti nějaký majetek, nechtěli-li jednou umřít hladem a jmění, ze kterého nuzně žijí, bylo často nastřádáno dlouholetým strádáním, neúnavnou prací a vykořisťováním vlastních sil. Vezměme si vdovu s několika dětmi nebo pensistu bez penze, jehož jmění obnáší třeba 100.000 K — což je ovšem už dosti výjimečný případ, který platí v ošlech ostatních za „kapitalismus“. A přece — jaké jsou příjmy těchto ubohých lidí? V nejlepším případě, ježto lidé tohoto kategorie obývají po většině spekulanty a ukládali své jmění do záložen či bankovních

dluhopisů — 4000 K, ale jistě mnohá i méně. Není život takového „kapitalisty“, na něj stát brouní si sudy, ubohou proletářskou existenci, jít by se dnes vsypel kterýkoliv dělník? A při tom takovýto člověk, jenž vykonal již ve světě svou práci a trávil toliko gasloužený odpočinek, či taková vdova, která vyhovává a žije své děti — jsou dnes lidé bezbranní proti hospodářským úkladům doby: sdráhl-li se životní prostředky, jiní svyží své mady nebo zdraží výrobky, čímž si zachraňují své životní minimum. Tito lidé však nemohou nic svyžiti, než svou bídu a hlad. A při tom jsou nenáviděni, denně čtou útoky v novinách a denně jim stáť vyhrožuje srukukoráním jejich jmění, jediného a posledního živitele.“

Všem živnostenským společenstvům a pp. zaměstnavatelům se oznamuje, že bláží se velmi mnoho účtů se Slovenska na fenele všech oborů. Tato příležitost třeba co nejrychleji využití a doplniti jimi potřebu našeho pracovního trhu účtovského, což jest jistě velmi výhodné pro obě strany. Pp. zaměstnavatelé opatří-li tak pracovní, snalivě a skromně účtů a rodičům se rovněž uleví, když o dítě jejich se postará řádný mistr, je ve svém oboru dokonale vyučí a tak z něho republiku naší zdatného občana vyhoví. Třeba ovšem předem upozorniti, že chlapci tito jsou většinou syny rodičů ohudých a nemohou za učení platiti, což však jistě několikašásobně vynahradí svoji píli a svědomitostí. Rovněž předsu dek, že by byli pro učení příliš staří, nepadá zde na váhu při jich snalivosti a trpěli by tmi jen zcela nezaviněně, neboť hlavní vinu na tom nesou poměry, ve kterých dosud žijí. Vykonej proto každý dle možnosti své tuž vlasteneckou povinnost. Přihlášky o slovenské učbě přijíma zemská centrála práce pro východní Čechy v Hradci Králové, která vše další ochotně zařídí a v brzkou projedná.

Rozmanitosti.

Arcibiskup dr. Kordač věnoval místo intronizační hostiny pro chudé města Prahy 5000 K. Velmi časová to reforma! K podobným hostiám církevních hodnostářů se společenské etikety bývali svání lidé, kteří se v kostele ukazovali jen o slavných slavnostech a pak si ještě o hostitele brounili za jeho starosti vtip. — Katolické humánní ústavy většinou jsou v bídě největší; a přece stáť by měl znáti jejich význam pro blaho obecné. Ředitelé ústavů těch a řeholnice se všelijak nuzují, jen aby nemusili vypořádati shurnavě, huchoňemě, alepě a pod. V Praze v klášterě Alžbětinek na Štupi jest ošetřováno přes 50 ehudých, nemocných žen, kterých se nikdo jiný nechtěl ujímat. Nikdo se nezepřá představené, z čeho kupuje léky, ohléd a topivo. Milosrdné sestry Alžbětinky bradily za doby válečné náklad pro nejchudší ubohé ženy z věna sester a novicůk. Ale teď se ocitají s penězi u konce. Žebratí nesmějí. A poslat žádosti? Nešli se vyřádit, přes 50 ubohých žen by zemřelo hladem. — Bývalý kněz Fr. Slavík, který vstoupil do sekretariátu agrární strany na Přerovsku a stval silně proti naší straně lidové, byl nyní ze strany agrární vyloučen. Bylo mu to oznámeno dle správy „Výskovských zájmů“ způsobem klaskovitým. — Šoa. demokratů nelíbí se stávka katků; u šoa. dem. zaměstnavatelů stávkování se nesmí. „Venkov“ dne 7. t. m. sdělil: „Mužský sbor městského divadla v Plzni požádal správu, která je v rukou socialistických, za honorování odpoledních představení 2 korunami. Když žádost ta byla odmítnuta, zahájil sbor stávku. Správa divadla na to vyloučila mužský sbor a hledá za něj náhradu, tedy tak zv. stávkokase.“ Přihlášky sorklým chamtíveům týž list 5. t. m. jest nucen připomenouti v přístěné zadržní budově: „Předsé v poslední době bylo pozorováno, že mnozí z těchto činitelů (mimo státních) domnívajíce se, že lze nabýti zámků, paláců a klášterů bez finančních obětí, žádají o jich přikázání k účelům nejruznějším, aniž jsou si vědomi povinností ze zabrání plynoucích. O tom byla úřední vyhláška již dvakrát uveřejněna, ale neuváženo žádosti o zabrání budov k veřejným účelům se mnozí bez ohledu na finanční otázku. Proto upozorňujeme zemska správa politiků v Praze znovu důrazně na nutnost, aby úřady, ústavy nebo korporace mimo státní před podáním žádosti, aby pro ně byla zabráně nějaká budova dle zmíněného zákona, rozvažily, jsou-li a to nésti následky s tím spojené a aby v žádosti výslovně se zavázaly, že převzou veškeré výdaje zabráním vzniklé. Žádosti korporací mimoprávních budov podávány pouze prostřednictvím příslušných okresních správ politických, jež připojí svůj návrh. PM té příležitosti upozorňuje zemska správa politiků, že se zabrání jsou vyloučeny obytné nájemné budovy.“ — Došlo k dotazům, kolik automobilů jest potřebí, aby se pohodlně pozavili v antech pokrovení pánů ministrů. Ale zatím na hlavní poděť v Praze nahromaděno plno záležitostí, jež se kazi, protože nemohou býti včas vyřezeny. Jedno auto by tu k nápravě stačilo. — V „Národ. listech“ stájuje si jeden občan, že ve státní novoprací přišlihi stásoce dráhy, jak krade uhlí; občan ten případ dal oveděti, a udal to jak u přednosty stásoce, tak na

Účet a počt. apod. v Praze č. 140972. Telefon č. 83.
Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30
Příjmy všech druhů. Vklady na běžné účty.

Oddělení pro zboží dodá:

✕ Cement, vápno, uhlí, koks a dříví ✕
ve velkém i malém.

jesti ji vy nebo já? Chťli ji někdo z nás dělníků? Ne, chťli ji car, boháči, milionáři! A kdo bojuje ve válce? Bojují car? Bojují boháči a milionáři? Ne. Bojují dělníci! Bojujete pro boháče. Pro milionáře proléváte svou krev a cedíte svůj pot. Přestaňte krváct, přestaňte se dít do úpadu a odstraňte boháče! Skřívají se v kraji. Jsou rádi, že jste zabíjeni. Vždyť takto vás počtem ubývá a jich přibývá. Je tu někdo, kdo chce jít do války pro boháče? Rus je veliká země. Je to největší země světa. A je naše. Ta země je naše. Boháči na ni nemají práva. Ale vy a já máme na ni právo. Nikdo jiný. Banky, železnice, krásné domy a paláce budou naším majetkem. Peníze boháčů jsou naše. Máte právo žádati je od nich. Nejdají-li vám, máte právo si je vzít. A vezměte jim je všechny, kdekoliv jim na ně přijdete. Tuto vládu nám dávají bolševikové. Přijmete-li náš program, budete mít všecko. Teď nemáte nic. Vezmeme továrny a dáme je vám. Uděláme ředitele obyčejnými dělníky a dáme jim plat a vás uděláme řediteli a dáme vám jejich plat. . . .

A v tomto morovém, s nejzvrstlejšími lidskými pudy počítajícím ovdáhl rostly jako lavina české legie, jedině ukázněné

těleso ve všem rozvratu a rozkladu kolem. V létě 1917 pokusil se Kerenský o ofensivu; všecko přechalo zrádně a zbáběle, jen hrstka Finů a pak české pluky hnaly se ku předu jako divoká bouře. . . byly to dny slávy, ale ta sláva v moři bolševické hanby bolela. S Ruskem přestalo se počítat; stíhlo se po nakloněné ploše a jeho katastrofa byla otázkou několika týdnů. Jakous takous naději skytala Ukrajina; ale konečně zradila i ta. Nebylo přitele v celé šíři Rusů; nezbylo než spoolehnot na sebe. A tehdy započala slavná česká anabasa, plná bitek, nebezpečí, zrad, svízeld, útrap, ale také plná ctí, nadšení, slávy, obětavosti, hrdinství a sebezapření. Beaumont ji líčí pietně; přihoda čeljabinská, dobytí Vladivostoku a jiné akty hrdinství epopeje nalezly v něm oddaného thaposa.

Naši hoši ze Sibíře nejsou ještě doma; čekáme na ně s náručí otevřenou. A spolu čekáme i zrození velkého básníka z vlastní krve, který by do mramorových desk vytesal všecku lásku, úzkost a nádej českých synů, jíž tvořili epopej anabasy a který by je tak oslavil pro všechna pokolení, jež po nás přijíti mají. P.

Holandsko - Československá obchodní společnost »Hella« s akciovou jistotou milionů holandských zlatých stízuje Československá průmyslová banka společně s **Nederlandsche Handel-Maatschappij** se sídlem v Amsterdamu.

domá a hlavní pobočkou v Praze. Jmenováná holandská banka, jež i jinak vstupuje v ústí stýk s Českou průmyslovou bankou, jest největším a nejstarším podnikem holandským, sal. roku 1824 a majícím akciového kapitálu a rezerv přes 111 milionů holandských státek, jež rovnají se dnes 1 1/2 miliardy československých korun. Banka ta má dvanácte filiálky na Jávě, sedm filiálky na Sumatě, dvě filiálky na Borneu a další filiálky na Celebesu, v Singapuru, Penangu, v Rangoonu (v Britské Indii), v Shangaji, v Hongkongu a v Surinamě. Nová obchodní společnost má sloužit oboplnému vývozu a dovozu.

Královhradecký divládní. Velice vřele byl v našem městě uvítán příchod proslulého generála Armanda Philippea, učitelského syna Francie, který se vyznamenal na války vězenou chrabrostí v řadě bitev velice obříšných. Roku 1917 organizoval české zahraniční vojsko; velel našim hochům v těžkých zápasech tak bystře, že se pokryl novou slávou. Prokázal nám cenné služby i na Tělněku. Má několik vysokých významných francouzských i českých. V panu divisionáři vítáme tedy i spoluvyrobitele a ochránce naší vlasti. Srdečně mu přejeme, aby po letech nadlidské námahy a obětivosti pokřiven v městě našem příjemné dny plně spokojenosti. Posádka sejstě radostnou oddaností mu významný a zodpovědný úkol usnadní.

Kronná. Výroční den svobody (28. říjen) oslavila organizace českoslov. strany lidové v Kronné společně s jinými stranami politickými. Před slavností sdálo se, že k společné oslavě nedojde. Zástupci sděleního »Sokol«, odvolávají se na nahlasné semské obce sokolské, prohlásili, že s »Oriem« nemohou společně vystupovati. Učiněn tedy návrh, aby ani »Sokole« ani »Ori« nešli v stejnozkroji. Zástupci »Sokol« sahalí dělati drabotu, ale když viděli, že by se oběma společně občanská oslava i bez »Sokol«, přistoupili na návrh. Dopoladne sdělili se členové mužského i ženského odboru »Ori« v stejnozkroji spolu s ostatními katolickými spolky, dále školní mládež s pp. učitel, četnická stanice a množství obecního slavných služeb Božích. Odpoledne pro nepřítomné počal společný průvod obel odpadl. Poněvadž účastníků bylo tolik, že by se byli do jedné místnosti nevešli, rozdělili se tak, že část jich zůstala ve spolkové místnosti »Sokol« a část odešla do spolkové místnosti »Ori«. Program slavnosti, vyplněný spěvy a deklamací škol. mládeže, slavnostní promluvou a koncertními ústředními rozdělené skutečné kapely byl v obou místnostech týž. Téhož dne večer při očištění »Sokol« spadá jeden člen »Sokol« s hrady a sklámal si nohu.

Krádčí. V noci na pátek 7. t. m. vloupali se neznámí pachatelé do fotogra. atelieru čp. 800. Po marném pokusu vypádití masivní psací stůl v kanceláři, odešli oknem, kterým se vloupali, vzavše s sebou: zánořnou kolo úplně zachovalé od fy. Herbrych v Hradci Králové, značka »Sokol« se spálenou brzdou a předválečnými pneumatikami, perýky koberce velikosti 115x130 cm (jedna strana je 130 cm široká), bílé, červené květované záclony okenní, dvě kadeřkova na vlasy a kartáč na vlasy a na šaty. Ruční zrcátko z této krádeže poschováje nalezeno bylo v seminářské zahrádce, kudy se sl. ději ubírali. Poškození vypisují 100 K odměny tomu, kdo dopomůže k vrácení ukradených věcí.

Různé zprávy.

Z listu biskupě českomoravských presbiterů republiky. Mezi právy církvi sv. od Krista Pána propůjčenými v popředí stojí právo na vyučování a výchovu z božského rozkazu a poslán: »Jděte a učte všechny národy, křtíce je ve jména Otce i Syna i Ducha svatého, učce je zachovávat všecko, co jsem přikázal vám.« Tohoto Bohem zaručeného práva na vyučování a výchovu nemůže se církvi sv. nikdy vzdát, aniž by sebe samu zmařila. Dějiny o církvi dovedují, že nikdy neopomenula vážně pečovat o vzdělání a výchovu národů. Tak svědčí prosté školy obecné a klášterní, tak i samy vysoké školy církvi založené; o tom svědčí svědeckví vydávající její umělecké památky, její nádherné chrámy. Papežové pak a biskupové jako vykonavatelé světového poslání církevního nelekali se ani námahy ani nebezpečností, a když šlo o svobodné plnění daného práva, podstoupili mnozí proto i pronásledování a smrt. Na toto právo neodmítnuté svobody ve vyučování a výchovu svých věřících, jež si ve státech boli o svobodu svědomí vydobyli, činí si církvi sv. nároky i dnes, jako na prostředek, bez něhož by své poslání vyplniti nemohla. S ním nerozlučně spojeno je i právo na zřizování vlastních vyučovacích ústavů, jež však církvi podrobuje státnímu dozoru, pokud jde o technická zařízení jejích; — rovněž právo řídit vyučování náboženství na všech ústavech a na ně dobíhající; — právo, voliti náboženské příručky a učebnice a je učitelům náboženství předpisovat; právo, od církve schválené školské řády a kongregace vyučování a vychovávání mládeže pověřovat; — právo, ohraď se proti nespolehlivým učitelům a učitelkám; konečně právo, v činnosti své, spravovat i rozvíjet fondy k účelům vyučovacím a vychovávacím dobročinností věřících darované. Každé zkrácení této svobody bylo by s postavením, počtem a státní podstatou významem katolické náboženské. S toho hlediska biskupové přiléhají u nás k nedávnému nařízení, jež prohlašuje vyučování náboženství v ústředních školách povinným v 6., 7. a 8. třídě.

Vytýkálice právem neoprávněnou škodu, kterou tímto nařízením utrpí studující mládež na svém nábožensko-mravním vzdělání právě ve věku nejvíce ohroženém probouzejícími se vášněmi, důrazně spolu upozorňují na důsledky právní tohoto nařízení pro oey katolické studující, již dobrovolně dalšího vyučování náboženského žádají. Pořízení, že nyní na dále jsou náboženská cvičení na veřejných školách nepovinná, svedlo bohužel mnoho učitelských osob ku překročení jejich pravomoci, ježto nepovázají, že, je-li s jedné strany všelký nátlak k účasti na náboženských cvičeních vyloučen, s druhé strany musí se dostati ochrany zákona ižm, když dobrovolně tak činiti chtějí. An veřejný tlak o jednotlivých zjevech toho rázu se rozepsal, stačí jen všeobecně poukázat, jak děti trnům úmyslně prodlíže, požíváním zákonských výše, k nimž bylo ve škole zváno, jak o svátku sv. Jana Nepom. byly díky volány do školy, jak křtíce byly za potupy a posměchu od učitelů a žáků odstraňovány ze školních síní, jak děti, které se chtěly mudlit, byly potupnými pozdrávkami z toho zrazovány, ba i k odpadu od víry vybízeny. Z povinné péče o mládež biskupové, důvěřující v pedagogickou prozřetivost a právní cit školních úřadů, vyslovují naději, že takové přestupky příst. přísnými nařízeními budou zamezeny, a svobodu žáků vládními předpisy zamyšlená že bude plně uplatňována. Jestli církevní nepřátelský nátlak na žáky katolické víry se strany jejich učitelů v demokratickém státu, jenž hlásá rovné právo všech, tím zavřitelnější, že se ráchá na bezbranných postrádajících dostatečného mravního a právního prostředku k odporu. Z též péče o náboženskou výchovu biskupové považují dále za požadavek nezadáné spravedlnosti, aby učitelé náboženství na středních školách, jejichž závazný počet hodin jest nyní snížen pod minimum vyučovací povinnosti zákonem stanovené. Byli uznávaní ve svém právním postavení ke škole zákonitě nabytém a při svém dosavadním platu přenechání, protože není možno, aby vyučování náboženství, které jest základem veškeré výchovy, bylo sníženo na stupeň vedlejšího, libovůli žákové ponechaného předmětu. Biskupové, jako nástupcové svatých Apoštolů mají dále plnou moc a povinnost o to pečovat, aby evangelium všude se hlásalo a všelcím tajemství spásy se sdělovalo. Jsou oprávněni, povolávají kněze za své spolupracovníky. Z toho osobují si biskupové právo vychovávat jinými k duchovnímu stavu die kanonických předstůl ve vlastních seminářích, zřizovat tyto ústavy, bítiti nad vyučováním v nich. Jmenovat jejich představené, přijímat i propouštět chovance a spravovat fondy ustanovené k vydržování těchto ústavů. zkoušet kandidáty stavu kněžského s ohledem na vědomosti a mravní chování a jen ony připouštět k duchovním úřadům, o jejichž duševní a mravní zdatnosti oni spolehlivě se přesvědčili. Novým zákonem církevním zejména stanoveno jest v can. 109. zásada, že veškerá církevní moc nemůže býti udělena vůli či povoláním lidu nebo světskou mocí, nýbrž jedně svěcením a kanonickým posláním. Proto bude každá účast laika v obsazování církevních úřadů, nespočívající na zvláštních, církvi samou učiněných ústupcích, odmítána a svoboda biskupovy pravomoci v udílení církevních úřadů chráněna. Státní státní zákon, p. nechtávaje církvi samé spořádati jejích vnitřních záležitostí, musí také zůstatiti církvi, aby přestupnutí zákonné a závazné kázně u svých služebníků trestala tím více, že tresty církevní v přední řadě jen dobra duchovní odnímají. Zakročeni moci státní bylo by znásilňováním svobody a porušením církevní samosprávy.

Kostelní nádoby,

kalichy monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a novou slavení odborně a levně provádí

JAN STANEK,

paší a ocelour, stálý přisedlý znalec semského trostního a okresního soudu, Praha K-979, ul. Karolíny Světlé, 12 n.

celou svou politickou stranu a pak také trochu národ.

Lidovce k pokrokáři: »Znamená-li republika náplň všelké svobody, plati úplná volnost i pro můj národ světový.« — »Jak by ne — ale nesmíš své zásady ve veřejnosti prozrazovat.«

Staré křesťanské legendy mají často smysl mnohem hlubší, než k jakému pronikne i čtenář velice bystrý. Legenda s X. století tvrdí, že stopy sv. knížete Václava zabívaly noby následovníků i ve sněhu. Věru byly ty stopy hřejivé vědyky i ve stoletích následujících. Nyní však mrazí stopy netoliko nevěrou tučových, ale i samých uhloborců, prodávajících teplo za obrovské peníze. Mrazí netoliko katolíky, ale i neprivilegované pokrokáče.

Nad církevními věcmi a úpadkem náboženského života zasadať na nejpfhánějš soudcovský tribunál ti, kteří k praktickému luštění náboženské krise ani prstem nehnuli. Cynické pošklebky a negace nejsou ještě tvrdí činností. Láibustické fráze jen smutek svýšili. Kdykoli at biskup či kněz kněží sahalí něco reformovat, láibusté se saloženými rukama s galerie pronášeli pohrdavé poznámky. Jen tedy neoduzovali pouze ty, kteří v polu tváří snažili se pracovat pozitivně. Z veliké spoluzodpovědnosti neryklousnou ty mlčky duše, které se chtěly vyznamenati posměchem, jímž tupily i jádro zbožného českého lidu. A nejpfhánějšho soudu zasluují ti, kteří při kterémkoli nápravném pokusu idealistů troubili na poplach: »Poser na novou tvář klerikalismu, která se může státi nebezpečnou!«

Kostelní nádoby, kalichy monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a novou slavení odborně a levně provádí JAN STANEK, paší a ocelour, stálý přisedlý znalec semského trostního a okresního soudu, Praha K-979, ul. Karolíny Světlé, 12 n.

MEŠNÍ VÍNA

zaručené pravé, přirodné, čistá, prvotřídní jakosti Nejmenší prima druh A K 10.80 za 1 litr, jemný druh B K 10.60 za 1 litr, jemný třetí druh C K 10.— za 1 litr

dodává jen v soudkách chvalně známá firma:

Alois Čížek, přímý dodavatel mešních vín v Humpolci.

Trasat sklopy ve Znojmě, Konečova třída 79.

JOSEF VEND

Jablonná z. Orli, největší československý závod kostelních paramentů a náčiní.

Kočár jednokoňský

za 3500 K, psací stoly po 800 K prodá Smrkovský, Hradec Králové.

KADIDLO
opět zaslá
F. STADNÍK, OLOMOUČ
KOSTEL. PARAMENTA, PRAPORY
a veškeré církev. náčiní
Vlastní výroba.
Výhrad. prodej ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

Václav Tláskal
Francouzské parfumy
Anglická mydla
Veškeré toaletní potřeby
Příležitostné dárky
Plesové práce - Dámský salon
Hradec Králové, Československého třída

Kostelní paramenta
prapory a bohoslužebné náčiní v nejvhodnějších cenách nakoupíte u d. poručně j.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vyládejte si ceny, učili objednáte u firmy jiué.

Paramentní závod
nejstarší česká firma:
Ignác V. Neškudla syn
v Jabloně z. Orli. (Čechy)
(bratr P. J. Neškudly, býv. farář ve Východních Čechách)
doporučuje:
veškeré kostelní roucho, koreněve, prapory, jakéž i nové bohosluž. předměty.
Časíky, rozpočty i záclony na skřesku zdarma a franco
Tisíce pochvalných uznání a vyznamenání.
Nejnovší nákupní pramen v res. Československé.

Med od vlastních včel

v krabicích od 1—5 kg za 1 kg čistě váhy mezu 20 K zaslá

Josef Honek,
farář v Mikulši a Světlav.

Odebírejte obnovu!

VII. EMISE AKCIÍ ČESKÉ BANKY
Společnostem usnesením řádné valné hromady ze dne 17. dubna 1919 rozhodla se správní rada dne 10. listopadu 1919
zvýšiti akc. kapitál z Kč 20,000.000 na Kč 30,000.000
a své pány akcionáře, jakož i ostatní kruhy české veřejnosti
k upisování 25.000 nových akcií
za těchto podmínek:
Upisování hotva začne 12. listopadu 1919.
Upisovací kurs činí Kč 500— pro akcionáře a Kč 535— pro neakcionáře.
Při úpisu nutno složit první splátku jako kauci v obnosu Kč 200— resp. Kč 235— na každou upisanou akcií a zbytek Kč 800— nejdříve do 15. prosince t. r.
Ze složených hotovostí nahrazen bude upisovatelům úrok 8 1/2 % ode dne složení do konce roku 1919.
Pánům akcionářům přislouží ve smyslu stanov přednostní právo na akcie této emise dle zásady, že
na 2 akcie staré připadá 1 akcie nová.
Akcie, kterých starí akcionáři nepřevezmou, budou dle výsledku subkripce přiděleny správní radou jiajm upisovatelům.
Příplatky nad hodnotu jmenovitou připadnou po ardie emisních výloh rezervnímu fondu.
Nové akcie budou mít od 1. ledna 1920 nárok na dividendu.
Tiskopisy emisní vydá nebo zasle na požádání Česká banka v Praze, jakož i veškeré její filiálky a expositury, a nichž lze zvláštními písemnými přihláškami přímo upisovati.
V Praze, dne 12. listopadu 1919.
Správní rada České banky.

Předplatné:
Na rok 10 K., na půl
roku 6 K., na čtvrt roku
4 K., na měsíc 1 50 K.
Jednotlivé čísla 30 hal.
Inzeráty
platí se běžně.
Účet pošt. opat.
telny v Praze
čís. 49.000.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Rukopisy se navrhnou
a neobjednané se ne
vracují.
Reklamacie
směřují se nejméně
neobrátek. administrac.
„Obnova“ vydává každý
pátek v poledne.
Telefon č. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 21. listopadu 1919.

Číslo 47.

Ukázky „obdobných nezbyt- ností“.

I.
Ažkolí historické badání rozptýlilo již
tolik romantických domyslů a krvá-
cích předpokladů, přece se dosud píše tak,
jako by bývaly násilnosti v minulých sto-
letích zvláštní výsada katolické církve;
kdo se stavěl proti ní nejzvrstlejší, pře-
bývá potoky krve, ten se jen bránil, byl
harcovníkem svobody.

Věru záštitné mrzačení charakteru
dějin jest příliš odvážlivé. Vědy čítáme
docela takové řádky, jako by násilí bý-
valo církví hlavním důvodem k existenci.
Předem pravíme povšechně: Která
společnost měla ve středověku i později
silu malou, ta ovšem se dopouštěla násilí
skrovného, takže její přetřpy leckdy u-
padly v zapomnění. Která společnost
vládkou vzrostla do rozměru obrovských,
měla přirozeně jak více prostředků, tak
silnější pokusů k pronásledování těch,
kteří se jí stavěli na odpor. Církev ve
středověku stala se velmocí gigantickou.
Přes to však průběhem dlouhých století
poměrně sahala k prostředkům fyzické
moci mnohem méně než kterákoliv velmoc
jiná.

Podáme zde ukázky, jak takové skut-
ky, které se církví vytýkají s největší
přikročností, nacházejí velice starostlivě o-
mluvy při společnostech jiných.

V Novotného „Českých dějinách“
čteme, jak Boleslav III. seval na maso-
pustní úterý (9. února 1003) přední Vrko-
vice i jiné slechtice do jednoho domu.
„V samu půlnoc, když již nastával půst,
vlastní rukou roztrhl hlavu přítomného
sete svého mečem, dal znamenat k obe-
nému vraždění, jenž většina přítomných,
nic netušících a bezbranných, padla za
obět. Nehledě ani k přislušenství ukrutnosti
jeho, byl to skutek srovnatelný nepros-
telný. Hrozný akt osobní pomsty... ne-
mohl zastrahiti, musil odpuzovati.“ (I/2,
677-8.)

Za sto let dano Vrbovicům v semi
postavení velice významné. Kniže Svato-
pluk (1107-1109) při své vojenské výpra-
vě do Uher pověřil správou země hraběte
Vacka a náčelníka Vrboviců Mutinu.
Když však nemohl zadržeti Mutinu vpád
Poláků s Bořivojem do Čech, Svato-
pluk se vrátil z Uher velice rozhněván. Mutina
byl varován před knížecím hněvem; přes
to však vyčkal knížete. Na hradě Vrtali-
slavi 27. října 1108 kníže nezasedl na
řádný soud, nýbrž naopak stal se žalob-
cem a soudcem v jedné osobě. Vyčítal
Vrbovicům všechna skutecná i domnělá
provinění proti Přemyslovcům. Mutina
pak byl stat dříve, než mohl pronést o-
brannou řeč. Nato hned krvavé pronáse-
dování netoliko Vrboviců ostatní, ale i je-
jich přívrženci (i ti, kteří nebyli jejich
příbuzní). Na př. Neuka byl zbaven sra-
ku a mužství jen proto, že byl přítelem
Mutinovým.

Vydán rozkaz, aby byl pobit celý
rod. Druhým náčelníkem rodu byl staří-
ký Božej na Libici. Když byl přepaden
hrad hrotem bojovníků, napřed byl pro-
boden syn Božejů; pak teprve kmet a jiní.
Zabitým majetníkům hradu nepopřáno
ani slušného pohřbu. Novotný pokračuje:
„Nastalo nyní všeobecné honění a vraž-
dění Vrboviců, jež několik dní potrvalo.
Na ulicích, na hraděch, v domech vraž-
dění nebo, když se bránili, pobíjení jed-
notlivých příslušníků rodu, zajati popravení
na tržišti Pražském nebo na Petříně. Do-
cházelo k srdcervoucím scénám. Když
dva nezletilí synové Mutinovi, vlečení ka-
tem k popravě na tržnici, ani úpnlivým
voláním po matce nedovedli ovšem ob-
měkčiti katu a odvratiti od dokonání
strašlivé povinnosti, zvedavý dav rozutekl
se v soucenné hrůze.“

Vrboviců dvorskou službou dovedli se
povznést k blahobytu a významu velmi
značnému. Hleděli získati vliv ještě větší.
Ale tento slechtický vzmach byl Svato-
plukem zlomen. Novotný o tom praví:
„Bylo to — nemá tím býti omluven spá-
sob provedení — vlastně státní ne-
zbytlost. Moc rodu Vrbovského, třeba
již v několik větví rozděleného, jistě se
mohla z těchto příčin zdáti již nebezpeč-
nou, i když v tom směru, který katastrofě
přeloužil se besprostředně podnět, nebe-
zpečství nebylo v tu chvíli právě hro-
zné. Byla tu také snaha zmocniti se země
Vrboviců, jehož chudobou komora knížecí

potřebovala. „A tu ovšem výborně se jí
hodila i zásada o zodpovědnosti celého
rodu za provinění jednotlivců. Také zde
však nejbližší budoucnost, vysvětluje, zá-
roveň do jisté míry (vědy nehledě ke zpá-
sobu provedení) i ospravedlňuje, co
se stalo.“ (I/2, 450-60.)

Tedy dle úsudku moderního dějepi-
ce: ažkolí ani jednomu Vrbovicovi nebyla
vrána dokázána, bylo státní nezbytností
vyhubiti bez vyšetřování celý rod — i
nevinné děti. Zločin Svatooplukův do jisté
míry jest ospravedlněn i tím, že vyčerpa-
ná knížecí pokladna potřebovala peněz.
V křesťanském státě laikové, kteří sami se
učinili arcipastýři, takže biskupovali bez
ohledu na požadavky Říma, neviděli z kri-
se jiného východu než — bezcenné vraž-
dění.

Kdo zločiny Svatooplukovy družiny
omlouvá, mohl by ještě pohodlněji ospra-
vedlniti strážce Bartolomějské noci z roku
1572. Francouzští Hugonoti tehdy byli
přece klidnému rozvoji státu mnohem ne-
bezpečnější než Vrbovici r. 1108 ústřední
vládě české.

Politický přehled.

Vládní krise.

Naše vláda v Praze se na ostré vzá-
jemné útoky tisku agrárního, soc. demo-
kratického a národně sociálního poněkud
zakolísala, přátelé vyčetli si pořádné le-
vity a na konec poznali, že jsou všichni
stejní a že by za nynějších poměrů ne-
bylo dobře, aby se rozšli. Proto na po-
slední poradě zástupců spojených vládních
stran v sobotu jednomyslně přý kon-
statováno, že strany v koalici zastoupené
trvají na zásadě součinnosti, vycházející
z pevného přesvědčení, že zájem (!) státní
nezhybně toho vyžaduje. Tedy nejdále-
jší státní nutností je: zachování dnešní
vlády. O teroru soc. demokratickém zatím
nerozhodnuto, ale Právo Lidu napovídá,
že v případě stlhaní teroru jako trestu
činu zavrou se kriminální nejen za tero-
risty soc. demokratickými, ale též agrár-
ními a nář. sociálními — tedy jedním slo-
vem druhý

Střano v Rusku.

Zprávy o Rusku jsou stále zmatený.
Po zprávě o útupu generála Judeniče
následuje jiná, že týž generál obnovil o-
fenzivu na Petrohrad; z jiné strany zase
se tvrdí, že Judenič odstoupil jako vrchní
velitel. — Ze Švýcarska se oznamuje, že
vlastně pomoci německou udržuje se bol-
ševická vláda v Rusku. Přes všechna o-
patření dohody stále se v Německu od-
vádějí lidé pro německo-ruské vojsko, a
více a více se ukazuje, že němečtí imperi-
alisté a moskevští vládní se dohodli. —
Taky sedláci ruští dosud se neuklonili
pod jeho bolševické. I ve středním Rusku
bouří se mužíci proti rudému teroru.

Volby ve Francii.

Po Anglii došlo na sítě bolševické
ve Francii. V Anglii obrovská stávka že-
lezničních zřízenců, bolševicky rozvířená,
na celé čáře prohrála — a dnes i široké
vrstvy francouzské, ve které bolševici to-
lik společně, prokázaly se na výsost vla-
steneckými a bolševikům ukázaly dvě-
ř. Tak zv. městské třídy a s nimi umíra-
né dělnictvo nedaly se směsti při volbách
s povrchu. Konservatismus vyhrál
ve Francii na celé čáře. Dle dosud
dostých zpráv radikální socialisté strá-
cejí 50 mandátů; mandáty ty většinou
sílaly strany republikánské.

Národní shromáždění.

Ve schůzi dne 18. t. m. jednalo se
také o návrhu sibiřské armády, k čemuž
předem dala podnět dem. nář. řada žen si-
biřských legionářů před anémovnou a
pilný dotaz posl. Bečjyně a soudruhů a
situaci sibiřské armády. Ministr předseda,
Tusar odpověděl hlavně, že ministr Beneš
mohl právě ve Francii a Anglii, aby po-
třebné vyjednal s tamními vládami o ná-
vratu našich legionářů. Tady je vidět, že
dřívejší ujistování vlády byly pouhé sliby
a že opravdu někdo si nepřál, aby se naši
se sibiřské ne nejednaly vrátili. Min. před.

seda Tusar tu zdůraznil zase, že jediné s
cestou přes Vladivostok vážně se počítá.
Dostal také, že jen třetina armády namí
jest soustředěna poblíž Vladivostoku (tedy
ne v městě samém) — hlavní část armá-
dy, střed a vlevo — nachází se v Irkut-
sku.

Rovnoprávnost v Uhrách.

Dle nového vládního nařízení všichni
maďarští státní občané jsou úplně rovno-
právní. Všechny zákony a nařízení uve-
řejňují se v maďarském jazyce a v řečích
všech menšin. V národ. shromáždění a v
ostatních sborech zastupitelských může
každý svobodně mluvit ve své mateřštině.
Jak soukromníci tak municipia, obce
a církevní úřady mají právo zřizovati
školy, jejich jazyk může zakladatel dobro-
volně ustanoviti a které jsou naprosto
rovnoprávné se školami státními.

D'Annunziovy výpravy.

Dobrodruh D'Annunzio před několika
dny bez překážky obsadil se svým voj-
áckem Zader a nyní chystá výpravu na
Split a Boku Kotorskou. Vše jakoby se
dělo se souhlasem vlády italské.

Kulturní listky.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Ve
Stuttgartě bylo založeno divadelní muse-
um; u nás by ho bylo potřeba také. — V
porážce dra K. Matuše nalezl byl
vlastní jeho životopis a zápisky úplně při-
pravené k tisku. Celkem 433 archových
stran. — Gramofon zdokonalen. Inž. Ram-
melsberg zachycuje slova na celou dobu
pásku, takže bylo by možno poslou-
žiti místo psaní slovo mluvené. Pásky by
se ovšem vsunula do gramofonu. — Lip-
ský profesor Ern. Bergmann v „Leipa-
Tageblattu“ napsal, že si nemůžeme před-
staviti „horší neznalost“, než jaká se jeví
v nejrozšířenějším Haacklově spisu „Svě-
tových záhadách“. Tón, jakým Haackel
psával a mluvil o náboženství, zářel dle
Bergmanna i otrálené čtenáře. Ale „Záha-
dy světa“ musily se překládati do češtiny
pod šitím „svědy a pokroky“. Odtud to-
lik přímo komických názorů prostých čte-
lařů českých o původu a podstatě života
lidské společnosti.

Zpráva literární. Tisk „Soustavy filo-
sofie křesťanské“, dr. Bug. Kadeřávkem
vypracované, potkal se vinou války s mno-
hými obtížemi, které však její brzké
vydání nezmatí. Změny, jež se staly u pá-
nů, kteří se přilákali, budou spisovateli,
převor v Želivě, oznámeny.

Jubilejní dílo o bl. Janu Sarkandrově.
17. března příštího roku bude 300leté vý-
ročí smrti našeho mučedníka. Na oslavu
významné té památky vydáno bude jubi-
leijní dílo o bl. Janu nákladem Matice cy-
rilometodějské v Olomouci z pera Jana
Tenory a dra Jos. Poltynovského. V prv-
ním díle líčí Tenora podrobně a zajímavě
politické a náboženské zápasy doby sar-
kanderské, totiž od r. 1600—1630. Z vele-
cenného obsahu vyjímáme jen: Podrobné
vyčlenění nábož. stran na Moravě v době
sarkanderské, seznam klášterů a far tehdy
obsazených i jména všech známých facíků
z té doby atd. Do tohoto rámce vsazen
jest životopis Sarkandrov, v němž líčí dr.
Poltynovský podrobně studia tehdejší, Sar-
kandrov duchovní správu, jeho obtížné
postavení v Holešově a osvětluje určité
a jasně nevinnu Janovu na polském vpádu
tím, že ukazuje na základě pramenů, kdo
kežáky najal. Kniha bude vedle díla Pro-
cházkova jediným vědeckým dílem živo-
topisným o Sarkandrově. Obsahuje jak v
prvním díle tak i v životopise mnoho no-

vých zpráv, dosud neznámých. Pracováno
jest téměř výhradně na základě archiv-
ních pramenů. Bude mít v pěkné úpravě
asi 600 stran a bude ilustrováno. Vyjde
po Novém roce 1920. Kdo si do Nového
roku dlo objedná u Matice cyrilometo-
dějské v Olomouci, obdrží slevu 20 proc.

Jará katolická tisková spolupráce v Ame-
rice. Konference amerického episkopátu
(za přítomnosti kardinála Merciera) usne-
sla se na založení Katol. tiskové kanceláře
s kapitálem 25 mil. franků. Návrh odů-
vodňoval předsedající kardinál Gibbons
takto: „Katoličtí redaktoři nemohou ude-
lat všechno sami. Nekatolické listy podpo-
rovány jsou celou řadou příbuzných agen-
tur tiskových a zpravodajských centrál,
které snaží se ovládnout i katolické listy.
Tento škodlivý vliv musíme paralyzovat
Katolickou informační kancelář. Také
obsahově nesmějí naše listy trvat na linii
pouze defenzivní, jako bychom svoji exis-
tenci musili omlouvat, nýbrž je nutno
postupovat aktivně a ofenzivně a nekato-
lickou veřejnost seznamovat s našimi ná-
zory a vysvětlovat jí naše počínání a naše
snahy, ježto mnohé nepřátelství proti nám
je zaviněno také nesprávným míněním o
nás. A tu musí pracovat náš denní tisk,
ale musí být za tím účelem vydáván pod-
porován.“ — Výborně mluvil proslulý
kardinál. Takové bystré postřehy měly by
prozářit temnou mlžinu i všude jinde.

A. O. Zeithammer. V noci na den
13. t. m. skončil poslední politik, který
podpisoval památnou deklaraci. Byl mu-
žem vůle nezlomné, obětavým poctivcem,
konservativcem v nejušlechtilějším smy-
slu. Za duš slávy nezapomenutelné troji-
ce Riegra—Matuše—Zeithammera nebylo
v našem národě politické korupce, nebu-
jelo odporové prospěchářství. Jestliže ně-
který vynikající muž přece jen byl dopa-
den při bezcharakterním sobectví, musil
zmizeti z politického podla českého sta-
niti. — Narodil se r. 1832 v Plsku.
Studoval práva, ale přešel na dráhu pro-
fesoorskou a pak se věnoval zcela politice
a žurnalistice. V poslední své válce cti-
hodný kmet napsal: „Vždy hleděl jsem
plnit povinnosti, které nám ukládá Bůh
a národ, i hleděl jsem podporovati všechny
snahy národa v oboru kulturním, hospo-
dářském a sociálním, čelící co možná k
největší samostatnosti. Pál bych si, by
národ náš zachoval se podle těchto zásad
v svornosti a podřídil prospěchy stran
potřebě celku odhodlaně a neporušeně.“

Nynější osvoboditel školy nahání
stále větší strachům pedagogům, kteří
před převratem neustávali stýskati na ú-
tlak klerikální. Socialisté leckde si na
učitele tak zpupné dupli, že jejich dikta-
tem byla ohrožována i politická svoboda
pedagogů mimo školu. V poslední době
podány od socialistického bloku Národní-
mu shromáždění dva návrhy, jež zna-
menaly přímý útok na svobodu školy i vy-
chovatele. Nechtí prý jsou zřízeny zvláštní
školské rady pro školy obecné i měšťanské
a to tak, aby jich bylo co nejvíce. Učitelé
v místních školních radách mají míti
pouze hlas poradný. Dle návrhů učitelé
mají místní rady přiblížiti, vzdali učitelé
plní své povinnosti. Fr. Pražák v „Nár.
listech“ kritizuje návrh takto: „To zna-
mená: socialisty zvolení, často negramot-
ní lidé mají býti diktátem učitelů, určo-
vatelem a hídačem jeho práce. Jak by v
praxi vypadalo, je třeba dokladů a anek-
dotických. V obci Koldíně přišel místní
dozorce školní s čepicí na hlavě do třídy,
a dýmku v ústech, vsedl za stůl a dělal
si inspektorské poznámky. Pojednání vy-
vatal a nařídil důrazně učitelů: Smíš má-
ti katolický špatnou známku z mravu;
příliš dostaneš, pane učitelé, jedničku! —
Nebo z jiné obce (Záměly) přišli agrárníci
k inspektorovi, že nechť učitelé, že je

Účet a pošt. opat. v Praze č. 160923.

Telefon č. 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové. Velké nám. č. 30**

Řeší všechny záležitosti.

Věnujte se všem věcem.

Oddělení pro zboží dodá:

✂ Dostanete, vápeno, uhlí, koka a dříví ✂
ve velkém i malém.

Oči je již oblíbené kalendáře na rok 1920?

„Reinický kalendář“ . . . . . kus 450 K
„Moravan“ . . . . . 450 K
„Kapešův kalendář“ . . . . . 3— K

Objednejte ihned u
„Občanské tiskárny“

v Brně Starobrněnská ul. 19/21.

Obchodník a prodejce novin obvyklé slova
při všech objednávkách.

nár. socialista; v týž den k témuž inspek-
torovi přišli sociální demokraté z téže o-
sady, že si nepřijí učitelé agrárníka. —
Ministr Habrman k 28. Hynu napsal krás-
ná slova o svobodě práce učitelovy a to
do — „Práva lidu“ — socialisté proti ně-
mu hlásají největší reakci, podřízení veš-
keré školské praxe politickým stranám a
jich diktátům.

Takové snahy roztrpčují učitelstvo
právem. Kdo však kromě socialisty a ag-
rárníka těší se teď u nás plně svobodě?

Obrana.

Pro dlouhé stranosti střídmá rovnost.
Před válkou byli francouzští katolíci pro
následování nemilosrdní. Ale sami fran-
couzští radikálové žaslí, když denně vidějí
hromadné důkazy obětavé lásky katolíků
k vlasti. Vždyť ze vzdálených kolonií i
mniši přicházejí na frontu jako dobrovol-
níci. Nyní za volebního boje bývalý mi-
nistr Millerand, který se vyjímá jako pře-
dák soc. demokracie, pravil v divadle Ba-
taclanově: „Rozluka státu od církve musí
zůstat, náboženství nechť jest věcí sou-
kromou. Ale do této soukromé záležitosti
také někdo se nesmí míchat, náboženství
musí zůstat mimo boj. Kláštery zůstanou.
Žádný Francouz, který bojoval za svoji
vlast, nesmí být vypuzován za hranice.
Vítězná republika musí patřit všem Fran-
couzům bez rozdílu. Musí být vel-
komyslná a svobodomyslná a musí
mít místo pro všechna přesvědčení.“
— Skutečné živé náboženství ovšem ni-
kdy nebylo a nebude věcí pouze soukro-
mou. Ale Millerand pronesl ve jménu ob-
rovských davů i lidí nevěřících myšlen-
ky, které by si měli dobře zapamatovati
i v naší republice ti radikálové, kteří se
spokojují se zaozlatou krátkou perspektivou.

Pravoslavní napovědi. V liberálním tis-
ku ve zprávách o monarchické propaga-
dě rakouské a uherské se praví, že ví-
deňská „Neue Zeitung“ je tlumočnicí
„nejkřiklavějších bláznů a snah“. Mezi
šéfredaktorovými ochránci „nalézají se
čelné postavy klerikalismu a feudalismu
v Čechách.“ — Tážeme se: Které jsou to
postavy — české či německé? Naše lido-
vá strana by se totiž s nimi náležitě vy-
pořádala bez dlouhých okolků jsou-li v
společnosti některé osobnosti české, pak
by bylo nejpouze drzostí osloviti jaký-
koli převrat za zády a přes hlavu naší
strany lidové. Tolik přece i tvrdý byro-
krat ví, že k převratu jest nyní zapotřebí
buď vůle velikých davů anebo ponížené
spřátelení s židovským kapitalismem. V té
věci by poskytl informace zvláště bolše-
vici. Místo potměšilých napovědí jmenuj-
te ty intrikány, kteří hodlají náhlým
převrácením spojit Pešt a Vídeň zno-
vu s Prahou. Že by i v Čechách našli
celou řadu úplných individuí, o tom ne-
pochybujeme. Ale naše lidová strana by
si s nimi pohovořila, že by jim v úspěch
hučelo až do smrti.

Proba oravských Slováků. Dne 12.
t. m. byla přijata prezidentem deputace
oravských Slováků, jejíž mluvčí Štefan
Vojaník poděkoval za osvobození a slavně
slbil věrnost republice. Dodal: „My
všichni jsme katolíci a prosíme, aby nám
nebylo upíráno náboženství.“ — V srdeč-
né, vřelé své odpovědi Masaryk prohlá-
sil: „Váš řečník mluvil o náboženství. Jste
přesvědčeni, že u nás není náboženské
svobody? Možná, že vám některý z našich
lidí pověděl myšlenku o náboženství, kte-
rý není taková jako vaše. Buďte přesvěd-
čeni, že různost názorů nemůže vám vzíti
víru a že sami chceme sjednocenost s vámi
a že nezapomeneme nikdy na Slovensko.“
— Tato slova prezidentova ať si zapo-
matují všichni radikálové pro budoucnost.

Němci kritičtí. Již se sahá na ochra-
nu neschopných anebo lehkovážných ú-
ředníků k černošluté taktice. Ministerstva
rozeslala svým podřízeným sdělení o n-
snesení ministerské rady ze dne 21. října
V něm se přímě upozorňuje, aby záleži-
losti, náležející do vnitřního úřadování
státní správy, nebyly uváděny na forum
veřejnosti a zejména, že nesmějí státní
úřady rozpory eventuelně mezi nimi se
vykřikovat za žádných okolností vyti-
sati veřejným tiskem. To proto, aby
autorita státní správy nebyla podlamo-
vána.

Tedy máme nový doklad republikán-
ské svobody, kdy si přý vládní lid. Před
lidem se má utajiti, jak neschopní byro-
kraté a špihaři jsou přibíráni z protekce
k důležitým úřadům. Ti talentovaní a
smutní úředníci, kteří z lásky k republice
si postihnou, jaké oběti dostali za své
kolegy, jsou nebezpeční — státní autoritě.

Nesmí se ani vědět, kolik protekčních
dědů pili tučných platech neumí ani kalou
čestnou sestavit nějaký koncept. Nová
byrokracie jest nedůtklivá jako netýkav-
ka. Nejlepšímu upevněním autority státní
správy by byla bystrá a zručná práce
všech úředníků. Nedivme se, že úřední-
kům zdatným jest často dusno mezi no-
vými kolegy a že často vrtí hlavou i nad
nařízením některých svých představe-
ných.

Sociální obzor.

**Váše švédských soc. demokratů o bol-
ševismu.** Na štokholmské schůzi soc. de-
mokratie pravil Hjalmar Branting, že svě-
tová válka vedla dělnictvo k primitivní-
mu nazírání. V Rusku davy se staly ko-
fistí primitivních hesel a řídily se svými
pudy; postrádaly tam úplné porozumění
a smyslu pro konstruktivní socialismus.
Konfiskování majetku není uměním, ale
konfiskování majetku další nepřetržitou
práci učiniti užitečným pro lidstvo. A to
právě bylo odsunuto stranou. Té doby
sice bolševická agitace udržela svoji moc
hovořím primitivním pudům, ale zároveň
si připravuje tím krach a katastrofu, kte-
rá ohrozí vše, co se zove socialismem.
Prakticky bolševictví jde zpět na před-
marxistické teorie. Celá práce, jež by
měla stvořiti předpoklady pro nový soci-
ální řád, jest považována za zbytečnou, ba
naopak, bolševici považují socialismus za
systém, který se dá jen dekretovati a pro-
vésti hrubou mocí. Jest divno, že tento
postup, který má býti vlastně nejuvštější
z nových, jest vlastně návrat k primitiv-
ním teoriím. Davy se musejí probrati
vzděláním ze zastaralých hledisek. Musíme
se naučiti viděti v protivníku nikoliv ne-
přítele, který musí býti poťen ohněm a
mečem, nýbrž člověka, kterého nutno pře-
svědčovati. V západních státech třídní
boj se nestaví na půdu vlád sovětů nebo
diktatury. Demokracie zamění třídní boj
pěsti za boj ducha.

Přímý obětí na dráha. Zástupci
železničního úřednictva adresují minister-
skému předsedovi V. Tusarovy otevřený
list; ohrazují se v něm proti obviněním
soc. dem. denku, jako by se dopouštěli
pasivní resistance. Právě, že jsou úplně
bezmocni vůči politickému teroru, který
se uplatňuje ve službě výkonu i v mi-
nisterstvech. Dopravní úřednictvo jest i
přímou insultováno a tělesně ohrožováno
obecněstvem proto, že jeho nařízení ne-
poslouchají podřízení; docela i členové
Národ. shromáždění zasahují do úředních
výkonů. „Bývalý ministr dr. Soukup —
bona fide — volá po odstranění zaměst-
nanců, kteří nekonají svou povinnost, ale
běda, kdyby mezi propuštěnými měl býti
příslušník jeho politické strany!“
Dnes jest úředník vydán na pospas tlaku
shora i zdola. Dnes jest úředník, ze-
jména dopravní, ohrožován existencí,
často i tělesně. Soustavné stávání stran
úřednictvu si nedá dále libiti; nebude li
nápravy, vyvolá z toho úřednictvo krajní
důsledky.

Jak pak se to tedy realizovalo heslo
radikálního dělnictva o rovnosti a bratr-
ství? Teď vůči představeným, dbajícím
pořádku, naopak hltají hlasy davů: „Teď
jsme nad vámi pány.“

**K protestní manifestaci obchodnictva
a živnostnictva** dne 20. t. m. vydala Ob-
chodní, živnostenská a průmyslová ústřed-
na v Hradci Králové pozoruhodný věcný
projev. Varuje v něm před zatahováním
stranicko-politických hledisek do otázek
hospodářských. Střední stav není stavem
přechodním, jeho existence jest hospodář-
skou nutností; jest přirozeným zdravým
tímlem společnosti v každém národě. Stav
obchodní a živnostenský žádá to, co jest
v republice přiznáváno každému občanu:
rovnost před zákonem, stejná práva a
stejná povinnosti pro všechny třídy ná-
roda. Vláda má přikročiti k řešení pro-
blému hospodářských bez stranických
předsudků, v duchu pravé demokracie.
Odpolitování hospodářského života vy-
žadují jako vnitřní hospodářské poměry
tak zřetel na naše postavení mezinárodní.
Naše politika opřít se od experimentál-
ního diletantismu a postaví se na základ
světový a „pravdě národní teprve tehdy,
až uznají vládní kruhy důležitost samo-
statného středního stavu. Manifestace ob-
chodnictva a živnostnictva jest výstražbou
před jednostranným zatahováním repub-
liky do nejistých, dějinnou zkušeností ne-
opodstatněných, avšak dosavadními svými
účinky zhooubných experimentů. Necht
republika umožnit obchodnictvu a živnost-
nictvu, aby spolupůsobilo na poli kultur-
ním i hospodářském ke zřadu našeho
státu.

Rezmantosti.

V Marselli dne 14. t. m. vyhořelo
operační divadlo. — Německo svými intri-
kami a nestydatým uplácením nese hlavní
vinnu na tom, že se Lenin s Trotským vy-
šplhali k tak velké moci. Pro shrobení
německého elánství po celý rok vojens-
kém pomáhala Trotskému proti národ-
nímu vojsku ruskému. Nyní Lenin něme-
ckému pinkovašovi Bermondovi sdělil te-

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akceový kapitál K 160.000.000.—. Rezerva a pojištění fondy přes K 50.000.000.—

Centrála v Praze, zal. r. 1868.

Žirové účty.

Zabývá se účtem účtů, inkasem účtů a
debiť na všechna místa v tu i cizině; obstará
různé úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní
bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

legacičky srdečné poděkování za to, že
spolu s generálem Goltzem poskytl veli-
kou podporu rudým gardám, která za-
chránila sověty Petrohrad. — Pobyt
prezidenta Wilsona v Paříži stál 5 milionů
dolarů (26 mil. franků). Nejmenší na hotel
„Orillon“, v něm Wilson bydlil s ostat-
ními delegáty, paří se na 300.000 dolarů
(1.750.000 franků). Ptal si Wilson takových
nákladů? Vždyť jest známa jeho obětavost
a ryzí demokratická prostota. Kdo pak
tedy si přeje, aby prezident vystupovali
okázale jako ruští carové? Ti demokraté,
kteří proti vůli všude hosté takové ná-
klady odhlasovali. — Kardinál Guastini,
protektor řádu františkánského, odjel do
Palestiny na válečné lidi, která byla pro-
puštěna samou italskou vládou. V říjnu
měl slavný jezd do B-tlema. Ulce byly
naplněny jásajícím lidem. Přijal různé de-
putace — i řecké a arménské. Slavných
bohohrátek u Svateho hrubu účastnili se
konsul italský, guvernér arijský a konsul
francouzský a úřednictvem. Účast byla tak
obrovská, že nejstarší lidé osei podobného
neviděli. — Tu české národní vyprohává
jako sum sodyky. V „Národ. listech“ 15.
t. m. stýská B. Jedlička-Brodavý že lipy
svobody jsou opuštěny — po tolika nad-
šených řečech ve dvoracích i ve školách!
— Oposlul agrární „Rozes“ píše, jak se
vypořádala Svehlova strana a bývalým
ministrem železnic dr. Zahradníkem. Uči-
nili ho předsedou hrubého se Stát obli-
ního ústavu, kde bude vykonávati rozkazy
stát tajemníka Šrby spolu se Sternem a
Gröhlhem a „dávati za asistence vojáků
a četníků rekvirovat československé rolní-
cké usedlosti“. Strana se vypořádala se
Zahradníkem beze sporu laisno. Dala
24.000 K, které zaplatí republika a oje-
déné auto. — Na Slovensku je podle
provedeného sítání 2.940.374 obyvatel,
z toho je 1.940.980, t. j. 66,3 proc. Slováků,
665.703, t. j. 22,7 proc. Maďarů, 134.764,
t. j. 4,5 procent Rusů a 143.523, t. j. 4,7
proc. Němců, a 55.808, t. j. 1,8 proc. jiných
národností. Slovensko je tedy v obrovské
většině slovenské. — Už dávno jest známo,
že většina demagů bolševických pracuje
hlavně k vůli osobnímu zisku. Zrovna tak
ti, kteří bolševismu dají v novinach palec.
Proklubalo se, že redaktor bolševického
„Jihoceska“ (krajský sto. dem. důvěrník)
Al. Kříž bral podpory od kapitalistů-
kého Čes. ako pivovaru. Když bylo zapí-
ráno bezvýsledně, Kříž napsal do svého
listu prohlášení, že ty podpory skutečně
bral; omlouvá se však tím, že je bral také
redaktor nář. soc. „Srdce lidu“ a též ry-
nější purkmistr Čes. Budějovic. — Sineury
se v republice množí. Šéfredaktor dvakrát
denně vycházejícího „Českého slova“ Haj-
mana die subien „Práva lidu“ jest sou-
časně přednostou oddělení státní policie
při ministerstvu vnitra. Jak tuhle dvojí
funkci může zastávatí najednou, to žádný
žurnalista neuhodne. — K náboženské re-
organizaci Ruska vyzýv. časopis „Apostol“
lét sv. Cyrila a Metoděje v Kroměříži a
navrhuje, aby se za tím účelem ustanovilo
i u nás „Sdružení říše Kristovy“, elita to
lidí náboženských a pozitivně smýšlejících, jak
podobně již působí v Paříži. Správně usu-
suje, že získaváním proselytů katolictví
málo by se na Rusi prospělo; jest však
třeba skutky tělesného a duchovního mi-
lořdenství zřeteli si syn. patie velkého
národa ruského, jenž bude válečen každému,
kdo v kritické chvíli podá mu pomocnou
ruku. Časopis slibuje myšlenku Sdružení
říše Kristovy šířiti a rozvíjeti i mezi ná-
rodem českým a vysvětluje všechny, kdož
tímto eminentně katol. způsobem chtějí by
přispěti bratrskému národu ruskému, aby
se přihlásili ke společné práci. — Pešťské
listy oznamují, jakými hrabivci byli ti,
kteří chtěli zříditi bolševickou „slovenskou
republiku“ rade. Dostali na to od maďarské
vlády rad 10 milionů K. Nyní však po
záření zjištěno, že tato „sociální reforma-
tože k zminěnému cíli použili pouze 2
milionů, kdežto ostatních 8 milionů spro-
nověšili a uložili v bance; tento vklad byl
nyní zabaven. Mezi oněmi bolševickými
opasiteli byl ovšem i Ant Janoušek, který
žil kavalírsky.

Národohospod. hlídka.

Investiční půjčka hlavního města Prahy.
Pražská obec přikročuje k vydání 4 proc.
daněproště investiční výpůjčky v jmeno-
vané hodnotě 150.000.000.— Kč za nále-
dících podmínek: Cena upisovací obnáší

98 Kč za každých 100 Kč nom. Dříží
dlužní úpisy vydány budou à 200, 500,
1000 a 10.000 Kč. Půjčka bude zúčtována
4 proc. Při upsání dlužno složit 10 proc.
upsané hodnoty. Lhůta upisovací počala
dnem 10. listopadu a končí 29. listopadu
t. r. Bližší viz v insertu.

Československá strana lidová.

Výborová schůze

Tiskového družstva
pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
bude ve středu 26. t. m.
o 2. hod. odp. v „Adalbertině“.

Přítomnost všech členů výboru jest nutná.

V Hradci Králové, dne 8. října 1919.

Karel Keppel,
jednatel.

Dr. Frant. Šale,
předseda.

Ortámi Třídní kurs tělesovněný pořá-
dání bude Zemský svaz Orla v Hradci
Králové o vánočních pro výcvik náčelníků
a učitelů. Poplatek bude asi 50 K za
stravu, byl atd. Podrobný program přile-
pí. Přihlášky možno již nyní diti u Zem-
ského svazu Orla v Hradci Králové.

Přihlášek č. strany lidové v Hradci Král.
oznamujeme, že statovy Konsumního družstva
„Zadrha“ byly již obchodním soudem schváleny.
Žádáme tudíž, aby naši příslušníci se za členy
této družstva hojně přihlašovali a přihlášky aby
spítky na podíl činili. Přihlášky nových členů,
zápisné i podlé příjímá pokladník této družstva
p. Jos. Polák, vrchní strojmistr v Hradci Králové,
Adalbertině.

Nové organizace založeny byly v Bu-
dovicích, Spýriech, Klášteru a Vilimově u
Golč. Jeřábky.

Katolici Bratři, sestry! Chopte se
ihned váde práce a zakládejte místní
organizace strany lidové, abyste mohli vo-
lit kandidáty naší strany do Národ. shro-
máždění. K založení stačí několik pašinů.
Kde by místní organizace strany lidové
střezna nebyla, tam by katolictví voličové
museli buďto odevzdati neštěstí hlasovací
listky, nebo voliti proti svému přesvědče-
ní kandidáty protivných stran. Obojí by
by strana naše téžoe poškozena, neboť vol-
by tyto mají rozhodnouti, bude-li republi-
ka naše státem křesťanským, nebo proti-
křesťanským! Proto v každé obci nechť je
zřizena místní organizace strany lidové!
Pokyny vytáhněte si od sekretariátu strany
v Hradci Králové, který vám též zašle
děpské legitimace a milerád uspořádá
schůzi, kde ji bude třeba!

Náhodně. Die usnesení okresní kon-
ference dne 28. října va Velké Poště
prosim, aby ve všech místech organiza-
cích na Náchodsku provedeny byly volby
výborů a důvěrníků a výsledky bezpro-
díeně oznámily byl okresnímu jednání.

Letos 2. B. V neděli dne 30. listopadu
koná se o 10. hod. okresní konference d-
věrníků a pracovníků Č. S. L. Odpoledne
toho dne uspořádána bude organizací
schůze v okolí Ledče.

Representanti vlněček České lhy aka-
demické a jihoslovanského družstva „Kob“.
Při České Lize Akad. ustavil se dne 9. li-
stopadu výborový výbor. Předsedou zvolen
byl Dr. Hronek. Plesový výbor se usnesl
pořádati 24. listopadu 1919 akademii s ta-
nečným vítkem v malém sále šofinském
a dne 14. ledna 1920 reprezentační ples ve
velikém sále šofinském. Vstup pouze na
pozvánky. Reklamace ohledně akademie
i plesu vytknuje plesový výbor v kance-
láři „Ústředí katol. studentstva Praha II,
Vodňská ul. 6. I. Č. L. A. táká své seni-
ory o spolupráci a proto prosí o laskavé
udání adres.

Článek. Naše hnutí lidové na Čslav-
sku utěšeně se rozvíjí k nemalé ořím-
žlosti socialistů. Nové organizace lidové
založeny na Mladé a v Podmoklích, kde
velmi zřetelně konal schůze čslavský kaplan
Havelka, jenž tyto dva organizace katol.
spolku mludiva a čs. strany lidové v Ronově
a okolí odevzdaly velmi pěkný diplom na
službu o katol. organizace na Ronově,
kde též velmi pěkně pracuje tamější
kaplan Anđel. Máme na Čslavsku též
novou skupinu katol. mládeže v Křeblích.
Pracujeme i sociálně Hospodářská družstva

Švédančin film americký »Zrození národa« hraje se v Grand-Biu od 21. do 27. listopadu. Film má 13 dílů a představuje velice hrůzy novým způsobem; celým dělením prozrazuje touhu, aby se lidstvo osvobodilo od přehřívky války. Film vytvořil přední americký neprosulující režisér D. W. Griffith, který uvedl svým dílem v období celou Ameriku a Anglii. K nádherné tvůrčí práci druhé se neobyčejně sdíleli fotograf. V líčení hrůz občanské války hlavním motivem jest historie dvou lásek s posmívavou duší. — V Americe dle přehledu Lincolna Jižní státy tvrdily, že každý ze 13 sdružených států jest suverenní, že každý stát má právo odtrhnouti se od Unie. Ale ve smrtelné agonii čtyř let občanské války, po níž následoval osm let obnovy, arodil se národ. Tato hra jest poselstvím míru — Griffith dokázal, že jest nelokálně bláznem, ale také mistrem techniky. Jest autorem skoro všech vy-
možností posledního desetiletí. Při tom deset jiných amerických režisérů nevy-
schovalo tolik filmových obliběných jako on.
— Ve filmu »Zrození národa« jest přibližně 5000 různých scén. 18.000 osob a 800 koní bylo potřeba pro sdánování děje. Griffith pracoval nepřetržitě 8 měsíců na vytvoření obrazu Přílišný náklad výroby činil 500.000 dolarů. 300 švédanů pracovalo nepřetržitě, aby udělali ženské oděvy, jakých bylo užíváno r. 1860. Bylo použito 500 knih a zpráv o historii Občanské války. Aby bylo možno soběstati postojení Shemmana na cestě k moři, bylo postaveno město jen proto, aby bylo užíváno pro celou divokou indiánskou národní válku.

sošnu bitvy u Petenburgu podle map a správně válečného oddělení washingtonského. Po prvé fotografováno v noci, aby byly získány bitvy v noci a tmě. Velký dělostřelecký souboj proveden ve skutečnosti. Hudební partitura pro 40 nástrojů byla komponována a uvedena v přesný soulad s několika tisíci individuálními scénami. Celý výtvarný materiál 4000 metrů. Náklad vyřadil 20 milionů korun. Ministerstvo Nár. Obrany svolilo, aby film byl pojet v souhrnu oficiálních slavností ke dni 28. Hlasy. Představení v Paříži bylo přijato s bouřlivou pochvalou. Jistě tedy film i v Hradci Králové bude uváděn s velkým zájmem.

Novou školu otevřel v Hradci Králové na Pražském Předměstí v domě pana V. Kosiána Ph. Mr. Strnička Ant. Týž byl 20 let menšinovým pracovníkem v Litoměřicích a Teresíně. Přijel mnoha sdr.

Třeboschovice pod Orlovem. Čtvrtá schůze obecního zastupitelstva konala se 10. listopadu večer. Za ochravného starostu sehnali Hlil náměstek pan učitel Erben. Schváleno rozdělení obecní školy na oblépku a díř; přibližný náklad ponese obec. Rovněž schváleno svržení všech trnů poplasků. Cílem debaty bylo vyvolat samyšené lástvi městského lesa Boru. Prosazím tento les bude zachován, ale káse se bude v druhém lese „Cihelníku.“ Oba tyto lesy měly každý svého hajného; soc. dem. členové sboru mají za to, že oba lesy dají se lépe hájit, když hajný bude jeden. Opasice se strany lidové a nár. dem. jest opačného názoru, poněvadž lesy leží daleko od sebe. Soc. demokraté trvají na svém a mají již hajného vyhlášeného. Ovšem konkurs bude vypán. — Žádost J. Kudláčka za odproje obecního pozemku v sadech u hřbitova jednomyslně zamítnuta. Přijet návrh na doplnění a nepřeložitelnosti jména města: „Třeboschovice pod Orlovem“, tedy „Hohenbrunn“ náležel již minulosti. Z důvodů věcných a historických nevyhověno žádosti místní polit. organ. živnostenské, aby obec změnila název „purkmistrovský“ úřad za „starostanský.“ V našem starobylém městě nebyl v minulosti poměr poddanský, město bylo svobodné; město svého rybníka i purkmistra a vůbec není důvodů pro žádoucí změnu. — Žádost J. Dvořáka za koncesi hostinacou v č. 199 se schvaluje. — Nato provedena volba 4členné komise pro sestavení seznamu porotců. — Ve volných návrzích vzal střet k žádosti sboru hasičského ohledně nákladu na výstroj a učiněno opatření, aby výstroj více než bujné mládeže byly energeticky zakročeny. Vzata na vědomí, že na lázeňskou půjčku upuštěno celkem 478.500 K. Výsledek to zajišťuje čistý. — Název chrámový sbor pořídil hudební a pěveckou akademii v síle „U černého koně“ ve prospěch zařízení elektr. osvětlení katol. chrámu. Výsledek byl v každém ohledu velice pěkný. Někdy slozuch v poslední čas chtěl slavnost zneškodnit poškozením elektrického vedení, ale nepodařilo se dílo této černé duše. — Ve městě visí plakáty, které hlásají odměnu tomu, kdo oznámí slozince, který nedávno přelstí drát elektr. svonek v lékárně a u obvodního lékaře. Pěkné poměry!

Časová novinka. Senaci opravdu velkou učinil objev na poli theologického jakýsi pan Z., takto člen socialistické akademie: časová (rozměr) „Havilčkovy Hlasů“. Píše o Kristu Pánu: „Moderní věda (asi Cibulka) dokázala, že církevní

Kristus neexistoval vůbec. Je tedy rouháním se věd a rozumu, když do školy zaváděna byla plastika legendy o ukřižování Krista, jako nějaké vědecké faktum. Proto je nutno odstranit plastiky o opravě syna sedníka Josy, Ježíše! K tomu posnamenejme: My se domnívali v prvních měsících socialistického listu, že čle nové redakce „Havl. Hlasů“ trpí zvláštní nemocí, jejíž název je: delirium protinabobenské. Shledáváme však ke svému úžasu, že přidal se nová nemoc a nevyhlášená: Paralyse moskovských buněk. Dovidáme se s „Havl. Hlasů“, že utvoř se asi v nejblížeš dnech spolek na ochranu židů. Čteme tam v článku o křesťaněch: „Jak přijdou k tomu židé, kteří o tádném Kristu, židovském králi nie nevědí a nevěří a kteří tolik musili zkoušet za pověst, že prý jejich předkové ho ukřižovali, aby jejich dětem byl opán před oči obrátek této smyšlené justiční vraždy a aby se jim proto druhé děti posmívaly, jim nadávaly a je trýznily za vinu neopřehnanou! To je surové, bezcitné, nespravedlivé týrání dětí tělesné i duševní; toť kus barbarství v moderní škole, pastvín mrdáky a práva, šílení křesťanské humanity, prznění osvěty a občanské rovnoprávnosti. Jsou spolky na ochranu zvířat před týráním; ohrástalo se: Vše pro dítě; a nekřesťanskými dětmi jedná se nekřesťanský.“ — Nuže, pane Cibulko, malíčkou jen otázku: Který pak to kapitalismus náhle tolik zapůsobil na změnu „přesvědčení“ a na ochranu těch, kterým se vede stokrát líp než katolíkům? (Kdo s velikým poškobováním ukazuje katolickým dětem hranici Husovu, aniž by ukazoval zároveň hranici táborové, ten už křesťanský není?) Vždyť přece s balkonem radnice tádně před převrácením jste volali vy socialisté: „Ať zhroutíme Rakousko, spotřídáme se s křesťanskými upíry židovskými!“ Brát je nyní v ochranu je snad ono vyrovnání? Či vám tak Křofš porušil? Anebo chcete snad mlsto siřovaného ráje Časlavany obdarit spolkem na ochranu židů? Rádi bychom věděli!

Studenec u Jilemnice. Paní Anna Koblová, vdova po + chvalně známém staviteli varhan v Lomnici n. Pop., dodala do kostela ve Studenci u Jilemnice zinkové pítaly za 1650 korun. S cenou, jakož i s celkovou opravou varhan podepsaný je úplně spokojen a doporučuje křesťanský tento závod důstojným farním úřadům co nejvíceji. — František Řib, farář.

▲▲▲▲▲
Úvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpůjční a poskytuje výhodné půjčky.

▼▼▼▼▼

Různé zprávy.

Proška. Továrna město Vysocany, dle jej přes 8 tisíc obyvatel, nemá ani kostela ani veřejné kaple. Školní kaple za nynějších poměrů proměněna ve školu. Šestletným dobrodincem naskytá se příležitost k vykonání dobrého skutku přispěním na stavbu chrámu Páně ve Vysocanech. Milodary přijímá a kvituje administrace našeho listu a Arnošt Oliva, katecheta ve Vysocanech 267.

Šířil povinnosti a prozřevnosti národní. Z dopisu spisovatele Fr. Taborského: „Nedostává nám již jediné Národní divadlo. Neryhnutelně potřebujeme důstojného divadla druhého a třetího pro Moravu a pro Slezsko, nejen ve tvořím se středisku českého kulturního života moravského, v Brně, nýbrž také, ba mnohem dříve, ba především tam na východě moravsko-slezském; tam u té otevřené široké brány, kudy vede cesta klidného obchodu i bouřlivých válečných poschodů na východ, do Polska a Ruska, Sibíře a Číny; tam, kde zavěšuje se družně Slezsko Moravě za ruku k besedě přátelské i k obraně proti přivalu nepřítelstev.“ Neváhej nikdo účastnit se všeobecného sběrek na stavbu Národního divadla moravsko-slezského, povoleno Národní radou čsl. a odporučeno všemi politickými stranami a Českou obcí sokolskou. Přispěky přijímá spolek Národní divadlo moravsko-slezské ve Sl. Ostravě, který zašle na přání sběratel listiny.

Záložna v Hradci Král.,
zapůjčené společnosti a ručením obmeceným
Československé národní.

Vklady na knížky:
2%.
Půjčky. - Úvěry osobní
a hypoteční. - Zálohy. - Kauce.
Vadla. - Eskompt účtů a směnek.

Kostelní paramenta
prapore a bohoslužebné náčiní v nejvýhodnějších cenách zakoupíte u doporučené fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hrádek Králové, Čechy.
Vydějte si ceny, nežli objednáte u firmy jiné.

MEŠNÍ VÍNA
surové pravé, přirodní, čistá, prvotní jakosti:
Nejmnohdy prima druh A K 10-80 za 1 litr,
jemný druh B . . . A K 10-60 za 1 litr,
jemný třetí druh . . . A K 10- za 1 litr
dodává jen v soudech chvalně známá firma:
Alois Čížek, přímý dodavatel mešních vín
v Rumpolci.
Transitní sklady ve Znojme, Kersavská třída 29.

KADIDLO
opět zasílá
F. STADNÍK, OLMOUC
KOSTEL. PARAMENTA, PRAPORY
a veškeré církev. náčiní
Vlastní výroba.
Výhrad. prodej ve prospěch
Matice Cyrillo Metodějské!

Nová lékárna
byla otevřena
na Praž. Předměstí
v Hradci Králové, v domě p. V. Kosiána.
Vydává léky na předpis lékařů,
kontrolované a namocované pokladny.
Na skladě má:
Léčivé přípravky ta- i cizozemské.
Léčivé vína: Malaga, Bobory, Cognac
atd. Léčivé obozové, vata a potřeby
ku oblépování nemocných. Douch-
fakální prostředky. Kosmetické pří-
pravky pro pleť, vlasy atd. Drogy
a zboží materiální. Toiletní pří-
pravky, mydla, zubní vody, zubní
prásky a kramy. Výtvarné prostředky
pro děti a udravující se. Potřeby
pro domácnost a hospodářství. Mi-
nerální vody a výtvarné výrobky.
Objednávky učiněné poštou vyprá-
vají se dvakrátě do měsíce.
O dárku a přímě obmecenstva prodá
Ph. Mr. Strnička Antonín.

JOSEF VEND
Jablonec n. Orlicí,
největší československý závod
kostelních paramentů a náčiní.

Med od vlastních včel
v krabicích od 1-5 kg za 1 kg čistě váhy
medu 20 K zasílá
Josef Honek,
žijící v Mělníku a Svitav.

Paramenta závod
největší české firmy:
Ignace V. Neškudla syn
v Jablonci n. Orlicí (česky)
(bratr P. J. Neškudly, býv.
faráře ve Vyšších Láněch)
doporučuje:
veškeré kostelní rou-
cha, kerotivo, pra-
pory, jakéž i kové-
bohoslužeb. předměty.
Cenky, rozpočty i náklady
na nákladu sdarba a franko
tisíce pochvalných uznání
a vysvědčení.
Největší, nákladní pracov. v roa. Československé.

▲▲▲▲▲
Koňar jednekoňský
za 3500 K, psací stoly po 800 K prodá
Škubovský, Hradec Králové.

Pozvání k subskripci.

Sídelní hlavní město Praha

vydává 4% daněprostopu investiční výpůjčku v jmenovité hodnotě 150.000.000 K za těchto podmínek:

1. Cena upisovací činí: 98 K za každých 100 K nominálu. Dílčí dlužní úpisy vydány budou v kusech po 200, 500, 1000 a 10.000 K.
2. Upisovateli lze na zvláštních k tomu určených upisovacích formulářích, které možno též bezplatně obdržeti u všech upisovacích míst. Každému upisovacímu místu vyhrazuje se právo podle volného uvážení přidělit kusy na jednotlivé přihlášky.
3. Při upsání složiti dlužno kauci ve výši 10%, upsané hodnoty jmenovité buď v hotovosti nebo v cenných papírech, štaných podle denního kursu, jež upisovací místo uzná za přípustné.
4. Přidělení provede se co nejdříve po skončení subskripci, o čemž upisovatelé budou vyzkoušeni.
5. Upisovatelé jsou povinni přidělené jim dlužní úpisy doplatiti do 31. prosince 1919. Kauce složená v hotovosti podle přání upisovatele buď se sčítuje na přidělené kusy, nebo, byly-li tyto zplna zaplacené, upisovateli vrátí. Kauce v hotovosti složená záručena bude 3%.
6. Na přidělení na určité kusy může být vzat zřetel jen potud, pokud to upisovací místo uzná za přípustné.
7. Upsané kusy dlužno odebrati od upisovatele místa, u něhož byly upsány.
8. Lhůta upisovací počíná dnem 10. listopadu a končí dnem 29. listopadu 1919.

Výběžku této půjčky použije se k účelům investičním a ke konverzi starších komunálních výpůjček svého času uzavřených. Blíží podmínky výpůjčky obsaženy jsou v prospektu, jež možno obdržeti spolu s upisovacími přihláškami v obvyklých úředních hodinách od čtvrtku, dne 13. listopadu t. r. u všech upisovacích míst, jimiž jsou:

Hlavní městská pokladna obce Pražské, Agrární banka v Praze, Banka stavebních živností a průmyslu v Praze, „Bohemie“, akciová banka v Praze, Brněnská banka v Brně, Česká banka v Praze, Česká banka „Union“ v Praze, Česká eskomptní banka v Praze, Česká průmyslová banka v Praze, Hospodářská úvěrni banka pro Čechy v Praze, Kopecká banka v Brně, Moravská agrární a průmyslová banka v Brně, Moravsko-slezská banka v Brně, Píseňská banka v Písní, Pozemková banka v Praze, Pražská úvěrni banka v Praze, Slovenská banka v Ružomberku, Ústřední banka českých spořitelů v Praze, Záložna a úvěrni ústav v Hradci Králové, Zemská banka král. českého v Praze, Živnostenská banka v Praze, Poštovní úřad šachový, jakož i všechny státní a ostatní odvětvové závody a komandity těchto ústavů.

V Praze, dne 7. listopadu 1919.

Dr. Karel Baxa, starosta.

Předplatné
Na rok 16 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1 50 K.
Jednotlivé čísla 33 hal.
—
Inzeráty
plácí se hotově.
—
Účet pošt. spoř.
toloy v Praze
čís. 49.000.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Král.
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Bude-li se na něco
a neobjednané se ne-
konají.
—
Reklama
neobíhá se nezávisle
na redakci, administraci.
„Obnova“ vychází každý
pátek v pondělí.
—
Telefon č. 84.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 28. listopadu 1919.

Číslo 48.

Ukázky „dějinných nezbyt- ností“.

II.

V III. dílu části I. „Českých dějin“ Rud. Urbánek teskní, že kalíšníci připravili Tábo-
rum porážku. Hned na další straně však se
zmiňuje, jak Prokop Holý v Praze prohlašoval,
že bouře nepřestanou, dokud „ony bla-
hoslované pravdy“ (totiž tábořské, pozn.
red.) nebudou „svěrně“ od člena církve při-
jaty. — Mělo tedy kalíšnictvo s „statným
křesťanstvem“ čekat, až bude pobito od lidí
přednášejících utopie? Nota bene Prokop Ho-
lý tak mluvil v době, kdy byl nejvyšší čas,
aby jeho voje, silně promícháně německými
hrabivci, reformovaly se samy. Vždyť táboř-
ský militarismus ochromoval žalostně ho-
spodářský život.

V jednání s koncilem basiliejským žádali
husité, aby kalich byl závažný pro celé Če-
chy a Moravu a aby byl povolen i pro všec-
ky přívržence v zemích jiných. (Tu se nejed-
nalo o pouhý jiný obřad, nýbrž o znamení
odchylného věroučného názoru. Pozn. red.)
Poslové koncilu si vyhrazovali, aby ke kali-
chu nebyl nikdo rucen. „Husité však žádali
jeho závažnost, dobře tušíce, kam by vedla
ruznost v přijímání. Proto také ještě před
bitvou u Lipan došlo k obležení Plzně, na níž
záleželo tehdy záchrana českého katolictví.“
(96—98.)

Jestliže husité tušili, že ruznost přijímání
by vedla k velikým nesnázím, k osudnému
rozdvojení křesťanského lidu, měli přece ka-
tolici rovněž právo přemýšlet, jaké žalostné
zápasy se povlekou v zemi dále, nespokojili-
li se husité přijímáním pod jednu. Vždyť pře-
ve v samých zemích kromě české i před
bitvou lipanskou bylo více katolíků než husi-
tů. Pro husity dle autora bylo přirozenou
státní nezbytností přinutit cepem Plzeň ke
změně víry. Zato však i obranný zápas ka-
tolický se líčivá jako zupné deplání svobo-
dy. Ale i kdyby bývali katolíci známeni spoje-
nou mocí kalíšníků a Táboru zcela, nebylo by
by konce náboženské válce. Vždyť přece ka-
lišníkům v příčině víry bylo katolictví bližší
než tábořství. Táboři činili kalíšníkům a celé
zemi strašné svízele i po své porážce lipan-
ské. Ba ani kalíšníci nebyli sjednoceni zcela.

Když od r. 1442 stupňovala se snaha ka-
lišníků, aby aspoň občanstvo přijímající pod
obojí se srovnalo, odpovídali Táboři, že jest
těžko se shodnouti s těmi mistry a kněžími,
kteří sami mezi sebou „hrozně se dělí a ne-
srovnávají“.

Kalíšník Ptáček z Pirkštejna r. 1443 jmé-
nem svým i ostatních spojených hejtmánů
kraji poslal listy do tábořských „chel, aby se
tamtéž kněží spolu s několika laiky dostavili
14. května do Kutné Hory k sjezdu kraji a
spolu i sjezdu kněžskému. V též smyslu psal
i správce kalíšnictva Rokycana, připomínaje,
že pohnaní kněží špatně věří o svátosti ol-
tářní. Kdo se nedostaví, dává se prý sám
vínem.

Urbánek k tomu poznamenává: „Bylo to
ně volání k soudu a to tónem dosti příkrym
a přisným, jenž Tábořským dával citlivě znáti
proměnu časů. Nebyli žádáni, ale poroučeli
se jim, jak si později stěžovali; nejednalo se
o ním bratrsky a laskavě, nýbrž hrozně,
způsobem podnětující k válce. A že se Tá-
boři přímou proti tomu nezapřeli, dokazo-
valo jejich malomoc, z níž rostlo jejich poko-
ření.“ Kněží pohnaní odpověděli žádosti k Ro-
kycanovi, aby jim udal, kdo je žalobce a kte-
ré články se jim připsují. Ale to jim Rokycana
odepřel, ježto prý mu to nebylo svěřeno,
i obávaje se, aby nebyl pokládán za ukvapen-
ého.“ (807—8.)

Tedy inkvisiční soud, ježtž uzpávala stra-
na Rokycanova za dějinnou nezbytnost. Když
volala k podobnému soudu církev katolická,
právě družina Rokycanova se silně ohrazo-
vala.

Tábořské obce psaly Ptáčkovi straně, že
je Ptáček nemá práva obesílat do Hory. Vy-
hrazovali si, aby i žalobci byli povinni, jim se
zodpovídati. Proč prý krajištní hejtmán neže-
nou na soud samého Rokycanu? Vždyť je
mistr Příbram obvinil z kacířství. Ačkoli
dříve Táboři tak často rozhodovali cepem,
vytýkali nyní Rokycanovi kněží tábořští, že
se spojuje ve věcech církevních s ramenem
světským. — I později tato kněží prohlašovali,
že věci duchovní se mají rozhodovati bez la-
iků; bylo-li prý kde při tom užito ramene
„větského“, stalo se to na újmu věci samé.
(812—3.) Tak se tedy měnily zásady u lidí,
když jim zub vyřadily. Dříve za vítězství
tažení tábořští kněží vyzývali, aby „bylo

mordováno a přinuceno k zákonu božím“.

Jestliže však strana Rokycanova proti radi-
kálum sahala znovu k fyzické moci, měli Tá-
boři poradit, jak by se mohlo království pa-
cifikovat jinak. Věroučné protivy nedaly
se srovnati dorozuměním. A že nestejnost ví-
ry vedla tehdy nutně k hrozným konfliktům
netoliko kulturním, ale i politickým a sociál-
ním, to sami dobře věděli.

Rozhled po literatuře.

Písňé odboje.

Rudolf Medek: „Lvi srdce.“ Básně 1914—1918.
Nákladem „Památku odboje“.

Památka odboje, kteráž, jak se pravi v pro-
spektu, hodlá soustřediti veškerou uměleckou a li-
terární tvorbu našeho osvobozenského hnutí, ze-
jména pak vysvětliti mohutný rozmach legii jak
po stránce vědeckodokumentární tak i umělecké a
literární, zahájil byl způsobem slibným a štast-
ným verš Rudolf Medka, nazvanými souborně
„Lvi srdce“. Jsou to písňé odboje a vzpoury, pla-
menný a vášnivý výkřik otoka, revoltujícího a
účtujícího se svým utlačovatelem. Vytryskly v le-
tech útrap, poněmání a nadějí, dány byly válkou a
jednotlivými jejími fázemi. Je to tedy do listé mi-
ry poesie válečná, ovšem v ušlechtilém slova
smyslu a nelze ji vůbec srovnávat s t. zv. litera-
turou válečnou, jak vybuchla zejména v Německu,
kde i ne bezvýznamní umělci dali své srdce a
svou energii, alespoň dočasně, do služeb militari-
stického básnění, zapíraje tak svou lepší minu-
lost.

Verše Medkovy jsou svtlivé, ocelové, tvrdé
krásy. Jejich vznik viděla mátuška Volha, vlnná
a starostlivá, ohromná slovanská Volha, libala je
ukrajinská, opoňná a vonná noc, rodily se v čer-
vancích zápasu u Zborova i v ptiimi ruské zra-
dy a prodávosti. Jsou to písňé voláka, tvrdého, uce-
leného, písňé síly a revolty. Není v nich slabos-
tného rymování, není v nich kolísání, není v nich
měkkeho vzdání se srdce při vzpomínkách a tou-
hách po milence. Čtete „Sen“ o třech děvčatech,
očekávajících z daleké vojny své hochy. Verše
básnickovy plynou vroucně a rytmicky, ale pořá-
d a přes to ocelově a pevně.

Milý můj

ti dlouhá v cizině dli léta,
v cizině straně, daleké.

Milý můj,

kdybys mně všechny krásy světa
z ciziny přinesl daleké,
já nechci nic, než tvóje srdce,
tvé srdce věrné, tvrdé, české,
milý můj!

Jak řečeno, písňé Medkovy jsou písňemi vo-
láka, zpovídajícího se ve vřavě bojů z božstí své-
ho mozku a srdce. Jejich tep je dán válečnou vl-
nou, jejich sláva vykoupena heroickým zápasem.
Vane z nich nadšení, vzdor, nenávisť, láska, na-
děje, touha, pomsta a hněv; ale jsou mezi nimi i
sloky a ty cením nejvš, sloky ryze lidské, pový-
šené nad okamžik a náladu dne, sloky, jež bu-
dou mluvit k srdci i po letech, až pozdější gene-
race nebudou v té míře cítit a chápat onu rhyt-
mickou odbojnou vlnu, jež se rozlila a vyzpívala
ve vojáckých verších Medkových. Myslím „Ukraj-
nskou noc“, „Balladu o Mirovi a trubači“, „Sen“
a „Volhu“.

V nedávných dnech vrátil se domů ze Sibíře,
básník: snad se vrátí v dohledné době i legie. A
veliká, bílá, svatá Rus krvácí dál ze stérých ran
a stále hledí její podivné oko, horečné oko sfíny
na ostatní slovanské pokrevné bratry, litující a ne
zcela chápající.

Kolik úzkostí, muk a utrpení,
kolik trní a hloží,
jakou křížovou cestu
jsi nám připravila,
ó Rusi!

Na naše sny, na naše naděje,
na naši starou a nezmloumou viru
ještě dnes neumíš odpovědět,
veliká naše zhrzená láska,
ó Rusi!

(Ruská.)

Kdo by si nepřál, aby vítězná sláva, rozlita v
knize Medkově, nerozlila se zvucem písni i po
celé Rusi, nešťastné, bratrské Rusi...? P.

Politický přehled.

Národní shromáždění.

Ve schůzi dne 25. listopadu skončena byla
rozprava o postátnění soukromých drah. Sněmovna
povolila pak vládě bez debaty 30
miliónový úvěr na úhradu nákladu, spojených
s přípravami a provedením mírových jednání,
při čemž referent dr. Horáček poznamene-
val, že není tu již radostného bývalého nadše-
ní a že se nacházíme v těžké situaci. Vláda
také zmocněna, aby zatímne upravila obchod-
ní styky s cizinou.

Dr. Al. Rašín o republice.

Býv. ministr dr. Rašín zase významně pro-
mluvil na schůzi v Olomouci. My nemůžeme
— pravil — postaviti se na stanovisko stavu
nebo třídy, poněvadž chceme, aby ten stát,
který námi byl vybojován a který byl ozna-
čen za stát národní (nikoliv národnostní), bu-
dován byl za asistence celého národa a pro
celý národ. Pro nás třídní republika je ho-
zená rukavice, pro nás znamená každá třídní
vláda jen nově násilí nade všemi ostatní-
mi. Je to úplně jedno, bude-li nás znásilňovat
dynastie Habsburků, nebo máme-li se dát
znásilňovat od dynastie soc. demokratů. My
jsme šli do boje za svobodu národa, nikoliv za
svobodu jen některé třídy. — My všichni
vzájemnou láskou a snášlivostí musíme se
snažiti o to, abychom sloužili jen jednomu,
aby skutečně vláda věcí našich přešla do ru-
kou národa českého.

Situace v Maďarsku.

Konečně utvořila se v Maďarsku vláda s
ministrem, předsedou K. Huszarem, kterou do-
hoda uznati chce jako prozatímní vládu, až
národním shromážděním, jež má býti nově
zvoleno, utvořena bude vláda nová. Proza-
tímní vláda musila však plnomocniku dohodý
Clarkovi slibiti, že bude zachovávat zákon a
pořádek, nebude vystupovati ofensivně a bu-
de respektovati zatímní hranice Maďarska,
dokud nebudou určeny definitivní hranice. —
Zase se rozšiřují poplašné zprávy, že armáda
gen. Horthyho, chvatně vyzbrojovaná, chystá
se náhlým přepadením zmocniti východního
Slovenska a Karpatské Rusi a tím spojit se
s Polskem.

Nová sněmovna belgická.

Sněmovna belgická skládá se nyní ze 77
poslanců katolických, 67 socialistů, 33 liberálů
a 9 poslanců z různých stran. Katolíci ztrá-
cejí celkem 24 mandátů, liberálové 12 a soci-
alisté získávají 27. Vyniknuti socialistu přiči-
tá se především všeobecnému a rovnému
právu hlasovacímu i snížení věku volců s 25
na 21 rok a pak i proto, že belgická dělnická
strana jednomyslně zavrhlá bolševictví. Po-
čítá se s vládou, v níž by byly zastoupeny tři
strany: katolická, socialistická a liberální.

Z Ruska.

Dr. Kramář a ruský vyslanec ve Francii
Maklakov vrátili se do Paříže s cesty do již-
ního Ruska a po krátkém pobytu v hlavním
stanu Denikinově. Prohlašují, že vrací se s
naprostou důvěrou v budoucnost Ruska. —
Zprávy o porážce a ústupu armády Kolčako-
vy a Denikinovy zatím nejsou pravdivé, ale

jižto je, že za Kolčakem a Denikinem stojí
ruská inteligence a velká většina ruského
lidu; bojují za konstituantu, za svolání před-
stavitelů ruského národa, zatím co Lenin a
Trocký pomocí lotyšských, čínských a ně-
meckých bodáků představenstvo národa ro-
zehnali.

Kulturní iskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. I za
války vatikánská hvězdárna pokračovala
zdatně ve svém díle. Reditel Hagen (Jesuita)
přes svůj pokročilý věk houževnatě pracuje.
Vydal v Římě 3 svazky mapy hvězdnatého
nebe. Další dva svazky vyšly ve Vídni. Hvě-
zdárna byla důkladně opravena. — V Časo-
pise katol. duchovenstva započala vycházeti
úvaha dr. K. Statečného o etických a filo-
sofických základech monismu. Tamtéž do-
končuje stat o Lipské disputaci z r. 1519 dr.
Kašpar. Komponista Leoš Janáček dopi-
sue operu „Šárka“. — Profesorem mistrov-
ské hry houslové stane se v Brně mistr Ko-
cian. — Za války návštěva učenců ve vati-
kánské knihovně silně poklesla. Přes to ně-
kteří učenci, kteří za války do Vatikánu za-
vítali, napsali některé velmi cenné práce.
Na př. Msgr. Cerrati sepsal „T. Alphanari de
Basilicae Vaticanae antiquissima et nova stru-
ctura liber.“ Msgr. Vatasso vydal a ocenil
některé dosud netištěné básně Torquata Tas-
sa. — Pod dozorem českého profesora Škor-
pila v okolí Varny vykopány základy chrámu
z doby Konstantina Velikého. Objevna na
těch stěnách krásná mozaika. — Kněz Al-
fano, vynálezce nového automatického tele-
fonu, učinil širší výklad o výhodách svého
objevu. Abonent dosáhne libovolného spojení
za 6 až 7 vteřin. V centrále však jest nutno
mlti zvláštní dispositivy, jež elektrickým
proudem samy pracují na výběru serie drátů.
Při použití nového telefonu budou ceny lev-
nější, ubude složitosti a přepínání. — Obec
pardubická hodlá postaviti krematorium. Vý-
daje jsou rozpočteny na 700.000 K, vydržo-
vání ročně na 70.000 K. Podnik byl by aktiv-
ní, kdyby ročně bylo zpopelněno 600 mrtvol.
I kdyby tolik lidí se dalo spáliti, pouhé spá-
lení mrtvol by stálo na 120 K, mimo jiné
výlohy pohřební. — Dlouhá řada velikých
zklamání varuje stále důrazněji, aby se ne-
nazývaly nejružnější domysly hned vědou.
Anglická vědecká výprava pozorovala v Bra-
sili 29. května 1919 zatmění slunce. Při té
příležitosti fotografovány i hvězdy, jež byly
pozorovány v sousedství zatměného slunce.
Ale vzbudilo úžas, že posice hvězd byla ten-
tokráte změněna; tudíž světelné paprsky —
se vychýlily. Ježto procházely v sousedství
veliké žhavé masy. Tak by byla potvrzena
stará theorie o nehmotnosti světa. Tvrdilo
se bezdůkazně, že světlo jest pouhým proje-
vem energie; fysikové bezdůkazně mluvili o
kosmickém étheru. Nyní však se praví, že
kosmický éther jest pouhou fantasií. — Co
už se vláda namínila o zvýšených potřebách
umění! Zatím však to, co zde již jest, se po-
tlačuje. Přední hudební znalci souhlasí, že
fínský chorál jest uměním neocenitelným,
jež se moderními komposicemi překonati ne-
dá. Tento zpěv se pěstoval nepočetlivě v E-
mauzích. Nyní ve svatyni číší chlad z práz-
ných stolic mnišských. Pryč jsou řady
vokalistů-studentů. Odešli také ti, kteří tak
krásně chrám zdobili uměním výtvarným.
Pracovní příslušníci našeho státu vypuzeni
ze svých dílen, zatím co se Praha hemží ci-
zlní židy. 52 mnišům ponecháno v domě
pouze 12 cel, takže tam žijí jako trestanci. I
atelier slavného bratra-malíře Pantaleona
zabrán. Zato však pro 4 školníky conserva-
toře je počítáno po 2—3 pokojích. Takhle
chce vláda v konservativních utužovatí lásku
k vlasti. Stavět nedovede, ale zabírat umí
horlivě. — Ve vídeňské soc. dem. „Arbeiter-
Zeitung“ protestuje socialistický lékař dr.
Keller co nejenergičtěji proti sexuálnímu po-
učování ve škole. Praví, že nejen dnešní úpl-
ně nedostačující škola, ale vůbec každé vy-
učování musí varovati se otázek, jež se ne-
týkají tak vědní jako spíše citu a výchovy.
Jen rodiče jsou dle dra Kellera oprávněni k
tomuto poučování, ne však hlasitý kašnic-
ký raport nebo hloupé bromadné kázání před
shromážděnou třídou či střílnivá, suchá vy-
učovací hodina. Dr. Keller praví: „Škola vó-
bec se stává oblíbeným rejdištěm všelijakých
projektantů, zejména však projektantů sexu-
elních. Mnohdy se opravdu skutečně zdá
šťastím, že naše starorakouské školní úřady
měly před vším novým takovou svatou bá-
zeň. Mnohého dobrého jsme se sice musili

Kalendář roku 1920

„Bolshevik kalendář“ . . . 450 K za kus
„Morava“ . . . 450 K za kus
„Kapsal kalendář“ . . . 3—K za kus
dobyly

oběhly a úspěšně
u svých čtenářů.

Objednávky zašlete ihned na
„Občanská tiskárna“ v Brně,
Starobrněnská 19/21.

Obchodník a prodejník novin obvyklá slova
při větších objednávkách.

zřel, ale dle této úkázky soudě, zůstaly naše děti mnohého zla ušetřeny. Musíme si být toho vědomi, že se jedná výlučně o otázku výchovy a že v otázkách výchovy je naprosto nemístné házet slovy »reakcionářské« a »moderní«. — V bavorské sčítavě říšských radů došlo 26. dubna t. r. k debatě o katolických fidelech. Sympaticky působilo, že zvláště i protestanti radové s největším uznáním o fidelech katolických a jejich blahodárné působnosti se vyslovili. Cramen-Kleit pravil: »Řády jsou výběrem křesťanství, poněvadž je provádějí v praxi. Proto boj proti katolické církvi obrátí se v první řadě vždy proti řádům a kněžstvu. Jsou řády a kněžství živým důkazem nesprávnosti chování oněch lidí, kteří se za osvoboditele lidstva vydávají. Také prezident vrchní protestantské konsultace Schneider s pochvalou o činnosti řádů se vyslovil. Ve Francii stupňuje se zájem pro vyučování latíně. Přední hvězdy současné kultury francouzské staví se v čelo hrsti pro nové logické vyučování latíně. — Dr. Orel přináší v »Časopise katol. duchovenstva« nový příspěvek, jak byl sv. Jan Nep. utvářen i mimo Čechy již před svatořečením (tedy před r. 1729). V misálu finském, tištěném r. 1727 v Benátkách, jest orace, sekreta a poscommunio o sv. Janu Nepom. Tiskárna obdržela povolení k tisku těchto modliteb již r. 1725. Formulář k počtě sv. Jana umístěn mezi těmi, kde platí pro všechna místa. Patrně tedy, že již tehdy aspoň »pro choro« slaven ten svátek po celé Itálii.

O splynutí starý pokrokové se »starou národní sociální« píše »Tribuna«: »Realism ztratil svou páté; počal chodit s většinou. Největší samy zřejmě splynul s národem, se všemi těmi bezejmennými, kteří čekali na zrození národa. Pak stal se a isemitským rovněž jako většina. Nyní stává se socialistickým opět jako většina, již vidí. Ale byly časy, kdy realisté fikalí, že realismus je více než socialismus. A hlavně dnešní socialismus, s nímž spojuje se pokroková strana, není realismus. Tedy: ne pouze konec pokrokové strany, nýbrž též konec realismu.«

Kdo je buržoaz? Přímou s barbarickou bezohledností byly mateny v posledních letech přímý zvláště v politických soubojích. Největšímu útlaku se fíkalo boje za svobodu; muž, který dvacetiletou pasivou námahou a velkým seřazením se domohl samostatného postavení, nazýván zlodějem. Vládní po obraně proti radikálním despotim se fíkalo »krvežíznivost« nebo »slidožroutství«. Dozorce platil za »denarcianta« nebo »popoháňáče atd.

»Buržoustem« nazýván i chudý pisat, hladový podnikatel, upracovaný truhlář a suplent. Zato ctihodnými sociálními reformátory byli i židovští milionáři, kteří (zvláště v Německu) se přiklášli do strany soc. demokracie. Nyní, kdy sociální poměry se změnily tak pronikavě, nesocialistický tisk hodně hlasitě se ozývá proti hanlivému přívskvu; poukázal, že skuteční, kalení buržoové se objevují hustěji mezi socialistickými povýšení než mezi inteligenty.

Konečně byl tedy přínucen: »Večerník Práva Lidu« k srozumitelnému, jasnějšímu výměru pojmu buržoaz. Napsal: »Třídni boj není nenávistí proti člověku; buržoaz je označení pro onen stav myšlenkový, který nemá žádné ideje, pouze myšlenku na fyzický blahobyt; maní velkých zisků, vládu zpučnosti a korupce, prestýž nikoliv ducha, ale peněz, moci, pozemských statků.«

Velmi dobře! Jen aby ten deník brzy i vlastní definici nezapomněl! Jeho úsuděk tak ladně přiléhá na kaftany polských židů, jichž se přece socialisté zastávali. Zato femeslník, který jen s největším strádáním udržel svou existenci, aby mohl vychováti čtyři nedospělé děti, byl strkán s velkostí káfi a přerážel slechtou do jednoho pytle.

Z výměru »Večerníku« plyne nad slunce jasné, že buržoové jsou netoliko v každém stavu, v každé třídě, ale i ve všech politických stranách, ba v jakékoli organizaci vůbec. Proto jen vědecky dobře rozlišovat! Jest stará zásada: »Kdo dobře rozlišuje, dobře učí.« Zato však jest nejdůležitější demagogi štvát davy proti nesocialistickým občanům, chtějícím si zachovati aspoň trochu svobody, jako proti buržoústům.

Národní shromáždění českoslovanské v prvním roce republiky. Pod tímto názvem vydalo předsednictvo Nář. shromáždění krásnou a cennou publikaci na paměť prvého výročí našeho osvobození. V knize umělecky vyzdobené prof. F. Kysele, přehledná bohatá činnosti Nář. shromáždění za první rok jeho trvání a to na základě úředního materiálu. K slavnostnímu rázu publikace, v jejím vydávání bude se každoročně pokračovati, přispějí i někteří přední spisovatelé — členové Nář. shromáždění. Význační pak účastníci české revoluce povoláními a zasvěcenými pery vyličili nejen revoluci, ovzdušil českého lidu před převratem se známou Maffii, ale i historické události převratu samého, spojený zážitek české delegace do Švýcar (s neznámými dosud texty protokolů o sesá-

Pro drahotní poměry

každý se rozmyslí, jakým dárkem

k Vánocům

*** překvapiti své miláčky. ***

Dobrá kniha

Je dnes nejlepším a také nejúčinnějším dárkem

Neodkládejte svůj nákup v našem hojně zásobeném závoce.

Knihy zábavné a poučné pro dospělé i mládež si jistě u nás vyberete.

Máme též na skladě: **Společenské hry** pro mládež i dospělé. **Umělecké předměty tiskové:** vazyčky, šálky, kufáčky, tašky a j., **obrazy**, ramečky, notesy, pamatníky, aiba na pohledy, velice vkusné kasky dopisních papírů.

Velký výběr uměleckých **dopisáků**, zvláště národních od předních umělců.

Družst. knižkupectví, papírnictví a nakladatelství v Hradci Králové.

zeni habsburské dynastie). Činnost revolučního Nář. výboru a přípravy k činnosti Nář. shromáždění samotného. Připomeň seznam členů Nář. shromáždění, změny nastalé v jeho složení, jakož i seznam úředníků Nář. shromáždění. Vhodnými doprovodem textu jsou četné snímky podpisů, podobizny, pohledy na sněmovnu i obrazy z jejího a faksimile různých projevů ve styku se zahraničními státníky a přáteli českého národa. Cena publikace, v níž vyličen vznik, úkoly a zodpovědná zákonodárná i reprezentativní činnost N. S. a v níž obrázil se i celý náš veřejný život za první rok naší republiky, stanovena pouze 30 K.

Sociální obzor.

Kam směřují konsumy některých stran. Nejruznějšími triky hledí socialisté občanstvo jiného přesvědčení uvést do takového strádání, aby bylo hladem vyhnané do jejich organizace — a tak do bláta zašlápo své přesvědčení. V č. 128. kladenské soc. dem. »Svobody« docela lze se živě tvrdit: »Zásobování veškerého občanstva bude prováděno jen dvojím způsobem a to buď v dělnickém konsumu nebo v »beční aprovisaci. Každé jiné zásobování jest vyloučeno.« Tak se čte v insertu zvoucím k přístupu do soc. dem. konsumu. Zatím v Kladně jest konsumů několik (i lidovecký). A což obchodníci nesmějí prodati direktně žádnému konsumarovi? Strana, která užívá k své posle taktiky tak nepoctivě, sama prozrazuje, jak stojí na nohou veřejnosti vrtkých.

Poměr českoslovanských socialistů k živnostnictvu. Dne 20. t. m. kdy většina českých listů psala o požadavcích živnostnictva symfionky, »České slovo« vyzvalo veškeré dělníky, aby vedli v patmosfí všechny ty obchodníky a živnostníky, kteří se k »váce připojí. Člen Nář. shromáždění čs. socialista Slavíček, který je starostou Zemské jednoty femesl. a živn. společenstev, odmítl účast na obranné stávkové akci živnostnictva. Jestliže scházeli Slavíček, měla se účastníci aspoň korporace. V živnostnictvu, které tolik přispělo ke vzrůstu strany čs. socialistů, vzniklo velké pobouření.

Úřední ELIŠKA v Hradci Králové

Adelbertina

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Národohospod. hlídka.

S nepoctivostí nejdál dojde. Tato zásada, vysnívajíc se cynicky opatrnému heslu staročeskému, osvědčuje se nyní prakticky ve všech oborech, třebaže tolik mrazí. Novinami prošly již číselné údaje, jak různé socialistické konsumy buď jsou zásobovány ze dvou ústedně, anebo udávají živě mnohem vyšší počet členstva, aby byly přiděly značně zvýšeny.

Dne 25. t. m. »Národní listy« doplňují ony zprávy v pojednání o třicet cukerních. Píší: »Zatím, co statistickým příslušníkům obchodnického stavu odpírá se možnost další existence, p. dopravě se protekcionářský systém potravinářských a různých konsumních spolků. Jež jsou favorizovány na úkor ostatního občanstva. A jak se schází bylo zjištěno: mi doklady pádně dokázáno, operují veškeré konsumní spolky nesprávnými údaji o počtu svých členů, uvádějíce v jednorázových případech ne o několik, ale o sta, ba i tisíce vyšší počet příslušníků, jediné za tím účelem, aby vytláčky pro sebe větší přiděl toho neb onoho zboží. Ačkoli je to zjevné klamání úřadů a kompetentních míst a případy takové zjištěny byly téměř ve všech okresích, přece vláda nezakročuje a beztrešně trpí prováděnou anarchií. I celé naše hospodaření cukerními přebytky ocitá se pojednou podporou »fiktivního« zásobovacího systému konsumních spolků na sešlé, kde musí ztroskotati, pakliže zavčas nebude mu učiněna příhrz. Bylo již na mnoha místech a v mnoha okresích oficiálně zjištěno, že údaje konsumních spolků nesouhlasí se skutečností. Je známo, že spo-

řební cukr přidělován jest vždy pro obvod celého okresu nejmanství dle počtu obyvatelstva, hlášeného okresním hejtnanstvím. Na základě tohoto výpočtu uvolní se cukr, při čemž odečte se ona množství, jež je určeno na úhradu spotřeby členů konsumních spolků, po příp. železničních zřizenců. A tu již po několikáté objevuje se zajímavý případ. Cukr, ač byl správně uvolněn pro veškeré příslušníky v obvodu okr. hejtnanství, nedostává se a nedostává se právě pro onu část obyvatelstva, jež není zásobována konsumními spolky. Případy ty jsou jenom na ten způsob možné, že statistika členů jednotlivých konsumních spolků je nesprávnou. Že údaje jsou vědomě falšované jediné za tím účelem, aby druhá strana obdržela cukru více, než jí ve skutečnosti náleží. Co se děje ale s cukrem, který na tento způsob neoprávněně jest získáván? Od případu k případu dojde potvrzení zpráva, že ten neb onen konsumní spolek vydává na vydané odběrní listy ne úředně stanovenou spotřební dávku 1 a čtvrti kg na osobu měsíčně, ale dávku dvojí, jinde, že členům konsumu poskytovány jsou zvláštní mimofádné, vládou nepovolené přídávky atd. Cili jinými slovy: Falešnými údaji nabytý cukr vyplývá se pro stranické účely, zatím co ostatní obyvatelstvo je o svůj přiděl zkracováno a odkazováno kupovati cukr za drahé peníze pod rukou. —

Jak se měří podvodným židovským padělatelům našich peněz. Tento týden odsouzeno bylo v Opavě několik židů, kteří zaplavili celý kraj falešnými stovkami. Nashromáždili si tak ohromné jmění. A co za to dostali? Jeden z nich zaplatil 500 K a ostatní dostali po 11 až 3 měsících kriminálu. To jsou ranti! Za 8 měsíců vyjdou z kriminálu jako váleční zbohatlíci a budou prováděti obchody dále. Když by kynářka zvýšila cenu 1 kg o 10 haléřů, dostane za to také kriminál a odebere se jí živnost. Kdo je na tom lépe?

Bezhlavost úředně. Úředně, především Státní obilní ústav, povolány jsou k tomu, aby se zvláště zemědělské výrobky tak po zemí rozdělily, aby nenastal nikde velký nedostatek, a aby se zamezilo lichváření. Ze tento úkol v Ústředním nepochopili ani za českého vedení, víme dávno. Převážet obilí z jednoho kraje do druhého a pak je tam zase odjinud hodně draze dovážet, to není rozumné hospodaření, to je bezhlavost a podporování lichvy. Naši se v čem nepři učili z rakusáckého vedení. Z poslední doby svědčí o tom dva případy: Družstvu rolnickému v Habrech na Čáslavsku bylo uloženo zaslati 2 vagony bramborů konsumu »Svépomoc« v Novém Plesu u Jostova, jako by v okolí rebyky bramborů. Konsum tento však odepřel brambory přímou, že jich má dostatek, že jich ani na krmení prasat nepotřebují. Tak hospodaří Stát, obilní ústav. Nedají si v něm ani práci, aby se přesvědčili, zda co kde potřebují. Z městečka Č. Řečice na Pelhřimovsku musí se dovážti všecko obilí do Pelhřimova do skladiště 10 km vzdáleného. Tam se vyveze, znovu napěchuje do pytlů a odváží do města až 16 km od Pelhřimova vzdáleného. Odtud mouka putuje zpět do Pelhřimova, odkudž jest ji nutno odvézti do Č. Řečice. Dvojí dopravou jest se mouka o hodně zdražší, ačkoli v Č. Řečici mají dva dobře zřízené rámezní mlýny.

Rozmanitosti.

Jaké přinesli židé »požehnání« k nám. o tom zbytečně mluvit. Na Slovensku však vysávali lid ještě hlže. Právě se oznamuje, že žid Mohr ve Vrbovém prodával 20 sportek za 10 K; luxusní kavárník Becher v Píšťanech jednu čtyřlícovou litru rosolky za 120 K, což jest přes 200 procent nad maximální cenu. Aladar Marmorstein v Bratislavě udával falešné bankovky a pak se vymlouval, že mu je poslal bratr z Vídně. Ant. Hirschfeld v Hlohovci kupuje po celém Slovensku husí játra; o všem musí kupovati tedy husy celé. Dostal prý povolení od vývozní komise z Prahy, že smí do Německa (přít) vyvézt 20.000 kg husích jater. Mělo by se to povolení důkladně zrevizovati a zároveň se otáztí, bylo-li zdarma. — Osobní tajemník ministra Práva Emil Kučera stal se z milosti protekce likvidačním radou ministerstva zemědělství a správcem panství konopářského a smetenského. Zdáli si zasloužil v republice postavení tolik privilegované, o tom může něco pověděti je-

ho minulost. Dle »Práva lidu« byl 26. listopadu 1902 zatčen na žádost člníka hotelu »Central«, protože učinil útahu 67 K a nezaplatil. V denních listech 9. ledna 1903 byla zpráva, že Kučera byl zatčen pro krádež zimního a peřiny v hotelu »U cinaře rakouského«. Na obchodníku H. Freundovi v Pardubicích vytlákal velocipéd. V knize cizinec podepsal se falešně. V následujících letech byl falšován pro různé zločiny jiného druhu. Všecko to mu nevařilo v povýšení za republikánského režimu. Když Práskovi dohodil a obratně správně koval kompi velkostatka, měl před sebou velice slibnou kariéru. Zdalí ku blahu republiky ať posoudí každý. — »Nár. listy« dne 14. t. m. otiskly tento dopis: »Začátkem září tohoto roku meškali jsem v Římě. Márně dožadoval jsem se policejstů na tamější náš konsulat, u kterého chtěl jsem si vyžádati různých informací. Vyhledal jsem však francouzské vyslanectví, kde mi udali palác Maximus jako residence našeho zahraničního zastoupení. Palác ten jsem brzy našel. Stará budova v hlavní římské tepně. Ohlížím se po nějaké tabulce, bezvýsledně. Vcházím dovnitř, procházím všemi chodbami, mrtvými, zadumávanými. Všechny dveře uzamčeny, nikdež nadpisu sebe jednoduššího označení našeho reprezentačního úřadu. Bezradně opouštím palác. Zde to tedy není, myslím si, až listonos, kterého zastavuji a znovu se vypytávám, vyvrací moje přesvědčení a vrací se se mnou zpět do Maximu. Jdeme do nejvyššího patra. Listonos zaklepe na jedny dveře, nic. Zaklepe na druhé, nic. Jest ale trpělivým a čeká. Čekám i já. Konečně zazachotí klíč a ospalý služba otevírá. Konsulat zde je přece. Přám se sluhý, proč tu není nějakého označení a vie, co mi odpovídá? »Pan doktor (konsul) si toho výslovně nepřejel. Žasnu. Proč? To by mohl zodpověditi jistě jen pan konsul; jak? Každý hokynář, každý posluha má svůj štítek a úřad náměstnictví Československé republiky v Itálii nemá ani klídy! Či nechce býti vyrušován? Což když někdo by potřeboval nejen informaci, ale i ochrany? — Témuž listu napsali političtí úředníci: »V tabulkách trafikách snižuje se tento měsíc přiděl kufiva pro dokázaně nedostatečnou zásobu. Přes to poživají ministři zaměstnanci přidělů buď 300 cigaret nebo 100 doutníků na 2 měsíce. Politickým úředníkům byla cestou milosti poskytnuta tato výhoda pouze jednou a to po četných intervencích, po druhé však byli odmlniti. Divíme se, že při dnešním tabulkové tísni jsou min. zaměstnanci v Čsl. republice stále privilegovaným stavem podle rakouského způsobu.« — Zvláštní jest hospodářský rozhled těch pánů, kteří mají bysíte přirozený rozvoj hospodářské podporovat. Na schůzi stávkujících úředníků konoprůmyslových prohlásil ministr sociální péče dr. Winter: »Nevěděl jsem, že tovarna nemůže být úřednictva pracovat.« Tedy teprve tuhá organizace úřednictva musila dělnické sociology počuť, že bez úřednictva dělníky kladivo jest ochromeno. Ale i bez stávky přece si mohl pan ministr vzpomenouti, že fabrikanti židovští nedrží si úřednictvo jen z luxusu. — Před 20 lety byla po úporných bojích vyvrána Němcům Trnávka. V obec letošních volbách bylo zvoleno 6 zastupců čes. stran, 6 soc. demokratů a 2 Němci. Soc. demokraté odmítli kompromis s českými občanskými stranami, aby zvolen byl český starosta; spojili se s Němci a tak zvolen starostou Němec Brandštáder a jeho náměstkem želez. zřizenc Stefan; vinou socialistů nad českou většinou tam vládnou Němci. — Potvrzuje se, že Faust starých pověstí a básně Oetbhovy jest přece jen osobou historickou. Kanovník Killan Leib psal ve svém deníku o proslulém současníku Faustovi z Helmstadu v Badensku, který si o soběval velké tituly a prohlboval se za prokora. Prodával horskou a léky. — Správa obecní školy v Záchlumí u Litic sdělila: »Zavřeli jsme školu a přestali jsme vařit potraviny, darované americkou misí, pro nedostatek uhlí. Po celou válku vyučovali jsme bez překážky — a nyní? Bolno vzpomínati!« — Nyní bylo zjištěno z XII. — XV. století 360 francouzských stavební katedrál, kteří vystavěli 40 proslulých domů a 71 kostelů. — 150 vagonů cukru, podlouhlé expedovaných do Polska, bylo 23. t. m. zadrženo v Bohumíně. Jestliže se propašovaly z Čech tisíce vagonů uhlí rovněž pokoušeli, uváziliž Čech se chytá za hlavu nad tak volnou cestou nepravostí. Což ty vagony jsou cukerními kotoučky, že jich nevidí zodpovědní zřizenci? Převáželi se pod zemí, po lesích cestkách, či po železničních každému patrných?

Československá strana lidová.

Hradec Králové. Dramatický odbor jednoty katolických tovaryšů schraje v neděli 30. listopadu v Adelbertině Siechovu veselobru »Danský statek«. Předprodáv listů v Družstevním knižkupectví v Adelbertině. Začátek o pól 8. hod. večer.

Tělocvičný kurs Orta

(úřední) konal se bude v Hradci Králové dne 26., 27. a 28. prosince 1919. Kurs říditi bude s náčelníkem radou br. uč. J. Moudr.

Program:
Dne 26. prosince v 8 hod. ráno: Metodika orientace tělocvičny. Prostrá povlečná (postoje, obraty, poskoky, pohyby, výdrže). Prostrá střelová pro rok 1920. Odpovědné od pól 2. hod. nářadí. O pól 3. hod. přednáška br. J. Poláka: »Význam tělocvičny a praktické pokusy.« — Magro Dr. Fr. Royt: »Nauka o tělocvičce.« — Praktické pokusy v tělocvičce.

Dne 27. v 8 hod. ráno: Pořadová cvičba. Veliká tělocvična. Odpovědné o pól 2. hod. nářadí, večer o pól 8. hod.: Praktické pokusy v tělocvičce.

Dne 28. v 8 hod. ráno: Cvičení s nářadím. Odpovědné o pól 2. hod.: Nářadí a hry. O pól 8. hod. ukončení kursu.

Veškerá cvičení probírájí se teoreticky a hned prakticky. Při odpoledních cvičeních na nářadí se vykládá příležitostně o první pomoci,

Náhodí se cvičí: křesťan, šofér, čen, kři, brad, krad, skok vysoký, daleký, kruhy, vřet, hrazda, kolovráta, lžička, lžička.

Časníci jsou povinni dodržovat přesně čas. Poplatek za stravu atd. 45 K za jednotlivce.

Každý přinese s sebou cukr, chléb, mýdlo, račník, možno-li cvičící úbor a vypracované přednášky Orelakon, sešit a tužku.

Časníci kursu budou povinni dle metody jím udělené dále studovat a na velkonoční svátky podrobiti se zkoušce náčelníků.

Přispívky a provizory na přilepení účastníkům vítány.

Přihlášky nutno odevzdat nejpozději do 20. prosince.

Zemský Svaz Orta Československého pro Čechy v Hradci Králové.

Hradec Králové. Mikulášskou zábavu pořádá »Orel« v neděli 7. prosince o půl 8. hod. večer ve dvoraně Adalbertina. Na programu jsou velice pěkná a bohatá čísla. Účinkovatí bude kroužek tamburašů, zpěvácký sbor za Hřnípí dp. Otyarkovic. Ze. Výtečný tenorista p. Žaba, četní humoristé a br. Orli studenti provedou mikulášskou scénu s velkým průvodem. Očinkovatí bude 60 osob. Sestry Orlice přichlí se o občerstvení. Vstupné pouze 3 K za osobu. Dárky přilímali se v týž den v Adalbertinu v I. posch. číslo dveří 19. Dárky do tomboley a buřetu přilímali se též dříve. Doufáme, že občanstvo sáčasní se této slavnosti čtené a naše Orly v činnosti posílí.

Na Chrádinská! Na den 8. prosince svoláváme pracovní schůzi všech důvěrníků okresu chrudimského, která se bude konati o půl 10. hod. dopoledne v Chrádím v hostinci »U Lansků« na podlání. Účast všech nutná, neb bude se sestavovati plán k přípravě k volbám. Každý důvěrník nechť si připraví zprávu ze svého místa o stavu naší strany písemně, by se práce nezdržovala, a nemohl-li by přijít sám, ať pošle za sebe spolehlivého náhradníka. Vstup jen na legimace. Ať není žádného místa v našem okrese, které by nevyšlo zastupce. Volby jsou přede dveřmi — a v nich rozhodne se o nás na dlouhou dobu. Nezapomínejme, že budeme míti v republice takové postavení, jaké si sami uhlájíme. A proto chutě do práce a na ten svátek všichni na shledanou! Večer téhož dne 8. prosince v 7 hodin pořádá místní organizace Č. S. L. v Chrádím v sále »U Lohmiských« na Novém Městě divadelní představení ve prospěch vánoční nadílky členstva katolických spolků, při němž sehraje dramatický odbor poučený vesnický obřezek od populárního spisovatele A. Bognera »Magdalena« o 4 jednáních. Po divadle přátelská beseda při hudbě br. Tichého. Přijďte všichni a přiveďte i jiné našeho smýšlení. Nepodporujte svými penězi podniky a spolky nám nepřátelské.

Záložna v Hradci Král., společné sdružení s ročním obnosným Československé náčelní.

Výhody na knížky:

3%.

Půjčky. - Úvěry osobní
a hypoteční. - Zálohy. - Kauce.
Vadla. - Exekuce účtů a směn.

Zprávy místní a z kraje.

Významná manifestace pro lepší správu ve městě v Hradci Králové. Přes to, že vláda ve svém návrhu jasně a určitě prohlásila Hradec Králové za sídlo východočeské (osmé) župy, rozvažulo město Pardubice s blízkým okolím horlivou agitací ve svůj prospěch a také Chrádím počíná své nároky na sídlo župy uplatňovati. Aby zjednáno bylo naprosté jasno, jaké stanovisko k otázce této příleží kraje, okresy a města zaujmí, svolána byla do Hradce Králové do Grandhotelu na čtvrtek 27. listopadu dopoledne manifestní schůze, na které zástupcové měst, okresu a významnějších korporací přání svá pronesli. Účast byla velká, zastoupena byla i nejvdáženější města. Schůzi zahájil královéhradecký starosta dr. Ulrich případným proslowem a na návrh prof. Mareše zvolení byli pp.: Jan Holub, starosta města Králové Dvora n. L. předseda. Václav Šotola, předseda okresní správní komise v Náchodě, Jan Janák, předseda okr. správ. komise v Holicích, R. Dvořák, člen městské rady v Zamberku, Rud. Exner, zastupce města a okresu Rokytice, Ant. Sychra, starosta města Vamberka, dr. Čeněk Zemánek, starosta města Holce, Karel Bičík, člen městské rady v Týništi n. O. za členy předsednictva. Referent starosta dr. Ulrich v pečlivě připraveném referátu zdůraznil všechny důvody, které vesměs mluví pro sídlo župy v Hradci Králové. Starosta města Dvora Králové n. L. p. J. Holub připojuje se k názoru dra Ulricha a kmenem 16.000 obyvatel a velkého průmyslu svého města žádá, aby vláda, vůči Hradci Králové konala spravedlnost, schůze pak aby vyslala k minist. předsedovi a presidentu republiky deputaci, která by přání měst a okresů kraje královéhradeckého tlumočila. Po p. Holubovi učinili prohlášení zástupcové politických stran. Strana lidovou vhodně zastoupil kanovník dr. Rejz. Záhrazal, že Hradec Králové byl vždy střediskem a zřídlem vši kultury a rozumného pokroku, jest sídlem biskupství, jež z naravného a náboženského hlediska na severovýchodě má nepopíratelný význam, pro Hradec mluví komunikace, praktické potřeby široho okolí, je tudíž přesvědčen, že celý poslancecký klub strany lidové hlasovatí bude pro Hradec Králové. Po dra Roylově prohlásil se pro Hradec Králové: zástupce Náchodské (okresu Chlumec n. C., okresu a města Nový Bydžov, Nov. Města n. M., zastupcové obcí, gramí, obcí, střední, města Sméřice a Jambrova, Červ. Kostece, Vamberka, Rychnova

n. Ka., Opota, Nechanic, Zamberka, Mor. Jelení, Jaroměř, Holce, Kostece n. Orli atd. Po prohlášení, jež vyználo jednomyslně pro Hradec Král., přecházel na odhlasování resoluce a předsednictvo významné schůze se starostou dr. Ulrichem svoleno za deputaci, jež na patřičných místech resoluční přednese a obhájí. Krásným doslovem a přáním, abychom bez ohledu na přislušenství ke stranám udržovali svorné a opravdu přátelské soužití, jež tak krásně projevilo se při schůzi, předseda a starosta p. Holub manifestaci zakončili. Doufáme, že projev bude též u povolanych kruhů respektován. Schůze sdělila se přes 500 zastupců korporací českého severovýchodu a mimo to došlo přes 700 písemných a telegrafických projevů souhlasu při schůzi nezastoupených korporací s účelem schůze.

Prohlášení českoslov. strany lidové o sídle župní správy v Hradci Králové. Čs. strana lidová vyslovuje odůvodněný názor, že mesto Hradec Králové honosí se celou řadou nepopíratelných předností, pro které zasluhuje, aby stalo se sídlem východočeské župy. I. Jest nepopíratelným požadavkem pravého pokroku, aby současný rozvoj poměrů dál se ve shodě a na základě minulosti. Mesto Hradec Král. bývalo v minulosti sídlem župy, později sídlem krájské vlády a vždy bylo ohniskem kulturních snah. Vynikající své postavení dovedl Hradec Král. vždy čestně si uhláiti svým pronikavým vlivem na rozvoj českého východu. Přirozený vývoj přítomného ústavního života národa českého vyžaduje, aby bylo navazováno na dějinný jeho základ a proto když vyhledává se vhodné místo pro sídlo východočeské župy, nelze ani jiného města nalézt, nežli historický Hradec, který po 100 let strádal v okovech pevnostních a který v přítomné době sdílí s osvobozeným národem českým přijemný osud. Je zbačen isa tisíci výstřelů, spěchá obětmi kroky dohoniti to, co proti své vůli byl pevností vzbou poškozen. V posledních 25 letech podal osvobozený Hradec Král. tolik důkazů vnitřní síly a zdravého základu pro další vývoj, že na českém východě vůbec nemá soka sobě rovného. II. Čs. strana lidová přilhlížeje též k té okolnosti, že Hradec Králové po 260 let je sídlem biskupství, ústředních církevních úřadů a ústavů, združuje tento značný morální vliv residenčního města biskupského pro celé východní Čechy a to pro obyvatelstvo obou národností a proto vyslovuje rovné přesvědčení, že tento tradiční význam města Hradce Král. v náboženských dějinách českého východu nebude považován za poslední důvod k tomu, aby zvolen byl Hradec Král. za sídlo východočeské župy. III. V uvážení historicko-kulturního a náboženských důvodů vybízíme vládu, aby správu župní usídila v Hradci Králové a prohlásíme, že budeme působiti na svůj klub v Nár. shromáždění, by zasadil se ve prospěch Hradce Králové. Výkonný komitét diecéšní čs. strany lidové v Hradci Králové.

Osobní. Pan biskup dr. Jos. Doubrava vrátí se do Hradce Král. v pondělí 1. prosince.

Na schůzi obchodníků a živnostníků dne 20. t. m. byla přečtena veřejná žaloba, v níž se praví, že střední stav jest ubíjen vládními orgány: jest vylučován ze zásobovací činnosti. Zvláště v té příčině poškodili živnostníky a obchodníky političtí úředníci v ministerstvu pro zásobování lidu. Bez živnostnictva a obchodnictva lidstvo na nynějším stupni civilizace se neobejde. Národy, které kulturu, bohatství a mocí nejvíce vynikají, děkují za své mohutnění rozkvětu obchodu a živnosti. Veškeré živnostnictvo a obchodnictvo kraje královéhradeckého protestuje důrazně: 1. Proti stranické třídní zásobovací politice; ministerstva pro zásobování. 2. Proti plánovitému ničení stavu obchodního a živnostnického. Žádá neobčinně: 1. Nenákladnou revizi hospodářství všech ústředních státních i obecních. 2. Zrušení zbytečných centrální. 3. Odstranění protekce konsumu a rovné zásobování všech občanů pod kontrolou obci. 4. Vrácení obchodu obchodníkům a živnosti živnostníkům. — Po skončení schůze předseda sdružení v čele velkého zástupu žádal na okr. hejtmanský, aby byla ihned vláda informována o velkém hnětu středního stavu. Referáty na schůzi byly přesvědčivé, solidní, takže rozčilení odporců bylo utlumené. Jestliže však jest pravdou, že mnoho poctivých obchodníků bylo zničeno, neměli by se nyní tolik hnáti do popředí obchodníci ti, kteří za války velmi mnoho vydělali, aniž klesající kolečkem podali ruky. — Demonstrací stávka středního stavu jest zjevem nezvyklým a velice výrazným. Za velkého přívahu demokratických floskulí vzrůstá kapitalismus pohodlně dále a nepracovitější příslušníci středního stavu při všech starostech již tak dlouho strádají.

Divadlo proměna. Umělkyně Miss Fregolli, člen divadla Empire v Londýně, jestliže však jest pravdou, že mnoho poctivých obchodníků bylo zničeno, neměli by se nyní tolik hnáti do popředí obchodníci ti, kteří za války velmi mnoho vydělali, aniž klesající kolečkem podali ruky. — Demonstrací stávka středního stavu jest zjevem nezvyklým a velice výrazným. Za velkého přívahu demokratických floskulí vzrůstá kapitalismus pohodlně dále a nepracovitější příslušníci středního stavu při všech starostech již tak dlouho strádají.

Spolek na podporu chudých studijních gymnasií. Redky a pedagogia v Hradci Králové prosí, aby podána mu byla v nynější těžké době ruka pomocná a nebylo odmítnuto členství, které v nejbližších dnech přídou nabídnouli studující a zaplacen byl nepatrný roční příspěvek 4 K.

Přednáška o Belgii a belg. Congo. V pondělí 1. prosince o 8. hod. večer přednáší bude v sále průmyslového muzea p. Moulart, gen. komal belgický, v jazyku francouzském »O Boporu Belgie za války«. Promluví též o belg. Congo a o přístavu v Antverpách. Přednáška jest uspořádána městskou radou. Vstup volný.

Živnostníci, občanské se o úvěr pověřený, obraťtež se na peněžní ústav, u něhož hodují úvěru použiti (Společna, Záložna, Královéhradecká bankovní jednota a Živnostenské úvěrní družstvo), kdež budou s nimi projednány bližší podmínky úvěru a podány pokyny, jak žádost vyplnit aby bylo neboť náležitě vyhodnoceno jeho

vypavení vyřazen. odkládat. Kancelář okresního komitatu pro úvěr živa. vákou posloužným uleže se na velkém nanesu čis. 33. v I. poschodu.

P. 1. občanství Správní rada elektrických podniků přes všechny strany není s to upadnu do státního meotstv, ubi pro elektrárny, a krizi proto možnost případného velmi pronikavého omezení, ne-li sama dokonce zastavení dodávky elektrické energie. Aby pak toto zakročení bylo co možná odrazeno a stávající zásoba ubi, co možná usetřena, nařizuje správní rada: 1. Všeobecné šetření elektrickou energi vsude, tedy nejen v učedech, hostincích atd., ale i v domácnostech. 2. Vytvářky buďtež jen minimálně osvětleny. 3. Elektromotory nesmějí, býti bezpodmínečně od 4 hod. odpol. do 8 hod. večer používány. 4. Pracovní doba továrny, sdruženstev živnostenských i občanských buďtež tak možností presuanta mistu od 8—5 hod. odpol. na dobu od 7—4 hod. odpol. aby maximální zatížení večerní bylo zmíněno. Správní rada předpokládá, že občanstvo uváží dávody, nutící správní radu k těmto nařizením a dobrovolně omezi svou spotřebu tak, aby k dalšímu pronikavějšímu omezení konsumu vypnáním nebylo třeba přikročiti. v Hradci Králové, dne 22. listopadu 1919.

Klub saculst v Hradci Králové zahájí dne 2. prosince kurs pro začátečníky ve hře šachové, ke kterému zve všechny intereseuty. Pravidelné schůzky klubu konají se v úterý a v pátek o čtvrt na 8. hod. večerní, v herně »Besedy«, kde se přijímají přihlášky nových členů. Zápisné činí 2 K, měs. příspěvek K 1.—. Pro nemajetné studenty stanoveno roční příspěvek K 2.—.

Osobní. Pan Jaroslav Myska, přednostka České banky v Brandýse n. L., přestoupil jako zástupce dirigenta do České průmyslové banky v Hradci Králové.

Dar. Na stavbu kostela ve Vysocanech složil v naší administraci p. J. P. 20 K.

Správa ústavu hluchoněhlých vzdává srdečný dík nejménovanému dobrodělci za opětý dar 20 K. Pán Báh zaplať!

Velký koncert v Klicperově divadle se připravuje péčí Osvětového svazu ke dni 13. prosince. Bude proveden mimo jiné koncert Urieguv A-moll pro klavír s průvodem orchestru.

K otázce vyživování. Píše se nám z L. na Hradecku: Tak bídného zásobování jako letos nebylo ani za války, aby v jedné z nejmálozvěstnějších obcí na Hradecku nedostal po nich nesamozásobitel ani špetky mouky po více týdnů. Mouka, která nám před delší dobou byla přidělena, byla taková, že z ní nebylo možno upéci chleba ani po přidání kvasnic. Lidé obávali se dát ji prasatům, aby po ní nezdechla, poněvadž chléb z ní upečený působil průjmem a bolení. Strážníkovi, který hlásil se o přiděl mouky pro obec, bylo na příslušném místě řečeno: »Copak u vás také máte strach, že umřete hladem?« Je pravda, že lidé nejedli se u hospodářů, nebo mají sběry. Co však má dělati ten, který nemá ničeho? Alespoň kdyby bylo dovoleno koupiti si obilí. Toho však nechce nikdo prodati; každý se odvolává na přísné tresty a velké dodávky. Nezbyvá tedy jiného než u známých kus chleba si vyžebroti. Jak bude na jaře, když to takto vypadá po žních a to po dobrých žních, to ví Báh...

Kvasiny a Solnice. Dne 17. listopadu konal se ve farním kostele ve Vlňosvi u Mělníka shátek p. Josefa Vojtěcha, sládků a majitel reallt v Kvasinách u Solnice se sl. Anoukou Feitovou, dcerškou velkostatkáře z Křivčic. Shátek počínal intimní přítel přátel ženichův dr. Jos. Rössler, farář v Solnici, který při svatební hostině p. žněl sbírku, jež vynesla pro slepce Klárova ústavu 135 K 50 h a pro českou menšinu v Olšanci v Olevého Města nad Metují 55 K, jež byly odevzdány svému účtu.

Mořice. K čemu ani v N. Pace posud nepřistoupili, k tomu se odhodlali volnoumyšlenkáři a socialisté u nás — odstranili kříže ze škol: máme však podezření, že byli jen nástrčnými štítem. Zasílali mstní šk. radě dlouhý, bombastem a historickými nepravdami naplněný spis, v něm: vyčítali, co kat. církev kdy se znamením kříže proti českému národu prý podnikla. Místní školní rada přistoupila k odstranění, ale sám hejtmán ponechal rozhodnutí o tom, jakými emulcemi mají být učené místnosti vyzdobeny, správám škol. Zdali pak by si dali odstraniti protestanté Luthera a kalich tam, kde jsou ve většině? Devatenáct set let byl kříž znamením křesťanství; jako takový visel na všech veřejných místech. Teprve dnešní době připadl ten smutný úkol, uložití jej mezi nepotřebný materiál. Právě čtu, že Radbořsko má se sítí samostatným správním obvodem, že kříž podrží matřiky a vyučování náboženství se bude honorováno. Nepočítá prý se tam s překotnými ustanoveními; republika chce prý býti tamějšímu lidu dobrou matkou a ne macechou. Touto je tedy jen katol. Čechům, kteří se již zdají býti pro tato »překotná« opatření zralejší. Jaké sítě nesváru zasejí tím v národ, posud ostavně nezakámený, na tom mužům, kteří domnívali se býti: does v Čechách při vládě, patrně nezálež. Kamčici, odpovězte hlasovacími listky!

Do Libštátu. Veledůst. p. Fr. Dohnálov, farář v Libštátu. K věnci blahopřán: připlétáme skrovný listek s prosbou k Nejvyššímu: Báh račiž Vás ještě dlouhá léta mezi námi ve zdraví zachováti — Tělocvičný odbor Orta Čs. v Libštátu.

Čáslav. Zahradnická škola, o jejíž zřízení se již tolik roků usiluje, bude snad přece v příštím školním roce otevřena. Dějiny jejího vývoje jsou opravdu pozoruhodny. Nejprve měla býti zřízena pomocí zvláštního kuratoria. Proti tomu bylo však z různých stran silně agitováno a slibováno, že při trochu energetičtějším zásahnutí povolených činitelů školno vymoci zřízení školy státní nebo aspoň zemské. Také zdálo se, že tato myšlenka po nabytí samostatnosti podléhá zrušení a že škola bude jakžtak z královských dátek republiky nalezena minist. a okres. Tato trva nastala probázení z tohoto radostného jasu, když posla-

zano bylo u vysokých školních úřadů na řízení oběh státu při zřizování všech vyšších učilišť. A tak po nových a nových interwencích podařilo se konečně dosáti aspoň toho, že původní myšlenka o zřízení školy této pomocí kuratoria byla schválena. Co tím propůjčováno bylo dražebenného času a kolika mladým lidem tím byla vzata možnost slušné existence, jest samozřejmo. Nyní však již myšlenka časného otevření školy nabude zdržená, neboť pracuje se horlivě na učební osnově a o státních základních a nutných podmínkách existencních. Náklad bude hrazen jednak vlastními prostředky kuratoria, jednak subvencemi, pro něž nalezne se snad přece porozumění jak u státu tak u nejbližších korporací okresu Čáslavského. Za prozatímní učebny má sloužiti městská budova, v které jsou umístěny dosavadě úřady okr. soudu, okr. fin. ředitelství a okr. zastupitelstva. Původně byly vyhlédnuty místnosti v kasárnách 21. pluku, ale min. Národní obrany nesouhlasí k umístění této budovy, jelikož na všechny dosavadní budovy kadérenské neobmezeně i pro budoucnost reflektuje. Potřebné budovy hospodářské a k praktickým kursům nutné zbudovány na místech příhodných, aby mohly býti budoucně již případně slouženy s novou budovou školní. Doufáme, že v příštím školním roce již opravdu bude tato nová a v Českoslov. republice ojedinelá škola otevřena a že tím mládež naší otevřeno bude nově pole působnosti. — Aprovizační potřeba prožívá občanstvo naše v téže míře jako v městech okolních. Není uhlí, které našemu městu i při těch habentních přídělech ještě na severu německých přednostově zabavují, není mouky, ač Čáslavsko patří mezi nejmálozvěstnější části české země, není zkrátka ničeho, leč snad pod rukou a za drahé peníze. Libušváská zátopa valí se plným proudem. Těžko ovšem ji zastavovati, když pak by stěžovatel byl úplně bojkotován. A zdá se, že tento neblahý stav tak brzy necejde, když k vůli aprovizační vyhláškám, nákazům a zákazům dali nyní páni z radnice dělati čistě nic, obrovskou vývěsní tabuli. — Trocha více ohledů mohli by mít ti, kdo mají na starost vyhlášky aprovizační. Byli jsme drážďanští obcecnivem, abychom upozornili na nešvar, který se děje tím způsobem, že se vyvěsí vyhláška o prodeji nějaké životní potřeby, když jest již o prodeji. Posledně se to stalo při vyhláše o rozprodeji salámu u p. Moravce. Vyhláška byla vyvěšena před 11. hodinou a když obecnstvo přišlo do krámu resp. za krám p. Moravce, bylo řečeno, že jest už dávno po prodeji. Či jest určena některá věc jenom pro některé? Nač tedy potom vůbec vyhlášky?

Různé zprávy.

Vývoz sladu. Vláda chystá vývoz sladu z 9500 vagonů zejména do Švýcarska, Itálie, Francie, Argentiny, Egypta, Německa (1500 vagonů), Bavor (600 vagonů) a Rakouska. Cena sjednaná za 1 q sladu čin 700 K. Docílené samy za slad má být použito k nákupu obilí, žita a pšenice v cizině pro účely zásobování.

Kalendáře na rok 1920 v naší tiskárně vydáně těší se takové oblibě, že dosí značné zásoby rychle mizí. Pokud jste kalendáře dosud nenebrazili, dopište si o ně ihned, pokud zábuha stačí. Rokmický kalendář K 4.50, Moravan K 4.50 a Kapsní kalendář K 3.—. Objednávky zašlete obtemem. Doručujeme našim spolkům, členům atd., by objednávkou učinili hromadně. Na větš objednávkou poskytneme slevu. Žádejte naše kalendáře ve všech prodávárnách. Objednávky vyřizujeme ihned. Občanská tiskárna spol. s r. o. v Brně, Starobrněnská ulice 19—21.

Jak jezdí republikánští náčelní. Právě radikálové kteří nyní vládnou, kritizovali soustavu, proč církevní hodnostáři jezdí v kočárech, kdežto Kristus a apoštolé konali své cesty pěšky. Ovšem zapomínají dodat, že Mistr a jeho žáci také jezdí jezdi. Nuže kdo předstíral tak velkou lásku k apoštolské prostotě a k demokratickému vystupování všech, měl si za republikánského režimu uvědomiti toto. Čeští vládní, kteří spravovali řádě mnohem větší území, než jest nynější republika, neuznávali ani vládku natož automobilů. Karel IV. byl i císařem německým a králem aralsatským. Ale káď mu stačil i při obřadných řádách do Itálie, Paříže, jižní Francie i jiných dálav. A pořídil víc než celé čtyři českých politiků, jezdcích rychle do Paříže, do Slovenska a jinam. Ani nás nenapadá brojiti proti početnějším ministerkým autům. Poukážeme jen na dvoji tvář. Ale nemá se v době nejcitelnějšího nedostatku benzínu aut a zvláštních vládk nedemokraticky zneužívat. Na př. pan ministr si zajede z Prahy 14 mil cesty k osobním přátelům a pak propěti státní aut, opotřené skvělými komfortem, téměř příteli a jeho manželce, aby se pozvil i po Praze. Jiný ministr nechával obyvatele před bytem šoféra v mrazu čekati hodinu i déle. Když vykročil z domu, musli ještě šofer seskočiti a sám odevzlí i zavrtí dvířka. Velikou nepravostí takové kavalitě sice není, ale příkladu upřímné demokratizace v tom také nikdo nevidí. A republika by se jistě nezbořila, kdyby ministři i do bytů málo vzdělaných se nedávati dováželi autem. Ministerstvo Národ. obrany rozhodně nemusí páliť v Praze samé benzín v 32 automobilech. Vždyť to v zadělaném státě platí občané, kteří za drahé peníze jezdí ve vlacích nevytopených, neosvětlených a o celé hodiny se zpouštějících. Tlumochli jsme roztrpčené stesky těch pasažérů, kteří v Chlumci za ostrého větru byli nuceni dříve hodiny čekati na provoz zvláštního vlaku pana ministra, za nímž hned jel rychlík. Tehdy mrazilo a čekalo obecnstvo i na nádražích jiných. Když podobné kritiky se ozvaly i jinde, ministerstvo vysvětlovalo. Prý bylo potřeba na zpáteční cestě ze Slovenska pro velky nával cestujících rychlík č. 405 z Hradce Králové vypraviti ve dvou dílech. Vše ministrův připojila k tomu pravdomu, s nímž je i na cestovní. Nebylo možno vyhověti s příchy technických služeb ministerstva, aby další část soupravy rychlíku byla

Taneční a divadelní zábavy - pramen příjmů
pro katolické lidumilské účely. S nastávající zimou počne i hlavní období pořádání tanečních zábav, divadelních představení, akademii, posvícenských, svatebních a j. příležitostných zábav, hlavně pak zábav masopustních. Povolení těchto zábav obecními i politickými úřady závislo jest téměř vždy na složení menšího příspěvku - průměrně asi 20 K, neb na věnování celého čistého výtěžku dle rozhodnutí pořádajících buď jimi samými určenému lidumilnému účelu, neb k tomu účelu, pro který se obecní neb politický úřad sám

Telefon 8499/VHL.

Odebrejte a rozlúte Obnovu!

**praporek, sošky
a církevn. náčiní
dodává nejlevněji**

JOSEF VONDRA

českosl.
odborný závod
Jablonec n. Orli.

✠ ✠ ✠ ✠ ✠

Odebrejte a rozlište Obnovu!

Vlastní výroba.
Výhrad. prodej ve provozech

Maňžel Dráždove tiskové v Hradci Králové. — Tiskem Státního knihtiskárny v Hradci Krá. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Jan Polák.

Předplatné
Na rok 16 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1-50 K.
Jednotlivé čísla 30 hal.

Inzeráty
plácí se hotově.

Účet pošt. spoř.
točny v Praze
čís. 46.080.

OBNOVA

Neuklenuše
máloji se samostatně
odznak, administrativní,
„Omnova“ vychází každý
pátek v poledne.
Telefon č. 84.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 5. prosince 1919.

Číslo 49.

Ukázky „dělenných nezbyt- ností“.

III.

Fysická slabost činila Táboru povolně. Projevili ochotu k oběsní kutnohorské kněžské synody. Navrhovali však, aby náboženský spor byl ponechán osobám duchovním; nechť se mezi nimi rozhodne podle Písma a doktorů v něm se pravdivě zakládajících. (To bylo dříve stanoviskem samé strany Rokycanovy ovšem pokud hrot této zásady byl namířen proti katolictvu.) Ale sněm dle současného hlediska mistrů Rokycan a Přibram ustanovil, aby se rozhodlo mocí ramene světského. Jestliže se ueshodnou Táboři s kněžími, nechť podají své spisy o sporných otázkách příštíně sněmu, který o nich rozhodne. Táborští se podvolili, třebaže s velikou nechutí.

Kutnohorský sjezd sešel se 6. července 1443 — a začal prudkými hádkami kněžími s Táboru o složení přiznávacích listů k smlouvě pražské, tak že teprve 8. července se mohlo přikročit k jádru ohlášeného jednání. Nejužší spor byl o věročlánek o Svátosti oltářní. V čem se nechťli srovnati husité s církví, nedovedli se porovnatí dobrovolně mezi sebou ani nyní. Táborští se hájili většinou argumenty anglického Viklefa, jehož nazývali kalíšný Přibram tábořským „pátým evangelistou.“ Tábořským theologum bylo úžko; cítili, jak nad nimi visí Damoklov meč sněmu. Otázka náboženská brala na sebe formu určité politickou. Táborští ve svých žalobách na mistry strany Rokycanovy napsali, že si měli raději vstrčiti prst do úst než laické stavy pobízet, aby něco schvalovali nebo zamítali z lásky theologické, které naprosto nerozumějí. (Urbánek: České dějiny III, 1-1, 815, 822, 825.)

A čím omlouvá Urbánek násilně zasažení sněmu do věci spletitých a choulstivých otázek theologických? Praví: „Byla to potřeba země, většiny národa, jež si žádala tohoto způsobu řešení, neboť jinak sotva dalo se mysliti na uspokojivé vyřízení obtížného problému. Prospěch celku mluvil na svůj imperativem k menšině a většina odvolávající se k moci, jež je jejím právem, ukládala menšině svou vůli. Bylo možno jinak v době, jež nedovedla politiku oddělití od náboženství, kdy každá otázka náboženská se stávala nutně i otázkou politickou? Budoucnost utrakvismu záležela na tom, bude-li spojen, a před tím ustupoval každý o hled. Menšina podléhala, nemajíc síly, aby se udržela... Síla je záležitostí myšlenky a ta zase zúplňuje sílu.“ (826—7.)

Tedy pružná omluva nalezne se i pro takové husitské „právo moci“, které podporovalo zásadu Rokycanovy družiny z doby jednání s koncilem basilejským. Kalíšníci po trpkých zkušenostech seznali, že Písmo ani za pomoci citátů ze Sv. otců nestačí k věročné sjednocenosti; přiznali nepřítomnost, že k dogmatické jednotě jest potřeba živé autority. Nadto se uchýlili pod štít ramene světského, státní exekutivy.

V Kutné Hoře rozhodnuto, že naprosto nestačí Husova definice kacířstva: „Kacíř jest ten, kdo drží blud Sv. písma protivný nedostupně.“ (Proti knězi kuchmistrovi, U Erben, 243.) Vždyť obě husitské strany tvrdily, že věří dle Písma. V dlouhých a tuhých sporech biblické citáty sršely z úst strany obojí. Proto také nesprávné bylo prohlášení Husova, že by nebylo kacířství, kdyby nebylo Písma. (Srv. Erben I, 389-390.) I kdyby bible vymizela, stával by se kacířem ten, kdo by převracel svornou nauku církve obecné a zjevně odporoval živé nejvyšší učitelské autoritě. Protože pak straně Rokycanové bylo velice těžko jíti pro rozhodnutí sporu k papeži, měli autoritativně pronést rozsudek ti, kteří významu důležitých biblických citátů nerozuměli. Jaký tohle byl morální triumf nad dogmatikou katolickou, jest patrné i bez výkladu.

Když i pozdějšího času snažili se laikové rozhodovati ve věcech náboženských, dal Rokycana svému spravedlivému roztrpčení průchod těmito slovy: „Těz nyní chci, aby (kněží) již k jich vůli kázali, což učenici páni rozkázali, a pokud rozkázali, aby jim tak kázali. Ano bude pán pravé hovořeno nerozumě aneb purkrabě hloupý a bude knězi rozkazovati! A to jest proti zřízení božmu, neb nemají se stavové světských vlády v duchovní.“ (Erben: Výbor I, 740—1.) Ale r. 1443 již nebylo proti zřízení božmu, jestliže na kněžské synodě neuměli laikové utloukati vývoody tábořských kněží? Táboři si

stěžovali, že pro vliv laický byla synoda spíše sjezdem světským. K žalobám proti Táborům byli připouštěni docela úhlavní jejich nepřátelé, kteří byli již dříve z Tábora vyhnáni pro zločiny. A těmto osobám bylo dovoleno odejíti dříve, než jim mohli táborští rádně odpověděti. Tábořským nebylo dáno volnosti ani času k dukazům a rozmyšlení, kdežto jejich odpurci mluvili, kdy a kolik chtěli. (Urbánek I. c., 828—9.)

S Basilejí chtěli mluvití husité nikoli jako lidé vyšetřovaní se soudci — ale jako rovnocenná strana se stranou. Bylo jim k tomu přivolen. Ale v Kutné Hoře kalíšníci si počínali proti Táborům jako vyšetřující soudcové proti obviněným. — Katolíci aspoň byli upřímní, když pokročili před vyoutknutím války husitům: „Snad na se křž obdržíte.“

Jestliže potřeba země a národa vyžadovala umčení Táboru, proč se tak přísně posuzují katolíci, kteří k vůli zjednáni pokoje ve střední Evropě snažili se potlačit český viklefismus? Zde zrovna tak „prospěch celku“ mluvil svým imperativem k menšině husitské. Otázka náboženská však nestávala se otázkou politickou teprve v Kutné Hoře. Ta souvisela s veškerým veřejným životem již v počátcích husitského hnutí.

Přímou úzas jiná při pomýšlení jak dlouho se udržovalo u nás polohodné liberální mínění: „Měla církev dát husitům svobodu, ponechat jim jejich víru a žiti vedle nich snášeli.“ Jako by náboženství bylo pouhým individuálním pocitem, básnickou náladou a nebo příležitost k akademické diskusi. Nezapomínejme, že se tehdy náboženství netoliko cítilo ale také žilo — a že husité hleděli po církevní všemoc v větší ještě energii než církev katolická. V přičině dvojí nebo trojí víry v Čechách padaly silně na váhu otázky: Které konšely budou ponechány ty či jiné konstely? Jaké konšely bude vyžadovati náboženská většina? Kterému význáři v různých obcích připadnou školy? Co s náboženskými menšinami? Kterým občanům připadnou nejvyšší politické úřady? Takových palčivých, velice praktických otázek bylo ovšem více.

Urbánek praví: „Dnes je ochota utrakvismu (straně Rokycanové) jeho postup vytýkati. Je však dušek, jenž vynášejí se svou humanitou a snášlivostí a jenž přes to páchá na slabších tolik násilí v ohledu národnostním i sociálním, oprávněni činiti výtku utrakvismu, že nedovedl býti snášlivý ve století 15.“

Na omluvu exekutivní moci katolické liberálové takových omluv nepronášejí. Ale Urbánek měl by věděti, že utrakvistické násilí bylo zjevem horším než imperativy katolické. Kdo vlastně pověřil Rokycanovu družinu, aby soudila svědomí bývalých svých spojenců? Nadto kalíšníci přece měli ve svém církevním zákoníku svobodně hlásání slova božího, kdežto katolíci hned na počátku věroučných sporů otevřeně řekli, že se má povolití svoboda kázání jen kněžím pravověrným.

Republikánské světo a tma středověku.

Do dneška zvucí v hlavě českých občanů předválečné melodie píšťálek radikálních křiklů: „Musíme se zhaviti klerikálního jha, aby se práce inteligence těšila všude zasloužené vážnosti, aby světo pokroku a uvědomělosti pronikalo do každé vsíky. Klerikálové nemají smyslu pro vyšší vzdělání; nejraději by všude rozprostřeli mráčky. Proto jen pryč od Říma! Dejte vládu nám. Pak čarovné paprsky osvěty pozlatí všechny nivy české.“

Takové a podobné jiskry sršely z ohňostroju radikálních i socialistických. Ale

praktická prósa uhasila poetické výšlehy dechem mrazivého severáku. Radikální básníci zapomněli v republice zcela na jednu malíckost: že totiž silný rozmach osvěty činí velice důrazné nároky na obětavost těch, kteří na universitě nestudují. Má-li inteligent pracovati opravdu svobodně a radostně, jest nutno, aby ho náležitě platili ten, kdo pracuje rukou. To si měli zvláště pamatovati občané ti, kteří hrdě prohlašují, že v zákraky nevěří; proč by se měla udržovati právě existence inteligence zákrakem, to neuhodně žádný z moderních myslitelů. Teď protekční děti, jež jako novopečení úředníci teprve se začínají učiti pravopisu, mají postavení lepší než profesori. Situace skutečné inteligence nebyla nikdy v Čechách tak žalostná jako nyní. Netoliko bída, ale i pohrdání jest údelem občanům těm, kteří si dobyli doktorského diplomu tuhou prací, obětavostí chudých rodičů a často hladem.

V listopadovém čísle „Obzoru národohospodářského“ čteme: „Dvě věci klesly u nás za války i za republiky v kursu hlíže než valuta i státní finance. Klesl kurs inteligence či kurs poctivosti. Dnes aby se člověk pomalu ostýchá a omlouvá, že kdysi rodiče i on sám počínal o své vzdělání a dokonce, také že, bohužel, zůstal poctivým. Inteligence není síce u nás vybita jako bolševik v Rusku, ale je deklarována finančně a společně. Dočtete se nezděka, že tím lépe se kdo k tomu onomu úřadu hodí, čím méně je zatížen vzděláním. Korupce rozežrala hospodářský život i státní správu. V úřadech chodí lidé, jejichž úplatkářství jest obecně známo a kteří mají na určitě věci již známé pevné sazby, neostýchavě, ba se suverénním úsměvem kolem o pozdílých kolegů, kteří nedovedou těžiti z republikánské konjunktury. Kdo ještě před rokem byli proletáři, byť třeba i v kabátě buržoá, kupují dnes volokostky, mají nádherné zařízené vily a jezdí v automobilech.“

Tak nyní. A což ve středověku? Pochopte, proč radikálové tak neradi hovoří o době Karla IV. Nikdo tohoto panovníka neměl k vyšším studiím. A přece stal se nejucnějším panovníkem středověků. Všude osvědčoval účtu jak učencům tak umělcům. Mezi první jeho veliká díla náležejí zřízení pražské university. To budí zdůrazněno, že Karel r. 1348 ještě nebyl bohatcem, takže potřebné důchody musil sháněti dosti těžce; jen silná hmotná podpora duchovenstva umožnila mu dílo, na které hleděla bohatá šlechta úkosem. Přes to Otec vlasti v základě bule sliboval mistrům znamenité platy. Všichni učitelé i žáci budou pod jeho zvláštní ochranou; udeří se jim velké společenské výsady. Sliby také byly splněny. Svěprávnost university byla tak veliká, že tvořila téměř stát ve státě. Inteligence z university vycházející měla otevřenou bránu k výnosným hodnostem; tak se zjednávala také sociální rovnováha proti přemrštěným snahám šlechty.

Pozoruhodný jest Karlov zákon z r. 1349 na ochranu těch, kteří by z ciziny putovali na universitu. Přísnými tresty v něm pohrozeno lidem, kteří by putujícím žákům činili na cestě překážky. Karel napsal, že jsou to lidé, kteří „k vůli vědám sami sebe z domova vypovídají, stávají se z bohatých dobrovolně chudými a život svůj ve velšlák nebezpečnosti vydávají. Významný to dokument, jak vysocí středověký vladař hodnotil občany vědecké. Obecný lid tehdy také měl k inteligenci větší účtu než davy nyníšší.

Srovnáme nyníšší trapné bagatelisování inteligence se stanoviskem katolického panovníka ve století čtrnáctém. Teď je prý století osvícené; tehdy však — středověká „obmezenost; zvláštní věru linie pokrokové vývoje!

Politický přehled.

Proti reakci.

Nedělní Nár. Politika rozepisuje se vážně, jak čeliti reakci, t. j. jak se opřiti monarchistické myšlenky, na různých místech hlásící se zase k životu. — Tedy nerozváženosti a chyby, nespravedlnosti a dokonce i zločiny těch (píše N. Politika), kdož slibovali národu lepší budoucnost, hlavně přispívali k tomu, že zklamane obyvatelstvo lepší vidí — minulost. A proto nutno bedlivě vystříhati se všeho, co by snad také u nás mohlo zvrátit důvěru národa, jenž se neskládá pouze z jedné vrstvy národa. — Nutno stále posilovati přesvědčení, že setřesení, otročských pout znamená uvolnění celého národa, spravedlnost a svobodu pro všechny jeho příslušníky. — Všecky výstředky, jež přikře chtějí trhat zákony přirozeného vývoje a pokroku, jsou jen vodou na mlýn — reakce.

Krise vládní většiny.

Vedení strany čs. socialistické ohlašuje ve svém tisku vystoupení českoslov. socialistů z vládní koalice. Zahuje velmi na teror soc. demokratický. Vedení strany podalo straně soc. demokratické ultimatum, které vypršelo 30. listopadu — bez účinku. Proto národní socialisté vystupují z agrárně-social. většiny. Není prý však soc. demokratický teror v továrnách hlavním důvodem k opouštění většiny — hlavní příčinou je však volnost před volbami a možnost vytrhnout vedení z rukou soc. dem. do rukou nár. socialistů.

Předsednictvo výkonného výboru čes. strany soc. konečně se usneslo, aby ministr Křofáč, dr. Heldler a dr. Franke, s nimiž se prohlásil solidárním také dr. Veselý, podali bezodkladně demisi. Odhodlání toto odvolává strana v projevu, v němž zdůrazňuje se neochota soc. demokratů zanechat jednat o zákoně k ochraně svobody práce a přesvědčení. — Sjezd strany nár. soc. dne 7. prosince má definitivní slovo.

Dr. Beneš pokládá před nejvyšší radu.

Pařížská ústřední uhebá komise pro Evropu iménem dohodové nejvyšší rady vyslovila prý v Paříži našemu ministru dr. Benešovi nelibost nad tím, že zvláště Československo nedodává Vídni dostatek uhlí. Dr. Beneš musil prý sľbit čtyřdohodě, že náše republika bude Rakousku přesně dodávat uhlí, a učinit prohlášení, že republika náše je pro obnovu střední Evropy, zvláště co se týká volnosti obchodních styků mezi státy středoevropskými. Dr. Beneš prohlásil, že Československo je ochotno přinést této myšlence oběti.

Wilsonovo ultimatum.

Wilson zasílá italské vládě protest, v němž zdůrazňuje, že neschvácí nikdy takové úpravy otázky řecké, která by se přičila jeho stanovisku a žádá, aby otázka jaderská bezodkladně byla řešena. Všichni národové potřebují míru a kdo by ho rušil, nutí by Ameriku k nepřímému opatření. V otázce znovuzřízení hospodářského bude Amerika podporovati jen ty, kdo přímou politický program jeří.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Přítího roku počátkem června vypluje nová norská výprava k severnímu pólu. Bude hlavně zkoumati Novou Zem. — Cennou příručku pro historii mravoučné literatury sestavil dr. Fr. Hrachovský pod titulem „Soupis rukopisů, knih a prací v časopisech z morálky.“ Vyšlo nákladem Cyrillo-Metoděbského tiskového spolku na Velehradě. Cena 3 K. Knížka značně usnadní úkol těch, kteří by se chtěli podíati monografických prací. — Nad nyníšší beletristickou tvorbou lomí vážní kritické rukama stále žalostněji. Kritik „Zlaté Prahy“ nefiká na plochost a nejvšednější tuctovost nyníšší četby. Namůžte pochopiti, kde se zrodilo tolik absolutních záporů v našich mladých adeptech, kde tolik sentimentální rozbloudlosti mezi čtenářstvem. Naděje na nový rozkvět krásné literatury po válce jež žákmalá. — České kvarteto zajevo v listopadu do Anglie a ovděšuje se novými vavřky. V Londýně se návštěva při každém koncertu stupňovala. — I Clemenceau se zamýšlí vážně nad nemorálním systémem dvou děl ve

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 140878.

Telefon č. 88.

Královéhradecká bankovní jednotu v Hradci Králové.

Příjmy všech družb.

Výnosy na běžné účty.

Dal dětechedkou i s běžných dětá platí ústav se svého.

Oddělení pro zboží zabývá se

obstaráváním a prodejem uhlí, vápna, cementu a dříví
ve velkém i malém.

ne řadí přes 8000.000—

Hradci Králové.

Telefon 6. 211.

zakaz barovni na všech tu-
l papíry a poskytuje na hodnoty
těch kuponů, inkaso tažných,
osy a

provedl i osazení elektrické instalace za podmínek co nejvýhodnějších.

Francii. Vždyť již dávno před válkou byly vysloveny vážné obavy, že by tak v nelehobě době francouzský národ vymřel. V rozmaru s předstoupil regeneračního svazu dr. Bertillonem Clemenceau pravil, že dvěma dětmi nahradí se pouze rodiče. Výhoda pro rozmnožení lidstva nastává teprve při čtvrtém dítěti; jedno z nich musí být náhradou pro případ úmrtí jiného. Dodal správně, že vzrůst populace závisí na prohloubení mravních názorů národa. — Skupina mladých umělců moravských, slezských a slovenských v příloze »Verakonu« propaguje odklon od kultury české jako západnické a snaží se vybudovat kulturu východní (slovenskou, byzantskou, ruskou). Tomuto cíli je nejbližší Slovensko, země staré kultury slovanské. K Spicberkově obraci se severští národové zvýšenou pozorností. Norvěžané též tam uhlí již několik let. »Nár. listy v té příčině sdělují, že nyní bohatá ložiska uhlí budou důkladněji prozkoumána. Největší společnost norvěžská r. 1918 zaměstnávala tam 320 dělníků a vyvezla 45.000 tun. Společnost ruská měla dělníků 40 a vývoz 2500 tun. Švédská společnost dělníků 80 a vývoz 4000 tun. Téžba uhlí dala ostrovům dříve tak pustým novou tvářnost. Již tam kvete rušný život průmyslový. Hlavní středisko tohoto ruchu jest v Isfjordu na březích Advent baye. V hlavní osadě jest elektrické osvětlení, telefon síť, jakož i nemocnice. Kde není viry, tam se šíří rychle nově jako kokotice v jeteli. V Anglii zahájil Davle velkou propagandu pro spiritismus. A skutečně velké davy různých konfesi daly se zlákat jako jepice světlém čadivě loubě. A výsledek? Dr. Forbes Winslow uvádí, že za posledních 30 let zešlo v Anglii ze spirismu přes 10.000 lidí. Ovšem jiné nejsou výsledky tohoto blouznivého evangelia lepší. — Bolševictví mezi českými literáty vzrůstá. Věrník Čes. Slova prudce napadá dělníky »Červeny, který horlí pro české rudé gardisty (bolševiky) v Rusku, kteří prý šli do boje za osvobození celého lidstva, kdežto legionáři bojovali jen za osvobození malíček zahraničky ve střední Evropě. Autor úvahy v »Červnu« prohlašuje, že by sám, bytí v Rusku, byl šel do rudé gardy, nikoliv do legie. České Slovo se nad »Červnem« rozléká, což chápeme. Ale nechápeme, že strana, již Č. S. slouží, vydavatel a redaktor »Června« St. K. Neumanna obšťastnila členstvím N. S. a vysokým úřadem a trpí ho v křesle čs. socialisty. Dívne konce radikálního vlastnictví, které tolik kritizovalo katolíky. — Dne 6. t. m. vyjde 1. číslo »Východočeské revue«, šestirovného informativního týdeníku pro kulturu, divadlo, hudbu, literaturu, sport a život společenský na Východočesku. Jak nám vydavatelství bylo sděleno, naloznou velká osvětlová, ochotnická, sportovní a j. korporace vždy v této revui volně otevírá.

Medicína středověká jest stále střízlivější, spravedlivější. Dříve odsuzovali Hzně scholastiku nejenom ti, kteří ani jediného díla scholastického učence nečetli — ale docela i ti, kteří ani pojmu středověké vědy nerozuměli. (Jest zajímavé, že sám Vrchlický, který nebyl protikřesťanským fanatikem, nazval ve svém Twardovském obrovské dílo sv. Tomáše Akv. »Summa theologiae« malou knížkou. Patrně neviděl ani hřbetu velikých knih, z nichž se celá práce skládá.)

Již před válkou zaznamenali jsme, jak se obrací vtr zaslouhou opravdových učenců (i katolických). Vynikající myslitelé po důkladném studiu uvedli doklady, jak scholastické bystře sledovali sociální problémy věku současného, jak důmyslně uměli navrhnouti praktické reformy ve složitých společenských řádech. Studium scholastických textů rozptylovalo i po jiných stránkách milý liberálních předsudkůvých úsměv, jež byly výronem pohodlné ignorance.

Nyní profesor F. Picavet ve 4. čísle »Journal des Savants« vzpomíná k jakým výsledkům dospěla užená francouzská komise pro studium vztahů theologie a filosofie středního věku (zřízená již r. 1888). Studium původních textů středověkých vedlo k těmto poznatkům. Středověk odvolává se sice na autoritu, ale spíše alegoricky, aby dodal myšlenku svobody a iniciativnosti. Někteří středověcí filosofové studovali základní otázky poznání: přírody i člověka, aby se poznalo, jak lidstvo jedince i společnost. Filosofie středověká vstoupila začátkem 1. století před Kr. a koncem století XVI. Šíř se od Plotina a jeho stoupenců ke křesťanům, Arabům a židům po celé oblasti Středozemního moře. (Byla tedy národním úzkoprsným objevem katolických duchovních.) Její historie tedy musí být obecně srovnávací, synchronistická. Nebyla ve středověkých školách studována jen otázkou výučby; byly tam řešeny řady otázek fyzických, nakonec dělníků. Často životní pro společnost.

Tyto i jiné výsledky práce komise vedly k zřízení nové vědecké společnosti.

Její zaslouhou vyšly důkladné spisy. Od r. 1913 počala přípravná práce k vydání všeobecné dějiny středověké filosofie. Budou vydány nové pečlivěji texty středověkých myslitelů, protože dosavadní nebyly dosti přesné. Budou otištěny i texty, které posud vydány nebyly. Statečná vědecká práce rozplní ovšem i řadu jiných předpoklů.

Sociální obzor.

Zvláštní agitaci prostředky. Protože Českoslov. socialisté vytýkali soc. demokratům velice prudce teror, odpovídá »Večerník Práva Lidu« 2. t. m. dopisem z Č. Budějovic, kde se o tamních českoslov. socialistech čte: »Zajímavé bylo sledovat činnost jejich od převratu, jak si počínali, aby na sebe strhli tabákové dělnictvo, počítajíc zvláště na ženy. Jejich odborový pracovník Hanzlíček pokusil se všechny české tabákové továrny získati vším způsobem. Hlavní pomůckou jeho činnosti byly krádeže v tabákových továrnách, které br. Hanzlíček otevřeně hájil. Hned po převratu byl br. H. na svém místě a při prvnímu kroku uznal za vhodné využívat rozehřívání nadavy v lidu. V Čes. Budějovicích udělal nátlak na ředitele, že musí vzít všechny pro krádež propuštěné dělníky a dělnice zpět do práce a pakli ne, že lid s ředitelem se vyrovná sám. Ředitel vida, že jest situace vážná, přijal tedy okamžitě všechny tyto dělníky zpět, aniž dostal k tomu svolení z vyššího místa. Totéž provedl i v jiných továrnách, kde měli čeští socialisté většinu. Když ale krádeže po amnestii značně se rozmáhaly, hledělo ministerstvo financí těmto čelit, jak se vůbec mohlo a v továrnách, kde podobné zjevy se vyskytovaly, nařídilo přísně zakročiti. Tu se však vedení českých socialistů vyznamenal hlavně v Budějovicích v houževnatém odporu proti tomuto nařízení. Když ústřední ředitelství rozkázalo, že místo dosavadních prohlášek, které jsou zaměstnány v továrně, budou vzaty prohlášky z venčí, tedy mimo továrnu, tu vyběhla předsedkyně národní sociální organizace a mávajíc rukama, volala do stávky, protože si něco podobného dělnictvo nemůže dát líbit. Byla tedy stávka! Ústřední ředitelství vysílá k urovnání sporu kontrolora Počeného, který si nechal zavolat všechny důvěrníky tří stran tam stávajících a tázal se jich, přešli-li si toho všichni dělnictvo. Jedině předsedkyně českých socialistů prohlásila za své členy, že si toho přejí všichni. Důvěrník za stranu naší prohlásil, že vedení naší odborové organizace nevdá, kdo při odchodu z továrny bude dělnictvo prohlížet, že organizace naše se nůžak za přestupky dělníků stavět nebude a hledá-li některý člen, spáchávající krádež, ochrany, bude naší organizací bráskně odmlun. Za toto prohlášení našeho důvěrníka snášeli naši členové pravá muka od národních socialistů. Totéž co prohlásil náš soudruh, prohlásil i důvěrník za křesť. sociály a tím byla akce nár. sociálů zmátnuta a prohlášky z venčí zůstaly. Národní dělníci tuto porážku však těžce nesli a ihned započali akci novou a udělali teror na ředitele a na středitele, že musí ihned opustit továrnu a po městě rozhlásiti, že odpoledne budou násilně vyvádět ředitele a jeho náměstka z továrny ven.

Petrolejevá nádraží v Pardubicích rozšířila svůj zápas po vyšetřování hodně do široka. Ze zprávy polic. ředitelství patrno, že hlavní úlohu hrál několi zřízenec dráhy Karel Šneberk, nýbrž Josef Kristek. Tento socialistický předák spolu s Řihou ze Stojic nropouští se k rafinerie cisterny s větším množstvím petroleje, než bylo účtováno; jindy zase cisternu plnou, kterou označili jako prázdnou. Dle zprávy »Východu« měl Kristek v rafinerii i široce rozvětvený obchod tabá-

kem, pro nějž k němu chodili netoliko dělníci, ale i úředníci. Když byl Kristek se dvěma pomocníky zatčen, oddechla si celá továrna, která trpěla velikým jeho terorem. Nikdo si nedovolil dáti na jevo odpor proti muži, který ze msty pomáhal zaměstnancům z továrny na diažbu. Jest jenom nápadno, jak mohl Kristek prováděti hamizné podvody v tak velkém rozsahu poměrně dlouho. V továrně jest stanice finanční kontroly. Při technické expedici jest zaměstnán polský žid inž. Spannier z Tarnopole a dále inž. Kulka a Mannheim, kteří český neumějí. Vyšetřování pokračuje. Snad se přec jenom osvětlí, jak bylo umožněno chytrému trojlistku tak směle řázení. Vždyť na př. v měsíci lednu propustil Řha s Kristkem z rafinerie cisternu se 6-8000 kg, která byla označena jako prázdná. Ale nejvíce pozor zasluhuje ta okolnost, před jakým sociálním reformátorem samo dělnictvo bázlivě se třásko v svobodné republice československé.

Taková ústředna usvědčena soudem. Byvalý vyšší úředník »Státního ústavu pro tuky, oleje a máslo« Vlasák prohlásil, že v tukové ústředně bylo hospodářství šlendriánské, vedení knih pochybné a úřadování komise lehkomyšlné. Potrefené panstvo žalovalo, ale se strachem; nabídl Vlasákovi smír. Kritik však odmítl a provedl důkaz pravdy. Tudíž panstvo si dalo soudně potvrditi, že ústředna nevyhovuje svému účelu. Nová příležitost k přemýšlení, zdali jsou ústředny pro lid či spíše pro zaopatření některých protekčních dět.

Rozmanitost.

Dle »W. Stumena« mezi dělníckými radami ve vídeňských dělníckých radách (bolševických) získali židé 42 mandátů, tak že se tam živel židovský sáňe zmohl. Nu — a pak prý jest uvědomlost davů na postupu! Jestliže židé se stávi v čelo bolševictví z opravdové lásky k lidem strádajícím, proč pro ně neudělili nic za války? Vždyť přecí hlavně na židech záleželo, má-li válka dále trvati. Ti židé, kteří způsobem do sebe volajícím vysávali ruce mozolné, teď najednou jsou vtělenou ochotou k prokřtácím. A davy jim věří. Úlohy jsou chytře rozděleny. Jeden vyrábí kolky, druhý pasuje, třetí lichváří a pátý markýruje ochranné utiskované a vysávané. Obchodník Artur Goldberger, žijící v Prýdku, Artur Treichlinger, žijící v Horažovicích, a Richard Chmel, žijící v Moravské Ostravě, měli v Praze Jvaceutikurny s nepravými kolky, ale byli zadrženi a dodáni do bezpečnostního oddělení. U Chmela bylo zabaveno 16.000 K a u Goldberga 7000 K v bankovkách s padělanými kolky. Sbor evangelické církve v Lipt. Sv. Mikuláši otevřel v Přesově evangelické gymnasium s vyučovací řečí maďarskou; a přecí sami Maďaři prohlašovali, že se spokojí, bude-li se vyučovati v sedmé třídě maďarsky. Houževnatý nepřítel Hlinky dr. Šrobár jest při tom klidný. Vždyť konfese, která se domáhla na Slovenské křiklavé politické nadávky, smí si dovoliti le-dacos. Bývalý radikální poslanec socialistický Fenting zemřel v Dijonu. Před smrtí přijal sv. svátosti a před svědky prohlásil, že křesť. svého hlásování pro církevní-rozlučkové zákony ve francouzské sněmovně. Roztrpčení rolnictva na ministra Švehlu, které se tak prudce vybělo v Čes. Budějovicích, má dle opoštění »Role« své důvody i v těchto okolnostech. Švehla nazval soukromé vlastnictví holou fikcí. Nezakřikl socialistů, když tito 23. května chodili po venkově se šibeníci. Deputaci zemědělců řekl, že si dost nakřákali za války a že musí být dle zůsta. — V Praze jest velká bytová nouze. Proto se tam zabírali klá-

šterní místnosti. Ale zbytečná ústředna tuková má 18 pokojů a 250 úředníků a zřizovců. Oděvna má rovněž celou řadu místností a 340 úředníků a zřizovců. K tomu připočítáme, co by se získalo místností, kdyby tolik zbytečného personálu se vystěhovalo ze soukromých bytů do svých dřívějších mimopražských domovů. Při tak velké tísní pro chci židovské peněženky a spekulanty jest v Praze také místností dosti. — Extravlasteneční radikálové hrozili katolíkům tvrdou pěstí už za války a při tom pomlouvali, že jest v nich málo vlasteneckého citění. Že se takhle národní zápal nestupňuje, věděli přecí velmi dobře. Doznal to brzděčně dr. Račín ve své řeči olomoucké dne 23. listopadu. Dle referátu »Národ. listů« (z 24. listopadu) se vyjádřil: »Je to úplně jedno, bude-li nás znášilovat dynastie Habsburků nebo máme-li se dát znášilovat od dynastie soc. demokratů. Po těch slovech ozval se hluchý potlesk. Konstatujeme, že katolíkům to jedno není. Adkoli soc. demokraté nebezpečnější pronásledují našince, přecí jdeme dále obětavě s Českou krví, čekajíc, že republika brzy bude míti v čele politiky spravedlivější. Ale jakmile na nás přijdou radikálové s příhanou rakušáctví, připomeňme jim výrok Račínův. — Američtí Slováci zaslali Hlinkovi k jeho jmeninám dar, který se rovná, v naší valutě 3 milionům korun. Tak odpovídá slovenská vlastenecká krev na nepocitivé pošupy, při nichž radikálové zapomínají připojiti: důkazy pravdy. — Zdrucelí kriku činnosti soc. demokracie za války obsahuje spisek nár. socialisty Č. Stehlika »Česká sociální demokracie za války«.

Církevní věstník.

Osobní zprávy. Vyznamenání: pp. Václ. Havlík, bisk. notář, farář v Občelově na odpoč. v Polně, jmenován osobním děkanem; Ign. Dovrtěl, kaplan v Záměru a Viktor Kudrnovský, katecheta v Katné Hoře, obdrželi larní synodali: Fr. Velebný, farář v Nov. Dvořech, Alois Plesar, koop. v Třebomíně, Bohusl. Blecha, kaplan v Solopiskách, Jan Ježek, kaplan v Červ. Janovicích, obdrželi ordinariátní pochvalu. — Ustanovení: pp. Frant. Daněk, administr. ve Štírovdě, administrátorem ve Chřenovicích, Hubert Král, administr. v Kocelčově, administrátorem v Korbu, Dr. C. Ant. Mikan, administr. v Brandýse n. Orli, administrátorem v Česk. Libhávách, Alois Sommer, administrátor ve Vrautě, administrátorem v Javorníku (Mohren). — Kanonické investitury: pp. Vinc. Mencl, farář v Č. Libhávách, farářem v Brandýse n. Orli, Jos. Müller, administr. v Javorníku (Mohren), farářem ve Vrautě (Freiheit), Jindř. Růcker, administr. v Korbu, farářem v Kocelčově a Litomyšle. — Uprázdňené fary: Česk. Libhavy, ve vikariátu katechetském, pod patronátem p. Oskara Parische; konkursní lhůta končí dne 11. ledna 1920.

Vzpomínky a domny z pastoračního kursu v Brně. (Píše Fr. Pukl, správce fary v Telecím u Poličky.) Rozel jsem se také na pastorační kurs duchovenstva, který uspořádala Jednota duchov. moravského ve dnech 12. a 13. m. m. Dujem, který jsem si odnesl a se mnou všichni účastníci. Jest velkolepý; počesný pak význam takového kursu neocenitelný. Byly probírány všechny aktuální časové otázky pastorační. Referenty byli neuvěřitelně hlubokých životních zkušeností. Hluboce mne dojal referát V. Kublíka, katechety v Olomouci, autora »Prouce«. Je to muž hlubokého vzdělání katechetického, nabytého dlouholetou školní praxí. Již jeho asketická a vráskovitá tvář svědčí o báдавém a přemýšlivém duchu. Byly to katechetické perly, které nám uchvatným slohem podával. Když skončil, byli bychom si přáli, aby začal znovu. Svoji pak životní katechetickou zkušenost uložil ve své »Prouce«, která jest výbornou a moderní učebnicí katol. náboženství na školách obecných. Je to první pokus v našich vlastech o t. zv. náboženskou školní čítanku. Dějeprava a katechismus k ní v jedné knize. Vyučování dle ní aspoň na základě naší zkušenosti jest velmi snadné. Nemohu pak nezmíniti se ještě o referát slavného kněze-historika dra Sedláka, odborníka v otázkách husovské. Vřhl nám jasné světlo na hlavní 3 momenty nábož. dějin Českých: Bílou Horu, otázku svatoanskou a husovskou. Bylo opravdovou rozkoší naslouchati temperamentnímu přednesu. Treští pak všech referátů byl jako vždy živé debaty. Též aktuální politické otázky byly probírány. Bylo přítomno přes 100 kněží z Moravy a Slezska. Z Čech byli jsme přítomni pouze dva — já a p. farář ze Záběle Coufal, oba královéhradečtí diecéšní. Mimochodem musím podotknouti, že dostalo se nám Čechům radostného uvítání na přátelském večírku. Srdceň jsem za to poděkoval a prohlásil, že to oude vezdy chloubou brněnské Jednoty, která první se odhodlala k poválečné vzdělávací práci duchovenstva. Podotkl jsem, že my v Čechách nechceme zůstat pozadu. Pan předseda Zavádil pak prohlásil, že těm ho tento projev a že vyprosuje si naši spolupráci. Jest tedy na nás, bychom nadále svorně pracovali. Krásný tento kurs byl zakončen kněžskou rekolekcí ve čtvrtek 12. m. m. odpoledne v chrámu Otce Redemptoristů a sv. požeháním, které měl p. biskup. Plu nadšení a ohnutí k další energické práci rozlištěli jsme se domů. Jest pak mým přáním, abychom také my, český klérus, vzpomínali se k energické vzdělávací práci. Navrhl jsem již pražské Jednotě, že by bylo nejlépe uspořádati samostatný kurs pro každou diecézi. Každá přecí diecéze má řadu zdatých pracovníků, kteří mohli by se této práci podílati. Ke kursu by mohlo dojiti v době poválečné; zatím by mohl býti sestaven program. Kéž naše náš velká doba vykřikní! Ať jsme všichni jednou svornou rodinou Páně!

Ve Vys. Město 10. provincie ve 2. hod. odpol. bude na děkanství konána krájská schůze pro kněžstvo vikariátu vysokomýtského, litomyšlského a katechetského, na níž promluví předseda z.

Pro drahotní poměry

každý se rozmyšlí, jakým dárkem

k Vánocům

*** překvapiti své miláčky. ***

Dobrá kniha

Je dnes nejcennějším a také nejúčinnějším dárkem

Needkládejte svůj nákup v našem hojně zásobeném závoďe.

Knihy zábavné a poučné pro dospělé i mládež si jistě u nás vyberete.

Máme též na skladě: **Společenské hry** pro mládež i dospělé. **Umělecké předměty** čestné: vázičky, látky, kuřácké tácky a j. **Obrazy**, rámečky, notasy, památníky, alba na pohledy, velice vkusné kasety dopisních papírů.

Velký výběr **uměleckých dopisek**, zvláště národních od předních umělců.

Úřad knihkupců, papírářů a nádobníků v Hradci Králové.

V příkázích vyvlastnění církevní půdy. Jednota katolického duchovenstva poukazuje znovu na právní nemožnost tohoto bodu zákona z 27. května 1919, kde jsou slova »církevní a náboženské«. Tento bod odporuje jiným dosud platným zákonům, porušuje práva národa, mění účel, je mužůž jmění věnováno, poškozují a finance státu, protivi se heslu socialismu, odporuje požadavku o svobodě církve ve svobodném státě. Je nespravedlivým i v tom, že zbavuje pozemků ty, kdo je pronajímali lidem chudým; ponechává však je těm, kdo: výhodněji je pronajímali zámožným. Ze 12 řádně vysvětlených důvodů žádá Jednota plným právem, aby ze zákona byla slova »církevní a náboženské« vypuštěna.

Úvěrni **ELIŠKA** v Hradci
drůstivo **Králové**
Adalbertum

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

Schůze: Dne 7. prosince o 2. hod. odp. schůze mládeže ve Stez. Přednáší a večer ve Steláži: 2. hod. odp. v Mělněci u Dobrušky; dne 8. prosince v Librančicích o 2. hod. odp., v Čertově 7. hod. večer; v Královce u Dobrušky o 2. hod.; o gauskání schůze budou 7. a 8. prosince na Horku, kde mluvit bude oblíbený lidový řečník p. Katar; v Král. Městci o 3. hod. odp. rel. d. Fr. Jukl; schůze dělnické budou 7. prosince v Blatné a 8. prosince v Přibrami, na obou schůzích referuje p. V. Kopecký.

Mladec Králové. (Přednáška v Adalbertinu) Vzdělávací spolek žen a dívek „Anežka“ pořádá přednášku v pondělí dne 8. prosince o 5. hod. odp. Přednáší pl. Pavlová: „Práce zlatý poklad republiky“ a k. Kuběšová: „Čin nahradíme náboženstvím?“. Vstup uvedeným hostům volný.

Redaktor „Štítu“ přednáší 7. prosince v Hořicích, 14. v Lázních Poděbradech, 21. v Rybné, 28. v Chrudimi.

Nová organizace založena ve Velkém, okr.
Holice a ve Chvalkovicích.

Na Dolnokrálavicko! V neděli 7. prosince k
ná se okresní konference v Křivské 13 a 10. ho
ou. Maria a Václav se ještě dostavte.

Horní Jelení. «Orel» pořádá 7. prosince v h
telu Teplý přátelský večerek s proslavem r
šapky. Dárky se přijímají třž den odp. od 2 h
v místnosti.

Polná. Místní org. Č. S. L. věnovala na
gitační fond sekretariátu v Ném. Brodě 40 K.
díky potvrzujeme a žádáme všech organizací, a
učinily podobně.

Politka. Místní polit. org. českosl. strany dává v Potštýně, Záměli a Prorubech pořádá společnou členskou schůzi v Záměli dne 8. prosince v restauraci u Chocenských s přednáškou doc. Vincence Veselého, faráře v Potštýně o časových otázkách a místního člena o tisku. Přátelé dostavte se v hojném počtu!

Všem zákeřníkům se konsumům a družstvům hospodářským. Naše Hospodářská Družstva Jednota byla pověřena čal. ministerstvem výživy zásobováním svých konsumů a družstev, a s chlebem, moukou (mlynářskými výrobky) většinou dále cukrem, tuky, petrolejem a pod., tedy všemi životními potřebami, které spadají pod státní věru. Každému lidovému družstvu bude zvlášť za dnešních poměrů záležeti na tom, aby členové byli spravedlivě zásobováni, a to státi se může prostřednictvím našim jako ústředím, které lmy svého členstva vždy a všude hlásí. Aby mohli býti členové konsumů a družstev zavčas zásobeni, je zapotřebí splniti nutné úřední předpisy. Žádá proto o neprodlené zaslání všech tiskopisů (deníční listy, seznam členů s potvrzením příslušnosti poltické správy okresní), abychom mohli členům družstev nerušeným zásobováním vyhovoati. Kde se ještě nekonala ustavující valná hromada, nechť se ihned svolá. Po ní přidej výsledek od něho technika, požádá-li se o něho 14 dnů předem. Upozorňujeme na výsluh brožurku: "Vzjmaný čel hospodářské svépomoci, kterou za přezastaný obnos 55 hal. zašleme. Svaz hospodářských družstev československých, Praha II., lená ulice 13.

Milostná. Strana lidová 28. Píleň, den svobody, oslavila vlasteneckou přednáškou na úboho kaplana a na darech bylo věnováno: hor. O. M. Š., 26 K na legionáře a 25 K Nář. v Trutnově. Nechť žije, roste a zvětšuje naše pobyt! Na sázr — 3. prosince ve 3 hod. představení bude ve farní přednáška místního kněze o knězi. 14. prosince sehraje se divadlo: kna kvete v každém věku — a br. Kostky v 7 večer. Předprodeji hostů u pl. Sedrvě. Na shledání! — Autobusové pošta z Motic do Krá. Dvora bude jezdit co nevidět, dle zpráv z Obchodu. Těšíme se H2, pošta aspoň tépe bude představení.

Sociální nadace také sdružení v Hradci
vědu a srdce díky Jednotě katol. товарищ
divad. představoval, jež uspořádala ve pros
mikulášského daru. Srdce díky sdružen
za dárce 50 K. Děk pp. bohoslovcům za dar
pro SSS. /

Schůze katoličské mše byla konána se: Dne
prosince o 10. hod. schůze a okresní konferen-
ce v Choceň, odpoledne ve 2 h.
Dne 8. prosince o 10. hod.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka. **Fišálka v Chrudimi.** Telefony: 46a řidiatelství, 46b směnárna.

Akciový kapitál a rezervy K 60.000.000—

Vklady (na kashky, běžný a zálohy účty)

Centrála v Brně. ————— drokuje oo nejvýhodněji. —————

Fišálky: v Praze, Paříži, Něm. Brodě, Boskovicih, Uhers. Brodě, Brně, Holíčově, Kroměříži, Mor. Ostravě, Olomouci, Opavě, Prostějově, Přerově, Těšíně, Val. Meziříčí, Letní expozitura v Lázních Luhačovicích,

na Slovensko fil. v Bratislavě (telef. č. 689, telegramy: Moravogro.

Pomůcky obchodu bankovní a směnárenské všeob. druhů.

Finanční podniků. — Zálohové úvěry obcím, městům a vel. korporacím

Financování impertu a ex orts.

schůze a okresní konference v Kyšperku, odpoledne v Čermé a večer ve Váprachticích. Referent na všech V. Chlumský, sekretář.
- Brožura „Jak organizovat mládež“ za K 1.20 právě vyšla. Rozesílá ji Sekretariát Sdružení katolícké mládeže Praha II, Salmova 8, za obnos předem v známkách zaslaný.

Nám. Brod. V neděli 14. t. m. v 7 hodin večer pořádá katolická vzděl. Jednota s lidovou organizací pro členy a hosty jimi uvedené mikulášskou zábavu s bohatým zábavným programem. Po mikulášské scéně rozdávati se budou dárky, které udezdávají buďtež sl. Terezií Hrušavou v. Svačkovitěské ul. č. 79. Prosi se zároveň o laick. kávé přispění nějakým nečinem na bufet. Vstupné za osobu 1 K 20 h.

za osudu 1 K 20 ti.

V **Chrádu** koná se na svátek Neposkvn. Počítí P. Marie v pondělí 8. prosince u půl 10. hod. dopol. okresní konference důvěrníků. Je to první pracovištní schůze přípravná k volbám. Účast všech naprosto nutná i z těch míst, kde dosud organizace není ustavena. Ať není místa, očekává důvěrníci nebo spolehliví nás stoupence nepřisěl. Vstup na legitimace. Schůze koná se v hostinci u Lašků, na podání. Večer téhož dne se koná dramatický odbor C. S. L. a katol. spolku populární novinku „Magdalena“ od A. Bognera ve prospěch vánoční nadávky v sále p. Jos. Lohmského na Nov. Městě. Začátek v 7 hodin. Uchvatný román slouží z dnešní poválečné doby, jakožto účel přivábí jistě hojně návštěvníků při lidovém vstupném: sedadlo 3 K, k stání 1.50 K. Předprode: jak obvykle.

Orlám. Na dotazy, mohou-li se též kursu účastnit ženy, odpovídáme, že kurs je pro obou pohlaví a každý jest vítán. Orlské legitimizační značky atd. vydávají se nyní jen za předem zaplacený obnos poštou poukázkou. **Chek.** zřízení, dosud není zřízeno. Veškeré objednávky a záležitosti orlské vyřizuje pouze **Zemský Svaz Orla** v Hradci Králové.

Konference okresních a místních důvěrníků
pracovníků Č. S. L. okresů: Ném. Brod, Habsburh,
Humpolec, Chotěboř, Dolní Královce, Ledeb., Přibyslav,
Poznáň, Polná a Stoký koná se v neděli, dne 21.
prosince v Ném. Brodě, Smetanovo nám., u Matuš-
sů: Program: v 10 hod. dopol.: Sociální, druž-
stevní a hospodářské práce naší strany na Čes-
koslovenské výsočině. O půl 2. hod. dopol.: Pro-
střednická situace a přípravy k volbám. O 3. hod.
Otázka tisková. O půl 4. hod.: Volba krajského
výboru. — Poznámka: Ve všech organizacích
nechtí provedou volbu delegátů. Z obcí, kde netvo-
říme organizace, dostavi se aspoň důvěrník. Před-
sednictva okresních výborů dostavi se celá. Rovněž
dostavi se organizátoři mládeže. Jména dele-
gátů a důvěrníků oznámte do 15. prosince po-
řadnému sekretariátu, jakož i přihlášky na člen-
ství a obědy. Krajský sekretariát Českosl. strany i-
dávě v Ném. Brodě, Jirsákovo nám.

Králové Dvůr n. L. 30. listopadu místní o-
rganizace pořádala členskou schůzi. Po krátké
proslavě udělil předseda slovo p. Fr. Komárek
gymn. katechetovi, který v přednášce půlho-
diny trvalší promluvil o významu tisku pro k-
tožky v přítomné době. Přednáška vyslechnu-
ta se zájmem a ovocem jejím bylo, že přítomní o-
vzdali 91 K na tiskovou akci krajského týde-
níku, který od nového roku má vycházeti. Též a-
koilk 50 K podílá bylo upsáno. Po té přednáš-
ka št. Jahelková, absolventka technické kursy
Hradci Králové, o povinnosti katoličké ženy, v-
novati pozornost otázek větším. Za upřímné
slova odměněna byla slečna všeobecnou poch-
lou. — 7. prosince koná se schůze dávnější
kresu královédvorského, na níž zaujme se staro-
visko k umístění župního úřadu a zároveň se v-
konají organizační přípravy k nastávajícímu volbě
do Národního shromáždění. V sobotu 6. prosin-
ce o 8 hod. večer pořádá mládež čs. S. L. v hostu-
st. u Tausmanů Mikulášskou zábavu s bohatým p-
gramem. Vstupné 2 K. Svě společnosti žádán
aby se časně dostavili.

Do Králové Městce. V pondělí, dne
prosince bude v Králové Městci v hosti-
»U Nováků« o 3. hod. odpol. okresní kon-
ference důvěrníků Českoslov. strany lido-
Všichni místní důvěrníci okresu nechť se
na dostaví v hojném počtu.

společnost s ručním obmeceným
Čáslavské náměstí.

Wszysty na knižky!

31

Práhy. - Úvry ceshi

a hypotetini. - Záhony. - Mestru

Zprávy místní a z kraje.

Urváním plovárka Medka v Jiráckí Kád
bylo v nešťastí veľokopé. Jíz doho před příslu
vlakú ténny se na nádraží Pody cítiť cín
ke dšatníkú číslú, zahradníkú veľú. W

vítání dostavilo se vojsko s posádkovnou hudbou, zástupci městské rady, okresní školní rady, učitelstva a j. v. Hudba zahrála národní hymny. Protnouso několik vřelých tečí. Nejtužnější bylo shledání plukovníka s matkou a sourozenci. Pskončení proslavlo plukovník ušel s rodiči do automobilu. Do města jelo se zvolna v pravo du velikého davu a za zvuků hudby na náměstí až před dům, kde rodiče oslaveníci byli. S balko nu domu K. Medek tlumočil pozdravy sibirské armády a zvláště všech vzdálených křídacích. Poznámenal, s jakou touhou na vzdálené ste pi vzpomínal na své město. Nyní jest dobyto svobo dy, ale ještě nás čekají úkoly obušné, kterým se musíme věnovati všichni. Naše sibiřská armáda se vrátí brzy; chce však doma státí se obrodnou silou, její pomoci musíme se probovožati k čisté mu životu. Také já jsem přijel, abych u naší vlá dy působil pro uspíšení cesty domů. Armáda bu de, přilážděti po částech. Plukovník ke konci pro slova na počest prezidentovu: „Ať dlouho žije!“ Slova ta byla obecenstvem opakována nadšeně. Hudba zahrála národní hymny. Pak na výzvu dr. Bařka provolána sláva statečnému plukovníkovi. Kžď po době tolik bouřlivé, nervosní užije Rud. Medek ve svém rodném městě hojnost chvílí klid ných a slunných!

Hradec Králové. Mikulášskou zábavu pořádá „Orel“ v neděli 7. prosince o půl 8. hod. večer ve dvoraně Adalbertina. Na programu jsou velice pěkňá a bohatá čísla. Účinkovatí bude kroužek tamburašů, zpěvácký sbor za řízení řp. Gyurkovice ze Vítězný tenorista p. Žaba, četní humoristé a b. řp. Orli studenti provedou mikulášskou scénu s velkým průvodem. Účinkovatí bude 60 osob. Sestry Orlice přičiní se o obestvení. Vstupné pouze 3 K za osobu. Dárky přijímají se v týž de v Adalbertinu v I. posch. číslo dveří 19. Dárky do tomboly a buřetu přijímají se též dříve. Donořné, že občanstvo sůčastní se této slavnosti čestně a naše Orly v činnosti posílí.

Dívadlo v Adalbertinu. Dramaticky kroužek Jednoty katolických tovaryšů zavedl se nám provázením Stechovy veselohry: „Děskový stánek.“ Představení lze nazvat zdařilým jak v technické souhře, tak i v podání jednotlivých rolí. Titulní večera spočívala v roli **Pistrové**, v níž vynikl dramaticky zahážený p. Valášek. Vybranou elegantní osvědčil p. **Soudil** v úloze sl. z Chotýš. K zpevnění rozvláčených dialogů přispěli pronikavě ozvučenou hrou pp. Darebník, Sváták a Václavík. Dámské role byly vesměs krásně obsazeny. **Sládková** byla **rozostřilou** Julií, role p. Hauck **steinové** byla se vším proclíním podána, sl. K. **Bátová** i sl. Kubešová vedly si bezvadně. Taneční epizodky pp. Marečkové a Paulové nalezeno věcného příjeitu. Pp. **Mořčáka**, **Nestleberger**. Vítěch a **Grol** snázili se vytvořiti z menších rolí datené figurky. Souhra zelměna prvých dvou představení měla větší spád a překonávala lehce obtížnější scény hry. — Prostranství sl. Adalbertina bylo naplněno četným obecenstvem, které odměňovalo po zásluze potleskem podané výkony našich chotníků, jež bychom rádi vidávali na naší scéně častěji. Představení odbyvalo se na nově vymalovaném jevišti. Výzdobu tuto provedl stylizusce vkusně dekorací malíř p. Zeisl. Jen technická práva jeviště adalbertinského vyžaduje ještě ležetého zdokonalení, aby proměna scén nevytrvala dlouho. Čistý výnos představení připadl kulašskému daru vysokokolašského našeho studenta.

Pod záštitou okr. ústřed. sboru v litradě K pořádá místní orchestrální sdružení v sobotu prosince v Klicperově divadle koncert. Poř. 1. I. Dr. Ant. Dvořák: Jos. Kajeřán Tyl, ouvert. pro velký orchestr. 2. Claude Debussy: Prélude Menuet — Clair de lune — Passépied — pro viol. 3. B. Smetana: Z českých luhův a háj. Symfonická báseň z cyklu Má vlast pro velký chestr. — II. 4. E. M. Orie: Koncert A moll klavír s doprovodem orchestru. a) Allegro moderato. b) Adagio — Allegro. 5. Fr. Liszt: Konc. poločasů č. 2. pro velký orchestr. Solistika p. Marešova. Orchestr čítá 45 členů. Dirigent: Káča, dvorní kapelník. Předprodeji lístků v h. ní trafik. Začátek v 8 hodin večer.

Karel Dvořák, rada nejvyšší kontrolního úřadu v Praze, známý bradeckým obecnem v dřívější době, přednášel bude dne 16. t. m. v městském muzeu o svých turisticko-fotografických cestách na Slovensku.

Hrádci Králové koná ve středu 10. t. m. o půl hodiny večerní v Besedě svoji řádnou valnou hradu s obvyklým programem. Nesedle-li se stanovenou dobu dostatečný počet členů, koná o 6. hod. valná hromada za kladného počtu přítomných členů.

Český klub fotografů amatérů v Hradci
 lázeň od 10. t. m. o pět osmé hodině večer
 hostinci „U Urnerů“ na Velkém nám. člen
 schází. Na programu je přednáška p. i. dr.
 Daňka: Moderní přístroje fotografické (s de
 stracemi). Hosté vítáni.

Dělní. Na státní odborné škole pro učební odborníky v Městské Královské budově

neděli dne 14. prosince prodávati ve veřejné dražbě různé práce zámečnické, lež byly v dřívějších letech zhotoveny v dílnách ústavních. Dražba počne o 9. hod. dopolední.

Výstava obrázů akademických malířů Fr. Charvátů z Holic a Otakara Sedláčků z Doubských Orl. koná se od 9. prosince do 6. ledna ve výstavním sále Městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Současné vystaveny budou mramorové plastiky, provedené na státní průmyslové škole sochařské v Holicích pod vedením pana odbor. učitele Adolfa Poláka.

Ochrana matek a kojenců v Hradci Králové
pořádá každou středu od 5 do 6 hodin v měst. ly-
ceu, I. poschodí, přednáškový kurs pro matky a
dospělé dívky. Přednášejí dr. Josef Jetmar a dr.
Leop. Batěk. První přednáška koná se ve středu
dne 10. prosince. Dne 24. prosince se nepřednáší.
Vstup volný.

Svaz poddůstojníků z povolání uspořádá 6. prosince ve dvoraně Adalbertina „Mikulášský večer“ za účinkování posádkové hudby a pp. bratři. H-24440

Pěvecko-klavírní škola M. Novákové v Hradci Králové pořádá 11. prosince v sále Měšť. besedy „Interní večer“ s pestrým programem. Začátek přesně v 7 hod. večer. Vstup volný.

Valná hromada spolku okresního odboru Organizace české samosprávy strážů v Čechách v Hradci Králové konati se bude 18. ledna o 2. hod. odp. v restaurační místnosti Pardubické pivnice v Hradci Králové, Malé nám. č. 13. Před valnou hromadou o půl 2. hod. odp. koná se výborová schůze okresního odboru a žádají se pp. členové výboru, aby se jí v plném počtu účastnili.

Třebechovice pod Orebem. Veliký rozruch po městě způsobil svévolný čin učitele Hndry chové, který odstranil kříž ze své učebny. Rodičové dětí téměř jednovýšně proti tomu energicky protestují, ale panu řidicím Střemchovi chů našim malické Zemlanky imponuje a lahodí. Pan řidicij jako nekatolik mohl si ušetřit poznámku, kterou fekl protestující deputaci: „Viděl někdo Krista? Jak se máže zobrazovati? (Pokrokáti tak ké Husa nevidíš. A'e vnučuji do škol docela tak obrazy Husovy, které se píšlí skutečně jeho po době.) Pt. S. trefně mu odpovédla: Proč pak te dy, pane řidici, denonstrujete (při husiádě, pozpisatele) výstrcním obfazu Husa, kterého lřih Kristus? — Na to zůstal ovšem p. řidici odpovéd zlužen a tím falešným tramtlem docílil u našich že pravého opaku. Z čista jasna máme tu tedy novou otázku a též školní mají tu přiležitost proživat boi, který se zbytečně rozptředí a dále rozptředí, neboť naprosto neohodíme učitelenskou teroru nhoui. Rozmanitý teror nyní přichází do modré Dokument doby! — Jako jinde tak i u nás bytí přikročeno k násilnému rekvirování bytí a noue o palivo se nezmenšuje. O svitvito je rovněž vě ká nouze a proto je všebecný — ran na elektrár nu, která však pro nedostatek surovin nemůže všem a ihned vyhovět. O dčlá, co je vábno možného. — Konečně došla toužebně očekávaná zásilka příděle petroleje. Jenže cestou z Králov Hradce do Třebechovic seschlo se „jenom“ 84 logramy. Zjistilo se, že z Hradce vypravena z silka bezvadně. Po městě rázem kolovaly povně nejsensuálního rázu a dostoupily vrcholu zvč. Že člen hospodářské rady p. Řehák (zástupce politické strany živnostenské) kupuje husy a sto peněz platí petrolejem (jednu za 4 kila petroleje). I četnictvo bylo přinuceno, aby se do to vložilo. Resultát je ten, že pouze v jednom ř padě je věc prokázána, ale petrolej za husu da a který dále ještě p. Řehák vlastní, je liného vodu. Vč se dále vysvětluje a toužebně sobě p jeme, aby ztráta byla vysvětlena a viník přip potrestán. — Jako novinku sdělujeme. Že je tento měsíc u nás počne pracovat knižnický Mařítelem je p. Jarkovský z Kutné Hory. Druze invalidé hodí u nás zříditi svůj biograf; bud se však podmínk vypláceti a zdali po čase neov ní, je liná otázka. — Katolická naše jednota hrála minulou neděli divadelní představení „V nický mudcebník“ s vóledkem všestranně zn ým. — Při oratorii 3. prosince poprvé v na chrámě Páně zaznělo elektrické osvětlení.

Výslednice radikálního vstoupencův v Milos
Zajímavé přiznání učinila členka městské r
miletinské A. B., když prohlásila: „My vime
nás vláda pro lid něčeho nedělá a proto se
vime staratí a vládnouti si sami. Znajeme k
ševičtvi. Udělili se v Rusku. Budeme my v
chách první, kteří půjdeme rabovat s já sama
jdu v popředí. Připomínám členka městského z
pistelská dodal: „Je to pravda, vláda se stara
stará pouze o rozluk a odluku, ale lid si
pomoci sám. Bolševism je jediný prostředek
návratu. Oba jmenovaní jsou národnosti soe
sty (československými). Tu to máme jako
dání. Kdo je nepřítel republiky? Lide svého
prohlásil, dokud je čas. Co nás lid katolické
naposlouchal pohov a svých blázkůch a
vík na volbu ležích? A zde organizování nář.
nemají inoci převést svoje předky k po
Zač taková strana potom stojí? Je to vláda
To je horší než absolutismus.

Litohrad a Solnice. (Svěcení zvонku). Dne listopadu konala se v zdejším více významná svěcení nového zvонku, který dobrovolní sbírkami byl pořízen. Co zloba Mice včelčáků prosince 1917 vzala, láska řádků opět vrátila. Litohrad odšel se hřívem sváčením; přeměny byly ozdobeny prapory. Oděrem 2. hřív vyšel malebný právdy za slavnostní stůl světlých pochůdů české kapely uhovnické o mu p. starosty Jos. Veselka. (který s p. Rudem, rolníkem, velkých zásluh si získal o zení zvонku a o adar celé slavnosti) k svatovlavské kapli. Litohradské dívky nesly krásné ozdobeny zvонek, před nímž krásy družily. Ikolní dívky. Když právd stáhnul před kapli stoupil na kanzelnu p. Josef Rösler, řád z nica. Vyvršil posvětný obřad, kterým zvонek dává světlí. Jakol i promluvil o vý-

Maštal Bratstvo tišné v Hradci Králové. — Tiskem Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor J. Polák.

Předplatné
Na rok 16 Kč, na půl
roku 8 Kč, na čtvrt roku
4 Kč, na měsíc 1 50 Kč.
Jednotlivě čísla 38 hal.

Inzeráty
plácí se hotově.

Účet pošt. spoř.
telny v Praze
čís. 40.000.

OBNOVA

Předplatné a inzeráty
přijímá administrace
„Obnova“ v Hradci Králové
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Rukopisy se nevracují
a neobdobně se ne
honují.

Reklama
má být se souhlasem
redakce, administrace
„Obnova“ vyžaduje každý
přítel v poloze.

Telefon č. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 12. prosince 1919.

Číslo 50.

Bohoslužebná řeč.

Nyní jest ovšem v naší republice nejvhodnější doba k zavedení národní řeči do posvátných obřadů. Význam této změny jest záhodno posuzovati s plnou rozvahou. V době svatých apoštolů slovanských Germáni a Románi nesnažili se vystřídati bohoslužebnou latinu národními řečmi živými a proto národnostně se ani neudrželi ani nezakrněli. Tehdejší věk — třebaže polobarbarský — nedospěl také v národním uvědomění tak daleko, aby se umělovala násilně přirozená řeč národů ovládaných.

Sloňským bratřím však bylo odporu pozorovati, jak realizují křesťanství ve slovanově světě západního. Tito pokřtění politikové se drželi dále zlovyků pohanských, a e při tom biskupovali samostatně bez ohledu na páně Říma. Karel Veliký poroučel biskupům ve své říši jako papež; takovou moc si osobovali i jeho nástupci. Biskupové pokládali za dvorní kaplany; panovníci hnali do krvavých bojů samé biskupy a opaty. Zkrátka na západě a severu byly církevní poměry jiné než v Itálii, kde biskupové měli skutečnou arcipastýřskou moc — a kde také právě proto církevní život odpovídal mnohem více požadavkům evangelia než v říši francouzské a územích sousedních.

Bystří sloňští bratři viděli v slovanské liturgii výrazný symbol emancipace od zrád křesťanstva západního. Právě pomocí zvláštní liturgie chtěli Slované připoutati více k Římu a jeho dobrým řádům; snažili se ochromiti dobývavé choutky těch, kteří pracovali o zmohutnění imperia horlivěji než o skutečné utváření řádů reformních, vpravdě křesťanských.

Tedy bohoslužebná řeč slovanská za věku Metodova měla význam velice hluboký. Papežská stolice povolovala a řídila a přikazovala slovanskou řeč bohoslužebnou již proto, aby ve spojení s kraji slovanskými nabrala síly k zápasu s bezohlednými francouzskými (resp. německými) úrputnými moci církevní.

Jestliže sledujeme historii římských rozkazů i pozdějších zákazů, seznamáme, že posvátný odkaz Metodův porušovali a bagatelisovali v přední řadě zodpovědní politikové slovanští sami. Svatopluk nebyl v té příčné provincině jediným. Jak ve Velké Moravě tak později v Čechách velmožům se lépe zamlouvalo pohodlné a příliš shovívavé křesťanství západní než křesťanství křesťanství Metodovo. V lidu utiskovaném od vlastních českých vrchností však hořela idea Metodova dále než proto, že obsahovala také křesťanské reformy sociální. Čeští velmoži ve věcech církevních spojovali se jak proti Římu tak proti vlastnímu lidu s velmoži a hierarchy německými.

Liturgie latinská brzy v Čechách zdomácněla právě přičiněním despotů. Byla to ironie dějin, že ti, kteří stáli o pevné zakotvení obecní dorozumivací řeči církevní, právě proti římským rozkazům vystupovali velice způsobilé, berouce si na pomoc arcibiskupa moravského.

Karel IV. v době, kdy již usnulo i lidové hnutí ve prospěch liturgie slovanské, důkladně se zamyšlil nad významem pomíjeného dědictví Metodova. Vzkřísil slovanskou liturgii aspoň v Emauzích a snažil se jí dáti rozsáhlejší působnost. Zároveň také přemlouval mocného srbského panovníka Štěpána Dušana, aby se svými poddanými přistoupili k poslušnosti Římu. Důmyslný český král bystře pochopil, jak veliký obrat by bývala vzala politika církevní tehdy, až by se vyrovnal počet slovanských katolíků aspoň počtu katolíků germánských. Karlovi však nebylo porozuměno netoliko na Balkáně, ale ani v naší zemi. Národ, který nebyl jazykově utiskován, nerozpomínal se dostatečně na ideu Metodovu.

Když však nastal veliký útlak naší národnosti po Bílé hoře, byla nejvhodnější doba k aktivnímu remémiscencím. Vždyť tehdy trpěli netoliko Slované, ale i katolíci, kteří zachovávali Habsburkům věrnost. A čím hůře, čím nespravedlivější bylo proti českým vídeňským byrokratickým postupování, tím mohutněji vzrůstala touha po zavedení národní řeči do liturgie. Tento plápol nelze již utlumit.

Jame-li vlnění do živlu germánského a maďarského, tím spíše chápeme se všech spravedlivých prostředků k posílení českosti, které bylo tím sta let v porobě tolik tuhé. Právě proto, že jsme tak dlouho trpěli a že Vídeň vmucovala naši zemi celá stáletí za hierarchii obecně německé, toužíme, aby se našemu lidu dala dostatečná důvěrná satisfakce.

Nežádá se nic nemožného; nic, co by škodilo pravému poslání obecné církve Kristovy. Vždyť leckdy trpěla církev i takové věci, které zřejmě odporovaly jejímu morálnímu účelu. V dobách knížecích nestihl Řím klatbou ty velmože, kteří jednali s duchovními jako s porobenci. Trpěli se přemrštěnosti Josefa II., které přece působily na život církevní zhořblost, jež otfáslaly i dobrými řády církevními. Jestliže za světové války hrabívala ruka Vídeň olupovala české kostely, působilo to oprávněně veliké pohoršení. Z české bohoslužebné řeči však nevznikne pohoršení ani u rozvázných cizinců.

Jest potřebí dáti také satisfakci Metodovi, který pro svou ušlechtilou ideu snášel pravé mučednictví. Katolíci chtějí smazati i viny svých předků na sv. Metodovi a dílu sv. Prokopa. Jedná se též o to, aby východní Slované s větší horlivostí pracovali o spojení s církví obecnou. Proto cestou legální budeme žádati o uznání práv české řeči v bohoslužbě neochvějně.

Ukázky „dělenných nezbytností“.

IV.

Po skončení kutnohorské synody rozvinula strana Rokycanova velice horlivou agitaci protitáborskou po Čechách i po Moravě. Táborští se písemně hájili. Zrovna jako dříve Hus tvrdili sami, že ochotni jsou napraviti, co se jim dokáže, jako víře i čtení svatému odporu. Takové Husovo osvědčení vůči katolické církvi pokládali ka-lišníci za výraz ducha evangelického, za projev svaté mužnosti. Ale když Táboři těchto vyjádření užili vůči husitskému papeži Rokycanovi, bylo to považováno za snělost. Dr. Urbánek (v „Českých dějinách“ III-1, 1, str. 86) dle: „Ale bylo možno, aby byli dále přesvědčeni o nepravosti svého učení, nemohlo-li se to státi již v Hofe? Mohla nějaká nová disputace nebo dokonce rozhodnutí sněmovní jejich starým přesvědčením otfáti? Nuže — zrovna tak byla zbytečná řeč o srovnání ka-lišníků s katolickými prostřednictvím dlouhých disputací, pokud husité odprali uposlechnouti výkladu živé autority.“

Táboři namáhali se ze všech sil, aby odvrátili rozhodnutí laiku na sněmu v otázce věroučných. Na Staroměstské radnici došlo ještě jednou k hádání, které ovšem bylo opět bezvýsledné. Obě strany se poddaly výroku sněmovnímu. Konečně tedy sněm 31. ledna 1444 schválil učení strany Rokycanovy jako „bezpečnější, lepší a jistší.“ To byly tedy konce svérázné teologie husitských učenců, že k vůli uklidnění země české rozhodli mezi nimi neucení laikové. Táborům bylo jednoduše přikázáno, jak mají od toho okamžiku věřiti a jakými řády i zevně se spravovati. Sněmovníci docela prohlásili, že chtějí brániti víru Rokycanovu až do smrti. Starý předák tábořský kněz Koranda zaplakal, že se tu stala křivda. Táboři žalovali, že jejich pře nebyla řádně souzena a že byli podvedeni; prý nebyli přemoženi „žádnými písmny ani důvody pravými, než (ale) samou chytrostí a mocí světa.“ Urbánek dodává: „Co v tradici bratrské se pravilo o vítězství Rokycanově, nebylo bez důvodu: byl to skutečně spíše úspěch politiky než zásad. Ale přemoženy tábořským i jejich pozdějším mírumilovným straníkům bratrským bylo těžko chápati a uznati oprávnění většiny k tomu právě v zájmu celku, v zájmu politickém.“ (I. c., 879.) Ach — tedy tak! Politika měla tedy dle toho právo sestavovati dogmatiku. Ani papež, ba ani církevní sněm nesměl zavřít ústa blouznivým českým kazatelům radikálním. Zato zájmy husitského celku vy-

žadovaly zrušení jednoho ze čtyř husitských artiklů pražských; tyto zájmy zakázaly totiž Táborům „svobodné hlásání slova Božího.“ — a to v době, kdy táborští theologové silně vystřížlivěli a snažili se mluvit kompromisně.

Táborští docela dokazovali, že strana Rokycanova porušila i jejich smlouvu s císařem Sigmundem; odvolávali se i na — kompak-táta, která v příčné obřady připoustějí odchylky. Tak nepřímě svědčili, že v některých otázkách svědomí Rokycana byl k nim bezohlednější než representanti katolicismu. Znovu Táboři osvědčovali, že jsou ochotni podle nedávné nabídky Rokycanovy neodpírat „zdravému smyslu“ sněmovní výpovědi. Bude-li jim to „pravé“ dokázáno z Písma u doktorů v něm se právě (skutečně) zakládajících. Ale Rokycana, který dříve šermoval touto zásadou Husovou proti katolické církvi, nyní ji odhodil jako veteš. Dlouhá zkušenost poučovala, že poučováním z Písma by mezi českými rozkolníky k úplnému vyjasnění a dobruvolednému smíru nedošlo nikdy. Místo římského papeže rozhodovati nyní papež český, který se nemohl pochlubiti řádným posláním a opřel se víc o fyzickou moc než o Písmo.

Přes to dle moderního historika státní nezbytnost omlouvá při husitech tu taktiku, která se při katolících odsuzuje s velikým rozhořčením.

Pojem a povaha národnosti.

Přirozený cit, jakým jest vlastenectví, nedá se obmezovat a škatulkovati nějakou doktrínou, moderními liberálními pravidly.

Kde zápal národnosti chladne, kde nejdůležitější složky skutečného národního života odumírají, tam liberál mluví o jazyku jako o podstatě národnosti. Jazyk jest ovšem velice výraznou formou národní soudržnosti, ale nikoli jádrem charakteru národního. Vždyť stejného jazyka užívají příslušníci téhož národa netoliko k utváření solidarity, ale i k vzájemným pomluvám, vyhružkám — ba i k podlamování kofení toho, co jest fakticky národní rázovitostí. Čím lépe si sokové téhož jazyka rozumějí, čím snadněji mohou na sebe stříkati stejnou řeč, tím snadněji se roztupují na nepřátelské skupiny a do prachu zašlapávají to, co jest nejcenějším základem přirozeného společenství téže krve.

Vizme markantní mluvu dějin. Národy nezkažené zachovávají svůj národní charakter i tehdy, kdy byly o svou řeč připraveny. Na př. Irové mluví nyní anglicky — přes to však zachovali velikou národní hrdost, odmítají asimilaci po stránkách nejdůležitějších, nenávidí ty, s kterými by je přece měla tožnost jazyka spojovati. Čeští bratři nenáviděli české husity; než by se byli poddali ka-lišské konsistoři, raději se stěhovali do Německa a poslouchali tam německých vrchností protestantských (částečně i protestantských duchovních). Docela tam přicházeli i o svou řeč. A přece si zachovali národní rázovitost dlouhou dobu; ani nyní nejsou nazýváni národními zrádci.

A což američtí Čechové či Italové nebo Španělé? I pokud zachovávají vlastní řeč, cítí živě o novou svou vlast. Co těch Čechů amerických u nás po válce prohlásilo, že by se zde nechtěli jako doma, jako v jedné rodině? Charakter Ameriky právě jejich národní povaze odpovídal lépe než diktátorské poměry staré vlasti. A jsou přece v Americe roztroušeni všude mezi lidmi jinak mluvícími.

Jazyk jest prostředkem dorozumivacím mezi lidmi téže krve, týchž společných zájmů. Kde tyto zájmy odumírají, tam snadno se

bagatelisuje sama společná řeč, i kdyby tiše deklamaci povzbuzovalo k stálosti.

Pojem národní soudržnosti jest složitý a hluboký. Skutečné národní citění čerpá svou vláhu ze společných zájmů netoliko politických a jazykových, nýbrž ještě více vědeckých, uměleckých, hospodářských, jakož i náboženských. Kde nastává v těchto příčinách rozptýlení a docela k nenávistnému boji, tam hyne jádro národního společenství.

Jestliže charakter národa se vyjadřuje řečí, vyjadřuje se mnohem více ideami jinými. Na př. Slované vytvořili své krásné písně, pověsti a překvapili svět nádhernými výšivkami nikoli proto, že mluvili jinou řeč než Maďari nebo Němci, ale že nezkažená krev rázovitých horalů cítila jiný vnitřní sklon než sousedé jinak mluvící. Boženě Němcové nestačila k sepsání nesmrtelné „Babčiny“ česká knižní erudice; k vytvoření takového díla potřebovala plně pozorovati skutečný život venkovské české idylly. Smetana stal se židním národním komponistou ne proto, že mnoho s lidem český mluvil, ale že vyzkoumal bystře zvláštní ráz hudebního citění českého lidu.

Předním cílem skutečných vlastenců musí býti snaha, aby se v národě vytvořil život rodinný a aby zvláště nebyly od zodpovědných činitelů uráženy posvátné ideály, které jsou skutečným kvasem praktického života lidu. Snad nikdy proti tomu nebylo lžešeno tolik jako nyní. A následky zarputilých bojů stranických pocítuje přirozeně i jazyk. Naše řeč jest tolik znevažována, tak pepky v demní konverzací komolena jako nikdy před tím. A přece nikdy nebylo tak plně české řeči v našich školách vyučováno jako nyní. Kde se ztrácí cit pro společné zájmy kulturní, sociální a náboženské, tam sama společná řeč jest milována jen v parádních deklamacích, ale ve skutečnosti zachází se s ní macešsky.

Místo skutečného pěstění národního rázu vidíme snahu popouklovatí ka-lišskou řeč vyšlehující k nám z ciziny, takže se docela leckde řeklo, že jsme vlastně český mluvčími Němci. Žádné hymny na češtinu nezakryjí rozklad toho, co jest skutečným vlastenectvím. A kde se na př. ozývá cynický výsměch zbožnosti venkovského lidu, tam se docela páchá národní zrada, tam se plivá na hroby katolických předků, kteří ve svém náboženském prostředí osvědčili větší a poctivější obětavost v zájmu národního celku než generace nynější.

To pamatujeme, že vítězný postup marxismu uskodil rázovitému národnímu rozvoji více než nějaké diktáty proti právům jazykovým. Veliký příklon hamžích Čechů k cizímu židovstvu stal se nejhorší lučavkou v naší národní pospolitosti.

Málo platilo, že radikální Češi, přicházející na Slovensko, neuráželi řeč lidu. Jestliže vpadli jako hroši do květnice a šlapali drze květy, které prostému lidu byly nejdražší, provníli se na národnosti slovenské hrozně.

Cena společné řeči v národě tím více bude přirozeně stoupati bez umělovaných pomůcek, čím pečlivěji bude posilováno to, co tvoří právě živné zrno národního rázu. Kde se bere na př. lidu morálka náboženská a jiná se mu hned náhradou nedává, tam začíná zmatek a tříslení dosahu hrozného.

Politický přehled.

Zachráněný košil.

Po marném dosud jednání mezi stranou soc. demokratickou a českoslov. socialistickou zeslal prezident vládnoucí list ministr. předsedovi, prose ho, aby požádal odstoupící ministry Kiofáče, Frankého, Heidlera a Veselého, by setrvali v úřadě a celý spor vyřídili se smírně mezi oběma stranami, zvláště když nevznikl z rozporů s vládním programem ani v politice vnitřní ani zahraniční. Hned nato sešla se ministerská rada, v níž ministr spravedlnosti dr. Veselý a ministr soc. péče dr. Winter vyhlásili, by vypracovali návrh nařízení na ochranu svobodného sdružování dělnického, které bude potom ministerstvem radou přezkoušeno a vydáno.

Nová dně — nové národní.

Hlavním předmětem sněmovního jednání 10. a 11. prosince bylo předbírávání zákona o daní z obrátu zboží a z pracovních výtoků. Sám zpravodaj dr. Engliš již předem ohlásil, že finance státní jsou v těžké kritice a

Účet a pošt. spoř. v Praze č. 140878. Telefon č. 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové.

Příjemci vkladů. Vklady na běžné účty.
Daň důchodovou i z běžných účtů platí ústav se svrchu.
Oddělení pro zboží zabývá se obstaráváním a prodejem ubíh, vepřan, ocasepů a dříví ve velkém i malém.

Rumunská vláda zahájila s Vatikánem jednání o konkordu. — Již dříve, než došlo správy o valkých milionech zaslaných agentům bolševictví, mohli vědět každý, že přece tyto demagogové nestojí zájmům židovských demotů z idealismu a ne docela z lásky k této reprezentantům sobě-kého materialismu. Zjištěno hromadě kupovních daší na různých místech. Nyní »Socialistická Budovnost« sděluje, že sám bývalý redaktor »Dělnického denku« Macháček nekolkrát obvinil nynější redakci téhož listu soc. dem. centralistů, že přilímá všechny koruny od maďarských bolševické vlády Bety Kuna. Macháček tvrdí, že jeho rukama prošlo celkem 165.000 K. A to ještě Macháček nepřímá peníze sám. Na Pankráci sedí soudruh Reiter, v něhož nasekano takto 138.000 K. poštovních z Über. Uvidíme, zdali bude mít vládu proti vezlárdům úplatřákům bolševickým tak k kuráž, jako měla proti Hlilkoovi. — V Paříži složena tiskárna stavka porážkou tyrografů. — Takhle se krytelně spořádání demokratických států. V Třebíči soc. demokraté zbarvení bolševicky kráť pronásledovali jak dělnictvo lidové tak národní socialisti. Obřezali kolmánníky k větší škůlně, aby vstoupila do nastrojení vrhátní, v síti strážní

Jon proti všem námitkám dělal
Maravský pokrokový list „Labina“. 21. listu
měl vzhledem k novému lichenému zápisu
„Chcete znovat kochavky? Trestajte napřed
sebe a své neblížší přátele. Trestajte předem
lidé, které late do svých šatfoden nasadíte
kteří chcajn se všemi předměty denní po-
tak, aby lich bylo co možná nejmenší. Trest
především ty, kteří v době, kdy má lid
čím si zatopit, kdy máe díky u studených
smrzat, kdy máe železnice vytvářet leso-
nými mnohým pracem a křivou, sta a
vagonů dobrého českého uhlí vyváží za hu-
nami železním nepřítelům. Trestajte před-
em ty, kteří nechají se tratič schválně smrti-
celé desítky vagonů semáků, aby se lich na-
ho pomůči k nasycen lidu, aby se mohli
pokatit prodati do likovárů k výrobě lihu.
co chci a také u železnice, kde jsou
sklepy a bezradně se pán, co budou lidé po
nocti. Trestajte ty, kteří vyřizovací krati se
žili, kteří moka skřev se vagony. Trestajte

kteří na vagony prodávají petrolej po 6.50 K za 1 kg v době, kdy by zde po celých 7 měsících nedostali ani omamnou litru petroleje. Pro sebe máte všichni pohodu, pro nás připravujete nové libovní zákony a nařizování?

Jane prý státem národním. „Rok“ v č. 45. sděluje, že 17. listopadu v kavárně Obecního domu, pražského choť ministrálního předáky p. Tusa a choť akcionář p. Nedbal bavily se spouštěcí pásky české, a jedinou začaly mluvit německy a rozmlouvaly tak až do svého odchodu. Tasa pronajal Nedbalovi zámek v Chlumu u Třeboně za 2000 K. Zámek ten přišel k panství širokého hofenbergových, lež se nalézá ve vnučené správě republiky. Velmi dobře jest známo, že Nedbal projevoval českého citu za války příliš málo. Ale patrně, že i při velké nouzi o byty pro privilegované osobní přátele se nalozne byt knížecí. Odvážila se vláda bez okolky zabrat pro proměnu dětí některé paláce židovské? Tady na jednom se statečnost zastavuje.

Národní dar amerických Slováků věnuje Andrej Hlinkovi, Američtí Slováci poslali svému národním velíkovi Andrej Hlinkovi, vězni na Mírově u Olomouce ku jeho jmeninám dar 3 milionů korun. Ze Slovenska odešla do žaláře na Mírov zvláštní dopisovna, aby Hlinkovi dar odevzdala. Zpráva o vlasteneckém činu amerických Slováků apšobila na Slovensku valké nadšení. Také Slovensko se chystá, aby učinilo svého velíkova.

Německá sňatky Ca. republiky? Některá odvětví průmyslová jsou odkázána na dovoz lehkých strojů z Německa, na př. knihkárny. Německé firmy na ceny předválečné činí přírůstek až 1300 procent, ale jenom do naší republiky do Něm. Rakouska přírůstek pouze 950 procent, ačkoli tamní váhota jest spíšejší naší. Zlev tento nelze jinak vysvětliti, než úmyslem soustavně hospodářsky naší republiku ničiti.

Vandálismus. Při protičeských demonstracích v Krakově byla rozbita pamětní deska Boleslava Jablonského, který téměř 50 let působil v Krakově. Deska byla zarděna při vchodu do kláštera Norbertánek.

Jak románský jest náš československý stát? „N. L.“ sděluje, že československý stát zabírá nyní plochu 142.070 čtverečných kilometrů, z čehož připadá na Čechy 51.947, na Moravu 22.222, na Slovensko s Karpatskou Rusí 62.320, na Slezsko 5147, na Vltavsko asi 110, na Valčicko 30, na Rumbursko 320 čtverečných kilometrů. Počet obyvatelstva lze odhadnouti na 13 a půl až 13 a tři čtvrtě milionů.

Zemský výbor moravský povolil v posledním svém zasedání spolku Národní divadlo moravoslezské ve Slezské Ostravě subvenci K 50.000 na provozování divadla v sezoně 1919–20. Podpora zemského výboru moravského jest oceněním velkého poslání národně-buditeckého, které bude toto divadlo konati na Těšínsku, Ostravsku, Ratiborská a Opavsku, jakmile se mu dostane dostu prostorné budovy. Všem kdo nepřipeli dosud na stavbu Národního divadla moravoslezského, buď to pobídka, aby tak učinili co nejdříve. Dary přijímá spolek Národní divadlo moravoslezské ve Sl. Ostravě.

Kalendáře. Doporučujeme našim stoupencům závažné kalendáře „Mír“, „Poutník svatohostýnský“ a věští „Stráž Moravy“. Ceny menších jsou K 5.—, K 6.50, větších K 5.80 a K 7.50 i s poštou. Také doporučujeme útržkový kalendář na stělu nebo na zavěšení, na němž kromě denních svátků uvedeny jsou důležité události z dějin a citáty slavných mužů. V pěkné úpravě K 5.—. Objednávejte u Matice cyrilometodějské v Olomouci, Morava.

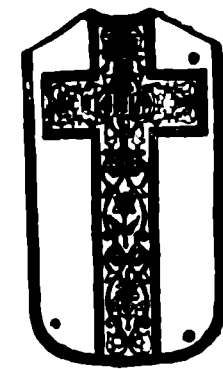
Nejstarší noviny na světě má Čína. Vycházejí v Pekíně a jmenují se „King Pao“. T. j. „Pekínské Noviny“. Byly založeny v 7. století, vycházejí tedy třináct set let.

Peříštná jest výměna. Bývalý mladočeský poslanec Matějka koupil statek „Března“ u Ml. Bolešlavě za 2 miliony korun.

Z galerie kanovníků. Anglikánský biskup Kinman z Delavare vstoupil do katolické církve. Anglikánskou víru uvedl u něho v pochybnost, jak se vyjádřil: rozpor v nauce anglikánské o svátostech, nedostatek autority církevní a hbovolné domněnky kazatelů. — Kardinál Starnes v Londýně vysvětlil na kněze konverze R. Kooze, syna protestantského biskupa v Manchesteru. Knox patřil k nejslavnějším konverzím posledních dvou století. Byl farářem anglikánské církve. Jeho obrácení vzbudilo veliký rozruch.

Kobár jednekoňský
na 2500 K, posel stoly po 800 K prodá
Strahovský, Hradec Králové.

Paramenta

prapory, sečky
a církevní nářadí
dodává nejlevněji
JOSEF VENO,

českosl.
odborný závod
Jablonec n. Or.
v Šumpolu.

MEŠNÍ VÍNA

saradné přírodní, neporušené, prvotní, jakosti:
Sílvačské staré víno K 11.50 za 1 litr,
Křivské staré víno K 11.— za 1 litr,
Italské staré víno K 10.80 za 1 litr

dodává v sudcích od 50 litrů výše chvalné známé firma:
Aleš Čížek, příslušný dodávatel mešních vín
v Šumpolu.

Transitní sklady ve Znojme, Konešova třída 79.

KADIDLO

opět zasílá

F. STADNÍK, OLMOUC

KOSTEL. PARAMENTA, PRAPORY

a veškeré církevní nářadí

Vlastní výroba. Vše

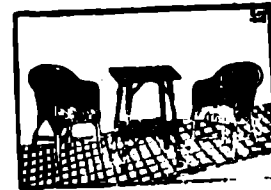
Výhrad. prodej ve prospěch

Matice Cyrillo Metodějské!

Měšnická společnost pro průmysl košíkářský.

spol. s r. o. Mělník.

Filiala: Hradec Králové,
Čelakovského třída, blízko hotelu Svatý.

Příležitostné vánoční dárky

Jediná česká továrna v tomto oboru
v českosl. republice.

Zástupce ty.: O. Štáhlík.

Barevná kostelní okna

v obor. provedení

shotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba

skla

v Třebouchovicích

u Hradce Králové.

Cenky a rozpočty na

pořádání svátků.

Jetelová semena

dodá **J. V. Chmelař**

v Chrastově, p. Bohdajev, Hlava.

Kostelní nádoby,

kalichy monstrance, klenoty, notafské
prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a
snova slasosní odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

posel a oteleur, stálý příslušný analo som-
ského trestního a okresního soudu,
Praha 4.-879, ul. Karoliny Světlé, 18 n.

Kostelní paramenta

prapory a bonoslužné nářadí v nejvýhodnějších
cenách nakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA

Hradec Králové, Čechy.

Vytákejte si ceny, nežli objednáte

u firmy jiné.

Paramenta závod
nejstarší české firmy
Ignace V. Neškudla syn
v Jabloně n. Or. (český)
(bratr P. J. Neškudly, býv.
farář ve Vyštrchovicích)
doporučuje:
veškeré kostelní rou-
chy, klenoty, pr-
steny, jakost i kov-
ové nářadí, předměty.
Časíky, rozpočty i úsahy
na svátku sv. Václava a Frank-
tiska pochvatých nářadí
a vyasmenění.

Nejlépe! národní pramen v ras československé

Výhodné uložení kapitálu.

Průmyslový podnik v chodu již jednou, prvního

řádu bez konkurence, v rukou křesťanských, rozši-
ruje se na nákladě apolodnosti a rušením obme-
ným. Prosperita podniku píšá zajištěna. Kdo by se
chtěl státí podílníkem závodu, říd dotas pod značkou
„Zdař Báh“ do adm. t. l.

Česká banka.

Další nová emise (VIII.) = 25.000 akcií ČESKÉ BANKY =

po Kč. 400.— jmenovitě
hodnoty v úhrnném
obnosu 10 milionů Kč.

kteou vydá se usnesením řádné
valné hromady akcionářů se dne 17.
dubna 1919 a rozhodnutím správní
rády se dne 28. listopadu '19

**akciový kapitál
z Kč. 30.000.000.—
na Kč. 40.000.000.—**

Upisovací podmínky:

**Upisovací kurs činí pro
staré akcionáře Kč. 535.—
pro nové akci-
onáře . . . . . Kč. 500.—
za jednu akci.**

Upisovací lhůta končí dnem
20. prosince 1919.

Dosavadním akcionářům, tedy i upisovatelům VII. emise — listopadové — přísluší
podle stanov přednostní právo na akcie této emise, takže

na 3 akcie staré připadá 1 akcie nová.

Na zhlanky neběte se zřetelle. Akcionáři, kteří hodlají přednostního práva odebratého
použití, lecht předložit zároveň s upisovacími přihláškami své akcie bez kuponových
archů k označení o vykonaném úpisu, načež jim budou ihned vráceny. Upisovatelé
VII. emise při subskripci těchto nových akcií vykáží se našim oznámením, že jim akcie
byly přiděleny. Akcionáři, kteří v ustanovené upisovací lhůtě neodevzdají řádné vy-
stavené přihlášky upisovacímu místu, nemají nároku na přidělení akcií, ani na náhradu
upisovacích práv. Akcie, které nebudou dosavadními akcionáři převzaty, přidělí
správní rada dle výsledku subskripce jiným upisovatelům. První splátku v částce
235 Kč, resp. 280 Kč, nutno složit ihned s upisovací přihláškou jako kauci na každou
upisanou akci. Zbytek bez zvláštního vyzvání neupozdělí do 31. prosince 1919. Máno
též složití větší částku jako kauci nebo i nejednou splatiti celou částku 535 Kč, resp.
580 Kč, na každou upisanou akci. Nárok na dividendu mají nově upsané akcie od
1. ledna 1920. Příplatky nad jmenovitou hodnotu akcií připadnou po srážce emisních
výloh rezervnímu fondu. Kdo neplojí upisovacích podmínek, pozbývá nároku na akcie
a složené splátky připadnou ve prospěch rezervního fondu banky. Tiskopisy emise
zaše centrála české banky v Praze, jakož i její filiálky v Bráněs nad Lab., v Brně,
Domálicích, Hradci Králové, Jaroměř, Olomouci, Plzni, Poděbradech, Slaném, Turnově
a vložky expozitury pražské i předměstské, u nichž lze soliditními písemnými přihlá-
škami přímo upisovati.

ČESKÁ BANKA.

Spořitelna Králohradecká

přijímá vklady od 1. prosince 1919 na úrok

= 2 1/2 % =

Nejbezpečnější uložení úspor.

Matěj Drulovský řídí v Hradci Králové. — Tiskem Společné knihkárny v Hradci Králové. — Vydavatel a odpovědný redaktor Jan Polák.

Předplatitel
Na rok 16 K, na půl
roku 8 K, na čtvrt roku
4 K, na měsíc 1 50 K.
Jednotlivě 50 hal.

Inzeráty
plácí se hotově.

Místní pošt. spoř.
telefon v Praze
čís. 46-2222.

OBNOVA

Předplatit a inzerovat
přijímá administrace.
Občerstvení v Hradci Králové
(Adalbertinum).
Kauze je roční, s
tiskem a s poštou.
Kauze je roční, s
tiskem a s poštou.
Kauze je roční, s
tiskem a s poštou.

Reklama
má se rovněž
přijímat. Administrace
Občerstvení v Hradci Králové
přijímá a vydává každý
pátek v poledne.

Telefon čís. 54.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 19. prosince 1919.

Číslo 51.

Kdo jest pánem světa?

Divili jste se jistě, proč francouzský generál loni již v říjnu nepostoupil k Pešti, aby se mohly diktovat přemoženým maďarským náslitkům podmínky míru bezodkladně. Byli jste překvapeni, proč se smlouvá dohoda s poraženým Německem již celý rok, jakoby teprve bylo před válkou. A ví se přece, že Fuch mohl udělat rázný konec všem nacionálním protestům a výstředkům Germanie již před rokem; měl přece profládnout armádu německou v pasti. Ze mohli Maďaři jako na výměnách dohod krvavým způsobem tohoto roku zabrat přes třetinu Slovenska a že tak dlouho ruští bolševici odolávají samé většině ruského lidu, to nedovede pochopit průměrný občan, který bedlivě si nevšímá, jak v zákulisí tajně pracují kolečka veleuměleckého hodočného stroje, která heze všeho hluku řídí viditelné raše na věži světového časoměru.

Za války utlačovaní prohlašovali, že budou volati k zodpovědnosti ty spekulující kupčičky, kteří hromadně se ukrývali v zásební kancelářích, z válečných dočávek byli - ale sami do boje nešli. Teď však nejednatelji radikální listy dělají těmto kupčičkám advokáty; aby odvrátili pozornost lidu od jejich lichvářských získaných miliard, podvádějí bezcharakterné davy tvrzení, že kyne významné zlepšení situace ze záboru církevního jmění.

Náš osvobozený národ, ačkoli tolik strádá, jest nucen dodávati obrovské množství ubí a jiného zboží národu poraženému.

Zkrátka kde jest abnormální počet židů, tam se dovážeti musí, protože semitský velokapitál, který vzrostl za války v alpskou velkoru, dříve si poručiti. Tento velkokapitál není připoután k jedinému státu nebo jen k několika národům. Má svou pevně spředenou síť po celém světě. Nejdůležitější jeho střediska jsou ve Frankfurtě, Paříži, Londýně, New-Yorku a v jiných velkoměstech.

Tento velkokapitál dovede stlačovati náš valem tím dychtivěji, čím méně se u nás jev obzřetelnost; dokázal již totiž, že cenné činné hodnoty movité i nemovité skupují cizí spekulanti za směrně nízký pakatel. V kurzech peněžních rozbíje se tak chytrá manipulace, že se zamezuje dovoz surovin k nám, protože se znevažuje placení. Naděje na dostatečný úvěr se podlamuje. Náš zručný český skladce nemá bavin, ale cizinci kupují zde rychle milionové objekty. Dle samého vládního sdělení náš obchod a průmysl již před několika měsíci byl ovládnut z 85 procent vídeňskými a vídeňskými bankami. Teď ovšem těsně zajeti bylo ještě přitlačeno, takže český obchod dle se hlavně na cizí peněžitelné velmože. Naše země jakoby byla hospodářskou kolonií cizích spekulantů.

Sám večerník Práva Lidu dne 15. t. m. napsal: »Podíváme se jen, jak houževnatě se do nás zakousla kapitalistická vídeňská velkobankárna. Tyto velkobanky, ať již je to Ověrní ústav, Posunkový úvěrní ústav, Banka pro země rakouské, Vídeňská bankovní jednota, Anglobanka, Mercor a spol., mají v naší republice 102 filiálky, kdežto v ostatních, někdy rakouských zemích, mají všeho výše 88 poboček! Tyto banky jsou skutečnými velkobankami, oním posledním květem kapitalismu, s nímž se socialism musí střetnout. Předtím r. 1918 disponovaly tyto banky prostředky ve výši 1 miliard a 374 milionů, kdežto prostředky vídeňských bank vzbýly větší než 493 milionů.«

Ali kdo pak v těch bankách vlastně vládne? Tu dochází soc. dem. deník řeč. Jako život v této stati mluví proti vídeňské buržoazii, lečtěně a plutokracii - ale jenom ne vynaloví pravé jméno! Vláde v těch peněžních podnikcích přece rozhodují absolutisticky židé. Proč se s nimi internacionální nestěti už dávno?

Proto za války špatný tisk běžel proti národním akcím papěšským, aby se lidstvo neobavilo nevolnického chomoutu nekřesťanského. A kdo po válce ochromoval v naší republice pracovní energii, jen onen chomout pro radost bezohledných velkotřanů, kteří uprvoval.

U nás se křičí proti českému kapitalismu, aby se zakryly tlapy velkokapitálu nehrůzícího. Za tohoto křiku hynou živnostníci a maloobchodníci, ale skuteční peněžní velmoži právě vychytrale diplomacii radikálních trabců mohluti dále. Zatím co z inteligence a středního stavu stává se proletariát, vládní úřady veřejných prací povolují nečeským obchodníkům, aby svými cenami stihli na desí o 1 K 80 h a cena lohu o 3 K -

snad v odměnu za to, že se nyní shání uhlí hůře než za války.

Kdo pak vlastně poroučí celému světu? Kdo zadržuje tíse a násilné ruku spravedlnosti a produkuje svévolně hospodářskou i politickou krizi světovou? Jest to železná ruka mezimárodní nekřesťanské společnosti, jejíž pravou podobu a vliv zakrývají v přední řadě ti, kteří denně deklamují o »hrozném černém nebezpečí římském«.

Politický přehled.

Hospodářská federace podunajská.

Na různé zprávy o dunajské federaci prokládá náš pařížský vyslanec Osuský, že záleželo na nás, dojde-li k tomu nebo ne. Nepostavíme-li se hospodářsky na vlastní nohy, budeme-li hospodářit tak, že se staneme závislými na hospodářské pomoci cizích států, tu je jisto, že tlak západních států bude čím dále tím větší ve směru hospodářské federace středoevropských států. Abychom se nedostali hospodářsky do cizích rukou, tomu se dá lehce zabránit intenzívní prací a produkcí, vývozem a získáním úvěru za hranicemi. A sám ministr, předseda Tisár v »Demokratické« rozhodně vykládá, že se neděje na nás žádný nátlak za tím účelem, aby poměry středoevropské byly uspořádány na základě plánu s t. z. dunajskou federací. Nám prý jde jen o hospodářské a obchodní styky.

Národní shromáždění.

Schůze dne 16. prosince byla velmi pohnutá; jednalo se o zákoně, stanovícím závodní a revírní rady a hornické rozhodčí soudy. Při hlasování o jednotlivých bodech nastal naprostý zmatek, takže odhlasování byly některé návrhy, proti nimž však ve skutečnosti byla většina a pro něž hlasovali některé skupiny jen z neporozumění. A zvlášť celý socialistický blok nevěděl, jak má hlasovat o předloách, vyšších z jeho podnětu. Tedy především nevědomostí socialistických stran, proč a proti čemu mají hlasovat, nastal úplný zmatek a zákon proto nebyl přijat. Při tomto hlasování právě se ukázalo, že v řaděch socialistů poslanců není s dostatek inteligence a že pokoušeli se po každé vymýtit svůj vůl, třeba i jednací řád shromáždění. Národnímu shromáždění zákon na rok 1920.

Sútní rozpočet na r. 1920.

Rozpočet na r. 1919 dosud není plně vyřízen a už podává vláda zatímto rozpočet na rok 1920. Výdaje činí celkem 10.416.175.920 K, příjmy 7.750.770.770 K, takže schodek jest 2.666.000.000 K. Země se přiděluje 124.490.000 K, státní dluh vzrostl o 746.2 mil., na jehož zrušení žádá vláda 1.158.011.463 K. Vzniká výdaj jeví se zvlášť u ministerstva financí o 536.8 mil. K (prý na koupi tabáku a platy úřednické), u ministerstva železnic o 384.1 mil. (je vidět, jak se na drahách hospodaří, třeba že tu příjmy stoupily zvýšením sazeb o 362.9 mil. K), u ministerstva sociální péče o 933.6 mil. K. Výdaj na ministerstvo Národ. obrany zmenšil prý se o 471.9 mil. K a válečná opatření umenšují se o 833.4 mil. K. Přes to ministerstvo Národ. obrany žádá 1.212.154.250 K.

Maďarské nebezpečí.

Dle zpráv ze Slovenska a z Budapešti chystali Maďaři nový útok na náš stát. Doma mobilisují útočnou armádu, na Slovensku se hemží maďarští agitátoři a ve všech

evropských státech mají své náhonci, kteří lhami snaží se získati pro Maďarsko mocné politiky.

Londýnská konference.

Konference této se účastnili zástupci Anglie, Francie, Italie, Spojených Států a Japonska. A jak Lloyd George v dolní sněmovně prohlásil, týkaly se tyto konference uzavření míru s Tureckem a Maďarskem, situace na jaderském pobřeží, schválení smluv již uzavřených, splnění mírových podmínek smluv. Situace hospodářská a finanční byly rovněž podrobně prostudovány. Ruská otázka byla také velmi podrobně projednána.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V době, kdy nebylo stěro poníček k podpore umělecké tvorby, překvapovali úspěšnější čeští duchové naši veřejnost svěřanými díly. Nyní, kdy je tolik škol, tolik uměleckého poučování, jakoby bystiny poesie vyschly. Vždyť už ani nepomáhají zvláštní hmotné podpory. Výsledek konkursu české činohry byl tento: Porota se usnesla, aby první cena 1000 K udělena nebyla. První druhá cena 500 K přisouzena práci rady zem. soudu V. Nováka v Plzni. Pražský »Hlahol« vypsál soutěž na básnické práce, které by byly podkadem sborových skladeb. Ale byly zaslány práce tak chatrné, že nebyla přisouzena cena žádná práci. Takhle končí již konkursu více. Teď si představme, že v samé Praze jest přes 400 spisovatelů, ale ti všichni dohromady nepodají jediné cenné zcela krátké práce, která by v rukou komponistových byla zvláštního významu. Při tom se udělejí literátem dlouhé dovočené, snují se plány a plány spolu s ministerstvem osvety, volá se po nových státních podporách, ozývají se nervosní výkřiky, proč není zřízeno ministerstvo umění. Patrně, že doba založená na vroucím náboženském citění byla umělecky plodnější než era volnoúspěšnického furiantství. Jara miza poesie jakoby pod dotekem chladného marxismu, determinismu a jiných novodobých ismů úplně vyschla. Jaká jest situace české hudby? »Nár. socialista« v č. 1. píše: »Zbědovanost našeho koncertního života dosáhla povážlivého stadia; a přec nikdo, snad z nedostatku iněfika, nepřiznal poctivě stupeň úpadku...« - Nákladní automobily jedné americké společnosti zahájí dopravu zboží přes obrovskou poušť Gobi od čínské pobřeží do Kuldiži. Telegrafní tyč bývá dobrým proročem povětrnosti. Přiložíme-li k ní ucho, slyšíme bzučení. Je-li tón hluboký, nastane změna povětrnosti teprve po několika dnech. Je-li zvuk vysoký, následuje změna brzy, třeba v několika hodinách. Panství člověka nad vzduchem skvěle utvrdil anglický kapitán Ross Smith, který letěl z Anglie přes Asii do Austrálie. Skutečná doba jeho letu činila 124 hodin; střední rychlost aeroplanu byla 124 km za hodinu. Na cestě ovšem bylo několik zastávek, takže do Austrálie přibyl z Anglie za 28 dní. Let započal 12. listopadu.

Na umělecké výstavě v Paříži v Grand Palais vyhrazeno českým umělcům velké místo. V Kongu objeveno nové naleziště zlata. O požadavcích poesie čteme ve »Venkově« dne 23. listopadu tato pozoruhodná slova: »Moderní poesie hledá nové životné skutečnosti; a objevuje je se schválnou výlučností ve věcech světa vnějškové civilizace, jímž zalidňuje poplanou metodu své verše. Ale není-li při tom zorného ústlu duše, postole lásky, výsledek všeho jest jen: kramářství, jarmark, dunící sudy, tržště marnivosti, teml ukazuje, že skutečností nad skutečností jest to, čemu se říkálo

slovem osuntělými a často zneužívanými: nitro nebo duše. A dále, že ke vzniku básně v pravém smyslu jest třeba, aby toto nitro bylo ořeseno a pohmuto ve svých hlubinách důlním dramatickým: zrodem lásky a nenávisti a zhrdy a přes nenávist a zhrdu.«

Praktická péče papežského stolce o střadající. Ve své encyklice z 24. listopadu Benedikt XV. stará se o pomoc pro hladovějící děti střední Evropy. (K tomu účelu zaslal sám 100.000 lir a dva vagony potřeb, aby tak povzbudil zvláště ty, kteří mohou rozdávat mnohem více.) Papež nařizuje, aby na svátek Mladětek 28. prosince byly ve všech diecézích konány příslušné modlitby a učiněna sbírka nejen peněz, nýbrž i oděvu, prádla, léků pro děti. Zvláštní komitě se sídlem ve Švýcarsku bude dárky rozdělovati. Účelem této encykliky jest rozšířit na celý svět dva podniky pro dobro dítěte zařízené v Anglii: jeden z podnětu kardinála Bourne, prováděný »Westminsterským katol. sdružením« (Westminster Catholic Federation), druhý spolkem založeným od lorda Palmora »Save the Children« (Zachraňte děti). První spolek je katolický, druhý protestantský. Lidkost a láska křesťanská přiměla papeže, že nečiní rozdílu v náboženství. Z nařízení papežova napsal státní sekretář Gaspari sekretářce spolku »Save the Children« sl. Eglantine Webbe zvláštní list, v němž jí Sv. otec blahopřeje k tak krásnému podniku a k pomoci, kterou jí slíbil anglický král Zároven jí dává k dílu svůj vřelý souhlas. Podobný list obdržel také kardinál Bourne pro »Westminster Catholic Federation«. Tyto dva listy učinily v Anglii ohromný dojem. Arcibiskup anglikánský z Canterbury nařídil dle příkladu papežova podobnou sbírku pro větší anglikánské církve na den 28. prosince.

Síť narozenin proslulého matematika českého V. Šimerky připadá právě na den 20. t. m. Šimerka narodil se r. 1819 ve Vys. Veselí. Filosofii poslouchal v Praze a theologii v Hradci Králové. R. 1845 byl vysvěcen na kněze. Když kaplanoval ve Žlunicích, vykonal státní zkoušku z matematiky a od r. 1852 studoval v Praze fysiku. Když vykonal novou zkoušku, stal se supletem ve Vyšším Brodě a pak v Č. Budějovicích. R. 1862 stal se farářem ve Slatině u Žamberka a r. 1868 v Jenšovicích u Luže, kde působil až do r. 1886. Zemřel r. 1887 v Praskačce. Podiv zasloužil, jak horlivě a s jakým úspěchem pokračoval ve vědě i jako farář. V samé cizině jeho práce vzbudily tak velkou pozornost, že byl řazen k nejvyšším matematikům současného věku. První Šimerkovu publikaci vydal r. 1858 sama vídeňská akademie věd pod názvem »Die Perioden der quadratischen Zahlformen bei negativen Determinanten...« Pak tatož akademie vydala ještě dva jiné Šimerkovy spisy. R. 1862 uveřejnila Králov. česká společnost nauk Šimerkovy »Příspevky k neurčitě analytické«. Následovaly významné spisy další. Jeho »Algebra čili počítatství obecné« byla schválena ministerstvem vyučování jakožto učebnice pro školy střední a dočkala se třetího vydání. Šimerka napsal i mathematicko-filosofoickou úvahu »Sba přesvědčení, jež vyšla r. 1883 i v překladě německém.

Šimerka byl netoliko velkým učencem, ale i horlivým vlastencem a obětavým zastancem drobného lidu. Zvláště v Jenšovicích celá knátura vzhledla k němu jako k dobremu otci.

Jednotu českých matematiků pořídila r. 1889 Šimerkovi důstojný náhrobek.

Nacionální Němci chtějí se osvobodit o pravdě. Židé byli nejhouževnatější a nej-mocnější oporou germanisace v českých zemích jak před válkou tak v době válečných potřeb. Přes to Němci snaží se uniknouti obětí těchto chladných vysavačských spekulantů. Na sjezdě německo-nacionální strany v Liberci tajemník Harde Rosenberg pravil: »Přšla válka - a kdo nebyl na frontě, neví, jaké rozhořčení proti židovstvu se vznamlo. Bylo to mužstvo i důstojnictvo, jež stejným způsobem vyslovovalo požadavek, že po válce musí se s židovstvem důkladně sečtovat. Bylo proto velkým překvapením, když jsme po převratu z fronty se vrátili a doma sledali, že zde chodí kolem židovské otázky jako kočka kolem horké kaše. Chceme v židovstvu spatřovati svobodného státního občana, nikdy však německého druhu lidového. Odmítáme rozhodně každé politické, kulturní a hospodářské vedení a se strany židovského tisku. Nemáme zapomenouti, že všem a všom židovstva došlo k haněbné katastrofě. Jest to náhoda snad, že byli to židé

Ústí a pošt. spoř. v Praze č. 140778. Telefon č. 55.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové.

Řeší všechny úkoly. Věští na blízko a daleko.
Dáti účelově a s bláznivými pláči ústav se svého.
Oddělení pro školní zabývá se
čestováním a gredolom ubíli, vápnem, cementem a dříví
ve velkém i malém.

Ostí jate již oblíbené kalendáře na rok 1920?

„Křesťanský kalendář“ . . . . . kus 4:30 K
„Moravan“ . . . . . 4:30 K
„Kapeň kalendář“ . . . . . 3:— K

Objednejte ihned u
„Obchodního kláštera“

v Brně Starobrněnská ul. 19/21.

Obchodníkům a prodejčům novina obvyklá dává
při větších objednávkách.

a židovky, žně se má děkovati za revoluci v Německu a kteří cílevědomě a zámyslně hnali německý národ do nejhorší bíd? Štěpán-li se kde nějakému židovi na kuřáko, ta křičí celé židovstvo. Co jsme však slyšeli o děsných násilnostech v Mnichově? To se přijalo jako samozřejmost revoluce. Jest to snad také náhoda, že jsou to židovští literáti a židovský svobodomyšlný tisk, který veškeré náboženské cílení německého lidu blátem smývá? Stále a opětně projevuje se neschopnost a nemohoucnost žida, německy citů a německy jednati. Výjímky potvrzují jenom pravidlo, že žid nebude Němcem a Němcem být nemůže.

Ale — dobrým Čechem patrně i žid, mluvící dosud německy, být může; vysvítá to z komplimentů českých radikálů, kteří napak na hlavy českých katolíků chrčí síru. Židům, kteří za války dobrovolně a zcela okázale dávali na jevo smýšlení průšácké, vede se teď u nás mnohem lépe než před válkou. Když bylo pro velké náboženské lévání zastaveno vycházení německo-židovského deníků, soc. demokratický tisk proti tomu protestoval. Když však byly zastaveny slovenské listy katolické, které hájily Slováků proti maďaronským židům a bolševikům, bylo panstvo klidno. Jest nejvyšší čas, aby se lidu vysvětlilo zřetelně, kam až vlastní hranice mezi náši samostatností.

Obrana.

Proti bezohlednému zabírání církevních budov protestuje v tisku odbor Jednoty katol. duchovenstva čs. pro umění. Vláda píše ve veřejných listech o zábořech: „Postupuje státní správa s naprostou objektivitou. Hlídky se jediné důvody věcnými a šetřící všech ohledů, jež dotýkány budovám resp. jejich účelům přisluší.“ Ale prohlášení, sepsané tak zvláštní češtinou, překvapuje. Odbor Jednoty praví, že Emauzy jsou střediskem církevního umění katolické Prahy; tamější chorál lákal i cizince. Konány tam slavné chorální slavnosti. Mniši vypuzení proti zákonu a svědomí. Některým chorálům i chorový spěv. Kde tu byl brán šetrný ohled na střešácké umění a na osoby, jež jsou přece občany republiky? Zdecimovaný takto počet mnišů nacpán jest do cel proti zákonům zdravotním a proti humanitě kulturních národů evropských (není tu ponecháno místo pro nemocné) a proti vlastním zákonům republiky, která ponechává pro každého jednotlivce zvláštní místnost. Do jejich tiché samoty, zasvěcené meditaci, studiu, umění a umělecké práci zaveden jest ústav, který s účelem kláštera nejen se neshoduje, ale přímo jej ruší. Hluk hudebních nástrojů, varhan, pod rukou ještě necvičenou rozmetává všude kříd, tak nutný asket a umění, modlitbě a práci umělecké.

Odbor Jednoty praví, že osud kláštera stává se už více než evropským skandálem a žádá nápravu.

Zase jedna monistická svítilna — vyhaslým křesťanstvím. O Lombrosově teorii bylo na přelomu století XIX. a XX. v celém světě řeč tolik jako o velkém zjevení. Vyděl Lombrosovy výklady o tvaru zločinných lebek tolik podporovaly darvinistické, protikřesťanské domněnky! Brzy však nastávalo vyřizování, když vědecké zkoumání zasazovalo některým hypotézám Lombrosovy citelné rány. Pak se dostal i posměch; Lombrosovi byly ukazovány otisky „zločinných“ dlaní s dotazy, co soudí o psychickém stavu oněch individuí. Učenec pronášel hrozné posudky o demoralizaci oněch osob. Ale tázatelé se vysmáli, když pak prozradili, že nazatřeli otisky rukou občanů nejšťastnějších. Přes to Lombroso natopil svou teorii zla dost a dost. Na základě jeho pouček nejzvrhlejší individua byla pokládána za ubohé obočí přírody, které za svou zločinnost nejsou zodpovědné. Naposledy učenec, který tolik zodpovědné mizy vůli do vysychajících zhl materialismu — utápl se ve vodách spiritismu. Klasický to doklad, jak se neschází extrémní stýkají a jak materialistická tépavá nauka prozrazuje svou nemohoucnost.

Nyní dle 275. čísla „Nár. Listů“ vydala vídeňská komise anglická výťah proslulého kriminologického díla dra Goringa „The English Convicts“. Od r. 1902 v parkhurstské věznici konáno přesně vědecké šetření; proslaveno 3000 zločinců. Dr. Goring studoval rozsáhlý a přesně roztřídněný materiál. A tu shledáno, že zločinný typ, vyznačený fyzickými a mentálními znaky, jak je popsal Lombroso, neexistuje. Zločinci nemají charakteristických fyzických a mentálních známek takových, které by nebyly společny všem lidem. Zločinnost není chorobným stavem, přirozeným fyzické chorobě, jenž může být rozpoznán a zlikvidován pouhým pozorováním. Dr. Goring k vůli srovnání shledal i velkých

počet lidí nezločinných. Postupoval velice opatrně, než prohlásil něco za zjištění. Tak na př. praví, že je velmi malý vztah mezi vysokým čelem a inteligencí, lze-li vůbec o něm mluvit. Také nelze s jistotou tvrdit, že nedostatky inteligence souvisejí s nedostatky fyzickými.

Lombrosova budiha tedy praskla — pára z ní se rozptýlila. Kdyby ta nauka nebyvala tak ostře zahrocena proti křesťanskému učení o svobodě lidské vůle, bylo by se mluvilo o dohadech tohoto fantasty velice skrovně.

Bilance osvětového vývoje jest u nás žalostná i dle svědectví radikálního protikřesťanského tisku. V době, kdy umělecký ruch v lidu nebyl zvláštním prostředkem podpory, i v bezgramotném prostředí vznikaly nádherné národní písně, pověsti atd. Teď, kdy se říká, že náboženství musí být nahrazeno vědou a uměním, lid chodí nevšímavě kolem hotového nejnádhernějšího umění, které se mu přímo vnučuje. O tom ani nemluvíme, že jiskry svěrázného uměleckého tvorby v něm zcela vyhasly. V samé přloze k „Právu lidu“ z 13. t. m. píše M. Grimlichová: „Lid nenavštěvuje uměleckých výstav a koncertů, vyhýbá se těžké opeře nebo dramatu. Pouze populární-sentimentální literatura, ať je knižní či hudební, lehká opereta, kabaretní představení těší se jistě oblíbě. Co pak se týče umění výtvarného, jest sochařství ohromně větší obecností vůbec španělskou vesnici. Při ohlášení koncertu stačí pouhé označení „umělecký“ koncert, aby lid od návštěvy odradilo. Ti, o nichž mluvíme, předpokládají, vedení tajemným vnitřním hlasem, že to, co se jim bude v koncertní síni poskytovat, jest příliš těžké pro jejich chápání. A tak se těší tím větší oblibě restaurační neb kavárenské koncerty při pivě a kouři, kde hudba jest pouze doprovodem zábavy. Tážeme-li se, v čem spočívá chyba, shledáme, že to vina jak rodiny, tak i školy. Že lid není k chápání umění vychován. Dnešní neradostná škola neposkytuje dětem ani dostatečných znalostí praktických, ani žádného vzdělání občansko-politického; dítě z ní odchází, aniž by mělo správný vztah k ceně krize, ke krásnu výtvarnému a hudebnímu. A jakmile vyšlo dítě ze školy, není zde pak již vůbec nikoho, kdo by soustavně učoval o krásném člověku v duševním ohledu. Jako proletář čeká na něho pouze boj o kus chleba, vše ostatní musí ustoupit do pozadí.“

Tohle by byl opravdu zvláštní kompliment škole, která ptece tolik se rozvíjela a v posledních letech tolik se „odklerikalizovala“. A což jest málo protikřesťanských vzdělávacích spolků i socialistických, které tvrdí, že doplňují školní vzdělání? Ty přece pečují o výchovu dorostu soustavně. Pisatelka praví: „Teprve tenkrát, až proletariát dojde k ideálnímu cíli, až se stane státem, bude on také s to, aby zavedl docela jiný, lepší systém do výchovy školní.“ — Tedy liberálně-měšťácká výchova zcela zklamala? Proletariát nenapraví toho, co pokazili zkušenější a učenější liberálové. To přece bylo viděti na maďarských i ruských bolševicích. Předem jest potřeba lidu vliť do srdce opravdovou žhavou touhu po ideálech vůbec. Monismus toho nedokáže; zato v prostředí náboženském vzrostly nejkrásnější květy poesie.

Pokrokoví vymykali se zodpovědnosti. Ministerstvo vyučování výnosem z 9. května 1919 udělilo učitelským sborům právo, aby v uvážení místních poměrů odstranily ze škol modlitbu, pozdrav, ano i kříže. Kde kříž ze škol je odstraněn, stalo se to jen a jen ze zvlé učitelů, kteří musí nésti plné zodpovědnost za následky této náboženské nesnášlivosti. Učitelé nedbali proseb ani dětí ani rodičů, aby posvátný symbol křesťanský zůstal v křesťanských školách. Když pánové vyvolali svrchované rozrůpění mezi obyvatelstvem všech politických stran svým cynismem, hrozí se svého díla a svalují vinu na vládu, ažkoliv je vláda k obrazohorství neuctila. V „Kraji Královéhradeckém“ píše nějaký pokrokový učitel: „Chudák (?) učitel je v některé obci v postavení opravdu závidění hodném. Má naději státi se buď člověkem nepokrokovým (!), aneb obrátiti proti sobě nenávisť obyvatele. Ministerstvo vyučování neřeší otázku (vyhazování křížů) šťastně.“ — Jen žádné farisejství, pánové! Co jste na-

drobili, musíte nyní vyjisti. Vyvolali jste tak komunisty v nepokojení pravého pokroku náboženských bol; proto nesete zař plnou zodpovědnost.

Sociální obzor.

V obecních volbách srovnávacích utrpěl soc. demokraté velkou porážku. V novém městském zastupitelstvu Kristiánie jsou nyní soc. demokraté v menšině. Z 84 mandátů připadlo jim 36. Také v jiných městech ztratili mnoho mandátů. Tudíž po Francii dává odpověď neschopné internacionále i sever.

Zastal se živnostnictva — a proto klábna. Jak jest při nynějším ostrém politickém rozvrstvení možno vytvářeti cílevědomou sociální politiku velkého slohu pro zdar celé republiky, to neuhodnou ani Delfy ani Olymp. Navrhni cokoli k nejnějnějšímu a zdravému urovnání třídních protív — a hned jsi urazil drze a smrtelně některou stranu nebo třídu. Dobrému úmyslu navrhovatele v Národ. shromáždění neuvěří nikdy ti, kteří se omezují na pohodlné pochlebování vlastním stoupencům.

Málokdy parlamentní úroveň našeho pojetstva byla tak výrazně osvětlena jako za řeči V. Myslivce dne 11. t. m. Myslivec prohlásil: „Před Mnou ministři poklekl. V tomto státním musí být rovnost pro všechny. Máte-li něco proti Hlinkovi, postavte ho před soud.“ Spravedlivá výzva vyvolala u agrárních poslanců tuto „věcnou“ ozvěnu: „Hanka! Fuj! Maďarský pacholek!“ — Jak to „pacholství“ surová hrdla demagogická dokázali, ovšem sama nevědí. Lidé, kteří se krčí před maďaronskými židy (pracujícími pro třetí Slovenska zřejmě), lidé kteří zalézají do sýpek dle před českými chvaloběnkami krvavých bolševiků maďarských, mají dosti kuráže k zhanobení občana, který štá pro Hlinku aspoň to, co pokládá za spravedlivou samozřejmost i ve státní absolutistickém.

Taková parlamentní epizoda jest již sama sebou ukazatelem, jaké stanovisko zaujal sokové zároveň ke kritickým poznámkám Myslivcovým o stavu živnostnictva. Citujeme zase z „Nár. Listů“, že řečník prohlásil: „Co jste udělali proti velkokapitalistům? Nic! Ale hlavní ránu vedete proti živnostnictvu a obchodnictvu. Budeme státem, ale budeme závislí na indické a egyptské velkokapitálu.“

„Venkov“ dne 12. t. m. si hned z řeči vyfantasoval Myslivcův „zabýlý útok na naše venkovské zemědělské kruhy.“ (Skutečných, zavilých útoků soc. demokratických patrně bylo a jest málo, uvážíme-li, že agrárníci jsou se soc. demokraty v koalici. Kde vidí agrárníci fyzickou přelihu, tam ho jara kuráž opouští ihned.) A z čeho si spěl „Venkov“ ten útok? Myslivec řekl, že prodáváná daň se mnoho zemědělců nedotkne, protože městské vrstvy jim za požívání mnoho výrobků přinesly. Tohle byl dle agrární logiky „zákeřný výpadek“. V Národ. shromáždění se ozývaly výkřiky: „Dolů s tribuny! Zdráče! Jste demagog vyššího slohu! Mluvíte pro ulici! Neštvete!“ (Tak dle „Venkova“.)

Myslivec byl umlčen — na důkaz, že před skutečnými demagogy apel na rozum a cit jest marný.

Kdo smýšlí upřímně se všemi vrstvami národa, musí se nad daní z přepychu zamysleti velice vážně již proto, že se vyžadují poplatky i z těch věcí, které žádnému přepychu neslouží. Zvláště soc. demokraté měli si vzpomenouti, jak často brojili proti nepřiměřenému daním spotřebním. Už teď má živnostník placení a počítání tolik, až by potřeboval zvláštního účetního a k tomu vykořeného právního rádce. Nyní se složitost systému ještě stupňuje.

Jest jisto, že ceny zboží nyní poletí směru výše. Daň ve skutečnosti nebude obnášet jen procento jediné. Změní-li se majitel věcí víckrát, bude se platit několikrát. A jak se bude daň vybíráti, aby bylo zachováno aspoň trochu spravedlnosti, to neuhodne ani vyškolený lasnovid. K tomu by bylo potřeba celých legií nových úředníků; každý drobný překupník ke všemu by se musil vyznati ve složitém účetnictví. Velkokobodu židovskému povede se ovšem dale dobře, zatím co

drobní obchodníci křesťanskí budou ubíjeni. Komunistům bude dodáváno zboží od vlády přímo, kdežto maloobchodník bude mnoho platit za to, že bude draho kupovati od velkoobchodníků. A kdo poukáže na tyto nerovnosti včasné, jest uškřen jako „demagog“ a „volební spekulant“.

Národohospod. hlička.

O sáhu církevní pody v Černobově. Zákon z 27. května 1919 o záboru pody malým pachtýřům nemohl by buditi odporu, kdyby nebyl zřejmě namířen proti katolické církvi zásluhou agrární strany, která prosadila do vládního návrhu dodatek, že nejen pda velkostatků, ale i každá pronajatá pda kostelů a zbožných nadací má být rozprodána za směšné nízkou cenu předválečnou při nynější hodnotě koruny 8 haléřů. Lakotní agrárníci doufali, že odvrátí od svých statků pozornost, když vhodí do jenu socialisace církevní pdy, urvanou kostelům a chudým farářům. Kdyby byl zákon spravedlivým, musil by postihovati každou pronajatou pdu bez ohledu na majitele, protože v republice heslo rovnosti musí se praktikovati u každého občana. Takto postihuje zákon výjimečně jen drobnou pdu církevní a tato výjímka je tím urážlivější a křiklavější, že zákon vztahuje ke jen na majetek církve katolické, kdežto majetek církve protestantské je výslovně dle výkladu ministerstva spravedlnosti ze záboru vyloučen. Proti tak křiklavě nespravedlivému zákonu musí se ohraditi každý spravedlivý občan, pokud stranické mamonalství nezastřepe jeho úsudek; a je to přímou povinností správců církevního jmění, aby všemi prostředky pracovali k zamezení škodlivých následků despotického násilí v zákonitě masce. Kdyby nebyly naše právní poměry a mravnostní názory tak potlesk, musilo by veřejné mínění státi na straně utištěných, ale u nás žurnalistika slouží oddané mamonu a plným pytlům, snižuje mravní úroveň ubíjením těch, kteří mají odvahu protestovati proti nespravedlnosti.

Znáte-li poměry, snadno vysvětlíte si átok „Kraje Královéhradeckého“ na děkana černobovského, že osmělil se po zásluze upozorniti na škodlivé následky výjimečného zákona o záboru církevních pozemků. Oficiální žurnál venkovských republikánů musí přirozeně hájiti i nespravedlivou politiku svých pánů, ale máže to činiti trochu demokratičtější formou. Mohl důvody děkanovy vyvrátiti věcně a nebylo potřeba volati po polici, jak to měly ve zvyku listy, které bývaly v intimních stykách s bývalými rakouskými gubernátory. Ty doby bohdá pomínuly, kdy na pouhé udání ocil se i nevinný občan ve vyšetřování na pevnosti. Děkan černobovský nespáchal žádný zločin pobuřování, jak se zřejmě tendence v „Kraji“ se vykládá, nýbrž napsal výzvu svým osadníkům k podání protestu proti nespravedlivému záboru kostelních pozemků. Když je dovoleno zločinným ohrožovati se jménem organizace proti trestání zločinné, proč by nebylo dovoleno hájiti se proti zřejmému odírání církve? Výzva děkanova je psána klidným tónem, vystrhující dosti nedokonalé základové navrhovatelů výzvy. zákona. Protože však mlst starosta zachytil tento oběžník a poslal ho dle své „rozumnosti“ na hejtmantství (dříve tomu říkali za Rakouska denunciacie — pozn. sm.), nedostal by se nevinný tento projev ani na veřejnost, kdyby ho byl „Kraj“ doslovně neuveřejnil. Je-li tento projev děkanův schopný k pobuřování lidu, pak musí být potrestán „Kraj“, který pobuřující projevy uveřejňuje.

Projev děkanův spočívá na právním vědomí, že v kulturním státní — a tím snad je také naše republika — je každému občanu projev mínění zákonem zaručen. Obsah projevu je, jak již řečeno, kritika zákona, jenž bude vždy skvrnou v historii politiky agrární, která z chamtivosti neostýchala se sáhnutí po zbožných odkazech stých předků, kteří potomstvu svému chtěli zabezpečiti mravní výchovu vydržováním kostelů. V které duši zůstala jen jakra pravě české povahy, nebude moci bez zachvění přivlastniti si kostelní pozemek, jež jeho zbožný otec posledním požehnáním věnoval k trvalému vydržování bohoslužby a k výživě duchovenstva. Budou-li kostely zbaveny vydržovacích fondů, nezůstane nic jiného, než je buď zavřít, anebo se vydržovati z dobrovolných prostředků. Morálního vlivu kostelů budeme jednou těžce postrádati, až vyrostou pokolení bez Boha.

Dnes se provádí v Čechách politika hazardního hráče, který vsadil na kartu i zlatý křížek po svých rodičích, a proto natno varovati před náhlými toky nerovnovážného počtání. Důsledkem toho nezastaví děkan černobovský žádné výtky za své upozornění na zločinné následky zákona, nýbrž je litovati, že též novozachopí se dříve k všeobecnému protestu proti oděračení kostelů a zbožných nadací.

Kdyby běželo o zmenšení nadměrného majetku ve prospěch skutečně potřebných bezzemků za podmínek rozumných, na př. věčného pachtu, pak by nebylo třeba proti zákonu se ohradovati, ale když zákon postihuje i malý církevní majetek a to zejména u těch beneficij, kde kněz má součt s drobnými pachtýři, pak důžno zákon tento prohlásiti za násilnický a přímo nerozumný, protože narušuje ani majitelům existenciální minimum a spouští se o sáhu spekulativního obchodu

Pro drahotní poměry

každý se rozmýšlí, jakým dárkem

k Vánocům

*** překvapiti své miláčky. ***

Dobrá kniha

Je dnos nejlepším a také nejzajímavějším dárkem

Neodkládejte svůj nákup v našem bohatě zásobeném skladě.

Knihy zábavné a poučné pro dospělé i mládež si jistě u nás vyberete.

Máme též na skladě: **Společenské hry** pro mládež i dospělé, **Umělecké předlohy** kresby, výtvarky, kuličkové tácky a j., **obrazy**, rámečky, notesy, pamětníky, alba na pohledy, velice vkusné kasky dopisních papírů.

Velký výběr uměleckých **depinťů**, zvláště národních od předních umělců.

Prost. knihohospod. podniky a nakladatelství v Brně a Králově.

s hospodářskou pozicí hostitelů. Dnes se-
hodo kupí za 200 K korec církevních po-
zemků a zitra jej může prodati keřasovi za
3000 K, jenž uloží výhodně nahražený na-
mon v nuceně prodané půdě. Kdo má jen
trochu sociálního citu, musí odsouditi po-
kus, jenž společenskou, nezdravou půdu
církevní zbavuje její dosavadní vázanosti i
stabilitě a rozkrádá ji ve prospěch jed-
notlivců k libovolné spekulaci. Zákon o zá-
boru církevních pozemků katolické církve je
dokumentárním dokladem neblahé agrární
politiky a zůstane jím přese všechna silná slo-
va agrárního újaku. Ostatně děkan vyzval k
protestu již v tom vědomí, že se právě
jedná o modifikaci zákona.

Čtyřlístí židovští zaměstnavatelé. Trnav-
ské »Slovensko« sděluje, že po převratu ži-
dovští velkostatkáři a nájemci shánějí horeč-
ně české úředníky, aby se poněkud kryli
před hněvem vytrhaného slovenského lidu.
Čeští úředníci opravdu rozhořčení lid klid-
nili. Ale nyní, kdy již jsou židé v suchu a bez-
pečnosti, propouštějí zaskožené úředníky hro-
madně; dosazují na jejich místa nekvalifika-
vané židovské maďarony. Tak rozumějí tedy
lidští sociální otázky ti lidé, kteří jak mezi
sme, demokraty tak bolševiky hrají prím,
předstírajíce velkou touhu po sociální ro-
vnosti.

Jak odpovídá a kam vede demagogie, uká-
že nám nový názorný příklad. V Pardubi-
cích za vedení soc. dem. starosty Václava de-
monstroval 15. t. m. zástup lidu proti apro-
priačním postřím. Dav vtrhl po plamenných
slovech řečníků do budovy hejtmanství a
vypálil dvě. Úřednictvo ovšem přehlo
hejtmán a do Chrudimě. Ztýrán byl sekre-
tář Fíler, který před zástupem neuprchl. —
Tu jest předně patrná křiklavá neuvědomě-
lost — neschopnost dává k světládě. Ani
kdoženní trpké zkušenosti nepřesvědčí fa-
natiky, kdo vlastně bídu zavádí. Několik
demagogických prskavek stačí k obelstění
většiny shromáždění. Ted si představte —
socialisté bouřlivě vystupují proti úřednictvu
vlády socialistické, jež se musí řídit vůlí Tu-
sara, Habrmána, Wintara atd. Kdyby toto ú-
řednictvo spáchalo skutečný zločin na so-
cialistický lid, příslušná žaloba poškoze-
ných by měla úspěch okamžitý. Vždyť pře-
ce političtí úředníci jsou článkem vládního
organizmu. Ale přes tyto samozřejmé věci
musí být úředník trestán za to, co zanedbá-
no v samých ministerstvech. Komu nebehají
po mozku mravici, ví přece dobře, že hej-
tmán nemůže jezdit s trakařem, aby sháněl
aprovaci pro úlice občanů. A kdyby v
mezích své pravomoci sebe více žádal a vy-
máhal, nepotřebí nic, pokud jeho prosbám ne-
vypíše vstřícná Praha. Ale demagogové zákeř-
ně matou pojmy, aby zakryli pravé provinil-
ce. Ať se řečníci nevykrucují omluvou, že
k náslid nevyzývali. Ty jiskry sršící z jejich
úst byly stejně zápalné. Není to nesmrtelnou
hustbou, jestliže socialisté páchní násilím na
vládním úřednictvu? »Soud lidu« místo dlou-
hého vyšetřování barbarsky ztrácel docela
muže, který měl ještě daleko méně vlivu a
moci na aprovisaci než hejtmán. A s lidem
tak neuvědomělým má se pak postupovati k
ozdravení hospodářské situace. Kdo nechce
vidět pro stromy lesa, s tím je každá roz-
umná debata zbytečná.

Záložna v Hradci Král., společnost s ručením omezeným Československé národní.

Vklady na knížky:
3%
Půjčky. - Úvěry osobní
a hypoteční. - Zálohy. - Kauce.
Voda. - Sběhnutí účtů a směnek.

Rezanost.

Novinářský život židovsko-maďarského tisku
vychází na jevo. Za vlády Bely Kuna bylo do
světa roztvářeno, že pověstný žid Manfred
Weiss, který vydával na českých zemech miliony,
byl od bolševiků o své jméno připraven, tak že si
odhlí na život. Lháno tak proto, aby se zdálo, že
bolševičtí židé i židovské kapitalisty strachá ne-
stí. Ale 12. prosince dochází z Uher zpráva, že
továrník zbraní Manfred Weiss z Čepelu stál se
veliká čestná národnostní čestností. Když po
svém návratu byl uvítán od dělnictva, prohlá-
sila jeho sádky na válečný materiál opět se
odvolao na vrchol výroby, tak bylo za světové
války. Tedy Weiss jest netoliko živ, ale při tom
ještě dále produktivnějším. — Jak se »vlastní
slon« seberou Němci rakouské, patrná z toho, že
oni sami mají nyní židě slovo ještě mocnější
při před válkou. Sama »Neue Freie Presse« dne
16. t. m. píše, že na všech vedoucích místech v
rakouské armádě jsou židé. Jsou to: státní se-
kretář pro vojenství dr. Deutscher, jehož adjutant
dr. Vray je rovněž žid. Podobně spojovací ná-
stojník pro Německo dr. Braunthal, jehož vojen-
ský ješit dr. Koller, nejvyšší auditor dr. Labenwer-
Lávy, jehož takové kanceláře dr. Rager, politický
redaktor v štábu zemského vrch. velitele Aron
Weiss, jehož ředitel pro vzdělání dr. Stern,
správce věcné domobraně dr. Fischer, atd. atd.
— Kdo pak to obrovské vlastně republiky? Soc.
dem. bratři »Rovnost« ohlédla, že soc. de-
mokrati neupří, aby do schůzi socialistických
klubů političtí úředníci jako zástupce vlády, a že
až evých schůzi předem socialisté ohlédnou so-
bodem. Opovrhli-li se političtí úředníci ještě jed-
nou příležitostí socialistické schůze, bude prý hned
přibíhá, aby se vzdali, a neposlušně-li, napo-

Moravská agrární a průmyslová banka
Telefony: Agrobanka. Půlka v Chrudimě. Telefony: 48a Půlka, 48b Půlka.
Abolový kapitál a rezervy K 80.000.000.—
Vklady (na knížky, běžný a šetřový účty)
— úrokuje se nejvýhodněji.
Centrála v Brně.
Pobočky: v Praze, Plzni, Brně, Bratřovicích, Uh. Brod, Břeclavi, Holbořích, Kroměříži, Mor. Opatov, Olomouci, Opavě, Prostějově, Přerově, Třebízi, Val. Meziříčí, Letní zástupce
v Lázních Lábečovicích.
na Slovensku fil. v Bratislavě (bíl. úst. 589, telefony: Moravagro.
Pozitivní obchody bankovní a směnové všeobecné.
Finanční podniky. — Záložny úvěry obecní, městské a vel. korporací.
Reimbursement úvěry. — Finanční importy a ex. ortu.

nesou socialističtí pošetilosti odpovědnosti za to,
co se mu stane. U vlády jsou dnes socialisté, po-
licejní úředníci skoro všude stojí ve vládě
stranách. Bude to tedy podivná pro bohy, až
socialisté budou vykazovati ze schůze zástupce
socialistické vlády — socialistu v uniformě. A je-
ště lepší je, že vládní strana nechce mít styk
s vládními orgány a že odmítá jim poslušnost —
i zákonem přikázanou. — Bolševici netoliko pro-
cházejí se v republice (zvláště v Kladně a Tře-
bíti) svobodně, ale každou chvíli vyrazí nějaký
revoluční skřek, aniž jsou proto zatýkáni. Katu-
lický redaktor slovenský Tománek, jenž za vpádu
maďarských bolševiků uveřejnil plamennou vý-
sava k národní obraně, byl však zavřen 3 měsíce
v ilavě mezi nejhoršími zločinci, aniž posud vi-
proč vlastně byl žalován. Žádal, aby byl ihned
souzen — teď však se nemůže ani dozvědět, na
či posud byl vstřčen za mříže. Jest to hotový
skandal, když je občan dán na čtvrt roku do
kriminálu a pak propuštěn bez všeho právního o-
důvodnění a žádného vyšetřování. Někteří
bankovní ředitelé čestí utvořili s německými svý-
mi kolegy skupinu, která má postupovati svorně
proti požadavkům úřednictva. Takové jsou konce
vlastnictví tam, kde by národní sebevědomí
mělo praktický výsledek neomluvnější. Peř
si teď pomáhá od přelidnění rázou akci prak-
tickou. Město vypovídá všechny osoby, které se
nemohou vykáhati určitým užitečným zámě-
slům, vyhání občany trestané pro lichvu a pře-
dražování i komunisty. Nezaměstnané dopravuje
na venkov. Tak odejde na 400.000 lidí. V Praze
celá boja cizáckých příživníků byla ponechána
v době, kdy se zabíraly kláštery. — V poměru
k počtu svého obyvatelstva má nejvíce kostelů
Amerika: jest jich tam 192.799; některé svatyně
nejdou ani k statisíce přiláskány. Obec Pitts-
ford má pro 435 obyvatel 4 modlitebny. Chrámy
některých křesťanských jest ovšem procento větší mizí-
vé. Patrně tedy, že svobodná a mohutná Amerika
naprosto se nebojí, že ji křesťanstvím změní
přítel a ochabne světová energie. Republikán-
ský klub středostavovský ustavil se dne 8. t. m.
— Čtení Mluvčí 17letý student Fr. Němec na
Základě se postavil v úmyslu sebevraždění.
Paal bolševické básně, na čas byl spoluredakto-
rem kladenského »Svobody« a agitoval pro bolše-
victy. Taci kulturníci, kteří se potřebují ještě
mnoho učít, mají pak národní loď dopraviti do
přístavu největšího blaha! — Vyšlo 1. číslo opozi-
ční »Národ. socialisty«, v němž čteme: »Dva
roky tomu, co proti vůli značné části předních
členů strany navázány užij styky s čs. sociální
demokratií. Rok trvání socialistického blánu zma-
nenal úplné rozčarování těch optimistů, kteří po-
čítali s jednotnou socialistickou stranou.
Trpké zklamání, placené důvěrou národa, zra-
dí se dnes u všech našich lidí, kteří přes varovné
hlasy věřili, že se soc. demokracií je možný pe-
vý, jednotný svazek, ne-li splynutí. My, staří pra-
covníci strany, kteří za dvacetileté činnosti po-
znali své Pappenheimské dokonalé, dlužíme se
sčítance. Žel, že tak krutě a drze zaplacené.
Spekulanti, dávatci si platit daň z pověrocnosti,
vydělávali za války v Paříži obrovské miliony.
Nyní jest v téže městě na 35.000 proroků, vy-
kladačů karet a medií. Londýnské »The Times«
uverejnilo jména 28 předních raských bol-
ševiků — vesměs židů, kteří nyní vystupují pod
reakčními jmény. — »Staroslovan« napsal, že ve-
líké světové události jsou výslednicí soustavné
práce pečlivě skrytého štěstí. V němž působí
sila pětice miliard a síla náboženského fanatismu.
Je to židovské štěstí talmudistů a miliardářů.
Revoluce r. 1789 a 1848 a válka světová jsou je-
dny díly od Voltaire až po Bronsteina. Svobodné
seznátní jest jim prostředkem, aby školní děti
byly vychovávány bez Boha, veřejný život jim
podléhal a jen jejich stoupenci aby dělali kariéry.
Učenec A. Niss po celý život pídil po pravdě o
zřízení seznátní; po válce rusko-japonské vydal
o něm spis, ten však byl ihned seznátní rozebrán
(shopen), aby se nedostal do širší veřejnosti.

ci Králové, Fr. Jukl, farář v Kamenickách, Josef
Kopecký, farář v Babčicích a Frant. Dostál, katech.
měst. divč. šk. v Hradci Králové, obdrželi expozi-
torium canonice; Dr. Jan Sobota, katech. real.
gymn. v Novém Bydčově a Jos. Barysek, kaplan
v Hradci Králové, obdrželi ordinární pochvalu.
— Kanonická investitura: Rud. Neumann, admini-
strátor, farářem v Dešné. — Ustanovení: pp.:
Emil Jaroš, kaplan ve Vys. Veselí, kooperátorem
ve Vrbici, p. Lud. Sloty, O. S. B. v Kamenici, zat.
kaplanem v Lužanech. Václ. Bradler, kaplan v
Zacletě, administrátorem v Javorníku (Mohren),
Alot Sommer, administ. ve Vrajetu (Freiheit), ka-
planem v Zacletě, Theod. Turek, kaplan v Dobřich-
ově, administrátorem v Chřenovicích. — Umrli:
dp. Frant. Pihý, (V. Vln), katech. a prof. gymn.
v. v. v Plzni, 4. 5. prosince. Uprázdňená fara:
Sopoty, ve vikariátu polském, pod patronátem
Eduardiny Khevenhüller-Metsch a Klotildy Pe-
stetis-Clam, resignaci faráře Karla Kučery. Kon-
kursní lhůta končí dne 14. ledna 1920.

Rychlovský vikariát. Dne 9. prosince komala
se v hotelu »Národní dům« v Rychlově n. Ka.
schůze skupiny za účasti 14 kněží. Referoval »vi-
kariální advokát« Ed. Švorc, farář v Lukavici o
postupu akce ve přístě zákona o odprodeji cír-
kovních pozemků; referent byl za svůj svědomitě a odbor-
ně vypracovaný elaborát a velice cenné a prak-
tické pokyny hluchým potleskem odměněn. Odpo-
ručujeme jej bratrským skupinám co nejvíceji. Po
té jednolhásně usneseno, žádati příslušný okresní
soud o prodloužení lhůty k jednání s dlouholetými
pachtýři a to nejméně do konce února 1920. (Dě-
vody: málo svítiva, téměř celodenní vyučování sv.
náboženství, obilné pátrání v pamětních knihách
a různých záznamech jak na farním tak i patro-
nátním úřadě.) Mimo to usneseno, aby každý be-
neficiát okamžitě zaslal ministerstvé radě, repu-
blikánskému a soc. dem. klubu Praha III. (Sněmov-
na), přípis násl. znění: »Zákonem ze dne 27. kvě-
tna budou mnohé fary úplně ožebračeny. Poněvadž
v nejbližší době dojde k odluce církve od státu a
církve pro provedení tohoto zákona nebude mít
prostředků k výživě duchovenstva, obrací se v ú-
ctě podepsaní s důvěrou a prosbou, aby zákon ten
byl zrušen. Ministerstvé radě (republ., soc. dem.
kluby) zajistě zákeři na tom, aby všechny stavy v
naší republice byly šťastny a spokojeny. — Po
projednání pakivé otázky školní a po vyřízení více
interních záležitostí usneseno na pozvání Fr.
Kráčmera, faráře v Nebeské Rybné v Rokytnici
uspořádati příští skupinovú schůzi v jeho farní a
to ve čtvrtek dne 15. ledna o půl 12. hod. dopol.
Dosloupe předsedy J. Pohla, zřadil schůze ukon-
čena.

Československá strana lidová.

Schůze. V neděli 21. prosince o 10. hod. dop.
v Chocel. okres. konference důvěrníků okresu
Vys. Mýto, odp. o 2. hod. schůze dělnická, ref.
dp. Jukl, v Třebelově organ. schůze, ref. p. Katnar,
ve Vrávře a Libetovicích odpoledne, večer v
Praze. Předsedá schůze mládeže.

Na Králověhradecku. Die souhlasného usne-
sení důvěrníků okr. organizace Č. S. L. a okres-
ního Sdružení katol. mládeže na Králověhradecku
bude se dne 25. ledna 1920 pořádati společný o-
kresní ples v Hradci Králové ve dvoraně »Adal-
bertina«. Vzhledem k tomu žádáme, aby naše or-
ganizace a spolky v ten den uspořádaly sou-
sádně plesy ani schůze, s výjimkou schůzí se spo-
lečným plesem v Hradci Králové. Plesový výbor.
Nové organizace založeny: ve Klatvých
Chvalovicích, ve Lhotě Královské a Opatovicích,
vesměs v okrese Čáslavském.

Manifestační tábor orelů z celé republiky
bude svolán na neděli 25. ledna 1920. V předvečer
tábora bude se konati velká akademie hudebně-
táborová. Akademii i tábor (sjezd) konaji se
budou ve velké dvoraně besedního domu brněn-
ského. Program akademie bude obsahovat a repre-
sentaci. Pozvánky budou brzo rozasílány. Mani-
festační tábor orelů bude mít několikterý škol.
Orelské hnutí z úzkého rámce podřízené organi-
zace v hranicích Moravy a Slezska stává se moc-
ným rozmachem velkou samostatnou organizací
v celé republice Československé. Netušený vzrůst
Orela československého přehodil všechno, co jsme
pro rozvoj a upevnění jeho připravovali před ro-
kem; načlelo nové poměry naší nás rozšířiti a ve
velikém slohu potřebám dneška přizpůsobiti or-
ganizaci Orela čs. Manifestovali chceme tuto jed-
notu velkých organizací orelské v celé republice:
dosud oddělené organizace Orela v Čechách, Orel
na Moravě a ve Slezsku, bující hnutí orelské na
Slovensku — to vše silje se v jediný veliký ce-
lek. S námi budou manifestovali za orelské ideály
bratrské organizace zahraniční: Československý
Orel ve Vídni, Jugoslávský Orel a Katolický
Sokol americký. Radostný rozvoj a vzrůst Orela,
jak oznámen bude na táboře, novým nadšením a
novou činností k práci naplňují všechny účastníky. No-
vé části školy a cíle si vyvíjíme, všleko připa-
ráme, co bude třeba, aby nášší plesobní Orel
v republice bylo sdruženo. To bude však již 6-

kozem pracovní poradě orelských pracovníků,
která se bude konati po manifestaci schůzi (od-
poledne). Budou to sváteční dny Orelstva česko-
slovenského; nebude proto zajištěn nikoho z velké
rodiny orelské, kome to bude možným, aby v ty-
to dny v Brně scházeli. Připravuje se vláda k
hromadné schůzi! Podrobnosti budou v brzké
vydány. — Předsednictvo Ustřední rady Orela
československého.

Dvůr Králové n. L. Dne 14. prosince pořáda-
la odbočka Vleod. sdružení křesť. dělnictva veřej-
nou schůzi na níž promluvil o významu odborové
organizace p. Kopecký, sekretář z Hradce Král.
Slovy prostými a nehledanými rozvinul před námi
neutěšené poměry textilního dělnictva v dobách
předválečných až do dnů dnešních. Zvláště po-
máhal na to, co musí vytrpěti dělník, který se
bíhá do organizace křesťanské, která vede zá-
mě dělníků hájí zájmy náboženské. Vybíral
přítomné k trpělivé a těžké, avšak povinné práci.
Reč jeho odměněna byla bouřlivým potleskem.
Padla na půdu úrodnou.

Do okresu Kostelec n. Orli. V neděli 21. pro-
since o 10. hod. dop. koná se v místnosti Katol.
jednoty »Na Rabštejně« okresní konference dō-
věrníků. Program veleoběžný — účast všech
nemá!

Na Vysokomýtle. Okresní organizace česko-
slovenské strany lidové pro okres vysokomýtský
svolává na neděli 21. prosince o 10. hod. dopol.
okresní konferenci důvěrníků a pracovníků do
místnosti Katol. jednoty v Chocni (u kostela),
k níž účtívě zve i jednotlivé stoupence své z
obcí, v nichž dosud místní organizace zůstalo
není. Program velmi důležitý: Politická situace
a přípravy k volbám. Referovati bude p. Fr. Jukl,
sekretář z Hradce Králové. Páni důvěrníci míst-
ních organizací českoslov. strany lidové jsou po-
vinni určitě této velmi důležité konferenci se sč-
častí aneb vyslati k ní za sebe schopného zā-
stupce a přinést s sebou napsanou zprávu o čin-
nosti své organizace za tento rok a čerpadati ji
na konferenci okresního důvěrníků.

Orlám. Kurs počíná v pátek 26. prosince.
Účastníci dostavte se přesně v 8 hodin ráno do
reálných škol. — Plenární výborová schůze od-
bývá se v neděli 28. prosince o 11. hod. dopol.
Vestník Zemského svazu »Orla« (první číslo) vy-
jde 1. února 1920.

Všem lidovým družstvům a odbočkám ho-
sopodářského sdružení českých křesťanských so-
ciálních Ministerstvo zásobování přikázal větší
množství obuvi k rozdělení zemědělskému dělnic-
tvu, domkářům a malorolníkům. Stane se tak
prostřednictvím našeho štěstí. Žádáme tímto
veškeré naše organizace, aby ihned zhotovili se-
znam členů, kteří nevlastní více než 3 ha půdy a
o rychlé přidělení levné obuvi žádají. Tento se-
znam musí býti obecním řádem potvrzen a nám
nejděle do 8 dnů zaslán. Nutno jednati rychle, po-
něvadž bychom jinak nemohli přidělení obuvi za-
ručiti. — Svaz hospodář. družstev českoslov. v
Praze II. Společná ul. 15.

Chrudim. Živnostenský odbor československé
strany lidové pořádá tuto neděli 21. prosince o
2. hod. odp. důvěrníků schůzi, na níž promluví
JUC. Ant. B. Drápalík, prof. obch. školy a sekre-
tář svazu křesť. živnostníků a obchodníků.
Schůze koná se v malém sále »U Lohmířských«
na Novém městě; vstupenky možno si vyzved-
nouti u J. Kumpána, obchodníka, J. Kavana, ob-
chodníka a J. Janouška, obuvníka. Zveme i ži-
vnostníky z okolí. — V neděli 28. prosince o půl
4. hod. odp. pořádá místní organizace českoslov.
strany lidové členskou schůzi, na níž promluví
redaktor »Štitu«, náš besedník p. Fr. Šapka z
Hradce Králové. Členstvo ať dostaví se včasně a
přiveďe známé. Po schůzi přijmali se příhlásky
nových členů. Skupina katol. mládeže při česko-
slov. straně lidové pořádá svůj první sylvesterov-
ský večer v »Sávk« v přám. maseu. Obstarajte
si včas vstupenky, neb je omezený jen počet a
program bohatý.

Zprávy místní a z kraje.

Vánoční hra »Betlem« v Adalbertině bude po-
řádná v pátek na sv. Štěpána 26. t. m. Začít
v 5 hodin. Předprodej lístků v Družstevním knih-
kupectví.

Základní soutěžní hudební školy v poměrně
školních seater do Notre Dame pořádá v so-
bota 20. a v neděli 21. prosince Vánoční hra:
»Štědrý večer opentného díka«. Sponal Ant.
Svoboda. Začátek o 5. hod. odp. Čistý výnos ve
prospěch Českoslov. červeného kříže.

Le signora ad i signori, che parino italiani,
sono invitati ad una riunione Grandhotel, merco-
ledi e domenica.
Vyhlaška. Die § 14. zák. ze dne 29. úřezna
1917 § 131 f. z. musí býti všechny předměty po-
třeby, tedy i látky, řezivo, klobouky, prádlo, o-
bav atd., vyložené ve výkladních skříních, ozna-
čeny cenami. Tož platí pro živnostní potravinař-
ské (jako uzenář, řezník, pekař, kokař, atd.), by každý před-
mět označen byl pevnou cenou. Upozorňuje se
výslovně, že toto nařízení jest dosud v platnosti
a kdo by ho nezačínával, trestce se pokoute až
3000 K neb vězením do 4 měsíců. Kdo sobě
míli ceny ve výkladních skříních označeny ce-
nami, bude oznámen okresní polit. správě k po-
trestání. Perkmistrovský úřad v Hradci Králové,
13. prosince 1919. Za starostu: Beneš v. r.

Orchestrální sdružení v Hradci Králové zá-
sluhou a horlivou práci býv. carského kapelníka
p. Macáka vzhouplo se k velké slávě vý-
stupem 13. t. m. na scéně Křižovrany divadla.
Zeměští okolnosti nebyly nepříznivými, přík-
ky byly značné, které podněto se sdělati jsem
práve energi jak proslulého kapelníka tak sdě-
ných hudební-dobrovolníků. Dvořákova ever-
tura »Jos. Kajetán Tyk« vyvolala jasně mo-
deločné chůvi a smutné teubní tržbou, ná-š

byla vyjádřena výrazně nádherně vlivem skla-
dovatelů. Důležitým tak zvlášť, že bylo ob-
covstvím uchováno. Vhodně voleným číslem byla
i Smolná synonická básně „Z českých luhů
a hájů, která vyniká tak významnými znaky
charakteristické tvorby nesmrtelného českého kla-
sika. Obdobné nástupy a delikátní dynamické od-
stupy provedeny s pečlivou akuratesou. Vděčné
přijetí i dvě kompozice sladkého francouzského
novoromantika Masseneta. Značnou odvalu osvěd-
čila sdružení nastudování zpěvného Griega
bratrem A-moll pro klavír a právem ochotnou.
Toto skvělé dílo, vybrané jen pro umělecké pro-
středí, nikde nemáví jednotvárnosti, sčkolí vše-
ky tři věty jsou spjaté tak mistrně souběžnými
myšlenkami. Čím jest kolorit pestřejší, tím větší
zručnosti a bdelosti vyžaduje. Pianissima orchest-
rálního doprovodu člní velké nároky zvlášť na
umělecké podání nástrojů fouskacích. Výrazné,
rychlé se střídající modulační avádějí v slastný
tělív. Osvědčená virtuoska na klavír p. E. Mare-
šová podala se úlohu nesnadného a napínavého.
Všechny technické obtíže bylo nutno překonávat
hravě vším dynamickým střídáním, aby všechny
krásy díla velkého seveřana ladě a plně vyzně-
ly. Umělkyně zhostila se svého úkolu se vzácnou
bravurou a orchestr bral veliký podíl na zdaru
produkce. Pl. Marešová zahrála též skladby Cl.
Debussyho. Tlumochení nálad slavného francouz-
ského impresionisty není úlohou reviditelnou, je-
bo uměr nestal se populární. Umělkyně však vi-
vila kompozice chobotlivě sice, ale celkem při-
stoupně, takže obecenstvo naslouchalo s velkým
zájmem. — Všecka čísla programu byla ochrána
díle šrudka odborných znalců: pochvala o-
becenstva jest mladému sdružení zpruha k umě-
lecké práci další.

Lovest dít. „Osvěta Lidu“ ptenárně hoře-
bno nad „Mikulášským darem“, který sbírá ka-
toličtí lid pro české katolické studenty; vybírá
svobodomyšlenou a pokrokovou veřejnost, aby i
ona lépe a činněji organizovala podpůrnou a lidu-
milnou činnost ve prospěch chudých a nezámož-
ných našich studentů. Je viděti, že příklady táh-
nou. Je té bída mezi studenty pravdu dost a
dost — ale proč „O. L.“ nazývá u nás „lovením
dít“ to, k čemu sama po příkladu našem vybírá
své stoupence ve jménu svobodomyšlenosti a po-
krokovosti? Nabubřelá fráze o Borromeu, že
„kdo vstupuje do zdi tohoto ústavu propadá tělem i
duší katolické výchově“, t. j. nesmí mít vlastního
samostatného přesvědčení, musí smýšlet, mluvit i
jednat tak, jak si toho správa Borromea přeje:
Přemýšlí, „klerikálně“, zní přece jen příliš cirkusové
a porouchlé. Což pak už upadlo v zapomenutí, že
před nedávnem koloval po třídách úřední oběžník,
slibující podporu profesorského sboru těm, kteří z
Borromea vystoupí? A že Borromeum, vybudov-
vané dobročinností katolických kněží k podpoře
katolického studentstva, vede své chovance k to-
mu, aby prospívali nejen vědění, nýbrž i pocti-
vým křesťanským životem, to je přece jeho sa-
mosvatnou povinností. Počiná tím budovati v mla-
dečích letech výchovu katol. inteligence, ze které
opravdu dle slov Brynychových přijde (vlastně
se utěšeně vzhází) náprava a „náboženská obno-
va“ i bez milostivého dovolení pokrokařů. A že v
Borromeu nevydržel student, který by svým fari-
zetstvím chtěl katolického ústavu jen sobecky vy-
užít, aby mu pak dělal svým chováním a životem
ostudu, je opět samozřejmým toho všeho důsled-
kem, i když pokrokaři nad tím slzy roní. Ostatně
sdělosti právě posledních dnů v řadách t. zv. po-
krokového studentstva u nás nutí k vážným úva-
hám, nebylo-li by i se stanoviska svobodomyšle-
nů a pokrokovosti zdrávo vnést v řady jejich tro-
chu idealismu té katečované křesťanské výchovy,
kdy se neopakovaly věci, nad nimiž pravý přítel
studentů mluvíte — naděje vlasti — musí zoufat
rukama salomiti!

Časem. Zásobovací poměry jsou u
nás stejně kritické jako jinde, ačkoliv okres čá-
slavský patří k oněm okresům českým, které dří-
ve nejen sebe skvěle obživily, ale i jiným z pře-
bytků svých poskytovaly. Či jest to vina, těžko se
dopřít. Rolníci, kteří dle střední statistiky od-
větvě teprve 26 procent předepsaného kontingen-
ta, vymnožovali se na to, že komisioňáci od nich
ani více obili nechťejí, že mají skladiště přeplně-
ná. Komisioňáci uvádějí opět, že vina spočívá na
mlynářích, kteří obilí nechťejí semláti. Ti ovšem
mají výmluvu na nedostatek malty a benzínu, ne-
boť celé řada menších mlynů se seřídila na tyto
moderní pobony. Konečně došlo tak daleko, že
ani mlýny na mouku a chléb nebyly vydávány a
to dle středního oznámení prý přes několikero ur-
gencí nebyly z Prahy zaslány. Jak to na smýšlení
obvyklostiva působí, lze lehce uhodnouti. Zehralo
se na zásobování, pokud je měla obec v rukou,
ale nyní při zásobování vládním jest situace da-
leko bídňší. Ovšem i u nás dostal to do rukou,
jak jinak být ani nemůže, jeden z čelů „vyvo-
lené“ společnosti. — Elektrika již od počátku
sinní sezony počíná každou chvíli stávkou; a co
svídká, že jest při tom téměř stále postižena
jedna jediná linka. Naše elektrárnská rada
vymlouvá se, že za to nemůže, že to čmí kolínská
omrákla a že s ní není žádná jednání. Mnohým o-
čím to ovšem nejde na rozum, jak jest možno,
aby ten neb onen zřizovatel v Kolíně mohl týrat
a akýrovatí občanstvo již již dosti značně za
světla, platící a to ještě v měsíci, kde jest přímo
bydličtí přednady Kolínské elektrárnské společ-
nosti. Patrně také jeden z těch našich pořádků
A což teprve pobled do budoucnosti, když se é-
fálně omaruše, aby bylo občanstvo připraveno
každým okamžikem na to, že vůbec elektrická
energie rozváděna nebude, neboť stojí k disposi-
ci pouze až jeden jediný transformátor! — Vzdě-
lávací akce. Politické strany předstihují se
v stranických agitacích, ale nyní také v lidový-
stomých souběhách. Česká strana socialistická a
republikánská strana venkova obklopují lidový-
chovné kursy, na nichž mají být probírány zá-
kladní otázky národněpodléřské, sociální a kul-
turní. Dle označení této strany socialistická

mlá. Vlastnější rukou a také ohlazuje jako řeb-
ky celkem seriosnější pracovníky. Ostatní strany
dost zlobivě v akrytu, ale asi jenom na krá-
tko. Třebas leckterá probíráh thema budova sá-
ně stranicky využita, přece jest tuto akci radost-
ně vítati než rozličné to honění ze zábavy do
zábavy, jak se to až dosud namnoze děje. —
Stranická zaslepenost. Kam jdou až nyní
výstředky stranické zaslepenosti, viděti nejlépe
z toho, že ve zdejších jednom týdeníku pojednává
se se vši vážností o tom, aby starobylý chrám sv.
Petra a Pavla byl vzat katolíčkům a dán církvi
československé, protože prý hýval — chrámem hu-
stakým! Aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu
zachoval! ráčí!

Právě vyšlo!

Vlasta Pittnerová

Tichá vlastenka.
Román.

Cena Kč. 10 —, poštou a na venkov
Kč. 10.50.
Za předem zaslaný obnos Kč. 10.50, aneb
na dobříru zaslá
Cyrillo Methodějské knihkupectví
Gustav Franci v Praze I.,
Melantrichova ulice 586.,
aneb každé knihkupectví.

Různé zprávy.

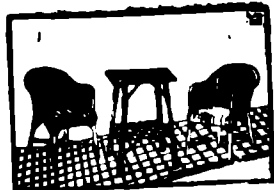
Hrdina na Marne. Členem řádu Josaith.
Fr. A. H. Jousse S. J., který se vyznamenal u
Verdunu a v Argonnách, narodil se 29. července
1886 v Beaumont-sur-Sarthe, blízko Le Mans
ve Francii. Roku 1913 vstoupil do řádu Tovaryš-
stva Ježíšova; za tím účelem přišel do Canter-
bury. Ihned na počátku války byl povolán na
frontu a sloužil jako dělostřelecký důstojník přes
půl čtvrtá roku, až jeho věhlas jako odborníka při
známé „pětasedmdesátce“ způsobil, že francouz-
ská vláda přidělila jej k zvláštní službě jako in-
struktora dělostřeleckého amerických důstojníků.
Nyní jest ustanoven vladou francouzskou za in-
struktora ve francouzské diplomacii a spolu le-
ktorem francouzské literatury na jesiuitské uni-
versitě v Georgetownu D. C., která má za účel
vychovávat diplomaty a konsuly. Bojoval u Re-
mele, a sčastlivě se též „zápasu o moře“. Za
bojů v Argonnách byl raněn. Během jednoho mě-
síce bylo třikrát jeho jméno uvedeno pro hr-
dinství; od vlasti dostalo se mu nejvyššího vy-
znamenání, neboť byl jmenován rytířem řádu
čestné legie. (The Catholic Herald. 20. 9. 1919.)

Nový román Vlasty Pittnerové. Již pouhé
známení, že vyšlo opět něco nového od Pittner-
ové, stačí, aby vzbudilo ve velkém kruhu čtenářů
jejich spíš radostný ohlas, neboť spisovatelka
svým prostým, ale barvitým slohem zaujala kaž-
dého až do konce. Cyrillo-Methodějské knihkupec-
tví Gustav Franci v Praze, Melantrichova ul.
536, vydalo právě román Tichá vlastenka.
Spis má 240 stran a prodává se za K. 10.50 a to
buď na dobříru neb za předem zaslaný obnos.

Blahodárný výsledek pozemkové reformy už
začíná. Pano se už dávno, jak se těší velká
řada potřebných existenci na znamenité osobní
zaopatření v Pozemkovém úřadě. Nyní bez vy-
dání příslušného zákona Pozemkový úřad zavedl si
desetiprocentní poplatek z různých povolení na
prodej nemovitostí nebo „doproduje“ pozemků. Ten-
to poplatek se vymáhá s pohrůžkou, že jinak se
povolení k prodeji neudělí. Tedy v republice se
zavádějí důležité poplatky bez vůle lidu, bez
svolení Národního shromáždění; začíná se shro-
mažďovatí dispozíci fond, kterého shvo má
přidech potměchati.

Měnická společnost pro průmysl kožíkářský, spol. s r. o. Mělník.

Přímka: Hradec Králové,
Československého třída, blízko hotelu „Starý“.

Příležitostné vánoční dárky

Jedná česká továrna v tomto oboru
v české republice.
Zástupce ly.: C. Skalický.

MEŠNÍ VÍNA

varušené přírodní, neporušené, prvotní... jakosti:
Bílinské staré lina . . . K 11.50 za 1 litr,
Křavské staré lina . . . K 11 — za 1 litr,
Italské staré lina . . . K 10.80 za 1 litr
dodává v sudech od 56 litrů výše obchodní známá firma!

Alois Čláček, příslušný dodavatel mešních vín
v Humpolci.

Transitní sklady ve Znojme, Kersachova třída 29.

Paramentní závod
Nejstarší česká firma
Ignace V. Neš mlá syn
v Jabloně n. Orli. (česky)
(bratr P. J. Neškudly, bý-
varáre ve Východníčech)
doporučuje:
**veškeré kostelní rou-
cha, korekty, pra-
pory, jakož i keřové
boh. sluz. předměty,
Čenky, ruzp čty i sčasně
na ústiku sdarma a frank.
Tisíce pochvalných uznání
a vyznamenání.**

**Barevná
kostelní
okna**
v odb.r.
provedení
zhotovuje
a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba
skla
v Třebouchovicích
a Hradce Králové.
Cenníky a rozpočty na
potřebání sdarm.

Jetelová semena

dodá J. V. Chmelář
v Chrastově, p. Bohdálav, Morava.

Paramenta

prapory, rochy
a čteny. náční
dodává nejlevněji
JOSEF VENO,
českosl.
odborný závod
Jablonek n. Orli.

KADIDLO
opět zaslá
**F. STADNÍK,
OLOMOUČ**
KOSTEL. PARAMENTA, PRAPORY
a veškeré církev. náční
Vlastní výroba.
Výhrad. prodej ve prospěch
Matice Cyrillo Methodějské!

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a vna dítám
poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na úsudek křesťanské své-
pomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporu
já na 150 000 korun, ziskav 476 člend.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 40
let. Každý člen se zavazuje, že splní při úmrtí
společnosti 2 Kč, jež se vyplácí bez průtahu bad
zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež
si člen písemným prohlášením výboru za svého
života označí. Lékařská prohláška sdarma.
Při spolku trvá od r. 1911
odbor, jenž poskytuje též
spělým v den jejich smrti, případně v den
dopřítelství jejich, aneb také při úmrtí
sčch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vy-
plácí se tolik korun, kolik osob v době nároku
u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 16 let každý, jen když týž jest tělesně
sdrav a nepřekročil 66. rok věku svého. Základní
6 Kč je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po
1 Kč ve výše zmíněných případech povinné pod-
pory. — Bláží v prospektu, jež na požádání
sdarma zasíláme. — Adresa ani:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.
Dr. František Mojl, Václav Jonáček,
předseda, jednatel.

Kočár jednokoňský
za 3500 K, psací stoly po 800 K prodá
Muhomský, Hradec Králové.

Kostelní nádoby,
kalichy monstrance atd., klenoty, notářské
přibory, hodiny, jídelní přibory, opravy a
znovu slasení odborně a levně provádí
JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur, stálý příslušný malce sam-
ského trestního a okresního soudu,
Práha L-676, ul. Karlovny Světlé, 13 a.

Vánoční dárky

cenné

moderní

praktické

Tu-i cizozemské novinky.

Velký, jinde nevidaný výběr, v každé ceně
a jakosti.

PAVELKA

Hradec Králové, Palackého 80.

Prádelna — žehlírna

Sběrny:
Palackého 80, Karlova 502.

**Ústřední oddělení sportovních věcí v Praze
čís. 48.222.**

OBNOVA

**Prohlášení aInventory
přijímá administrace
„Obnovy“ v Hradě Králové
(„Adalbertinum“).
Tamtéž je redakce,
tiskárna a expedice.
Rukopisy se uchovávají
a nacházejí se na
knihovně.**

Reklamae
mafiŋi se neanlogend
nefrank. administraci.
„Oznova“ vychází každý
pátek v poledna.
Telefon č. 94.

Ročník XXV.

V Hradci Králové, dne 23. prosince 1919.

Číslo 52

Vinca

Z dalekých luň betlemských s přebíhau pokoje zvěstí
zaletá anděl v šíry svět,
do srdcí lidských rozševá tajemné ráje štěstí.
nadhvězdných říší vzácný květ:
„Vězte, že noc již minula, na horách svítá jasný den,
Spasitel přišel slíbený, z přetistě Panny narozen.

Ztichle již bouřných časů děs, zhasne svit požárů rudých?
Pocítí lidstvo teplý dech,
vanoucí jara předtuchou z Kristových jesli chudých?
Zapadne zloba v propastech,
zahoří v světa obzory betlemské hvězdy svatozář,
položí Hrdstvo smířené srdce své Kristu na oltář?

Přijde, ó přijde velký den, svatvečer Božího hodu.
tmavá noc v den se promění,
vítězná láska kletby stín z lidského sejme rodu:
Kainovo kleté znamení! –
Kristus se v srdcích narodí! Zajásá radost v šťastnou zem
vánoč! písní pokoje, věčného míru pozdravem.

Vladimír Hornoj.

Hledáme pravého pokoje!

Znovu se ohlášuje zář betlemských jesli a jest tím pronikavější, čím větší chmurno zahalují Evropu. Kristus narodil se v době vysoce vyspělé vzdělanosti, když tato probírala den co den určitěji, že pokoj a blaho dásti nedovede. Všude burácel hluk a vřít zápasících duchů, zemřelí bojovníci, klesající podél cest, třetili oči v tupé resignaci. Kristus dal lidem dobré vůle pokoj, jehož svět dáti nemůže, jak sám výrazně poznámal.

A znovu nám ukazuje soucitnou, smírnou tvář Dítka Betlémské v době vysoké kultury, nejmocněji rozložené civilizace. Národové, kteří v lidské osvětě dostoupili nejvyšších vrcholů, dokázali, že se uvedou do lidsky porovnatelné. Nastalo miliónové vraždění ve světové válce, k němuž použito všech vynálezností vědy, ha i prostředků umění. A dosud zápas Oligantů neustává. Ukazuje se, že pokoj Kristův nenabírá se žádným pokusem o pokoj druhu jiného, i kdyby nejosvětenější nevěrci pracovali horečně.

K pokoji jest více potřebi dobré vule než právníkého vzdělání a vědy vůbec. Z každého oboru osvěty dovede si zloba lidská zrobiti zlodějskou lucerničku.

Nesmířili se dosud národové ani zdaleka, třebaže vidí dobře, jak jim vleklé spory škodí hrozně. Zápasníci se podobají těm, kteří se rvou za potopy ještě ve vodě, ač jim rychle dochází dech.

Ale nezávadná harmonická melodie ani z prostředí českého, kde tolik okolností závažných přímo vnučuje trochu svornosti. Nikdy nebyla rozdílnost lidí českého tak velká jako v době, kdy v nejzávažnějších státních věcech zasedali notoriké odpůrcové Kristova Zjevení. Organizace stran a opozičních frakcí horečně se upevňují proto, aby se celok národa promyšleně rozdělil, aby se v něm vyžadovaly největší propasti. Bratr přebíá před bratrem. Politické součtenství i a tam se neuzavírá z lásky k národu a k pokojí republiky, ale z bledého strachu před tvrdou pěstí soků nejalnitších.

Učení rozbíjíjí si hlavy o tvrdé skály při svých rozbežích za blahem, komandovaných pouhou moudrostí lidskou. Celé chomáče o-světlových tepic vražejí uputně do čadivých loučí, aby klesaly a křídely spaleny. A souva jedno hono padá, již přilétá druhé bez ohledu na osud hynoucích druhů. Zlobný vír se stupňuje, jakže možno volat a prorokem: „Pukoj — a není pokoj! (čel namámalských zobrautků a náhlých povýšenč planou větší zlobou anebo /strachem než zrak poetických chudáčků).

Jan Jestiček nepřítmo a bezděčně dluví
 satanovi právě ti, kteří selvice proti ně-
 mu víře brojíli. Jan od Betláma kymě satan-
 obrozenci národů a křesné souditi vřstev te-
 bol národa. Vtíral se nám do sluchu mocné
 biblické slova: „Bláznivý jest každý člověk
 s nímž jsem. — Pravice se býti moudrý-
 m, nímáti ho blázný. — Zahabeni budou
 moudři, předáni budou a jati, neb slovo
 Hospodinovo zavřiti a křesné moudrosti ne-
 mý zřech. — Moudrost zavřiti tohote trvá
 bláznivým jest u Boha, neb pámo jest
 Polomá moudrý v chytřati klich. A opáti
 Pán žd myšlení moudrých, že jsou marná.
 — Lepš jest Slovo, nežd se vědět roz-
 umu, ale jest v házi (bázi), nežd křesné má
 hojnost rozumu a pěstupuje zákon Nejvyš-
 šího.

Svět se neproblízl antické vědou, ale ví-
m, a platí to i dnes, když už do-
má. Unáhleně obstarává roční ná-

založil vůdcé vzpouřeného proetáfstva Spar-
takus, ále prvokřesťané. Křistu se klanějí ka-
proští pastýři takří: učení velmoží od vý-
chodu a pak i setník polhanský. Jen tedy
vážné rozzátní, čemu nás učí prostá betlem-
ská sluj. Má-li nastati obrozění a osvěžení
lidských duší v bláhém míru a bratrském
soužití, jest nevyhnutelně potřeba křesťanské
pokory a sebezpytu. Kdo kleká před Jeslí-
kami, vědčicky jest schopnější k obnově mí-
ru než člověk, který každodenně hrozí za-
řátou pravici. — Pokoj lidem dobré vůle!
Sladké děj vanců ať pronikne do všech zá-
hřebů srdcí!

Politický přehled.

ORDERING INFORMATION

Vláda vydala nařízení o rozhodcích soudcích dělnických pro spory o vypuzení z práce. Žizivý se tedy rozhodčí soudy dělnické o náhradě škody, která by byla způsobena příslušníku některé odborové organizace tím, že příslušníci jiné organizace odborové nedovolným nátlakem vnutili, aby byl z dosavadní práce propuštěn, nebo aby nebyl do práce přijat, protože nechtěl přestoupit k této organizaci nebo vystoupit z dosavadní své organizace. Do rozhodčích soudů vyšlou po 3 příslušících místní skupiny zaměstnanců organizací; předsedou bude přednost příslušného okresního soudu.

Němci a minister, předsedy Tuzars.

Dne 20. prosince přijali Tusar v přítomnosti ministra železnice Frankho, ministra obchodu dra Heiderla a ministra dra Wintra deputaci němec. sociál. demokratického dělnictva z Čech a Moravy, kteříž předložili vládě obšírné memorandum, obsahující hospodářské a politické požadavky něm. soc. demokr. dělnictva, stížnosti do špatného zásobování potravinami, uhlím, svítlivem a surovinami. Deputati odpověděli obšírně něm. předseda Tusar, že velmi brzo budou Němci povoláni k účasti na zákonodárné činnosti, ale do té doby musí zachováti klid. Zákony naší republiky poskytnou prý Němcům a tedy národům menšinám všecko, co za mírové konference všeobecně býti jim přiznáno.

Lloyd George o zahraniční politice

V čem sněmovně anglické vykládal Lloyd George o poradě politiku čtyřdobody v Londýně. Přítomnost italského zástupce byla zatím bezúčelná, poněvadž neměl plnou moc, započítat otázku ržekou. Vláda anglická nemůže proi představiti, že by Společené

státy odepřely podpisu na smlouvě o zabezpečení Francie proti neodůvodněnému útoku. Ve příčině Ruska je mezi spojení úplná shoda. Anglie pošle armádám bojujícím proti bolševikům novou pomoc v ceně 15 milionů liber šterlínů. Přejí-li si bolševici mluvit za Rusko, mohou tak učiniti, svolají-li národní shromáždění, svobodně zvolené, ruskými sedláky a dělníky. To by bylo něco, s čím by se mohl uzavřít mír. - Hlavní pomoc střední Evropy musí plynout z Ameriky. S Tureckem uzavře se prý mír co nejdříve.

Japonci v Srbiji

Brzy lze prý v Sibíři očekávat zakročení Japonců proti bolševikům, aby jim bylo zabráněno usadit se ve Vladivostoku. Každým způsobem je nutno zlomit vojenskou sílu Lenina a Trockého. — Spojené státy nehodou nic namítají proti zakročení Japonska.

Kulturni žiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V Hor. Slezsku v Saleše byla vykopána nádobá přes 4000 stříbrných mincí ze 12. a 14. století. Mezi nimi jest přes 3000 mincí českých. Nalezeny zde některé mince, které posud byly neznámý. Mince odvezeny do musea vratislavského. — V lipském jednom antikvariátu objeven jako obáka tiska pergamentový list z 5. století, v němž zjištěna část ztracených knih Livioých. — R. 1913 byl založen **Spolek pro pěstování protestantské hudby**. Od skončení vojny zaznamenává značný rozmach. Letos hodlá zahájit širší činnost pořádáním pravidelných duchovních koncertů. Cvičí se vždy v pondělí na Novém městě pražském. Taková snaha jest ideální a zušlechťující. Je to memento pro katolíky, aby si vážili tím více veřejné a nedotčené hudby vlastní. **Evangelikům spíše vláda nhlak překážeti nebude.** Zato spásání hotový skandál zabráním místností kláštera einauzského, kde tak horlivě pěstován účňvňv chorál — hlavní studnice hudebního vzdělání pro všechny generace umělecké. — Nový český katolický zpěvník-kancionál již brzy vyjde. Práce autorů již jest skončena; i korektura tištěných archů provedena. Záležeti jen na státním knihoskladu a tiskárně **„Politiky“**, aby vydání bylo úspěšno. Čekáme na kancionál s největší dychtivostí, aby nejistotě a zmatkům v kostelním zpěvu byl učiněn konec. Jest potřebí, aby se kostelní zpěv reprezentoval všude důstojně a různě neformemé popěvky písmáků i z lidových procesí byly vymýceny. — Zemskou hospodářsko-lukafskou školu v Rožnově navštěvuje letošního roku 97 žáků a kandidátů zemědělského školství. Belgický vlastenecký kardinál Mercier, který za války pro svůj národ tolik pracoval a trpěl, byl slavnostně přijat za člena Akademie mravňv a politických věd. — Začala vycházeti v Praze sbírka prací ze semináře českého práva. Studium našeho domácího práva musí se pružit k velkým, dlouho zanedbávaným úkolům. Proto dr. Kapras umožnil mladým autorům začátečnickým uveřejnění literárních pokusů. — Při slavnostním zahájení přednášek na universitě Komenackého v Bratislavě řekl ministr Šrobár studentstvu: **„Občané universitní, buďte vědci svého lidu, ale k tomu musíte nejprve dobře znáti sebe. Člověkoegolista, který chápá živor jen se svého prospěchářského stanoviska, nemůže býti vědcem. Vědce musí se zapíratí a stavěti svůj lid nad sama sebe. Vědci musí být prostředkem k vyšší mravní dokonalosti. Individuum stojí proti společnosti, rozum proti mravnosti. Rozum nechť nám je prostředkem k dosažení ideálu mravnosti. K tomu je potřeba velkých obrod.“** — Mezinárodní rak. vědeckého hadání v Bruselu bude se na-

kládati za definitivně ustavenou, jakmile přistoupí tři velké zakládající země. Posud ustanoveny byly tyto jednoty: Jednota astrologická, jednota geodetická a geofyzická, jednota pro čistou a užitou léčbu, jednota pro vědy biologické a jednota pro vědeckou radioelektricitu. Astronomická jednota zůstává nerozdělena, ale utvořila ve svém středu 34 komise. Jednota geodetická a geofyzická má 6 odborů: pro zoodisii, meteorologii, zemský magnetismus, seismologii, vulkanologii a fysickou oceanografii. Jednota biologická utvořila rovněž 6 odborů: pro všeobecnou biologii, fysiku, zoologii, botaniku, lékařské vědy a užitou biologii. — O nyníjší české literatuře pro děti píše referent »Nár. listy« dne 19. prosince: »Je těžko o ní psát, protože z většiny není uměním. Je hodně částí školácké pedagogiky a s literaturou často má společné jen jméno. A dítě samo přece má značný postřeh umělecký a měla by se mu dáti z duševních důl silná a nekompromisní. Právě na ně je dnešní žeh knižní chuda.« Tedy dekadence i v tomto literním odboru. Hledají se marně noví Sládkové a Pravdové.

nědi se je marne noví sladočci a pravdově.
Zase nová rána do toho, co do nedávna
nazýváno vědou! Die „Našince“ Vaughan,
mluvě nedávno na konvenci amerických lé-
kářů v St. Louisu, pronesl poněkud pteka-
ující tvrzení, že čím nečistší ovzduší a čím
více bakterií člověk dýchá, tím jest imuně-
jší proti influenze, a citoval na důkaz svého
tvrzení číslíce, že vojáci z venkova trpěli
více touto epidemí nežli vojáci z měst. Tím
by ovšem byla zvrácena na hlavu nymější
snaha o čistotu ve městech, ale faktem jest,
že mnohá přehnaná opatření, podíkaná lo-
ské zimy ve městech proti chřipce, v kte-
rémž smrtu významenal se zvláště chicag-
ský městský lékař dr. Robertson, měla mno-
hem menší cenu, nežli se předpokládalo. Či-
stota jest ovšem dobrá věc, ale zavírání škol
a divadel, zakazování kouření na zvlášť dra-
hých, toč něco jiného. Rekordy ohnání, je
v New-Yorku, kde autority zachovaly rozva-
hu a nezaváděly žádných přehnaných opatře-
ní. Čímž udrželi mysl lidu v normálním a se-
vystraženém stavu, dmrtnost od influenzy
byla mnohem menší, nežli na př. v Chi-
cagu, kde zdravotní komissar počínal si
jako posedlý. - Kromě toho, předpo-
vídaný návrat epidemie se neuskutečnil,
alespoň ne v prorokovaném měřítku. Nejše-
stím ochranným opatřením proti influenze zá-
stává nadále jako dosud, podržeti tělo a
chladný rozum. Potud tedy nejnovější náko-
ry. Jistě brzy se objeví nové, které zase př-
padně opraví Vaughana. - Zřetelný zed-
nář D'Annunzio nenáležel k lidem neokromat-
ním. Dal si zříditi k nímem monumentální
hrobku na východním svahu Apennín před
svým vyletem do Říky. - V průmyslu Modí
se sily věty nyní co nejvíce využívají. V
Anglii staví se chrámy věrné nálny. Větr
vrt může zvednouti za hodinu 54.000 litrů
vody do výše 25 metrů. - Ve vydatných
makozemědělců v Praze II. vyšla významná
knihla legoněže Josefa Dányi »Čestou k svobo-
dě«! Obsahuje články, besedy a povídky
uverejnéne v letech 1915—1917 v českých li-
stech v Rusku. Kniha tedy má význam histo-
rický. Cena 6 K.

Význam katolické mše ve Vlastě
jeví se nejlépe v tom, že po válce je katolickými předsedou katolické strany, kterou má ve vládě 4 ministry. A katolici ve Slovensku sotva třetinu! Přece však mají na celý duševní, sociální a politický život národa větší vliv než my, katolíci českoslovenští, kteří tvoříme více než 90 proc. národa! Podobně je tomu v Německu 4-ve Španělsku. Pro nás katolíky československé je to poučení, abychom neobnažovali se ani na pastore ani na levo či pravo svých ústředí a všude dbali na svůj katolický svérázný, ať se to komu libo nebo ne. Měníme řádů a tradic, ale pevně organizovaně a vesměs trvanlivě, ne všichni desorganizovaně a nesledovaně. Toho si budme vždy a všude vědomi a s tímto se nebojme! — Našinec.

Jedním problémem se stane celková situace univerzity v Praze. V č. 13.—14. věšnicko čtenářů našeho „Zvonu“ více káň s napjatou škodlivostí: „Zatímco v úvodu knihovny literatury, již si čtenář Tovařystvo zhlédá Český lid, jsou čtenář i sv. svatořečnických očiště. Jednou s tím jest i postava „Svatá věčnost a hrdinná Srdce pohrnutí sepaná . . . r. 1769 v Praze.

Lufti se tam ovšem otázky velice zajímavé tu jest vhodné připomenout, že na samé pražské univerzitě, pokud byla v rámci těchto a pak protestantů, byly učeny četné o otázkách podobných. Na př. u nás šlo o proměněných byly (př): „Jedná-li se o

Část u pošt. spoř. v Praze č. 14072. Telefon č. 22

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové

PAGE TWO

[illegible]

Oddělení pro státní nabývání

skateboardování a prodejny chleba, vína, smetany a šleha.

ve větším i menším.

_____

_____

Kalendář roku 1920

„Reinholdy kalendář“ . . . 4-50 K za kus
„Reinholdy“ . . . 4-80 K za kus
„Reinholdy kalendář“ . . . 3— K za kus
dobyty

**Oběti a úspěchy
v svých činech.**

Objednávky zašlete ihned na
„Občanské ústředí“ v Brně,
Starobrněnská 19/21.

Obchodník a prodejce novin obvyklá cena
při větších objednávkách.

bezdělní přičinou těch věcí, jež dějí se v Ži-
vořích dolejších? — Potřebná-li medicína astro-
nomie, učící o pohybech těl nebeských? —
Fyzika má-li mluvit o demonstracích? — Za-
kazuje-li Bůh zpytování pohyby hvězd? —
Jeden kandidát dokazoval, že kometa jest
pára ve vakuu zapléná, oznamující lidstvu
vojny, hlad a mor. — Líbí-li se muzika sa-
mému Bohu a smutné lidi podivnou lahod-
ností uchválohuje-li? — Má-li medicína při
nemocích dbát vhodného času a vlivu
hvězd? — Jan Skála z Vodňan míní, že medic-
na musí být astronomie. — Pohybuje-li se ze-
mě? — Má-li se filosof žentit? — Snaží-li stu-
dium zabývat se alchymii? — Může-li u-
měním magickým proměnit se podstata jed-
na v druhou? — Zdáli bouřky ke konci pře-
dešlého roku v den Mladíček byly přiroze-
né či záračné? — Zdáli démony a čaroděj-
nice mohou způsobiti bouře a blesky? — Do-
vedou-li alchymisté dělati zlato? — Pravdu-li
má Koperník, že země se pohybuje a nebe
stojí? — Strašidla jsou-li duchové zemřelých?
— Mohou-li vojny z hvězd býti před-
vídnuty? — Zdáli hojně požívaní chleba jest
zdrávo? — Václav Vepřeký hájí zásadu, že
pohlaví ženské k vládě přípustné býti ne-
má.

Jestliže onen Jesuita z r. 1707 odpovídá
na naivní dotazy prostých pšmáků a venkov-
ských kmotrů — rozumců, nedivíme se příliš.
Ale v XVI. a na počátku XVII. století, kdy
Koperníkova věda byla již tolik známou, mo-
hli si inteligenti na universitě volit themata
trochu významnější než uvedená a jiná jim
podobná. — Ovšem tehdejší věk byl tak po-
vrhový jako nikdy předtím ani potom.

Sociální obzor.

Povaha království třebíčských bolševiků.
Bylo dobře řečeno, že bolševici jsou silně
nebezpeční jen tím vrstvám, které se jich
bojí. Když byli zatýkáni citelové Trockého v
Ukrajně, Německu a Čechách, poskytovaly
těm třesoucí se postavky pohledy „gicko-
homické“. Taková odvaha, jež hlavní zpru-
hou jsou obrovské úplatky nalichváleného
kapitálu, kleme okamžitě, jedná-li se o
vlastní křtěl. A největší tyraní bývali nej-
většími sběrateli Neronom počínaje a Sobel-
sohnem konče. Od 4. března t. r. byli křesť.
soc. dělníci od třebíčských rudých komu-
nistů tyranisováni a z práce vyháněni. Po-
stížení hájili volnost svého přesvědčení a ve-
lkými oběťmi a za trapného souzení. Poučo-
vali tak změkčilé lit-rály a parasy, co nut-
no podmínkami, aby se uhlájila pravá svobo-
da skutečně. Ukazovali také české veřejnosti
živým příkladem, v čem skutečná svoboda
záleží. Kdyby se byli jako kašpíři poddali,
byli by se vyhnutí velkému trápení. Tvaro-
kovým rytířům, kteří lizají dýtky náslídku,
vede se teď stejně.

Okresní hejtmánství sestavilo v listopa-
du vyhlášku, v které velice plachým způso-
bem bylo poukázáno, že jest porušováním
zákonu vyhlášení dělnictva z fabriky pro
přelstěnost k jiné straně politické. Kouslo do
kyseleho jablka proto, že náčnicki zakročili
rázně na místodržitelství v Brně. Před uve-
řejněním vyhlášky opatrnícký hejtmán No-
vák přebítl napřed text teroristům, co to-
mu řeknou. Ale ti řekli, že vyhlášky za žá-
nou cenu nesmějí být vylopyeny. Jinak prý
započne stávká jak v Mor. Ostravě tak na
Kladně. Pan hejtmán se zalekl a vyhlášku
neuveřejnil.

Tu bývá do očí nedůslednost strážců re-
publiky. Katořici jsou pšně zavazování. Ale
houknu-li si hrubě kalení radikálů, úřad
nemá ani použiti o zákonu v republice plat-
ném, jehož dosud ani socialističtí ministři
nemohli.

Náčnicki zakročili v Praze. A tak konečně
11. listopadu vylopyena vyhláška, s níž najdů-
ležitější slova textu původního byla vykři-
stena. Teror však pokračoval dále, aby se
opisicky zpodobila skutečnost, že lidé, kteří
před válkou hromovým hlasem po svobodě
přelstěli becharakterně švindl neudrželi.

Úřední Všeoborového sdružení křesť.
dělnictva na Moravě nedalo se zastráhati.
Pracovalo k alomavé bezcitné, protiproletář-
ské tyranii dále. Došlo k soudnímu vyšetřo-
vání dle platných zákonů. Poslední přelčení
tento se 13. prosince před krajským sou-
dem. Vyneseny nad rudými teroristy tyto
rozsudky: Roman Maštera dostal 2 měsíce,
Chaloupka také 2 měsíce vězení a dvakrát
týdně pšst. Jila, Janovský, Hamža a Smý-
kal každý 5 týdnů vězení a také pšst. K to-
mu byli ještě odsouzeni k náhradě veškerých
soudních výloh.

A jak se ohováří při tom sverepi otroká-
ři? Za své se staly zmoklé slopice. Za ob-
lázky a vsměškové advoláky, který za-
dal mluvíti kámarou občinnou; když to nešlo,
překročoval německy.

To není-li dobře zapamatuje česká ve-
řejnost, že bolševici dříve rádi baběky kva-

se tam, kde se před nimi utíká. A liberální
tisk místo chrapavých irází o klerikalismu
měl by katonckým hrdinám podekovati za
uhájení občanské svobody. Náčnicki nesl svou
kzáni do boje i za svobodu občanstva jiného,
báží se se tetelčino. Kdyby se proti rudému
řadení nepostavila lidovecká hráz, brzy by
i pokrokařům vsávaly před tou povodní na
hlavě vlasý.

Vládní opatření proti teror. Konečně te-
dy po strastipnem ujařmování dělnictva ne-
socialistického dochází k větší ochraně dě-
lnické svobody. Dle úřední zprávy z 20. t.
m. vláda vydala nařízení o rozhodcích sou-
dech dělnických pro spory o vypuzení z
práce. Podle nařízení zřizují se rozhodčí sou-
dy dělnické, aby rozhodovaly o náhradě
škody, která byla způsobena příslušníku ně-
které odborové organizace tím, že přísluš-
níci jiné organizace odborové nedovoleným
nátlakem vynutili, aby byl z dosavadní práce
propuštěn, aneb aby nebyl do práce při-
jat, protože nechtěl přestoupiti k této organi-
saci, nebo vystoupiti z dosavadní své orga-
nisace. Do rozhodčího soudu vyšlou po 3
předsedici místní skupiny sčastněných orga-
nisací; předsedou bude přednosta přísluš-
ného okresního soudu. Z rozhodnutí soudu je
možno odvolati se k ústřednímu rozhodčímu
soudu v Praze. Předsedci jeho jsou zástup-
cové sčastněných odborových ústředí a
sčastněných poliuckých stran; předsedou
jeo jest předseda rozhodčího soudu úrazové
pojišťovny dělnické v Praze. Soud odsoudí
k náhradě odborovou organizaci, když z
příkazu, z podnětu nebo za souhlasu ústředí
nebo některého funkcionáře (člena výboru,
úředníka nebo důvěrníka organizace) byl
nátlak vykonán; byl-li nátlak vykonán té-
mito funkcionáři místní skupiny, jest odsou-
diti tuto skupinu. Skupina místní, která ne-
vyhoví nálezu, musí býti vyloučena ze svaz-
ku organizací, nebo musí ústředí za ni
škodu nahraditi; rovněž vinný člen musí býti
vyloučen. Zaměstnavatel pak jest povinen
postíženého dělníka přijmouti znovu zpět do
práce za dřívějších pracovních podmínek.

Snad si tedy konečně volněji vydechnou
přislušníci Všeoborového sdružení křesť.
dělnictva, kteří tolik hořkých dnů zažili jak
vinou náslídků soc. demokratických tak ná-
rodně-socialních.

Národohospod. hlídka.

Socialističtí starostové Velké Prahy proti
přednostnímu zásobování. „Nár. listy“ dne 19.
t. m. píší: Kdo jsou tito starostové? Od sta-
rosty Prahy až po starostu nejmenší před-
městské obce jsou to — čeští socialisté a so-
cialní demokraté. Postavení těchto předáků
naši samosprávy opravdu není hodno závi-
dění. Byli napopřad zvoleni na základě kritiky,
kterou jejich strany zasypávaly dosavadní
správu našich obcí a na základě slibů o tom,
čím všim se nové, socialistické obecní správy
od nich budou lišit. Nuže, pil roku uplynulo
— a co vidíme? Včera sešli se na radnici so-
cialističtí starostové všech obcí Velké Prahy.
porokovali o neudržitelné situaci zásobová-
ní, a podle úřední zprávy „trpce si stěžovali
do přednostního zásobování! Toto zásobo-
vání, praví socialističtí starostové, „musí
býti zásadně zrušeno. . . Budou i soci-
alističtí starostové Velké Prahy svými stou-
penci hození mezi křesly — anebo neudrži-
telné poměry dnešní povodu konečně k ná-
vratu k demokracii? — O schůzi starostů
byla vydána tato oficiální zpráva: „Starosto-
vé Velké Prahy ve schůzi dne 18. prosince t.
r. na staroměstské radnici pojednali o neudr-
žitelné situaci zásobování a rozhodli se, aby
na přístě v těchto otázkách vystupovala Vel-
ká Praha jako jednotné těleso, aby tím bylo
docíleno stejnoměrného zásobování ve všech
obcích. Při tom bylo konstatováno, že vedle
světlých poměrů poválečných velikou část
viny nese neschopnost a nedostatek dobré
vůle mnohých vedoucích a výkonných úřed-
níků. Trpce bylo si stěžováno do přednost-
ního zásobování, které musí býti zásadně od-
straněno. Aprovisací úřady všech měst Vel-
ké Prahy vykonaly svoje povinnosti do kraj-
nosti a odmítají jakoukoliv vinu na těchto
hrozných poměrech. — Po delší debatě, v
níž jednotliví starostové zdůraznili neudrži-
telnost dnešního stavu, byla učiněna rozhod-

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akceový kapitál K 100.000.000— Reservní a pojistné fondy přes K 50.000.000—

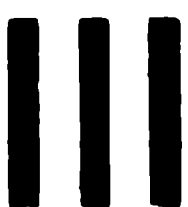
Centrála v Praze, zal. r. 1868.

Žirové účty.

Zahýbá se účtem u nás, inkasem u nás
a také na všechna místa v tu i oisomenu; ob-
rávě úhrady a výplaty, jako i všechny ostatní
bankovní transakce

na podmínkách co nejvýhodnějších.

ná usnesení, která byla ještě téhož dne před-
ložena deputací starostů ministerské radě.

Socialista o socialistickém pořádku v zá-
sobování. Organ pokr. sociálních demokratů
»28. říjen« otiskuje článek býv. posl. soc.
dem. Hudce o poměrech zásobování, ve
kterém se praví: Posl. Mlčoch, do nedávna
hospitant sociálních demokratů, podal v Ná-
rodním shromáždění interpelaci, v níž uvádí:
Jednota malozemědělských družstev v Pra-
ze udala, že zásobuje 174.374 osoby; úřední
revizí však zjištěno, že zásobovala pouze
121.598 osob, čili o 52.776 osob méně. Také
brány prý přiděly pro konsumy ještě neexis-
tující a pro lidi, zásobované již jednou ob-
cemi nebo aprovisacemi, což činí prý zase
10.538 osob. A tak jen za listopad vybráno
prý dvojmo na 527.760 kg mouky; v nejpří-
znivějším případě však aspoň 227.760 kg.
»Český Deník« v Plzni uvedl zase jiné pří-
pady: V Olomouci hlášeno prý o 10.000 osob
více na aprovisaci, v Rakovníku ohlásil si
konsum 23.000 členů, tedy asi tolik, kolik čí-
lá celý okres obyvatelů, z větší části země-
dělců, v Plzni zápočtové konsumentní druž-
stvo ohlásilo 66.775 členů, ač dle statistiky
Velkonárodní společnosti v Karlíně mělo jich
prý jen 13.506. A takových případů je prý
celá řada.

Je to pravda? Pravda je, že takovéto
švindly a podvody se dějí. Pravíme: Švindly
a podvody. To není jen třídní či přednostní
zásobování, to jsou všeobecné údaje, to je pod-
vábění na úkor ostatních konsumentů. Je to
podvod a nikoli jen třídní zásobování, poně-
vadž ani mnozí členové těch konsumů a druž-
stev nejsou zásobováni dvojmo, nýbrž s těmi
»více přiděly« se keřasí a podělují se zasy-
cenci a oblibenci. Je takovéto švindly se
dělí, dokazuje fakt, že prováděny jsou úřední
revize z ministerstva zásobování. S jakým
výsledkem? Nevíme. Vždyť v některých pří-
padech svoji revizí zase jen své. . . Revize
svoje stojí velice peníze. Je tu dvojná admini-
strativa: Rozdělované musí být ještě kon-
trolovány.

Socialní demokracie proti malým lidem.
Nedávno navržené daně z obrátu jsou nej-
těžšími břemenem, které sociální demokracie
uvrhla na malý lid, zvláště živnostnictvo. »28.
říjen« píše o tom následovně: Nejtěžší bře-
meno odhlasováno. Veliké zatížení dělníků
a malých úředníků. Ve schůzi Nár. shro-
máždění odhlasována byla všemi stranami,
s výjimkou českých kleriků, kteří hlasovali
proti daní z obrátu. Dan tato je podle vyjá-
dření referenta dr. Engliše nejtěžším břeme-
nem, jaké kdy bylo a bude uloženo obyvatel-
stvu republiky. U obyčejných předmětů spo-
třeby obnáší 1 proc. u t. zv. přepychového
zboží 10 až 12 proc. z tržby. Poněvadž ka-
ždé zboží, než-li se dostane do rukou konsu-
menta, projde dvěma i více rukama a denně
se musí platit, při každém převodu, zatíží
nová daň konsumenty průměrem nejméně 5
procent, neboť bude na jisto převážena na od-
běratele; to znamená, že kdo spotřebuje za
rok 10.000 K, a to není dnes žádná velká su-
ma — zaplatí státu jen na daní z obrátu 500
K a vedle toho (má-li výdělek 10.000 K) na
daní z příjmu s přírůzky K 300. Jinými slo-
vy: Z 10.000 K výdělku musí na přístě od-
vésti každý státu K 1.300. Dělník, který vy-
dělá si 6000 K ročně, odvede napřístě státu
s osobní daní z příjmu asi 500 korun. — Ve
skutečnosti však budou tyto důsledky ještě
těžší, neboť prodejci nezdraží zboží jen o

výši daně, nýbrž podle zkušenosti zvýší při-
rážku dvoji- a trojnásobně, aby také »z toho
něco měli«, lze tudíž očekávati všeobecné
stoupnutí cen následkem zavedení daně nové,
okrouhle o 10 procent. Je to opravdu nejtěžší
daňové břemeno.

Ač žijí ústřední! Cistý výnos lihové ko-
mise obnáší 55 milionů a cukerní konise 500
mil. korun. Konsumenty jistě tato zpráva
velmi potěší! Aspoň když někdo se má do-
bře!

Právě vyšlo!

Vlasta Pittnerová

Tichá vlastenka.
R. máj.

Cena Kč 10—, počtu a na venkově
Kč 10-50
Za předem zaslaný obnos Kč 10-50, aneb
na dobrou saslá

Cyrillo Methodějské knihkupectví
Gustav Franci v Praze I.,
Malašnickova ulice 588.,
aneb každé knihkupectví.

Rezmanitosti.

President Masaryk jmenován čestným dokto-
rem university štrasburské. — Ve Štokholmu se
rozšířila epidemická spavost. Obětí jejímu stávají
se většinou mladí lidé. Řada případů již skončila
smrtí. — Už máme vyšší kulturu na postupu. So-
cialisté tvrdili, že dovedou všechny veřejné spo-
lečenské otázky pronikavěji promyslet a dokla-
diti stůdovati než »buržoazní« inteligence. Zatím
však nejraději vítají řečníka, který se zhostí své-
ho škola tuctovými řečmi iřízení. Jestliže v
Národ. shromáždění odborný znalec přináší novou
látku k přemýšlení a pítvá jádro předmětu projed-
návaného, pozornost socialistů hned ochabuje.
Když dne 18. t. m. poslanec Slaviček utrácel své
milé vývody, které byly tuctovým povídáním,
socialisté poslouchali s velikou zálibou. Když však
vytáhl národohospodář dr. Fr. Moráček vnašit
do povahy státního rozpočtu nové světlo, poslu-
chači socialistů a členové koalice druh po druhu
mizeli, až konečně zbyl jako posluchači někteří
členové klubu agrárního a nář. demokratického.
Ale jakmile se začne o vyšší osvětě mluvití pará-
dne, budou lidé mozky hned zase ve předu. — V
Bratislavě dne 16. t. m. v kavárně Baros bývali
maďarský hrabě Esterhazy s jiným mladíkem
zpívali sprosté písničky, až naposled se ozval vý-
křik: »Ellen Magyarorszag! Pryč z Čechy a Slo-
váky!« Esterhazy pak se vyjádřil hanebně o naší
republice. Přivolaná vojská hlídka oba mladíky
odvedla. K velikému překvapení maďarský býv.
hrabě měl u sebe cestovní pas, vystavený čal. ú-
řady a opravňující na neurčitou dobu k cestování
do Uher a zpět do naší republiky. Ta cesta dle ra-
zitek na pasu v posledních 6 nedělích byla vykonána
třikrát. Druhý den si vykračoval bývalý slechti-
po Bratislavě znovu se vši hrdoostí, protože ho
městská policie beze všeho propustila. No — tohle
je přímo úžasný republikánský pořádek! Hlídka
jest posud pod zámek, ale zbyláma maďar-
skému slechtici se vychází všstí s ponížným
hlubem i ve chvíli tak kritické! A hruběm pa-
tšen na svobodu po výkřících velezradných. Tady
by mělo být nařizeno nejpřísnější setření, aby
se Maďaři našim vlasteneckým deklamací bla-
siti nesměli. — Jak jsou zreformována nyní o-
becní zastupitelstva, o tom svědčí stále delší fe-
tézské chmurých doklady. V Přerově hlídá volin
na nádraží vlak před vykrcením. Zloději často
vyhazují uhlí ještě dříve, než se vlak zastaví. Vo-
ják zpozoroval větší tlupu zlodějí kradoucích z
vagonu uhlí. Na jeho výstražky se odpovídalo po-
směchem; docela se mu hrožilo násilím. Na sebe-
obranu tedy vystřelil — a rána zasáhla právě
národ. sociálního obecního staršího Valentína Sla-
mka. Zastřelený muž byl majitelem domu a kon-
troleorem nemoc. pokladny. Kdysi byl protikandi-
dátem Tusarovým. V době, kdy byl obecním star-
ším, rozhodně nebyl nucen křásti. — Českobudo-
jovický organ soc. demokratů »Jihocha« napísal
na čelném místě písmem nápadným, že jeho stra-
na nebere zodpovědnost za pořádek a za křid. o-
brotený soufajými prý poměry zásobovací-
mi. Písmo se v čas, kde to jme. Vždyť přece
v samé Praze rozhodli o zásobování socialisté.
Strana tedy jest povinna převzít přislušnou zo-
dpovědnost netoliko v ministerstvu, ale i v Budo-
jovicích. Vysočí úředníci přece nejsou jen pro tvání
peněz. Kdo má tedy býti vlastně volán k odpo-

Pro drahotní poměry

každý se rozmýšlí, jakým dárkem

k Vánocům

*** překvapí své miláčky. ***

Dobrá kniha

Je dnes nejlepší a také nejúčinnější dárkem

Neodkládejte svůj nákup v našem hojně zásobeném závodě.

Knihy zábavné a poučné pro do-
spělé i mládež si jistě u nás vyberete.

Máme též na skladě: Spotřebenské hry pro mládež i do-
spělé. Umělecké předměty čestní vázičky, Milky,
kuřácké tácky a j, obrázky, rámečky, notasy, památníky,
alba na pohledy, velice vkusné kasy dopisních papírů.

Velký výběr uměleckých dopisníků,
zvláště národních od předních umělců.

Bratři, knihkupectví, papírnictví a nakladatelství
v Hradci Králové.

vlady přes 50 milionů.

Schleske národnostní rady v Trutbochovickém ko-
nala se 15. prosince v 7 hodin večer. Zápisník ná-
rodní schůze schválen. Po referátu národnika p.
uť. Erbeny, (táto se radil p. Nladík, proč se so-
svolal táto) H. dožadovány schůze rodilých a ná-
rodních. Pan národník vysvětlil, — ačkoliť adam tá
nášor nesdílí, že po roztumu národních obec-
ných školy není doos k tomu vhodný čas, poněvadž táto čas-
trvá mezi lidem volněji rozšířená. Rozšířená —
praví náto k radní Kolod — bylo zcela shybně-
vypořádáno národním Hendrychovna, která svěřila
bytí národním konference křesť. národním školu ná-
rodních. Celá národnost a vlna, se národním ná-
rodním.

vše, boží vůle a skutečnost pro paměť budoucího světa. K tomu všemu je třeba přistoupit s velkou opatrností. K tomu všemu je třeba přistoupit s velkou opatrností. K tomu všemu je třeba přistoupit s velkou opatrností.

Protestní akce v Třebčovicích proti účasti slovenských židů v národním výboru. V Třebčovicích se konala protestní akce proti účasti slovenských židů v národním výboru.

Třebčovice pod Oravou. Minulou neděli konala u nás katol. jednota přátelský večer v místnosti hostince „Nebtko“.

Pozornost na paměti doby. V Třebčovicích hostující biograf má zlaté žně.

Podr. V časopisech hostinců z minulosti. Na pondělí vypukl požár v domku, obývaném třemi sestrami Kopeckých v Lukavici.

Různé zprávy.

Právo národnosti. Napsal jsem již, že pojem národnosti charakterizuje složitě a že jsou márné pokusy moderní doktriny, která společnému jazyku podkládá nepodstatnější hodnotu národního charakteru.

v přímém a nezdá se, že by vládnoucí kruhy podporovali feč poddaných, ale zároveň drsně sahají na jejich idey náboženské a kulturní, zanechávají ostří hrotem přímo do srdce, nezjednájí si lásky ani důvěry.

Papež a svaz národů. Madridský „El Universal“ se dovídá z římské křehké, že bylo v Římě s velkým zájmem vzato na vědomí, že v s velkým zájmem vzato na vědomí, že v s velkým zájmem vzato na vědomí.

Místopis obcí slovenských (6. vydání). Niederlový Národopisné mapy uherských Slováků, obsahující slovensko-maďarský a maďarsko-slovenský seznam obcí slovenských s údaji o kvótě slovenského žití v obyvatelstvu té které obce.

Církev, matka demokracie. Chicagský „Katholik“ píše: P. Riddell, protestant a člen výššího soudu v Ontariu, Kanada, před nedávnem dal toto skvělé vysvětlení katolické církvi.

Jak jsou Němci náboženská. Hubuji na „šlaky“ dost, protože jsem proti jejich přirozenosti zvyknouti si na národní rovnocennost a přáteli němu toho, čeho sami žádají.

O novém druhu buržoazie napsal bývalý představa výkon. výboru soc. dem. strany v Prostějově Robert Mach, který vystoupil ze strany, tato slova: „Nemám, že obchodníkem bídou je někdy královský novinař, tajemník či důvěrník, který vyloží na agitaci hradi mnohdy na účet své domácnosti.“

Robert Mach, který vystoupil ze strany, tato slova: „Nemám, že obchodníkem bídou je někdy královský novinař, tajemník či důvěrník, který vyloží na agitaci hradi mnohdy na účet své domácnosti.“

choť pracovala v továrně. Jednu věc má však obavu, která je její jako bývalá dělnice v továrně, že španělští tráví, která je její jako bývalá dělnice v továrně.

Maďarští židé se vraceli na Slovensko. Maďarští židé se vraceli na Slovensko, Maďarští židé se vraceli na Slovensko, Maďarští židé se vraceli na Slovensko.

Péperky.

V které církvi bylo nejvíce obrodné síly, patrně mimo jiné z této okolnosti. Když v husitské církvi jak prosil lidé tak urození zle kritizovali morální stav kněžstva, žádný z urozených a bohatých knížek do toho stavu nevstupoval, aby spolupracoval vlastní obětavosti na reformaci.

Odrazkoušit? To přece znamená v prvé řadě oddělovat. Ale cíl židů žijí nyní v Praze v bláhobytu v počtu mnohem četnějším než před převratem.

Z režimu rakouského přijatí v republice na milost německé důstojnosti, úředníci i v kraji českých a židovsko-německí funkcionáři v úřadech — ba i civilní keřasí. Jen se má hodit přes palubu katolické náboženské — a to proto, že si troufalo žiti i za vlády Habsburků.

Jaké jsou konce vlasteneckých deklamací? Právě stoupenci stran vládních poslouchali obecně prospěšných nařízení nynější vlády daleko méně než dříve výmyslů vládních. Dobrovolný sebezápor ve prospěch republiky jest nejmenší právě u těch radikálů, kteří přivítali republikánské zřízení nehluchými lámanými.

Prostí skládající národních písařů cítili tak jemně jako jejich interpreti a pokračovatelé: Křátkovský, Smetana a Dvořák. Scházelo jim pouze odborné vyškolení a jemné technické prostředky k výraznému vyjádření hudebního uměleckého citu.

Váženému čtenářstvu!

Srdčně děkujeme za laskavou přízeň v době velice nennadné. Raďte ziskávali našemu listu nové odběratele s tím větší horlivostí, čím kritické okolnosti táhnou volají po katolické obraně.

Prosíme snadně, aby se nedoplatky vyrovnaly ještě před koncem roku.

Všem přátelům přještě šťastné svátky a blahé nevěstě.

Redakce a administrace „Obsery.“

Kobár jednokoňský. za 2600 K, posel stoly po 800 K prodávám. Staroborský, Hradec Králové.

KADIDLO
opět zasílá
F. STADNÍK, OLMOUC
KOSTEL PARAMENTA, PRÁPORY
a veškeré církev. náčiní
Vlastní výroba.
Výhrad. prodej ve prospěch
Matice Cyrillo Metodějské!

Varhanové pišťaly
nikové i cínové dodává a veškeré opravy
i přestavby varhan provádí
V. Poláček,
stavitelství varhan a harmonií
v Rychnově n. Kn.,
jednatel organizace Č. S. L.
Pochvalné doporučení odborných zasloužilců.
Plány a rozpočty na požádání.

Paramenta
prápy, seky a církev. náčiní
dodává nejlevněji
JOSEF VENO,
českoslov. odborný závod
Jablonec n. Orli.
Mělnická společnost pro průmysl kožíkařský,
spol. s r. o. H. M. M. A.
Předseda: Hradec Králové,
Československého trída, buze hotelu „Staré

Příležitostné vánoční dárky
Jedná česká továrna v tomto oboru
v české republice.
Zástupce ly.: O. Skalický.

Paramentní závod
nejstarší česká firma:
Ignace V. Neš, v. d. l. a. s. n. a. s.
v Jabloně n. Orli. (bývalý
bratr P. J. Neškudla, bývalý
ředitel ve Východní Praze)
doporučuje:
veškeré litografické práce,
obrazky, pohlednice, pr.
přepisy, jasně i krásně
bohatě ozdobené pohlednice,
čestky, rozpisové i ostatní
na svatební účely a křesť.
Tímto počty. ných náčiní
a vypracování.

MEŠNÍ VÍNA
nejlepší přírodní, nepermenovaná, prvotřídní jakosti:
Bílinské staré lino . . . 4 K 11 80 na 1 litr,
Křivánské staré lino . . . 4 K 11 — na 1 litr,
Královské staré lino . . . 4 K 10 80 na 1 litr
dodává v sudcích od 60 litrů výše obchodní a malá firma
Alois Čížek, předseda dočasných mešních vln
v Bumpel.
Transitní sklady ve Znojme, Kroměříži a v Olomouci.

Kostelní paramenta
prápy a bohoslužebné náčiní v nejvyšší kvalitě
cevně nakupuje a doporučuje ty.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.
Vyšleďte si ceny, nejlépe objednáte
u firmy J. Neš.

